

Bundel - Verenigde Vergadering van 30 november 2023

- 00 Opening
 - Oproepbrief VV 30 november 2023
- 01 Vaststellen agenda
 - Concept agenda VV 30 november 2023
- 02 Lijst van besluiten en toezeggingen VV 28 september 2023
 - Lijst van besluiten en toezeggingen VV 28 september 2023
 - Bijlage: audiotranscript VV 28 september 2023
 - Bijlage: Presentielijst verenigde vergadering 28 september 2023
- 03 Mededelingen
- 04 Insprekers
- 05 Vragenrondje
- 06 Stukken ter kennisname
 - Audiotranscript commissie WKK 14 november 2023
 - Audiotranscript commissie WVK 15 november 2023
 - Audiotranscript commissie BFO 16 november 2023
- B Besprekstukken
 - B.01 Benoeming leden rekenkamer
 - Dossier 3034 voorblad
 - Voorstel: Benoeming voorzitter en leden Rekenkamer Delfland
 - B.02. Advies van de commissie Geloofsbrieven commissieleden - geen lid
 - a Dossier 3041 voorblad
 - Onderzoeksverslag en advies commissie geloofsbrieven 30 november
 - B.02. Besluit tot toelating commissieleden - geen lid
 - b Dossier 3040 voorblad
 - Toelating commissieleden geen lid VV 30 november 2023
 - B.03 Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028
 - De Algemene Beschouwingen vonden plaats in de eerste termijn van de begrotingsbehandeling.*
 - Dossier 2901 voorblad
 - Voorstel: Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028
 - Bijlage 1 Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028
 - Bijlage 2 Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen
 - 1. Motie PvdD uitfaseren verdrinkingsvallen
 - 2. Motie BVNL Onderzoek gebruik producten die PFAS-verontreinigen ongedaan kunnen maken
 - 3. Garantie-motie BVNL deze collegeperiode geen verhoging waterschapsbelasting
 - 4. Motie BVNL Erasmusvaart uit de ijskast
 - 5. Motie BVNL Subiet toestaan gebruik van compartimenteringskering dak Voorburg
 - 6. Motie BVNL Maak beleid op verstedelijking
 - 7. Motie WN voortvarend onderzoek betalen naar verbruik DEF
 - 8. Motie CU/SGP uitgangspunten begroting
 - B.04 Initiatiefvoorstel Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2024
 - Initiatiefvoorstel Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2024 versie LZ 23 11
 - B.05 Verordening watersysteemheffing Delfland 2024
 - Dossier 3007 voorblad
 - Voorstel: Verordening watersysteemheffing Delfland 2024
 - Amendement handhaving waterkwaliteit AWP DEF
 - B.06 Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2024
 - Dossier 3008 voorblad
 - Voorstel: Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing Delfland 2024
 - H Hamerstukken
 - H.01 Benoeming commissieleden - geen lid

- Dossier 3023 voorblad
Voorstel: benoeming commissieleden - geen lid
- H.02 Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023
Dossier 3052 voorblad
Voorstel: Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023
Bijlage: Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf 2023
- H.03 Besluit tot het instellen van een vertrouwenscommissie
Dossier 3051 voorblad
Voorstel: Besluit tot het instellen van een vertrouwenscommissie
- H.04 Normenkader financiële rechtmatigheid 2023
Dossier 2954 voorblad
Voorstel: Normenkader financiële rechtmatigheid 2023
Bijlage 1: Normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2023, DMSnr. 2229582
- H.05 Wijziging VV Waterschapsverordening Delfland
Dossier 3012 voorblad
Voorstel: VV Wijziging Waterschapverordening Delfland
Bijlage 0: Leeswijzer bij Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening 2023 (DMS
Bijlage 1: Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 (DMS 2229600)
Bijlage 2: Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland (DMS
Bijlage 3: Nota van beantwoording zienswijzen behorende bij Wijzigingsbesluit
Waterschapsverordening Delfland 2023 (DMS 2229601)
Bijlage 4: Geconsolideerde versie van de Waterschapsverordening Delfland (DMS
- H.06 Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024
Dossier 3003 voorblad
Voorstel: Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024
Bijlage 1: Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024
Bijlage 2: Toelichting Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 (DMS 2229384)
Bijlage 3: Geconsolideerde versie Vaarverordening Delfland
Bijlage 4: Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie 2017
Bijlage 5: Geconsolideerde versie Inspraakverordening Delfland
Bijlage 6: Geconsolideerde versie Legger Delfland
Bijlage 7: Geconsolideerde versie Verordening regeling bijdrageregeling verspreidbare bagger
- H.07 Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit n.a.v. Omgevingswet
Dossier 2983 voorblad
Voorstel: Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit n.a.v. Omgevingswet
Bijlage 1: Toelichting bij wijzigingsbesluit Delegatiebesluit
Bijlage 2: Geconsolideerd Delegatiebesluit
- H.08 Vaststellen Bezwaarschriften- en Klachtenverordening Delfland
Dossier 2998 voorblad
Voorstel: Vaststellen bezwaarschriften- en klachtenverordening Delfland
Bijlage 1 Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening
Bijlage 2 Toelichting wijziging Bezwaarschriften verordening
Bijlage 3 bij dossier 2998 Geconsolideerde versie
Bijlage 4 Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024
Bijlage 5 Toelichting Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024
- H.09 Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024
Dossier 3002 voorblad
Voorstel: Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024
Bijlage: Toelichting bij Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024
- H.10 Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage Gemeenlandshuis
Dossier 2994 voorblad
Voorstel: Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage
- H.11 Intrekken verordening rekeningcommissie 2015

Dossier 3017 voorblad

Voorstel: Intrekken verordening rekeningcommissie 2015

H.12 Cluster peilbesluiten 2023

Dossier 2898 voorblad

Voorstel: Cluster peilbesluiten 2023

Bijlage 2 Peilenkaart Akkerdijkse polder, peilgebied 11 kaartnr PBS2023AKP 11

Bijlage 3 Peilenkaart Delflands Boezem, peilgebied 1 t.h.v. Wenpad kaartnr PBS2023BZM

Bijlage 4 Peilenkaart Delflands Boezem 1 t.h.v. Casembrootlaan kaartnr PBS2023BZM

Bijlage 5 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Boschpolder kaartnr PBS2023BZM 1-4

Bijlage 6 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 Lierwatering PBS2023BZM 1-1

Bijlage 7 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 25 kaartnr PBS2023BZM 25

Bijlage 8 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 26 kaartnr PBS2023BZM26

Bijlage 9 Peilenkaart Commandeurspolder, peilgebied 7 kaartnr PBS2023COM 7

Bijlage 10 Peilenkaart Duifpolder peilgebied 1 zuidzijde kaartnr PBS2023DUI 1

Bijlage 11 Peilenkaart Eshofpolder peilgebied 5 kaartnr PBS2023EHP 5

Bijlage 12 Peilenkaart Oude en Nieuwe Broekpolder, peilgebied 42 kaartnr PBS2023ONP

Bijlage 13 Peilenkaart Oude Lierpolder, peilgebied 1 t.h.v. Noord-Lierweg kaartnr PBS2023OLP 1

Bijlage 14 Peilenkaart Oude polder van Pijnacker, peilgebied 3 t.h.v. Zijdeweg kaartnr PBS2023OPP 3

Bijlage 15 Peilenkaart Schiezone peilgebieden 13 en 24 tm 28 kaartnr 20220601

Bijlage 16 Peilenkaart Tedingerbroekpolder peilgebieden 5, 6, 8 en 9 kaartnr PBS2023TBP 5 6 8 9

Bijlage 17 Peilenkaart polder Vlaardingen-Holierhoek, peilgebied 6 kaartnr PBS2023VHK

Bijlage 18 Peilenkaart Vlietpolder peilgebied 1 kaartnr PBS2023VLP 1

Bijlage 19 Peilenkaart Vlietpolder peilgebied 13 kaartnr PBS2023VLP 13

Bijlage 20 Peilenkaart Zuidpolder van Delfgauw peilgebieden 26 en 48 kaartnr PBS2023ZPD 26 48

Bijlage 22 Toelichting op peilbesluit Akkerdijkse polder, peilgebied 11

Bijlage 23 Toelichting op peilbesluit Delflandse Boezem, peilgebied 1 t.h.v. Wenpad

Bijlage 24 Toelichting op peilbesluit Delflandse Boezem, peilgebied 1 t.h.v.

Bijlage 25 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1 t.h.v. Boschpolder

Bijlage 26 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. NEZ

Bijlage 27 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 25

Bijlage 28 Toelichting op peilbesluit Delflandse Boezem, peilgebied 26

Bijlage 29 Toelichting op peilbesluit Commandeurspolder peilgebied 7

Bijlage 30 Toelichting op peilbesluit Duifpolder, peilgebied 1

Bijlage 31 Toelichting op peilbesluit Eshofpolder peilgebied 5

Bijlage 32 Toelichting op peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder, peilgebied 42

Bijlage 33 Toelichting op peilbesluit Oude Lierpolder, peilgebied 1

Bijlage 34 Toelichting op peilbesluit Oude polder van Pijnacker, peilgebied 3

Bijlage 35 Toelichting op peilbesluit Schiezone peilgebieden 13, 24, 25, 26, 27 en 28

Bijlage 36 Toelichting op peilbesluit Tedingerbroekpolder peilgebieden 5, 6, 8 en 9

Bijlage 37 Toelichting op peilbesluit polder Vlaardingen-Holierhoek, peilgebied 6

Bijlage 38 Toelichting op peilbesluit Vlietpolder peilgebied 1

Bijlage 39 Toelichting op peilbesluit Vlietpolder peilgebied 13

Bijlage 40 Toelichting op peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw peilgebied 26 en 48

Bijlage 41 Nota van beantwoording peilbesluit Schiezone

Motie Beleidsnota peilbeheer PvdA

H.13 Bijstelling Investeringsplan en Uitvoeringskrediet project 'Beter Benutten Bergsluis'

Dossier 2831 voorblad

Voorstel: Bijstelling IP en Investeringskrediet project Bergsluis

Bijlage 1 Samenwerkingsovereenkomst project 'Beter Benutten Bergsluis' DMS

Bijlage 1.1 Overzichtskaart project

M Motie vreemd Optoppen

Motie optoppen - OVERGENOMEN

S Sluiting

Aan de leden van de verenigde vergadering

DELFT
23 november 2023

ONDERWERP

oproepbrief verenigde vergadering 30 november 2023

Geachte leden,

Hiermee roep ik u namens de voorzitter op voor de bijeenkomst van de verenigde vergadering die zal worden gehouden op **donderdag 30 november**, aanvang **9.00 uur**.

Deze bijeenkomst zal plaatsvinden in de VV-zaal van het Gemeenlandshuis, Phoenixstraat 32 in Delft.

Als u verhinderd bent de verenigde vergadering bij te wonen, verzoek ik u vriendelijk een bericht te sturen naar: verenigdevergadering@hhdelfland.nl.

Met vriendelijke groet,

I.D.M. Elfferich-Rodenburg
Griffier

Concept Agenda Verenigde Vergadering

Datum 30-11-2023
Tijd 9:00 - 12:00
Locatie GLH: VV zaal / 1.38
Voorzitter Daverveldt, P.H.W.M. (DB)

Punt	Onderwerp
00	Opening
01	Vaststellen agenda
02	Lijst van besluiten en toezeggingen VV 28 september 2023
03	Mededelingen
04	Insprekers
05	Vragenrondje
06	Stukken ter kennisname
B	Bespreekstukken
B.01	Benoeming leden rekenkamer
B.02.a	Advies van de commissie Geloofsbrieven commissieleden - geen lid
B.02.b	Besluit tot toelating commissieleden - geen lid
B.03	Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028
B.04	Initiatiefvoorstel Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2024
B.05	Verordening watersysteemheffing Delfland 2024
B.06	Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2024
H	Hamerstukken
H.01	Benoeming commissieleden - geen lid
H.02	Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023

H.03	Besluit tot het instellen van een vertrouwenscommissie
H.04	Normenkader financiële rechtmatigheid 2023
H.05	Wijziging VV Waterschapsverordening Delfland
H.06	Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024
H.07	Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit n.a.v. Omgevingswet
H.08	Vaststellen Bezwaarschriften- en Klachtenverordening Delfland
H.09	Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024
H.10	Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage Gemeenlandshuis
H.11	Intrekken verordening rekeningcommissie 2015
H.12	Cluster peilbesluiten 2023
H.13	Bijstelling Investeringsplan en Uitvoeringskrediet project 'Beter Benutten Bergsluis'
S	Sluiting

CONCEPT

Lijst van besluiten en toezeggingen van de openbare Verenigde Vergadering, bijeen op 28 september 2023

Aanwezig: dr. P.H.W.M. Daverveldt (dijkgraaf), ir. P.C. Janssen (secretaris), N.J. Dijkshoorn-van Dijk (BBB), ing. R. Tieman (BBB), M.V. Weterings (BBB), D. Siskens (BBB) P. Ouwendijk (VVD), F. Örgü (VVD), R. Dekker (VVD), R. Vuijk (VVD), M. Vissers (Water Natuurlijk), ir. A.M.F. Jenniskens (Water Natuurlijk), A. Wijbenga (Water Natuurlijk), I.B.M. Opdam (Water Natuurlijk), P. Kiela (PvdA), A.G. van Dijk MA (PvdA), mr. B.P. den Butter (PvdD), ir. J.B. Simon (PvdD), ir. S.E. Onderdelinden BSc (PvdD), J.A. Heijboer (AWP voor water, klimaat en natuur), dr. ir. A.J. Middendorp (AWP voor water, klimaat en natuur), drs. A.M.C. van Hagen-Van Rooijen (AWP voor water, klimaat en natuur), drs. M.E.H. Koop (CDA), ir. M.H.P. Jansen (CDA), L.D. Verheij (JA21), R. de Mos (Belang van Nederland), mr. Y.L. Lont (ChristenUnie-SGP), A.C.J. van Winden (Categorie Ongebouwd), R.H.R. Sunder (Categorie Ongebouwd), drs. S.C.P. van Boxmeer (Categorie Natuurterreinen), drs. J.W. Jannink (Categorie Natuurterreinen)

Afwezig: drs. L. Zandstra (PvdA)

Agenda punt	Onderwerp	Besluit	Toezegging	Trekker
00.	Opening	9.00 uur		
01.	Vaststellen agenda	Heijboer (AWP voor water, klimaat en natuur) kondigt een motie aan bij B.02. Kiela (PvdA) kondigt een amendement aan bij B.01. Vastgesteld	Na indiening van de getekende exemplaren maken deze deel uit van de beraadslaging. De hamerstukken worden in één keer afgehamerd.	Dijkgraaf
02.	Lijst van besluiten en toezeggingen V.V. 29 juni 2023	Vastgesteld		
03.	Mededelingen	Van Boxmeer (Categorie Natuurterreinen) deelt mee dat er geen bron is vastgesteld op het Forepark in Leidschenveen. Ouwendijk (VVD) deelt mee dat de schikking waarover een inspreker bij de commissie Waterveiligheid was, is afgegeven.	Leden informeren over de ontwikkelingen van het bronnenonderzoek Leidschenveen.	Van Boxmeer (Categorie Natuurterreinen)

		Ouwendijk (VVD) deelt mee dat hij is benoemd in het bestuurlijk platform Waterveiligheid door het bestuur van Unie van Waterschappen. Koop (CDA) deelt mee dat zij is benoemd als bestuurslid in de Vereniging van DB-leden van Waterschappen. De voorzitter nodigt de leden uit om aanstaande woensdag een bijeenkomst bij te wonen waarbij drie hoogleraren vanuit het Schilthuisfonds bij Delfland komen spreken over het onderzoek dat zij doen. Van Boxmeer (Categorie Natuurterreinen) geeft een terugkoppeling vanuit de Uniecommissie CINTER (commissie Internationaal). Kiela (PvdA) deelt mee dat lid Zandstra (PvdA) wegens ziekte afwezig is.	Over de 'roadshow' van CINTER zal de vv worden geïnformeerd.	Van Boxmeer (Categorie Natuurterreinen)
04.	Insprekers:	-		
05.	Vragenronde	-		
B.	Besprekingsstukken			
B.00	Benoeming commissieleden	De voorzitter stelt voor de volgende personen te benoemen tot commissielid, zijnde geen lid van de Verenigde Vergadering: Mevrouw C.G. Abels (Natuurterreinen) Mevrouw O. Kloppenburg (Natuurterreinen) De heer C.W.M.I. van der Burg (Natuurterreinen) De heer J. van den Berg (Ongebouwd) De heer M. Moerman (CDA) Vastgesteld		

B.01	Legesverordening Delfland 2024	Plv. voorzitter: R. Tieman Dijkgraaf licht toe waarom het college de wijziging voorstelt: meer kostendekkend en efficiëntere processen. Kiela (PvdA) dient samen met Water Natuurlijk een amendement in om een getrapte verhoging te bereiken. Ook Heijboer (AWP voor water, klimaat en natuur) en Vissers (Water Natuurlijk) pleiten voor getrapte invoering. Lont (ChristenUnie-SGP) roept op om bij de volgende jaarrekening te bekijken of de tarieven nog aansluiten bij de tijd die het kost om te behandelen. Jansen (CDA) steunt amendement niet en vraagt aandacht voor de waterregulering en vaarvignetten. Heijboer (AWP voor water, klimaat en natuur) vraagt aan het college naar de door het CDA genoemde cijfers. De dijkgraaf reageert op de opmerkingen. Den Butter (PvdD) vraagt om een toezegging van het college om te bekijken of de aanleg van natuurvriendelijke oevers vrijgesteld kan blijven van leges. Het amendement wordt met 9 stemmen voor en 20 stemmen tegen verworpen.	Het college gaat onderzoek doen naar het herinvoeren van het vaarvignet. Het college wil de aanvraag van natuurvriendelijke oevers stimuleren. Als er drempels opgeworpen worden, dan wordt daarnaar gekeken. Toezegging	Dijkgraaf Dijkgraaf
------	--------------------------------	--	--	-----------------------------------

		Het bestuursvoorstel wordt met 20 stemmen voor en 9 stemmen tegen (AWP, Water Natuurlijk en de Partij van de Arbeid) aangenomen.		
B.02	Aanpassen tijdsbestedingsnorm individuele hoogheemraden	De dijkgraaf geeft een toelichting op het voorstel. Uit de reacties van de leden blijkt in algemene zin dat het voorstel op enige weerstand stuit. Het is in de meeste gevallen niet duidelijk waar de salarisverhoging op gebaseerd is, waarom deze juist nu aan de orde komt en wat de inhoudelijke onderbouwing is. Jannink (Categorie Natuurterreinen) steunt het voorstel met het oog op de takenverzwaring de komende jaren. Den Butter (PvdD) vraagt een toezegging van het college dat de hoogheemraden zich volledig wijden aan hun taken, alvorens zijn partij het voorstel steunt. De Mos (BVNL) verwacht dat de hoogheemraden meer participeren en zich volledig met de taken voor Delfland bezighouden. De dijkgraaf verwerpt dat er sprake zou zijn van zelfverrijking, evenals de toespeling dat het Hoogheemraadschap van Delfland niet transparant zou zijn inzake de (betaalde) bijbanen van de hoogheemraden. Hij benadrukt dat het voorstel geldt voor het ambt van hoogheemraden in het algemeen en dat hoogheemraden mee mogen stemmen. Voor de dijkgraaf is het duidelijk dat de opgaven waar Delfland voor staat een hoger salaris rechtvaardigen.	Toezegging. Op het moment dat dit voorstel in werking treedt wordt de bezoldiging van nevenfuncties stopgezet. Ook wordt er nauwlettende bekeken of onbetaalde nevenfuncties geen belangenverstremgeling tot gevolg hebben.	Dijkgraaf

		Het bestuursvoorstel wordt met 20 stemmen voor en 9 stemmen tegen (AWP, PvdA en Water Natuurlijk) aangenomen. De motie “Geen verhoging bezoldiging hoogheemraden’, ingediend door AWP, PvdA en Water Natuurlijk wordt met 20 stemmen tegen en 9 stemmen (AWP, PvdA en Water Natuurlijk) voor verworpen.		
H.	Hamerstukken	Voorzitter: dijkgraaf		
H.01	Bestuursrapportage 2023	Vastgesteld		
H.02	Verordening op de rekenkamer Hoogheemraadschap van Delfland	Vastgesteld		
H.03	Zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 RBG en kennisnemen kaderbrief 2024	Vastgesteld		
H.04	Wijzigen Inkoop- en aanbestedingsbeleid	Vastgesteld		
H.05	1 ^e Veegbesluit Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP6)	Vastgesteld		
H.06	Delegatiebesluit Delfland 2023	Vastgesteld		
H.07	Wijziging Gemeenschappelijke Regeling het Waterschapshuis	Vastgesteld		
H.08	Investeringsaanvraag ICT Infrastructuur	Vastgesteld		
H.09	Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet voor de vervanging van mobiele telefoons	Vastgesteld		

H.10	Wijzigingsbesluit Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023	Vastgesteld		
H.11	Goedkeuren verantwoording fractievergoeding 2022 en eerste gedeelte 2023 (tot aan de verkiezingen van 15 maart 2023)	Vastgesteld		
H.12	Besluit benoeming de heer M.V. Weterings tot voorzitter van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie (BFO)	Vastgesteld		
S.	Sluiting	10.38 uur		

TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 28 september 2023

00 Opening

De voorzitter: Goedemorgen, goedemorgen, dames en heren, welkom VV-leden op deze eerste VV-vergadering na het zomerreces. En ik wil ook alle toehoorders op de publieke tribune, ik zie een aantal bekende gezichten, van harte welkom heten. En vanzelfsprekend ook toehoorders die via het internet deze vergadering bijwonen. De vergadering is bij deze geopend en voordat ik de agenda aan u voorleg wil ik stilstaan bij het overlijden van de heer Sjoerd Fekkes en ik wil een klein in memoriam uitspreken. Dat doe ik vanachter het kathedraal en ik zou u allemaal willen verzoeken om te gaan staan. Dames en heren, drie weken geleden bereikte mij het trieste bericht dat Sjoerd ongeneeslijk ziek was. Ik heb hem twee weken geleden gelukkig nog gesproken, hij had net op zijn vleugel gespeeld zodat de opname daarvan bij zijn uitvaart ten ore kon worden gebracht. En het was afgelopen vrijdag indrukwekkend en ook ontroerend om hem zo prachtig te zien spelen op zijn geliefde vleugel. Tijdens ons telefoongesprek heb ik hem gezegd dat we zijn rol in ons algemeen bestuur al misten en met dankbaarheid eraan terugdenken. Sjoerd bracht een markant geluid in de VV, hij stond voor de belangen van ouderen en had een lange staat van dienst in het openbaar bestuur, twee termijnen in de Haagse gemeenteraad, twee in Provinciale Staten en twee bij ons in de Verenigde Vergadering en met die brede bestuurlijke achtergrond wekte het geen verbazing dat Sjoerd bij bijvoorbeeld algemene beschouwingen bij Delfland ook aandacht kon vragen voor tekortschietende AOW-indexatie, ook al ging Delfland daar natuurlijk niet over. Maar het punt was in ieder geval wel gemaakt. Sjoerd was jurist en was altijd scherp op de formulering van bestuursvoorstellen en verordeningen. Ik heb vaak gevraagd aan onze juristen of een nieuw bestuursvoorstel wel Fekkes-proof was. Sjoerd was de laatste jaren ook het oudste lid van onze VV en altijd bereid om als nestor een tafelrede te houden. Dat deed hij goed met zijn lange staat van dienst was er altijd wel een leuke anekdote te vertellen. En het was ook een moment om het belang van samenwerking en een goede sfeer in de VV te benadrukken. Een stevig debat is prima, maar na afloop wel een biertje drinken. Sjoerd was een warme persoonlijkheid, innemend en altijd gefocust op de relatie. Hij was ook quantum touch-behandelaar, waarmee hij zelfs op afstand kon vaststellen of ik wel goed in mijn vel zat. Kortom, een man met vele bijzondere kwaliteiten. Bij de afgelopen verkiezingen werd Sjoerd opnieuw lijsttrekker voor 50PLUS en helaas voor hem lukt het dit keer niet om de kiesdrempel te halen. Te veel concurrentie voor de oudere stem. We hebben in maart afscheid van Sjoerd genomen als VV-lid en hij vond het jammer maar berustte in het kiezersoordeel. We hadden hem daarna zo graag nog een lang pensioen gegund. Het heeft helaas niet zo mogen zijn en ik wens van deze plek zijn familie heel veel sterkte toe. Op de rouwannonce van Sjoerd stond de oproep, denk af en toe nog eens aan me. Dat doen we zeker. We blijven Sjoerd met dankbaarheid herinneren voor al zijn bijdragen aan Delfland. En ik vraag u nu een minuut stilte in acht te nemen. Dank u wel. Dank u wel.

01 Vaststellen agenda

De voorzitter: Dan wil ik nu de vergadering voortzetten en dan komen we bij agendapunt 1, het vaststellen van de agenda. Wie wil daar opmerkingen over maken? Ik zou het in ieder geval prettig vinden, we hebben op deze agenda best veel hamerstukken staan, ik ben eigenlijk van plan om de hamerstukken waar geen stemverklaring voor wordt afgegeven gewoon in één keer in stemming te brengen. Dus als u stemverklaringen over hamerstukken wilt afgeven, dan verzoek ik u nu dat ook kenbaar te maken. Wie kan ik het woord geven? De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Voorzitter, we hebben een motie voorbereid.

De voorzitter: En u heeft voorbereid over welk ...?

De heer Heijboer: Beloning hoogheemraden.

De voorzitter: Pardon, kunt u ...? Is dat de motie over de verhoging van drie fte naar vier fte? Daar heeft u het over?

De heer Heijboer: Ja.

De voorzitter: Prima, ik las op de ... Als u die motie wilt indienen zie ik hem graag tegemoet met de handtekeningen. Volgens mij stond op de conceptenmotie vreemd aan de orde. Mijn voorstel zou zijn dat hij echt betrekking heeft op het bestuursvoorstel over de verhoging en dat die besproken wordt als onderdeel van dat bespreekstuk, direct ook een eerste termijn. Ja. De heer Kiela.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben een amendement bij de Legesverordening.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie ook graag het ondertekende amendement tegemoet. Dan kan die deel uitmaken van de beraadslaging. Zijn er nog andere opmerkingen? Dan constateer ik dat er één motie is en één amendement. Die gaan we behandelen bij de twee bespreekstukken en voor de rest is er geen behoefte aan stemverklaringen over de hamerstukken. Dus die zal ik dan ook in één keer in stemming brengen. Dank u wel.

02 Lijst van besluiten en toezeggingen V.V. 29 juni 2023

De voorzitter: Dan ga ik door naar agendapunt 2, de lijst van besluiten en toezeggingen van de VV van 29 juni jongstleden. Zijn er nog opmerkingen over de lijst van besluiten en toezeggingen? Ik kijk even rond, zie ik niet. Dus dan is daarmee de lijst van besluiten en toezeggingen vastgesteld.

03 Mededelingen

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt 3, de mededelingen. Er zijn een aantal mededelingen vanuit het college. Ik zou in eerste plaats het woord willen geven aan de heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Ik heb een mededeling met betrekking tot het bronnenonderzoek in Leidschenveen en dat is dat wij nog geen bron hebben kunnen vaststellen en dat we u verder op de hoogte houden als daar verandering in plaatsvindt.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer ...: Voorzitter, kunt u dat herhalen? Want dat was niet te verstaan.

De heer Van Boxmeer: Mijn mededeling is dat er uit het bronnenonderzoek wat plaatsvindt in Leidschenveen op het Forepark nog geen bron vastgesteld is en dat we u verder op de hoogte houden als daar een verandering in plaatsvindt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Ouwendijk voor een mededeling.

De heer Ouwendijk: Ja dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik heb twee korte mededelingen. De eerste hoort eigenlijk niet hier thuis, maar omwille van de actualiteit doe ik dat toch. En dat heeft betrekking op de inspreker in de commissie Waterveiligheid en Waterketen, dat er inmiddels een beschikking is van de rechtbank waarbij en de onderzoeksvragen en de onderzoekers zijn benoemd. Dus inmiddels is die beschikking afgegeven. En de tweede mededeling die ik wou doen heeft wel betrekking op de VV, dat is dat ik benoemd ben in het bestuurlijk platform waterveiligheid door het bestuur van de Unie van Waterschappen. Tot zover, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Ouwendijk. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ik heb ook één mededeling en dat is dat ik ben benoemd als DB-lid in de Vereniging van DB-leden van Waterschappen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koop. Tenslotte nog een mededeling van mijzelf. Dat is eigenlijk meer een korte advertentie. Ik ben zoals u wellicht weet ook voorzitter van het Schilthuisfonds en het Schilthuisfonds organiseert, sponsort drie leerstoelen en de professoren die gesponsord worden zijn Marleen van Rijswijk, Petra van Dam en Herman Havekes en die komen aanstaande woensdag ook bij Delfland om te praten over het onderzoek wat zij doen. Ik heb gisteren een bijeenkomst bijgewoond in Zwolle en ik probeer u warm te maken, want het was zeer interessant om bijvoorbeeld te horen wat de juristen denken over de KRW-opgave. Dus bij deze, u bent allemaal van harte welkom. En dan is er nog een nabrander van de heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Nabrander in de zin van een terugkoppeling van de CINTER-commissie. In de CINTER - commissie werd gememoreerd dat de CINTER heel duidelijk zichtbaar is als een professionele partner voor het kabinet voor het behalen van de doelstellingen rondom de Sustainable Development Goals, aangezien ze benoemd zijn in twee hoofdstukken, die van I&W en van Buitenlandse Zaken. De CINTER heeft aangeboden, en daar zullen wij op ingaan, om een roadshow te geven. We bekijken hier nog zelf wel waar we dat doen. Of dat een informatieve VV was of in de commissie. En als derde heeft de Unie een uitvraag gedaan voor personele ondersteuning bij het herstel in de Oekraïne op het gebied van de afvalwaterzuivering. Het is niet binnen het normale kader van de CINTER maar een call met een volledige vergoeding van de kosten. Alle waterschappen hebben daar op zich een positieve grondhouding in. Ik heb wel aangegeven vanuit Delfland dat onze mogelijkheden beperkt zijn, gezien onze pps-constructie en het komende project van de Groote Lucht.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Boxmeer. Zijn er nog mededelingen vanuit de Verenigde Vergadering? De heer Kiela.

De heer Kiela: Voorzitter, ik moet helaas melden dat mijn collega mevrouw Zandstra ziek is.

De voorzitter: Sorry, ik had microfoon niet aan. Ik zei we hebben er kennis van genomen en we wensen vanzelfsprekend namens ons allen haar van harte beterschap.

04 Insprekers

De voorzitter: Er zijn geen insprekers gemeld.

05 Vragenronde

De voorzitter: Er zijn geen vragen van tevoren aangekondigd voor het vragenronde.

06 Stukken ter kennisname

B Besprekingsstukken

B.00 Benoeming commissieleden - geen lid

De voorzitter: Dat betekent dat ik doorga naar de besprekingsstukken. En er is eigenlijk nog één ander besprekingsstuk, dat heeft te maken met de benoeming van commissieleden. Het voorgestelde besluit luidt om de volgende personen te benoemen tot commissielid, zijnde geen lid van de Verenigde Vergadering. Dat is mevrouw. C.G. Abels voor Natuurterreinen, mevrouw O. Kloppenburg voor Natuurterreinen, de heer C.W.M.I van der Burg voor Natuurterreinen, de heer J. van den Berg Ongebouwd en de heer M. Moerman voor het CDA. Ik neem aan dat we dit besluit direct kunnen nemen. Dan kan de geloofsbrievencommissie aan het werk en dan kunnen we hopelijk op een volgende vergadering de leden toelaten tot de commissie. Dank u wel.

B.01 Legesverordening Delfland 2024

De voorzitter: Dan komen we bij besprekingspunt Legesverordening Delfland 2024. Omdat ik voor dit onderwerp portefeuillehouder ben is het goed gebruik dat ik dan niet de voorzittershamer hanteer, dus bij deze geeft ik de voorzittershamer over aan de heer Tieman.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank wel en goedemorgen van mijn kant ook aan u. We gaan naar agendapunt B.01, dossiernummer 2874, de Legesverordening van Delfland en dan wilde ik het woord geven aan de dijkgraaf om het ook toe te lichten. Maar dan wilde ik ook vragen, omdat we een amendement hebben, of die op het scherm getoond kan worden. Komt in IBabs, oké, dat iedereen daarin mee kan lezen want dan zou dat ...

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Over de leges is in de commissie al uitvoerig gesproken dus ik zal een korte inleiding houden. De doelstelling van deze verandering van de Legesverordening is eigenlijk tweeledig. Aan de ene kant hebben wij het doel om de kosten die verband houden met vergunningsaanvragen om die zoveel mogelijk gedekt te krijgen door degenen die de kosten veroorzaken. En in de tweede plaats was er in de oude Legesverordening een standaardtarief voor de simpele aanvragen voor heel veel andere dingen ...

De heer ...: Voorzitter, bij interruptie. Het lijkt alsof uw microfoon het niet doet. U bent echt heel lastig te verstaan.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voor de ... Is dit beter? Ja, oké, prima. Dan toch maar even nog heel kort in de rebound zal ik maar zeggen, er zijn twee doelstellingen. In de eerste plaats om ervoor te zorgen dat de kosten die gemoeid zijn met het aanvragen van vergunningen ook eigenlijk worden opgebracht door degene die de vergunning aanvraagt. Dat is een. En het tweede is, in het verleden werden voor heel veel vergunningaanvragen eerst begrotingen opgesteld om dan te kijken welke kosten zijn ermee gemoeid en die in rekening brengen. Dat is een behoorlijk intensief proces en ik ben blij dat Delfland altijd op zoek gaat hoe we ook de interne processen verder kunnen stroomlijnen en efficiënter kunnen maken. En door nou, wat ik dan maar even noem, dat vindt u terug in de hele staffel, voor veel meer categorieën uit te splitsen van welke

kosten wij denken dat daar grosso modo mee gemaakt zijn, zijn we het hele proces ook aan het verbeteren. Ik wil het hierbij houden, voorzitter, als introductie.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Dan open ik de beraadslaging. Dan wilde ik het woord geven aan de heer Kiela van de Partij van de Arbeid.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. In de commissie heb ik al gezegd dat vanuit de PvdA het idee is dat de verhoging voor particulieren te snel gaat. Het is een echt een sprong van ongeveer 120 procent als we uitkomen van 275 naar, en dat staat er dan nog ook bij minimaal, 641. Dus dat vinden wij niet redelijk en te snel. En bovendien is het zo, hier gaat het om groep particulieren die slechts 10 à 15 procent van het bestand uitmaken. Dus wij hebben eigenlijk het gevoel dat we hier een meer getrappt model moeten kiezen en dat dat dan gewoon gecompenseerd kan worden binnen de tariefsverhoging voor de zakelijke kant. Kortom, wij dienen een amendement in om dat te bereiken, die getrapte verhoging. Het amendement wordt gesteund ook door Water Natuurlijk.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kiela. Dan wil ik het woord geven aan de heer De Mos van BVNL. Dat is niet noodzakelijk? De heer Simon, nee de heer Den Butter, Partij voor de Dieren.

De heer Den Butter: Aangezien leges een betaling zijn voor een dienst van Delfland zijn wij van mening dat die kostendekkend moeten zijn. En als we kijken naar het type aanvragen waarvoor die leges moeten worden betaald, dan zien we niet dat het gaat om minima die financieel zouden moeten worden ondersteund. Dus daarom ondersteunen wij deze motie niet. Het amendement, pardon.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer Jannink maakt geen gebruik hiervan. De heer Van der Linden, Ongebouwd.

De heer Van Winden: Van Winden. Dank u wel. Wij hebben geen opmerkingen bij deze voorstellen, dank u.

De plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn, BBB.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen ons ook heel goed vinden in de opmerkingen die de Partij van de Dieren heeft gedaan en wij hebben verder geen behoefte om het verder toe te lichten. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jenniskens, Water Natuurlijk. De heer Vissers.

De heer Vissers: Dank u, voorzitter. Op zich steunt Water Natuurlijk natuurlijk de lijn dat leges kostendekkend zouden moeten zijn, maar het blijkt uit het te stukken ook wel dat daar verschillende interpretaties van zijn en geen verplichting is om alle kosten te verhalen. En er is ook een kwestie van toerekening van kosten. De dijkgraaf geeft in zijn toelichting ook aan, de portefeuillehouder, dat er ook meer gestaffeld kan worden. Ik leid eruit af dat het zou kunnen dat een aanvraag die iets gecompliceerder is niet eenmaal maar meerdere malen het tarief van 641 zou zijn. En het kan dan zo zijn dat het over het algemeen, ik denk dat dat niet in alle gevallen zo is, maar dat het niet gaat om mensen met de platste portemonnee, maar dat we als Delfland zorgvuldig met onze tarieven moeten omgaan, ook als het om leges gaat. En ik proef in eerste instantie al een stukje onzorgvuldigheid in de toelichting in het voorstel zelf waarin staat dat er de afgelopen tien jaar niet geïndexeerd is. Vier jaar geleden hebben we in deze zelfde zaal de verordening ook vastgesteld en toen is er een verhoging van 10 procent geweest van het tarief van 250 naar 275 euro. Dus er is tenminste op dat

moment geïndexeerd. Er wordt in het stuk gesuggereerd dat er al tien jaar lang geen index zou hebben plaatsgevonden. Dat is onjuist. We staan er op zich positief tegenover dat er goed in beeld gebracht voor welke kosten gemoeid zijn met de diensten die Delfland verleent, maar ook dan, en daarin sluiten wij ons dus ook aan bij de argumentatie van de Partij van de Arbeid, zou je dat meer stapsgewijs kunnen doen dan meer dan een verdubbeling voor particulieren. En ik heb ook nog even gekeken, om welke zaken gaat het? Er is onder andere niet hier naar voren gebracht, maar bijvoorbeeld het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, dat daarvoor geen leges verschuldigd zou zijn. Dat is alleen als dat specifiek voldoet aan de standaard in een voorstel van 2010. Misschien zou het ook goed zijn om te kijken of daar alle natuurvriendelijke oevers nog steeds binnenvallen. Want zodra er sprake is van maatwerk ben je wel leges verschuldigd. En als we iets niet zouden willen, dat is dat door een forse verhoging van onze Legesverordening mensen zouden ontmoedigen om hun oevers natuurvriendelijker in te richten. Dus wij hebben wel degelijk het verzoek aan het college, en ook gegoten in dit amendement, om juist voor die 10 à 15 procent particulieren nog eens goed te kijken of die verhoging niet in kleinere stappen kan dan in één klap van meer dan een verdubbeling die in sommige gevallen, als ik de portefeuillehouder goed interpreteer, nog wel meer dan een verdubbeling zou kunnen zijn als ze voor meerdere malen 641 aangeslagen zouden worden. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer Vuijk, VVD.

De heer Vuijk: Voorzitter, dank u wel. De VVD is in zijn algemeenheid voor zo laag mogelijke lasten dus in die zin vinden we de motie best sympathiek, maar aan de andere kant vinden we de ondergrens wel de kostendekkendheid. In dit geval gaat het om, zoals anderen ook al hebben gezegd, om kosten voor diensten die verleend worden, een vergunning aanvragen. We vinden in die zin het voorstel prima zo en de motie dus minder. Dank wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer Verheij, JA21.

De heer Verheij: Dank u wel, voorzitter. Wij gaan mee met de motivering van de BBB.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer Lont, ChristenUnie-SGP.

De heer Lont: Dank u wel voor het woord. Het beleidsuitgangspunt moet inderdaad zijn dat de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend zijn. Ik heb begrepen dat dit ook niet volledig kostendekkend is op de euro, maar gewoon een goede tegemoetkoming in de kosten. Particulieren zijn niet per se afhankelijk van de vergunningen waar terwijl bedrijfsactiviteiten misschien dat eerder zijn, bijvoorbeeld een duiker. Dus in dat geval vind ik op zich een goede opzet zoals er hiervoor is gekozen. Waar ik wel voor oproep is het feit dat het goed zou zijn om volgend jaar bijvoorbeeld bij de jaarrekening te monitoren of de tarieven en de tijd die met de activiteiten zijn gemoeid, dat dat nog goed op elkaar aansluit zodat we nog steeds de goede hoogte vaststellen. Bijvoorbeeld in Friesland heb je het onderscheid tussen routinematige en meer bewerkelijke vergunningen, maar hier heb je dan ook nog die melding, bijvoorbeeld voor kleine steigers wat eigenlijk veel meer aan de hand is in de wijken en buurten van mensen. Daar moeten we dus naar kijken, besteden we wel echt die uren daaraan. En volgens mij is dan de volgende jaarrekening, zou dan een goed moment zijn om dat even te ijkten. En dat was mijn oproep erbij.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, mijnheer Lont. Dan ga ik naar de heer Jansen, het CDA.

De heer Jansen: Ja dank u wel, voorzitter. Ook het CDA zal dit amendement niet steunen vanwege kostendekkendheid en ook argumenten die al eerder zijn genoemd. We willen ook nog even noemen dat wij

willen benadrukken dat er ook getracht moet worden naar meer efficiëntie, zodat dus ook de kosten voor de leges zo laag mogelijk blijven. Dus wij zullen het amendement niet steunen. Ik wil nog even aandacht vragen ook voor het vaarvignet, daar heb ik in de commissie ook wat over gezegd en ik zou een motie aankondigen, als je ziet dat maar 60 procent van de gebruikers van onze vaarwegen zich aan de regels houdt en veel gebruikers ook te hard varen waardoor oevers ...

De heer Heijboer: Interruptie, voorzitter. De heer Jansen kondigt net een cijfer aan, 60 procent zich aan de regels houdt. Op basis van welk onderzoek? Waar doelt u op?

De heer Jansen: Dat is onderzoek vanuit Delfland.

De heer Heijboer: Is dat officieel bekend? Ik ken het namelijk niet.

De heer Jansen: Dat is door handhaving wordt dat vastgesteld.

De heer Heijboer: Dan zou ik de voorzitter willen vragen of dat inderdaad zo is? Omdat er een miljoen bootjes zijn en dat betekent toch dat er wel heel veel overtreders zouden zijn. En dan roept dit toch nieuwe vragen bij mij op, wat op zich niet op deze Legesverordening slaat, maar dan zouden toch het aantal boetes daar ook mee in verhouding moeten staan. Dus het roept nieuwe vragen op die misschien leiden tot technische vragen. Dus ik zou graag het onderzoek toegemailed krijgen. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: De heer Jansen, we gaan kijken welke informatie wij hebben die wij kunnen onderbouwen op dit onderwerp.

De heer Jansen: Zal ik verdergaan?

De plaatsvervangend voorzitter: Gaat verder met zijn betoog.

De heer Jansen: Dus door snel te varen worden ook oevers en ook natuurlijkvriendelijke oevers slaan niet aan en beschoeiingen gaan ... Dus ik denk dat er best wel in het kader ook van KRW en ook van kostenbesparing, dat het goed is om wat meer regulering in het varen te krijgen. Dus ik zou graag aan de portefeuillehouder willen vragen of die daar een toezegging wil doen om daar in het komend jaar eens naar te kijken. Naar de mogelijkheid om een vaarvignet in te voeren. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Dan kijk naar de heer Heijboer van de AWP. Aan u het woord.

De heer Heijboer: Ja, dank u wel, voorzitter. Het principe dat de aanvrager de kosten betaalt die hij veroorzaakt, dat vinden wij akkoord, het principe. Maar zoals de PvdA terecht opmerkt, het bedrag van 641 euro is wel een heel hoog bedrag. Het zou zomaar kunnen dat de vergunning duurder is dan het werkje wat men vergund wil krijgen. En dan is het nog extra zuur als je aanvraag wordt afgewezen en je toch moet betalen. Wij pleiten dan ook voor een inzichtelijk en door de aanvrager vooraf te doorlopen schema waarin de aanvrager inzicht krijgt in de kansen van zijn aanvraag, hoe we dat dan gaat beoordelen en daardoor een realistischer inschatting kan maken. En wellicht is zo'n schema ook voor Delfland zelf behulpzaam om meer zaken vergunningsvrij krijgen. Dat als de aanvrager weet waar hij aan moet voldoen, dat hij zijn aanvraag aanpast en dergelijke. Wij vinden het amendement op zich sympathiek en in die zin denk ik ook we zouden het getrap kunnen invoeren en dan kost dat, tussen aanhalingstekens, niet al te veel inspanning en is het wat vriendelijker richting de burger en daarom zouden wij dat ook wel kunnen steunen. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel voor de toelichting. Dan geef ik het woord aan de portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Ik zal beginnen even met de vraag die door de heer Jansen gesteld is over een vaarvignet. U vraagt om een toezegging, u bent lid van de coalitie en u heeft volgens mij in het coalitieakkoord ook opgeschreven dat de coalitie vraagt om een onderzoek naar de voor- en nadelen van een hernieuwde invoering van een vaarvignet. Dat staat erin en het college is alleszins van plan om uitvoering te geven daaraan. Daar wilde ik het eigenlijk bij houden, ik wil ook niet vooruitlopen op de uitkomsten van dat onderzoek. Dan zijn er door een aantal partijen opmerkingen gemaakt over het huidige tarief, 275 euro, en het feit dat het laagste tarief boven de 600 is. De heer Vissers heeft heel duidelijk een behoorlijke studie gedaan naar de hele geschiedenis van indexatie in het verleden en ik geloof hem op zijn woord als hij zegt dat er vier jaar geleden een keer geïndexeerd is. Dan is dat een klein foutje wat in het voorstel geslopen is. Neemt niet weg dat de leges die Delfland voor dat tarief nu hanteert is erg laag in vergelijking met de leges die andere waterschappen die leges heffen vragen. Dus in die zin ben je bij Delfland dan wel spekkoper. En u moet zich ook dan altijd afvragen, als je gewoon bewust ervoor kiest om een tarief beneden de kostprijs te hanteren, dan betekent het dus dat je eigenlijk zegt, dan moeten alle andere belastingbetalers effectief daarvoor opdraaien. En dat is denk ik gewoon een strategische afweging, wil je dat niet. Als je zegt wij, net zo goed als je dat zegt bij de vervuiler betaalt, de kostenveroorzaker betaalt, dan moet je die lijn vasthouden, ook als de uitkomst in dit geval je hoog lijkt. Het zou inderdaad kunnen zijn dat er wellicht een tweede keer die 600 euro betaald moet worden.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik zie een interruptie. Ik geef het woord aan de heer Kiela, PvdA.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. Maar daar kiezen wij niet voor. Wij vragen om een gestaffelde invoering en dat is toch wat anders dan te zeggen dat de tarieven geheel onveranderd moeten blijven. Is gewoon om wat ruimte te geven aan de mensen om eraan te wennen en ook vermijdingsgedrag te voorkomen.

De plaatsvervangend voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Dank u wel. Ik begrijp wat u zegt, inderdaad het is een gestaffeld bedrag. Over het algemeen zou je dan toch nog steeds je de vraag moeten stellen, waarom is iemand die een steiger aanlegt over twee jaar, zou die meer moeten betalen en wel voor de kosten moeten opdragen dan iemand die een steiger aanlegt vandaag. Ik wil er ook op wijzen dat ik het niet geloof, ik ga daar niet in mee met de observatie van AWP dat de kosten van de aanvraag weleens groter zouden kunnen zijn dan het eigenlijk uit te voeren werk. Dus ik denk dat het over het algemeen een laag onderdeel is van de totale kosten. Ik wil er ook op wijzen dat voor de echt simpele zaken waar misschien de kosten van het werk heel laag zijn, soms is een vergunning helemaal niet nodig, dus dan zijn er ook geen kosten gemoeid. En soms is een melding alleen maar nodig, zijn ook geen kosten mee gemoeid. En waar ik ook op wil wijzen, dat is dat als iemand iets overweegt dat het vooroverleg om te inventariseren van als je die kant opgaat, wat heb je dan allemaal nodig zodat je dat mee kunt nemen in je afweging, daar worden ook geen kosten voor in rekening gebracht. De hele specifieke vraag over de aanleg van de Nes, daar moet ik u eerlijkheidshalve het antwoord op schuldig blijven. Voor mij gaat het er gewoon om, als er vergunningen moeten worden aangevraagd op basis van onze verordening dan zijn daar kosten mee gemoeid en wij proberen die kosten zo zuiver mogelijk in te schatten. We hebben nog steeds voor als het meer dan 780 uur betreft, dat we zeggen we gaan naar een begroting toe. Maar die staffel die is zeer zorgvuldig tot stand gebracht door telkens te kijken wat is nou een reële inschatting van de uren. Wat is het uurtarief van degene die eraan werkt? En daarmee wil ik ook aan de heer Lont zeggen, om direct bij de jaarrekening als het ware weer te gaan beoordelen of dit klopt. Dat ga ik niet toezeggen want ik weet

gewoon dat hier heel zorgvuldig naar gekeken is. Laten we dan dit systeem ook een kans geven. Dank u wel, voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Ik kijk of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Den Butter en dan de heer Vuijk.

De heer Den Butter: Ik wil even aanmaken op wat de heer Visser net te berde bracht. Die heeft inderdaad denk ik zijn huiswerk goed gedaan en we zijn vooral geïnteresseerd natuurlijk in natuurvriendelijke oevers, dat zal u niet verbazen en daar zijn wij een groot liefhebber van. Dus kunnen we het college misschien verleiden tot een toezegging om daar eens naar te kijken om te voorkomen dat zaken die naar de huidige stand van kennis wel onder die, ja zouden worden vrijgesteld van die aanvraagplicht, dat die zo blijven ook en dat dat beleid wordt geactualiseerd?

De plaatsvervangend voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Daverveldt: Dank u wel. Vanzelfsprekend realiseer ik me heel goed dat wij de aanleg van natuurvriendelijke oevers willen stimuleren. Dus mocht hier blijken dat hier een drempel gecreëerd wordt, dan wil ik daar zeker naar kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat het niet tot de verkeerde prikkels leidt.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Ik zag ook een vinger bij de heer Vuijk, VVD.

De heer Vuijk: Voorzitter, dank u wel. We hebben de portefeuillehouder goed gehoord. Hoofdpijn is volgens mij dat als de leges omlaag zouden gaan of gelijk zouden blijven, dan zouden de lasten omhoog moeten, dat betekent meer lasten, dan verschuiven de lasten naar de inwoners in zijn algemeenheid. Als je de heer Kiela hoort, dan wordt er gevraagd om een staffel maar ook bij een staffel, als ik de portefeuillehouder goed begrijp, dan ontstaat er ergens een financieel gaatje wat opgevuld moet worden. Ook dat zal moeten worden opgebracht door inwoners. Dat betekent dat de VVD tegen de motie zal zijn en voor het voorstel.

De plaatsvervangend voorzitter: Ja, betreft het amendement, dank u wel. Ik zie geen behoefte aan een tweede termijn. Dan wil ik het amendement in stemming brengen. Door middel van de vinger omhoog te steken. De vinger omhoog te steken, voor, voor het amendementsvoorstel. De hand voor tegen. Dat betekent 20 tegen, u mag uw hand naar beneden doen, 20 tegen, 9 negen voor. Dat betekent dat het amendement is verworpen.

De heer Visser: Voorzitter, nog wel even een puntje van orde.

De plaatsvervangend voorzitter: De heer Visser.

De heer Visser: Want ik heb hem niet in mijn iBabs gezien, dus ik weet niet of iedereen nou precies gelezen heeft maar die voor of tegen gestemd heeft.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik kijk even naar degene die in iBabs ...

De heer Visser: Eigenlijk is het op het scherm neerzetten wel helder voor waar we over stemmen.

De plaatsvervangend voorzitter: Ja, daar had ik net om gevraagd maar ik had begrepen dat het in iBabs geplaatst was, dus daar wil ik nog even een confirmatie van hebben.

De heer Jansen: Voorzitter?

De plaatsvervangend voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Ik heb hem gewoon in iBabs staan, dus.

De plaatsvervangend voorzitter: Hij staat in iBabs, helder, bevestiging. Goed, dan breng ik het voorstel zoals die op tafel ligt in stemming. Degenen voor het voorstel gaarne de hand omhoogsteken. Dank u wel. Degenen tegen het voorstel de hand opsteken. Dat betekent dat er 20 voor zijn, 9 tegen. En tegen waren de AWP, Water Natuurlijk en de Partij van de Arbeid. Dan is het voorstel aangenomen.

B.02 Aanpassen tijdsbestedingsnorm individuele hoogheemraden

De voorzitter: En dan wilde ik ook gaan naar het volgende agendapunt B02, dossiernummer 2950 met een bijlage. Dat is een ministeriële aanpassing van de tijdsbesteding voor de individuele hoogheemraden en daar is ook een motie voor ingediend. Ik kijk even naar de griffier, de motie is in iBabs terug te vinden? Is in iBabs terug te vinden.

De plaatsvervangend voorzitter: Moet ik even schorsen? We kijken even naar de bevestiging nog. We kijken nog even naar de bevestiging. De microfoon wat dichterbij mijn mond? Ja. Dank u. De motie staat inmiddels ook op het scherm en hij staat in iBabs. Dan wilde ik de motie en het voorstel beide behandelen. Dan geef ik het woord graag nog even aan de portefeuillehouder voor een toelichting.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Ook over dit onderwerp is in de commissie al uitvoerig gesproken, dus ik zal de inleiding heel kort houden. Hoewel de dagelijks bestuurders zijn aangesteld voor 27 uur in de week leert de ervaring dat ze al veel langer veel meer uren in hun werk steken. En waarom komt dat? Het werk en daarmee ook het besturen van het waterschap wordt steeds complexer en omvangrijker. Dan moet u denken aan dossiers als de klimaatverandering, de stikstof problematiek, de energietransitie, de woningbouwopgave en om een hele grote, het verbeteren van de waterkwaliteit. U als VV heeft er ook vaak op aangedrongen dat Delfland als het ware nog steviger het debat voert met alle omgevingspartners. We hechten sowieso heel erg aan participatie en het optrekken samen met andere overheden en andere belanghebbenden. Daar gaat veel tijd in zitten en daarom heeft het college dit voorstel gemaakt om de mogelijkheid die de minister biedt om uiteindelijk vier fte's ter beschikking te stellen voor het dagelijks bestuur, om daarvan gebruik te maken. En aangezien Delfland vier hoogheemraden heeft betekent dat, dat wij voorstellen dat de tijdsbestedingsnorm per hoogheemraad wordt opgehoogd naar één fte, waarmee we dus vier keer één op die vier fte komen. Dank u wel, voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank wel. Ik open de beraadslaging, u heeft de ondertekende versie? Ja prima. De heer Heijboer, AWP.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Geachte voorzitter, dit onderwerp kwam voor ons nogal uit de lucht vallen. Is in de commissie BFO besproken en daar hebben wij aangegeven hier nogal moeite mee te hebben. Voordat ik van wal steek wil ik herhalen wat ik toen ook heb gezegd. Wij waarderen onze hoogheemraden en wij waarderen hun inzet en wij waarderen hun werk. En wij gunnen hun ook een goed salaris. Echter, wij zijn in Delfland gewend om goed doortimmerde stukken ter besluitvorming te ontvangen, nut, noodzaak en doel helder uiteengezet, toegespitst op de situatie van Delfland. En dat is in het voorliggende stuk niet het geval. De enige motivatie lijkt te zijn dat de provincie de mogelijkheden verruimd en de hoogheemraden zichzelf dus een salarisverhoging kunnen toekennen van 33 procent. Wij vinden de kwaliteit van dit stuk dan ook onder de maat. Ik wil in drie punten kort ingaan op één het proces, twee de inhoud en drie het beeld naar buiten. Het

proces van oordeelsvorming in de commissie BFO verliep ronduit chaotisch. Overigens niets dan lof voor de voorzitter die zijn rol uitstekend vervulde. Waar we het aan schortte was de inbreng van desinformatie. Er werd beweerd dat de in de coalitiebesprekingen van begin af aan overeenstemming zou hebben bestaan over de noodzaak tot uitbreiding naar vier fte en dat deze toezegging zelfs al in het coalitieakkoord was opgenomen. In werkelijkheid vond de VVD dat het werk van de hoogheemraden gemakkelijk met drie voltijds hoogheemraden uitgevoerd zou kunnen worden. Dus dat beeld bestond helemaal niet vanaf het begin. En toen ik het paginanummer vroeg, bleek er helemaal niks over in het coalitieakkoord te staan. Wat blijft hangen is dat er in een commissie heel veel moeite is gedaan om de beeldvorming te beïnvloeden met onjuiste beweringen. En waarom? Voorzitter, we moeten in het democratische bestuur er toch vanuit kunnen gaan dat wat hier en in de commissie gezegd wordt ook echt waar is? Ik maak me er echt grote zorgen om dat we zo slordig met de waarheid en waarheidsvinding om denken te kunnen gaan en ik wil u vragen daar ik op toe te zien. Dan punt twee, de inhoud. Ik maak een heel kort uitstapje omdat het ons niet om de personen gaat, maar om het principe en daarom schakel ik even over naar een wat abstracter voorbeeld. Stel dat Delfland een groot project aanbesteed, stel dat dat 600 miljoen kost, en welk project dat is dat maakt niet uit. Het project is complex en vergt veel inzet er zijn meerdere gegadigde aannemers die het werk willen maken. Stel op 1 juni wordt de opdracht gegund aan een van de gegadigde aannemers. En stel nou dat die aannemer na drie maanden aanklopt en zegt doe mij 33 procent boven de toch al forse inschrijfprijs. Zegt Delfland dan, oké, het werk is veel en het is complex. Bovenop de afgesproken 600 miljoen doen we er even 200 miljoen bij. Zegt Delfland dat? Nee, dat zegt Delfland niet. Het is in de Aanbestedingswet trouwens ook verboden. Nu hebben we vier hoogheemraden, op 1 juni hebben zij in de VV hun benoeming aanvaard voor een vooraf bekend takenpakket, een tijdsbesteding en een beloning. Drie maanden later is er aan dat takenpakket niks veranderd maar komen ze toch terug, doe ons voor het afgesproken werk 33 procent bovenop de afgesproken tijd en geld. Zeggen we dan hier in de VV, net als de aanbestedende dienst van Delfland, nee, want afspraak is afspraak? Voorzitter, ik heb niet uitgelegd gekregen waarom we in hetzelfde geval maar met andere poppetjes ineens wel ja zouden moeten zeggen. Dan de beeldvorming naar buiten toe. De hoogheemraden verdienen een goed salaris vergelijkbaar met wethouders van een middelgrote gemeente. Van een onlangs veranderd takenpakket is niks gebleken. Waarom zouden ze dan in een tijd van grote bestaansonzekerheid bij zeker een miljoen Nederlanders bovenop dat goede salaris nog eens het minimumloon van een twintigjarige erbij moeten krijgen terwijl de armoede in Nederland toeneemt en de koopkracht daalt? Dat kunnen wij niet aan onze burgers uitleggen. Trouwens, ook niet aan de medewerkers van Delfland die afgelopen jaar te maken kregen met een hoge werkdruk als gevolg van 67 onvervulde vacatures. Want ook zij krijgen er geen 33 procent salaris bij. Voorzitter, ik ben altijd voorzichtig met mijn woordkeus maar dit voorstel heeft toch echt alles weg van een, ja van een zelfverrijking. Daarnaast teken ik aan dat drie van de vier hoogheemraden melding hebben gemaakt van betaalde bijbanen en dat ondanks de suggestie in de commissie BFO tot op heden geen openheid is gegeven hoe zij met die bijbanen verder omgaan. Dat gebrek aan openheid suggereert de mogelijkheid dat die bijbanen deels of geheel blijven voortbestaan. En dat zet die werkdruk wederom in een twijfelachtig daglicht. Voorzitter, wij ontkennen niet dat de hoogheemraden goed en hard werken. Dat waarderen we ook maar dit is een besluit zonder motivatie. Noch in de voorliggende stukken, noch in het verleden is de hoge werkdruk genoemd of aangetoond. Ik herinner me één moment waarop we het hier in de VV over werkdruk hebben gehad en dat ging over de aankondiging van wethouder Egas, dat er vertraging zat in de planning van de Groote Lucht. Wij hebben toen de vraag gesteld aan de heer Egas, heeft Delfland het er te veel bij laten zitten? Is er te weinig inspanning gepleegd? En zijn antwoord was nee, aan de inspanning van Delfland heeft het niet gelegen. Al hadden we tien keer zoveel inzet gepleegd, dan was de uitslag niet veranderd want Vlaardingen zat er geharnast in. Dus als enige voorbeeld. Dus noch in de voorliggende stukken, noch in het verleden is de hoge werkdruk genoemd of aangetoond. Openheid over

bijbanen ontbreekt en het is nu eenmaal niet zo dat als de voetbaltrainer meer betaald krijgt, het doelsaldo omhoogschiet. En daarom dienen wij deze motie in. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Ik geef het de andere kant op, ik geef het woord aan de heer Jansen. CDA.

De heer Jansen: Ja, dank u wel voorzitter. Ik zal heel kort reageren op de motie. Voor wat betreft het CDA is het eigenlijk wel helder, we vinden eigenlijk dat mensen die fulltime werken, en ik heb het nagevraagd bij verschillende hoogheemraden en die werken echt meer dan 36 uur per week, dan dienen ze ook gewoon daar een salaris conform voor te krijgen. Dus het CDA kan deze motie niet steunen.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank wel. De heer Lont, ChristenUnie-SGP.

De heer Lont: Ja, verder geen aanvullende opmerkingen. Ik zie het ook meer als het vergelijk trekken en meer ruimte pakken met gemeenten. Gemeenten hebben ook al meer ruimte en nou ja, het is gewoon achterstallig onderhoud wat bijgetrokken moet worden.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, mijnheer Lont. Ik ga naar de heer Verheij, JA21.

De heer Verheij: Idem, zoals bij de vorige sprekers.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer Vuijk, VVD.

De heer Vuijk: Voorzitter, ik heb mij de woorden even laten inwerken en ik aarzelde even of ik zou interromperen, maar ik maak ernstig bezwaar tegen het woord zelfverrijking dat hier genoemd werd. We gaan zo meteen beslissen over dit voorstel en kijk, de argumentatie die gebruikt wordt om voor of tegen dit voorstel te zijn, dat vind ik prima. Dat kan ik ook herkennen, hoewel ik daar een ander idee over heb. Maar het woord zelfverrijking herken ik niet en ik vind het ook ongepast om het op deze manier te benoemen. We gaan daar met zijn allen over, zelfverrijking gaat over personen, dat is iemand die zichzelf geld toebedeeld. Dat is hier niet aan de orde. Ik zou het fijn vinden als die kwalificatie van zelfverrijking ...

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie. Deze lange monoloog, hoe noemt u het als u zichzelf een voor...

De plaatsvervangend voorzitter: Ik geef het woord aan mijnheer Middendorp, AWP. Ik geef u het woord.

De heer Middendorp: Dank u wel.

‘Één spreker per fractie’ (Buiten microfoon)

De plaatsvervangend voorzitter: Ja, één spreker per fractie.

De heer Middendorp: Oké Ko, hier moet jij even tegenin.

De plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Heijboer? Nee, dan gaan we verder. Het woord is aan de heer Vuijk.

De heer Vuijk: Voorzitter, mijn laatste zin was aan de indiener van de motie of hij het begrip zelfverrijking zou willen terugnemen. Dank wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Vissers? Nee. Ja aan u het woord.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Ja, de AWP had drie punten. Ik heb er zeven namens Water Natuurlijk. Het is een lastig onderwerp, dat bleek dus ook al in de commissie BFO waar er uitvoerig over gesproken is er wij willen dus zeven punten even aanstippen. Als eerste de werkdruk, wij erkennen dat de werkdruk in de organisatie is toegenomen door de arbeidsmarktkrapte en wellicht ook enigszins door de toenemende complexiteit van de maatschappelijke opgaven. Er zijn al een aantal genoemd. Of daarmee ook de werkdruk van de hoogheemraden is toegenomen, is nog maar de vraag. De opgave en de verantwoordelijkheden zijn voor hen niet anders dan een jaar geleden als het gaat om klimaat, stikstof, energie, woningbouwopgave, wat de dijkgraaf gemeld heeft, dan waren die de vorig jaar ook en die zijn volgend jaar er idem dito. Dan het tweede punt, voorzitter. In de commissie BFO verklaarde de dijkgraaf dat hierover afspraken zijn gemaakt bij de vorming van het college en dat een en ander in het coalitieakkoord zou staan. Nou, laten we duidelijk zijn, het staat er niet in. Voorzitter, betekent dit dan dat er sprake is van achterkamertjespolitiek? Aan de VV is namelijk voorgelegd een nieuw college met vier hoogheemraden à 0,75 fte zonder een clausule en nergens wordt gesproken over een te hoge werkdruk. In die tijd was er al sprake van een in opkomst zijnde wettelijke aanpassing van vier fte voor een dagelijks bestuur van een waterschap. Het zou netjes en transparant zijn geweest als er tijdens het formatieproces en uiteindelijk in het coalitieakkoord afspraken zouden zijn gemaakt over wat er zou gebeuren indien die vier fte's zouden worden ingevoerd. Graag horen we daar een reactie op. En dan een terugblik op die vorming van het college voor wat betreft de fte's. Er werd toen gesproken over drie hoogheemraden à één fte van BBB, VVD en Water Natuurlijk. Water Natuurlijk stelde toen voor om de Partij van de Arbeid erbij te betrekken, de grootste partij, en de Partij van de Arbeid als vierde erbij voor een goede afspiegeling van de verkiezingsuitslag. Zelfs een vijfde hoogheemraad, namelijk het CDA, was wat Water Natuurlijk betreft bespreekbaar vanwege de continuïteit van het bestuur. Maar daarover werd meteen gezegd dat vijf hoogheemraden à 0,6 fte een aanstelling veel te klein zou maken. Dan een vierde punt, voorzitter. Dit voorstel wekt de indruk dat het hier nu alleen maar gaat over een forse salarisverhoging voor de huidige vier hoogheemraden voor eenzelfde werkpakket als vorig jaar. Tenminste wij hebben niet kunnen lezen wat de taak en of de verzwaring van de verantwoordelijkheden van de hoogheemraden behelst. Dit betekent dan zomaar, omdat het kan, een verhoging van het bruto maandsalaris van ruim 2.200 euro en dat terwijl we in Nederland vandaag de dag het veel hebben over de bestaanszekerheid van burgers. Hoe kunnen we dit dan aan mensen uitleggen? Of staan er dan bijzonder prestaties of extra verantwoordelijkheid tegenover? Dat zouden we dan graag horen. Wordt hierdoor de Kaderrichtlijn Water in 2027 wel gehaald? Of wordt de Groote Lucht toch gebouwd binnen deze ambtstermijn? Dan een vijfde punt voorzitter, als dit voorstel zou worden aangenomen zijn de hoogheemraden dan bereid om hun betaalde nevenfuncties neer te leggen? Of als dat niet het geval zou zijn, voorzitter, is het dan in plaats daarvan niet beter dat er gewoon een vijfde hoogheemraad bijkomt om de werkdruk te verlichten? Wellicht ook nog eentje die recht zou doen aan de verkiezingsuitslag. En dan een zesde punt, voorzitter. Waarom niet een stapsgewijze invulling of het laten ingaan bij een volgend bestuur? En als laatste, voorzitter, de vraag of het wel integer is dat betrokkene meestemmen over hun eigen salarisverhoging. Graag horen we daar een reactie op.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Dijkshoorn, BBB.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Een paar kleine opmerkingen. Delfland heeft de komende jaren een grote opgave op schoon water, natuur en verbetering van de waterkwaliteit. Dit inhoudelijke beleid gaat boven een persoonlijk verdienmodel. Werken bij Delfland heeft de eerste prioriteit. Als ik las van Water Natuurlijk bij Stichtse Rijnlanden die zegt, een hoogheemraad is een zwaar onderbetaalde

functie, zeker bij een parttime-aanstelling. Je staat immers altijd aan. Wel vaker zijn de hoogheemraden meer dan vier dagen in een week op het gemeenlandshuis te vinden. Je kunt het als hoogheemraad niet met een schaarstje knippen. Wij zijn dan ook voor dit voorstel. Wel vragen wij om de bijbanen die er nu zijn, die behoren dan tot de verleden tijd. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. De heer Van Winden, categorie Ongebouwd.

De heer Van Winden: Voorzitter, dank u wel. Fractie Ongebouwd is een beetje teleurgesteld en dan met name in de indieners van dit amendement. Dit amendement, of sorry, deze motie. Deze motie is dinsdag al rondgestuurd maar kennelijk zijn wij niet van belang want wij hebben die motie niet eerder gekregen dan nu. Dat op zich is voor mij al een reden om te zeggen ja, wij gaan niet mee met deze motie. Dat is natuurlijk een beetje rancuneus, dus dat kan niet de uitgangspunten zijn. Wat ik me ook nog afvraag als tweede vraag is, wat nu als deze indieners van deze motie wel in het dagelijks bestuur gezeten hadden? Hadden ze dan zich ook zo opgesteld als nu? En dat is eigenlijk een vraag aan de indieners van de motie. Dank u wel, voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer Jannink

De heer Jannink: Voorzitter, dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik zie een interruptie, één moment alstublieft. De heer Heijboer, AWP.

De heer Heijboer: De vorige spreker, de heer Van Winden, ik ben blij dat u vraagt wat ik gedaan zou hebben. Stel dat ik er zou gezeten hebben. Ik kan hem melden dat ik al 27 jaar vier dagen per week werk. En dat ik dat met volle tevredenheid doe. Maar dat is een persoonlijke keuze die ik natuurlijk niet opleg aan anderen. Maar als zijn vraag is, wat zou je doen als je daar zou zitten? Dan kan ik u melden dat het 27 jaar geleden erg lastig was voor mij om vier dagen te mogen werken omdat men uitging van vijf. Dus voor mij voelt het als een verkregen recht. En dus het antwoord is, ik zou daar gewoon vier dagen willen zitten. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, ik ga ook even ...

De heer Van Winden: Een kleine interruptie, voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Ja, de heer Van Winden en dan kom ik bij u.

De heer Van Winden: Ik vraag mij af als mijnheer Heijboer vier dagen in de week werkt, of die dan de vijfde dag ook beschikbaar is voor zijn werk? Want dat is wel het geval bij hoogheemraden, ook al worden ze voor vier dagen betaald, ze waren wel vijf dagen beschikbaar, misschien zelfs zeven dagen in de week. En dat is toch een klein beetje een ander uitgangspunt als dat je gewoon in loondienst bent.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Wij zouden vanuit Water Natuurlijk er zeker van tevoren transparanter erover zijn bij de collegevorming. Dat was het moment dat er in openheid gesproken zou kunnen worden over verzwaring van de werkdruk, als dat aan de orde is, of over een salarisverhoging omdat het door de minister van Binnenlandse Zaken mogelijk werd gemaakt. Transparantie, niet tijdens de rit ineens zeggen dat er nu ineens een werkdruk is die is toegenomen.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer Jannink.

De heer Jannink: Voorzitter, dank u wel. In de Waterkwaliteitsrapportage 2022 hebben wij kunnen zien dat we een plateau bereikt hebben in onze waterkwaliteit. Echter 2027 komt iedere keer dichterbij en zoals ook meerdere partijen toen hebben uitgesproken, is het gewoon nodig dat we daar extra inzet op hebben, meer resultaat bereiken, terwijl de tijd er niet langer op wordt. We zien ook in onze investeringskredieten voor zowel water, natuur als overig water dat we achterlopen in de realisatie en dat we de komende jaren twee tot drie keer zo hard eraan moeten gaan trekken om dat te gaan realiseren. Ten aanzien van een aantal grote opgaven voor ons op het gebied van onder andere klimaatverandering en zuivering van afvalwater, die onzes inziens nodig maakt dat er inderdaad genoeg capaciteit is naar het college om deze dingen op te pakken en de resultaten te realiseren. Dus wij ondersteunen dit voorstel. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter?

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Wij zouden dan ook graag hebben gezien wat er dan meer aan resultaten zouden zijn. Want dat zou een eventuele salarisverhoging rechtvaardigen, maar dat hebben we niet gezien.

De plaatsvervangend voorzitter: Oké, dank u wel voor uw inbreng. De heer Den Butter.

De heer Den Butter: Ja, dank voorzitter. Ik wil eerste instantie wat zeggen over de beeldvorming, want dat wordt door de heer Heijboer nu geschetst alsof hier een verkeerd beeld zou worden geschetst, maar ik denk dat de indieners van de motie juist bijdragen aan die beeldvorming. Er is net een woord teruggenomen, waar we ook afstand van nemen. Maar ook als we kijken naar het persbericht dat is uitgebracht, er wordt hier, het voorstel wordt hier geframed als een salarisverhoging, terwijl het gaat om naar uitbreiding van de aanstelling. Wij hebben in de commissie ook aangegeven dat we daar in beginsel voorstander van zijn. We hebben er al een aantal opmerkingen bij gemaakt, de wens dat de hoogheemraden ook daadwerkelijk volledig honderd procent zijn toegewijd aan hun taak en goed ook dan met instemming, dat Water Natuurlijk en ook BBB daar voorstander van zijn. Dus we zouden graag wel van het college daar een toezegging over willen zien. Maar wij verwerpen dus deze motie en we zullen ook het voorstel van het college steunen.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer De Mos.

De heer De Mos: Ja voorzitter, eerst maar even over het woord zelfverrijking. Ik denk dat dat een weg is die we niet moeten bewandelen met elkaar, een weg van verkeerde framing en dat doet denk ik geen recht aan het harde werken van de hoogheemraden. Altijd aanstaan, ja ik weet het uit ervaring dat dat 24/7 per dag is in een complexe en omvangrijke werkomgeving en daarom kan BVNL de verhogingen steunen. Meer participeren, dat klinkt ook als muziek in de spreekwoordelijke oren. Dus dat verwachten we ook van de hoogheemraden, dat hij ook meer de straat opgaat en participeren met belanghebbenden tot ze ons wegen. De bijbanen, dat is dan de andere kant van de medaille. Ja, die moeten worden gewoon worden geprullenmandeerd. Het is echt honderd procent hoogheemraad zijn en daar ook vol voor gaan. Tot zover.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer De Mos. De heer Kiela, Partij van de Arbeid.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. Ja, dit voorstel heeft ons een beetje overvallen en we vinden de inhoudelijke onderbouwing en ook het proces tot dit voorstel ondoorzichtig en onduidelijk. Kijk, als je aan kunt tonen wat er gaat veranderen in de werkdruk, en er werden daarnet daar een heleboel factoren genoemd, maar daar moeten dan wel prestatie-eisen tegenover staan, dan kun je een inhoudelijk debat voeren. Maar daar is hier geen sprake van. Het is hatsekiedee, we gooien dit erin en het moet gebeuren. Dat vinden we geen goede wijze van aanpak en dat vinden we ook niet juist. Dus eigenlijk willen we een goede inhoudelijke onderbouwing zien. En ja, het proces is natuurlijk al verloren door de wijze waarop dit gegaan is. Dus dat is niet meer te herstellen. Maar die inhoudelijke onderbouwing en wat daar dan tegenover staat en wat Delfland dan meer gaat doen in de komende vier jaar, want er liggen inderdaad grote opgaven en die moeten we ook met zijn allen dienen. Daar gaat het ons om. En de opmerking over zelfverrijking, die had betrekking op een perceptie van zelfverrijking, niet op zelfverrijking zelf. Ik denk dat ik daarmee, niet alle inhoudelijke argumenten van de anderen wil gaan herhalen, dat is wel goed zo.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel.

De heer Jansen: Voorzitter?

De plaatsvervangend voorzitter: De heer Jansen, CDA.

De heer Jansen: Ik heb een vraag aan de heer Kiela, want u maakte als laatste een opmerking over zelfverrijking. Maar ik wil nu weleens van u weten, vindt u dit nou, sluit u zich aan bij degene die deze motie heeft ingediend of ten aanzien van het woord zelfverrijking of? Want u doet nu een beetje vaag, maar ik wil wel duidelijkheid van de PvdA hebben.

De heer Kiela: Wij sluiten ons aan bij de motie. We hebben hem zelfs medeondertekend.

De heer Jansen: Dat was niet de vraag, inderdaad.

De plaatsvervangend voorzitter: De heer Kiela.

De heer Kiela: Ik heb duidelijk de vraag gehoord of wij ons aansluiten bij de motie, dus het antwoord is ja.

De voorzitter: De heer Jansen, wilt u de vraag herhalen of laat u het erbij.

De heer Jansen: Ik ga nog één keer de vraag herhalen dan. Sluit zich aan bij het woord zelfverrijking?

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter?

De plaatsvervangend voorzitter: De heer Kiela. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Voor zover ik weet, staat het woord zelfverrijking helemaal niet in de motie en het is ook een woord dat wij niet gebruiken hebben.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. De heer Kiela.

De heer Kiela: Ik deel de inbreng van mevrouw Wijbenga. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Oké, uitstekend. Ik stel voor dat we de vergadering even schorsen voor een periode van tien minuten.

Schorsing

De plaatsvervangend voorzitter: Geachte leden van de VV, ik heropen de vergadering en geef het woord aan de portefeuillehouder na de eerste termijn.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Er zijn heel veel opmerkingen gemaakt door diverse partijen. Ik probeer het even in te delen in drie stukken. In de eerste plaats is er een toezegging gevraagd door de heer Den Butter. Daar wil ik op ingaan. Verder zijn er heel veel inhoudelijke opmerkingen gemaakt over de zwaarte van het pakket en de prestaties et cetera. Daar zal ik iets over zeggen. En ik ben portefeuillehouder, maar ik ben als dijkgraaf ook hoeder van de integriteit en daar wil ik ook een paar opmerkingen over maken. Laat ik met het laatste beginnen. In de toelichting op de motie is het woord gevallen, zelfverrijking. Wil ik heel kort over zijn. Ik sluit me helemaal aan bij de woorden die de heer Vuijk hierover gemaakt heeft. Ik vind het niet aan de orde. In diezelfde toelichting werd overigens ook gesuggereerd dat Delfland misschien niet helemaal transparant zou omgaan met inzage geven in betaalde bijbanen et cetera. Ook die werp ik ver van mij. Er zijn inderdaad hoogheemraden, of mij is in ieder geval één hoogheemraad bekend die op dit moment een betaalde bijbaan heeft. Misschien weet u dat, er zijn ook standaardregelingen voor hoe je daarmee moet omgaan en op welk moment verrekening aan de orde is en ik wil benadrukken dat Delfland zeer nauwgezet al die regelingen volgt. Dus integriteit is heel erg belangrijk. Er is ook een opmerking gemaakt door mevrouw Wijbenga ...

De plaatsvervangend voorzitter: Voorzitter, ik zie een interruptie, de heer Heijboer, AWP.

De heer Heijboer: Ik heb gevraagd om inzicht in het licht van dit voorstel, dat wij gevraagd hebben om inzicht hoe ze daarmee omgaan. Dat die openheid die er is, dat klopt, dat staat ook gewoon op internet te raadplegen. Maar wij hebben gevraagd om inzicht dat in het licht van dit voorstel, hoe ze dan met hun betaalde bijbanen omgaan. En dat dat inzicht, dat hebben we in de commissie gevraagd en dat is bij mijn weten niet gegeven, want ik heb die informatie niet.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mijnheer Heijboer, daar kom ik zo dadelijk op terug. Want eigenlijk heeft de heer Den Butter daar ook een vraag over gesteld en volgens mij de heer De Mos maakte daar ook opmerking over, dus daar kom ik zo op terug. Ik wilde nog even ingaan op de opmerking die mevrouw Wijbenga maakte, over kunnen hoogheemraden deelnemen aan de stemming over dit besluit? En is dat dan integer? Ik denk een goede vraag. Ik heb daar ook zorgvuldig naar gekeken en wat ik wil zeggen, dit voorstel is niet zozeer een persoonlijk voorstel, maar het gaat over het ambt van hoogheemraad. Dus er wordt besloten tot uitbreiding naar 400 procent voor het ambt van hoogheemraad en dat geldt niet alleen voor de huidige maar ook voor toekomstige hoogheemraden. En de VV vervult daarmee een keuze die de minister in het rechtspositiebesluit mogelijk maakt en er is geen sprake van omstandigheden waarom een hoogheemraad zich vanwege persoonlijke omstandigheden, bijvoorbeeld in de relationele sfeer, zich van stemmen hierbij zou moeten onthouden. Dus deelname aan stemming, dat schijnt niet de integriteitsbeginselen die ik hoog acht, er is geen belangenverstrengeling en ik wil u er ook nog op wijzen dat wanneer was het, twee VV's terug, toen zijn de hoogheemraden benoemd en ook toen hebben de hoogheemraden gewoon mee kunnen stemmen over hun eigen benoeming. Dus, dan wil ik nu doorgaan naar de vraag van de heer Den Butter. Hoe gaan wij nou om met, als dit doorgaat, hoe gaan we om met betaalde bijbanen? Nou ik kan ik kan u toezeggen dat voor zover er nu sprake is van betaalde bijbanen zullen de hoogheemraden vanaf het moment dat dit voorstel in werking

treedt de bezoldiging stopzetten. Ik hecht er ook aan om duidelijk te maken dat het niet zo is dat hoogheemraden geen onbetaalde functies kunnen bekleden. Want ook dat kan soms ook in het belang van het hoogheemraadschap zijn en soms ook niet. Maar dat moeten ze weten. Maar in ieder geval, bezoldiging is dan niet meer aan de orde. Dan zijn er veel opmerking gemaakt over ...

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter, mag ik een vraag daarover stellen, over de laatste?

De plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u, voorzitter. Is het dan ook inzichtelijk om welke bijbanen het betreft?

De heer Daverveldt: Ja, het is sowieso al inzichtelijk welke bijbanen er op dit moment bekleed worden door hoogheemraden of in mijn geval de dijkgraaf. En daar staat ook heel duidelijk bij welke van die bijbanen bezoldigd zijn en welke onbezoldigd zijn. En u kunt er dus vanuit gaan dat er een wijziging op zal treden, want waar nu nog bezoldigd staat als dit besluit genomen wordt zal dat onbezoldigd worden. Dan ga ik nog door naar de vele opmerkingen die gemaakt zijn ...

De heer Middendorp: Voorzitter, voor de duidelijkheid, bedoelt u dat dit eenmalig is of wordt dit dan een regel voor het college? Stel dat er binnenkort iemand moet worden vervangen of zo?

De plaatsvervangend voorzitter: Ja, de heer Heijkoop geef ik dan het woord.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. De vraag is of dit ook een voorwaarde wordt bij aanstelling van nieuwe hoogheemraden mocht hij vervangen worden door ziekte of wat dan ook.

De heer Daverveldt: Kijk, we nemen nu een besluit over de huidige gang van zaken. Wellicht dat de VV over vier jaar weer een ander besluit neemt, misschien moet dat dan ook weer herzien worden. We praten nu over dit college en dit college zegt toe dat betaalde banen, die zullen onbezoldigd worden. Ja? Dan probeer ik nog steeds door te gaan naar al die andere vragen die nog gesteld zijn. En soms wordt ook verwezen naar het proces en wat afgesproken zou zijn tijdens de coalitieonderhandeling, et cetera. Ik wil toch hier heel duidelijk zijn, ik in mijn rol heb ik daar geen deel van uitgemaakt. Dus ik ga daar verder inhoudelijk niet op in. Er zijn genoeg VV-leden hier aanwezig die als het ware in meer of mindere mate onderdeel zijn geweest van de besprekingen en als daar nog vragen over zijn daar iets over kunnen zeggen. Voor mij is het in ieder geval duidelijk dat de opgaven waar Delfland voor staat zijn enorm, ik verwijs maar even naar de titel van het coalitieakkoord, Trendbreuk in waterkwaliteit. Nou, er werd in het verleden al hard aan getrokken, zelfs zo hard dat je vragen zou kunnen stellen, werkte ze in feite niet al langer dan de 27 uur. En wat wij gewoon zien dat is dat het alleszins redelijk is om te zeggen van betaal naar waarvoor gewerkt wordt en de uitdagingen die rechtvaardigen dat. Daar wilde ik het bij houden. En ik zie dat er een interruptie is.

De plaatsvervangend voorzitter: De heer Kiela, PvdA.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. Maar kan dan ook in beeld gebracht worden wat dan de meerprestatie over de komende vier jaar gaat worden? Want dan kunnen we daarop sturen.

De heer Daverveldt: Ja, de meerprestatie, dan wil ik het, coalitieakkoord geeft heel duidelijk aan van welke doelstellingen het college voor de komende vier jaar heeft en dat bouwt weer voort op de doelstellingen die ook in het Waterbeheerprogramma staan. Ik zeg er direct bij dat je een doelstelling hebt, betekent nog niet

dat er een garantie is dat je al die doelen gaat halen, maar het betekent wel de doelstellingen zijn heel ambitieus en vragen dus volle inzet, niet alleen van de ambtelijke organisatie, maar ook van het dagelijks bestuur.

De plaatsvervangend voorzitter: U gaat verder met uw betoog? Of dit is voldoende zo?

De heer Daverveldt: Ik geef het woord terug aan u, voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Oké, dan kijk ik of er behoefte is aan een tweede termijn. Ik kijk rond, dat is niet het geval. Dan breng ik als eerste het stuk met dossiernummer 2950 zoals ook op iBabs staat in stemming. Daarna breng ik de motie in stemming. En ik wilde graag het, voor mij is het stuk wat 2950 is met betrekking tot het aanpassen van de tijdsbestedingsnorm individuele hoogheemraden in stemming brengen. Indien u voor dit voorstel bent, graag uw vinger omhoog. Even omhooghouden voor de telling Dank u wel. Indien u tegen dit voorstel bent, graag uw vinger omhoog. Even voor de telling. Dank u wel. Dat is 20 voor, 9 tegen. Tegen hebben gestemd de AWP, de Partij van de Arbeid en Water Natuurlijk. Daarmee is het voorstel aangenomen. Dan ga ik naar de motie die is ingebracht en die ziet u ook op het scherm en die ziet u op de iBabs-website. Dat is de motie geen verhoging bezoldiging hoogheemraden, ingediend door AWP, PvdA en Water Natuurlijk. Indien u voor deze motie stemt, gaarne uw vinger omhoog. Even voor de telling. Indien u tegen deze motie bent, gaarne uw vinger omhoog. Dat zijn er 20 tegen de motie, voor 9 en voor de motie hebben gestemd de AWP, de Partij van de Arbeid en Water Natuurlijk. Daarmee is deze motie verworpen. Dan draag ik hierbij het voorzitterschap over aan de dijkgraaf.

H Hamerstukken

H.01 Bestuursrapportage 2023

H.02 Verordening op de rekenkamer Hoogheemraadschap van Delfland

H.03 Zienswijze op ontwerpbegroting 2024 RBG en kennisnemen kaderbrief 2024

H.04 Wijzigen Inkoop- en aanbestedingsbeleid

H.05 1e Veegbesluit Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP6)

H.06 Delegatiebesluit Delfland 2023

H.07 Wijziging Gemeenschappelijke Regeling het Waterschapshuis

H.08 Investeringsaanvraag ICT Infrastructuur

H.09 Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet voor de vervanging van mobiele telefoons

H.10 Wijzigingsbesluit Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023

H.11 Goedkeuren verantwoording fractievergoeding 2022 en eerste gedeelte 2023 (tot aan de verkiezingen van 15 maart 2023)

H.12 Besluit benoeming commissievoorzitter

De voorzitter: Dank u wel, de heer Tieman. Dan komen wij nu bij de hamerstukken. Ik heb al gezegd, er waren geen stemverklaringen dus ik ga ze in één keer in stemming brengen, maar wellicht voor de duidelijkheid de hamerstukken gaan over de bestuursapparaat 2023, het gaat over de verordening op de Rekenkamer van het Hoogheemraadschap van Delfland, de zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 van de Regionale Belasting Groep en kennisnemen van de kaderbrief 2024, het wijzigen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid, het eerste veegbesluit Waterbeheerprogramma 2022-2027, ofwel het WBP6, het Delegatiebesluit Delfland 2023, wijziging Gemeenschappelijke Regeling het Waterschapshuis, Investeringsaanvraag ICT Infrastructuur, het investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet voor de vervanging van mobiele telefoons, het wijzigingsbesluit Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023, het goedkeuren van de verantwoording fractievergoeding 2022 en het eerste gedeelte 2023, namelijk tot aan de verkiezingen van 15 maart 2023 en tenslotte het besluit om de heer Weterings te benoemen tot commissievoorzitter van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie. Dat zijn alle hamerstukken. Mag ik vragen, de leden die, nee, ik wil het anders doen. Kunnen we dit met algemene stemmen direct afhameren? Jazeker. Dank u wel. Dan zijn al deze besluiten genomen.

S Sluiting

De voorzitter: En dan komen wij bij het einde van deze VV. Ik dank iedereen voor alle inbreng en het is denk ik nog een beetje vroeg voor de lunch, maar ik weet niet of er beneden nog iets klaarstaat. Ik sluit de vergadering. Dank u wel.

Presentielijst verenigde vergadering 28 september 2023

Nr.	Partij	Naam	Nr.	Partij	Naam
1.	BBB	N. Dijkshoorn – van Dijk	10.	Water Natuurlijk	A.M.F. Jenniskens
2.	BBB	M.V. Weterings	11.	Water Natuurlijk	A. Wijbenga
3.	BBB	R. Tieman	12.	Water Natuurlijk	I.B.M. Opdam
4.	BBB	D. Siskens	13.	PvdA	L. Zandstra Met kennisgeving afwezig
5.	VVD	P. Ouwendijk	14.	PvdA	P. Kiela
6.	VVD	F. Örgü	15.	PvdA	A.G. van Dijk
7.	VVD	R. Dekker	16.	PvdD	J.B. Simon
8.	VVD	R. Vuijk	17.	PvdD	S.E. Onderdelinden
9.	Water Natuurlijk	M. Vissers	18.	PvdD	B.P. den Butter

Presentielijst verenigde vergadering 28 september 2023

Nr.	Partij	Naam	Nr.	Partij	Naam
19.	AWP	A.J. Middendorp	25.	Natuur Terreinen	J.W. Jannink
20.	AWP	A.M.C. van Hagen – van Rooijen	26.	Ongebouwd	A.C.J. van Winden
21.	AWP	J.A. Heijboer	27.	Ongebouwd	R.H.R. Sunder
22.	CDA	M.E.H. Koop	28.	BVNL	R. de Mos
23.	CDA	M.H.P. Jansen	29.	JA21	L.D. Verheij
24.	Natuur Terreinen	S.C.P. van Boxmeer	30.	CU-SGP	Y.L. Lont

Gesloten met handtekeningen
Secretaris

**TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WATERKWANTITEIT EN WATERKWALITEIT VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN
DELFLAND
d.d. 14 november 2023**

01. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Welkom iedereen, het is half acht, dus we gaan stipt op tijd beginnen zoals gebruikelijk. Het is de bedoeling dat we even een appèl houden zodat de mensen ook weten wie ze voor zich hebben, dus dat gaan we eerst doen. Begin ik bij mevrouw Onderlinden, even uw naam en de partij graag.

Mevrouw Onderdelinden: Onderdelinden en Partij voor de Dieren.

De heer Smits: Smits, Partij voor de Dieren.

De heer Grashuis: Grashuis, ChristenUnie-SGP.

De heer Opdam: Ide Opdam, fractie Water Natuurlijk.

Mevrouw Wijbenga: Anneke Wijbenga, Water Natuurlijk

De heer Zwinkels: Frits Zwinkels, CDA.

Mevrouw Örgü: Fadime Örgü, VVD.

De heer Sunder: Rolf Sunder, Ongebouwd.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Nieske Dijkshoorn, BoerBurgerBeweging.

De heer Tas: Ruud Tas, ook BoerBurgerBeweging.

De heer Teerink: Sef Teerink, Partij van de Arbeid.

De heer Meijdam: Johan Meijdam, ook Partij van de Arbeid.

De heer Van Boxmeer: Stijn van Boxmeer, Hoogheemraad waterkwaliteit.

Mevrouw Koop: Manita Koop, dagelijks bestuurder Hoogheemraad waterkwantiteit.

De voorzitter: Peter Kiela, voorzitter.

De heer Van Rooijen: Bas van Rooijen, commissiesecretaris.

De voorzitter: Dank u wel, dan weten we wie we allemaal weer zijn. Dan heb ik begrepen dat er een inspreker is, is deze in de zaal? Welkom, vindt u het goed als ik u voor de bespreekstukken even het woord geef? Kan iedereen zich in de agenda vinden? De heer Meijdam.

De heer Meijdam: De inspreker, betreft dat een bepaald agendapunt of is het een algemeen ...

De voorzitter: Het betreft peilbesluit één. Kunnen we daarmee de agenda als vastgesteld beschouwen? Ja.

02. Toezeggingenlijst commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit (bijlage: audiotranscript)

De voorzitter: Dan ga ik even naar de toezeggingenlijst, wie wil daarover het woord voeren? Mevrouw Dijkshoorn, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde graag een opmerking in bijlage toezeggingenlijst memo nutriënten of de Hoogheemraad al weet wanneer als de beschikking komt of die al iets heeft gehoord vanuit Brussel? Want we zijn nu nog zes weken, dan is het jaar ongeveer zo goed als voorbij als werkdagen. Er is nu nog niks bekend over het nutriënten verontreinigd gebied of de beschikking er is en dat heeft dus wel eventueel nog gevolgen voor het gebied. Dus misschien als u het niet weet, graag dan later bij de stukken toevoegen.

De heer Van Boxmeer: dat is mij niet bekend, dus dat komt later bij de stukken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de spreker.

De heer Van der Kooij: Techniek staat voor niks. Ben ik goed te verstaan zo? Hartelijk dank voor de gelegenheid om in te spreken. Mijn naam is Jeroen van der Kooij en ik kom uit Maasland, uit Aalkeet-Buitenpolder, de polder die als eerste op uw lijst genoemd staat vanwege eventuele wijzigingen voor het peilbesluit. Ik ben daar samen met mijn vrouw veehouder in dat gebied, wij gebruiken 60 hectaren van het betreffende peil vak. We hebben met verbijstering er kennis van genomen dat er een pijlwijzigingsverzoek ligt. Ik ga even in op wat het voor ons inhoudt. Er wordt gesproken, u heeft de stukken uiteraard gezien, het peilvak vijf is vervallen, dat was een niveau van -2,55 NAP. Hebben we een paar jaar ervaring mee opgedaan en dat was in het hoge gebied van de polder. Op moment dat we dat peil hanteren, konden wij daar niet weiden met ons vee, bijna niet. En mijn verbazing is vooral daarin gelegen, omdat er wordt gesproken over het opzetten van het water wat mogelijk is. Het is een flexibel peil, dus welke periode betreft het dan? Betreft het in het groeiseizoen of gaat het ... Welke periode is het? We hebben een aantal ervaringen opgedaan met het weghalen van de stuwen, er zijn twee stuwen weggehaald van dat peilvak vijf en er staan nog een 15 tot 20 kunstwerken in de sloten. Daar wordt niet over gerept, maar dat is mede de oorzaak dat het waterbeheer in deze polder een drama is. In de natte periode blijft er water achterstaan, in de drogere periode vallen sloten ten noorden van die stuwen droog. De ervaring leert dat de polder gevoelig is op water. Het is een natte polder, we zitten zelfs met onze boerderij in het diepste plekje van de polder. Op het moment dat het waterpeil daar 20 centimeter opgezet wordt, dan zijn we ook bufferruimte kwijt bij ernstige regenval, zoals momenteel plaatsvindt. Dat zou directe gevolgen hebben voor ons, omdat wij dus in het laagste gedeelte zitten van de polder. Wij zijn een biologische veehouders, die grond hebben wij eigenlijk gewoon kneiterhard nodig voor onze bedrijfsvoering, hebben we ook op ingezet toen we bijna twintig jaar geleden biologisch werden, hadden we goed overleg met Natuurmonumenten. Helaas heeft Natuurmonumenten ons niet gekend in het voornemen wat er nu ligt om dat waterpeil eventueel te verhogen. Nogmaals, wat is flexibel? Voor ons betekent het kortweg dat, mocht het zo zijn dat carte blanche gegeven wordt aan Natuurmonumenten om dit flexibel op te zetten zonder enige beperking. Zoals tenminste, ik heb geen beperking kunnen lezen. Dan houdt het voor ons in dat die 60 hectare als verloren mag beschouwd worden. Er zal dus ook geen voedsel meer geproduceerd kunnen worden wat nu nog wel kan gebeuren, voedsel voor de koeien, wat uiteindelijk resulteert in voedsel voor de mens. En mocht je eventueel plannen hebben om daar een stukje akkerbouw te doen, is dat dus ook bij die onmogelijk. Nou zal dat niet gauw gebeuren omdat het een natuurland is, maar

wij hebben er hele grote zorgen over. Het is voor ons eigenlijk het voortbestaan van het bedrijf, is gewoon in het geding en dat dat is niet mals.

De voorzitter: Dank u wel. Ik neem aan dat de commissie straks bij het peilbesluit 1 dit meeneemt in haar behandeling. Dus ik zou zeggen, blijf nog even.

De heer Middendorp: Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn was eerst.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Mogen wij ook vragen stellen aan de inspreker?

De voorzitter: Officieel mag dat niet, maar als u zich zeer beperkt, dan mag het van mij.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Normaal mag het toch wel, maar je mag toch de inspreker ...

De voorzitter: Verhelderingsvragen mag.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dan zou ik graag aan de inspreker willen vragen, je hebt een biologisch bedrijf en daarnaast doe je ook aan weidevogelbeheer. Bij ons stond in het stuk als het peil dus verhoogd wordt, dan gaat wel de Noordse woelmuis, die kan heel goed daar misschien leven. Zit die daar ook en wat heeft dat voor gevolgen voor de weidevogels en welke pakketten aan weidevogels heeft u?

De heer Van der Kooij: Wat de Noordse woelmuis aangaat heb ik niet het idee dat hij er zit, maar ik heb hem nog nooit opgezocht, moet ik eerlijk zeggen. Wat de weidevogels aangaat, wij zijn ook zeer betrokken bij het weidevogelbeheer, daar is ons hele bedrijf ook op geënt. In het voorjaar maaien we waar geen vogels zitten en we laten bewust delen dus liggen om het niet te doen, om ze rust te geven. Ik weet één ding wel, als het zo nat wordt, die ervaring hebben we ook wel in een klein gedeelte van de polder, wat sowieso ook al nat is, daar komt geen weidevogel meer terug. Wat gaat dat inhouden? Dat was ik inderdaad ... Dat is terecht dat u daarnaar vraagt. Dat heeft ook best behoorlijke grote consequenties. Zowel Natuurmonumenten als ondergetekende hebben diezelfde beheersovereenkomst, beheersdoel. Worden daar ook allebei op dezelfde manier voor beloond vanuit de overheid door, het is officieel natuurland, hoe heet dat ook alweer? Natuurnetwerk, valt allemaal onder hetzelfde. Als wij onze doelen niet halen, zullen we inderdaad een aanpassing in het beheer moeten gaan doen, naar andere doelstellingen, wellicht een andere vergoeding die lager uitvalt. Heeft ook weer consequenties, maar het ergste is dat de weidevogel er ook absoluut niet bij gebaat is.

De voorzitter: Voldoende zo, mevrouw Dijkshoorn?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Voorlopig wel even, ja.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Dank u wel, ik heb ook een verduidelijkingsvraag. Ik hoor dat u allerlei bezwaren heeft en ik ken het gebied niet, dus daar heb ik geen oordeel over. Maar wat vraagt u nu precies aan de commissie? Er ligt blijkbaar een besluit en u verzet zich daartegen, maar wat stelt u voor? Is er een compromis, kunt u daar iets over zeggen?

De heer Van der Kooij: Mijn vraag, mijn verzoek is eigenlijk om het huidige peil te handhaven, daar komt het kort en goed op neer. En eventueel, dat is waar, die stuwen ook te laten verwijderen, die volgens mij ook verwijderd hadden moeten worden, maar dat is nog steeds niet gebeurd.

De voorzitter: Zijn er nog andere verduidelijkingsvragen aan de inspreker? Nee, dan dank ik u zeer. Blijft u nog even zitten tot strakjes.

03. Mededelingen

De voorzitter: Dan gaan wij naar de mededelingen, zijn er nog mededelingen vanuit het college?

De heer Van Boxmeer: Ja zeker.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Ik start met een wat langere mededeling over het Forepark en daar kom ik terug op drie dingen. Eén, de bewoners, twee het bronnenonderzoek en drie de evaluatie. Op woensdag 1 november heeft de bewonersorganisatie Leidschenveen een derde set aan vragen gesteld en er wordt door de organisatie hard gewerkt in samenspraak met andere overheden om die vragen te beantwoorden. We werken toe naar beantwoording en delen van deze vraag met de bewonersorganisatie aan het einde van deze week en aansluitend zult u deze vragen en antwoorden ook ontvangen. Twee, op het gebied van het bronnenonderzoek kan ik u het volgende mededelen. Het onderzoek vanuit Delfland met de Omgevingsdienst Haaglanden heeft aanwijzingen opgeleverd van foutieve aansluitingen op de hemelwaterriolering. Het onderzoek naar mogelijke andere bronnen van verontreiniging naar het oppervlaktewater loopt nog, we worden door Den Haag hierin betrokken. Wij hebben toegezegd periodiek het water te onderzoeken tot afronding van het onderzoek. En de nieuwe metingen voor oppervlakte bodem en hemelwater zijn in de tweede week van oktober uitgezet en de resultaten worden binnen twee à drie weken verwacht. Indien daartoe aanleiding is, wordt u hierover door mij geïnformeerd. Dan de evaluatie, de eerste fase van de evaluatie binnen de ambtelijke organisatie wordt binnen twee weken afgerond. En in de komende weken worden ook de bestuurders geïnterviewd door het externe bureau dat voor ons de evaluatie uitvoert. Streven is om de totale resultaten net voor misschien net na het kersteces tussen directieteam en het college te bespreken. Daarna zullen wij u als VV informeren per brief en dit betreft de reflectie op het proces. Conclusies ten aanzien van verbeteringen in interne processen, samenwerking met medeoverheden en aanpassing in ons beleid volgen later. Daar wilde ik het met de mededeling over het Forepark bij laten.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voor de mededeling. Even ten aanzien van de tweede mededeling over brononderzoek, hoe kan het dan zijn dat u in de in de verenigde vergadering, de laatste, de mededeling deed dat er geen sprake was van ... Althans, dat er geen bronnen konden worden aangetoond, want dit verhoudt zich daar toch niet mee?

De heer Van Boxmeer: Volgens mij wel, want dit is voortschrijdend inzicht wat we toen nog niet hadden. Maar u doelt waarschijnlijk op iets anders.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter. U gaf tijdens de verenigde vergadering als mededeling dat er geen bronnen te vinden waren, punt. En dat verbaast me dan een beetje, terwijl er lopend onderzoek was met de omgevingsdienst Haaglanden naar de bronnen. Dus dat was misschien een beetje prematuur en het is tegenstrijdig met wat u nu zegt.

De heer Van Boxmeer: Dan zal ik de tekst moeten controleren. Ik meende dan in ieder geval gezegd te hebben dat we op dat moment geen resultaten hadden die ons inzicht konden geven rondom bronnen. Het proces is ondertussen gewoon door verlopen, het onderzoek was niet afgerond toen we daar waren. Dus als de vraag is, was er bij de vorige VV het beeld dat het onderzoek was afgerond en dat er geen bronnen waren, dan is het antwoord daarop nee. Het onderzoek is gewoon doorgezet.

De voorzitter: Ik kijk nog even rond, nog andere mededelingen vanuit het college, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Dan de volgende. Ik ben toegelaten als lid in het Bestuurlijk Overleg Open Teelt bij de Unie van Waterschappen.

De voorzitter: Ik ga er maar vanuit dat dit tot een felicitatie mag leiden.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel.

04.B. Besprekstukken

04.B.01. Cluster peilbesluiten 2023

De voorzitter: Dan gaan wij naar de volgende, de besprekstukken. Nou hebben wij als ik goed geteld heb 38 peilbesluiten, dus ik wilde met u maar een procesafpraak maken, dat het peilbesluit wat u wilt bespreken door u wordt afgeroepen en dat we de rest dan als aangenomen beschouwen. Kunt u zich in die werkwijze vinden? Gaat uw gang, mijnheer Meijdam, PvdA.

De heer Meijdam: Dank u wel. Wij willen ook graag wat algemene opmerkingen over het hele pakket maken, dus is daar ook gelegenheid voor? Gaan we dat van tevoren doen of daarna?

De voorzitter: Dan amenderen we de werkwijze met een start met een algemeen rondje. Zullen we het zo doen? Kan de commissie zich daarin vinden? Ik zie veel geknik, dus dan gaan we het zo doen. Dank u zeer. Dan geef ik het groene licht voor het algemene rondje en dan begin ik bij de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Dan boft u, want ik heb geen opmerkingen.

De voorzitter: Hoe raad ik het zo? Dan kom ik bij de heer Meijdam van de ...

De heer Meijdam: Zoals aangekondigd hebben wij wel wat. Allereerst dank voor ... We hadden vragen gesteld en die zijn zeer uitgebreid beantwoord. En daar zijn we heel blij mee. We hadden wel een aantal vervolgvragen die mogelijk ietsjes politieker van aard zijn. De VV, die moet peilbesluiten vaststellen. In principe leggen deze peilbesluiten situaties vast die ontstaan zijn nadat er al maatregelen genomen zijn, die het peil hebben veranderd. Dat geeft een beetje het gevoel dat de functie van de VV is het afstempelen van voldongen feiten. Helaas was er nu een inspreker die dit ontkracht, maar daar kom ik straks nog even op terug. Er was ook in ons vragen aangegeven, we vroegen van, de vergunningen die afgegeven zijn, daar hebben wij geen invloed op, want dat ligt niet in ons directe invloedsfeer. Maar die peilbesluiten moeten wel

door de VV goedgekeurd worden en er werd ook aangegeven dat die vergunningen niet afgegeven waren onder voorwaarde dat de VV instemt met een eventueel gewijzigd peil, terwijl de VV dat uiteindelijk wel gaat moeten. En stel dat de VV niet instemt, dan betekent dat dat die vergunning dus consequenties gaat ... Dat er consequenties zijn aan de reeds uitgevoerde maatregelen en dus al veel geld gaan kosten, zou het mogelijk zijn om of het peilbesluit naar voren te halen, dus het aanpassen van grenzen of al die voorwaarden toch op te nemen bij de vergunningverlening? Verder hebben we een heel mooi boek waar wij enorm fan van zijn, dat heet water en bodem sturend en we vroegen ons af in hoeverre dat nu al meegenomen wordt in vergunningverleningen die invloed hebben op het peil. En we zagen ook dat de beleidsnota peilbeheer Delfland uit 2017 is, dat is al zes jaar geleden en dat was ook ruim voor water en bodem sturend en bijvoorbeeld onze huidige, toch wel hogere druk om de KRW-normen te halen. Wanneer is de laatste keer dat deze beleidsnota geëvalueerd is en is het geen tijd om dat binnenkort te gaan doen? Dat zijn onze wat politiekere vragen.

De voorzitter: Dank u zeer. Mijnheer tas of mevrouw Dijkshoorn, nog algemene ronde?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Nee, dank u wel, voorzitter. Voor algemeen niet.

De voorzitter: De heer Sunder, ongebouwd.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de opmerkingen van PvdA. Ik vind het ook een beetje een rare volgorde om een vergunning af te geven en uiteindelijk te vragen of wij eigenlijk alleen een stempel willen drukken op het genoemde voorstel. Ik denk ook dat dat niet de juiste volgorde is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Westphal, BVNL.

Mevrouw Westphal: Dank u wel. Nee, ik heb geen opmerkingen verder, dank u.

De voorzitter: Mevrouw Örgü, VVD.

Mevrouw Örgü: Dank u wel voorzitter. Ook de VVD-fractie wil danken voor de vraag die wij hebben gesteld, dat die beantwoord is, want het is best wel technisch geweest. Het gaat om oude peil en nieuwe peil en dat is als bijlage toegevoegd. En die cijfers zijn vooral voor de toekomst eigenlijk belangrijk, omdat we dan kunnen zien wat voor veranderingen hebben plaatsgevonden. Wij willen nogmaals benadrukken de dat het belangrijk is om tijdig die aanpassingen te doen en de herzieningen van die peilbesluiten gewoon zo te regelen dat het actueel blijft. Zo actueel, want in Delfland verandert er van alles, dus wij vinden die slagvaardigheid heel belangrijk. En ook goed dat we er vandaag ook wel met elkaar over praten, want daarmee zorgen we ervoor dat we onze taak als Delfland in ieder geval serieus nemen en regelmatig toetsen wat de peilbesluiten zijn. Bij deze herziening van die peilbesluiten hebben wij nog wel een vraag. Er is wel hier en daar erop ingegaan maar niet specifiek en dat is van, hoe worden de inwoners in Delfland betrokken bij het proces? Er zijn wel wat dingen gezegd van, zoveel weken heeft het ergens gestaan, maar op welke manier wordt perspectief van de lokale kennis, want die is wat ons betreft heel cruciaal, hoe worden die hierin meegenomen? En kunnen we wat meer inzicht krijgen over hoe het college deze stakeholders eigenlijk consulteert en hierbij betrokken houdt? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Jüdel van de ... Nee?

De heer Zwinkels: Nee, we hebben geen opmerkingen algemeen.

De voorzitter: Mevrouw ...

De heer Opdam: Opdam. Ja, wij wel. Voorzitter, dank u wel, ook dank aan de inspreker. De fractie Water Natuurlijk heeft met interesse de peilbesluiten bestudeerd en door de oogharen heen lijken de meeste peilen ook eerder iets te stijgen dan te dalen. En wij zien dat als een positieve ontwikkeling. De fractie Water Natuurlijk heeft vorig jaar bij de behandeling van de peilbesluiten ingebracht graag naast drie bestaande categorieën, ambtshalve correctie, ruimtelijke ontwikkelingen en herziening peilgebied ook graag een vierde categorie natuur en misschien zelfs ook wel een vijfde categorie klimaatadaptatie mee zien wegen. Mijn vraag aan de heemraad is dan ook, hoe is daar nu mee omgegaan? Vervolgens vraagt de fractie Water Natuurlijk ook aandacht voor meer transparantie in de afwegingen die gemaakt worden bij het komen tot een peilbesluit. Neem bijvoorbeeld peilbesluit 26, de Delflandse boezem. Deze is tot stand gekomen ten behoeve van agrarisch gebruik, maar het is voor mij volstrekt onduidelijk hoe hierin de andere belangen ook worden meegenomen, zoals natuur, klimaatadaptatie. Kan de heemraad hier haar reflectie op geven? En tot slot voorzitter, aangaande het besluit van de Schiezone, waar in het verleden bewoners kritisch tegenover stonden, blijkt dat de bewoners het nu eens zijn met het genomen peilbesluit en ik zou graag daar een bevestiging van willen van de heemraad.

De voorzitter: Dan ga ik naar ChristenUnie-SGP, de heer ... Ben ik even ... Grashuis.

De heer Grashuis: Dat klopt. Wij hebben geen vragen, dank u wel.

De voorzitter: Wie van beiden, mevrouw Onderdelinden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel, voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de woorden van de heer Meijdam en ook de woorden van Water Natuurlijk. Het is fijn als de peilen omhooggaan, als er meer ruimte voor het water komt, maar ook wij hebben wel interesse in hoe dat precies tot stand komt. En in dat licht komt daar misschien ook de vraag van de inspreker om de hoek kijken van, wat is nou ... Een flexibel peilbeheer is op zich iets waar wij achter kunnen staan, maar wat bepaalt de flexibiliteit, wiens belangen komen daarbij kijken? Daar willen we graag iets meer over weten, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de hoogheemraad, mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter, en dank ook voor de opmerkingen en vragen. Ik zit even te kijken naar de volgorde, wanneer geeft u gelegenheid om in te gaan op de vragen van de inspreker of zegt u van ...

De voorzitter: Neem ze gelijk mee.

Mevrouw Koop: Neem ze gelijk mee, goed. Laat ik de vragen van de heer van der Kooij ook meteen meenemen. Het punt is en wij zijn daar ook zeer benieuwd naar, althans ik ben daar zeer benieuwd naar. Wij hebben in het overleg altijd ... En dat geldt voor alle peilbesluiten, dus dat is ook meteen een antwoord op een aantal vragen. Bij ieder peilbesluit gaan wij met de belanghebbende in overleg, die worden geïnformeerd of per brief of per blad of telefonisch of we gaan bij de mensen langs. Of als het wat groter is, dan hebben we ook echt een gebiedsproces met alle belanghebbenden. Meestal en doorgaans zijn de belanghebbende eigenaren van grond en soms kan het wel eens zijn dat een grondeigenaar misschien nog wel vijftig pachters heeft of drie pachters. Maar wij gaan primair in gesprek met de pachter en verzoeken hem of haar dan ook

dringend in contact te treden met de pachter. Wij gingen ervan uit en we hebben dat nog expliciet gevraagd van, beste Natuurmonumenten, gaat u ook in gesprek met uw pachter? En wij gingen daar ook vanuit dat dat ook gebeurt, terwijl wij in principe gewoon daar eigenlijk geen rekening mee hoeven te houden, maar juist met de verpachter die ook vanuit een bepaalde functie een gebied verpacht. Dus ik hoop dat dat ook echt is gebeurd.

De heer Middendorp: Voorzitter, per interruptie.

De voorzitter: De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Nu brandt hij weer. Zegt u met zoveel woorden, als het over peilbesluiten gaat en wij praten met alle belanghebbenden, dan bedoelt u met alle eigenaren en dan valt de categorie pachters, ik weet niet of dat een categorie is, die valt daar niet onder?

Mevrouw Koop: Wij gaan primair met de eigenaren in gesprek en wij gaan ervan uit en soms vragen we dat zoals in dit geval expliciet van, als je pachters hebt, ga daar dan ook nog even mee in gesprek. Dus primair gaan wij met de eigenaren in gesprek, omdat wij ook geen zicht hebben in iedere pachter. Dus zoals u het eigenlijk samenvatte, dat is het geval. Ik ga nu naar de algemene vragen. De VV die stelt vast en u vroeg, daar kwam het volgens mij, wat is nou de bevoegdheid van de VV, wat doen wij? In feite stelt u de peilbesluiten vast en die vergunning, dat is een apart traject en dat is ook een ander mandaat en die wordt ook verleend, inzage en alles. Dan ontstaat dus die realisatie van die vergunning, dan pas kan je zien wat dat doet en ik ga nu een beetje de technische kant op, voorzitter, maar dan pas kan je zien wat er gaat gebeuren met dat peil. Wat het peil doet in die omgeving om die functie en dat kan zijn, wonen, dat kan zijn landbouw, dat kan zijn glastuinbouw, kan zijn natuur, kan zijn agrarisch, dan pas kan je zien wat dat gaat doen in dat gebied en dan kun je ook je peilbesluiten nemen. Het peilbesluit voorleggen aan de VV, dus dat volgt in feite op het bouwplan of de functiewijziging en ook de eventuele benodigde aanpassing van het gebied. Want het kan ook wel eens zijn dat we technische aanpassingen moeten doen of aanpassingen naar aanleiding van het gebied, dus zo werkt dat. Er liggen nu twee peilbesluiten voor, althans meerdere, maar twee van die zijn echt relevant ook voor de commissie. Dat is het stuk van de inspreker en dat is ook het stuk waar mevrouw Wijbenga een vraag over stelde, sorry uw collega mijnheer Meijdam over ...

De heer Opdam: Mijnheer Opdam.

Mevrouw Koop: Ik zeg altijd Ide, maar goed. Waar Water Natuurlijk vragen over stelde en dat zijn expliciet ook peilbesluiten waar ook de VV een duidelijke invloed op heeft en eigenlijk op alles. Wat gebeurt er nu als we zeggen, we gaan niet akkoord, dan nemen we het weer mee terug en dan gaan we kijken van, hoe wilt u het dan hebben? Maar het blijft altijd in dit geval uw bevoegdheid. Ik kom zo nog even terug op uw vragen, maar de vraag ook van, hoe is water en bodem sturend, is dat al meegenomen? Nee, dat is nog niet meegenomen. We kijken wel en daar kom ik zo even op terug, ook nog wel even naar andere functies. Maar water en bodem sturend, dat gaan we pas meenemen als dat ook echt een plaats heeft gekregen in onze peilbesluiten en als dat verder is uitgewerkt. De beleidsnota uit 2017, in feite is iedere peilbesluit een evaluatie van de beleidsnota en het gaat ook met name om een handelingskader en dat voldoet nog goed. Maar als het u zegt van, kom met een nieuwe nota, dan ik ga daar niet toe uitnodigen want dat is al druk zat. Maar goed, dat is natuurlijk ook aan u. Mevrouw Örgü, u vroeg echt om een om een bijlage en u vroeg ook van, kan die bijlagen, als ik het goed begrijp, er voortaan altijd bij voor de duidelijkheid?

Mevrouw Örgü: Het is vooral hierna wel makkelijk, want dan heb je wel die ene stap, maar dan komt die tweede ernaast natuurlijk, graag.

Mevrouw Koop: ik moet zeggen, daar heeft de afdeling heel hard aan gewerkt zo vlak voor het weekend. En blij dat u daar ook weer blij mee bent, ik zal de dank overbrengen aan de collega's. Dan de categorie natuur en klimaatadaptatie. Wij hebben nadrukkelijk hebben ook gekeken naar deze vragen en wij zagen geen aanleiding om daar een nieuwe categorie voor te maken, maar wel om dat nadrukkelijk ook in de afwegingen mee te nemen. Dus je neemt dat in feite ook impliciet of expliciet nadrukkelijk mee in de afwegingen, voordat je komt tot een peilbesluit in relatie tot die andere belangen. Dus we hebben dat zeker ook ter harte genomen. Dan peilbesluit 26, ik zag dat u ook vroeg om meer transparantie, als u dat nog even wil toelichten, graag. En dan de Schiezone, ik denk dat ...

De voorzitter: Interruptie van de heer Opdam.

De heer Opdam: Dat licht ik dan gelijk even toe. Ik denk dat dat gaat over de opmerkingen die de hoogheemraad hiervoor maakte. Ik zou dat dan graag ook willen lezen, hoe dat dan is meegenomen, de afweging natuur, klimaat op de ... Want u geeft aan dat dat nadrukkelijk is gebeurd. Als het dan over transparantie gaat, dan zou ik dat graag teruglezen.

De heer Middendorp: Voorzitter.

De voorzitter: Interruptie van de heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Ik wil graag de heer Opdam steunen, je kan niet zeggen dat je expliciet het in een andere categorie meeneemt. Ik denk dat dat een verspreking is van de hoogheemraad.

De voorzitter: De hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter, ook dank voor de aanvulling. Wij kijken naar alle mogelijke invloeden, dus dat kan ook archeologie zijn. Dat kan zijn, natuur, dat kunnen zijn weidevogels, maar ook vooral met name de functie die ook in het gebied moet kunnen functioneren. Dus als iets woningbouw is, dan kijken we primair ook naar de woningbouw, naar de functie die in dat gebied moet worden gerealiseerd of is gerealiseerd. Dus het is nog steeds, peil volgt functie, dus primair kijken we naar de functie en we nemen daarbij ook alle andere belangen daarin mee, primair. Maar als u vindt dat het er onduidelijk in staat, dan zullen wij de volgende ronde daar rekening mee houden. Dank u wel.

De voorzitter: Is dit een toezegging?

Mevrouw Koop: Ja zeker.

De voorzitter: Dus de hoogheemraad houdt rekening met uw inbreng in de volgende ronde.

Mevrouw Koop: Zoals ik met ieders inbreng rekening houd.

De heer Middendorp: Naar aanleiding van, voorzitter.

Mevrouw Koop: Ieders.

De voorzitter: De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Ik zou zeggen, niemand is erover begonnen. Maar u zegt, we houden vast aan peil volgt functie. En de heer ieders vroeg net hoe dat zat met bodem en water sturend. En er is een minister die gezegd heeft, minister Harbers zegt, functie volgt peil. Dus eerlijk gezegd doet u hier nu even zo los uit de polsen een belangrijke politieke statement, kunnen we u daar op citeren? Is dat zo, dat Delfland gewoon vasthoudt aan peil volgt functie, tot wanneer? Dank u wel.

De voorzitter: De hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Dat is misschien een beetje technische vraag, maar ik kan het wel wegnemen. Wij houden hieraan vast totdat wij andere instructies krijgen van hogerhand, dank u wel. Dan eigenlijk het stuk wat ook in huis en ook bestuurlijk best wel behoorlijk wat tijd heeft gevraagd en waar ook de VV behoorlijk op heeft zitten sturen en terecht. En dat is het peilbesluit Schieveen, wij hebben, dat is ook naar aanleiding van de vraag van de heer Opdam, ik zeg het toch goed nu? We hebben regelmatig contact gehad met de bewoner, die is eigenlijk de spreekbuis ook van de andere bewoners in het gebied Schiedam aan de Rotterdamseweg, Schieveen. We hebben ervoor gezorgd dat dat peil, want dat was eigenlijk haar grootste punt, bij haar in de sloot, dat dat eigenlijk heel erg uitzakte en dat die sloot droog stond. Om daarin tegemoet te komen, want ze had gelijk, hebben we haar beloofd dat we een inlaat zullen realiseren vanaf de Zwet. Alleen die onderdelen, is een beetje een technisch verhaal, maar dat duurt nog even voordat die er zijn. Dus we hebben voorlopig een hevel gerealiseerd, zodat die sloot in ieder geval weer op een normaal peil komt. En vervolgens hebben we met Rotterdam afgesproken dat zij ook de sloot baggeren, dus eigenlijk van twee kanten wordt mevrouw Deurloo bediend. Ze zou vandaag komen inspreken ook en ze heeft ook laten weten dat ze hiermee akkoord gaat. Ze zou komen inspreken, maar ze is jarig vandaag dus. Voorzitter, volgens mij waren dit de antwoorden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga even naar de commissie ...

Mevrouw Onderdelinden: Ik had nog een kleine opmerking over wat ... Als we het hebben over belangen, wat er wordt verstaan aan een flexibel peilbeheer?

De voorzitter: Neemt u het mee in de tweede ronde dan?

De heer Middendorp: Nee, het was in de eerste ronde gevraagd.

De voorzitter: Die had de hoogheemraad nog niet beantwoord. Ik kijk even naar mijn rechterkant.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Volgens mij stond het in de antwoorden van de technische beantwoording. Maar flexibel peilbeheer geeft ... Het woord zegt het al, als het peil boven een bepaald niveau uitkomt, zeg maar even -2.55, ik noem maar wat. Als het daar bovenuit komt, dan wordt er water uitgelaten. Als het daar onder het minimumpeil uitkomt of het maximumpeil eigenlijk, zeg bijvoorbeeld -3 meter, dan wordt er weer water ingelaten. Dus dat zijn de marges eigenlijk waar binnen water wordt ingelaten of uitgelaten.

Mevrouw Onderdelinden: Ik heb een kleine aanvullende vraag. Dus daaruit begrijp ik dat daar tussendoor iemand kan niet een verzoek indienen om binnen die marge het lager te maken of hoger te maken bijvoorbeeld? Het gaat puur over die boven en die ondergrens?

De voorzitter: mevrouw Orgü, VVD.

Mevrouw Örgü: Ik had ook nog een vraag over de wijze van betrokkenheid van de inwoners bij de peilbesluiten.

De voorzitter: De hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Dank u wel. Ik heb de middelen genoemd, dus de brief, het direct contact, een gebiedsproces of wat dan ook. Maar er wordt ook echt goed naar de inwoners of de betrokkenen, de belanghebbende geluisterd. Soms betreft het een iets waar ze misschien niks van merken en dan ... Dus vanaf van de zwaarte van het van het peilbesluit, aan de hand daarvan is ook een zekere mate van intensiviteit met de betrokkenen en de belanghebbende, zoals bijvoorbeeld de mevrouw Deurloo, van Schieveen. Dus het hangt er een beetje van af, hoe het contact verloopt, maatwerk.

De voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissie wil er nog een tweede ronde? Dat was de heer Meijdam, gaat uw gang en de heer Grashuis en mevrouw Onderdelinden. Drie mensen. Voor u de eerste ronde. Ik begin bij de heer Meijdam.

De heer Meijdam: Dank u wel voor de soort van beantwoording van onze vragen. Die leidde wel tot een aantal vervolgvragen uiteraard, zoals u waarschijnlijk had kunnen raden. Over water en bodem sturen gaf u aan, dat wordt pas meegenomen nadat het is uitgewerkt. Onze vraag is dan uiteraard, ligt dat in de planning om dit te gaan uitwerken en zo ja, wanneer? Over de beleidsnota, we snappen dat de ambtenaren het heel druk hebben. We vroegen ook niet om een nieuwe versie van de beleidsnota, maar alleen over een evaluatie van de huidige. De vorige beleidsnota, daar stond ook in dat de voorganger daarvan ook al na een jaar geëvalueerd was en dat beperkt hopelijk de belasting van de ambtenaren. En we hopen dat er wel zo'n evaluatie zou gaan gebeuren, want het is inderdaad wel een beetje tijd, er zijn echt wel dingen veranderd in de afgelopen zes jaar. Wat betreft die rol van verpachters versus pachters. In principe zijn pachters natuurlijk ook belanghebbenden, inwoners van een polder zijn ook belanghebbenden, ook huurders van woningen in een polder. We snappen dat het waterschap niet direct een lijst heeft van alle pachters van een bepaalde verpachter, maar ik denk wel dat wij aan verpachters een eis zouden moeten stellen dat zij beloven en ook aangeven dat ze echt alle pachters verwittigd en geraadpleegd hebben. Want dan zou je dit soort situaties kunnen voorkomen, zoals we nu hebben, dat iemand potentieel zijn bedrijf niet kan uitvoeren, maar daar komen later nog op terug als we peilbesluit één bespreken. En wat betreft vergunningsverlening van, effect van vergunningen op peilen, we hebben hele knappe ingenieurs hier rondlopen, die kunnen ook simulatiepakketten draaien en zo waarschijnlijk. En ze hebben ook ervaring met effecten van wijzigingen op waterpeilen, dus ik ga er wel van uit dat er inderdaad bij vergunningverlening al tot op zeker hoogte aangegeven kan worden dat er een risico is dat een peilbesluit aangepast zal gaan moeten worden, of dat het buiten de vastgestelde peilen gaat komen. En ik hoop daar ook iets meer duidelijkheid op te krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Onderdelinden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel voorzitter. Dank u wel voor de beantwoording. Wij begrijpen natuurlijk dat er heel veel werk in is gestoken en dat ... Maar ik denk juist dat als we het hebben over transparantie, dat dat juist op de lange termijn ook tijd kan besparen. Want ik denk dat we allemaal wel in een organisatie waar we ooit zijn geweest hebben meegemaakt dat we zien van, hier is een besluit over iets genomen, iets is afgeschaft, iets is toegevoegd of zo. En we denken, dat was eigenlijk helemaal geen goed idee en niemand

weet nog waarom dat besluit ooit is genomen. En dan wordt het weer teruggedraaid en dan misschien met onvoorziene gevolgen. Dus het lijkt me juist goed om daar zo transparant mogelijk in te zijn, ook met het oog op dat als blijkt dat iets een onvoorzien effect had, dat je wel kan zien van, maar dit was de reden dat we dit deden. Hetzelfde voor, even denken, kom ik zo op terug. Juist met het oog op toekomstige besluiten lijkt dat me juist heel goed, als er gewoon heel goed wordt vastgelegd wat er precies allemaal meespeelde in de gedachte om naar een bepaald peil toe te gaan. En ik wilde toch nog even benadrukken dat de grondeigenaren niet de enige belanghebbenden zijn in zo'n gebied, want ik hoor mevrouw Koop zeggen dat natuurbelangen ook worden meegenomen. We hebben het ook over klimaatadaptatie gehad, ik maak me dan toch een beetje zorgen als die gaan botsen, wat er dan wat er dan gebeurt? Dus misschien kan mevrouw Koop daar ook nog iets over zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Grashuis, ChristenUnie-SGP.

De heer Grashuis: Dank u wel, mijnheer de voorzitter, ik heb een korte vraag. Kan een wijziging van het peil ook verzwarend van het onderhoud betekenen en zo ja, wordt daarvoor gecompenseerd? Dank u wel.

De voorzitter: Dat is wel een technische vraag, maar ik kijk even opzij, neemt u die meteen mee?

Mevrouw Koop: Ik vind dat wel een hele technische vraag.

De voorzitter: Dan nemen we die helaas niet mee. Dan moet u hem nog even stellen ...

Mevrouw Koop: Misschien en marge straks na de vergadering.

De voorzitter: Prachtig compromis. Dan ga ik naar de heer Zwinkels van het CDA.

De heer Zwinkels: Dank u wel, voorzitter. Er ligt een heel pakket aan weloverwogen peilbesluiten neem ik aan, heel veel werk aan gehad. Maar mijn vraag is eigenlijk, hoe vast is dat als er onvoorziene negatieve effecten op een bepaald gebied naar voren komen die van tevoren niet goed ingeschat zijn? En kan daar dan nog bijgestuurd worden en op welke wijze?

De voorzitter: Dank u wel, dan was dat de tweede algemene ronde van de commissie. Ga ik naar de tweede ronde van de hoogheerraad, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Om met de laatste vraag te beginnen en ik denk ook wel dat die ook een antwoord geeft op sommige andere vragen. Als een peilbesluit onverhoeds een negatief effect heeft, kan er dan nog bijgestuurd worden? Het geluk is dat wij vroeger één keer in de tien jaar die peilbesluiten herzien of hebben herzien. Nu gebeurt het als de zaak aan de orde is, dus in die zin kan het altijd worden bijgesteld als er echt onverhoeds negatieve effecten zijn. Even kijken hoor, dan ga ik weer terug naar water en bodem sturend. Het wordt verder op diverse niveaus uitgewerkt en zowel in ruimtelijk als in provinciaal beleid. En de planning is nog niet concreet, maar als ik bijvoorbeeld kijk naar mijn collega hier naast mij, die is ook betrokken bij die ruimtelijke puzzel van de provincie en daarin komt ook altijd weer water en bodem sturen daarin terug. Maar in rijksbeleid is het nog niet uitgewerkt en ook niet concreet in provinciaal beleid, dus wij hebben ons daar nog steeds aan de huidige situatie naar te voegen. Even kijken, wordt deze nota ook geëvolueerd? Aan de ene kant zeg ik, hij is pas van 2017 en voorheen gingen we peilbesluiten doen één keer in de tien jaar. En dan is het eigenlijk nog een beetje kort dag en iedere keer als wij de peilbesluiten behandelen, is het eigenlijk een evaluatie van de nota peilbesluiten en wij lopen nog niet als organisatie tegen al te veel

gekke dingen aan. Even kijken, dan ook de transparantie. Ik vind dat toch wel even een punt zoals ook mevrouw Onderdelinden ook formuleerde. Wij zijn hierin heel transparant, het is ongeveer een half jaar geleden hebben we de peilbesluiten vastgesteld in D&H en die liggen dan vervolgens ter inzage, waarop mensen ook kunnen reageren. Dus in die zin is dat al transparant, daarnaast gaan we daarvoor ook met belanghebbenden in gesprek. En we hebben daarin absoluut geen geheimen, integendeel, ze staan op de site. We gaan met de bewoners in gesprek, het ligt ter inzage, het wordt behandeld in een openbare vergadering. Als er dingen niet duidelijk zijn, dan zien wij graag uw technische vragen tegemoet en wellicht bieden die ook aanleiding om in het vervolg ook de zaken wat duidelijker te formuleren. Zoals mevrouw Orgü zei van, kan er niet een lijstje bij met was, wordt? Dus we doen er alles aan om het zo transparant en zo leesbaar mogelijk te houden. Wat als de normen ...

De voorzitter: Interruptie, de heer Opdam.

De heer Opdam: Ik wil toch nog even benadrukken dat het ... Ik stelde als eerst die vraag, het gaat hier om de transparantie van de afweging, dat is echt wat anders dan de transparantie van wat hoogheemraad nu zegt.

De voorzitter: De transparantie van de afweging, de hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Wij gaan echt met iedereen, met de belanghebbenden in overleg en we toetsen aan de hand van een aantal criteria, met name de gewenste functie. Dus als u zegt van, wij willen graag nog wat concretere zaken erin hebben, dan noemt u ze en dan kijken wij of dat ook een extra toevoeging is op de nota peilbesluiten, als ook de rest van de commissie dat vindt. Want hoe duidelijker, hoe beter. Wat als de normen, als de zaken botsen, als de afwegingen botsen, u vroeg dat, mijnheer Meijdam. Dan en dat is juist het complex in dit volle gebied, ik denk haast wel het meest complexe waterschap van Nederland, maar dat zeggen misschien andere waterschappen ook. Maar, het blijft altijd een afweging van hoe zorg je ervoor in dit volle gebied dat die belangen van iedereen zo goed mogelijk worden afgewogen? We gaan met de mensen in gesprek en vervolgens komen we hier terecht. We hoorden net al een paar voorbeelden van botsende belangen, we doen ons best om die zo goed mogelijk met elkaar te verenigen. Dus het is niet eenvoudig, maar we doen ons best.

De heer Middendorp: Gelukkig heb je er een dag bij gekregen.

Mevrouw Koop: Nee, mijnheer ...

De voorzitter: Ik geloof niet dat ik dit toe moet staan.

De heer Middendorp: Per interruptie. Ik word inderdaad een beetje kriegel. We hebben nu gehoord van een inspreker met een groot bedrijf, althans ik denk dat 60 hectare een groot bedrijf is. Als dat niet zo is, dan hoor ik dat graag. En die is niet gehoord in het proces en er wordt een vraag gesteld over transparantie en transparantie van het proces. De vraag die zich dan gewoon concreet opdoet, is dit nou het enige geval, de enige grote pachter waar we niet meer gesproken hebben of zijn er nog meer pachters in het gebied waar we eigenlijk niet mee gesproken hebben, omdat we dachten dat de eigenaar dat wel zou doen? Dat is een vraag.

De voorzitter: Dat is inderdaad een vraag, maar we hadden afgesproken om de specifieke peilgebied 1 vragen daar te stellen. Dus als u even uw kruit droog wil houden, dan komt het goed. De heer Meijdam.

De heer Meijdam: Op zich wat de heer Middendorp net vroeg, was eigenlijk ook wel een herhaling van wat ik in het algemeen ook gevraagd had. Namelijk, kunnen wij verpachters eraan houden dat zij ook hun pachters inlichten? Want aangezien wij dat een soort van gedelegeerd hebben. En dat is dus niet zozeer botsende belangen per se, maar dat was wel een vraag die ik daarnet ook in de tweede termijn nog gesteld had.

De voorzitter: De hoogheerraad.

Mevrouw Koop: Voorzitter, wij hebben nog geen verplichting, maar we hebben wel duidelijk gevraagd en daar begint het mee, aan Natuurmonumenten, ga praten met je pachter. En we hebben dus geen zicht op wie we niet hebben gesproken, althans tenzij iemand komt inspreken naar aanleiding van ter inzagelegging, maar we hebben natuurlijk geen zicht op met wie we ... We hebben wel zicht op met wie we wel hebben gesproken, maar geen zicht op met wie we niet hebben gesproken. Of wij pachters kunnen verplichten, dat hou ik graag nog even ... Dat zoek ik nog even uit want dan gaat u wel heel erg de juridische kant op.

De voorzitter: Dan denk ik dat we deze tweede ronde af moeten ronden en dan ga ik even bij u inventariseren welke peilbesluiten u specifiek wil bespreken. Als ik het goed heb gehoord, zijn dat al peilbesluit 1, ik kijk even rond. Peilbesluit 1, wie? Eén iemand, mevrouw, juist. En ik heb ook 26 horen noemen, klopt dat? Blijkbaar niet.

Mevrouw Koop: Dat is Schieveen

De voorzitter: Dat is Schieveen, maar die hoeven niet meer te bespreken? De commissie roept niet. Andere peilbesluiten nog? Dan is het alleen één, constateer ik. Dan gaan we daarmee beginnen en voor de verandering begin ik dan bij mevrouw Onderdelinden voor de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Onderdelinden: Nee, wij hadden alleen algemene opmerkingen.

De voorzitter: Alleen algemeen, niet peilbesluit één. Gaan we naar de ChristenUnie-SGP, mijnheer Grashuis.

De heer Grashuis: Nee.

De voorzitter: De heer Opdam.

De heer Opdam: Nee, dank u wel.

De voorzitter: De heer Zwinkels van het CDA.

De heer Zwinkels: Nee, dank u.

De voorzitter: Mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Dank u wel.

De voorzitter: mevrouw Westphal.

Mevrouw Westphal: Nee, dank u wel.

De voorzitter: De heer Sunder.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik wil wel degelijk iets vertellen over peilbesluit één. In het voorstel wordt peilgebied vier en vijf samengevoegd. Het gebied betreft veen en is natuurgrasland. Noor de mensen die het niet goed weten, veen is erg gevoelig voor ... Als het water hoog staat, kan je er niet op en als het erg laag staat, krijgen we last van bodemdaling. En voor zover ik weet is ons beleid voornamelijk bedoeld om ook bodemdaling tegen te gaan. En in het peilgebied wordt dan met flexibel peil bedoeld, met -3 als ondergrens, waarbij de inspreken aangaf dat we dan droogvalling zullen krijgen in de sloten. Droogvalling op veen zal wel degelijk zorgen voor bodemdaling, waarbij straks bovengrens van 2.55 zal leiden tot water op het land, dat lijkt me niet wenselijk. En dan zullen we wederom weer terugkomen voor een nieuw peilbesluit. Daarnaast wil ik nog een opmerking maken over het actief informeren van belanghebbenden. Ik vind dat er een beetje makkelijk gedaan wordt over het feit van, we vragen de verpachter om de pachters te informeren en we gaan ze op hun blauwe ogen vertrouwen dat het gebeurt. Dat is in dit geval zeker niet gebeurd en zeker bij een pachter met 60 hectare rond in die hoek, lijkt het mij evident dat we actief vanuit het waterschap erachteraan gaan dat die pachters wel degelijk worden geïnformeerd over hetgeen wat er staat te gebeuren. Er is ook in het nota peilbesluit een citaat waarin staat, bij peilveranderingen en dan gaat het hier om iets anders dan peilaanpassingen, zal Delfland onderzoek en de belanghebbenden actief informeren. En actief informeren bij een dermate grondige wijziging van het peil in dit gebied, waar de veehouder in dit geval zijn bedrijf heeft. Je hoeft maar op het kaart te kijken en jullie zien daar een boerderij en daar wordt niet aangegaan als zijnde van, we gaan hier wat doen. Ik vind het een beetje kort door de bocht, maar goed. Daarom zouden wij dit volledige peilbesluit terug willen sturen naar de tekentafel, dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn, BBB.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: In aansluiting op wat de heer Sunder al zei van Ongebouwd. Voordat ik wist dat de inspreker ging inspreken, had ik mijn betoog al klaar. En dat ging vooral om de woorden, bijvoorbeeld, voornamelijk natuur, grasland staat er. Het gebied ligt landelijk en is in gebruik als weidevogelgebied. 2022 even nagekeken, hoofdzakelijk zaten daar veel kieviten en tureluurs. Helaas geen grutto zoals wij die graag willen van de big five, maar het is wel een belangrijk weidevogelgebied en dat staat ook samen met de afspraak van Natuurmonumenten die daar ook een van de trekkers is in het weidedevogelpact. Op pagina zes staat, belangrijk dat waterpeil in het broedseizoen hoog genoeg is, zodat gras langzaam groeit en voldoende voor wormen beschikbaar zijn, geschikt voor weidevogels. Pagina negen, de inlaat, die water vanuit de Boonervliet inlaat, is een beheer bij Natuurmonumenten. Wanneer het peil te ver uitzakt door droogte laat Natuurmonumenten water het gebied. Pagina tien nog een keer, gezien de huidige functie van weidevogelgebied, natte kruidige graslanden voor de vogels veilig zijn en genoeg voedsel kunnen vinden. En er staat ook duidelijk, er zijn geen knelpunten bekend. Op verzoek van Natuurmonumenten is gekeken of het mogelijk is het maximaal peil te verhogen met 20 centimeter. Natuurmonumenten kan dan langer water vasthouden, maar er wordt niet verder gekeken dan deze regel en niet afgewogen of dat nadelig of voordelig is voor de weidevogels. Het lijkt wel of dat iemand vanuit een kantoor maar heeft verzonnen. Het gebied wordt minder geschikt voor weidevogels, staat er dan ook duidelijk. Hoe kan Natuurmonumenten dit rijmen met hun eigen afspraak in het weidedevogelpact? Omdat het in de winter deels langdurig zal inunderen, opzettelijk onder water zetten. Dat is voordeel voor Natuurmonumenten om minder water vaak uit de boezem inlaten, terwijl Natuurmonumenten zo vaak roept in filmpjes dat het water uit de boezem zo vervuild is en dat laten ze dan nu wel de agrarische polder in. De Noordse woelmuis is nog niet beschreven dat hij daar zit. We hebben daarom bezwaren dat er geen enkel overleg is geweest van Natuurmonumenten met hun gebruikers. Het raakt ook het bijzonder provinciaal landschap waar we zo trots op zijn. De weidevogels, de kringlooplandbouw, laten we het dan nog maar niet hebben over de ganzen. Twee boeren zitten in deze polder, een biologische boer en een PlanetProof-boer. Twee die dus heel bewust bezig zijn met de natuur en

Natuurmonumenten komt wel eens een keer kijken in juni, wat er dan moet gebeuren. Als ik dan kijk naar de inspreker, die heeft een biologische boerderij, is verplaatst door de ruilverkaveling en bewust naar deze polder misschien wel toegestuurd. Hij gaat biologisch om, natuur voor hem is leidend. Er loopt een enigszins oudhollands ras vanuit de middeleeuwen, de blaarkopras. Die doet het juist heel goed op natuurlijk grasland. Bewust geen kunstmest, de mest bevordert het bodemleven, vruchtbaarheid, biodiversiteit, weidevogels krijgen alle ruimte. Samen met Natuurmonumenten, de beheerders, kijk je in het voorjaar waar de koeien wel of niet kunnen gaan grazen en over het eventueel maaien, afhankelijk van de weidevogels. Ook is hij aangesloten bij Dwarrs, zoek dat maar even na, boeren is langzaam boeren. Dat vraagt veel geduld, kruidenrijk gras, gezond zie je steeds meer, maar vraagt ook meer werk en geduld. Onder andere doet hij dan ook nog mee met Bokashi, zoek dat maar na.

De heer Middendorp: Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Je kan van AWP verwachten dat wij inderdaad voor biologisch boeren zijn, daar is helemaal geen discussie over, maar we hebben het hier over een peilbesluit. En ik snap dat de inspreker lid is van allerlei clubs, hij is misschien ook wel lid van een postzegelclub, maar ik vind dit niet relevant.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn zet haar betoog voort.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Dit zijn innovatieve manieren om juist het boeren in het Midden-Delflandse gebied voor te laten bestaan. En dit is juist van belang, want we hebben de boeren in dit gebied juist nodig. 2,5 miljoen inwoners eromheen die graag het gebied in komen en die dan straks in deze polder één boer in het grote ... van 60 hectare en nog zijn eigendom moeten missen. Daarom willen wij nadrukkelijk zeggen dat dit peilbesluit voor ons terug moet, terug naar de tekenbank. Niemand is hierbij gebaat en daarom in het heel kort, terug Natuurmonumenten eisen te stellen eerst met de pachters om tafel te gaan voordat we dit verder doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Meijdam, PvdA.

De heer Meijdam: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het Midden-Delflandse trio compleet maken. Ik zal het heel kort houden, bij de peilafweging van dit peilbesluit staat, er zijn geen knelpunten bekend. Dankzij een oplettende gebruiker nu wel, dus daarom zouden ook wij willen vragen om dit peilbesluit uit het pakket terug te trekken, zodat we van harte kunnen instemmen met de rest.

De voorzitter: Dan ga ik naar de heer Middendorp, want die had net ook nog een paar puntjes.

De heer Middendorp: Dank u wel, wonderbaarlijk. Ik had inderdaad net een vraag gesteld over het proces, maar volgens mij is die vraag in de breedte beantwoord. De vraag is, waarom zijn de pachtboeren niet ... Dus laat ik het even checken, hoogheemraad, is er een toezegging dat u ons antwoordt hoe het zit met de andere pachtboeren? Dan is mijn voorstel inderdaad om dit peilbesluit uit het totale pakket te lichten en opnieuw te bekijken in overleg met de belanghebbenden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar de hoogheemraad, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Wij willen graag recht doen aan de belangrijkste stakeholders en de belangrijkste belanghebbenden. En wij zien nu toch ook wel dat de verpachter niet goed heeft afgestemd, althans niet goed genoeg heeft afgestemd met de pachter. Dus wij nemen dit stuk terug en we gaan weer opnieuw in overleg met beide partijen.

De heer Middendorp: Voorzitter ...

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Middendorp: Dit is wel heel bijzonder, want naast u zit de vertegenwoordiger van die verpachter. U roept door uw toezegging een nieuwe vraag op. Hoe kan het zijn dat het college met Natuurmonumenten in gesprek is en dat dan blijkbaar iets niet goed gaat, terwijl u met iemand van Natuurmonumenten, iemand die niet gekozen is, in het college zit?

De voorzitter: De hoogheerraad.

Mevrouw Koop: Voorzitter, het college spreekt met één mond en dat is ook in dit het geval.

De heer Van Boxmeer: Voorzitter, mag ik daarop een toevoeging doen?

De voorzitter: Ik kijk even naar de commissie, een interruptie van de andere hoogheerraad? Nee. Kunnen we daarmee het debat afronden? Ja, dan constateer ik dus dat alle peilbesluiten als hamerstukken door kunnen gaan naar de VV, met uitzondering van één, die wordt teruggenomen door het college. Heb ik dat goed geconstateerd? Ik check nog even en ik heb één toezegging van de hoogheerraad, het meenemen van natuur en wat was de andere nou ook alweer? Klimaatadaptatie, dank, in de volgende ronde van de peilbesluiten. Dan dank ik u zeer voor dit rondje. Heeft u behoefte aan een pauze nu en dan om negen uur weer verder? Neem me niet kwalijk, dat is te lang. We gaan nog kreeften doen. Tien voor negen weer terug, oké?

04.B.02. Bijstelling Investeringsplan en Krediet project 'Beter Benutten Bergsluis'

De voorzitter: Ik ga over tot de behandeling van het investeringsplan en kredietproject Beter Benutten Bergsluis. Wie mag ik daarbij het woord geven als ik begin bij de heer Middendorp?

De heer Middendorp: Voorzitter, wij stemmen daarmee in.

De voorzitter: Dank u wel. Bedenk ik me nu, want de hoogheerraad moet dit natuurlijk even inleiden, dus ik begin bij de hoogheerraad.

De heer Middendorp: Mag ik opnieuw zeggen of ik ermee instem?

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Collega Vissers, die heeft in afgelopen jaar, in januari, heeft hij aangekondigd dat er een prijsstijging aan zat te komen van Beter Beheer Bergsluis, wij korten dit af tot BBB. Dat is een bedrag van ongeveer negen ton en wij leggen dit nu ter besluitvorming aan u voor.

De voorzitter: Dank u wel voor de inleiding.

De heer Middendorp: Voorzitter, nu ik dit weet wil ik wel opmerken dat dat ik het altijd jammer vind als een raming fors wordt overschreden, maar dit is een nuttig project, dus wij stemmen voor.

De voorzitter: Dank u wel de heer Teerink, PvdA.

De heer Teerink: Dank u, voorzitter. Wat ons betreft kan stuk door als hamerstuk naar de VV.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel. Ik vond het wel een mooie benaming, Beter Benutten Bergsluis. Dat past precies bij ons, dus wij kunnen ook zeker hiermee akkoord gaan. Wat wij wel even hebben nog is het kritiekpuntje dat is het tijdslot, november 2020, nu is het 2023. Wanneer wordt het operationeel? Dus daar willen we wel graag als die mogelijk versnellen. En belangrijk vonden we, er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om extra geld te krijgen en daar zijn wij zeker een voorstander van, dus kijk daar goed naar en neemt dat graag mee. En dan wie weet kunnen we de mooie BBB-vlag erop hangen. Dank u wel.

De voorzitter: Maar niet omgekeerd hoop ik. De heer Sunder van Ongebouwd.

De heer Sunder: Dank, voorzitter. Wij steunen ook zeker de nut en noodzaak van de Beter Benutten Bergsluis. Eén puntje van kritiek, ik heb de samenwerkingsovereenkomst gelezen en ik proef een grote vrijblijvendheid vanuit het hoogheemraadschap van Schieland Krimpenerwaard. En nou vroeg ik mij af of ze nog wel zodoende in de meewerkstand staan, dat het ook straks daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Westphal, BVNL.

Mevrouw Westphal: Dank u wel, voorzitter, wij steunen ook dit besluit.

De voorzitter: Mevrouw Örgü, VVD.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Wij steunen dit besluit ook en we hopen dat we niet meer lang hoeven te wachten. Het is van 2020 en ook de andere mogelijke financiële mogelijkheden, dat die worden onderzocht, dat willen we ook graag meegeven. Niet alleen met dit, maar ook misschien met de vervolgenactiviteiten die hierop lijken. Dank u wel.

De voorzitter: Wie van het CDA? De heer Zwinkels, gaat uw gang.

De heer Zwinkels: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn ook akkoord met het krediet. Gezien het traject gaan we ervan uit dat het ook spoedig aanbesteed gaat worden en dat er niet nog meer geld voor beschikbaar gesteld moet worden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Opdam.

De heer Opdam: De fractie Water Natuurlijk stemt ook in.

De voorzitter: De heer Grashuis.

De heer Grashuis: Dank u wel, ook wij zijn akkoord.

De voorzitter: Mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Wij kunnen dit ook steunen.

De voorzitter: Ziet er goed uit. Hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter, ook dank voor de instemming. Nog een kleine opmerking in de richting van Ongebouwd. Het is de bedoeling om in 2026 te beginnen met de aanbesteding. Er is natuurlijk al het nodige gedaan, ook in overleg met HSK, dus het commitment, dat houden we vast. Ik heb laatst bestuurlijk overleg gehad en nou zag er ook goed uit. De verdeling 80, 20, ik denk dat we in die zin collega Belt ook dankbaar mogen zijn dat hij ook dat heeft uit onderhandeld, ook de verdeling van de gelden. Die 1,4 miljoen, dat is aangevraagd en dat is toegekend. Maar als het op de rekening staat, dan hebben we het op de rekening, dus dank in ieder geval voor uw instemming.

De voorzitter: Dan concludeer ik dat dit stuk als hamerstuk naar de VV kan.

04.B.03. Motie waternatuur

De voorzitter: Dan gaan wij naar het volgende stuk, motie waternatuur. Ik geef de hoogheemraad het woord.

De heer Van Boxmeer: Met betrekking tot deze informatieve brief wil ik eigenlijk twee dingen van tevoren even stellen. Deze brief is op 6 november als ingekomen stuk opgevoerd en op 6 november sluit eigenlijk het moment waarop het opgebracht kon worden in de commissie. Dus wij hebben het zelf geagendeerd, niet omdat ik nog wat wil toevoegen aan de motie, maar niet om alsnog een maand te moeten wachten voordat het met ons besproken kan worden, mocht de commissie behoefte hebben om nog dingen met ons te reflecteren. Er is één ding wat aangepast zal gaan worden in deze motie en dat is naar aanleiding eigenlijk van het essay van de Universiteit Utrecht. En dat is dat vanuit dat essay wij al geleerd hebben dat ook overig water een resultaat voor plichten kent en hierin wordt nog verwezen naar het onderscheid KRW-lichamen, resultaat en overig water een inspanningsverplichting. Dat zal gewijzigd worden en daarbij wilde ik mijn inleiding laten.

De voorzitter: Geeft dit de commissie nog reden tot reflectie? Ik begin bij de heer Middendorp. AWP, u boft vandaag.

De heer Middendorp: Ik val in de prijzen. Even een aanval van vriendelijkheid, dit bent u van mij natuurlijk niet gewend. Ik ben zeer blij dat er een informatieve brief ligt over deze motie. Het is ook de enige motie die die het college heeft overgenomen van de oppositie, dus het is voor ons een belangrijke motie. Ik waardeer het ook dat u de moeite genomen heeft om hem op de agenda te zetten, want dat scheelt tijd en gedoe, dus eigenlijk ben ik al twee keer blij met u. Maar er is natuurlijk altijd een maar en dan komt erop neer, u concludeert met zoveel woorden dat u niets kunt doen. Niets is wel heel erg weinig, ik denk dat u ook niets heel erg weinig vindt, dus wat kunnen we dan wel doen? Feit is dat op de kaarten die het Delfland produceert en waar u als college met één mond verantwoordelijk voor bent, al sinds jaar en dag staan dat de waterplanten niet voldoen. Het is dus niet zo dat ik dat vorige week bedacht heb of zo of dat ik dat gezien heb, dat was allang bekend. En dan lang, ik denk 12 jaar zolang zijn die waterkwaliteit rapportages er al. Het gaat om denk ik honderd stippen op de kaart waar de waterplanten niet voldoen of bijna niet voldoen of ruim niet voldoen. Er zijn allerlei kleurtjes en inderdaad het ene jaar is de ene stip groen en de andere stip geel en dat wisselt een beetje, maar het totaal aantal stippen wordt niet beter. Terwijl het wel een doel is van de KRW en dat weet u ook, sinds hoelang is de KRW, 2007 of zo? Of uw voorgangers wisten dat. Dus daar moet iets gebeuren en zo ingewikkeld lijkt het me ook weer niet. Er zijn honderd stippen dus op die honderd stippen, die weet je waar ze zijn. Dan kun je dus kijken wat je moet doen om je waterplanten te verbeteren. En daar kan je ongetwijfeld een bedrag aan plakken of een inspanning of maatregelen en nu wil het toeval dat u een begroting heeft ingediend die u een trendbreuk noemt. Dus ik ben wel benieuwd naar de trendbreuk voor

waterplanten en u zegt eigenlijk, voor waterplanten gaan we niks doen. En ik zei al, niets of niks is wel heel erg weinig. U zegt ook, we hadden een doelstelling voor 12 hectare, ik kan niet hier even in de gauwigheid zien of dat een extra doelstelling is of dat de totale doelstelling is. Ik kan ook niet zien hoever we al zijn met die doelstelling van 12 hectare, maar wat ik vooral wil weten, is het genoeg? 2027 is onze cut-off moment en ongetwijfeld zal de politiek, zal Europa daar nog uitstel aan geven, daar maak ik me ook geen zorgen over. Maar je wil weten, wanneer is het klaar? En als ik kijk naar hoe de afgelopen twaalf jaar die stippen op die kaart van u staan, dan is het over drie jaar niet beter. Zeker als u niets gaat doen, dan wordt het gewoon niet beter. Tenzij u hier nu een toezegging doet, ik wil u vragen, wilt u een toezegging doen? Zeggen van, ik ben ambitieus, ik ga gewoon 50 hectare waterplanten aanleggen. Ik noem maar wat, want onderzoek kunnen we blijkbaar niet doen, dus dan moeten we raden. Als we het niet weten, moeten we het zelf invullen. Of zegt u, nee liever ik bespreek het maar in de VV, want dan kunnen we daar met zijn allen met de hele VV over hebben. Dat is volgens mij de situatie. Voorzitter, is mijn vraag duidelijk?

De voorzitter: Mij is het helder, dus ik ga naar de volgende. De heer Teerink van de PvdA.

De heer Teerink: Dank u, voorzitter. Ook wat ons betreft een wat teleurstellende reactie. Niet het feit dat er een nette informatieve brief ligt, maar wel de inhoud ervan. Eén regel in de conclusie die bij ons de nodige vragen oproept is, er zal worden ingezet op het nemen van de effectiefste maatregelen die gezamenlijk leiden tot het halen van de KRW-doelen. Dat komt bij ons een beetje over alsof we wachten tot het probleem zichzelf oplost, want dan hoeven we niks te doen, dat is heel effectief. Maar wat ons betreft is dat een garantie dat we de KRW-doelen niet gaan halen en is het evident dat aanleggen van verschillende vormen van waternatuur een positieve bijdrage levert aan die KRW-doelen. We kunnen echt niet wachten tot kwaliteit van het water zich als vanzelf herstelt en wat ons betreft is de motie niet afgedaan en komt het college alsnog met een concreet voorstel voor uitbreiding in vierkante meters van natte ecologische zones, waterplantzones en natuur rondom watergangen. En wij horen graag van het college wanneer ze daar wel toe in staat zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Dijkshoorn nog?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Hele korte opmerking, wij waren wel blij met, er zal worden ingezet op het nemen van de effectiefste maatregelen die gezamenlijk leiden tot het halen van de KRW. Want investeren in plekken waar het niet zinvol is, dat heeft dus ook geen zin om het behalen van de KRW. We richten op, Wat is daadwerkelijk nodig? Dus wat dat betreft, deze brief kunnen wij onderschrijven. En als we dan toch nog zitten te ... De alinea daarboven op de vorige bladzijde, daar staat even nog een tekstfout misschien in, dus dan kan die aangepast worden. Er kan nu niet kan worden, dat klinkt niet helemaal logisch, maar misschien kan die nog aangepast worden. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Sunder nog.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen ons vinden in de reactie van het college, dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Westphal.

Mevrouw Westphal: Dank u wel, voorzitter. Daar sluiten wij ons graag bij aan, we kunnen ons vinden in de brief, geen probleem.

De voorzitter: U kunt zich vinden in de brief. Mevrouw ...

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Ook de VVD-fractie is blij met deze brief waarin ook uitdrukkelijk wordt uitgesproken dat alles wordt gedaan om de doelen van KRW te halen. De intentie is er, de ambitie is er en er wordt ook heel duidelijk aangegeven in deze brief van, dat er genoeg momenten zijn waar we met elkaar ook weer verder zullen praten hierover. En die ijkmomenten die ook hier worden aangegeven, dat vinden wij een goed punt en goed uitgevoerde motie. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. CDA, de heer Zwinkels.

De heer Zwinkels: Wij sluiten ons aan bij de vorige sprekers. De belangrijkste is dat de doelen gehaald worden op een efficiënte manier.

De voorzitter: Water Natuurlijk, mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. We zijn net als de AWP ook blij met het feit dat de motie is overgenomen, en dat er daarmee ook meer geïnvesteerd wordt in waternatuur. De informatieve brieven over de motie is echter wat ons betreft teleurstellend, een brief waarin namelijk onduidelijkheid troef is. Eigenlijk weet het college dus nog niet waar de extra impuls van twee miljoen per jaar voor water natuur gericht en effectief kan worden ingezet. En we hadden graag duidelijkheid gekregen over het wat, het waar, het hoe en wanneer waternatuur wordt aangelegd, volgend op het ingezette beleid van de afgelopen jaren. We willen in Delfland namelijk dat er voldoende waterplanten zijn, we willen meer waterplantzones, we willen natuurvriendelijke oevers, we willen meer vispaaiplaatsen. Niet alleen om ook een betere waterkwaliteit te krijgen en laten we wel wezen, dat is beslist noodzakelijk, maar we willen toch ook vanwege de biodiversiteit en dat hebben en het houden van een goed aquatisch ecosysteem. En dat geldt wat ons betreft niet alleen voor de KRW-wateren, maar zeker ook bij het overig water. Ik ben in die zin ook blij om te horen net dat ook bij het overig water, dat dat wordt aangepast dat er niet een inspanningsverplichting is, maar een resultaatsverplichting. Dan is er een visie ten aanzien van natte ecologische zones voor het KRW-water en wij willen graag van hoogheemraad weten, wanneer komt er ook een visie over het overige water? Dan zien we graag dus met enige voortvarendheid een concreet voorstel, dus wat ons betreft is de motie nog niet afgedaan. Bijvoorbeeld voor de uitbreiding van zoveel vierkante meter van de natte ecologische zones en natuur rondom watergangen. En voorzitter, net als de Partij van de Arbeid hebben wij ook ons een beetje verbaasd eigenlijk over de laatste zin uit de brief, waarin gezegd wordt dat er ingezet wordt op het nemen van de effectiefste maatregelen Die gezamenlijk leiden tot het halen van de KRW-doelen. Dat klinkt wel erg vrijblijvend, alsof je je inzet met de meest ineffectieve maatregelen, dus het is ook nog een beetje obligaats. Moet je dan overigens ook niet eerst weten welke maatregel welk effect heeft en welke maatregelen dan leiden tot een betere kwaliteit en hoe je die dan ten opzichte van elkaar weegt? Kortom, die ene zin roept alleen al heel veel vragen op. Nogmaals, de motie is wat ons betreft niet afgedaan. We horen graag nog een uitwerking van het geheel. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Grashuis.

De heer Grashuis: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wij zijn akkoord met de beantwoording door het college.

De voorzitter: De Partij voor de Dieren, mevrouw Onderdelinden, gaat uw gang.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u, voorzitter. Niet heel veel toe te voegen op de sprekers van Water Natuurlijk, de AWP en de PvdA. Inderdaad die zin, de meest effectieve methode, dat klinkt toch een beetje

alsof we nu gaan uitzoeken wat eigenlijk de beste manier is om de KRW-doelen te gaan halen. En ik mag hopen dat we daar al ietsje beter beeld over hebben dan dat we nu een soort van eens een keer gaan nadenken wat we nou precies moeten doen. Dus, wat ons betreft zeker niet afgedaan. Het klinkt op dit moment eigenlijk vooral alsof het heel ingewikkeld is allemaal, dat we daarom vooral niet te concreet moeten worden. En ik hoop van harte dat dat de hoogheerraad het daar heel erg mee oneens is en dat die ons daar zeer veel inzicht in gaat geven nu.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat uw gang, reflectie.

De heer Van Boxmeer: Ik ga even reflecteren. De motie vroeg om een investeringsplan in deze begrotingsronde en die mogelijkheid hebben wij niet gezien. Maar ik wil u wel meenemen naar het coalitieakkoord en naar de brief, want u bent aangeslagen op een aantal zaken waar ik niet op aangeslagen was. Er staat letterlijk, in 2024 volgt een eerste voorstel voor een investeringsplan. Als we het hebben over het effectiefste degelijke beeld van de heer Middendorp, dat het NEZ-netwerk wat in SBGP drie is vastgesteld, nog niet heeft geleid dat allemaal groene bolletjes zijn ontstaan. Er moet dus iets anders gebeuren als hetgeen wat we reeds hebben gedaan, daarvoor hebben we in het coalitieakkoord geld beschikbaar gesteld. Daarbij hebben we gezegd, we gaan meer waternatuur aanleggen, we gaan waternatuur beter beschermen en we gaan het onderhoud van het waternatuur verbeteren. Dat was in eerste instantie in het NEZ-netwerk gericht op de KRW-lichamen en hier in de VV is al vorig jaar in 2022 besloten dat we dat ook voor overig water gaan doen. Daaroverheen is nu de rapportage van de Universiteit van Utrecht rondom het KRW-dossier gekomen, dat daar ook een resultaatsverplichting ligt. Dus u kunt ervan uitgaan dat de volledige investering in ons gebied gaat, dat we de resultaatsverplichting moeten gaan halen ook in het overig water en dat daar een plan komt. Het is echter niet zo dat wij voor de begroting van 2024 in staat waren om u een plan te geven waarop stond hoeveel meters we gingen aanleggen. Dus ik deel het beeld dat de huidige stand van zaken onvoldoende is, ik deel met u het beeld dat wij ons gaan inspannen voor overig water, dat hadden we al als VV vastgesteld. Er komt dus een netwerkvisie NEZ voor zowel KRW-lichamen, wat we al hebben, en voor overig water. En dan kan ik u de invulling geven hoe het plan eruit gaat zien, waar wij op gaan investeren in overig water. En uiteraard had ik het liefste natuurlijk nu alle problemen opgelost en dan waren er niet twee positieve verhalen over deze motie, maar ook de derde. Maar dat moet ik heel eerlijk zijn, is te veel van het goede, dat kan ik niet waarmaken. En dan heb ik, even kijken, niet iedereen een voor een afgehandeld, maar volgens mij wel de belangrijkste punten benoemd. En mogelijk dat als we de begroting bespreken, er dan nog daar vragen over kunnen komen. Daar wilde ik het bij laten.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Naar aanleiding van de mededelingen van de hoogheerraad, dank overigens daarvoor, nog wel even de vraag. Wanneer kunnen we de visie over het overig water tegemoet zien?

De voorzitter: De hoogheerraad.

De heer Van Boxmeer: Eigenlijk hebben we die visie al vastgesteld volgens mij in 2022, ik kijk eventjes. En wat u vraagt is de NEZ-visie voor overig water. Dus er is een uitvoeringsstrategie en nou zal ik even stiekem op mijn app kijken om een antwoord te gaan geven op uw vraag.

De voorzitter: Het is niet meer stiekem als u kijkt.

De heer Van Boxmeer: Vroeger werd je gesouffleerd, tegenwoordig kijk je op je app. Dan moet ik natuurlijk wel ...

De voorzitter: Wij hangen aan uw lippen.

De heer Van Boxmeer: Nou komen we even op het verhaal met de tijdschalen, dus u vraagt het eind tijdschaal en dan krijgt u hier als antwoord, daar zijn we nu mee bezig. Dat is denk ik niet volledig in lijn van waar u naar zoekt. Ik wil ook geen open deur toezegging doen, maar laat ik dan zo stellen dat ik de een na laatste zin, met de beantwoording en de begroting 2024 beschouwen deze motie is afgehandeld, dat ik die dan even naar mijzelf weer terugtrekt en zodra ik daar meer zicht op heb er met u op terug kom.

De voorzitter: Dank u wel. Geeft de reactie van de hoogheemraad nog ... Ja, er worden vingers opgestoken. De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: In ieder geval mijn dank voor de serieuze beantwoording of poging daartoe. En ik begrijp dat als het niet op uw app staat, dat u dat dan ook niet kunt toezeggen, dus dat daar heb ik begrip voor. Ik hoorde u zeggen, maar we komen toch in 2024 met een voorstel voor een investeringsplan? En ik heb de tekst er natuurlijk meteen bij gepakt, want dat is ook makkelijk. En dan inderdaad na een alinea die begint met in 2023 en 2024 worden watersysteemanalyses voor heel Delfland uitgevoerd, waarbij de knelpunten in beeld worden gebracht en nog heel veel meer wat we allemaal blijkbaar nog niet weten. Staat er helemaal onderaan, in 2024 volgt een eerste voorstel voor een investeringsplan. U zult het ongetwijfeld anders lezen dan ik, maar ik lees het als niet erg vertrouwenwekkend. We moeten blijkbaar nog twee jaar, 2023 en 24 watersysteemanalyses doen om de knelpunten in beeld te brengen en nog oplossingsrichtingen aan te geven. Dat kan toch niet waar zijn? Ik ga u uw werk natuurlijk niet doen, maar u zit op die stoel omdat u zei van, wij gaan het helemaal anders doen. En dit is niet heel anders. Dit is namelijk wat Delfland altijd doet, er de tijd voor nemen en het goed uitzoeken. Maar wat wij willen is niet dat u nog verder de tijd gaat nemen om het goed uit te zoeken, wat wij willen is dat u gewoon no regret aan de slag gaat. In het ergste geval wordt er een natuurvriendelijke oever wat minder efficiënt aangelegd. Dat zal de VVD misschien heel vervelend vinden, maar dat is dan het verschil in politiek inzicht. Wij willen graag dat die worden aangelegd en u wil ze aanleggen, dus waarom legt u ze niet aan, waarom gaat u wachten tot 2024? Dat vind ik geen goed antwoord, u had nu met een plan kunnen komen en nu hoor ik u net zeggen, ik neem een stukje van de van de beantwoording terug. Maar laten we dan als we dan toch aan het dealen zijn, als u hem nou helemaal terugneemt, dan ga ik er in de VV niet een motie over indienen. Maar als u zegt, ik wil een stukje terugnemen, dan gaan wij het in de VV bespreken.

De voorzitter: Dank u wel, het is helder. Dan ga ik naar de heer Teerink van de PvdA.

De heer Teerink: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn heel blij met de toezegging van hoogheemraad om precies dat stukje uit de brief terug te nemen en wij zien graag zo snel mogelijk een concreet plan wat voldoet aan onze motie tegemoet. En misschien kan hij nog een beeld geven van wanneer dat dan wel mogelijk zou zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Voor ons geldt eigenlijk van Water Natuurlijk uit hetzelfde als wat de Partij van de Arbeid inbrengt. We willen graag weten wanneer we wel wat horen. En overigens dank voor de beantwoording, maar er moet nog wel wat gebeuren en wij willen toch liever niet pas aan het end van 2024 horen wat er uit watersysteemanalyses komt, maar toch eerder een uitwerking zien.

De voorzitter: Vraag naar het tijdsplan, de hoogheerraad.

De heer Van Boxmeer: Laat ik beginnen met het antwoord te geven op de heer Middendorp. Je kunt natuurlijk parallel dan wel vroegtijdig dingen plannen. Dus ik denk dat je niet per definitie alle watersystemenanalyses hoeft af te ronden om te komen tot een eerste voorstel. Twee denk ik dat als het gaat over de bestaande zaken rondom de NEZ in het KRW-lichaam, die gaan gewoon door. Als u wilt wheeler-dealen dat u de motie graag wil bespreken in de VV, dan zou ik zeggen, ik praat graag met u over waternatuur. De grote vraag is of het heel veel veranderd, maar als het graag in wil brengen in de VV, zal ik zeker niet tegenhouden. En voor wat betreft de PvdA, Water Natuurlijk en eigenlijk ook voor de AWP, u kunt natuurlijk gaan vragen of ik een toezegging ga doen waar ik later op terug moet gaan komen. Omdat we nou eenmaal bezig zijn in de analysefase, dat was de reden waarom ik zei, ik haal die zin eruit en ik voer de regie en kom er met u op terug. En als u zegt op 19 december, ik ben ontevreden, u had met deze commissie wat moeten doen. Dan denk ik dat ik u geen realistisch beeld geef over de zaken zoals ze verlopen. Punt, want anders ga ik toch het woord toezegging gebruiken en dat was ik niet van plan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ronden we daarmee de uitwerking van de motie af. Ik constateer dat er één toezegging is van de hoogheerraad, namelijk de een na laatste zin gaat u terugnemen en dan stuurt u een bijgesteld exemplaar van de brief.

De heer Van Boxmeer: Ik stel voor dat ik hem open laat staan tot ik een duidelijk antwoord kan geven over het tijdsplan.

De voorzitter: Vind ik nog mooier. Dan is dat dus de toezegging.

De heer Middendorp: Voorzitter, aan die toezegging zit geen tijdsplan? Maar dat kan sint-juttemis zijn, daar doel ik ...

De voorzitter: Ik ken deze hoogheerraad als een zeer voortvarend type.

De heer Middendorp: Dat zou zomaar kunnen, maar als u zegt 19 december lukt niet, maar het wordt wel 19 februari, dan kunnen we daar misschien vrede mee hebben. Maar als u zegt van, dat weet ik allemaal nog niet, dan denk ik dat wij vanuit de VV moeten aangeven dat wij meer urgentie willen op dit onderwerp.

De voorzitter: Durft u een tijdsplan voor dit te noemen?

De heer Van Boxmeer: Ik denk dat in de begroting een heel ambitieus programma neerstaat met hetgeen wat wij neerzetten en dat wij dat uitvoeren namens de VV. En dat ik denk dat dat ook enig vertrouwen van u mag genieten.

De voorzitter: Helder, dan sluiten we daarmee de beraadslaging over dit punt af.

04.B.04. Strategie aanpak exotische rivierkreeften Delfland

De voorzitter: En begeef ik mij spoorsslagen naar de exotische rivierkreeften. Inleiding door de hoogheerraad, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Dit is een, ik zou haast zeggen, interessant experiment wat we nu gaan uitvoeren. Ik heb een stand van zaken rondom de rivierkreeften laten opstellen,

waar in feite alle op dit moment bekende zaken staan. Dit is in mijn beleving beeldvormend en aangezien de volgende fase oordeels- en besluitvormend zal zijn, wil ik u verzoeken om mij te voeden met richtingen waarvan u zegt, die informatie zouden we graag terug willen zien in het uiteindelijke document. Dit stuk gaat niet door als oordeels- of besluitvormend in deze cyclus, daar gaan we dus op terugkomen afhankelijk van de richtingen die u aan mij meegeeft. Ik wil u wel verzoeken om u dan te richten op de drie punten waarop ik aan u de richting vraag. En dat zijn prioriteiten, financiën, en zijn er andere onderwerpen waarvan u zegt, die zijn voor mij van wezenlijk belang om uiteindelijk tot een oordeel te kunnen komen. Aan de hand daarvan zullen wij een oordeels-, besluitvormend stuk maken en dat inbrengen om de rivierkreeft te tackelen.

De voorzitter: Dan begin ik nu weer eens aan de andere kant, bij de heer Smits van de Partij van de Dieren. Ik ben zo gewend om daar te beginnen, gaat uw gang, de voeding.

De heer Smits: Ik denk dat in het rapport al heel breed de verschillende aspecten worden meegenomen van exoten, onder andere ook het snel signaleren van nieuwe exoten en daar snel op in te springen als daar wat aan de hand is. Hoe dat de afgelopen tijd in de afgelopen jaren is gebeurd en waar dat goed is gegaan en minder goed. Minder goed is, denk ik, de rivierkreeft, maar misschien wel goed waterplanten, maar misschien is daar nog meer over duidelijk geworden van, is daar les uit te nemen van hoe daar in een vroeg stadium op ingesprongen kan worden? Verder mis ik nog een beetje dat, of mis ik eigenlijk grotendeels dat het heel goed gaat met verschillende natuurlijke vijanden van de rivierkreeft. Het gaat heel goed met bijvoorbeeld de zilverreiger, ook zijn er in dit gebied steeds meer lepelaars. Er wordt wel in gezegd dat ook meerkoeten ze eten, meeuwen, andere vogels. En mijn vraag is van, is het ook mogelijk om bijvoorbeeld broedplaatsen voor die vogels te verbeteren? Dat op die manier de natuurlijke vijanden kunnen worden gestimuleerd in plaats van dat wij er zelf mee gaan rommelen. En voor de rest wordt er dus aangegeven dat rivierkreeft allemaal stoffen die in het milieu zitten ook in hun lichaam opnemen, dus ik zou inderdaad ook niet adviseren om ze op te eten en daar wil ik het nu even bijhouden.

De voorzitter: U wilt het daarbij laten, maar ik denk niet dat we een tweede ronde nodig hebben. Dus als u nog meer voeding wilt geven aan de hoogheemraad, kunt u dat beter meteen doen.

De heer Smits: Dan heb ik nog het volgende is dat ... Er zijn twee manieren om naar exoten te kijken, is bijvoorbeeld met waterplanten, dan zeggen wij van, die moet je, als er exoten zijn, in een vroeg stadium natuurlijk zo snel mogelijk weghalen en vernietigen. Dat heeft er ook mee te maken dat waterplanten naar ons idee niet kunnen leiden, ze hebben geen centraal zenuwstelsel. Maar bij dieren, daar moet wel goed overwogen worden van wat ermee gedaan wordt en ook met de inspanningen met de rivierkreeft moet dierenwelzijn en de mogelijkheid van de dieren dat zij kunnen leiden, meegenomen worden.

De heer Middendorp: Voorzitter, punt van orde. De hoogheemraad heeft nadrukkelijk gevraagd om op de punten één twee en drie te reflecteren. Omdat de hoogheemraad niet tussendoor kon interrumperen, wil ik u toch graag vragen, want voor mijn antwoord is het van belang om te weten wat de Partij van de Dieren zou willen uit die drie punten. Anders komt u daar misschien straks op terug, voorzitter.

De heer Smits: In ieder geval, de kosten moeten natuurlijk ook meegewogen worden. Dus zoals als ik het nu zie, zijn de kosten heel hoog wil je aantallen heel erg wegvangen en als je dan ermee stopt, dan zijn ze binnenkort weer terug. Dus het is echt je moet geen symptoombestrijding hebben, maar systeemverandering, waarbij het waternatuursysteem veel robuuster wordt met meer natuurlijke vijanden. Want is de rivierkreeft weggevangen, dan komt er een driehoeksmossel en is de driehoeksmossel weg, dan komt er weer wat anders. Dus het moet echt op een andere manier dan dat je vissers inzet. Dat is waar ik ...

De voorzitter: Daarmee heeft u op de heilige drie-eenheid geantwoord. Wij gaan naar de heer Grashuis van de ChristenUnie.

De heer Grashuis: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik zou graag twee punten willen meegeven. In de eerste plaats dat er echt iets moet gebeuren en als dat nog veel studie vergt, dan zou je in elk geval kunnen denken aan no regret maatregelen, dat je in elk geval al iets doet. En in de tweede plaats wat je doet, je zult toch ook rekening moeten houden met de burens, want anders zijn we het probleem van de burens aan het oplossen. Dus dat zal ook wat breder moeten worden opgepakt dan alleen in ons eigen gebied. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Voordat ik op de drie punten inga eerst nog wat algemene puntjes. Er is niet zo lang geleden een televisieprogramma iets geweest over een nieuwe vangmethode, ik weet helaas niet meer welk tv-programma, dat kan de organisatie vast wel opzoeken. En dat leek op een soort van goot en het leek ook heel effectief. Ik wilde toch maar even weten, is dat bekend of is dat hetzelfde als de sleufval? Maar dat lijkt haast op een technische vraag wat ik nu zeg. Maar dan even in algemene zin, bij niet vangen weten we zeker dat het niet minder wordt, het probleem, dus er zal in ieder geval wat moeten gebeuren. En de huidige strategie van accepteren, gewoon mee doorgaan, daar zijn wij het beslist niet mee eens, dat is te kort door de bocht. Bij de vaststelling ook van het exotenbeleid in 2020 stond hier geen punt, maar een komma. Want toen is er door de hoogheemraad Belt samen met andere waterschappen niet voor niets stevig ingezet op onderzoeken en pilots om de populatie te kunnen gaan beheersen. Er moest eerst even onderzoek gebeuren voordat je echt daadwerkelijk een stap verder kan zetten. En voor het halen van de KRW-doelen voor ecologische waterkwaliteit vormen de rivierkreeften een grote bedreiging, ik denk dat iedereen het daar wel mee eens zal zijn. Overigens natuurlijk ook voor waternatuur en in het overige water. Kortom, van de vier opties in de tijd van preventie, bestrijding, beheersing, acceptatie, alle vier zijn aan de orde. Preventie, helaas, daar zijn we te laat mee, denk ik. Maar bestrijding is zonder meer noodzakelijk, dus wat ons betreft continu vangen, noodzakelijk om de populatie laag te houden en dus te beheersen. En uit een van de rapporten, overigens heel veel materiaal was hiervoor beschikbaar, waarvoor dank, dat vergt ook wel enige studie-uren. Maar goed, uit het ATKB-rapport is ook te zien dat minimaal een reductie van 70 procent van de populatie te halen is, dus dat is mooi. En dan is het duidelijk dat daar kosten aan verbonden zijn en dan kom ik even op het tweede punt, namelijk van de financiën, ik zal zo op het eerste punt nog terugkomen. Er staat een tabelletje en daar staan kosten over vijf jaar populatiereductie, misschien kunt u uitleggen wat u daarmee bedoelt en waarom het over vijf jaar wordt gepresenteerd, want dat lijkt dan ineens heel veel. Ik zou zeggen, als het gaat om de financiën, geef dan eerst inzicht in, wat heeft het de afgelopen jaren aan onderzoek en pilots betekent? En wat is over het algemeen, ook bij andere waterschappen, wat zijn dan de beheerskosten en hoe verhoudt Delfland zich daar dan mee? Dus dat over de financiën, u had ook iets gezegd over prioriteiten. In mijn ogen kun je alleen maar prioriteiten gaan stellen als je wat dingen met elkaar kan vergelijken, dus wat eerder moet en wat later moet. Dat vind ik op dit moment even moeilijk om daar iets over aan te geven. Als het gaat om de andere punten, het derde punt wat u aangaf, dan zou ik zeggen, kijk ook naar beroepsvissers. Kijk wat die allemaal kunnen betekenen, dat ze het ook wegvangen. Ik denk dat in een van de rapporten staat dat de consumptie van in ieder geval de staarten van die kreeften uitstekend te eten zijn. En eventjes terzijde, in vrijwel alles zit tegenwoordig wat aan verontreinigde stoffen en daarom hebben we er ook normen voor. Dat is niet goed, zou niet moeten, maar dat is nou eenmaal zo. Die staarten zijn goed te eten, staat ook in het rapport. Dus ik denk dat het ook goed is om daar wat aan te doen en te zorgen dat LNV wat dat betreft ook het fiat geeft. We wachten blijkbaar vanuit Delfland telkens van orders van hogerhand, heb ik begrepen van de andere hoogheemraad. Dan zou ook in dit kader bepleit kunnen worden dat die

rivierkreeften gevangen worden en ook gewoon voor consumptie kunnen worden aangeboden. Dat was onze bijdrage, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer, ga ik naar het CDA. De heer Zwinkels, gaat uw gang.

De heer Zwinkels: Ons duurt het ook eigenlijk allemaal veel te lang. Pilots lopen al heel lang en ons bereiken ook de berichten natuurlijk dat het eigenlijk een steeds groter probleem wordt. En je komt ze zelf ook regelmatig tegen op het wandelpad, dat ze gewoon voor je staan. Dus ik denk dat het veel groter is dan dat wij dat we allemaal beseffen. Het wordt tijd dat er werkelijk ook afgevangen gaat worden en prioriteit ligt dan denk ik in eerste instantie bij de KRW- waterlichamen. De ecologie daar wordt gesloopt, dus we moeten dat flink aanpakken. En wat ons betreft dus spoed daarachter, doorpakken. Dank u wel.

De voorzitter: En de drie vragen?

De heer Zwinkels: Dan heeft u het over welke gebieden? Die heb ik net benoemd, de Kaderrichtlijn Water eerst. De kosten zogezegd, die zijn eraan verbonden. Die, hoe heet het, zijn nou eenmaal nodig om die KRW-doelen te halen, dus alle inzet is daarin nodig. Andere onderwerpen zou ik op dit moment niet kunnen benoemen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Örgü van de VVD.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Wij als VVD zijn van mening dat we moeten inzetten op het verkennen van mogelijkheden voor een effectieve aanpak en daarom ondersteunen wij het voortzetten van onderzoek en ontwikkeling van innovatieve maatregelen om de gevolgen van deze exotische rivierkreeften te minimaliseren. In ieder geval in de wateren waarin wij zitten, wij zijn natuurlijk niet de enige, want er zijn ook allemaal andere waterschappen die ook hetzelfde vraagstuk hebben. En in de fractie heb ik eigenlijk mijn collega's gevraagd, kennen jullie initiatieven waarmee we dit helemaal kunnen oplossen? Want we moeten zelf natuurlijk ook een beetje nadenken en er komen toch best wel wat voorbeelden die dan in de kranten staan of andere waterschappen eigenlijk nu al zelf als initiatief hebben genomen. Namelijk bijvoorbeeld de kreeftencollector, ik weet niet hoe jullie daarvan hebben gehoord, maar het schijnt dus een passief vorm van vangen te zijn. Dan zetten ze daar een grote bak neer en daar komen dan die rivierkreeften op af en je krijgt als het ware soort van snackbar methode, dat je ze daar dan van af kunt halen. De projecten die we eigenlijk in onze fractie hadden besproken, dan kan je ze eigenlijk onderscheiden van hele arbeidsintensieve, dus kostbare projecten en de minder arbeidsintensieve, zoals voorbeeld van bijvoorbeeld die kreeftencollector, is minder arbeidsintensief. Je zet zo'n bak neer en de kreeften komen daar en je haalt ze daarvandaan. Maar, al met al zijn het dus allemaal projecten die we hier en daar horen en dan zoek je dus naar natuurlijke vijand van bijvoorbeeld zo'n rivierkreeft. En al pratende kwamen we erachter, wie is hier eigenlijk verantwoordelijk voor? Want we weten dat als je dus ook die stukken van ons leest, dat de aanpak van die exotische schaaldieren, is een formele verantwoordelijkheid van het ministerie van LNV, vanuit Visserijwet. Dan zeg je van, wat doen wij dan als Delfland, want als zij degenen zijn die dat moeten oppakken, dat betekent dus ook dat de financiën daar eigenlijk liggen en dan zijn wij een soort van partner die voor een deel dan die taken op zich zouden moeten nemen. Er is een onderzoek geweest en dat ging over de governance, dat gaat eigenlijk hierover. De unie heeft initiatief genomen met de Universiteit van Utrecht om vragen uit te zoeken welke overheid verantwoordelijk is voor de problematiek. Ik noem dit even, omdat het echt een financiële zaak is. Want als wij als Delfland er over gaan, dan heb je daar ook een budget voor waar wij dan ook echt iets mee kunnen uitproberen. En dat rapport over die governancevraag, die is als het goed is uit en dan wil ik aan het college vragen of daar al navraag naar is gedaan en of daar al duidelijk is van het governance-onderzoek, wie hier

verantwoordelijk voor is? Want dit kunnen wij dan ook al zelf dan, denk ik, misschien gebruiken, maar dat is een vraag die ik hierover wil neerleggen. Al met al, voorzitter, is dit een uitdaging met wie we dat ook moeten uitvoeren, ook van Delfland. Maar die duidelijkheid zouden wij als VVD-fractie graag willen hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Westphal.

Mevrouw Westphal: Dank u wel, voorzitter. Wij steunen de optie beheersen. Het is duidelijk dat er iets gedaan moet worden, omdat het de spuigaten uit gaat lopen met de rivierkreeften. En als u vraagt welke gebieden of wateren dan prioriteit zouden moeten hebben, dan kiezen wij voor locaties met schade aan keringen en locaties met schade en overlast voor inwoners of perceeleeigenaren. En daar wilde ik het graag bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Wilt u nog opmerkingen over de financiën maken?

Mevrouw Westphal: Ja, ik wilde me graag aansluiten bij wat mijn collega naast mij gezegd heeft en wij zijn er vooral eigenlijk altijd voor om gezond verstand te gebruiken en dus eigenlijk voor een middenweg. Want het is wel duidelijk dat anders de kosten gewoon de spuigaten uit gaan lopen en dat is gewoon niet haalbaar.

De heer Middendorp: Per interruptie, voorzitter.

De voorzitter: De heer Middendorp, gaat uw gang.

De heer Middendorp: Het is een vraag. U zegt, uw voorkeur gaat uit naar een middenweg, maar dan bedoelt u ... We hadden het net over gebieden, maar u heeft het volgens mij over geld of niet? Ik snap het niet, kunt u uitleggen wat middenweg precies is?

Mevrouw Westphal: Er worden hier bijvoorbeeld, in de tabel eigenlijk drie opties gegeven van ingeschatte kosten. En dan zeggen we van, laten we dan in het midden gaan zitten, dat is de middenweg niet waar?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Sunder van Ongebouwd.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de brief in eerste instantie, er is met veel interesse uitgekeken door mijn fractie, zeker door mijn fractiegenoot Ton van Winden. Even om te beginnen, acceptatie is zeker geen optie meer. Op dit moment is er, zoals ook al aangegeven in de brief, de KRW-doelen zijn in gevaar, de waterveiligheid wordt een risico en de biodiversiteit gaat er ook zeker niet op vooruit met het aantal rivierkreeften dat zich nu in ons wateren bevindt. Het raakt zeer aanzienlijk aan onze kerntaak en het wordt zeker niet beter, hooguit slechter, hoe langer we blijven wachten. Er wordt vanuit de commissie gevraagd naar meer pilots, meer onderzoeken, maar het voelt voor mij een beetje van het doorschuiven van de hete aardappel, maar dat wordt echt tijd voor actie. Bestrijden is op dit moment waarschijnlijk een iets te grote stap als het over financiën gaat en arbeidstechnisch. Beheersen op cruciale punten lijkt mij haalbaar en zeker noodzakelijk. Daarnaast vind ik het standpunt van LNV ronduit onlogisch en zeer contraproductief, omdat het op dit moment gewoon de spuigaten uitloopt. En het wordt steeds urgenter en de rekening wordt alleen maar groter. Er was nog een punt in de brief waar er wordt gerefereerd aan stroperij en dat vind ik een beetje een moeilijke term in het licht van de problematiek, omdat ik zou zeggen, hoe meer kreeften er worden weggevangen, hoe beter. En op welke manier vind ik eigenlijk niet zo interessant, maar dat is misschien meer een persoonlijke mening erover. Ik snap goed dat er om inbreng wordt gevraagd, maar ik had eigenlijk ook wel

iets meer van een voorstel willen proeven vanuit de brief die is aangeleverd. Terugkomend op de vragen, gezien de haalbaarheid, op punt één, de gebieden die worden gevraagd, lijkt mij de voorkeur uit te gaan naar de primaire watergangen. En dan locatie technisch lijkt het mij bij de keringen en bij de gemalen het meest logisch, daarzo zijn de mensen van Delfland al aan het werk. Goed bereikbaar en zeker als daar schade is, zal het zeker ook daar moeten worden opgelost. Kosten vind ik eigenlijk een beetje een moeilijke vraag, want het raakt aan onze kerntaken. Het gaat over waterveiligheid, het gaat over de KRW-doelen, de biodiversiteit. En eigenlijk alle investeringen die we doen, waarmee we geen rekening houden met ondermijning van de rivierkreeften, zijn in mijn optiek weggegooid geld. Dus er mag wat mij betreft een aanzienlijke bijdrage vanuit het college naartoe. En punt drie, wat ik nog meer mee wil geven welke bijdrage kunnen de huidige werknemers invullen op het gebied van het afvangen van de rivierkreeften? Want als we gaan kijken naar de locaties, als we dan zeggen van, we plaatsen kooien in de buurt van gemalen, is er onder de werknemers zowel tijd als animo om ook daadwerkelijk ook die handschoenen op te pakken? Want het zal ook echt een grote arbeidsvraag hebben om die rivierkreeften straks daadwerkelijk af te gaan vangen en de mensen die we hebben, kunnen we die op de een of andere manier ook inzetten, kunnen we opleiding aanbieden? Kunnen we zo breed mogelijk het probleem aanpakken en daarmee ook zo kostenefficiënt mogelijk. Daarnaast zijn er ook mensen in het gebied, of het nou over polders gaat, eigenaren van percelen, kunnen wij ze niet de handvaten bieden, als het over opleidingen gaat. Want we hebben het over, we mogen ze niet zomaar met kooien het water in laten zetten, want dat heeft te maken met visserijwetten. Kunnen we ze niet de handvaten bieden om ook mee te helpen om deze problematiek aan te pakken, want het is zeer noodzakelijk dat we daar echt wat aan gaan doen. Hier wilde ik het voorlopig bij laten, dank u wel.

De voorzitter: Mijn voorkeur was voor één ronde, dus voorlopig bij laten, dan kunt u beter uw betoog afmaken.

De heer Sunder: Ik ben klaar.

De voorzitter: Ik kijk even naar BBB, mevrouw Dijkshoorn of de heer Tas? De heer Tas, gaat uw gang.

De heer Tas: Dank u wel, voorzitter. Ik had een heel betoog voorbereid, maar ik wil het wat korter brengen voor die drie punten. Beheren van de rivierkreeft zou de nieuwe strategie moeten worden, mijns inziens. Zo efficiënt mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten en ik denk dat dat het beste kan gebeuren door de beroepsvissers in te zetten. Maar tegen zo laag mogelijke kosten betekent ook dat niet elk water bevestigd kan worden. Daarom moet, denk ik, de criteria voor de bepaling van knelpunten zo snel mogelijk duidelijk worden en daarbij is waterveiligheid, vind ik, het belangrijkste criterium. En het lijkt mij niet verstandig om bij de prioritering nog te wachten op een langjarige monitoring. Ik heb begrepen dat er een monitoring gaande is die nog drie jaar duurt of nog twee jaar nu is, het eerste jaar is nu geweest. Maar om daar nou op te wachten, dat lijkt mij geen goed idee. Even kijken, ik had nog wel iets om mee te geven, want ik had over de innovatieve vangtuigen. Dat is sinds 2021 al bezig en ik heb onlangs de prototypes gezien en daar werd ik niet vrolijk van, want die dingen zijn veel te groot, lomp, zwaar, dus niet werkbaar. Dus ik vraag me af van, heeft het nog wel zin om daarmee door te gaan? En uit dat onderzoek bleek ook dat de vangtuigen die ook nog bevestigd waren, dat die een stuk minder efficiënt zijn dan de onbevestigde standaard schietfuis die de meeste beroepsvissers gebruiken. Dus nogmaals, moeten we nog doorgaan met dit onderzoek, want dat is alleen maar zonde van het geld, lijkt mij. En wat betreft de bijvangst bijvoorbeeld, ik weet niet of dat inderdaad verdedigbaar is op een gegeven moment, om zoveel kosten te maken. En als dan blijkt dat de bijvangst gewoon overleeft en gewoon teruggezet kan worden, dan is het mijns inziens zonde van de tijd. Dus ik zou het gewoon door laten gaan aan de beroepsvisserij.

De voorzitter: Helder, daarmee rondt u uw betoog af?

De heer Tas: Ja.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we naar de heer Meijdam.

De heer Meijdam: Dank u wel, voorzitter. Ook de Partij van de Arbeid is blij dat er plannen komen om het niet langer te accepteren. Waar wij bovendien ook blij mee zijn, wat waarschijnlijk geen verrassing zal zijn, want dat vinden wij een heel belangrijk onderwerp, dat de VV op deze manier hierbij betrokken wordt. Dat zouden we heel graag bij allerlei andere onderwerpen ook graag zien, in een vroeg stadium dat we geraadpleegd worden en dat we mening kunnen geven en ook al vast de knelpunten en bijvoorbeeld ook strijdige meningen kunnen aangeven, zoals we dat nu aan het doen zijn in deze commissievergadering. Dus vanuit meta-standpunt zijn wij ook heel erg blij. Wat betreft de strategie, zoals de VVD inderdaad noemde, ligt de verantwoordelijkheid op het moment bij het ministerie van LNV, maar die beesten slopen wel onze kunstwerken en onze kansen om de KRW-richtlijnen te halen. Dus wij zeggen, wachten op het ministerie van LNV, dat is ook geen verstandige strategie, hebben ze al op zeer veel verschillende manieren aangetoond afgelopen decennia. Dus het is goed dat we het zelf gaan oppakken. Wat betreft de vragen, welke gebieden zouden prioriteit moeten hebben? Er stond inderdaad ook een lijstje ook in het stuk met voorstellen, dat was inderdaad heel verstandig. De gebieden waar de waterveiligheid maar ook de waterkwaliteit ernstig aangetast worden. Het zou ook naar zijn als we onze KRW-richtlijnen niet halen door die beesten. We hadden nog een extra gebied wat op zich voor ons ook wel interessant was wat niet genoemd werd, dat zijn gebieden waar veel klachten komen over overlast van inwoners. Dat zijn mogelijk ook interessante gebieden ...

De heer Middendorp: De kreeften hebben overlast van de inwoners?

De heer Meijdam: Inwoners die overlast hebben van die beesten en dat kunnen ook pachters zijn. Dat is een extra punt en waar we ook een beetje zorgen hebben, het onderscheid KRW en overig water, gebieden die nu een erg hoge concentratie rivierkreeft hebben, die zouden ook prioriteit moeten hebben naar ons idee. Want en dat maakt het vangen makkelijker en die beesten kunnen migreren en die weten niet wat KRW-water is en wat niet KRW-water is, dus laten we ons niet altijd blindstaren op dit onderscheid. Waar ze overlast veroorzaken, daar moet het aangepakt worden en waar ze hoge concentratie hebben dus ook, want anders heb je een bron van rivierkreeften. Wat mag het kosten? Wij zijn wel blij dat er inderdaad geëxperimenteerd wordt met innovatieve vangmethoden en helaas en dat stond ook al in de stukken, overleeft echt niet alle bijvangst het. Vooral amfibieën, die kunnen er heel slecht tegen om gevangen te worden, las ik. Dus wat mij betreft gaat dat door, die experimenten, het is ook niet dat we er enorme kapitalen aan uitgeven. Wat betreft wat het voor de rest mag kosten, die beesten veroorzaken schade. Schade is vrij lastig te kwantificeren, maar wellicht is wel een slag te slaan naar de schade die beesten extra aanrichten aan inderdaad kades, dijken en andere kunstwerken. Maar bijvoorbeeld kwantificeren van de schade aan de waterkwaliteit is lastiger. Dus het zou mooi zijn om het voorkomen van schade als richtlijn te nemen, maar we weten niet in hoeverre dat mogelijk is en wellicht kan daar nog iets over gezegd worden in de toekomst. En wat betreft de andere onderwerpen, wij zijn wel benieuwd naar wat recepten om die beesten te bereiden. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Dank u wel, voorzitter en dank voor het voordeel dat ik iedereen heb kunnen horen. Het is een onderwerp wat ons na het hart gaat en wat mij zeker al na aan het hart gaat. Voor de mensen die dat niet weten, ik heb tropische visteelt gestudeerd en dit is mijn vak waar het hierover gaat. Om te beginnen,

dank dat deze brief er is. We hebben er lang op moeten wachten en hij is er en dan staat die vol met allemaal dingen die nog gaan komen binnenkort. Dat vind ik dan wel jammer, maar toch deze brief is heel interessant en ook de onderzoeken zijn heel interessant en ik ben ontzettend blij dat die onderzoeken zijn uitgevoerd. En ik wil ook even benadrukken, want dat heeft u in uw brief vergeten, dat de AWP met steun van Water Natuurlijk en nog een paar partijen al in 2018 hier een motie over hebben ingediend, dus het begint in 2018 en niet in 2020. En dan nu 2023, is er dan eindelijk dat vangstonderzoek, daar heeft Delfland dus maar vijf jaar over gedaan, eigenlijk de volledige termijn van de Dijkgraaf. En dan hoor ik de VVD zeggen, wij willen graag de meest efficiënte mogelijkheid. U snapt, het jeukt een beetje. Toch ben ik blij met wat hier uitkomt, want hier staat gewoon keihard, wegvangen helpt. Ik ben zelf verbaasd, het werkt zelfs beter dan ik altijd gezegd heb. Dus allerlei partijen hebben in allerlei toonaarden verteld dat je ze niet moet wegvangen, dat er dit gebeurt, dat er dat gebeurt. Wegvangen helpt gewoon en als je ophoudt met wegvangen, dan komen er weer nieuwe, zo is het ongeveer. Het eerste wat je dan opvalt als je in het onderzoek kijkt, is dat er pas vanaf 20 juli wordt gevangen. Met onze tegenwoordig warme voorjaren, dan kruipen ze waarschijnlijk in februari of maart al rond en ze doen niet aan geboortebeperving, zal ik maar zeggen. Dus tegen de tijd dat wij gaan vangen in juli is de populatie al hoog en sta je al op achterstand. En als u dan ook nog weet, blijkt uit onderzoek, dat je vangt zo'n beetje alles met die kreeftenkorven, behalve de vrouwtjes met eitjes. En dat klopt, want die vrouwtjes met eitjes zitten in een holletje, een maand lang niet te eten om voor die eitjes te zorgen. Dus die vang je niet, dus je zal de vrouwtjes moeten vangen voordat ze eitjes krijgen en uiteraard ook de mannetjes voordat ze een vrouwtje vinden dat eitjes moet krijgen, maar dat snapt u zelf waarschijnlijk hoe dat werkt. Dus er moet intensief gevangen worden en als je kijkt naar de catch per unit of effort, ik vind dat mooi om dat terug te zien na 25 jaar, nog wel in een stuk van Delfland, dan is die catch per unit effort laag, dus het kan nooit uit. Een beroepsvisser, die kan daar niet van leven. Ook dat weten we uit allerlei andere waterschappen, dat is niet iets wat we hier ontdekken, maar u heeft het hier nogmaals aangetoond, beroepsvisser kan er niet van leven. Bovendien is heel eenvoudig zoals het werkt, als u vissen vangt uit een populatie kreeften of wat dan ook, dan heb je minder kreeften. En dan kunt u de maaswijdte verkleinen, dan kan je er weer een paar vangen, dan worden ze wat kleiner. Maar kreeften en vissen doen iets anders dan wij mensen en andere zoogdieren, kreeften kunnen harder groeien als er minder grote zijn. U en ik hebben gewoon 20, 18 jaar nodig om volwassen te worden, maar die kreeft, als er weinig grote zijn, als die zijn weggevangen, dan hebben die kleintjes een zogenoemde groeisput en dan kunnen ze zich toch voortplanten. Dus je moet blijven vangen, dat is inderdaad wat er gebeurt en je moet er zo snel mogelijk bij zijn. Dan is er wat discussie over welk vangtuig je moet gebruiken en het is heel duidelijk, de schietfuij van de vissers waar je ook paling mee vangt, is het efficiëntst. Alleen dan vang je er ook paling mee, dus dat de beroepsvissers niet willen dat gewone mensen met een schietfuij aan de slag gaan, dat is heel duidelijk. Het is ook verboden, dus waarom zouden we dat wijzigen? Omgekeerd met een kreeftenkorf, ik zie dat er allerlei innovatieve kreeftenkorven zijn gebruikt, maar er zijn gewoon hele gewone kreeftenkorven op internet te koop. Bij Alibaba als je er tien koopt, kan je ze voor 82 cent per stuk aanschaffen. Het is echt niet heel ingewikkeld, zijn ongeveer zo groot, er zit een ingang in waar de beesten wel in kan en niet eruit. Omdat een kreeft stekels heeft, maar een paling, die is glad, die kan er in principe uit. Ik zie op internet een foto van iemand die beweert dat hij een paling van anderhalve meter heeft gevangen in een kreeftenkorf. Ik krijg hem er niet eens in, al zou ik willen. Dus zit er nooit bijvangst in een kreeftenkorf? Nee, dat is niet waar, tuurlijk zit er wel eens bijvangst in een kreeftenkorf. Is dat erg? Nee, dat is echt niet erg. Kikkers, ik ben ook gevoelig voor amfibieën, ik ben een amfibieënliehebber, maar ...

De voorzitter: Mijnheer Middendorp, u heeft een interruptie van de heer Tas.

De heer Tas: Ik wil er wat over zeggen, want ik heb in het verleden geprobeerd om beroepsvisser te worden op rivierkreeft en dat heeft een hele tijd geduurd, het is me niet gelukt, want je moet voldoen aan behoorlijk wat eisen. Een van die eis is dat je 250 hectare viswater moet beheren en dat valt niet mee. Maar goed, ik heb op een gegeven moment onder een beroepsvisser ben ik gaan vissen met mijn eigen vangtuig. Ik gebruikte de Zweedse kreeftenkorf en daar kon je wel degelijk ook palingen mee vangen, onlangs ook weer gebleken. Dus dat is niet helemaal correct, wat de heer Middendorp zegt.

De voorzitter: Het ligt genuanceerd, zegt u. De heer Middendorp heeft het woord.

De heer Middendorp: Mijn antwoord zou zijn, dan moet u dus niet de Zweedse korf gebruiken, want er zijn andere korven. Die zijn uiteraard wat minder efficiënt om kreeftjes mee te vangen. Maar dat is nu juist precies het dilemma waar je mee zit, de meest efficiënte korven hebben bijvangst. Een belangrijk punt is inderdaad, is het nou onze verantwoordelijkheid of is het de verantwoordelijkheid van LNV? En ook hier zie ik een aantal partijen zo schuin tegenover mij, VVD en CDA die zeggen, laat daar het geld ook maar vandaan komen. En daar hebben ze eigenlijk wel een punt en mijn vraag is dan richting het college, het college dat met één mond spreekt, ben ik benieuwd, wat zijn er het afgelopen jaar of de afgelopen twee jaar aan lobbyingen ondernomen om de ministerie van LNV tot die stap te bewegen? Want om een of andere manier lukt dat niet. En dat sluit meteen aan bij de volgende vraag, u zegt onderaan van, we willen vooral niet dat andere mensen ze gaan vangen, want dat zou tot stroperij leiden. Krijg ik altijd een beetje een soort Swiebertje beeld voor me, maar oké. Er zijn in Nederland mensen die vis stropen en dat zijn hele professionele stropers, dat zijn gewoon dieven. Dus daar zit niks romantisch aan, maar met een kreeftenkorf kan je niet een ton vis stropen. Mijnheer Tas ziet dat misschien anders maar, ik denk dat dat niet kan. Het standpunt van de Unie van Waterschappen is dat er wel degelijk onderzocht moet worden of ook andere mensen toestemming kunnen krijgen of gemandateerd kunnen worden om kreeften te vangen. En dat is dan blijkbaar ... Dat schijnt als ik als uw brief lees, in tegenstrijdig met wat u hier zegt. Ik heb al eens eerder een lans gebroken voor het feit dat er zijn heel gemotiveerde sportvissers, dat zijn die mensen die op vrijdagavond in een tentje gaan zitten en daar dan bier drinken en sigaretten roken en karpers vangen en dan tot zondagavond laat. En als die mensen één of twee kreeftenkorven in het water hebben, dan zie ik niet in dat dat veel kwaad kan. Ik zeg niet, geef ze maar gratis weg aan alle kinderen die daar wat mee willen doen. Ik zeg, bedenk een manier van inzet. Want het raakt de kosten, u zegt eigenlijk, het kost 2 miljoen als we alleen de KRW-waterlichamen doen, het kost 10 miljoen als we alle watergangen doen en het kost 35 miljoen als we heel Delfland doen. En dan inderdaad, iemand zei, waarom is dat over vijf jaar uitgerekend en niet over één jaar? Want het is een boel geld, maar nu is het nog meer geld. We kunnen ook de waterzuivering uitrekenen over vijf jaar, is ook een boel geld, is veel meer dan dit. Dan praten we over 150 miljoenmaal vijf, dus 750 miljoen, dus dan is 35 miljoen eigenlijk een schijntje. Probeer het maar in perspectief te doen. Want waar gaat het over, als u denkt aan 1,9 miljoen KRW voor vijf jaar en er zijn 1,7 inwoners in Nederland, gaat het over 1,20 euro ongeveer, even zo over de duim. 1,20 euro per persoon van de 400 euro waterschapsbelasting die je nu al betaalt. Is niet helemaal eerlijk, want je bent natuurlijk met drie personen in een huishouden, dus is het misschien wel 5 euro per huishouden. Maar u snapt, ik verzet me een beetje tegen het feit dat u hier vooral op de kosten wil sturen. Het lijkt me veel eerder een vraag van, hoe krijgt u het georganiseerd? Want als u inderdaad alle watergangen wil gaan afwassen voor kreeften, dan heeft u wel een kluif. Ik mis in dit verhaal de ervaring van Schieland en Krimpenerwaard, die nu al voor ik denk al drie jaar effectief af aan vissen zijn in de Krimpenerwaard. Er is een schatting gemaakt dat er in de Krimpenerwaard 10 miljoen kreeftjes rondlopen. Dus ga er maar aanstaan, dat zijn de aantallen waar je aan moet denken als je alle kreeftjes zou willen wegvangen in Delfland, minstens 10 miljoen. Dus dan is het helemaal niet meer een kwestie van, of we daar geld voor hebben, dan is het een kwestie van, of wij dat wel kunnen. En dan zou het vanuit ons belang wat wij aan waternatuur hechten, zou het logisch zijn dat je dat in

de KRW-terreinen zou doen? Dan treft het dat u van een belangrijke natuurbeheerder bent, want we zijn natuurlijk niet gekke henkie in Delfland en het college vast ook niet, dus wat willen de natuurbeheerders bijdragen aan het wegvangen van de kreeften in de KRW-gebieden om maar gewoon iets te noemen. Of kunnen we het zo verdelen dat de natuurterreinbeheerders hun terreinen voor hun rekening nemen en dat Delfland de watergangen doet, dan kan je voor wat hoort wat met gesloten beurs dan dingen doen. Er staat nergens geschreven dat Delfland voor Natuurmonumenten en dan bedoel ik Natuurmonumenten als een par pro toto voor alle organisaties, dat Delfland voor Natuurmonumenten werk moet doen. Hetzelfde geldt een beetje voor de provincie, alle exoten worden beheerd door de provincie, behalve van die schaaldieren, omdat die toevallig onder de Visserijwet vallen. Maar als ministerie van LNV zegt van, hier de rivierkreeften in de lucht, dan is hij voor de provincie. Dus de provincie is uitvoerder van de invasieve exoten of daar verantwoordelijk voor gemaakt of daar is naar gedecentraliseerd of hoe u dat wil noemen. Dus die hebben daar misschien toch wel geld voor, het is helemaal niet zo dat dat vanuit ons uit betaald moet worden. Ik ben het wel eens met een aantal mensen die hier zeiden van, wij hebben er ook onmiddellijk belang bij dat het gebeurt. Uiteindelijk moeten wij in onze sloten de KRW-doelstellingen halen. Ik wil ook nog graag iets zeggen over de natuurlijke vijanden, dat is inderdaad zwaar ... Er zijn natuurlijke vijanden, maar het is ook een hardnekkig sprookje. Ik lees ook regelmatig dat otters dol zijn op rivierkreeften en er zijn ongeveer tweehonderd otters in Nederland, dus die kunnen niet eens de Krimpenerwaard aan, zal ik maar zeggen. Maar het gaat verder, een reiger, die is drie kwartier bezig om die rivierkreeft door te slikken en dieren weten niks van de economie, maar het komt erop neer dat als het ze veel moeite kost om te eten, dan gaan ze iets anders eten. Dus ze willen best af en toe die rivierkreeft pakken. Maar als ze er twee hebben, dan kunnen ze op die dag niks anders meer eten en dan hebben ze niet genoeg, dus ze gaan andere dingen eten. Dus het is niet zo dat allerlei dieren op die rivierkreeft duiken. Geldt ook voor een meerkoet, ik denk dat een meerkoet wel een uur bezig is om die rivierkreeft in stukjes te hakken. Sommige meeuwen zijn heel slim, die vliegen ermee omhoog en laten ze vallen. Moeten ze een keer of tien tot twintig doen, dat doe je als je je buik al vol hebt maar niet als je nog vergaat van de honger. Dus het is ook een beetje kip en ei en wat is er nou eerder, was er nou eerst de rivierkreeft of was er nou eerst de natuur die niet robuust was? Of de natuur robuust is, dan zijn er niet zoveel rivierkreeften. We weten dat als de sloot kaal is, dan zijn er ook vaak heel veel natuurskreeften. Kan je twee dingen doen waterplanten planten en dan hopen dat de rivierkreeften naar beneden gaan, dat is een beetje wat de Partij van de Dieren voorstelt. Maar wij zeggen, wegvangen, waterplanten planten en weer wegvangen, dat is wat wij zouden willen stellen. Ik nodig u uit om dat tegen te spreken hoor, als u zegt van, zo is het niet. Dan moet u wel om een interruptie vragen.

De voorzitter: Het is tamelijk een uitnodiging.

De heer Smits: Wat ik wel als reactie wil geven, is dat dieren in de natuur altijd gaan op makkelijke snacks en de rivierkreeft is misschien niet makkelijk om weg te slikken, maar wel heel makkelijk om te vangen. Omdat er veel zijn en daardoor krijg je ook steeds meer dieren die zich daarop gaan specialiseren, want het is ook een leerproces. Dat zie je gewoon, dat steeds meer dieren ze eten. En wat betreft het robuust maken van het systeem heeft dat ook te maken met meer natuurlijke oevers en meer waterplanten en het hele systeem eromheen.

De heer Middendorp: Toen ik het hier net had over het uitbreiden van de doelstelling voor meer waterplanten, toen was het stil aan uw kant, dus daar kunnen we het nu niet over hebben. Voorzitter, ik zal mijn verhaal afmaken.

De voorzitter: Ik wilde vragen of u af wilde gaan ronden.

De heer Middendorp: Ik wil best wel afronden als u dat vraagt, goed idee. Nog even samenvattend, ik vind dat het resultaat wat hier ligt, ben ik zeer tevreden mee. Natuurlijk zit er veel variatie in, maar bij visserijonderzoeken is dit heel normaal, dus als je maar drie onderzoeklocaties hebt, dit is dit is heel erg mooi. De resultaten zijn ook heel duidelijk, dus dat spreekt me ook aan. Ik vind wel dat het veel te lang geduurd heeft, dat kan ik gewoon niet laten om te onderstrepen. U had eerder kunnen luisteren of uw voorgangers zouden eerder kunnen luisteren, maar dat zijn bijna dezelfde als die nu een college zitten, dus u had toch eerder kunnen luisteren. En ik vind dat u nu moet inzetten op wegvangen, ook al zijn er misschien wel slimmere korven voor te bedenken. Er staat in het stuk, een gewone korf kost ons één minuut om te plaatsen en zo'n speciale korf kost ons zeven minuten. Moet je je voorstellen dat jij in een uur lang korven gaat plaatsen? Ik vraag het aan mijnheer Tas, dat u zich voorstelt je moet korven gaan plaatsen. U kunt er of 60 plaatsen of u kunt daar wat is het tien plaatsen, negen, dan is het wel duidelijk welke korf je gaat plaatsen. En omdat die rivierkreeften territoriaal zijn er niet hele eind lopen op een dag is het van belang dat je veel korfjes plaatst. Want je wil ze vangen, je wil namelijk dat er minder zijn en dat je ze makkelijk kan vangen. En dat is ook precies de reden waarom de beroepsvissers er geen interesse meer hebben, want na het eerste succes vangen ze te weinig kreeftjes. En dat kan ik ze niet kwalijk nemen, dus je zult ze ervoor moeten betalen. En dat is ook een beetje de vraag aan u, wat wilt u doen, wilt u nou inzetten op het breder laten vangen door andere mensen? En als u dat niet wil, dat kan een keuze zijn, maar dat betekent wel dat u mensen moet inhuren die dat gaan doen en daar zit ik een beetje naar te zoeken. Ik kan aan het bedrag nu niet zien of u daar mensen voor inhuurt of wat u nou precies gaat doen, we kunnen niet alles door ATKB laten doen. De muskusrattenvangers kunnen misschien ook kreeften vangen, kreeftenrattenvangers worden, maar dat zijn vragen en ik zou inderdaad willen dat u volgend jaar februari, eind januari begint met het wegvangen van kreeften op basis van de kennis die u nu heeft. En ander onderzoek kunt u misschien ook teruggeven aan LNV, want het is niet onze rol om Wageningen onderzoeken te laten uitvoeren naar vangst daar. Dank u wel.

De voorzitter: Dan ga ik nu even kijken naar de hoogheemraad om nog even te reflecteren op de beeldvorming van de commissie.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik vraag me af hoe het gesprek was verlopen als we over rechts waren begonnen, was op zich ook nog een interessante geweest. Ik had natuurlijk aan de voorkant gevraagd om te reflecteren op drie dingen, om daar richting in te geven. Ik kan nu allerlei antwoorden gaan geven op vragen die gesteld zijn, maar dat doe ik niet. Als het gaat even over de prioriteit haal ik hier ongeveer uit dat het gaat over alle kerntaken van Delfland, behalve dan waterketen. En dat eigenlijk de oproep is om het risicogestuurd te doen, daar waar er schade is of een te grote kwantiteit van die beesten. Als het gaat over financiën, haal ik in ieder geval terug dat ik boven tafel moet halen de LNV-rapportage rondom de governance, dat ik ook in contact treed met Zuid-Holland en kijk naar het verhaal binnen Delfland zelf, punt. Bij overig neem ik de volgende punten mee, toch een kijk naar de natuurlijke vijand, lijden van dieren, de juridische mogelijkheden. Er worden hier wel heel wat dingen gezegd die in mijn beleving juridisch beperkingen kennen. Maar goed, laten we niet kijken wat naar wat niet kan, maar daarna wat wel kan. Naar die recepten mag u zelf opzoeken op waarschijnlijk het internet. Vangstrategie, interessante suggestie, nemen we mee. En dan uiteindelijk de tijdsplanning, want we gaan niet nog drie jaar lang onderzoeken doen, maar februari is een beetje te kort door de bocht. Al was het maar dat het niet gratis is en in de begroting voor 2024 niet additionele middelen staan voor het afvangen. Dat gezegd hebbende, zal ik in contact treden met de ambtelijke organisatie om te kijken in hoeverre wij op welke termijn in staat zijn om deze vraag te beantwoorden en te komen met een stuk wat oordeels- en besluitvormend is in de commissie.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even of de commissie dingetjes vergeten heeft. Ik begrijp dat mevrouw Wijbenga nog iets vergeten.

Mevrouw Wijbenga: Niet zozeer vergeten, maar misschien kunt u nog even toelichten waarom per vijf jaar de getallen zijn weergegeven? En er wordt nu ook geld uitgegeven voor de pilots en betekent dat dan in dat er in de begroting 2024 op het onderwerp van exoten nul is aangegeven?

De voorzitter: Andere puntjes nog?

De heer Middendorp: In aansluiting op wat mevrouw Wijbenga zegt, u bent van de trendbreuk. Ik wil u daar graag aan blijven herinneren en er komt nu ook extra geld beschikbaar. Die twee miljoen gedeeld door vijf, dan praten we over een bedrag van vier ton. En als u nu zegt van, dat red ik niet voor volgend jaar, dan hebben we inderdaad met de begrotingsbespreking nog iets om over te de touwtrekken. Dat kunt u toch niet menen, in alle redelijkheid, dat u met die twee miljoen per jaar die u erbij krijgt niet de kreeften kunt wegvangen?

De voorzitter: Een uitdaging erbij voor de hoogheemraad, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Om terug te komen op de vraag van mevrouw Wijbenga, die vijf jaar, zo is het weergegeven omdat het afvangen altijd meerjarig is. We hadden het natuurlijk door vijf kunnen delen, dan hadden we het per jaar gehad.

De heer Middendorp: Voorzitter, waterzuivering is ook meerjarig, dit is geen goed argument.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van Boxmeer: Ik ga verder. Daar is ook voor in de begroting nog geld opgenomen voor het afronden van het derde jaar van de innovatieve ontwikkeling van de afvangproef en het ontwikkelen van innovatieve middelen. Voor wat betreft de opmerking van de heer Middendorp, ik denk dat het een kwestie van prioriteiten is en wij hebben geld beschikbaar gesteld om dingen te doen in de begroting, 3 miljoen in de exploitatie, 8 miljoen verhoging van het investeringsbudget. En uw opmerking neem ik ter harte en dan is de grote vraag, gaan wij onze prioriteiten verleggen? En ik zou zeggen, uw betoog volgend over de waternatuur is het belangrijkste. Heeft u een plan, dan is er geld en op dit moment vertel ik tegen u dat ik een oordeels- en besluitvormend document gaan maken en op basis daarvan is er een plan en dat is het moment waarop we moeten gaan praten over geld en niet de gewenste afvang in februari. Dat zou heel graag willen, maar ik weet nu al dat dat niet gaat gebeuren.

De heer Middendorp: Voorzitter, daarmee gaat u voorbij aan de wens van verschillende partijen ...

De voorzitter: Een interruptie van de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Daarmee gaat u voorbij aan de wens van verschillende partijen hier vanavond aanwezig om niet nog langer door te gaan met onderzoek, maar om volgend jaar al maatregelen te nemen. En ik snap dat u dat heel ingewikkeld vindt, maar dat is nou precies de lef en de daadkracht die van u verwacht wordt, dat dit mogelijk maakt. Het is nu november, het is niet heel ingewikkeld, het kost geld uiteraard. Delfland is niet armlastig, laten we het daarop houden. En ik zou het teleurstellend vinden, om het netjes te zeggen, als u

zegt van, als ze volgend jaar weer in juli gaan beginnen met vangen, vind ik het goed genoeg, dan heeft u gewoon niet goed geluisterd.

De voorzitter: Ik wil het hiermee maar afronden. U kijkt alsof u nog wat wil zeggen?

De heer Van Boxmeer: Nee, ik heb nog een ander document.

De voorzitter: De heer Tas als laatste.

De heer Tas: De rivierkreeft staat op de Europese lijst van invasieve exoten. Ik vroeg me af, is er vanuit Europa nog geld te halen?

De voorzitter: Goede tip, dat kan de hoogheemraad mooi meenemen. Dan rond ik daarmee deze strategie af en wij wachten met spanning het vervolg af.

04.H. Hamerstukken

De voorzitter: Dan gaan we naar de hamerstukken. Die zijn er niet, dus dat scheelt.

05. Ingekomen stukken

05.01. Brief van de UvW aan minister IenW inzake Essay Scherper aan de wind Koersen op KRW-doelbereik in 2027

De voorzitter: De ingekomen stukken, daar is nog een brief geagendeerd door BBB en AWP. Ik kijk maar even naar mevrouw Dijkshoorn en dan vervolgens naar de heer Middendorp, gaat uw gang

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. We hebben met belangstelling deze essay gelezen, Scherper aan de wind: Koersen op KRW. Wij zien daar toch een aantal dingen waar wij voor Delfland en onszelf op willen roepen als bestuurders. Waterschappen hebben hun eigen verantwoordelijkheid, dienen zich bewust te zijn van het risico dat de wetgever de richtlijn niet goed heeft omgezet of niet volledig en correct toepast en dat bijvoorbeeld particulieren zich daar bij het waterschap of rechter op kunnen beroepen. En daarom is onze vraag of ook voor Delfland, hebben we voldoende kennis binnen de organisatie over de KRW en de consequenties van de EU-verplichtingen. Is het aansprakelijkheidsrisico goed in beeld en wordt daar ook adequaat naar gehandeld? Stel er is schade, is het bij Delfland inzichtelijk van bijvoorbeeld aansprakelijkheid die veroorzaakt is door andere overheden en niet aan ons als waterschap te wijten is, kan dit verhaald worden op de veroorzaker? Achteruitgang, dat mag niet, dat is een belangrijk punt wat naar voren komt. Hoe moeten wij als bestuurders hierin goed worden meegenomen richting 2027 en hoe is dat goed bij Delfland geregeld? Wij willen graag dat het alles in beeld komt en misschien is het wel juist heel goed om dit stuk ook richting de unie, uniebreed aan te pakken, dat we dus met alle waterschappen gezamenlijk een goede inputlijst hebben waar we dan op terug kunnen kijken voor de KRW. Wat we gedaan hebben en hoe we dat kunnen formaliseren, dat vinden we toch wel echt heel belangrijk, dat wij ook niet zelf allemaal het wiel uit gaan vinden, maar dat we dat gewoon via de unie ook heel goed oppakken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Middendorp. Voorzitter, ik sluit me daar natuurlijk helemaal bij aan. Laten we kijken wat we ervan kunnen gebruiken en laten we niet alleen het wiel uitvinden, want dat duurt heel lang in Delfland, het wiel uitvinden, dat is wel duidelijk. Ik was zeer blij verrast met het rapport, het is op zich een onconventioneel rapport, het is voor vier waterschappen geschreven en ook de dijkgraven van die

waterschappen zijn ermee in de publiciteit getreden. En dan vraag je, wat betekent dit rapport voor Delfland? Enerzijds inderdaad, wat daar staat, geldt dat ook voor ons? Dat kan ik zo niet beoordelen, maar daar zijn uw ambtenaren misschien al mee aan de slag. Misschien dat u ons daar een toezegging over kan doen, wanneer wij horen wat de situatie voor Delfland is. Maar ik zou ook van u horen en dat is echt belangrijk, het college zegt altijd met één mond van, wij kunnen het niet alleen, er moet gelobbyd worden en we moeten zichtbaar zijn. Althans, lobbyen is zichtbaar zijn. En heel concreet als de dijkgraaf van Aa en Maas naar Den Haag kwam, dan kan de dijkgraaf van Delfland zeker naar Den Haag. Maar dat doet hij misschien ook wel, alleen het komt niet in de krant en dat is een beetje waar ik waar ik mee zit. Kunnen we de urgentie ook bestuurlijke urgentie maken of is dat misschien uw rol, dat kunt u dan in het college natuurlijk beschrijven. Maar ik denk dat communicatie is herhaling en ik lees gewoon te weinig over Delfland over dit onderwerp, daar moet iets aan gebeuren. En nou laten we ons toch niet inhalen, want zo zou je het ook kunnen zeggen, door een stelletje Brabantse waterschappen. Dus ik zou inderdaad niet willen wachten tot heel Nederland op een lijn zit, maar ik zou het zeker waarderen als Schieland, Rijnland en Delfland een dergelijk rapport kunnen organiseren. En omdat het format al bestaat, hoeft dat ook niet twee jaar te kosten. Dank u wel.

De voorzitter: U vraagt om bij de voorhoede te komen. Ik kijk even naar het college. De heer van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: In dat geval is dat mijn mond. Wij hebben de hand uitgestoken naar professor Marleen van Rijswijk met de vraag om ook voor Delfland een dergelijk onderzoek uit te voeren. Dat doen we parallel aan de analyse van het reeds bestaande essays die gemaakt zijn voor de Brabantse waterschappen. En specifiek hebben wij binnen onze regio de gemeentes en de provincie uitgenodigd om ook deel te nemen aan dat onderzoek en dat wordt morgen in de bestuurlijke watertafel besproken. De uitdaging op het gebied van de KRW beperken zich niet tot het waterschap alleen, maar ook tot de andere medeoverheden en wij zijn heel blij dat er in eerste instantie al positief gereageerd is om daaraan deel te nemen. Dan komt de vraag, heeft Delfland voldoende kennis over de KRW en de verplichtingen die er zijn? Ik zou zeggen dat daar het antwoord in beginsel ja op is, edoch, er is een essay geschreven en dat heeft toch wel een rimpeling in de vijver gebracht en daar springen nu ook meerdere waterschappen op. Dat doen we niet alleen als waterschap, er is vanuit de unie geluid gemaakt, er is een LRI-rapport, we hebben de RBO Rijn-West, waarin alle waterschappen die in het stroomgebied van de Rijn zit. Daar spreken we over en ik denk dat u langzaam al ziet dat wij toch meer uitgaand zijn op bepaalde onderwerpen. En dan verwijst ik voor nu even naar bijvoorbeeld de brief die wij hebben gestuurd naar het Ctgb. Wij hebben de handschoenen opgepakt, wij zijn niet de frontrunners, dus op dit moment lopen vooraan de polonaise de vier Brabantse waterschappen en HNK. Maar daarmee kunnen we al leren en dat leren we ook omdat de ambtenaren daar nu mee bezig zijn. In het begin van de avond gaf ik al even aan een kleine wijziging in overig water, dat is een eerste merkbaar effect wat het essay heeft opgeleverd voor Delfland. Aansprakelijkheidsrisico wordt eigenlijk in het essay goed in beeld gebracht, het verhaal rondom schade zit daar ook in. Hoe wordt u als bestuur meegenomen? Ik zou zeggen, in het reguliere proces, u heeft in de vorige informatieve VV gehoord rondom ruimtelijke puzzel, Haagse regio, het hele proces rondom waterbodembodem sturend, NPLG en dat houdt allemaal met elkaar verband. Ik neem graag de handschoenen die mij toegeworpen is door de heer Meijdam aan om u ook in dit geval vroegtijdig in zaken mee te nemen. Is Delfland georganiseerd voor KRW-waterkwaliteit? Ik zou zeggen ja, er is een programmamanager waterkwaliteit, er zijn versterkingsmaatregelen zoals die in de begroting zijn genoemd. Die gaan over waterkwaliteit schuine streep KRW. Lobbyen, ik denk dat wij als Delfland op dit moment flinke stappen aan het zetten zijn. Ik haal wel uit de woorden van de heer Middendorp dat nog niet genoeg zichtbaar is in de verschillende kranten.

De heer Middendorp: Voorzitter, per interruptie.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: U denkt dat uw flinke stappen aan het zetten bent, kunt u dat iets nader duiden voor ons?

De heer Van Boxmeer: Ik denk dat de coalitieakkoord en de beschikbare middelen die gesteld zijn, een eerste interessante stap zijn. Ik denk dat een brief van de Ctgb en bijzondere stap is en de zaken die we aankondigen, wat je kunt lezen in de begroting. Rondom stappen die we zetten over verminderen van emissie en ook het versterken van de waternatuur, in ieder geval vanuit onze beleving flinke ingrijpen zijn. Dat zijn nog niet alle schaapjes op het droge, dus daar zitten inderdaad ook nog voornemens bij. Punt.

De heer Middendorp: Dat zijn zeker goede voorbeelden, maar ik vind dat geen lobbyvoorbeelden. Dank u.

De voorzitter: Dat lijkt me dan het eindschot van deze discussie.

06. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan ga ik naar de rondvraag, drie mensen voor de rondvraag. Mevrouw Wijbenga, gaat uw gang. Vier mensen voor de rondvraag, het is wel ...

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. U was het begin van de vergadering zo snel met de toezeggingenlijst dat ik mijn opmerking over het audioscript nu maar even in de rondvraag doe. En dat is voor hoogheemraad Koop. De vraag die ik u wilde stellen, is of er al meer informatie is over de aannemer die de schade had veroorzaakt bij de Tweemolentjeskade in Delftse Hout? Dat is mijn eerste punt, wilt u dat ik ook meteen mijn tweede punt doe? Het tweede punt is denk ik meer voor de andere hoogheemraad. Is het u bekend dat er door de WOS, de publieke omroep voor de gemeente Westland, Maassluis en Midden-Delfland al enige tijd geleden, ik denk september, een bericht is verschenen dat inwoners van met name Maassluis en Maasland maatregel moeten nemen, omdat er bij de brand bij de AVR ook dioxines zijn vrijgekomen? En die aangetroffen zijn in het gebied ten noordoosten van de AVR, in het bijzonder bijvoorbeeld het likkebaardgebied en is er ook contact met het RIVM over het onderzoek geweest, in het bijzonder ten aanzien van de waterkwaliteit. En mogelijk misschien is of was ook het crisisteam van Delfland erbij betrokken? Dat waren mijn vragen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar uw buurman, de heer Zwinkels.

De heer Zwinkels: Dank u wel, voorzitter. Wij willen graag complimenten geven richting de organisatie tijdens de wateroverlast van drie november. Er zijn ontzettend veel mensen in touw geweest om de zaken in goede banen te leiden. Ik kan me niet voorstellen dat het afgelopen week ook niet het geval is geweest, want het blijft maar regenen. Het geeft maar weer hoe belangrijk het werk hier is van het waterschap en dat dat ook het geld waard is. Daaraan gekoppeld willen we ook wel zorg uitspreken dat er toen al heel snel de bergingen ingezet moesten worden, terwijl toch de indruk was dat het nog niet eens de meest extreme regenbui was. We hebben in het verleden ook wel wat vaker nog extremere buien gehad.

De voorzitter: Dit is een statement, wat is de vraag?

De heer Zwinkels: De vraag is of die bergingen ook wel weer snel beschikbaar gemaakt konden worden, omdat het daarna alsnog ging regenen. Dat je niet te snel de bergingen hebt ingezet, omdat je de capaciteit daarna mist. Dus dat is eigenlijk de vraag en de zorg die we uitspreken.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Water Natuurlijk had al een klein stukje van mijn vraag al neergezet en het ging over, donderdag 21 september heeft er een grote brand gewoed bij AVR in Rotterdam. De rook ging in een strook onder andere vrijdagochtend als een dichte, dikke regenbui, dat je het zag aankomen op 22 september over grotendeels Midden-Delfland, Maassluis en Vlaardingen, zowel dorp, stad als weidegebied. Dinsdagavond 26 september kwamen er berichten in de media, de NOS, de WOS, dat er bij de brand toch meer dioxine is vrijgekomen dan was verwacht. Let op, vijf dagen verder. Dinsdag in de loop van de avond werden de agrariërs gebeld door de melkfabrieken.

De voorzitter: Kunt u gezien de tijd de vraag formuleren?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dat kan snel, daar ben ik al bijna. Dioxine komt vrij bij brand tussen de 600 en 800 graden, normale vuilverbranding met bijvoorbeeld huisbrandolie 1100, 1200 en niet onbelangrijk met filters. Communicatie was en is hier niet het sterkste punt, daarom onze vragen. Is Delfland ook op de hoogte gebracht van deze brand? Zo ja, wanneer? Wat zijn de gevolgen voor de metingen in het gebied inzake KRW en op welke wijze worden deze verwerkt? Kan Delfland een schadeclaim indienen? Twee keer was er reeds bijvoorbeeld bij de agrariërs al melk opgehaald en verwerkt zonder dat AVR dit had gemeld. Dioxine slaat neer op of in de grond en hecht zich niet aan de plant, mais of gras. Soortgelijk hebben we afgelopen zomer gehad met het PFAS. Wij merken dat het onduidelijk is waar je moet zijn. Voor particulieren met groentetuintjes kun je bij de GGD terecht, maar vraag je bedrijfsmatig, dan wist niemand iets. Dus ook Delfland was misschien lang niet op de hoogte, maar dit komt weer terug in onze KRW en dat willen wij duidelijk geormerkt zien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Teerink als laatste.

De heer Teerink: Dank u wel, voorzitter, ik heb twee vragen. Eerste vraag gaat over de informatieve VV die we 31 oktober hebben gehad, volgens mij een heel constructieve avond. Wij vroegen ons af wat er met de opbrengsten van onze input gedaan wordt? We hebben daar allemaal dingen meegegeven en we vroegen ons af wat daar het vervolg van was. Mijn tweede vraag gaat eigenlijk een beetje verder dan waar mijn collega het al over had. Wij waren erg blij met de manier waarop we als VV nu betrokken zijn bij het een rivierkreeftendossier en wij vroegen ons af of het college al plannen heeft om andere dossiers op deze manier aan ons voor te leggen?

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar de beide collegeleden. Wie als eerste, de dame natuurlijk, gaat uw gang. U was niet bij de inventarisatie, dus ik weet niet of die ineens is opgekomen? Nee, ik heb u gemist in de eerste ronde. De heer Middendorp, dan zal het aan mijn linkeroog gelegen ...

De heer Middendorp: Ik heb zelfs twee vragen. De eerste vraag is geen statement, is een korte vraag. Er zijn proeven gedaan met natuurvriendelijke oevers die opgesloten zitten in een kooi bij bruggen en sluizen en daar is deze zomer het derde onderzoeksjaar van compleet, wanneer kunnen wij het rapport tegemoet zien? Komt er een rapport en wanneer kunnen we het tegemoet zien? De tweede vraag is dat, ik heb u wel eens, de hoogheemraad, mijn zorgen uitgesproken over de KPI voor de waterkwaliteit, het feit dat de gemiddelde

waterkwaliteit goed is en dat dan toch op de meerderheid van de locaties de locaties onvoldoende zijn. En u zou daarnaar kijken en ik wil nu deze commissie vragen of u daar inmiddels ook al naar gekeken heeft en of u een tipje van de sluier kunt oplichten van dit razend interessante probleem.

De voorzitter: Dank u wel. Ik was bij mevrouw Koop terechtgekomen, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter de vraag van mevrouw Wijbenga over de aannemer, die kan ik beantwoorden. Er is een goed gesprek geweest met de aannemer en hij heeft ook de schade hersteld en vervolgens is ook nog een gesprek geweest met de gemeente Delft om alerter te zijn op dit soort gevallen, dus we wachten het komend voorjaar af. Dank u wel.

De voorzitter: De rest was voor de heer Van Boxmeer?

De heer Van Boxmeer: Ja, ik heb het laatste woord vanavond.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Licht eraan wie ... Akkoord. Ik laat me even ondersteunen door de voorzitter, maar ik wilde eigenlijk voorstellen om de vragen van mevrouw Wijbenga en mevrouw Dijkshoorn niet hier uit de vrije hand te beantwoorden, maar daar toch eventjes een goed antwoord op te geven. Weet ik niet of het dan zo is dat de beide leden dat dan indienen vanuit een technische vraag of weet ik veel wat? Maar laten we een vorm vinden waarop wij daar wat uitgebreider antwoord op kunnen geven. Ik kan u vertellen dat de veiligheidsregio was opgeschaald, wij geïnformeerd zijn, maar dat geeft volgens mij maar een klein beetje antwoord op de vragen die u daadwerkelijk heeft.

De voorzitter: Kan ik dan noteren dat er een brief komt?

De heer Van Boxmeer: Ik wilde het eigenlijk zo doen, ik zou mevrouw Dijkshoorn mevrouw Wijbenga willen uitnodigen om uw vragen op papier te zetten en dan komt daar het antwoord op.

De voorzitter: Dan doen we dat zo.

De heer Van Boxmeer: Dan ga ik door naar de volgende vraag van de heer Teerink. Die informatieve avond was onder de bezielende leiding van mijn collega hoogheemraad Ouwendijk en ik zou graag hem de gelegenheid willen geven u antwoord te geven, dus die moet u erop terugkomen morgenavond. Zijn er andere dossiers? Ik zou zeggen, wij evolueren ook het verloop van deze avond. Ikzelf ben wel positief over het verloop, dus ik ben in ieder geval wel voornemens nog met dossiers bij u langs te komen, maar kan niet nu zo al uitspraken doen over mijn collega's. Heb ik daarbij uw antwoorden gegeven? Dan mijnheer Middendorp, inderdaad, er is een rapport en ik zal dat rapport verspreiden zodra ik met de organisatie heb gesproken wat de conclusies zijn die wij hieraan verbinden. Want u doelt op de visbossen en ik wil graag het rapport doen vergezellen met wat we ermee gaan doen.

De heer Middendorp: Als u het agendeert voor deze commissie, is het prima.

De heer Van Boxmeer: Dat gaan we doen. En voor wat betreft KPI waterkwaliteit ben ik nu in gesprek voor wat betreft de waterkwaliteitsrapportage, die in, ik geloof maart, april staat. En daar kom ik daar niet met u, daar kom ik in terug in de rapportage.

De voorzitter: Heel fijn. Dank u wel. Dan begrijp ik even dat mevrouw koop nog iemand vergeten heeft, dat is natuurlijk een zeer ernstig feit, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Ja voorzitter en nog wel een partijgenoot. De heer Zwinkels stelde als ik het zo mag interpreteren, een vraag of we de complimenten willen overbrengen aan de organisatie. Dat doen wij graag en ten tweede vroeg u, hoelang duurt het ongeveer voordat de bergingen leeggelopen zijn? Dat hangt per berging af, maar ik schat zo één à drie dagen. Maar als u wilt dan krijgt u daar nog een specifiek antwoord op.

De voorzitter: En wilt u dat? Hartelijk dank, dan rond ik daarmee de beraadslagingen af. Dank u zeer voor uw inzet en uw bijdrages. En ik heb twee toezeggingen genoteerd, een toezegging van mevrouw Koop om mee te nemen in de volgende ronde peilbesluiten ook de elementen natuur en klimaatadaptatie. En een toezegging van de heer Van Boxmeer om de laatste zin in de brief terug te nemen, maar hij heeft het hele stuk eigenlijk teruggenomen en een andere procedure aangekondigd. Dus daarmee is de vergadering gesloten, ik dank u zeer.

**TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WATERVEILIGHEID EN WATERKETEN VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN
DELFLAND
d.d. 15 november 2023**

1. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Goedenavond, we zijn live en om aan de verwarring in die hoek een einde te maken, soms ligt het aan de voorzitter, maar we doen vanaf nu op verzoek van degene die de audiotranscripten uitwerken in alle commissies een rondje, dan zijn alle commissies ook zo'n beetje hetzelfde, dus dat gaan we zo als eerste voordat we met de vergadering beginnen ook doen, zodat we weten wie aanwezig is namens ook fracties. Maar laten we eerst wel beginnen met de vaststelling van de agenda. We hebben vandaag een korte, maar wel belangrijke agenda. Aan die kant staat het scherm ook al aan, maar we hebben eerst nog wat andere formaliteiten af te handelen voordat we ons in de grote lucht gaan verdiepen in de toekomst ervan. Ik heb begrepen dat punt 5.01, omdat daar schriftelijke vragen over gesteld zijn ook al beantwoord zijn, mogelijk van de agenda af zou kunnen, kan dat door de agerende fractie worden bevestigd?

Mijnheer Sunder: Ja dat kan worden bevestigd.

De voorzitter: Dus dan wordt de vergadering nog wat korter en eindigen we na de presentatie met de rondvraag. Voordat we het rondje maken eerst even een ander en nieuw gezicht hier aan tafel voorstellen. Naast mij zit een nieuwe secretaris, dat is Julia Scheffer. Dat betekent ook dat we degene die heel lang deze commissie, ja niet in deze periode niet heel lang, maar deze commissie en een andere commissie ondersteund heeft als commissiesecretaris, dat we die vanaf nu niet meer terug zullen zien. En ik denk dat het past om vanaf deze plaats ook hartelijk dank aan Jorien Burger uit te spreken voor ondersteuning aan deze en in de vorige periodes ook andere commissies en misschien kunnen we dat nog kracht bijzetten met tromgeroffel, dan kan ze dat als ze niet meekijkt, kan ze dat nog even terugkijken. Ik zal de waardering ook nog overbrengen. Maar dan: laten we inderdaad beginnen met een rondje van aanwezigen namens de fracties, maar misschien ook aanwezig namens colleges. Dan begin ik hier rechtsvoor.

Mijnheer Tieman: Ja. Goeienavond. Robert Tieman, Hoogheemraad Waterketen, fijn om hier weer te zijn, jullie te zien.

Mijnheer Ouwendijk: Peter Ouwendijk, Hoogheemraad Waterveiligheid.

Mijnheer Jannink: Jan-Willem Jannink, fractie Natuurterreinen.

Mijnheer Sunder: Rolf Sunder, fractie Ongebouwd.

Mijnheer Siskens: Daan Siskens, BBB.

Mijnheer Van Santen: Peter van Santen, BBB.

Mijnheer Meijdam: Johan Meijdam, Partij van de Arbeid.

Mijnheer Faber: André Faber, AWP.

Mevrouw Van Hagen: Anne van Hagen, AWP.

Mijnheer Simon: Bart Simon, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Leeuwen: Charlotte van Leeuwen, Partij voor de Dieren.

Mijnheer Anker: William Anker ChristenUnie-SGP.

Mevrouw Dekker: Roos Dekker, VVD en mijn collega Fadime Örgü staat in de file, maar die zal zo aansluiten.

Mijnheer Van Eeuwijk: Mathijs van Eeuwijk, fractie Water Natuurlijk.

Mevrouw Jenniskens: Annemiek Jenniskens, Water Natuurlijk, goedenavond allemaal.

Mevrouw Bulten: Marloes Bulten, CDA.

2. Toezeggingenlijst commissie Waterveiligheid en Waterketen

De voorzitter: Goed. Laten we dan gezwind de korte agenda ingaan en dan beginnen we met de toezeggingenlijst ten behoeve van de commissie van 15 november gelijk een opmerking dat het al heel snel zou zijn als het audiotranscript van deze commissie ook als bijlage bijzat. Dus daar moet natuurlijk staan 'audiotranscript van 13 september' en daar is ook de toezeggingenlijst op gebaseerd, maar die is als bijlage. Er zijn ook geen opmerkingen over binnengekomen, op het transcript zelf staat het goed en ik zou aan u willen vragen of er opmerking zijn over de toezeggingenlijst. Mevrouw Jenniskens, Water Natuurlijk.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Tieman. Er staat hier dat er voor het einde van het jaar een routekaart komt voor de bestuurlijke beslispunten over Vlaardingen, misschien gaat u daar vanavond op in, maar ik was benieuwd naar krijgen we die routekaart vanavond of wanneer krijgen we die precies?

Mijnheer Tieman: Ja die routekaart krijgt u, die is in de pen. We krijgen zo meteen een korte toelichting van Remco Verschoor over wat er precies in die routekaart staat en daarna wordt hij ook geüpload in IBABS. Een dezer dagen heeft u hem in huis en daar staat het een en ander in en we kunnen daar zo meteen ook nog op ingaan.

De voorzitter: Verdere opmerkingen of vragen over de toezeggingenlijst? U heeft kunnen zien dat nummer 1 als afgedaan beschouwd wordt met de mededeling die de heer Ouwendijk in de VV gedaan heeft, betekent niet dat het hele dossier al afgedaan en opgelost is. Dus uiteraard staat wel de afspraak dat als er nieuwe ontwikkelingen zijn, het College u daarover zal informeren, maar om hem niet mee te slepen in de toezeggingenlijst wordt u voorgesteld om de toezegging als afgedaan te beschouwen. Ja? Nou, hebben we bij deze de toezeggingenlijst besproken en geactualiseerd.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan zijn we bij het punt mededelingen en ik heb begrepen dat in ieder geval de heer Ouwendijk een mededeling heeft.

Mijnheer Ouwendijk: Ja, dank u wel mijnheer de voorzitter. Ik heb in de vorige commissie gereageerd op een vraag van de heer Van Santen over de wateruitlaat op Ter Heijde en uit mijn antwoord zou je de veronderstelling af kunnen leiden dat dat een wateruitlaat is waar wij iets mee van doen hebben. Maar dat is

niet zo, dat is een wateruitlaat van Dunea. De functie is wel zoals ik hem daar beschreven heb. We hebben wel Dunea gecontacteerd en aangegeven dat het misschien wel interessant zou zijn om daar een bordje bij te zetten waar het over gaat. Daarover ging ook de vraag van de heer Van Santen. Dat was mededeling een en de tweede mededeling die ik zou willen doen, die gaat over de commissie Waterkeringen van de Unie van Waterschappen, de naam van die commissie wordt gewijzigd in commissie Waterveiligheid. Dus voor de meelezers onder u die de stukken meelezen van de Unie: raak niet in verwarring. Er staan op dit moment twee namen door elkaar gebruikt, maar binnenkort is het alleen nog maar commissie Waterveiligheid. Tot zover mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Tieman.

Mijnheer Tieman: Ja, dank u wel. Ik kijk nog, ik pak hem nog heel even terug, voorzitter, als het mag met uw toestemming. De heer Anker heeft een vraag ook gesteld bij de toezeggingen en dat heeft ook van doen met het punt met betrekking tot methaan, lachgas en met betrekking tot de grondstoffenbrief die u ook toegezonden krijgt. Die is in wording. Ik haal hem heel even uit elkaar, want dan hebben we het echt dan even over twee verschillende zaken. Wat dat betreft heeft mevrouw Marieke Wessels mij tijdens de tafeltjesavond van de Partij van Dieren getriggerd om toch nog eens scherp te kijken naar lachgas en methaangas. Methaanslib kent u wellicht allemaal. Een kilo lachgas in zo'n beetje 298 keer de emissiefactor van één CO₂-equivalent en methaan zitten we op zo'n 25 kilo ten opzichte van 1 kilo. Dus ja dat is best wel een multiplier. Met onze ambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn en het streven in 2035 dat te bereiken, vond ik eigenlijk in de begrotingsstukken dat nog vrij summier erin staan, daar stond echt nog CO₂. Dus ja, het nodige rekenwerk met die equivalenten hebben we toch besloten en daar heeft u ook een afschrift al van gekregen, om dat in de begroting op te nemen als zijnde een KPI. We hebben ons aangesloten ook bij een versnellingsprogramma vanuit het rijk met Stoa et cetera, om in 2023-2028 dat is de tijdsspannen en weet, Denemarken en Nederland lopen echt voorop op dit onderwerp, om daar stappen te gaan zetten, want we zien het een en ander ook op ons afkomen. En qua methaangas hebben we wel goed inzichtelijk wat er nog zo'n beetje mogelijk is om dat ook verder te reduceren, maar zoals ik net aangaf één kilo CO₂ is 25 kilo methaan. De kikker zit met name in het lachgasgedeelte en daar staan we echt nog aan het begin van innovatie en van educatie en dat begint met meten, met data verzamelen. Dus hoe ik het voor me zie is dat wij participeren met het versnellingsprogramma, dat wij dan mogelijk ook echt gaan meten in de nieuwe Waterweg bij Hoek van Holland op de zuivering aldaar, om zo meer een routekaart te krijgen van wat kunnen wij eigenlijk nog doen om dat lachgas naar beneden te krijgen? Nou, afijn, dat is allemaal waar zo'n tafeltjesavond toe kan leiden en uw vraag staat er ook zo indirect in. Ik weet niet of u dat nog kunt herinneren, maar dat was nog hoe die ook erin stond dus ik dacht maar ik koppel even die twee met elkaar, om in ieder geval aan te geven wat we via de Unie van waterschappen, het is ook een mededeling, aan het doen zijn en wat we nu hebben gedaan in onze begroting om eigenlijk daar een neerwaartse trend in te gaan zien. Zover.

De voorzitter: Hartelijk dank. Roept dat nog reacties op vanuit de zaal? Ik zie dat dat niet het geval is. Ik zie waarderingen non-verbaal overgebracht worden vanuit de fractie die het sprake heeft gebracht. Dan hebben we daarmee de mededelingen gehad, tenzij er mededelingen vanuit de commissie zijn. Kijk even rond, die zijn er niet.

a. Terugkoppeling Unie commissies

De voorzitter: Dan is de vraag of er iets terug te koppelen valt uit de Uniecommissies? Mijnheer Ouwendijk.

Mijnheer Ouwendijk: Nee, ik heb geen terugkoppeling.

Mijnheer Tieman: Dat wij gaan participeren met het versnellingsprogramma.

De voorzitter: Oké. Hebben we daarmee de mededelingen terugkoppeling aan elkaar gekoppeld en zijn wij toe aan het enige bespreekstuk van de avond en voor een korte introductie daarop geef ik graag het woord aan de betreffende Hoogheemraad, mijnheer Tieman.

4. Bespreekstukken

a. Voortgang project nieuwbouw AWZI Vlaardingen

Mijnheer Tieman: Ja, dank u wel en na mij zal ik graag ook het woord geven aan onze secretaris-directeur Pieter Janssen en onze projectdirecteur Remco Verschoor achterin de zaal. Maar ja, geachte commissieleden, we zijn van de kant, we zijn nagenoeg van de kant. September heeft B&W Vlaardingen en u heeft de media de ongetwijfeld erop nagelezen, een besluit genomen om verder te gaan met een nieuw stuk grond wat wij aangeschaft hebben en op 12 oktober om 11.17 hebben 21 leden van de gemeenteraad, 11 tegen, ingestemd met het verschaffen van de grond voor een afvalwaterzuiveringsinstallatie. We hebben daar nog geen naam voor. We hebben daar dan even de projectnaam voor Vergulde Hand West aan toegekend. We zullen zo meteen in de diepte erop ingaan maar we hebben ons gehouden aan de kaders, de kredietkaders en de kaders die door u gesteld zijn, wetende dat we nog niet zo lang geleden te maken hadden met een ruime meerderheid in diezelfde gemeenteraad in Vlaardingen die tegen de komst was van de AWZI. Dus stakeholdermanagement echt op de relatie gaan zitten, zoals u ons ook heeft meegegeven, is hiermee denk ik echt een feit. Noem het even een chique woordje strategisch omgevingsmanagement, maar het is echt dat relatiebeheer waar we met elkaar het comfort gevonden hebben met de burgemeester, met de dijkgraaf, et cetera, tot aan eigenlijk de procesmanagers binnen onze eigen organisatie en de ambtenaren van de gemeente Vlaardingen. Dus wat dat betreft, dat is daar goed verlopen. We gaan ons dan opmaken. En ik gaf aan nagenoeg, we hebben nog een formele toets met betrekking tot de taxatie, dat is een proces wat nu wordt doorlopen. Daar heb ik op dit moment geen signalen voor dat mij doet schrikken of dat ik denk van nou hier moet ik hier nog iets over informeren, dat is een formeel traject wat we nu doorlopen en ja, we informeren u als dat gewoon is afgerond. Dat is gewoon een traject wat doorlopen moet worden conform de wetgeving. Ja, wat dat betreft gaan we dan ook echt de komende periode in om te kijken wat we dan precies gaan bouwen. Weet, die 11 punten en misschien dat Remco Verschoor er zo meteen nog even op terugkomt, maar die 11 raadsleden vanuit Vlaardingen. daar was veel discussie ook over geurcontouren. Dat lijkt me dan echt een aandachtspunt. We hebben de contouren laten toetsen ook of uitgerekend enigszins met best beschikbare technieken en misschien nog best beschikbare technieken plus zou je nog aan kunnen denken om die contouren nog kleiner te krijgen ten opzichte van de huidige situatie, ondanks het feit dat we dichterbij een woonwijk zouden gaan. Maar we gaan ons opmaken voor zo meteen een palet van maatregelen en daar heb ik u voor nodig, in uw kaderstellende en controlerende rol in combinatie met een professioneel projectteam wat hier opgetuigd wordt en al aanwezig is vanuit de organisatie, welke zaken we zo meteen in het bestek gaan neerzetten en dat wordt zo meteen een palet van zaken. Maar we gaan het wel voor u clusteren welke mogelijkheden er zijn met onze experts en daar heeft u zo meteen een grote rol in. Willen we de klemtoon meer leggen op grondstoffenterugwinning, is het energie, is het de ultieme waterfabriek? Morgen ga ik naar Bad TH in Noord Brabant om te kijken hoe we ons Harkosproject vanuit de Harnaschpolder met korrelslip naar volgende fase kunnen doen. Nou, kunnen we misschien in de toekomst ook weer gaan terugbrengen op grotere schaal. Zo zijn we met zaken bezig. Ik heb op korte termijn ook een afspraak met betrekking tot cellulose-terugwinning om te kijken wat daar de zaken zijn, wat voor mogelijkheden we hebben. Dus aan alle kanten zijn we ons aan het informeren en gaan we met elkaar dat traject in. Dat zal dus niet deze vergadering zijn, maar de commissie is in mijn optiek het middel om daar de communicatieslag neer te zetten.

Nou, het coalitieakkoord kan ik nog even terug naar refereren, maar de geleidelijke stijging met een aantal zaken staat daar al in. We bouwen verder op het voorkeursalternatief wat hier is neergezet vanuit commissie en vanuit de Verenigde Vergadering. Dus ja daar houden we ons aan. Tot zover even mijn toelichting en ik wil dan met uw goedkeuring het woord geven aan de secretaris-directeur om nog even wat terug te kijken op een aantal zaken verder dan ik al heb gedaan.

De voorzitter: Prima. De heer Janssen gaat een microfoon zoeken. Als je geen sheets mee hebt, dan is het handig als je gewoon aan tafel komt.

Mijnheer Janssen: Ja voorzitter, dank u wel. Ik dacht het is wel aardig om heel even terug te gaan in de tijd een klein stukje, een jaar of zes om de context van het project nog een klein beetje te schetsen, want zes jaar geleden toen begon ik zelf. En toen ging het bij de Grote Lucht eigenlijk vooral over degelijke instandhouding. Er werd mij gezegd, nou dan moet wel wat gebeuren, moet ook wel echt in stand gehouden worden. Dat kan ook wel, maar dit gaat geen 15 jaar meer mee. Als je er niks aan doet en als je er wel wat aan doet, is het na 15 jaar wel ongeveer op. Maar de focus was toch echt instandhouding en dat hebben we gedaan, hebben we veilig werken en veiligheid ook echt een goede plek in gegeven. Maar dat veranderde een beetje met de komst van het vorige bestuur. Ambitieuze bestuursakkoord, ambitieuze gedreven portefeuillehouder. En dat is eigenlijk het moment dat we ook duurzaamheid echt in het spel hebben gebracht en ook het idee dat we nu toch echt werk moesten maken van die nieuwbouw of renovatie wat het toen nog zou kunnen worden en dat hebben we gedaan. Nou u heeft daar, als u in de vorige VV aanwezig was, u heeft daar natuurlijk het nodige van meegekregen en dat was ook een beetje het moment dat er een omslag kwam van is dit nou gewoon een reguliere vervanging of is het ook een kans? En waar sommige mensen in de organisatie misschien aanvankelijk nog wel dachten, nou dit is gewoon een reguliere vervanging, want we moeten onze spullen op orde houden, hebben we het uiteindelijk toch ook met beide handen aangegrepen als een kans. In de allereerste plaats natuurlijk een kans om het werk van Delfland voor de mensen in de omgeving zo goed, duurzaam en efficiënt mogelijk te doen, maar toch ook wel een kans voor de organisatie. Want wat ik heb gezien in de afgelopen tijd in zo'n groot en uitdagend project, dat trekt en enthousiast en kwalitatief goede nieuwe mensen aan. Dat bindt ook mensen in de organisatie, want die krijgen ook nieuwe uitdagingen. Dus het is voor ons ook echt een mooie gelegenheid om ons eigen werk en de mensen die daarin werken ook nog weer op een hoger plan te tillen. Nou, de laatste anderhalf jaar, daar heeft u het laatste staartje van meegemaakt tot het besluit van belangrijke besluiten die u en uw voorgangers hebben genomen over de nieuwbouw over de aankoop van de grond, hebben we echt de concretiseringsslag naar de planfase gemaakt en ben ik dus ook blij dat we sinds een jaar een projectdirecteur aangenomen hebben, Remco Verschoor. Hij komt zo meteen uitgebreider aan het woord. Ik ben bijna klaar, maar dat hebben we ook wel heel bewust gedaan. Dit is een megaproject voor Delfland. Dit hebben we niet recent eerder gedaan, dus we hebben een directeur die in het directieteam gewoon aanwezig is en rechtstreeks ook aan mijzelf rapporteert, zodat we niet alleen iemand hebben met slagkracht die de uitvoering gewoon echt met vaart verder kan helpen, maar ook de afstemming met de hele organisatie op het hoogste niveau hebben geborgd en dat maakt hopelijk ook de afstemming en de samenwerking in de organisatie geheel ook weer makkelijker. Alles wat je erbij nodig hebt, moet je ook makkelijk kunnen gebruiken, ICT, financiën, duurzaamheid, wat het maar is. We sluiten dat heel nadrukkelijk aan. En Remco Verschoor is daar de man die dat voor ons allemaal in banen leidt. Ik heb daar veel vertrouwen in de komende jaren en het afgelopen jaar heeft hij zich al bewezen. Dus ja, we gaan zien naar wat voor moois ons dat brengt. Tot zover mijn toelichting en geef ik het woord graag terug.

De voorzitter: Ja dank u wel. Misschien is het handig als u ook aan tafel blijft zitten al naar gelang de vragen voor de heer Verschoor voor de Hoogheemraad zijn, kunnen die dan beantwoord worden. Nou. De

verwachtingen zijn hoog opgeschroefd van de presentatie die de heer Verschoor gaat geven. Dus ik geef hem graag het woord en ik heb begrepen dat echt hele specifieke vragen over een sheet, dat die tussendoor kunnen, maar dat er voor de rest de voorkeur is om even de presentatie helemaal af te wachten en dan met elkaar even de vragen, zowel ambtelijk als bestuurlijk, te stellen. Dan geef ik u graag het woord.

Mijnheer Verschoor: Ja, dank u voorzitter. Nou, ik hoef mezelf niet meer te introduceren, want dat is inmiddels gebeurd. Remco Verschoor, projectdirecteur van deze mooie nieuwe uitdaging en ja, het kwam net al even voorbij, ik wil jullie vandaag meenemen, informatief. Het is belangrijk dat jullie als bestuursleden, dat jullie goed op de hoogte blijven en zijn van wat wij met dit project aan het doen zijn. Uiteindelijk zijn er bepaalde beslismomenten, keuzes die gemaakt worden, besluiten die moeten worden genomen. En dan is het belangrijk dat je niet vanaf een hele kennisachterstand even snel opgehaald moet worden om een besluit te nemen. Nee, het is ons doel om jullie transparant, steeds in alle stappen mee te nemen. Dus dat zal informerend zijn, dat zal beeldvormend zijn, oordeelsvormend en dat zal besluitvormend zijn. Het werd net even door Hoogheemraad Tieman al heel even kort gezegd, maar er circuleerde hier meerdere namen rondom dit project. En wij vonden dit moment, nu we daadwerkelijk ook gaan werken aan een nieuwe afvalwaterzuivering, waterzuivering moet ik zeggen, in Vlaardingen ook gepast om daar dan ook een mooie, uniforme naam voor te bedenken die we gaan gebruiken en dat is inderdaad Project Waterzuivering Vergulde Hand geworden. Vergulde hand omdat dat verwijst naar de plek waar de nieuwe waterzuivering terechtkomt en Waterzuivering omdat wij water natuurlijk ook heel sterk als grondstof zien en het wat minder willen associëren met afval. Dus vandaar, dit is de projectnaam, dit is overigens niet de naam van de zuivering als hij straks gerealiseerd wordt, dat kunnen we te zijner tijd met elkaar nog gaan bepalen. Dus ik zeg ik wil u meenemen vandaag op het proces, waar staan we, wat is de stand van zaken met de gemeente Vlaardingen? Het is net al even aan bod gekomen. De stand van zaken van de projectorganisatie, in eerdere commissies is dat ook al aan de orde geweest, dat daar toch ook wat zorgen zaten, van gaat dat lukken om een projectorganisatie op te tuigen, krijgen we dat voor elkaar binnen Delfland? We staan aan de vooravond nu van de planfase. Daar wil ik u kort in meenemen. En uiteindelijk de bestuurlijke routekaart, hij werd net al even aangehaald. Ik zal daar vandaag op ingaan en die zal ook naar de commissie worden toegestuurd na deze vergadering samen overigens met de presentatie. De sheets zal ook aan u worden toegestuurd. Stand van zaken Vlaardingen. Nou we hebben het al gezien, krantenkoppen 12 oktober, mooi besluit na drie avonden beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming in de gemeenteraad. We zijn er ook live bij aanwezig geweest om echt te voelen wat er leeft in de gemeente. Gelukkig een grote meerderheid die besloten heeft om samen te gaan werken met Delfland voor de realisatie van de nieuwe zuivering op de Vergulde Hand, dus daar zijn we heel erg blij mee. We hebben natuurlijk ook goed geluisterd naar de bezwaren die over tafel kwamen, die waren ons niet onbekend, want die zijn natuurlijk al eerder ook over tafel gekomen en dat ging met name over geur, over geluid. dat ging over de Oekraïnewijk en dat ging over het dichterbij plaatsen van de nieuwe zuivering ten opzichte van de woonwijk. Allemaal punten die we ons bekend waren, al eerder naar voren waren gekomen en waar wij denken dat we samen met de gemeente Vlaardingen ook hele goede afspraken hebben gemaakt om daar op een goeie manier mee om te gaan. Dat zal ook moeten blijken in de komende periode, als we de ontwerpen gaan maken en die ook gaan toetsen op die aspecten. Dus daar zijn we heel blij mee. Dat betekent dat wij nu een stap verder kunnen gaan maken. De samenwerkingsovereenkomst, daar waren we mee akkoord gegaan, bij dat besluit van de gemeenteraad en ook hier in het College lag ook voor de uitgangspunten voor de koopovereenkomst. Die moeten nog wel vertaald worden naar een daadwerkelijk koopovereenkomsten-koopcontract. Dat is afgelopen weken gebeurd door de juristen en vastgoedexperts van de gemeente en Delfland en op 11 december zal Hoogheemraad Tieman die beide overeenkomsten tekenen, samen met wethouder Kegel van de gemeente Vlaardingen. Dus wederom een mooie stap verder. Vervolgens gaan wij door met het opstarten met de gemeente Vlaardingen

van het proces om het Omgevingsplan verder te krijgen, waarbij we het doel hebben om dat ook vast te kunnen stellen met de huidige gemeenteraad in 2025. Daarin nemen natuurlijk alle uitgangspunten mee die we met Vlaardingen hebben afgesproken en zullen we ook samen gaan werken aan de invulling van zeg maar de mee koppel kansen die we daar ook in hebben gezien. Dus ruimtelijke inpassing, educatie, wat gaan we daar precies doen? De groenblauwe speelplek en ook hoe gaan we rondom dit project met elkaar communiceren? Uiteindelijk hebben we natuurlijk ook gezien dat daar nog wel wat risico's zitten. Die zijn hier ook aan de orde geweest, maar met name ook in de gemeenteraad van Vlaardingen. Zoals u weet is er op dit moment een Oekraïnewijk gevestigd op de op de huidige locatie. Dat is overigens niet op het volledige terrein wat wij gaan kopen, maar wel op een deel daarvan. De afspraken daarvan met het Rijk zijn heel duidelijk gemaakt. Halverwege 2026 loopt dat contract ten einde en we gaan ervan uit dat dat ook gewoon op die manier doorgaat. Maar we zullen met de gemeente Vlaardingen dat ook heel strikt blijven monitoren of die afspraken uiteindelijk ook nagekomen zullen worden en zodat wij ook daadwerkelijk de grond dan begin 2027 ter beschikking krijgen, zodat we daar met de bouw kunnen aanvangen. Dan wil ik u meenemen in de stand van zaken van de projectorganisatie. Nou, we hebben afgelopen jaar, we zitten eigenlijk in de planvormingsfase, zoals wij dat noemen, alleen omdat we zagen dat wij nog niet gereed waren om daadwerkelijk in de planfase terecht te komen, hebben we een kwartiermakersfase ingelast de afgelopen periode en dat was als doel om te zorgen dat de organisatie ook echt gesteld staat om naar die volgende fase te gaan. In die volgende fase, in die planfase, zijn allerlei activiteiten die ook samen met Vlaardingen, maar ook met de markt moeten plaatsvinden. Dan zal je ook als Delfland daar goed gesteld voor moeten staan. Dus we hebben onze kennis en kunde, zijn we bezig op orde te brengen. Dat betekent dat we goede mensen aan ons willen binden. Dus er lopen, ik weet niet of dat af en toe ziet, maar daar gaan nogal wat vacatures hier de deur uit om de juiste mensen aan te trekken. Gelukkig hebben we ook kunnen zien dat er veel mensen van intern op die vacatures solliciteren en daarmee een stukje nieuwe stappen in hun eigen ontwikkeling kunnen maken. Ik geef er ook gelijk bij toe: het is niet makkelijk. We moeten echt ons best doen. Maar de omvang van het project en de mooie organisatie van Delfland maakt wel dat het aantrekkelijk is voor mensen om hier te willen werken. Alleen ja, de markt. Er is enorme concurrentie op dit moment, zeker op kritische functies. Dus dat is heel hard werken. Daar hebben we ook een speciaal team voor ingericht, een derde ketenrecruiter die daar ons in helpt om dat op een goede manier te doen. De project governance, ook belangrijk hè. In veel projecten zie je toch dat het vaak misgaat of onduidelijkheid in de rollen. Wie mag nou wat besluiten hè? We willen een stukje rust creëren rondom het team die het uiteindelijk moet gaan doen, maar dat betekent ook dat je soepele besluitvorming wilt hebben. Vandaar bijvoorbeeld ook een bestuurlijke roadmap die we aan het maken zijn, dat het gewoon heel helder is wanneer komen welke besluit aan bod? Hoe bereiden we dat met elkaar voor in de hele keten, vanuit het ambtelijk apparaat tot uiteindelijk het bestuur die een besluit moet nemen? Maar ook in de organisatie zelf, heel duidelijk met mensen in gesprek. We hebben een stuurgroep, we hebben een adviesgroep, maar met iedereen in gesprek. Wat is precies de rol? Waar sta je voor, zodat daar geen onduidelijkheid over kan ontstaan? Dan ook samenwerking, project, lijn, omgeving, markt, één Delfland. Ik heb het heel belangrijk ingezet. Is ook echt wel iets wat ik u wil benadrukken. De projectorganisatie bouwt geen nieuwe zuivering, dat doen we alleen maar met elkaar, dus we, we besteden op dit moment net zoveel aandacht om de projectorganisatie goed op te zetten, als dat wij aandacht besteden aan de lijnorganisatie van Delfland, de goede verbindingen te leggen en de goede keuze te maken. Maar dat betekent ook dat wij dadelijk met de marktpartijen en met allerlei samenwerkingspartners echt heel veel moeten investeren in dat die samenwerking goed is, dat we elkaar goed kunnen vinden om daarmee ook een stukje rust te creëren in dat proces. We hebben daardoor veel aandacht besteed ook aan de kernwaarden. Wie willen we zijn, hoe willen we samenwerken? Hoe doen we dat met elkaar? Ook gezamenlijk ontwikkeld en ook in de organisatie ontwikkelkant, lerend organiseren. De secretaris-directeur haalde het net ook al aan dat we van dit project ook heel veel kunnen leren als Delfland. Maar als je dat niet expliciet doet en daar niet

expliciet aandacht voor hebt, ja dan verwatert dat, want dan ben je elke keer op moment dat je iets geleerd hebt, dan ben je alweer met de volgende stap bezig. Want hoe meer je weet, hoe meer je ook weet wat er allemaal nog moet gebeuren. Dus dan ben je snel geneigd om in een soort wedloop te komen. Nou, verder ook veel aandacht besteed aan de financiële kant van dit project. We weten allemaal dat dit een behoorlijke investering gaat vragen. We willen dat Delfland een financieel gezond en duurzaam beleid voert en die twee moeten we met elkaar goed in evenwicht houden en goed tegen elkaar kunnen bezien. Er is goed gekeken van wat zijn nou de kosten van de zuivering die we op dit moment hebben? Wat willen we dadelijk mogelijk gaan investeren? Want daar gaat het nu uiteraard over. En wat betekent dat dan ook uiteindelijk voor bijvoorbeeld de tariefstelling van Delfland, zodat we daar continu op kunnen monitoren. Ik zie daar een vraag, mijnheer de voorzitter.

Mevrouw Jenniskens: Een vraagje, wat verstaat u precies onder duurzaam financieel beleid?

Mijnheer Ouwendijk: Ik wil daar wel even op reageren. Ja. Duurzaam financieel beleid in de zin van volhoudbaar en zonder dat er extra schokken ontstaan voor de mensen die de belasting betalen, de inwoners die belasting voor Delfland betalen.

Mijnheer Verschoor: Verder hebben we de ambtelijke opdracht die we als projectorganisatie hebben gekregen, hebben we doorvertaald naar plannen voor de komende fase en we zijn de gesprekken met de markt gestart. Hier ook wel eens aan de orde geweest. De markt is ook in beweging, heeft soms ook behoorlijk veel werk, zeker in het waterschapsland, maar dat geldt ook in de totale grondweg- en waterbouwwereld. Dus we zijn in dit geval voor de planfase waar we echt de ingenieursbureaus uit onze raamovereenkomst nodig hebben, al voordat we überhaupt de opdrachten in de markt zetten met die partijen in gesprek, dit soort opdrachten komen eraan, dit is onze planning, daarna komen we naar u toe en dit zijn ongeveer de vragen, zijn dat de juiste vragen, kunt u daarmee op weg? Dit soort gesprekken zijn we op dit moment al aan het voeren en verder ook het kennisnetwerk aan het opbouwen. Het zou natuurlijk heel jammer zijn dat als wij hier heel veel energie steken in dingen te bedenken, terwijl ze dat bij een ander hoogheemraadschap of waterschap al hebben bedacht, dus wij zijn ons kennisnetwerk binnen de waterschappen aan het opbouwen, ook aan het kijken op verschillende locaties en dat doen we vanuit ons projectdirectieteam. Dat doen de medewerkers. De heer Tieman heeft met ook aangegeven dat hij daar ook een rol in speelt en zo zijn we echt aan het kijken wat speelt daar, wat kunnen we van elkaar leren en hoe kunnen we dat gebruiken? Dan zien we natuurlijk ook een aantal strategische uitdagingen de komende periode. De scope werd net even aangehaald. De komende periode staat in het teken van de scope bepalen. Wat gaan we precies bouwen? Nog niet hoe, maar wat moet die nieuwe zuivering dadelijk kunnen? Ik zal straks ook nog even uitleggen dat het niet alleen om de zuivering gaat, want er is meer wat we daar moeten doen. Maar die vraag die komt aan de orde. Daar willen we ook met u over in gesprek. Wat is daar belangrijk in, welke uitgangspunten worden daarin meegegeven? Maar gedurende het hele project zal het echt een uitdaging zijn om die scope ook scherp te houden. Op een gegeven moment komt er een moment dat wij het ontwerpproces ingaan en dan kan je niet heel veel meer met die scope doen, dus om dat proces goed te laten lopen, dat zien wij echt als een uitdaging omdat daar heel veel partijen bij betrokken zijn, dus daar is veel aandacht voor. Nou, projectorganisatie. Ik zei het net al even, best ingewikkeld om mensen te krijgen. Dus gaandeweg het project zullen we ook continu daarmee bezig moeten zijn om te zorgen dat mensen die ook in het project zitten, daar met veel plezier en energie werken en dat we die projectorganisatie en ook dus de kennis behouden kunnen houden tot de volgende fases die we ... Politiek bestuurlijk. Een van de punten die we vaak in grote projecten zien misgaan, is dat er politiek bestuurlijke ruis is, onduidelijkheid is. Dus vandaar ook dat we hebben gezegd maximaal transparant, staat ook in onze kernwaarden, continu aangeven wat zijn we aan het doen, welke stappen gaan

we maken? En daar gewoon ook open in zijn. Ook als het een keertje misschien wat minder goed gaat, want dat gebeurt in elk groot project, maar daar gelijk op acteren en dat geldt niet alleen hier in dit huis, maar dat geldt ook met onze omgeving en onze partners daarin. Politiek bestuurlijke rust zeg maar creëren rondom een project, dat maakt ook dat we goede stappen kunnen maken. Nou de omgeving. Planologisch gaan we natuurlijk een traject in, dat moet netjes ingepast worden en dat gaat ook niet zomaar. Daar zitten allerlei procedures, stappen, besluiten voor. Nou dat moeten we met onze omgeving ook goed doen. Dus dat gaat ook zeker in de plan + fase heel veel aandacht krijgen. Nou en financiën is net al even op aangegaan, dat dadelijk de keuze die we maken van wat gaan we bouwen, maakt ook uit hoeveel geld gaan we uit even en nou dat zal ook in balans moeten zijn met wat de komende periode gaan doen. Nou dan even de projectgovernance, die doe ik even heel kort. We hebben een projectorganisatie die samenwerkt met de markt en met ingenieursbureaus. Daar zitten een aantal teams in, is een samenwerkingsmodel dus alle teams werken met elkaar samen op het gebied van techniek, contract, omgevingsmanagement. De controlefuncties zijn daarin ingebed. Vanuit de lijn, daar zit echt die verbinding met de lijnorganisatie, de adviesgroep, daar zitten de lijnmanagers in, de programmamanagers in. Daar stemmen we af, dit gaan we doen, dit hebben we van de lijn nodig. We praten ook over het klantmodel, daar bedoelen we mee dat we heel nadrukkelijk die lijn verbinden om een goed programma van eisen, de eisen naar binnen te halen, om die kwalitatief ook goed te hebben en dat zijn vaak geen trajecten waar je even een paar weken, je vraagt aan iemand van wat wil je en dan komt er een antwoord, nee dat moeten we echt, dat moeten we echt van tevoren organiseren. Nou we hebben de ambtelijk opdrachtgever, de secretaris0directeur, die wordt daarin ondersteund door de stuurgroep, dat zijn de leden van het directieteam ook en de bestuurlijke opdrachtgever, het College en de Verenigde Vergadering. Heldere bestuurslijn, duidelijk uitgeschreven, ook in onze plannen, zodat daar geen onduidelijkheid over kan ontstaan en dat we dus ook met een bestuurlijke routekaart heel duidelijk kunnen zien welke stappen moeten we doorlopen om uiteindelijk tot een besluit te komen. Kernwaarden heb ik net aangegeven, dus daar ga ik nu even niet verder op in. Dan projectsturing. Wat ik hier hiermee wil aangeven, is dat wij heel nadrukkelijk ook kijken van wat zijn nou de grote faalfactoren van grote projecten? Je hoeft internet kan je openslaan en dan haal je ze boven. Hebben we ook naar gekeken en een van de dingen die we daarin hebben gezien is bijvoorbeeld het rapport van de Commissie Elverding die gekeken heeft naar procedures en hoe kunnen we dat nou ook versnellen en kwalitatief beter maken? Een van de adviezen die daaruit komt van stuur op kwaliteit, aan begin van het project, stuur op kwaliteit boven tijd en geld. Uiteraard stuur je altijd op alle drie, maar eentje heeft toch meestal even de voorkeur. Dus in die eerste fase sturen we heel nadrukkelijk op kwaliteit, omdat als je die stappen goed doorloopt, als je goed weet wat je gaat bouwen, dat goed vastlegt, goed documenteert en daar ook de juiste draagvlak voor hebt, dan levert dat gewoon heel veel winst op in de verdere trajecten. In de volgende fase kan dat natuurlijk gaan kantelen. Op moment dat we dadelijk marktpartijen hebben aangehaakt en meer aan het ontwerpen en misschien wel aan het bouwen zijn. Ja. Dan zal de focus misschien wat meer gaan naar het sturen op tijd en op geld. Andere leerpunt is de pas op de plaats. Ik zei net al de kwartiermakersfase die we in hebben gelast, je ziet vaak dat projecten toch even snel maar doorlopen in de tijd en dat bijvoorbeeld de organisatie daar eigenlijk helemaal niet klaar voor is. Dat bouwen wij heel nadrukkelijk in bij elke faseovergang even pas op de plaats. Dat kan in dit geval was het wat langer, maar straks hopen we natuurlijk dat pas op de plaats van een week is en dat we daarna door kunnen omdat we dat natuurlijk voorzien hebben en goed voor, maar wel even dat moment, even terugkijken, hebben we alles gedaan wat we moesten doen, staat de organisatie gesteld voor de volgende fase en kunnen we ook goed door? En als laatste het stuur op samenwerking. Ja. De grootste succesfactor van een project in mijn beleving, maar dat is mijn visie, is dat zijn de mensen die erin zitten, de kennis en kunde die ze hebben, de skills die ze hebben en de manier hoe ze samenwerken. Niet alleen ons projectteam, maar ook de lijn, de markt, et cetera. Dus iets waar we heel nadrukkelijk mee bezig zijn en waar we ook expliciet plannen voor ontwikkelen. Dan de planning op hoofdlijnen. Die is misschien wat klein om te zien, maar een ding is waar we

op aansturen, dat is 2030, althans sturen we erop aan dat de nieuwe zuivering dan gereed is en dat die over overgedragen kan worden aan de beheerorganisatie. En in de periode daarvoor starten we nu per 1 januari met de planfase, waarin we het planologische proces met de gemeente Vlaardingen ook gaan doorlopen en waarin we samen met u gaan kijken van welke uitgangspunten hanteren we voor de nieuwe zuivering en hoe gaan we dat uiteindelijk afpellen tot het voorkeursalternatief wat we uiteindelijk willen gaan bouwen? Dat zal tot eind 2026 duren, daarna gaan we een ontwerpfase in en de realisatiefase en in al die stappen zitten er een aantal momenten dat wij besluiten met u willen nemen. Nou, die staan hier ook beschreven. Ik kom daar later ook nog even expliciet op terug. Dan hebben we hier even die faseovergangen, dit plaatje geeft ook aan dat we die stappen maken bij die faseovergang ook daadwerkelijk hebben afgesproken dat de secretaris-directeur als opdrachtgever ook echt een go moet geven van joh, ik denk ik heb daar voldoende vertrouwen in dat het project gereed is om de volgende fase in te gaan. Maar wat dit ook aangeeft is dat de bewegingsruimte rondom wat we gaan bouwen wel steeds kleiner wordt. Dus waar we nu nog kunnen kijken in de in de breedte van oké, welke dingen vinden wij belangrijk en uiteindelijk daar keuze in kunnen maken, zal op een gegeven moment die scope vastgezet moeten worden omdat we een ontwerpproces ingaan. En als je dan nog dingen gaat veranderen of laten staan in de realisatie nog zaken wil gaan veranderen, zeker als het dan om een beetje substantiële dingen natuurlijk gaat, dan zal dat heel lastig zijn of consequenties hebben. Natuurlijk gaan we kijken dat we daar enige flexibiliteit inbouwen. Maar ja, dat zal ook uit het gesprek met deze commissie plaatsvinden. Ik zag daar een vraag.

De voorzitter: Mevrouw Dekker, gaat uw gang.

Mevrouw Dekker: Ja ik had even vragen over die faseovergang, is het de secretaris-generaal die in zijn eentje die beslissingen neemt of is dat met een groep mensen?

De voorzitter: Ik denk dat de microfoon van de heer Verschoor uit is.

Mijnheer Verschoor: Dat ligt in dit geval bij de opdrachtgever van het project, dat is de secretaris-directeur, maar die doet dat samen met de horende bestuursgroep en dat zijn natuurlijk alle leden van het directieteam. Zo hebben we dat met elkaar afgesproken.

Mevrouw Dekker: Duidelijk, bedankt.

Mijnheer Verschoor: Hij blijft nu aan. Dat is mooi. Dan wat ik al zei, we starten nu met de planfase, die die zo'n twee jaar gaat duren. Daarin wil ik met u even ingaan op de scope van het project, dus wat is nou eigenlijk daadwerkelijke omvang? Wat moeten we daar gaan bouwen? De planning en de mijlpalen van de nieuwe WZI, waterzuiveringsinstallatie en de aanpalende projecten. En wat ik al zei, de uitgangspunten, daar willen we straks met u in december met u beeldvormend over het gesprek aangaan. Dus wat moet en wat kan. Er zijn dingen die nieuwe zuivering, die moeten gewoon wetgeving, daar moeten we aan voldoen, maar er zijn ook een aantal dingen met bijvoorbeeld terugwinnen van grondstoffen of energieneutraliteit. Noem er maar even twee. Ja. Daar heb je keuze in te maken. En dat gesprek dat zullen we met elkaar moeten aangaan, dat hebben we nodig om in die fase daarna meerdere mogelijkheden te gaan ontwerpen. Want met het ontwerpen toetsen wij of de uitgangspunten haalbaar zijn en wat de consequenties zijn van die uitgangspunten. Sommige uitgangspunten, die zullen misschien hele grote financiële consequenties hebben, dus dat doen we in die in die periode daarna. Dus vandaar dat we vanuit die uitgangspunten, dus eigenlijk zijn het concept-uitgangspunten die we hier met elkaar afspreken. Vervolgens gaan wij dat traject in, gaan we kijken vanuit die verschillende varianten wat is dan de beste voorkeursvariant om verder te gaan ontwerpen en die wordt aan u voorgelegd met transparant welke afwegingen daarin zijn gemaakt. Gerelateerd aan die uitgangspunten die

gehanteerd zijn. En dan stel je dus eigenlijk ook definitief die uitgangspunten voor de nieuwe zuivering vast. Zullen we even kijken naar dit plaatje. Nou die zal u herkennen. De nieuwe locatie van de Vergulde Jand of afvalwaterzuivering Vergulde Hand. Wat we daar natuurlijk gaan bouwen is een waterzuivering, maar wat daar ook moet komen, is een kantoorgebouw en welke omvang dat heeft en hoe groot dat wordt en hoe dat ingevuld wordt, dat zullen we nog verder moeten onderzoeken met elkaar. We moeten dat inpassen in het terrein. We hebben ook met gemeente Vlaardingen afspraken gemaakt over hoe we dit netjes inpassen in het terrein. We moeten natuurlijk inpassen ook conform onze eigen eisen binnen het watersysteem. Er is al een leidingstelsel, leidingen lopen nu naar de Grote Lucht, dat zal omgelegd moeten worden om de leidingen goed aan te sluiten op de nieuwe zuivering. Even kijken. Elektra, die zag ik even heel moeilijk, maar we zullen natuurlijk een elektriciteitsaansluiting daar moeten hebben. Ook dat project is al opgestart en dit zijn feitelijk ook allemaal deelprojecten die we moeten opstarten dat tijdig voor elkaar te krijgen. De kavel, daar zijn we in een afrondende fase, want dan die zijn we natuurlijk aan het kopen en dan is dat is dat gebeurd. Alleen ja, vervolgens moeten we die natuurlijk ook over een aantal jaar nog krijgen. We hebben de speelplek in de Westwijk een afspraak die we met de gemeente Vlaardingen hebben gemaakt. En vervolgens komen we bij de bestaande zuivering de Grote Lucht, die nadat de overdracht heeft plaatsgevonden en dat zullen we ook nog moeten onderzoeken, gaan we in een keer over of gaan we in delen over, die overgangsfase van oud naar nieuw, maar op moment dat oud helemaal afgerond is en geen water meer zuivert, dan zal die moeten worden ontmanteld en het terrein netjes opgeruimd en gereed gemaakt moet worden voor een nieuwe bestemming. Dan is er ook nog een afspraak gemaakt over educatie, daar zullen we ook naar gaan kijken van wat willen we met betrekking tot educatie, educatiefunctie hoe willen we dat gaan inrichten? En daar zijn nog ideeën over om warmte mogelijk met de omgeving te delen. Dat zijn ook trajecten die we de komende periode moeten gaan uitzoeken. Maar dit geeft even aan het gaat niet alleen over die waterzuivering, wij als projectorganisatie hebben al een aantal deelprojecten gedefinieerd die voor elkaar moeten komen, bijvoorbeeld een elektra-aansluiting. Dat lijkt heel simpel, je belt even op, maar de signalen zijn nu al dat dat gewoon twee jaar duurt. Dus daar moeten we tijdig mee beginnen. Nou dit plaatje, dit laat even zien de hoofdlijnen van onze aanpakfase, heb ik net al ook even gefaseerd. Dit is dan ook in beeld. Dus in 2023, eind 2023 is dat dan, in december starten we het gesprek met elkaar over wat moet en wat kan de nieuwe zuivering. Vervolgens gaan we kansrijke alternatieven met elkaar ontwikkelen, daar moeten we een bepaald ontwerpniveau voor gebruiken. En nou, uiteindelijk zal dat verder gaan naar een voorkeursalternatief die we gaan uitwerken. En dan komen we in de voorontwerpfase en de definitieve ontwerpfase en de uitvoering richting 2030. Betrokkenheid bestuur. We hebben voor dit project, de secretaris0directeur gaf al aan dat hij opdrachtgever is voor dit project. Daarnaast hebben we een gezamenlijk portefeuillehouderoverleg met de heren Tieman en Ouwendijk en het College van Delflandcommissie zoals we hier zitten en de Verenigde Vergadering waarbij we de bob-procedure hanteren voor de besluitvorming die moet plaatsvinden. Die is ook wederzijds zeg ik er ook gelijk bij, dus ook het gesprek is niet alleen om van u informatie op te halen, maar het is echt wederzijds dat wij ook gewoon goed weten wat er hier speelt, wat er leeft, waar we rekening mee kunnen houden. Maar anderzijds dat wij ook kunnen toelichten welke stappen we maken en welke keuzes ervoor liggen en dat vanuit die kaderstellende en controlerende rol, zodat die goed ingevuld kan worden. Nou, de bestuurlijke routekaart dan. Voor 2024 staat er op het programma de uitgangspunten voor de nieuwe WZI, daar heb ik het net over gehad. Dus begin 24 nadat we in december zijn begonnen om daar het gesprek over te voeren, zullen we die moeten vaststellen. Het bijstellen van het ontwerp krediet. We hebben op dit moment een ontwerp krediet wat ten doel had om het project op te starten en om de eerste stappen te maken. Nou, we zitten nu in de afrondende fase met ook het plan van aanpak voor de planfase. Daarmee zien we dan, hebben we goed beeld wat we de komende periode moeten doen met de marktpartijen, kunnen wij ook een goede raming maken en kunnen we ook het benodigde budget aan u voorleggen om het volledige budget voor de ontwerp fase of in ieder geval voor de planstudiefase te verkrijgen, dus daar zullen we bij over terugkomen.

Nou. Beeldvormend staat er ook weer bij, wederzijds inzichten van de uitwerking, beoordeling, ramingen, kansrijke alternatieven met u delen, maar ook de huisvesting, educatie, de ideeën die daarover ontstaan, zullen we met elkaar over in gesprek gaan. En de markt en de analyse, we gaan een inkoopstrategie in de marktstrategie gaan we ontwikkelen de komende periode om te kijken, in welke vorm willen we straks de realisatie met de markt gaan doen? Er zijn verschillende mogelijkheden, er zullen ook wel heel veel langskomen, maar uiteindelijk moet je ze even goed naast elkaar zetten, afwegen en een verstandige keuze maken, omdat dat is wat wij ook wel merken. Er wordt heel vaak vergeleken met andere projecten bij andere waterschappen. Onze ervaring is ook dat je daar heel veel van kan leren, maar het is nooit precies hetzelfde, Dus je moet echt situationeel op deze situatie, het komt niet zo vaak voor dat je op een hele nieuwe locatie iets mag gaan bouwen. Dat is echt anders dan als je gaat renoveren, dus dat geeft ook weer andere keuze aan mogelijkheden. Nou en verder informeren over projectbeheersing, dus hoe gaat het met risico en planningsmanagement en ook de inzichten die wij ophalen uit de, de publieke contacten die we de komende periode hebben in de notitierijkwijde en detailniveau verder meer. Dan ben ik bij mijn laatste sheet, mijnheer de voorzitter, bestuurlijke routekaart na 2024, dus 2025. Nou daar zit het voorkeursalternatief een definitieve scope, dus dat is in begin 2025, dat we dan vaststellen op basis van de onderzoeken die we hebben gedaan en de ontwerpen die we hebben gedaan en waar we hebben gekeken van wat past wel en niet binnen ook afspraken op het gebied van geur en geluid. Onder andere maken we een definitieve scope. Daarbij kunnen we dan ook een besluit nemen over de investering die daaraan vast hangt en het investeringsbudget wat daarvoor nodig is. Zodat we uiteindelijk ook met de vergunning de stappen verder kunnen gaan maken. Beeldvormend. Nou dan komt de marktstrategie natuurlijk naar voren. En informerend over alle andere procedures en voortgang die daar loopt. Dat is de bestuurlijke routekaart even in een notendop, die wordt aan u toegestuurd ook samen met deze sheets en daar dan wil ik het voor vanavond even bij houden.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Ik denk dat duidelijk is dat dit lang niet de laatste keer is dat we elkaar over dit onderwerp spreken. Ik kan me ook voorstellen dat ook deze presentatie op dit moment nog een paar verhelderende vragen aan u of eventueel aan de portefeuillehouder oproept. Het is denk ik handig om inderdaad plaats te nemen naast de secretaris-directeur. Kijk ik even de commissie rond. Mevrouw Jenniskens, Water Natuurlijk.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel. Hartelijk bedankt voor de heldere, lijkt bijna eenvoudig, maar dat is de kunst hè, uitleg van het hele project. We beseffen natuurlijk allemaal dat het een heel complex project is. . Wat mij opvalt maar dat is dus wel door de oogharen, is dat heel veel gaat over plan, plan, plan, maar weinig over verantwoording, verantwoording, verantwoording. Dus daar zou ik graag toch nog wel iets over horen en ook hoe wij dan daar uiteindelijk als commissie NVV, want ik snap dat dat in de lijnverantwoording zit, maar daar ben ik nieuwsgierig naar van hoe wij daarbij betrokken worden. En een tweede vraag: tot nu toe heb ik bij Delfland, als het gaat over het maken van keuze en het zetten van alternatieven naast elkaar, dat is niet een kunst die zij heel goed verstaan en tot wat ik tot nu toe heb gezien. Ik was ontzettend blij om te zien dat wij alternatieven krijgen in ontwerpfase en dat er dan daarna ook definitieve uitgangspunten worden vastgesteld. En dat begrijpen we, want het gaat natuurlijk uiteindelijk toch ook over kosten en financiële plaatjes en risico's, et cetera. Maar wat moet ik mij voorstellen bij de presentatie van die verschillende ontwerpadviezen? Wat voor soort informatie zit daarin? Dat zijn mijn twee eerste vragen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we eerst de vragen ophalen en dat ze daarnaar gekeken kan worden hoe dat het beste verantwoord kan worden. Kijk even verder rond, vragen bij de VVD? In dit stadium niet. De heer Anker, ChristenUnie-SGP?

Mijnheer Anker: Ja voorzitter, dank u wel. Wij hebben in het verleden wel eens gesproken over een zoetwaterfabriek en ook een zoetwaterharmonica. Volgens mij hebben we daar ook in de commissie over nagedacht enzovoort. Mijn vraag is zit dat ook in dit project? Dus zoetwaterfabriek en -harmonica. Verder hebben wij nog als fractie een vraag over planschade is wat geregeld voor planschade voor de omgeving? Want ja, de gronden worden gekocht op verzoek van Delfland. En dan is ja onze vraag van ja, het is een planologisch besluit en is er wat geregeld voor de planschade voor de omgeving? Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Heldere vragen. Dank u wel. Andere vragen, Partij voor de Dieren, de heer Simon.

Mijnheer Simon: Dank u wel voorzitter, dank voor de presentatie. Ik ben er ook wel van bewust dat we nog heel veel meerdere presentaties en beeldvormende sessies krijgen en ik hoop dat dat inderdaad goed gaat en ik vond ook al een interessante vraag over die alternatieven, hoe we dat gepresenteerd krijgen, dus ik ben heel benieuwd naar dat antwoord. Het belangrijkste voor ons of voor mij eigenlijk is het samenwerken met de gemeenteraad en de VV. Ik heb dat de afgelopen periode als, vanuit de VV gezien, als ja toch wel wat ondermaats. Ik zou graag willen zien dat wij ook als VV en omgeving veel meer in verbinding staan, dat we veel meer de feeling krijgen van wat er nou echt in omgeving leeft en ik hoop dat dat ook enigszins is ingericht in het hele proces. En daarnaast de vraag, het gaat altijd uiteindelijk over ambitie versus geld en wat je kan en wat je moet. Maar is ook als nagedacht om al deze ambities in plaats van geld ook uit te werken in een iets meer richting van een maatschappelijke waarde in plaats van een puur geld business case?

De voorzitter: Dank u wel. Vragen bij de AWP? Nee. CDA, mevrouw Bulten.

Mevrouw Bulten: Ik vroeg me af in hoeverre digitale veiligheid meegenomen wordt in het begin van het ontwerpfase, of dat er pas later naar gekeken wordt?

De voorzitter: Dank u wel. De heer Meijdam, PvdA.

Mijnheer Meijdam: We hadden nog de vraag van educatie werd genoemd, maar dat lijkt heel erg bijzaak en het is waarschijnlijk ook wel bijzaak, zeker financieel, maar daarom wordt het eigenlijk ook nooit meer genoemd dan dat het genoemd wordt zeg maar. Kunt u iets meer over vertellen wat er nou precies bij bedacht wordt al?

De voorzitter: BBB, de heer Van Santen.

Mijnheer Van Santen: We hebben wat vragen over... Bedankt voor de heldere uitleg. Dat was heel netjes verwoord. We hebben wat vragen over de uiteindelijke lozing die op de Nieuwe Waterweg plaats gaat vinden. Op dit moment is de Nieuwe Waterweg is voor de Kaderrichtlijn Water is rood gebied. Daar mogen geen vergunningen meer verleend worden om lozingen toe te staan. Zijn er, wat is op dit moment, wat zijn de stappen die Delfland gaat doen om dus te bereiken dat uiteindelijk er een lozingsvergunning kan komen voor deze nieuwe zuivering? Er wordt een vergunning verleend, Europa zegt, er mag geen vergunning verleend worden, de nationale wetgeving zou zeggen er moet een vergunning verleend worden. Er hoeft maar één partij op te staan met een bezwaarprocedure en een lozingsvergunning kan met de Europese richtlijnen geweigerd worden.

De voorzitter: Dank u wel. Andere vragen? De heer Sunder, Ongebouwd.

Mijnheer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de heldere presentatie. Het geeft mij wel een heel groot gevoel van we hebben het gewoon in orde en er komt gewoon een gevoel van vertrouwen uit dat we weten wat we gaan doen en ook alles stap voor stap gaan aanpakken. Op dit moment zijn er heel veel vragen en waarschijnlijk gaandeweg komen nog heel veel vragen te boven, maar eerste gezicht lijkt mij dat we de goeie kant op gaan.

De voorzitter: Dank u. Geen vraag maar een statement, moet ook kunnen. De heer Jannink, Natuurterreinen.

Mijnheer Jannink: Ik sluit me zeker aan bij wat net gezegd is, maar ook bij de vraag over de installatie van de zoetwater gemaakt door de heer Anker.

De voorzitter: Dank u. Wie mag ik als eerste het woord geven?

Mijnheer Tieman: Wat we overhouden, doen we dat op die manier? En anders in overleg. Maar wat dat betreft de waterharmonica. Ja dat is een belangrijk punt en daar hebben we de vorige keer ook al even over gesproken. Toen heb ik ook gezegd van wat mij betreft zit die eigenlijk in het pakketje al, dus ja wat kan en wat moet wat moet. Nou dat is duidelijk. Dat is de EU richtlijn Stedelijk afvalwater 2035. We weten steeds scherper beeld te vormen wat daar nu precies moet, maar we hebben ook het Project Schoon gehad. Met Rijkswaterstaat zijn we er nog steeds in overleg. Dat hebben we destijds niet ingevormd. Maar ja, daar kunnen we dus zo meteen gaan kiezen tussen de hoeveelheid water die we daar zouden zuiveren voor de Krabbenplas of we kunnen die ambitie omhoog gaan schroeven ten aanzien van eigenlijk alles wat je aan het zuiveren bent. Nou, daar moeten we op gaan studeren, maar dat zou zo meteen een keuze kunnen zijn. En wat dat betreft is dit een mogelijkheid om dat mee te koppelen. Dus ja laat dat helder zijn, die staat gewoon bij mij erg hoog op de lijst. Een ander punt wat ik wilde neerzetten, is planschade. Nou het antwoord is ja, dat is wettelijk geregeld. Dan wilde ik ingaan op de lozing vanuit de BBB. Wat dat betreft zal dat gaan conform diezelfde wetgeving waar ik net aan refereerde. Alleen op dit moment is nog niet zeker, we hebben nog geen keuze gemaakt of we dat op rijkswater gaat lozen of dat we dat op de boezem gaan lozen, met het verhaal ook van de waterharmonica. Maar ja, het is wel een maatschappelijke rol die je vervult en weet, die Kaderrichtlijn Water, er zijn wat plaatjes die u misschien ook nog voor de geest kunt halen. Op het moment dat we op de Noordzee zitten, is nog niet betiteld onder die richtlijn dus ja, daar zit je nog in limbo. Op dit moment zie ik daar geen risico, maar aan de andere kant je hebt een 350 handhavingsverzoeken op dit moment van de MOB op tafel liggen over de huidige situatie. Dat wil ik ook niet bagatelliseren. We kijken goed wat er nu bij het Wetterskip Friesland gebeurt. Die lozen nu ook op zee. Nou dat is op dit moment de Waddenzee. Die heeft ook een hele andere status. Maar voor die nieuwe waterzuiveringsinstallatie gaan we gewoon aan die we regelgeving voldoen. Dat is echt de bare minimum. Dus dan heb ik niet zozeer een groot risico, is mijn inschatting ten aanzien van die richtlijn op dat gebied. Zover.

De voorzitter: De heer Janssen.

Mijnheer Janssen: Ja dank u wel voorzitter. De eerste vraag van mevrouw Jenniskens, de verantwoording, hoe gaan we daarmee om? Nou ja, het moge duidelijk zijn wij verantwoorden ons en dan zeg ik even wij als ambtelijke organisatie natuurlijk ambtelijk richting het College, dus ik kijk ook wel even naar de collega's hier bij de Hoogheemraad. Maar het College is natuurlijk aan zet om ook verantwoording aan de VV af te leggen, maar het spreekt voor zich dat als wij ook op stuurgroep niveau denken van hé, hier moet toch echt ook niet alleen maar intern een keer naar gekeken worden, maar moeten we echt ook voor naar de VV toe, dat we dat het College dan ook zullen adviseren. En we doen dat natuurlijk sowieso in de reguliere P&C-cyclus, dus bij elke situatie waar het hele pakket van Delfland verantwoorden, dan komt dit nadrukkelijk aan de orde zou ik

me voorstellen. Maar als dat vaker nodig is, dan kan het ook vaker gebeuren. Dat zou mijn aftrap zijn maar misschien wel een van de Hoogheemraden daar nog iets aan toevoegen.

De voorzitter: Mijnheer Ouwendijk.

Mijnheer Ouwendijk: Met genoegen, dank u wel mijnheer de voorzitter. In antwoord op de vraag van mevrouw Jenniskens. Ja, dit is een normale trits van kaderstelling door de VV en verantwoording door het dagelijks bestuur aan de VV. En ik denk dat dat bij dit project misschien nog wel verfijnder is. Maar de hoofdstructuur blijft natuurlijk hetzelfde. En ik denk dat dat net ook wel bleek uit de presentatie van de heer Verschoor. Goed, aan de voorkant, de kaders stellen, ook het bestuur in de gelegenheid stellen om die kaders goed aan te geven en daar kunnen natuurlijk verschillende instrumenten voor gebruikt worden, maar uiteindelijk is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor de projectorganisatie en die legt verantwoording af aan de VV.

De voorzitter: Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Mag ik daar nog een vraagje over? Kijk, dit is een giga project met ontzettend veel geld wat erin gaat, dus als het in de normale P&C-cyclus terechtkomt, dan vraag ik me echt in gemoede af of dat gewoon voldoende is? We zien natuurlijk overal in de maatschappij dat van die hele grote projecten, dat ook bestuursleden vaak te laat zijn geïnformeerd. En ik zou het heel erg op prijs stellen, ik heb geen methode voor ogen, maar ik zou het heel erg op prijs stellen dat wij niet in die valkuil trappen. En misschien moet daar dan toch in dit geval, omdat het zo'n groot project is, iets extra's voor opgetuigd worden en zonder de werkdruk van iedereen enorm te verhogen. Dus daar moet denk ik iets slims voor gedaan worden. Maar een normale P&C-cyclus geeft mij niet echt alleen een goed gevoel, eerlijk gezegd.

De voorzitter: Mijnheer Ouwendijk.

Mijnheer Ouwendijk: Mijnheer de voorzitter, de opmerkingen van mevrouw Jenniskens die snap ik natuurlijk heel goed en ik sluit maar even aan bij wat de secretaris-directeur daar zo even over zei. Kijk, het is het is in die zin een bijzonder project, op moment dat daar forse afwijkingen in zitten, dan gaan we natuurlijk wat betreft onze actieve verantwoordingsplicht, gaan we daar natuurlijk aan die P&C-cyclus voorbij. En ik denk dat nu ook blijkt uit de manier waarop dit project tot nu toe gepresenteerd is, dat het ook buiten de normale cycli valt en dat wij dat allemaal ervaren als een zeer groot project. En ja, in het algemeen staat de overheid daar nou niet onbekend, omdat dit soort projecten allemaal op de juiste wijze met juist bedoel ik dan binnen de tijd en geld worden uitgevoerd. Maar dat is hier natuurlijk wel even het uitgangspunt en we zullen wat dat betreft ook ons niet door de P&C-cyclus wat dat betreft laten storen om op de juiste momenten daartoe verantwoording af te leggen. Tot zover even, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Ik constateer dat er nog een aantal vragen openstaan en ik hoop dat de heer Verschoor het grootste deel daarvan van antwoord kan voorzien.

Mijnheer Verschoor: Dank u wel mijnheer de voorzitter, ik ga mijn best doen. Ik loop de openstaande vragen nog even af. Er werd een vraag gesteld over het educatiecentrum, het gevoel dat hij daar wat bij hing. Nou dat is wat ons betreft niet het geval, het is een duidelijke afspraak die we ook hebben gemaakt met de gemeente Vlaardingen dat we op het gebied van educatie het een en ander gaan doen. Daarom noemde ik hem net ook als ja apart deelproject zoals wij dat ook zien alleen ja, hoe en waar we daar invulling aan gaan geven en hoe omvangrijk dat is, dat zullen we nog moeten te bepalen. Maar dat zal ook in de gesprekken met Vlaardingen

plaatsvinden, maar ook in de gesprekken hier, want dat is op dit moment nog niet bekend hoe dat wordt ingevuld. De andere vraag ging over digitale veiligheid of die wordt meegenomen. Het antwoord daarop is gewoon volmondig ja. Wij zullen alle kaders en richtlijnen die op dat vlak zijn, die zullen we meenemen. En we zijn ons ook bewust dat in de komende zeven jaar als we aan het bouwen zijn, die richtlijnen en die kaders ook zullen veranderen en dat we daarop zullen moeten worden inspelen. Want op moment dat de zuivering in 2030 operationeel wordt, zal die moeten voldoen aan alle nieuwe wet- en regelgeving op dat vlak, dus het antwoord daarop is ja. Dan was er een vraag over het gevoel dat er veel gestuurd wordt op geld, maar zou het niet goed zijn om ook op maatschappelijke waarde te gaan sturen. Ja, dat is ook het gesprek wat we natuurlijk de komende periode willen gaan voeren. Welke afwegingen maken? Maar wat vinden we belangrijk? En als we op een gegeven moment zien van ja, iets kost iets meer geld, maar dat levert veel meer maatschappelijke waarde op en we willen dat toch graag doen. Ja, dan is die mogelijkheid om dat te doen, maar dat is een besluit aan deze vergadering uiteindelijk. Dan ging het over de samenwerkingen met Vlaardingen. Nou goed, ik heb net ook aangegeven en dat werd ook bevestigd, dat de samenwerking met Vlaardingen op dit moment echt naar mijn gevoel heel goed is op ambtelijk niveau, Vlaardingen ook echt zijn medewerking verleent en daar ook nu zijn eigen projectorganisatie die daar weer tegenover zet, want Vlaardingen moet zelf natuurlijk ook een hoop doen om dit voor elkaar te krijgen, ook op het gebied van communicatie. Ik interpreteer hem even dat dat ook dat gevoel wat wij mogelijk dagelijks opdoen in de samenwerking met Vlaardingen, dat dat ook meer hier terecht zou moeten komen. Nou ja daarvoor, ik gaf in mijn presentatie ook aan dat we op een gegeven moment natuurlijk ook trajecten gaan krijgen dat wij inspraak hebben in Vlaardingen, dus dat we dat soort dingen hier terugkoppelen. Dus daar kunnen wij dit soort dit soort zaken ook in meenemen wat mij betreft. En dan had ik nog een vraag en dat ging over de keuze die we gaan maken was van u, we gaan komende december gaan we kijken van ja welke keuze liggen dan voor en op basis waarvan maken we die keuze. Nou dat gaat over keuze wat vinden wij belangrijk? Wat moet die nieuwe waterzuivering ook doen? En daarna zullen wij die ontwerpen voor een aantal varianten die aan die criteria voldoen, zullen wij een slagje verder uitwerken. En dat betekent dat wij daarin moeten kunnen toetsen van bijvoorbeeld de afspraken rondom geur, rondom geluid en de andere uitgangspunten, zijn die haalbaar? Want het kan zijn dat je op een gegeven moment een uitspraak doet van joh ja, wij willen heel graag dit, maar dat je zegt ja maar ja, je wil ook dat en als we dat uiteindelijk gaan ontwerpen kan dat gewoon niet, dat is niet mogelijk, dus daarvoor hebben we die verdere ontwerpen nodig en ook om iets te kunnen zeggen over geld, want we moeten uiteindelijk] ook daar een business case achter leggen. Dus ja, die informatie dat is voor ons ook nog wel even zoeken, want op welk niveau moet je dan precies gaan ontwerpen? Maar dat zal in dat traject gaan plaatsvinden.

De voorzitter: Dank u wel. Ja ook volgens mijn administratie zijn daarmee alle vragen beantwoord. Of ze naar tevredenheid beantwoord zijn, is een andere vraag waar we misschien ook in later stadium terug kunnen komen. Maar als er echt nog op dit moment reflectie is op de beantwoording, dan wil ik daar nog korte gelegenheid voor geven. Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Ik heb er nog eentje toch over de waterharmonica en de zoetwaterfabriek, want ze hebben natuurlijk kijk hier, oorspronkelijk zou dit klaar zijn eind 2027. Nu hebben we 2030 en er komen al geluiden bij ons, maar die hebben we dus nog niet kunnen verifiëren, dat een sommige deel van het natuurgebied, zeker in droge tijden, al droog komt te staan. Dus ik weet niet wat wij kunnen doen om dat traject van die water, want het wordt nu allemaal, ik snap het dat het allemaal natuurlijk rondom deze zuiveringsinstallatie wordt geregeld, maar zijn er ook mogelijkheden en zou het ook wenselijk zijn om toch proberen om die dingen iets meer naar voren te halen? Want 2030 is best wel laat, ook vergeleken met wanneer het project Schoon is goedgekeurd en het wordt maar uitstel, uitstel, uitstel en dat voelt toch gewoon niet goed?

Mijnheer Tieman: Ja, ik kijk op korte termijn met mijn collega Stijn van Boxmeer wat we kunnen doen ten aanzien van de waterkwaliteit in de Krabbenplas in de meantime. Of dat succesvol gaat zijn qua omvang is nog echt een tweede hè. Dus we gaan het bekijken wat we nu al eerder zouden kunnen doen. Dat antwoord moet ik u even, daar moet ik het even bij houden. We kijken echt wat er mogelijk is om wat eerder te doen, maar ik heb dat op dit moment naast dit initiatief, zie ik daar gewoon beperkingen. We hebben daar wel wat voor nodig om schoon te kunnen maken. We hebben goed contact met alle stakeholders. Ze weten van onze termijnen, de signalen die ik heb gekregen van je zit er bovenop. Maar ja ik herken natuurlijk ook die 2027, absoluut. Dat is ook de reden dat we above and beyond gaan kijken, wat zouden we nu kunnen doen? Maar ja, ik wil niet in business case termen gaan praten. Maar we moeten daar ook, noem ik het zo zeggen, de kosteneffectiviteit van een aantal zaken ten opzichte van 2030, moeten we goed gaan bekijken. Nu hele infrastructurele plannen gaan doen met zoet water waar je heel veel voor betaald, ja is ook wat. Dus daar zit natuurlijk een limiet aan, maar geef me nog heel even de kans om dat te bekijken samen met Stijn van Boxmeer. Want dat zullen we dan ook vanuit zijn portefeuille echt moeten aanvliegen om daar wat eerder te kunnen schakelen. Ja, dus dat is een verkenning.

De voorzitter: Kunnen we het toch als toezegging noteren dat die verkenning er komt? Want ik denk dat het voor een deel ook een ander... Waar nu de presentatie over is.

Mijnheer Tieman: Ja hoor, dat kan. Dat doen we op die manier.

Mijnheer Eeuwijk: Ja, dank u wel voorzitter, dank u wel voor het duidelijke verhaal. Ik zag alleen niks over of er met circulariteit rekening wordt gehouden bij de bouw. Dus ik vroeg me af, wordt er iets nieuws neergezet? Het is een uitgelezen kans om dan te kijken bij de bouw, maar ook als het weer later ontmanteld wordt, hoe dan die bouwgrondstoffen gebruikt kunnen worden? Dus ik vroeg me af hoe dat zit.

De voorzitter: Dit was toch nog voor een stukje een tweede ronde en voordat heer Simon er iets over zegt. Inderdaad, het is een informatieve sessie, maar we zullen proberen om zoveel mogelijk een spreker per fractie te hebben, ik zag u al kijken, maar ik denk dat de heer Verschoor er wel iets over kan zeggen.

Mijnheer Verschoor: Ja, dit nemen we mee in de ontwerpfase waar we dadelijk in komen dus, maar zover zijn we op dit moment nog niet, maar dat zijn wel uitgangspunten die we hanteren. Dus we gaan ook bij de sloop van de oude Grote Lucht zullen we daar ook nadrukkelijk naar kijken.

De voorzitter: Oké, dan denk ik dat we het voor vanavond afsluiten dit onderwerp, maar dat we ook gezien hebben dat we het vrijwel iedere commissievergadering de komende tijd wel op een of andere manier over dit project zullen gaan hebben. Toch nog een opmerking van mijnheer Meijdam. Gaat uw gang.

Mijnheer Meijdam: Dank u wel voorzitter. Ja. We hadden ook nog even behoefte aan wat complimenten uitdelen. En dat waren geen vragen, maar complimenten. We vinden het erg goed dat inderdaad het zo voortvarend gaat en ook in samenwerking met de gemeente Vlaardingen. Dat het zo toch wel, het was best spannend en het is uiteindelijk toch wel mooi terechtgekomen. En daar zijn we heel blij mee. En, ons stokpaardje. We vinden het ook heel fijn dat de VV op deze manier erg interactief meegenomen wordt in dit proces. En dat zien we graag, bij alles. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie dat aan deze kant van de tafel de complimenten met graag in ontvangst genomen worden. Ja. Dan sluit ik daarmee dit punt af en hebben we nog uitsluitend de rondvraag.

4.H Hamerstukken

5. Ingekomen stukken

a. *Informatieve brief aan VV Berkelse Zwethsluis*

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Er zijn geen rondvragen van tevoren aangemeld, dus ik wou maar gewoon even kort rondkijken of er vragen zijn. Water Natuurlijk? Nee. VVD, ChristenUnie-SGP de heer Anker.

Mijnheer Anker: Voorzitter, dank u wel. Recent is zeespiegelstijging in nieuws geweest en ik heb daar een vraag over. Er is een reeks technische onderzoeken gepubliceerd door het Kennisprogramma Zeespiegelstijging van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en er staan allemaal schattingen in over verwachte zeespiegelstijging. En de minister Harbers die zegt daarover dat hij de vinger aan de pols houdt en ook zegt hij wanneer nodig maatregelen te nemen om het land veilig te houden. Mijn vraag is: weet Delfland om welke maatregelen het gaat en is dat ook hetzelfde als de minister denkt?

De voorzitter: Mijnheer Ouwendijk.

Mijnheer Ouwendijk: Ja dank u wel, voorzitter, dank u wel de heer Anker om deze vraag. Ten aanzien van Delfland heb ik niet scherp welke maatregelen die minister zou bedoelen. Hij verwijst naar het Kennisprogramma Zeespiegelstijging. Nou dat onderzoek dat wordt in 2026 afgerond. Er zijn nu tijdelijk tussenresultaten gepubliceerd en die geven in het perspectief van Delfland. En dat geldt overigens voor de meeste waterschappen, gezien de programma's die nu lopen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma die verder in de tijd kijken, geeft dat in ieder geval geen reden een groot alarm over te slaan. Sterker nog, het ziet ernaar uit dat de zaak tot aan het moment dat uiteindelijk het definitief onderzoek gepresenteerd wordt, dat de zaken op goede wijze beheerst en gemanaged worden. Ik hoop dat dat een voldoende antwoord geeft op de vraag van de heer Anker, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: De heer Anker.

Mijnheer Anker: Dank u wel voor het beantwoorden.

De voorzitter: Partij voor de Dieren, mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw Van Leeuwen: Dank u wel voorzitter. Deze week bij Een Vandaag ging het over de medicatieresten in het afvalwater. Er is sprake van zeker 190.000 kilo afval van medicatie per jaar in ons Nederlandse water. Dit betreft ook bijmedicatie los van paracetamol, wat blijkbaar wel redelijk goed afbreekbaar is, zoals Neurofen van en Diclofenac en deze geven weefselbeschadiging aan vissen. Hormoonverstorende medicatie maakt bovendien dat mannelijke vissen vrouwelijke kenmerken krijgen en daardoor ook onvruchtbaar worden. De vraag van de Partij voor de Dieren is dan ook wat het Hoogheemraadschap van Delfland hieraan gaat doen.

De voorzitter: Ik denk dat deze vraag voor een deel bij de andere commissie thuishoort bij de heer van Boxmeer, maar waar het over effluent gaat, is dat een vraag die misschien wel door de heer Tieman opgepakt zou kunnen worden. De heer Tieman.

Mijnheer Tieman: Ja dank u wel. Wat dat betreft, we laten ons ook informeren op dit moment over ontwikkelingen rondom het Pharmafilter, wat dat betreft het ziekenhuis hier in Delft, maar ook het Erasmus MC en meerdere ziekenhuizen in Nederland maken gebruik van een Pharmafilter. Dan moet je denken aan een 40 voet extra unit bij wijze van spreken op het parkeerterrein waar je eigenlijk al heel veel uit kunt halen. En de minister heeft zelfs een glas water gedronken uit dat filter bij de opening een paar jaar geleden. Nou, dat is een aspect. In hoeverre gaat de zorgsector dit ook verder oppakken, in hoeverre hebben wij ook hier een rol. Anderzijds hebben we natuurlijk diezelfde Europese richtlijn waar ik het net over had, die gaat van toepassing zijn op al onze AWZI's. Wanneer we dan boven die 100.000 zitten, dus daar moeten we een extra stap gaan maken. Nou dan heb je het over 2035 en dan voor de Grote Lucht, dat zal dan de waterzuivering Vergulde Hand West, zal dan een extra stap gemaakt worden. Dan heb je hem al eerder. Dat zijn de opties die we nu hebben. Educatie, heb je echt die medicijnenbox nodig iedere dag? Ja dat is denk ik ook een hele interessante om daar eigenlijk een beetje in analogie met de gewasbeschermingsmiddelen, zijn er alternatieven voor dit soort medicatie? En hoeveel scheelt dat dan? Maar zitten wij daarvoor aan het stuur? Of is dat echt de dokter, de arts natuurlijk. Maar die informatiesessies met elkaar uitwisselen rondom dat Pharmafilter, ja dat zie ik helemaal voor me. Daar opereer ik samen met mijn collega Manita Koop en daar hebben we al eerste gesprekken mee van start, dus ik hou u op de hoogte wat wij daar verder aan zouden kunnen doen, misschien ook in een communicatieve sfeer. Maar ja wij zijn geen arts die bepaalde zaken niet kunnen gaan voorschrijven. Dit zijn even de knoppen waar wij aan zouden kunnen draaien.

Mevrouw Van Leeuwen: Ik wil daar nog een opmerking over maken. Dat is dat inderdaad, het is mooi dat het ziekenhuis daar met die filters bezig is, maar dat is 10 procent van de medicatie die in het afvalwater terecht komt. 90 procent komt dus van anderen, waaronder een groot deel huishoudens en daar valt denk ik nog wel slag te maken. Inderdaad in het kader van voorlichting, dus bijvoorbeeld niet je antibiotica uitspoelen of dat soort dingen.

Mijnheer Tieman: Ja. Ik wil nog heel even terugkomen op dat Pharmafilter. Er is een motie aangenomen een tweetal weken geleden in de Tweede Kamer. Ik kan de tekst een beetje reproduceren. Dat is bij de nieuwbouw en renovatie van ziekenhuizen en bejaardentehuizen, dat er een verplichting is om een dergelijk filter te installeren. Nou, ik ben ook benieuwd hoe de minister Harbers daar invulling aan gaat geven. Dus daar houden we ook met een vinger aan de pols, maar dit is echt de informatie van anderhalve week terug gewoon wat terug te zien op TweedeKamer.nl. Anders kan ik u nog toesturen met de presentatie, heeft u een kopie van die motie.

De voorzitter: Voldoende mevrouw Van Leeuwen?

Mevrouw van Leeuwen: Ja graag en bedankt voor de beantwoording.

De voorzitter: Anderen, mevrouw Van Hagen, AWP.

Mevrouw Van Hagen: Dank u wel voorzitter. We hebben een kleine vraag nog over de sluis Berkelse Zweth. Niet vorige periode, maar die periode daarvoor hebben wij, even terug... We zien dat aan de Berkelse Zweth aan alle kanten mee wordt gewerkt vanuit het hoogheemraadschap. En dat is mooi, waar wij wel naar kijken is dat niet vorige periode, maar die periode daarvoor voor de Monstersche Sluis er heel erg getrokken heeft moeten worden door omwonenden en partijen om hoogheemraadschap van Delfland zover te krijgen om daaraan mee te werken en mee te betalen en wij zouden dus wel voorstellen in vanuit het leven op Playing Field dat hier vanuit hoogheemraadschap van Delfland ook een kader van komt van bij dit soort sluizen van,

waar betalen we aan mee, wat vragen we aan participatie van de omwonenden, dat soort dingen, zodat er een duidelijk kader is.

De voorzitter: Wil de heer Ouwendijk daarop reageren?

Mijnheer Ouwendijk: Ik hoor het verzoek, dat betekent niet wat mij betreft dat ik nou daar iets over toe ga zeggen, maar in zijn algemeenheid hebben we natuurlijk met betrekking tot erfgoed, want daar gaat het over, hebben we wel staand beleid en langs die lijn wordt dat ingevuld. Ik ken de situatie van, ik ken Monstersche Sluis natuurlijk wel, maar de afwikkeling van de Monstersche Sluis zelf hebben een heleboel dingen bij gespeeld, maar dat ken ik in ieder geval niet uit mijn eigen beleving vandaan, dus daar kan ik niks over zeggen. Wel over de manier waarop we dat nu volgens beleid aanpakken. En dat betekent dat op het moment dat er een waterstaatkundige noodzaak is om zo'n waterwerk in goede stand te houden, dat we dat willen doen en als er ruimte is om iets meer te doen en dat verzoek dat komt regelmatig naar deze tafel toe, dan bezien we dat op z'n merites voorstellen voor formeren. Maar het is niet een soort vanzelfsprekendheid dat als de omgeving een bepaald beeld heeft van een stuk erfgoed, dat Delfland dan direct de portemonnee voor zou trekken om te zorgen dat dat dan op een manier gebeurt zoals de omgeving dat veronderstelt. Nee, wij hebben bestaand beleid ten aanzien van waterveiligheid en dat vullen we daarmee in.

De voorzitter: Ja, volgens mij is de vraag beantwoord. Kijk verder nog even rond, CDA, Partij van de Arbeid, de heer Meijdam.

Mijnheer Meijdam: Dank u wel voorzitter. Onlangs was een informatieve VV over pijlbesluiten en daarna een super interactief gedeelte over ruimtelijke keuzes. En daar is ook gevraagd aan ons om input te geven. En onze fractie is wel nieuwsgierig naar het resultaat. Zat er nog iets zinnigs bij, wordt er wat meegedaan? En daarom hebben wij een verzoek om binnenkort een keertje via een brief ofzo even kort verslagje ontvangen als dat mogelijk is. Is dat mogelijk?

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

Mijnheer Ouwendijk: Mijnheer de voorzitter, die bijeenkomst, dat was de interactieve VV van ik denk twee weken geleden ofzo, uit mijn hoofd eind oktober en ja de bedoeling daarvan was, want we hebben natuurlijk zelf ook wel gekeken van en hoe gaan we nou uiteindelijk dat terugkoppelen? Maar de inzet was om met elkaar op vlieghoogte te komen omdat het gaat over een document van een andere overheid waar we met zijn allen over spraken, een concept van een dagelijks bestuur om het nog maar wat netter te formuleren, want nog voorgelegd moest worden aan het algemeen bestuur van de provincie in dit geval om dat vast te stellen. En nou ja, uiteindelijk is dat nog steeds een soort gelost document dus het ging er voornamelijk om, om op ja eigenlijk die drie onderdelen dus het provinciale ruimtelijk plan, het PPLG en de ruimtelijke puzzel en het stuk van de Haagse regio, om daarmee met elkaar op een gelijk kennisniveau te komen. Nou daar hebben we op ingezet. Ik denk dat ik wel een memo of een brief aan de commissie kan sturen waarin ik nog eens aangeef wat de status is naar aanleiding van de informatieve VV, wat we daar eventueel opgehaald hebben. Maar ik zeg er wel gelijk bij dat is aan de voorkant nooit de bedoeling geweest om dat te doen, maar als blijkt dat die behoefte er is, dan moeten we even kijken hoe we dat invullen en dat bekijken hoe we dat invullen, mijnheer de voorzitter, dat kunt u wat mij betreft noteren als een toezegging. Ik hoop dat het antwoord ook zo voldoende is.

De voorzitter: Dan doen we dat en ik vat het maar op als dat de heer Meijdam graag wil weten of er nog nieuwe inzichten op de papieren gezet zijn, die ook nog een rol kunnen spelen en in dat verderop op gelijke

hoogte komen. Dus een soort van verslag van wat heeft het opgebracht en wat is de huidige stand van zaken? Ik denk dat het goed is om dat inderdaad nog even papier te zetten met elkaar en ik constateer dat dat een toezegging is van de heer Ouwendijk. Ja. BoerBurgerBeweging nog vragen, fractie Ongebouwd, fractie Natuurterreinen ook niet. Nou ik kan me nauwelijks voorstellen dat de Hoogheemraden nog vragen hebben, maar zou zomaar kunnen. Weet maar nooit. Wilt u iets aan de commissie vragen. Dan zijn we aan het eind van deze vergadering, iedereen hartelijk dank voor de inbreng en de inzet en prettige avond verder en graag tot een volgende keer.

**TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING/COMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ORGANISATIE VAN
HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 16 november 2023**

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter: Goedenavond dames en heren en commissielid van BFO. Excuus voor de kleine vertraging, ik kom uit Rotterdam. Mijn zoon is geslaagd voor zijn bachelor en werd daar uitgereikt, dus moest als sodemieter- Dank u wel. Hier weer naar terug. Is ook een hele mooie mijlpaal, dat moet je niet gaan combineren, maar ik heb het gelukkig gered. Het is precies half acht. Voordat ik wilde beginnen wilde ik vragen: heeft iedereen de lijst ingevuld? De presentielijst? Alle commissieleden? Ja, dat is mooi. Dan zou ik graag willen verzoeken voor de bandopname, ga ik dadelijk even het rijtje langs. Graag de vertegenwoordiger, uw naam en dan de vertegenwoordigende partij waarvoor u vanavond de commissie als woordvoerder de spreker bent. Dan ga ik beginnen aan mijn aller rechtse kant, mijnheer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Stijn Van Boxmeer, Hoogheemraad.

Mevrouw Wessels: Goedenavond, Marieke Wessels, Partij voor de Dieren, commissielid.

De heer Den Butter: Benjamin de Butter, Partij voor de Dieren.

De heer Sunder: Rolf Sunder, partij Ongebouwd.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Goedenavond, Nieske Dijkshoorn, BBB.

De heer Verheij: Goedenavond, Leendert Verheij, BBB.

De heer Sluijs: Ralf Sluijs, BVNL.

Mevrouw Zandstra: Lobke Zandstra, Partij van de Arbeid.

De heer Kiela: Peter Kiela, Partij van de Arbeid.

De heer Heijboer: Goedenavond, Ko Heijboer, AWP.

De heer Van Kasteren: Frans van Kasteren, AWP.

De heer Lont: Ytzen Lont, ChristenUnie/SGP.

De heer Jansen: Goedenavond voorzitter, Maarten Jansen van het CDA.

Mevrouw Dekker: Roos Dekker, VVD.

De heer Vuijk: Ronald Vuijk, VVD.

De heer Vissers: Goedenavond, Marcel Vissers, Water Natuurlijk.

Commissielid Cliteur: Goedenavond, Tális Cliteur, Water Natuurlijk.

Mevrouw Koop: Manita Koop, Hoogheemraad.

De heer Tieman: Robert Tieman, Hoogheemraad.

De voorzitter: Gaan we het rondje weer terug. Marc Weterings vanavond in de rol als uw voorzitter, onafhankelijk.

De heer Ouwendijk: Peter Ouwendijk, Hoogheemraad.

De heer Daverveldt: Piet-Hein Daverveldt, Dijkgraaf.

De voorzitter: Iets te enthousiast begonnen aan de rechterkant, volgens mij, de heer Boxmeer. Geen probleem. We hebben een afmelding van de heer Jannink van Natuurterreinen. Dan zou ik graag volgens de agenda u willen ... Tenminste, er is een verzoek binnengekomen van de Partij van de Arbeid om een aantal voorstellen als hamerstukken te gaan behandelen, tenminste niet te gaan behandelen in deze agenda. Kunnen de partijen zich daarin vinden of is er ... Zijn er partijen die op- of aanmerkingen ...

De heer Heijboer: Ik zou kort de klachtenverordening willen behandelen.

De voorzitter: Sorry, excuus, ik heb u even niet verstaan.

De heer Heijboer: Ik zou kort de klachtenverordening willen behandelen. De klachtenverordening.

De voorzitter: De stukken die waren verzocht was 4B02, 4B05, 408 en B409 en 11, intrekken van de verordening. Dan ga ik hem eventjes ... Het voorstel was van de Partij van de Arbeid om B402, B405, 408, 409, en 4011, maar nou zie ik bij de heer Heijboer een opmerking over B408, klopt dat? Die wilt u graag besproken hebben? Dat kan. Ik zou graag als voorzitter een beroep op u willen doen, ook voor de interactie, om toch het politieke spel wat meer te gaan uitvoeren met elkaar. Dus probeer vooral als partij zijnde even te gaan polsen bij andere partijen hoe die erin staan, want zoals ik al zei: het blijven ... Tenminste, de portefeuillehouders zijn natuurlijk altijd bereid om vragen te beantwoorden. Maar om dus politiek eruit te halen, daar draait het uiteindelijk ook wel om, voor meerderheden. Daarin opvolgend zou ik ook willen vragen of er echt hele dringende technische vragen zijn op dit moment, want er was jongstleden ook een tafeltjesavond en die is helaas door onvoldoende animo is die ook geannuleerd waar iedereen ook zijn technische vragen kon stellen. Dus in het vervolg zou ik ook wel willen verzoeken: gaat u wel ook die tafeltjesavondjes bezoeken, want daar worden natuurlijk ook ambtenaren voor vrijgesteld. Helaas was daar te weinig animo. Dus ik weet niet of er dringende technische vragen zijn op dit moment vanuit het ... Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat ik één technische vraag in mijn inbreng heb en dat is een vraag die wel beantwoord is in de technische vragen, namelijk over het budget voor biodiversiteit. Maar het antwoord vond ik niet heel helder en ik zou graag nog de bevestiging willen hebben of ik nou goed begrijp dat het budget voor biodiversiteit wel schuift in de begroting, maar dat het bedrag hetzelfde blijft.

De voorzitter: Zal ik u daar dadelijk als ik het rijtje even afa de ruimte voor geven? Kom ik daar dadelijk bij u op terug.

2. Toezeggingenlijst commissie Bestuur, Financiën en Organisatie

De voorzitter: Zijn er op dit moment nog de toezeggingenlijst van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

3. Mededelingen

De voorzitter: Zijn er opmerking of aanvullingen vanuit de commissie? Niemand? Zijn er terugkoppelingen vanuit de portefeuillehouders?

De heer Daverveldt: Ik heb nog een mededeling ...

De voorzitter: U mag een mededeling doen.

De heer Daverveldt: Ik wil graag ... U heeft het waarschijnlijk gehoord dat in de Eerste Kamer nog een motie is ingediend over de invoeringsdatum van de Omgevingswet. Er bestaat dus een kleine kans dat de Omgevingswet toch later in werking treedt. Daarom wil ik u adviseren om aan de Verenigde Vergadering te adviseren om de besluiten waar nu in staat: inwerkingtreding ... Wat is het? Per 1 januari 2024, om daar een stukje tekst aan toe te voegen namelijk: of zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt. Dus dat is puur een procedurele aanpassing, niet een inhoudelijke. Dat heeft betrekking op drie agenda stukken, namelijk ... Moet ik het er even bij pakken. De verordening nadeelcompensatie, daarvan heb ik begrepen dat u zegt: die kan als hamerstuk door naar de VV, maar die moet dan op deze manier even worden aangepast. Het heeft ook betrekking op het invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024. Precies hetzelfde, zelfde aanpassing. Tenslotte: wijzigingsbesluit, delegatiebesluit Delfland 2023. Dus ik hoop dat u akkoord gaat dat wij in de bestuursvoorstellen deze kleine aanpassing doen.

De voorzitter: Dank u wel, heer Daverveldt.

De heer Vuijk: Voorzitter, in welke vorm moet deze toestemming? Is het voldoende dat wij hier knikken of zwijgen of bemoedigend terugkijken?

De voorzitter: Dat is een hele goede vraag. Als u het woord wil, zou ik graag een handje willen zien, mocht u een interruptie willen doen, dan geldt hetzelfde. Dank u wel. Zijn er nog andere portefeuillehouders die een terugkoppeling willen geven? De heer Vuijk, VVD. Geen portefeuillehouder, maar wel een mededeling.

De heer Vuijk: Voorzitter, ik herhaal graag mijn opmerking, in welke vorm moet deze aanpassing geschieden? Moet dat met knikken of moet ik daar iets over zeggen of ... In wat voor vorm moet dat?

De heer Daverveldt: Ik zou willen voorstellen dat u dit besluit gewoon ... Strikt genomen wordt hier niks besloten, maar ik ga ervan uit dat iedereen akkoord is dat wij deze aanpassing doen. Dat het ook dus geen effect heeft of het nou wel of niet een bespreekstuk of hamerstuk is. Ik ben zo vrij om te concluderen als ik rondkijk dat iedereen zegt: dit is een pure procedurele aanvulling, dat iedereen daarmee akkoord is dat we deze aanpassing maken. Dan gaan we dat doen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere portefeuillehouders met een mededeling? Dan gaan we naar de terugkoppeling? Net al gehad toch? Uit de commissies?

03.A Terugkoppeling Unie Commissies

De voorzitter: Terugkoppeling uit commissies, zijn daar nog mededelingen? De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Nee, dank u wel, mijnheer de voorzitter, geen mededelingen.

4. B. Besprekingsstukken

04.B.01 Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028

De voorzitter: Dan gaan we rustig naar de sprekersstukken toe. Dan beginnen wij bij 4B01. Welke woordvoerder en welke fractie zou daar het woord voor willen voeren? En zou op voorhand misschien een portefeuille nog een intro willen geven, ja of nee?

De heer Ouwendijk: Ik zou graag een introductie geven, mijnheer de voorzitter. Het gaat per slot om de begroting 2024 van het Hoogheemraadschap van Delfland. De koers die het college daarin vaart, die is heel goed terug te vinden in het waterbeheerprogramma en in het collegeprogramma voor het coalitieakkoord zoals dat is voorgelegd. Dat coalitieakkoord dat markeert een trendbreuk, dat is inmiddels wel duidelijk, met name op het gebied van waterkwaliteit en waterzuivering. Deze begroting volgt die trendbreuk in zijn geheel en niet alleen als intensivering van het water kwaliteitsprogramma, maar ook op het gebied van financiële duurzaamheid. Financiële duurzaamheid betekent voor ons volhoudbaarheid. We streven naar een financieel beleid dat niet alleen de huidige maar ook de toekomstige voorzienbare uitgaven in overweging neemt. In die zin leidt dat tot een gelijkmatige ontwikkeling van tarieven en daarmee creëren we een stabiele basis voor de toekomst. Deze begroting laat dat, wat ons betreft, ook zien door meer dan een gebruikelijke doorkijk, want dat is de normale meerjarenraming als ik hem zo mag noemen. Maar we kijken zelfs verder, we kijken zelfs naar de ontwikkeling tot en met 2040, dat is zestien jaar verder dan dit begrotingsjaar. Vanzelfsprekend kun je dan alleen de zaken die voorzien worden kun je daarbij betrekken en voor het onvoorziene, daarin schik je voor over een reservepositie. Maar belangrijk om hier even te noemen is de gelijkmatige ... De gematigde tariefverhoging die we voorstellen en in absolute zin is deze vergelijkbaar met die van andere waterschappen. We zitten aan de onderkant van de bandbreedte in relatieve zin en in absolute zin hebben we een redelijk gemiddelde tariefverhoging. Tijdens de algemene politieke beschouwingen zal ik uitgebreider op de begroting ingaan en voor nu zou ik hem in bespreking willen geven.

De voorzitter: Dank u wel, heer Ouwendijk. Ik doe even een rondje bij de partijen. Zal ik aan de rechterkant beginnen?

De heer Den Butter: De heer Butter, Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

De voorzitter: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Den Butter, excuus.

De heer Den Butter: Wij hebben wel een aantal opmerkingen over die begroting. In grote lijnen kunnen we ons er wel in vinden, alleen een vraag die wij hadden gesteld in de technische ronde die werd als politiek beschouwd. Dus die gooi ik hier dan maar gelijk op tafel. Dat is eigenlijk: nu met de nieuwe begroting, zijn we nu KRW-proof? Ik begrijp dat dat nattevingerwerk is, maar hoe schat u de kansen in ... Dat zouden we graag van het college willen horen in hoeverre we nu met deze ambitie door het college gesteld of we daarmee die KRW-richtlijnen gaan halen. Dat is één. Tweede punt, nou vrees ik dat ik mevrouw Zandstra het gras voor de voeten wegmaaien, maar ... Dat is die bij biodiversiteit, daar hadden ook een technische vraag over gesteld en

tot onze schrik waren we ruim een ton kwijt in biodiversiteit. Toen bleek dat er wat was geschoven tussen de KRW-begroting en biodiversiteit, maar toen nog steeds was dat bedrag kwijt. In het antwoord dat we daarop kregen bleek dat daar alleen sprake was van een verschuiving. Maar we hadden toch wel gehoopt, zeker wij als Partij voor de Dieren, dat er ook wat biodiversiteit betreft toch wel wat meer ambitie zou worden getoond door het college, omdat dat toch ook een essentieel onderdeel is van die Kaderrichtlijn Water criteria. Dus we hadden gehoopt dat daar nog ergens nog een potje te vinden viel waar ook die biodiversiteit toch wat meer aandacht zou krijgen dan nu. We vinden dat die toch wat schamel ervan afkomt. Een aantal andere punten waar we ook vragen over hebben gesteld, maar ik heb geconstateerd dat we gisteravond dat ... Tieman ook het een en ander heeft gezegd over andere CO2-uitstoot, lachgas en dergelijke, dus ik ... Met tevredenheid hebben zien we dat tegemoet. Hetzelfde geldt ook, ik geloof dat het de avond ervoor was dat mijnheer Boxmeer ook het een en ander heeft gezegd ook over rivierkreeftjes. Daar zien we dan ook wel tegemoet. Hadden we dat het ook willen zeggen, maar we zien dat het in andere commissies al aan de orde is gekomen. Dan wat betreft die heffingen, ik weet niet of dit nu de plaats is, maar het gaat ook over meerjarenraming en wij hadden toch ... We hebben ook een daar een opmerking over gemaakt. We zien daar toch een vrij onevenwichtige verschuiving of toename in de belastingtarieven, dat huurders er meer op achteruitgaan dan andere categorieën bijvoorbeeld. Dat lijkt ons toch niet helemaal te rijmen met het streven om ook de vervuilen te laten betalen. Wat wij ook hebben gezien bij de legesverordening, dat toch het streven ernaar is opgericht om voor het gebruik te betalen. Dat is ook wat het nieuwe belastingstelsel ook voorziet en dan zien we bij glastuinbouwbedrijven zelfs een negatieve stijging. Dat zouden we toch graag anders willen zien. Waar we ook een beetje naar op zoek waren is een stip op de horizon om ... Zijn er nu concrete plannen ook om te kijken of we de gebruiker en vervuiler meer kunnen belasten en op die manier ook een evenwichtigere verdeling te krijgen van de lasten in het waterschap? Ik denk dat ik daarmee de belangrijkste punten wel heb benoemd. Pagina 50, die heb ik inderdaad, over die heffing inderdaad. Daar wil ik het voor nu bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, heer Den Butter. De heer Sunder, Ongebouwd.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik heb met veel genoegen kennisgenomen van de begroting zoals die voorligt. Dit is mijn eerste begrotingsbespreking van Delfland. Ik ben zeer te spreken over het feit dat er een geleidelijke verhoging is en dat dat ... Zeker met de grote opgaves die ons tegemoet komen. Was in alleen een punt waar ik me toch wel een beetje ... Zorgen is misschien een groot woord, maar ... De rivierkreeftbestrijding is in dit begrotingsstuk eigenlijk amper benoemd. Ik heb in de 104 pagina's maar vier keer het woord rivierkreeft voorbij zien komen en dat lijkt me toch eigenlijk iets ... Gewoon te weinig, omdat we in het coalitieakkoord ook benoemd hebben dat we voor een stevige een degelijke aanpak gaan tegen die rivierkreeften. Een trendbreuk. Dus waar blijft de significante investering in de bestrijding van die rivierkreeften? Dat is eigenlijk tot zover mijn verhaal. Waar blijft die investering? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Sunder. Uw vraag is genoteerd. Mevrouw Dijkshoorn, BBB, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt de begroting 2024 in de meerjarenraming. Allereerst dank aan de organisatie voor het opstellen van deze goed leesbare begroting. Voor deze begroting geldt het coalitieakkoord als uitgangspunt, naast het al bestaan en lopen het beleid zoals de WPP6 en de motie van november 22 bestuurskracht 2023 en verder. Waar we vooral aan de voorkant veel meer betrokken willen zijn en ook de brief van waterbodesturend, zijn beleidsbepalende documenten. Er komt nog wel wat op ons af de komende jaren en daar zit ook nog wel een grote onzekerheidsmarge in. Zoals de zuivering de Groote Lucht en ook de richtlijn Stedelijk Afvalwater. Daarom zijn we blij dat deze begroting daadkracht laat zien. We nemen onze verantwoordelijkheid, zoals dat ook opgeschreven is in het coalitieakkoord: water, mens

en natuur. Een groot aantal punten uit het coalitieakkoord staan dan ook al duidelijk beschreven in de begroting, onder andere de inzet voor waterkwaliteit en hoe de financiering tot de tarieven komen. De afspraak om langs de drie lijnen, de dekking van onder andere de kosten te kijken, is heel duidelijk uitgelegd. Dat ze nu moeten reserveren voor onder andere de zuivering en de richtlijn stedelijk afvalwater, staat voor ons ook voorop. We kunnen niet over vier jaar bij de ingelanden aankomen met dan pas het geld voor de nieuwe zuivering. Dan moeten we nu meenemen en voor reserveren. Als nieuwe fractie werd er wel even teruggekeken en de vraag gesteld: was het niet verstandiger geweest met het richt op wat er komt, niet eerder van de nullijn af te kijken? Toch zien wij als fractie de tariefstijging als passend bij de opgave die wij terugzien uit de acties vanuit het coalitieakkoord. Deze stijging past in het sober en doelmatig optreden. Hebben we dan geen kritische punten? Jazeker wel. Dat wil ik dan viertal punten noemen. Dat is het eerst, de organisatie. Steeds komt terug, zowel als onlangs ook bij de Burap en dan ook nu, personeel ... De inzet zou moeten zijn: zet volledig in op het huidige personeel, ga nog eens goed langs alle afdelingen en kijk of we daar nog iets kunnen verbeteren. Is het nodig dat we veertig ecologen hebben bijvoorbeeld? Nog meer inzetten op het opleiden van mbo'ers. Kunnen we afdelingen nog beter samen laten werken? Zoveel taken en functieomschrijvingen dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Probeer om te denken en kijk wat nieuwe middelen zoals Chat GPT voor efficiency slag zou kunnen maken voor Delfland. Samenwerken met onze buurtwaterschappen. We hadden daar een technische vraag gesteld, maar die zou politiek zijn. Kijk naar de aanbesteding, hebben wij iemand die bijvoorbeeld daar heel goed mee kijkt naar de markt wat dat is en om dat vast te zetten? Als tweede punt hebben we communicatie. Wij zien daar ook nog zeker grote verbeterenschappen. Waarom negatief reageren, zoals over dat Krooshek bij de wateroverlast en niet op wat er allemaal goed ging of goed gaat? Daar wil ik dan heel kort even bij stilstaan, want die dag van 2 op 3 november, we zien vast de evaluatie nog wel tegemoet wat er goed ging en wat er fout ging en wat verbeterd kan. Het is ook goed dat wij dat zien dat er af en toe eens een bui valt, dan worden we weer getriggerd om te doen. Maar de organisatie was hier al vroeg mee bezig en daarom heb ik voor de organisatie stroopwafels, want het waren kanjers die dan daar die weekend voor ons hebben ingezet. Dus deze geef ik straks aan de organisatie. Het is er één, ik kon helaas niet weg. Maar ik denk dat hij wel goed terecht komt. Als inzet en wat de evaluatie dan ook mag doen van punten wat we daar weer kunnen leren. Wat we mee willen geven ook is: er komt straks een flyer met heffingen, besteed daar meer aandacht aan. Waarom gaat dat tarief omhoog? Laat het ook eens door een willekeurig persoon lezen of die snapt wat er juist in staat, of de boodschap goed overkomt. Van ons mag er daar ook in staan dat we vier jaar lang de nullijn hebben gehouden, maar dan ook de grote opgaven noemen. Zelfs een jaar hebben we gehad dat het tarief tien euro naar beneden ging voor de zuiveringsheffing. Volgende punt is efficiency. Dat willen we dan gericht één punt eruit pakken en dat is bijvoorbeeld de schouw. We hebben signalen ontvangen dat medewerkers nadat ze een infomiddag bijgepraat zijn over schouw, instructies krijgen hoe je sloten moet schouwen. Dit werk wat wij begrepen hebben uit het veld wordt zo complex gemaakt dat ze maar een paar sloten per dag toekomen. Terwijl voorheen de schouwmeesters een bepaalde polder met gemak in een dag konden doen. Wij vragen ons af: welke opdracht hebben ze dit jaar allemaal meegekregen en wat levert dat nu extra op? Maak ook meer gebruik van benchmark, onder andere TenderNed met betrekking tot aanbesteding en inkoop. Ook willen we wijzen nog even op als laatste punt, riool overstort. Bij de technische vragen staat dat er niet alles in beeld is. Vooral maken wij ons dan zorgen over de piekbelasting. Kan de zuivering die rioolgemalen aan? Ligt daar niet meer de opdracht ook richting de gemeente om daar meer op te sturen? Dan hebben we ook nog een motie eigenlijk voorbereid en dat wil ik graag even meegeven aan de volgende die nog komen en anderen in de tweede termijn. Een motie ingediend, of tenminste voorbereid, door ons jongste fractielid, de heer Siskens. Dat is eigenlijk een motie solidair met burgers door inleveren van een deel van de vergoeding. Ook wij hebben onze ... Als vergoeding voor inzet omhoog gekregen van 33 procent onlangs in april. In de begroting gaan we gemiddelde lastenstijging doen. Kunnen wij niet zelf als bestuurders, als VV leden, ook iets inleveren om dat in

het fonds te doen of denk erover na hoe we dat zouden kunnen doen, waar wij dan de komende vier jaar iets uit kunnen halen wat gericht is op bijvoorbeeld jongeren of die iets moeilijk ... Want als het rood staat, kun je niet groen doen. Maar dat wil ik iets meegeven om er eens over na te denken: hebben wij allemaal 30 euro per jaar over of 100 euro voor elk fractielid dat we stoppen in het fonds? Voor vier jaar lang elk jaar 100 euro, dan hebben we toch een mooi budget om iets te doen en een signaal te geven dat wij als bestuurders ook wat doen richting de tariefsverhoging. Dat wil ik graag meegeven. Dan wil ik als besluit: wees creatief, werk meer samen en vindt niet altijd zelf het wiel uit. Dank u wel.

De heer Vissers: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Vissers, Water Natuurlijk, gaat uw gang.

De heer Vissers: Voorzitter, ik wil graag een vraag stellen aan mevrouw Dijkshoorn. Want ik zat vol verwachting op de motie te wachten of een ander voorstel, want ik ... U heeft het zelf over communicatie en in de communicatie heb ik gelezen dat de BBB zou komen met een voorstel wat ons in elk geval redelijk bekend en ook sympathiek overkomt, dat we nu eindelijk serieus gaan onderzoeken hoe we naar verbruik kunnen gaan heffen. Dat heb ik nu gemist in uw verhaal. Klopt dat?

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn: Voorzitter, dank u wel. Dat klopt in het verhaal. Het staat duidelijk in het coalitieakkoord dat dat opgepakt wordt en daar zien wij ook naar uit. Dat was voor ons eigenlijk vanzelfsprekend dat het komende jaar dat opgepakt wordt, dus ik heb dat niet genoemd. Ik wou dus juist andere punten eruit halen die wij als belangrijk vinden. Maar sowieso, dat was ook namens ... Namens alle fracties willen we dat zeker inzetten het komende jaar. Kijken wat eruit komt.

De voorzitter: Dat voor u voldoende, Mijnheer Vissers? Gaan we naar de heer Sluijs, Belang van Nederland, gaat uw gang.

De heer Sluijs: Dank u wel, voorzitter. Ik kan het redelijk kort houden. Maar de tariefverhoging van de waterschapsbelasting ligt voor BvNL zeer gevoelig. We hebben hier veel mails over gekregen, opmerkingen over gekregen, ook van onze kiezers. Want wij staan juist voor lagere lasten voor de inwoners in plaats van hogere lasten. Ook een van de redenen van de verhoging is voor ons een flinke steen des aanstoots namelijk de Europese Kaderrichtlijn Water. Ook hier is BvNL altijd kritisch op geweest, wij zien in deze Brusselse richtlijnen een stikstofcrisis 2.0 aankomen. Ook de Hogeheemraad bekent zelf dat het met het extra geld van Delfland erg moeilijk zal worden om die KRW-doelen te halen. Ik las in de krant dat hij zei: die doelen kunnen we alleen halen als iedereen in ons gebied samenwerkt en meewerkt. Na stikstof zijn het wederom de burgers die nu kunnen opdraaien voor, hoe wij het noemen, dictaten vanuit Brussel. Dus voorzitter, wat BvNL betreft moeten de kerntaken centraal staan, dus dat is: zuiveren van het rioolwater, het repareren van dijken en het schoonhouden van water. Daarom ook een vraag aan het college: snijdt het waterschap ook in eigen vlees of wordt de rekening puur en alleen bij de bewoners neergelegd? Ik zie een hand in de lucht gaan daar.

De voorzitter: De heer Heijboer voor een interruptie, gaat u gang.

De heer Heijboer: Dank u wel. Ik heb een vraag aan u. Delfland betaalt jaarlijks ongeveer 30 miljoen aan rente en dat komt omdat in het verleden weinig is afgelost. Dus de burgers van nu betalen 30 miljoen voor kosten die in het verleden zijn gerealiseerd. Door de tarieven te verhogen, en daar kom ik straks in mijn praatje nog

wel op, kun je dus ook een deel van die kosten van die leningen aflossen, waardoor je op termijn goedkoper uit bent. Hoe staat u daar tegenover?

De voorzitter: De heer Sluijs, gaat uw gang. Wilt u er überhaupt op reageren?

De heer Sluijs: Ja, zeker, natuurlijk. Hele goede vraag natuurlijk. Ik denk dat dat inderdaad een logische gevolgtrekking is die u doet. Mevrouw Dijkshoorn had het net ook over een bijsluiters, een folder, hoe ga je uitleggen waarom een tariefsverhoging nodig is? Dit zou daar wellicht ook in opgenomen kunnen worden, omdat het op lange termijn kan betekenen dat de burgers goedkoper uit zijn omdat we een hoge rentelast hebben. Als dat een van de onderdelen zou kunnen zijn en ook de uitleg zou kunnen zijn in die brochure waarom er een tariefsverhoging nodig is, dan vind ik dat een heel goed punt. Dus is een terecht punt wat u maakt.

De voorzitter: Is daarmee uw vraag beantwoord de heer Heijboer? Dan gaan we ...

De heer Sluijs: Ik was nog niet helemaal klaar, voorzitter.

De voorzitter: Excuus, de heer Sluijs, gaat uw gang.

De heer Sluijs: Ik ging richting mijn laatste zin. Eigenlijk was het ook mijn vraag: in hoeverre snijdt het waterschap ook in eigen vlees of leggen we het puur en alleen bij de burgers neer? En welke garanties kan men geven dat de KRW-doelen, die wij betwisten, de komende jaren niet voor nog veel meer verhogingen gaan zorgen? En hoe gaat het college ervoor zorgen dat de laagste inkomens ontzien worden? Wat dat betreft zijn we heel erg benieuwd naar de antwoorden, want zoals BvNL er nu in staat, hebben wij best wel heel veel moeite om deze begroting te gaan steunen. Dus daarom willen we graag die antwoorden horen en wellicht dat we daarin dan ook overtuigd kunnen worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Sluis. Ik zie de portefeuillehouders druk schrijven, dus uw vragen zijn genoteerd. Dan gaan we door naar mevrouw Zandstra van de Partij van de Arbeid. Ik zou u graag eerst ruimte willen geven voor uw technische vraag die niet voldoende beantwoord was, want ik ben helemaal met u eens, die vraag moet gewoon verhelderd worden. Dus gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, Partij voor de Dieren heeft er daarnet ook al naar gevraagd en volgens mij heb ik hem net ook gesteld. Gaat over het budget voor biodiversiteit, of dat nu gelijk blijft het komend jaar. Het werd net ook al daar genoemd. Dus dat was mijn technische vraag, die me niet helemaal duidelijk werd uit de beantwoording.

De voorzitter: Ik kijk even naar de portefeuillehouder. De heer Van Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Ik zal daar antwoord op geven. Het budget in 2023 stond alleen maar ... Bij biodiversiteiten bestond uit 257.000 euro, in 2024 staat 200.000 euro bij waterkwaliteit en 177 bij biodiversiteit. Dat maakt een stijging van 120.000 euro. In de toelichting spreken wij in tonnen en is er misschien verwarring ontstaan. Maar er is een verhoging rondom biodiversiteit van 120.000 euro.

De voorzitter: Is hiermee voldoende uw vraag beantwoord, mevrouw Zandstra?

Mevrouw Zandstra: Zeker.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Zandstra: Ik ben ook blij te horen dat het dus iets omhooggaat dat budget daarvoor. Fijn dat we hier over de begroting kunnen praten en ook dank voor de beantwoording van de technische vragen. We hebben naar aanleiding van onze technische vragen wel een aantal vervolgvragen die we denken dat ze politiek zijn en niet technisch. We hadden een vraag gesteld over de loonstijging waarmee u rekent, dat is 4 procent. Wij vroegen ons toen bij de technische vragen al af of dat wel voldoende zou zijn en waar dat op gebaseerd is. We zien nu ook dat de cao voor gemeenten volgend jaar met 6 procent stijgt. Wij vragen ons af of die post niet ook hier hoger begroot moet worden dan die in deze begroting wordt gedaan. Mijn andere vraag die politiek was beoordeeld was: stel dat er een beweging op gang komt landelijk om samen met andere organisaties onderzoek te doen naar de beste manier om een fauna uittreed plaats te realiseren, hebben we daar dan in de lopende begroting budget voor of moeten we daar een apart potje voor reserveren? Wij zien in de begroting voor 2024 vooral een voortzetting van het beleid met een extra accent op waterkwaliteit. De besteding voor 2024 wordt begroot op 2,6 miljoen en naar verwachting is dat alles, tussen haakjes, wat we extra kunnen uitgeven het komend jaar om daar stappen op te zetten. Wij hopen van harte dat die uitvoering zo goed verloopt dat er op deze post een overschrijding te merken is aan het eind van het jaar. Dus wat ons betreft een oproep aan de Hoogheemraad om echt hier hard mee aan de slag te gaan en indien nodig, geef alsjeblieft meer geld daarvoor uit ook al in het komende jaar. Wij zien de lasten fors stijgen, dat is niet leuk, maar de Partij van de Arbeid denkt wel met het college dat het noodzakelijk is om de lasten te laten stijgen. Maar we hebben wel twee aandachtspunten over hoe die lasten dan vervolgens verdeeld worden. De eerste is, werd ook al genoemd door de Partij voor Dieren, dat is: wij kijken naar voor wie de lasten het meeste stijgen, dan gaat dat bij de huurders zijn. Dat kun je zien op pagina 50. 9,9 procent en 11,7 procent stijgt het tarief voor mensen die in een huurwoning wonen en voor alle andere groepen is dat minder. Zelfs voor een aantal categorieën dalen de kosten. In de beantwoording van de technische vragen blijkt dat dat wel anders kan, maar dat we dan de kosten toedeling moeten veranderen. Mijn vraag aan het college is: waarom hebben we die kosten toedeling dan niet veranderd? Een van de redenen die dan genoemd zou kunnen worden is dat dat een heel lange doorlooptijd heeft, vier maanden, staat in de beantwoording van de technische vraag. Dat wordt ... Maak ik daaruit op, te kort gezien om dat nog voor het komend jaar te realiseren. Maar dan zou ik wel in ieder geval ook aanvullend aan het college willen vragen om ervoor te zorgen dat we volgend jaar een stuk krijgen over de kostentoedelingsnorm ruim voordat die termijn van vier maanden gaat gelden. Zodat we daar echt een politiek debat over kunnen voeren of die kosten toedelingsnorm nog goed is zoals die nu is en dat we dat niet pas bij de begroting bespreken op het moment dat het argument gebruikt kan worden dat de invoering al te dichtbij is, waardoor we het niet meer kunnen aanpassen. Dus dat is een toezegging die ik graag zou willen om daar volgend jaar op een eerder moment over te kunnen spreken met elkaar. Het moge duidelijk zijn dat als het college daar mogelijkheden toe ziet, wij graag zouden zien dat het dus anders gaat in de tarieven voor volgend jaar. Wij zouden graag zien dat de huurders niet meer relatief moeten gaan betalen dan de andere categorieën. Tweede zorgpunt voor de Partij van de Arbeid is de kwijschelding. Het zal u allemaal niet verbazen, we hebben deze discussie natuurlijk ook al eerder gevoerd. Wij zijn van mening dat we de mensen met de kleinste beurs moeten ontlasten en de kwijschelding moeten uitbreiden door het tarief te verhogen. We hebben wel nog, dat komt eigenlijk van een suggestie van de AWP, een voorstel over hoe we nou die kwijschelding ook organiseren voor de groep die we het wel hebben. Zou het nou niet beter zijn voor de burger als we zorgen dat op moment dat mensen in aanmerking komen voor die kwijschelding dat gewoon in een keer geregeld wordt? Zowel bij de gemeente als bij het waterschap, misschien zijn er nog andere organisaties waar sprake is van een kwijschelding. Zou u nou niet met de Unie van Waterschappen en de VNG willen kijken of die kwijschelding voor mensen op een andere manier uitgevoerd kan worden, waardoor ze veel makkelijker en automatische daarvoor in aanmerking komen als ze aan de voorwaarden voldoen.

Voorzitter, we hebben ook technische vragen gesteld over water en bodem sturend met de vraag of onze instrumenten nu scherp genoeg zijn om dat echt te kunnen benutten. In de beantwoording staat: in deze processen nemen we een stevige positie in als gebiedspartner, als waterexpert en uitvoerder van maatregelen vanuit onze doelen op het gebied van waterkwaliteit, kwantiteit en veiligheid. Wat de Partij van de Arbeid betreft, echte oproep: probeer dat uit, ben stellig, ben die stevige gebiedspartner. Dat mag dan best achteraf een keer blijken dat u te stellig was en dat u moet zeggen: weet je wat, deze keer hebben we het niet bereikt. Maar laat zien dat we wel een scherpe mening hebben, zodat we daar echt als waterschap onze positie kunnen nemen. Voorzitter, voor zover in eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. Dan gaan we naar de heer Heijboer, AWP, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de organisatie, medewerkers van Delfland voor de toegezonden begroting die op een aantal punten echt wel anders is dan voorgaande jaren. Opvallend is dat we nu echt wel gaan sparen voor toekomstige uitgaven en onkosten. Waar we in 2022 de 10 euro verlaging van de zuiveringsheffing als AWP liever hadden gebruikt voor afbetaling van langlopende schulden, zien we nu een stijging van 83 euro per VE in 2022 naar 106 in 2024. Dat is in twee jaar een stijging van 26 procent. Maar zoals gezegd, was het tarief van 2022 eerder een vergissing dan een toekomstgericht tarief. Wat me ook brengt ... Wat vorige sprekers ook al zeiden is dat voor gezinnen die 5 euro per maand tekortkomen, dat dan een stijging van 5 euro per maand in twee jaar echt wel voor problemen kan zorgen. We zien ook de verschuiving die al eerder genoemd is van kosten richting de burgers en dat bedrijven soms minder betalen. Wij willen daar ook graag over meedenken en ook graag ondersteunen we de oproep om de kosten toedeling tijdig te agenderen. We waarderen het dat voor nieuwe langlopende leningen vanaf 2024 die jaarlijks worden afgelost. We hebben hier altijd voor gepleit en voelen ons dan ook goed gehoord. We hebben nog wel een vraag aan de portefeuillehouder: gaat u bij de herfinanciering van langlopende aflossingsvrije leningen of gaat u in de toekomst voor meer flexibiliteit? Dat als het een keer meezit bij het waterschap dat je ook af kan lossen of kan herfinancieren als de rente laag staat. Het resultaat van de hogere tarieven wil ik ook wel vernoemen is dat de netto schuldenquote ook in de toekomst onder de 250 procent blijft. Ik meen dat dat in voorgaande begrotingen niet gehaald zou worden. Wij vinden dat een goed en gezond uitgangspunt, dus daar ook een compliment voor. De AWP is van mening dat verbetering van de waterkwaliteit tot het niveau, zoals minimaal de verplicht in de KRW, in belangrijke mate worden belemmerd door chemische stoffen afkomstig uit de glastuinbouw. We constateren dat deze situatie reeds langjarig bestaat en voortduurt, ondanks de jarenlange samenwerking met de glastuinbouwsector die gericht is op het beperken van die missie uit de kassen. Jaarlijks tien of meer chemische middelen worden aangetroffen in concentraties boven de wettelijke normen. We zien in de begroting het voornemen om vaker te controleren strikter te handhaven bij individuele glastuinbedrijven, maar er wordt, als ik het goed gelezen heb, maar één extra handhaver bij het personeel toegevoegd. Helaas constateren we dat onder de huidige kostenverdeling 90 procent van de kosten voor controles in de glastuinbouw worden opgebracht door ingezetenen en huiseigenaren. We zouden het redelijk en billijk vinden dat de glastuinbouwsector een extra bijdrage zal leveren aan de hogere kosten voor controle en handhaving tot het moment dat de chemische middelen, afkomstig uit de lasten bouw, niet meer boven de normen uitkomen. Ik zou graag horen of de portefeuillehouder denkt met een extra handhaven, wat op zich positief is, de terugdringing van chemische stoffen nu wel voor elkaar te krijgen. Wat vindt de portefeuillehouder, wat vinden andere fracties ervan om de kosten van de extra controles te leggen bij de veroorzaken, namelijk de glastuinbouw? Voorzitter, het college gaat samen met de provincie Zuid-Holland een draagkrachtanalyse uitvoeren om de impact van gemotoriseerde vaarrecreatie beter in beeld te brengen. Tegelijk koppelen zij daaraan het onderzoek naar de wenselijkheid van de herinvoering van een registratiesysteem van vaartuigvergunningen. Ik heb een paar vragen aan de portefeuillehouder. Welke

aanleiding of probleem hebt u gezien voor dit onderzoek? Hoe verhoudt de impact van vaarverkeer zich tot de impact van bijvoorbeeld de glastuinbouw op de waterkwaliteit? Welke contacten hebt u gelegd met de watersportsector en hoe betreft u hen erbij? Kunt u zich voorstellen dat samenwerking met de sector meer op zou kunnen leveren dan het opzetten van een dure administratieve rompslomp? Bent u bekend met het onderzoek van de stichting Recreatietoervaart Nederland, die heeft aangetoond dat lokale en regionale heffingen vaak meer kosten dan ze opbrengen? Dus dat je ... Dat is duidelijk, denk ik. Aangezien we ook bij Delfland weten hoe duur zo'n systeem vroeger was, wie vindt u dat de kosten van die ambtelijke administratie zouden moeten betalen? Met name ook gericht op mijn vorige punt, dat de ingezetenen de kosten van de controles en dergelijke van de glastuinbouw betalen. Hoe vindt u dan ... Moeten die burgers dat ook betalen of moet de vaarrecreanten dat betalen? Daar zou ik ook graag de meningen van anderen over horen, want ik proef dat daar een soort verschil gaat ontstaan. Als laatste, wij hebben een technische vraag gesteld over het persbericht over de tarieven en dat was exact dezelfde technische vraag die ik vorig jaar stelde. Chapeau, het antwoord van Delfland was ook weer exact hetzelfde. Consistent. Maar wat was nou mijn vraag? Mijn vraag was: waarom Delfland in de voorbeeld tarieven nog werkt met een woningwaarde van 250.000, terwijl de gemiddelde prijs landelijk ligt op 422 en in Zuid-Holland op 495.000. Het antwoord van Delfland was: dat vergelijkt zo makkelijk met voorgaande jaren. Dat is natuurlijk ook zo. Maar wat mevrouw Dijkshoorn al zei is: je moet begrijpelijk en aanschouwelijk communiceren met je ingezetenen. Dat gebeurt op deze manier niet. Voordat ik mijn vraag aan de portefeuillehouder stel, zal ik ook even vertellen wat mijn vraag vorig jaar was en wat het antwoord vorig jaar was. Misschien is dat ook wel makkelijk. Vorig jaar gaf de portefeuillehouder aan dat een woningwaarde van 250.000 inderdaad wel erg wereldvreemd overkomt en niet meer aansluit bij de werkelijkheid. Er zou worden nagedacht over een hogere waarde. In onze communicatie uitingen willen we toch ook een beetje hip en bij de tijd overkomen, dan vind ik dat deze publicatie er afbreuk aan doet. Mijn vraag aan de portefeuillehouder is: ik zou graag horen welke overwegingen ertoe hebben geleid om opnieuw een gedateerd bedrag te noemen in de advertentiecampaigned naar onze ingezetenen. Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Heijboer. Ik zie een interruptie van de heer Sunder, gaat uw gang.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik had een vraag aan de heer Heijboer. Hij kwam met een voorstel om de kosten van de handhaving bij de vervuilende partij te leggen, in dit geval de glastuinbouw, maar zouden we dat niet beter ... Het klinkt sympathiek, maar zouden we dat niet beter om kunnen draaien dat als een glastuinbouwbedrijf aan kan tonen dat die schoon werkt via bepaalde certificering of rapportering dat we dan de tarieven verlagen voor dat bedrijf?

De voorzitter: De heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel. We hebben het over de kosten van controle en hoe we die ... Als we die kosten van controle op de glastuinbouwsector kunnen verhalen, dan maakt het mij eigenlijk niet uit hoe we dat doen. Het kan best zijn dat we zeggen van: de boetes laten we ten goede komen aan degenen die aan kunnen tonen dat ze niet vervuilen, maar dat we de sector als geheel als sluitend financieel systeem zien. Dat is mijn voorstel. Dat dan de vervuilende tuinders meer moeten betalen en de niet-vervuilende tuinders beloond worden, dat vind ik op zich heel prima.

De voorzitter: Tweede interruptie, heer Sunder, gaat uw gang.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp wat de heer Heijboer vertelt, maar dat gevaar zitten hem erin als we zeggen: we gaan de kosten van de handhaving puur bij de glastuinbouw leggen, dat we dan ook

weer reuring krijgen onder de glastuinbouw. Die beweren goed bezig te zijn, zeggen: wij moeten betalen voor de handhaving van de buurman, om het zo maar te zeggen. Ik denk dat we die kant niet op moeten.

De voorzitter: U wil graag reageren, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Ik wil erop reageren. Op zich is het ook jammer, denk ik, dat het noodzakelijk is. Er is jarenlang met de glastuinbouwsector overlegd en de resultaten bij de monsternamen laten niet zien dat er veel verbetering is. Tegelijkertijd staat in deze begroting dat het vaarverkeer ook de waterkwaliteit negatief beïnvloed en met name omdat enkele recreanten te hard varen. Daar wordt wel gelijk een kostbaar registratiesysteem aan gekoppeld. Als dan de waterrecreanten dat kostbare recreatiesysteem moeten betalen, dan zie ik wel een verschil in behandeling. Vandaar dat ik er eigenlijk voor pleit, omdat wij in deze vergadering vaker uitgesproken hebben: de vervuiler betaalt, dat dan ook in dit geval de handhaving door de vervuilers moeten worden betaald. Dus dat zou ik dan een eerlijk systeem vinden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Heijboer. ... Dan de heer Lont, ChristenUnie/SGP, gaat uw gang.

De heer Lont: Dank u wel voor het woord. De eenentwintig waterschappen in Nederland investeren de komende twintig ... De komende bestuursperiode 200 miljoen extra per jaar. Ik heb gisteren toevallig met een collega van Schieland-Krimpenerwaard gesproken en zij stijgen 9 procent gemiddeld. Maar waarom de waterschappen het doen is wel met reden. Namelijk, we hebben een grote opgave als het gaat over waterkwaliteit, specifiek voor Delfland hebben we een opgave van verstedelijking. Daaraan verbonden ook RWZI De Groote Lucht waarbij we ook nog innovatie willen plegen en vernieuwing vanwege ook een extra trap, ook vanwege Europese eisen. Daarnaast is ook ... Hebben we in 2025 de energieneutraliteit die we nastreven en cyberveiligheid heeft ook zijn impact en aandacht. Dus er is gewoon echt heel veel wat op de organisatie afkomt. Daarom zien we ook wel het risico wat als de BBB noemde qua arbeidsmarkt. Wat je ziet, niet alleen hier, maar ook bijvoorbeeld in zorg en onderwijs, wat gewoon voor structurele problemen zorgt om die investeringen te kunnen doen als risico. Dus er komt nog wel wat op ons af. Maar we zijn toch blij met deze begroting om die uitgangspunten die we neerleggen en we hopen ook dat dat beleid wordt gecontinueerd door de begrotingen heen. Namelijk die opslag voor toekomstige investeringen met duidelijke doelen, niet onnodig betalen voor rente door geld te lenen op dat moment, gelijkmatig ontwikkeling van de belastingtarieven, zodat ook op lange termijn een duurzame balans ontstaat tussen opgaven, kosten, opbrengsten en de schuldpositie. Wij vinden dat gewoon goed beleid. Wat ik wel erken is wat er al genoemd is over de vervuiler betaalt en het debatteren over de kosten toedeling. Ik hoop ook dat we dat debat echt kunnen voeren en ook bijvoorbeeld dat onderzoek over het Waterspoor verder kunnen uitdiepen, omdat daar eigenlijk ook dat uitgangspunt daarachter zit van: de vervuiler betaalt. Dus dat vinden we belangrijk in ieder geval. Verder noemde Ongebouwd nog even de rivierkreeft, dat vindt onze fractie ook belangrijk met de burgers in het gebied. Tenslotte zijn we ook benieuwd naar de impact die al die woningbouw heeft ook op onze financiële huishouding en hoe dat dan geprojecteerd wordt. Daar is volgens ons ook nog wel wat extra aandacht voor nodig. Voor nu was dit een beetje beschouwend en niet zo vragend, maar ik wilde wel even aangeven waar dan onze accenten liggen en dat we in ieder geval onderschrijven wat de uitgangspunten zijn van deze begroting en dat ook voor naar de toekomst toe belangrijk is.

De voorzitter: Dank voor uw bijdrage in de eerste termijn, de heer Lont. De heer Jansen, CDA, gaat u gang.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Allereerst ligt er een mooie begroting voor ons, complimenten namens het CDA voor het opstellen van deze begroting. Het ziet er goed uit. Een kleine opmerking: in de begroting staan een aantal foto's ter illustratie, maar we missen eigenlijk een kaartje van Delfland. Ik vind wel dat als jij

dan zo'n belangrijk stuk publiceert, dat je dan in ieder geval moet laten zien welk gebied je dan bestrijkt en wat je dan eventueel in dat gebied wil doen. Dus ... Maar op zich complimenten voor zoals het eruitziet. Ook dank voor het beantwoorden van de vragen. Dan kom ik op een aantal inhoudelijke punten. Wij zien in deze begroting dat er een goed financieel beleid wordt gevoerd. Dat daardoor ook ... Dat hebben we heel duidelijk en daar zijn we ook blij mee. Dat zie je heel duidelijk, waarom de lasten moeten stijgen om toch vooruitlopend op extra investeringen die we in de komende jaren moeten doen. De opgaven voor ons zijn erg groot, om die alvast te dekken en daar ook vast op vooruit te lopen. De netto schuldquote en de ontwikkeling daarvan dat stemt ons zeer met genoeg, aangezien die 250 procent dat we daar gewoon toch echt onder blijven. Ook op sprongsgewijze verhogingen van de tarieven, dat die ook worden voorkomen op deze manier. Wat ons wel zorgen baart dat is dat investeringen toch weer iets achterblijven. We zouden willen benadrukken: blijf investeren en doe de belangrijkste investeringen, omdat je dan ... Anders kom je daar later ... Dubbel en dwars komt dat terug. Ik wil nog een aantal andere punten ook even noemen. Ten aanzien van waterkwaliteit zijn we zeer blij dat nu met deze nieuwe coalitie en met ook de nieuwe portefeuillehouder dat we nu risico gestuurd gaan handhaven. We hopen dan ook inderdaad dat we eindelijk die extra stap kunnen zetten om echt het aantal overschrijdingen van de waterkwaliteit, ook met stoffen die al jarenlang verboden zijn, dat we dat eindelijk kunnen terugdraaien. Dus we hopen dat daar inderdaad gewoon de komende jaren echt resultaten geboekt worden. Ook voor waterkwaliteit. Dan kom ik even terug op mijn collega van de AWP, de heer Heijboer, ten aanzien van het vaarvignet. Ik heb al eerder aangegeven dat het CDA een groot voorstander is van de herinvoering van het vaarvignet omdat 60 procent van de mensen toch eigenlijk te hard vaart. Dat is door handhaving zelf geconstateerd. Het is wat mij betreft is het ook niet een kwestie zo van: of we gaan een vaarvignet invoeren of we gaan de ...

De voorzitter: Een momentje, ik zie een interruptie van de heer Heijboer. Een momentje, de heer Heijboer heeft een interruptie, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Mijnheer Jansen, ik zou graag aan u vragen van waar die cijfers van 60 procent te hard van op gestoeld zijn. Want als VV hebben we ze nooit ingezien, ze zijn ook nooit gepubliceerd geweest en niemand weet ervan. Dus dan zou ik graag willen weten: waar kunnen we die vinden? Want nu komt u met informatie die ons onbekend is en we kunnen daar niet op reageren. Dat vind ik eigenlijk een beetje vervelend. Ik heb u er ook per mail om gevraagd, maar dat hebt u misschien nog niet gezien. Als tweede zou ik willen reageren dat de Agentschap Telecom heeft een dergelijke registratie voor marifonen, per registratie zou dat kostendekkend zijn, zeggen zij, voor 50 euro. Dat vind ik best een hoog bedrag om alleen maar een administratie in stand te houden en dan hou je er als Delfland nog niks aan over.

De voorzitter: Wat is uw vraag, heer Heijboer?

De heer Heijboer: Mijn vraag is of de heer Jansen beseft dat het heel duur is om zo'n registratiesysteem op te zetten en te onderhouden en dat je dan heel veel geld aan moet vragen om uit de kosten te komen. Dan is de vraag of het dan helpt voor de doelen die je gesteld hebt. Dus helpt het dan tegen te snel varen? Helpt het dan tegen vertroebeling? Helpt het tegen wat dan? Geluidsoverlast? Dus dat is mijn vraag ...

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Heijboer: Wat helpt een dure vaarvergunning nou voor Delfland?

De voorzitter: De heer Jansen, wilt u erop reageren?

De heer Jansen: Natuurlijk wil ik erop reageren. Ik heb uw mail inderdaad gisteren gezien, toen dacht ik: ik zie de heer Heijboer morgen, dus dan ga ik hem in ieder geval even uitleggen. Maar goed, het kan ook ... De cijfers die komen gewoon van ons eigen handhavingsteam, die hebben dat gewoon aan mij medegedeeld. Dus die komen gewoon vanuit de handhaving binnen Delfland die, 60 procent. Ik moet wel zeggen: het is deels gestoeld, heb ik begrepen, op telling, maar ook deels op gewoon op een schatting. Want ze kunnen natuurlijk niet ... De handhaving is vrij beperkt op het water, dus ze hebben het puur alleen gedaan op wat ze zien en wat ze hebben geteld. Tweede vraag over: helpt het nou echt? Dat weet ik ook niet. Ik heb wel het vermoeden dat het wel helpt, maar daarom ben ik ook zo blij dat er in komend jaar een onderzoek naar gedaan wordt naar de effectiviteit en of we inderdaad dit gaan ... Of het inderdaad zinvol is om dit in te voeren. Dus ik ben daar heel blij mee en ik ben ook ... Wacht ook met smart op de resultaten daarvan. Als het gaat om kostendekkendheid, daar vroeg u ook iets over. Destijds was het vaarvignet gewoon kostendekkend en het is ook niet afgeschaft omdat het niet kostendekkend was, maar het is afgeschaft om de regeldruk te verminderen. Maar misschien zitten we er nu al anders in, het is inmiddels al acht jaar later. Ik ga verder met mijn vragen. Ik had een vraag over het zuiveren en over de waterketen. Ten aanzien van de Groote Lucht had ik een technische vraag stelt over inderdaad: neemt u ook mee in die investeringen de aansluiting op de waterharmonica en de zoetwaterfabriek? Daar kreeg ik een antwoord op wat mij enigszins hoopvol stemde, namelijk dat er onderzocht gaat worden hoe ze een plaats krijgen in die nieuwe Groote Lucht. Ik kan me voorstellen dat u nog niet helemaal precies weet hoe dat gaat gebeuren, maar ik zou graag wel de toezegging willen hebben of in ieder geval de vraag of u in ieder geval ervan uitgaat dat ze worden meegenomen. Dat het streven is om gewoon de zoetwaterfabriek en de waterharmonica gewoon aan te sluiten op de nieuwe Groote Lucht. Dat is mijn vraag. Als laatste nog even over het algemeen over de water en bodem sturend we zijn erg blij dat dat nu ook inderdaad binnen de begroting ook inderdaad nadrukkelijk wordt benoemd. Ik ben het geheel eens met PvdA, met mevrouw Zandstra, dat we daar best wel stellig mogen zijn. Ik denk dat het ook een trendbreuk is dat we daar ook nu ook echt gewoon stellig in zullen zijn. Ik heb er het volste vertrouwen in dat het college, ook naar aanleiding ook van de motie die we als gehele VV hebben aangenomen vorige periode, daar ook echt een stellige rol en een standvastig standpunt in gaat nemen. Dat waren mijn punten.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jansen, CDA. De heer Vuijk, VVD, gaat uw gang.

De heer Vuijk: Voorzitter, dank u wel. Laat ik beginnen met dat VVD zich aansluit bij de andere fracties die de organisatie bedankt hebben, zowel de organisatie als de portefeuillehouders voor deze begroting en het vele werk dat zij daarin hebben gestoken. Ander puntje: het CDA merkte net op dat er geen kaartje van het gebied in de begroting is opgenomen, dat is dat is weliswaar een detail, maar ik vind het wel een goed en informatief punt. Het CDA legt voor de VVD eigenlijk de bal op de stip klaar, want wij hadden eerder opgemerkt dat in financiële stukken niet de totale omvang van de begroting was opgenomen. Dat is nu wel het geval, daar staat nu gewoon een getal. Dat vind ik buitengewoon informatief, daar heb ik destijds naar gezocht en nu kon ik het gewoon vinden. Complimenten daarvoor, voorzitter. Wel een oproep aan de portefeuillehouder om als u in het vervolg een kaartje opneemt, dan niet vergeet om dat totale bedrag weer opnieuw op te nemen. Dat zou ik wel mooi vinden, dat er niet het één wordt ingeruild voor het ander. Voorzitter, iets over de inhoud. VVD is niet voor een stijging van de belastingen. Laat ik dat maar vast gezegd hebben, dan kan daar geen misverstand over bestaan. Ik heb ook andere fracties daarover gehoord, wij scharen ons in dat rijtje en ik kom er verderop in mijn bijdrage nog even op terug. VVD heeft met belangstelling, maar ook met instemming kennisgenomen van het voorstel voor de begroting voor komend jaar. Er ligt een ambitieuze begroting met een omvang van 285 miljoen euro, met als thema trendbreuk extra geld voor waterkwaliteit. Met die 285 miljoen euro onderhouden we onze dijken, handhaven we het waterpeil en zorgen voor schoon water. Ik constateer: niet goedkoop, wel noodzakelijk. VVD had over de begroting technische vragen gesteld, maar die vragen zijn door

college deels als politieke vragen gekwalificeerd. Dat is met meer vragen gebeurt, ook bij onze vragen. We zullen die vragen dus hier nog een keertje herhalen, dan kan de portefeuillehouder er nog eens vanuit een politieke invalshoek op reageren. Eerst iets anders, voorzitter. In de commissie BVO van 4 september is bij de behandeling van de bestuursrapportage 23 door de VVD gesproken over methode Duisenberg. Duisenberg is voormalig lid van de Tweede Kamer, is nu president van de Algemene Rekenkamer en het gaat eigenlijk hier over ons sterkste recht als volksvertegenwoordigers, namelijk ons budgetrecht. We zouden iets kunnen leren van deze methodiek die gaat over de behandeling en controle van begroting, jaarrekening, bestuursrapportages en ook specifiek grote projecten, zoals onze dure nieuwe waterzuivering bij Vlaardingen. Ik merk het apart hier op omdat ik gisteren hoorde dat er ook vragen over gesteld worden en sommige leden zich afvroegen van hoe wij daar als VV nou echt goed zicht op kunnen houden. Het is een heel complex project, gaat om grote bedragen en we kunnen dat niet allemaal even goed volgen. Daar zouden rapporteurs een rol in kunnen spelen. Toepassing van de methode Duisenberg zou kunnen leiden tot meer inhoudelijke betrokkenheid van de Verenigde Vergadering en tot versterking van dat hoogste recht van ons van dat budgetrecht. Voorzitter, hoe werkt het? Als een begroting uitkomt, worden uit de VV of uit BVO-rapporteurs benoemd. Om het objectief te houden, kan ervoor gekozen worden leden van de coalitie en de oppositie te betrekken. Vervolgens analyseren zij samen met ambtelijke ondersteuning de begroting, doen zij aan de hand van een standaard vragenlijstje Over doelen, prestaties en middelen. De bevinding van de rapporteurs worden daarna gedeeld met de andere leden en zij bereiden met elkaar de vragen voor die aan de portefeuillehouder gesteld kunnen worden ter verbetering van de documenten en van het beleid. De kracht van de methode is het apolitieke karakter, dat wil zeggen dat de conclusies geen waardeoordelen bevatten over het beleid zelf, maar slechts concluderen of de doelen wel of niet zijn gehaald en op wat voor manier en wat het heeft gekost. VVD had andere fracties uitgenodigd om met ambtelijke ondersteuning dit idee verder uit te werken en te komen tot praktische werkafspraken. Door de portefeuillehouder Financiën was aangegeven dat het goed zou zijn om op een gestructureerde wijze naar de cijfers van Delfland te kijken en daarbij heeft de portefeuillehouder de toezegging gedaan. Leden van de commissie BVO zouden worden uitgenodigd om hierover van gedachten te wisselen. Dat is ook gebeurd. Leden Dijkshoorn, Jansen en ikzelf hebben in een digitale bespreking op 7 november afgesproken de werkwijze van Duisenberg nader uit te werken en in het voorjaar voor te leggen aan de commissie. De voorzitter dankt met name ook de portefeuillehouder voor zijn welwillende en meewerkende opstelling die wij hier zien. Voorzitter, dan mijn eerste vraag, een typische VVD vraag, namelijk over de lastenstijging. College presenteert op pagina 50 een gemiddelde lastenstijging van 7 procent. College rechtvaardigt de lastenstijging door te wijzen op de aankomende grote investering en ontwikkeling van de kosten voor het watersysteembeheer en het zuiveringsbeheer. De VVD meent uit de cijfers van de Unie van Waterschappen echter op te maken dat zowel de lastendruk als de ontwikkeling van de lastendruk in Delfland hoger is dan bij andere waterschappen. Kan de portefeuillehouder toelichten wat de lastendruk en de ontwikkeling van de ... Wat de ontwikkeling van die lastendruk in Delfland is? Waarom die ongunstig lijkt af te wijken van andere waterschappen? En hoe die lastendruk en ontwikkeling van die lastendruk beheerst kan worden? Voorzitter, graag een reactie van de portefeuillehouder. Voorzitter, een vraag die wat dieper ingaat op de financiële systematiek, het treasury statuut. Er werden eerder hier al vragen gesteld door collega's over rente en leningen, dat is precies waar dit treasury statuut ook over gaat. College kondigt aan het treasury statuut te gaan herzien. De VVD meent te lezen dat de reden van die herziening ligt in de aflossing van bestaande leningen en de aankomende grote investeringsopgave. Een treasury statuut is de beleidsmatige infrastructuur van de treasury functie, vastgelegd in uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Voor de VVD lastig te volgen onderwerpen. Kan de portefeuillehouder toelichten wat de beoogde aanpassingen zijn, waarom die aanpassingen nodig zijn en hoe, ik vind met name die laatste vraag het belangrijkste, voorzitter, de VV volgend jaar vroegtijdig meegenomen kan worden in de context van die aanpassingen om een adequate politieke behandeling mogelijk te maken. Graag een reactie van de

portefeuillehouder. Ik kom op mijn laatste vraag. College presenteert een dalende netto schuldquote van 184 procent, die na 2026 weer gaat oplopen. VVD meent op grond van cijfers van de Unie van Waterschappen te constateren dat het kengetal lager, in de betekenis van beter, is dan gemiddeld. Kan de portefeuillehouder toelichten wat de oorzaak van deze ontwikkeling van de netto schuldquote is, waarom Delfland afwijkt van de landelijke trend en hoe de portefeuillehouder deze voor ons gunstige ontwikkeling in het kader van degelijk financieel beheer ook in de toekomst voorziet vol te houden. Voorzitter, graag een reactie van de portefeuillehouder. Tot zover mijn inbreng, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vuijk, VVD. Mijnheer Vissers, Water Natuurlijk, gaat uw gang.

De heer Vissers: Dank u, voorzitter. Er is al enkele malen de term trendbreuk gevallen en dan met name gekoppeld aan de waterkwaliteit. Laat ik namens mijn fractie zeggen dat ze juist blij zijn dat er heel veel zaken die in de vorige periode zijn ingezet juist voortgezet worden en versterkt voortgezet. Als u dat een trendbreuk wil noemen, dan nog gun ik u dat. Maar wij constateren met genoegen dat heel veel ambities en dat geldt ook op vlak van duurzaamheid, klimaatadaptatie, dat die ook door dit college worden voortgezet. Dus daarvoor zeker de complimenten van Water Natuurlijk, waarbij we uiteraard in de diverse vakcommissies ... Dat is ook dinsdag gebeurd, waar het ging om de invulling van het extra geld voor waternatuur, dat dat op dit moment toch eigenlijk moeilijk zeggen is waar het exact in geïnvesteerd moet worden om voor het hoogste effect dat er wensen overblijven. Hetzelfde geld voor wensen over de uitvoering van de aanbeveling van de rekeningcommissie over het baggerbeleid. Maar in hoofdlijnen inhoudelijk een begroting waar wij ons zeker in kunnen vinden. Maar we hebben wel een andere zorg en die is ook door andere fracties al naar voren gebracht. Want er is een andere trendbreuk die niet zo heel erg in de communicatie naar voren komt en dat is de trendbreuk op de tarieven. Daarmee zeg ik nog niet de duiding daarvan, maar in het vorige coalitieakkoord of het bestuursakkoord, het VV brede akkoord, was een van de hoekpunten: zo gematigd mogen ontwikkeling van tarieven. Een van de andere punten was de ambities. Wij zaten als Water Natuurlijk aan de hoek van ... De ambities moeten in elk vol goed gefinancierd zijn. De toenmalig grootste partij was er erg kien op dat we dat zouden doen tegen een zo laag mogelijk kost voor de burgers. Dan valt toch wel op, mijn linkerbuurman heeft zijn invulling ook al aangegeven en er zijn nog wat opmerkingen gemaakt, maar dat als je nu naar tabel kijkt en dan beperk ik me even tot de zuiveringsheffing, dan zie je dat ten opzichte van 2022 in zes jaar tijd het tarief met 50 procent omhooggaat per vervuilingseenheid. Dat vinden wij toch een lastige zaak, gecombineerd met ons eindeloos pleidooi om dat nou een keer niet zo plat te doen. Als je bij een volgend agendapunt ziet hoe gedifferentieerd de vervuilingseenheden en de zuiveringsheffing berekend wordt voor bedrijven, dan horen wij hier eigenlijk al sinds 2016 dat het te ingewikkeld is om burgers gedifferentieerd een rekening te sturen. Natuurlijk niet per halve kuub water die gebruikt wordt, maar dat handelingsperspectief voor de burgers dat mist nog steeds. Dus dat betekent dat als ik even naar de begroting kijk, dan is ongeveer door de oogharen heen de helft van de tariefstijging noodzakelijk vanwege inflatie gestegen kosten en ook de gestegen personeel en organisatiekosten. Is logisch dat je die ... Er is ook een poging gedaan om kosten ook te beheersen, maar het saldo daarvan dat je dat door moet berekenen in je tarieven. Dat is namelijk de enige manier waarop wij als Delfland aan ons geld kunnen komen. De andere helft, grofweg, is het vullen van de spaarpot. Enkele andere fracties hebben ook al gezegd dat het heel verstandig kan zijn om je spaarpot te vullen voor toekomstige uitgaven waarvan je weet dat ze eraan gaan komen, ook als je niet precies weet hoe groot ze zullen zijn. Dan zitten er ook nog wel een paar onzekerheden in deze begroting, niet in de begroting 2024, maar we sparen ook voor latere jaren. Maar er staat ergens ook een verwijzing dat de investering in de nieuwe waterweg die er mogelijk het komende decennium aankomt, dat die nog niet meegenomen is. Dus mogelijk moeten daar de spaarpotten uiteindelijk ook weer voller voor gemaakt worden en we moeten ook nog meer betalen voor de handback van de Harnaspolder. Wat daar wel enigszins opvalt, dat is dat wij

kennelijk betalen voor de investeringen die Delfland doet, om vervolgens zelf de eerste vijf jaar na de handback niet te hoeven investeren. Maar dan betalen we ze linksom of rechtsom toch gewoon zelf? Dus rondom de zuiveringen zijn flinke kosten, ook nu al, want dat heeft ook te maken met de energieopslag. Waarvan het mij wat verbaasd dat als je de energietarieven wat door je ooghaars bekijkt, een verlaging terug van 15 naar 13 euro niet helemaal de trend is van de energiekosten zoals ze zijn ten opzichte van de enorme stijgingen die we vorig jaar hadden. Dus ook daarvan ... Dat is ook wel een vraag aan de portefeuillehouders: is dat niet voor een groot deel niet zozeer een energieopslag maar een opslag voor de hoge kosten die Delfland doorberekent? Ik neem aan dat er op dit moment nog niks gezegd kan worden over de arbitrage die daarover is, maar dat is wel een belangrijk punt. Want alles wat we redelijkerwijs of onredelijkerwijs aan Delfland moeten betalen, moeten wij weer bij de burgers neerleggen. Als Water Natuurlijk zijn we het best eens met het feit dat je voor dat soort belangrijke investeringen, want we hebben goede zuiveringen nodig, dat je daarvoor ook een spaarpot aanlegt. Maar we vinden het wel erg moeilijk dat wij sparen bij mensen die zelf geen spaarpot hebben, die zelf een lege spaarpot hebben. Dus wij zijn het sowieso eens met het pleidooi van de Partij van de Arbeid om goed te kijken naar toch weer de kwijtscheldingsregeling. Die is ooit afgeschaft in 2015, 2019, met daarbij direct een motie: de vervuiler betaalt, om te onderzoeken. Want als we dan die kwijtschelding afschaffen, dat mensen dan een andere mogelijkheid hebben dan puur hun inkomen om invloed hebben op de hoogte van hun zuiveringsheffing. Dat is linksom of rechtsom nog steeds niet tot een resultaat gekomen. Het doet me een genoegen om enkele fracties vanuit de coalitie ook te horen spreken over het onderzoeken daarvan. Het is irreëel, dat snappen wij ook om dat nu nog voor 2024 in te voeren. Maar wij doen wel een heel stevig pleidooi om echt met elkaar af te spreken dat we niet gaan onderzoeken of, maar hoe die invoering per begroting 2025 gestalte kan krijgen. Wij neigen er eigenlijk naar, er zijn grafiekjes en tarieven op welk moment je gaat sparen voor de toekomstige investeringen, om toch met een voorstel te komen om eigenlijk pas te gaan sparen voor die grote investeringen gelijktijdig met het invoeren van een gedifferentieerde heffing. Zodat mensen ook zelf invloed kunnen hebben hoe groot de aanslag op hun spaarpot is voor de spaarpot van Delfland. Daar zou ik het voor de eerste termijn bij willen laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vissers, Water Natuurlijk. Dan wil ik u bedanken voor de eerste termijn deze rond. Wie van de portefeuillehouders wil het spits afbijten? Wie kan ik het woord geven?

De heer Van Boxmeer: Dan doe ik dat.

De voorzitter: De heer Van Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Ik heb de vragen gebundeld naar vijf categorieën: KRW, algemeen, biologisch, chemisch en vaarrecreatie. Ik zal het punt gewijd aflopen. De Partij van de Dieren vroeg: zijn we KRW-proof? Ik denk dat het feit dat wij zoveel extra investeren in waterkwaliteit al aangeeft dat we ons daar zorgen over maken en dat het risico er is dat we het zelfs met deze invulling niet gaan halen. BvNL, KRW-doelen leidend en u voelt zich daarin niet prettig. De KRW is vastgesteld in 2000, we zitten nu in 2023. Eigenlijk hebben we in het coalitieakkoord gezegd: we gaan voor schoon, gezond en levend water. Zonder de KRW hadden we ook onze uitdagingen rondom PFAS, pesticiden, nutriënten, verzuring van het water. Dus hoewel ik me een bepaalde houding ten opzichte van Europa kan voorstellen, is het feit dat we de KRW-regeling niet zouden hebben, dat de uitdagingen nog net zo groot zijn. Dan algemeen, dat is eigenlijk het pleidooi van de PvdA. Geef meer geld uit. Ik moet zeggen, dat klinkt als muziek in de oren. Het is zo dat wij in de coalitie hebben besproken dat we in de exploitatie stijgen met 3 miljoen voor het treffen van allerlei maatregelen. Die 2,6 wordt eigenlijk ingegeven. Waarom niet 3 miljoen maar waarom 2,6? Omdat we nog twee onderwerpen nader uit moeten werken en omdat vacatures spijtig genoeg niet per 1 januari vervuld zullen zijn. Dus we gaan de ambitie aan

van 2,6 en ik hou uw oproep in mijn achterzak. Dan een aantal opmerkingen rondom biologie, de biologische zaken. We hebben al het antwoord gegeven rondom biodiversiteit. De andere was rivierkreeften. Ik zou zeggen: dank voor de oproep, we hebben hem op zich behandeld, het pad wat we willen aflopen in de commissie Waterkwaliteit en Waterkwantiteit. Afhankelijk van de conclusies die we daar in het besluitvormende gedeelte gaan doen, gaan we aan de slag in 2024. Herstel. Dan hebben we ook nog de vraag van PvdA rondom fauna uitreedplekken, die stond op dit moment niet bij ons in de lijst. Als het gaat over realiseren van die plekken in projecten is dat in mijn beleving geen probleem. Als het gaat over een onderzoek, dat is andere koek. Dan zult u daar later terug moeten komen met waar u dan precies op doelt.

De voorzitter: De heer Van Boxmeer, momentje, interruptie van mevrouw Zandstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, aan het einde van de vorige periode hebben we met onder andere Partij voor de Dieren en de toenmalige Hoogheemraad gewerkt aan een soort van folder. Die is ook gedeeld met de hele VV. Wat hebben we gezegd: die folder zouden we kunnen gebruiken om ook andere waterschappen te motiveren om dit onderwerp aan te melden voor op de onderzoekslijst om met alle waterschappen samen aan te gaan pakken. Ik hoop dus eigenlijk dat die folder zijn werk doet, dat die ook nog verspreid wordt en dat er volgend jaar dus wellicht meerdere waterschappen zijn die zeggen: laten we nou onderzoek doen naar: wat is een goede fauna uitreedplaats. Dan zou ik graag willen dat ook bij Delfland er een mogelijkheid is om aan het onderzoek mee te doen. Niet dat ik dan opnieuw daar budget voor moet reserveren, maar dat dat gewoon dus wel dan past in de lopende begroting. Dat zou niet om een groot bedrag moeten gaan, maar wel moeten zien als aansporing om te zorgen dat we daar op nationaal niveau beter onderzoek naar doen, zodat we ook de resultaten daarvan hier in Delfland kunnen benutten.

De voorzitter: Wilt u erop reageren, heer Van Boxmeer?

De heer Van Boxmeer: Mij lijkt de volgtijdelijkheid van een voorstel voor vervolgonderzoek en dan budget beschikbaar stellen een hele logische.

De voorzitter: Vervolg uw betoog, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Dan komen we uit bij de opmerking rondom de chemie. Dan begin ik even met de opmerking, want ook het CDA heeft voor mij de bal in de lucht gegooit, die gaf namelijk complimenten voor het risico gestuurd optreden. Dat compliment gaat volledig door naar mijn voorganger die dat ingezet heeft en de vruchten plukken we daar nu van. Dan waren de vragen vanuit het AWP: de glastuinbouw. Daar is een uitdaging. Ik denk dat dat voor iedereen duidelijk is. U mag gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, maar zodra het in de sloot ligt, heet het een pesticide. Het vervelende daarvan is dat wij degenen zijn die dat vaststellen. Terwijl aan de voorkant een hele keten van actoren activiteiten uitvoert rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Meer handhaving is dan een, laten we zeggen, handelingsperspectief. Wij hebben drie extra fte in de begroting staan. Eén daarvan is een handhaver. Die twee anderen zijn misschien net zo belangrijk, omdat we graag willen hebben dat handhavers handhaven en niet hun tijd verdoen met activiteiten anders dan handhaven. Daarmee geven we in ieder geval invulling in het gedeelte rondom de handhaving, maar daar wordt het probleem niet volledig mee opgelost. Wij hebben ook zaken rondom de watercoach ingezet en ik denk dat u de komende tijd nog vaker meldingen van ons ziet zoals u dat ook heeft gezien met de brief aan de commissie: het college toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Dan maakt u een verwijzing naar de vaarrecreatie. De heer Janssen van het CDA heeft eigenlijk al het antwoord gegeven. We zitten hier in de en en en-optie. Dus ook medicijnen, ook vaarrecreatie en de glastuinbouw

hebben onze aandacht, want we hebben gezegd: we gaan het aanpakken bij de bron. Al die drie categorieën behoren tot een bron. Dan is er een draagkrachtonderzoek vanuit de provincie...

De heer Heijboer: We hebben een vraag over ... Sorry.

De voorzitter: De heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Een vraag. We weten dat er natuurlijk met de glastuinbouw heel veel gesproken is. Dus even verduidelijking: wie gaat dan die extra handhaving betalen? Zijn dat de burgers, het gewone budget, of extra heffing? Dus dat was even de vraag.

De voorzitter: Mijnheer Van Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Ik denk dat de vervuiler in een zekere zin betaald, want zodra we iemand hebben kunnen pakken, dan krijgt hij een boete en daar betaalt hij mee. Het is allesbehalve kostendekkend. Datzelfde geldt overigens voor heel veel andere vervuilers. Ik denk waar u op doelt is: zou het perspectief niet zo moeten veranderen dat het niet zo is dat wij aan de sloot staan en dan op zoek moeten gaan naar degene die het gedaan heeft, maar dat in de hele keten alle schakels hun verantwoordelijkheid nemen? Ik denk dat als u in de begroting kijkt ... Niet ik denk, u kunt in de begroting kijken dat wij voor wat betreft de emissies gezegd hebben dat wij in deze lopende periode ons richten op het afsprakenkader emissieloze kas en dat wij tegelijkertijd een ander perspectief gaan ontwikkelen. Waarbij de nul emissie en het niet afwentelen van kosten, u noemt de kosten: de vervuiler betaalt, gaan ontwikkelen. Maar in het huidige set is dat nog niet zo. Anders dan dat als we kunnen pakken, dat u dan een boete krijgt. Daar wil ik nog even zeggen: ik pak niemand. Dat doet dan de mensen van ...

De heer Vissers: Voorzitter, ik dacht al even dat er dreigementen ...

De voorzitter: De heer Vissers, u wilt het woord? U wilt het woord, heer Vissers? U wilt het woord?

De heer Vissers: Nee.

De voorzitter: Geen woord? Oké.

De heer Van Boxmeer: Dit was een geweldloze opmerking, hoewel die ...

De voorzitter: Uw volgende beantwoording, mijnheer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dank u. dan rondom vaarrecreatie. Het is niet voor niks dat wij vooroevers plaatsen voor onze ... Natuurvriendelijke oevers. Dus wij maken ons zorgen over de vaarrecreatie en het effect daarvan op onze natuurvriendelijke oevers. Dat wil niet zeggen dat we tegen vaarrecreatie zijn, we zijn tegen de combinatie van vaarrecreatie en plekken waar wij natte ecologische zones aanleggen. Uw oproep om in gesprek te gaan of in gesprek te zijn met de toervaart. Ik zou zeggen: dat zijn we in een zekere zin. Wij zijn lid van de VWR en zijn op die manier daar aangesloten. Andere vragen die u stelde over de vaarregel komen in het onderzoek naar voren rondom het vaarvignet, wat wij ook benoemd hebben in het coalitieakkoord. Dan heb ik daar die antwoorden mee gegeven. Dan heb ik alleen nog de vraag van Water Natuurlijk waarbij ik eigenlijk wil verwijzen naar de commissievergadering. Waar gaan we het geld in water natuur inzetten? Dat komt in een uitwerking van een plan en zal gericht zijn op overig water.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Boxmeer. Dan geef ik het woord aan de heer Daverveldt, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag ingaan op een aantal opmerkingen die gemaakt zijn door mevrouw Dijkshoorn. In de eerste plaats denk ik dat de organisatie het zeer waardeert alle dank die u uitspreekt, want inderdaad, er is een enorme inzet gepleegd anderhalve week geleden om de wateroverlast zoveel mogelijk te beperken. U geeft echter ook aan dat u de organisatie best ingewikkeld vindt en er zit een suggestie in van: hebben we misschien bij wijze van spreken wel de goede allocatie voor mensen, misschien wel te veel mensen? Laat ik het zo zeggen, de opgaven waar Delfland voor staat zijn heel complex en worden met de tijd alleen maar complexer. Ik weet niet precies hoeveel ecologen wij in dienst hebben, maar ik weet wel één ding, dat de ecologen die we in dienst hebben, hebben we nodig. Het kan misschien voor u complex ogen, maar u vraagt ook aan de organisatie om de invloed van Delfland aan te wenden in de diverse samenwerkingen die wij hebben. Dat worden er ook steeds meer als je gaat kijken naar alle plannen die op provinciaal niveau voorbereid worden, ruimtelijke puzzel, ZH-PLG, ga zo maar door. Dat vraagt gewoon veel inzet van de organisatie, moet schaken op heel veel borden. U maakt ook een opmerking: doen we het allemaal wel efficiënt? Ik wil u misschien toch proberen gerust te stellen dat er heel veel aandacht is om efficiëntie te behalen. Ik kan u een voorbeeld geven. In de hele vergunningverlening en toezicht en handhaving worden de applicatie Relieve gebruikt. Dat betekent dat het hele werkproces daaromheen een stuk efficiënter geworden is. We werken ook samen op het gebied van financiën met Schieland en Rijnland, juist om ervoor te zorgen dat we niet allemaal zelf het wiel gaan uitvinden, maar juist de samenwerking opzoeken. Daarnaast is het zo dat we ook heel erg kijken hoe data gedreven werken, hoe we dat ook kunnen gebruiken om nog effectiever te worden. U had een opmerking over aanbesteding, ik kan bevestigen dat waar relevant wij TenderNed gebruiken. Als er, bij wijze van spreken, nu mogelijkheden zijn om dat te gebruiken, zullen we die zeker oppakken. U maakt ook nog een aantal opmerkingen over communicatie. Ik denk zelf dat de communicatie van Delfland echt bezig is om het goede werk wat we doen ook naar buiten te brengen. Mag ik u eraan herinneren: er was laatst een hele mooie opening van het nieuwe gemaal Dijkpolder. Aan dat soort dingen wordt heel veel aandacht besteed. Als u dan terugkomt op de wateroverlast, wij berichten over alles wat we gedaan hebben, maar we zijn ook transparant. Als er eens een keer ergens iets is wat niet helemaal goed gaat, dan zijn we daar ook gewoon eerlijk over. Daar kan ik me in het verleden ook discussies met de VV over herinneren, dat als eens een keer iets niet helemaal gaat zoals je hoopt, dat je daar gewoon eerlijk over bent. Tegelijkertijd, om de negatieve effecten van dat krooshek op te vangen, is er gewoon handmatig heel veel goed werk gezet, zodat de verstoring echt minimaal was. Dus ik ben het helemaal met u eens dat Delfland het wiel niet moet uitvinden en moet samenwerken. Ik hoop dat ik hiermee enige zorg heb kunnen wegnemen. Mevrouw Zandstra, u vroeg zich af over de loonstijging van vier procent. Dat is inderdaad op het moment dat de begroting gemaakt werd onze beste inschatting. Ik heb vanmorgen een vergadering bijgewoond van de Vereniging voor Werkgevers voor Waterschappen en ik heb ook het idee dat met deze vier procent wij zo'n beetje in het midden zitten van de bandbreedte van wat andere waterschappen gedaan hebben. Tenslotte, misschien willen andere collega's er ook nog iets over zeggen, maar u zegt terecht dat wij het water en bodemsturend principe dat we dat moeten omarmen en stelling nemen en bij wijze van spreken ook risico durven nemen. Ik denk dat we dat ook doen. Een van de dingen die ik kan zeggen: helaas is het zo dat water en bodembesturend op dit moment nog helemaal niet wettelijk verankerd is. Daarom heeft u misschien gezien dat ik in een video recentelijk ook nog eens een keer heel duidelijk gemaakt hebt dat wij als Delfland graag zouden willen zien dat dat soort dingen inderdaad ook een stevige wettelijke verankering krijgen. Ik denk dat ik daarmee de vragen beantwoord heb die u hier ...

De voorzitter: Een momentje, de heer Daverveldt, ik zie een interruptie van mevrouw Zandstra, Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank. Nog even terug op die cao-stijging. U zegt: ik denk dat we in het midden zitten van waar ook andere waterschappen zitten. Tegelijkertijd gaat die cao bij gemeenten, wat toch een indicator zou kunnen zijn, met 6 procent omhoog. Is dat dan toch geen reden om te zeggen: misschien hebben we dat hier iets te laag ingeschat?

De voorzitter: Mijnheer Daverveldt, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Mijnheer de voorzitter, laat ik het zo zeggen, je moet oppassen met een directe vergelijking, want je moet ook gaan kijken naar benchmarking et cetera. Dan kom ik toch weer bij het punt dat wij denken: als je alles in ogenschouw neemt, dat die 4 procent de beste schatting is. Wat het uiteindelijk gaat worden, dat is inderdaad even afwachten. Maar we moeten het op dit moment met deze schatting doen.

De voorzitter: Dank u wel. Vervolg uw beantwoording. Was u klaar?

De heer Daverveldt: Ik was klaar.

De voorzitter: De heer Ouwendijk, geef u graag het woord. Excuus. Mijnheer Tieman, gaat uw gang.

De heer Tieman: Met betrekking tot de vraag: hoeveel zoet water gaan we eigenlijk creëren met de water harmonica en zetten we dat al op de nieuwe zuivering? Dat is eigenlijk iets wat ik ook al in de commissies heb gezegd. We hebben daar met Rijkswaterstaat in het verleden afspraken over gemaakt voor het project Schoon, dat heeft geen doorgang kunnen vinden in verband met de gekozen technologie en ook de nieuwbouwplannen die inmiddels in het verschiep liggen. Dus wat dat betreft, als wij zo meteen een discussie gaan krijgen van: welke toepassingen gaan wij implementeren? Dan heb je een basisscenario: wat is het wettelijk minimum? Ik heb eigenlijk al aangegeven dat het mij heel erg logisch lijkt om daar al zoetwater in op te nemen. De vraag is dan nog wel: hoeveel zoetwater? Is dat eigenlijk voor de Krabbenplas? Waar we dat via de harmonica gaan doorvoeren. Of gaan we daar veel meer ambitie in neerzetten? Dat zou onderdeel zijn van discussie wat we allemaal gaan bouwen. Daar hebben we het over gehad in de commissie gisteren, dus die commissie wordt daar ook helemaal op meegenomen en de VV. Dus dat is even mijn antwoord ten aanzien van: we nemen het mee in de ontwerpschetsen, maar we kunnen nog veel meer mee gaan nemen. Daar zal wel een keuze over gemaakt moeten worden. Maar gelet op de eerdere afspraken met het Rijk, lijkt het mij logisch dat we daar ook een zoetwaterfabriek aspect in neer gaan zetten en mee gaan nemen. Ten aanzien van de energietarieven die de heer Vissers heeft genoemd, de 15 en de 13. Ik heb net nog even de ... wat prijzen bekeken, dat fluctueert nu enorm. We houden dat gewoon goed in de gaten of daar nog een bijstelling voor nodig is op den duur. Maar op dit moment denk ik voor die 2 euro die daartussen zit ... Bijvoorbeeld juli vorig jaar 80 megawattuur, nu zitten we op 55 om en nabij, dat fluctueert op dit moment enorm. Ten aanzien van de arbitrage kan ik melden: daar zijn we op dit moment net begonnen met het proces. Als daar ontwikkelingen zijn, informeer ik u of we daar dan ... hoe we daar beter van kunnen worden of niet.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Tieman. Mevrouw Koop, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ik heb wel een paar opmerkingen genoteerd, maar niet expliciete vragen. Ik hoorde een aantal opmerkingen over de calamiteitenorganisatie, ik onderschrijf de complimenten die zijn gemaakt daarover. Er is heel hard gewerkt, het was kantje boord wil ik niet zeggen, maar de bergingen

die konden het allemaal goed hebben. Maar we gaan natuurlijk dit wel meenemen in de evaluatie om het echt te bezien, moeten we dit ook meenemen in de langetermijnstrategie wateroverlast waarover u op 14 december in een informatieve VV over geïnformeerd wordt. Als je het dan ook hebt over strategie wateroverlast, we hebben van de week de vijfenzeventigste aansluiting gehad met ... Dat begint al behoorlijk impact te hebben op de wateroverlast, maar ook de beschikbaarheid van gietwater. Betreft nu 38.000 kuub, dus dat is al een behoorlijke berging in zijn totaliteit. Als je het dan hebt over een trendbreuk op het gebied van klimaatadaptatie, gaan we nog meer werken op fysieke ingrepen. Dan denken we in de eerste plaats aan de samenwerking met woningcorporaties. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, Mevrouw Koop. Geen vragen vanuit de commissie? Nee. Dan last best, de heer Ouwendijk. Gaat uw gang. Een hele hoop vragen zijn uw kant opgegaan, dus gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Last best daar zullen we het op het eind wel over oordelen. Er zijn een aantal vragen die bij een aantal mensen terugkomen. Die zal ik proberen in algemene zin te beantwoorden. Daar heb ik een aantal mensen over gehoord, als laatste onder andere de heer Vissers, met betrekking tot gedefinieerd heffen van een zuiveringsheffing. Dat klinkt heel sympathiek, maar de Waterschapswet is daar gewoon heel duidelijk over. Al het vuil wat afgevoerd wordt, al het rioolwater wat afgevoerd wordt vanuit een woning, gaat op basis van één of drie vervuilingseenheden. Daar zul je de wet voor aan moeten passen als je dat anders zou willen doen. Dan nog even met betrekking tot heffen naar aanleiding van watersport in het algemeen. Dat is ook iets wat we hoorden. Daar hebben we een onderzoek voor toegezegd, dat betekent dat we letterlijk zullen onderzoeken of het toepasbaar is. Ik wil daar wel een paar winstwaarschuwingen voor afgeven aan de voorkant. Ook dat klinkt heel sympathiek. Er zijn in Nederland eenentwintig waterschappen en ik weet dat Delfland een heel innovatief waterschap is en al het mogelijke zal doen om dat soort regelingen in te voeren, maar het feit dat zo'n regelingen nog niet is, dat is natuurlijk ook een teken aan de wand. Maar wij komen daar in de loop van het jaar op terug.

De heer Janssen: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Janssen, gaat uw gang.

De heer Janssen: Ik wil even terugkomen op de wettelijke grondslag van het heffen van de zuiveringsheffing. Dat is voor zover ik weet, ik ben geen jurist, die zit naast mij, maar is dat het heffen op basis van verbruik wel degelijk wettelijk mogelijk is, alleen het gebeurt niet. Dus het is niet zo volgens mij dat het niet kan wettelijk gezien.

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ik ga geen discussie, mijnheer de voorzitter, over wat er letterlijk in de wet staat. Ik bedoel, dat kan de heer Janssen zelf nalezen. Daar kan ik verder niet op reageren. Dat commentaar laat ik graag voor zijn rekening.

De voorzitter: Ik zie nog een interruptie van de heer Vissers, gaat uw gang

De heer Vissers: Maar dan toch, voorzitter, volgens mij is toepassing van het Waterspoor juist de mogelijkheid om gedifferentieerd te heffen. Ik heb niet gepleit en anderen ook niet voor het buiten de wet treden. Al jarenlang wordt er gewerkt ook aan een herziening van het belastingstelsel. Daar is ook inderdaad die differentiatie van een of drie vervuilingseenheden per huishoudens ook in discussie geweest. Dat zit niet in de

huidige belastingherziening voor zover ik weet. Maar het Waterspoor, ja dat niemand hem toepast, dat zal zo zijn binnen de waterschappen, maar dat betekent niet dat hij niet toepasbaar is. Dat biedt ook volgens onze informatie de mogelijkheid om wel de mensen handelingsperspectief te geven. Dat moet je uitwerken via dat Waterspoor.

De voorzitter: Houdt hem even vast, de heer Janssen. Ik zag ook dat de heer Jansen nog een tweede interruptie wilde doen. Gaat uw gang.

De heer Jansen: Ik sluit me volledig aan bij de heer Visser.

De voorzitter: De heer Ouwendijk, u mag beantwoorden, u mag doorgaan met uw betoog.

De heer Ouwendijk: Ik ga verder met de beantwoording. Dan nog even in het algemeen over de hoogte van de tarieven. Ik ben daar bij de inleiding mee begonnen. Delfland zit, als je kijkt naar de relatieve verhoging, aan de onderkant van de bandbreedte. Ik zou bijna willen zeggen: er is geen waterschap op dit moment wat lagere tarieven vaststelt of een lagere tariefsverhoging vaststelt dan dat Delfland doet. Maar dan loop ik een beetje op de muziek vooruit, want daarvoor moet natuurlijk eerst bij de andere waterschappen ook de begrotingen vastgesteld worden, zodat we dat objectief met zijn allen vast kunnen stellen. Maar met de verhoging an sich ben ik vanuit financieel oogpunt wel tevreden. Met betrekking tot het reserveren in de huidige belastingbedragen voor de zuivering waarin we enigszins proberen in de toekomst gelijkmatige tariefontwikkeling te krijgen ... Het zal voor iedereen duidelijk wezen dat iedere euro die je nu ophaalt, dat die voor lagere kosten zorgt in de toekomst. Niet een-op-een, maar fractioneel lager. Dat zal denk ik wel voor iedereen duidelijk zijn. Je kunt het ook niet doen, dan krijg je in de toekomst een soort van hockeystickeffect. Dan schiet de prijs verderop wel omhoog en dan schiet hij ook verder door. We hebben ook geprobeerd om dat in de documentatie duidelijk te maken. Niemand vindt het leuk als de tarieven omhooggaan, maar als je kijkt naar de uitdagingen waar het waterschap voor staat, niet alleen op het gebied van zuivering, maar ook op het gebied van watersysteembeheer, zullen in de toekomst de tarieven nog verder omhooggaan. Aan ons is het om te zorgen dat we dat op een zo sober mogelijke wijze doen. Dan met betrekking tot de kostentoedeling. Op 1 januari 2025 zou het nieuwe belastingstelsel van start gaan. Daar is nog steeds zicht op. Bij het samenstellen van deze begroting hebben wij gemeend om nu niet voor het laatste stuk die kostentoedeling aan te passen. Maar daarmee te wachten tot het nieuwe belastingstelsel wordt ingevoerd. Is geen andere overweging voor geweest dan deze praktische overweging. Dat betekent dat vanzelfsprekend op het moment dat het nieuwe belastingstelsel ingevoerd wordt voor de begroting van 2025, dat dan ook de kostentoedelingsverordening eerst hier aan de orde moet komen. Dan de opmerking van mevrouw Zandstra met betrekking tot een loket, als het gaat om kwijschelding. Wij nemen als waterschappen binnen RBG zelf het initiatief als iemand in aanmerking komt. Wat op objectieve wijze vastgesteld kon worden omdat de regionale belastinggroep ook over die gegevens beschikt, dan nemen we zelf het initiatief om te zorgen dat die mensen ook op de juiste manier in het systeem terecht komen. Hoe andere overheden dat doen, dat weten we niet. Er zijn privacyregels die zich daartegen verzetten. Zelfs overheden mogen over dit soort zaken niet met elkaar in overleg. Dat klinkt een beetje vreemd, maar dat is nog eenmaal de werkelijkheid die bij de privacywetgeving hoort. De heer Lont die vroeg naar de impact van woningbouw op de financiële huishouding van Delfland. Dat is natuurlijk heel moeilijk aan te geven, maar praktisch is het wel zo dat als er meer wooneenheden in het gebied komen, dat dan ook de belastingopbrengst stijgt. Wij rekenen al sinds jaar en dag met een stijging van 1 procent per jaar van uitbreiding van het woning areaal. Dan de heer Heijboer had een vraag over wat wij de profielen noemen. Waarom dat bedrag van 250.000 euro gebruikt wordt, want het gemiddelde woning bedrag zou hoger liggen. Dat is ongetwijfeld zo, maar de gemiddelde woning bestaat niet.

Maar de woning die in het mediaan staat, de meest voorkomende, is van een lager bedrag dan het gemiddelde bedrag. Dus het is helemaal niet onlogisch om dat bedrag van 250.000 euro te gebruiken en te blijven gebruiken. Wat daarbij ook een rol speelt is dat voor de vergelijking van de waterschappen onderling ook bij de Unie dat bedrag van 250.000 euro gebruikt wordt. Natuurlijk hebben we er nog een profiel naast staan met een ander bedrag. Flexibilisering bij financiering was een was een opmerking. Ik zou haast willen zeggen: dat spreekt voor zich. Je probeert je niet vast te leggen. Met betrekking tot het huidige leningbestand van Delfland geldt natuurlijk dat dat in een tijd afgesproken en afgesloten is waarbij dat ongetwijfeld zeer aantrekkelijk heeft geleken. Dat geldt natuurlijk gemiddeld genomen voor iedere lening die afgesloten wordt, want anders sluit je hem niet af. Dus ik heb niet zozeer een waardeoordeel over wat er gebeurd is, maar ik kan wel toezeggen dat ze natuurlijk proberen om zoveel mogelijk flexibiliteit in te bouwen. Waarbij ook weer geldt dat hoe meer flexibiliteit dat je inbouwt, des t kostbaarder de financiering wordt. Dan de opmerking met betrekking tot het toerekenen van de kosten aan ... Meen dat dat over de glastuinbouw ging. We kunnen daar gewoon niet in differentiëren, dat laat de wet niet toe. In zoverre dat de mogelijkheid is om het tarief voor een specifieke groep, in dit geval de glastuinbouw, met 100 procent te verhogen. Dat zou kunnen, maar je kunt dat niet doen op basis van de kosten. Want de kosten die het waterschap maakt, die moet je nou eenmaal over alle ingelanden op basis van de kosten toedelingsverordening verdelen. Ik blader nog even door. De heer Vuijk, dank voor de complimenten. Maar de vraag over de lastendruk, die heb ik eigenlijk al een beetje beantwoord. De lastendruk bij Delfland is relatief hoog, dat vindt zijn oorsprong in het verleden. De stijging is relatief laag en daar zorgen u en wij hier met zijn allen voor om dat zo te houden.

De voorzitter: Momentje, heer Ouwendijk, interruptie van mevrouw Zandstra. Gaat uw gang, mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, ik merk dat ik toch wat ongemakkelijk wordt van de wijze waarop de Hogeheemraad nu zegt dat onze prijsstijging laag is. Ik begrijp misschien best dat die ten opzichte van de prijsstijging in andere waterschappen beperkt is, maar er zijn ook categorieën mensen die 11 procent tariefstijging hebben. Dat zou ik niet willen benoemen als een lage tariefstijging. Dat gaat voor mensen echt om behoorlijk veel geld.

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dat in individuele gevallen dat anders uitpakt, mijnheer de voorzitter, dat ben ik met mevrouw Zandstra natuurlijk direct eens. Dat hebben we ook netjes in de teksten opgegeven. Ik praat over, ook in vergelijking met andere waterschappen, de stijging over het totaal.

De voorzitter: Tweede interruptie, mevrouw Zandstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, het pakt niet voor individuele gevallen zo uit, het pakt voor alle huurders zo uit. Dat is toch een behoorlijke categorie van onze inwoners.

De voorzitter: Heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ik ga verder met de beantwoording, mijnheer de voorzitter. De heer Vuijk die vroeg naar revisie, laat ik het zo maar even noemen, van het treasury statuut. Dat zullen we natuurlijk te zijner tijd ook delen met de commissie en met de Verenigde Vergadering. Het gaat niet alleen om financiering, maar dat is wel een van de belangrijkste items om te kijken naar dat treasury statuut. We verwachten in de toekomst een aantal belangrijke investeringen te moeten financieren. Dus dat komt vanzelfsprekend hier voorbij. Tresor

gaat natuurlijk wel over meer dan alleen financiering. Dan met betrekking tot de schuldquote. De heer Vuijk had een opmerking over 184 procent. Hoe komt dat nou en is dat nou goed? In het algemeen is daar geen waardering voor. Waterschappen die kijken naar het gemiddelde over alle waterschappen als een soort van benchmark. Dat ligt zo ongeveer rond de 250 procent. Delfland zit daaronder. Het is de uitkomst van de totale schuld gedeeld op de totale uitgaven. Goed dat dat laag is, want dat betekent dat je relatief gezien meer ruimte hebt om investeringen te doen ten opzichte van andere waterschappen. Aan de andere kant, er is ook geen officiële maat voor van: wat is nou goed en wat is nou fout? Het gaat er uiteindelijk om op welke wijze dat zijn beslag krijgt en dat je dat zo goed mogelijk voor de inwoners van Delfland kunt laten landen. Ik denk dat ik zo het lijstje heb gehad, mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk even naar de commissieleden. Ik zie nog een interruptie van de heer Jansen, gaat uw gang.

De heer Jansen: Of is dit al meteen de tweede ronde?

De voorzitter: Nee, ik wilde eigenlijk schorsen tien minuten om de eerste termijn ...

De heer Jansen: Prima, dan wacht ik tot de tweede ronde.

De voorzitter: Goed, commissie. We missen nog de heer ... Is iedereen aanwezig? Dan gaan we door naar het tweede termijn. Ik zou u willen verzoeken: maak het vooral politiek, ga elkaar opzoeken voor goede amendementen en moties. De heer Den Butter, mag ik u het woord geven? Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

De heer Den Butter: Dank u wel. In de eerste plaats zijn we blij dat die verloren ton van biodiversiteit wee boven tafel is gekomen en nog een schepje erbovenop is gedaan. Daar zijn we erg blij mee. Even kijken, ik wilde toch ook nog wel wat zeggen over die opmerking van mevrouw Dijkshoorn. Dat fonds dat vinden we een sympathiek idee. Dat zal denk ik wel op basis van vrijwilligheid moeten, maar dat kunnen we wel onderstrepen. Een aantal dingen hebben we meerdere keren langs horen komen en het pleidooi hadden we zelf natuurlijk ook al gevoerd, dat we toch graag echt een concrete toezegging zouden willen van het college dat vervuiler en de gebruiken betaald om daar toch de nadruk op te leggen. Ik begreep van de heer Vissers dat het al 2016 was afgesproken als soort van in ruil voor afschaffing van de kwijtschelding. Maar ik zie nog niet dat daar heel veel is gebeurd, integendeel. Ik heb nog even zitten kijken hoe het nou zit met die belastingwet, dat nieuwe stelsel is niet controversieel verklaard, maar het ligt nu wel bij de Kamer. We wachten geloof ik nog op zienswijze vanuit de fracties. Ik weet niet in hoeverre daar nog wat mogelijk is om ... want ik denk als we nu zo'n grote opgave hebben als Nederland op het gebied van vervuiling en om die KRW te halen, dan zou het toch ook wel de politieke wil moeten zijn om die transitie te gaan maken door echte de vervuiler te laten betalen. Ik zit even te kijken. Ik denk dat ik daar mijn ... Dus die differentiatie die zouden wij ook graag zien, daar zijn wij een voorstander van. Dat zal u niet verbazen. Volgens mij heb ik daar mijn punten wel mee gehad.

De voorzitter: Dank u wel, heer Den Butter. De heer Sunder, Ongebouwd, gaat uw gang.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik heb met belangstelling de antwoorden van de Hoogheemraad vernomen. Ik heb al eerder aangegeven in mijn betoog in de WKK-commissie dat elke investering die gedaan wordt waar geen rekening gehouden wordt met ondermijning van de rivierkreeften grote gevolgen heeft op onze KRW-doelen en de kerntaken rond waterveiligheid. De investeringen in de bestrijding gaan zich ook in een veelvoud terugbetalen. Ik hoop toch echt dat er nu al geld wordt begroot voor de bestrijding van 2024.

Daar is ook al een kostenplaatje opgenomen, ook in diezelfde commissie. Dus lijkt mij relatief eenvoudig om daar ook al daadwerkelijk stap op te zetten, want er is echt versnelling nodig met de bestrijding. Ik hoop ook op een toezegging op dit punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Sunder. Mevrouw Dijkshoorn, BBB, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Dank u wel, voorzitter. Allereerst bedankt voor de antwoorden in de eerste termijn. Ik was nog even getriggerd ook door anderen die dat kwamen of door de AWP ook, de tuinbouw voor die extra bijdrage. Toen gaf de portefeuillehouder daar antwoord op van: we hebben ook de medicijnenlijn die er zit. Ik wou toch ook wel een beetje waarschuwen dat officieel is er maar, of tenminste volgens de bekendmaking, 17 ton gewasbeschermingsmiddelen wat eventueel in het oppervlaktewater komt en 190 ton medicijnresten. Alleen voor medicijnresten is nog geen normering en is nog niet de metingen echt zo. Dus wat dat betreft is dat een probleem of wordt dat een probleem ook. Dus om dan de tuinbouw daarvoor te straffen, dan moeten we ook de ingelanden straffen met medicijngebruik. Dat lijkt me juist weer niet de goede inzet of noem maar op. Maar sowieso medicijnresten en dergelijke gaat ook de komende jaren wel een probleem opleveren, om dat eruit te halen. Dat is eigenlijk ook wel iets moois dat de collectieve zuivering die dus gedaan wordt juist door de tuinders, dat daar dus al die stap door de tuin dus wordt meegenomen. Ik dacht dat dat zelfs een investeringsbedrag is van 5 miljoen wat de tuinders daarvoor neerleggen. Dus wat dat betreft zou ik wel die complimenten aan de tuinder willen geven, dat die dus al voor ons medicijnen eruit halen. Dus wat dat betreft daar een positieve inzet op om het niet te bestraffen. Wat er niet inkomt dat hoeven we er niet uit te halen. Dus dat is zeker zo. De manier waar we die weg nu zijn ingegaan met het risico gestuurde aanpak, dat kunnen wij alleen maar positief op inzetten. De Partij van de Deren zei het al sympathiek. Dan onze motie die wij eventueel zouden willen doen ... Toch even vraag of andere fracties nog willen reageren erop of we dit verder kunnen uitwerken richting de VV. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. De heer Sluijs, Belang van Nederland, gaat uw gang.

De heer Sluijs: Dank u wel, voorzitter, en dank ook voor de antwoorden. Ik miste in de beantwoording eigenlijk mijn vraag ten aanzien van het snijden in eigen vlees. Dus hoe gaat de organisatie, hoe gaat het waterschap ook binnen de eigen organisatie kijken waar er misschien geld vandaan gehaald kan worden zodat de rekening niet alleen bij de burger terechtkomt? Dus daar ben ik eigenlijk wel benieuwd naar. Misschien iets meer duiding ook nog Welke garanties er gegeven kunnen worden ten aanzien van die KRW-doelen, of dat niet heel veel verhogingen ook in de toekomst gaat opleveren. Dat zijn eigenlijk mijn openstaande vragen nog, voorzitter.

De voorzitter: De heer Sluijs, dank u wel. Mevrouw Zandstra, Partij van de Arbeid, gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank. Dank ook voor de beantwoording, er is op alle vragen bijna ingegaan. Als het gaat over de kwijtschelding overwegen wij een motie of amendement in te dienen. Partijen die daarover willen meedenken, dat horen we natuurlijk graag. Ik zou het college nog in overweging willen nemen om toch nog eens na te denken over de formulering rondom onze tariefstijging die voor sommige mensen wel degelijk fors is.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. De heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel. Ook onze vragen zijn voor een groot deel beantwoord, dank u wel. Wat wij nog wel missen is eigenlijk de reactie op de vervuiler betaalt. Van mevrouw Dijkshoorn hebben we net gehoord, die

zegt: ik ben er niet voor dat de glastuinbouw extra belast wordt. Maar van de andere fracties hebben eigenlijk nog weinig gehoord. Dus die zou ik ook graag op dit punt willen uitdagen om daar een reactie op te geven, want ook wij overwegen om daar een amendement op in te dienen. Ik heb begrepen, als ik het goed begrepen heb, dat je dan niet kan differentiëren maar alleen een 100 procent extra heffing kan doen. Dus ik weet wat juist is, maar dat zoeken we dan nog uit. Als mensen nu willen reageren, dan kunnen ze meedenken over de juiste formulering. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Heijboer. De heer Lont, ChristenUnie/SGP, gaat uw gang.

De heer Lont: Ik heb nu op dit moment geen aanvullende vragen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen, CDA.

De heer Jansen: Dank u wel. Dank ook aan het college voor het beantwoorden van de vragen. Ook dank voor de toezegging om het kaartje in op te nemen in de begroting. Ten aanzien van zuivering kregen we als antwoord inderdaad: dat moeten we maar even bekijken. Ik wil u er wel aan herinneren dat we volgens mij in de vorige periode min of meer als streef hebben afgesproken om 50 procent van het van het zoete water wat geproduceerd wordt om dat weer terug het systeem in te leiden. We gaan daar een andere keer nog wel uitgebreider over discussiëren. Maar ik denk dat het zeker goed is om te streven, om inderdaad wel een deel van het water inderdaad weer terug het systeem in te brengen. Ten aanzien van het Waterspoor heeft portefeuillehouder Ouwendijk mij uitgedaagd om eerst wet te bekijken, dat heb ik gedaan voor hem. Daar staat in artikel 122h van de Waterschapswet inderdaad dat er voor zuiveringsheffing van woonruimtes ook de mogelijkheid bestaat om een alternatief heffingssysteem, namelijk op basis van verbruik. En dat daar drinkwaterbedrijven aan mee kunnen werken, zodat dus op basis van geleverde hoeveelheid drinkwater een heffing gedaan kan worden door de waterschappen. Dus ik heb het nagekeken voor u, dus u hoeft dat niet meer zelf te doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jansen. Heer Vuijk, VVD, gaat uw gang.

De heer Vuijk: Voorzitter, ik dank de portefeuillehouders voor de gegeven antwoorden en ik heb verder geen punten meer.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Visser.

De heer Visser: Dank, voorzitter. Dank ook voor de gegeven antwoorden. Wij blijven wel worstelen met de tariefsverhoging die wat ons betreft inderdaad voor sommige mensen onevenredig hard kan uitpakken. Ik sluit me daarbij ook aan bij de woorden die mevrouw Zandstra gesproken heeft. Een euro is voor iemand die geen euro's heeft een grotere aanslag op de portemonnee dan voor mensen die daar meerdere van hebben. Dus daarom overwegen wij zeker ook om, zolang er geen invoering van het Waterspoor is, in elk geval kwijtschelding mogelijk te maken, ook op de zuiveringsheffing, waar die in 2015, 2016 is afgeschaft. De heer Jansen, met dank, die heeft al aangegeven dat de wet er de mogelijkheid voor geeft, maar het is zelfs nog een slagje makkelijker. De verordening die we straks gaan vaststellen, daarbij is gebruik gemaakt van de modelverordening van de Unie van Waterschappen en het leuke van die modelverordening is dat die twee varianten heeft. Namelijk een zoals wij hem hier hanteren in Delfland en zoals kennelijk ook al andere waterschappen hem hanteren. Maar de tweede staat gewoon in de modelverordeningen en dat is inderdaad een heffing gebaseerd op het drinkwaterverbruik. Dus hij is mogelijk als ... Ik proef dat er ook eigenlijk wel breed draagvlak in de VV is om die mogelijkheid echt te gaan onderzoeken en niet of het kan, maar op welke

manier het op een goede, uitvoerbare en rechtvaardige manier kan worden ingevoerd. Ik snap ook dat we dat niet nu halsoverkop voor het belastingjaar 2024 gaan doen. Dus wij denken even na wat voor een uitspraak dat voor de VV zou moeten zijn. Het zal geen amendement zijn op een volgend agendapunt, nogmaals, want we willen wel zorgvuldigheid om dat in te voeren. Dus we realiseren ons ook dat dat niet op deze manier kan. Ik heb verder geen reactie gehoord op onze twijfel, maar misschien dat ik me dan ook anders uit moet spreken of we wel moeten gaan sparen op het moment dat we die andere kant namelijk het eerlijk bijdragen in die spaarpot beter geregeld hebben. Wij overwegen ook nog om mogelijk daarop wel een amendement in te dienen, om het deel tariefsverhoging dat gerelateerd is aan het vullen van de spaarpot. Nogmaals, er zijn ook in de begroting zelf tabellen aangegeven wat er gebeurt op het moment dat we pas gaan sparen of de tarieven gaan verhogen als de investering er is. Ik neig ernaar om aan mijn fractie voor te stellen met een voorstel te komen om pas te gaan sparen per 1 januari 2025 in de hoop en veronderstelling dat we op dat moment ook echt uitgezocht hebben hoe we het Waterspoor zo effectief en goed mogelijk zouden kunnen inzetten hier. In elk geval is wat mij betreft de begroting, die vraag is niet gesteld, maar voor zover dat een overweging zou zijn, begroting leent zich niet ervoor om als hamerstuk in de VV besproken te worden. Dus hoeft niet besproken te worden. Dus wat mij betreft bespreken het in de VV.

De voorzitter: U had een hele lange adem, hele lange zin. Ik zag een interruptie van mevrouw Dijkshoorn, BBB, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Dank u wel. Ik heb een vraag en dat is hetzelfde aan Water Natuurlijk en de Partij van de Arbeid. Als we het kwijschelding gaan invoeren, weer opnieuw, dat betekent dat de tarieven dan voor de anderen met 8,75 euro extra omhoog moeten gaan. Ik vind het dan, dat spreek ik dan maar even uit, heel jammer voor de groep die dan net niet voor de kwijschelding in aanmerking komt en altijd overal net naast grijpt, die niet bij de gemeentes allerlei potjes vandaan kunnen hebben die de kwijschelding personen wel hebben. Dat vind ik vrij zuur, dat die dan daarvoor moeten ophoesten met 8,75 euro volgens mij stond bij de beantwoording. Dus ik zou zeggen: denk daar goed over na, want dat vind ik toch wel erg voor die groep die misschien het wel harder nodig heeft dan degenen die overal voor in aanmerking komen. Dat gezegd hebbende, dank u wel.

De voorzitter: Wilt u erop reageren, mijnheer Vissers?

De heer Vissers: Zeker, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Vissers: Daar heeft mevrouw Dijkshoorn zeker een punt. Dat is ook de reden dat een aantal gemeenten niet uitgaat van 100 procent van de bijstandsnorm maar van 120 of 130 procent. Maar ook dan, en daar zijn ook wel onderzoeken naar, inderdaad, je zit altijd met een armoedeval als je er net buiten valt, waar je die grens ook legt. Dan kom je ineens voor volledige kosten te staan. Overigens is in het grensgebied dat niet direct nul of alles, daar zijn wel mogelijkheden voor. Onze voorkeur als Water Natuurlijk zou eerder zijn dat we ook naast het herinvoeren van de kwijschelding zolang we nog geen tariefdifferentiatie kunnen invoeren om uit te gaan van een hoger percentage. Maar ik denk dat het draagvlak daarvoor in deze VV niet te vinden is. Maar daar moeten we naar kijken. U heeft gelijk. Het heeft net zoals alle ingrepen die je doet in tarieven voordelen en nadelen en daar zullen we dan afwegingen moeten maken. Onze voorkeur zou dan ook zijn om direct, maar we kunnen dat niet terugdraaien, op moment dat we gaan sparen ook te kunnen sparen naar verbruik. Mensen handelingsperspectief gegeven. Dat heeft sterk onze voorkeur. Maar zolang dat niet zo is en er toch een fikse verhoging is ... Ik zei net: in zes jaar tijd 50 procent hoger, de zuiveringsheffing. Dat raakt

mensen met een kleine portemonnee heel hard. Dan is een lapmiddel beter dan geen middel wat mij betreft. Ik zie ook de negatieve aspecten die mevrouw Dijkshoorn benoemt, maar dat is een afweging die ook wij zullen moeten maken en die eindafweging moeten we in de VV maken.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn heeft nog een aanvullende vraag, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Heb ik nog een aanvullende vraag. Toen in 2015 de kwijschelding afgeschaft is, toen is ook de kostentoedelingsverordening aangepast. Om daarin ook de tarieven dan toch ook voor degenen die dan net daarbuiten zouden vallen om dat dan een beetje daarmee te compenseren. Zou je dat nu willen doen, dan zijn we de tijd te kort. Dan zie ik dus dubbele straf voor degenen die daar niet in aanmerking komen. Dus kijk nog even terug naar november 2015 hoe dat toen is gegaan en ook met de kostentoedeling en neem dat mee in de beoordeling.

De voorzitter: De heer Vissers, wilt u ook nog kort reageren? Gaat uw gang.

De heer Vissers: Graag, voorzitter. Wat de kostentoedeling betreft, dat is in de eerste termijn ook al gezegd. Als je ziet dat er zo'n scheve ontwikkeling is, want er zijn categorieën die een veel mindere stijging hebben dan andere categorieën en juist de categorie huurders. Over het algemeen is dat niet de bevolkingsgroep die het breedste heeft, die heeft de hoogste tariefstijging. Dat repareren kan niet meer in dit stadium, omdat de kostentoedelingsverordening niet meer nu kan worden aangepast. Er is net ook door het college op geantwoord in vragen van mevrouw Zandstra erover. Daarom moeten we met zijn allen kijken wat kan op deze termijn nog wel? Ik neem uw vraag mee om ook te kijken welke aanpassingen toen gedaan zijn. Maar ook met terugwerkende kracht verordeningen aanpassen, dat kan niet. Dus dat klopt. Maar ik denk dat we met elkaar toch moeten zoeken naar mogelijkheden om de pijn voor de mensen met de smalste beurs zo klein mogelijk te laten zijn. Hoe dat uitpakt en hoe je dat rechtvaardiger kan maken dan het voorstel van het college wat er nu voorligt, dat is denk ik voor ons alle dertig straks een zoektocht.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vissers. Houd ik u nog even vast. Ik zeg ook dat de heer Jansen van het CDA u wil interromperen. Gaat uw gang, heer Jansen.

De heer Jansen: Ik wilde het nu niet interromperen over de kwijschelding, dus daarom heb ik even aan het woord gelaten. Ik heb een vraag ten aanzien van het Waterspoor aan u. Ik heb net inderdaad uitgezocht hoe dat met de wet zit, maar dat betekent nog niet meteen dat ik ook inderdaad voor invoering van het Waterspoor ben. Wij staan er als fractie op dit moment nog neutraal in. Maar mijn vraag aan u is eigenlijk: ik heb de portefeuillehouder horen zeggen dat hij komend jaar de mogelijkheid tot invoering van het Waterspoor in ieder geval wil onderzoeken en ik hoorde u zeggen dat u bij de komende VV-vergadering met een motie wil komen, wilt u niet gewoon even wachten totdat dat onderzoek gedaan is en de resultaten bekend zijn voor met een motie te komen?

De voorzitter: De heer Vissers, gaat uw gang.

De heer Vissers: Voorzitter, ik heb gezegd dat we overwegen met een motie te komen. Ik heb ook aangegeven dat wij niet zullen komen met een amendement, omdat we wel willen dat het serieus en zorgvuldig uitgezocht wordt. Maar misschien kan het helpen om met elkaar een formulering te vinden wat er onderzocht zou worden. Ik zeg ook niet dat wij per se met een motie komen, wel dat we het overwegen. Ik heb ook aangegeven dat het me goed lijkt om de bespreking in de VV daarover voort te zetten. Ik treed ook graag in overleg met andere fracties welke elementen dat onderzoek zou moeten hebben.

De voorzitter: De heer Jansen, gaat uw gang.

De heer Jansen: Excuus. De toezegging van de portefeuillehouder vind ik dus onvoldoende om ... U overweegt dus wel met een motie te komen.

De voorzitter: De heer Vissers.

De heer Vissers: Ik denk dat de portefeuillehouder een ondertoon of een annotatie gaf bij zijn vooronderstelling wat de uitkomst van de onderzoeken zou zijn. Dus misschien kan het helpen om de verwachtingen vanuit de VV wat dat onderzoek zou moeten zijn en wat de uitkomst zou kunnen zijn nog iets stimulerend mee te geven. Maar nogmaals, ik denk dat we nog een kleine twee weken hebben tot de VV., laten we met elkaar kijken wat de meeste constructieve boodschap kan zijn die we het college daarin nog meegeven.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vissers. Ik kijk even rond. Dan gaan we naar het tweede termijn van het college. Zal ik maar bij de heer Boxmeer beginnen? De heer Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ongebouwd riep mij op om budget beschikbaar te maken. Ik denk dat ik parallel aan de vraag die was gesteld rondom de fauna uitreedplaatsen de stelling inneem: we komen eerst met een plan en daarna volgt het budget. Dus u krijgt van mij geen toezegging daarop. De BBB: ik volgde uw betoog, u heeft volgens mij geen vraag. Volgens mij is uw oproep zowel de glastuinbouw als de verwijdering van medicijnresten. Daarna kwamen er een aantal getallen waarbij het misschien leek alsof medicijnen erger of minder erg is als gewasbeschermingsmiddelen. Ik hou het even op de en, beide chemische stoffen moeten uit het water. De BvNL: zijn er garanties dat er geen verdere stijgingen zijn? Nee, die zijn er niet. Ik ga zeggen: de tijd schrijdt voort, de einddatum blijft staan. We hebben met mekaar gesproken over een pakket waarbij we weten dat het scherp aan de wind zeilen is. Maar ik durf die garanties niet aan te geven dat dat niet gaat gebeuren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Van Boxmeer. De heer Daverveldt, gaat uw gang. Geen inbreng? Mevrouw Koop? Mijnheer Ouwendijk, daar bent u weer.

De heer Ouwendijk: Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Is weleens vervelend als je niet als eerste aan het woord mag komen. Dat was aan de heer Jansen gegund met betrekking tot zijn reactie op mijn stellige opmerking over het Waterspoor. Maar er stond inderdaad in de wet nog een artikel onder en daar wordt inderdaad wel ruimte gelaten. Dus excuus daarvoor. Dat zou mijn eerste opmerking geweest zijn en dan was u niet aan de collectie toegekomen, maar goed. Dan even de overige vragen die nog uitstaan. Ik zit even te kijken. De heer Vissers, met betrekking tot de afschaffing van ... Hoe heet het? Althans, het herinvoeren van de kwijschelding dat leidt tot hogere tarieven. Dat hebben we al gehoord. Dat is vanzelfsprekend, maar ik noem dat nog maar een keer. Een motie met betrekking tot een onderzoek om de voor en tegens van heffing volgens een Waterspoor te doen, dat kan natuurlijk altijd en dat zie ik dan als een motie van aanmoediging. Want dat staat ook in het coalitieakkoord. Dus in die zin, als er een motie voorligt, dan zou ik aangeven dat hij overbodig is. Maar ik kan hem ook beschouwen als een motie van, als je dan alsnog aangenomen zou worden, aanmoediging. De heer Heijboer, met betrekking tot de heffing voor de glastuinbouw. Misschien nog een keer ter verduidelijking van mijn kant.

Ja, er is een mogelijkheid, maar dan moet je de kostenverdeling aanpassen, om de heffing voor glastuinbouwbedrijven, dat is alleen voor de watersysteemheffing, dus niet voor de zuivering, om die op 100 procent te zetten. Maar dat leidt niet tot meer inkomsten voor Delfland, want dat betekent tot de andere tarieven naar beneden gaan. Fractioneel weliswaar, maar in feite doe je Delfland daarmee tekort. Je kunt niet zeggen: ik ga extra kosten in rekening brengen. Dat kan op deze manier niet. De kosten maak je aan de ene kant en de heffing zit aan de andere kant. De heer Sluijs, met betrekking tot snijden in eigen vlees. Daar was ik in eerste termijn niet helemaal aan toegekomen. Wij hebben in het in het coalitieakkoord gezegd hoe we nieuwe uitgaven zouden financieren en een van de dingen is dat we eerst aan huis kijken, dat hebben we ook gedaan. In de begroting op bladzijde 12 onderaan, daar staat ook een tabelletje, waar duidelijk te zien is hoe we dat doen, hoe we oud voor nieuw laten gelden en hoe we die die extra zaken financieren. Dus daar zou ik nog even naar willen verwijzen. Dan denk ik dat daar het antwoord op de vraag mee is gegeven. Dan de heer Den Butter, met betrekking tot Een opmerking over het belastingvoorstel wat nu voorligt in de Tweede Kamer. Dat is het eindpunt of de culminatie zo u wilt van een vrij uitgebreid proces. Daar is ook uitgebreide maatschappelijke consultatie voor geweest. De waterschappen zijn daar vanaf dag één ook bij betrokken geweest. Daar is van de kant van de waterschappen in ieder geval geen mogelijkheid meer om daar nog zaken aan te veranderen. Het is beter om dat originele voorstel nu zo snel mogelijk af te hameren zodat waterschappen aan de slag kunnen met de verbeteringen die in het voorstel zitten. Het is niet voor niets dat waterschappen heel erg gewerkt hebben en er ook met eenentwintig waterschappen erover eens geworden zijn hoe dat voorstel eruit zou moeten zien. Ik spreek toch wel echt de wens en de verwachting uit dat het nog voor 1 februari 2024 wordt vastgesteld. Volgens mij heb ik dan de vragen beantwoord, mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk nog even rond in de commissie. Geen nabranders, dat is mooi. Ik heb een toezegging gehoord voor in de begroting betreft plaatje van het gebied opnemen in de begroting. Heb ik daarmee dat goed vastgesteld? Zijn er verder misschien nog toezeggingen gedaan die ons zijn ontschoten? Zou kunnen. Nee? Dan sluiten we dit punt af. Ik wil ook zeggen dat volgens mij zijn wat moties en amendementen aangekondigd ook van mevrouw Zandstra van de Partij van de Arbeid. Ik heb een mevrouw Nieske Dijkshoorn gehoord van de BBB en ook aan linkerkant, de heer Vissers heeft een aankondiging gedaan. Dan zien wij dat graag tegemoet. De heer Heijboer, u wilt een mededeling doen?

De heer Heijboer: Om de glastuinbouw wat zwaarder te belasten vanwege de extra kosten voor controle en handhaving overwegen wij ook een motie.

De voorzitter: Die staat genoteerd. Dan sluiten we dit agendapunt af.

04.B.03 Verordening watersysteemheffing Delfland 2024

04.B.04 Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2024

De voorzitter: Dan maken we eventjes een sprongetje. Want we zijn, even kijken ... 4B03 en 4B04 die zouden volgens mij in de deze begroting al zijn meegenomen. Of zijn daar misschien nog brandende vragen over? Mevrouw Zandstra, gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, B3 en 4 hebben we geen aanvullende vragen over, maar het zou wel kunnen dat ons amendement waar we uiteindelijk mee komen op een van die stukken toeziet.

De voorzitter: Is prima, dat zullen wij dus hanteren als bespreekstukken. Dank. De heer Vissers, ook nog een aanvulling? Gaat uw gang.

De heer Vissers: Voor de zorgvuldigheid, dat zou ook kunnen gelden voor onze motie en amendementen.

De voorzitter: Staat ook genoteerd, dank u wel. Ik zie ook Kasteren, gaat uw gang.

De heer Kasteren: Je kan nu reageren op B03 en B04?

De voorzitter: Als u nog een dringende vraag heeft, mag u die geruststellen. U wel.

De heer Kasteren: Een vraag die ik zelf heb is om het ook als bespreekstuk te hanteren, omdat ik vanuit de discussie hier toch wel vragen hoor over de noodzaak om de kostentoedeling aan te passen. Ik hoor verschillende ... Voorkeur van de Hoogheemraad om te wachten tot de nieuwe belastingvernieuwing, om daar iets aan te doen. Ik hoor de behoefte om iets voor de huurders iets aan de tarieven te doen. Vorig jaar hebben we dat gedaan middels inzet van egalisatiereserves, eenmalig. Een andere optie is te draaien aan de tariefknoppen en met name aan de ingezetenenheffing om die omlaag te gaan, wat weer consequenties voor de andere tariefheffing. Daar hoeft verder geen onderzoek naar te doen, maar dat is zo met een pennenstreek geregeld. Maar dat is een van de redenen waarom ik het als bespreekstuk wil houden. Het feit dat mijn collega heeft gezegd, wij hebben ook het voornemen om te onderzoeken om een amendement in te dienen met betrekking tot de heffing voor die Ko al heeft genoemd over de glastuinbouw.

De voorzitter: Staat bij deze ook genoteerd, mijnheer Van Kasteren, dank u wel.

04.B.06 Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024

De voorzitter: Dan gaan we naar 04B06. Wie van de woordvoerders kan ik daarvoor het woord geven? Partij van de Arbeid, gaat uw gang.

De heer Kiela: Dank, voorzitter. Als we het goed begrijpen gaat het hier dus om twee samenhangende zaken. Legesverordening en het delegatie besluit en die zijn opnieuw vastgesteld en de doorwerking van deze nieuwe besluiten moet dan opgenomen worden in het invoeringsbesluit van de Omgevingswet. Zo heb ik het gelezen. Nu lijkt het zo of men vergeten is om deze nieuwe besluiten bekend te maken en daardoor de hele cyclus over moet doen. Het gaat mij daarom of ik het goed begrepen heb en of we dan nu geplaagd worden door extra bureaucratie en waar dat dan door is gekomen. Of dat ik het gewoon verkeerd begrepen heb. Vandaar.

De voorzitter: De heer Kiela, dat is wel behoorlijk technische vraag, maar ik kijk even naar rechts of het te beantwoorden valt. Anders misschien schriftelijk op terugkomen.

De heer Kiela: ...

De voorzitter: Daarvoor komt u naar tafeltjesavond ... Dank u wel. Mijnheer Daverveldt, als u in de gelegenheid bent, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Ik zal proberen te beantwoorden. Er is vorig jaar een invoeringsbesluit vastgesteld door de VV. Dat had betrekking op onder meer ook de legesverordening. Maar omdat de legesverordening door de VV de vorige VV-vergadering opnieuw is vastgesteld en ook op een zodanige manier dat hij compatibel is met de invoering van de Omgevingswet, moet het invoeringsbesluit dat vorig jaar genomen is aangepast worden.

Die aanpassing is heel simpel: de twee verordeningen die als separaat zijn vastgesteld door de VV en goed zijn met het oog op de Omgevingswet, die halen we eruit. Dat betekent dat we daarmee dat invoeringsbesluit dus aanpassen en al die andere verordeningen daar veranderen we niks aan. Die heeft u eigenlijk vorig jaar ook vastgesteld en we vragen eigenlijk om die opnieuw vast te stellen, maar dan dit keer zonder de legesverordening en het delegatiebesluit omdat die gewoon al apart door u zijn vastgesteld of worden vastgesteld. Ik hoop dat dat duidelijk is.

De voorzitter: Dank u wel, Daverveldt. Mijnheer Kiela nog een aanvulling of wilt u uw betoog vervolgen?

De heer Kiela: Ik geloof dat ik het snap.

De voorzitter: Dank, heer Kiela. Gaat u verder, heer Kiela. Dat was hem. Ik kijk verder nog even rond. Als er geen moties of amendementen zijn, dan zou ik het graag als hamerstuk toch door willen laten gaan. Kijk even goed nog naar de VV, naar de commissie.

04.B.07 Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023, inclusief vaststelling overgangsrecht

De voorzitter: Gaan we naar 04B07. Wie van de partijen van de woordvoerders kan ik hiervoor het woord geven? 4B07. Niemand? Geen moties, geen amendementen? Dan is het ook een hamerstuk.

04.B.08 Vaststellen Bezwaarschriften- en Klachtenverordening Delfland

De voorzitter: Gaan we naar B408, het vaststellen bezwaarschriften en klachtenverordening Delfland. Heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Onderweg hiernaartoe vroeg ik me af of ik het moest agenderen of niet. Ik twijfelde daarover omdat het eigenlijk om een detail gaat wat misschien niet in de VV zou thuishoren, maar ik ben toch blij nu dat ik het wel gedaan heb. Ik heb al eens het stuk gelezen en inhoudelijk geen vragen of geen opmerkingen. Tekstueel heb ik gelezen dat de klachtenverordening in het hele stuk door ook als verordening wordt benoemd. Behalve in artikel 16 lid 2, dan gaat het ineens over een regeling. Dus ik heb gevraagd: is het een typefout en zou dat niet gewijzigd moeten worden in verordening of betreft het wat anders? Daar is door de jurist van Delft naar gekeken en die zegt: het is een typefout, maar nee, het hoeft niet veranderd te worden, want een verordening is een soort parapluwoord waaronder ook ... Of de regeling is een parapluwoord waaronder ook verordening valt. Dus je kan het veranderen, maar het hoeft niet. Wat ik nu eigenlijk aan de portefeuillehouder zou willen vragen en mede gezien ook de soepelheid waarmee mijnheer Daverveldt zei van: als nou de Omgevingswet uitgesteld wordt, mogen we dan besluiten om die toevoeging te doen of zoveel later als de Omgevingswet ingaat? Mijn vraag aan de portefeuillehouder is: als het dan een fout is, kunt u dan dezelfde soepelheid hanteren als de heer Daverveldt om dat ene woordje te veranderen in een woord wat er hoort te staan en zo niet, waarom niet? Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Een duidelijke vraag. Kijk nog even verder bij de commissie. Niemand die het woord wil voeren. Portefeuille Daverveldt, gaat u gang.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Er is een verschil, het is geen fout. Dus als het een fout zou zijn dan zou ik heel graag direct toezeggen om het aan te passen, maar omdat het geen fout is, doe ik dat niet. U zegt het zelf al, inhoudelijk verandert er niks, maar een regeling omvat ook verordeningen. Dus deze tekst is goed, u hoeft zich daar geen zorgen over te maken.

De voorzitter: De heer Heijboer, gaat uw gang, interruptie.

De heer Heijboer: Het is niet fout, dat dat wist ik eigenlijk al. maar er staat door het hele document verordening. Waarom dan niet, nu het nog kan, nu het nog niet is vastgesteld, ook dat laatste woordje toch wijzigen zodat het eenduidig is? Dan is het document wat mij betreft kwalitatief net het kleine stukje beter, vanwege de eenduidigheid in het hele document. Dan is juist mijn vraag nog steeds: maar waarom ... Dat is goed, maar waarom dan niet nu het nog kan en nu u nog de toestemming van deze commissie kan vragen, toch dat woordje veranderen, zoals u ook gedaan hebt bij de Omgevingswet?

De voorzitter: De heer Daverveldt, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Ik heb al uitgelegd dat er een verschil is, dat er echt een reden is om het bij die toevoeging bij de Omgevingswet te doen. Want we willen niet opeens in een problematische situatie komen mocht onverhoopt die Omgevingswet worden uitgesteld. Dat probleem speelt hier helemaal niet. Ik wil hier ook geen principestrijd van maken. Dus als ik er een plezier mee door het woordje regeling te vervangen in verordening, verandert er niks, ik doe het en dan is het klaar.

De heer Heijboer: Dank u wel.

De voorzitter: Ik hoor een toezegging, die staat genoteerd. Ik kijk nog even verder. Dat kunnen we denk ik vaststellen als een hamerstuk met de toezegging van portefeuillehouder de heer Daverveldt.

04.B.09 Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024

De voorzitter: 409 was een hamerstuk. Dan gaan we naar bier ... of B...Sorry. Het is al laat, mensen.

04.B.10 Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage Gemeenlandshuis

De voorzitter: B10, investering van de aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage Gemeenlandshuis. Ik ga daarvanuit dat daar een aantal woordvoerders voor zijn. Mevrouw Zandstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dit is een interessante discussie. Hebben ook technische vragen erover gesteld. Het voelt niet echt fijn om zoveel geld uit te geven voor parkeerplaatsen hier bij het pand, maar met de beantwoording in het achterhoofd denken wij dat we dat verlies maar moeten nemen en hiermee moeten instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen, CDA, gaat uw gang.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Ook het CDA heeft met aandacht dit stuk gelezen en ons kruipt ook een beetje het gevoel dat we hier ... Dat deze investering gewoon nodig is omdat het ook inderdaad wel ... Ook een aantal positieve aspecten, zoals bijvoorbeeld de oplaadpalen erbij komen, dat het erg goed is. Maar wel dat we nu iets gaan repareren wat eigenlijk nooit goed gefunctioneerd heeft. Het is erg jammer dat we niet destijds toen die liften al defect raakten of problemen gaven, dat we niet toen terug zijn gegaan naar de aannemer die het destijds heeft aangelegd om dat gewoon te verhelpen. Dat we nu eindelijk gewoon een parkeergarage hebben hopelijk straks wel goed gaat functioneren. We willen nog één aandachtspunt meegeven. Dat is namelijk ook ... Er wordt heel erg gesproken over de veiligheid van de garage, maar willen ook de sociale veiligheid benadrukken. De huidige garage is een redelijk afgesloten garage en om daar ook

aandacht voor te hebben, zodat iedereen daar ook in avonduren, stel dat dat het nodig is, in ieder geval wel gewoon die garage in durft.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jansen. Mevrouw Dekker, VVD, gaat uw gang.

Mevrouw Dekker: Dank u wel, voorzitter. Ik wil nog even inhaken op de veiligheid, ik word getriggerd door de laadpalen. Er is deze week naast mijn kantoor een accu in de fik gevlogen. Is ernaar gekeken wat dat voor impact heeft als we een brandende accu in deze garage hebben staan?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dekker. Kijk nog even rond. De heer Den Butter, gaat uw gang.

De heer Den Butter: Dank u, voorzitter. U zult begrijpen dat wij niet direct gaan staan juichen als er bijna een miljoen wordt geïnvesteerd in een parkeergarage, dat is niet voor ons de hoogste prioriteit. Maar we hebben eigenlijk twee vragen. u begrijpt ik kom daar nooit, maar ik heb begrepen dat een deel van die parkeergarage op dit moment niet kan worden gebruikt door die niet functionerende lift en de eerste vraag is: klopt dat? en daaraan gekoppeld levert dat nu capaciteitsproblemen op hebben we behoefte aan die extra parkeerplaatsen die dus nu niet kunnen worden gebruikt? zo nee, zouden die parkeergarage misschien ook voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt op moment dat die capaciteit niet noodzakelijk is? het tweede is: we vonden het bedrag toch al fors, daar er zijn ongetwijfeld aanbestedingen voor gedaan denk ik, offertes in ieder geval voor opgevraagd, maar in hoeverre dat marktconform is?

De voorzitter: Dank voor de vraag, heer Den Butter. Heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Ik weet niet of ik de enige ben, ik ben destijds aanwezig geweest bij de feestelijke opening toen de parkeergarage werd bejubeld als toppunt van efficiency en dobberend in het grondwater, dus ik was heel benieuwd. Toen viel het nogal tegen, dat hij inderdaad toch voor mijn gevoel wat klein en krap was. Dus zo zie je maar weer dat iets wat eerst uiterst mooi en bejubeld wordt, dat dat later toch wat kan tegenvallen. Wij vinden ook het bedrag aan de hoge kant. aan de andere kant, je kunt hem er niet van slopen en een nieuwe bouwen, dus wij zijn wel akkoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Heijboer. Kijk nog even rond in de commissie. Mijnheer Verheij, gaat uw gang.

De heer Verheij: Ik zie ook nog een bedrag waar het verschil nog van verdeeld moet worden. Dat kun je dan in opslag bouwkundig doen en opslag mechanisch, maar hoe dat wordt berekend zegt mij helemaal niets. Dus daar heb ik een vraagteken bij.

De voorzitter: Dank u wel. Kan u misschien een keer nog de vraag herhalen? Nog een keer de vraag herhalen, want het is niet helemaal binnengekomen hier. Dank u wel.

De heer Verheij: Als u de berekening afschrijving bekijkt, dan wordt er bovenaan geen rekening gehouden met het nog te verdelen verschil. Als je dan verder gaat kijken, dan wordt dat ineens verklaard opslag bouwkundig, opslag mechanisch in bedragen die ik hier niet zal noemen. Maar mijn vraag is: hoe komen ze daaraan? Is wel makkelijk om daar bouwkundig en mechanisch achter te zetten, Maar zeg mij niks.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Verheij. Kijk nog even rond in de commissie. De portefeuillehouder heer Daverveldt, gaat uw gang. Ik heb een aantal vragen gehoord.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Er zijn toch ook een paar vragen die die ik eigenlijk als technisch zou willen bestempelen. Ik wil voorstellen dat als u daar echt behoefte aan heeft om tot oordeelsvorming over dit investeringsvoorstel te komen, dat ik die schriftelijk beantwoord. Dank, mevrouw Zandstra, dat u akkoord bent. Mijnheer Jansen, de veiligheid en u maakt ook de link met sociale veiligheid. Mevrouw Dekker, u heeft het ook over de veiligheid over de laadpalen. Ik kan u zeggen dat de laadpalen die geïnstalleerd worden in de parkeergarage, die worden gewoon volgens de vigerende veiligheidsnormen geïnstalleerd. Dus er wordt inderdaad naar gekeken. Laat ik sociale veiligheid in brede zin is gewoon een belangrijk aandachtspunt bij Delfland en ik ben in ieder geval heel blij te kunnen constateren dat op dat gebied Delfland in ieder geval goed scoort. De vraag van de heer Den Butter: hebben wij alle parkeerplaatsen nodig? Op dit moment is het zo dat wij af en toe moeten uitwijken bij volgens mij de Prinsenhof garage om parkeerplekken te gebruiken. De schattingen van de kosten van de investering die zijn gebaseerd op ... Die zijn marktconform. Laat ik het heel kort zeggen. De vraag van de heer Verheij daar wil ik liever schriftelijk op terugkomen, over de splitsing tussen mechanisch en bouwkundig et cetera.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Sunder, gaat uw gang.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat de vraag van mevrouw Dekker meer ging over het in brand vliegen van een batterij van een dienstvoertuig, het risico daarop en niet op de laadpaal zelf. Dank u wel.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mijnheer Sunder. Inderdaad, risico nul bestaat niet. Wij willen aan de andere kant ... Hebben wij ook natuurlijk beleid dat wij zoveel mogelijk willen elektrificeren in het kader van ons beleid voor ... Ten ziele van energieneutraliteit. De wagens die wij gebruiken, die voldoen aan de veiligheidseisen ten aanzien van accu's, et cetera. Maar u heeft gelijk, er zijn gevallen bekend dat een auto ... Dat een accu kan ontbranden. Dus dat is nooit helemaal uit te sluiten.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Dekker. Gaat uw gang, mevrouw Dekker.

Mevrouw Dekker: Bedankt, voorzitter. Lijkt mij verstandig om dan iets van een rookmelder erin te plaatsen, staat niet in de begroting. Misschien zit het er al in, maar ...

De heer Daverveldt: Ik zie allemaal hele bemoedigende duimpjes vanaf de tribune. Dus ik maak eruit op dat we waarschijnlijk die rookmelders al geïnstalleerd hebben. Dat wordt al bevestigd.

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie de heer Jansen nog voor een interruptie. Gaat uw gang.

De heer Jansen: Mijn opmerking over sociale veiligheid ging ook met name over dat het ook zichtbaar moet zijn qua verlichting en eventueel videobewaking of dat mensen van buitenaf ook kunnen zien wat er in die garage gebeurt. Maar u neemt dat vast en zeker mee.

De heer Daverveldt: Dat gaan we zeker doen. De garage is volgens mij verlicht en dat blijft ... Dat wordt zeker niet minder.

De voorzitter: Dank u wel, portefeuillehouder. Ik kijk nu even rond. Ik heb een toezegging schriftelijke vraag beantwoording van de heer Verheij van de BBB. De rookmelders zijn getest, die hangen daar of die gaan daar hangen. Gaan we ook natuurlijk op letten. En de veiligheid. Kan ik concluderen dat dit dan een akkoordstuk is?

Kijk even naar de commissie. Geen amendementen, geen moties? Goed, dan gaat deze ook door als een akkoordstuk naar de VV.

5. Ingekomen stukken

De voorzitter: Dan gaan we door naar de ingekomen stukken die er niet zijn. Er is niks geagendeerd door commissieleden op het college.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan komen nu bij de rondvraag. Ik wil toch nog even alle partijen de ruimte geven om eventueel nog een brandende vraag te stellen. Ga het rondje even af. Mevrouw Dijkshoorn. Wel kort graag, want u heeft al best wel lang het woord gehad heel de avond.

Mevrouw Dijkshoorn: Ik wil graag de brandende vraag ook stellen, dus daar vroeg je om. Gisteren was voor de zoveelste keer brand bij Hoeve Bieslandhof in Delfgauw. Dit is niet de eerste keer en zal ook niet op deze manier de laatste keer zijn als je ziet hoe het daar met hooiopslag is geregeld. Welke gevolgen heeft dit voor de waterkwaliteit in dat gebied? Nog even teruggekeken bij de stukken. In juli 2017 was ook de brand daar en toen is het ook met zuurstofloos water en dergelijke problemen daar veroorzaakt. Kunnen wij hier aan de voorkant nu eisen gaan stellen om bijvoorbeeld maar een vloeistofdichte vloer gaan doen eronder of een keldering? Want het opslaan van heel goedkoop wegwerpmaaisel in ronde balen is vragen om problemen met broei. Dit is nu gebeurd, want haal je één baal eronderuit dan gaat dat dus broeien en krijg je de brand. Wij hebben er gisteren best wel veel vragen al over gekregen van: wat kan Delfland daaraan doen? Dus ik weet niet of er nu al wat gebeurt, maar neem dit graag mee. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ik heb nog een vraag over de genderneutrale wc's die wij hier in het gebouw hebben. Wij vinden het erg goed dat wij hier in het gebouw genderneutrale wc's hebben. Ik denk dat dat gewoon ook prima is omdat we dan niet meer ja...Mensen hoeven niet te kiezen, maar er zijn gewoon wc's. Alleen, op een aantal genderneutrale wc's, ik denk ongeveer 50 procent, staan prullenbakken en op de andere wc's staan geen prullenbakken. Nu is het voor vrouwen in het algemeen wel af en toe noodzakelijk om een prullenbak op de wc hebben. Mijn vraag is daarom ook of we het feit dat we allemaal eigenlijk dezelfde wc's hebben, of dat ook tot uitdrukking kan komen in dat overall prullenbakken komen te staan. Dan hoeft je niet als vrouw of als man op een gegeven ogenblik te kiezen.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Heijboer. Gaat uw gang, de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Mijnheer Jansen, bedoelt u prullenbakken of hygiënecontainers? Want de prullenbakken staan op alle toiletten.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Ik bedoel hygiënecontainers. Excuus. Ik ben niet zo ervaren erin, dus dat ...

De voorzitter: Ik zou toch heel graag een bevestiging van de portefeuillehouder willen op dit onderwerp. Bijna half elf. Gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Eerst, ik stel voor dat mevrouw Dijkshoorn de vraag die ze stelt schriftelijk indient, dan zal ze er antwoord op krijgen. Ik zeg direct toe dat, dat is waar u om vraagt, integraal zullen implementeren op alle genderneutrale toiletten.

De voorzitter: Dank u wel, portefeuillehouder. Nou kijk ik nog even rond, zijn er eventueel nog vragen uit de commissie? Nee? Dan heb ik te noteren dat de vraag gesteld aan mevrouw Dijkshoorn om haar vraag schriftelijk te stellen. ... toezegging van de hygiëneboxen van de portefeuillehouder de heer Daverveldt, die gaat er gewoon komen. Dan dank ik u voor deze inspirerende avond en wel thuis. Dank u wel.

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3034
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt B.01
Titel Benoeming leden rekenkamer

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Benoeming voorzitter en leden Rekenkamer Delfland
Versienummer	1.0
Dossiernummer	3034
D&H datum	Niet van toepassing
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. Mevrouw C.M.A. IJsselmuiden te benoemen tot lid en voorzitter van de Rekenkamer Delfland.
2. Mevrouw F.C. Oudshoorn te benoemen tot lid van de Rekenkamer Delfland.
3. De heer J.W. Verheij te benoemen tot lid van de Rekenkamer Delfland.

2) Aanleiding

Op 27 september 2022 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het Wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers. Deze wijzigingswet wijzigt (onder andere) de Waterschapswet en de Comptabiliteitswet. Met deze wijziging wordt het voor waterschappen verplicht om per 1 januari 2024 een volledig onafhankelijke rekenkamer in te stellen.

Conform de wet benoemt de verenigde vergadering de leden van de rekenkamer voor een periode van zes jaar en benoemt de verenigde vergadering een van de leden tot voorzitter. Namens de verenigde vergadering heeft een selectiecommissie bestaande uit de leden Jenniskens, Zandstra en Simon selectiegesprekken met kandidaten gevoerd. De selectiecommissie heeft vastgesteld dat er geen incompatibiliteiten zijn zoals vastgelegd in de wet of in de verordening op de rekenkamer Delfland. Alle kandidaten hebben een VOG overlegd.

Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen, leggen de leden van de rekenkamer in de vergadering van het algemeen bestuur, in handen van de voorzitter de volgende eed (verklaring en belofte) af.

"Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de rekenkamer benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en belof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer (belof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de rekenkamer naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"("Dat verklaar en belof ik!").

3) Beoogd effect

Benoeming van de voorzitter en leden van de Rekenkamer Delfland.

4) Kernboodschap

Met het benoemen van de voorzitter en leden heeft Delfland tijdig een onafhankelijke rekenkamer gerealiseerd.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Op 2 februari 2023 heeft de vv het college gevraagd de voorbereiding voor een rekenkamer namens de vv op zich te nemen via de portefeuillehouder financiën en het college gevraagd in die voorbereiding de mogelijkheden tot samenwerking met waterschappen te verkennen. Daarbij zal het college het advies van de rekeningcommissie aan de vv betrekken (dossiernummer 2761).

Dossiernummer: 3034

Op 29 juni 2023 heeft de vv de profielen voor de leden, waaronder de voorzitter vastgesteld (dossiernummer 2870).

Op 28 september 2023 heeft de vv de verordening op de rekenkamer en gedragscode integriteit rekenkamer vastgesteld (dossiernummer 2933)

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet
Comptabiliteitswet

7) Financiën

De leden van de Rekenkamer Delfland, niet zijnde voorzitter, ontvangen een vaste vergoeding van € 250 per vergadering van de rekenkamer.

De voorzitter van de Rekenkamer Delfland ontvangt een vaste vergoeding van € 300 per vergadering van de rekenkamer. Daarbij is uitgegaan van maximaal tien vergaderingen per jaar. Dit is onderdeel van het budget van de rekenkamer. Het budget van de rekenkamer is opgenomen in de programmabegroting 2024.

8) Duurzaamheid

Niet van toepassing.

9) Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing.

10) OR

Niet van toepassing.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Niet van toepassing.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op de website van Delfland zal de Rekenkamer een eigen pagina krijgen. Hierop zullen de leden en voorzitter worden vermeld. Ook zullen daar alle nevenfuncties worden gepubliceerd.

13) Bekendmaking en vervolprocedure

Niet van toepassing.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd de leden en voorzitter van de rekenkamer te benoemen op basis van artikel 51ac van de Waterschapswet.

15) Toelichting

Niet van toepassing.

16) Bijlagen

1. Beknopte profielen van de kandidaat voorzitter en kandidaat leden (vertrouwelijk).

Onderwerp Benoeming voorzitter en leden Rekenkamer Delfland
Dossiernummer 3034

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat:

1. De wet versterking decentrale rekenkamers in werking treedt per 1 januari 2024 voor wat betreft de verplichting tot het instellen van een rekenkamer.
2. Daartoe voorbereidingen moeten worden getroffen in 2023.
3. De verenigde vergadering de leden en voorzitter van de rekenkamer benoemt.

Gelet op:

Artikel 51 ac van de Waterschapswet

Besluit:

1. Mevrouw C.M.A. IJsselmuiden te benoemen tot lid en voorzitter van de Rekenkamer Delfland.
2. Mevrouw F.C. Oudshoorn te benoemen tot lid van de Rekenkamer Delfland.
3. De heer J.W. Verheij te benoemen tot lid van de Rekenkamer Delfland.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3041
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt B.02.a
Titel Advies van de commissie Geloofsbrieven
commissieleden - geen lid

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Advies van de geloofsbrievencommissie voor 30 november 2023 inzake het onderzoek van de geloofsbrieven van de benoemde commissieleden, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering.

Aanleiding

Het algemeen bestuur van Delfland, de verenigde vergadering, bestaat uit 30 leden. De leden nemen deel in de commissies van het Hoogheemraadschap van Delfland. Ook niet-leden mogen als commissielid worden voorgedragen en benoemd.

Voor toelating van de commissieleden, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering, gelden gelijke voorwaarden als voor de leden van de verenigde vergadering.

Regelgeving

Met betrekking tot het onderzoek zijn artikelen 31 en 33 van de Waterschapswet en artikel 5.4 van het Reglement van orde VV en commissies Delfland (hierna 'RvO') van toepassing.

Communicatie

Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland worden na de toelating de commissieleden geen-lid vermeld.

Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd om over de toelating van de benoemden te beslissen. Het algemeen bestuur onderzoekt de geloofsbrieven en gaat na of de benoemden aan de vereisten voldoen, gelet op artikel 31 en 33 van de Waterschapswet geen onverenigbare betrekkingen vervullen en beslist omtrent de geschillen welke met betrekking tot de geloofsbrieven kunnen rijzen.

Overeenkomstig artikel 6.2 lid 2 van het RvO zijn de heren D. Siskens, J.B. Simon en J.W. Jannink bij loting gekozen als leden van de geloofsbrievencommissie. Een door de secretaris aangewezen medewerker heeft de commissie overeenkomstig artikel 6.2 lid 4 van het RvO bijgestaan. De commissie brengt op grond het bepaalde in artikel 3.1 lid 2 verslag uit aan de verenigde vergadering en geeft daarbij advies over het te nemen besluit.

Onderzoeksverslag

De commissie heeft de geloofsbrieven van de volgende benoemden onderzocht en beoordeeld:

Mw. C.G. Abels	Natuurterreinen
Mw. O. Kloppenburg	Natuurterreinen
Dhr. C.W.M.I. van der Burg	Natuurterreinen
Dhr. J. van den Berg	Ongebouwd

De geloofsbrievencommissie is nagegaan of de benoemden aan de vereisten van het commissielidmaatschap geen-lid voldoen en geen onverenigbare betrekkingen vervullen.

Uit het onderzoek van de geloofsbrievencommissie is wat betreft de in het bestuursvoorstel genoemde commissieleden, geen-lid niet gebleken van betrekkingen bedoeld in artikel 31 van de Waterschapswet. Gelet op artikel 33 van de Waterschapswet en de overlegde gegevens heeft de commissie geconcludeerd dat er voor wat betreft de commissieleden geen-lid geen sprake is van betrekking als in dit artikel bedoeld.

Advies

Gezien het voorstaande adviseert de geloofsbrievencommissie de in het bestuursvoorstel *Toelaten commissieleden geen-lid* opgenomen benoemden als commissieleden, zijnde geen-lid van de verenigde vergadering, toe te laten.

De commissie geloofsbrieven,

D. Siskens

J.B. Simon

J.W.Jannink

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3040
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt B.02.b
Titel Besluit tot toelating commissieleden - geen lid

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Besluit tot toelating commissieleden geen lid
Versienummer	1
Dossiernummer	3040
D&H datum	N.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Toe te laten als commissieleden, zijnde geen lid van de Verenigde Vergadering:

Mw. C.G. Abels	Natuurterreinen
Mw. O. Kloppenburg	Natuurterreinen
Dhr. C.W.M.I. van der Burg	Natuurterreinen
Dhr. J. van den Berg	Ongebouwd

2) Aanleiding

De Verenigde Vergadering heeft op 28 september 2023 de bovenstaande door de fracties voorgedragen personen benoemd als commissielid geen-lid.

De geloofsbrievencommissie heeft na benoeming de geloofsbrieven van de benoemden onderzocht en geconstateerd dat er geen belemmeringen bestaan voor toelating van de benoemde commissieleden geen lid.

Voorgesteld wordt de benoemden toe te laten als commissielid geen lid.

3) Beoogd effect

Commissieleden geen-lid kunnen na toelating hun taak in de commissies van het Hoogheemraadschap van Delfland uitoefenen.

4) Kernboodschap

Na een positie besluit van de VV en het afleggen van de eed of de verklaring en belofte kunnen de commissieleden geen-lid hun taak in de commissies van Delfland uitoefenen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De toe te laten personen zijn op 28 september 2023 door de Verenigde Vergadering benoemd als commissielid geen-lid.

De heer Moerman heeft aangegeven dat hij toch geen commissielid geen-lid namens de CDA-fractie kan zijn. Dit vanwege veranderde werkzaamheden.

6) Regelgeving en Beleid

Op grond van artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 mogen per fractie, in totaal voor alle commissies, maximaal 3 niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. In dit artikel is bepaald dat de verenigde vergadering na de benoeming, en het advies van de geloofsbrievencommissie besluit over het toelaten van de commissieleden geen-lid.

In artikel 5.7 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 is de zittingsduur bepaald van de commissieleden geen-lid, te weten gelijk aan de zittingsperiode van de leden van de Verenigde Vergadering.

7) Financiën

Commissieleden geen-lid ontvangen 128,22 euro per bijgewoonde commissievergadering ten laste van het waterschap.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

Dossiernummer: 3040

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland worden na de toelating de commissieleden geen-lid vermeld.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Na een positief besluit van de Verenigde Vergadering leggen mevrouw Abels, mevrouw Kloppenburg, de heer Van der Burg en de heer Van den Berg op 30 november 2023 de eed of de verklaring en belofte af.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering besluit over het toelaten van commissieleden geen-lid.

15) Toelichting

N.v.t.

16) Bijlagen

N.v.t.

Onderwerp Besluit tot toelating commissieleden geen lid
Dossiernummer 3040

De verenigde vergadering van Delfland,

Gelezen het positieve advies van de commissie geloofsbrieven.

Overwegende dat:

- De verenigde vergadering de betrokkenen heeft benoemd als commissieleden geen-lid
- De geloofsbrievencommissie positief heeft geadviseerd over toelating

Gelet op:

- artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023

Besluit:

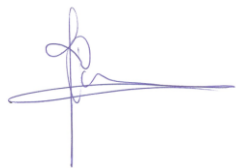
Toe te laten als commissieleden, zijnde geen lid van de Verenigde Vergadering:

Mw. C.G. Abels	Natuurterreinen
Mw. O. Kloppenburg	Natuurterreinen
Dhr. C.W.M.I. van der Burg	Natuurterreinen
Dhr. J. van den Berg	Ongebouwd

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 2901
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt B.03
Titel Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028
Versienummer 1
Dossiernummer 2901
D&H datum dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. de begroting 2024, zoals opgenomen in bijlage 1, vast te stellen;
2. kennis te nemen van de meerjarenraming 2025-2028, zoals opgenomen in bijlage 1;
3. Het investeringsplan en het verzamelkrediet watersysteem aan te vullen met een bedrag van € 4.000.000;
4. het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen vast te stellen op een bedrag van € 52.200.000 voor de periode 2023 – 2026 en dit investeringsplan jaarlijks bij de begroting te herijken en aan te vullen met de volgende jaarschijf;
5. in het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen de projecten op te nemen welke vallen onder het investeringsplan instandhoudingsprojecten waterketen (702070), investeringsplan verzamelkrediet Energieneutraal en duurzaam circulair (702085, voor zover het projecten betreft binnen de waterketen), investeringsplan veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA (702082) en investeringsplan optimalisatie rioolgemaal Morsestraat (702090);
6. aan het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen de kaders te verbinden zoals verwoord in bijlage 2;
7. de resterende ter beschikking gestelde ontwerp- en uitvoeringskredieten voor in standhoudingsprojecten waterketen, verzamelkrediet Energieneutraal en duurzaam circulair (voor zover het projecten betreft binnen de waterketen), veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA en optimalisatie rioolgemaal Morsestraat ter hoogte van totaal € 45.879.406 onder te brengen in verzamelkrediet assetsysteem waterketen en deze op te hogen met een bedrag van € 6.320.594 voor de periode 2023 - 2026 en dit krediet jaarlijks bij de begroting te herijken en aan te vullen met de volgende jaarschijf.

2) Aanleiding

De begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028 worden conform de Bestuurlijke P&C-kalender 2023 respectievelijk ter vaststelling en ter informatie aan de VV aangeboden.

3) Beoogd effect

Met de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 vertalen we de ambities uit het coalitieakkoord 2023-2027 in concrete doelen, resultaten en middelen voor het jaar 2024. De meerjarenraming 2025-2028 heeft een indicatief karakter.

4) Kernboodschap

Waterkwaliteit is een belangrijk thema voor deze bestuursperiode. Conform het coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor Mens en Natuur; een trendbreuk in waterbeheer' nemen we extra maatregelen om de KRW-doelen in 2027 te realiseren. Voor waterkwaliteit is in het coalitieakkoord aangegeven dat daarvoor € 3 miljoen per jaar beschikbaar is. In de begroting is voor de jaarschijf 2024 voor € 2,6 miljoen aan activiteiten gepland, omdat verwacht wordt dat dit het maximum aan uitvoerbaarheid in 2024 betreft. Voorgesteld wordt om wel € 3 miljoen op te nemen in de begroting voor 2024 en het overschot van € 0,4 miljoen te reserveren in een egalisatiereserve voor de jaren na 2024.

Voor de nieuwe De Groote Lucht zetten we in 2024 de voorbereidingen voort. Onze ambities op het gebied van de waterkwaliteit en onze voorbereidingen voor de nieuwe Groote Lucht zorgen voor behoefte aan extra financiële ruimte in 2024.

We dekken de extra uitgaven 2024 voor een deel door ombuigingen of efficiency binnen de bestaande financiële ruimte, zoals dekkingskeuzes om de kosten te drukken. Het overige deel van de extra uitgaven dekken we door onze belastingopbrengsten in 2024 met een gemiddeld percentage van circa 7% te laten stijgen. In de stijging van de heffingen is ook een opslag voor toekomstige investeringen opgenomen. Voor de zuiveringsheffing is dat voor de investering in de nieuwe De Groote Lucht en de investeringen door de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater.

De in 2023 opgelegde energieopslag in het zuiveringstarief van € 15 per vervuilingseenheid (ve) wordt in 2024 verlaagd vanwege de verwachting dat de indexering van de dienstverleningsvergoeding PPS lager uitvalt, wat leidt tot circa € 3,1 miljoen lagere kosten. Deze kostenverlaging wordt verdisconteerd in de energieopslag waardoor deze daalt van € 15 per ve in 2023 naar € 13 per ve in 2024.

Verder blijven we investeren om in 2025 energieneutraal en in 2050 klimaatneutraal te zijn. Ook werken we aan het onderhouden en versterken van de dijken en kades en we blijven ons sterk maken om water en bodem sturend te laten zijn bij de inrichting van ons gebied.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 zijn tot stand gekomen op basis van het coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor Mens en Natuur; een trendbreuk in waterbeheer', het Waterbeheerprogramma 6 (2022-2027) en de structurele mutaties uit de bestuursrapportage 2023.

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet, artikelen 99 tot en met 102. Waterwet, artikelen 4.6 en 4.7.
Het Waterschapsbesluit schrijft voor wat ten minste in de begroting en meerjarenraming opgenomen moet worden.

7) Financiën

Met het vaststellen van de begroting 2024 worden de financiële consequenties voor de uitvoering van de ambities uit het coalitieakkoord voor het begrotingsjaar 2024 bekrachtigd. De meerjarenraming 2025-2026 is indicatief van aard.

De financiële consequenties betreffen op hoofdlijnen:

- Het voordelig exploitatieresultaat in 2024 bedraagt € 9,0 miljoen.
- Ten opzichte van de bijgestelde begroting van 2023 stijgen de kosten € 10,5 miljoen en de opbrengsten met € 20,2 miljoen. Per saldo wijzigt het exploitatiesaldo met € 9,7 miljoen.
- Bij de kosten wordt de grootste ontwikkeling veroorzaakt door de sterk gestegen personeelskosten, inflatie en de energiekosten.
- Aan de opbrengstenkant zijn het met name de belastingopbrengsten die met € 19,2 miljoen voor de toename zorgen. De oorzaken van de belastingstijging zijn de volgende:

Nr.	Oorzaak	Bedragen (€ 1 miljoen)
1	Doorbelasting gevolgen inflatie, cao	9,9
2	Groei areaal huishoudens en ingezetenen en ontwikkeling WOZ-waarde	2,3
3	Verlaging energieopslag met € 2 per vervuilingseenheid door lagere energie-index	-3,1
4	Reserveren voor grote investeringsopgaven de nieuwe De Groote Lucht en Europese richtlijnen stedelijk afvalwater (structureel oplopend)	1,4
5	Extra storting in Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder om de hogere kosten in 2031-2033 volledig uit de reserve te kunnen dekken (structureel)	3,3
6	Overige mutaties reserves	0,4
7	Intensivering waterkwaliteit	3,0
8	Overige opgaven (bijvoorbeeld ontwikkeling onderhoud beheersysteem)	2,0
	Totaal stijging belastingopbrengsten	19,2

De voorgestelde bestemming van het exploitatiesaldo van € 9,0 miljoen middels onttrekkingen en dotaties aan reserves is:

Bedragen * € 1 miljoen	Onttrekking	Dotatie
Algemene reserve vrij inzetbaar	1,3	
Tariefdeemping watersysteem	1,2	
Tariefdeemping zuiveringssysteem	2,8	
Tariefegalisatie watersysteem		0,4
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder		8,5
Toekomstige kapitaallasten watersysteem		0,5
Toekomstige kapitaallasten zuiveringssysteem		4,9
Totaal	5	14

Investerings

Uitgangspunt is dat het verzamelkrediet voor alle assets jaarlijks – met de begroting – wordt herijkt en aangevuld met de volgende jaarschijf. Voor de hoogte van het verzamelkrediet wordt uitgegaan van de verwachte uitgave van het lopende begrotingsjaar en de drie begrotingsjaren daaropvolgend.

In paragraaf 15 Toelichting van dit bestuursvoorstel zijn de herijkingen van de verzamelkredieten opgenomen.

8) Duurzaamheid

In de begroting 2024 is rekening gehouden met het beleid van Delfland inzake duurzaamheid. Specifiek wordt hier aandacht aan besteed via de programmalijnen energie en klimaatneutraal en circulaire economie binnen het programma waterketen en circulariteit.

In 2024 ontwikkelen we circulaire strategieën op basis waarvan we beleid maken t.a.v. circulair inkopen, beheren, bouwen en werken. Daarbij formuleren we passende maatregelen om het beleid te implementeren in de organisatie.

9) Organisatorische en personele consequenties

In de begroting 2024 is sprake van een stijging van de personeelskosten door het cao-effect van circa 4%. Ook is sprake van formatie-uitbreiding door intensivering van beleid, inrichting van de projectorganisatie de nieuwe De Groote Lucht en een omzetting van personeel van derden naar personeel in loondienst.

Dossiernummer: 2901

10) OR

De OR wordt geïnformeerd over de aan de VV voorgelegde begroting 2024.

11) Risico's en beheersmaatregelen

In de begroting 2024 is als bijlage de paragraaf Risico's opgenomen. Met ons risicobeleid voldoen we aan de wettelijke verplichting voor waterschappen om de risico's in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Communicatie over de begroting 2024, inclusief de meerjarenraming 2025-2028 vindt plaats na het D&H-besluit. De communicatie over de tarieven opgenomen in de Begroting 2024 vindt plaats rond de besluitvorming in de Verenigde Vergadering op 30 november 2023.

Medewerkers worden over het besluit van D&H onder meer geïnformeerd via het samenwerkingsportaal (intranet) en het publiek via de website, social media, de pers en een advertentie in huis-aan-huisbladen. Naast het verspreiden van een persbericht aan regionale media tonen we via de kanalen van Delfland een videoboodschap met de portefeuillehouder Financiën. Daarnaast wordt in de D&H-nieuwsbrief een bericht over het besluit en het vervolgproces van de begroting opgenomen.

Nadat de Verenigde Vergadering op 30 november 2023 de begroting en de daarin opgenomen tarieven heeft vastgesteld verspreiden we een persbericht over de tarieven. Van het besluit met betrekking tot de tarieven voor 2024 wordt de Regionale Belasting Groep zo spoedig mogelijk na vaststelling in kennis gesteld. Van de begroting 2024 verschijnt dan ook een digitale versie op onze website, conform 2023.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Het ontwerp van de begroting 2024 wordt, zodra het college dit aan de VV heeft voorgelegd, voor iedereen ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld. De terinzagelegging en de verkrijgbaar stelling worden openbaar kennisgegeven. Het algemeen bestuur beraadslaagt over de begroting 2024 niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving (artikel 100 lid 3 van de Waterschapswet). De artikelen 99 tot en met 102 van de Waterschapswet zijn van toepassing.

14) Bevoegd orgaan

Op grond van artikel 101, lid 1, van de Waterschapswet is de VV het bevoegd orgaan tot het vaststellen van de programmabegroting 2024.

15) Toelichting

Coalitieakkoord en financieel beleid

De begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028 zijn gebaseerd op het coalitieakkoord 2023 – 2027 "Water voor Mens en Natuur, een trendbreuk in waterbeheer", het WBP6, de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 en de structurele mutaties uit de bestuursrapportage (Burap) 2023. Vanwege de verkiezingen is voor 2024 geen kadernota opgesteld.

De hoofdlijn van het financieel beleid in het coalitieakkoord 2023-2027 is een deugdelijk financieel beleid dat ruimte biedt aan nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen en tegelijkertijd betaalbaar, uitlegbaar en uitvoerbaar is. Hierbij dient structureel een toekomstbestendige verhouding tussen schulden en opbrengsten bereikt te worden en de heffingen gelijkmatiger te laten ontwikkelen.

Dossiernummer: 2901

Hieraan is in de begroting vormgegeven door:

- de extra kosten deels te financieren door ombuigingen of efficiency binnen de bestaande financiële ruimte;
- de heffingen bij te stellen;
- in de heffingen een opslag voor toekomstige investeringen op te nemen;
- de energieopslag in de zuiveringsheffing te verlagen vanwege de dalende energiekosten.

Vanuit de VV is gevraagd om ook op langere termijn een duurzame balans tussen opgaven, kosten, opbrengsten en schuldpositie te blijven realiseren. In de begroting is hieraan aandacht besteed door middel van:

- een jaarlijks sluitende begroting;
- een houdbare schuldpositie, een netto schuldquote die onder de 250% blijft;
- een gelijkmatige ontwikkeling van de belastingtarieven en inherent daaraan de lastenprofielen

Investeringen

De voor 2024 en meerjarenraming 2025-2028 opgenomen investeringsramingen zijn door de assetmanagers getoetst op realisme en haalbaarheid in de planvorming en de uitvoering en naar beneden bijgesteld ten opzichte van de investeringsvolumes die in de meerjarenraming 2024-2027 bij de begroting 2023 ter indicatie waren gepresenteerd.

Naast de reguliere investeringen in onze assets staan de komende 10 tot 15 jaar tenminste twee grote opgaven voor de deur: de bouw van een nieuwe zuiveringsinstallatie in Vlaardingen en de implementatie van nieuwe strengere Europese richtlijnen voor de zuivering van het stedelijk afvalwater. In de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028 is gerekend met de tot nu toe voorhanden cijfers van investeringsvolumes.

Verzamelkredieten

Verzamelkrediet assetsysteem waterketen

In navolging van het coalitieakkoord 2023 – 2027 “Water voor Mens en Natuur, een trendbreuk in waterbeheer” wordt ook voor assets waterketen een verzamelkrediet ingericht. Het assets waterketen moet duurzaam in stand gehouden worden. Het noodzakelijk groot onderhoud moet worden uitgevoerd. Daarnaast willen we kansen benutten om verder te verduurzamen en grondstoffen terug te winnen. Met de nieuwe Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater op komst moet op termijn voldaan worden aan strengere eisen. Met de maatregelen voor instandhouding en/of vernieuwbouw anticiperen we hier al op (werk-met-werk). Het verzamelkrediet biedt een effectief en efficiënt middel om de noodzakelijke maatregelen binnen het assets waterketen uit te voeren. In het projectenoverzicht bij de Burap en jaarrekening wordt de voortgang (achteraf) inzichtelijk gemaakt.

Met het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen wordt de werkwijze welke in april 2020 is geïntroduceerd binnen assets waterveiligheid, breder toegepast binnen de organisatie. Uitgangspunt is dat het verzamelkrediet jaarlijks – met de begroting – wordt herijkt en aangevuld met de volgende jaarschijf. Voor de hoogte van het verzamelkrediet wordt uitgegaan van de verwachte uitgave van lopend begrotingsjaar en de drie begrotingsjaren daaropvolgend. In bijlage 2 Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen is een nadere toelichting opgenomen over het verzamelkrediet assetsysteem waterketen.

Verzamelkrediet assets waterkeringen

Met de vaststelling van de begroting wordt ook het verzamelkrediet assets waterkeringen herijkt en aangevuld met een volgende jaarschijf. De peildatum voor de herijking is 1 januari van het lopende begrotingsjaar (2023). Met de begroting 2024 worden de jaren 2023 t/m 2025 herijkt en wordt jaarschijf 2026 toegevoegd aan het verzamelkrediet. In tabel 1 zijn de vier nog lopende verzamelkredieten weergegeven. Op 1 januari 2023 was een krediet beschikbaar van € 49,2 miljoen.

Tabel 1: Beschikbaar budget per 1 januari 2023

Projectnummer	Beschikbaar gesteld krediet	Realisatie 2022	Restant krediet 1 januari 2023
701753	€ 3.865.000	€ 3.341.944	€ 523.056
701916	€ 20.063.255	€ 16.773.617	€ 3.289.638
701994	€ 17.303.000	€ 14.377.079	€ 2.925.921
702084	€ 45.235.483	€ 2.779.648	€ 42.455.835
Totaal	€ 86.466.738	€ 37.272.288	€ 49.194.450

In tabel 2 is een meerjarenoverzicht opgenomen voor de jaren 2023 tot en met 2026. Geraamd wordt dat in totaal € 45,2 miljoen benodigd is. Hiervoor is op dit moment al voldoende krediet beschikbaar. Het is dus niet nodig het verzamelkrediet en bijbehorend investeringsplan op te hogen.

Tabel 2: meerjarenraming assets waterkeringen

Begrotingsjaar	Meerjarenraming
2023	€ 9.000.000
2024	€ 8.700.000
2025	€ 14.000.000
2026	€ 13.500.000
Totaal	€ 45.200.000

Verzamelkrediet assets watersysteem

Ook voor onze assets binnen het watersysteem heeft herijking van het verzamelkrediet plaatsgevonden wat leidt tot het aanvullen van het investeringsplan en het verzamelkrediet watersysteem met een bedrag van € 4.000.000, -.

Beoordeling prestatie-indicatoren

Aan de VV is toegezegd de huidige set prestatie-indicatoren (PI's) bij de start van de nieuwe bestuursperiode te beoordelen op duurzaam- en bruikbaarheid. Het traject in navolging hiervan heeft de volgende resultaten opgeleverd, die in de programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028 als zodanig zijn verwerkt:

- PI's die komen te vervallen binnen het programma Waterketen en circulariteit:
 1. Vermindering rioolvreemd water in % in (programma: waterketen);
 2. GWW-opdrachten met duurzame/ circulaire ambitie;
 3. (Advies)diensten en leveringen met duurzaam/circulaire ambitie;
- Nieuwe PI's:
 1. Mate van cyberweerbaarheid in het programma Organisatie en bedrijfsvoering;
 2. Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten in het programma Waterketen en circulariteit;

Aanscherping van bestaande PI's binnen het programma Organisatie en bedrijfsvoering:

1. Werkgeverschap;
2. TRCF.

16) Bijlagen

1. Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028
2. Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen

Dossiernummer: 2901

Onderwerp Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028
Dossiernummer 2901

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 2901;

gelezen het positieve advies van de Commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:

1. Het ontwerp van de begroting 2024 ingevolge artikel 100, tweede en derde lid, van de Waterschapswet gedurende twee weken voor eenieder ter inzage wordt aangeboden;
2. hiertegen geen bedenkingen ingediend worden

Gelet op:

De artikelen 99 tot en met 102 van de Waterschapswet

Besluit:

Het college besluit de Verenigde Vergadering voor te stellen:

1. de begroting 2024, zoals opgenomen in bijlage 1, vast te stellen;
2. kennis te nemen van de meerjarenraming 2025-2028, als onderdeel van de programmabegroting 2024, zoals opgenomen in bijlage 1;
3. Het investeringsplan en het verzamelkrediet watersysteem aan te vullen met een bedrag van € 4.000.000;
4. het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen vast te stellen op een bedrag van € 52.200.000 voor de periode 2023 – 2026 en dit investeringsplan jaarlijks bij de begroting te herijken en aan te vullen met de volgende jaarschijf;
5. in het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen de projecten op te nemen welke vallen onder het investeringsplan instandhoudingsprojecten waterketen (702070), investeringsplan verzamelkrediet Energieneutraal en duurzaam circulair (702085, voor zover het projecten betreft binnen de waterketen), investeringsplan veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA (702082) en investeringsplan optimalisatie rioolgemaal Morsestraat (702090);
6. aan het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen de kaders te verbinden zoals verwoord in bijlage 2;
7. de resterende ter beschikking gestelde ontwerp- en uitvoeringskredieten voor in standhoudingsprojecten waterketen, verzamelkrediet Energieneutraal en duurzaam circulair (voor zover het projecten betreft binnen de waterketen), veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA en optimalisatie rioolgemaal Morsestraat ter hoogte van totaal € 45.879.406 onder te brengen in verzamelkrediet assets en deze op te hogen met een bedrag van € 6.320.594 voor de periode 2023 - 2026 en dit krediet jaarlijks bij de begroting te herijken en aan te vullen met de volgende jaarschijf.

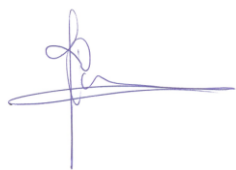
Dossiernummer: 2901

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'C' followed by a horizontal line.

ir. P.C. Janssen

A handwritten signature in blue ink, reading 'P.H.W.M. Daverveldt' in a cursive style.

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028

Trendbreuk: extra geld
voor waterkwaliteit

Hoogheemraadschap van
Delfland

Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028

Trendbreuk: extra geld voor waterkwaliteit

Colofon

Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028

Samenstelling

Hoogheemraadschap van Delfland
Delft, oktober 2023

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB DELFT
Tel:015-2608108
www.hhdelfland.nl

Leeswijzer

Voor u liggen de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 van het Hoogheemraadschap van Delfland. Hierin laat het hoogheemraadschap zien hoe het omgaat met de inkomsten en uitgaven.

In het eerste hoofdstuk bespreken wij enkele ontwikkelingen en onze ambities. We benoemen de uitgangspunten en normen, en geven we een algemeen beeld van onze financiën. In hoofdstuk 2 geven we het meerjarenperspectief. Ook staan wij uitgebreid stil bij duurzaam evenwichtige financiën.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de programma's, inclusief de overkoepelende thema's, die als afzonderlijke programmalijnen zijn opgenomen. In hoofdstuk 4 behandelen wij de verplichte paragrafen en in hoofdstuk 5 geven we een totaaloverzicht van de investeringen weer.

In de hoofdstukken 6 en 7 brengen wij achtereenvolgens de exploitatierekening en de balans in beeld.

In de bijlagen vindt u een lijst van begrippen en afkortingen, Delfland in kengetallen, een toelichting op verbonden partijen, een overzicht van risico's en beheersmaatregelen, een volledig overzicht van de prestatie-indicatoren en de portefeuillevverdeling.

Inhoud

1. Inleiding.....	6
1.1 Ambities en ontwikkelingen	6
1.2 Uitgangspunten, normen en kostentoedeling	10
1.3 Ontwikkelingen van 2023 naar 2024	11
2. Meerjarenperspectief.....	14
2.1 Exploitatie	14
2.2 Duurzaam evenwichtige financiën	15
3. Programma's.....	19
3.1 Waterkeringen en waterbewustzijn	19
3.1.1 Programmalijn waterkeringen	19
3.1.2 Programmalijn waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding	20
3.1.3 Programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)	21
3.1.4 Exploitatie waterkeringen en waterbewustzijn	22
3.1.5 Investeringsuitgaven waterkeringen en waterbewustzijn	22
3.2 Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding	23
3.2.1 Programmalijn waterkwaliteit	23
3.2.2 Programmalijn biodiversiteit	27
3.2.3 Programmalijn recreatief medegebruik.....	28
3.2.4 Programmalijn verbinding met partners en facilitering vanuit netwerk en kennis.....	29
3.2.5 Exploitatie waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding.....	30
3.2.6 Investeringsuitgaven waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding	31
3.3 Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	32
3.3.1 Programmalijn waterkwantiteit	32
3.3.2 Programmalijn klimaatadaptatie.....	33
3.3.3 Programmalijn bodem en grondwater	35
3.3.4 Exploitatie waterkwantiteit en klimaatadaptatie.....	36
3.3.5 Investeringsuitgaven waterkwantiteit	36
3.4 Waterketen en circulariteit.....	37
3.4.1 Programmalijn waterketen	37
3.4.2 Programmalijn transitie waterketen	38
3.4.3 Programmalijn energie- en klimaatneutraal	39
3.4.4 Programmalijn circulaire economie	40
3.4.5 Exploitatie waterketen en circulariteit	41
3.4.6 Investeringsuitgaven waterketen en circulariteit.....	42
3.5 Financiën	44
3.5.1 Programmalijn financiën	44
3.5.2 Programmalijn algemene dekkingsmiddelen	46
3.5.3 Exploitatie financiën	47

3.5.4 Waterschapsbelastingen	48
3.6 Organisatie en bedrijfsvoering.....	53
3.6.1 Programmalijn organisatie	53
3.6.2 Programmalijn informatievoorziening.....	53
3.6.3 Programmalijn regulering en dienstverlening	55
3.6.4 Programmalijn interne dienstverlening en bestuursondersteuning	56
3.6.5 Programmalijn communicatie	57
3.6.6 Programmalijn personeel	58
3.6.7 Programmalijn digitale transformatie	59
3.6.8 Programmalijn innovatie	60
3.6.9 Exploitatie organisatie en bedrijfsvoering	61
3.6.10 Investeringsuitgaven organisatie en bedrijfsvoering	62
4. Paragrafen	63
4.1 Incidentele baten en lasten.....	63
4.2 Financiering	65
4.3 Reserves en voorzieningen	68
4.4. Risico's en weerstandsvermogen	70
4.5 EMU-saldo	73
4.6 Waterschapsbelastingen	73
4.7 Wet open overheid	73
4.8 Verbonden partijen.....	75
5. Investerings	76
6. Exploitatierekening	77
6.1 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten	77
6.2 Exploitatierekening per programma per taak.....	81
7. Balans en reserves.....	82
7.1 Balans	82
7.2 Reserves	83
8. Bijlagen.....	85
1. Lijst van begrippen en afkortingen.....	85
2. Delfland in kengetallen	88
3. Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden.....	89
4. Top-risico's Waterveiligheid, Waterkwaliteit en Waterkwantiteit	94
5. Overzicht Prestatie indicatoren 2022-2028.....	101
6. Portefeuilles Dijkgraaf en Hoogheemraden Delfland 2023-2027	103

1. Inleiding

Met de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 zetten wij een eerste stap op weg naar de realisatie van de ambities en doelstellingen voor onze nieuwe bestuursperiode. Dit doen wij op basis van het coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor Mens en Natuur. Een trendbreuk in waterbeheer' en het Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP 6).

We zetten deze eerste stap met de benodigde en realistische daadkracht in een tijd van voortdurende onzekerheid en toenemende uitdagingen. Deze eerste stap zetten we ook met een scherp oog voor een duurzame toekomst voor ons gebied en voor onze financiën.

De begroting 2024 heeft de vertrouwde indeling en structuur. In dit inleidend hoofdstuk benoemen wij de hoofdlijnen van de begroting 2024.

1.1 Ambities en ontwikkelingen

De ambities en doelstellingen in de begroting 2024 liggen in lijn met de schets, zoals wij die geven in ons coalitieakkoord. Wij beschrijven de ambities en doelstellingen hierna. Daarbij is een aantal externe ontwikkelingen van invloed hierop.

Waterkwaliteit

Het coalitieakkoord 2023-2027 legt meer nadruk op waterkwaliteit. De Kaderrichtlijn Water (KRW) beschrijft de doelen die we in 2027 gerealiseerd moeten hebben. Daarom nemen we extra maatregelen. Temeer omdat de KRW niet het enige is wat wij voor ogen hebben: Delfland is intrinsiek gemotiveerd om sowieso maximaal bij te dragen aan een goede waterkwaliteit en waternatuur in ons gebied, ook buiten de zogenaamde KRW-waterlichamen. We richten ons hierbij op het terugdringen van emissies, versterking van de ecologie en waternatuur en de beïnvloeding van partners om ons heen die ook een belangrijke rol hebben in de verbetering van de waterkwaliteit.

We pleiten voor een strenger toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen. We stimuleren goed gedrag en leggen zwaardere straffen op bij slecht gedrag. Bij de aanpassing en actualisatie van onze beleidsregels en handelingskaders voor vergunningverlening geven we voorrang aan de verbetering van het instrumentarium om de waterkwaliteit te borgen en waar mogelijk te verbeteren. We werken hierbij intensief samen met partners die in ons gebied medeverantwoordelijk zijn. Onze toezicht- en handhavingsactiviteiten volgen een risicogestuurde aanpak.

Ook stimuleren we de kringlooplandbouw en zetten we in op vermindering van emissies uit rioleringsstelsels. We continueren de uitvoering van de strategie microverontreinigingen en dringen aan op een integrale rijksaanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen, zoals PFAS. We onderhouden ons watersysteem zo goed mogelijk, zodat dit optimaal bijdraagt aan de ontwikkeling en instandhouding van de ecologie en de versterking van de biodiversiteit. We onderhouden de aangelegde waternatuur en passen ecologisch baggeren toe gekoppeld aan de huidige baggercyclus. Ook zetten we in op een intensievere aanpak van de Amerikaanse rivierkreeften en meer waterbewustzijn rond waterkwaliteit.

Klimaatverandering

De omvang en het tempo van klimaatverandering wordt steeds duidelijker. Deze klimaatverandering gaat sneller dan gedacht. Als we de regio willen blijven ontwikkelen en tegelijkertijd leefbaar en gezond willen houden, moeten we de bestaande omgeving aanpassen, toekomstbestendige functie- en locatiekeuzes maken en klimaatbestendig bouwen. Dat zijn allemaal zaken die Delfland niet alleen voor het zeggen heeft. Wel kunnen wij vol inzetten op samenwerking met anderen. Ook kunnen we zoveel mogelijk aan de voorkant van

ontwikkelingen heldere kaders meegeven vanuit het perspectief van het waterbeheer. Intensieve samenwerking is, kortom, cruciaal. We verleggen in 2024 daarom de focus van vergroting van het bewustzijn bij het brede publiek naar intensievere samenwerking met mede-overheden en andere maatschappelijke partners. We richten ons daarbij zowel op beperking van klimaatverandering (mitigatie) als op aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering (adaptatie).

We houden vast aan de eerder vastgestelde doelen: energieneutraal in 2025 en voor klimaatneutraal streven we naar 2035. Dit is een bijstelling van de eerdere doelstelling (2050), die we met alle waterschappen gezamenlijk voor elkaar proberen te krijgen. Met het uitvoeringsprogramma Energieneutraal zetten we in op de realisatie van duurzame energiebronnen, zoals zonne- en windenergie. Ook blijven we kansen voor energiebesparing in onze processen verkennen en verzilveren. Om klimaatneutraliteit te bereiken, voeren we de benodigde maatregelen uit om uiterlijk in 2025 niveau 4 van de CO₂-prestatieladder te behalen.

We implementeren de langetermijnstrategie wateroverlast 'Wapenen tegen extreme neerslag', die in februari 2023 is vastgesteld. Ook werken we de strategie 'Toekomstbestendige zoetwatervoorziening Delfland 2050' nader uit. Daarbij richten we ons op het behoud en de versterking van de zoetwataanvoermogelijkheden, beperking van de watervraag en het meer circulair maken van de watervoorziening. We gebruiken de nieuwe KNMI-klimaatscenario's van oktober 2023 in onze strategieën, beleid en instrumenten.

Natuurlijk evenwicht

De benodigde integrale aanpak om voor de langere termijn voldoende en schoon water te hebben, streeft naar een natuurlijk evenwicht tussen onze wateropgave en het grotere natuursysteem waarvan die deel uitmaakt. We werken vanuit het waterbelang mee aan de gebiedsprocessen die in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) worden gemaakt. Aanvankelijk richtte het NPLG zich vooral op natuurherstel (stikstof), waterkwaliteit en klimaat (broeikasgassen), maar inmiddels worden meer opgaven aan deze programmatische aanpak gekoppeld. Voor Delfland gaat het onder meer om het in kaart brengen van grondwateronttrekkingen en bodemdaling.

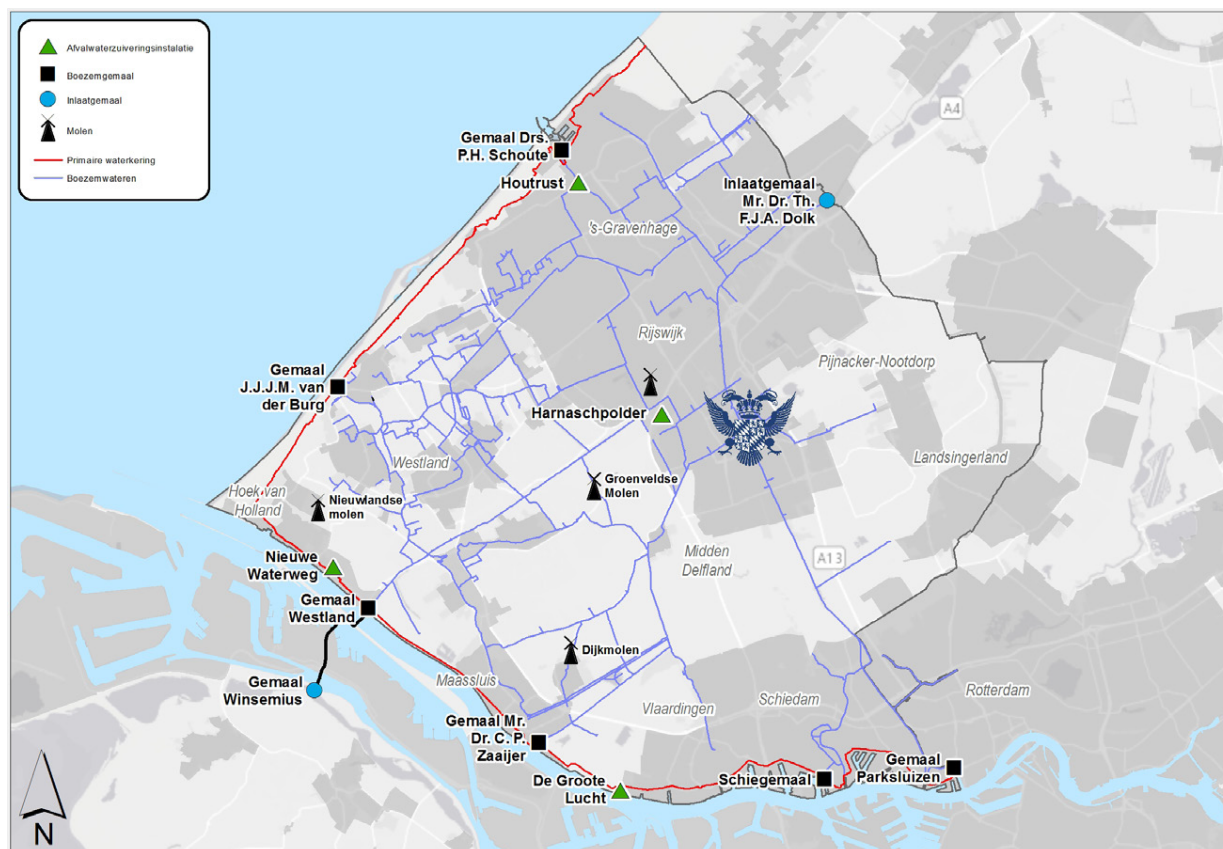
Met instrumenten als de watervisie, de watertoets en waterplannen zorgen wij ervoor, dat Delfland vroegtijdig betrokken is bij kansen in de fysieke leefomgeving om deze te combineren met de realisatie van de eigen opgave. Deze eigen opgave richt zich op een robuust en klimaatbestendig watersysteem dat we zodanig inrichten, dat mensen in het beheergebied ook in de toekomst goed kunnen wonen, werken en recreëren.

Water en bodem sturend

Om de positie van Delfland in ruimtelijke processen verder te versterken, maken we gebruik van het momentum dat voortkomt uit de beleidsbrief van het Rijk over 'Water en bodem sturend'. Daarbij hebben we oog voor alle belangrijke stakeholders. De richtinggevende keuzes uit de beleidsbrief vertalen we door naar eventuele aanpassingen in ons beleid en instrumentarium. Bovenal zetten we in op versterking van de externe samenwerking om onze doelen te realiseren.

Concreet geven we – om voortgang te boeken – prioriteit aan het doorvoeren van relevante beleidswijzigingen. We leggen daarbij de focus op de thema's wateroverlast en droogte. Ook geven we verder vorm aan gebiedsgericht en integraal werken voor ruimtelijke processen, zoals het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) en de ruimtelijke puzzel voor het programma NOVEX (Nationale Omgevingsvisie Extra). Ook zetten we de samenwerking op het gebied van water en bodem sturend met gemeenten voort.

Daarnaast zetten we samen met de andere Zuid-Hollandse waterschappen in op beïnvloeding van het omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland. Tot slot volgen en beïnvloeden we ontwikkelingen op landelijk niveau via de Unie van Waterschappen.

Waterketen

Ons hoofddoel voor de waterketen blijft een doelmatig en toekomstbestendig transport en zuiveringsproces van afvalwater. We geven hieraan ook in 2024 uitwerking door onze installaties effectief en efficiënt te bedienen en te beheren en door risicogestuurd onderhoud uit te voeren. Daarnaast gaan we door met de maatregelen om de waterketen energie- en klimaatneutraal te maken, zoals het produceren van groen gas.

Tegelijkertijd geven we uitvoering aan de 'Strategie Transitie Waterketen 2050'. We maken een impactanalyse van de voorgestelde herziening Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater en we werken uit of en hoe effluent een bron van zoet water kan zijn. We doen dit voor al onze bestaande zuiveringen en voor het ontwerp van de nieuwe De Groote Lucht (afvalwaterzuiveringsinstallatie).

Voor de nieuwe De Groote Lucht zetten we in 2024 de voorbereidingen voort. Op basis van de stappen die in 2023 zijn gezet, gaan we een voorstel maken voor de scope van de nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI). Vooralsnog is een raming van de investeringen op basis van de laatste inzichten meegenomen in de meerjarenraming. We gaan er van uit dat de nieuwe De Groote Lucht in 2030 operationeel kan zijn.

Waterveiligheid

Voor veilige en toekomstbestendige waterkeringen werken we in 2024 verder aan het op orde brengen van de regionale keringen. We doen dit risicogestuurd. We ronden de toetsing van de regionale keringen af, zodat we actueel in beeld krijgen welke keringen aan de norm voldoen en welke nog niet. Voor het op orde brengen van een van onze primaire keringen, de

Delflandsedijk, voeren we de afspraken uit die we maakten binnen de kaders van het Hoogwaterbeschermingsprogramma en met Rijkswaterstaat.

Personeel en organisatie

Om bestaande en nieuwe uitdagingen te kunnen aanpakken, heeft Delfland medewerkers nodig met de juiste competenties en vaardigheden. De krapte op de arbeidsmarkt maakt dat de invulling van vacatures een grotere inzet vraagt. We richten ons in 2024 op de ontwikkeling en inzet van verschillende arbeidsmarktinstrumenten, zoals doorlopende werving, arbeidsmarktcommunicatie en campusrecruitment. Ons diversiteitsbeleid blijft hierbij een belangrijke leidraad. Daarnaast kiezen we steeds vaker voor 'learning on the job', waarbij we moderne leermiddelen inzetten om nieuw personeel gaandeweg in het vak te laten groeien.

Cyberveiligheid, digitalisering en innovatie

Door de verdergaande digitalisering blijft cyberveiligheid een relevant en steeds kritischer onderwerp vanwege de groeiende cyberrisico's, mede versterkt door de geopolitieke situatie. De focus van cybercriminelen is steeds vaker gericht op organisaties en onderdelen van de kritische infrastructuur, waaronder de watersector. Daarbij is het bovendien belangrijk dat wij voldoen aan relevante wet- en regelgeving, zoals de Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO), de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), NIS2-richtlijn (EU-brede wetgeving inzake cyberbeveiliging) en de Wet open overheid (WOO). Ook zijn specifieke kaders van belang voor de beveiliging van de procesautomatisering en de privacyaspecten als onderdeel van de Wet politiegegevens (Wpg).

De maatregelen die wij in 2024 nemen om onze ICT-infrastructuur en onze informatievoorzieningsprocessen op orde te houden zullen mede voortkomen uit de waterschapsbrede BIO/AVG-audit. Deze vindt eind 2023 plaats.

Tegelijkertijd houden we vast aan de wens om continu te leren en te verbeteren door te innoveren. We blijven samen met partners als Greenport West-Holland, Stowa en Het Waterschapshuis op zoek naar kansen om nieuwe vaardigheden en technieken te integreren in onze werkprocessen.

Financiële ruimte

Voor een betaalbaar en volhoudbaar financieel beleid beperken we de stijging van de uitgaven zoveel mogelijk. Maar hoewel de inflatie minder is gestegen dan verwacht, heeft deze ook voor 2024 gevolgen. Daarnaast vragen onze ambities op het gebied van de waterkwaliteit en onze voorbereidingen voor de nieuwe De Groote Lucht nu om extra financiële ruimte. Voor de toekomst moeten we rekening houden met de extra investeringen voor de bouw van de nieuwe De Groote Lucht en de implementatie van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater.

We dekken de extra uitgaven 2024 voor een deel door ombuigingen of efficiency binnen de bestaande financiële ruimte. Dit betekent bijvoorbeeld dat we bestaande activiteiten meer inzetten voor waterkwaliteit of dat we beheer en onderhoud meer risicogestuurd gaan inrichten. Ook maakten we een aantal dekkingskeuzes om de kosten te drukken. Bijvoorbeeld door activiteiten in de IV-keten (informatievoorziening) te temporiseren. Voor het resterende deel van de extra uitgaven stijgen onze heffingen in 2024 met een gemiddeld percentage van circa 7%. Voor de zuivering is dit inclusief een stijging van 3% in verband met de reserveringen voor de toekomstige investeringen die hiervoor genoemd zijn. In het watersysteem is de stijging inclusief 3% in verband met een storting van € 0,4 miljoen in de tariefegalisatie-reserve watersysteem ten behoeve van de waterkwaliteit (0,5%), een extra storting in de reserve kapitaallasten investeringen (0,5%) en door minder inzet van de reserve tariefdeemping voor een bedrag van € 2,5 miljoen in 2023 (2%). Verderop in deze begroting maken we inzichtelijk

wat hiervan de gevolgen zijn voor de lasten voor onze inwoners en bedrijven. Voor de daaropvolgende jaren streven we naar een gelijkmatige lastenontwikkeling.

Inwoners en bedrijven

Al onze inwoners, instellingen en bedrijven merken de gevolgen van de huidige financiële situatie. Dit kan doorwerken op de inning van onze heffingen. Het lijkt op dit moment nog niet nodig voor deze onzekerheid aanvullende beheersmaatregelen te treffen. We volgen samen met de Regionale Belasting Groep op de voet hoe de betalingen verlopen en zullen we waar nodig betalingsafspraken maken.

1.2 Uitgangspunten, normen en kostentoedeling

De begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028 zijn gebaseerd op het coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor Mens en Natuur', het Waterbeheerprogramma 2022-2027, de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 en de structurele mutaties uit de bestuursrapportage (Burap) 2023. Vanwege de verkiezingen is voor 2024 geen kadernota opgesteld.

Door de extreem gestegen kosten legden we in 2023 op de zuiveringsheffing een energieopslag van € 15 per vervuilingseenheid (ve). Hierbij is toegezegd dat als de energiekosten weer dalen de energieopslag wordt aangepast in de volgende begroting. Voor zowel 2023 als 2024 is de verwachting dat de indexering van de dienstverleningsvergoeding PPS (publiek-private samenwerking) lager uitkomt. Voor 2023 levert de lagere index € 3,1 miljoen lagere kosten op. Bij de vaststelling van de Burap 2023 besloot de verenigde vergadering (VV) om deze lastenverlaging in de tariefdempingreserve zuiveringsbeheer te storten. Door deze reserve te gebruiken om de heffing te dempen, vloeien de te veel opgehaalde belastingen terug naar de belastingbetaler. Voor 2024 blijft de index gelijk en worden de € 3,1 miljoen lagere kosten verdisconteerd in de energieopslag waardoor deze daalt van € 15 per ve naar € 13 per ve

Voor de lastenprofielen zijn in de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 de beschikbare tariefdempingsreserves voor de twee taken ingezet. Na 2028 zijn deze twee reserves leeg. De heffingen laten een stijging zien. Deze wordt veroorzaakt door de eindigheid van de beschikbare reserves voor tariefdemping en een jaarlijks oplopend prijsniveau.

Voor het opstellen van de begroting 2024 en de hierop aansluitende meerjarenraming tot en met 2028 hanteren wij de volgende onderstaande uitgangspunten en normen.

Kostenverdeling	De in 2022 vastgestelde nota Systematiek Kostenverdeling vormt de basis voor de begroting 2024 voor wat betreft de toerekening van kosten aan de twee wettelijke taken.
Kostentoedeling	Voor de toerekening van de kosten voor de watersysteemtaak aan de verschillende categorieën belastingplichtigen wordt de verdeling conform de door de VV vastgestelde kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2022 gehanteerd.
Inflatie	Er is uitgegaan van een indexering van de kosten van 3,3% in 2024, 2,5% in 2025 en 2% voor de jaren daarna. Deze percentages zijn gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) zoals in juni 2023 afgegeven. Het gewogen gemiddelde van de inflatie en cao-ontwikkeling wordt ook toegepast op de belastingheffingen 2025-2028.
Loonkosten	In de begroting 2024 is uitgegaan van een loonkostenontwikkeling van 4% ten opzichte van 2023. Voor 2025 is gerekend met 2,5% en

	2% voor de jaren daarna.
Onvoorzien	In de meerjarenraming is € 0,1 miljoen voor onvoorziene kosten (wettelijk onvoorzien) opgenomen.
Groei heffingseenheden	Voor de groei van het areaal aan ingezetenen, huishoudens en gebouwd wordt uitgegaan van ca. 1%. Eenzelfde groeipercentage wordt gebruikt voor de woningen binnen de zuiveringsheffing. De overige heffingseenheden blijven constant. In de berekening van de belastingtarieven is het percentage kwijtschelding en oninbaar gehanteerd zoals dat gemiddeld tot en met 2022 is gerealiseerd.
Belastingtarieven	De belastingtarieven stijgen in 2024 met ongeveer 7%.
Vergelijkende begrotingscijfers	In de tabellen staan ter vergelijking de realisatie jaarrekening 2022 en de bijgestelde begroting 2023 (primaire begroting inclusief de begrotingswijzigingen uit de Burap 2023). De toelichting wordt gegeven op verschillen tussen de begroting 2024 en de bijgestelde begroting 2023. In de kop van de tabellen staat Begroting 2023.
Leningenportefeuille	Op nieuwe (vanaf 2024) af te sluiten leningen gaat jaarlijks worden afgelost.
Uurtarieven 2024	Voor externe subsidieaanvragen en levering van diensten aan derden gelden in 2024 de uurtarieven in de volgende tabel:

Component/schaal (in €)	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Loonkosten inclusief overhead	75	78	82	88	95	103	103	122	134

1.3 Ontwikkelingen van 2023 naar 2024

In deze paragraaf behandelen we normaliter de financiële ontwikkeling van 2023 naar 2024. Het coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor Mens en Natuur. Een trendbreuk in waterbeheer' heeft echter tot wijzigingen geleid. Ook de toezegging aan de VV om de prestatie-indicatoren te beoordelen op duurzaam- en bruikbaarheid maakt dat we in de begroting onderdelen hebben aangepast. Daarom bespreken wij in deze paragraaf meer dan alleen de financiële ontwikkelingen.

Indeling begroting

De indeling van de begroting hebben we aangepast aan de indeling van de jaarstukken. Hierdoor maken wij de planning en control producten meer herkenbaar en beter vergelijkbaar. Zo hebben we de verplichte paragrafen opgenomen in hoofdstuk 4 en het totaaloverzicht van de investeringen in hoofdstuk 5. De hoofdstukken 6 en 7 bevatten respectievelijk de exploitatieoverzichten en de balans en komen daarmee overeen met het jaarrekeningdeel uit de jaarstukken.

Beoordeling prestatie-indicatoren

Aan de VV is toegezegd de huidige set prestatie-indicatoren bij de start van de nieuwe bestuursperiode te beoordelen op duurzaam- en bruikbaarheid. Het traject dat we hiervoor hebben doorgelopen, heeft een aantal resultaten opgeleverd. Ten eerste hebben we binnen het programma waterketen en circulariteit een paar prestatie-indicatoren laten vervallen.

- Vermindering rioolvreemd water in %.
- GWW-opdrachten met duurzame/ circulaire ambitie.
- (Advies)diensten en leveringen met duurzaam/circulaire ambitie.

Binnen het programma financiën hebben we de prestatie-indicator vervangen 'externe financiering in % vaste activa' laten vervallen.

Daarnaast hebben we drie nieuwe prestatie-indicatoren gedefinieerd.

1. In het programma waterketen en circulariteit: aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten.
2. In het programma financiën: kapitaallasten als % van de totale lasten.
3. In het programma organisatie en bedrijfsvoering: mate van cyberweerbaarheid.

Tot slot hebben we binnen het programma organisatie en bedrijfsvoering twee prestatie-indicatoren aangescherpt.

1. Werkgeverschap.
2. TRCF (Total Recordable Case Frequency).

We hebben, zoals we ook in de jaarstukken doen, de prestatie-indicatoren in één overzicht gezet en in bijlage 5 opgenomen.

Nieuwe programmalijnen

We hebben twee nieuwe programmalijnen toegevoegd: (1) Nationaal Programma Landelijk Gebied en (2) bodem en grondwater.

Delfland is als één van de adviserende stakeholders betrokken bij de uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) in het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG). Wij onderschrijven de inzet van dit programma volledig. Deze programmalijn is opgenomen onder het programma waterkeringen en waterbewustzijn (zie paragraaf 3.1.3).

Voor bodem en grondwater voeren wij al werkzaamheden uit, waarvoor ook budget beschikbaar is, maar tot en met 2023 zijn die activiteiten ondergebracht in andere programmalijnen. Door de onderwerpen onder te brengen in een aparte programmalijn inclusief de huidige budgetten worden ze zichtbaarder. Deze programmalijn is opgenomen onder het programma waterkwantiteit en klimaatadaptatie (zie paragraaf 3.3.3).

Financiële ontwikkeling

In de begroting wijzigt het exploitatiesaldo met € 9,8 miljoen ten opzichte van 2023. Dit is het gevolg van € 10,4 miljoen hogere kosten en € 20,2 miljoen hogere opbrengsten.

Kosten

De netto kostenstijging is € 10,4 miljoen. De bruto kosten zijn ongeveer € 19 miljoen hoger, maar door maatregelen als temporiseren van werkzaamheden, het inwisselen van nieuw voor oud, en het creëren van extra opbrengsten hebben we de kostenstijging deels kunnen compenseren.

De kostentoeename wordt voor een groot deel veroorzaakt door de sterk gestegen personeelskosten en inflatie (samen goed voor ruim € 15 miljoen) en de energiekosten met ongeveer € 2,8 miljoen. Andere oorzaken zijn bijvoorbeeld de intensivering van waterkwaliteit met € 3,0 miljoen en de (door)ontwikkeling van onderhouds- en beheerssystemen met circa € 1,0 miljoen. Daarentegen dalen de kapitaallasten met ongeveer € 4,2 miljoen, omdat de rentelasten afnemen door de aflossingen van leningen en door de incidentele rentebaten op het schatkistbankieren. De overige € 1,4 miljoen zit bijvoorbeeld in de toename van bijdragen aan derden, zoals HWBP (€ 0,5 miljoen) en de RBG (€ 0,5 miljoen), en andere activiteiten (zowel plus als min).

Zoals aangegeven hebben we de kostentoeename van € 19 miljoen gecompenseerd met diverse maatregelen zoals nieuw voor oud, temporisering van werkzaamheden en door nieuwe

opbrengsten met een totale waarde van € 8,6 miljoen. In de tabel hierna geven we de diverse maatregelen weer.

Omschrijving	Bedragen
<i>Nieuw voor oud</i>	
Klimaatadaptatie voor Strategie wateroverlast	0,6
Herijking binnen waterketen	1,0
Vrijval Klimaatbewustzijn en –netwerk	0,2
Biodiversiteit voor waterkwaliteit	0,4
Efficiency vergunningverlening	0,1
Bestaande taakstelling	0,7
<i>Subtotaal</i>	<i>3,0</i>
<i>Temporiseren</i>	
Temporiseren onderhoud watersysteem (waarvan € 0,5 miljoen structureel)	1,5
Temporiseren uitvoering waterketen	1,1
Temporiseren IV basis-op-orde	1,1
Opleiding en innovatie (waarvan € 0,4 miljoen structureel)	0,6
Langer openhouden van vacatures (volledig structureel)	1,0
<i>Subtotaal</i>	<i>5,3</i>
<i>Nieuwe opbrengsten</i>	
Aanpassing legesverordening	0,3
<i>Subtotaal</i>	<i>0,3</i>
Totaal aan kostenbesparingen	8,6

Opbrengsten

Aan de opbrengstenkant zijn het met name de belastingopbrengsten die met € 19,2 miljoen voor de toename zorgen. Hieraan ligt een aantal oorzaken ten grondslag.

nr	Omschrijving	Bedragen
1	Doorbelasting gevolgen inflatie, cao	9,9
2	Groei areaal huishoudens en ingezetenen en ontwikkeling WOZ-waarde	2,3
3	Verlaging energieopslag met € 2 per vervuilingseenheid door lagere energie-index	-3,1
4	Reserveren voor grote investeringsopgaven de nieuwe De Groote Lucht en Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater (structureel oplopend)	1,4
5	Extra storting in egaliseriereserve AWZI Harnaschpolder om de hogere kosten in 2031-2033 volledig uit de reserve te kunnen dekken (structureel)	3,3
6	Overige mutaties reserves	0,4
7	Intensivering waterkwaliteit	3,0
8	Overige opgaven (bijvoorbeeld ontwikkeling onderhoud beheer systeem)	2,0
	Totaal stijging belastingopbrengsten	19,2

Alle verschillen tussen 2023 en 2024 voor zowel de kosten als de opbrengsten lichten we in dit document toe.

2. Meerjarenperspectief

2.1 Exploitatie

De meerjarenraming 2025-2028 heeft een indicatief karakter. Allereerst geldt elk jaar bij de meerjarenraming het voorbehoud dat in het proces van kadernota en begroting in het komende jaar pas definitieve voorstellen worden gedaan. Voor de raming 2025-2028 gelden bovendien de volgende bijzonderheden:

- In de meerjarenraming blijven de hogere kosten voor energie doorlopen. Deze is voor € 19,5 miljoen verwerkt in de opbrengst van de zuiveringsheffing. Als de stijging van de energiekosten minder wordt, zal in het betreffende jaar ook de energieopslag afnemen.
- In de meerjarenraming is een bijdrage van € 3 miljoen aan de gemeente Den Haag opgenomen voor Molenvliet in het jaar 2025 (was 2024). Tegenover deze uitgave staat een onttrekking aan de reserve kapitaallasten watersysteembeheer. Hiervoor is gekozen omdat schommelingen in bijdragen aan derden een gelijkmatige ontwikkeling van de heffingen belemmeren.
- De opslag voor reserveren toekomstige investeringen (De Groote Lucht en Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater) wordt in de meerjarenraming doorgetrokken. Ook na 2028 moet een opslag worden toegepast om de kapitaallasten te kunnen dekken en aflossingen van (nieuwe) leningen te kunnen doen. In paragraaf 2.2 gaan we hierop verder in.
- De initiële en de extra stortingen in de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder lopen tot en met 2030. Vanaf 2031 wordt aan de reserve onttrokken om de hogere lasten te dekken.

Voor de hele meerjarenraming geldt dat we de financiële ontwikkeling niet per programma toelichten. In de basis geldt voor alle programma's dat de kosten steeds verder toenemen als gevolg van de stijgende prijzen en de raming van de kapitaallasten op basis van de investeringsagenda. In de tabel van het meerjarenperspectief is dit niet direct bij alle programma's zichtbaar, omdat de hogere kosten voor loonontwikkeling en inflatie vanaf 2025 staan geraamd in het onderdeel Financiën.

Programma's (bedragen in € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterkeringen en waterbewustzijn	27.185	26.871	28.930	28.852	28.894	33.266	33.559
Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding	11.308	13.129	16.252	17.138	17.256	17.910	17.871
Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	40.933	46.133	44.238	47.838	44.805	44.662	43.255
Waterketen en circulariteit	101.181	121.199	125.395	127.448	130.787	134.522	139.429
Financiën	-233.874	-261.158	-283.581	-292.304	-302.710	-314.327	-319.817
Organisatie en bedrijfsvoering	48.406	54.526	59.733	60.546	60.501	59.349	59.036
Resultaat voor bestemming	-4.860	700	-9.034	-10.481	-20.467	-24.617	-26.666
Dotaties reserves	7.958	12.214	14.284	16.256	21.877	26.067	30.416
Onttrekkingen reserves	-12.063	-12.914	-5.250	-5.775	-1.410	-1.450	-3.750
Resultaat na bestemming	-8.965	0	0	0	0	0	0

In de tabel hiervoor geven we de ontwikkeling 2025-2028 per programma weer. Te zien is dat het resultaat van € 9,0 miljoen in 2024 oploopt naar € 26,2 miljoen in 2028. Dat is met name toe te schrijven aan de extra opslag voor de grote investeringsopgaven (zie hiervoor punt d.). In 2028 wordt uiteindelijk € 20,4 miljoen gestort in de reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem, € 8,5 miljoen in de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder en € 1,0 miljoen in de reserve kapitaallasten investeringen watersysteem.

De onttrekkingen betreffen de reserves tariefdemping voor het watersysteem en het zuiveringssysteem. Deze worden tot en met 2028 volledig ingezet om de ontwikkeling van de tarieven (heffingen) zo gelijkmatig te laten ontwikkelen.

2.2 Duurzaam evenwichtige financiën

Vanuit de VV is aandacht gevraagd voor het evenwicht in de Delflandse financiën op langere termijn. Dit raakt de toedeling van de kosten van de watersysteemheffing, de zorgen over de (gelijkblijvende) rentelast, de stijgende prijzen, de groter wordende opgave door klimaatverandering en de nieuwbouw van de afvalwaterzuiveringsinstallatie De Groote Lucht. Ook worden de Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater aangescherpt. Zowel in een motie van de VV als in het coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor Mens en Natuur; een trendbreuk in waterbeheer' wordt gevraagd om ook op langere termijn, na deze bestuursperiode, een duurzame balans tussen opgaven, kosten, opbrengsten en schuldpositie te blijven realiseren. In de voorbereiding van de begroting is hieraan op meerdere manieren aandacht besteed. Daarbij gaat het onder meer om een jaarlijks sluitende begroting, een houdbare schuldpositie (een NSQ (netto schuldquote) die onder de 250% blijft), een gelijkmatige ontwikkeling van de belastingtarieven en inherent daaraan de lastenprofielen.

Renteontwikkeling

Delfland heeft tot (en met) 2023 niet kunnen profiteren van de rentestand op de kapitaalmarkt. De rente van de leningen die zijn afgesloten in de periode tot 2010 staan vast; de looptijd is een gegeven en de te betalen rente ook. Een vervroegde aflossing zou gepaard gaan met een boeterente, waardoor geen noemenswaardig voordelig effect zou overblijven. Aangezien sinds eind 2022 de marktrentes zijn gestegen, zal in 2024 de leningenportefeuille en de optie van vervroegd aflossen opnieuw tegen het licht worden gehouden.

Een positief bijeffect van de rentestijging is dat we na jaren van nul rente op het schatkistbankieren sinds het vierde kwartaal van 2022 een interestvergoeding ontvangen op ons uitstaand saldo. De verwachting is dat ook in 2023 en 2024 nog interestvergoeding wordt ontvangen. Vanaf 2025 wordt het saldo negatief en gaat het ons geld kosten.

Leningenportefeuille en financieringsbehoefte

Per 1 januari 2024 bedraagt de langlopende geldleningenportefeuille afgerond € 605,0 miljoen. Deze portefeuille bestaat uit leningen voor de herfinanciering van de PPS uit 2016 en leningen voor de eigen activa. De PPS-lening loopt nog acht jaar; hierop wordt elk jaar circa € 20 miljoen afgelost. De overige leningen worden elk voor zich aan het eind van de looptijd ineens afgelost (op één uitzondering na). In de periode 2024-2028 bedragen de aflossingen in totaal € 98,5 miljoen. De overige € 352 miljoen wordt afgelost in de periode 2029-2039. Zie paragraaf 4.2 voor een verdere toelichting op de leningen.

Voor de aflossingen van de huidige leningen zullen wij naar verwachting vanaf 2026 herfinanciering moeten gaan regelen. Daarbovenop komt de financieringsbehoefte die gaat ontstaan door de grote investeringsopgaven die van 2027 gaan lopen: de nieuwe De Groote Lucht en de Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater. Hierover zo meteen meer. Deze ontwikkelingen zijn mede aanleiding om in 2024 het Treasurystatuut te herzien.

Eventueel handback PPS

Een gebeurtenis die een aantal jaar voorbij deze meerjarenraming eventueel gaat plaatsvinden, maar waar we nu al rekening mee moeten houden, is de mogelijke handback van de PPS. Op dit moment beheert Delfluent de assets van de AWZI's Houtrust en Harnaschpolder en is zij verantwoordelijk voor de prestaties van het zuiveren conform het dienstverleningscontract.

Vanaf 2033 komen deze assets (contractueel gezien), inclusief personeel en de bijbehorende kwaliteitssystemen weer terug naar Delfland. De afspraak die daarbij hoort, is dat wij de eerste vijf jaar geen (grote) investeringen hoeven te doen in de twee zuiveringsinstallaties. De drie jaar voorafgaand aan de handback zal Delfluent nog de nodige investeringen doen om die afspraak na te kunnen komen. Het gevolg is dat de vergoeding die wij jaarlijks betalen de laatste drie jaar fors omhoog gaat. Hiervoor voegen wij sinds 2016 jaarlijks € 5,2 miljoen toe aan de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder. Op basis van de laatste berekeningen zal deze reservering onvoldoende zijn en zullen wij vanaf 2024 tot 2031 € 3,3 miljoen per jaar extra moeten doteren aan de reserve om de hogere lasten in 2031-2033 te kunnen compenseren.

Klimaat

Vers van de pers zijn de nieuwste klimaatscenario's van het KNMI. De komende jaren zijn aanvullende besluiten nodig om Nederland beter voor te bereiden op klimaatverandering later deze eeuw. Maken we nu de juiste keuzes? Dat weten we niet. De scenario's lopen uiteen, veel is nog onduidelijk, maar volgens het KNMI zijn de gevolgen groot voor Nederland, zelfs in het meest optimistische scenario.

Ook al is nog niet duidelijk hoe snel het klimaat verandert, Delfland bepleit samen met de Unie van Waterschappen om nu al te kiezen "voor een robuuste aanpak en opties open te houden voor toekomstige maatregelen". De minister van Infrastructuur en Water geeft op zijn beurt aan dat veel dijken nu al versterkt worden met oog op de situatie in 2050. Maar we moeten verder kijken: naar de tweede helft van deze eeuw en zelfs de periode daarna." Hij erkent dat dit veel geld gaat kosten. "Maar niks doen, kost nog veel meer."

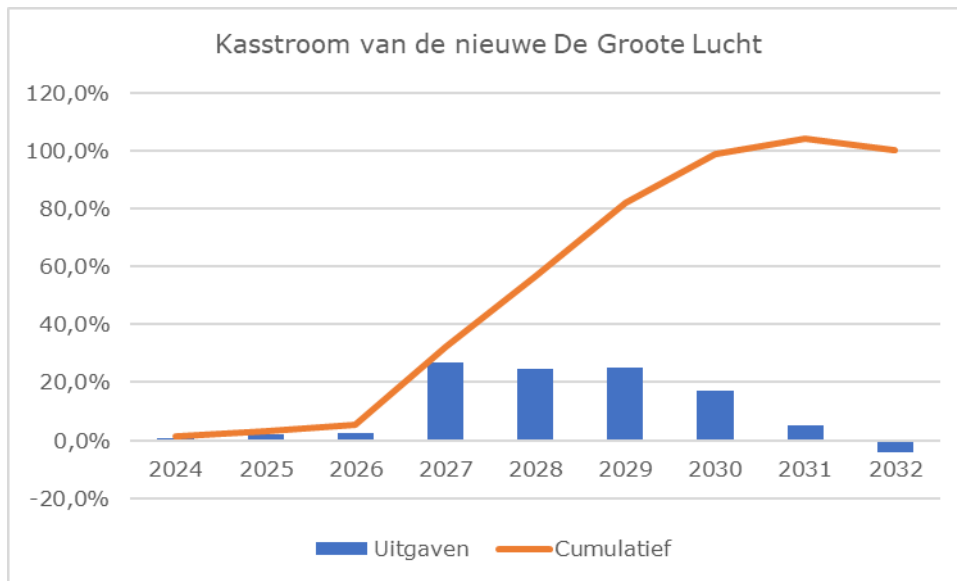
Wat dit voor Delfland gaat betekenen, zal de komende jaren duidelijker moeten worden.

Investeringsopgaven

Naast de reguliere investeringen in onze assets staan de komende 10 tot 15 jaar tenminste twee grote opgaven voor de deur: de bouw van een nieuwe zuiveringsinstallatie in Vlaardingen en de implementatie van nieuwe strengere Europese richtlijnen voor de zuivering van het stedelijk afvalwater. De Europese richtlijnen raken alle vier de AWZI's in ons gebied en dienen voor 2040 te zijn doorgevoerd. Met het ontwerp en de bouw van de nieuwe zuiveringsinstallatie in Vlaardingen houden wij direct rekening met de nieuwe richtlijnen.

Voor de nieuwe zuiveringsinstallatie in Vlaardingen wordt in 2024 begonnen met het opstellen van het schetsontwerp en dat ontwerp wordt in de loop van 2025 verder gedetailleerd. Tegelijkertijd wordt het investeringsplan opgesteld en wordt de omvang van de investering langzaam concreter. Tot die tijd maken wij gebruik van de gegevens die voorhanden zijn. Zo is het huidige cashflowoverzicht met onzekerheid gebaseerd op onder andere het referentieontwerp uit 2022 (probabilistische raming), het feit van een duurdere grondaankoop (per 2027) dan waarmee in het ontwerp krediet rekening is gehouden, een grove inschatting van randvoorwaardelijke activiteiten en een voorziening om risico's af te dekken die aan een omvangrijk project als dit hangen.

Ongeacht de omvang van de investering zal het uitgavenpatroon er ongeveer uit gaan zien zoals in onderstaande grafiek is weergegeven.

De meeste investeringen vinden plaats in de periode van 2027 tot en met 2030. Tot 2027 zijn het met name de voorbereidingen (de diverse ontwerpstadia, investeringsplan, Europese aanbestedingen, e.d.) die tot uitgaven leiden en in 2031 betreft het bijvoorbeeld de nazorg. In 2031 gaat de cumulatieve lijn boven de 100% uit om daarna op 100% in 2032 uit te komen. Dat wordt veroorzaakt door de verkoop van de grond waar de huidige De Groote Lucht op staat. In 2024 zal Delfland een kredietaanvraag doen voor de planstudiefase waarmee op 1 januari 2024 wordt gestart.

Een andere grote investeringsopgave die nu nog buiten beeld is, maar mogelijk wel in het volgend decennium gaat spelen, betreft de AWZI Nieuwe Waterweg. In de huidige berekeningen houden we daar nog geen rekening mee.

Gelijkmatige ontwikkeling heffingen (belastingtarieven)

Om de impact van bovenstaande onderwerpen in beeld te brengen, hebben wij doorrekeningen gemaakt die tot buiten het bestek van de meerjarenraming doorlopen. Deze berekeningen helpen ons om beeld te krijgen van de mogelijke gevolgen voor onder andere de liquiditeitsbehoefte en heffingen. Als wij nu niets doen, dan heeft dat een aantal belangrijke gevolgen:

1. om in onze financiële behoeften te voorzien, moeten wij over een paar jaar de belastingtarieven en daarmee de heffingen ineens met tientallen procenten verhogen (percentages van 20% en meer);
2. de NSQ zal vanaf 2030 boven de 250% uitkomen en daar een aantal jaar boven blijven (de hoogte van het percentage en het aantal jaar zijn afhankelijk van de verhoging van de heffingen die dan wordt doorgevoerd).

Het streven naar duurzaam evenwichtige financiën verplicht ons om deze gevolgen te voorkomen en ons voor te bereiden op de komende ontwikkelingen.

Extra opslag voor duurzaam evenwichtige financiën

Om aan onze toekomstige financiële verplichtingen (investeren, aflossen schulden, betalen rente) te voldoen en tegelijkertijd de heffingen gelijkmatig te laten ontwikkelen, gaan wij boven op de reguliere heffing een extra opslag leggen. Daarmee beginnen wij al in 2024. De extra opslag heeft voorsnog alleen betrekking op de zuiveringsheffing. In de tabel hieronder zijn de toegepaste opslagen opgenomen, waarbij opgemerkt:

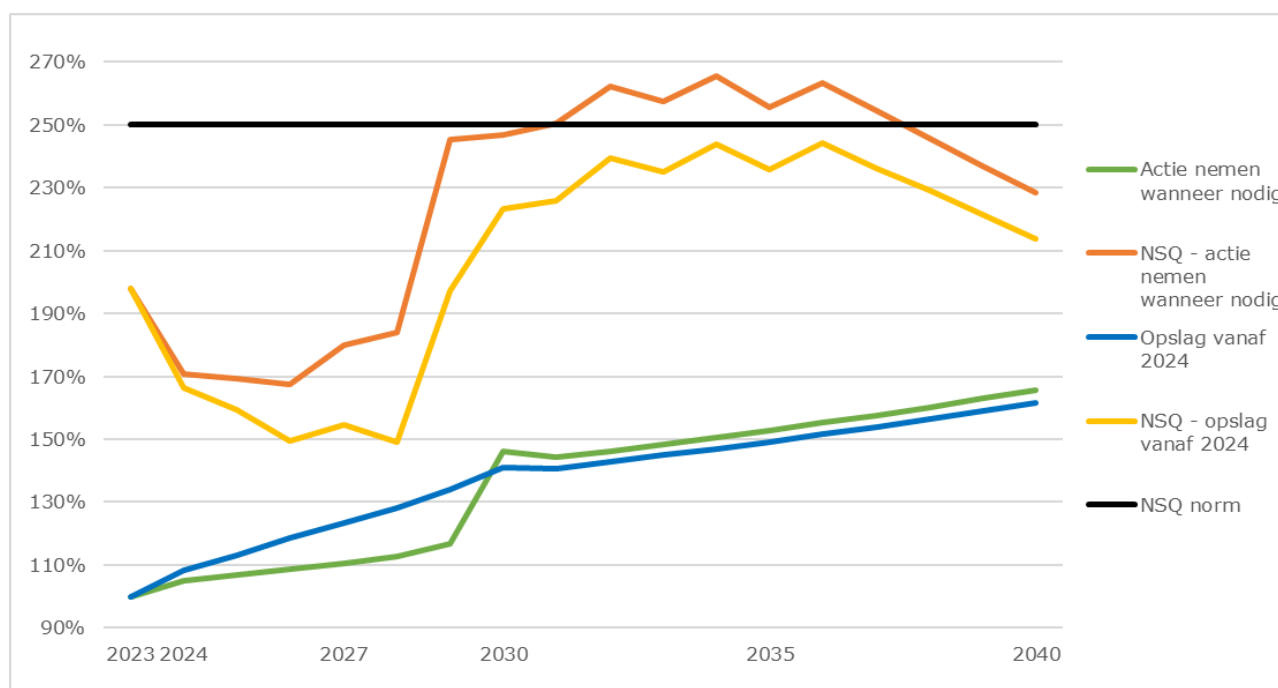
- de opslagen tot en met 2028 zijn verwerkt in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028. De jaren daarna hebben wij gebruikt voor onze doorrekening;

- de opslagen werken cumulatief door zoals ook is te zien in de tabel. Met andere woorden: de opslag van 3% in 2025 is boven op de 3% in 2024.

Extra opslag	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
per jaar	3,0%	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%	0,0%
Cumulatief	3,0%	6,1%	9,3%	11,5%	13,7%	14,8%	16,0%	17,1%	17,1%

Volgens deze berekening zal de NSQ niet boven de 250% uitkomen en zijn wij in staat om onze leningen af te lossen en rente te betalen. Op basis van de huidige gegevens en te verwachte ontwikkelingen kunnen we vanaf 2032 stoppen met de extra opslag. Cumulatief leidt dit scenario tot een extra opslag van 17,1% in 2031.

In onderstaande grafiek zijn de twee opties weergegeven: (1) we doen nu niets en we verhogen de heffingen wanneer de NSQ boven de 250% dreigt uit te komen en (2) we gaan vanaf 2024 een extra opslag doorvoeren conform bovenstaande tabel.

De zwarte lijn is een NSQ van 250% (norm). Als we nu niets doen en de heffing pas verhogen als de NSQ boven de 250% dreigt uit te komen, dan is de minimale verhoging van de zuiveringsheffing circa 20% (eenmalig in 2030). Met een dergelijke verhoging van de heffing komt de NSQ pas na zeven jaar weer onder de norm terecht (oranje lijn). De bijbehorende ontwikkeling van de zuiveringsheffing wordt weergegeven door de groene lijn. In 2030 schiet deze hard omhoog om vervolgens boven de blauwe lijn te blijven.

Willen wij dat de NSQ helemaal niet boven de 250% uitkomt, dan zal de eenmalige opslag ongeveer 25% zijn. Inherent daaraan zal de zuiveringsheffing nog hoger boven de blauwe lijn uitkomen.

Met reserveren vanaf 2024 ontwikkelt de zuiveringsheffing zich gelijkmatig (blauwe lijn). De eerste paar jaar zijn de heffingen wellicht hoger dan nodig om de huidige kosten te dekken. Uiteindelijk is over de lange termijn deze optie goedkoper. De NSQ blijft onder een NSQ van 250%.

3. Programma's

3.1 Waterkeringen en waterbewustzijn

3.1.1 Programmalijn waterkeringen

Doel

Veilige toekomstbestendige waterkeringen.

Toelichting

De primaire, regionale en overige waterkeringen zijn stevig en toekomstbestendig, zodat mensen in het beheergebied veilig kunnen wonen, werken en recreëren. We zorgen voor adequaat onderhoud en toetsen de waterkeringen periodiek op stabiliteit en hoogte. We nemen risicogestuurd passende maatregelen die we afstemmen met de omgeving.

De primaire waterkering Delflandsedijk tussen Maassluis en Hoek van Holland voldoet nog niet overal aan de nieuwe normen voor waterveiligheid. De landelijke ambitie is dat alle primaire waterkeringen in 2050 op orde zijn. Samen met het Hoogwaterbeschermingsprogramma en Rijkswaterstaat bekijkt Delfland wanneer de Delflandsedijk wordt versterkt.

In 2024 ronden we de tweede toetsronde van de regionale keringen af zodat we actueel in beeld krijgen welke keringen aan de norm voldoen en welke niet. De prognose is dat de opgave hierdoor toeneemt ten opzichte van de eerste toetsronde uit 2012. Dit komt met name door het zakken van de keringen door bodemdaling en zetting. De streefwaarde voor de prestatie-indicator is hierdoor in 2024 lager dan in 2023. De prognose is dat deze daalt tot 73%.

Prestatie-indicator

Het percentage waterkeringen dat voldoet aan de normen die door het Rijk en de provincie Zuid-Holland zijn vastgesteld.

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	87%	87%	87% ⁽¹⁾	87%	87%	87%	87%
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	87%	87%	73% ⁽²⁾	75%	77%	78%	80%

(1) Op dit moment is nog niet bekend binnen welke termijn de Delflandsedijk wordt versterkt. De landelijke ambitie is dat alle primaire waterkeringen in 2050 aan de norm voldoen.

(2) Als gevolg van de verwachte nieuwe opgave uit de toetsing van regionale waterkeringen is de streefwaarde 2024 lager dan 2023.

Activiteiten 2024

- We werken verder aan het op orde brengen van de regionale waterkeringen. We nemen risico gestuurd passende maatregelen die we afstemmen met de omgeving.
- We houden de dijken, sluizen en compartimenteringswerken op orde door inspectie, onderhoud en testsluitingen.
- In 2024 ronden we de toetsing van de regionale waterkeringen af. Hiermee krijgen we een actueel beeld van welke regionale waterkeringen aan de norm voldoen en welke nog niet.
- We geven invulling aan de zorgplicht voor de bomen op onze waterkeringen.
- We geven vervolg aan de afspraken die we in 2023 maakten met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en Rijkswaterstaat over het op orde brengen van de Delflandsedijk.

3.1.2 Programmalijn waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding

Doel

Gedragskennis inzetten om bij te dragen aan de doelen van Delfland.

Toelichting

Om de leefbaarheid van de omgeving en de effectiviteit van ons werk te bevorderen, verkennen we de meerwaarde van menselijk gedrag. Ook leren we kansrijke gedragsvraagstukken te herkennen, te agenderen en gedragsinzichten via projecten toe te passen en daarmee de primaire doelen van Delfland te realiseren.

Activiteiten 2024

- Gedragsbeïnvloeding toepassen binnen programma's en projecten.
- Kennis over gedrag ontwikkelen en borgen binnen en buiten de organisatie.

3.1.3 Programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Doel

Delfland draagt integraal bij aan het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG).

Toelichting

Delfland is als één van de adviserende stakeholders betrokken bij de uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) in een provinciaal programma (ZH-PLG). Wij onderschrijven de inzet van dit programma volledig: natuur, water en klimaat. De betrokkenheid van Delfland is er allereerst via de Kaderrichtlijn Water (KRW). Daarnaast zijn of worden vraagstukken rondom bodemdaling, CO2-reductie, grondwater, wateroverlast en biodiversiteit ook onderdeel van de gebiedsgerichte uitwerking van het NPLG. Wij trekken hierin gezamenlijk op met de gebiedspartners, de andere waterschappen in Zuid-Holland en de provincie Zuid-Holland. We verwachten een grotere opgave dan nu rondom het thema grondwater en bereiden ons hierop proactief voor. Dit doen we door inzicht te krijgen in de werkelijke onttrekkingen in ons beheergebied. Ook zetten wij in op het onderbrengen van het eigenaarschap bij één partij.

Activiteiten 2024

- We organiseren ons zo dat Delfland met heldere gebiedsgerichte en integrale afwegingen bijdraagt aan het ZH-PLG.
- We ontwikkelen het kennisveld bodem en grondwater.
- We ontwikkelen het kennis- en beleidsveld landelijk gebied.

3.1.4 Exploitatie waterkeringen en waterbewustzijn

Waterkeringen en waterbewustzijn (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterkeringen	27.168	26.656	28.502	28.424	28.466	32.838	33.130
Waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding	17	216	428	428	428	428	428
Nationaal Programma Landelijk Gebied	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	27.185	26.871	28.930	28.852	28.894	33.266	33.559

Het exploitatiesaldo in het programma stijgt in 2024 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 met € 2,1 miljoen door hogere kosten.

Programmalijn waterkeringen (hogere kosten van € 1,9 miljoen)

Een toename in de bijdrage aan het HWBP. De hoogte van de bijdrage is afhankelijk van het aantal bedrijven, inwoners en de totale WOZ-waarde binnen het beheergebied.	0,5
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	0,4
Een stijging van de kapitaallasten (zie paragraaf 6.1 voor een toelichting).	1,5
Subsidie van de provincie Zuid-Holland voor het beheer van Natura 2000-gebieden.	-0,3
Diverse kleine kostenverlagingen.	-0,2
Totaal	1,9

Vanaf 2027 verwachten we een significante toename van de kosten. Dit wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage aan het HWBP (€ 1,9 miljoen) gebaseerd op het laatst vastgestelde HWBP-programma (2024 t/m 2035). Ook nemen de kapitaallasten (€ 2,2 miljoen) toe.

Programmalijn waterbewustzijn (hogere kosten van € 0,2 miljoen)

De toename van de kosten heeft betrekking op personele kosten, namelijk de groei van de organisatie, inhuur personeel van derden en een cao-stijging van 4%.

Programmalijn NPLG

Binnen deze programmalijn is sprake van zowel € 0,3 miljoen kosten als opbrengsten. De opbrengsten komen in de vorm van een subsidie. Hierdoor is het exploitatiesaldo nihil.

3.1.5 Investeringsuitgaven waterkeringen en waterbewustzijn

Programmalijn	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterkeringen	5,9	9,0	8,7	14,0	13,5	12,0	12,0
Totaal	5,9	9,0	8,7	14,0	13,5	12,0	12,0

De investeringsraming voor 2024 is lager dan in de meerjarenraming 2024-2027 was opgenomen. Het inpassen van de projecten in de omgeving vraagt veel voorbereiding. Om de realisatie slagvaardiger te maken, zijn we in 2023 gestart met een extra project-ontwikkelfase. Als gevolg van de doorlooptijd van dit soort projecten verwachten we het effect van deze maatregel vanaf 2025 terug te zien in de realisatie en bijbehorende uitgaven.

3.2 Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding

3.2.1 Programmalijn waterkwaliteit

Doel

Schoon, gezond en levend water.

Toelichting

Het water in het beheergebied is schoon, gezond en levend voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. De ecologische en chemische waterkwaliteit van Delfland voldoet in 2027 aan de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (resultaatverplichting KRW 2027). Ook werken we aan de verdere verbetering van de waterkwaliteit in lokaal water (inspanningsverplichting doelen overig water).

Prestatie-indicatoren

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,3 & 2,0 mg/l	2,2 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l
2) ESF's: aantal verbeterstappen voor de acht ESF's in de KRW-waterlichamen	14	6*	6	6	6	7	PM
3) Toxiciteit: percentage metingen pesticiden dat geen belemmeringen geeft voor ecologie	92%	94%	96%	98%	99%	100%	100%

* De prestatie-indicator ESF's (ecologische sleutelfactoren) voor de ecologie is gebaseerd op het aantal benodigde verbeterstappen om de ecologie op orde te krijgen. Op basis van de prognose uit het KRW-programma werd uitgegaan van 84 benodigde verbeterstappen. Deze prognose is in 2023 bijgesteld, omdat het effect van de doelaanpassing voor Stroomgebiedbeheerplan3 (SGBP3) is verwerkt. Op basis hiervan zijn vanaf 2022 38 verbeterstappen nodig tot en met 2027. Dat betekent voor 2024 tot en met 2027 iets meer dan 6 verbeterstappen per jaar in plaats van 14.

Schoon, gezond en levend water is van belang voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving, de biodiversiteit en een goed vestigingsklimaat. Een goede ecologische en chemische waterkwaliteit heeft de hoogste prioriteit; ook om in 2027 te voldoen aan de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Onze waterkwaliteit voldoet nog niet aan deze normen. We zien lokaal lichte verbetering, maar zien ook dat de verbetering op veel plekken blijft stagneren. Er zitten nog te veel stoffen in het water die daarin niet thuis horen. Onze waternatuur blijft achter en is nog niet veerkrachtig en robuust genoeg. Het watersysteem van Delfland staat nog altijd onder grote druk van menselijk handelen. Er moet nog veel gebeuren om de waterkwaliteit op orde te krijgen. De opgave is urgent en eenvoudige oplossingen zijn er niet.

Activiteiten 2024

De basis voor de activiteiten is het vastgestelde KRW-programma Delfland 2022-2027. Hierin staan realistische doelen met een ambitieus maatregelenpakket om de waterkwaliteit te verbeteren. De huidige voortgang en kostenontwikkeling eisen dat wij meer doen en daarvoor aanvullende financiële middelen en menskracht inzetten. Onze focus ligt hierbij op het verder terugdringen van emissies naar het oppervlaktewater en op de ontwikkeling van meer waternatuur: een gezond en natuurlijk ingericht en beheerd watersysteem. Wij zetten in op een sterkere beïnvloeding van onze omgeving om ook hun benodigde forsere inspanning en aanvullingen op het KRW-programma mee te kunnen nemen op weg naar 2027.

Een optimale mix van maatregelen bevat kortom drie bouwstenen, namelijk:

- Versterking van het terugdringen van emissies.
- Versterking van de waternatuur.
- Versterking van de beïnvloeding van (stakeholders) in onze omgeving.

Deze drie bouwstenen werken we hierna verder uit.

Versterking terugdringen emissies

Een belangrijke randvoorwaarde voor schoon, gezond en levend water is dat de hoeveelheid voedingsstoffen en milieuvreemde stoffen in het water beperkt is. We blijven inzetten op maatregelen bij de bron om vervuiling te voorkomen. Dit gaat om de glastuinbouw en landbouw, maar ook om andere bronnen: de gemeentelijke riolering en diffuse verontreinigingen.

Concreet ondernemen we de volgende activiteiten:

- In de glastuinbouw versterken we risicogestuurd toezicht en handhaving door meer personele inzet. Ook zetten we communicatiemiddelen in om het bewustzijn te vergroten, koppelen we versneld metingen terug en zetten we watercoaches in. Daarnaast zetten we in op meer monitoring, versterking van de data-analyse en verdere ontwikkeling van opsporingstechnieken. We onderzoeken de invloed van historische verontreinigingen.
- We hanteren het strakkere handhavingsregime dat in 2022 is ontwikkeld en op 1 januari 2023 is gestart. Binnen de kaders van de landelijke handhavingmatrix leggen we eerder sancties op met hogere boetes en treden we strenger bestuursrechtelijk op.
- We voeren het actieplan uit het Afsprakenkader Emissieloze Kas uit. We kijken verder dan alleen de horizon van 2027. Parallel ontwikkelen we een perspectief vanaf 2028 waarin nul emissies de norm is. De ambitie is emissie en zeker geen afwenteling van kosten naar de maatschappij.
- We dringen bij de Rijksoverheid aan op een steviger bronbeleid, waaronder scherpere regels voor het toelaten van gewasbeschermingsmiddelen en andere stoffen die de waterkwaliteit bedreigen. We doen een beroep op de lokale overheden om alle mogelijke instrumenten in te zetten om verontreinigingen te voorkomen.

- We volgen de ontwikkelingen op het landbouwdossier nauwlettend en blijven inzetten op de samenwerking met de kringloopboeren in ons gebied, onder andere door subsidieverlening. We zijn extra alert bij uitschieters in onze meetresultaten en zetten in op actief toezicht.
- We intensiveren het onderzoek en de aanpak van verontreinigingen uit andere bronnen, zoals vervuiling vanaf wegen en riolering (met name hemelwaterafvoeren).
- We zetten de uitvoering van de strategie microverontreinigingen voort en dringen aan op een integrale rijksaanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen, zoals PFAS.

Versterking waternatuur

Belangrijk voor de ecologische waterkwaliteit in Delfland zijn: uitbreiding van oppervlakte waternatuur tot een robuust, samenhangend netwerk, de ontwikkeling en bescherming van de kwaliteit daarvan en het uitvoeren van ecologisch onderhoud.

Waterplantzones, natuurvriendelijke oevers (nvo) en vispaaiplaatsen maken samen een gezond en robuust ecologisch systeem. Het zijn communicerende vaten die niet los van elkaar te zien zijn. Daar waar veel waterplantzones voorkomen, hoeven minder nvo's te worden aangelegd. Daar waar waterplantzones minder mogelijk zijn of onvoldoende tot ontwikkeling komen, kan een nvo de functie in het ecologisch systeem invullen. Hierbij gaat het niet alleen om vierkante meters, maar ook om de juiste locatie en voldoende kwaliteit van de waternatuur. Bovendien wordt het in het intensief gebruikte gebied van Delfland steeds moeilijker om ruimte te vinden en nemen de complexiteit en kosten toe.

Concreet ondernemen we de volgende activiteiten:

- We werken aan het uitbreiden en beschermen van waternatuur en het robuuster maken van het ecologisch netwerk. Hierbij zoeken we nadrukkelijk de koppeling met het groen-blauwe netwerk en biodiversiteit. Dit doen we in al ons water.
- Bij elk plan voor de aanleg van waternatuur maken wij de afweging of de kosten in verhouding staan tot het gewenste resultaat. Wij zoeken continu naar andere manieren om de inrichting te verbeteren.
- We brengen de mogelijkheden in beeld om onze eigen assets, zoals harde beschoeiingen en damwanden, te verzachten. Ook ontwikkelen we beleid om de aanleg van zachtere oevers te stimuleren. Dit doen we ook op gronden die in pacht zijn uitgegeven.
- We werken aan het binnen aanvaardbare grenzen houden van recreatievaart, onder andere door beschermende maatregelen en een verkenning naar de invoering van een vergunningensysteem voor vaarverkeer.
- We verwerken nieuwe kennis en inzichten om te kijken of we nog de juiste richting volgen of dat we moeten bijsturen op de te nemen maatregelen, zoals het aanscherpen van de Waterschapsverordening.
- We voeren het best mogelijke onderhoud uit aan onze waternatuur, zodat dit optimaal bijdraagt aan de ontwikkeling en instandhouding van de ecologie en we meer rendement halen uit het geïnvesteerde kapitaal.
- We voeren aangepast maaibeheer uit volgens de ecokleurenkoers en stimuleren onze gebiedspartners dat ook te doen.
- We brengen de mogelijkheden voor ecologisch baggeren in kaart en passen dit toe, zo veel mogelijk gekoppeld aan de huidige baggercyclus.
- We zetten de aanpak van rivierkreeften voort, in samenwerking met diverse partijen. We intensiveren het onderhoud, lokaal en knelpuntgericht. Ook bepalen we de beheers- en mitigerende maatregelen en dringen we met andere waterschappen aan op inzet vanuit het Rijk.
- We onderzoeken hoe we functiegericht kunnen sturen met water, zodat verspreiding van de verontreinigingen zo min mogelijk impact heeft.
- We maken een plan van aanpak voor de inzet van gebiedsmanagement. Wij maken bewoners lokaal en in het veld bewust van waterkwaliteit en hun handelingsperspectief daarbij.
- We ontwikkelen een subsidieregeling voor de aanleg van waternatuur door particulieren.

Versterking beïnvloeding omgeving

Delfland trekt samen met de omgeving op om schoon, gezond en levend water te realiseren. We kunnen het niet alleen en hebben niet overal rechtstreeks invloed op. Het halen van de KRW-doelen hangt sterk samen met het handelen van mede-overheden, de glastuinbouwsector en de agrarische sector. Samen kunnen we de enorme opgave aanpakken en daarmee toekomstige risico's verkleinen. Wij sturen op impact naar onze stakeholders en spreken onze gebiedspartners aan op hun verantwoordelijkheden, zodat zij hun verantwoordelijkheid nemen en samen met ons alles op alles zetten om de waterkwaliteit in de eigen leefomgeving te verbeteren. We richten ons ook op belangengroepen.

Centraal in onze aanpak staat informatie met impact; de feiten moeten voor zich spreken. Daarmee informeren wij periodiek stakeholders in ons beheergebied op een aansprekende manier over de waterkwaliteit en waternatuur. Daarnaast onderzoeken we of er aanvullende reguleringsinstrumenten zijn, waarmee we de partners in de omgeving écht in beweging kunnen krijgen.

Concreet ondernemen we de volgende activiteiten:

- We maken een plan van aanpak voor beïnvloeding van de omgeving en geven hieraan uitvoering. Belangrijk onderdeel van de beïnvloedingsstrategie is de benutting van data ter onderbouwing van analyse en advies.
- We continueren en intensiveren de samenwerking met gemeenten en andere gebiedspartners. We blijven de urgentie van de opgave en de mogelijke risico's van het niet halen van de KRW-doelen agenderen. We informeren elke gemeente over de 'Staat van het Water' binnen hun gemeentegrenzen, waarbij wij aansluiten bij hun behoeften. We zorgen voor lokale watersysteemanalyses.
- We houden ons eigen beleid en handelen tegen het licht om te bezien of daar activiteiten bij zitten die de waterkwaliteit negatief beïnvloeden. Daarna beraden we ons op een eventueel vervolg.
- We versterken de mogelijkheden om de instrumenten in wet- en regelgeving beter in te zetten voor de ontwikkeling en bescherming van de waterkwaliteit. Waar nodig ontwikkelen we aanvullend beleid, zoals een breder toetsingskader, emissiebeheer en inrichtingseisen.
- We versterken de communicatie over waterkwaliteit om het waterkwaliteits-bewustzijn van onze mede-overheden en inwoners te vergroten.

Niet-halen KRW-doelen

De waterkwaliteitsopgave is groot; alle partijen moeten alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen nemen om aan de verplichtingen te voldoen. Mogelijk leidt de uit te voeren juridische toets van het KRW-programma van Delfland en de landelijke tussentijdse evaluatie nog tot aanvullende maatregelen. Wij anticiperen hierop en actualiseren in dat geval het KRW-programma.

Vooralsnog verwachten wij voor ecologie de gestelde doelen te halen. Voor chemie hebben wij vooral zorgen over verontreinigende stoffen afkomstig van de glastuinbouw en diffuse bronnen. Wij dreigen voor onder andere polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) en zware metalen niet aan de normen van de KRW te gaan voldoen. Opgeven is echter geen optie en elke verbetering van de waterkwaliteit telt voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

3.2.2 Programmalijn biodiversiteit

Doel

Delfland zet zich actief in voor de biodiversiteit door verbeteringen in werk en terreinen uit te voeren en bij alle werkzaamheden flora en fauna te ontzien. Daarmee dragen we bij aan biodiversiteitsherstel.

Toelichting

In juli 2023 stemde het Europees Parlement met de Europese natuurherstelwet. De concrete impact van de wet wordt pas echt duidelijk op het moment dat het nationale herstelplan is opgesteld. Op dit moment is al wel duidelijk dat de inzet op biodiversiteit een wettelijke taak wordt. Inhoudelijk sluit de wet aan bij de ontwikkeling van een blauwgroen netwerk (via Water en bodem sturend, het Nationaal Programma Landelijk Gebied, het manifest Blauwgroen Netwerk en Agenda Natuurinclusief). Dit betekent dat voor ons geen compleet nieuwe opgave ontstaat. Hoogstwaarschijnlijk wordt de opgave wel meer omvangrijk met een hoger tempo. Versterking van biodiversiteit wordt door de wet een op-zichzelf-staande opgave voor Delfland, mee koppelen met regulier werk zal niet meer toereikend zijn.

Activiteiten 2024

Bij de doorontwikkeling van de inzet op biodiversiteit richten wij ons op samenwerking met onze gebiedspartners en het uitnodigen tot participatie. De vijf icoonsoorten, ofwel 'small five van Delfland', zijn richtinggevend (niet exclusief) en representatief voor de bijdrage die Delfland in de uitvoering van zijn taken kan leveren aan versterking van de biodiversiteit. De vijf icoonsoorten zijn: grutto, weidehommel, glassnijder (een libelle), bittervoorn en rugstreeppad. Om de versterking van de biodiversiteit te realiseren zetten we in op:

- Biodiversiteit op eigen terreinen:
 1. Vaststellen van streefbeelden en de werkwijze natuurrijke dijken (impactanalyse natuurrijke keringen).
 2. Advisering over de biodiversiteit in het groot onderhoud van waterbergingen.
 3. (Verdere) borging van biodiversiteit in de inrichting en het beheer van bedrijfsterreinen, waarvoor we een impactanalyse opstellen.
- De vastlegging van biodiversiteit in de werkwijze van projecten, als onderdeel van duurzaam opdrachtgeverschap. Ondersteuning van projectteams in de toepassing van de daarvoor ontwikkelde instrumenten.
- Verdere uitwerking van de blauwdruk voor een blauwgroen netwerk waarin watergangen, oevers en keringen leef- en migratieruimte bieden aan planten en dieren en verbonden zijn met andere natuurnetwerken. Voor de implicaties van de realisatie van het blauwgroen netwerk wordt in 2024 een impactanalyse opgesteld.
- Uitvoeren van pilotprojecten op het gebied van monitoring van biodiversiteit.
- Volgen van de uitwerking van de Europese natuurherstelwet en vertalen naar het nationale herstelplan en de impact hiervan op Delfland.

3.2.3 Programmalijn recreatief medegebruik

Doel

Delfland faciliteert recreatief medegebruik waar mogelijk.

Toelichting

Recreatiemogelijkheden dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, de gezondheid en het welzijn van de bevolking en zichtbaarheid van ons waterschap. Delfland faciliteert recreatie in, op en langs het water waar dit kan in duurzame samenhang met de andere functies van het watersysteem.

Activiteiten 2024

- We voeren de in 2022 vastgestelde visie voor recreatief medegebruik uit. Hiertoe behoort ook het onderzoek naar de wenselijkheid van de herinvoering van een registratiesysteem voor vaartuigen en de implementatie van het bebordingsplan.
- Samen met de provincie Zuid-Holland voeren we een draagkrachtanalyse uit om de impact van gemotoriseerde vaarrecreatie op het watersysteem beter in beeld te brengen.
- We gaan verder met het werkproces voor wijziging van bijlagen 2 en 3 bij de Vaarverordening (vaarkaart).
- We gaan integraal reageren op vragen over recreatief medegebruik en in het bijzonder (gemotoriseerd) varen.

Prestatie-indicator

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Maximaal aantal locaties met een negatief zwemadvies van meer dan 3 weken	6	6	5	4	3	3	3

Bij alle gesprekken over zwemlocaties gebruiken we het in 2021 vastgestelde beleid als uitgangspunt. Als ingrijpen gewenst is, maken we maatregelplannen op grond van verantwoordelijkheden en gezamenlijke financiering.

Activiteiten 2024

- Als de bronnen van fecale verontreinigingen bekend zijn, werken we voor de zwemlocaties Wollebrand (Westland), Madestein-Zuid en Madestein-Noord (Den Haag) samen met de gemeente maatregelpakketten uit voor de aanpak van fecale bacteriën en blauwalg.
- Voor de Plas Wilhelminapark (Rijswijk) kijken we in overleg met de gemeente of de plas nog een keer drooggelegd kan worden. Dit als onderhoudsmaatregel in de strijd tegen blauwalg.

3.2.4 Programmalijn verbinding met partners en facilitering vanuit netwerk en kennis

Doel

Het waterbelang en de doelen van Delfland inbrengen en borgen in ruimtelijke en complexe plannen van derden voor de fysieke leefomgeving. Daarnaast kennisuitwisseling in binnen- en buitenland en ondersteuning van het streven om 20 miljoen mensen en 40 stroomgebieden wereldwijd te voorzien van schoon, voldoende en veilig water.

Toelichting

De benadering die we hierbij toepassen is denken, werken en handelen vanuit gemeenschappelijke belangen. Met behulp van strategisch omgevingsmanagement signaleren we tijdig waar we maatschappelijke vraagstukken kunnen verbinden met de belangen van Delfland. Zo dragen wij bij aan het verbeteren van de fysieke leefomgeving. Deze manier van werken ontwikkelen we verder.

Activiteiten 2024

- We houden de Watervisie actueel. Door het gebruik van de Watervisie in onze ambtelijke en bestuurlijke contacten met andere overheden leren en ervaren we wat nodig is om deze verder te ontwikkelen.
- Met water en bodem als leidend principe adviseren wij bij gemeentelijke plannen. Het wateradvies, in het kader van de watertoets, blijft ook met de invoering van de Omgevingswet het instrument hiervoor. Om de doelen van de Omgevingswet te kunnen realiseren, vindt nauwe samenwerking met gemeenten plaats.
- We werken samen en maken afspraken met gemeenten over de gezamenlijke wateropgaven en borgen deze in de water-/klimaatplannen van de gemeenten.
- Met (proces)instrumenten als de Watervisie, watertoets en waterplannen zorgen wij ervoor, dat Delfland vroegtijdig betrokken is bij kansen in de fysieke leefomgeving, om deze te combineren met de realisatie van de eigen opgave. Gemaakte afspraken leggen we vast in samenwerkingsovereenkomsten.
- We zetten de regionale samenwerking met gemeenten in de Haagse regio voort en werken gezamenlijk aan de uitwerking van de Handreiking Haagse regio en de provinciale ruimtelijke puzzel.
- Bij complexe plannen van derden zorgen we als Delfland voor een integrale en gecoördineerde aanpak. Via deze weg van samenwerken borgen we onze belangen en nemen we gezamenlijk verantwoordelijkheid voor verbeteringen in de fysieke leefomgeving.
- We participeren in initiatieven van derden en dragen daarmee bij aan verbetering van de fysieke leefomgeving. Waar mogelijk koppelen we onze wateropgaven aan deze initiatieven. Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland, Nationaal Park Hollandse Duinen, Broekpolder 2040 en Oranjepolder zijn voorbeelden van de initiatieven die in 2024 worden voortgezet.

- Voortzetting van activiteiten in het buitenland door deelname aan de Blue Deal programma's Colombia, Indonesië en Zuid-Afrika (digitaal of missies ter plaatse, afhankelijk van de situatie ter plaatse).

3.2.5 Exploitatie waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding

Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterkwaliteit	9.275	10.199	13.952	14.841	15.016	15.675	15.641
Biodiversiteit	387	257	177	177	177	177	177
Recreatief medegebruik	633	625	754	752	694	689	684
Externe verbinding	1.014	2.048	1.369	1.369	1.369	1.369	1.369
Totaal	11.308	13.129	16.252	17.138	17.256	17.910	17.871

Het exploitatiesaldo in het programma stijgt in 2024 ten opzichte van de begroting 2023 met € 3,1 miljoen door hogere kosten die worden veroorzaakt door:

Programmalijn waterkwaliteit (hogere kosten van € 3,8 miljoen)

In het coalitieakkoord is extra aandacht gevraagd voor waterkwaliteit. Hiervoor is € 3 miljoen vrijgemaakt. Deze extra middelen gaan we onder andere inzetten voor het versterken van de waterkwaliteit in de glastuinbouw, beïnvloeding van de omgeving, het versterken van ecologie, het gebruik van instrumenten en het verder ontwikkelen van beleid. Omdat we acties moeten uitzetten en personeel moeten werven, zullen we in 2024 niet de volledige € 3 miljoen besteden. De inschatting is dat we € 2,6 miljoen gaan uitgeven. De overige € 0,4 miljoen storten we in de tariefegalisatiereserve watersysteem. Voor 2025 tot en met 2027 is ook € 3 miljoen per jaar beschikbaar aangevuld met de € 0,4 miljoen uit de reserve. Hiermee is voor de coalitieperiode 2023-2027 in totaal € 12 miljoen beschikbaar.	2,6
Doordat we bestaande projecten aanpassen, stijgen de kosten voor de ontwikkeling van ecologisch onderhoud aan watergangen.	0,2
Stijging van de kapitaallasten (zie paragraaf 6.1 voor de toelichting).	0,2
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	0,8
Totaal	3,8

Programmalijn biodiversiteit (lagere kosten van € 0,1 miljoen)

Vanuit waterkwaliteit besteden we extra aandacht aan biodiversiteit. Hiervoor hebben wij in de programmalijn waterkwaliteit € 0,2 miljoen opgenomen. Dit heeft als gevolg dat wij € 0,1 miljoen hebben verschoven van de programmalijn biodiversiteit naar de programmalijn waterkwaliteit.

Programmalijn recreatief medegebruik (hogere kosten van € 0,1 miljoen)

Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en een cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.

Programmalijn externe verbinding (lagere kosten van € 0,7 miljoen)

De afname van de kosten komt door een herverdeling van de personele inzet.

3.2.6 Investeringsuitgaven waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding

Programmalijn	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterkwaliteit	1,4	1,6	2,3	3,0	3,0	3,0	2,0
Totaal	1,4	1,6	2,3	3,0	3,0	3,0	2,0

De komende jaren investeren we vooral in de aanleg van natte ecologische zones. Tegelijk hebben de eerder aangelegde natte ecologische zones ondertussen groot onderhoud nodig om te kunnen blijven functioneren. Ook wordt een deel ingezet om vispassages aan te leggen ter bevordering van de visstand. Dit is een belangrijke voorwaarde om aan de Kaderrichtlijn Water te voldoen. Na 2024 volgen bij een positieve besluitvorming investeringen in het zwemwater. Ook zal in deze collegeperiode € 8,0 miljoen meer worden geïnvesteerd ter versterking van de waternatuur.

3.3 Waterkwantiteit en klimaatadaptatie

3.3.1 Programmatisch waterkwantiteit

Doel

Een robuust, klimaatbestendig watersysteem.

Toelichting

In 2027 is het watersysteem zodanig ingericht dat in het beheergebied mensen kunnen wonen, werken en recreëren. De kans op inundatie van het gebied door hevige regenval wordt zodanig verkleind dat deze aan de normering voldoet.

Prestatie-indicator

Het oppervlak van het beheergebied van Delfland (totaal: 40.600 hectare), dat voldoet aan de normen voor inundatie zoals genoemd in de provinciale waterverordening.

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Voldoet aan normering voor inundatie (in hectare)	40.022 (98,7%)	40.050 (98,7%)	40.200 (99%)	40.325 (99,3%)	40.450 (99,7%)	40.600 (100%)	40.600 (100%)

Activiteiten 2024

- We monitoren de waterpeilen. Met die informatie, aangevuld met de weersverwachtingen, bedienen we de gemalen en stuwen. Dat doen we om wateroverlast te voorkomen, de toevoer van zoet water te regelen en bij te dragen aan de waterkwaliteit.
- Wij blijven inzetten op Rainlevelr, een oplossing om in glastuinbouwgebied wateroverlast zo veel mogelijk te voorkomen.

- We voeren dagelijks en groot onderhoud uit, zodat gemalen, stuwen, duikers, oevers, peilschalen, watergangen en andere kunstwerken in goede conditie zijn.
- Om de doelmatigheid en doeltreffendheid van het baggeren te vergroten, werken we ook in 2024 de aanbevelingen uit het rapport van de rekeningcommissie verder uit. We implementeren deze, met de al ingezette verbeteringen, in de werkwijze, het proces en de organisatie rondom het baggeren.
- We verbeteren en verbreden het onderhoudsbeheersysteem verder, zodat kwaliteitsverbetering mogelijk is bij het bepalen en inplannen van onderhoudswerkzaamheden. Zo weten we steeds beter wat we moeten doen om ons watersysteem in goede conditie te houden.
- Om dit onderhoudssysteem te vullen met betrouwbare gegevens, gaan we door met het bepalen van de onderhoudsstaat van de beschoeiingen;
- We werken zoveel mogelijk samen met onze partners en voeren maatregelen uit om het watersysteem te verbeteren (Uitvoeringsprogramma wateroverlast 2023-2027).

3.3.2 Programmalijn klimaatadaptatie

Doel

De regio Delfland is klimaatbestendig en waterrobuust in 2050.

Toelichting

De regio Delfland is dichtbevolkt. Tot 2030 worden in de provincie Zuid-Holland nog eens 230.000 woningen gebouwd. Ook de energietransitie, de transitie van de landbouw, de effecten van klimaatverandering en de natuur claimen de beperkte ruimte. Een groot deel van het gebied ligt onder zeeniveau en het watersysteem heeft weinig rek om de extremen van droogte en neerslag op te vangen. De beschikbaarheid van zoet water loopt terug en is in de toekomst niet meer vanzelfsprekend. We zitten aan de grens van het huidig waterbeheer.

Als we de regio willen blijven ontwikkelen en leefbaar en gezond willen houden, moeten we de bestaande omgeving aanpassen, toekomstbestendige functie- en locatiekeuzes maken en klimaatbestendig bouwen. We staan voor een stevige uitdaging. Delfland zet zich in voor de beste leefomgeving voor gebruikers nu en in de toekomst, maar kan dit niet alleen. Dit is alleen met intensieve samenwerking haalbaar.

De afgelopen jaren stond het programma Klimaatadaptatie van Delfland in het teken van bewustwording en beïnvloeding van gedrag. We zien dat steeds meer gemeenten, bedrijven, instellingen en inwoners klimaat adaptieve maatregelen treffen. En dat is mooi. Maar het klimaat verandert in hoog tempo. De afgelopen droge zomers (2018 en 2022) en de wateroverlast in Limburg (2021) laten zien dat er meer nodig is in de ruimtelijke keuzes die we als samenleving maken.

In 2024 verleggen we daarom de focus van het vergroten van het bewustzijn naar de samenwerking. Voor de thema's wateroverlast, droogte en zoetwaterbeschikbaarheid zetten we in op ruimtelijke processen, zoals het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de ruimtelijke puzzel van het Rijk en de provincie Zuid-Holland. Ook zoeken we actief met gemeenten, woningcorporaties en andere impactrijke partijen naar kansen om klimaatadaptatie van de regio te versnellen.

Activiteiten 2024

- We implementeren de in februari 2023 vastgestelde langetermijnstrategie wateroverlast 'Wapenen tegen extreme neerslag'.
- We werken de strategie Toekomstbestendige zoetwatervoorziening Delfland 2050 nader uit. Daarbij richten we ons op het behouden en versterken van de zoetwater

aanvoermogelijkheden, het beperken van de watervraag en het meer circulair maken van de watervoorziening. We leggen de verbinding met de implementatie van de langetermijnstrategie wateroverlast en de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en vergroten de samenwerking met watergebruikers.

- We implementeren de nieuwe KNMI-klimaatscenario's van oktober 2023 in onze strategieën, beleid en instrumenten.
- We ontwikkelen en ontsluiten instrumenten en informatie om het water(overlast)bewustzijn en de zelfredzaamheid te vergroten bij gemeenten, bedrijven, instellingen en inwoners. We stimuleren hen om zelf maatregelen te treffen.
- We bouwen voort op de samenwerking tussen partijen binnen het netwerk Klimaatkrachtig Delfland. We zetten dit netwerk in om initiatieven en projecten te faciliteren en andere partijen te activeren.
- We intensiveren de samenwerking met gemeenten en andere impactrijke partijen zoals woningcorporaties en verbinden de waterbelangen en -opgaven aan andere (maatschappelijke) opgaven.
- We dragen actief bij aan de ruimtelijke processen van het Rijk en de provincie, zoals het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied en de ruimtelijke puzzel.
- We borgen de Delflandse belangen van een goede zoetwateraanvoer bij externe ontwikkelingen. We voeren de afspraken uit het Deltaprogramma Zoetwater uit.
- Wij stimuleren innovatie en innovatief denken (en doen), onder andere door actieve betrokkenheid bij de WaterStraat en The Green Village (TU Delft), en sluiten andere partijen niet uit. Wij zetten ons in om bruikbare innovaties op het gebied van klimaatadaptatie binnen het beheergebied van Delfland te implementeren.

3.3.3 Programmalijn bodem en grondwater

Doel

Delfland heeft een integraal beleid voor bodem en grondwater.

Toelichting

We verwachten een grotere opgave dan nu rondom het thema bodem en grondwater en bereiden ons hierop proactief voor. Dit doen we door landelijke en Europese ontwikkelingen te volgen, afstemming te zoeken met regionale partners, gezamenlijk een vertaling te maken naar de gevolgen voor het beheergebied en vandaar uit de handelingsperspectieven voor Delfland te schetsen.

Activiteiten 2024

- We brengen de grondwateronttrekkingen verder in kaart.
- We hebben zitting in relevante gremia van de Unie van Waterschappen (themagroepen bodemdaling, grondwater, waterbodembodem, enz.).
- We ontwikkelen het beleidsveld Bodem en grondwater en werken daarbij nauw samen met onze regionale partners.
- Deze activiteiten worden in samenhang met die van het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de ruimtelijke puzzel uitgevoerd.

3.3.4 Exploitatie waterkwantiteit en klimaatadaptatie

Waterkwantiteit en klimaatadaptatie (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterkwantiteit	39.102	43.808	41.496	45.189	42.155	42.012	40.606
Klimaatadaptatie	1.831	2.220	2.643	2.550	2.550	2.550	2.550
Bodem en grondwater	0	105	99	99	99	99	99
Totaal	40.933	46.133	44.238	47.838	44.805	44.662	43.255

Het exploitatiesaldo in het programma daalt in 2024 ten opzichte van de begroting 2023 met € 1,9 miljoen door lagere kosten.

Programmalijn waterkwantiteit (lagere kosten van € 2,3 miljoen)

In de bestuursrapportage 2023 zit een eenmalige verhoging voor het onderhoudsbaggeren 2021 en 2022. Die verhoging komt in 2024 niet terug.	-3,7
De kapitaallasten nemen toe (zie paragraaf 6.1 voor toelichting).	0,5
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	0,9
Totaal	-2,3

Programmalijn klimaatadaptatie (hogere kosten van € 0,4 miljoen)

Het budget voor toekomstbestendige zoetwatervoorziening hebben we overgeheveld van de programmalijn waterkwaliteit naar de programmalijn klimaatadaptatie.	0,1
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	0,3
Totaal	0,4

Programmalijn bodem en grondwater

De begroting 2024 blijft nagenoeg onveranderd ten opzichte van 2023.

3.3.5 Investeringsuitgaven waterkwantiteit

Programmalijn	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterkwantiteit	3,8	6,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Totaal	3,8	6,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

Op basis van de verwachte realisatie om aan de doelen te voldoen en wat de organisatie weggezet krijgt in de markt, verwachten we volgend jaar en de komende jaren ongeveer € 5,0 miljoen aan investeringsuitgaven. Dat betreft het groot onderhoud aan en vervanging van vooral gemalen en ook andere objecten zoals oeverconstructies en stuwen voor de instandhouding van het watersysteem. Daarnaast worden ter verbetering van het watersysteem projecten uitgevoerd, bijvoorbeeld in het kader van het uitvoeringsprogramma wateroverlast 2023-2027. Bij een positieve besluitvorming volgen ook nog investeringen in de zoetwatervoorziening.

3.4 Waterketen en circulariteit

3.4.1 Programmalijs waterketen

Doel

Doelmatig en toekomstbestendig transport van afvalwater en het zuiveringsproces.

Toelichting

Delfland transporteert en zuivert afvalwater en verwerkt adequaat het vrijkomende zuiveringsslib. Daarbij optimaliseren wij de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transport- en zuiveringsproces.

Prestatie-indicatoren

Het verwijderingsrendement van stikstof en fosfaat.

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Verwijderingsrendement stikstof	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Verwijderingsrendement fosfaat	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%

Activiteiten 2024

- We transporteren en zuiveren het aangeboden afvalwater en verwerken het daarbij vrijkomende zuiveringsslib. Daarbij bedienen we onze installaties zo effectief en efficiënt mogelijk. Naast deze taak geven we invulling aan de maatschappelijke behoeftes zoals de realisatie van de collectieve zuivering.
- We nemen maatregelen om de waterketen energie- en klimaatneutraal te maken (zoals het plaatsen van zonnepanelen en het produceren van groen gas).
- Binnen het kader van regulier beheer voeren we klein en groot onderhoud uit aan onze zuiveringen, rioolgemaal en ons afvalwatertransportstelsel. We doen dit steeds meer risico gestuurd. Dit laatste houdt in dat we een goede afweging maken tussen enerzijds de kosten en anderzijds de prestaties en risico's van het werk dat we uitvoeren binnen de waterketen. We werken toe naar een verhouding gepland en correctief onderhoud van 70%-30% (momenteel is dat andersom).
- Specifiek voor AWZI De Groote Lucht worden de komende jaren instandhoudingsmaatregelen uitgevoerd.
- Voor de noordelijke zuiveringen beheren we de dienstverleningsovereenkomst met Delfluent (PPS-contract) en bereiden we ons voor op de handback. Ook worden levensduuranalyses opgesteld met het oog op deze handback, alsmede in het kader van de nieuwe Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater.
- Er is een arbitrage gestart met Delfluent over de hoogte van de service fee. De indexeringen zijn zodanig hoog, dat Delfluent volgens Delfland een onevenredige winst maakt. Er is nog geen uitspraak te doen over de uitkomst van de arbitrage. De geschatte kosten van de arbitrage zijn wel opgenomen in de Burap 2023 en begroting 2024.
- We bereiden een nieuwe toekomstbestendige zuivering voor (planfase) ter vervanging van de huidige AWZI De Groote Lucht.

3.4.2 Programmalijn transitie waterketen

Doel

Transitie van een lineaire naar een circulaire waterketen.

Toelichting

Delfland is onderdeel van de waterketen. Onze kerntaken zijn het transporteren en zuiveren van het afvalwater. Dit doen we duurzaam en in samenwerking met de andere waterketen-partners. We streven naar een toekomstbestendige waterketentransitie van lineair naar circulair.

Activiteiten 2024

- We werken actief mee aan de totstandkoming van het nieuwe Europese beleid rond het lozen en hergebruik van afvalwater en verwerken dit in onze toekomstplannen en ons beleid. We maken een impactanalyse van de voorgestelde herziening Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater.
- Effluent is een potentiële bron van zoet water. We werken dit uit voor de vervanging van De Groote Lucht en de andere zuiveringen. De installaties voor slibverwerking verduurzamen we verder. Dit doen we ook met behulp van de Gemeenschappelijke Regeling Slib en samen met afvalverwerkingsbedrijf HVC.
- We werken verder aan het vergroten van onze grip op influent dat op onze zuiveringen wordt aangeboden onder het motto 'Wat er niet in zit, hoeft er ook niet uit te worden gehaald'. Dit doen we onder andere met onze partners van het Netwerk Afvalwaterketen Delfland (NAD).
- We verkennen samen met NAD-partners een meer toekomstbestendige organisatievorm voor het Netwerk Waterketen Delfland.
- Belangrijke innovaties waarin wordt geparticipeerd (tijd en middelen), zijn Blue City Closed Loop, Harkos en de Ultieme Waterfabriek. Blue City Closed Loop is een onderzoek om op gebouwniveau circulariteit toe te passen op hemel-, drink- en afvalwater. Harkos is een optimalisatie van zuiveringstechniek, waardoor ruimte- en energieverbruik op bestaande zuiveringen kan worden beperkt. De Ultieme Waterfabriek is een samenwerking van waterschappen, drinkwaterbedrijven en onderzoekbureaus om de directe bereiding van drinkwater uit effluent voor de toekomst mogelijk te maken.

3.4.3 Programmatisch energie- en klimaatneutraal

Doel

Delfland is energieneutraal in 2025 en klimaatneutraal in 2050 (*streven* naar 2035).

Prestatie-indicatoren

Energieneutraal in % en hoeveelheid CO₂-uitstoot (in tonnen) inclusief methaan- en lachgasemissies (Waarden conform rekenmethodiek Klimaatmonitor).

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Energieneutraal	92,3%*	96,8%*	97,6%	98,2%	98,4%	98,6%	100%
Hoeveelheid CO ₂ -uitstoot (in tonnen, inclusief methaan en lachgas)	58.838**	58.550	58.350	57.750	57.550	53.500	50.000

* Dit betreft gerealiseerde waarden

** Gerealiseerde waarden gebaseerd op de rekenmethodiek van de Klimaatmonitor.

Toelichting

We zijn energieneutraal wanneer het energieverbruik gelijk is aan de energieopwekking uit onze duurzame bronnen.

We zijn klimaatneutraal wanneer we niet meer bijdragen aan klimaatverandering (netto geen uitstoot van broeikasgassen). We verbeteren onze CO₂-footprint door de ontwikkelstappen die we zetten.

De Klimaatmonitor is het monitoringsinstrument om onze CO₂-uitstoot te meten. De rekenmethodiek van de Klimaatmonitor is nog volop in ontwikkeling. Ieder jaar worden nieuwe inzichten opgedaan en aanpassingen doorgevoerd in deze rekenmethodiek. Zo worden sinds

2020 polymeren en metaalzouten meegewogen, en sinds 2021 ook de verwachte emissies van methaan en lachgas.

Met name het meewegen van methaan- en lachgasemissies is een grote en belangrijke wijziging, aangezien deze emissies een zeer grote impact hebben op de totale CO₂-uitstoot van Delfland. Echter, de beïnvloedbaarheid van methaan- en lachgasemissies is deze bestuursperiode nog zeer beperkt, gezien de ontwikkelfase waarin mogelijke maatregelen zich nu bevinden. De komende jaren ligt de focus op onderzoek naar reductiemaatregelen. Om die reden is een de reductie in methaan- en lachgasemissies op korte termijn zeer beperkt mogelijk, wat terug te zien is in de totale CO₂-uitstoot in de komende jaren.

Na 2024 verwacht Delfland een verdere daling van de CO₂-uitstoot als gevolg van verduurzamingsprojecten.

Activiteiten 2024

- Om in 2025 energieneutraal te worden, geeft Delfland uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma Energieneutraal. Hierbij zetten we in op de realisatie van duurzame energiebronnen, zoals zonne- en windenergie. Ook blijven wij kansen voor energiebesparing in onze processen verkennen en verzilveren.
- We zetten ontwikkelstappen op weg naar klimaatneutraliteit. Dat doen we door maatregelen uit te voeren, die nodig zijn om niveau 4 van de CO₂-prestatieladder te behalen. Niveau 4 willen we uiterlijk in 2025 behalen. De maatregelen die we hiervoor treffen, richten zich op het reduceren van de CO₂-uitstoot in onze (samenwerking)ketens.
- We blijven inzetten op kennisontwikkeling door het benutten, verstevigen en uitbreiden van ons externe netwerk. We verkennen samenwerkingstrajecten rondom thermische energie uit afvalwater (TEA) en oppervlaktewater (TEO). Ook nemen we actief deel aan het Ambtelijk Netwerk Energie, ambtelijk opdrachtgeversteam, het Bestuurlijk Netwerk Energie en de bestuurlijk stuurgroep van de Regionale Energie Strategie (RES).

3.4.4 Programmalijn circulaire economie

Doel

Delfland draagt actief bij aan de ontwikkeling van een circulaire economie door producten, materialen en grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk te hergebruiken.

Prestatie-indicatoren

Het aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten, uitgedrukt in een percentage van de totale hoeveelheid toegepast materiaal in GWW-projecten in het te rapporteren jaar.

Als waterschap hebben we met de circulaire economie als doel om onze CO₂-voetafdruk te verlagen en óók om het gebruik van grondstoffen in balans te houden en kringlopen te sluiten. In 2050 zijn we daarom 100% circulair, met als eerste stap: 50% minder primaire grondstoffen gebruiken in 2030 (beide doelen conform het Grondstoffenakkoord (2017)). Wij bereiken dit door minder primaire grondstoffen te gebruiken en door de toepassing van vooral secundaire en biobased materialen.

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten	3%*	5%	7%	10%	12%	15%	20%

* Dit is een nieuwe prestatie-indicator. Het percentage 2022 is berekend en is niet eerder in andere beleidsdocumenten gerapporteerd.

Activiteiten 2024

- We blijven inzetten op kennisontwikkeling over de circulaire economie door het benutten, verstevigen en uitbreiden van ons externe netwerk. Bijvoorbeeld door nauwe samenwerking met Aquaminerals voor hoogwaardig hergebruik van reststoffen. In 2024 zetten we met Aquaminerals verkennende stappen voor de ontwikkeling van een nieuwe afzetmarkt voor roostergoed.
- In 2024 ontwikkelen we circulaire strategieën voor assets (werken), producten (diensten en leveringen) en reststromen. Op basis van de circulaire strategieën ontwikkelen we beleid voor circulair inkopen, beheren, bouwen en werken. Daarbij formuleren we passende maatregelen om het beleid te implementeren in de organisatie.
- We zetten in 2024 verdere stappen naar een duurzame en circulaire werkwijze in onderhoud, beheer en projecten. Ook vertalen we onze duurzaamheidsambities naar een concreet beleid en instrumentarium, toepasbaar in onze dagelijkse praktijk.

3.4.5 Exploitatie waterketen en circulariteit

Waterketen en circulariteit (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterketen	99.589	119.710	123.486	125.437	127.313	131.098	136.037
Transitie waterketen	561	635	652	652	649	649	649
Energie- en klimaatneutraal	392	277	191	287	1.733	1.683	1.632
Circulaire economie	639	578	1.065	1.072	1.092	1.092	1.112
Totaal	101.181	121.199	125.395	127.448	130.787	134.522	139.429

Het exploitatiesaldo van het programma stijgt in 2024 ten opzichte van 2023 met € 4,2 miljoen door per saldo hogere kosten.

Programmalijn waterketen (hogere kosten van € 10,5 miljoen, lagere kosten van € 5,3 miljoen, hogere opbrengsten van € 1,4 miljoen)

Het gestegen prijsniveau zorgt voor hogere kosten voor met name energie en chemicaliën.	2,2
Het gestegen prijsniveau zorgt voor hogere kosten voor klein en groot onderhoud aan onze zuiveringen, rioolgemaal en het afvalwatertransportstelsel.	2,5
De kosten voor het door derden zuiveren van het grensoverschrijdend afvalwater regio Zuid zijn toegenomen als gevolg van het gestegen aantal vervuilingseenheden (ve's) en de heffing	0,6
De service fee die wij betalen aan Delfluent stijgt. De stijging komt (a) door een vaste jaarlijkse stijging en (b) door gemiddeld genomen hoger verwachte indices per januari 2024 dan afgelopen jaar. Ook hebben we een post opgenomen voor de arbitragekosten voor het dispuut met Delfluent over de hoogte van de service fee. Wij hebben in de begroting geen rekening gehouden met de uitkomsten van het arbitragetraject.	2,2
Extra inzet ter bevordering van kwaliteit, arbeid, milieu en beheersing.	0,1
Extra kosten voor het updaten en vernieuwen van de procesautomatisering in de waterketen.	0,2
In 2024 is een levensduuranalyse gepland van de AWZI' s Harnaschpolder, Houtrust en het transportstelsel Noord.	0,4
Extra kosten voor het amoveren van slibgistingstanks op AWZI Nieuwe Waterweg. Deze worden veroorzaakt door het onderzoek naar asbest en de	0,7

verwijdering daarvan.	
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	1,1
De kapitaallasten nemen toe (zie paragraaf 6.1 voor toelichting).	0,5
<i>Subtotaal hogere kosten</i>	<i>10,5</i>
Door jaarlijks af te lossen op de PPS-lening nemen de rentelasten af.	-1,0
De productiekosten voor groengas nemen af. De energieprijzen zijn de laatste twee jaar zeer lastig te voorspellen. In de begroting is daarom uitgegaan van de laatst bekende marktprijzen in 2023 en die zijn lager dan een jaar eerder.	-2,4
Omdat we verwachten geen winst te maken op de productie van groengas neemt de af te dragen vennootschapsbelasting ook af.	-0,9
Voor de gehele programmalijn zijn dekkingskeuzes in de vorm van een incidentele taakstelling ingebracht.	-1,0
<i>Subtotaal lagere kosten</i>	<i>-5,3</i>
De opbrengsten uit de verkopen van groengas nemen toe. Wij hebben de verkoopprijzen van de certificaten voor duurzaam geproduceerde energie op een gunstiger moment vastgezet dan in 2023 (€ 1,1 miljoen). Ook verwachten we dat de verkoopprijzen van groengas toenemen (€ 0,3 miljoen).	-1,4
<i>Subtotaal hogere opbrengsten</i>	<i>-1,4</i>
Totaal	3,8

Programmalijn transitie waterketen

Het exploitatiesaldo blijft nagenoeg ongewijzigd.

Programmalijn energie- en klimaatneutraal

Het exploitatiesaldo daalt per saldo met € 0,1 miljoen door lagere personele lasten van € 0,2 miljoen en hogere kapitaallasten (rente) van € 0,1 miljoen.

Programmalijn circulaire economie

De personele lasten stijgen met € 0,5 miljoen als gevolg van de intensivering van beleid, sturing en beheer van de circulaire economie bij de projecten.

3.4.6 Investeringsuitgaven waterketen en circulariteit

Programmalijn	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterketen	6,7	6,9	12,0	13,5	15,0	15,0	15,0
Energie- en klimaatneutraal		1,1	2,0	1,7			
Subtotaal excl. de nieuwe De Groote Lucht	6,7	8,0	14,0	15,2	15,0	15,0	15,0
De nieuwe De Groote lucht		0,8	3,9	8,1	9,9	114,5	105,6
Totaal	6,7	8,8	17,9	23,3	24,9	129,5	120,6

De investeringsraming voor 2024 is hoger dan in de meerjarenraming 2024-2027 was opgenomen. Reden is dat de komende jaren meer maatregelen nodig zijn bij de AWZI De Groote Lucht.

Voor de nieuwe De Groote Lucht zetten we in 2024 de voorbereidingen voort. Vooralsnog is een raming van de investeringen op basis van de laatste inzichten meegenomen in de meerjarenraming. Na 2028 neemt het verwachte investeringsvolume nog toe tot € 108 miljoen in 2029, waarna het jaarlijks geleidelijk afneemt in de jaren 2030 t/m 2032. We gaan ervan uit dat de nieuwe De Groote Lucht in 2030 operationeel kan zijn.

De projecten voor de programmalijn Energie- en klimaatneutraal worden ook vanuit het verzamelkrediet assetsysteem waterketen uitgevoerd. De voortgang wordt gerapporteerd in het projectoverzicht assetsysteem waterketen bij de Burap en de Jaarrekening.

3.5 Financiën

3.5.1 Programmalijn financiën

Doel

Een duurzaam financieel evenwicht.

Toelichting

Een goed beheer van de concernfinanciën door het tijdig, juist en volledig opleggen van kostendekkende belastingaanslagen, het opnemen in de begroting van baten en lasten, waaronder verplichte (stel)posten, en het beheren en muteren van reserves en voorzieningen.

De Regionale Belasting Groep verzorgt de volledige, tijdige en efficiënte heffing en invordering van de belastingen. De Financiële eenheid - een samenwerking tussen de hoogheemraadschappen Rijnland, Schieland en Delfland - verzorgt de financiële administratie. De fiscale administratie verzorgt Delfland zelf.

Daarnaast beheersen we onze financiële processen goed op basis van een sluitende P&C-cyclus, actueel financieel beleid en adequate ondersteuning van de bedrijfsprocessen op het gebied van financiën, inkoop en vastgoed. Dit wordt gevolgd met drie prestatie-indicatoren.

Prestatie-indicatoren

Voor de programmalijn financiën hebben we drie prestatie-indicatoren.

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Netto-schuldquote (schuldpositie gerelateerd aan omzet)	231%	202%	184%	176%	165%	182%	195%
Kapitaallasten als % van de totale lasten*	25%	23%	21%	20%	20%	20%	21%
Vrije kasstroom (in € 1 miljoen)	23,1	-31,2	-28,0	-47,7	-27,7	-103,5	-117,6

* De PI 'kapitaallasten als % van de totale lasten' is nieuw en vervangt 'externe financiering in % vaste activa'.

Door de verhoogde belastingopbrengst middels de energieopslag van € 19,5 miljoen (was € 22,6 miljoen in 2023) en door extra reservering voor grote investeringsopgaven daalt de NSQ verder in 2024. Vanaf 2027 stijgt deze, met name door investeringen in de nieuwe De Groote Lucht.

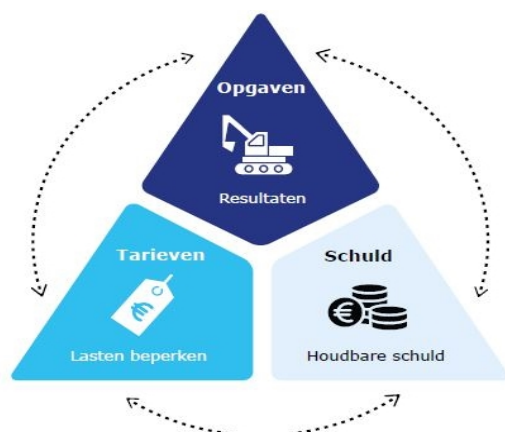
In onderstaand overzicht wordt de opbouw van de vrije kasstroom weergegeven.

Bedragen * € 1 miljoen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
<i>1 - Kasstroom uit exploitatie</i>							
Totale opbrengsten	280,3	300,3	320,5	331,9	344,7	358,1	369,7
Totale lasten	-275,4	-301,0	-311,4	-321,4	-324,3	-333,5	-343,0
Afschrijvingen	42,4	40,2	39,6	39,6	40,3	43,1	46,9
Invloed vorderingen en schulden	13,1	1,1					
Invloed voorzieningen	0,3						
Totaal kasstroom exploitatie	60,6	40,6	48,6	50,1	60,8	67,7	73,5
<i>2 - Kasstroom uit investeringen</i>							
Investeringen	-18,5	-31,6	-36,8	-48,0	-49,1	-150,5	-140,6
Subtotaal kasstroom voor verplichte aflossingen	42,1	9,0	11,8	2,1	11,7	-82,8	-67,1
<i>3 - Kasstroom uit financiering</i>							
Aflossingen PPS-leningen en overige leningen	-19,0	-40,2	-39,8	-49,8	-39,4	-20,7	-50,5
Totale vrije kasstroom	23,1	-31,2	-28,0	-47,7	-27,7	-103,5	-117,6

De kasstroom uit exploitatie (bovenste deel van het overzicht) is positief en neemt de komende jaren toe door de extra opslag op de heffingen. Hiermee reserveren wij voor de toekomstige investeringsopgaven.

Duurzaam financieel evenwicht

Figuur 3.5: Balans tussen opgaven, lasten en schuldpositie.

Een duurzaam financieel evenwicht betekent een gezonde balans tussen (1) huidige en toekomstige opgaven, (2) de ontwikkeling van de lasten voor de belastingplichtigen en (3) de ontwikkeling van de schuldpositie. We kijken hierbij verder dan de duur van het coalitieakkoord. In 2024 is het uitgangspunt voor het programma Financiën het coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor Mens en Natuur'.

De hoofdlijn van het financieel beleid van Delfland, zoals neergelegd in het coalitieakkoord, is dat we een deugdelijke financiële huishouding voeren die ook ruimte biedt aan nieuwe

ontwikkelingen die op ons afkomen. Het te voeren financieel beleid moet betaalbaar en volhoudbaar zijn en tegelijkertijd uitvoerbaar en uitlegbaar. We lossen schulden af en reserveren voor de onderscheiden taken om structureel een toekomstbestendige verhouding tussen schulden en opbrengsten te bereiken en om de belastingen gelijkmatiger te laten ontwikkelen ten gevolge van de forse investeringen die de komende jaren op Delfland afkomen. Denk daarbij aan de investeringen vanwege de nieuwbouw van de AWZI De Groote Lucht, het aanpassen van de AWZI's aan de vereisten van de Richtlijn Stedelijk Afvalwater en het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarnaast is zichtbaar dat de lonen en prijzen stijgen als gevolg van schaarste aan personeel en inflatie. Beoogd wordt om de heffingen mee te laten stijgen met de inflatie en de hiervoor genoemde (investerings)kosten, voor zover we deze niet anders kunnen dekken.

Bij de dekking van de kosten kijken we langs drie lijnen.

1. Ombuigen: 'nieuw voor oud', temporiseren, externe inkomsten, leges etc.
2. Anders werken: innovatie, efficiency, samenwerking etc.
3. Heffingen bijstellen.

Door de extreem gestegen olie- en gasprijzen door de oorlog in Oekraïne legden we in 2023 noodgedwongen op de zuiveringsheffing een energieopslag van € 15 per vervuilingseenheid (ve). Hierbij zegden we ook toe dat we de energieopslag aanpassen in de volgende begroting mits de energiekosten weer dalen. Voor zowel 2023 als 2024 is de verwachting dat de indexering van de dienstverleningsvergoeding PPS lager uitkomt. Voor 2023 komen de kosten € 3,1 miljoen lager uit door de lagere index. In de Burap 2023 zijn deze lagere kosten gestort in de tariefdeempingreserve zuiveringsbeheer, zodat het kan terugvloeien naar de belastingbetaler. Voor 2024 verwachten we dat de index ten opzichte van 2023 gelijk blijft. Dat betekent dat de energieopslag van € 15 per ve naar beneden wordt bijgesteld naar € 13 per ve.

Activiteiten 2024

- Wij beheren de financiën en financiële processen van Delfland. We doen dit onder andere door het voorbereiden en opstellen van P&C-producten en de bestuurlijke behandeling ervan, het beheren en monitoren van budgetbenutting overeenkomstig de vastgestelde begroting en het beleid, het uitvoeren van treasurybeleid, het beheren van ons vastgoed en het voldoen aan het (wettelijke) inkoopbeleid.
- Om dit te realiseren, blijven wij ons ontwikkelen en zetten wij het traject voor de versterking van de financiële sturing en beheersing voort.
- We actualiseren periodiek de financiële beleidsdocumenten. Voor 2024 staat in ieder geval het Treasurystatuut op de planning.

3.5.2 Programmalijn algemene dekkingsmiddelen

Doel

Financiering van de waterschapstaken door het tijdig, juist en volledig opleggen van belastingaanslagen.

Toelichting

De Regionale Belasting Groep is verantwoordelijk voor het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen.

Activiteiten 2024

- Wij berekenen de belastingtarieven voor de heffingen om de kosten van de waterschapstaken te financieren. Hiervoor actualiseren we de belastingverordeningen.
- We innen (via de RBG) de waterschapsbelastingen en leges.

3.5.3 Exploitatie financiën

Financiën (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Financiën	9.783	10.415	10.757	12.652	14.685	16.316	17.691
Algemene dekkingsmiddelen	-243.657	-271.574	-294.338	-304.956	-317.395	-330.642	-337.508
Totaal	-233.874	-261.158	-283.581	-292.304	-302.710	-314.327	-319.817

In dit programma zijn met name opgenomen de kosten van de afdeling Financiën Inkoop en Control en de kosten gerelateerd aan de financiële administratie en de belastingheffing (programmaliijn Financiën). In de programmaliijn Algemene dekkingsmiddelen zitten de belastingopbrengsten, rentekosten en -baten en dividend. Het exploitatiesaldo van het programma daalt in 2024 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 met € 22,4 miljoen.

Programmaliijn financiën (hogere kosten van € 0,3 miljoen)

Een toename van de bijdrage van Delfland aan de RBG door de hoge inflatie en de stijging van de personeelskosten van € 0,5 miljoen.	0,5
Een verwachte afname van de opbrengsten uit verkoop van grond en objecten van € 0,2 miljoen, omdat de hoeveelheid te verkopen objecten en grond afneemt.	0,2
In de Burap 2023 zijn incidenteel extra personeelskosten doorbelast.	-0,3
Overige kleine wijzigingen.	-0,1
Totaal	0,3

Programmaliijn algemene dekkingsmiddelen (hogere opbrengsten € -22,8 miljoen)

Verwachte renteopbrengsten op ons tijdelijk liquiditeitsoverschot. Uiteindelijk worden deze opbrengsten in mindering gebracht op de kapitaallasten (daarom verantwoordt we ze als negatieve kosten).	-2,5
Afname rentelasten door de aflossingen op leningen.	-0,6
Een deel van de kostenstijging door de inflatie en cao wordt opgevangen door dekkingskeuzen. Het gaat om minder personeelskosten door personeelsverloop (periode tussen vertrek personeel en invulling van vacatures) en het onvolledig benutten van het opleidingsbudget. Het opleidingsbudget wordt verplicht (wettelijk) gebaseerd op de formatie, maar onder andere door vacatures wordt dat budget niet volledig benut.	-2,3
In de begroting 2023 is het voordeel van de activering van de personeelsinzet voor de nieuwbouw De Groote Lucht hier opgenomen. In de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028 zijn deze geactiveerde kosten direct als voordeel in de personeelslasten van de betreffende afdelingen verwerkt.	0,5
Lagere opbrengsten door het wegvallen van de coronacompensatie.	2,0
De opbrengsten leges nemen toe door nieuwe verordening.	-0,3
Hogere belastingopbrengsten. Zie paragraaf 3.5.4 Waterschapsbelastingen voor een nadere toelichting.	-19,2
Diverse kleine afwijkingen waaronder lagere doorbelasting personeelskosten onder andere door het onderbrengen van de leges onder een andere afdeling.	-0,4
Totaal	-22,8

3.5.4 Waterschapsbelastingen

De Regionale Belasting groep heft en int de belastingen.

Heffingsgrondslagen

Op basis van de inzichten uit de jaarrekening 2022 en de ontwikkelingen in 2023 komen we tot de volgende heffingsgrondslagen voor de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028.

Belastingsoort	Eenheid	Rekening 2022*	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Watersysteemheffing (bruto aantallen)								
Ingezetenen	Huishoudens	536.592	538.000	544.051	550.171	556.359	562.617	568.945
- Kwijtschelding	Huishoudens	52.072	52.209	57.100	57.800	58.400	59.100	59.800
- Oninbaar	Huishoudens	8.505	9.684	7.000	7.000	7.100	7.200	7.300
Gebouwd	WOZ (miljoen)	211.183	239.163	243.784	248.494	253.296	258.191	263.181
Ongebouwd (overig)	Hectare	13.958	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Ongebouwd (wegen)	Hectare	4.857	4.650	4.650	4.650	4.650	4.650	4.650
Natuur	Hectare	3.068	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Verontreinigingsheffing**	Vervuilingseenheid	800	400	400	400	400	400	400
Zuiveringsheffing (bruto aantallen)								
Woningen	Vervuilingseenheid	1.207.206	1.224.000	1.237.230	1.250.603	1.264.121	1.277.785	1.291.596
- oninbaar	Vervuilingseenheid	19.135	22.032	22.100	22.400	22.600	22.900	23.100
Bedrijven	Vervuilingseenheid	301.390	302.100	302.100	302.100	302.100	302.100	302.100
- oninbaar	Vervuilingseenheid	3.034	3.041	3.100	3.100	3.100	3.100	3.100

* In de jaarrekening 2022, vastgesteld door de verenigde vergadering in juni 2023, waren de werkelijk gerealiseerde belastingeenheden 2022 nog niet bekend. Deze zijn teruggerekend op basis van de opbrengsten en tarieven. De eenheden die hier zijn opgenomen, zijn de werkelijk gerealiseerde belastingeenheden 2022.

** Voor de verontreinigingsheffing wordt standaard 400 vervuilingseenheden begroot. Op basis van de realisatie belastingopbrengsten verontreinigingsheffing 2022 kan worden berekend dat er 800 vervuilingseenheden zijn belast. De RBG heeft de werkelijke realisatie tot op heden niet opgegeven.

Kwijtschelding en oninbaar

Op grond van de kwijtscheldingsnorm van 100% van de bijstandsuitkering en op basis van gerealiseerde eenheden in het verleden verwachten wij dat circa 57.100 huishoudens (10,5% van het totaal) in 2024 voor kwijtschelding van de heffing 2024 in aanmerking komen. Het percentage van 10,5% is een gemiddelde van de laatste acht jaar en ligt boven het percentage uit 2022 en 2023.

De mate van oninbaarheid voor ingezetenen wordt geraamd op 7.000 huishoudens (1,3%). Ook dit percentage is een gemiddelde van de laatste acht jaar, maar ligt daarentegen onder de percentages van 2022 en 2023.

Bij de zuiveringsheffing wordt voor woningen rekening gehouden met een oninbaarheid van 22.100 vervuilingseenheden (1,8% van het totaal aantal vervuilingseenheden woningen). Voor bedrijven wordt een oninbaarheid van 3.100 vervuilingseenheden verwacht (1,0%). Ook deze percentages zijn een gemiddelde van de laatste acht jaar.

Belastingtarieven

In onderstaande tabel geven we de tariefontwikkeling weer. Voor de berekening van de belastingen voor watersysteembeheer hanteren we de verdeling conform de kostentoedelingsverordening 2022, zoals deze door de VV is vastgesteld. Het tarief van de verontreinigingsheffing (directe lozingen) is wettelijk gekoppeld aan het zuiveringstarief.

Belastingsoort (bedragen * € 1)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
<i>Watersysteembeheer</i>							
Tarief ingezetenen per huishouden	116,88	120,68	133,39	134,37	137,17	140,33	140,50
Tarief gebouwd in proc. economische waarde	0,0276%	0,0245%	0,0241%	0,0246%	0,0246%	0,0251%	0,0249%
Tarief ongebouwd per ha.	91,11	91,87	96,26	100,02	109,29	120,04	136,80
Tarief ongebouwd per ha. (wegen)	455,53	459,34	481,30	500,10	546,45	600,20	684,00
Tarief natuur per ha.	4,40	4,40	4,53	4,71	4,80	4,99	5,06
Tarief verontreinigingsheffing per vervuilingseenheid	83,75	98,92	106,04	111,18	116,57	121,18	126,13
<i>Zuiveringsbeheer</i>							
Tarief woningen en bedrijven per vervuilingseenheid	83,75	98,92	106,04	111,18	116,57	121,18	126,13

De tarieven voor het watersysteembeheer lopen de komende jaren op. Dit gestegen kosten veroorzaken dit voor een belangrijk deel. Een andere belangrijke oorzaak is de opgaven waarvoor we staan, zoals het verbeteren van de waterkwaliteit.

Door de inzet van de tariefdempingsreserve watersysteem zijn wij in staat om de stijging te beperken en geleidelijk te laten ontwikkelen.

Ook het tarief van het zuiveringsbeheer loopt op door enerzijds de gestegen kosten en anderzijds door compensatie van de lagere groengasopbrengsten. Daarnaast wordt het tarief door twee andere componenten beïnvloed: (1) de energieopslag en (2) grote investeringen.

1. In de begroting 2023 is voor zuiveringsbeheer een energieopslag van € 15 per ve toegepast als gevolg van de sterk gestegen energiekosten. Hierbij is toegezegd dat de energieopslag wordt aangepast in de volgende begroting als de energiekosten weer dalen. Voor 2024 wordt verwacht dat de energiekosten ongeveer € 3,1 miljoen lager uitvallen vergeleken met 2023. De energieopslag wordt om die reden met € 2 per ve verlaagd naar € 13 per ve
2. Vanwege investeringsopgaven als de nieuwe De Groote Lucht en de Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater zullen we de komende tien tot twintig jaar veel middelen nodig hebben, die met name het tarief van het zuiveringsbeheer gaan raken. Hiervoor willen wij vanaf 2024 gaan reserveren door op het zuiveringstarief een extra opslag te leggen. Hiermee bereiken wij dat het tarief geleidelijk oploopt in plaats van dat wij over een paar jaar het tarief voor de zuivering in één keer fors moeten verhogen. Bovendien krijgen wij hierdoor meer belastinggeld binnen, waardoor we een deel van de investeringen zelf kunnen financieren. Daarnaast stelt dit ons in staat om de huidige leningen deels af te lossen in plaats van te herfinancieren. De opslag die wij toepassen voor de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 is in de tabel hierna weergegeven.

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Per jaar	3,0%	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%
Cumulatief	3,0%	6,1%	9,3%	11,5%	13,7%

We hebben op basis van de gepresenteerde belastingtarieven voor een aantal voorbeeldprofielen de aanslagen berekend voor 2024. In de volgende tabel geven we de totale lasten per profiel weer.

Voorbeeldprofielen – totale lasten (bedragen * € 1)	Begroting 2023	Begroting 2024	Stijging 2024 t.o.v. 2023	Stijging in %
Eigenaar natuurterrein, 25 hectare	110	113	3	2,7%
alleenwonend, woning woz-waarde 500K	342	360	18	5,3%
Alleenwonend, geen eigenaar	220	239	19	8,6%
alleenwonend, woning woz-waarde 250K	281	300	19	6,8%
Glastuinbouwbedrijf, woz-waarde 0,4 mln., 1 ha	395	415	20	5,1%
meer personen, woning woz-waarde 500K	540	572	32	5,9%
meer personen, woning woz-waarde 250K	479	512	33	6,9%
Meer personen, geen eigenaar	417	452	35	8,4%
Glastuinbouwbedrijf, woz-waarde 1,125 mln., 3 ha	1.166	1.225	59	5,1%
Veeteeltbedrijf, 40 hectare	3.675	3.850	175	4,8%
Openbare landweg, 25 hectare	11.484	12.033	549	4,8%
bedrijfspan, woz-waarde 5 mln., 100 ve	11.117	11.809	692	6,2%

De gemiddelde stijging van de lasten is ongeveer 7%. Per profiel kan de lastenstijging afwijken van dat gemiddelde. Dat komt doordat ieder profiel andere categorieën krijgt toegerekend.

In de volgende twee tabellen tonen wij respectievelijk de lasten per profiel van het watersysteem en die van het zuiveringssysteem. Het watersysteem heeft vier categorieën (vijf als de tariefdifferentiatie voor de wegen wordt meegeteld) en deze ontwikkelen zich verschillend. Hierdoor hangen de lasten van een profiel af van welke categorieën aan dat profiel worden toegerekend. Omdat het tarief gebouwd daalt ten opzichte van 2023 werkt die daling door op de lasten van de profielen waar de categorie gebouwd in zit.

Voorbeeldprofielen – lasten watersysteem (bedragen * € 1)	Begroting 2023	Begroting 2024	Stijging 2024 t.o.v. 2023	Stijging in %
Eigenaar natuurterrein, 25 hectare	110	113	3	2,7%
alleenwonend, woning woz-waarde 500K	243	254	11	4,5%
Alleenwonend, geen eigenaar	121	133	12	9,9%
alleenwonend, woning woz-waarde 250K	182	194	12	6,6%
Glastuinbouwbedrijf, woz-waarde 0,4 mln., 1 ha	98	97	-1	-1,0%
meer personen, woning woz-waarde 500K	243	254	11	4,5%
meer personen, woning woz-waarde 250K	182	194	12	6,6%
Meer personen, geen eigenaar	120	134	14	11,7%
Glastuinbouwbedrijf, woz-waarde 1,125 mln., 3 ha	275	271	-4	-1,5%
Veeteeltbedrijf, 40 hectare	3.675	3.850	175	4,8%
Openbare landweg, 25 hectare	11.484	12.033	549	4,8%
bedrijfspan, woz-waarde 5 mln., 100 ve	1.217	1.209	-8	-0,7%

Omdat het watersysteem meerdere tarieven heeft die zich verschillend ontwikkelen, lopen de afwijkingen per profiel uit elkaar.

Voorbeeldprofielen –lasten zuiveringssysteem (bedragen * € 1)	Begroting 2023	Begroting 2024	Stijging 2024 t.o.v. 2023	Stijging in %
Eigenaar natuurterrein, 25 hectare	0	0	0	0,0%
alleenwonend, woning woz-waarde 500K	99	106	7	7,1%
Alleenwonend, geen eigenaar	99	106	7	7,1%
alleenwonend, woning woz-waarde 250K	99	106	7	7,1%
Glastuinbouwbedrijf, woz-waarde 0,4 mln., 1 ha	297	318	21	7,1%
meer personen, woning woz-waarde 500K	297	318	21	7,1%
meer personen, woning woz-waarde 250K	297	318	21	7,1%
Meer personen, geen eigenaar	297	318	21	7,1%
Glastuinbouwbedrijf, woz-waarde 1,125 mln., 3 ha	891	954	63	7,1%
Veeteeltbedrijf, 40 hectare	0	0	0	0,0%
Openbare landweg, 25 hectare	0	0	0	0,0%
bedrijfspan, woz-waarde 5 mln., 100 ve	9.900	10.600	700	7,1%

Het zuiveringssysteem heeft één tarief per vervuilingseenheid. De procentuele stijging is hierdoor voor ieder profiel dezelfde. De absolute stijging hangt af van het aantal vervuilingseenheden dat wordt toegerekend: één voor een eenpersoonshuishouden, drie voor een meerpersoonshuishouden, drie per hectare voor een glastuinbouwbedrijf en in dit voorbeeld 100 voor een bedrijfspan. Enkele profielen krijgen geen vervuilingseenheden toegerekend zoals natuurterreinen.

Belastingopbrengsten 2023-2028

De verwachte ontwikkeling van de belastingopbrengsten in de komende jaren geven we in de volgende tabel weer.

Belastingsoort (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Watersysteembeheer							
Ingezetenen	62.717	64.924	72.571	73.926	76.316	78.952	79.937
Kwijtschelding ingezetenen	-6.086	-6.300	-7.617	-7.767	-8.011	-8.294	-8.402
Oninbaar ingezetenen	-1.014	-1.169	-934	-941	-974	-1.010	-1.026
Gebouwd*	58.276	58.374	58.752	61.129	62.311	64.806	65.532
Ongebouwd (overig)	1.272	1.286	1.348	1.400	1.530	1.681	1.915
Ongebouwd (wegen)	2.212	2.136	2.238	2.325	2.541	2.791	3.181
Natuur	14	13	14	14	14	15	15
Verontreinigingsheffing	65	40	42	44	47	48	50
Opbrengst voorgaande jaren**	1.382						
Totaal watersysteem	118.838	119.304	126.414	130.133	133.774	138.989	141.203
Zuiveringsbeheer							
Opbrengst lopend jaar	126.345	150.967	163.231	172.630	182.574	191.450	201.013
Oninbaar	-2.112	-2.480	-2.672	-2.835	-2.996	-3.151	-3.305
Opbrengst voorgaande jaren**	-71						
Totaal zuiveringsbeheer	124.162	148.486	160.558	169.794	179.579	188.300	197.708

* De opbrengst gebouwd 2022 is inclusief € 10k oninbaar. De oninbaarheid wordt niet begroot vanwege de beperkte omvang.

** De opbrengst voorgaande jaren wordt niet begroot, omdat deze lastig is in te schatten. Het bedrag 2022 is inclusief de coronacompensatie 2020 ad € 370k voor het watersysteem en € 1.160k voor het zuiveringsbeheer. Voor 2021 en verder verwachten wij geen coronacompensatie meer.

Door enerzijds de groei van het aantal ingezetenen, WOZ-waarde gebouwd (watersysteem) en huishoudens (zuiveringsbeheer) en anderzijds de stijging van de tarieven nemen de belastingopbrengsten in totaal met € 19,2 miljoen toe: € 7,1 miljoen binnen het watersysteem en € 12,1 miljoen voor het zuiveringsbeheer.

3.6 Organisatie en bedrijfsvoering

3.6.1 Programmalijn organisatie

Doel

Een professionele, toekomstbestendige, rechtmatig handelende en resultaatgerichte organisatie.

Toelichting

We zijn een professionele organisatie die in verbinding staat met de maatschappij, strategieën ontwikkelt om veranderingen tegemoet te treden en deze vertaalt naar ons handelen. We opereren resultaatgericht door duidelijke sturing op doelen en goed ingerichte processen, die ervoor zorgen dat medewerkers goed toegerust zijn voor die toekomstige ontwikkelingen. Gerichte aandacht voor integriteit en auditen verankert rechtmatigheid en bevordert continu leren.

Activiteiten 2024

- Op basis van de evaluatie in 2023 van ons organisatie ontwikkeltraject 'Samenspel' bekijken we op welke punten de sturing van onze organisatie nadere aanpassing behoeft en versterken we de inzet op het continu verbeteren van onze werkprocessen.
- We implementeren het nieuwe integriteitsbeleid dat in 2023 is geactualiseerd op basis van de huidige wetgeving.
- We trainen en oefenen onze calamiteitenorganisatie met het oog op actuele dreingingsanalyses rond wateroverlast, cybercrime en andere calamiteiten. Ook versterken we de continuïteit van onze organisatie door de ontwikkeling van Business Continuity Management.
- We organiseren en onderhouden de actieve inzet van vrijwilligers voor onze vrijwillige dijkwacht, de bediening van molens en educatieve doeleinden.
- We gaan door met de ontwikkeling van het onderhoudsbeheersysteem (1OBS). Hierdoor kunnen wij aan de hand van historisch opgebouwde (onderhouds)gegevens over elke asset goed onderbouwde keuzes maken voor het onderhoud.

3.6.2 Programmalijn informatievoorziening

Doel

Een betrouwbare, wendbare en efficiënte informatievoorziening.

Toelichting

Zorgdragen voor een betrouwbaar informatiebeleid, architectuur, (geo-)informatievoorziening, een centrale regie op functioneel beheer en gegevensbeheer, en betrouwbare ICT-diensten.

Het werk van Delfland wordt steeds verdergaand gedigitaliseerd. Vraagstukken als informatiebeveiliging en privacy vragen meer aandacht. De benodigde kennis en het volume van werk nemen toe.

A. Informatiebeveiliging

Prestatie-indicator

Verbetering van de cyberweerbaarheid als gevolg van dreigingen en risico's. Dit betreft een nieuwe prestatie-indicator voor cybersecurity, die voor het eerst in de begroting is opgenomen. Intern is deze prestatie-indicator al sinds medio 2022 in gebruik.

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Mate van cyberweerbaarheid	n.v.t.	13-16	16-18	16-18	18-20	18-20	18-20

Het speelveld van cyber security is continu in beweging. Delfland voert daarom voortdurend maatregelen door ter verbetering van de cyber security als gevolg van dreigingen en risico's. Daarom wordt deze KPI ieder kwartaal geactualiseerd of frequenter als hiervoor aanleiding is. Hierbij streeft Delfland minimaal naar de KPI-score behorend bij cyberweerbaarheid. Deze scores zijn als volgt gedefinieerd: <9 Kritiek, 9-13 Erg kwetsbaar, 13-16 Kwetsbaar, 16-18 Weerbaar, 18-20 Sterk.

Door verdergaande digitalisering blijft cyberveiligheid een relevant en steeds kritischer onderwerp vanwege de groeiende cyber risico's. Dit wordt mede versterkt door de oorlog in Oekraïne. De focus van cybercriminelen is steeds vaker gericht op organisaties en onderdelen van de kritische infrastructuur, waaronder de watersector. Daarbij is het bovendien cruciaal dat wij voldoen aan relevante wet- en regelgeving, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de privacywetgeving (AVG) overeenkomstig de ambitieniveaus van Delfland. Ook zijn specifieke kaders van belang voor de beveiliging van de procesautomatisering en de privacyaspecten als onderdeel van de Wet politiegegevens (Wpg).

De activiteiten voor 2024 voor informatiebeveiliging en privacy zijn gericht op het steeds weer verder verbeteren, borgen en beleggen van verantwoordelijkheden in de (lijn)organisatie en processen. Het doel: weerstand bieden aan de cyberdreigingen en voldoen aan de hiervoor genoemde kaders. Ook wordt eind 2024 een nieuwe richtlijn voor informatiebeveiliging, de NIS2, als een wet van kracht die ook voor Delfland van toepassing is.

Activiteiten 2024

- We brengen de gevolgen van de invoering van NIS2 in kaart en voeren de benodigde maatregelen in.
- We ondersteunen en toetsen diverse projecten en activiteiten op het gebied van informatiebeveiliging, die worden uitgevoerd binnen het domein van de kantoor- en procesautomatisering. Bijvoorbeeld: het verder segmenteren van netwerken, de verdere uitbreiding van de logging- en monitoringactiviteiten en de beveiliging van (mobiele) apparatuur en onze data.
- We vergroten de bewustwording en het handelingsperspectief bij medewerkers om de digitaliseringskansen te benutten en tegelijkertijd rekening te kunnen houden met cyberbedreigingen en deze het hoofd te bieden.
- We zorgen voor de invoering en structurele borging in de organisatie van te nemen (verbeter)maatregelen. Deze kwamen voort uit de waterschapbrede BIO/AVG-audit in lijn met de ambitieniveaus van Delfland: volwassenheidsniveau 4.
- We zorgen voor de verdere borging van de diverse activiteiten van informatiebeveiliging en privacy in de PDCA-cyclus, bijvoorbeeld op het gebied van risicomanagement en afdelingsjaarplannen.
- We stellen samen met de organisatie calamiteiten- en bedrijfscontinuïteitsplannen op en zorgen voor training en oefening.

B. Toekomstgericht informatievoorziening

De impact op de informatievoorziening van de snel opvolgende wet- en regelgeving in combinatie met de ontwikkelingen in de maatschappij is groot. Om naar de toekomst toe goed op deze ontwikkelingen te kunnen inspelen, is onze strategie gericht op (1) het op orde brengen van de basis, zoals applicatie-eigenaarschap, functioneel beheer, it-werkprocessen en opvolging van wet- en regelgeving, en op een sterkere regie op wijzigingen binnen de

informatievoorziening. Daarbij is het noodzakelijk om te investeren in de betrouwbaarheid, kwaliteit en beschikbaarheid van informatie en gegevens, zodat we kunnen sturen en werken met betrouwbare en actuele data.

Activiteiten 2024

- We ronden de volgende fase af van de met de UvW afgesproken meerjarige implementatie van de Wet open overheid (Woo). Deze is gericht op de openbaarmaking van Woo-stukken en inrichting van de benodigde IT-infrastructuur.
- We versterken de regie op functioneel beheer en gegevensbeheer Delfland-breed en de primaire processen bij wijzigingen in de informatievoorziening.
- We leveren betrouwbare en veilige Geo- en ICT-diensten.
- We vervangen verouderde mobiele devices en laptops en starten met de uitrol van de 'Werkplek van de toekomst'.
- We gaan succesvolle digitale innovaties inbedden.

3.6.3 Programmalijn regulering en dienstverlening

Doel

Een effectieve en efficiënte regulerings- en dienstverleningsketen als schakel tussen buiten en binnen.

Toelichting

De reguleringsketen vormt de transparante en efficiënte schakel tussen buiten en binnen. We zetten toezicht en handhaving effectief in om het naleefgedrag te bevorderen en waar mogelijk structureel te verbeteren. Met de implementatie van de Omgevingswet verbeteren we onze dienstverlening en borgen we het waterbelang in onze eigen instrumenten en in die van andere overheden. Ook maken wij de participatie van inwoners in onze besluitvorming eenvoudiger.

Prestatie-indicator

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
De vergunningen worden binnen de wettelijke termijn van meestal 8 weken verstrekt	95%	95%	95%	95%	95%	95%	95%

Door de complexiteit van een deel van de vergunningaanvragen is de termijn soms niet haalbaar. Daarom hanteren we een streefwaarde van 95%.

A. Regulering

Activiteiten 2024

- We verwerken circa 1.600 aanvragen voor omgevingsvergunningen en een vergelijkbaar aantal meldingen op basis van Delflandse en/of landelijke algemene regels.
- We leggen de focus (naast het reguleren binnen de wettelijke termijn) op het verder verbeteren van de kwaliteit, de integraliteit en de belangenafweging. Hierbij zoeken wij de balans tussen maatwerk en uniformiteit.
- Bij de aanpassing en actualisatie van beleidsregels en handelingskaders geven we voorrang aan verbetering van het instrumentarium om de waterkwaliteit te borgen en waar mogelijk te verbeteren.

B. Toezicht en handhaving

Activiteiten 2024

- We voeren controles/handhavingsacties uit op de meest risicovolle verleende vergunningen, organiseren 6 handhavingsdagen, 10 inspectievluchten en besteden circa 500 uur aan vaarsurveillances.
- We leveren accurate en betrouwbare (meet)gegevens voor de integrale en actuele legger voor alle waterstaatkundige werken.
- We registreren alle nieuwe meldingen van grondwateronttrekkingen en vergunningen voor grondwateronttrekkingen in het Landelijk Grondwater Register.
- We optimaliseren een aantal van onze toezichtprocessen, zoals de schouw en baggeren.
- We versterken de samenwerking intern en extern, met collega-waterschappen en samenwerkingspartners. Dit uit zich bijvoorbeeld in de controles binnen de risicogestuurde aanpak in de glastuinbouw waar bedrijfscontroles samen met de Omgevingsdienst Haaglanden worden uitgevoerd.
- Samen met onze collega's Leren en Ontwikkelen werken we aan een inwerkprogramma voor nieuwe collega's naast learning on the job. Dit programma bestaat uit moderne leermiddelen als tutorials, procesflows en instructiefilmpjes.

C. Omgevingswet en waterschapsverordening.

De Omgevingswet en daarmee ook de waterschapsverordening treden op 1 januari 2024 in werking. Dit is meer dan alleen nieuwe wet- en regelgeving. Het betekent ook onder andere een nieuw digitaal stelsel, andere vormen van afstemming en samenwerking. Ondanks alle voorbereiding zal dit veel inzet vragen van een aantal afdelingen. Met name in het eerste kwartaal 2024, omdat we dan ook nog zaken en plannen (die in 2023 zijn aangevraagd), onder de oude wet- en regelgeving moeten afhandelen.

Activiteiten 2024

- We zorgen voor de doorontwikkeling, het beheer en de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de waterschapsverordening.
- We onderzoeken en ontwikkelen beleidsinstrumenten voor verhardingsactiviteiten.
- Toezicht en Handhaving wordt getraind in de veranderende wetgeving.

D. Leges

Gelijk met de waterschapsverordening zal ook een vernieuwde legesverordening in werking treden. Deze is meer kostendekkend is en de lasten komen, meer dan in het verleden, voor rekening van de initiatiefnemer/veroorzaker.

3.6.4 Programmalijn interne dienstverlening en bestuursondersteuning

Doel

Een betrouwbare, wendbare en efficiënte interne product- en dienstverlening en een juiste, tijdige en transparante besluitvorming.

Activiteiten 2024

- We zorgen voor goede ondersteuning van de dagelijkse en de algemene bestuursleden. Dat geldt ook voor hun besluitvorming. Dit doen we onder andere door verbetering van de informatievoorziening en door verbetering van de vergader- en besluitvormingsprocessen.
- We verlenen juridische advies op alle zaken binnen Delfland. Ook verzorgen we de aan- en verkoop van gronden et cetera, voor zover passend bij de doelstellingen van Delfland.

3.6.5 Programmalijn communicatie

Doel

Communicatie wordt ingezet als een strategisch instrument voor doelrealisatie en draagt bij aan de reputatie van Delfland als deskundige, betrouwbare en transparante overheid en partner.

Prestatie-indicator

Klanttevredenheid.

Streefwaarden	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland	n.v.t.*	7,5	7,6	7,7	7,8	7,9	8,0

*In 2022 is het klanttevredenheidsonderzoek niet uitgevoerd

Activiteiten 2024

- We brengen helder en effectief de inzet van Delfland over bij maatschappelijke opgaven en leveren communicatieondersteuning bij strategische vraagstukken en beeldbepalende projecten.
- We vergroten de tevredenheid bij klanten over hun contact met Delfland door:
 - onze visie op dienstverlening in de meest voorkomende processen te vertalen naar een goede externe dienstverlening en reputatie van Delfland;
 - de frontoffice en backoffice bij externe dienstverlening efficiënter in te richten vanuit het belang van de klant én de organisatie.
- We helpen de organisatie om de juiste (met name technisch geschoolde) experts aan te trekken door effectieve en doelgroepgerichte arbeidsmarktcommunicatie.

3.6.6 Programmalijn personeel

Doel

Een toekomstgerichte, aantrekkelijke en veilige werkgever.

Prestatie-indicatoren

Streefwaarden	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Werkgeverschap*	n.v.t.	7,3	n.v.t.	7,5	n.v.t.	7,6	n.v.t.
TRCF**	2,5	2,5	2,3	2,1	1,9	1,7	1,5

* Voor werkgeverschap houden wij één keer per twee jaar een waterschapsbreed sectoraal medewerkersonderzoek.

** TRCF (Total Recordable Case Frequency) = de mate van veiligheid in de organisatie uitgedrukt in het aantal ongelukken per miljoen gewerkte uren

Toelichting

Delfland blijft in beweging: wij zijn extern georiënteerd en zetten in op continue verbetering. Kennisdeling en duurzame inzetbaarheid staan centraal. We houden oog voor de veiligheid en gezondheid van medewerkers. Daarnaast willen we een aantrekkelijke werkgever zijn.

Activiteiten 2024

- We voeren het veiligheidsprogramma uit om niveau 3 van de veiligheidssladder te realiseren.
- We blijven medewerkers trainen om digitaal veilig te werken en phishing mail te herkennen.
- We implementeren talentmanagement om de kwaliteiten van medewerkers goed in te kunnen zetten, door voor verschillende doelgroepen ontwikkeltrajecten aan te bieden.
- We ontwikkelen en voeren recruitmentactiviteiten uit in relatie tot de krapte op de arbeidsmarkt (campusrecruitment, continue werving, lange termijn arbeidsmarktcommunicatie en zetten extra in op bemensing van het project de nieuwe De Groote Lucht.
- We versterken contractmanagement bij inhuur.

3.6.7 Programmalijn digitale transformatie

Doel

Delfland hanteert digitale transformatie als strategisch instrument voor de verbetering van primaire en ondersteunende werkprocessen en systemen.

Toelichting

Ondersteuning van de transitie van Delfland om in 2029 minder handmatig werk uit te voeren en te werken met veiligere en intelligentere systemen, die medewerkers ondersteunen met advies en werk voorspellen (bijvoorbeeld voorspellend onderhoud).

Digitale innovaties bieden steeds meer mogelijkheden om werkzaamheden verdergaand te automatiseren, maar ook om wendbaar op nieuwe ontwikkelingen van buiten te kunnen inspelen. Dit vraagt nieuwe vaardigheden van Delfland. Veranderingen blijven elkaar opvolgen en we zullen die continu moeten opvolgen. Digitale transformatie ondersteunt Delfland in het continu leren en verbeteren door de inzet van digitale innovaties, het integreren van digitale vaardigheden en het informeren van de organisatie. Zo weet iedereen wat digitale transformatie is, hoe kansen te herkennen zijn en hoe deze toepasbaar zijn in het dagelijks werk.

Activiteiten 2024

- We maken middels experimenten de meerwaarde van digitale innovaties voor de primaire processen van Delfland zichtbaar, waaronder Monitoring riooloverstorten, Augmented reality rioolgemaal en Kennisbank KCC.
- We dragen beproefde digitale innovaties vanuit datagedreven werken en satellietmonitoring over aan de lijn.

- We doen ervaring op met de ethische kant van digitale transformatie, zoals het gebruik van mogelijk privacy-gevoelige informatie.
- We bieden de leerlijn digitale transformatie, ontwikkeld door het Waterschapshuis, aan medewerkers aan.
- We informeren en inspireren Delflanders over digitale transformatie.

3.6.8 Programmalijn innovatie

Doel

Ontwikkelen van kennis en stimuleren van innovaties gericht op het creëren van maatschappelijke meerwaarde.

Activiteiten 2024

- We stimuleren leiderschap dat ruimte en sturing geeft aan een innovatiecultuur. Zo komen we bestuurlijk en ambtelijk tot een enthousiaste en effectieve ondersteuning van innovaties en leren we hier samen van.
- We gebruiken ons Innovatiefonds voor innovaties gekoppeld aan maatschappelijke ontwikkelingen, zoals water en bodem sturend, klimaatadaptatie, circulariteit en energieneutraliteit, en technologische ontwikkelingen, zoals artificiële intelligentie en digitale monitoringstechnieken. Hierbij hebben we speciale aandacht voor de implementatie van innovaties in de Delflandse primaire processen.
- We nemen deel en dragen bij aan innovatieve ecosystemen van samenwerkingspartners, zoals Green Village, het Waterschapshuis, Greenport West Holland, STOWA en Aquon, om met en voor elkaar nieuwe waarde te creëren.

3.6.9 Exploitatie organisatie en bedrijfsvoering

Organisatie en bedrijfsvoering (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Organisatie	10.097	9.225	11.638	11.908	11.903	10.282	10.247
Informatievoorziening	15.864	17.805	19.963	20.846	20.872	20.900	20.929
Regulering en dienstverlening	8.800	10.012	10.472	10.440	10.290	10.290	10.290
Interne dienstverlening en bestuursondersteuning	7.129	9.629	9.485	9.296	9.426	9.536	9.199
Communicatie	2.316	2.110	2.111	2.022	2.076	2.379	2.379
Personeel	1.629	2.178	2.563	2.543	2.441	2.441	2.441
Digitale transformatie	248	716	742	735	735	735	735
Innovatie	2.324	2.851	2.758	2.757	2.757	2.787	2.817
Totaal	48.406	54.526	59.733	60.546	60.501	59.349	59.036

Het exploitatiesaldo in het programma neemt in 2024 ten opzichte van de begroting 2023 toe met € 5,2 miljoen. Deze stijging is grotendeels toe te rekenen aan een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe. Hierna lichten we de verschillen per programmalijn toe.

Programmalijn organisatie (hogere kosten € 2,4 miljoen)

Verder ontwikkelen van het onderhoudsbeheersysteem (OBS). Hiermee komt het budget voor 2024 uit op € 1 miljoen. In de jaren 2025 en 2026 is hiervoor € 1,5 miljoen opgenomen.	0,5
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	1,9
Totaal	2,4

Programmalijn informatievoorziening (hogere kosten € 2,2 miljoen)

Tijdelijk dubbele beheerkosten vanwege de vervanging van het Document Management Systeem (DMS).	0,1
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	2,1
Totaal	2,2

Programmalijn regulering en dienstverlening (hogere kosten € 0,5 miljoen)

Minder advieskosten voor de Omgevingswet en de legger.	-0,2
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	0,7
Totaal	0,5

Programmalijn interne dienstverlening en bestuursondersteuning (lagere kosten € 0,1 miljoen)

In het verkiezingsjaar 2023 was het verkiezingsbudget € 0,5 miljoen. Voor de tussenliggende jaren is de begroting lager, omdat we dan alleen kosten hebben aan de bijdragen aan het Rijk voor het meeliften met de Provinciale verkiezingen.	-0,3
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	0,3

Overige kleine wijzigingen leidend tot lagere kosten.	-0,1
Totaal	-0,1

Programmalijn communicatie (per saldo gelijkblijvende kosten)

Subsidie van het Rijk voor de Wet open overheid (Woo).	-0,3
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	0,3
Totaal	0,0

Programmalijn personeel (hogere kosten € 0,4 miljoen)

Doordat de organisatie groeit, nemen de opleidingskosten toe.	0,1
Een toename van personele kosten door de groei van de organisatie en door de cao-stijging van 4%. Ook nemen de kosten van inhuur personeel van derden toe.	0,3
Totaal	0,4

Programmalijn digitale transformatie

De begroting 2024 blijft nagenoeg onveranderd ten opzichte van 2023.

Programmalijn innovatie (lagere kosten € 0,1 miljoen)

Hogere kosten voor het Innovatiefonds. In 2023 is incidenteel een deel van het budget ingezet voor de taakstelling.	0,2
De personele kosten zijn lager door verschuivingen.	-0,3
Totaal	-0,1

3.6.10 Investeringsuitgaven organisatie en bedrijfsvoering

Programmalijn	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Informatievoorziening	0	1,4	2,9	2,7	2,7	1,0	1,0
Totaal	0	1,4	2,9	2,7	2,7	1,0	1,0

Toelichting

In 2023 wordt het plan uitgewerkt voor de 'werkplek van de toekomst', dat naar verwachting in 2024 en 2025 wordt uitgerold. Hiervoor is in 2024 € 2 miljoen geraamd. Voor 2024 is circa € 0,2 miljoen begroot voor de 'reguliere' vervanging van onder andere beeldschermen en telefoons en wordt gewerkt aan de verbetering van de IV-infrastructuur voor € 0,4 miljoen. In het kader van verdere verbetering van de IV-security wordt software, zoals OT Insights, vervangen en/of geüpgraded voor een bedrag van € 0,1 miljoen. Het Document Management Systeem wordt in 2024 vervangen voor € 0,2 miljoen. Voor 2027 en 2028 houden we rekening met vervanging van telefoons, laptops, beeldschermen en dergelijke.

4. Paragrafen

In dit hoofdstuk behandelen we de paragrafen die verplicht zijn conform het Waterschapsbesluit, artikel 4.11. Voor een aantal geldt dat deze al in andere hoofdstukken van deze begroting zijn verwerkt:

- In hoofdstuk 1:
 - ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar;
 - uitgangspunten en normen;
 - kostentoedeling.
- In hoofdstuk 3.6: Bedrijfsvoering.

4.1 Incidentele baten en lasten

Het verwachte resultaat over het begrotingsjaar 2024 en de periode 2025-2028 wordt beïnvloed door incidentele baten en lasten. Onder dit begrip wordt verstaan de baten en lasten van materiële betekenis die eenmalig in maximaal drie begrotingsjaren voorkomen.

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om (1) reguliere toevoegingen en onttrekkingen aan dekkingsreserves (kapitaallasten) of (2) om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal drie jaar met als doel om structurele lasten te dekken. Baten uit de verkoop van grond en overige eigendommen kwalificeren we als incidentele baten.

In de volgende tabel zijn de incidentele baten en lasten opgesomd. Hierbij geldt dat een voordeel met een minteken is weergegeven.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Resultaat exclusief incidentele baten en lasten voor bestemming	-3,8	1,5	-9,9	-15,6	-22,6	-24,9	-26,8
<i>Incidentele baten en lasten</i>							
Nationaal Programma Landelijk Gebied			0,3				
Eenmalige bijdrage van derden voor Nationaal Programma Landelijk Gebied			-0,3				
<i>Subtotaal programma Waterkeringen en waterbewustzijn</i>	-	-	-	-	-	-	-
Bebordingsplan recreatief medegebruik		0,1					
Subsidie provincie nieuw vangtuig rivierkreeften en verrekening aanloopkosten organisatie gedeelde salarisadministratie	-0,1						
Advieskosten voor pilot rivierkreeften			0,1				
<i>Subtotaal programma Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding</i>	-0,1	0,1	0,1	-	-	-	-
Waterkwantiteit peilbeheersing			0,2	0,2	0,2		
Bijdrage Molenvlietpark				2,9			
Temporiseren onderhoud			-0,2				
<i>Subtotaal programma Waterkwantiteit en klimaatadaptatie</i>	-	-	-	3,1	0,2	-	-
Bouw Zoetwaterfabriek en zandfilter beëindigd; investering t/m 2022 als lasten genomen	1,7						
Advieskosten beheer PPS-contract			0,7				

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Beheer zuiveringsinstallaties			0,1				
Dekkingskeuze in vorm van taakstelling binnen waterketen			-1,0				
<i>Subtotaal programma Waterketen en circulariteit</i>	1,7	-	-0,2	-	-	-	-
Schade-uitkering coronacompensatie 2020 en 2021	-1,5	-2,0					
Kinderopvangtoeslagaffaire 2021 en 2022	-1,1						
<i>Subtotaal programma Financiën</i>	-2,6	-2,0	-	-	-	-	-
Inhuurkosten moeilijk vervulbare functies		0,3					
Niet begrote subsidie voor de Wet open overheid	-0,1						
Verkoop gebouwen en grond		-0,5	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2
Investerings in onderhoud beheer systeem (OBS)			1,5	1,5	1,5		
Dekkingskeuze voor OBS			-0,5				
Implementatie nieuw e-HRM pakket			0,1				
Temporiseren innovatie			-0,2				
Tijdelijke formatieplaatsen			1,5	0,9	0,7	0,5	0,4
Temporiseren ontwikkeling IV-keten			-1,1				
<i>Subtotaal programma Organisatie en bedrijfsvoering</i>	-0,1	-0,2	1,0	2,1	2,0	0,3	0,2
<i>Subtotaal incidentele baten en lasten exclusief reserves</i>	-1,1	-2,1	0,9	5,2	2,2	0,3	0,2
Algemene reserve vrij inzetbaar		-7,9	-1,3	-0,5	-0,3	-	-
Kostenegalisatiereserve watersysteem	-2,6						
Tariefdepingreserve watersysteem	-8,9	-3,7	-1,2	-2,3	-1,0	-0,8	-0,3
Tariefegalisatiereserve watersysteem			0,4	-0,1	-0,2	-0,2	
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem				-2,9			
Kostenegalisatiereserve zuiveringssysteem	-0,5						
Tariefdepingreserve zuiveringssysteem			-2,8			-0,5	-3,5
<i>Subtotaal mutaties reserves</i>	-12,0	-11,6	-4,9	-5,8	-1,5	-1,5	-3,8
Totaal incidentele baten en lasten	-13,1	-13,7	-4,0	-0,6	0,7	-1,2	-3,6
Resultaat inclusief incidentele baten en lasten voor bestemming	-16,9	-12,2	-13,9	-16,2	-21,9	-26,1	-30,4
<i>Bestemming resultaat</i>							
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem			0,5	1,1	1,2	1,2	1,0
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem	2,7	7,0	4,9	6,6	12,2	16,4	20,9
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder	5,2	5,2	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Totaal toevoegingen aan reserves	7,9	12,2	13,9	16,2	21,9	26,1	30,4
Resultaat na bestemming	-9,0	-	-	-	-	-	-

Zowel inclusief als exclusief incidentele baten en lasten laat het resultaat voor bestemming structureel een overschot zien.

4.2 Financiering

Inleiding

De kaders voor het treasurybeleid van Delfland zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie (exclusief artikel 108 Waterschapswet), het Waterschapsbesluit en het Treasurystatuut Delfland 2020. In dit hoofdstuk gaan we in op de financieringsactiviteiten van Delfland in relatie tot bovengenoemde kaders.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

Voor waterschappen is de wettelijk vastgestelde kasgeldlimiet van kortlopende financiering (Wet fido) 23% van het begrotingstotaal van de kosten per 1 januari 2024. Voor 2024 betekent dit een kasgeldlimiet van € 71,6 miljoen (23% van € 311,3 miljoen).

Renterisiconorm

De renterisiconorm is wettelijk vastgesteld op 30% en bedraagt € 93,4 miljoen (30% van het begrotingstotaal van de kosten).

Op basis van de huidige leningenportefeuille bedragen in 2024 de aflossing en het leningenbedrag voor renteherziening in totaal € 39,8 miljoen. Daarmee blijft Delfland ruimschoots binnen de vastgestelde renterisiconorm.

Derivaten

Het geldende Treasurystatuut Delfland 2020 staat het afsluiten van derivatencontracten niet toe.

Kredietrisico op uitgezette gelden

Delfland loopt geen risico; het waterschap moet verplicht schatkistbankieren. Dus eventuele overtollige liquide middelen worden bij het Rijk uitgezet. Het risico is nihil.

Koersrisico

Delfland loopt geen risico. De in bezit zijnde aandelen zijn niet verhandelbaar op de beurs.

Valutarisico

Delfland loopt geen risico, omdat er niet wordt gehandeld en betaald in vreemde valuta.

Kasbeheer

Rekening-courant

Vanwege de lage rekening-courantrente maakt Delfland bij de huisbankier Nederlandse Waterschapsbank (NWB) in 2024 zo nodig maximaal gebruik van de toegestane kredietlimiet van € 71,6 miljoen.

Waterschap financiering

Totaal financiering

Delfland gaat voor het aantrekken van financiering uit van de totale vermogensbehoefte. We zorgen er daarbij voor dat we te allen tijde aan onze betaalverplichtingen kunnen voldoen.

Leningenportefeuille

Bank	Bedrag	Soort	Jaar	Jaar	Rente	2024 Rente	2025 Rente	2026 Rente	2027 Rente	2028 Rente
NWB	20,0	Fixe	2005	2024	3,87%	0,8	-	-	-	-
NWB	30,0	Fixe	2005	2025	3,62%	1,1	0,5	-	-	-
NWB	20,0	Fixe	2005	2026	3,87%	0,8	0,8	0,8	-	-
NWB	30,0	Fixe	2006	2031	4,05%	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
NWB	10,0	Fixe	2007	2032	4,59%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	20,0	Fixe	2007	2032	4,75%	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
NWB	10,0	Fixe	2007	2032	4,82%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	10,0	Fixe	2008	2033	4,78%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	10,0	Fixe	2008	2033	4,74%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	30,0	Fixe	2008	2033	4,88%	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
NWB	200,6	Fixe	2009	2036	4,80%	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6
NWB	10,0	Fixe	2007	2037	4,81%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	50,0	Fixe	2008	2039	2,66%	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Subtotaal:	450,6				4,34%	19,6	18,2	17,7	17,0	17,0
NWB-PPS	154,4	lineair	2016	2031	4,96%	7,2	6,2	5,3	4,3	4,3
Totaal:	605,0				4,49%	26,8	24,4	23,0	21,3	21,3

In totaal bedraagt de langlopende geldleningenportefeuille ultimo 2023 € 605,0 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van deze geldleningen is 4,49%.

De portefeuille bestaat uit leningen voor de herfinanciering van de PPS uit 2016 en leningen voor de eigen activa. De PPS-lening is per 1 januari 2024 € 154,4 miljoen groot en loopt nog acht jaar; hierop wordt elk jaar circa € 20 miljoen afgelost.

De overige leningen hebben per 1 januari 2024 een omvang van € 450,6 miljoen. De individuele leningen worden elk voor zich aan het eind van de looptijd ineens afgelost. Hierop is één uitzondering: de lening van € 200,6 miljoen die in 2036 afloopt, wordt in zeven termijnen afgelost (zes keer € 28,5 miljoen en een slottermijn van € 29,6 miljoen) met een ritme van 2028-2031 en 2034-2036.

In de periode 2024-2028 bedragen de aflossingen in totaal € 98,5 miljoen. De overige € 352 miljoen wordt afgelost in de periode 2029-2039.

Tot en met de begroting 2023 was vanwege de lage rente vervroegd aflossen van de huidige leningen zonder kosten niet mogelijk. Vervroegde aflossing betekent dat het verschil met nieuwe leningen als oversluitkosten moet worden betaald. Daardoor vervalt het voordeel van vroegtijdige herfinanciering. Aangezien in 2023 de marktrenten zijn gestegen, zullen we in 2024 de leningenportefeuille en de optie van vervroegd aflossen opnieuw tegen het licht houden. Dit zal worden gecombineerd met de financieringsbehoefte die gaat ontstaan door enerzijds de aflossing van bestaande leningen en anderzijds de op handen zijnde grote investeringsopgaven.

In 2024 gaan wij het Treasurystatuut herzien.

Liquiditeitsprognose en ontwikkeling schuldpositie

Op grond van de berekende cashflow, waarbij rekening is gehouden met het verwachte investeringsvolume, de afschrijvingen en het verwachte exploitatieresultaat, is er in 2024 en 2025 geen aanvullende financiering nodig. De schuldpositie van Delfland bestaat uit kortlopende gelden (rekening-courant en schatkist) en langlopende geldleningen, inclusief herfinanciering PPS. De totale schuldpositie per 1 januari 2024 bedraagt inclusief het voordelige saldo in de rekening-courant € 574,5 miljoen.

Netto schuldquote

Het verloop van de NSQ geven we hierna weer in zowel tabelvorm als grafiekvorm (van 2021 tot en met 2028). Het niveau in 2023 ligt onder de waarde van 250% die is opgenomen in het coalitieakkoord. Door de verhoogde belastingopbrengst door de energieopslag van € 19,5 miljoen (was € 22,6 miljoen in 2023) en door extra reservering voor grote investeringsopgaven daalt de NSQ verder tot 165% in 2026. Vanaf 2027 beginnen de uitgaven voor de vervanging van De Groote Lucht door te werken in de schuldpositie. Hierdoor wordt de neerwaartse trend onderbroken en gaat de NSQ oplopen.

Schuldpositie per 31 december	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Leningen PPS	193,7	174,7	154,4	134,6	114,8	95,4	74,7	52,7
Overige leningen	470,6	470,6	450,6	430,6	400,6	380,6	380,6	352,1
Rekening-courant	-67,1	-90,1	-60,6	-32,6	15,2	42,9	146,4	264,0
Vlottende activa/passiva	13,8	28,9	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Totaal schuldpositie	611,0	582,1	574,5	562,6	560,7	548,8	631,7	698,8

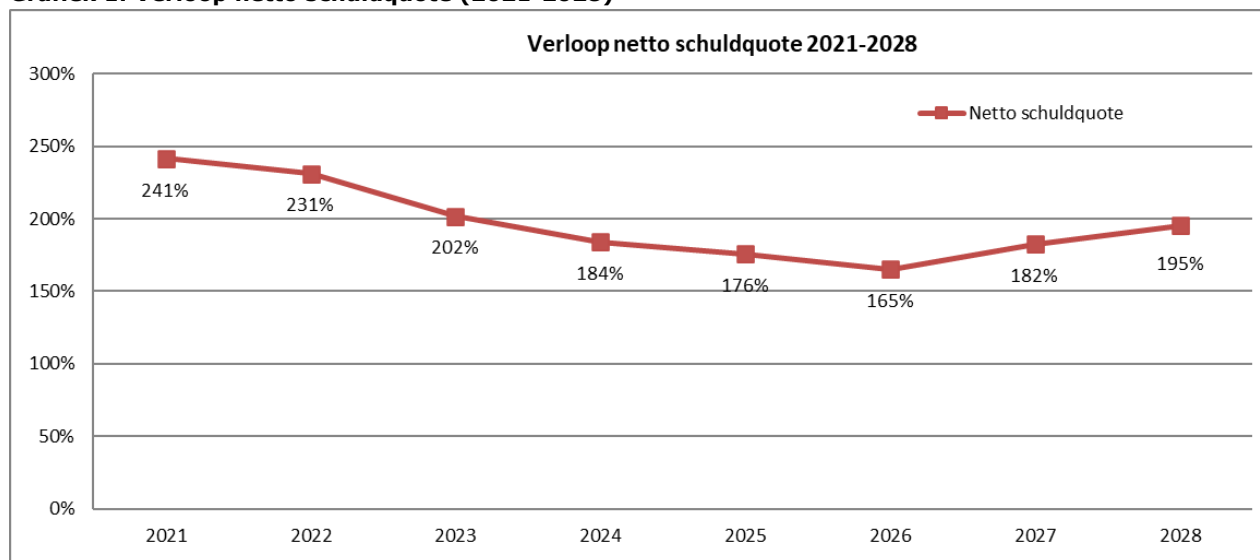
Opbrengsten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Netto-opbrengsten waterschapsbelastingen + GOAW	253,1	251,9	284,8	306,0	318,9	332,3	346,3	357,9
Opbrengsten	253,1	251,9	284,8	306,0	318,9	332,3	346,3	357,9

Netto schuldquote	241%	231%	202%	184%	176%	165%	182%	195%
-------------------	------	------	------	------	------	------	------	------

Nieuwe leningen vanaf 2025-2026

Uit het overzicht hiervoor kunnen we afleiden dat een deel van de schuldpositie vanaf 2025 bestaat uit een negatief rekening-courantpositie. De rekening-courantpositie is bedoeld voor kortlopende schulden. In de tabel is goed zichtbaar dat vanaf 2025-2026 nieuwe langlopende leningen moeten worden aangetrokken. De rente waartegen deze leningen kunnen worden aangetrokken, is op dit moment niet bekend. In de meerjarenraming 2025-2028 is uitgegaan van 3,5%.

Grafiek 1: Verloop netto schuldquote (2021-2028)

4.3 Reserves en voorzieningen

Algemene reserves

De algemene reserves dienen vooral om eventueel toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen. Delfland onderscheidt de algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem en de algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer. Daarnaast kent Delfland de algemene reserve vrij besteedbaar. Deze reserve is met ingang van 1 januari 2022 ingesteld en wordt gevuld met efficiencyvoordelen uit een positief jaarresultaat.

Voor 2024 wordt een onttrekking begroot van € 1,3 miljoen om de kosten van het project Digitale transformatie te dekken.

Reserves (bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-22	Rekening 2022	Saldo 1-01-23	Mutaties 2023	Burap 2023	Saldo 31-12-23	Mutaties 2024	Saldo 31-12-24
Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem	27.600	-	27.600	-	-	27.600	-	27.600
Algemene reserve weerstandsvermogen zuivering	7.400	-	7.400	-	-	7.400	-	7.400
Algemene reserve vrij inzetbaar	5.548	4.374	9.922	-1.395	-6.512	2.015	-1.250	765
Totaal algemene reserves	40.548	4.374	44.922	-1.395	-6.512	37.015	-1.250	35.765

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

Om de tarieven te egaliseren heeft Delfland per taak drie reserves tot zijn beschikking: de kostenegalisatiereserve, tariefdempingreserve en tariefegalisatiereserve.

Reserves (bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-22	Rekening 2022*	Saldo 1-01-23	Mutaties 2023	Burap 2023	Saldo 31-12-23	Mutaties 2024	Saldo 31-12-24
Kostenegalisatiereserve watersysteem	350	903	1.253	-	-1.253	-	-	-
Kostenegalisatiereserve zuiveringssysteem	700	-700	-	-	-	-	-	-
Tariefdempingreserve watersysteem	5.077	4.188	9.265	-3.725	-	5.540	-1.200	4.340
Tariefdempingreserve zuiveringssysteem	6.660	200	6.860	-3.100	3.070	6.830	-2.800	4.030
Tariefegalisatiereserve watersysteem	-	-	-	-	-	-	400	400
Totaal egalisereserves	12.787	4.591	17.378	-6.825	1.817	12.371	-3.600	8.771

* De bestemming van het resultaat 2022 is inclusief de verschuiving van de restantsaldi uit de kostenegalisatiereserves naar de tariefdempingsreserves (conform de jaarrekening 2022).

Kostenegalisatiereserves

De kostenegalisatiereserves watersysteem en zuiveringsbeheer zijn ingesteld om de begrote kosten voor uitgestelde of vertraagde werkzaamheden te reserveren. Als de werkzaamheden in het volgende begrotingsjaar alsnog worden uitgevoerd, zijn die kosten uit deze reserves te dekken.

Tariefdempingreserves

De tariefdempingreserves worden ingezet om na de berekening van de belastingtarieven volgens de bestaande systematiek een of meer tarieven te compenseren (lees: te verlagen). Voor 2024 zetten we beide reserves in: € 1,2 miljoen binnen het watersysteem voor de categorie ongebouwd en € 2,8 miljoen voor zuiveringsbeheer.

Tariefegalisatiereserves

Het coalitieakkoord 2023-2027 legt meer nadruk op waterkwaliteit. Hiervoor wordt € 3 miljoen per jaar extra beschikbaar gesteld. Vanuit het programmamanagement is een programmering van activiteiten ontwikkeld voor 2024 en verder. Omdat het tijd kost om bepaalde activiteiten op te starten en vacatures in te vullen, is het benodigd budget € 2,6 miljoen voor 2024. Het

restant van € 0,4 miljoen wordt gestort in de tariefegalisatiereserve watersysteem zodat het beschikbaar blijft voor het programma gedurende deze bestuursperiode.

Overige bestemmingsreserves

In relatie tot investeringsprojecten kunnen bestemmingsreserves worden opgebouwd om de kapitaallasten van toekomstige investeringsuitgaven te dekken. Het gaat hierbij om nieuwe investeringen en uitbreidingsinvesteringen.

Reserves (bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-22	Rekening 2022	Saldo 1-01-23	Mutaties 2023	Burap 2023	Saldo 31-12-23	Mutaties 2024	Saldo 31-12-24
Reserve Zoetwaterfabriek	1.197	-	1.197	-	-	1.197	-	1.197
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder	29.159	-	29.159	5.214	-	34.373	8.533	42.905
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	22.248	-	22.248	-	-	22.248	500	22.748
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem	44.063	-	44.063	7.000	-	51.063	4.851	55.914
Totaal bestemmingsreserves	96.667	-	96.667	12.214	-	108.881	13.884	122.764

Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder

Door de in 2016 tot stand gekomen herfinanciering van de PPS is vanaf 2016 tot en met 2030 een jaarlijks voordeel ontstaan en over de jaren 2031, 2032 en 2033 een nadeel. In verband daarmee is in 2016 een egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder ingesteld. Als gevolg hiervan is afgesproken om tot en met 2030 jaarlijks € 5,2 miljoen te storten in de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder. Vervolgens zal in 2031 tot en met 2033 kapitaal aan de reserve worden onttrokken om de hogere lasten te compenseren.

Volgens de huidige verwachtingen komen de kosten in 2031 tot en met 2033 hoger uit dan waarmee in 2016 rekening is gehouden. Dat betekent dat de jaarlijkse reservering van € 5,2 miljoen onvoldoende zal zijn. Om straks de hogere kosten te kunnen dekken, wordt met ingang van 2024 de jaarlijkse storting verhoogd naar € 8,5 miljoen.

Reserve Zoetwaterfabriek

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van de kapitaallasten van investeringen in de Zoetwaterfabriek. De ontwikkeling van de Zoetwaterfabriek op het huidige terrein van De Groote Lucht is stopgezet. Besloten is om de uitwerking onderdeel te laten zijn van het project 'De Groote Lucht'. Tot die tijd blijft de reserve intact.

Reserves ter dekking van toekomstige investeringen

De reserves ter dekking van de toekomstige investeringen watersysteem en zuiveringsbeheer zijn bedoeld om de afschrijvingskosten te dekken van de toekomstige investeringen voor de twee taken. In de begroting 2024 is voor beide taken een storting opgenomen: € 0,5 miljoen voor het watersysteem en € 4,9 miljoen voor het zuiveringsbeheer voor de nieuwe De Groote Lucht en Europese Richtlijnen Stedelijk Afvalwater.

In de tabel hierna vatten we de drie soorten reserves samen. In hoofdstuk 7 Balans laten we de meerjarige ontwikkeling van de reserves zien.

Reserves (bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-22	Rekening 2022	Saldo 1-01-23	Mutaties 2023	Burap 2023	Saldo 31-12-23	Mutaties 2024	Saldo 31-12-24
Algemene reserves	40.548	4.374	44.922	-1.395	-6.512	37.015	-1.250	35.765
Egalisatiereserves	12.787	4.591	17.378	-6.825	1.817	12.371	-3.600	8.771
Bestemmingsreserves	96.667	-	96.667	12.214	-	108.881	13.884	122.764
Totaal reserves	150.002	8.965	158.967	3.994	-4.695	158.267	9.034	167.300

Voorzieningen

Voorzieningen (bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-22	Saldo 31-12-23
Voorziening wachtgeld	18	18
Voorziening pensioen (oud-)bestuurders	368	368
Totaal voorzieningen	386	386

De hoogte van de voorzieningen en inherent daaraan de stortingen en onttrekkingen worden met het opstellen van de jaarrekeningen bepaald. Deze worden niet (meerjarig) begroot.

Voorziening wachtgeld

De voorziening wachtgeld dekt de toekomstige wachtgeldaanspraken van ex-medewerkers en collegeleden. Het betreft een zogenaamde arbeidsgerelateerde verplichting. Hiervoor moet in overeenstemming met artikel 4.55 van het Waterschapsbesluit een voorziening worden gevormd.

Voorziening pensioen

Voor (oud-)bestuurders is pensioen opgebouwd bij een verzekeraar. De opbouw hiervan is vanwege aangepaste wetgeving gestopt in 2022. Het opgebouwde bedrag blijft bij de verzekeraar staan en kan worden aangesproken. Bijvoorbeeld als we een verzoek krijgen voor waardeoverdracht.

Om aan onze huidige en toekomstige pensioenverplichtingen te voldoen, is een voorziening getroffen. De voorziening is opgebouwd uit twee delen: de premie die in 2022 zou zijn gestort bij de verzekeraar en een bedrag om het tekort aan te vullen als gevolg van indexatie (benodigd kapitaal minus beschikbaar kapitaal).

4.4. Risico's en weerstandsvermogen

Risicomanagement

Delfland hanteert een organisatie-breed risicobeleid op grond waarvan twee keer per jaar een integrale (her)beoordeling plaatsvindt van onze top-risico's. Om deze risico's op een objectieve manier te kunnen beoordelen en met elkaar te kunnen vergelijken, hanteert Delfland een uniforme risicomatrix waarin alle risico's gescoord worden op financiële impact, veiligheid, reputatie, wet- en regelgeving, bedrijfszekerheid, droge voeten, kwaliteit leefomgeving, schoon water, ecologie en chemie. Dit proces stelt ons in staat om de benodigde weerstandscapaciteit te onderbouwen. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting voor waterschappen om de risico's in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken.

Proces van risicoanalyse en -kwantificering

Allereerst wordt de aard van het risico beschreven, evenals de mogelijke oorzaken en gevolgen, en de genomen of te nemen beheersmaatregelen. Vervolgens wordt het risico geanalyseerd en beoordeeld, wat resulteert in een inschatting van het risiconiveau. Dit is gedaan door te kijken naar de kans dat het risico zich manifesteert (de frequentie) en de geschatte impact (de ernst) ervan op onze organisatie. Hierbij onderscheiden we zes risiconiveaus: verwaarloosbaar, laag, medium, hoog, zeer hoog en ontoelaatbaar. Bij de beoordeling van het risico houden we rekening met de bestaande beheersmaatregelen. Ook beoordelen we of de bestaande beheersmaatregelen volstaan om het risico te accepteren of dat we deze moeten aanscherpen. Dit proces doorlopen we tenminste tweemaal per jaar. De tabel verderop geeft de actueel onderkende top-risico's weer. Dat wil zeggen: risico's met het niveau hoog en zeer hoog of die vanwege hun strategische relevantie centraal gemonitord worden.

Actualisering van de risico's

Het actuele overzicht van top-risico's voor Delfland staat in bijlage 4. Ten opzichte van de begroting 2023 voerden we de volgende risico's af, omdat ze niet meer actueel zijn of omdat ze niet meer als top-risico worden beschouwd:

- Niet bijhouden klimaatverandering: het niet bijhouden van het tempo van de klimaatverandering brengt risico's met zich mee voor de waterveiligheid en het watersysteem. Omdat dit eerder een versterkend effect heeft op andere risico's dan dat het een risico an sich is, is het als oorzaak meegewogen in de bestaande risico's voor de waterveiligheid en het watersysteem en als separaat risico afgevoerd. Klimaatverandering blijft een strategisch relevante ontwikkeling en kan in de toekomst tot nieuwe top-risico's leiden.
- Aanscherping van de normering van de primaire keringen: in 2017 zijn nieuwe normen voor primaire keringen opgesteld. De analyse wat deze nieuwe norm betekent voor onze opgave is in 2022 afgerond. Voor de toekomst is het beeld dat nieuwe inzichten (in de wijze waarop we de analyse uitvoeren) de opgave eerder zullen verminderen dan vermeerderen. Dit merken we dan ook niet langer aan als top-risico, maar blijft in beeld bij de reguliere bedrijfsvoering.
- Vervallen van de koepelvrijstelling voor de btw: de eerder voorgenomen inperking van de koepelvrijstelling is opgeschort in afwachting van Europese regelgeving. Het risico is voor nu niet meer actueel.

Ook identificeren we één nieuw top-risico:

- Lange-termijn systeemeisen waterketen: de waterketen van Delfland heeft zich historisch ontwikkeld. Daarbij zijn diverse keuzes gemaakt, passend in de tijd. Het huidige systeem is behoorlijk belast, waarbij de mogelijkheden om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen beperkt is. Hierdoor bestaat een aanzienlijk risico dat de huidige systemen niet passend zijn bij de toekomstige behoeftes.

Daarnaast heeft het (bestaande) PFAS-risico nog toelichting. Dit risico was al enige tijd in beeld, maar was nog in analyse. Op basis van een eerste inschatting is het in risicocategorie 'hoog' geplaatst. Het risico zoals dit was gedefinieerd, betrof echter niet zozeer de aanwezigheid van PFAS in het oppervlaktewater, maar de aanwezigheid van deze stoffen in de grond of bagger. Hierdoor lopen werkzaamheden vertraging op of is sprake van extra kosten bij het onderhoud aan de kering of het baggeren van de watergangen. In het licht van recente ontwikkelingen naar aanleiding van het verschenen artikel van Pointer over ernstig verhoogde PFOS-waarden in een sloot op het bedrijventerrein Forepark in Den Haag, zal dit risico grondig herbeoordeeld worden. Dit betreft zowel de scope en het risiconiveau als de te nemen beheersmaatregelen.

Benodigde weerstandsvermogen

Het benodigde weerstandsvermogen is de financiële buffer die Delfland minimaal nodig heeft om onvoorziene kosten als gevolg van optredende incidenten gedurende het boekjaar 2024 te kunnen opvangen. Delfland gaat uit van een benodigd weerstandsvermogen van afgerond € 25 miljoen.

In de volgende tabel is aangegeven in welke mate de geïdentificeerde risico's een aandeel hebben in de omvang van het benodigde weerstandsvermogen. Om de omvang van de algemene reserve weerstandsvermogen per taak te kunnen beoordelen, worden de risico's, toegerekend aan de twee wettelijke taken: zuiveringsbeheer (ZB) en watersysteembeheer (WS). Enkele risico's hebben betrekking op beide taken.

Nr	Omschrijving	Risico	Taak	Bedrag
1	Niet halen KRW-doelen	Zeer Hoog	WS	-
2	Dijkdoorbraak primaire waterkering	Hoog	WS	-
3	Dijkdoorbraak regionale waterkeringen	Hoog	WS	10,15
4	Lokale verontreiniging watergang	Hoog	WS	3,38
5	Dienstverlening vergoeding PPS	Hoog	ZB	4,18
6	Ongeval tijdens werkzaamheden	Hoog	Beide	-
7	Explosieve groei blauwalg en kroos	Hoog	WS	-
8	Wateroverlast	Hoog	WS	1,29
9	Verleggen persleidingen op aangeven derden	Hoog	ZB	0,86
10	Functionele mismatch van installaties	Hoog	ZB	1,29
11	Lange-termijn systeemeisen waterketen	Hoog	ZB	-
12	PFAS bij grondwerken	Hoog	WS	1,29
13	ICT beschikbaarheid	Hoog	Beide	1,29
14	Veroudering zuiveringsinstallaties	Hoog	ZB	-
15	ICT vertrouwelijkheid en integriteit	Hoog	Beide	-
16	Lekkage persleiding	Medium	ZB	-
17	Pandemie	Medium	Beide	-
18	Onvoldoende zoet water beschikbaar door droogte	Medium	WS	1,02
19	Verplichte amovering persleidingen Den Haag	Medium	ZB	0,26
	Totaal			25,01

Beschikbare weerstandsvermogen

Het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit het geheel aan beschikbare middelen om de risico's financieel af te dekken. Naast de (wettelijk verplichte) post voor onvoorzien gaat het om de algemene reserve voor zowel het watersysteem als de zuivering. De omvang van deze middelen per 1 januari 2024 bedraagt € 37 miljoen, zoals weergegeven in de volgende tabel.

Onderdeel weerstandsvermogen	01-01-2024
Algemene reserve weerstandsvermogen Watersysteem	27,6
Algemene reserve weerstandsvermogen Zuivering	7,4
Algemene reserve vrij besteedbaar	2,0
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	37,0

Beoordeling weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen van Delfland per 1 januari 2024 is als volgt:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigd weerstandsvermogen}} = \frac{€ 37 \text{ mln.}}{€ 25 \text{ mln.}} = 1,48$
----------------------------	---

We streven naar een ratio weerstandsvermogen (x) van tussen de 1,0 en 1,4. Op grond van de waarderingstabel is ons weerstandsvermogen dan ook ruim voldoende.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

4.5 EMU-saldo

Op basis van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2028 geven we in de volgende wettelijk voorgeschreven tabel de ontwikkeling van het EMU-saldo weer. In deze tabel nemen we ook de individuele referentiewaarde op van het EMU-saldo voor Delfland over de periode 2024-2028.

Uit de tabel blijkt dat het geraamde EMU-saldo voor Delfland over alle jaren (ruimschoots) binnen de toegestane individuele referentiewaarde blijft. Delfland voldoet daarmee aan de eisen van de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof).

Meerjarig EMU-saldo	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Exploitatiesaldo (voor bestemming resultaat)	4,9	-0,7	9,0	10,5	20,5	24,6	26,7
Investeringsuitgaven (bruto)	-18,5	-31,6	-36,8	-48,0	-49,1	-150,5	-140,6
Afschrijvingen	42,4	40,2	39,6	39,6	40,3	43,1	46,9
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	0,1	0					
Onttrekkingen aan voorzieningen ten gunste van de exploitatie	0	0					
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-0,1	0					
Totaal EMU-saldo	28,7	7,9	11,8	2,1	11,7	-82,8	-67,1
Referentiewaarde voor Delfland			-50,3	-50,9	-51,4	-52,0	-52,6

Vanaf 2027 wordt het EMU-saldo negatief en komt het saldo onder de referentiewaarde. Dit wordt veroorzaakt door investeringen in de nieuwe De Groote Lucht. Het onder de referentiewaarde komen, heeft geen gevolgen voor Delfland en de waterschapsector.

4.6 Waterschapsbelastingen

Zie paragraaf 3.5.4 voor de waterschapsbelastingen.

4.7 Wet open overheid

Met de inwerkingtreding van de Wet open overheid (Woo) per 1 mei 2022 is Delfland verplicht om in zowel de begroting (wat gaan we doen?) als in de jaarstukken (wat hebben we gedaan?) hierover te rapporteren in een aparte paragraaf. In deze openbaarheidsparagraaf gaan we in op de volgende verplichte onderdelen:

1. De actieve openbaarmaking van de verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo).
2. De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën (artikel 3.1 Woo).
3. De passieve openbaarmaking (hoofdstuk 4 Woo).
4. De informatiehuishouding (hoofdstuk 6 Woo).
5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon (artikel 4.7 Woo).
6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.

1. De actieve openbaarmaking van de verplichte categorieën documenten

In 2023 is een externe architect aangewezen die een Project Start Architectuur (PSA) heeft opgesteld. Deze voorziet in de actieve openbaarmaking van verplichte categorieën documenten. We verwachten dat deze nieuwe infrastructuur in 2024 wordt gebouwd.

2. Inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën

Binnen Microsoft 365 is een Teams/Sharepoint omgeving ingericht waar alle Woo-verzoeken worden geadmistreerd. Op de publieke website van Delfland zullen alle Woo-verzoeken (geanonimiseerd) gepubliceerd worden. Hiertoe maken we afspraken met de leverancier van de website in het kader van doorzoekbaarheid van en ruimte voor de informatie.

3. De passieve openbaarmaking

Het volledig passief openbaar kunnen maken van de Woo-stukken verwachten we in 2024. Vanaf november 2023 gaan we de Woo verzoeken die sinds de ingang van de Woo zijn geregistreerd deels publiceren. We publiceren het betreffende besluit en melden daarbij dat meer inhoudelijk informatie opvraagbaar is via de Woo-coördinator.

Eind 2023 maken we een start met de registratie van de verschillende URL's van document verzamelingen in de landelijke Woo-index. In 2024 gaan we daarmee verder.

Om dit te realiseren, investeerden we in 2023 veel tijd in het op orde krijgen van de juiste processen en het trainen van medewerkers op dit onderwerp.

4. De informatiehuishouding

Het op orde brengen van de informatiehuishouding is een integraal onderwerp, dat we in samenwerking met informatiemanagement en het project 'Wet en regelgeving project' oppakken. In 2023 maakten we hiermee een start en dit loopt door in 2024. Binnen Delfland treffen we maatregelen voor het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten. Dat zal in 2024 zijn. In 2023 troffen we hiervoor de voorbereidingen, zoals het afstemmen van de architectuur.

5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon

Delfland heeft in 2023 formeel een Woo-contactpersoon (1 fte) aangewezen en een waarnemend Woo-contactpersoon. Deze rollen zijn meerjarig van opzet en zijn dus ook in 2024 en volgende jaren beschikbaar.

6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren

De Woo-contactpersoon zal als spin in het web alle Woo-verzoeken ontvangen, informatie verzamelen en antwoorden formuleren. Daarnaast zal er een projectleider actief zijn die binnen Delfland stuurt op de verschillende thema's van de Woo. Voor het anonimiseren (lakken) van privacygevoelige gegevens in de verschillende documenten is in 2023 een laktool aangeschaft. De implementatie en training van de medewerkers voor die tool vond in 2023 plaats en vindt waar nodig ook in 2024 plaats. De beschikbaar gestelde subsidie wordt ook hiervoor aangewend.

Sinds 2022 (en dus ook in 2023) worden alle Woo-verzoeken ingediend en behandeld via de mail. In 2022 is binnen Delfland een start gemaakt met het opstellen van een gewenste nieuwe architectuur, waarmee volledig elektronisch en veilig Woo-verzoeken zijn in te dienen en af te handelen. In 2023 en 2024 wordt met behulp van leveranciers een nieuwe infrastructuur gebouwd. Hiermee gaat Delfland per december 2024 voldoen aan de eis dat Woo-verzoeken elektronisch zijn in te dienen en af te handelen.

4.8 Verbonden partijen

Bij het uitvoeren van de wettelijke en reglementaire taken, de bedrijfsvoering en het behalen van doelstellingen kan Delfland niet alle vraagstukken en uitdagingen alleen aanpakken en oplossen. Het kan wenselijk zijn om voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden een langdurige samenwerking te zoeken met andere waterschappen of met maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Delfland werkt daarom samen met andere partijen om doelen op gebieden als klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit effectiever en efficiënter te kunnen realiseren of om de organisatie goed uit te rusten en te optimaliseren op het vlak van ICT, belastingen en laboratoriumwerkzaamheden.

Een verbonden partij is volgens het Waterschapsbesluit (artikel 4.1) een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie, waarin Delfland een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

- Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap om met de verbonden partij de doelen van Delfland te behalen, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht.
- Onder een financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat; het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Op basis van de in 2022 door de VV vastgestelde Nota verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden doen we in de jaarrekening 2024 verslag over wat in de begroting 2024 is opgenomen.

Direct verbonden partijen

De direct verbonden partijen zijn partijen waarin Delfland, conform de definitie van verbonden partijen, zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft.

Andere samenwerkingsverbanden

Naast de partijen die volgens de hiervoor genoemde definitie zijn aan te merken als verbonden partij, zijn er ook partijen waarmee Delfland een samenwerking heeft. Bij deze partijen is wel sprake van een financieel belang, maar ontbreekt het directe bestuurlijke belang. Bijvoorbeeld omdat de partij waarmee we samenwerken een stichting is. Een andere mogelijkheid is dat een derde partij bijvoorbeeld aandeelhouder of bestuurder is van een achterliggende en daarmee indirect verbonden partij. Hoewel er in voorkomende gevallen volgens de definitie dus geen sprake is van een verbonden partij, is het bestaan van een financieel belang reden genoeg om ook aan deze samenwerkingsverbanden aandacht te besteden.

In bijlage 3 Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden staat een overzicht van de voor Delfland relevante verbonden partijen en samenwerkingsverbanden.

5. Investeringsramingen

De assetmanagers toetsten de investeringsramingen voor 2024 op realisme en haalbaarheid in de planvorming en uitvoering. Uitgangspunt voor de ramingen is de stand van zaken voor de voortgang van de projecten uit de bestuursrapportage 2023. Vanuit dat vertrekpunt stelden we de ramingen voor 2024 en volgende jaren op.

Programma	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Waterkeringen en waterbewustzijn	5,9	9,0	8,7	14,0	13,5	12,0	12,0
Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding	1,4	1,6	2,3	3,0	3,0	3,0	2,0
Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	3,8	6,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Waterketen en circulariteit	6,7	8,0	14,0	15,2	15,0	15,0	15,0
Organisatie en bedrijfsvoering	0,2	0,0	2,9	2,7	2,7	1,0	1,0
Subtotaal exclusief De Nieuwe Groote Lucht	18,0	24,6	32,9	39,9	39,2	36,0	35,0
Waterketen Nieuwe Groote Lucht	0,0	0,8	3,9	8,1	9,9	114,5	105,6
Totaal	18,0	25,4	36,8	48,0	49,1	150,5	140,6

6. Exploitatierekening

6.1 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten

Kosten

EMU-omschrijving (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Externe rentelasten	29.453	28.507	24.356	23.821	24.346	24.757	25.766
Afschrijvingen van activa	42.400	40.224	39.577	39.586	40.287	43.110	46.851
Salarissen huidig personeel en bestuurders	36.745	47.744	52.731	54.771	56.171	57.671	59.271
Sociale premies	10.842	12.038	15.021	15.021	15.021	15.021	15.021
Overige personeelslasten	2.200	2.601	3.351	3.301	3.201	3.201	3.201
Personeel van derden	13.913	7.705	8.760	8.504	8.204	8.204	8.204
Duurzame gebruiksgoederen	6.379	5.607	5.164	5.079	5.149	5.064	5.064
Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	132	89	118	118	118	118	118
Energie	3.419	3.056	5.309	5.004	4.689	4.689	4.689
Huren en rechten	83	83	83	83	83	83	83
Leasebetalingen	52.325	61.930	64.481	65.982	67.524	69.112	70.724
Pachten en erfpachten	3	4	4	4	4	4	4
Verzekeringen	417	450	501	501	501	501	501
Belastingen	3.014	2.552	2.194	2.194	2.194	2.194	2.194
Onderhoud door derden	8.548	27.176	19.341	20.510	20.848	21.036	21.061
Overige diensten door derden	40.864	38.776	48.014	50.985	52.455	52.892	53.860
Bijdragen aan bedrijven	782	1.131	506	506	606	806	506
Bijdragen aan Rijk	11.873	11.592	12.100	11.200	11.100	13.000	13.500
Bijdragen aan overheden	9.299	10.211	10.892	13.980	11.625	11.908	12.280
Bijdragen aan overige	2.652	-588	560	645	545	530	530
Toevoegingen aan voorzieningen	87	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	100	-1.630	-420	-420	-420	-420
Totaal kosten (a)	275.431	300.989	311.434	321.377	324.252	333.481	343.009

Externe rentelasten en afschrijvingen van activa

De kapitaallasten bestaan uit rentekosten en afschrijvingen. De afschrijvingen in de begroting baseren wij op (1) de projecten die tot en met 31 december 2023 zijn geactiveerd en (2) de actualisatie van de nog te activeren projecten tot en met 2028.

Voor de toe te rekenen rente aan de diverse programmalijnen hanteren wij een omslagpercentage van 3,5%. Dit percentage is gebaseerd op de gemiddelde rentevoet van onze langlopende leningenportefeuille. In dit omslagpercentage is op begrotingsbasis geen rekening gehouden met de verwachte renteopbrengsten van € 2,5 miljoen van ons tijdelijk liquiditeitsoverschot. In de begroting 2024 is dit bedrag als renteresultaat in het programma Financiering verantwoord.

De afwijking van de kapitaallasten tussen de begroting 2023 en de begroting 2024 in de diverse programmalijnen betreffen met name verschuivingen tussen de diverse programmalijnen als gevolg van de actualisatie van de reeds geactiveerde en nog te activeren projecten.

In totaal is in de begroting 2024 sprake van een daling van de kapitaallasten met afgerond € 4,8 miljoen ten opzichte van de begroting 2023. Deze daling betreft € 0,7 miljoen lagere

afschrijvingen en € 4,1 lagere rentekosten. Dit komt enerzijds door aflossingen op langlopende geldleningen en anderzijds door rentebaten op ons tijdelijk liquiditeitsoverschot.

Personeelskosten (salarissen, sociale lasten) en personeel van derden

De personeelskosten stijgen door nominale ontwikkeling (cao). Deze toename bedraagt 4% ten opzichte van 2023. Daarnaast neemt de formatie toe. Enerzijds komt dit door de intensivering van beleid (bijvoorbeeld waterkwaliteit) en inrichting van de projectorganisatie voor de nieuwe De Groote Lucht (waarvan een deel van de loonkosten wordt geactiveerd). Anderzijds komt dit door de omzetting van personeel van derden naar personeel in loondienst. De kosten van personeel van derden stijgt in 2024 onder andere door de inflatie.

Energiekosten

Deze post betreft het energiegebruik in eigen installaties. Door het aflopen van een aantal energiecontracten stijgen de energielasten.

Leasebetalingen

Dit betreft de dienstverleningsovereenkomst met Delfluent voor het beheer en onderhoud van Harnaspolder en Houtrust. De fee voor de dienstverlening stijgt nominaal met 2,4% per jaar. Daarnaast wordt de fee beïnvloed door prijzen van energie en grondstoffen (chemicaliën). De energiekosten zijn met ongeveer € 3,1 miljoen gedaald. De energieopslag is om die reden met € 2 per vervuilingseenheid verlaagd. Daarentegen zorgt de inflatie, bijvoorbeeld ten aanzien van de kosten van chemicaliën voor opwaartse druk.

Onderhoud door derden en overige diensten door derden

Tussen deze twee posten vond een verschuiving plaats, waardoor het lijkt dat de ene post fors toeneemt en de ander afneemt. Per saldo is de stijging van 2023 naar 2024 beperkt. In de post Overige diensten door derden zijn tevens de hogere kosten voor loonontwikkeling en inflatie meerjarig opgenomen.

Onvoorzien

In 2024 is een stelpost van € 1 miljoen opgenomen als taakstelling voor de waterketen. Dit is één van de dekkingskeuzen om de oplopende kosten waar mogelijk te beperken. Gedurende het jaar wordt bekeken waar een besparing mogelijk is binnen de waterketen.

Opbrengsten

EMU-omschrijving (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Externe rentebaten	543	0	0	0	0	0	0
Dividend	689	827	827	827	827	827	827
Baten i.v.m. salarissen en sociale lasten	350	500	500	500	500	500	500
Uitlening van personeel	505	293	411	411	411	411	411
Verkoop van grond	741	500	300	250	200	200	200
Verkoop van duurzame goederen	15	0	0	0	0	0	0
Verkoop van overige goederen	15.872	6.010	7.408	6.128	5.708	5.708	5.708
Opbrengst uit grond en water	217	315	323	323	323	323	278
Huuropbrengst uit overige eigendommen	250	180	180	180	180	180	180
Diensten voor derden	16.842	17.055	18.993	18.986	18.979	18.974	18.974
Bijdragen van overheden	857	3.272	1.993	1.778	1.723	1.171	1.171
Bijdragen van overige	178	50	50	50	50	50	50
Waterschapsbelastingen totaal	250.968	277.739	298.195	311.470	325.333	339.743	351.643
Oninbaar/kwijtschelding	-7.736	-9.949	-11.223	-11.542	-11.980	-12.455	-12.732
Financiering en geactiveerde lasten	0	3.497	2.510	2.498	2.466	2.466	2.466
Totaalopbrengsten (b)	280.291	300.289	320.467	331.858	344.719	358.098	369.675

Verkoop van overige

In de bestuursrapportage 2023 zijn de opbrengsten door verkoop van groengas en duurzaamheidscertificaten naar beneden bijgesteld tot een bedrag van € 6,0 miljoen. Voor 2024 wordt verwacht dat de opbrengsten hoger uitvallen.

Financiering en geactiveerde lasten

Voor de nieuw te bouwen De Groote Lucht worden de uren geactiveerd (van zowel eigen personeel als personeel van derden), die de interne organisatie voor dit project maakt. Vanaf 2024 worden de kosten verantwoord onder de personeelskosten; de dekking (geactiveerde lasten) wordt op deze post verwerkt.

De financiering betreft de doorbelasting van de rentekosten (en baten) aan de diverse activa. Normaliter is dit budgetneutraal. In 2023 was in de initiële begroting geen rekening gehouden met rentebaten op het schatkistbankieren. Deze baten zijn in de Burap 2023 opgenomen, maar konden niet meer worden toegerekend aan de diverse activa. Hierdoor staat in 2023 een rentebate van € 3,5 miljoen verantwoord.

Bestemming exploitatieresultaat voor en na mutaties reserves

Het totaal aan kosten en opbrengsten levert een exploitatieresultaat op voor bestemming. Vervolgens worden de reserves gemuteerd (onttrekkingen zoals tariefdeemping en stortingen zoals reservering toekomstige kapitaallasten) en krijgen we een exploitatieresultaat na bestemming. In de begroting en meerjarenraming dient het exploitatieresultaat na bestemming nul (0) te zijn.

EMU-omschrijving (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal kosten (a)	275.431	300.989	311.434	321.377	324.252	333.481	343.009
Totaalopbrengsten (b)	280.291	300.289	320.467	331.858	344.719	358.098	369.675
Exploitatieresultaat voor bestemming (a-b) *	-4.860	700	-9.034	-10.481	-20.467	-24.617	-26.666
Toevoegingen aan reserves	7.958	12.214	14.284	16.156	21.727	25.917	30.416
Onttrekkingen aan reserves	-12.063	-12.914	-5.250	-5.675	-1.260	-1.300	-3.750
Resultaat na bestemming	-8.965	0	0	0	0	0	0

* Een minteken voor het exploitatieresultaat betekent dat er meer opbrengsten zijn dan kosten.

6.2 Exploitatierekening per programma per taak

De volgende tabel geeft de verdeling weer van de exploitatiesaldi van de programma's naar de hoofdtaken watersysteembeheer (WS) en zuiveringsbeheer (ZB). Deze verdeling is gebaseerd op de toerekening van de kosten volgens de voorgeschreven begrotingsstructuur van beleids- en beheersproducten (BBP-structuur). De kostenverdeling wordt conform de nota systematiek kostenverdeling toegepast.

Het exploitatieresultaat voor bestemming is het saldo van de netto kosten en de belastingopbrengsten. Dit resulteert in een nadelig resultaat of een voordelig resultaat (bedragen met een minteken zijn een voordelig resultaat). Vervolgens vinden reservemutaties plaats. Mutaties bestaan uit onttrekkingen, zoals voor de tariefdeemping, en stortingen, zoals voor toekomstige kapitaallasten.

Programma	Begroting 2024			Raming 2025			Raming 2026		
	WS	ZB	Totaal	WS	ZB	Totaal	WS	ZB	Totaal
Waterkeringen	34,6	0,0	34,6	34,9	0,0	34,9	35,6	0,0	35,6
Waterkwaliteit	19,6	0,0	19,6	20,9	0,0	20,9	21,5	0,0	21,5
Waterkwantiteit	53,1	0,2	53,2	58,1	0,2	58,3	55,4	0,2	55,6
Waterketen	0,1	144,6	144,7	0,1	148,1	148,2	0,2	151,6	151,7
Financiën	-124,0	-156,9	-280,9	-127,8	-165,6	-293,4	-131,1	-174,8	-305,9
Organisatie en bedrijfsvoering	17,5	2,2	19,7	18,2	2,4	20,6	18,6	2,5	21,1
Resultaat voor bestemming	1,0	-10,0	-9,0	4,4	-14,9	-10,5	0,1	-20,6	-20,5
Toevoegingen aan reserves	0,9	13,4	14,3	1,1	15,2	16,3	1,2	20,7	21,9
Onttrekkingen aan reserves	-1,8	-3,4	-5,3	-5,5	-0,3	-5,8	-1,3	-0,1	-1,4
Resultaat na bestemming	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Programma	Raming 2027			Raming 2028		
	WS	ZB	Totaal	WS	ZB	Totaal
Waterkeringen	41,2	0,0	41,2	41,9	0,0	41,9
Waterkwaliteit	22,4	0,0	22,4	22,5	0,0	22,5
Waterkwantiteit	55,5	0,2	55,7	54,2	0,2	54,3
Waterketen	0,2	156,6	156,8	0,2	162,9	163,1
Financiën	-136,7	-183,8	-320,5	-136,7	-191,4	-328,1
Organisatie en bedrijfsvoering	17,2	2,6	19,9	17,2	2,4	19,6
Resultaat voor bestemming	-0,2	-24,4	-24,5	-0,7	-25,9	-26,7
Toevoegingen aan reserves	1,2	24,9	26,1	1,0	29,4	30,4
Onttrekkingen aan reserves	-1,0	-0,5	-1,5	-0,3	-3,5	-3,8
Resultaat na bestemming	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7. Balans en reserves

7.1 Balans

Hieronder geven we vereenvoudigd de meerjarige balans weer.

Balans (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Vaste activa	741.349	732.725	729.948	738.328	747.097	854.534	948.316
Rekening-courant	92.143	60.552	32.573	0	0	0	0
Kortlopende vorderingen	20.743	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal activa	854.235	813.277	782.521	758.328	767.097	874.534	968.316
Reserves	158.967	158.267	167.300	177.781	198.248	222.865	249.532
Voorzieningen	385	0	0	0	0	0	0
Rekening-courant	0	0	0	15.164	42.899	146.413	263.985
Opgenomen geldleningen	470.588	450.588	430.588	400.588	380.588	380.588	352.088
PPS-lening	174.650	154.423	134.633	114.795	95.362	74.668	52.711
Netto vlottende schulden	49.645	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal passiva	854.235	813.277	782.521	758.328	767.097	874.534	968.316

Toelichting

- De vaste activa is de som van de boekwaarde (waarde investering minus de afschrijvingen) van in gebruik zijnde activa en onderhanden werken.
- De verwachting is dat het saldo op de rekening-courant na 2024 negatief wordt. In 2027 komt het saldo onder de kasgeldlimiet van € 76.622 (het saldo dat we negatief mogen staan).

De oorzaak voor het negatieve saldo zijn tweeledig: in 2024 tot en met 2027 wordt van de bestaande leningenportefeuille € 150 miljoen afgelost (zie aan de passivazijde de afname van de regels Opgenomen geldleningen en PPS-lening). Als we 2023 (€ 40 miljoen) en 2028 (€ 50 miljoen) erbij optellen, komen we zelfs uit op € 240 miljoen. Daarnaast is de verwachting dat vanaf 2027 de realisatie van de nieuwe De Groote Lucht start. Eerst met de grondaankoop en het bouwrijp maken om vervolgens de installatie te gaan bouwen. Dat brengt grote investeringen met zich mee die doorlopen tot na deze meerjarenraming. Wij zullen nieuwe leningen afsluiten.

- De kortlopende vorderingen en de netto vlottende schulden zijn constant gehouden in het overzicht.
- Het voordelig resultaat van enig jaar wordt toegevoegd aan de reserves.
- De voorzieningen worden niet begroot. De dotaties en onttrekkingen worden met het opstellen van de jaarrekening bepaald.

7.2 Reserves

Reserves per 31 december (bedragen * € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
<i>Algemene reserves</i>							
Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600
Algemene reserve weerstandsvermogen zuivering	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400
Algemene reserve vrij inzetbaar	5.548	2.015	765	265	5	5	5
Totaal algemene reserves	40.548	37.015	35.765	35.265	35.005	35.005	35.005
<i>Egalisatiereserves</i>							
Kostenegalisatiereserve watersysteem	350	-	-	-	-	-	-
Kostenegalisatiereserve zuiveringssysteem	700	-	-	-	-	-	-
Tariefdempingreserve watersysteem	5.077	5.540	4.340	2.090	1.090	290	40
Tariefdempingreserve zuiveringssysteem	6.660	6.830	4.030	4.030	4.030	3.530	30
Tariefegalisatiereserve watersysteem	-	-	400	-100	-150	-150	-
Tariefegalisatiereserve zuiveringssysteem	-	-	-	-	-	-	-
Totaal egalisatiereserves	12.787	12.371	8.771	6.421	5.271	3.821	71
<i>Overige bestemmingsreserves</i>							
Reserve Zoetwaterfabriek	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197
Egalisatiereserve AWZI Harnaspolder	29.159	34.373	42.905	51.438	59.970	68.503	77.035
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	22.248	22.248	22.748	20.923	22.073	23.223	24.223
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem	44.063	51.063	55.914	62.537	74.732	91.117	112.000
Totaal bestemmingsreserves	96.667	108.881	122.764	136.095	157.972	184.039	214.456
Totaal reserves	150.002	158.267	167.300	177.781	198.248	222.865	249.532

Algemene reserves

Het weerstandsvermogen blijft ongewijzigd, zolang de bestaande en nieuwe risico's geen aanleiding vormen tot het aanpassen van dat vermogen (zie paragraaf 4.4 voor Risico's en weerstandvermogen).

Uit de algemene reserve wordt sinds 2023 onttrokken om de kosten van het project Digitale transformatie te dekken. Dit loopt tot en met 2026. Dan is de reserve bijna uitgeput.

Egalisatiereserves

De twee reserves voor tariefdemping zetten we de komende jaren in om de stijging van de tarieven van beide taken enerzijds te dempen en anderzijds gelijkmatig te laten ontwikkelen. De huidige middelen zetten we tot en met 2028 volledig in.

Vanuit het coalitieakkoord 2023-2027 wordt per jaar € 3 miljoen extra beschikbaar gesteld voor waterkwaliteit. Voor 2024 hebben we een programmering gemaakt ter waarde van

€ 2,6 miljoen. Het restant van € 0,4 miljoen wordt gestort in de tariefegaliseringsreserve watersysteem zodat het beschikbaar blijft voor het programma en kan worden ingezet gedurende deze bestuursperiode.

Overige bestemmingsreserves

Egaliseringsreserve AWZI Harnaschpolder

Door de in 2016 tot stand gekomen herfinanciering van de PPS is vanaf 2016 tot en met 2030 een jaarlijks voordeel ontstaan en over de jaren 2031, 2032 en 2033 een nadeel. In verband daarmee is in 2016 een egaliseringsreserve AWZI Harnaschpolder ingesteld. Als gevolg hiervan is afgesproken om tot en met 2030 jaarlijks € 5,2 miljoen te storten in de egaliseringsreserve AWZI Harnaschpolder. Vervolgens zal in 2031 tot en met 2033 kapitaal aan de reserve worden onttrokken om de hogere lasten te compenseren.

Volgens de huidige verwachtingen komen de kosten in 2031 tot en met 2033 hoger uit dan waarmee in 2016 rekening is gehouden. Dat betekent dat de jaarlijkse reservering van € 5,2 miljoen onvoldoende zal zijn. Om straks de hogere kosten te kunnen dekken, wordt met ingang van 2024 de jaarlijkse storting verhoogd naar € 8,5 miljoen.

Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem

Om de kapitaallasten van toekomstige investeringen in het watersysteem te kunnen dekken, wordt de reserve de komende jaren aangevuld.

Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem

Voor het zuiveringssysteem staan grote investeringen op stapel: de nieuwe De Groote Lucht en de Europese Richtlijnen voor Stedelijk Afvalwater. De exacte omvang is voor beide onderwerpen nog niet bekend, maar de verwachting is dat de investeringsopgaven honderden miljoenen aan investeringen met zich meebrengen. De Europese richtlijnen moeten nog worden vastgesteld. Daarna moet worden bepaald welke investeringen de richtlijnen vergen. Voor de nieuwe De Groote Lucht worden de komende twee jaar de investeringsplannen verder uitgewerkt.

Ongeacht de hoogte weten we dat de heffingen hierdoor gaan stijgen. Met name die van zuivering. Met ingang van 2024 wordt jaarlijks een extra opslag op het zuiveringstarief gedaan om (a) een buffer op te bouwen, (b) bestaande leningen af te kunnen lossen en (c) de tariefstijging gelijkmatig te laten ontwikkelen (zie paragraaf 3.5.4 Waterschapsbelastingen).

8. Bijlagen

1. Lijst van begrippen en afkortingen

Activa	Overzicht van bezittingen en vorderingen op de balans.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De jaarlijkse afschrijving brengt de waardevermindering van het actief tot uitdrukking. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening, samen met de toegerekende rente (samen ook wel kapitaallasten genoemd).
Aquon	Het gezamenlijke onderzoeksinstituut voor waterkwaliteit van negen waterschappen, waaronder Delfland.
Areaal	(Ook belastingareaal). Het aantal huishoudens en bedrijven in het beheergebied die belastingplichtig is.
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWZI	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
Balans	Overzicht van bezittingen en vorderingen (activa) en vermogen en schulden (passiva).
BBVW	Het Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen bevat de comptabiliteitsvoorschriften voor waterschappen. Hierin staat aan welke voorwaarden begrotingen en verantwoordingen moeten voldoen. Doel is het voorleggen van eenduidige financiële stukken.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van ramingen in de begroting gedurende het jaar waarin de begroting in uitvoering is. De verenigde vergadering stelt de begrotingswijzigingen vast.
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid.
Burap	Bestuursrapportage.
Digitale transformatie	Het bieden van maatschappelijke meerwaarde door de verandering van producten, diensten, werkprocessen, cultuur en mensen, gedreven en ondersteund door informatievoorziening en techniek.
DGL	De Groote Lucht.
Dotatie	Toevoeging aan een reserve of voorziening.
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet.
E.V.	Eigen vermogen. Dat deel van het vermogen dat in eigen bezit is. Op de balans zijn dat aan de passiefzijde de algemene reserve, de bestemmingsreserves en een eventueel voordelig exploitatieresultaat.
Egalisatiereserve	Een aangehouden reserve voor het opvangen van schommelingen in de bedrijfsvoering of tarieven.
ESF	Ecologische sleutelfactoren.
Financiering	De wijze waarop Delfland in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geld geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan.
GR	Gemeenschappelijke regeling. Een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm, op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, tussen verschillende overheden. Het is een vorm van een zogeheten verbonden partij.
GOAW	Grensoverschrijdend afvalwater.
Handback	Op dit moment beheert Delfluent de assets van de zuiveringsinstallaties Houtrust en Harnaschpolder. Het bedrijf is

	verantwoordelijk voor de prestaties van het zuiveren conform het DBFO-contract. Vanaf 2033 komen deze assets (contractueel gezien), inclusief personeel en de bijbehorende kwaliteitssystemen, weer terug naar Delfland.
HVC	Huisvuilcentrale Noord-Holland.
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma.
Investeringsplanning	Het overzicht van alle investeringen die in de begroting zijn opgenomen en die door middel van een krediet worden gefinancierd.
IV	Informatievoorziening
Kapitaallasten	Lasten voor afschrijving en rente op activa.
Kredieten	Het beschikbaar stellen van financiële middelen door de verenigde vergadering om een investering te doen. Aan de lening wordt rente toegekend. Samen met de afschrijvingslasten vormen deze de kapitaallasten.
KRW	Europese Kaderrichtlijn Water.
KVGR	Kosten voor gemene rekening.
NAD	Netwerk Afvalwaterketen Delfland.
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied.
NSQ	Netto schuldquote. Indicator voor de omvang van de schulden ten opzichte van de opbrengsten (schuldpositie/opbrengst als percentage).
NWB	Nederlandse Waterschapsbank.
Onttrekking	Verlaging van een reserve of voorziening.
Passiva	Overzicht op de balans met eigen en vreemd vermogen.
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen, de verzamelnaam voor meer dan 6000 slecht afbreekbare stoffen.
P&C-cyclus	Planning & control-cyclus. Het proces waarbij aansturing van de organisatie plaatsvindt door doelen te formuleren, termijnen aan te geven, middelen beschikbaar te stellen, verantwoordelijken aan te wijzen, de uitvoering te volgen, de gewenste effecten te normeren, resultaten te meten en alle betrokkenen te informeren. De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van budgetten in het kader van de begrotingscyclus.
PPS	Publiek-private samenwerking. Hierbij werkt de overheid samen met marktpartijen om iets te realiseren, waarvoor bepaalde samenwerkingsvormen worden bedacht. Een voorbeeld binnen Delfland is de zuiveringsinstallatie in de Harnaschpolder.
Programmabegroting	Het overzicht van geraamde (verwachte) kosten en opbrengsten in een bepaald jaar, opgezet volgens de begrotingsvoorschriften (BBVW). De VV stelt jaarlijks de begroting in november vast. Dit wordt de primitieve begroting genoemd. In de loop van het begrotingsjaar stelt de VV hierin wijzigingen vast. Daarom wijkt de uiteindelijke begroting per 31 december af van de primitieve begroting. De begroting wordt ingedeeld in een aantal programma's waarbinnen de doelstellingen zijn geformuleerd die veelal voortvloeien uit het coalitieakkoord.
RBG	De Regionale Belasting Groep. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen.
SGBP-3	Derde Stroomgebiedsbeheerplan (2022-2027).
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer, het kenniscentrum van

	de Nederlandse waterschappen en provincies.
Subsidie	Een bijdrage van een derde om een bepaalde activiteit te ondersteunen. De verstrekker ervan stelt meestal voorwaarden aan de besteding en verantwoording van de subsidiegelden.
Treasury	Het beheer van geldstromen, zoals het aantrekken of (tijdelijk) wegzetten van gelden.
TRCF	Total Recordable Case Frequency. Het aantal meldingsplichtige ongelukken per 1 miljoen gewerkte uren.
V.V.	Vreemd vermogen. Dat deel van de passiefzijde van de balans dat geen eigen vermogen is. Dat zijn voorzieningen, leningen en openstaande crediteuren.
VV	Verenigde vergadering, het Algemeen Bestuur van een waterschap.
Weerstandsvermogen	Het vermogen om ook in ongunstige tijden activiteiten te kunnen voortzetten.
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden.
Wet hof	Wet houdbare overheidsfinanciën.
WOO	Wet open overheid
ZH-PLG	Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied

2. Delfland in kengetallen

Karakteristiek	Aantal	Eenheid
Oppervlakte van het gebied van Delfland	408	km ²
Aantal inwoners	1,25	miljoen
Aantal gemeenten (gedeeltelijk) binnen Delfland	14	
Aantal huishoudens	544.000	
Hectare wegen	4.650	ha
Exploitatiekosten	311	miljoen €
Exploitatie opbrengsten	320	miljoen €
Exploitatieresultaat	9,0	miljoen €
Investeringsvolume	36,8	miljoen €
Langlopende leningen	451	miljoen €
PPS-langlopende leningen	154	miljoen €
Watergangen in beheer	4.325	km
Primaire watergangen	1.190	km
Secundaire watergangen	3.103	km
Polderwater	3.676	km
Boezemwater	617	km
Oppervlakte boezem	779	ha
Aantal glastuinbouwbedrijven	1.432	
Areaal glastuinbouwbedrijven	3.345	ha
Aantal vispassages	26	
Aantal zwemwaterlocaties	13	
Areaal natte ecologische zones	49	ha
Aantal boezemgemalen	8	
Aantal inlaatgemalen	2	
Aantal circulatiegemalen	2	
Aantal poldergemalen	170	
Aantal mobiele pompen permanent geplaatst	6	
Aantal sluizen in beheer	9	
Aantal automatische stuwen	151	
Aantal stuwen	1.834	
Aantal windmolens	5	
Aantal polders	81	
Aantal peilschalen	700	
Lengte primaire waterkering	55	km
Lengte regionale waterkering	435	km
Lengte overige keringen	203	km
Aantal afvalwaterzuiveringsinstallaties	4	
Aantal rioolpersgemalen	35	
Aantal riooloverstorten	719	
Productie biogas *	13,2	miljoen m ³
Aantal slibvergistingsinstallaties	4	
Lengte (riool)persleidingen	175	km

* Dit betreft de realisatie in 2022

3. Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen

Partij	Ingangs datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang	Overige informatie
Nederlandse Waterschapsbank N.V. te Den Haag	1954	Bezit 755 aandelen A en 60 aandelen B. De nominale waarde van deze aandelen bedraagt totaal € 114.425. E.V. eind 2022 € 2,0 miljard V.V. eind 2022: € 80,0 miljard.	Het verzorgen van het betalingsverkeer, de financiering en het uitkeren van dividend dragen bij aan de beleidsdoelstelling 'een duurzaam financieel evenwicht'.	Deelname aan de algemene vergadering van aandeelhouders. Ieder aandeel A geeft recht op 1 stem en ieder aandeel B geeft recht op 4 stemmen.	In 2023 is een bedrag van € 827.000 wegens dividend 2022 beschikbaar gesteld.
Slibverwerking (GR) te Rotterdam	1 januari 2010	13,9% participatie in de GR. GR houdt 16,9% van de aandelen in het kapitaal van NV Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). De GR ontvangt jaarlijks een garant-stellingsprovisie van HVC en betaalt deze door aan de acht deelnemende waterschappen. E.V. eind 2022: € 196,2 miljoen V.V. eind 2022: € 784,9 miljoen	Delfland optimaliseert de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transporteren, zuiveren en slib verwerken.	Namens Delfland heeft één hoogheemraad zitting in zowel het algemeen als het dagelijks bestuur van de GR.	De garantstelling voor de GR (Delfland 13,9%) stijgt van € 63,6 miljoen in 2024 naar € 96,6 miljoen in 2025 door de investering in de slibdroog-installatie.
Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V. te Naaldwijk	16 mei 2002	Sinds 2002 is het belang gemaximeerd op € 903.023, sinds 2014 volgestort en op basis van in 2015 gemaakte afspraken (Allonge) is dit 2% van het eigen vermogen. De waardering bedroeg per 31-12-2020 € 401.000 op de balans van Delfland. Ten opzichte van de inbreng is in voorgaande jaren verlies genomen. E.V. eind 2022: € 9,2 miljoen V.V. eind 2022: € 29,1 miljoen	Het in de planvormingsfase vanuit samenwerking zeker stellen van het waterbelang in nieuwe (woningbouw)-projecten.	Delfland is een stille vennoot. Eén hoogheemraad is lid van de raad van vennoten van de cv. Na opheffen van de bv/cv-constructie (verwacht in 2027) wordt na verrekening van winst/verlies het ingelegd vermogen aan Delfland uitgekeerd.	Het geconsolideerde negatieve resultaat van de grondexploitatie van ONW verslechtert ten opzichte van de vastgestelde grondexploitatie (norm).
Regionale Belasting Groep (GR) te Schiedam	1 januari 2010	Betaling voor de door de RBG verrichte diensten, volledig financieel aansprakelijk. De bijdrage voor 2023 bedroeg € 7,2 miljoen. E.V. eind 2022: € 5,2 miljoen	Door het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'.	Namens Delfland hebben twee hoogheemraden zitting in het algemeen bestuur van de RBG. De dijkgraaf is plaatsvervangend lid.	De RBG verwacht in de toekomst gecontroleerd verder te groeien door aansluiting van meer gemeenten. In 2022 is

Partij	Ingangs datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang	Overige informatie
		V.V. eind 2022: € 5,4 miljoen			gestart met de implementatie van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR).
Aquon (GR) te Den Bosch	1 juli 2011	Delfland is mede-eigenaar, met een aandeel van 7,7% (begroting 2023). De bijdrage van Delfland voor 2022 bedroeg in totaal € 2,2 miljoen. E.V. eind 2022: € 1,7 miljoen V.V. eind 2022: € 20,0 miljoen	Verbeteren van de waterkwaliteit door gezamenlijk onderzoek.	Een hoogheemraad heeft zitting in het algemeen bestuur. De dijkgraaf is technisch voorzitter van het bestuur.	In 2022 is grond aangekocht voor de nieuwbouw in Houten. Daarnaast is de aanbesteding van de bouw in gang gezet.
Het Waterschapshuis (GR) te Amersfoort	Vanaf 2010	De bijdrage van Delfland in 2023 bedroeg € 1.443.002 (ex. btw) De bijdrage van Delfland in 2024 bedraagt €1.697.918. Deze zal nog geactualiseerd worden; in hoofdstuk 4 (deel vier) van de begroting hWh 2024 staat dat er mogelijk later aanpassingen zullen volgen in verband met de verwachte verlenging van projecten en nieuwe initiatieven. Verwacht wordt dat ook de projectenbijdrage voor Delfland zal toenemen.	Het Waterschapshuis bevordert en faciliteert de samenwerking tussen de waterschappen en binnen de sector op het gebied van informatievoorziening en draagt daarmee indirect bij aan alle strategische doelen van Delfland.	De dijkgraaf is voorzitter van het dagelijks bestuur van de GR en heeft zitting in het algemeen bestuur. Verder is Delfland vertegenwoordigd in de Opdrachtgeverstafel (OGT), Uitvoerend Overleg Tafel (UOT).	De portefeuille van Het Waterschapshuis groeit door de veranderende maatschappij en daarbij behorende eisen. Eind 2023 wordt een nieuwe strategische visie voor hWh vastgesteld.
Unie van Waterschappen (vereniging) te Den Haag	1927	Jaarlijks wordt contributie betaald aan de Unie. Voor 2023 bedroeg de contributie afgerond € 753.000. Dit is exclusief de bijdrage muskusratten die ook aan de Unie wordt betaald.	De Unie van Waterschappen brengt de belangen van alle waterschappen in Nederland samen en vertegenwoordigt deze op nationaal niveau.	In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting.	

Partij	Ingangs datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang	Overige informatie
Vereniging van Zuid-Hollandse Waterschappen te Delft	27 juli 2007	Jaarlijkse contributie € 1.500.	De overleggen van portefeuillehouder dragen bij aan het bevorderen van de goede samenwerking tussen de waterschappen onderling. Ook dragen ze bij aan het met eenduidig naar buiten treden in de contacten naar derden, waaronder de provincie.	De dijkgraaf is lid van het bestuur van de vereniging en tevens penningmeester.	
Aquaminerals B.V.	1 juli 2022	Delfland is aandeelhouder van 653 aandelen met een aanschafprijs van in totaal € 71.823. De jaarlijkse bijdrage aan Aquaminerals ter dekking van de organisatiekosten van € 5 per ton materiaal met een vaste ondergrens van 2.000 ton.	Aquaminerals onderzoekt en faciliteert bij het streven van Delfland om grondstoffen terug te winnen en duurzaam hergebruik toe te passen. Hiermee wordt bijgedragen aan beleidsdoelstellingen van de programmalijn Circulaire Economie.	De directeur Ontwikkeling neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders van Aquaminerals B.V.	

Andere samenwerkingsverbanden

Partij	Ingangsdatum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang
Delfluent, BV	2003	Dit is een publiek-private samenwerking. Wij betalen jaarlijks een fee aan Delfluent. De fee voor 2024 is begroot op € 64,4 miljoen.	Delfluent beheert en onderhoudt voor ons de afvalwaterzuiveringsinstallaties Harnaschpolder en Houtrust. Het zuiveren van afvalwater is één van de twee hoofdtaken die wij hebben. Deze samenwerkingsvorm draagt daaraan bij.	
Financiële eenheid (Overeenkomst kosten voor Gemene Rekening) te Rotterdam	1 januari 2019	Gemeenschappelijke administratie samen met Hoogheemraadschappen Schieland en de Krimpenerwaard en Rijnland. Bijdrage Delfland: 40% van de totale kosten. Voor 2023 bedroeg het aandeel voor Delfland afgerond € 969.000.	Door het volledig, tijdig en efficiënt voeren van de financiële administratie wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'.	Bestuurlijk overleg met de partners.
HVC NV, te Alkmaar	1 januari 2010	De GR Slibverwerking is aandeelhouder B in HVC. De aandeelhouders B staan 100% garant en ontvangen daarvoor een provisie. In totaal stond de GR op 31 december 2021 garant voor € 22,7 miljoen. Op basis van een vastgelegde verdeelsleutel is het aandeel van Delfland hierin 24%.		Geen: de GR Slibverwerking houdt, namens de deelnemende waterschappen, 16,9% van de aandelen in HVC. De voorzitter van de GR neemt namens de GR deel aan de aandeelhoudersvergadering van HVC.
Muskusrattenbeheer (Overeenkomst Kosten voor Gemene Rekening), te Houten	1 januari 2012	Bijdrage van 5,3% van de totale kosten. Voor 2024 bedragen de kosten € 0,8 miljoen. Landelijke kosten voor de coördinatie van muskusratten en bestrijding van beverratten lopen via de Unie van Waterschappen.	Muskusratten-beheer is een taak van de waterschappen waarvoor Delfland de samenwerking is aangegaan met een vijftal andere waterschappen.	Bestuurlijk overleg met per waterschap één hoogheemraad.
NAD (Netwerk waterketen Delfland)	22 november 2013	Bijdrage van 14% van de totale kosten. Voor 2023 bedroegen de kosten € 63.000. Voor 2024 wordt een vergelijkbaar bedrag verwacht.	Doelmatig en toekomstbestendig transport en zuivering van stedelijk afvalwater. Transitie van een lineaire naar een circulaire waterketen.	Delfland is partner van het NAD en neemt zitting in de regiegroep van de bestuurlijke watertafel vanuit NAD.
Stowa (Stichting), te Den Haag	1 januari 1992	De reguliere jaarlijkse bijdrage bedroeg in 2023 € 552.934.		Geen; er zitten minimaal 4 en maximaal 6 waterschapsvertegenwoordigers in het bestuur van Stowa.
Alliantie Waterkracht	20 december 2021	Bijdrage van 8,5% van de kosten. Voor 2024 bedraagt dat ca. € 61.000.	Kennis delen en ophalen, gezamenlijk onderzoek doen en dergelijke inzake waterveiligheid, watersysteem, klimaatadaptatie, zuivering van	Gemiddeld twee keer per jaar is er een bestuurlijk overleg met één hoogheemraad.

Partij	Ingangs- datum	Financieel belang Delfland	Bijdrage aan de beleidsdoelstellingen/taken van Delfland	Bestuurlijk belang
			stedelijk afvalwater, etc.	
Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD)*				

* Wij zijn bezig om alle samenwerkingsvormen in kaart te brengen. De samenwerkingsvormen waar een * bij staat, zijn vlak voor oplevering van deze begroting toegevoegd aan de lijst. De ontbrekende gegevens worden in de volgende beleidsproducten waar deze lijst wordt opgenomen toegevoegd.

4. Top-risico's Waterveiligheid, Waterkwaliteit en Waterkwantiteit

Nr	Risico	Programma	Risico-niveau	Beheersmaatregelen
1	Niet halen KRW doelen	Waterkwaliteit	Zeer Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Met het derde stroomgebiedsbeheerplan van de KRW (SGBP3 2022-2027) zetten we in op meer passende doelen, voortzetting van de maatregelen uit SGBP2 en de uitvoering van nieuwe maatregelen. Delfland heeft een ambitieus maatregelenpakket, waarvan we erop vertrouwen dat we het tijdig kunnen uitvoeren. De huidige voortgang en kostenontwikkeling eisen echter dat wij meer doen en daarvoor additionele financiële middelen en menskracht inzetten. Met de begroting 2024 maken we hiervoor ruimte. Daarnaast zorgen we voor goede monitoring van de maatregelen en documentatie van de inspanningen die Delfland in de uitvoering levert. Vanwege de gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle overheden zetten we blijvend in op samenwerking met onze gebiedspartners, met name de gemeenten en omgevingsdiensten. Daarnaast werken we samen met en doen we aan beleidsbeïnvloeding bij het Rijk en de Provincie Zuid-Holland. <u>Gepland:</u> Wij zijn voornemens om de bestaande praktijk van de Delflandse vergunningverlening te toetsen. Van belang is dat de doelen van de Kaderrichtlijn Water expliciet geborgd zijn. Als dit niet zo is, dan moet Delfland dit rechtzetten door: - bestaande lozingsvergunningen te checken op juistheid, volledigheid en indien nodig aan te vullen en/of te reviseren; - ook meldingen te checken op de noodzaak tot het opstellen van een maatwerkvoorschrift; - borging van KRW in de toekomstige vergunningverlening door in de vergunning expliciet aandacht te besteden aan de KRW. NB: momenteel zijn er twee lozingsvergunningen bekend op grond waarvan op dit moment gelooft mag worden in Delflands oppervlaktewater. Vanuit de Unie van Waterschappen wordt een werkgroep opgericht om juridische beheersmaatregelen voor de KRW uit te werken. Delfland zal deelnemen aan deze werkgroep. Deze werkgroep gaat inventariseren wat de effecten kunnen zijn van het verplicht moeten aanscherpen van maatwerkvoorschriften en wat het handelingsperspectief is om dit risico te beheersen. Voor de verantwoording richting 2027 werken het Rijk en de regio gezamenlijk op stroomgebiedsniveau aan een uniforme methodiek voor dossieropbouw. Daarmee kan dit proces transparant en binnen vooraf afgestemde kaders worden uitgewerkt.
2	Dijkdoorbraak primaire waterkering	Waterveiligheid	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Preventief: 1. Aangepast Schutprotocol Buitensluis Schiedam. 2. Monitoring traject 14-3 en 14-4 op indicatoren optreden zettingsvloeiing Repressief: 3. Protocol aanvaring Grote Parksluis en aanwezigheid materieel voor uitvoeren noodmaatregelen. 4. Protocol maatregelen bij niet sluiten Keersluis Maassluis

Nr	Risico	Programma	Risico-niveau	Beheersmaatregelen
				5. Herstelprotocol Zettingsvloeïng Delflandsedijk <u>Gepland:</u> Versterking primaire waterkering vanuit het HWBP dan wel groot onderhoud vaarweg (Rijkswaterstaat)
3	Dijkdoorbraak regionale waterkeringen	Waterveiligheid	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Preventief: 1. Regulier onderhoud en inspecties. 2. Bij een groot neerslagtekort extra droogte inspectie. 3. Regulering, toezicht en handhaving. Repressief: 4. Inzet compartimenteringskeringen. 5. Protocol extreme neerslag (voormalen). 6. Noodreparaties. <u>Gepland:</u> Dijkversterkingen en groot onderhoud (preventief).
4	Lokale verontreiniging watergang	Waterkwaliteit	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> We hebben een professionele calamiteitenorganisatie waarbij we snel en adequaat handelen. De werkwijze wordt continu geëvalueerd en zo nodig aangepast. Als noodmaatregel zal de lokale verontreiniging worden geïsoleerd en verwijderd. Ook wordt ingezet op bewustwording van de risico's voor ingelanden. <u>Gepland:</u> Voor monitoring is een goede registratie van ook kleinere verontreinigingen nodig, plus inzicht in potentiële grote lozers. Deze incidenten worden in de applicatie Relieve gemeld.
5	Dienstverlening vergoeding PPS	Waterketen	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Het weerstandsvermogen wordt aangehouden om onvoorziene kosten als gevolg van optredende risico's te kunnen opvangen. In 2022 is dit risico deels gecompenseerd door een energieopslag door te belasten aan de ingezetenen. <u>Gepland:</u> De begrote dienstverleningsvergoeding 2024 is gebaseerd op een stijging van de indices van gemiddeld 2,4% over de contractperiode van 30 jaar. Delfland beoordeelt en maakt periodiek melding van dit risico aan de hand van de voortgang van de prestaties, de werkelijke ontwikkeling van de indices en de bijgestelde prognoses van Delfluent. Ambitie is het handhaven van dit niveau.
6	Ongeval tijdens werkzaamheden	Organisatie en bedrijfsvoering	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Preventief: - V&G melding via app. - Vakvolwassenheid. - Persoonlijke beschermingsmiddelen.

Nr	Risico	Programma	Risico-niveau	Beheersmaatregelen
				Repressief: - Persoonlijke beschermingsmiddelen. - Bedrijfs hulpverlening. Gepland: - Management of Change procedure. - Delfland werkvergunningen. - Veiligheidsrondes. - Leiderschap en voorbeeldgedrag (trainingen). - Volwassen veiligheidscultuur. - Levende RI&E. - Veilig en gezond werken beleid. - Veiligheidsinstructies. - Werkinstructies. - Kennis en deskundigheid (training en opleiding).
7	Explosieve groei blauwalg en kroos	Waterkwaliteit	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Kroos: Delfland heeft een kroosprotocol. Hierin staat dat we bij een bepaald zuurstofgehalte het kroos weghalen. Bij klachten meten we. Blauwalgen: Blauwalgproblemen volledig verhelpen, is niet realistisch en geen wettelijke verplichting. In het waterbeheerprogramma 2022-2027 staat over blauwalgen dat Delfland zich met partners inspent om blauwalg te bestrijden op de zwemlocaties in het gebied en als ambitie dat er slechts bij uitzondering een negatief zwemadvies is. Het is nog de vraag of die ambitie realistisch is. Vooral omdat in het Afwegingskader zwemwater, vastgesteld door de verenigde vergadering, staat dat Delfland alleen maatregelen tegen blauwalgen treft als andere partijen dat ook doen. Voor blauwalgen zijn op de korte termijn geen maatregelen gepland. Een negatief zwemadvies is de beheersmaatregel om gezondheidsklachten door blauwalgen te voorkomen. Stankoverlast: Voor het verhelpen van stankoverlast zijn momenteel geen beheersmaatregelen. Mocht er bestuurlijk discussie ontstaan, worden deze door het college heroverwogen. <u>Gepland:</u> N.v.t.
8	Wateroverlast	Waterkwantiteit	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Alle watergangen worden 2x per jaar gemaaid en gekroosd en eens in de 8 jaar gebaggerd. Voor gemalen zijn er onderhoudsplannen, worden noodpompen geplaatst en reparaties bij storing uitgevoerd. We lossen bekende knelpunten op door mee te liften met ruimtelijke ontwikkelingen en spelen in op meer extreme buien. Incidenten handelen we af via de calamiteitenorganisatie.

Nr	Risico	Programma	Risico-niveau	Beheersmaatregelen
				<u>Gepland:</u> Delfland wil in 2027 het hele beheergebied aan de provinciale normen voor wateroverlast laten voldoen. Hiertoe is een uitvoeringsprogramma opgezet in 2023. Daarnaast zet Delfland in op een waterrobuust en klimaatbestendig systeem in 2050. Hierbij wordt onder andere ingezet op het vasthouden van neerslag, voordat die in het watersysteem terechtkomt. De VV stelde in februari 2023 een lange termijn strategie voor wateroverlast vast. Deze wordt vanaf 2024 in samenwerking met andere gebiedspartners geïmplementeerd. Tot slot zorgen we voor een adequate crisisbeheersing om schade bij extreme neerslag zoveel mogelijk te voorkomen.
9	Verleggen persleidingen op aangeven derden	Waterketen	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Vroegtijdig in gesprek met gebiedsontwikkelaars, onder meer via de netwerken én via onderzoeken vanuit de inventariserende KLIC-meldingen. Duidelijk borging van ligging in tekeningen en plannen. <u>Gepland:</u> Meer juridische mogelijkheden om ongewenste ontwikkelingen te beperken, zijn gewenst en voorbereid. Daarbij is het doel met partners te komen tot een integrale afweging van maatschappelijke kosten en baten, vanuit een sterke juridische positie. De ambitie om te komen tot borging in de waterschapsverordening voor de afvalwatertransportleidingen is door het directieteam echter 'on hold' gezet. Dit betekent dat er geen beheersmaatregelen meer zijn gepland.
10	Functionele mismatch van installaties	Waterketen	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> Veel voorkomende ontwerpfouten en onvoorziene elementen worden intern teruggekoppeld. <u>Gepland:</u> Volledig documenteren van investeringsbeslissingen inclusief onzekerheden en afweging van de gevolgen ervan. Daarnaast het vastleggen van eenduidige en traceerbare eisen op een integrale en organisatiebrede systematiek. Daarnaast kunnen tools, zoals MBSE en Digital Twins helpen om complexe eisen in onderlinge relatie vooraf te bundelen. Het plan is om veelvoorkomende elementen te normeren en standaardiseren.
11	Lange-termijn systeemeisen waterketen	Waterketen	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> - Capaciteit en samenhang van huidige systemen in beeld (onder meer via hetmodel van prestatie-eisen) - Ontwikkeling programma's Duurzaam Circulair en Transitie Waterketen 2050. - Ontwikkeling Governance Waterketen. - Voorsortering op gebruik huidig systeem, via beleid afvalwatertransport en visie in NAD. <u>Gepland:</u> - Analyse van huidige systemen via Levensduuranalyses. - Analyse impact van Europese Richtlijnen Stedelijk Waterbeheer.
12	PFAS bij grondwerken	Waterveiligheid, waterkwantiteit	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> - Vooronderzoek naar aanwezigheid PFAS in grond en watergang. - Indien nodig baggerspecie afvoeren als verontreinigde grond.

Nr	Risico	Programma	Risico-niveau	Beheersmaatregelen
				<u>Gepland:</u> - Ambitie is om het risiconiveau te handhaven.
13	ICT beschikbaarheid	Organisatie en bedrijfsvoering	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> - Back-up & restore. - Redundantie van kritieke infrastructuurcomponenten. - Recoveryplannen (per kroonjuweel). - PRTG beschikbaarheidsmonitoring van ICT-componenten. <u>Gepland:</u> - Netwerksegmentatie. - Business Continuity Management. - Inregelen ITIL-processen. Het algemene volwassenheidsniveau van de huidige maatregelen op het vlak van beschikbaarheid is gemiddeld. Door het uitvoeren van de activiteiten uit het ICT Jaarplan 2023 wensen we de volwassenheid op diverse vlakken te verbeteren. Het verbeteren van belangrijke ICT-processen die hiervoor nodig zijn (ITIL), heeft aandacht vanuit het programma Basis IV op orde.
14	Veroudering zuiveringsinstallaties	Waterketen	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> De zuiveringen DGL en NWA zijn via een levensduuranalyse getoetst op vier vormen van veroudering en de mogelijkheden om toekomstbestendig te blijven voldoen aan de eisen en ambities. Daaruit zijn diverse aanpassingen gevolgd. Deze aanpassingen zijn doorgevoerd of worden nog doorgevoerd, passend bij het gebruik in de bijbehorende gebruiksperiode. <u>Gepland:</u> De zuiveringen HNP en HRT zullen ook worden beoordeeld via een levensduuranalyse. Daaruit volgen de mogelijkheden om toekomstbestendig te worden. Vervolgens zullen ook NWA en DGL opnieuw geanalyseerd moeten worden, tegen de huidige en toekomstige eisen die passen binnen de gebruiksduur.
15	ICT Vertrouwelijkheid en integriteit	Organisatie en bedrijfsvoering	Hoog	<u>Geïmplementeerd:</u> - SOC/SIEM (Security Monitoring) inclusief OT Monitoring. - IPS (Intrusion Prevention System). - Access Management via Active Directory (AD) en SSO (Single Sign On). - RBAC (Role Based Access Control) voor beheerders. - Vulnerability management op basis van Tenable. <u>Gepland:</u> - Netwerksegmentatie. - IAM (Identity & Access Management). - RBAC (Role Based Access Control) voor gebruikers. - DLP (Data Loss Prevention).
16	Lekkage persleiding	Waterketen	Medium	<u>Geïmplementeerd:</u> Aanpak bekende knelpunten plus bestrijding gevolgen persleidingbreuk via calamiteitenorganisatie.

Nr	Risico	Programma	Risico-niveau	Beheersmaatregelen
				1) Op systeemniveau wordt de mogelijkheid van redundantie meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen. 2) Er is een contract gesloten met een calamiteitenaannemer en er is reparatiemateriaal op voorraad. 3) De meest kritieke persleidingen zijn geïnspecteerd met een intelligente methodiek. Voor alle persleidingen in eigen beheer is een inspectieplan opgesteld, waarmee risico gestuurd kan worden geïnspecteerd (2021-2026). <u>Gepland:</u> Beheersmaatregelen die zich richten op preventie en/of bestrijding van de gevolgen van persleidingbreuk liggen klaar. Een opgetreden persleidingbreuk zal worden behandeld als een calamiteit. Eén mitigerende maatregel is nog in ontwikkeling (en is ON HOLD GEZET): Verbetering juridische bescherming door borging van de afvalwatertransportleidingen in de waterschapsverordening. Deze maatregel wordt voorlopig niet doorgevoerd.
17	Pandemie	Organisatie en bedrijfsvoering	Medium	<u>Geïmplementeerd:</u> Hybride werken is geïmplementeerd. <u>Gepland:</u> Nieuw ambtelijk beheersplan uitval personeel in concept opgesteld.
18	Onvoldoende zoet water beschikbaar door droogte	Watersysteem	Medium	<u>Geïmplementeerd:</u> Zoetwataeraanvoer vanuit het Brielse Meer, aangevuld met Klimaatbestendige Wataeraanvoer (KWA). Doorspoelen om verzilting tegen te gaan. <u>Gepland:</u> Blijvend inzetten op vergroten robuustheid van de wataeraanvoer. Daarnaast wordt gekeken hoe de behoefte/het gebruik aan zoet water verder omlaag kan. Verder zetten we in op maatregelen gericht op circulariteit, vasthouden van hemelwater en vergroting van het interne zoetwataeraanbod. Door actief peilbeheer wordt het risico op een te laag waterpeil verlaagd. Met het inzetten van de verdringingsreeks en bijvoorbeeld het instellen van schutbeperkingen wordt de behoefte aan zoet water tijdelijk verlaagd. Ambitie is om het risiconiveau ondanks klimaatverandering niet te laten stijgen.
19	Verplichte amovering persleidingen Den Haag	Waterketen	Medium	<u>Geïmplementeerd:</u> De jaarplanning van de gemeente Den Haag wordt afgestemd om verrassing in begroting/jaarrekening te voorkomen, maar dit is nog niet geregeld. Onzekerheid over de precieze looptijd en/of omvang. <u>Gepland:</u> - Afspraken met Den Haag moeten frequenter worden ingepland. - Een actiever beheer moet worden opgezet. - Ambitie is het risiconiveau te handhaven.

Toelichting op het benodigd weerstandsvermogen

Het benodigde weerstandsvermogen is het bedrag dat Delfland minimaal nodig heeft om onvoorziene kosten als gevolg van incidenten gedurende het komende boekjaar te kunnen opvangen. De huidige omvang van het benodigde weerstandsvermogen is € 25 miljoen.

Jaarlijks wordt berekend of, op grond van de actuele risicopositie van Delfland, dit bedrag met ten minste 95% zekerheid voldoende is om financiële schade door optredende risico's te kunnen opvangen. Dit gebeurt door middel van een Monte-Carlosimulatie. Hiervoor wordt allereerst per risico beoordeeld wat de kans is dat deze optreedt en wat de schade is bij optreden. Vervolgens wordt een selectie gemaakt van de relevante risico's voor het weerstandsvermogen. Dat wil zeggen: onverwachte gebeurtenissen met een potentiële financiële impact van € 1-100 miljoen in het komende boekjaar. Incidenten kleiner dan € 1 miljoen vangen we op binnen de exploitatiebegroting. Incidenten groter dan € 100 miljoen overstijgen de draagkracht van Delfland en maken een beroep op landelijke regelingen noodzakelijk. Ook niet meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen voor 2024 zijn (1) structurele of anderszins voorspelbare kosten die verband houden met de top-risico's en (2) kosten die pas na afloop van het komende boekjaar worden verwacht, omdat het risico een effect op de lange termijn heeft.

Op basis van de geselecteerde risico's en de geschatte kans en impact wordt een statistische simulatie uitgevoerd. Hierbij wordt de financiële schade berekend voor tienduizend verschillende scenario's, waarin combinaties van risico's optreden. Dit levert een kansverdeling op, op basis waarvan uitspraken te doen zijn over de mate van zekerheid dat het benodigde weerstandsvermogen van € 25 miljoen inderdaad voldoende zal zijn om financiële schade als gevolg van optredende risico's te kunnen opvangen. Voor 2024 bedraagt het zekerheidspercentage bij een weerstandsvermogen van € 25 miljoen 99,1%. Daarmee ligt dit percentage ruim boven het minimale betrouwbaarheidsinterval van 95%.

Tot slot vindt nog een beoordeling plaats op grond van de ratio tussen enerzijds het beschikbare weerstandsvermogen en anderzijds het benodigde weerstandsvermogen. Dit noemen we de ratio weerstandsvermogen. Wij streven naar een ratio van tussen de 1,0 en 1,4.

5. Overzicht Prestatie indicatoren 2022-2028

In onderstaand overzicht zijn alle prestatie-indicatoren weergegeven.

Het jaar 2022 betreft de gerealiseerde waarden in 2022. Het jaar 2023 betreft de bijgestelde prognose uit de Burap 2023. De jaren 2024 tot en met 2028 betreffen ramingen van de streefwaarden.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Programmalijn waterkeringen							
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	87%	87%	87%¹	87%	87%	87%	87%
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	87%	87%	73%²	75%	77%	78%	80%
Programmalijn waterkwaliteit							
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,3 & 2,0 mg/l	2,2 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l
2) ESF's: aantal verbeterstappen m.b.t. de 8 ESF's in de KRW-waterlichamen	14	6	6 ³	6	6	7	Pm
3) Toxiciteit: percentage metingen pesticiden dat geen belemmeringen geeft voor ecologie	92	94	96	98	99	100	100
Programmalijn recreatief medegebruik							
Maximaal aantal locaties met een negatief zwemadvies van meer dan 3 weken	6	6	5	4	3	3	3
Programmalijn waterkwantiteit							
Voldoet aan normering voor inundatie in hectare	40.022 (98,7%)	40.050 (98,7%)	40.200 (99,0%)	40.325 (99,3%)	40.450 (99,7%)	40.600 (100%)	40.600 (100%)
Programmalijn waterketen							
Verwijderingsrendement stikstof	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Verwijderingsrendement fosfaat	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Programmalijn energie- en klimaatneutraal							
Ergieneutraal ⁴	96,8%	97,6%	98,2%	98,4%	98,6%	100%	100%
Hoeveelheid CO2-uitstoot (in tonnen, inclusief methaan en lachgas) ⁴	58.838	58.550	58.350	57.750	57.550	53.500	50.000
Programmalijn circulaire economie							
Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten ⁵	3%	5%	7%	10%	12%	15%	205
Programmalijn financiën							
Netto-schuldquote (schuldpositie gerelateerd aan omzet)	231%	202%	184%	176%	165%	182%	195%
Kapitaallasten als % van de totale lasten	25%	23%	21%	20%	20%	20%	21%
Vrije kasstroom in € 1 miljoen	23,1	-31,2	-28	-47,7	-27,7	-103,5	-117,6
Programmalijn informatievoorziening							
Mate van cyberweerbaarheid ⁶	-	13-16	16-18	16-18	18-20	18-20	18-20
Programmalijn regulering en dienstverlening							
De vergunningen worden binnen de wettelijke termijn van meestal 8 weken verstrekt	95%	95%	95%	95%	95%	95%	95%

Prestatie-indicatoren	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Programmalijn communicatie							
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland	-7	7,5	7,6	7,7	7,8	7,9	8,0
Programmalijn personeel							
Werkgeverschap ⁸	n.v.t.	7,3	n.v.t.	7,5	n.v.t.	7,6	n.v.t.
TRCF ⁹	2,5	2,5	2,3	2,1	1,9	1,7	1,5

1. Op dit moment is nog niet bekend binnen welke termijn de Delflandsedijk wordt versterkt. De landelijke ambitie is dat alle primaire waterkeringen in 2050 aan de norm voldoen.
2. Als gevolg van de verwachte nieuwe opgave uit de toetsing van regionale waterkeringen is de streefwaarde 2024 lager dan 2023.
3. De prestatie-indicator ESF's (ecologische sleutelfactoren) voor de ecologie is gebaseerd op het aantal benodigde verbeterstappen om de ecologie op orde te krijgen. Op basis van de prognose uit het KRW-programma werd uitgegaan van 84 benodigde verbeterstappen. Deze prognose is in 2023 bijgesteld, omdat het effect van de doelaanpassing voor Stroomgebiedbeheerplan3 (SGBP3) is verwerkt. Op basis hiervan zijn vanaf 2022 38 verbeterstappen nodig tot en met 2027. Dat betekent voor 2024 tot en met 2027 iets meer dan 6 verbeterstappen per jaar in plaats van 14.
4. De gerealiseerde waarden 2022 zijn gebaseerd op de methodiek van de Klimaatmonitor.
5. Dit is een nieuwe PI. Het percentage 2022 is berekend en is niet eerder in andere beleidsdocumenten gerapporteerd.
6. Dit betreft een nieuwe PI, die voor het eerst in de begroting 2024 is opgenomen. Deze PI is al sinds medio 2022 intern in gebruik.
7. In 2022 is het klanttevredenheidsonderzoek niet uitgevoerd.
8. Voor werkgeverschap houden wij 1 x per 2 jaar een waterschapsbreed sectoraal medewerkersonderzoek.
9. TRCF (Total Recordable Case Frequency) = de mate van veiligheid in de organisatie uitgedrukt in het aantal ongelukken per miljoen gewerkte uren.

6. Portefeuilles Dijkgraaf en Hoogheemraden Delfland 2023-2027

Waterketen	Waterveiligheid & Financiën	Waterkwantiteit	Waterkwaliteit	Dijkgraaf
Bestuursleden				
Robert Tieman 1^e loco-dijkgraaf rtieman@hhdelfland.nl 06 - 50 09 31 00	Peter Ouwendijk 2^e loco-dijkgraaf pouwendijk@hhdelfland.nl 06 - 20 60 28 82	Manita Koop 3^e loco-dijkgraaf mkoop@hhdelfland.nl 06 - 20 97 25 00	Stijn van Boxmeer 4^e loco-dijkgraaf svanboxmeer@hhdelfland.nl 06 - 50 09 98 48	Piet-Hein Daverveldt dijkgraaf pdaverveldt@hhdelfland.nl 06 - 15 07 83 37
Inhoudelijke taken & Projecten				
• Rioolwaterzuivering en slibverwerking • Grondstoffen • Realisatie Nieuwe Groote Lucht • Transitie waterketen en Richtlijn stedelijk afvalwater	• Planning-en-controlcyclus • Financieel beleid • Vastgoed • Waterkeringen inclusief kust • Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)	• Peilbeheer inclusief bijbehorende kunstwerken • Grondwater en bodemdaling • Cultureel erfgoed	• Ecologische en chemische waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water en overig water) • Zwemwater	• Algehele coördinatie, voorzitter VV en D&H • Bestuurlijke samenwerking & vernieuwing inclusief Bestuurlijk Ambtelijk Samenspel • Crisisbeheersing • Organisatie • Governance waterketen (toekomst PPS)
Coördinatie				
• Duurzaamheid en circulariteit	• Waterbewustzijn en gedrags-beïnvloeding • Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk Gebied (NPLG/ZH-PLG)	• Klimaatadaptatie en hemelwater • Droogte en zoetwatervoorziening • Woningbouwopgave ZH 2030 • Drinkwaterbedrijven	• Biodiversiteit (flora en fauna, kroos, exoten) • Recreatief medegebruik inclusief vaarwegbeheer • Ruimtelijke puzzel ZH • Watervisie en ruimtelijke plannen • Internationaal • Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Delflands Groen	• Digitale transformatie en cybersecurity • Innovatie • Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) • Waterschapsverordening • Waterbeheerprogramma • Subsidies • Communicatie en educatie
Bestuurlijke Netwerken				
• Commissie Waterketens en Emissies (CWE) • Netwerk Waterketen Delfland/ Rotterdamse Samenwerking in de Afvalwaterketen (NAD/ROSA) • Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking/ HVC • Regionale Energiestrategie (RES)	• Commissie Bestuurszaken, Communicatie & Financiën (CBCF) • Commissie Waterkeringen (CWK) • Regionale Belasting Groep (RBG) • Nederlandse Waterschapsbank • Aquon • Deltaprogramma Veiligheid	• Commissie Watersystemen (CWS) • Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie • Deltaprogramma Zoetwater • Berniscommissie (zoetwatervoor-ziening) • Klimaatbestendige Wateraanvoervoor-ziening (KWA)	• Commissie Internationaal (CINTER) • Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) Rijn-West • Zuid-Hollands Landschap/ Natuur-monumenten/ Staatsbosbeheer • Glastuinbouw Nederland • Nationaal Park Hollandse Duinen • Regiegroep Bestuurlijke Watertafel	• Vereniging Zuid-Hollandse Water-schappen (VZHW) • Bestuurlijke Watertafel • Greenport • Waterschapshuis • Green Village • Valorisatieprogramma (VP) Delta
1 ^e Aanspreekpunt Andere Overheden				
• Schiedam • Vlaardingen • Maassluis • Rotterdam	• Westland • Midden-Delfland	• Den Haag • Leidschendam-Voorburg • Rijswijk	• Delft • Pijnacker-Nootdorp • Lansingerland	• Provincie Zuid-Holland • Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Bijlage 2: Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem Waterketen

In navolging van het coalitieakkoord 2023 – 2027 “Water voor mens en natuur, een trendbreuk in waterbeheer” wordt ook voor assetsysteem waterketen een verzamelkrediet ingericht. Het assetsysteem waterketen moet duurzaam in stand gehouden worden. Het noodzakelijk groot onderhoud moet worden uitgevoerd. Daarnaast willen we kansen benutten om verder te verduurzamen en grondstoffen terug te winnen. Met de nieuwe Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater op komst moet op termijn voldaan worden aan strengere eisen. Met de maatregelen voor instandhouding en/of vernieuwbouw anticiperen we hier al op (werk-met-werk). Het verzamelkrediet biedt een effectief en efficiënt middel om de noodzakelijke maatregelen binnen het assetsysteem waterketen uit te voeren. In het projectenoverzicht bij de Burap en jaarrekening wordt de voortgang (achteraf) inzichtelijk gemaakt.

Met het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen wordt de werkwijze welke in april 2020 is geïntroduceerd binnen assetsysteem waterveiligheid, breder toegepast binnen de organisatie. Uitgangspunt is dat het verzamelkrediet jaarlijks – met de begroting – wordt herijkt en aangevuld met de volgende jaarschijf. Voor de hoogte van het verzamelkrediet wordt uitgegaan van de verwachte uitgave van lopend begrotingsjaar en de drie begrotingsjaren daaropvolgend.

Onderhanden werk binnen eerder toegekende verzamelkredieten

Binnen assetsysteem waterketen zijn al eerder gecombineerde en/of verzamelkredieten toegekend. Het krediet vervangingen zuivering technische werken had een scope van 2030. Met het nieuwe verzamelkrediet is de scope telkens 4 begrotingsjaren en wordt het verzamelkrediet met de begroting bijgesteld. Ook worden een aantal projecten binnen een eigen investeringsplan uitgevoerd. Het onderhanden werk omvat 22 projecten met een omvang van € 45.879.406. Het totaal beschikbaar gestelde krediet van de lopende projecten bedraagt € 54.329.322.

Project-nummer	Omschrijving subproject	Beschikbaar gesteld krediet juli 2023	Realisatie t/m 2022	Restant krediet
0.702070	Verzamelkrediet vervangingen zuiveringstechnische werken	35.374.322	4.600.929	30.773.393
0.702085	Verzamelkrediet Energieneutraal en duurzaam circulair	8.100.000	2.210.038	5.889.962
0.702082	Veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA	2.815.000	1.085.553	1.729.447
0.702090	Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag	8.040.000	399.708	7.640.292
	totaal	54.329.322	8.296.228	45.879.406

Het is gewenst om deze investeringsplannen en kredieten samen te voegen omdat het noodzakelijk groot onderhoud aan het assetsysteem waterketen tevens kansen biedt voor het verder verduurzamen van de waterketen door deze verder klimaat- en energieneutraal te maken en grondstoffen terug te winnen.

Raming begrotingsjaar 2023 en jaarschijven 2024 – 2026

Voor het lopend begrotingsjaar is de verwachting dat circa € 8.000.000 wordt uitgegeven. In de periode 2024 tot en met 2026 is een investeringsbedrag geraamd van € 44.200.000 volgens onderstaande verdeling. In totaal is voor het lopend begrotingsjaar en de jaarschijven 2024 – 2026 een bedrag noodzakelijk van € 52.200.000.

jaartal	verwachte investeringsuitgave
2023	8.000.000
2024	14.000.000
2025	15.200.000
2026	15.000.000
totaal	52.200.000

Nieuw investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen

Op basis van het nog beschikbare krediet en de raming voor de investeringsuitgaven in de periode 2023 tot en met 2026 is het extra benodigd krediet:

benodigd krediet 2023 - 2026	€	52.200.000
restantkrediet lopende projecten	€	45.879.406
extra benodigd 2023 - 2026	€	6.320.594

Op basis hiervan wordt gevraagd het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen vast te stellen op € 52.200.000 en de eerder beschikbaar gestelde ontwerp- en uitvoeringskredieten instandhoudingsprojecten waterketen (702070), verzamelkrediet Energieneutraal en duurzaam circulair (702085, voor zover het projecten betreft binnen de waterketen), veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA (702082) en optimalisatie rioolgemaal Morsestraat (702090) op te hogen met € 6.320.594 waarbij jaarlijks- met de begroting – een voorstel wordt gedaan voor herijking van het investeringsplan en krediet en deze aangevuld worden met de volgende jaarschijf.

Kaders verbonden aan het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen

Bij de uitvoering van het investeringsplan worden de volgende kaders gehanteerd:

- Het sturen op urgentie en de kans op meeliften teneinde te voldoen aan de gebiedsbrede en individuele wettelijke en beleidsmatige eisen ten aanzien van onze zuiveringsinstallaties
- Het verder klimaat- en energieneutraal maken van de waterketen door het uitvoeren van mogelijke duurzaamheidsmaatregelen met een positieve business case en/of valuecase teneinde te voldoen aan de beleidskaders Delfland Circulair (w.o. energieneutraal, CO2-reductie en vermindering uitstoot broeikasgassen);
- Het verkennen en verzilveren van kansen voor het terugwinnen van grondstoffen met een positieve business case en/of valuecase
- Het sturen op een verhouding gepland en correctief onderhoud van 70% - 30%;
- Actieve informatieplicht commissie/VV voor (grote/extreme) afwijkingen. Als er onverwacht grote investeringen moeten worden gedaan, of in latere jaren geplande investeringen naar voren worden gehaald, wordt de commissie/VV hiervan aan de voorkant op de hoogte gebracht

Detailoverzicht lopende projecten Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterketen

In onderstaande tabel zijn alle projecten opgenomen waarover de VV eerder over heeft besloten en welke bij de huidige besluitvorming vallen onder het investeringsplan assetsysteem waterketen.

Project-nummer	Omschrijving subproject	Beschikbaar gesteld krediet juli 2023	Realisatie t/m 2022	Restant krediet
ophoging conform bestuursvoorstel 29 juni 2023, dossier 2852		22.420.000		22.420.000
0.702070/001	Vervangingen zuiveringstechnische werken	1.471.802	4.150	1.467.651
0.702070/004	Vervanging effluentgemaal NWA	2.500.000	582.192	1.917.808
0.702070/007	Vervanging primair slibpompinstallaties DGL	692.606	655.666	36.940
0.702070/009	Vervanging ontvangstwerk DGL	1.496.000	651.767	844.233
0.702070/010	Aanpassing slibontwatering DGL	1.400.000	1.151.277	248.723
0.702070/012	Vervanging controllers ruimers VBT's	0	0	0
0.702070/014	Daken slibbuffers en indikers DGL	150.000	0	150.000
0.702070/016	8 rioolgemaal NWA elektr. techn. aanpassen	800.000	218.197	581.803
0.702070/017	Vervanging controllers en elektr. installaties DGL	1.000.000	340.230	659.770
0.702070/018	Vervanging controllers en elektr. installaties NWA	2.500.000	836.714	1.663.286
0.702070/019	Vervangen persleiding Perdiksepad	388.914	135.748	253.166
0.702070/020	Vervangen bestaande leidingen RG Maasdijk	55.000	24.987	30.014
0.702070/021	Vervanging luchtbehandeling rioolgemaal DGL	200.000	0	200.000
0.702070/022	Aanpassingen RG Merellaan	300.000	0	300.000
0.702085/002	Verhogen biogasopbrengst Harnaschpolder	1.500.000	0	1.500.000
0.702085/003	Zonne energie Waterketen (Harnaschpolder&Houtrust)	4.550.000	2.207.013	2.342.987
0.702085/006	Warmtepomp AWZI Harnaschpolder	1.300.000	0	1.300.000
0.702085/007	Windturbines	750.000	3.025	746.975
0.702085/008	Zonnepanelen AWZI Houtrust	0	0	0
0.702082/001	Veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA	2.815.000,00	1.085.552,95	1.729.447
0.702090/001	Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag	8.040.000,00	399.707,94	7.640.292
0.702089/001	Verleggen persleidingen A4 Haaglanden- N14	onderzoekskrediet	153.687,84	onderzoekskrediet
totaal		54.329.322	8.449.916	45.879.406

Motie

VV-voorstel : Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028
VV-vergadering : 30 november 2023

De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland in vergadering bijeen op 30 november 2023

Constaterende dat:

- Het AB van waterschap Aa en Maas unaniem een amendement heeft aangenomen met de tekst "Wij verzoeken de GR muskusrattenbestrijding om, voor zover dat al niet het geval is, onderzoek te doen of aan te sluiten bij bestaande onderzoeksprojecten, zoals bijvoorbeeld Life MICA, voor het vervangen en uitfasen van verdrinkingsvallen.";
- Het DB in het waterschap Brabantse Delta een motie hierover heeft overgenomen;
- Muskusratten in verdrinkingsvallen een minutenlange doodstrijd voeren;
- Zowel in verdrinkingsvallen als in klemmen ook diersoorten anders dan muskusratten gedood of ernstig verwond kunnen worden;

Overwegende dat:

- Een minutenlange doodstrijd voor muskusratten onwenselijk is;
- Het onbedoeld doden of ernstig verwonden van dieren onwenselijk is;
- Muskusrattenbeheer een taak van de waterschappen is waarvoor Delfland de samenwerking is aangegaan met een vijftal andere waterschappen, waaronder Amstel, Gooi en Vecht;
- Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht inzet op "een fundamenteel andere aanpak van muskusratten en andere graafdieren" (citaat uit coalitieakkoord 'Waterkracht' van Amstel, Gooi en Vecht);

Roept het college op:

- Onderzoek te doen of aan te sluiten bij onderzoeksprojecten met betrekking tot het vervangen en/of uitfasen van verdrinkingsvallen;
- Onderzoek te doen of aan te sluiten bij onderzoeksprojecten met betrekking tot het verminderen van bijvangst in zowel verdrinkingsvallen als klemmen;
- Te formuleren hoe de muskusrattenbestrijders dienen om te gaan met dieren die gewond raken maar niet gedood worden in muskusrattenvallen of -klemmen, in de vorm van bijvoorbeeld een notitie of beleidsnota;
- Een concreet plan omtrent de uitvoering van bovenstaande punten terug te koppelen naar de VV tegelijkertijd met de Kadernota 2025-2029;
- En roept de portefeuillehouder op in gesprek te gaan met de portefeuillehouder dierenwelzijn (incl. muskusrattenbestrijding) van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht over de visie die hun DB heeft omtrent muskusrattenbeheer;

En gaat over tot de orde van de dag

Bart Simon

Partij voor de Dieren

Onderzoek gebruik producten die PFAS-verontreinigen ongedaan kunnen maken

Constaterende dat ons Hoogheemraadschap de twijfelachtige eer heeft om verantwoordelijkheid te dragen voor het meest met PFAS vervuilde water in Nederland (het water aan de Tiber, Leidschenveen)

Overwegende dat er een Nederlands bedrijf is dat recent een exclusieve licentie voor Europa heeft verworven voor een hele reeks van Amerikaanse producten, waaronder een product dat in staat is om (waarschijnlijk: alle) PFAS verontreinigingen in water (en met een ander product ook in bodems) te remediëren,

Overwegende dat deze middelen volgens de fabrikant uitsluitend biologisch en non-toxisch zijn, zonder gevaar voor mens en milieu,

Van mening dat we elke kans moeten aangrijpen om PFAS verontreinigingen op te ruimen,

Verzoekt het college

- in gesprek te gaan met het Nederlandse bedrijf die de licentie voor het PFAS remediërende product in handen heeft,
- het remediërende product door het RIVM te laten controleren en validiteit,
- de VV over uitkomsten te informeren,

En gaat over tot de orde van de dag,

De Mos

Garantie-motie: deze collegeperiode geen verhoging waterschapsbelasting meer

Constaterende dat de waterschapsbelasting in de begroting (stapsgewijs) met circa 7% wordt verhoogd, o.a. voor het realiseren van een nieuwe zuiveringsinstallatie,

Van mening dat de burger daarna niet opnieuw geconfronteerd mag worden met hogere lasten,

Verzoekt het college te garanderen om na deze verhoging de resterende collegeperiode geen andere verhogingen op de waterschapsbelasting door te voeren,

En gaat over tot de orde van de dag,

De Mos

Motie: Erasmusvaart uit de ijskast

Constaterende dat het Hoogheemraadschap van Delfland het plan voor de aanleg van de Erasmusvaart vanwege een centenkwestie in de ijskast heeft gestopt,

Overwegende dat:

- de meerwaarde van de Erasmusvaart veel breder is dan enkel waterberging, afvoer en het vasthouden van water. Te weten: recreatie, natuur, biodiversiteit, waterkwaliteit, economie en een aantrekkelijker Den Haag Zuidwest,
- het Deltares-rapport deze meerwaarde onderschrijft en concludeert dat de andere opties voor waterberging, afvoer en vasthouden van water weinig tot geen meerwaarde creëren,
- er geen integrale afweging van het wel/niet aanleggen van de Erasmusvaart kan plaatsvinden met enkel de discussie over het afvoeren, vasthouden en bergen van water,

Verzoekt het college

- om samen met de provincie Zuid-Holland, de gemeente Westland, de gemeente Den Haag en waar mogelijk ook het Rijk het plan Erasmusvaart opnieuw op de politieke agenda te zetten door te kijken naar recreatie, natuur, biodiversiteit, waterkwaliteit, economie en een aantrekkelijker Den Haag Zuidwest,
- en de VV hierover te informeren,

En gaat over tot de orde dag,

De Mos

Motie: Subiet toestaan gebruik van compartimenteringskering “dak” Voorburg

Constaterende dat stamgasten van café De Conckelaer in Voorburg hun terras terugwillen dat hen door het Hoogheemraadschap is ontnomen,

Constaterende dat,

- de ondernemer van de Conckelaer in een eerder stadium heeft bewezen veilig te kunnen ondernemen tijdens wat zonnige dagen en hiervoor de ruimte kreeg,
- forse investeringen heeft gedaan die nog niet zijn terugverdiend,

Van mening dat het Hoogheemraadschap van Delfland - als eigenaar van het plateau - ondernemers niet onnodig inkomsten moet laten missen, door geen terras toe te staan,

Verzoekt het college,

- er subiet voor te zorgen om deze ondernemer te laten ondernemen en tijdens mooi weer gebruik te laten maken van het terras,
- de VV over de uitkomsten te informeren,

En gaat over tot de orde van de dag,

De Mos

Motie: Maak beleid op verstedelijking

Constaterende, dat in Zuid-Holland de bouw van 235.000 woningen gepland staat tot 2030.

Overwegende, dat dit grote gevolgen kan hebben voor de waterberging,

Verzoekt het college,

- om gebieden aan te wijzen waar, vanwege waterberging, niet gebouwd mag worden - de VV over de uitkomsten te informeren,

En gaat over tot de orde van de dag,

De Mos

Motie voortvarend onderzoek betalen naar verbruik

VV-voorstel : Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028
VV-vergadering : 30 november 2023

De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland in vergadering bijeen op 30 november 2023

Constaterende dat:

- In de voorliggende begroting en meerjarenraming de tarieven voor de zuiveringsheffing voor alle huishoudens sterk stijgen
- In het coalitieakkoord is opgenomen dat er onderzoek zal worden gedaan naar zuiveringsheffing op basis van waterverbruik
- Dit onderzoek nog niet is uitgevoerd zodat besluitvorming over invoering per 2024 nu niet mogelijk is

Overwegende dat:

- Door heffen naar verbruik bewoners invloed krijgen op de hoogte van hun heffing en het waterbewustzijn en zuiniger verbruik worden gestimuleerd
- De modelverordening zuiveringsheffing van de Unie van Waterschappen in artikel 18 reeds de mogelijkheid biedt om te heffen naar drinkwaterverbruik
- Waterbesparing door huishoudens van groot belang is voor een toekomstbestendige drinkwatervoorziening en de capaciteit van onze afvalwaterzuiveringen

Van mening zijnde dat:

De urgentie van waterbesparing en de sterk stijgende tarieven vragen om het zo snel mogelijk uitwerken **hoe** de zuiveringsheffing naar verbruik kan worden ingevoerd

Roept het college op:

Het onderzoek **hoe** zuiveringsheffing op basis van het waterverbruik kan worden ingevoerd voortvarend ter hand te nemen en de resultaten tijdig aan de Verenigde Vergadering voor te leggen, zodat invoering uiterlijk met ingang van het jaar 2026 mogelijk is

En gaat over tot de orde van de dag

Annemiek Jenniskens	Lobke Zandstra	Hans Middendorp	Jan-Willem Jannink
Water Natuurlijk	PvdA	AWP	Natuurterreinen
Bart Simon	Maarten Jansen	Ytzen Lont	Richard de Mos
PvdD	CDA	CU/SGP	BVNL

Motie investeren in de toekomst

VV-voorstel : Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028
VV-vergadering : 30 november 2023

De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland in vergadering bijeen op 30 november 2023

Constaterende dat:

- De 21 waterschappen in Nederland investeren in de periode 2023-2026 gemiddeld 2,25 miljard euro per jaar. Dit is ruim 200 miljoen euro per jaar meer dan in de periode 2022-2025.
- De waterschappen investeren fors als antwoord op de klimaatverandering en nieuwe (Europese) regelgeving.¹
- Delfland wil komende jaren extra investeren in waterkwaliteit en in nieuwbouw voor de RWZI De Groote lucht.²

Van mening zijnde dat:

Delfland niet de rekening moet doorschuiven naar komende generaties. Dit betekent dat:

- We nu geld reserveren voor toekomstige investeringen zoals het verbeteren van de zuivering en het vergroten van de zuiveringscapaciteit, schoon water en de klimaatverandering, en
- toekomstige investeringen deels uit deze reservering kunnen halen, zodat de schuldpositie beheersbaar blijft.
- Niet onnodig betalen voor rente door geld te lenen.
- Een gelijkmatige ontwikkeling van de belastingtarieven inbouwen.
- We gaan voor innovatie, efficiency, samenwerking om de uitvoeringskracht te vergroten binnen de context van een krappe arbeidsmarkt en maatschappelijke opgaven.
- Ook op langere termijn een duurzame balans tussen opgaven, kosten, opbrengsten en schuldpositie kan worden gerealiseerd.

Roept het college op:

Tijdens deze bestuursperiode aan de geformuleerde uitgangspunten voor deze en volgende begrotingen invulling te geven.

En gaat over tot de orde van de dag

Y. Lont	M. Jansen	F. Örgü
CU/SGP	CDA	VVD

¹ [Waterschappen investeren klimaat - Unie van Waterschappen](#)

² [Verstedelijking - Provincie Zuid-Holland](#)

Onderwerp Initiatiefvoorstel Verordening kwijscheldingsregeling Delfland 2024
Versienummer 1
Dossiernummer
VV datum donderdag 30 november 2023
Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De 'Verordening Kwijscheldingsregeling Delfland 2024', zoals aangehecht bij dit initiatiefvoorstel vast te stellen.

2) Aanleiding

Middels dit initiatiefvoorstel willen de initiatiefnemers kwijschelding voor de zuiveringsheffing per 1 januari 2024 invoeren. Artikel 3 uit de Verordening kwijscheldingsregeling Delfland 2023 dient hiertoe te worden aangepast. Hiermee samenhangend zal per amendement worden voorgesteld om het tarief per vervuilingseenheid in de Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2024 te verhogen.

Omdat het doel is om de kwijschelding per 1 januari 2024 te regelen, is sprake van een spoedeisend initiatiefvoorstel. 30 november 2023 is namelijk de laatste vergadering van de VV in 2023.

3) Beoogd effect

Het ontzien van de inwoners van Delfland met de laagste inkomens bij het heffen van de zuiveringsheffing.

4) Kernboodschap

Vanaf 2007 hanteerde het hoogheemraadschap Delfland een kwijscheldingsnorm van 100% van de bijstandsnorm. In 2013 is de regeling verruimd: ook ZZP'ers komen in aanmerking voor kwijschelding.

Vanaf 2016 is in de kostenverdelingsverordening het kwijscheldingsbeleid ingrijpend gewijzigd. De kwijschelding voor de afvalwaterzuivering werd in twee stappen volledig afgebouwd. Alle opbrengsten die het afbouwen van de kwijschelding opleverden werden in de volle breedte verdisconteerd in lagere tarieven bij de zuiveringsheffing. De kwijschelding voor de belasting op het watersysteem bleef bestaan. Alleen werden de kosten daarvan uitsluitend gedragen door huishoudens.

Rotterdam, Den-Haag, Schiedam, Delft en Vlaardingen kennen een percentage huishoudens met een inkomen onder de lage inkomensgrens dat hoger is dan het Nederlandse gemiddelde. Hoewel over het algemeen genomen de betalingsdiscipline van deze burgers goed gebleven is, is hun financiële positie verslechterd, en zijn gemeenten nagenoeg in alle gevallen via de bijzondere bijstand aangesproken.

In algemene zin bestaat er zorg of burgers en bedrijven met geringe financieringsmogelijkheden het vermogen hebben deze extra lasten te dragen. Delfland heeft zich ten doel gesteld in het midden van de maatschappij te staan en geen lasten op anderen te willen afwentelen.

Dossiernummer: [Dossiernummer](#)

De normen voor kwijschelding inzake het watersysteem zijn al streng gesteld, waaronder onder andere inkomen minder of gelijk aan bijstandsniveau, geen eigen woning en eisen aan het banksaldo.

De meeste waterschappen een kwijscheldingsregeling kennen voor de zuiveringsheffing. De ondertekenaars van dit initiatiefvoorstel zijn van mening dat, nu de lasten van inwoners van Delfland weer stijgen, de gevolgen daarvan niet afgewenteld mogen worden op de inwoners in het Hoogheemraadschap van Delfland van wie het water nu al aan de lippen staat. Daarom wordt voorgesteld de kwijschelding van de zuiveringsheffing opnieuw in te voeren, voor inwoners die voldoen aan de daarvoor geldende criteria.

Om dezelfde opbrengsten te zullen ophalen is door het college geschat dat het tarief met 9,96 euro extra zal moeten stijgen. Dat komt uit 116 euro per vervuilingseenheid.

Het voorstel om de kwijschelding op de zuiveringsheffing voor 2024 in te voeren is gesproken in de commissievergadering Bestuur Financiën en Organisatie (BFO) van 16 november 2023. Omdat de kwijschelding niet geregeld kan worden door alleen De Verordening zuiveringsheffing Delfland 2024 te wijzigen is er gekozen voor het instrument van initiatiefvoorstel.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Vanaf 2007 hanteerde het hoogheemraadschap Delfland een kwijscheldingsnorm van 100% van de bijstandsnorm. In 2013 is de regeling verruimd: ook ZZP'ers komen in aanmerking voor kwijschelding.

Vanaf 2016 is in de kostenverdelingsverordening het kwijscheldingsbeleid ingrijpend gewijzigd. De kwijschelding voor de afvalwaterzuivering werd in twee stappen volledig afgebouwd. Alle opbrengsten die het afbouwen van de kwijschelding opleverden werden in de volle breedte verdisconteerd in lagere tarieven bij de zuiveringsheffing. De kwijschelding voor de belasting op het watersysteem bleef bestaan. Alleen werden de kosten daarvan uitsluitend gedragen door huishoudens.

Op 22 december 2022 is de huidige kwijscheldingsregeling vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

Artikel 4.24 lid 5 (spoedeisende initiatiefvoorstellen) Reglement van orde voor de verenigde vergadering en de commissies van het Hoogheemraadschap van Delfland
Artikel 78, eerste lid, van de Waterschapswet
Artikel 144 van de Waterschapswet
Artikel 117 en 122d van de Waterschapswet
Artikel 3 van de Verordening kwijscheldingsregeling Delfland 2023

7) Financiën

Om de opbrengsten van de zuiveringsheffing na invoering van kwijschelding gelijk te houden, moet het tarief volgens het college stijgen met 9,96 euro. Dat komt uit 116 euro per vervuilingseenheid.

8) Duurzaamheid

Nvt

9) Organisatorische en personele consequenties

Nvt

10) OR

Nvt

11) Risico's en beheersmaatregelen

Nvt

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Nvt

Dossiernummer: [Dossiernummer](#)

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Op grond van artikel 73 van de Waterschapswet wordt het besluit van de Verenigde Vergadering tot vaststelling van de onderhavige verordening in het elektronische Waterschapsblad van Delfland bekendgemaakt door plaatsing van de integrale tekst van de verordening.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is op grond van artikel 78, eerste lid, Waterschapswet bevoegd om de verordening kwijtscheldingsregeling vast te stellen.

15) Toelichting

Nvt

16) Bijlagen

Verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2024

Onderwerp Initiatiefvoorstel Verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2024
Dossiernummer

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van initiatiefnemers L. Zandstra (PvdA), P. Kiela (PvdA), A van Dijk (PvdA)
donderdag 30 november 2023

Overwegende dat:

de gemeenten en waterschappen nog steeds in afwachting zijn van de wettelijke grondslag voor aanpassing van de verordening, zijnde de vermogenstoetsnorm AOW-gerechtigden.

Gelet op:

Gelet op artikel 144 van de Waterschapswet, de nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Besluit:

De Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2024 te stellen.

Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2024

Artikel 1 Definities

Onder waterschapsbelastingen worden verstaan de waterschapsbelastingen genoemd in hoofdstukken XVI, XVII en XVIIb van de Waterschapswet en de belastingen genoemd in hoofdstuk 7, § 1, artikel 7.2 van de Waterwet, alsmede de belastingen waarvan de heffing krachtens bijzondere wetten door het waterschap geschiedt.

Onder ministeriële regeling wordt verstaan de door de staatssecretaris van Financiën ter uitvoering van de Invorderingswet 1990 vastgestelde 'Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990'.

Onder uitoefening van bedrijf of beroep wordt verstaan het zelfstandig uitoefenen van een bedrijf of een beroep, zoals ZZP'ers.

Artikel 2 Toepassing

Deze regeling is van toepassing op een verzoek om kwijtschelding van waterschapsbelastingen verschuldigd door een natuurlijk persoon die: niet handelt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf, op grond van het Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen 2004 een uitkering ontvangt, waarbij het kwijtscheldingsverzoek geen betrekking heeft op waterschapsbelastingen die verband houden met zijn uitoefening van een bedrijf of beroep.

Artikel 3 Omvang

Op de voet van afdeling 7 van Hoofdstuk II van de ministeriële regeling wordt kwijtschelding uitsluitend verleend voor de volgende waterschapsbelastingen:

a. de watersysteemheffing als bedoeld in artikel 117, aanhef en onder a, van de Waterschapswet;

Dossiernummer: *Dossiernummer*

b. de zuiveringsheffing ter zake van het afvoeren van stoffen vanuit een woonruimte (ten behoeve van het zuiveren van afvalwater) als bedoeld in artikel 122d, eerste en tweede lid onder a, van de Waterschapswet.

Artikel 4 Kwijtscheldingsnorm

Bij de kwijtschelding wordt in afwijking van artikel 16, eerste en tweede lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100 percent.

In afwijking van het eerste lid worden de kosten van bestaan van de in artikel 1a van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen bedoelde AOW-gerechtigde personen gesteld op 100 percent van de toepasselijke, in genoemd artikel 1a bedoelde netto AOW-bedragen.

Artikel 5 Kosten kinderopvang

Als uitgaven als bedoeld in artikel 15, eerste lid van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 wordt mede in aanmerking genomen de overeenkomstig artikel 1.7, eerste en tweede lid, van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen bepaalde kosten van kinderopvang verminderd met de kinderopvangtoeslag of met de tegemoetkoming van de gemeente of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen in de te betalen kosten van kinderopvang, bedoeld in hoofdstuk 1, afdeling 2, van die wet.

Artikel 6. Extra toegestane financiële middelen

In afwijking van artikel 12, tweede lid, onderdeel d, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 wordt het totale bedrag aan financiële middelen, bedoeld in dat onderdeel, verhoogd overeenkomstig artikel 4 van de Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden.

Artikel 7 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De 'Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2023', vastgesteld bij besluit van de verenigde vergadering van 22 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2024.

2. De datum van ingang van de verordening is 1 januari 2024.

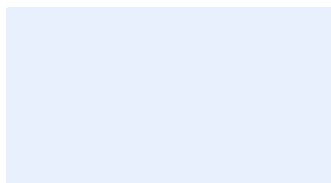
3. Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2024'

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

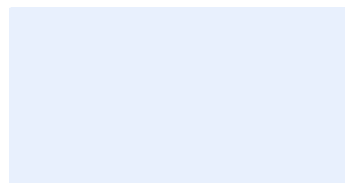
De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

de voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: *Dossiernummer*

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3007
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt B.05
Titel Verordening watersysteemheffing Delfland 2024

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Verordening Watersysteemheffing Delfland 2024
Versienummer	1.0
Dossiernummer	3007
D&H datum	dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Vast te stellen de Verordening Watersysteemheffing Delfland 2024.

2) Aanleiding

Voor het opleggen van de waterschapsbelastingen in 2024 zijn door de VV vastgestelde verordeningen benodigd. In de voorliggende verordening watersysteemheffing 2024 is de verordening 2023 als basis gehanteerd. Hierin zijn de tarieven geactualiseerd voor 2024 berekend overeenkomstig de opgestelde kostentoedelingsverordening o.b.v. de concept begroting 2024.

Na vaststelling wordt de verordening 2024 verstrekt aan de RBG, de gemeenschappelijke regeling die voor Delfland de heffing en inning van de belastingen uitvoert.

3) Beoogd effect

Correcte verordening watersysteemheffing die in werking treedt met ingang van 1 januari 2024.

4) Kernboodschap

Het vaststellen van de belastingverordening voor de watersysteemheffing 2024 met daarin opgenomen de tarieven op basis waarvan de RBG, de gemeenschappelijke regeling die voor Delfland de heffing en inning verricht, haar werkzaamheden voor Delfland kan uitvoeren.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Bij besluit van de Verenigde Vergadering van 24 november 2022 is de verordening voor de watersysteemheffing 2023 vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet:

- Artikel 110: bevoegdheid van het algemeen bestuur tot het vaststellen van een belastingverordening.

- Artikelen 117, 118, 119: omschrijving en uitwerking watersysteemheffing.

Omgevingswet:

- Artikel 2.17

Algemene wet bestuursrecht:

- Artikel 3.40: een besluit treedt niet in werking voordat het bekend is gemaakt.

- Artikel 3.42: het besluit wordt gepubliceerd

Bekendmakingswet:

- Artikel 6: bekendmaking in Waterschapsblad

Dossiernummer: 3007

7) Financiën

Met vaststelling van de nieuwe verordening vindt de belastingheffing met ingang van 2024 plaats op basis van de bij de begroting 2024 vastgestelde tarieven.
De vaststelling van de verordening zelf heeft geen financiële gevolgen, het is de uitkomst van andere besluiten namelijk de vastgestelde kostentoedelingsverordening 2022, de kostenverdeling 2023 en de begroting 2024.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Risico: Zolang de Verenigde Vergadering de verordening niet heeft vastgesteld, kunnen geen nieuwe tarieven worden gehanteerd.

Beheersmaatregel: verordening tijdig ter vaststelling voorleggen.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

N.v.t.

13) Bekendmaking en vervolprocedure

Op grond van artikel 6 van de Bekendmakingswet wordt het besluit van de VV tot vaststelling van een verordening bekendgemaakt in het elektronisch Waterschapsblad door plaatsing van de integrale tekst van die verordening.

14) Bevoegd orgaan

De VV om de belastingverordening vast te stellen op grond van artikel 110 van de Waterschapswet.

D&H ter voorbereiding van de besluiten van de VV op grond van artikel 84 lid 2 van de Waterschapswet.

15) Toelichting

De verordening is:

1. gebaseerd op de modelverordening van de Unie van Waterschappen;
2. aangepast aan de situatie bij Delfland.

In de nieuwe verordening watersysteemheffing zijn de volgende wijzigingen verwerkt ten opzichte van die uit 2023:

1. De tarieven voor 2024 zijn opgenomen (art. 4, 6, 8 en 10);
2. De naam van de verordening wordt voorzien van het jaartal 2024.

Dossiernummer: 3007

Inspraak is alleen zinvol als er bij vaststelling van de Verordening keuzevrijheid is waarbij rekening gehouden kan worden met de zienswijzen van belanghebbenden en dat is hier niet het geval.

De onderbouwing dat inspraak op de belastingverordeningen niet zinvol is, blijkt uit de relatie kostentoedelingsverordening, begroting en belastingverordening:

- a. Uit de vastgestelde begroting volgt welke belastinginkomsten Delfland in 2024 nodig heeft;
- b. Uit de vastgestelde kostentoedelingsverordening volgt op welke wijze de belastingen over de verschillende categorieën worden verdeeld;
- c. In de belastingverordening worden de belastbare feiten, belastingplichtigen, heffingsmaatstaven evenals de uit a. en b. voortvloeiende tarieven vastgelegd.

De tarieven in de Verordening watersysteemheffing Delfland 2024, vloeien dus voort uit eerdere besluiten.

Met de vaststelling van de verordening 2024 wordt bepaald dat de verordening 2023 wordt ingetrokken per 1 januari 2024 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Zie artikel 19 van de verordening.

16) Bijlagen

n.v.t.

Onderwerp Verordening Watersysteemheffing Delfland 2024
Dossiernummer 3007

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 3007;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:

De tarieven die voor de watersysteemheffing worden gehanteerd, gebaseerd zijn op de begroting 2024.

Voor de watersysteemheffing vanaf 1 januari 2024 een nieuwe verordening nodig is.

Gelet op:

Waterschapswet:

- artikel 110: bevoegdheid van het algemeen bestuur tot het vaststellen van een belastingverordening.

- artikelen 117, 118, 119: omschrijving en uitwerking watersysteemheffing.

Omgevingswet: artikel 2.17

Algemene wet bestuursrecht:

- artikel 3.40: een besluit treedt niet in werking voordat het bekend is gemaakt.

- artikel 3.42: het besluit wordt gepubliceerd

Bekendmakingswet: artikel 6: bekendmaking in Waterschapsblad

Inspraakverordening Delfland 2011: artikel 2.1

Besluit:

Vast te stellen de Verordening Watersysteemheffing Delfland 2024:

Hoofdstuk I Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. ingezetene: degene die blijkens de basisregistratie personen bij het begin van het kalenderjaar woonplaats heeft in het gebied van het Hoogheemraadschap van Delfland en die aldaar gebruik heeft van woonruimte, met dien verstande dat gebruik van woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door een lid van dat huishouden, dat wordt aangewezen door de in artikel 123, derde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet bedoelde ambtenaar van het waterschap;
- b. heffingsambtenaar belast met de heffing: de krachtens de Gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet;
- c. invorderingsambtenaar belast met de invordering: de krachtens de Gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet;
- d. woonruimte: een ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheden en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven;
- e. kostentoedelingsverordening: de verordening van het waterschap, bedoeld in artikel 120, eerste lid, eerste volzin, van de Waterschapswet;
- f. buitendijks gelegen onroerende zaken: onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen;
- g. waterbergingsgebieden: gebieden die integraal onderdeel uitmaken van het watersysteem en periodiek vanuit het oppervlaktesysteem kunnen overstromen, en daartoe ruimtelijk zijn bestemd en als zodanig in de legger van het waterschap zijn opgenomen;
- h. bemalen gebieden: delen van het waterschapsgebied die niet vrij afwateren en delen van het waterschapsgebied waarin uit de lager gelegen gebieden water wordt opgemalen;
- i. glasopstand: constructie van staand glas of staande constructie van met glas overeenkomend materiaal die bedrijfsmatig wordt aangewend voor de teelt of kweek van gewassen;
- j. natuurterreinen: ongebouwde onroerende zaken waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Onder natuurterreinen worden mede verstaan bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare;
- k. ongebouwde onroerende zaken: ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn;
- l. gebied van het waterschap: het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart waarin de zorg voor het watersysteem aan het waterschap is opgedragen;
- m. de heffing: de watersysteemheffing genoemd in artikel 117, eerste lid, Waterschapswet;
- n. verharde openbare weg: de rijbaan van een weg en delen van het kadastraal perceel die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg en verhard zijn;
- o. het waterschap: het Hoogheemraadschap van Delfland;
- p. heffingsplichtige: de natuurlijke persoon of rechtspersoon onderworpen aan de heffing.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplichtigen

1. Ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de zorg voor het watersysteem wordt onder de naam 'watersysteemheffing' een directe belasting geheven.
2. De in het eerste lid bedoelde watersysteemheffing wordt geheven van hen die:
 - a. ingezetenen zijn als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, met dien verstande dat gebruik van woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door een door de heffingsambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden;
 - b. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap;
 - c. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van natuurterreinen in het gebied van het waterschap;

Dossiernummer: 3007

d. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van gebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap.

3. Heffingsplichtig in de zin van het tweede lid, onderdelen b, c en d, is degene die bij het begin van het kalenderjaar als rechthebbende in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen rechthebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

4. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdelen b, c en d, is heffingsplichtig de:

- a. beperkt gerechtigde en niet de eigenaar, ingeval de onroerende zaak is onderworpen aan het recht van beklemming, van erfpacht, van opstal of van vruchtgebruik;
- b. eigenaar voor wat betreft het recht van opstal, indien dat recht uitsluitend is gevestigd ten behoeve van de aanleg of het onderhoud, dan wel ten behoeve van de aanleg en het onderhoud, van ondergrondse dan wel bovengrondse leidingen.

5. Indien de onroerende zaak is onderworpen aan beperkte rechten als bedoeld in het vorige artikellid, heeft voor de heffingsplicht:

- a. de vruchtgebruiker voorrang boven zowel de opstaller als de erfpachter, onderscheidenlijk de bekleemde meier,
- b. de opstaller voorrang boven de erfpachter, onderscheidenlijk de bekleemde meier.

Artikel 3 Heffingsmaatstaf

Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf:

- a. ter zake van ingezetenen: de woonruimte,
- b. ter zake van ongebouwde onroerende zaken en ter zake van natuurterreinen: de oppervlakte van de onroerende zaak, uitgedrukt in een aantal hectaren of een gedeelte daarvan,
- c. ter zake van gebouwde onroerende zaken: de waarde die voor het kalenderjaar voor de onroerende zaak wordt bepaald op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken.

Hoofdstuk II Watersysteemheffing ingezetenen

Artikel 4 Tarief ingezetenen

Met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022 bedraagt het tarief van de watersysteemheffing voor de categorie ingezetenen € 133,39 per woonruimte.

Hoofdstuk III Watersysteemheffing ongebouwde onroerende zaken

Artikel 5 Belastingobject

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, lid 2, onderdeel b en artikel 9, derde lid van deze verordening, wordt als één ongebouwde onroerende zaak aangemerkt een kadastraal perceel of een gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten:

- a. hetgeen ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid, wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak,
- b. een natuurterrein.

2. Voor de heffing worden openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken, alsmede waterverdedigingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning, aangemerkt als ongebouwde onroerende zaken.

Artikel 6 Tarief ongebouwde onroerende zaken

1. Met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022, bedraagt het tarief van de heffing voor ongebouwde onroerende zaken € 96,26 per hectare.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid en met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in artikel 4 van de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022, bedraagt het tarief voor verharde openbare wegen € 481,30 per hectare.

Hoofdstuk IV Watersysteemheffing natuurterreinen

Artikel 7 Belastingobject

Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel c van deze verordening, wordt als één natuurterrein aangemerkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten:

- a. hetgeen ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak,
- b. hetgeen ingevolge artikel 5 wordt aangemerkt als een ongebouwde onroerende zaak.

Artikel 8 Tarief natuurterreinen

Met inachtneming dienaangaande van het bepaalde in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022, bedraagt het tarief van de heffing voor natuurterreinen € 4,53 per hectare.

Hoofdstuk V Watersysteemheffing gebouwde onroerende zaken

Artikel 9 Belastingobject

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel d van deze verordening, wordt als één gebouwde onroerende zaak aangemerkt:

- a. een gebouwde eigendom,
- b. een gedeelte van een gebouwde eigendom dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt,
- c. een samenstel van twee of meer van de in onderdeel a bedoelde gebouwde eigendommen of van in onderdeel b bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren,
- d. het binnen het gebied van een gemeente gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde eigendom, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte of van een in onderdeel c bedoeld samenstel,
- e. het binnen het gebied van het waterschap gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde eigendom, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte, van een in onderdeel c bedoeld samenstel of van een in onderdeel d bedoeld deel.

2. Voor de toepassing van het eerste lid maken de ongebouwde eigendommen voor zover die een samenstel vormen met een gebouwde eigendom als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a tot en met e, deel uit van de gebouwde onroerende zaak.

3. In afwijking van het bepaalde in het vorige artikellid maken de ongebouwde eigendommen, voor zover de waarde daarvan bij de waardebepaling op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken op basis van het bepaalde krachtens artikel 18, vierde lid, van die wet buiten aanmerking wordt gelaten, geen deel uit van de gebouwde onroerende zaak.

Artikel 10 Tarief

Met inachtneming dienaangaande van het bepaalde in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Delfland 2022, bedraagt het tarief van de heffing voor gebouwde onroerende zaken 0,0241% van de heffingsmaatstaf als bedoeld in artikel 3, onderdeel c van deze verordening.

Hoofdstuk VI Heffing en invordering

Artikel 11 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 12 Wijze van heffing

De heffing wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 13 Tenaamstelling en invordering belastingaanslag bij meer belastingplichtigen

1. Indien ter zake van hetzelfde voorwerp van de belasting of hetzelfde belastbare feit twee of meer personen belastingplichtig zijn, stelt de heffingsambtenaar de aanslag ten name van een van hen.

Dossiernummer: 3007

2. Indien de belastingplicht, bedoeld in het eerste lid, voortvloeit uit het genot van een onroerende zaak krachtens eigendom, bezit of beperkt recht en de aanslag ten name van een van de belastingplichtigen is gesteld, kan de invorderingsambtenaar de belastingaanslag op de gehele onroerende zaak verhalen op degene op wiens naam de aanslag ingevolge het eerste lid is gesteld, zonder rekening te houden met de rechten van de overige belastingplichtigen.

Artikel 14 Niet opleggen van aanslagen

1. Belastingaanslagen van minder dan € 5,00 worden niet opgelegd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen als één aanslag aangemerkt.

Artikel 15 Vrijstellingen

1. De heffing wordt niet geheven ter zake van:
 - a. ongebouwde onroerende zaken of natuurterreinen waarvan het Hoogheemraadschap van Delfland genothebende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is,
 - b. ongebouwde gronden behorende tot het strand en de buitenduinen als bedoeld in de legger van de zeewering,
 - c. ongebouwde gronden behorende tot de Delflandsedijk als bedoeld in de legger van de Delflandsedijk en de binnenwaterkering als bedoeld in de legger Binnenwaterkering, landscheidingen, boezem- en polderkaden en waterscheidingen,
 - d. wateren als zodanig in de basisregistratie kadaster vermeld en behorende tot Delflands boezem.
2. De watersysteemheffing gebouwde onroerende zaken wordt niet geheven ter zake van:
 - a. straatmeubilair, waaronder alle zodanige gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen - worden begrepen die zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van een in het waterschapsgebied gelegen gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen,
 - b. gebouwde onroerende zaken waarvan het Hoogheemraadschap van Delfland genothebende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 16 Invorderingstermijnen

1. De belastingaanslag bedoeld in artikel 2 het tweede lid, onderdelen a, b, c en d is invorderbaar twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan de aanslag, indien deze het bedrag van € 5.000,00 niet te boven gaat, op verzoek van de belastingschuldige door middel van automatische incasso worden ingevorderd in maximaal 10 gelijke maandelijks termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Het minimum termijnbedrag bij automatische incasso bedraagt € 15,00.

Artikel 17 Kwijtschelding

Van de watersysteemheffing natuurterreinen, de watersysteemheffing ongebouwd en de watersysteemheffing gebouwd wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 18 Nadere regels

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de heffing.

Artikel 19 Inwerkingtreding, citeertitel en intrekking huidige verordening

1. De "Verordening watersysteemheffing Delfland 2023" wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2024 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening, die kan worden aangehaald als "Verordening Watersysteemheffing Delfland 2024", treedt in werking na bekendmaking, doch niet eerder dan 1 januari 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'J' followed by a horizontal line.

ir. P.C. Janssen

A handwritten signature in blue ink, reading 'P.H.W.M. Daverveldt' in a cursive style.

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Amendement

Verenigde Vergadering: 30 november 2023

Agendapunt: B.05 Verordening waterstysteemheffing Delfland 2024

Onderwerp: Vaststelling Verordening Watersysteemheffing Delfland 2024

Amendement van leden: Hans Middendorp, Annemiek Jenniskens, Lobke Zandstra, Bart Simon

De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap in vergadering bijeen op 30 november 2023

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

- *Vast te stellen de verordening Watersysteemheffing 2024*
- *Met uitzondering van Cat.i (glastuinbouw): een toeslag van 100% op de waterschapsheffing conform de Waterschapswet*

Toelichting:

In de jaarlijkse Waterkwaliteitsrapportage van Delfland wordt de verantwoordelijkheid voor het groot aantal chemische stoffen¹ in het oppervlaktewater boven de toegestane concentraties vooral toegerekend aan de glastuinbouwsector.

De VV constateert dat deze situatie reeds langjarig bestaat en de laatste jaren niet verbetert, ondanks de jarenlange samenwerking tussen Delfland en de glastuinbouwsector.

Ook vanuit LTO Glastuinbouw zijn er in voorgaande jaren verzoeken geweest aan Delfland om extra controles, (mede) vanwege het risico op vergaande restricties door het Rijk op bestrijdingsmiddelen voor toepassing in de glastuinbouw.

De VV stemt in met het recente beleid om vaker te controleren ('handhaven') bij individuele glastuinbouwbedrijven, maar vindt ook dat de **extra kosten** voor extra handhaving moeten worden opgebracht door de glastuinbouwsector zelf.

Daar komt bij dat de glastuinbouwbedrijven sinds jaar en dag het voordeel hebben dat over de waarde van glasopstanden geen waterschapsbelasting wordt geheven, omdat het Rijk heeft bepaald dat glasopstanden geen WOZ-waarde hebben (WOZ-waarde = nul).

De VV vindt het redelijk en billijk om aan de glastuinbouwsector een extra bijdrage op te leggen voor de controle en handhaving op de waterkwaliteit; tot het moment dat chemische middelen afkomstig uit de glastuinbouw niet meer boven de waterkwaliteitsnormen uitkomen. Dit wordt jaarlijks opnieuw bepaald in de Waterkwaliteitsrapportage van Delfland in april, zodat een eventuele verbetering in oktober daaropvolgend kan worden meegenomen in de kostentoedeling voor het volgende jaar.

¹ Chemische stoffen verwijst naar nutriënten en landbouwbestrijdingsmiddelen.

Ondertekening

Hans Middendorp
AWP voor Water, Klimaat en Natuur

Annemiek Jenniskens
Water Natuurlijk

Lobke Zandstra
PvdA

Bart Simon
PvdD

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3008
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt B.06
Titel Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2024

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Verordening zuiveringsheffing Delfland 2024 en Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2024
Versienummer	1.0
Dossiernummer	3008
D&H datum	dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Vast te stellen:

1. de Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2024 en
2. de Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2024.

2) Aanleiding

Voor het opleggen van de waterschapsbelastingen in 2024 zijn door de VV vastgestelde verordeningen 2024 benodigd. In de voorliggende verordening zuiveringsheffing 2024 en verontreinigingsheffing 2024 zijn de verordeningen 2023 als basis gehanteerd, waar nodig aangepast op de Omgevingswet.

Na vaststelling worden de verordeningen 2024 verstrekt aan de RBG, de gemeenschappelijke regeling die voor Delfland de heffing en inning van de belastingen uitvoert.

3) Beoogd effect

Correcte verordeningen zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing die in werking treden met ingang van 1 januari 2024.

4) Kernboodschap

Het vaststellen van de belastingverordening voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing 2024 met daarin opgenomen de tarieven op basis waarvan de RBG, de gemeenschappelijke regeling die voor Delfland de heffing en inning verricht, haar werkzaamheden voor Delfland kan uitvoeren.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Bij besluit van de Verenigde Vergadering van 24 november 2022 zijn de verordening voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing 2023 vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

Waterwet:

- artikel 7.2 en volgende voor de uitwerking van de verontreinigingsheffing

Waterschapswet:

- Artikel 110: bevoegdheid van het algemeen bestuur tot het vaststellen van een belastingverordening.

- Artikelen 122c tot en met 122l: omschrijving en uitwerking zuiveringsheffing.

Algemene wet bestuursrecht:

- Artikel 3.40: een besluit treedt niet in werking voordat het bekend is gemaakt.

- Artikel 3.42: het besluit wordt gepubliceerd

Dossiernummer: 3008

Bekendmakingswet:
- Artikel 6: bekendmaking in Waterschapsblad
Waterschapsbesluit:
- artikel 6.12.
Omgevingswet:
- artikel 2.17
Inspraakverordening Delfland 2011:
- artikel 2.1.

7) Financiën

Met de vaststelling van de verordeningen vindt de belastingheffing 2024 plaats op basis van het bij de begroting 2024 vastgestelde tarief.

De nieuwe verordening zelf heeft geen financiële gevolgen, het is de uitkomst van andere besluiten namelijk de vastgestelde kostentoedelingsverordening 2022, de kostenverdeling 2023 en de begroting 2024.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Risico: Zolang de Verenigde Vergadering de verordeningen niet heeft vastgesteld, kan geen nieuw tarief worden gehanteerd.

Beheersmaatregel: verordening tijdig ter vaststelling voorleggen.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

N.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Op grond van artikel 6 van de Bekendmakingswet wordt het besluit van de VV tot vaststelling van een verordening bekendgemaakt in het elektronisch Waterschapsblad door plaatsing van de integrale tekst van die verordening. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het Hoogheemraadschap op Phoenixstraat 32 te Delft.

14) Bevoegd orgaan

De VV om de belastingverordeningen vast te stellen op grond van artikel 110 van de Waterschapswet.

D&H ter voorbereiding van de besluiten van de VV op grond van artikel 84 lid 2 van de Waterschapswet.

Dossiernummer: 3008

15) Toelichting

De verordeningen zijn:

1. gebaseerd op de modelverordening van de Unie van Waterschappen;
2. aangepast aan de situatie bij Delfland.

In de nieuwe verordening zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing zijn de volgende wijzigingen verwerkt ten opzichte van die uit 2023:

1. De tarieven voor 2024 zijn opgenomen (art. 19 en 20 voor verontreinigingsheffing resp. zuiveringsheffing);
2. Inwerkingtreding Omgevingswet (art. 2.17);
3. De namen van de verordeningen worden voorzien van het jaartal 2024.

Het tarief zelf (€ 106,04) is aangepast (art. 20 zuiveringsheffing resp. art. 19 verontreinigingsheffing).

Inspraak is alleen zinvol als er bij vaststelling van de Verordening keuzevrijheid is waarbij rekening gehouden kan worden met de zienswijzen van belanghebbenden en dat is hier niet het geval.

De onderbouwing dat inspraak op de belastingverordeningen niet zinvol is, blijkt uit de relatie kostentoedelingsverordening, begroting en belastingverordening:

- a. Uit de vastgestelde begroting volgt welke belastinginkomsten Delfland in 2024 nodig heeft;
- b. In de belastingverordening worden de belastbare feiten, belastingplichtigen, heffingsmaatstaven evenals de uit a. en b. voortvloeiende tarieven vastgelegd.

Zowel het tarief in de Verordening zuiveringsheffing Delfland 2024 als in de Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2024, vloeit dus voort uit eerdere besluiten.

Met de vaststelling van de verordeningen 2024 wordt bepaald dat zowel de verordening zuiveringsheffing als de verordening verontreinigingsheffing 2023 worden ingetrokken per 1 januari 2024 met dien verstande dat zij van toepassing blijven op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Zie artikel 24 en artikel 23 van respectieve verordeningen.

16) Bijlagen

N.v.t.

Onderwerp Verordening zuiveringsheffing Delfland 2024 en Verordening
verontreinigingsheffing Delfland 2024
Dossiernummer 3008

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 3008;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:

Het tarief dat voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing wordt gehanteerd, gebaseerd is op de begroting 2024.

Voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing vanaf 1 januari 2024 een nieuwe verordening nodig is.

Gelet op:

Waterwet: artikel 7.2 en volgende voor de uitwerking van de verontreinigingsheffing

Waterschapswet: Artikel 110: bevoegdheid van het algemeen bestuur tot het vaststellen van een belastingverordening.

Artikelen 122c tot en met 122l: omschrijving en uitwerking zuiveringsheffing.

Algemene wet bestuursrecht:

- artikel 3.40: een besluit treedt niet in werking voordat het bekend is gemaakt.
- artikel 3.42: het besluit wordt gepubliceerd

Bekendmakingswet:

- artikel 6: bekendmaking in Waterschapsblad

Waterschapsbesluit: artikel 6.12.

Omgevingswet: artikel 2.17

Inspraakverordening Delfland 2011: artikel 2.1

Besluit:

1. Vast te stellen de Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2024

1. Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2024

Artikel 1 Begripsbepalingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. zuivering technisch werk: een werk voor het zuiveren van afvalwater of het transport van afvalwater;
- b. riolering: een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;
- c. afvoeren: het brengen van stoffen op een riolering of op een zuivering technisch werk in beheer bij een waterschap;
- d. stoffen: de stoffen genoemd in artikel 8 van deze verordening;
- e. afvalwater: afvalwater als bedoeld in artikel 2.17 van de Omgevingswet;
- f. drinkwater: drinkwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- g. drinkwaterbedrijf: drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- h. woonruimte: een ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven;
- i. bedrijfsruimte: een naar zijn aard en inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuivering technisch werk of een riolering;
- j. ingenomen water: geleverd drink- en industriewater en warm tapwater, onttrokken grond- en oppervlaktewater en opgevangen hemelwater;
- k. warm tapwater: warm tapwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- l. de heffingsambtenaar: de door het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling De Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet,
- m. het waterschap: het Hoogheemraadschap van Delfland.
- n. heffingsplichtige: de natuurlijke persoon of rechtspersoon onderworpen aan de heffing.

Artikel 2 Bijlagen

Bij deze verordening behoren de volgende bijlagen:

- a. bijlage I: voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening;
- b. bijlage II: tabel afvalwatercoëfficiënten, zoals opgenomen in artikel 122k, derde lid, van de Waterschapswet;
- c. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het waterschap aan de Phoenixstraat 32 te Delft.

Artikel 3 Belastbaar feit en heffingsplicht

1. Ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de behartiging van de taak inzake het zuiveren van afvalwater, wordt onder de naam zuiveringsheffing een directe belasting geheven ter zake van direct of indirect afvoeren op een zuivering technisch werk.
2. Aan de heffing worden onderworpen:
 - a. ter zake het afvoeren vanuit een woonruimte of een bedrijfsruimte: degene die het gebruik heeft van die ruimte,
 - b. ter zake het afvoeren anders dan bedoeld onder a: degene die afvoert.
3. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel a, is heffingsplichtig:
 - a. in geval van gebruik van een woonruimte door de leden van een huishouden: degene die door de ambtenaar belast met de heffing is aangewezen;
 - b. in geval van gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven: degene die dat deel in gebruik heeft gegeven met dien verstande dat degene die het deel in gebruik heeft gegeven, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
 - c. in geval van het voor volgtijdig gebruik ter beschikking stellen van een woonruimte of bedrijfsruimte: degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld, met dien verstande dat degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie de ruimte ter beschikking is gesteld.

4. Indien stoffen met behulp van een riolering worden afgevoerd, is degene bij wie die riolering in beheer is, slechts voor die stoffen die de beheerder zelf op de riolering heeft gebracht aan een heffing onderworpen.
5. Het afvoeren door het Hoogheemraadschap van Delfland is vrijgesteld van de heffing.

Artikel 4 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsevenredigheid

1. De heffing ter zake van woonruimten en van bedrijfsruimten als bedoeld in artikel 17 is verschuldigd bij het begin van het heffingsjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de heffingsplicht.
2. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht als bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar aanvangt, is de heffing verschuldigd naar rato van het aantal kalenderdagen dat in het heffingsjaar nog overblijft. De dag van inschrijving in de basisregistratie personen geldt in dat geval als de datum waarop de heffingsplicht aanvangt.
3. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing naar rato van het aantal kalenderdagen dat in het heffingsjaar nog overblijft. De dag vóór die van uitschrijving uit de basisregistratie personen geldt in dat geval als de datum waarop de heffingsplicht eindigt.
4. Indien de heffingsplicht voor woonruimten is beëindigd na de dagtekening van de aanslag, kan de heffingsplichtige een aanvraag tot ontheffing indienen bij de heffingsambtenaar.
5. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de heffingsplichtige het gebruik van de woonruimte beëindigt en direct aansluitend het gebruik krijgt van een woonruimte van waaruit eveneens wordt afgevoerd.

Artikel 5 Heffingsjaar

Het heffingsjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Verzoek tot het doen van aangifte

Met betrekking tot de zuiveringsheffing geheven van gebruikers van bedrijfsruimten, wordt de uitnodiging tot het doen van aangifte gedaan door:

- a. het uitreiken of toezenden van een aangiftebiljet;
- b. het uitreiken of toezenden van een aangiftebrief waarin wordt verzocht om aangifte te doen op de wijze als bedoeld in artikel 7.

Artikel 7 Wijze van aangifte

Het doen van aangifte geschiedt door:

- a. het inleveren of toezenden van het aangiftebiljet met de daarbij gevraagde bescheiden;
- b. het op elektronische wijze toezenden van de door de betreffende programmatuur gevraagde gegevens.

Artikel 8 Grondslag en heffingsmaatstaf

1. Voor de heffing bedoeld in artikel 3 geldt als grondslag de hoeveelheid en de hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd.
2. Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd. De vervuilingswaarde wordt uitgedrukt in vervuilingseenheden.
3. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot zuurstofbindende stoffen wordt bepaald op basis van de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door omzetting van stikstofverbindingen, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt met betrekking tot zuurstofbindende stoffen een verbruik in het heffingsjaar van 54,8 kilogram zuurstof.
4. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver, zink, arseen, kwik, cadmium, chloride, sulfaat en fosfor wordt bepaald op basis van de afgevoerde gewichtshoeveelheden, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt een in het heffingsjaar afgevoerde gewichtshoeveelheid van:

Dossiernummer: 3008

1. 1,00 kilogram van de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink,
2. 0,100 kilogram van de stoffen arseen, cadmium en kwik,
3. 650 kilogram van de stoffen chloride en sulfaat,
4. 20 kilogram van de stof fosfor.
5. De stoffen zilver, chloride, sulfaat en fosfor worden niet aan de heffing onderworpen.

Artikel 9 Meting, bemonstering en analyse

1. Het aantal vervuilingseenheden van zuurstofbindende en andere stoffen wordt berekend met behulp van door meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens. De meting, bemonstering, analyse en berekening geschieden met in achtname van de in Bijlage I opgenomen voorschriften.
2. De in het eerste lid bedoelde meting, bemonstering en analyse geschieden ieder etmaal van het heffingsjaar, behoudens het bepaalde in artikel 10.
3. De meting, bemonstering en analyse geschieden zodanig dat:
 - a. de gemeten hoeveelheid afvalwater niet meer dan 7,5% afwijkt van de werkelijke hoeveelheid afvalwater;
 - b. het verkregen monster representatief is voor de totale hoeveelheid stoffen die gedurende de bemonsteringsperiode vanuit het bedrijf of het bedrijfsonderdeel wordt afgevoerd.
4. De heffingsplichtige brengt de wijze van meting en bemonstering met een beschrijving van de daarvoor te gebruiken apparatuur voor aanvang van het heffingsjaar ter kennis van de heffingsambtenaar. Indien het gebruik van de apparatuur in de loop van het heffingsjaar aanvangt of wijzigt, dan wordt dit vóór de ingebruikname of de wijziging ter kennis van de heffingsambtenaar.
5. De heffingsambtenaar:
 - a. kan ambtshalve bepalen dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van één of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien deze aannemelijk maakt dat dit noodzakelijk is ter voldoening aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b;
 - b. beslist op aanvraag van de heffingsplichtige, dat meting en bemonstering kunnen geschieden in afwijking van een of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien de heffingsplichtige aannemelijk maakt dat daarbij wordt voldaan aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b;
 - c. beslist op aanvraag van de heffingsplichtige, dat kan worden afgeweken van de in Bijlage I, onderdeel B, opgenomen analysevoorschriften, indien de heffingsplichtige aannemelijk maakt dat de nauwkeurigheid van de uitkomsten van de analyse hierdoor niet wordt beïnvloed;
 - d. kan omtrent de afwijkingen als bedoeld in de onderdelen a, b en c nadere voorschriften geven.
6. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. de voorschriften van Bijlage I, onderdelen A en B, waarvan wordt afgeweken;
 - b. de afwijkingen bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c;
 - c. de nadere voorschriften bedoeld in het vijfde lid, onderdeel d;
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
7. De heffingsambtenaar is bevoegd twee of meer ingevolge het vijfde lid genomen beschikkingen, die betrekking hebben op hetzelfde bedrijf of hetzelfde bedrijfsonderdeel, in één geschrift te verenigen.
8. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de desbetreffende beschikkingen, bedoeld in het vijfde lid, ambtshalve wijzigen of intrekken in verband met het bepaalde in het eerste lid en het derde lid.

Artikel 10 Beperkte meting, bemonstering en analyse

1. Op aanvraag van de heffingsplichtige, die aannemelijk maakt dat voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden kan worden volstaan met gegevens welke met behulp van meting, bemonstering en analyse in een beperkt aantal etmalen zijn verkregen, besluit de heffingsambtenaar dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van het bepaalde

in artikel 9, tweede lid. Het besluit op aanvraag wordt genomen bij een voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:

- a. een opgave van de afvalwaterstromen en de stoffen welke in het onderzoek dienen te worden betrokken;
 - b. de tijdvakken waarin meting en bemonstering geschieden, hetzij ieder etmaal van die tijdvakken, hetzij één of meer daartoe aangewezen etmalen daarvan;
 - c. de wijze waarop de op de voet van letter b verkregen uitkomsten worden herleid tot het aantal vervuilingseenheden over een aldaar bedoeld tijdvak, onderscheidenlijk over het heffingsjaar;
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
2. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de desbetreffende beschikking, bedoeld in het eerste lid, ambtshalve wijzigen of intrekken, indien toepassing van berekeningsvoorschrift C.2 van onderdeel C van Bijlage I leidt tot een ander aantal etmalen dan in die beschikking is opgenomen.
 3. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het tweede lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking.

Artikel 11 Hoedanigheidscorrectie

1. Indien de uitkomst van de methode tot bepaling van het chemisch zuurstofverbruik bedoeld in artikel 8 in belangrijke mate is beïnvloed door biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen, wordt op aanvraag van de heffingplichtige op die uitkomst een correctie toegepast.
2. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing als bedoeld in het eerste lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. de wijze van berekening van de correctie;
 - b. de hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater waarop de correctie van toepassing is;
 - c. de frequentie en de wijze van onderzoek met betrekking tot meting, bemonstering en analyse;
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.

Artikel 12 Tabel afvalwatercoëfficiënten

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 9, eerste lid, kan het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan worden vastgesteld met behulp van de in Bijlage II van deze verordening opgenomen tabel afvalwatercoëfficiënten, indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar 1.000 of minder bedraagt en dit aantal aan de hand van de hoeveelheid ingenomen water kan worden bepaald.
2. Het aantal vervuilingseenheden als bedoeld in het eerste lid wordt berekend volgens de formule $A \times B$, waarbij:
 A = het aantal m^3 in het kalenderjaar ten behoeve van de bedrijfsruimte of het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water,
 B = de afvalwatercoëfficiënt behorende bij de klasse van de in Bijlage II opgenomen tabel met de klassengrenzen waarbinnen de vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m^3 ten behoeve van de bedrijfsruimte of van het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water is gelegen.
3. Indien de in het kalenderjaar ingenomen hoeveelheid water niet kan worden vastgesteld aan de hand van watermeterstanden die aan het begin en aan het einde van het kalenderjaar zijn opgenomen, stelt de heffingsambtenaar die hoeveelheid vast op een door hem nader vast te stellen wijze.
4. De vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m^3 als bedoeld in het tweede lid wordt bepaald met toepassing van de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 122k van de Waterschapswet.
5. Indien het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan meer dan 1.000 bedraagt

Dossiernummer: 3008

en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de berekening van het aantal vervuilingseenheden met toepassing van de in het eerste lid, aanhef, bedoelde tabel tot geen lagere uitkomst leidt dan die welke wordt verkregen bij berekening op de voet van artikel 9, eerste lid, beslist de heffingsambtenaar bij voor bezwaar vatbare beschikking op aanvraag van heffingplichtige dat het aantal vervuilingseenheden wordt berekend met toepassing van de tabel.

Artikel 13 Vervuilingswaarde van tuinbouwkassen

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die worden afgevoerd vanuit een bedrijfsruimte of een onderdeel van een bedrijfsruimte bestemd om in het kader van de uitoefening van een beroep of een bedrijf onder een permanente opstand van glas of kunststof gewassen te telen, bepaald op basis van het tweede lid.
2. De vervuilingswaarde bedraagt drie vervuilingseenheden per hectare vloeroppervlak waarop onder glas of kunststof wordt geteeld en per deel van een hectare vloeroppervlak een evenredig deel van drie vervuilingseenheden.
3. Indien in de loop van het kalenderjaar het gebruik van een in het eerste lid bedoelde bedrijfsruimte of onderdeel van een bedrijfsruimte, dan wel van een deel daarvan, door de gebruiker aanvangt of eindigt, wordt hij in dat kalenderjaar voor die bedrijfsruimte, voor dat onderdeel of voor dat deel voor een evenredig gedeelte van het op basis van het tweede lid bepaald aantal vervuilingseenheden aan een heffing onderworpen.
4. Een vervuilingswaarde voor de bedrijfsruimte of het onderdeel van een bedrijfsruimte, berekend op basis van het tweede of derde lid, van minder dan vijf vervuilingseenheden wordt op drie vervuilingseenheden, en van één of minder dan één vervuilingseenheid op één vervuilingseenheid gesteld.

Artikel 14 Franchise en drempel

1. Voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden in het heffingsjaar voor de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel en zink wordt een aftrek toegepast, met dien verstande dat het aantal vervuilingseenheden niet lager dan op nihil kan worden gesteld. De aftrek wordt bepaald door het totaal aantal vervuilingseenheden van de zuurstofbindende stoffen, als berekend op grond van de artikelen 9 tot en met 12, te vermenigvuldigen met 0,0162.
2. Voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden in het heffingsjaar voor de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik wordt een aftrek toegepast, met dien verstande dat het aantal vervuilingseenheden niet lager dan op nihil kan worden gesteld. De aftrek wordt bepaald door het totaal aantal vervuilingseenheden van de zuurstofbindende stoffen, als berekend op grond van de artikelen 9 tot en met 12, te vermenigvuldigen met 0,0027.

Artikel 15 Meetverplichting

1. Indien de vervuilingswaarde met betrekking tot de zuurstofbindende stoffen van een bedrijfsruimte minder bedraagt dan 1.000 vervuilingseenheden wordt, in afwijking van het bepaalde in artikel 9:
 - a. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel, en zink op nihil gesteld, tenzij de heffingsambtenaar aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, eerste lid bedoelde aftrek te boven gaat;
 - b. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik op nihil gesteld, tenzij de heffingsambtenaar aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, tweede lid, bedoelde aftrek te boven gaat.
2. Indien de vervuilingswaarde met betrekking tot de zuurstofbindende stoffen van een bedrijfsruimte 1.000 vervuilingseenheden of meer bedraagt, wordt, in afwijking van het bepaalde in artikel 9:
 - a. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel, en zink op nihil gesteld, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, eerste lid, bedoelde aftrek niet te boven gaat;

Dossiernummer: 3008

- b. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik op nihil gesteld, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, tweede lid, bedoelde aftrek niet te boven gaat.

Artikel 16 Totale vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte

De vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte, wordt bepaald op de som van de aantallen vervuilingseenheden als berekend in overeenstemming met de artikelen 9 tot en met 15, voor zover deze van toepassing zijn.

Artikel 17 Vervuilingswaarde van kleine bedrijfsruimten

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een bedrijfsruimte of vanuit een zuivering technisch werk voor het zuiveren van afvalwater worden afgevoerd gesteld op drie vervuilingseenheden indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die vervuilingswaarde minder dan vijf vervuilingseenheden bedraagt en op één vervuilingseenheid indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die één vervuilingseenheid of minder bedraagt.
2. Indien de aanslag in het heffingsjaar al is opgelegd voor drie vervuilingseenheden en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de vervuilingswaarde één vervuilingseenheid of minder bedraagt, bestaat aanspraak op vermindering. De heffingplichtige kan daartoe na afloop van het heffingsjaar of, bij beëindiging van de heffingsplicht, in de loop van het heffingsjaar een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Artikel 18 Vervuilingswaarde van woonruimten

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een woonruimte worden afgevoerd, gesteld op drie vervuilingseenheden. De vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een door één persoon gebruikte woonruimte worden afgevoerd, bedraagt één vervuilingseenheid.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de voor recreatiedoeleinden bestemde woonruimten die zich bevinden op een voor verblijfsrecreatie bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. De in de vorige volzin bedoelde woonruimten worden samen aangemerkt als een bedrijfsruimte dan wel als onderdeel van een bedrijfsruimte.
3. Indien de in het eerste lid bedoelde situatie dat een woonruimte wordt gebruikt door één persoon ontstaat in de loop van het heffingsjaar, wordt de vervuilingswaarde op één vervuilingseenheid vastgesteld met ingang van de eerste dag volgend op de dag waarin die situatie is ontstaan. Indien de hiervoor bedoelde situatie ontstaat op de eerste dag van een kalendermaand, wordt de vervuilingswaarde met ingang van die dag op één vervuilingseenheid vastgesteld.
4. Indien de in het derde lid bedoelde situatie ontstaat ná de dagtekening van de aanslag, bestaat aanspraak op vermindering. De heffingplichtige kan daartoe een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Artikel 19 Schatting

De heffingsambtenaar kan het aantal vervuilingseenheden in een kalenderjaar geheel of gedeeltelijk door middel van schatting vaststellen, indien door de heffingplichtige:

- a. meting, bemonstering en analyse niet of niet geheel zijn geschied in overeenstemming met de in deze verordening, waaronder Bijlage I opgenomen voorschriften;
- b. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse en bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 12, eerste of vijfde lid, 13, eerste lid, 17, eerste lid, of 18, eerste lid, niet mogelijk is;
- c. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse, bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 12, vijfde lid, wel mogelijk is, maar door de heffingplichtige gedurende het heffingsjaar geen aanvraag als bedoeld in dat artikel is gedaan;
- d. niet of niet geheel is voldaan aan de voorwaarden, verbonden aan het in artikel 9, 10 of 11 bedoelde besluit.

Artikel 20 Tarief

Dossiernummer: 3008

Het tarief per kalenderjaar bedraagt € 106,04 per vervuilingseenheid.

Artikel 21 Wijze van heffing en termijnen van betaling

1. De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De aanslag bedoeld in artikel 3 is invorderbaar twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan de aanslag, indien deze het bedrag van € 5.000,00 niet te boven gaat, op verzoek van de belastingschuldige door middel van automatische incasso worden ingevorderd in maximaal 10 gelijke maandelijkse termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
4. Het minimum termijnbedrag bij automatische incasso bedraagt € 15,00.

Artikel 22 Niet opleggen van aanslagen

1. Belastingaanslagen van minder dan € 5,00 worden niet opgelegd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid van dit artikel wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen als één aanslag aangemerkt.
3. Het bepaalde in dit artikel geldt alléén voor aanslagen vastgesteld als gevolg van artikel 18, eerste lid.

Artikel 23 Nadere regels

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering.

Artikel 24 Inwerkingtreding, citeertitel en intrekking huidige verordening

1. De "Verordening zuiveringsheffing Delfland 2023" wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2024 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening, die kan worden aangehaald als "Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2024", treedt, met de daarbij behorende bijlagen I (Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening) en II (Tabel afvalwatercoëfficiënten), in werking na bekendmaking, doch niet eerder dan 1 januari 2024.
3. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het waterschap aan de Phoenixstraat 32 te Delft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening

Definitiebepalingen

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- a. verzamelmonster: monster dat is samengesteld in een vooraf vastgestelde periode dat wordt verkregen door (deel)monsters die op basis van volume of tijd zijn genomen;
- b. etmaal: de aaneengesloten periode van 24 uur;
- c. etmaalmonster: een verzamelmonster dat wordt samengesteld in een etmaal;
- d. debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende het etmaal;
- e. debietmeter: meter waarmee (bijvoorbeeld door middel van magnetische inductie) het debiet gemeten wordt;
- f. momentaan debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende een moment van meting;
- g. kalibreren: bepalen van de waarde van de afwijkingen ten opzichte van een van toepassing zijnde standaard;
- h. simuleren: het controleren van een debietmeter door het nabootsen van een meetsignaal;
- i. justeren: het softwarematig aanpassen van een correctiefactor/meterconstante;
- j. nat kalibreren: kalibreren van een debietmeter waarbij daadwerkelijk een nauwkeurig bekende hoeveelheid vloeistof door de debietmeter wordt geleid;
- k. gesloten meetsysteem: meetsysteem dat het debiet meet in een gesloten leiding of in een gesloten drukleiding, waarbij het afvalwater niet in contact staat met de buitenlucht;
- l. open meetsysteem: meetsysteem waarbij het oppervlak van het stromende afvalwater in contact staat met de buitenlucht;
- m. moedermeter: debietmeter, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet;
- n. bewaartermijn: de periode tussen het einde van het etmaal en het begin van de voorbehandeling ten behoeve van de uitvoering van de analyse;
- o. aantoonbaarheidsgrens: laagste concentratie van de component in het monster waarvan de aanwezigheid nog met een bepaalde betrouwbaarheid kan worden vastgesteld, zijnde 3x de spreiding van binnen laboratoriumreproduceerbaarheid.

A. Wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling

Paragraaf A.1 Algemeen

In deze paragraaf worden enkele voorschriften gegeven die gelden bij de wijze van meting, de wijze van monsternamen en -behandeling.

Hierbij gelden de volgende algemene eisen:

- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen verkeren in een goede staat, worden regelmatig schoongemaakt en zijn altijd goed en veilig toegankelijk.
- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen worden in overeenstemming met onderstaande bepalingen respectievelijk NEN 6600-1 (Water-Monsterneming-Deel 1: Afvalwater 2019) geïnstalleerd en onderhouden.
- Een afvalwaterstroom kan zowel in een open als in een gesloten meetsysteem worden gemeten en bemonsterd.

In paragraaf A.2 wordt nader ingegaan op de meting en in paragraaf A.3 op de bemonstering.

In paragraaf A.4 wordt nader ingegaan op de monsterbehandeling.

Paragraaf A.2 Meting

Meting heeft tot doel de hoeveelheid afvalwater per etmaal (het debiet) vast te stellen. Het debiet wordt in de afvalwaterstroom gemeten. Indien het niet mogelijk is om het debiet in de afvalwaterstroom te meten kan het debiet in plaats daarvan worden bepaald op basis van meting van de hoeveelheid water in het watertoevoersysteem van het bedrijf of van de bedrijfsonderdelen. In het laatstbedoelde geval mag de per etmaal afgevoerde hoeveelheid afvalwater niet groter zijn dan de in dezelfde periode toegevoerde hoeveelheid water.

Dossiernummer: 3008

Het meetsysteem is voorzien van een niet-resetbare pulsteller. Registratie van momentane meetgegevens alsmede etmaalgegevens vindt plaats door middel van een printer of datalogger of andere vorm van geautomatiseerd registratiesysteem. Het meetsignaal van het registratiesysteem moet overeenkomen met het meetsignaal van de debietmeter.

A.2.1 Doorstroomsnelheid debiet

Voor een betrouwbare meting is de doorstroomsnelheid van het afvalwater van belang. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een open en een gesloten meetsysteem.

A.2.1.1 Doorstroomsnelheid debiet open meetsystemen

Bij open meetsystemen wordt een meetput of een meetgoot toegepast. Bij toepassing van een meetput gelden de volgende eisen:

1. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,05 meter, bedragen gesommeerd minder dan 5% van het gemeten debiet;
2. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,125 meter, bedragen gesommeerd minder dan 10% van het gemeten debiet.

Bij toepassing van een meetgoot bedragen de momentane debieten in het etmaal, van minder dan 16,4% van het maximaal mogelijk momentane debiet, gesommeerd, minder dan 10% van het gemeten debiet.

A.2.2 Controle meetapparatuur en meettraject

De meetapparatuur is in goede staat en is kundig geïnstalleerd. In dit onderdeel worden daartoe enkele voorschriften opgesteld.

A.2.2.1 Controle meetapparatuur (simulatie)

Ten minste éénmaal per jaar wordt de meetapparatuur voor debietmetingen gesimuleerd, tenzij in dat jaar een natte kalibratie (A.2.2.2) plaatsvindt.

Aan de simulatie worden de volgende eisen gesteld:

- a. Bij een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden gemeten. Wanneer aan de hand van deze controle blijkt dat de meetbuis (mogelijk) vervuild is, wordt deze gereinigd.
- b. Op het controlerapport van een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden weergegeven. Wanneer de meetbuis is gereinigd, wordt deze waarde zowel vóór, als ná het reinigen in het controlerapport vermeld.
- c. Bij de simulatie wordt ook de werking van randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op de goede werking gecontroleerd.
- d. Wanneer bij een simulatie blijkt dat de meetfout groter is dan 5%, wordt het gesloten meetsysteem onmiddellijk in ingebouwde toestand nat gekalibreerd, volgens de bepalingen welke van toepassing zijn bij een natte kalibratie (A.2.2.2)

Bij toepassing van open meetsystemen worden aan de simulatie de volgende aanvullende eisen gesteld:

De apparatuur voor de hoogtemeting wordt minimaal éénmaal per jaar bij overstorthoogten van 5, 10, 15, 20 en 25 centimeter gesimuleerd. In het controlerapport wordt voor elke overstorthoogte een vergelijking gemaakt tussen de gemeten hoeveelheid afvalwater gedurende de periode van het simuleren, en de bij de desbetreffende overstorthoogte met behulp van de afvoerrelatie van de meetvoorziening berekende hoeveelheid afvalwater over de periode van het simuleren. Zowel het absolute als het procentuele verschil wordt hierbij aangegeven. Bij ultrasone hoogtemeting wordt ook de temperatuurmeting en de temperatuurcorrectie gecontroleerd en gecorrigeerd bij afwijking. De werking van de volgapparatuur bij meting wordt gecontroleerd door vergelijking van de aanwijzing, registratie (recorder en/of printer), integratie en telling.

A.2.2.2 Controle meettraject (Natte kalibratie)

De meetapparatuur wordt ten minste éénmaal per drie jaar in ingebouwde toestand nat gekalibreerd. In het jaar van natte kalibratie hoeft niet tevens een droge kalibratie te worden uitgevoerd. Voor debietmeters in mobiele meetapparatuur vindt de natte kalibratie jaarlijks

Dossiernummer: 3008

plaats in ingebouwde toestand bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik bij een RVA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet. Indien blijkt dat een meetinstrument buiten de fabrieksspecificaties valt vindt justering plaats, waarna een natte kalibratie in ingebouwde toestand plaatsvindt ("as left"). Een rapportage van het justeren wordt bij het kalibratiecertificaat gevoegd.

Voorts worden aan de natte kalibratie de volgende eisen gesteld:

- a. Minimaal éénmaal per drie jaar worden gesloten meetsystemen in ingebouwde toestand nat gekalibreerd op een door de heffingsambtenaar vooraf goedgekeurde methode. De natte kalibratie vindt plaats door:
 - i. een vooraf nauwkeurig bepaalde hoeveelheid water door de te kalibreren meter te geleiden (waarbij deze hoeveelheid is vastgesteld bij een onder b genoemde instelling); of
 - ii. een tweede, bij voorkeur op hetzelfde meetprincipe gebaseerd meetsysteem in serie te plaatsen die fungeert als moedermeter; of
 - iii. op een andere, door de heffingsambtenaar goedgekeurde methode.
- b. Indien bij de natte kalibratie gebruik gemaakt wordt van een moedermeter, wordt deze in ingebouwde toestand nat gekalibreerd bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik. De natte kalibratie vindt plaats op een ijkinstallatie van een RVA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet. Ook wanneer de moedermeter nieuw is, wordt deze gekalibreerd op één van de genoemde installaties, waarbij de meter is ingebouwd in de meetset of meetwagen waarin deze in de praktijk zal worden ingezet.
- c. Het kalibratiecertificaat van de moedermeter, waaruit het onder b bepaalde moet blijken, mag niet ouder zijn dan één jaar. Dit kalibratiecertificaat wordt bij die van het gekalibreerde meetsysteem gevoegd.
- d. Tijdens de natte kalibratie wordt zoveel water door het te kalibreren meetsysteem geleid, dat minimaal 2.000 waarnemingen worden bereikt. Indien nodig kan hiertoe voor de kalibratieperiode de pulsinstelling tijdelijk worden aangepast. De kalibratie vindt plaats in het werkgebied waarin de te kalibreren meter onder normale bedrijfsomstandigheden functioneert.
- e. Tijdens de natte kalibratie worden de gemeten hoeveelheden water van de te kalibreren flowmeter (én van de moedermeter, wanneer daarvan sprake is) door middel van printers of dataloggers continu geregistreerd. In geval van het toepassen van dataloggers worden ook de ruwe, onbewerkte data bij het kalibratiecertificaat gevoegd.
- f. Bij de natte kalibratie wordt ook de randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.

A.2.2.3 Inbouw debietmeter

Bij de inbouw van een debietmeter in een gesloten meetsysteem wordt een 'af fabriek' kalibratiecertificaat meegeleverd, waarop naast de meterspecifieke kalibratiefactor, óók de correctiefactor, of meterconstante staat aangegeven. Natte kalibratie in ingebouwde toestand vindt direct plaats na inwerkingstelling van de debietmeter.

Voorts worden aan de inbouw de volgende eisen gesteld:

- a. Bij het inbouwen wordt rekening gehouden met de mogelijkheid tot het uitvoeren van een natte kalibratie in ingebouwde toestand.
- b. De debietmeter wordt overeenkomstig de voorschriften van de leverancier geïnstalleerd.

A.2.2.4 Kalibratiecertificaat

Van een debietmeter moet het meest recente kalibratiecertificaat bij de aangifte overgelegd worden. Bij een natte kalibratie in ingebouwde toestand (dat wil zeggen: ter plekke op het bedrijf, of als complete mobiele meetset op een testbank van een daartoe bevoegde instantie), worden de volgende aspecten vastgesteld én gerapporteerd op het kalibratiecertificaat:

Dossiernummer: 3008

- alle controlebevindingen, waaronder die van de randapparatuur en het meetbereik;
- de 'as-found' meetafwijking (de gevonden meetafwijking);
- eventuele hardware matige aanpassingen (nieuwe spoel, etc.);
- de justering (softwarematige aanpassing van de correctiefactor/meterconstante);
- de 'as-left' meetafwijking, eventueel na hardware matige aanpassing/justering;
- de (eventueel nieuwe) correctiefactor, of meterconstante.

Paragraaf A.3 Bemonstering

A.3.1 Algemeen, instelling en uitvoering van apparatuur

De bemonstering dient plaats te vinden met behulp van automatische monsternamemissie-apparatuur. De bemonstering geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019), met dien verstande dat bemonstering door steekbemonstering niet is toegestaan, tenzij anders is bepaald door de heffingsambtenaar.

Paragraaf A.4 Monsterbehandeling

A.4.1 Algemeen

De monsterbehandeling geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019). Conform paragraaf 9 van NEN 6600-1 (2019) wordende monsters direct na bemonstering geconserveerd, verpakt en getransporteerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3 (2018). De monsters worden gekoeld en in het donker bewaard tussen 1° en 5° C. Na vullen van de monsterflessen wordt van het verzamelde monster een representatief deel van drie liter gedurende 24 uur in een goed gesloten vat/fles in het donker bewaard tussen 1° en 5° C ten behoeve van contra-analyse door de heffingsambtenaar. De monsterflessen bestemd voor analyse door de heffingplichtige en voor contra-analyse door de heffingsambtenaar worden om en om gevuld. Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat het monster voor de analyse op een heffingsparameter door de heffingplichtige en voor de desbetreffende contra-analyse door de heffingsambtenaar zoveel mogelijk identiek zijn.

A.4.2 Conservering en maximale bewaartermijn

De verkregen monsters worden tot en met het einde van de bewaartermijn geconserveerd op de wijze zoals is aangegeven in tabel A. Als een monster uit het etmaalverzamelmonster wordt ingevroren of chemisch geconserveerd, geschiedt dit binnen twaalf uur na afloop van het etmaal. De eventuele voorschriften met betrekking tot chemische conservering gelden in aanvulling op de voorschriften met betrekking tot de conserveringstemperatuur gedurende de bewaartermijn.

In tabel A zijn tevens de maximale bewaartermijnen opgenomen die gelden voor de onderscheidenlijk uit te voeren analyses. De voorbehandeling ten behoeve van een analyse vangt na het einde van het etmaal aan, binnen de maximale bewaartermijn die bij de desbetreffende analyse in tabel A is vermeld. De voorbehandeling van het monster ten behoeve van de analyse, waaronder onder meer wordt begrepen het ontdooien van bevroren monsters, wordt uitgevoerd op een wijze en binnen een zodanige termijn dat daardoor de representativiteit van het monster niet wordt verstoord. Een monster dat op één van de in tabel A aangegeven wijzen chemisch is geconserveerd wordt niet gebruikt voor één van de in tabel A opgenomen wijzen van analyse, waarvoor op basis van tabel A geen of andere voorschriften op het vlak van de chemische conservering gelden.

Tabel A

Voor analyse op	Omgevingstemperatuur		Methode conservering	Maximale bewaartijd
	tijdens transport	tot einde bewaartermijn		
Biochemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen onder uitsluiting van licht.	1 dag
		<-18 °C	Invriezen binnen twaalf uur	1 mnd (indien BZV < =50 mg/l) 6 mnd (indien BZV >50 mg/l)
Chemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H ₂ SO ₄ tot pH < 2	6 maanden
		<-18 °C	Invriezen binnen twaalf uur	6 maanden
Som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H ₂ SO ₄ tot pH < 2	1 maand
		<-18 °C	Invriezen binnen twaalf uur	6 maanden
Cadmium, chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO ₃ tot pH < 2	6 maanden
Arseen	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO ₃ tot pH < 2 Indien hydride techniek wordt gebruikt aanzuren met HCl tot pH < 2	6 maanden
Kwik (Hg)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO ₃ tot pH < 2	6 maanden
Kwik (Hg)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HCl, 1 ml/100 ml	2 dagen
Chloride	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen	1 maand
Sulfaat	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen	1 maand
Fosfor (totaal)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Aanzuren met HNO ₃ of H ₂ SO ₄	1 maand

Het biochemisch zuurstofverbruik is weliswaar geen heffingsparameter voor de zuiveringsheffing, maar wordt aangewend bij toepassing van berekeningsvoorschrift C.3 van Onderdeel C van deze bijlage. Op grond van dit berekeningsvoorschrift wordt de methode van het biochemisch zuurstofverbruik toegepast voor de bepaling van het percentage chemisch zuurstofverbruik van de biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

B Analysevoorschriften

Paragraaf B.1 Algemeen

De analyses worden uitgevoerd in het representatieve monster, dat is verkregen op de in onderdeel A van deze bijlage vermelde wijze. Het onderzoek wordt in het water als zodanig uitgevoerd, dus zonder dat daaruit bezinkbare of opdrijvende bestanddelen zijn verwijderd. Er is in dit onderdeel verwezen naar normbladen, uitgegeven door de Stichting Nederlands Normalisatie Instituut NEN. Bij wijziging in/van een normblad gedurende het kalenderjaar wordt voor de toepassing van deze verordening deze wijziging eerst van kracht op 1 januari van het jaar volgende op de wijziging.

De in tabel B vermelde aantoonbaarheidsgrenzen zijn de concentraties van de desbetreffende stoffen die bij de analyse ten minste aangetoond moeten kunnen worden.

Paragraaf B.2 Analyse

De analyse van het monster geschiedt op de wijze zoals die is aangegeven in tabel B.

Tabel B

Parameter/stof	Ontsluiting volgens normblad	Meting volgens normblad	Aantoonbaarheidsgrens 1)
chemisch zuurstofverbruik		NEN 6633 of NEN-ISO 15705 2)	5 mg/l 3)
biochemisch zuurstofverbruik		NEN-EN 150 5815-1:2019	volgens norm
som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	NEN 6645	NEN -ISO 15923-1	0,5 mg/l
		NEN 6646+C1 2015	
		NEN-EN-ISO 11732	
	NEN-EN-ISO 20236	NEN-EN-ISO 20236 en voor correctie nitriet/nitraat: NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923-1	
	NEN-ISO 5663	NEN ISO 15923-1	
		NEN-ISO 5663	
	NEN 6646+C1:2015	NEN 6646+C1:2015	

		NEN-ISO 15923-1	
arseen	NEN-EN-ISO 11969	NEN-EN-ISO 11969	2 µg/l
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
chloride (Cl-)		NEN 6604 of ISO 15923-1	5 mg/l
		NEN 6476	
		NEN-EN-ISO 10304-1	
		NEN-EN-ISO 15682	
Fosfor (totaal)	NEN 6645+C1:2015	NEN 6604 of ISO 15923-1	0,1 mg/l
		NEN-EN-ISO 15681-1	
		NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 15681-1	NEN-EN-ISO 15681-1	
	NEN-EN-ISO 15681-2	NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 6878	NEN-EN-ISO 6878	
		NEN-EN-ISO 15681-1	
		NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
Onopgeloste stoffen		NEN-EN 872	2 mg/l
cadmium (Cd), chrom (Cr), koper (Cu), lood (Pb), nikkel (Ni), zilver (Ag), zink (Zn)	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	Cd: 0,3 µg/l Cr: 2 µg/l Cu: 10 µg/l Pb: 10 µg/l Ni: 7 µpg/l Ag: 10 µg/l Zn: 40 ug/l
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
	NEN 6953, hoofdstuk 5.3.3.3 4)	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	

kwik	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 12846 (AAS)	0,25 µg/l
		NEN-EN-ISO 17852 (AFS)	
		NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
sulfaat (SO ₄ ⁻)		NEN 6604 of ISO 15923-1	volgens norm
		NEN-EN-ISO 10304-1	
		NEN-ISO 22743	

- 1) De aantoonbaarheidsgrenzen voor zware metalen zijn gebaseerd op een afvalwatermonster met een soortelijke geleiding tot 1500 µS/cm en een zwevend stof gehalte tot 100 mg/l. Bij afvalwatermonsters met een matrix die groter is dan genoemde waarden voor geleiding en zwevende stof kan een hogere aantoonbaarheidsgrens gelden.
- 2) De analyse volgens normblad NEN-ISO 15705 is toepasbaar voor onverdunde monsters met een gehalte aan zuurstofverbruik tot aan 1.000 mg/l en chlorideconcentratie die lager is dan 1.000 mg/l. De ambtenaar belast met de heffing kan voorts de methode niet toepasbaar verklaren indien naar zijn oordeel andere omstandigheden daartoe aanleiding geven.
- 3) De analyse volgens normblad NEN-ISO 15705 heeft een aantoonbaarheidsgrens van 6 mg/l voor fotometrische detectie bij 600nm en 15 mg/l voor titrimetrische detectie (gebaseerd op één enkelvoudige meting van één laboratorium) wanneer cuvetten worden gebruikt met een bereik van maximaal 1.000 mg/l.
- 4) NEN 6953, hoofdstuk 5.3.3.3 mag alleen worden toegepast op afvalmonsters met een soortelijke geleiding tot 1500 µS/cm en een zwevend stof gehalte tot 100 mg/l.

C Berekeningsvoorschriften

C.I Berekeningswijze van het aantal vervuilingseenheden

a. Zuurstofbindende stoffen:

(artikel 8, derde lid)

Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik wordt berekend door het totale aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de in het kalenderjaar afgevoerde zuurstofbindende stoffen te delen door 54,8 kilogram.

Het aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de gedurende een etmaal afgevoerde zuurstofbindende stoffen wordt berekend volgens de formule:

$$Q \times \frac{(CZV + 4,57 \times N - Kj)}{1000}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

Q: het aantal m³ afgevoerd afvalwater per etmaal;

CZV: het chemisch zuurstofverbruik bepaald volgens de in onderdeel B van deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l;

N-Kj: de som van ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens de in onderdeel B van de in deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l.

Dossiernummer: 3008

b. Andere dan zuurstofbindende stoffen:

(artikel 8, vierde lid)

Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot de andere dan zuurstofbindende stoffen wordt berekend door het totale aantal kilogrammen van deze in het kalenderjaar afgevoerde stoffen te delen door respectievelijk:

1. 1,00 kilogram voor de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink;
2. 0,100 kilogram voor de stoffen arseen, kwik en cadmium;
3. 650 kilogram voor de stoffen chloride en sulfaat;
4. 20,0 kilogram voor de stof fosfor.

De afgevoerde hoeveelheden per etmaal voor de hierboven onder b genoemde stoffen worden bepaald met behulp van de formule: $\frac{Q \times C}{1000}$

1000

In deze formules wordt verstaan onder:

Q: het aantal m³ afgevoerd afvalwater per etmaal;

C: de concentratie van de desbetreffende stoffen in mg/l, bepaald op de onder B omschreven wijze.

C.2 Bij de bepaling van het aantal etmalen in artikel 8, wordt gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$n = \frac{\left(\frac{2 \times \sigma_n}{tso} \right)^2 \times N}{\left(\frac{2 \times \sigma_n}{tso} \right)^2 + N}, \text{ waarbij}$$

n = het berekende aantal meetdagen;

N = het aantal dagen per jaar waar op wordt afgevoerd;

σ_n = spreidingspercentage in de meetwaarden, uitgedrukt ten opzichte van de gemiddelde hoeveelheid zuurstofverbruik van de onderzoeksresultaten gedurende het heffingsjaar;

tso = toelaatbare statistische onnauwkeurigheid = $35/e^{0,000175 \times VeO}$, met dien verstande dat VeO vervangen kan worden door respectievelijk VeZ en VeG, waarbij:

VeO = vervuilingswaarde van de afgevoerde zuurstofbindende stoffen;

VeG = vervuilingswaarde van de afgevoerde stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink;

VeZ = vervuilingswaarde van de afgevoerde stoffen arseen, cadmium en kwik.

C.3 Indien de CZV-waarde voor ten minste 25% afkomstig is van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen in het afvalwater, wordt op die waarde een correctie toegepast door deze te vermenigvuldigen met de breuk $\frac{100 - T}{75}$

waarbij

T= het percentage CZV, afkomstig van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

Tabel afvalwatercoëfficiënten (artikel 122k, derde lid, Waterschapswet)

Klasse	Klassegrenzen uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik per m ³ ingenomen water		Afvalwatercoëfficiënt uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden per m ³ ingenomen water in het heffingsjaar
	ondergrens	bovengrens	
1	> 0	0,0013	0,0010
2	> 0,0013	0,0020	0,0016
3	> 0,0020	0,0031	0,0025
4	> 0,0031	0,0048	0,0039
5	> 0,0048	0,0075	0,0060
6	> 0,0075	0,012	0,0094
7	> 0,012	0,018	0,015
8	> 0,018	0,029	0,023
9	> 0,029	0,045	0,036
10	> 0,045	0,070	0,056
11	> 0,070	0,11	0,088
12	> 0,11	0,17	0,14
13	> 0,17	0,27	0,21
14	> 0,27	0,42	0,33
15	> 0,42		0,5

- - - - -

2. Vast te stellen de Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2024

Artikel 1 Begripsbepalingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna ten aanzien waarvan het waterschap is aangewezen als beheerder;
- b. stoffen: de stoffen genoemd in artikel 9 van deze verordening,
- c. lozen: het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap,
- d. woonruimte: een ruimte die zoals blijkt uit haar inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid en waarvan de delen zoals blijkt uit de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven,
- e. bedrijfsruimte: een naar zijn of haar aard en inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuivering technisch werk of een openbaar vuilwaterriool,
- f. openbaar vuilwaterriool: een voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast,
- g. zuivering technisch werk: een werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, dan wel een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van het bij dat werk behorende werk voor het transport van stedelijk afvalwater,
- h. stedelijk afvalwater: huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater,
- i. heffingsambtenaar belast met de heffing: de door het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet,
- j. invorderingsambtenaar belast met de invordering: de door het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet,
- k. watersysteem: samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken,
- l. drinkwater: drinkwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- m. m. ingenomen water: geleverd drink- en industriewater, warm tapwater, onttrokken grond- en oppervlaktewater en opgevangen hemelwater,
- n. drinkwaterbedrijf: drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet,
- o. warm tapwater: warm tapwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet,
- p. het waterschap: het Hoogheemraadschap van Delfland.
- q. de heffingplichtige: de natuurlijke persoon of rechtspersoon, onderworpen aan de heffing.

Artikel 2 Bijlagen

Bij deze verordening behoren de volgende bijlagen:

- a. bijlage I: voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening;
- b. bijlage II: tabel afvalwatercoëfficiënten zoals opgenomen in artikel 122k, derde lid, van de Waterschapswet;

De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het waterschap aan de Phoenixstraat 32 te Delft.

Artikel 3 Belastbaar feit en heffing plicht

1. Onder de naam verontreinigingsheffing wordt een directe belasting geheven ter zake van lozen.
2. Aan de heffing worden onderworpen:
 - a. ter zake van het lozen vanuit een woonruimte of een bedrijfsruimte: degene die het gebruik heeft van die ruimte,
 - b. ter zake van het lozen met behulp van een openbaar vuilwaterriool of van een zuivering

Dossiernummer: 3008

technisch werk: degene bij wie dat openbaar vuilwaterriool of dat zuivering technisch werk in beheer is,

c. ter zake van het lozen anders dan bedoeld onder a of b: degene die loost.

3. Voor de toepassing van het tweede lid onder a, wordt:

a. gebruik van een woonruimte door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de ambtenaar belast met de heffing aangewezen lid van dat huishouden,

b. gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die het deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven is bevoegd de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven,

c. het ter beschikking stellen van een woonruimte of bedrijfsruimte voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld; degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie de ruimte ter beschikking is gesteld.

4. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten goede aan de bekostiging van het beheer van het watersysteem door het Hoogheemraadschap van Delfland.

Artikel 4 Vrijstellingen

Van de verontreinigingsheffing zijn vrijgesteld:

a. het lozen met behulp van een openbaar vuilwaterriool,

b. het lozen vanuit een zuivering technisch werk door het Hoogheemraadschap van Delfland zelf,

c. het lozen van stoffen afkomstig vanuit een zuivering technisch werk anders dan door het waterschap zelf, mits de hoeveelheid stoffen niet is toegenomen.

Artikel 5 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsevenredigheid

1. De heffing ter zake van woonruimten en van bedrijfsruimten als bedoeld in artikel 16 is verschuldigd bij het begin van het heffingsjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de heffingsplicht.

2. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht als bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar aanvangt, is de heffing verschuldigd naar rato van het aantal kalenderdagen dat in het heffingsjaar nog overblijft. De dag van inschrijving in de basisregistratie personen geldt in dat geval als de datum waarop de heffingsplicht aanvangt.

3. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing naar rato van het aantal kalenderdagen dat in het heffingsjaar nog overblijft. De dag vóór die van uitschrijving uit de basisregistratie personen geldt in dat geval als de datum waarop de heffingsplicht eindigt.

4. Indien de heffingsplicht voor woonruimten is beëindigd na de dagtekening van de aanslag, kan de heffingsplichtige een aanvraag tot ontheffing indienen bij heffingsambtenaar.

5. Het tweede en het derde lid zijn niet van toepassing indien de heffingsplichtige het gebruik van de woonruimte beëindigt en direct aansluitend het gebruik krijgt van een woonruimte van waaruit eveneens wordt geloosd.

Artikel 6 Heffingsjaar

Het heffingsjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Verzoek tot het doen van aangifte

Met betrekking tot de verontreinigingsheffing geheven van gebruikers van bedrijfsruimten, wordt de uitnodiging tot het doen van aangifte gedaan door:

a. het uitreiken of toezenden van een aangiftebiljet,

b. het uitreiken of toezenden van een aangiftebrief waarin wordt verzocht om aangifte te doen op de wijze als bedoeld in artikel 8.

Artikel 8 Wijze van aangifte

Het doen van aangifte geschiedt door:

a. het inleveren of toezenden van het aangiftebiljet met de daarbij gevraagde bescheiden,

- b. het op elektronische wijze toezenden van de door de betreffende programmatuur gevraagde gegevens.

Artikel 9 Grondslag en heffingsmaatstaf

1. Voor de heffing bedoeld in artikel 3 geldt als grondslag de hoeveelheid en de hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd.
2. Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd. De vervuilingswaarde wordt uitgedrukt in vervuilingseenheden.
3. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot zuurstofbindende stoffen wordt bepaald op basis van de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door omzetting van stikstofverbindingen, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt met betrekking tot zuurstofbindende stoffen een verbruik in het heffingsjaar van 54,8 kilogram zuurstof.

Artikel 10 Meting, bemonstering en analyse

1. Het aantal vervuilingseenheden van zuurstofbindende en andere stoffen wordt berekend met behulp van door meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens. De meting, bemonstering, analyse en berekening geschieden met in achtname van de in Bijlage I opgenomen voorschriften.
2. De in het eerste lid bedoelde meting, bemonstering en analyse geschieden ieder etmaal van het heffingsjaar, behoudens het bepaalde in artikel 11.
3. De meting en de bemonstering geschieden zodanig dat:
 - a. de gemeten hoeveelheid afvalwater niet meer dan 7,5% afwijkt van de werkelijke hoeveelheid afvalwater;
 - b. het verkregen monster representatief is voor de totale hoeveelheid stoffen die gedurende de bemonsteringsperiode vanuit het bedrijf of het bedrijfsonderdeel wordt geloosd.
4. De heffingsplichtige brengt de wijze van meting en bemonstering met een beschrijving van de daarvoor te gebruiken apparatuur voor aanvang van het heffingsjaar ter kennis van de heffingsambtenaar. Indien het gebruik van de apparatuur in de loop van het heffingsjaar aanvangt of wijzigt, dan wordt dit vóór de ingebruikname of de wijziging ter kennis van de heffingsambtenaar gebracht.
5. De heffingsambtenaar:
 - a. kan ambtshalve bepalen dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van één of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien deze aannemelijk maakt dat dit noodzakelijk is ter voldoening aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b,
 - b. beslist op aanvraag van de heffingsplichtige dat meting en bemonstering kunnen geschieden in afwijking van één of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien de heffingsplichtige aannemelijk maakt dat daarbij wordt voldaan aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b,
 - c. beslist op aanvraag van de heffingsplichtige dat kan worden afgeweken van de in Bijlage I, onderdeel b, opgenomen analysevoorschriften, indien de heffingsplichtige aannemelijk maakt dat de nauwkeurigheid van de uitkomsten van de analyse hierdoor niet wordt beïnvloed,
 - d. kan omtrent de afwijkingen als bedoeld in de onderdelen a, b en c nadere voorschriften geven.
6. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. de voorschriften van bijlage I, onderdelen a en b, waarvan wordt afgeweken,
 - b. de afwijkingen bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c,
 - c. de nadere voorschriften bedoeld in het vijfde lid, onderdeel d,
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
7. De heffingsambtenaar is bevoegd twee of meer als gevolg van het vijfde lid genomen beschikkingen, die betrekking hebben op hetzelfde bedrijf of hetzelfde bedrijfsonderdeel, in één geschrift te verenigen.

8. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de desbetreffende beschikkingen, bedoeld in het vijfde lid, ambtshalve wijzigen of intrekken in verband met het bepaalde in het eerste lid en het derde lid.

Artikel 11 Beperkte meting, bemonstering en analyse

1. Op aanvraag van de heffingplichtige, die aannemelijk maakt dat voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden kan worden volstaan met gegevens welke met behulp van meting, bemonstering en analyse in een beperkt aantal etmalen zijn verkregen, besluit de heffingsambtenaar dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van het bepaalde in artikel 10, tweede lid. Het besluit op aanvraag wordt genomen bij een voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. een opgave van de afvalwaterstromen en de stoffen welke in het onderzoek worden betrokken,
 - b. de tijdvakken waarin meting en bemonstering geschieden, hetzij ieder etmaal van die tijdvakken, hetzij één of meer daartoe aangewezen etmalen daarvan,
 - c. de wijze waarop de op de voet van letter b verkregen uitkomsten worden herleid tot het aantal vervuilingseenheden over een aldaar bedoeld tijdvak, onderscheidenlijk over het heffingsjaar,
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
2. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de geloosde, respectievelijk te lozen stoffen, de desbetreffende beschikking, bedoeld in het eerste lid, ambtshalve wijzigen of intrekken, indien toepassing van berekeningsvoorschrift C.2 van onderdeel C van bijlage I leidt tot een ander aantal etmalen dan in die beschikking is opgenomen.
3. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het tweede lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking.

Artikel 12 Hoedanigheidscorrectie

1. Indien de uitkomst van de methode tot bepaling van het chemisch zuurstofverbruik bedoeld in artikel 9 in belangrijke mate is beïnvloed door biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen, wordt op aanvraag van de heffingplichtige op die uitkomst een correctie toegepast.
2. De berekening van de correctie geschiedt met in achtneming van de voorschriften welke zijn opgenomen in Bijlage I, onderdeel C.4.
3. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing als bedoeld in het eerste lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. de wijze van berekening van de correctie,
 - b. de hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater waarop de correctie van toepassing is,
 - c. de frequentie en de wijze van onderzoek met betrekking tot meting, bemonstering en analyse,
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.

Artikel 13 Tabel afvalwatercoëfficiënten

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 10, eerste lid, kan het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan worden vastgesteld met behulp van de in Bijlage II van deze verordening opgenomen tabel afvalwatercoëfficiënten, indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar 1.000 of minder bedraagt en dit aantal aan de hand van de hoeveelheid ingenomen water kan worden bepaald.
2. Het aantal vervuilingseenheden als bedoeld in het eerste lid wordt berekend volgens de formule $A \times B$, waarbij:
 A = het aantal m^3 in het kalenderjaar ten behoeve van de bedrijfsruimte of het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water,

B = de afvalwatercoëfficiënt behorende bij de klasse van de in Bijlage II opgenomen tabel met de klassengrenzen waarbinnen de vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ ten behoeve van de bedrijfsruimte of van het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water is gelegen.

3. Indien de in het kalenderjaar ingenomen hoeveelheid water niet kan worden vastgesteld aan de hand aan watermeterstanden die aan het begin en aan het einde van het kalenderjaar zijn opgenomen, stelt de heffingsambtenaar die hoeveelheid vast op een door hem nader vast te stellen wijze.
4. De vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ als bedoeld in het tweede lid wordt als gevolg van artikel 7.5, vijfde lid, van de Waterwet bepaald met toepassing van de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 122k, tweede lid, van de Waterschapswet.
5. Indien het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan meer dan 1.000 bedraagt en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de berekening van het aantal vervuilingseenheden met toepassing van de in het eerste lid, aanhef, bedoelde tabel tot geen lagere uitkomst leidt dan die welke wordt verkregen bij berekening op de voet van artikel 10, eerste lid, beslist de heffingsambtenaar bij voor bezwaar vatbare beschikking op aanvraag van heffingplichtige dat het aantal vervuilingseenheden wordt berekend met toepassing van de tabel.
6. Veranderingen in de bedrijfsomstandigheden, die aanleiding kunnen geven tot een wijziging in de vervuilingswaarde per m³ ingenomen water, worden onmiddellijk gemeld bij de heffingsambtenaar.

Artikel 14 Vervuilingswaarde van tuinbouwkassen

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die worden geloosd vanuit een bedrijfsruimte of een onderdeel van een bedrijfsruimte bestemd om in het kader van de uitoefening van een beroep of een bedrijf onder een permanente opstand van glas of kunststof gewassen te telen, bepaald op basis van het tweede lid.
2. De vervuilingswaarde bedraagt drie vervuilingseenheden per hectare vloeroppervlak waarop onder glas of kunststof wordt geteeld en per deel van een hectare vloeroppervlak een evenredig deel van drie vervuilingseenheden.
3. Indien in de loop van het kalenderjaar het gebruik van een in het eerste lid bedoelde bedrijfsruimte of onderdeel van een bedrijfsruimte, dan wel van een deel daarvan, door de gebruiker aanvangt of eindigt, wordt hij in dat kalenderjaar voor die bedrijfsruimte, voor dat onderdeel of voor dat deel voor een evenredig gedeelte van het op basis van het tweede lid bepaald aantal vervuilingseenheden aan een heffing onderworpen.
4. Een vervuilingswaarde voor de bedrijfsruimte of het onderdeel van een bedrijfsruimte, berekend op basis van het tweede of derde lid, van minder dan vijf vervuilingseenheden wordt op drie vervuilingseenheden, en van één of minder dan één vervuilingseenheid op één vervuilingseenheid gesteld.

Artikel 15 Totale vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte

De vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte wordt bepaald op de som van de aantallen vervuilingseenheden als berekend in overeenstemming met de artikelen 10 tot en met 14, voor zover deze van toepassing zijn.

Artikel 16 Vervuilingswaarde van kleine bedrijfsruimten

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een bedrijfsruimte of vanuit een zuivering technisch werk voor het zuiveren van afvalwater worden geloosd gesteld op drie vervuilingseenheden indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die vervuilingswaarde minder dan vijf vervuilingseenheden bedraagt en op één vervuilingseenheid indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die één vervuilingseenheid of minder bedraagt.
2. Indien de aanslag in het heffingsjaar al is opgelegd voor drie vervuilingseenheden en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de vervuilingswaarde één vervuilingseenheid of minder bedraagt, bestaat aanspraak op vermindering. De heffingplichtige kan daartoe na

afloop van het heffingsjaar of, bij beëindiging van de heffingsplicht, in de loop van het heffingsjaar een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Artikel 17 Vervuilingswaarde van woonruimten

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een woonruimte worden geloosd, gesteld op drie vervuilingseenheden. De vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een door één persoon gebruikte woonruimte worden geloosd, bedraagt één vervuilingseenheid.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de voor recreatiedoeleinden bestemde woonruimten die zich bevinden op een voor verblijfsrecreatie bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. De in de vorige volzin bedoelde woonruimten worden samen aangemerkt als een bedrijfsruimte dan wel als onderdeel van een bedrijfsruimte.
3. Indien de in het eerste lid bedoelde situatie dat een woonruimte wordt gebruikt door één persoon ontstaat in de loop van het heffingsjaar, wordt de vervuilingswaarde op één vervuilingseenheid vastgesteld met ingang van de eerste dag volgend op de dag waarin die situatie is ontstaan.
4. Indien de in het derde lid bedoelde situatie ontstaat ná de dagtekening van de aanslag, bestaat aanspraak op vermindering. De heffing plichtige kan daartoe een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Artikel 18 Schatting

De heffingsambtenaar kan het aantal vervuilingseenheden in een kalenderjaar geheel of gedeeltelijk door middel van schatting vaststellen, indien door de heffingplichtige:

- a. meting, bemonstering en analyse niet of niet geheel zijn geschied in overeenstemming met de in Bijlage I opgenomen voorschriften;
- b. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse en bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 13, eerste of vijfde lid, 14, eerste lid, 16, eerste lid, of 17, eerste lid, niet mogelijk is;
- c. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse, bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 13, vijfde lid, wel mogelijk is, maar door de heffingplichtige gedurende het heffingsjaar geen aanvraag als bedoeld in dat artikel is gedaan;
- d. niet of niet geheel is voldaan aan de voorwaarden, verbonden aan de in artikel 10, 11 of 12 bedoelde toestemming.

Artikel 19 Tarief

Het tarief per kalenderjaar bedraagt € 106,04 per vervuilingseenheid.

Artikel 20 Wijze van heffing en termijnen van betaling

1. De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De aanslag bedoeld in artikel 3 is invorderbaar twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan de aanslag, indien deze het bedrag van € 5.000,00 niet te boven gaat, op verzoek van de belastingschuldige door middel van automatische incasso worden ingevorderd in maximaal 10 gelijke maandelijkse termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
4. Het minimum termijnbedrag bij automatische incasso bedraagt € 15,00.

Artikel 21 Niet opleggen van aanslagen

1. Belastingaanslagen van minder dan € 5,00 worden niet opgelegd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid van dit artikel wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen als één aanslag aangemerkt.
3. Het bepaalde in dit artikel geldt alléén voor aanslagen vastgesteld als gevolg van artikel 19, eerste lid.

Artikel 22 Nadere regels

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering.

Dossiernummer: 3008

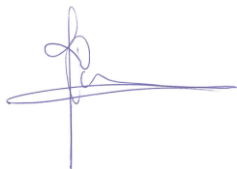
Artikel 23 Inwerkingtreding, citeertitel en intrekking huidige verordening

1. De "Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2023" wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2024 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening, die kan worden aangehaald als "Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2024", treedt, met de daarbij behorende bijlagen I (Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening) en II (Tabel afvalwatercoëfficiënten), in werking na bekendmaking, doch niet eerder dan 1 januari 2024.
3. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het kantoor van het waterschap aan de Phoenixstraat 32 te Delft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening

Definitiebepalingen

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- a. verzamelmonster: een monster dat is samengesteld in een vooraf vastgestelde periode dat wordt verkregen door (deel)monsters die op basis van volume en tijd zijn genomen;
- b. etmaal: de aaneengesloten periode van 24 uur waarover een verzamelmonster wordt samengesteld;
- c. etmaalverzamelmonster: een verzamelmonster dat wordt samengesteld in een etmaal;
- d. debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende het etmaal;
- e. debietmeter: meter waarmee (bijvoorbeeld door middel van magnetische inductie) het debiet gemeten wordt;
- f. momentaan debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende een moment van meting;
- g. kalibreren: bepalen van de waarde van de afwijkingen ten opzichte van een van toepassing zijnde standaard;
- h. simuleren: het controleren van een debietmeter door het nabootsen van een meetsignaal;
- i. justeren: het softwarematig aanpassen van een correctiefactor/ meterconstante;
- j. droog kalibreren: kalibreren van een debietmeter waarbij een doorstroming van een hoeveelheid water door de debietmeter wordt gesimuleerd;
- k. nat kalibreren: kalibreren van een debietmeter waarbij daadwerkelijk een nauwkeurig bekende hoeveelheid vloeistof door de debietmeter wordt geleid;
- l. gesloten meetsysteem: meetsysteem dat het debiet meet in een gesloten leiding of in een gesloten drukleiding, waarbij het afvalwater niet in contact staat met de buitenlucht;
- m. open meetsysteem: meetsysteem waarbij het oppervlak van het stromende afvalwater in contact staat met de buitenlucht;
- n. moedermeter: debietmeter, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet;
- o. bewaartermijn: de periode tussen het einde van het etmaal en het begin van de voorbehandeling ten behoeve van de uitvoering van de analyse;
- p. laantoonbaarheidsgrens: laagste concentratie van de component in het monster waarvan de aanwezigheid nog met een bepaalde betrouwbaarheid kan worden vastgesteld, zijnde 3x de spreiding van binnenlaboratoriumreproduceerbaarheid.

A Wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling

Paragraaf A.1 Algemeen

In deze paragraaf worden enkele voorschriften gegeven die gelden bij de wijze van meting, de wijze van monsternamen en – behandeling. Hierbij gelden de volgende algemene eisen:

- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen verkeren in een goede staat, worden regelmatig schoongemaakt en zijn altijd goed en veilig toegankelijk.
- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen worden overeenkomstig onderstaande bepalingen respectievelijk NEN 6600-1 (Water=Monsterneming-Deel 1:Afvalwater 2009) geïnstalleerd en onderhouden.
- Een afvalwaterstroom kan zowel in een open als in een gesloten meetsysteem worden gemeten en bemonsterd.

In paragraaf A.2 wordt nader ingegaan op de meting en in paragraaf A.3 op de bemonstering.

In paragraaf A.4 wordt nader ingegaan op de monsterbehandeling.

Paragraaf A.2 Meting

Meting heeft tot doel de hoeveelheid per etmaal (het debiet) vast te stellen. Het debiet wordt in de afvalwaterstroom gemeten. Indien het niet mogelijk is om het debiet in de afvalwaterstroom te meten kan het debiet in plaats daarvan worden bepaald op basis van meting van de hoeveelheid water in het watertoevoersysteem van het bedrijf of van de

bedrijfsonderdelen. In het laatstbedoelde geval mag de per etmaal afgevoerde hoeveelheid afvalwater niet groter zijn dan de in dezelfde periode toegevoerde hoeveelheid water. Het meetsysteem is voorzien van een niet-resetbare pulsteller. Registratie van momentane meetgegevens alsmede etmaalgegevens vindt plaats door middel van een printer of datalogger of andere vorm van geautomatiseerd registratiesysteem. Het meetsignaal van het registratiesysteem moet overeenkomen met het meetsignaal van de debietmeter.

A.2.1. Doorstroomsnelheid

Voor een betrouwbare meting is de doorstroomsnelheid van het afvalwater van belang. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een open en een gesloten meetsysteem.

A.2.1.1 Doorstroomsnelheid open meetsystemen

Bij open meetsystemen wordt een meetput of een meetgoot toegepast. Bij toepassing van een meetput gelden de volgende eisen:

1. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,05 meter, bedragen gesommeerd minder dan 5% van het gemeten debiet;
2. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,125 meter, bedragen gesommeerd minder dan 10% van het gemeten debiet.

Bij toepassing van een meetgoot bedragen de momentane debieten in het etmaal, van minder dan 16,4% van het maximaal mogelijk momentane debiet, gesommeerd, minder dan 10% van het gemeten debiet.

A.2.1.2 Doorstroomsnelheid gesloten meetsystemen

Voor het bepalen van de geschiktheid van de debietmeter geldt als richtlijn dat de verhouding tussen het maximale en minimale debiet ≥ 10 behoort te zijn, waarbij het debiet (indien groter dan nul) van de te bemonsteren stroom in 95 % van de tijd groter is dan het minimale debiet van de meter is. Minimale en maximale debiet zijn de debieten waarbij de meter de opgegeven precisie haalt.

A.2.2 Controle meetapparatuur en meettraject

De meetapparatuur is in goede staat en is kundig geïnstalleerd. In dit onderdeel worden daartoe enkele voorschriften gesteld.

A.2.2.1 Controle meetapparatuur (simulatie)

Ten minste éénmaal per jaar wordt de meetapparatuur voor debietmetingen gesimuleerd, tenzij in dat jaar een natte kalibratie (A.2.2.2) plaatsvindt.

Aan de simulatie worden de volgende eisen gesteld:

- a. Bij een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden gemeten. Wanneer aan de hand van deze controle blijkt dat de meetbuis (mogelijk) vervuild is, wordt deze gereinigd.
- b. Op het controlerapport van een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden weergegeven. Wanneer de meetbuis is gereinigd, wordt deze waarde zowel vóór, als ná het reinigen in het controlerapport vermeld.
- c. Bij de simulatie wordt ook de werking van randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.
- d. Wanneer bij een simulatie blijkt dat de meetfout groter is dan 5%, wordt het gesloten meetsysteem onmiddellijk in ingebouwde toestand nat gekalibreerd, volgens de bepalingen welke van toepassing zijn bij een natte kalibratie (A.2.2.2).

Bij toepassing van open meetsystemen worden aan de simulatie de volgende aanvullende eisen gesteld:

De apparatuur voor de hoogtemeting wordt minimaal éénmaal per jaar bij overstorthoogten van 5, 10, 15, 20 en 25 centimeter gesimuleerd. In het controlerapport wordt voor elke overstorthoogte een vergelijking gemaakt tussen de gemeten hoeveelheid afvalwater gedurende de periode van het simuleren, en de bij de desbetreffende overstorthoogte met behulp van de afvoerrelatie van de meetvoorziening berekende hoeveelheid afvalwater over de periode van het simuleren. Zowel het absolute als het procentuele verschil wordt hierbij aangegeven. Bij ultrasone hoogtemeting wordt ook de temperatuurmeting en de

temperatuurcorrectie gecontroleerd en gecorrigeerd bij afwijking. De werking van de volgapparatuur bij meting wordt gecontroleerd door vergelijking van de aanwijzing, registratie (recorder en/of printer), integratie en telling.

A.2.2.2 Controle meettraject (natte kalibratie)

De meetapparatuur wordt ten minste éénmaal per drie jaar in ingebouwde toestand nat gekalibreerd. In het jaar van natte kalibratie hoeft niet tevens een simulatie te worden uitgevoerd.

Voor debietmeters in mobiele meetapparatuur vindt de natte kalibratie jaarlijks plaats in ingebouwde toestand bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik bij een RvA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet.

Indien blijkt dat een meetinstrument buiten de fabrieksspecificaties valt, vindt justering plaats, waarna een natte kalibratie in ingebouwde toestand plaatsvindt ("as left"). Een rapportage van het justeren wordt bij het kalibratiecertificaat gevoegd.

Voorts worden aan de natte kalibratie de volgende eisen gesteld:

- a. Minimaal éénmaal per drie jaar worden gesloten meetsystemen in ingebouwde toestand nat gekalibreerd op een door de heffingsambtenaar vooraf goedgekeurde methode. De natte kalibratie vindt plaats door:
 - i. een vooraf nauwkeurig bepaalde hoeveelheid water door de te kalibreren meter te geleiden (waarbij deze hoeveelheid is vastgesteld bij een onder b genoemde instelling); of
 - ii. een tweede, bij voorkeur op hetzelfde meetprincipe gebaseerd meetsysteem in serie te plaatsen die fungeert als moedermeter; of
 - iii. op een andere, door de heffingsambtenaar goedgekeurde methode.
- b. Indien bij de natte kalibratie gebruik gemaakt wordt van een moedermeter, wordt deze in ingebouwde toestand nat gekalibreerd bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik. De natte kalibratie vindt plaats op een ijkinstallatie van een RvA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet. Ook wanneer de moedermeter nieuw is, wordt deze gekalibreerd op één van de genoemde installaties, waarbij de meter is ingebouwd in de meetset of meetwagen waarin deze in de praktijk zal worden ingezet.
- c. Het kalibratiecertificaat van de moedermeter, waaruit het onder b bepaalde moet blijken, mag niet ouder zijn dan één jaar. Dit kalibratiecertificaat wordt bij die van het gekalibreerde meetsysteem gevoegd.
- d. Tijdens de natte kalibratie wordt zoveel water door het te kalibreren meetsysteem geleid, dat minimaal 2.000 waarnemingen worden bereikt. Indien nodig kan hiertoe voor de kalibratieperiode de pulsinstelling tijdelijk aangepast worden. De kalibratie vindt plaats in het werkgebied waarin de te kalibreren meter onder normale bedrijfsomstandigheden functioneert.
- e. Tijdens de natte kalibratie worden de gemeten hoeveelheden water van de te kalibreren flowmeter (én van de moedermeter, wanneer daarvan sprake is) door middel van printers of dataloggers continu geregistreerd. In geval van het toepassen van dataloggers worden ook de ruwe, onbewerkte data bij het kalibratiecertificaat gevoegd.
- f. Bij de natte kalibratie wordt ook de randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.

A.2.2.3 Inbouw debietmeter

Bij de inbouw van een debietmeter in een gesloten systeem wordt een 'af fabriek' kalibratiecertificaat meegeleverd, waarop naast de specifieke kalibratiefactor, óók de correctiefactor, of meterconstante staat aangegeven. Natte kalibratie in ingebouwde toestand vindt direct plaats na inwerkingstelling van de debietmeter.

Voorts worden aan de inbouw de volgende eisen gesteld:

- a. Bij het inbouwen wordt rekening gehouden met de mogelijkheid tot het uitvoeren van een natte kalibratie in ingebouwde toestand

Dossiernummer: 3008

b. De debietmeter wordt overeenkomstig de voorschriften van de leverancier geïnstalleerd.

A.2.2.4 Kalibratiecertificaat

Van een debietmeter moet het meest recente kalibratierapport bij de aangifte overgelegd worden. Bij een natte kalibratie in ingebouwde toestand (dat wil zeggen: ter plekke op het bedrijf, of als complete mobiele meetset op een ijkbank van een daartoe bevoegde instantie), worden de volgende aspecten vastgesteld én gerapporteerd op het kalibratiecertificaat:

- alle controlebevindingen, waaronder die van de randapparatuur en het meetbereik;
- de 'as-found' meetafwijking (de gevonden meetafwijking);
- eventuele hardware matige aanpassingen (nieuwe spoel, etc.);
- de justering (softwarematige aanpassing van de correctiefactor/meterconstante);
- de 'as-left' meetafwijking, eventueel na hardware matige aanpassing/justering;
- de (eventueel nieuwe) correctiefactor, of meterconstante.

Paragraaf A.3 Bemonstering

A.3.1 Algemeen, instelling en uitvoering van apparatuur

De bemonstering vindt plaats met behulp van automatische monsternamings-apparatuur. De bemonstering geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019), met dien verstande dat bemonstering door steekbemonstering niet is toegestaan, tenzij anders is bepaald door de heffingsambtenaar.

Paragraaf A.4 Monsterbehandeling

A.4.1 Algemeen

De monsterbehandeling geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019). Conform paragraaf 9 van NEN 6600-1 (2019) worden de monsters direct na bemonstering geconserveerd, verpakt en geconserveerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3 (2018). De monsters worden gekoeld en in het donker bewaard tussen 1° en 5° C. Na vullen van de monsterflessen wordt van het verzameld etmaalmonster een representatief deel van drie liter gedurende 24 uur in een goed gesloten vat/fles in het donker bewaard tussen 1° en 5° C ten behoeve van contra-analyse door het waterschap. De monsterflessen bestemd voor analyse door de heffingplichtige en voor contra-analyse vanwege de heffingsambtenaar worden om en om gevuld. Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat het monster voor de analyse op een heffingsparameter door de heffingplichtige en voor de desbetreffende contra-analyse vanwege de heffingsambtenaar zoveel mogelijk identiek zijn.

A.4.2 Conservering en maximale bewaartermijn

De verkregen monsters worden tot en met het einde van de bewaartermijn geconserveerd op de wijze zoals is aangegeven in tabel A. Als een monster uit het etmaalverzamelmonster wordt ingevroren of chemisch geconserveerd, geschiedt dit binnen twaalf uur na afloop van het etmaal. De eventuele voorschriften met betrekking tot chemische conservering gelden in aanvulling op de voorschriften met betrekking tot de conserveringstemperatuur gedurende de bewaartermijn.

In tabel A zijn tevens de maximale bewaartermijnen opgenomen die gelden voor de onderscheidenlijk uit te voeren analyses. De voorbehandeling ten behoeve van een analyse vangt na het einde van het etmaal aan, binnen de maximale bewaartermijn die bij de desbetreffende analyse in tabel A is vermeld. De voorbehandeling van het monster ten behoeve van de analyse, waaronder onder meer wordt begrepen het ontdooien van bevroren monsters, wordt uitgevoerd op een wijze en binnen een zodanige termijn dat daardoor de representativiteit van het monster niet wordt verstoord. Een monster dat op één van de in tabel A aangegeven wijzen chemisch is geconserveerd wordt niet gebruikt voor één van de in tabel A opgenomen wijzen van analyse, waarvoor op basis van tabel A geen of andere voorschriften op het vlak van de chemische conservering gelden.

Tabel A

Voor analyse op	Omgevingstemperatuur		Methode conservering	Maximale bewaartijd
	tijdens transport	tot einde bewaartermijn		
Biochemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen onder uitsluiting van licht.	1 dag
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	1 mnd (indien BZV < =50 mg/l) 6 mnd (indien BZV >50 mg/l)
Chemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H ₂ SO ₄ tot pH < 2	6 maanden
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	6 maanden
Som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H ₂ SO ₄ tot pH < 2	1 maand
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	6 maanden

Het biochemisch zuurstofverbruik is weliswaar geen heffingsparameter voor de verontreinigingsheffing, maar wordt aangewend bij toepassing van berekeningsvoorschrift C.4 van Onderdeel C van deze bijlage. Op grond van dit berekeningsvoorschrift wordt de methode van het biochemisch zuurstofverbruik toegepast voor de bepaling van het percentage chemisch zuurstofverbruik van de biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

B Analysevoorschriften

Paragraaf B.1 Algemeen

De analyses worden uitgevoerd in het representatieve monster, dat is verkregen op de in onderdeel A van deze bijlage vermelde wijze. Het onderzoek wordt in het water als zodanig uitgevoerd, dus zonder dat daaruit bezinkbare of opdrijvende bestanddelen zijn verwijderd. Er is in dit onderdeel verwezen naar normbladen, uitgegeven door het Nederlands Normalisatie Instituut NEN. Een wijziging in een normblad gedurende het kalenderjaar wordt voor de toepassing van deze verordening eerst van kracht op 1 januari van het jaar volgende op de wijziging.

De in tabel B vermelde aantoonbaarheidsgrenzen zijn de concentraties van de desbetreffende stoffen die bij de analyse ten minste aangetoond moeten kunnen worden.

Paragraaf B.2 Analyse

De analyse van het monster geschiedt op de wijze zoals die is aangegeven in tabel B.

Tabel B

Parameter/stof	Ontsluiting volgens normblad	Meting volgens normblad	Aantoonbaarheidsgrens
chemisch zuurstofverbruik		NEN 6633 of NEN-ISO 15705 1)	5 mg/l 2)
biochemisch zuurstofverbruik		NEN-EN ISO 5815-1:2019	volgens norm
som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	NEN 6645	NEN ISO 15923-1	0,5 mg/l
		NEN 6646+C1: 2015	
		NEN-EN-ISO 11732	
	NEN-EN-ISO 20236	NEN-EN-ISO 20236 nn voor correctie nitriet/nitraat: NEN-EN-ISO 13395, NEN 6604 of NEN-ISO 15923-1	
	NEN-ISO 5663	NEN-ISO 15923-1	
		NEN-ISO 5663	
	NEN 6646	NEN 6646+C1: 2015	
		NEN-ISO 15923-1	

- 1) De analyse volgens normblad NEN-ISO 15705 is toepasbaar voor onverdunde monsters met een gehalte aan zuurstofverbruik tot aan 1.000 mg/l en chlorideconcentratie die lager is dan 1.000 mg/l. De ambtenaar belast met de heffing kan voorts de methode niet toepasbaar verklaren indien naar zijn oordeel andere omstandigheden daartoe aanleiding geven.
- 2) De analyse volgens normblad NEN-ISO 15705 heeft een aantoonbaarheidsgrens van 6 mg/l voor fotometrische detectie bij 600nm en 15 mg/l voor titrimetrische detectie (gebaseerd op één enkelvoudige meting van één laboratorium) wanneer cuvetten worden gebruikt met een bereik van maximaal 1.000 mg/l.

C Berekeningsvoorschriften

- C.1 Berekeningswijze van het aantal vervuilingseenheden (artikel 9, derde lid):
Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik wordt berekend door het totale aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de in het kalenderjaar afgevoerde zuurstofbindende stoffen te delen door 54,8 kilogram.

Het aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de gedurende een etmaal afgevoerde zuurstofbindende stoffen wordt berekend volgens de formule:

$$\frac{Q \times (CZV + 4,57 \times N - Kj)}{1000}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

- Q: het aantal m³ afgevoerd afvalwater per etmaal;
 CZV: het chemisch zuurstofverbruik bepaald volgens de in onderdeel B van deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l;
 N-Kj: de som van ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens de in onderdeel B van de in deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l.

- C.2 Bij de bepaling van het aantal etmalen in artikel 11, wordt gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$n = \frac{\left(\frac{2 \times \sigma_n}{tso} \right)^2 \times N}{\left(\frac{2 \times \sigma_n}{tso} \right)^2 + N}, \text{ waarbij}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

- n = het berekende aantal meetdagen;
 N = het aantal dagen per jaar waar op wordt afgevoerd;
 σ_n = spreidingspercentage in de meetwaarden, uitgedrukt ten opzichte van de gemiddelde hoeveelheid zuurstofverbruik van de onderzoeksresultaten gedurende het heffingsjaar;

tso = toelaatbare statistische onnauwkeurigheid

= 35/e 0,000175*VeO VeO = vervuilingswaarde van de afgevoerde zuurstofbindende stoffen.

- C.3 Indien door een bedrijf water wordt onttrokken aan oppervlaktewater en dit vervolgens weer wordt geloosd in oppervlaktewater, worden voor de berekening van de vervuilingswaarde de hoeveelheden verontreinigde stoffen, aanwezig in het ingenomen water en vervolgens weer geloosde oppervlaktewater, in mindering gebracht op de hoeveelheden van die stoffen in het geloosde water, met dien verstande dat deze vermindering niet mag leiden tot een negatieve waarde.

- C.4 Indien de CZV-waarde voor ten minste 25% afkomstig is van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen in het afvalwater, wordt op die waarde een correctie toegepast door deze te vermenigvuldigen met de breuk

$$\frac{100 - T}{75}$$

waarbij

- T= het percentage CZV, afkomstig van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

Bijlage II. behorende bij de Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2024

Tabel afvalwatercoëfficiënten (artikel 122k, derde lid, Waterschapswet)

Klasse	Klassegrenzen uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik per m ³ ingenomen water		Afvalwatercoëfficiënt uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden per m ³ ingenomen water in het heffingsjaar
	ondergrens	bovengrens	
1	> 0	0,0013	0,0010
2	> 0,0013	0,0020	0,0016
3	> 0,0020	0,0031	0,0025
4	> 0,0031	0,0048	0,0039
5	> 0,0048	0,0075	0,0060
6	> 0,0075	0,012	0,0094
7	> 0,012	0,018	0,015
8	> 0,018	0,029	0,023
9	> 0,029	0,045	0,036
10	> 0,045	0,070	0,056
11	> 0,070	0,11	0,088
12	> 0,11	0,17	0,14
13	> 0,17	0,27	0,21
14	> 0,27	0,42	0,33
15	> 0,42		0,5

- - - - -

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3023
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.01
Titel Benoeming commissieleden - geen lid

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Benoeming commissieleden geen-lid
Versienummer	1
Dossiernummer	3023
D&H datum	N.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De volgende personen te benoemen tot commissielid, zijnde geen-lid van de Verenigde Vergadering:

- De heer J. van Bruggen	VVD
- De heer M.B. Kersten	VVD
- Mevrouw J. Ritsema-de Jong	VVD

2) Aanleiding

De VVD-fractie heeft een voordracht voor benoeming van drie commissieleden geen-lid ingediend.

3) Beoogd effect

Benoeming van de commissieleden-geen lid van de verenigde vergadering.

4) Kernboodschap

5) Historie – eerdere besluitvorming

6) Regelgeving en Beleid

Op grond van artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 mogen per fractie, in totaal voor alle commissies, maximaal 3 niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. In artikel 5.7 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023 is de zittingsduur bepaald van de commissieleden geen-lid, te weten gelijk aan de zittingsperiode van de leden van de verenigde vergadering.

7) Financiën

Commissieleden geen-lid ontvangen 128,22 euro per bijgewoonde commissievergadering ten laste van het waterschap.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

Dossiernummer: 3023

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland worden na de toelating de commissieleden geen-lid vermeld.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Aan de benoemde commissieleden geen-lid wordt verzocht hun geloofsbrieven te overleggen.

Evenals VV leden moeten zij voldoen aan de eisen van artikelen 31, 31b, 32, 33 en 34 van de Waterschapswet. De geloofsbrievencommissie onderzoekt de geloofsbrieven van de commissieleden geen-lid en geeft de verenigde vergadering advies over de toelating.

De VV beslist op 18 januari 2024 over toelating.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd om niet-leden te benoemen als commissielid geen-lid

15) Toelichting

16) Bijlagen

N.v.t.

Onderwerp Benoeming commissieleden geen-lid
Dossiernummer 3023

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat

- De VVD-fractie heeft verzocht drie commissieleden geen-lid te benoemen.

Gelet op:

Artikel 5.4 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023

Besluit:

De volgende personen te benoemen tot commissielid, zijnde geen-lid van de Verenigde Vergadering:

- De heer J. van Bruggen	VVD
- De heer M.B. Kersten	VVD
- Mevrouw J. Ritsema-de Jong	VVD

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3052
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.02
Titel Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming
dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf
Hoogheemraadschap van Delfland 2023

Versienummer 1

Dossiernummer 3052

VV datum donderdag 30 november 2023

Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023; bijlage 1 (DMS 2248829) vast te stellen.

2) Aanleiding

De ambtstermijn van de huidige dijkgraaf dr. P.H.W.M. Daverveldt loopt 1 juni 2024 af. De dijkgraaf heeft aangegeven beschikbaar te zijn voor herbenoeming. Het opstellen van een concept aanbeveling voor herbenoeming van de dijkgraaf zal worden uitgevoerd door een vertrouwenscommissie.

3) Beoogd effect

Het verkrijgen van een geldige verordening waarmee de procedure met betrekking tot de in te stellen vertrouwenscommissie en het opstellen van een concept aanbeveling voor herbenoeming van de dijkgraaf in gang kan worden gezet.

4) Kernboodschap

-

5) Historie – eerdere besluitvorming

-

6) Regelgeving en Beleid

- artikel 46, derde lid van de Waterschapswet
- artikel 78 van de Waterschapswet
- Hoofdstuk VIIa. van de Waterschapswet

7) Financiën

-

8) Duurzaamheid

-

9) Organisatorische en personele consequenties

-

10) OR

-

11) Risico's en beheersmaatregelen

Risico:

Bij een procedure voor het opstellen van een concept aanbeveling voor de herbenoeming van een dijkgraaf bestaat het risico dat vertrouwelijke informatie openbaar wordt.

Beheersmaatregel:

Dit risico wordt beperkt door in een verordening een geheimhoudingsplicht op te leggen aan de leden van de vertrouwenscommissie, adviseur van de vertrouwenscommissie en ambtelijke ondersteuning.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

-

Dossiernummer: 3052

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Na vaststelling wordt de verordening gepubliceerd in het Waterschapsblad.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd.

15) Toelichting

De verordening kent geen toelichting.

16) Bijlagen

Bijlage 1: Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023 (DMS 2248829).

Onderwerp Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf
 Hoogheemraadschap van Delfland 2023
Dossiernummer 3052

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat:
het wenselijk is voor de concept aanbeveling voor herbenoeming van de dijkgraaf een
vertrouwenscommissie in te stellen.

Gelet op:
gelet op artikel 46, derde lid en artikel 78 van de Waterschapswet

Besluit:

De Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van
Delfland 2023; bijlage 1 (DMS 2248829) vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

de voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023

Artikel 1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

Aanbeveling:	de op grond van artikel 46 Waterschapswet door de Verenigde Vergadering op te stellen aanbeveling inzake de herbenoeming van de dijkgraaf;
Commissie:	vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf;
Secretaris-directeur:	de secretaris als bedoeld in artikel 53 Waterschapswet.

Artikel 2 Taakstelling commissie

Bij de herbenoeming van een dijkgraaf heeft de commissie tot taak:

- a. zich een oordeel te vormen over het functioneren van de te herbenoemen dijkgraaf;
- b. over haar bevindingen schriftelijk verslag uit te brengen aan de Verenigde Vergadering;
- c. Het advies over de aanbeveling van de Verenigde Vergadering voor te bereiden.

Artikel 3 Samenstelling commissie

1. De commissie bestaat uit 5 leden:
 - a. vier leden, niet zijnde leden van het dagelijks bestuur, te benoemen door en uit de Verenigde Vergadering;
 - b. één lid uit het dagelijks bestuur, te benoemen door de Verenigde Vergadering.
2. De commissie kiest een voorzitter uit haar eigen midden. Indien de commissie er niet in slaagt een voorzitter uit haar midden aan te wijzen, wordt als voorzitter aangewezen degene wiens fractie in de Verenigde Vergadering de meeste zetels vertegenwoordigt.
3. Er is geen mogelijkheid tot plaatsvervangende.

Artikel 4 Advies en bijstand voor de commissie

1. De commissie wordt in haar werkzaamheden bijgestaan door de secretaris-directeur, die tevens adviseur is voor de commissie. De secretaris-directeur kan één of meer medewerkers van het Hoogheemraadschap van Delfland aanwijzen voor het verzorgen van de ambtelijke ondersteuning van de commissie.
2. De commissie kan gebruik maken van externe deskundigen.
3. De secretaris-directeur, noch de medewerkers van het Hoogheemraadschap van Delfland maken deel uit van de commissie.

Artikel 5 Geheimhoudingsplicht

1. De leden van de commissie dienen volstrekte geheimhouding in acht te nemen over hetgeen aan hen voor, tijdens en na het verrichten van de werkzaamheden direct of indirect als lid van de commissie ter kennis is gekomen. Daartoe legt de commissie elke vergadering, met toepassing van hoofdstuk VIIIA van de Waterschapswet een verplichting tot geheimhouding op aan de inhoud van de stukken en het behandelde tijdens de vergadering.
2. Deze geheimhoudingsplicht geldt ook tegenover de Verenigde Vergadering het dagelijks bestuur en de dijkgraaf alsmede tegenover de afzonderlijke leden van het bestuur. De commissie en haar leden verstrekken aan de Verenigde Vergadering, het dagelijks bestuur, de dijkgraaf en de afzonderlijke leden van het bestuur geen inzage in stukken.
3. Deze geheimhoudingsplicht geldt ook voor de secretaris-directeur en de ambtelijke ondersteuning van de commissie, alsook wordt deze opgelegd aan ieder ander die, op verzoek van de commissie, deelneemt aan de beraadslagingen van de commissie.

Artikel 6 Commissievergaderingen

1. De commissie vergadert zo vaak als de voorzitter of ten minste twee leden dit noodzakelijk achten.

2. Elke vergadering wordt door de voorzitter ten minste 24 uur van tevoren aan de leden van de commissie aangekondigd.
3. De commissie vergadert in beslotenheid.
4. De commissie vergadert slechts indien ten minste een meerderheid van de leden, voorzitter daaronder begrepen, vertegenwoordigd is.

Artikel 7 Procedurele zorgvuldigheid en (concept)aanbeveling

1. De commissie verschaft zich de door haar nodig geachte relevante feiten ter zake de herbenoeming van de dijkgraaf.
2. Bij de herbenoeming van de dijkgraaf nodigt de voorzitter, in overleg met de commissie, de dijkgraaf uit voor (een) gesprek(ken) met de commissie.
3. De commissie brengt schriftelijk verslag uit aan de Verenigde Vergadering in de vorm van een concept-aanbeveling.
4. De commissie streeft naar een unanieme concept-aanbeveling.
5. Indien niet tot een unanieme concept-aanbeveling kan worden gekomen, wordt het nemen van een beslissing daarover uitgesteld tot een volgende vergadering. Is uitstel van de beslissing niet mogelijk, of is er ook in de volgende vergadering geen sprake van unanimititeit, dan worden de verschillende meningen binnen de commissie ter kennis van de Verenigde Vergadering gebracht.
6. Alvorens de concept-aanbeveling aan de Verenigde Vergadering te zenden, bespreekt de commissie het concept met de dijkgraaf.

Artikel 8 Contactpersoon en correspondentie

1. De voorzitter van de commissie treedt op als contactpersoon naar buiten.
2. Alle stukken bestemd voor de commissie worden gericht aan de voorzitter, vertrouwelijk gezonden aan het adres van het waterschap en door de secretaris-directeur aldaar bewaard.
3. Alle stukken die van de commissie uitgaan worden door de voorzitter en de secretaris-directeur ondertekend en door de secretaris-directeur verzonden.

Artikel 9 Archiefstukken

1. De secretaris-directeur draagt er zorg voor dat met ingang van de dag, volgend op die waarop de Minister de voordracht tot benoeming aan Zijne Majesteit de Koning heeft uitgebracht, alle archiefbescheiden die de commissie zelf heeft opgemaakt in een verzegelde envelop en gerubriceerd als "geheim" worden overgebracht naar de in de Archiefwet 1995 genoemde archiefbewaarplaats van het waterschap.
2. Van de in het eerste lid bedoelde overbrenging wordt een verklaring van overbrenging als bedoeld in artikel 9 van het Archiefbesluit 1995 opgemaakt. In deze verklaring wordt melding gemaakt van de met toepassing van artikel 15, lid 1, letter c van de Archiefwet 1995 gestelde beperkingen aan de openbaarheid, geldende voor een periode van 75 jaar.
3. Alle overige bescheiden van de commissie en alle kopieën van de in dit artikel bedoelde bescheiden worden door de secretaris-directeur onmiddellijk vernietigd.

Artikel 10 Ontbinding commissie

De commissie wordt geacht te zijn ontbonden met ingang van de dag, volgend op die waarop bij Koninklijk Besluit een beslissing is genomen inzake de aanbeveling door de Verenigde Vergadering.

Artikel 11 Onvoorziene omstandigheden

Bij twijfel over de uitleg van deze verordening en in alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist de commissie.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na de bekendmaking.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023".

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3051
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.03
Titel Besluit tot het instellen van een
vertrouwenscommissie

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp Besluit tot het instellen van een vertrouwenscommissie
Versienummer 1
Dossiernummer 3051
VV datum donderdag 30 november 2023
Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. de vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023 in te stellen;
2. als lid van de vertrouwenscommissie te benoemen de leden:
 - a. mevrouw N.J. Dijkshoorn - van Dijk
 - b. mevrouw A.M.F. Jenniskens
 - c. de heer A.J. Middendorp
 - d. de heer P. Ouwendijk
 - e. de heer A.C.J. van Winden

2) Aanleiding

Ten behoeve van de procedure voor het opstellen van de concept aanbeveling voor de herbenoeming van de dijkgraaf is het wenselijk dat er een vertrouwenscommissie vanuit de VV wordt ingesteld.

3) Beoogd effect

Het onder geheimhouding kunnen beraadslagen over de concept aanbeveling.

4) Kernboodschap

-

5) Historie – eerdere besluitvorming

-

6) Regelgeving en Beleid

- artikel 16 van het Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland
- hoofdstuk 5 van het Reglement van orde VV en commissies Delfland 2023
- de Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023.

7) Financiën

-

8) Duurzaamheid

--

9) Organisatorische en personele consequenties

-

10) OR

-

11) Risico's en beheersmaatregelen

-

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

-

13) Bekendmaking en vervolprocedure

-

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd tot het instellen van een vertrouwenscommissie en het benoemen van de leden.

15) Toelichting

-

16) Bijlagen

geen

Onderwerp Besluit tot het instellen van een vertrouwenscommissie
Dossiernummer 3051

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat:

- De verenigde vergadering op 30 november 2023 de 'Verordening vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023' heeft vastgesteld.
- er een vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf moet worden ingesteld,
- in de vertrouwenscommissie leden van de verenigde vergadering benoemd moeten worden.

Gelet op:

- artikel 16 van het Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland
- hoofdstuk 5 van het Reglement van orde VV en commissies Delfland 2023

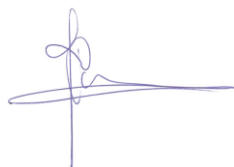
Besluit:

1. de vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland 2023 in te stellen;
2. als lid van de vertrouwenscommissie te benoemen de leden:
 - a. mevrouw N.J. Dijkshoorn - van Dijk
 - b. mevrouw A.M.F. Jenniskens
 - c. de heer A.J. Middendorp
 - d. de heer P. Ouwendijk
 - e. de heer A.C.J. van Winden

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 2954
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.04
Titel Normenkader financiële rechtmatigheid 2023

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp Normenkader financiële rechtmatigheid 2023
Versienummer n.v.t.
Dossiernummer 2954
D&H datum dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Het normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2023, zoals opgenomen in bijlage 1, kenmerk DMSnr. 2229582, vast te stellen voor de accountantscontrole over het verslagjaar 2023.

2) Aanleiding

In het normenkader is de externe en interne wet- en regelgeving opgenomen die in het kader van de financiële rechtmatigheid in beschouwing moet worden genomen door de externe accountant bij de jaarrekeningcontrole 2023. Het normenkader wordt elk jaar geactualiseerd en voorgelegd aan de VV. Het normenkader van Delfland volgt zoveel mogelijk het door de Unie van Waterschappen van eind juli 2023 opgestelde model normenkader. In paragraaf 15 Toelichting van dit voorstel is een overzicht met de wijzigingen tussen het normenkader van Delfland 2023 en 2022 opgenomen

3) Beoogd effect

Het vaststellen van de kaders waarbinnen de financiële rechtmatigheidscontrole moet plaatsvinden bij de jaarrekeningcontrole over 2023. Hiertoe is het Normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2023 opgesteld.

4) Kernboodschap

Het normenkader financiële rechtmatigheid is de basis voor de interne controle en de accountantscontrole over het verslagjaar 2023. In het normenkader is de regelgeving opgenomen die in het kader van de financiële rechtmatigheid in beschouwing moet worden genomen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De Controleverordening Delfland (kenmerk 1048074) is vastgesteld op 28 februari 2013 door de Verenigde Vergadering en betreft een uitwerking van de artikelen 109 en 109a van de Waterschapswet uit 2009.

Voor de operationele uitvoering wordt jaarlijks een normenkader opgesteld voor het lopende jaar. Het normenkader wordt vastgesteld door de Verenigde Vergadering (Controleverordening art 4).

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet

In de Waterschapswet is in artikel 109, lid 1 opgenomen dat het algemeen bestuur bij verordening regels vaststelt voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van

Dossiernummer: 2954

de financiële organisatie. Deze controleverordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

Controleverordening

De Controleverordening Delfland geeft regels voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. In de Controleverordening is o.a. in artikel 4, lid 2.a vastgelegd dat de Verenigde Vergadering een normenkader financiële rechtmatigheid vaststelt.

7) Financiën

n.v.t.

8) Duurzaamheid

n.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

10) OR

n.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is met ingang van 2019 opgenomen in het normenkader van Delfland. De archivering van de aanbestedingsdocumentatie en de naleving van het inkoop- en aanbestedingsbeleid was niet structureel geborgd in het verleden. Dit heeft in 2019 geleid tot het nemen van een verschoningsbesluit door de VV om de fouten en onzekerheden niet mee te laten wegen in het oordeel van de accountant.

Risico: Inkoopopdrachten die in 2019 of eerder zijn verstrekt en niet conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn aanbesteed, kunnen leiden tot uitgaven in 2023 en kunnen daarmee invloed hebben op de financiële rechtmatigheid in 2023. Er vinden namelijk nog uitgaven in 2023 plaats als gevolg van deze in het verleden afgesloten overeenkomsten.

Beheersmaatregel: Het inkoop- en aanbestedingsbeleid enkel van toepassing laten zijn op de inkoopopdrachten die in 2020 t/m 2023 zijn aanbesteed. Delfland heeft na afstemming met een afvaardiging uit de VV (ad hoc commissie) aanvullende maatregelen getroffen om met ingang van 2020 de naleving van en verantwoording over de aanbestedingsprocedures te borgen. Op basis van deze maatregel volgt Delfland een groeimodel waarbij in 2023 de inkoopopdrachten 2020 t/m 2023 worden meegenomen in het normenkader voor financiële rechtmatigheid

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Het normenkader wordt na vaststelling geplaatst op de afdelingsite van CCA op het intranet.

13) Bekendmaking en vervolprocedure

n.v.t.

Dossiernummer: 2954

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering stelt het normenkader vast conform artikel 4, lid 1 van de Controleverordening Hoogheemraadschap van Delfland.

D&H stelt het controleplan vast conform artikel 2, lid 3 van deze verordening.

15) Toelichting

Hieronder wordt de relatie van het normenkader met de Waterschapswet en de Controleverordening van Delfland toegelicht.

Waterschapswet

In de Waterschapswet is in artikel 109, lid 1 opgenomen dat het algemeen bestuur bij verordening regels vaststelt voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

Controleverordening

De Controleverordening Delfland geeft regels voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. In de Controleverordening is o.a. in artikel 4, lid 2.a vastgelegd dat de Verenigde Vergadering een normenkader financiële rechtmatigheid vaststelt.

Normenkader

In het normenkader is de externe en interne wet- en regelgeving opgenomen die in het kader van de financiële rechtmatigheid in beschouwing moet worden genomen. Onder de financiële rechtmatigheid wordt verstaan de mate waarin het tot stand komen van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan en voor zover deze beheershandelingen leiden tot baten, lasten en balansmutaties die in de jaarrekening worden verantwoord in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving, zoals bedoeld in het Waterschapsbesluit.

Jaarlijks vaststellen

Het normenkader wordt elk jaar geactualiseerd en ter vaststelling voorgelegd aan de VV. Het normenkader van Delfland volgt zoveel mogelijk het door de Unie van Waterschappen eind juli 2023 opgestelde model normenkader.

Hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen tussen het Normenkader 2023 en 2022 opgenomen.

Wijzigingen in Normenkader financiële rechtmatigheid 2023

Door de Unie van Waterschappen wordt jaarlijks een model voor een geactualiseerd normenkader m.b.t. de rechtmatigheid opgesteld. Een onderdeel van dat normenkader betreft de financiële rechtmatigheid. Er is voor gekozen om met ingang van 2019 dit format voor de financiële rechtmatigheid ook binnen Delfland te gaan gebruiken. Zij het dat alleen die wet- en regelgeving is overgenomen die voor Delfland van belang is.

Aan het normenkader financiële rechtmatigheid 2023 zijn ten opzichte van het normenkader 2022 de volgende wetten toegevoegd, gewijzigd of verwijderd:

Toegevoegd op basis van:

- nieuwe wet- en regelgeving;
- bestaande relevante wet- en regelgeving en alsnog opgenomen;
- onderliggende relevante besluiten en regelingen bij een wet;
- Aansluiting op model Unie van Waterschappen

De volgende wetten, regelingen e.d.:

Besluit maximumtarieven open overheid
Natuurschoonwet 1928
Gids Proportionaliteit

Dossiernummer: 2954

Regeling Europese EZ-subsidies
Stimuleringsregeling duurzame energietransitie (SDE++)
Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB 2033-2027)

Vervallen als gevolg van:

- Aansluiting op model Unie van Waterschappen;
- Subsidieregeling niet (meer) van toepassing voor Delfland;
- Ingetrokken wet- en regelgeving

De volgende wetten, regelingen e.d.:

Besluit tarieven openbaarheid van bestuur
Circulaire verrekenen neveninkomsten politieke ambtsdragers
Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen
Werkkostenregeling (wkr)
Wet aanpak schijnconstructies
Interreg

Niet meer opgenomen, omdat deze conform het model normenkader van de Unie van Waterschappen niet de financiële rechtmatigheid betreffen.

De volgende wetten, regelingen e.d.:

Uitvoeringsbesluit vennootschapsbelasting 1971
Uitvoeringsbeschikking vennootschapsbelasting 1971
Wet deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

Aan het normenkader financiële rechtmatigheid 2023 zijn ten opzichte van het normenkader 2022 de volgende wijzigingen voor de interne regelgeving aangebracht.

De volgende regelingen e.d.:

Nota systematiek kostenverdeling is toegevoegd
Regels omtrent reorganisaties vervangt het sociaal statuut

16) Bijlagen

1. Normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2023, DMSnr. 2229582

Onderwerp Normenkader financiële rechtmatigheid 2023
Dossiernummer 2954

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 2954;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie van 16 november 2023.

Overwegende dat:

Het normenkader jaarlijks opnieuw door de Verenigde Vergadering dient te worden vastgesteld:

Gelet op:

Artikel 77 van de Waterschapswet; en

Artikel 109 van de Waterschapswet.

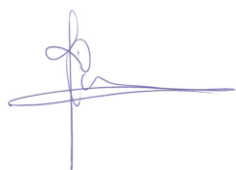
Besluit:

Het normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2023, zoals opgenomen in bijlage 1, kenmerk DMSnr. 2229582, vast te stellen voor de accountantscontrole over het verslagjaar 2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2023

Europees
De-minimisverordening (verordening (EU) Nr. 1407/2013)
Algemene groepsvrijstellingsverordening (verordening EU nr. 651/2014)
MKB Landbouwwijzigingsverordening (verordening EU Nr. 702/2014)
Richtlijn 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (m.i.v. 18 april 2014)
Richtlijn 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (m.i.v. 18 april 2014)
Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Horizon Europe (verordening EU Nr. 695/2021)

Nationaal
Algemeen
Algemene wet bestuursrecht
Besluit proceskosten bestuursrecht
Besluit maximumtarieven open overheid
Burgerlijk wetboek boek 6 en boek 7
Mededingingswet
Pachtprijzenbesluit 2007
Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers
Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers
Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet
Uitvoeringsbesluit Wet normering topinkomens
Wet Basisregistratie Personen
Wet normering topinkomens
Ruimtelijk (bestuurs)recht
Besluit ruimtelijke ordening
Onteiningswet
Wet ruimtelijke ordening
Milieu / Natuur
Besluit gebruik meststoffen
Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009
Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit
Uitvoeringsregeling Meststoffenwet
Visserijwet 1963
Warmtebesluit
Warmteregeling
Warmtewet
Belastingen
Algemene wet inzake Rijksbelastingen
Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009
Fiscale vereenvoudigingswet 2010
Fiscale vereenvoudigingswet 2017
Invorderingswet 1990
Kostenwet invordering rijksbelastingen
Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen waterschapsbelastingen

Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken
Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994
Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990
Waterbesluit
Waterregeling
Waterschapsbesluit
Waterschapswet
Waterwet
Wet bronbelasting 2021
Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen
Wet op de Vennootschapsbelasting 1969
Wet Waardering Onroerende Zaken
Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken
Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingsschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012
Natuurschoonwet 1928
Financiën
Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden
Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen
Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968
Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag
Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968
Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag
Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden
Wet belastingen op milieugrondslag
Wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO)
Wet houdbare overheidsfinanciën
Wet inkomstenbelastingen 2001
Wet op de accijns
Wet op de belastingen van rechtsverkeer
Wet op de Omzetbelasting
Wet terugvordering staatssteun
Personeel en organisatie
Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers
Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
CAO Werken voor Waterschappen 2023
Wet Arbeid en Zorg (WAZ)
Participatiewet
Pensioenstelsel 2023
Pensioenreglement ABP 2021
Pensioenreglement ABP 2022
Pensioenwet
Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965
Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011
Werkloosheidswet
Wet arbeid vreemdelingen
Wet financiering sociale verzekeringen

Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel
Wet minimumloon en minimum vakantiebijslag
Wet op de loonbelasting 1964
Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen
Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
Wet verbetering poortwachter
Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen
Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Ziektewet
Zorgverzekeringswet
Archief
Burgerlijk wetboek
Inkoop en aanbestedingen
Aanbestedingsbesluit
Gids Proportionaliteit
Aanbestedingswet 2012
Subsidies
Regeling bijzondere subsidies waterkeren en waterbeheren
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027
Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014
Regeling Europese EZ-subsidies
Subsidieregeling instandhouding monumenten
Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland
Subsidieregeling Molens Zuid-Holland 2013
Stimuleringsregeling duurzame energietransitie (SDE++)
Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB 2023-2027)

Interne regelgeving
Algemeen, bestuur
Verordening bijdrage Fractiekosten
Bezwaarschriftenverordening
Aansluitverordening
Nadeelcompensatie
Verordening Nadeelcompensatie
Keur
Keur (watersysteem/waterkeringen en wateren/wegen)
Belastingen
Verordening verontreinigingsheffing
Verordening watersysteemheffing
Verordening zuiveringsheffing
Legesverordening
Vaarverordening
Kwijtscheldingsverordening

Financiën
Controleverordening, inclusief controleprotocol
Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie
Treasurystatuut
Kostentoedelingsverordening watersystemheffing
Beleidsnotitie Risicomanagement
Nota Activabeleid
Nota Reserves en Voorzieningen
Nota Verbonden partijen
Nota systematiek kostenverdeling
Inkoop en aanbesteding
Inkoop en aanbestedingsbeleid ¹
Personeel
Regels omtrent reorganisaties

¹ Het inkoop- en aanbestedingsbeleid beperkt zich tot de inkoopopdrachten die in 2020 t/m 2023 zijn aanbesteed en vanaf 2023 leiden tot uitgaven.

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3012
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.05
Titel Wijziging VV Waterschapsverordening Delfland

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Wijziging VV Waterschapsverordening Delfland
Versienummer	0.1
Dossiernummer	3012
D&H datum	dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. Vast te stellen het laten vervallen van de artikelen 3.1, 4.2 en 4.3, het wijzigen van de (nieuwe) artikelen 1.1, 1.2, 1.13, 1.14, 2.2, 3.5, 4.1, 5.7, 5.21, 7.3, 11.1, 11.2, 12.2, het wijzigen en laten vervallen van begripsbepalingen in Bijlage 1, het laten vervallen van Bijlage 2, het vernummen van Bijlage 3 naar Bijlage 2 en het wijzigen van deze Bijlage 2 en het toevoegen van een (nieuwe) Bijlage 3, van het Wijzigingsbesluit Waterschapverordening Delfland 2023 als bedoeld in het bijgevoegde document met dms nummer 2229600 bij dit bestuursvoorstel;
2. Vast te stellen de Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland als bedoeld in het bijgevoegde document met dms nummer 2229604 bij dit bestuursvoorstel voor zover deze hoort bij de bevoegdheid van de Verenigde Vergadering;
3. Vast te stellen de Nota van beantwoording zienswijzen Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 als bedoeld in het bijgevoegde document met dms nummer 2229601 bij dit bestuursvoorstel voor zover deze hoort bij de bevoegdheid van de Verenigde Vergadering.

2) Aanleiding

Bij het omzetten van regelgeving in de Waterschapsverordening Delfland en het aansluiten bij het geheel nieuwe stelsel van de Omgevingswet is het niet te vermijden dat de regels op onderdelen onvolkomenheden bevatten en reguliere actualisatie behoeven. Met dit Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 wordt een aantal van die onvolkomenheden opgelost. Ook wordt de waterschapsverordening geactualiseerd naar aangepaste provinciale regelgeving en wordt de inwerkingtreding van hoofdstuk 10 voor de bescherming van afvalwatertransportleidingen uitgesteld. Tot slot is de Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland aangepast zodat deze geschikt is om te ontsluiten in het Digitale Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO).

3) Beoogd effect

Het vaststellen van de wijzigingen in het Wijzigingsbesluit Waterschapverordening Delfland 2023 die niet op grond van het Delegatiebesluit Delfland 2023 binnen de bevoegdheid van dijkgraaf en hoogheemraden vallen. De wijzigingen die binnen bevoegdheid van dijkgraaf en hoogheemraden vallen zijn gemarkeerd in het wijzigingsbesluit.

Het gaat om de volgende wijzigingen waartoe de verenigde vergadering bevoegd is:

- het laten vervallen van de artikelen 3.1, 4.2 en 4.3;
- het wijzigen van de (nieuwe) artikelen 1.1, 1.2, 1.13, 1.14, 2.2, 3.5, 4.1, 5.7, 5.21, 7.3, 11.1, 11.2, 12.2;
- het wijzigen en laten vervallen van begripsbepalingen in Bijlage 1;
- het laten vervallen van Bijlage 2;

Dossiernummer: 3012

- het vernummernen van Bijlage 3 naar Bijlage 2 en het wijzigen van deze bijlage 2 naar aanleiding van een zienswijze;
- het toevoegen van een (nieuwe) Bijlage 3.

Het gedeelte van het Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 waarvoor dijkgraaf en hoogheemraden bevoegd zijn, is vastgesteld op 24 oktober 2023 door het college.

Zodoende heeft Delfland op 1 januari 2024 een gewijzigde waterschapsverordening die tegelijkertijd met de Omgevingswet in werking kan treden.

4) Kernboodschap

Delfland beschikt op 1 januari 2024 over een gewijzigde waterschapsverordening die tegelijkertijd met de Omgevingswet in werking kan treden waarbij:

1. de regels uit de Waterschapsverordening Delfland kunnen worden ontsloten in het DSO doordat de werkingsgebieden zijn aangewezen in de waterschapsverordening;
2. wordt voldaan aan de instructieregels over grondwaterkwaliteit uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;
3. correcties en verbeteringen zijn doorgevoerd voor een goede dienstverlening in de vergunningverlening, en
4. de inwerkingtreding van de regels uit hoofdstuk 10 zijn uitgesteld tot een later tijdstip.

5) Historie – eerdere besluitvorming

29 september 2022: Vaststelling van de Waterschapsverordening Delfland door de Verenigde Vergadering, met uitzondering van delen tot de vaststelling waarvan dijkgraaf en hoogheemraden bevoegd zijn.

1 november 2022: Vaststelling door dijkgraaf en hoogheemraden van de onderdelen van de Waterschapsverordening Delfland waarvan dijkgraaf en hoogheemraden bevoegd zijn.

4 juli 2023: Besluit door dijkgraaf en hoogheemraden om het ontwerpbesluit Wijziging Waterschapsverordening Delfland en de bijbehorende toelichting ter inzage te leggen.

24 oktober 2023: Vaststelling door dijkgraaf en hoogheemraden van de onderdelen van de het Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 waarvan dijkgraaf en hoogheemraden bevoegd zijn.

6) Regelgeving en Beleid

Op grond van artikel 78, eerste lid van de Waterschapswet maakt het algemeen bestuur de verordeningen die het nodig oordeelt voor de behartiging van de taken die het waterschap zijn opgedragen.

Op grond van artikel 2.5 van de Omgevingswet worden de regels over de fysieke leefomgeving die het algemeen bestuur van het waterschap vaststelt, opgenomen in één waterschapsverordening.

7) Financiën

n.v.t.

8) Duurzaamheid

n.v.t.

Dossiernummer: 3012

9) Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

10) OR

n.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Risico is dat de voorgestelde wijzigingen niet worden vastgesteld.

In dat geval treedt de vorig jaar vastgestelde Waterschapverordening Delfland op 1 januari 2024 ongewijzigd in werking tegelijkertijd met de Omgevingswet en de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Dit zou betekenen dat een aantal onvolkomenheden nog in de waterschapsverordening blijft zitten, waardoor extra vragen binnenkomen bij Delfland die tot extra werk leiden. Ook ontstaat er een verschil tussen de werkingsgebieden in het DSO, waar de initiatiefnemer regels kan raadplegen, en de legger. De waterschapsverordening voldoet dan niet aan de provinciale instructieregels. Ook treedt in dat geval hoofdstuk 10 in werking, wat tot onduidelijkheid in de uitvoering, de vergunningverlening en de handhaving van de regels kan leiden zowel in projecten van derden, als bij Delfland.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

In de D&H nieuwsbrief zal aandacht worden besteed aan het wijzigingsbesluit. Het wijzigingsbesluit, evenals een geconsolideerde versie van de Waterschapsverordening Delfland zal worden geplaatst op de website van Delfland.

De voorgestelde wijzigingen zijn hoofdzakelijk technisch van aard en ter verbetering van onvolkomenheden die bij de omzetting van de Keur in de Waterschapsverordening zijn geslopen. Daarom is geen uitgebreider participatietraject doorlopen dan de wettelijk vastgestelde voorbereidingsprocedure.

Het ontwerp van het Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 heeft vanaf 10 juli 2023 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Op het ontwerp zijn twee zienswijzen ontvangen. In de Nota van beantwoording zienswijzen behorende bij Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 is aangegeven hoe deze zijn behandeld (zie het bijgevoegde document met dms nummer 2229601). De zienswijzen hebben geleid tot een aanpassing van het ontwerp wijzigingsbesluit. In Bijlage 2 (nieuw) bij de Waterschapsverordening Delfland is een link naar de geometrische begrenzing van de polderkaden opgenomen. Ambtelijk is nog een onvolkomenheid in de vernummering aangepast.

De geconsolideerde versie wordt beschikbaar gesteld in het DSO. Daarbij wordt in het DSO de artikelsgewijze toelichting gekoppeld aan de juridische artikelen. Hierdoor is de toelichting bij elk artikel beter te vinden en dit leidt tot meer duidelijkheid voor burgers en bedrijven.

Naast de inhoudelijke wijzigingen, het hernummeren en aanpassen van de verwijzingen in de toelichting als gevolg van het wijzigingsbesluit zijn ook aanpassingen in de rest van de Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland nodig gebleken om de toelichting geschikt te maken voor de digitalisering in het DSO. De Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland wordt daarom in zijn geheel opnieuw ter vaststelling aangeboden. Daarbij is gelijk van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook tekstuele onvolkomen en onduidelijkheden in de toelichting te corrigeren.

Dossiernummer: 3012

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Voor de vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Waterschapsverordening Delfland zullen dijkgraaf en hoogheemraden een apart besluit nemen dat voorzien is na vaststelling van het Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 door de VV. Inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2024, tegelijkertijd met inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 wordt voorafgaand aan de inwerkingtreding bekend gemaakt in het Waterschapblad. Tevens wordt de geconsolideerde versie van de Waterschapsverordening Delfland en de bijbehorende toelichting via het DSO gepubliceerd in het Waterschapblad.

In het DSO wordt vanaf 1 januari 2024 een geconsolideerde versie van de waterschapsverordening en de bijbehorende toelichting beschikbaar gesteld tezamen met een set aan toepasbare regels, indieningsvereisten en werkingsgebieden. De juridische regels uit de waterschapsverordening worden via beslisbomen toepasbaar gemaakt waardoor initiatiefnemers, aan de hand van de beoogde activiteit(en) en de aangegeven locatie, door de juridische regels worden geleid met een vergunningcheck. En met een 'klik op de kaart' worden de regels in de werkingsgebieden in het DSO zichtbaar voor initiatiefnemers.

14) Bevoegd orgaan

Op grond van artikel 78 Waterschapswet maakt het algemeen bestuur van Delfland de verordeningen die het nodig oordeelt voor de behartiging van de taken die het waterschap zijn opgedragen. Op grond van artikel 2.5 Omgevingswet stelt het algemeen bestuur van het waterschap één waterschapsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

15) Toelichting

In het kader van de Omgevingswet worden alle regels van het waterschap die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen in één waterschapsverordening. In 2022 heeft Delfland hiervoor de Waterschapsverordening Delfland vastgesteld. Dit betreft een in hoofdzaak beleidsarme omzetting van de huidige regels uit de Keur Delfland en de bijbehorende algemene regels. Daarbij is aangekondigd dat de Waterschapverordening in de loop der tijd zal worden aangepast met zogenoemde partiële wijzigingen.

De ambitie is om deze aanpassingen in een continu verbeterproces door te voeren. Zodoende kan Delfland flexibel reageren op toekomstige ontwikkelingen in het gebied en de regels uit de waterschapverordening laten aansluiten bij:

- de maatschappelijke opgaven in ons gebied en de rol die Delfland daarin wil innemen
- de samenwerking en participatie met gemeenten, burgers en bedrijven;
- de ervaringen uit de uitvoeringspraktijk;
- veranderingen in de regelgeving van rijk, provincie en gemeenten, en
- het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Dit voorstel van het Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 is het eerste partiële wijzigingsbesluit waarmee invulling wordt gegeven aan dit continue proces van verbetering.

Het betreft hoofdzakelijk een verbetering van onvolkomenheden die in de omzetting van de Keur Delfland in de waterschapsverordening terecht zijn gekomen en een actualisatie na aangepaste provinciale regelgeving. Verwacht wordt dat ook de komende jaren nog onvolkomenheden gesignaleerd zullen worden en actualisatie nodig is. Voorzien is daarom dat er meer wijzigingsbesluiten zullen volgen. Ook evaluaties kunnen leiden tot bijstelling van de waterschapsverordening.

Wijzigingen naar aanleiding van nieuwe inhoudelijke beleidsontwikkelingen zijn niet opgenomen in dit besluit. Dergelijke wijzigingen vergen een eigen voorbereidingstraject met consultatie van maatschappelijke partijen en in het algemeen ook een inhoudelijke

Dossiernummer: 3012

bestuurlijke behandeling. Als dergelijke trajecten wijzigingen van de waterschapsverordening vergen, worden die in een apart wijzigingsbesluit opgenomen dat door de verantwoordelijke portefeuillehouder in procedure wordt gebracht. Inhoudelijke beleidsontwikkelingen met mogelijke gevolgen voor de waterschapsverordening die nu worden voorzien betreffen wijzigingen ten aanzien van verhardingsactiviteiten, de bescherming van natte ecologische zones en van uitbreiding van werkingsgebieden bij de Delflandsedijk.

Beoogd effect van de voorgestelde wijzigingen is uiteindelijk dat Delfland op 1 januari 2024 een gewijzigde waterschapsverordening heeft die tegelijkertijd met de Omgevingswet in werking kan treden waarbij:

1. de regels uit de Waterschapsverordening Delfland kunnen worden ontsloten in het DSO doordat de werkingsgebieden zijn aangewezen in de waterschapsverordening;
2. wordt voldaan aan de instructieregels over grondwaterkwaliteit uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;
3. correcties en verbeteringen zijn doorgevoerd voor een goede dienstverlening in de vergunningverlening, en
4. de inwerkingtreding van de regels uit hoofdstuk 10 zijn uitgesteld tot een later tijdstip.

In de Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland (zie het bijgevoegde document met dms nummer 2229604) zijn de belangrijkste voorgestelde wijzigingen nader toegelicht in het algemene deel.

In het bijgevoegde document met dms nummer 2229602 bij dit bestuursvoorstel is ter informatie een versie van de Waterschapsverordening Delfland toegevoegd waarin alle voorgestelde wijzigingen zijn verwerkt.

16) Bijlagen

1. Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 (DMS 2229600)
2. Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland (DMS 2229604)
3. Nota van beantwoording zienswijzen behorende bij Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 (DMS 2229601)
4. Geconsolideerde versie van de Waterschapverordening Delfland (DMS 2229602)

Onderwerp Wijziging VV Waterschapsverordening Delfland
Dossiernummer 3012

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 3012;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie;

Overwegende dat:

1. Het wenselijk is om onvolkomenheden in de Waterschapsverordening Delfland te corrigeren onder meer voor een goede dienstverlening in de vergunningverlening;
2. Het wenselijk is om werkingsgebieden aan te wijzen in de Waterschapsverordening zodat de regels uit de Waterschapsverordening Delfland kunnen worden ontsloten in het Digitale Stelsel Omgevingswet;
3. Het wenselijk is om de Waterschapsverordening Delfland te actualiseren om te voldoen aan de instructieregels over grondwaterkwaliteit uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;
4. Het wenselijk is om de inwerkingtreding van de regels uit hoofdstuk 10 uit te stellen zodat de ordentelijke uitvoering van die regels kan worden voorbereid;

Gelet op:

artikelen 56 77 en 78, eerste lid van de Waterschapswet;
artikelen 2.5 en 4.1 van de Omgevingswet;
artikel 3 Reglement voor Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland;
afdeling 7.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;

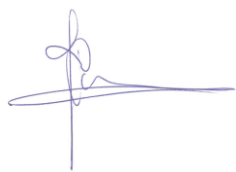
Besluit:

1. Vast te stellen het laten vervallen van de artikelen 3.1, 4.2 en 4.3, het wijzigen van de (nieuwe) artikelen 1.1, 1.2, 1.13, 1.14, 2.2, 3.5, 4.1, 5.7, 5.21, 7.3, 11.1, 11.2, 12.2, het wijzigen en laten vervallen van begripsbepalingen in Bijlage 1, het laten vervallen van Bijlage 2, het vernummern van Bijlage 3 naar Bijlage 2 en het wijzigen van deze Bijlage 2 en het toevoegen van een (nieuwe) Bijlage 3, van het Wijzigingsbesluit Waterschapverordening Delfland 2023 als bedoeld in het bijgevoegde document met dms nummer 2229600 bij dit bestuursvoorstel;
2. Vast te stellen de Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland als bedoeld in het bijgevoegde document met dms nummer 2229604 bij dit bestuursvoorstel voor zover deze hoort bij de bevoegdheid van de Verenigde Vergadering;
3. Vast te stellen de Nota van beantwoording zienswijzen Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 als bedoeld in het bijgevoegde document met dms nummer 2229601 bij dit bestuursvoorstel voor zover deze hoort bij de bevoegdheid van de Verenigde Vergadering.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,
Dossiernummer: 3012

de secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'C' followed by a horizontal line.

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'H' followed by 'W.M. Daverveldt'.

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Leeswijzer bij het dossier Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023

Dossiers: 3012

DMS nummer: 2234937

Deze leeswijzer is geschreven bij het bestuursvoorstel en de stukken waarover wijzigingsbesluit wordt genomen. Deze leeswijzer maakt geen onderdeel uit van het besluit zelf. Doel van de leeswijzer is om een aantal bestuurlijke zaken en achtergrondinformatie bij het dossier te verduidelijken. Deels staan deze al in het bestuursvoorstel, maar in dit stuk wordt daar wat dieper op ingegaan.

Wat staat in de leeswijzer?

In deze leeswijzer staan de volgende onderdelen:

1. Achtergrond
2. Aard van de stukken waarover een besluit wordt gevraagd
3. Gewijzigde onderdelen in de waterschapsverordening

1. Achtergrond

Omgevingswet en de waterschapsverordening

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Het stelsel van de Omgevingswet integreert de gebiedsgerichte onderdelen van het omgevingsrecht in één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en uitvoering. De stelselherziening leidt daarmee tot betere mogelijkheden voor integraal beleid, betere bruikbaarheid en substantiële vereenvoudiging van het omgevingsrecht. De Omgevingswet en de daarmee samenhangende nieuwe regelgeving bieden het juridisch kader voor maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Met dit nieuwe stelsel kan volgens de wetgever beter worden ingespeeld op de dynamiek in de fysieke leefomgeving en de opgaven waarvoor het gebied gesteld staat.

In het kader van de Omgevingswet worden alle regels van het waterschap die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen in één Waterschapsverordening. In 2022 heeft Delfland hiervoor de Waterschapsverordening Delfland vastgesteld. Dit betreft een in hoofdzaak beleidsarme omzetting van de regels uit onder andere de Keur Delfland en de bijbehorende algemene regels en beleidsregels. Daarbij is aangekondigd dat de waterschapverordening in de loop der tijd zal worden aangepast en geactualiseerd met zogenoemde partiële wijzigingen.

Continue verbeterproces

De ambitie is om aanpassingen van de waterschapsverordening in een continu verbeterproces door te voeren. Zodoende kan Delfland flexibel reageren op toekomstige ontwikkelingen in het gebied en de regels uit de waterschapverordening laten aansluiten bij:

- de maatschappelijke opgaven in ons gebied en de rol die Delfland daarin wil innemen;
- de samenwerking en participatie met gemeenten, burgers en bedrijven;
- de ervaringen uit de uitvoeringspraktijk;
- veranderingen in de regelgeving van rijk, provincie en gemeenten, en
- het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

2. Aard van de stukken waarover een besluit wordt gevraagd

Het voorliggende besluit gaat over het vaststellen van de wijzigingen op de Waterschapsverordening Delfland en de daarbij gerelateerde documenten, namelijk:

1. Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023;
2. Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland;

3. Nota van beantwoording zienswijzen, en
4. Geconsolideerde versie van de Waterschapsverordening Delfland.

Nota van Beantwoording

Na het opstellen van het ontwerpbesluit van de wijzigingen, heeft deze in de zomer ter inzage gelegen. Delfland heeft twee zienswijzen ontvangen. De Gemeente Delft en de Gemeente Vlaardingen Zienswijzen hebben hierop zienswijzen ingediend.

De Nota van Beantwoording geeft de antwoorden op de zienswijzen die zijn ingediend. In de Nota van Beantwoording geeft Delfland antwoord op de gestelde vragen en is aangegeven welke zienswijzen tot een wijziging hebben geleid. De zienswijzen van de Gemeente Delft en Gemeente Vlaardingen zijn aan de Nota van Beantwoording toegevoegd.

Wijziging n.a.v. zienswijze Gemeente Delft

Bijlage 2 (nieuwe nummering) bij de waterschapsverordening is de kaart met normering van de polderkades. De Gemeente Delft heeft over deze kaart een zienswijze ingediend. Daarin heeft de Gemeente Delft de behoefte uitgesproken om de polderkaden op een grotere schaal te kunnen bekijken. Deze zienswijze heeft aanleiding gegeven tot aanpassing van het ontwerpbesluit. In bijlage 2 (nieuwe nummering) is onder de verbeelding van de kaart met de polderkaden een link naar de geometrische begrenzing van de polderkaden opgenomen, waaruit de ligging van de polderkader duidelijker blijkt. Delfland stelt normen vast voor de polderkaden uit het oogpunt van kenbaarheid en zelfregulering.

In de zienswijzen zijn ook algemene vragen gesteld. Deze vragen zijn beantwoord voor zover deze betrekking hebben op het ontwerpbesluit. Na vaststelling van de Nota van Beantwoording wordt deze aan de Gemeente Delft en de Gemeente Vlaardingen gestuurd.

Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023

Het ontwerpbesluit met de wijzigingen op de Waterschapsverordening Delfland en de wijzigingen naar aanleiding van de zienswijze hebben geleid tot het Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 dat nu ter vaststelling wordt aangeboden.

Dit wijzigingsbesluit is het eerste partiële wijzigingsbesluit waarmee invulling wordt gegeven aan het continue proces van verbetering. Het betreft hoofdzakelijk een verbetering van onvolkomenheden die in de omzetting van de Keur Delfland in de waterschapsverordening terecht zijn gekomen, een actualisatie na aangepaste provinciale regelgeving en de vaststelling van de werkingsgebieden. Verwacht wordt dat ook de komende jaren nog onvolkomenheden gesignaleerd zullen worden en actualisatie nodig zal zijn. Voorzien is daarom dat er meer wijzigingsbesluiten zullen volgen. Ook evaluaties kunnen leiden tot bijstelling van de waterschapsverordening.

Het voorgestelde wijzigingsbesluit betreft zowel wijzigingen in delen die gedelegeerd zijn aan D&H als delen waarvan de wijzigingen door de VV vastgesteld moeten worden. De wijzigingen die aan D&H zijn gedelegeerd, zijn in het wijzigingsbesluit gemarkeerd. De delegatie van de VV naar D&H betekent dat voor de onderdelen die in het delegatiebesluit zijn gedelegeerd aan D&H niet door de VV kunnen worden vastgesteld.

De Toelichting bij de Waterschapsverordening

Delfland geeft in de Toelichting bij de Waterschapsverordening Delfland een beschrijving van de betekenis van de artikelen in de waterschapsverordening. Dit zijn de artikelsgewijze toelichtingen.

Daarnaast kent de toelichting een algemeen deel. Hierin wordt beschreven hoe de toelichting is opgebouwd en wordt uitleg gegeven over de wijzigingen op de waterschapsverordening.

Geconsolideerde versie van de Waterschapsverordening

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Dit betekent ook dat vanaf 1 januari 2024 het nieuwe omgevingsloket DSO (digitaal stelsel omgevingswet) beschikbaar komt voor initiatiefnemers (burgers en bedrijven) om bijvoorbeeld een vergunningcheck te doen, een melding te doen of een vergunning aan te vragen. Dit zijn de zogenaamde 'toepasbare regels' bij de waterschapsverordening, waarmee de initiatiefnemer op basis van een geselecteerde locatie en een gekozen werkzaamheid door de regelgeving wordt geleid.

De Waterschapsverordening Delfland zoals vastgesteld in 2022 is nog niet in werking getreden. Deze treedt, samen met het wijzigingsbesluit, als de Waterschapsverordening Delfland (geconsolideerde versie, dat is inclusief de wijzigingen) in werking op 1 januari 2024. De geconsolideerde waterschapsverordening wordt, na vaststelling door D&H en de VV, naar het DSO gepubliceerd. Ter informatie is daarom de geconsolideerde versie van de Waterschapsverordening Delfland bijgevoegd aan het bestuursvoorstel.

3. Gewijzigde onderdelen in de waterschapsverordening

Bij het omzetten van de regelgeving van Keur Delfland tot de Waterschapsverordening Delfland (vastgesteld in 2022) en het aansluiten bij het geheel nieuwe stelsel van de Omgevingswet is het niet te vermijden dat de regels op onderdelen onvolkomenheden bevatten en reguliere actualisatie behoeven. Met dit Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023 wordt een aantal van die onvolkomenheden opgelost. Ook wordt de waterschapsverordening geactualiseerd naar aangepaste provinciale regelgeving en wordt de inwerkingtreding van hoofdstuk 10 voor de bescherming van afvalwatertransportleidingen uitgesteld. Tot slot is de Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland aangepast zodat deze geschikt is om te ontsluiten in het DSO

Belangrijkste wijzigingen

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- werkingsgebieden zijn opgenomen in de waterschapsverordening;
- wijzigingen naar aanleiding van nieuwe instructieregels over grondwaterkwaliteit provincie Zuid-Holland;
- verbeteren aanvraagvereisten voor vergunningen en indieningsvereisten voor meldingen;
- toevoegen beoordelingsregels voor activiteiten bij de Delflandsedijk;
- vrijstelling omgevingsvergunningplicht bij Rainlevelr, en
- op praktijk laten aansluiten van meetverplichting bij het onttrekken van grondwater en infiltratie van water.

In de Toelichting behorende bij de Waterschapsverordening Delfland zijn de belangrijkste voorgestelde wijzigingen nader toegelicht in het algemene deel.

Wat wordt (nu) niet gewijzigd

Wijzigingen naar aanleiding van nieuwe inhoudelijke beleidsontwikkelingen zijn niet opgenomen in dit besluit. Dergelijke wijzigingen vergen een eigen voorbereidingstraject met consultatie van maatschappelijke partijen en in het algemeen ook een inhoudelijke bestuurlijke behandeling. Als dergelijke trajecten wijzigingen van de waterschapsverordening vergen, worden die in een apart wijzigingsbesluit opgenomen dat door de verantwoordelijke portefeuillehouder in procedure wordt gebracht.

Inhoudelijke beleidsontwikkelingen met mogelijke gevolgen voor de waterschapsverordening die nu worden voorzien betreffen wijzigingen ten aanzien van verhardingsactiviteiten, de bescherming van natte ecologische zones en van uitbreiding van werkingsgebieden bij de Delflandsedijk.

Beoogd effect

Beoogd effect van de voorgestelde wijzigingen is uiteindelijk dat Delfland op 1 januari 2024 een gewijzigde waterschapsverordening heeft die tegelijkertijd met de Omgevingswet in werking kan treden waarbij:

1. de regels uit de Waterschapsverordening Delfland kunnen worden ontsloten in het DSO doordat de werkingsgebieden zijn aangewezen in de waterschapsverordening;
2. wordt voldaan aan de instructieregels over grondwaterkwaliteit uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;
3. correcties en verbeteringen zijn doorgevoerd voor een goede dienstverlening in de vergunningverlening, en
4. de inwerkingtreding van de regels uit hoofdstuk 10 zijn uitgesteld tot een later tijdstip.

Om de vergunningplicht en de handhaving van de regels bij afvalwatertransportleidingen binnen onze eigen organisatie en jegens externe partijen goed te borgen, is meer tijd nodig. Tijdens de ter inzagelegging van de ontwerp Waterschapsverordening in 2022, hebben leidingbeheerders uit ons beheergebied hierover bezwaren geuit. Hun bezwaar was dat deze nieuwe regels tot veel extra bureaucratie zouden leiden en dat zij hinder zouden ervaren bij het doen van hun maatschappelijke werkzaamheden. De inwerkingtreding van de regels bij afvalwatertransportleidingen (hoofdstuk 10) leidt ook binnen Delfland zelf tot veel extra werkzaamheden in de vergunningverlening en de handhaving. Bij vaststelling van de Waterschapverordening in 2022 was daarom de inwerkingtreding van hoofdstuk 10 uitgesteld met een jaar en vastgesteld op 1 januari 2024. Echter, om de integrale impact van inwerkingtreding van hoofdstuk 10, zowel intern als extern, goed te kunnen voorbereiden, is gebleken dat meer tijd nodig is dan voorzien bij de vaststelling van de Waterschapverordening vorig jaar. In het voorliggende wijzigingsbesluit treedt hoofdstuk 10 daarom niet in werking per 1 januari 2024 maar op een nader door D&H te bepalen tijdstip.

Besluiten van 24 oktober 2023 en 30 november 2023 tot wijziging van de Waterschapsverordening Delfland (Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023)

Dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland

Gelet op:

- artikel 2.8 Omgevingswet;
- artikel 2 Delegatiebesluit Delfland 2023.

en

De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 24 oktober 2023, dossiernummer 2965;
gelezen het positieve advies van de Commissie Bestuur, Financiën en Ondersteuning;

Gelet op:

- artikel 56, 77 en 78, eerste lid, Waterschapswet;
- artikel 2.5 en 4.1 Omgevingswet;
- artikel 3 Reglement voor Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland;
- afdeling 7.4 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Overwegende dat:

de Waterschapsverordening Delfland in verband met correcties van onvolkomenheden in de Waterschapsverordening Delfland waaronder aanpassing van de indieningsvereisten, de aanwijzing van werkingsgebieden, het voldoen aan instructieregels uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening, en de aanpassing van de bepaling over de inwerkingtreding, wordt gewijzigd;

Besluiten:

Artikel I

De Waterschapsverordening Delfland wordt als volgt gewijzigd.

A.

In artikel 1.1 wordt 'Bijlage I' vervangen door 'Bijlage 1'.

B.

In artikel 1.2, eerste lid, wordt na 'Deze verordening is' ingevoegd ', met het oog op de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de wet'.

C.

Artikel 1.13 komt te luiden:

Artikel 1.13 Geometrische begrenzing werkingsgebieden

1. De geometrische begrenzing van het beheergebied van Delfland is opgenomen in het geometrische informatieobject 'beheergebied' in bijlage 3 bij deze verordening.
2. De geometrische begrenzingen van het beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk zijn opgenomen in de volgende geometrische informatieobjecten in bijlage 3 bij deze verordening:
 - a. waterstaatswerk waterkering;
 - b. waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam;
 - c. waterstaatswerk bergingsgebied; en
 - d. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk.
3. De geometrische begrenzingen van het beperkingengebied met betrekking tot een waterkering zijn opgenomen in de volgende geometrische informatieobjecten in bijlage 3 bij deze verordening:
 - a. waterstaatswerk waterkering zeewering;
 - b. waterstaatswerk waterkering Delflandsedijk;
 - c. waterstaatswerk waterkering regionale waterkering;
 - d. waterstaatswerk waterkering polderkade;
 - e. waterstaatswerk waterkering landscheiding;
 - f. beschermingszone waterkering zeewering;
 - g. beschermingszone waterkering Delflandsedijk;
 - h. beschermingszone waterkering regionale waterkering;
 - i. beschermingszone waterkering polderkade;
 - j. beschermingszone waterkering landscheiding;
 - k. profiel van vrije ruimte zeewering;
 - l. profiel van vrije ruimte Delflandsedijk;
 - m. profiel van vrije ruimte regionale waterkering;
 - n. profiel van vrije ruimte polderkade; en
 - o. buitenwaartse beschermingszone waterkering zeewering.
4. De geometrische begrenzingen van het beperkingengebied met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam zijn opgenomen in de volgende geometrische informatieobjecten in bijlage 3 bij deze verordening:
 - a. waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam primair water;
 - b. waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam secundair water;
 - c. waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam NEZ;
 - d. beschermingszone oppervlaktewaterlichaam primair water; en
 - e. beschermingszone oppervlaktewaterlichaam secundair water.
5. De geometrische begrenzingen van het beperkingengebied met betrekking tot een ondersteunend kunstwerk zijn opgenomen in de volgende geometrische informatieobjecten in bijlage 3 bij deze verordening:
 - a. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Duiker;
 - b. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Gemaal;
 - c. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Inlaat;
 - d. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Keerschot;
 - e. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Sluis;
 - f. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Stuw;

- g. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Vispassage; en
- h. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Waterkerende constructie.

D.

Na artikel 1.13 wordt een artikel toegevoegd luidende:

Artikel 1.14 Waterstaatswerken die niet geometrisch begrensd zijn

Voor waterstaatswerken die op grond van een projectbesluit of een omgevingsvergunning zijn aangelegd of gewijzigd ten opzichte van de geometrische begrenzing, wordt voor het beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk uitgegaan van de begrenzing aangegeven in het projectbesluit of de omgevingsvergunning.

E.

In artikel 2.2 wordt 'bijlage 3' vervangen door 'bijlage 2'.

F.

Artikel 3.1 vervalt onder vernummering van artikel 3.2 tot en met 3.10 tot artikel 3.1 tot en met 3.9.

G.

In artikel 3.2 (nieuw), eerste lid, wordt 'artikelen 4.5, 5.3, 6.3, 7.4, 8.3, 9.3, 10.7 en 11.3' vervangen door 'artikelen 4.3, 5.3, 6.3, 7.4, 8.3, 9.3 en 11.3'.

H.

Artikel 3.5 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In de titel wordt 'omgevingsvrije' vervangen door 'omgevingsvergunningvrije'.
2. In het derde lid wordt 'melding is aangevangen' vervangen door 'melding is uitgevoerd'.

I.

Artikel 4.1 komt te luiden:

Artikel 4.1 Aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning de volgende beperkingengebiedactiviteiten te verrichten:

- a. waterstaatswerken aanleggen, wijzigen of verwijderen;
- b. gebruik maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de functie ervan, en daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te houden, vaste substanties of voorwerpen te laten staan, of te laten liggen, of de waterstand op een ander peil te brengen of houden dan het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld;
- c. werken aanleggen, wijzigen of houden in het profiel van vrije ruimte.

J.

Artikel 4.2 en 4.3 vervallen onder vernummering van artikel 4.4 tot en met 4.6 tot artikel 4.2 tot en met 4.4.

K.

Artikel 4.3 (nieuw) komt te luiden:

Artikel 4.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

1. De aanvrager om een omgevingsvergunning legt over bij zijn aanvraag:
 - a. een omschrijving van de activiteit;
 - b. een verklaring of het een nieuwe aanvraag of het wijzigen van een bestaande vergunning betreft;
 - c. een omschrijving van de reden van de werkzaamheden;
 - d. een situatietekening van de werkzaamheden; en
 - e. de startdatum en de einddatum van de werkzaamheden.
2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een steiger of vlonder tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de lengte en breedte van de steiger of vlonder;
 - b. de hoogte van de steiger of vlonder ten opzichte van het waterpeil; en
 - c. een constructietekening.
3. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt voor het plaatsen, wijzigen, houden of verwijderen van een afmeerpaal tevens een constructietekening verstrekt.
4. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een brug tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de lengte en breedte van de brug;
 - b. de hoogte van de brug ten opzichte van het waterpeil en maaiveld;
 - c. een omschrijving van de afwerking en de inrichting van de taluds, oevers en brughoofden.
 - d. een constructietekening; en
 - e. bij aanleg, wijzigen of houden van een brug in, op, boven, over of onder een waterkering: stabiliteitsberekeningen.
5. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een oeverbescherming tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a. een constructietekening van bijbehorende oeverbescherming;
 - b. een berekening waaruit blijkt dat de oppervlakte van het oppervlaktewaterlichaam waar oeverbescherming wordt gerealiseerd minimaal gelijk is aan de huidige oppervlakte van het oppervlaktewaterlichaam; en
 - c. bij aanleg, wijzigen of houden van een damwand in, op, boven, over of onder een waterkering: stabiliteitsberekeningen.
6. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt voor het plaatsen, wijzigen, houden of verwijderen van straatmeubilair tevens een werkplan verstrekt.
7. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een kabel tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de aanlegwijze of verwijderwijze van de kabel tijdens de werkzaamheden;
 - b. een omschrijving van het type kabel;
 - c. bij een waterkering, de bijhorende beschermingszone en profiel van vrije ruimte een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering;
 - d. bij het kruisen van een waterkering bij aanleg met een gestuurde boring een boorplan met een beschrijving van de boring en de bepaling van het in- en uitredpunt conform de NEN 3650-serie; en
 - e. bij het onderlangs kruisen van een primair water met een kabel gegevens waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de criteria in de NEN 3650-serie en NEN 3651.
8. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een leiding of mantelbuis tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de aanlegwijze of verwijderwijze van de leiding en/of mantelbuis tijdens de werkzaamheden;
 - b. een omschrijving van het type leiding en/of type mantelbuis;
 - c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering;
 - d. bij het onderlangs kruisen van een primair water met een leiding of mantelbuis gegevens waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de criteria in de NEN 3650-serie en NEN 3651; en
 - e. bij het kruisen van een waterkering bij aanleg met een gestuurde boring een boorplan met een beschrijving van de boring en de bepaling van het in- en uittredepunt conform de NEN 3650-serie.
9. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden of verwijderen van een hek, schutting of veekerende voorziening tevens een werkplan verstrekt.
10. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een (bouw)werk tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een constructietekening van bijbehorende werken;
 - b. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering; en
 - c. bij aanleg, wijzigen of houden van een werk in, op, boven, over of onder een waterkering bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte stabiliteitsberekeningen.
11. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanbrengen, houden of verwijderen van de beplanting tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een omschrijving van de soort beplanting; en
 - b. een werkplan hoe de beplanting wordt aangebracht of verwijderd.
12. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het beweiden tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. de diersoorten die worden gehouden op de waterkering; en
 - b. het aantal dieren per hectare dat wordt gehouden op de waterkering.
13. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het voorbereiden of houden van evenementen tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een werkplan;
 - b. een omschrijving van het gebruikte materieel en materiaal; en
 - c. bij een waterkering het gewicht van het materieel en materiaal.
14. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het uitvoeren van grondmechanisch onderzoek tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een werkplan; en
 - b. een omschrijving en het gewicht van het gebruikte materieel.
15. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het graven in de bodem, waterbodem of van een proefsleuf tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering; en
 - b. een werkplan.
16. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het dempen en graven tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een constructietekening met daarop profielen van de nieuwe en bestaande situatie;
 - b. een tekening met daarop in vierkante meters aangegeven:
 1. het oppervlaktewaterlichaam dat wordt gegraven; en

2. het oppervlaktewaterlichaam dat wordt gedempt.
 - c. een berekening waaruit blijkt dat de oppervlakte van het oppervlaktewaterlichaam dat wordt gegraven minimaal gelijk is aan de oppervlakte van het oppervlaktewaterlichaam dat wordt gedempt; en
 - d. de gebruikte materialen voor het dempen.
17. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden en verwijderen van een dam met of zonder duiker tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. de lengte van de dam;
 - b. de breedte van de dam;
 - c. de vorm van de duiker;
 - d. een omschrijving van het materiaal van de duiker;
 - e. een omschrijving van de lengte, breedte en hoogte van de duiker;
 - f. een constructieberekening van de dam;
 - g. een constructietekening van de dam.
18. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het uitvoeren van overige activiteiten tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering;
 - b. bij een waterkering stabiliteitsberekeningen; en
 - c. een werkplan met de relevante maatvoering.
19. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden en verwijderen van een natte ecologische zone tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een omschrijving van de te realiseren flora;
 - b. een omschrijving van het type natte ecologische zone;
 - c. een vegetatiekaart ten behoeve van de natte ecologische zone; en
 - d. een profielschets van de natte ecologische zone.
20. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het wijzigen van het waterpeil tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een omschrijving van de peilverhoging of peilverlaging ten opzichte van het door de waterbeheerder gehanteerde peil;
 - b. een constructietekening van bijbehorende werken, zoals pomp, inlaat, stuw, bemalen of drainage;
 - c. de maximale pompcapaciteit in m³/uur;
 - d. een rapport met de noodzaak en gevolgen van de peilwijziging voor de waterhuishouding en voor eventuele derden; en
 - e. een tekening van de begrenzing van het gebied waarop de waterpeil wijziging van invloed is.
21. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden of verwijderen van strandbebouwing tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. een werkplan; en
 - b. een constructietekening.
22. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden en verwijderen van een waterstaatswerk tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. dwarsdoorsnedetekeningen met de bestaande en nieuwe situatie van de werkzaamheden;
 - b. stabiliteitsberekeningen; en
 - c. een werkplan.

L.

Artikel 4.4 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt na 'maatschappelijke functie' toegevoegd 'van het watersysteem'.
2. In het derde lid wordt 'zwaarwegend maatschappelijk belang' vervangen door 'zwaarwegend belang'.

M.

Na artikel 4.4 (nieuw) wordt een artikel ingevoegd luidende:

Artikel 4.5 Beoordelingsregel Delflandsedijk

1. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een activiteit in, op, over of onder de Delflandsedijk wordt in acht genomen dat sprake is van een zwaarwegend belang.
2. Het bepaalde in artikel 4.4 eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

N.

Artikel 4.7 tot en met 4.37 wordt vernummerd tot artikel 4.6 tot en met 4.36.

O.

Artikel 4.6 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na 'blijven voldoen aan de' ingevoegd 'daarvoor geldende'.
2. In het tweede lid wordt na 'maatschappelijke functie' ingevoegd 'van het watersysteem'.

P.

In de titel van artikel 4.7 (nieuw) wordt 'bijbehorende kunstwerken' vervangen door 'bijbehorende ondersteunende kunstwerken'.

Q.

Artikel 4.8 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder e, wordt 'bestaande steiger of vlonder' vervangen door 'naastgelegen steiger of vlonder of bestaande afmeerpaal'.
2. In het derde lid, onder a, wordt 'boven of over het buitentalud of de kruin' vervangen door 'boven of over de kruin of het buitentalud'.
3. Het derde lid, onder d, komt te luiden:
d. wordt of is voorafgaand over de gehele lengte van de steiger of vlonder in de doorgaande oeverlijn een oeverbescherming aangelegd en in stand gehouden.

R.

In artikel 4.9 (nieuw), vierde lid, wordt 'artikel 4.37' vervangen door 'artikel 4.36'.

S.

Artikel 4.10 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid, onder e, komt te luiden:
e. is de kortste afstand tussen de afmeerpaal en een bestaande steiger, vlonder of afmeerpaal minimaal 2,0 meter;
2. In het vierde lid wordt 'artikel 4.37' vervangen door 'artikel 4.36'.

T.

Artikel 4.11 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt 'secundair water' vervangen door 'oppervlaktewaterlichaam'.
2. In het vierde lid wordt 'artikel 4.37' vervangen door 'artikel 4.36'.

U.

In artikel 4.12 (nieuw), vierde lid, wordt 'artikel 4.37' vervangen door 'artikel 4.36'.

V.

In artikel 4.13 (nieuw), vierde lid, wordt 'artikel 4.37' vervangen door 'artikel 4.36'.

W.

Artikel 4.18 (nieuw) komt te luiden:

Artikel 4.18 Aanleggen, wijzigen en houden kabel

1. Het aanleggen, wijzigen en houden van een kabel is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het elfde lid.
2. Bij het doorvoeren en houden van kabels door bestaande mantelbuizen moeten deze mantelbuizen voldoen aan NEN 3650-serie en NEN 3651.
3. In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:
 - a. ligt de kabel niet in lengterichting in, op, boven, over, of onder het oppervlaktewaterlichaam;
 - b. ligt de kabel minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte;
 - c. ligt de kabel bij ophanging aan een brug niet lager dan de onderkant van de brug; en
 - d. wordt de kabel onder het oppervlaktewaterlichaam met een sleufloze techniek aangelegd.
4. In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam waar met motorvaartuigen mag worden gevaren, zoals vastgelegd in de Vaarverordening Delfland, ligt de kabel minimaal 2 meter onder de leggerdiepte.
5. In of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones, bijbehorend profiel van vrije ruimte of bijbehorende ondersteunende kunstwerken:
 - a. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
 - b. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke laag teruggebracht;
 - c. worden in het waterstaatswerk na afronding van de werkzaamheden de grondsoorten laagsgewijs verdicht;
 - d. wordt na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld; en
 - e. worden alle zakkingen en zettingen van de waterkering hersteld die door het werk ontstaan.
6. In of onder de zeewering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte ligt de kabel in de landwaartse beschermingszone, of binnen stedelijk gebied in het waterstaatswerk.
7. In of onder een regionale waterkering of een polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:
 - a. is de kabel geen hoogspanningskabel;
 - b. ligt de kabel haaks op de waterkering;

- c. is in de waterkering de afstand tussen de onderkant van de kabel en het maaiveld maximaal 0,80 meter, en
 - d. wordt de kabel in de waterkering in een sleuf aangelegd.
- 8. In afwijking van het bepaalde in het achtste lid onder b kan een kabel bedoeld voor het openbare verlichtingsnetwerk in de lengterichting van de waterkering liggen:
 - a. in of nabij de binnenkruinlijn; of
 - b. als de binnenkruinlijn niet mogelijk is, buiten het leggerprofiel in of nabij de buitenkruinlijn.
- 9. In afwijking van het bepaalde in het achtste lid kan de kabel ook worden aangelegd met een gestuurde boring waarbij:
 - a. de punten van intrede en uittrede buiten de waterkering en de bijbehorende beschermingszones liggen;
 - b. de kabel minimaal 10,0 meter onder de kruin van de waterkering ligt;
 - c. de diameter van de kabel niet groter is dan 63 mm; en
 - d. een in onbruik geraakt boorgat waterdicht wordt opgevuld.
- 10. In, over, onder of naast een duiker of een inlaat is de afstand tussen de kabel en de duiker of inlaat minimaal 0,20 meter.
- 11. De kabel wordt niet aangelegd en niet gehouden in, op, door, over of onder:
 - a. de Delflandsedijk en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
 - b. een gemaal;
 - c. een stuw.
- 12. Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36 indien de activiteit uitgevoerd wordt in een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte.

X.

Artikel 4.19 (nieuw) komt te luiden:

Artikel 4.19 Verwijderen kabel

- 1. Het verwijderen van een kabel is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zevende lid.
- 2. In of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:
 - a. ligt de kabel niet in lengterichting in, op, boven, over, of onder het oppervlaktewaterlichaam;
 - b. ligt de kabel minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte;
- 3. In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam waar met motorvaartuigen mag worden gevaren, zoals vastgelegd in de Vaarverordening Delfland, ligt de kabel minimaal 2 meter onder de leggerdiepte.
- 4. In of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:
 - a. worden ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
 - b. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke laag teruggebracht;
 - c. worden in de waterkering na afronding van de werkzaamheden de grondsoorten laagsgewijs verdicht;
 - d. wordt na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld; en

- e. worden alle zakkingen en zettingen van de waterkering hersteld die door het werk ontstaan.
- 5. In of onder een regionale waterkering of een polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:
 - a. ligt de kabel haaks op de waterkering; en
 - b. heeft in de waterkering een ontgraving een diepte van maximaal 0,8 meter onder het maaiveld.
- 6. In, over, onder of naast een duiker of een inlaat is de afstand tussen de kabel en de duiker of inlaat minimaal 0,20 meter.
- 7. De kabel wordt niet verwijderd uit, van of onder:
 - a. de Delflandsedijk;
 - b. de zeewering en bijbehorend profiel van vrije ruimte voor zover de zeewering ligt buiten stedelijk gebied;
 - c. de buitenwaartse beschermingszone van de zeewering;
 - d. een gemaal;
 - e. een stuw.
- 8. Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36 indien de activiteit uitgevoerd wordt in een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte.

Y.

Artikel 4.20 (nieuw) komt te luiden:

Artikel 4.20 Aanleggen, wijzigen en houden leiding of mantelbuis

- 1. Het aanleggen, wijzigen en houden van een leiding of mantelbuis is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het negende lid.
- 2. In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:
 - a. ligt de leiding of mantelbuis niet in lengterichting in, op, boven, over, of onder het oppervlaktewaterlichaam;
 - b. ligt de leiding of mantelbuis minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte;
 - c. ligt de leiding of mantelbuis bij ophanging aan een brug niet lager dan de onderkant van de brug; en
 - d. voldoet de leiding of mantelbuis aan de NEN 3650-serie;
 - e. wordt de leiding of mantelbuis onder het oppervlaktewaterlichaam met een sleufloze techniek aangelegd.
- 3. In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam waar met motorvaartuigen mag worden gevaren, zoals vastgelegd in de Vaarverordening Delfland, ligt de leiding of mantelbuis minimaal 2 meter onder de leggerdiepte.
- 4. In of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones, bijbehorend profiel van vrije ruimte of bijbehorende ondersteunende kunstwerken:
 - a. is de bedrijfsdruk in de leiding of mantelbuis maximaal 3 bar;
 - b. heeft de leiding of mantelbuis een uitwendige diameter van maximaal 110 millimeter;
 - c. voldoet de leiding of mantelbuis aan de NEN 3650 serie;
 - d. heeft een leiding voor gas of vloeistof bij het toepassen van een sleufloze techniek een mantelbuis als tweede gas- of vloeistofkering;
 - e. is een mantelbuis aan beide zijden blijvend waterdicht afgewerkt;

- f. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
 - g. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke laag teruggebracht;
 - h. worden in het waterstaatswerk na afronding van de werkzaamheden de grondsoorten laagsgewijs verdicht;
 - i. wordt na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld.
 - j. worden alle zakkingen en zettingen van de waterkering hersteld die door het werk ontstaan.
5. In of onder zeewering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:
- a. ligt de leiding of mantelbuis in het waterstaatswerk binnen stedelijk gebied; en
 - b. wordt de leiding of mantelbuis met een andere techniek dan boogboring aangelegd.
6. In of onder een regionale waterkering of een polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:
- a. ligt de leiding of mantelbuis haaks op de waterkering;
 - b. is in de waterkering de afstand tussen de onderkant van de leiding of mantelbuis en het maaiveld maximaal 1,0 meter;
 - c. wordt de leiding of mantelbuis in de waterkering in een sleuf aangelegd.
7. In, over, onder of naast een duiker of een inlaat:
- a. is de afstand tussen de leiding of mantelbuis en de duiker of inlaat minimaal 0,20 meter; en
 - b. voldoet de leiding of mantelbuis aan de NEN 3650 serie.
8. De leiding of mantelbuis wordt niet aangelegd en niet gehouden in, op, door, over of onder:
- a. de Delflandsedijk en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
 - b. een gemaal;
 - c. een stuw.
9. Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36 indien de activiteit uitgevoerd wordt in een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte.

Z.

Artikel 4.21 (nieuw) komt te luiden:

Artikel 4.21 Verwijderen leiding of mantelbuis

- 1. Het verwijderen van een leiding of mantelbuis is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zevende lid.
- 2. In of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:
 - a. ligt de leiding of mantelbuis niet in lengterichting in, op, boven, over, of onder het oppervlaktewaterlichaam;
 - b. ligt de leiding of mantelbuis minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte;
- 3. In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam waar met motorvaartuigen mag worden gevaren, zoals vastgelegd in de Vaarverordening Delfland, ligt de leiding of mantelbuis minimaal 2 meter onder de leggerdiepte.
- 4. In of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:
 - a. heeft de leiding of mantelbuis een uitwendige diameter van maximaal 110 millimeter;

- b. worden ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
 - c. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke laag teruggebracht;
 - d. worden in het waterstaatswerk na afronding van de werkzaamheden de grondsoorten laagsgewijs verdicht;
 - e. wordt na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld; en
 - f. worden alle zakkingen en zettingen van de waterkering hersteld die door het werk ontstaan.
5. In of onder een regionale waterkering of polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:
- a. ligt de leiding of mantelbuis haaks op de waterkering; en
 - b. heeft in het waterstaatswerk een ontgraving een diepte van maximaal 1,0 meter onder het maaiveld.
6. In, over, onder of naast een duiker of een inlaat is de afstand tussen de leiding of mantelbuis en de duiker of inlaat minimaal 0,20 meter.
7. De leiding of mantelbuis wordt niet verwijderd uit, van of onder:
- a. de Delflandsedijk en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
 - b. de buitenwaartse beschermingszone en buiten het stedelijk gebied van de zeewering en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
 - c. een gemaal;
 - d. een stuw.
8. Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36 indien de activiteit uitgevoerd wordt in een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte.

AA.

Artikel 4.22 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

- 1. Het tweede lid, onder b, komt te luiden:
 - b. staat een hek, dat parallel aan het oppervlaktewaterlichaam staat, in de insteek van het oppervlaktewaterlichaam en is het hek maximaal 1 meter hoog.
- 2. In het zesde lid vervalt onderdeel b onder verlettering van onderdeel c tot b.

AB.

In artikel 4.23 (nieuw), vierde lid, artikel 4.24 (nieuw), zesde lid, artikel 4.25 (nieuw), vierde lid, artikel 4.26 (nieuw), vijfde lid, en artikel 4.27 (nieuw), vierde lid, vervalt onderdeel b onder verlettering van onderdeel c tot b.

AC.

In artikel 4.32 (nieuw), derde lid, wordt 'Het is niet toegestaan om te beweiden' vervangen door 'Beweiden vindt niet plaats'.

AD.

In artikel 4.33 (nieuw), tweede lid, onder f, wordt 'het is niet toegestaan om te ontgraven' vervangen door 'wordt niet ontgraven'.

AE.

Artikel 4.34 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt 'ondersteundend' vervangen door 'ondersteunend'.
2. In het vierde lid wordt 'artikel 4.37' vervangen door 'artikel 4.36'.

AF.

Artikel 4.35 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid, onder a, luidt:
 - a. is in het waterstaatswerk maximaal 1 proefsleuf tegelijk aanwezig, en is deze proefsleuf maximaal 0,50 meter breed bij 1 meter lang;
2. In het tweede lid wordt onder verlettering van de onderdelen b tot en met e tot c tot en met f een onderdeel ingevoegd, luidende:
 - b. is in de waterkering de proefsleuf maximaal 0,80 meter diep;
3. In het tweede lid, onder e, wordt 'laagsgewijs verdicht;' vervangen door 'laagsgewijs verdicht, en'.
4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
 4. Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 4.36.

AG.

Artikel 4.36 (nieuw) komt te luiden:

Artikel 4.36 Indieningsvereisten melding

1. Indien op grond van het bepaalde in dit hoofdstuk een melding is vereist, wordt door diegene die de beperkingengebiedactiviteit verricht melding gedaan aan dijkgraaf en hoogheemraden.
2. Bij de melding zoals bedoeld in het eerste lid worden de volgende gegevens verstrekt:
 - a. een omschrijving van de reden van de werkzaamheden;
 - b. een situatietekening van de werkzaamheden;
 - c. de startdatum van de werkzaamheden; en
 - d. de einddatum van de werkzaamheden.
3. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het aanleggen, wijzigen of houden van een steiger of vlonder tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de lengte en breedte van de steiger of vlonder;
 - b. de hoogte van de steiger of vlonder ten opzichte van het waterpeil; en
 - c. een constructietekening.
4. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het aanleggen, wijzigen en houden van een brug tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de lengte en breedte van de brug;
 - b. de hoogte van de brug ten opzichte van het waterpeil en maaiveld; en
 - c. een constructietekening.
5. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het aanleggen, wijzigen en houden van een kabel tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de aanlegwijze van de kabel tijdens de werkzaamheden;
 - b. een omschrijving van het type kabel; en
 - c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering.
6. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het verwijderen van een kabel tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de verwijderwijze van de kabel tijdens de werkzaamheden;

- b. een omschrijving van het type kabel; en
 - c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering.
7. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het aanleggen, wijzigen en houden van een leiding of mantelbuis tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. de aanlegwijze van de leiding of mantelbuis tijdens de werkzaamheden;
 - b. een omschrijving van het type leiding of mantelbuis; en
 - c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering.
8. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het verwijderen van een leiding of mantelbuis tevens de volgende gegevens verstrekt:
- a. de verwijderwijze van de leiding of mantelbuis tijdens de werkzaamheden;
 - b. een omschrijving van het type leiding of mantelbuis; en
 - c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering.
9. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid wordt voor het uitvoeren grondmechanisch onderzoek tevens een omschrijving van het gewicht van het gebruikte materieel verstrekt.
10. In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid wordt voor het graven van een proefsleuf betreft tevens een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering verstrekt.
11. De melding vervalt als de gemelde werkzaamheden niet binnen een jaar na ontvangst van de melding is uitgevoerd.

AH.

Artikel 5.4 komt te luiden:

Artikel 5.4 Beoordelingsregel onttrekken grondwater (met of zonder infiltratie)

1. Een omgevingsvergunning voor het onttrekken van grondwater door middel van een daarvoor bedoelde voorziening wordt alleen verleend als de wateronttrekkingsactiviteit verenigbaar is met de dragende functie van het watersysteem.
2. De aangevraagde activiteit mag er in ieder geval niet toe leiden dat:
 - a. de doelstelling van ombuiging van significante en aan en aanhoudend stijgende trends als bedoeld in artikel 4.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt; en
 - b. de doelstelling van het voorkomen van de achteruitgang en het streven naar verbetering van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie, bedoeld in artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt.

AI.

Artikel 5.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt onder verlettering van de onderdelen a en b tot b en c een onderdeel ingevoegd, luidende:
 - a. er geen gevaar is voor verontreiniging van het grondwater;
2. Aan het eerste lid, onder b (nieuw), wordt toegevoegd 'en'.
3. In het tweede lid wordt 'lid 1 onder a' vervangen door 'lid 1 onder b'.

AJ.

In artikel 5.6 wordt na 'een ernstige verontreiniging' ingevoegd 'significant'.

AK.

Artikel 5.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'artikel 3.4' vervangen door 'artikel 3.3'.
2. Aan het derde lid wordt toegevoegd ', en kan mede inhouden dat voorschriften worden gesteld die inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater voorkomen of beperken'.

AL.

In artikel 5.10, vierde lid, artikel 5.11, derde lid, artikel 5.16, derde lid, artikel 5.17, vierde lid, en artikel 5.18, eerste lid, wordt 'strategische zoetwatervoorraad' vervangen door 'strategische zoet grondwatervoorraad'.

AM.

In artikel 5.12, tweede lid, wordt na 'van de onttrekking een melding' ingevoegd 'te'.

AN.

In artikel 5.16, zesde lid, wordt 'onder c' vervangen door 'onder b'.

AO.

Artikel 5.19, derde lid, komt te luiden:

3. De melding bestaat uit de volgende gegevens:
 - a. naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres van de melder;
 - b. naam, telefoonnummer en e-mailadres van de contactpersoon tijdens de onttrekking;
 - c. het adres van de werkzaamheden;
 - d. een situatietekening op schaal waarop het onttrekkings- en lozingspunt zijn aangegeven;
 - e. een kaart met de ligging van de onttrekking;
 - f. het doel van de onttrekking;
 - g. de startdatum van de onttrekking;
 - h. de duur van de onttrekking;
 - i. het aantal bestaande en nieuw in te richten putten;
 - j. de diameter en de lengte van de filters in iedere put;
 - k. de pompcapaciteit in m³ per uur en het te installeren vermogen in m³ per uur per put;
 - l. de maximaal te onttrekken hoeveelheden water per uur, per dag, per maand, per kwartaal en per jaar, en
 - m. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van de onttrekking te voorkomen of te beperken.

AP.

Artikel 5.20, derde lid, komt te luiden:

3. De melding bestaat uit de volgende gegevens:
 - a. naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres van de melder;
 - b. naam, telefoonnummer en e-mailadres van de contactpersoon tijdens de onttrekking;
 - c. het adres van de werkzaamheden;
 - d. een situatietekening op schaal waarop het onttrekkings- en lozingspunt zijn aangegeven;
 - e. een kaart met de ligging van de onttrekking;
 - f. het doel van de onttrekking;
 - g. de startdatum van de onttrekking;

- h. de duur van de onttrekking;
- i. het aantal bestaande en nieuw in te richten putten;
- j. de diameter en de lengte van de filters in iedere put;
- k. de pompcapaciteit in m³ per uur en het te installeren vermogen in m³ per uur per put;
- l. de maximaal te onttrekken hoeveelheden water per uur, per dag, per maand, per kwartaal en per jaar;
- m. een beschrijving van het te verwachten hydrologische invloedsgebied en de daarin gelegen kwetsbare bodemgebruiksfuncties;
- n. een beschrijving van de risico's als gevolg van de onttrekking voor de bodemgebruiksfuncties, en
- o. een beschrijving van de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de negatieve gevolgen te voorkomen of te beperken.

AQ.

Artikel 5.21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid wordt 'Degene die water' vervangen door 'Tenzij in de vergunning of bij maatwerkbesluit anders geregeld meet degene'.
2. In het derde lid wordt 'meet de kwaliteit van dat water' vervangen door 'de kwaliteit van dat water'.
3. Het vierde lid vervalt onder vernummering van lid 5 tot en met 7 tot lid 4 tot en met 6.
4. In het zesde lid (nieuw) wordt 'tot en met vijfde lid' vervangen door 'tot en met vierde lid'.

AR.

Aan artikel 6.5 wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. Het onttrekken van water aan een oppervlaktelichaam is omgevingsvergunningvrij indien de onttrekking geschiedt in het kader van peilbeheer door of namens Delfland.

AS.

In artikel 7.3, eerste lid, wordt 'tot en met vierde lid' vervangen door 'tot en met vijfde lid'.

AT.

In artikel 7.3 wordt onder vernummering van lid 4 tot lid 5 na het derde lid een lid ingevoegd, luidende:

4. Het bepaalde in het tweede en het derde lid geldt niet indien het water in het oppervlaktewaterlichaam wordt gebracht naar aanleiding van, en in overeenstemming met, een daartoe strekkend concreet voorafgegaan verzoek door Delfland aan de eigenaar of exploitant van een glastuinbouwbedrijf op grond van een tussen Delfland en de eigenaar of exploitant van dat glastuinbouwbedrijf gesloten overeenkomst strekkende tot deelname door die eigenaar of die exploitant aan Rainlevelr.

AU.

Artikel 11.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de titel wordt 'Aanwijzing verhardingsactiviteiten' vervangen door 'Omgevingsvergunningplicht verhardingsactiviteit'.

2. In de eerste zin wordt 'Een verhardingsactiviteit als bedoeld in dit hoofdstuk is het op onverhard maaiveld aanleggen van een werk' vervangen door 'Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een werk aan te leggen op onverhard maaiveld'.

AV.

Artikel 11.2 komt te luiden:

Artikel 11.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

Geen omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 11.1 is verplicht als het werk:

- a. strekt tot vervanging van een bouw- of ander werk als bedoeld in artikel 11.1 waarvoor een omgevingsvergunning op grond van het eerste lid is verleend of waarop het bepaalde onder b van toepassing is, mits de grootte van het verhard oppervlak niet wijzigt en de vervanging binnen 5 jaar na verwijdering van het bouw- of ander werk is voltooid;
- b. is voltooid vóór het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 11.1.

AW.

Artikel 12.2 komt te luiden:

Artikel 12.2 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op een door dijkgraaf en hoogheemraden te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende hoofdstukken of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

AX.

Bijlage 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepaling *afvalwater* vervalt
2. De begripsbepaling *afvalwatertransportleiding* vervalt
3. De begripsbepaling *beheer van het watersysteem* vervalt
4. In de begripsomschrijving van *Delflandsedijk* vervalt aan het slot 'behorende bij de legger'
5. In de begripsomschrijving van *dijk-in-boulevard* vervalt aan het slot 'behorende bij de legger'
6. De begripsbepaling *handhole* vervalt
7. De begripsbepaling *ISO* vervalt
8. De begripsbepaling *KRW* vervalt
9. De begripsbepaling *lasgat of montagegat* vervalt
10. De begripsbepaling *Legger Delfland* vervalt
11. De begripsbepaling *leggerkaart* vervalt
12. De begripsbepaling *leggertekst* vervalt
13. De begripsbepaling *maatwerkregels* vervalt
14. De begripsbepaling *NEN-EN-IEC* vervalt
15. De begripsbepaling *NEN-EN-ISO/IEC* vervalt
16. De begripsbepaling *onttrekkingsinrichting* vervalt
17. De begripsbepaling *strategische zoetwatervoorraad* komt te luiden:

strategische zoet grondwatervoorraad

strategische zoet grondwatervoorraad als bedoeld in Bijlage C bij het Regionaal waterprogramma

18. De begripsbepaling *verontreinigende stof* vervalt

19. De begripsbepaling *wateractiviteit* komt te luiden:

wateractiviteit

beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk, wateronttrekkingsactiviteit of elke andere activiteit waarover in deze verordening regels zijn gesteld

20. In de begripsomschrijving van *wateronttrekkingsactiviteit* wordt 'artikel 3.1' vervangen door 'hoofdstuk 5 en 6'.

AY.

Bijlage 2 vervalt, onder vernummering van bijlage 3 tot 2.

AZ.

Aan bijlage 2 (nieuw) wordt toegevoegd 'De gedetailleerde ligging van de polderkaden is opgenomen in de kaart met de geometrische begrenzing van het waterstaatswerk waterkering polderkaden.'.

BA.

Aan de Waterschapsverordening Delfland wordt een bijlage toegevoegd, luidende:

Bijlage 3 Overzicht Geografische Informatieobjecten

Beheergebied Delfland

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/e8f6339e-8044-4ff6-a0c8-bbfc4ffb669/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Beschermingszone oppervlaktewaterlichaam primair water

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/d6b4e472-b510-4388-a9e8-647f62ab7c7b/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Beschermingszone oppervlaktewaterlichaam secundair water

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/df0489e7-fd9d-433d-8a28-503f4ad9a259/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Beschermingszone waterkering Delflandsedijk

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/fd263a87-03e9-402f-8267-f1a9a2d1e7b2/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Beschermingszone waterkering landscheiding

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/41138a5f-2033-4486-be0d-c75b4f295590/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Beschermingszone waterkering polderkade

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/28cf14d0-ad65-4020-87ce-74964092d76c/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Beschermingszone waterkering regionale waterkering

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/437881b9-60d7-4da4-85a6-fa7142fc0023/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Beschermingszone waterkering zeewering

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/4ecd6a66-2100-48c1-8966-2ecb14406fef/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Buffer 10 m rondom duiker

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/dc6a31d5-df00-4082-91df-54bdd21a944f/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Buffer 10 m rondom inlaat

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/c2032c5c-c06b-4a48-bd0e-da6060b6a1c5/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Buffer 10 m rondom keerschot

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/e845cf1c-4747-49e5-ada5-9a74b2f4f657/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Buffer 10 m rondom stuw

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/801ab2f8-2776-4fe0-9a48-f4b769c6f636/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Buffer 5 m rondom ondersteunend kunstwerk

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/d9e03f93-2049-4237-8f41-9c635a0a06b2/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Buffer 50 m rondom gemaal

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/ef1ed2ac-13b7-4d64-8352-1d5b00e27e11/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Buitenwaartse beschermingszone waterkering zeewering

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/502a0132-93eb-4bc5-a72a-f44b67c536d2/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Profiel van vrije ruimte Delflandsedijk

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/73c84a0d-f72d-4e9f-9b62-314dcc363438/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Profiel van vrije ruimte polderkade

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/434543fd-54d2-4282-b803-bed4e1e89961/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Profiel van vrije ruimte regionale waterkering

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/17cf5986-0e63-43e8-bb5b-23c8da2983a6/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Profiel van vrije ruimte zeewering

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/40d5a600-d9fe-4f74-a1c6-4ba9e6bc15a7/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk bergingsgebied

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/cd100054-3e63-4796-84d9-18f0afcc282c/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Duiker

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/9b93825d-fc13-46b8-9bfb-abe553eace71/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Gemaal

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/bb90e0e4-129e-4dec-9f29-3732130464e8/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Inlaat

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/5cbcf7e1-05ed-4474-afa6-61839d17a15f/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Keerschot

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/f11ddd48-cec6-4a7d-bc12-a8b528a418e7/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Sluis

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/349adf25-0429-4fcf-a6e3-3e25e7ddd4be/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Stuw

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/539855f9-1af4-4dc3-8f3f-c44b7b72cbb9/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Vispassage

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/e0ecfb48-257e-4c26-87b0-de3ad5055050/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Waterkerende constructie

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/a7594e5a-bb64-4166-b5f2-8ff7515f1060/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam NEZ

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/7e683e6f-a80a-4c6e-aa95-2f071deed2e2/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam primair water

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/f4ec91b6-91da-42ba-b74c-a0f5188dd487/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam secundair water

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/8acab9ed-b5a8-4f3f-9637-a44b585d99c6/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk waterkering Delflandsedijk

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/243b8a47-aecc-4554-aa12-e583d2a5a2ba/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk waterkering landscheiding

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/3e3d5b9e-1ac5-4c5c-91a0-ae674a5d2c53/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk waterkering polderkade

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/96f86f4d-47c9-41ee-bc21-1caf2a0d47cd/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk waterkering regionale waterkering

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/ed105d85-b25c-45ef-a6c2-ab903b539e82/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Waterstaatswerk waterkering zeewering

<https://delfland.moxio.com/regelbeheer/#locatie-in-besluit/93b07626-5ca0-478f-abda-a7f96a2bb2ae/984a477d-f790-4397-b884-261091fd6520>

Artikel II

De tekst van de Waterschapsverordening Delfland, zoals deze komt te luiden na inwerkingtreding van dit besluit, wordt in het Waterschapsblad geplaatst.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op het tijdstip waarop de Waterschapsverordening Delfland in werking treedt.

Artikel IV

Dit besluit wordt aangehaald als: Wijzigingsbesluit Waterschapsverordening Delfland 2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 24 oktober 2023,

Dijkgraaf en hoogheemraden,

secretaris

dijkgraaf

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 november 2023,

De Verenigde Vergadering en dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, voornoemd,

De secretaris

de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Toelichting

Waterschapsverordening Delfland

INHOUD

DEEL 1	ALGEMENE TOELICHTING op de wijzigingen zoals verwerkt in de Waterschapsverordening Delfland (november 2023)	4
HOOFDSTUK 1	Aanleiding	4
HOOFDSTUK 2	Achtergrond	4
2.1	Omgevingswet	4
2.2	Waterschapsverordening	4
HOOFDSTUK 3	Inhoud van het (ontwerp)besluit	5
3.1	Werkingsgebieden in de Waterschapsverordening	5
3.2	Provinciale instructieregels	5
3.3	Correcties en verbeteringen	6
3.4	Uitstel inwerkingtreding hoofdstuk 10	7
3.5	Vernummering	7
DEEL 2	ALGEMENE TOELICHTING op de Waterschapsverordening Delfland (november 2022)	10
HOOFDSTUK 1	INLEIDING	10
HOOFDSTUK 2	DOEL WATERSCHAPSVERORDENING	10
HOOFDSTUK 3	WETTELIJK KADER WATERSCHAPSVERORDENING	11
3.1	Regelingen van het Rijk	11
3.2	Zuid-Hollandse Omgevingsverordening	11
3.3	Waterschapswet	11
HOOFDSTUK 4	AAN WATERSCHAPSVERORDENING GERELATEERDE INSTRUMENTEN	12
4.1	Beleidsregels	12
4.2	Legger Delfland	12
4.3	Legger afvalwatertransportleidingen Delfland	12
4.4	Omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften	12
HOOFDSTUK 5	OPBOUW WATERSCHAPSVERORDENING	13
5.1	Opbouw van de waterschapsverordening	13
5.2	Kort overzicht van de waterschapsverordening	14
5.2.1	Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen	14
5.2.2	Hoofdstuk 2. Normering polderkaden	14
5.2.3	Hoofdstuk 3. Wateractiviteiten algemeen	14
5.2.4	Hoofdstuk 4. Beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot waterstaatswerken	14
5.2.5	Hoofdstuk 5. Wateronttrekkingsactiviteiten grondvlaktewater	15
5.2.6	Hoofdstuk 6. Wateronttrekkingsactiviteiten oppervlaktewater	16
5.2.7	Hoofdstuk 7. Lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam	17
5.2.8	Hoofdstuk 8. Aansluiten openbaar vuilwaterriool of ander riool op zuiveringstechnisch werk	17
5.2.9	Hoofdstuk 9. Lozingsactiviteiten op een zuiveringstechnisch werk	18
5.2.10	Hoofdstuk 10. Beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot afvalwatertransportleidingen	18
5.2.11	Hoofdstuk 11. Verhardingsactiviteiten	18
5.2.12	Hoofdstuk 12 Slotbepalingen	19
DEEL 3	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING	20
HOOFDSTUK 1	ALGEMENE BEPALINGEN	20
HOOFDSTUK 2	NORMEN VEILIGHEID POLDERKADEN	2420

HOOFDSTUK 3	WATERACTIVITEITEN ALGEMEEN.....	25
HOOFDSTUK 4	BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT WATERSTAATSWERKEN	28
<i>AFDELING 4.1</i>	<i>ALGEMEEN</i>	<i>28</i>
<i>AFDELING 4.2</i>	<i>OMGEVINGSVERGUNNINGVRIJE BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN.....</i>	<i>32</i>
HOOFDSTUK 5	WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN GRONDWATER	62
<i>AFDELING 5.1</i>	<i>ALGEMEEN</i>	<i>62</i>
<i>AFDELING 5.2</i>	<i>OMGEVINGVERGUNNINGVRIJE WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN</i>	<i>64</i>
<i>AFDELING 5.3</i>	<i>MEET- EN REGISTRATIEVERPLICHTING</i>	<i>66</i>
HOOFDSTUK 6	WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN OPPERVLAKTEWATER	66
HOOFDSTUK 7	LOZINGSACTIVITEITEN OP EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM	67
<i>AFDELING 7.1</i>	<i>ALGEMEEN</i>	<i>67</i>
<i>AFDELING 7.2</i>	<i>OMGEVINGSVERGUNNINGVRIJE LOZINGEN</i>	<i>68</i>
Paragraaf 7.2.1	Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering	69
Paragraaf 7.2.2	Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening	71
Paragraaf 7.2.3	Lozen van huishoudelijk afvalwater	72
Paragraaf 7.2.4	Lozen van koelwater	73
Paragraaf 7.2.5	Lozen bij reinigen, conserveren, bouwen, renoveren of slopen van bouwwerken	74
Paragraaf 7.2.6	Lozen bij opslaan en overslaan van inerte goederen	76
Paragraaf 7.2.7	Lozen bij opslaan of overslaan van andere dan inerte goederen	77
Paragraaf 7.2.8	Lozen uit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater	79
Paragraaf 7.2.9	Lozen bij ontgravingen, baggerwerkzaamheden en werkzaamheden door Delfland op een oppervlaktewaterlichaam	79
Paragraaf 7.2.10	Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen	80
Paragraaf 7.2.11	Lozen bij calamiteitenoefeningen	81
Paragraaf 7.2.12	Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen	81
Paragraaf 7.2.13	Lozen bij maken van betonmortel en uitwassen van beton	83
Paragraaf 7.2.14	Lozen bij niet-industriële voedselbereiding	83
Paragraaf 7.2.15	Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers	84
Paragraaf 7.2.16	Lozen vanaf vaartuigen of andere drijvende werktuigen bij spoelen of scheiden van zand of grind	85
Paragraaf 7.2.17	Asverstrooiing	85
HOOFDSTUK 8	AANSLUITEN OPENBAAR VUILWATERRIOOL OF ANDER RIOOL OP ZUIVERINGSTECHNISCH WERK.....	85
HOOFDSTUK 9	LOZINGSACTIVITEITEN OP ZUIVERINGSTECHNISCH WERK.....	86
HOOFDSTUK 10	BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEIT MET BETREKKING TOT AFVALWATERTRANSPORTLEIDINGEN	86
HOOFDSTUK 11	VERHARDINGSACTIVITEITEN	86
HOOFDSTUK 12	SLOTBEPALINGEN	87
Bijlage 1	Begripsbepalingen	87

ALGEMENE TOELICHTING

DEEL 1 ALGEMENE TOELICHTING op de wijzigingen zoals verwerkt in de Waterschapsverordening Delfland (november 2023)

HOOFDSTUK 1 Aanleiding

Bij het omzetten van regelgeving in de Waterschapsverordening Delfland en het aansluiten bij het geheel nieuwe stelsel van de Omgevingswet is het niet te vermijden dat de regels op onderdelen onvolkomenheden bevatten en reguliere actualisatie behoeven. Met dit (ontwerp)besluit Wijziging van de Waterschapsverordening Delfland wordt een aantal van die onvolkomenheden opgelost. Ook wordt de Waterschapsverordening geactualiseerd naar aangepaste provinciale regelgeving.

HOOFDSTUK 2 Achtergrond

2.1 Omgevingswet

Het stelsel van de Omgevingswet integreert de gebiedsgerichte onderdelen van het omgevingsrecht in één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en uitvoering. De stelselherziening leidt daarmee tot betere mogelijkheden voor integraal beleid, betere bruikbaarheid en substantiële vereenvoudiging van het omgevingsrecht. De Omgevingswet en de daarmee samenhangende nieuwe regelgeving bieden het juridisch kader voor maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Met dit nieuwe stelsel kan volgens de wetgever beter worden ingespeeld op de dynamiek in de fysieke leefomgeving en de opgaven waarvoor het gebied gesteld staat.

2.2 Waterschapsverordening

In het kader van de Omgevingswet worden alle regels van het waterschap die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen in één Waterschapsverordening. In november 2022 heeft Delfland hiervoor de Waterschapsverordening Delfland vastgesteld. Dit betreft een in hoofdzaak beleidsarme omzetting van de regels uit onder andere de Keur Delfland en de bijbehorende algemene regels en beleidsregels. Daarbij is aangekondigd dat de Waterschapsverordening in de loop der tijd zal worden aangepast en geactualiseerd met zogenoemde partiële wijzigingen.

De ambitie is om deze aanpassingen in een continu verbeterproces door te voeren. Zodoende kan Delfland flexibel reageren op toekomstige ontwikkelingen in het gebied en de regels uit de Waterschapsverordening laten aansluiten bij:

- de maatschappelijke opgaven in ons gebied en de rol die Delfland daarin wil innemen
- de samenwerking en participatie met gemeenten, burgers en bedrijven;
- de ervaringen uit de uitvoeringspraktijk;
- veranderingen in de regelgeving van rijk, provincie en gemeenten, en
- het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

HOOFDSTUK 3 Inhoud van het (ontwerp)besluit

De wijzigingen betreffen hoofdzakelijk een verbetering van onvolkomenheden die in de omzetting van de Keur naar de Waterschapsverordening terecht zijn gekomen en een actualisatie na aangepaste provinciale regelgeving. Het gaat om wijzigingen die niet leiden tot grotere andere of nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

Het betreft de volgende onderwerpen:

- aanpassingen ten behoeve van de aanwijzing van werkingsgebieden zodat de regels uit de Waterschapsverordening Delfland kunnen worden ontsloten in het DSO;
- aanpassingen als gevolg van instructieregels voor de Waterschapsverordening over grondwaterkwaliteit uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;
- correcties en verbeteringen voor een goede dienstverlening in de vergunningverlening, en
- uitstel van de inwerkingtreding van de regels uit hoofdstuk 10 tot een later tijdstip.

3.1 Werkingsgebieden in de Waterschapsverordening

De Waterschapsverordening is in het kader van de Omgevingswet niet langer een op zichzelf staand papieren document, maar een digitale set van regels, indieningsvereisten en bijbehorende werkingsgebieden. De juridische regels uit de Waterschapsverordening worden gedigitaliseerd waardoor initiatiefnemers, aan de hand van de beoogde activiteit(en) en de aangegeven locatie, met een vergunningencheck door de regels worden geleid. Dit geheel wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet digitaal ontsloten in het DSO.

Het DSO stelt daarmee eisen aan de vorm en de inhoud van de Waterschapsverordening. Dit geldt onder meer voor het aanwijzen van de werkingsgebieden. Dit zijn de digitaal vormgegeven gebieden waar regels uit de Waterschapsverordening van toepassing zijn. Met een 'klik op de kaart' worden de regels in de werkingsgebieden in het DSO zichtbaar voor initiatiefnemers. In de eerste versie van de Waterschapsverordening Delfland zoals vastgesteld in november 2022 was voor die werkingsgebieden een verwijzing opgenomen naar de legger Delfland. Deze zogenoemde dynamische verwijzing kan niet worden ontsloten in het DSO. Op grond van de Omgevingswet en het DSO worden de werkingsgebieden aangewezen in de Waterschapsverordening. Om dit te verbeteren zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd.

3.2 Provinciale instructieregels

De provincie Zuid-Holland heeft op 9 november 2022 een wijziging van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening vastgesteld met instructieregels over grondwaterkwaliteit. Een instructieregel is een algemene regel waarmee de provincie aangeeft hoe het waterschap een taak of bevoegdheid moet uitoefenen.

Die instructieregels voor de grondwaterkwaliteit zijn noodzakelijk, omdat met de komst van de Omgevingswet de Wet bodembescherming zal worden ingetrokken en tegelijkertijd de bescherming van de grondwaterkwaliteit door de provincie blijvend moet worden gewaarborgd. De instructieregels uit de Omgevingsverordening geven aanleiding om de Waterschapsverordening aan te passen.

3.3 Correcties en verbeteringen

Uit testen met de aansluiting op het DSO en andere reviews zijn verbeterpunten naar voren gekomen die bij de eerste omzetting van de Keur in de Waterschapsverordening tot onbedoelde en ongewenste effecten leiden. Het betreft voor een groot deel correcties van verschrijvingen, aanpassen van verwijzingen, een eenmalige vernummering (zie de tabel vernummering onder 3.5 van deze algemene toelichting) en andere taalkundige en structuurverbeteringen die de leesbaarheid van het stuk verbeteren.

De belangrijkste inhoudelijke wijzingen hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- a. aanvraagvereisten omgevingsvergunning
- b. beoordelingsregels Delflandsedijk
- c. meetverplichting onttrekken grondwater en infiltratie water
- d. indieningsvereisten melding
- e. vrijstelling omgevingsvergunningplicht Rainlevelr

ad a. Aanvraagvereisten omgevingsvergunning

In de Waterschapsverordening zijn de aanvraagvereisten opgenomen voor een omgevingsvergunning. In de eerste versie van de Waterschapsverordening van november 2022 werden als aanvraagvereisten een aantal verplichte bijlagen gevraagd. Deze kunnen tot problemen leiden in de uitvoering, omdat voor een initiatiefnemer niet duidelijk is wat wordt bedoeld, deze niet altijd nodig zijn en zaken in één bijlage kunnen worden gecombineerd.

Ad b. Beoordelingsregels Delflandsedijk

Voor een adequaat beheer van de Delflandsedijk, nu en in de toekomst, moet een initiatiefnemer voor activiteiten in het waterstaatswerk eerst een zwaarwegend belang aantonen. De eerdere positie van het desbetreffende lid deed onvoldoende recht aan het belang van deze bepaling. Om het zwaarwegend belang de juiste zwaarte te geven, is het noodzakelijk om hiervoor een apart artikel op te stellen, waarbij bij de beoordeling van een activiteit in het waterstaatswerk het zwaarwegend belang in acht wordt genomen.

Ad c. Meetverplichting onttrekken grondwater en infiltratie water

De in de Waterschapsverordening opgenomen meetverplichting voor het onttrekken en infiltreren van water sluit niet aan op de huidige praktijk. Zo zijn in Tabel 5.1 parameters en frequenties opgenomen die niet van toepassing zijn en ontbreken er parameters. Hierdoor kunnen voornamelijk bij de glastuinbouw ongewenste situaties ontstaan, omdat het merendeel van de aanvragen betrekking heeft op deze doelgroep. Om hier goed op te kunnen sturen is het noodzakelijk om de huidige praktijksituatie op te nemen in de Waterschapsverordening door in alle situaties ruimte te geven voor het kunnen toepassen van maatwerk.

ad d. Indieningsvereisten melding en vergunning

De indieningsvereisten zijn aangepast zodat deze meer gericht zijn op specifieke activiteiten. Hiermee vraagt Delfland de initiatiefnemer gericht naar de relevante informatie die aansluit bij de situatie en sluit deze beter aan op de informatiebehoefte bij Delfland voor het afhandelen van een melding of vergunning.

Delfland voorkomt hiermee dat bij het indienen van een melding of vergunning niet-relevante of onvoldoende informatie wordt gevraagd, waarmee het indienen veel klantvriendelijker wordt en vergunningverleners de aanvragen efficiënter kunnen beoordelen.

Ad e. Vrijstelling omgevingsvergunningplicht Rainlevelr

Rainlevelr is een samenwerkingsverband van Hoogheemraadschap van Delfland, gemeente Westland, Glastuinbouw Nederland, en individuele glastuinbouwbedrijven. In Rainlevelr dragen glastelers bij aan droge voeten door vóór een zware bui ruimte te maken in hun hemelwaterbassin of silo. Dat doen ze op vrijwillige basis. Delfland informeert de deelnemers over de neerslagverwachting en laat weten wanneer meer ruimte nodig is. Deelnemende glastelers moeten daarvoor hun water uit het bassin of silo lozen op een oppervlaktewaterlichaam. Om te voorkomen dat deze handelingen vergunningplichtig zijn, is in het wijzigingsbesluit geregeld dat, voorafgaand aan een verzoek van Delfland, deelnemende glastelers zonder vergunning water mogen lozen op een oppervlaktewaterlichaam.

3.4 Uitstel inwerkingtreding hoofdstuk 10

In hoofdstuk 10 staan bepalingen voor de bescherming van de afvalwatertransportleidingen. Om de vergunningplicht en de handhaving van deze nieuwe regels binnen onze eigen organisatie en jegens externe partijen goed te borgen, is meer tijd nodig. Tijdens de ter inzagelegging van de ontwerp Waterschapsverordening in 2022, hebben leidingbeheerders uit ons beheergebied hierover bezwaren geuit. Hun bezwaar was dat deze nieuwe regels tot veel extra bureaucratie zouden leiden en dat zij hinder zouden ervaren bij het doen van hun maatschappelijke werkzaamheden. De inwerkingtreding van hoofdstuk 10 leidt ook binnen Delfland zelf tot veel extra werkzaamheden in de vergunningverlening en de handhaving.

Bij vaststelling van de Waterschapverordening in 2022 was daarom de inwerkingtreding van hoofdstuk 10 uitgesteld met een jaar en vastgesteld op 1 januari 2024. Echter, om de integrale impact van inwerkingtreding van hoofdstuk 10, zowel intern als extern, goed te kunnen voorbereiden, is gebleken dat meer tijd nodig is dan voorzien bij de vaststelling van de Waterschapverordening vorig jaar. In het voorliggende wijzigingsbesluit treedt hoofdstuk 10 daarom niet in werking per 1 januari 2024 maar op een nader door D&H te bepalen tijdstip.

3.5 Vernetting

Als gevolg van de doorgevoerde wijzigingen, is in de hoofdstukken 3 en 4 en de bijlagen van de Waterschapsverordening vernetting.

Hieronder is een was-wordt tabel opgenomen. In kolom 'Was' staan de nummers van de Waterschapsverordening zoals vastgesteld in november 2022 en de kolom 'Wordt' is de nieuwe nummering opgenomen (Waterschapsverordening zoals vastgesteld in november 2023).

Was	Wordt
3.1	-
3.2	3.1
3.3	3.2
3.4	3.3
3.5	3.4
3.6	3.5
3.7	3.6

3.8	3.7
3.9	3.8
3.10	3.9
4.1	4.1
4.2	-
4.3	4.1
4.4	4.2
4.5	4.3
4.6	4.4
	4.5 nieuw
4.7	4.6
4.8	4.7
4.9	4.8
4.10	4.9
4.11	4.10
4.12	4.11
4.13	4.12
4.14	4.13
4.15	4.14
4.16	4.15
4.17	4.16
4.18	4.17
4.19	4.18
4.20	4.19
4.21	4.20
4.22	4.21
4.23	4.22
4.24	4.23
4.25	4.24
4.26	4.25
4.27	4.26
4.28	4.27
4.29	4.28
4.30	4.29
4.31	4.30
4.32	4.31
4.33	4.32
4.34	4.33
4.35	4.34
4.36	4.35
4.37	4.36
Bijlage 1	Bijlage 1
Bijlage 2	-

Bijlage 3	Bijlage 2
	Bijlage 3 nieuw

Omwille van de gebruiksvriendelijkheid en herleidbaarheid is deze vernummering ook doorgevoerd in de Toelichting. Het gaat dan zowel om de aangepaste nummering van de artikelsgewijze toelichting als om verwijzingen in de tekst van de algemene en artikelsgewijze toelichting naar (de toelichting op) de betreffende artikelen.

In het DSO is de publicatie en weergave van de algemene en artikelsgewijze toelichting vergelijkbaar met aanpassingen aan de juridische tekst van de Waterschapsverordening. Bij een nieuwe versie van de Toelichting wordt voortgeborduurd op de eerdere versie(s) van de toelichting. Deze zijn versie-beheerd, waardoor eerdere versies altijd terug te vinden zijn op datum. Daarbij is de artikelsgewijze toelichting specifiek gekoppeld aan het betreffende artikel.

DEEL 2 ALGEMENE TOELICHTING op de Waterschapsverordening Delfland (november 2022)

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Het Hoogheemraadschap van Delfland is verantwoordelijk voor het beheer van het watersysteem en de zuivering van afvalwater in zijn beheergebied. Daarmee werkt Delfland aan het bewoonbaar houden van het land en aan de bescherming en verbetering van de leefomgeving. Om in dit gebied te kunnen wonen, werken en zorgen voor de natuur moet het watersysteem goed blijven werken.

De toepassing van deze verordening is gericht op:

- bescherming van het gebied tegen overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
- voldoende water van goede chemische en ecologische kwaliteit, van zowel het oppervlaktewater als het grondwater;
- zuiveren en transporteren van afvalwater; en
- vervulling maatschappelijke functies door watersystemen.

Om te zorgen dat in de toekomst het watersysteem de gebruiksdoelen goed blijft ondersteunen zijn regels opgesteld waaraan veranderingen in de inrichting van het gebied moeten voldoen. Deze staan in de waterschapsverordening en in andere regelgeving. In deze verordening staan regels die bepalen wanneer een vergunning nodig is om veranderingen aan te brengen en onder welke voorwaarden veranderingen zonder vergunning mogen worden uitgevoerd.

In deel 1 van deze toelichting wordt een beeld op hoofdlijnen geschetst van deze verordening. In deel 2 wordt door middel van een artikelsgewijze toelichting gedetailleerder ingegaan op de werking van de verordening.

Aan de tekst van deze toelichting kunnen geen rechten worden ontleend. Bij strijdigheid tussen de waterschapsverordening en toelichting geldt het gestelde in de verordening.

HOOFDSTUK 2 DOEL WATERSCHAPSVERORDENING

De inrichting van het gebied en die van het watersysteem moeten goed op elkaar afgestemd zijn. Het reguleren van activiteiten in en rondom het watersysteem is hier een belangrijk onderdeel van. Het draagt bij aan het goed laten functioneren van het watersysteem, waardoor het gebied bewoonbaar kan blijven. Delfland heeft regels opgesteld over het uitvoeren van activiteiten. Daaronder kan ook worden verstaan het laten voortduren van een bepaalde situatie. Dat geldt ook voor een goede werking van zuiveringstechnische werken. De regels in deze verordening bepalen welke activiteiten vergunningplichtig zijn en onder welke voorwaarden een activiteit zonder vergunning is toegestaan.

Een ander doel van de waterschapsverordening is invulling geven aan de wettelijke verplichting om alle Delflandse regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving in één verordening te concentreren, waarover later meer.

HOOFDSTUK 3 WETTELIJK KADER WATERSCHAPSVERORDENING

3.1 Regelingen van het Rijk

De Omgevingswet reguleert activiteiten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Inwoners, bedrijven en overheden voeren activiteiten uit die invloed hebben op de fysieke leefomgeving of die leefomgeving wijzigen. Doel van de Omgevingswet is om een veilige en gezonde leefomgeving te behouden en ook de door mensen gewenste veranderingen in de omgeving mogelijk te maken. De Omgevingswet en de regels van de andere overheden zorgen dat de door mensen gewenste veranderingen niet leiden tot onaanvaardbare of ongewenste schade voor de omgeving.

Artikel 2.5 van de Omgevingswet bepaalt dat alle Delflandse regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving in één verordening moeten staan. Die verordening is deze waterschapsverordening. Regels over het onderhoud van waterstaatswerken zijn uitgezonderd van die verplichting. Die regels staan in de Legger Delfland.

Artikel 4.6 van de Omgevingswet bepaalt dat Delfland in bepaalde gevallen kan afwijken van regels die door het Rijk of provincie zijn gesteld. Als Delfland gebruik maakt van die bevoegdheid, worden die regels 'maatwerkregels' genoemd.

Het Rijk heeft bepaalde regels in de Omgevingswet uitgewerkt in een viertal Algemene maatregelen van bestuur en een ministeriële regeling. Hierin staan regels waaraan de deze verordening moet voldoen. Deze regels worden ook al instructieregels genoemd.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen sommige rijksregels over lozingen. Het gaat om lozingen op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringstechnisch werk in beheer van een waterschap. De bevoegdheid om die regels vast te stellen, wordt toebedeeld aan de waterschappen. Ter voorkoming van een vacuüm heeft het Rijk regels vastgesteld die van rechtswege in de waterschapsverordening komen. Deze regels staan bekend als de bruidsschat. Delfland heeft ervoor gekozen de bruidsschat te integreren in de waterschapsverordening (zie hoofdstukken 5, 6 en 7).

Tot slot heeft het Rijk overgangsrecht vastgesteld (Invoeringswet, Invoeringsbesluit en Invoeringsregeling). Deze wet- en regelgeving van het Rijk voorziet grotendeels in het overgangsrecht met betrekking tot de Keur Delfland, de Algemene regels behorende bij de Keur en de Aansluitverordening Delfland. Voor zover de rijksregelgeving daarin niet voorziet, is het geregeld in de Invoeringsverordening Waterschapsverordening Delfland.

3.2 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening

De provincie stelt ook regels waar de waterschapsverordening aan moet voldoen. Deze staan in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en worden ook wel instructieregels genoemd. De instructieregels hebben onder meer betrekking op de onttrekking van grondwater.

3.3 Waterschapswet

De Verenigde Vergadering van Delfland is op grond van artikel 78, eerste lid, Waterschapswet bevoegd om verordeningen vast te stellen. Die verordeningen moeten betrekking hebben op

de taken die aan Delfland zijn toebedeeld. Met de vaststelling van deze waterschapsverordening heeft de Verenigde Vergadering gebruik gemaakt van deze bevoegdheid.

HOOFDSTUK 4 AAN WATERSCHAPSVERORDENING GERELATEERDE INSTRUMENTEN

4.1 Beleidsregels

In de waterschapsverordening is geregeld dat bepaalde activiteiten vergunningplichtig zijn. De beoordelingsregels in de waterschapsverordening geeft op hoofdlijnen aan waar een vergunningaanvraag op wordt beoordeeld. In de beleidsregels zijn deze beoordelingsregels verder uitgewerkt.

Vooraf bij projecten waar gebruik wordt gemaakt van innovatieve oplossingen of nieuwe contractvormen, zoals design en construct, is veel onderling overleg nodig. Vroegtijdig overleg tussen de aanvrager van de vergunning en Delfland draagt bij aan een vlotte vergunningverlening.

4.2 Legger Delfland

Voor elk waterstaatswerk legt Delfland vast waar het ligt, waaraan het moet voldoen en wie welk onderhoud doet. De legger is het wettelijke document waar deze gegevens en plichten in worden vastgelegd.

In de legger staat waaraan de waterstaatswerken en bijbehorende zonering naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Dit is de normatieve functie van de legger. Daarnaast staat in de legger op wie de onderhoudsplicht en verplichting rust. De legger bestaat uit twee delen die elkaar aanvullen: de leggetekst en de leggerkaart. De legger is te bekijken op <https://www.hhdelfland.nl/legger>.

Er is geen formele relatie tussen de Legger Delfland en de waterschapsverordening.

4.3 Legger afvalwatertransportleidingen Delfland

Gereserveerd voor werkingsgebieden afvaltransportleidingen Delfland.

4.4 Omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften

De omgevingsvergunning voor een wateractiviteit en het maatwerkvoorschrift aangaande een wateractiviteit zijn belangrijke instrumenten om de (potentieel) nadelige effecten van activiteiten op het watersysteem of zuiveringstechnische werken weg te nemen, althans tot een aanvaardbaar niveau te reduceren. Kort gezegd zijn er vier situaties uit de regels te destilleren.

De eerste situatie is dat een activiteit alleen is toegestaan als Delfland daarvoor een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit (in deze toelichting ook wel 'vergunning' genoemd) heeft verleend. De effecten van zo'n activiteit voor het watersysteem of een

zuiveringstechnisch werk kunnen ingrijpend zijn. Daarom dat Delfland vóóraf die activiteit wil toetsen. In de verordening staat waaraan een aanvraag voor zo'n vergunning wordt getoetst. Dit zijn de zogenaamde beoordelingsregels. Als de negatieve effecten tot een aanvaardbaar niveau zijn te reduceren, zal Delfland in beginsel de vergunning verlenen. Wel kan Delfland voorwaarden verbinden aan die activiteit. Dit wordt ook wel het *verbinden van voorschriften aan een vergunning* genoemd.

De tweede situatie is dat een activiteit alleen is toegestaan wanneer er wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden *en* vooraf een melding is gedaan bij Delfland. De effecten van zo'n activiteit voor het watersysteem of een zuiveringstechnisch werk kunnen weliswaar ingrijpend zijn, maar zijn doorgaans minder verstrekkend dan in de vorige alinea is beschreven. Delfland kan geen voorschriften verbinden aan een melding, dat kan alleen bij de vergunning. Wel kan Delfland zogenaamde *maatwerkvoorschriften* stellen. Dat zijn regels die in acht moeten worden genomen bij het uitvoeren van de activiteit.

De derde situatie is dat de activiteit onder voorwaarden is toegestaan *zonder* dat vooraf een melding is gedaan. De effecten van zo'n activiteit voor het watersysteem of een zuiveringstechnisch werk zijn doorgaans beperkt. Delfland kan wel *maatwerkvoorschriften* stellen (zie vorige alinea).

De vierde situatie is dat de activiteit bij voorbaat niet is toegestaan. De effecten van zo'n activiteit op het watersysteem of een zuiveringstechnisch werk zijn dermate groot of risicovol dat er een verbod geldt.

HOOFDSTUK 5 OPBOUW WATERSCHAPSVERORDENING

5.1 Opbouw van de waterschapsverordening

De waterschapsverordening heeft een gelaagde structuur. Die structuur komt er in grote lijnen op neer dat de hoofdstukken 1 en 3, voor zoveel zij zich daarvoor lenen, van toepassing zijn op alle wateractiviteiten in de verordening, en de hoofdstukken 4 tot en met 11 elk aanvullende bepalingen bevatten voor de afzonderlijke categorieën wateractiviteiten.

Hoofdstuk 1 omvat enkele algemene bepalingen zoals definities en doelen van de verordening.

Hoofdstuk 2 omvat de veiligheidsnormen voor polderkaden.

Hoofdstuk 3 omvat algemene regels over vergunningen en maatwerkvoorschriften.

Hoofdstuk 4 omvat regels over activiteiten ter plaatse van waterstaatwerken.

Hoofdstuk 5 gaat over grondwateronttrekkingen.

Hoofdstuk 6 gaat over onttrekkingen aan oppervlaktewaterlichamen.

Hoofdstuk 7 omvat regels over lozingen op oppervlaktewaterlichamen.

Hoofdstuk 8 heeft betrekking op het aansluiten van het openbaar vuilwaterriool of ander riool op een zuiveringstechnisch werk.

Hoofdstuk 9 gaat over lozingen op zuiveringstechnische werken.

Hoofdstuk 10 is gereserveerd voor activiteiten ter plaatse van afvalwatertransportleidingen.

Hoofdstuk 11 omvat regels over (grootschalige) verharding.

Hoofdstuk 12 omvat de slotbepalingen.

5.2 Kort overzicht van de waterschapsverordening

In onderstaande paragrafen staat een kort overzicht per hoofdstuk van de waterschapsverordening. Er staat waar het hoofdstuk over gaat en hoe u het hoofdstuk moet lezen. In Deel 2 van deze toelichting worden de hoofdstukken per artikel toegelicht.

5.2.1 Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

In het eerste artikel wordt verwezen naar bijlage 1. In die bijlage staan begrippen die nodig zijn om de waterschapsverordening te begrijpen. Ook worden de doelen benoemd waarop de toepassing van de waterschapsverordening is gericht. De doelen kunnen worden gezien als reden dat Delfland regels heeft gemaakt en waarom niet iedereen alles zomaar mag doen in het beheergebied van Delfland.

In dit hoofdstuk staat ook wat de algemene zorgplicht inhoudt. Meer uitleg over de zorgplicht is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. Tevens zijn in dit hoofdstuk bevoegdheden opgenomen die kunnen worden benut in het geval zich extreme weersomstandigheden voordoen.

5.2.2 Hoofdstuk 2. Normering polderkaden

In dit hoofdstuk staan de veiligheidsnormen die Delfland stelt aan polderkaden. Een polderkade is een waterkering. Dit type waterkering is niet rijks- of provinciaal gereguleerd. Delfland wijst de polderkaden aan en legt dit vast in de Legger Delfland. Polderkaden zijn meestal peilscheidingen tussen twee polders of scheiden peilgebieden met een aanzienlijk peilverschil, hogere polderdelen van de iets lageregelegen delen.

5.2.3 Hoofdstuk 3. Wateractiviteiten algemeen

In hoofdstuk 3 staan artikelen die gaan over vergunningen en maatwerkvoorschriften. Vanwege de gelaagde structuur (zie hierboven) gelden die artikelen voor alle bepalingen in de verordening die over vergunningen of maatwerkvoorschriften gaan.

In dit hoofdstuk staat dat Delfland voorschriften in een vergunning kan stoppen. Dit wordt ook wel het verbinden van voorschriften aan een vergunning genoemd. U moet zich aan die voorschriften houden. Delfland houdt toezicht om te kijken of de initiatiefnemer zich aan de voorschriften houdt. Waarom maakt Delfland voorschriften? De inspanningen van Delfland zijn gericht op de doelen uit hoofdstuk 1. De voorschriften vormen een belangrijk instrument hierbij. Dit geldt ook voor maatwerkvoorschriften. Dit zijn voorschriften die Delfland kan stellen bij een activiteit waarvoor geen vergunning nodig is.

Soms is het nodig om een vergunning of maatwerkvoorschrift te wijzigingen of in te trekken. Ook kan het nodig zijn om een activiteit te stoppen. Dan is bijvoorbeeld de kwaliteit van het water niet meer goed genoeg. Of stelt het Rijk of de Provincie strengere eisen voor waterkeringen. In dit hoofdstuk staat dat Delfland dan een activiteit mag laten stoppen door bijvoorbeeld de vergunning in te trekken.

5.2.4 Hoofdstuk 4. Beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot waterstaatswerken

In hoofdstuk 4 staan de regels voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot waterstaatswerken. Voorbeelden zijn een steiger plaatsen in een kanaal, een stuw bouwen in een sloot of het leggen van een kabel in een waterkering. Een oppervlaktewaterlichaam

(bijvoorbeeld een kanaal, sloot) en een waterkering (bijvoorbeeld een dijk of kade) zijn waterstaatswerken die in de Legger Delfland staan. De legger en regels in deze verordening zorgen ervoor dat een waterstaatswerk goed blijft functioneren én dat Delfland in de toekomst onderhoud kan uitvoeren.

Voor elke beperkingengebiedactiviteit bij waterstaatswerken moet u deze vragen stellen:

- Heb ik een vergunning nodig voor deze wateractiviteit? Meestal heeft u een vergunning nodig. Dit is de omgevingsvergunningsplicht uit de waterschapsverordening. Soms mag u ook een wateractiviteit doen zonder vergunning. Wanneer dit is, staat in de verordening.
- Als ik een vergunning nodig heb, naar welke criteria kijkt Delfland bij de beoordeling van de aanvraag voor die vergunning? Die criteria staan in de beoordelingsregels in de waterschapsverordening. De beoordelingsregels zijn uitgewerkt in beleidsregels. Delfland mag voorschriften in een vergunning stoppen. Hier moet u zich bij de activiteit aan houden. Meestal is het mogelijk om een vergunning te krijgen. Maar een activiteit heeft soms zo'n groot negatief effect op de waterstaatswerken, dat u geen vergunning krijgt. Zonder vergunning is het verboden om de activiteit te doen.
- Welke informatie moet ik Delfland geven bij de aanvraag van een vergunning? Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij aanvraagvereisten.
- Als ik geen vergunning nodig heb, zijn er eisen voor een wateractiviteit zonder vergunningplicht? Ja, dit zijn de eisen voor omgevingsvergunningvrije wateractiviteiten die in de waterschapsverordening staan. Als uw activiteit hier niet bij staat, geldt de zorgplicht in hoofdstuk 1.
- Moet ik Delfland informatie geven over een activiteit die geen vergunningplicht heeft? Ja, soms moet u een melding doen. Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij die specifieke activiteit. In de verordening vindt u ook wat u moet melden en wanneer. Zonder een correcte melding mag u de activiteit niet uitvoeren.
- Kan Delfland extra eisen stellen bij een activiteit zonder vergunningplicht? Ja, dan kan. Dit noemen we maatwerkvoorschriften. Dat Delfland dit kan doen, staat in de verordening. De voorschriften staan niet in de verordening.

Let op: kijk eerst goed waar u de activiteit wilt doen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld: de regels voor het plaatsen van een steiger bij een kanaal, én de regels voor het plaatsen van een steiger bij een dijk of kade.

5.2.5 Hoofdstuk 5. Wateronttrekkingsactiviteiten grondvlaktewater

In hoofdstuk 5 staan de regels voor wateronttrekkingsactiviteiten grondwater. Het gaat om onttrekken van grondwater en infiltratie van water in de bodem. De regels uit dit hoofdstuk gelden voor het hele beheergebied van Delfland. Grondwater zit namelijk overal. In dit hoofdstuk worden twee gebieden genoemd. Dit zijn de strategische zoetwatervoorraad en grondwaterbeschermingsgebied. Deze gebieden zijn door de Provincie Zuid-Holland bepaald. Hier gelden extra regels. Deze staan ook in deze verordening.

Let op: voor bepaalde (grootschalige) onttrekkingen is de Provincie Zuid-Holland het bevoegd gezag. U moet dan naar de regels van de provincie kijken.

Voor elke wateronttrekkingsactiviteit moet u deze vragen stellen:

- Heb ik een vergunning nodig voor deze wateractiviteit? Meestal heeft u een vergunning nodig. Dit is de omgevingsvergunningsplicht uit de waterschapsverordening. Soms mag u ook een wateractiviteit doen zonder vergunning. Wanneer dit is, staat in de verordening.

- Als ik een vergunning nodig heb, naar welke criteria kijkt Delfland bij de beoordeling van de aanvraag voor die vergunning? Die criteria staan in de beoordelingsregels uit de waterschapsverordening. De beoordelingsregels zijn uitgewerkt in beleidsregels. Delfland mag voorschriften in een vergunning stoppen. Hier moet u zich bij de activiteit aan houden. Meestal is het mogelijk om een vergunning te krijgen. Maar een activiteit heeft soms zo'n groot negatief effect op het grondwater, dat u geen vergunning krijgt. Zonder vergunning is het verboden om de activiteit te doen.
- Welke informatie moet ik Delfland geven bij de aanvraag van een vergunning? Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij aanvraagvereisten.
- Als ik geen vergunning nodig heb, zijn er eisen voor een wateractiviteit zonder vergunningplicht? Ja, dit zijn de eisen voor omgevingsvergunningvrije wateronttrekkingsactiviteiten die in de waterschapsverordening staan. Als uw activiteit hier niet bij staat, geldt de zorgplicht in hoofdstuk 1.
- Moet ik Delfland informatie geven over een activiteit die geen vergunningplicht heeft? Ja, meestal moet u een melding doen. Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij die specifieke activiteit. In de verordening vindt u ook wat u moet melden en wanneer. Zonder een correcte melding mag u de activiteit niet uitvoeren.
- Kan Delfland extra eisen stellen bij een activiteit zonder vergunningplicht? Ja, dan kan. Dit noemen we maatwerkvoorschriften. Dat Delfland dit kan doen, staat in de verordening. De voorschriften staan niet in de verordening.

5.2.6 Hoofdstuk 6. Wateronttrekkingsactiviteiten oppervlaktewater

In hoofdstuk 6 staan de regels voor het onttrekken van oppervlaktewater.

Oppervlaktewaterlichamen zijn waterstaatswerken en staan in de Legger Delfland of staan nu nog in een vergunning of projectbesluit en komen nog in de Legger Delfland te staan.

Voorbeelden zijn een kanaal of sloot. De legger en regels in deze verordening zorgen ervoor dat een waterstaatswerk goed blijft functioneren én dat Delfland in de toekomst onderhoud kan uitvoeren. Zo zorgen we samen voor droge voeten, stevige dijken en schoon water.

Voor elke wateronttrekkingsactiviteit moet u deze vragen stellen:

- Heb ik een vergunning nodig voor deze wateractiviteit? Meestal heeft u een vergunning nodig. Dit is de omgevingsvergunningplicht uit de waterschapsverordening. Soms mag u ook een wateractiviteit doen zonder vergunning. Wanneer dit is, staat in de verordening.
- Als ik een vergunning nodig heb, naar welke criteria kijkt Delfland bij de beoordeling van de aanvraag voor die vergunning? Die criteria staan in de beoordelingsregels in de waterschapsverordening. De beoordelingsregels kunnen zijn uitgewerkt in beleidsregels. Delfland mag voorschriften in een vergunning stoppen. Hier moet u zich bij de activiteit aan houden. Meestal is het mogelijk om een vergunning te krijgen. Maar een activiteit heeft soms zo'n groot negatief effect op het grondwater, dat u geen vergunning krijgt. Het is dan verboden om de activiteit te doen.
- Welke informatie moet ik Delfland geven bij de aanvraag van een vergunning? Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij aanvraagvereisten.
- Als ik geen vergunning nodig heb, zijn er eisen voor een wateractiviteit zonder vergunningplicht? Ja, dit zijn de eisen voor omgevingsvergunningvrije wateronttrekkingsactiviteiten die in de waterschapsverordening staan.
- Kan Delfland extra eisen stellen bij een activiteit zonder vergunningplicht? Ja, dan kan. Dit noemen we maatwerkvoorschriften. Dat Delfland dit kan doen, staat in de verordening. De voorschriften staan niet in de verordening.

5.2.7 Hoofdstuk 7. Lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam

Hoofdstuk 7 geeft de regels voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam. Het gaat om het lozen van water, stoffen of warmte. Een oppervlaktewaterlichaam is een waterstaatswerk en staat op de leggerkaart van de Legger Delfland of staat nu nog in een vergunning of projectbesluit en moet nog in de Legger Delfland komen te staan. Voorbeelden zijn een kanaal of sloot. De legger en regels in deze verordening zorgen ervoor dat een waterstaatswerk goed blijft functioneren én dat Delfland in de toekomst onderhoud kan uitvoeren. Zo zorgen we samen voor droge voeten, stevige dijken en schoon water.

Let op: voor bepaalde lozingen is Delfland niet het bevoegd gezag. U moet dan in ieder geval naar de regels kijken in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Voor elke lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam moet u deze vragen stellen:

- Heb ik een vergunning nodig voor deze wateractiviteit? Meestal heeft u een vergunning nodig. Dit is de omgevingsvergunningsplicht uit de waterschapsverordening. Soms mag u ook een wateractiviteit doen zonder vergunning. Wanneer dit is, staat in de verordening.
- Als ik een vergunning nodig heb, naar welke criteria kijkt Delfland bij de beoordeling van de aanvraag voor die vergunning? Die criteria staan in de beoordelingsregels uit de waterschapsverordening. Delfland mag voorschriften in een vergunning stoppen. Hier moet u zich bij de activiteit aan houden. Meestal is het mogelijk om een vergunning te krijgen. Maar een activiteit heeft soms zo'n groot negatief effect op de waterstaatswerken, dat u geen vergunning krijgt. Zonder vergunning is het verboden om de activiteit te doen.
- Welke informatie moet ik Delfland geven bij de aanvraag van een vergunning? Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij aanvraagvereisten.
- Als ik geen vergunning nodig heb, zijn er eisen voor een wateractiviteit zonder vergunningplicht? Ja, dit zijn de eisen voor omgevingsvergunningvrije wateractiviteiten die in de waterschapsverordening staan.
- Moet ik Delfland informatie geven over een activiteit die geen vergunningplicht heeft? Ja, soms moet u een melding doen. Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij die specifieke activiteit. In de verordening vindt u ook wat u moet melden en wanneer. Zonder een correcte melding mag u de activiteit niet uitvoeren.
- Kan Delfland extra eisen stellen bij een activiteit zonder vergunningplicht? Ja, dan kan. Dit noemen we maatwerkvoorschriften. Dat Delfland dit kan doen, staat in de verordening. De voorschriften staan niet in de verordening.

5.2.8 Hoofdstuk 8. Aansluiten openbaar vuilwaterriool of ander riool op zuiveringstechnisch werk

In hoofdstuk 8 staan de regels voor het aansluiten van openbaar vuilwaterriool of ander riool op een zuiveringstechnisch werk. Dit is een werk voor het vervoer en zuiveren van stedelijk afvalwater. Het laatstgenoemde werk wordt ook wel waterzuivering genoemd.

Als u een openbaar vuilwaterriool of ander riool op een zuiveringstechnisch werk wilt aansluiten, moet u deze vragen stellen:

- Heb ik een vergunning nodig voor deze wateractiviteit? Meestal heeft u een vergunning nodig. Dit is de omgevingsvergunningsplicht uit de waterschapsverordening. Soms mag u ook een wateractiviteit doen zonder vergunning. Wanneer dit is, staat in de verordening.
- Als ik een vergunning nodig heb, naar welke criteria kijkt Delfland bij de beoordeling van de aanvraag voor die vergunning? Die criteria staan in de beoordelingsregels uit de waterschapsverordening. De beoordelingsregels kunnen zijn uitgewerkt in beleidsregels.

Delfland mag voorschriften in een vergunning stoppen. Hier moet u zich bij de activiteit aan houden. Meestal is het mogelijk om een vergunning te krijgen. Maar een activiteit heeft soms zo'n groot negatief effect op een zuiveringstechnisch werk, dat u geen vergunning krijgt. Zonder vergunning is het verboden om de activiteit te doen.

- Welke informatie moet ik Delfland geven bij de aanvraag van een vergunning? Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij aanvraagvereisten.
- Als ik geen vergunning nodig heb, zijn er eisen voor een wateractiviteit zonder vergunningplicht? Ja, dit zijn de eisen voor omgevingsvergunningvrije wateractiviteiten die in de waterschapsverordening staan.

5.2.9 Hoofdstuk 9. Lozingsactiviteiten op een zuiveringstechnisch werk

In hoofdstuk 9 staan regels voor lozingsactiviteiten op een zuiveringstechnisch werk. Dit is een werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, ook wel waterzuivering genoemd.

Als u wilt lozen op een zuiveringstechnisch werk, moet u deze vragen stellen:

- Heb ik een vergunning nodig voor deze wateractiviteit? Ja, u heeft altijd een vergunning nodig. Dit is de omgevingsvergunningsplicht uit de waterschapsverordening. Alleen als de activiteit in artikel 3.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staat, gelden andere regels. Deze regels staan in dat artikel.
- Naar welke criteria kijkt Delfland bij de beoordeling van de aanvraag voor die vergunning? Die criteria staan in de beoordelingsregels uit de waterschapsverordening. Delfland mag voorschriften in een vergunning stoppen. Hier moet u zich bij de activiteit aan houden. Meestal is het mogelijk om een vergunning te krijgen. Maar een activiteit heeft soms zo'n groot negatief effect op een zuiveringstechnisch werk, dat u geen vergunning krijgt. Zonder vergunning is het verboden om de activiteit te doen.
- Welke informatie moet ik Delfland geven bij de aanvraag van een vergunning? Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij aanvraagvereisten.

5.2.10 Hoofdstuk 10. Beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot afvalwatertransportleidingen

Hoofdstuk 10 is gereserveerd voor regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot afvalwatertransportleidingen.

5.2.11 Hoofdstuk 11. Verhardingsactiviteiten

Hoofdstuk 11 noemt de regels voor verhardingsactiviteiten. Hierbij verdwijnen grasvelden en/of groene terreinen en komt er bijvoorbeeld een snelweg voor in de plaats. Het regenwater kan niet meer in de bodem zakken, maar stroomt in een sloot of kanaal. Hierdoor kan er te veel water in de sloot komen. Als het water in de sloot te hoog wordt, kan het op straat komen te staan. Dit willen we niet. Delfland wil en moet namelijk de doelen uit hoofdstuk 1 halen. Met de regels uit dit hoofdstuk zorgen we samen voor droge voeten, stevige dijken en schoon water.

Dit hoofdstuk geldt op het moment dat verordening in werking treedt alleen voor projecten waarvoor een projectbesluit is vastgesteld. Voor elke verhardingsactiviteit met projectbesluit moet u deze vragen stellen:

- Heb ik een vergunning nodig voor deze wateractiviteit? Ja, u heeft altijd een vergunning nodig. Dit is de omgevingsvergunningsplicht uit de waterschapsverordening.
- Naar welke criteria kijkt Delfland bij de beoordeling van de aanvraag voor die vergunning? Die criteria staan in de beoordelingsregels uit de waterschapsverordening. Delfland mag voorschriften in een vergunning stoppen. Hier moet u zich bij de activiteit

aan houden. Delfland schrijft minimaal een compensatieplan voor. Meestal is het mogelijk om een vergunning te krijgen. Maar een activiteit heeft soms zo'n groot negatief effect op de waterstaatswerken, dat u geen vergunning krijgt. Zonder vergunning is het verboden om de activiteit te doen.

- Welke informatie moet ik Delfland geven bij de aanvraag van een vergunning? Dit staat in de eisen in de waterschapsverordening bij aanvraagvereisten.

Let op: kijk eerst goed waar u de activiteit wilt doen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld: de regels uit dit hoofdstuk en de regels voor een wateractiviteit naast een afvalwatertransportleiding.

5.2.12 Hoofdstuk 12 Slotbepalingen

Hoofdstuk 12 geeft de formele titel en de datum van inwerkingtreding van de waterschapsverordening.

DEEL 3 ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Dit artikel verwijst naar bijlage 1 waarin begrippen die in deze verordening worden gebruikt worden gedefinieerd. De begrippen in deze verordening sluiten zoveel mogelijk aan bij de begrippen uit de Omgevingswet en hierbij horende algemene maatregelen van bestuur, ministeriele regelingen en de Legger Delfland. Er is voor gekozen om ook de begrippen op te nemen die zijn gedefinieerd in de Omgevingswet en de bijbehorende regelingen, omdat de definities van die begrippen soms enigszins zijn aangepast en daarmee specifiek zijn toegesneden op de waterschapsverordening. Voor zover de redactie van een begripsbepaling in bijlage 1 overeen komt met een begripsbepaling in de Legger Delfland, is de Toelichting op Legger Delfland van overeenkomstige toepassing voor zover het om die begripsbepaling gaat.

Artikel 1.2 Doelen

Dit artikel noemt de doelen waarop de werking van de waterschapsverordening (hierna: deze verordening) is gericht. Door deze regels wordt de staat van de waterstaatswerken, het grondwater en de afvalwatertransportleidingen beschermd, althans worden negatieve effecten van activiteiten dusdanig geminimaliseerd dat die aanvaardbaar worden geacht.

Artikel 1.2 is ontleend aan artikel 2.1, eerste lid, Waterwet. Het tweede lid brengt de positie van het belang van de vervulling van een maatschappelijke functie door watersystemen tot uitdrukking. Bij de toepassing van het eerste lid moet hiermee rekening worden gehouden, tenzij het bestuursorgaan goede redenen heeft dat niet te doen. Het bestuursorgaan moet dit dan wel goed motiveren.

Er is in ieder geval sprake van een vervulling van maatschappelijke functie door een watersysteem als die functie ondubbelzinnig blijkt uit een door de provincie vastgesteld waterprogramma. Een voorbeeld is de toewijzing van een zwemwaterfunctie aan een gebied of de aanwijzing van een drinkwaterbeschermingsgebied. Het komt ook voor dat de functie niet blijkt uit een dergelijke toekenning, maar wel feitelijk aanwezig is. In dat geval kan sprake zijn van het vervullen van een maatschappelijke functie door het watersysteem. Er moet dan ten eerste sprake zijn van een gebruik dat de maatschappij, de samenleving, van het watersysteem maakt. Incidenteel, particulier of kleinschalig gebruik zal er in de regel niet onder vallen. Professionele scheepvaart, drinkwatervoorziening, visserij, bepaalde vormen van recreatie en zoutwaterteelt zullen doorgaans wel hieronder vallen. Ten tweede moet het gaan om een functie die eigen is aan het watersysteem. Te denken is aan schaatsactiviteiten met een zekere professionele organisatie. Functies die toevallig in/op/bij een watersysteem aanwezig zijn, maar ook op een andere plek zouden kunnen voorkomen, zijn niet eigen aan het watersysteem. Te denken is aan: landbouw, industrie, een weg of wonen.

Als een maatschappelijke functie aanwezig is, moet daar onder meer bij de beoordeling van vergunningaanvragen rekening mee worden gehouden. Dat betekent niet dat Delfland zonder meer het gebruik dat voortvloeit uit de maatschappelijke functie hoeft toe te staan of te beschermen. De functie is slechts een onderdeel van de belangenafweging aangaande de in het eerste lid genoemde doelen.

De in artikel 1.2 lid 1 opgenomen verwijzing naar de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 Omgevingswet verduidelijkt dat het waterschap vanuit de eigen (beheer)taken een bijdrage levert aan de maatschappelijke doelen die worden beoogd met de Omgevingswet. Het benadrukt dat de na te streven waterhuiskundige doelen zoals opgenomen in dit artikel niet op zichzelf staan en in het licht van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet moeten worden geplaatst.

Artikel 1.3 Toepassingsgebied

In artikel 1.3 wordt tot uitdrukking gebracht dat de waterschapsverordening alleen wordt toegepast in de uitoefening van de taken die aan Delfland door de provincie en het rijk in medebewind zijn opgedragen. Het Rijk en de Provincie Zuid-Holland hebben Delfland de opdracht gegeven een aantal taken in het waterbeheer uit te voeren. Dit artikel verwijst naar de wetgeving waarin die opdracht staat. Delfland moet zich aan deze wetgeving in het gebied van Delfland houden. De term 'wet', onder b, is hier niet beperkt tot de Omgevingswet en aanverwante AmvB's, maar betreft ook andere wetten. Dit is een afwijking van de term 'wet' in bijlage 1.

Artikel 1.4 Zorgplicht voor eenieder

Iedereen moet schade aan het watersysteem zoveel mogelijk voorkomen. Het watersysteem moet zijn werk kunnen blijven doen. In dit artikel is bepaald dat iedereen bij activiteiten voldoende zorg voor het watersysteem en zuivering technische werken in acht neemt. Het artikel fungeert als een vangnet.

Zorgplicht is vooral belangrijk bij activiteiten of gevolgen van activiteiten die duidelijk in strijd zijn met de zorgplicht, maar waar Delfland geen regels voor heeft. Delfland heeft de activiteit niet verwacht. Het kan bijvoorbeeld gaan om activiteiten die nog niet voorkomen of om nieuwe technische ontwikkelingen die niet vergunningplichtig zijn en waarvoor de geldende regels niet voldoen. Een ander voorbeeld zijn activiteiten die in het algemeen geen problemen veroorzaken zodat Delfland hier geen regels voor heeft. Maar in specifieke gevallen kunnen deze activiteiten zo grote gevolgen hebben dat Delfland dat niet accepteert. Zorgplicht zorgt dat er toch geen schade komt door een activiteit.

Dit artikel geldt ook voor activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor een zuiveringstechnisch werk. Ook moet worden voorkomen dat schade aan het watersysteem of zuiveringstechnisch werk negatieve gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving, personen of zaken. Als bijvoorbeeld het grondwater te vuil wordt, kunnen boeren hun land niet meer besproeien.

Handelen in strijd met de zorgplicht, kan leiden tot handhavend optreden. Doet u iets dat in strijd is met de zorgplicht? Dan treedt Delfland handhavend op. Dit kan bijvoorbeeld een boete zijn. Naast de zorgplicht kan Delfland ook aansprakelijkheid gebruiken zoals dat in het burgerlijk recht geldt. Ook kan Delfland het privaatrecht gebruiken als men zich niet aan de rechtsregels houdt.

Aan de zorgplicht wordt in ieder geval voldaan voor zover het bestuur regels heeft gesteld met het oog op de doelen van de waterschapsverordening en die regels worden nageleefd.

Wat betreft de relatie tussen de zorgplicht in dit artikel, de specifieke zorgplichten elders in deze verordening en voorschriften voortvloeiend uit een vergunning of maatwerkvoorschrift, wordt aangesloten bij de systematiek die hieromtrent geldt op rijksniveau.

Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat de zorgplicht de uit het burgerlijk recht voortvloeiende aansprakelijkheid en ook de mogelijkheden van Delfland om als rechtspersoon met gebruikmaking van het privaatrecht de naleving van rechtsregels te bevorderen, onverlet laten.

Artikel 1.5 Informeren over een ongewoon voorval

Dit artikel bepaalt dat dijkgraaf en hoogheemraden onverwijld over een ongewoon voorval moet worden geïnformeerd. Om de gepaste mate van spoed uit te drukken, is gekozen voor het begrip onverwijld. Dit houdt in dat zodra vastgesteld is dat er sprake is van een ongewoon voorval het bevoegd gezag direct moet worden geïnformeerd. Vertraging is gezien de gevolgen voor de waterkwaliteit niet wenselijk.

Artikel 1.6 Gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval

In dit artikel is omschreven welke gegevens en bescheiden over het ongewoon voorval aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt, zodra deze informatie beschikbaar is. Dat hoeft dus niet met dezelfde spoed als het informeren over het ongewone voorval zelf. Uit onderdeel d volgt dat ook informatie moet worden verstrekt over de maatregelen die worden genomen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewone voorval te voorkomen of te beperken. Voor het 'voorkomen van de nadelige gevolgen van ongewone voorvallen' is aangesloten bij de uitleg die daarover wordt gegeven in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 1.7 Onderhoud werken

Dit artikel regelt een onderhoudsplicht met betrekking tot werken, dat wil zeggen alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies met toebehoren, niet zijnde waterstaatswerken of zuiveringstechnische werken. De eigenaren dan wel degenen die voor de eigenaar houdt, hebben de plicht die werken te onderhouden opdat er geen nadelige gevolgen ontstaan voor het waterstaatswerken of zuiveringstechnische werken. Een voorbeeld is een steiger voor recreatief gebruik die vanwege achterstallig onderhoud in elkaar dreigt te storten. In het geval dat zulks zich voltrekt kan onder meer de waterafvoercapaciteit worden gefrustreerd. Een ander voorbeeld betreft afbladderende verf van een meerpaal, of anderszins degradatie van een dergelijk werk, die de waterkwaliteit aantast.

Onder 'houden voor een ander' wordt verstaan de betekenis die afdeling 3 van het Burgerlijk wetboek Boek 3 daaraan toekent. Voorbeeld 1: persoon A bouwt of gebruikt een brug ten behoeve van de bereikbaarheid van zijn erf. Vanwege de goederenrechtelijke natrekking komt de eigendom van de brug bij persoon B. Delfland kan persoon B in de hoedanigheid van eigenaar verplichten de brug te onderhouden. Ervan uitgaande dat conform Burgerlijk wetboek boek 3 persoon A de brug houdt voor persoon B, kan Delfland ook persoon A verplichten zulks te doen. Voorbeeld 2: persoon C koopt een huis met een tuin die grenst aan een oppervlaktewaterlichaam. In dat oppervlaktewaterlichaam is een steiger gelegen waaraan het genot naar verkeersopvattingen primair toekomt aan persoon C. Delfland is vanwege de goederenrechtelijke natrekking eigenaar van de steiger. Ervan uitgaande dat conform Burgerlijk wetboek boek 3 persoon C de steiger houdt voor Delfland, kan Delfland persoon C verplichten onderhoud te plegen.

De onderhoudsplicht vloeit rechtstreeks voort uit dit artikel. Er hoeft geen beschikking te worden opgelegd. Bij onvoldoende naleving van de onderhoudsplicht zijn dijkgraaf en

hoogheemraden bevoegd tot handhaving over te gaan. Het bepalen van de exacte reikwijdte van de onderhoudsplicht komt toe aan dijkgraaf en hoogheemraden en hangt af van de omstandigheden van het geval. In de Legger Delfland is geregeld welke personen waterstaatswerken dienen te onderhouden.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat dit artikel op geen enkele wijze de publiekrechtelijke bevoegdheden aantasten die de bestuursorganen van Delfland op een andere grondslag toekomen. Zo kunnen dijkgraaf en hoogheemraden besluiten dat een vergunde steiger moet worden gewijzigd indien niet wordt gehandeld conform de voorschriften die aan die vergunning zijn verbonden.

Artikel 1.8 Veekerende voorzieningen

Nabij natte ecologische zones of waterkeringen moet een voorziening worden geplaatst om vee tegen te houden. Dit met de bedoeling te voorkomen dat die dieren waterstaatswerken beschadigen of de werking ervan belemmeren bijvoorbeeld door vraat of vertrapping. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot vermindering van de stabiliteit van een waterkering of de doorstroming en schade toebrengen aan natte ecologische zones en de chemische en ecologische kwaliteit van het water. Het plaatsen van een voorziening is niet verplicht op het moment dat de gronden niet gebruikt worden door vee.

Artikel 1.9 Sluiting coupures en sluizen; beperking schutten scheepvaart

De verplichting tot het dichten van coupures op last van dijkgraaf en hoogheemraden was ook al opgenomen in artikel 2.11 van de Keur Delfland. Aan dat artikel lag nog de gedachte ten grondslag dat de bevoegdheid tot oplegging van een dergelijke last bedoeld was voor (dreigend) hoogwater. Die gedachte is met artikel 1.7 verlaten. In de praktijk is namelijk gebleken van een behoefte om sluizen ook te kunnen sluiten in tijden van droogte. Op die manier kan verzilting van Delflands oppervlaktewater worden voorkomen of beperkt. In artikel 1.7 is voorts buiten twijfel gesteld dat in plaats van het volledig sluiten van sluizen beperkingen kunnen worden gesteld aan het schutten van de scheepvaart.

Artikel 1.10 Verbod lozen en onttrekken oppervlaktewater; verbod onttrekken grondwater en infiltreren water

Andere waterschappen kennen sinds jaar en dag een bepaling met deze strekking. Zeker bij steeds vaker voorkomende langdurige perioden van droogte kan zij niet langer worden gemist.

Artikel 1.11 Peilregulerende kunstwerken

Delfland heeft het beheer over alle peilregulerende kunstwerken in het beheergebied. Maar dat houdt niet in dat ook het eigendom of de bediening bij Delfland rusten. In het geval dat eigendom of bediening van een peilregulerend kunstwerk bij een ander dan Delfland berust, is die ander verplicht het ter plaatse geldende peil in te stellen en in stand te houden. Deze bepaling kan ook zien op het peil van grondwater, al geldt op het moment van inwerkingtreding van deze verordening niet een dergelijk peil. Deze verplichting vloeit rechtstreeks voort uit deze verordening.

Artikel 1.12 Normadressaten

Dit artikel geeft aan voor wie de waterschapsverordening geldt.

Artikel 1.13 Geometrische begrenzing werkingsgebieden

Zie paragraaf 3.1 voor een algemene toelichting.

In artikel 1.13 worden de geometrische informatieobjecten aangewezen en geometrisch begrensd. Deze werkingsgebieden, zoals de geometrisch begrensde informatieobjecten worden genoemd in het DSO, stonden tot 2024 als zoneringen aangewezen in de legger op grond van de Waterwet. De ligging en omvang van de werkingsgebieden gelden als een algemeen verbindend voorschrift. Tegen een eventuele wijziging staat ingevolge artikel 8:3 Algemene wet bestuursrecht dan ook geen bestuursrechtelijke rechtsbescherming open.

De aanwijzingen van de werkingsgebieden bestaan uit het werkingsgebied dat betrekking heeft op het gehele beheergebied van Delfland (artikel 1.13 lid 1), maar ook op de aanwijzing van beperkingengebieden (artikel 1.13 lid 2). Kortom, een beperkingengebied is een bepaald type werkingsgebied. Voor de verschillende typen waterstaatswerken zijn specifieke beperkingengebieden nader gespecificeerd (artikel 1.13 lid 3 t/m lid 5). Aan alle (specifieke) werkingsgebieden uit dit artikel zijn regels verbonden in deze Waterschapsverordening. Met deze aanpassing kunnen de werkingsgebieden worden ontsloten in het DSO.

De werkingsgebieden van bepaalde regels in deze verordening omvatten niet alleen het beheergebied van Delfland maar tevens gebieden die buiten dat beheergebied zijn gelegen. Voorbeelden zijn de beschermingszone behorende bij de primaire waterkering ter hoogte van de Maasdeltatunnel (rijksweg A24) die zich vanwege die tunnel uitstrekt tot nabij het knooppunt van rijkswegen A24/A15 en de beschermingszone behorende bij de duinen die zich uitstrekt tot buiten het beheergebied in de Noordzee.

Artikel 1.14 Waterstaatswerken die niet geometrisch begrensd zijn

Artikel 1.14 is bedoeld voor de gevallen dat de aanleg of wijziging van waterstaatswerken is vergund of dat daarvoor een projectbesluit is vastgesteld, maar nog in uitvoering is of is uitgevoerd, en nog niet geometrisch is begrensd.

HOOFDSTUK 2 NORMEN VEILIGHEID POLDERKADEN

Artikel 2.1 Toepassingsbereik

Er zijn drie type waterkeringen: primaire waterkeringen, regionale waterkeringen en overige waterkeringen. De eisen over hoe hoog en sterk een primaire kering dient te zijn worden vastgesteld door het Rijk. De provincie Zuid-Holland stelt de eisen vast voor regionale keringen. De hier bedoelde eisen worden ook wel 'normen' genoemd.

Polderkaden vallen onder de overige waterkeringen. Het Rijk of provincie stellen geen normen vast voor deze waterkeringen. Delfland bepaalt in dit hoofdstuk de normen waaraan de polderkaden moeten voldoen.

In dit artikel staat dat de normen uit de verordening alleen gelden voor polderkaden die als zodanig op de leggerkaart van Legger Delfland staan. Delfland stelt normen vast voor de polderkaden uit het oogpunt van kenbaarheid en zelfregulering. De betreffende normen zijn streefnormen. Dat betekent dat de verplichting om de keringen aan deze normen te laten voldoen moet worden aangemerkt als een inspanningsverplichting.

Artikel 2.2 Normen veiligheid polderkaden

De normen voor polderkaden bepalen wat ten hoogste de kans op falen van de kering mag zijn. Bij het vaststellen van de normen is gekeken naar de economische schade bij een overstroming. Ook is gekeken naar de norm die geldt bij wateroverlast. Op bepaalde plekken is een strengere norm gekozen, omdat er bijvoorbeeld belangrijke wegen zijn. Als er meer huizen in een gebied worden gebouwd, stijgt de economische waarde. Delfland kan dan beslissen om dan de norm voor de polderkaden van dit gebied te wijzigen.

In de Legger Delfland staan afmetingen van polderkaden. Deze kunt u vinden in de tabel en in het leggerprofiel bij de leggerkaart. Soms is het profiel van de polderkade in de legger hoger of breder dan voortvloeit uit de norm uit de verordening. In dat geval gelden de eisen uit de legger. Delfland wil niet dat gebied minder veilig wordt tegen een overstroming.

Artikel 2.3 Aard normen veiligheid polderkaden

De normen voor polderkaden zijn streefnormen. Dat betekent dat het om inspanningsverplichtingen gaat. En dat betekent dat er niet direct maatregelen genomen moeten worden zodra blijkt dat een polderkade niet aan de norm voldoet. Delfland toetst periodiek of de polderkaden aan de normen voldoen. Een polderkade die niet aan de norm voldoet, wordt opgenomen in een verbeteringsprogramma.

Artikel 2.4 Uitzonderingsmogelijkheid normen veiligheid polderkaden

Soms is het redelijkerwijs niet mogelijk is om de polderkaden aan de norm te laten voldoen. Het algemeen bestuur van Delfland kan dan een besluit nemen om een uitzondering te maken om te voldoen aan de eisen.

Zo'n besluit kan onder meer worden genomen als:

- a. Als het hoger of breder maken van de kade zo duur is dat dit niet in verhouding is tot de schade die er ontstaat bij een overstroming.
- b. Soms gebeuren er dingen waar Delfland niets aan kan doen. Hierdoor kan het resultaat van de toetsing zijn dat een kade niet meer aan de eisen voldoet.
- c. Soms duurt het langer om een kade hoger of breder te maken dan de tijd die Delfland hiervoor krijgt van het algemeen bestuur. Als er bijvoorbeeld geen goede klei te krijgen is om de kade hoger te maken.

HOOFDSTUK 3 WATERACTIVITEITEN ALGEMEEN

Categorieën wateractiviteiten

In zekere zin is het begrip 'wateractiviteit' het kernbegrip in de verordening. Dit artikel bepaalt wat een wateractiviteit is. Dit zijn activiteiten die met water te maken hebben of op een plek zijn waar water ligt. In de begripsbepalingen behorende bij de Omgevingswet wordt dit nieuwe wettelijke begrip omschreven als een:

- a. beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk;
- b. beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk, niet zijnde een mijnbouwinstallatie;
- c. lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk;
- d. stortingsactiviteit op zee; of een
- e. wateronttrekkingsactiviteit (oppervlaktewater of grondwater).

Daarnaast wordt iedere andere activiteit waarover een waterschapsverordening regels bevat op grond van de Omgevingswet aangemerkt als wateractiviteit.

De wateractiviteiten die reeds in de Omgevingswet als zodanig zijn benoemd en die in de verordening worden gereguleerd zijn die, behorende tot de categorieën, genoemd onder a, c en e. De desbetreffende begripsomschrijvingen in de Omgevingswet gelden ook voor de toepassing van deze verordening, tenzij anders uit deze verordening blijkt.

Andere activiteiten waarover de verordening regels bevat – en die derhalve op grond van de Omgevingswet eveneens moeten worden aangemerkt als wateractiviteiten – zijn:

- f. de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot afvalwatertransportleidingen;
- g. de verhardingsactiviteit; en het
- h. aansluiten van een openbaar vuilwaterriool of ander riool op een zuiveringstechnisch werk.

De hoofdstukken waarin deze regels zijn neergelegd kennen een bepaalde gelaagde structuur. Die structuur komt er in grote lijnen op neer dat de hoofdstukken 1 en 3, voor zoveel zij zich daarvoor lenen, van toepassing zijn op alle wateractiviteiten in de verordening, en de hoofdstukken 4 tot en met 11 elk aanvullende bepalingen bevatten voor de afzonderlijke categorieën wateractiviteiten.

‘Beperkingengebiedactiviteit’ is eveneens een nieuw wettelijk begrip. In de begripsomschrijving wordt het omschreven als ‘activiteit in een beperkingengebied’. Onder de Omgevingswet gaat het bij een beperkingengebied in algemene zin om een als zodanig aangewezen gebied waarbinnen vanwege de aanwezigheid van een bepaald werk bepaalde regels gelden met betrekking tot activiteiten die nadelige gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk. Voor waterstaatswerken betreft het van oudsher de locatie van het waterstaatswerk zelf met aansluitend een beschermingszone en, eventueel, een profiel van vrije ruimte. Bij Delfland was dit geregeld in de Keur Delfland in samenhang met de legger waarop de waterstaatswerken zijn opgenomen. In de verordening wordt dit stelsel voor waterstaatswerken voortgezet.

De term ‘wateronttrekkingsactiviteit’ is zoals gezegd afkomstig uit de Omgevingswet. In de begripsomschrijving wordt het omschreven als ‘activiteit inhoudende: a. het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam, b. het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of c. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening.’

De verschillende categorieën wateractiviteiten worden verder toegelicht in de artikelsgewijze toelichting in de hoofdstukken waarin de aanvullende bepalingen met betrekking tot die wateractiviteiten zijn opgenomen. In hoofdstuk 4 tot en met 11 staan de regels per type wateractiviteit. Deze indeling van de verordening geeft een goed overzicht van de regels per type wateractiviteit. De regels beschermen het watersysteem of geven regels voor een activiteit die mogelijk schadelijk is voor het watersysteem. Delfland wil en moet namelijk de doelen uit hoofdstuk 1 halen. Er mag bijvoorbeeld niet te veel maar ook niet te weinig water in de sloot zitten.

Artikel 3.1 Geen omgevingsvergunning of melding vereist voor uitvoeren last

Het proces van vergunningverlening en eventuele bezwaar- en beroepsprocedures tegen een vergunning ten behoeve van de uitvoering van een last onder dwangsom of bestuursdwang, of ten behoeve van het dichten van een coupure in een waterkering, kunnen aan tijdige uitvoering van die last in de weg staan. Het behoeft geen betoog dat dat onwenselijk is. Door de last in voorkomend geval goed te omschrijven, kan voldoende rekening worden gehouden met het met de last te dienen belang.

Artikel 3.2 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning, toestemming gelijkwaardige maatregel en maatwerkvoorschrift

In de gelaagde structuur van de verordening zijn de algemene aanvraagvereisten (de vereisten waaraan elke aanvraag om een omgevingsvergunning, maatwerkvoorschrift of een gelijkwaardige maatregel moet voldoen) opgenomen in hoofdstuk 3 (artikel 3.2). Aanvullende aanvraagvereisten zijn opgenomen in de hoofdstukken 4 tot en met 11 voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor de in die hoofdstukken gereguleerde wateractiviteiten.

Artikel 3.3 Vergunningvoorschriften

De gelaagde structuur is ook van toepassing op de voorschriften die aan een omgevingsvergunning op grond van de verordening kunnen worden verbonden. De algemene bevoegdheid daartoe komt toe aan dijkgraaf en hoogheemraden. In een aantal op de verschillende wateractiviteiten betrekking hebbende specifieke hoofdstukken is buiten twijfel gesteld welke voorschriften in elk geval aan een omgevingsvergunning als bedoeld in die hoofdstukken kunnen worden verbonden. In een enkel geval is het opleggen van een vergunningvoorschriften verplicht.

Onderhoud van waterstaatswerken kan op grond van artikel 5.34 van de wet, in samenhang met artikel 2.2 Omgevingsbesluit, geen onderwerp zijn van een vergunningvoorschrift. Los daarvan is het uitgangspunt van de Legger Delfland dat dergelijk onderhoud uitsluitend op grond van artikel 78, lid 2 Waterschapswet wordt geregeld.

De voorschriften kunnen betrekking hebben op de periode dat de wateractiviteit wordt uitgevoerd, maar ook op de periode na het staken van de wateractiviteit. Onder meer kunnen voorschriften worden verbonden aan het wegnemen, compenseren of beperken van door de wateractiviteit of het (gedeeltelijk) staken daarvan veroorzaakte nadelige gevolgen voor het watersysteem.

De vergunningsvoorschriften zijn er om de doelen uit artikel 1.2 te beschermen. De voorschriften kunnen gaan over hoe de activiteit uitgevoerd moet worden, maar ook over het beperken van de schade die een wateractiviteit aan het watersysteem doet. Een voorbeeld is dat een activiteit langs de kust niet in de wintermaanden mag worden gedaan. Hiermee worden de duinen beschermd. In de wintermaanden kan het namelijk erg stormen. Een ander voorbeeld is dat het halen van water uit een sloot bijvoorbeeld maximaal twee maanden mag duren. Zo komt het water in de sloot niet te laag te staan.

Artikel 3.4 Wijziging en intrekking omgevingsvergunning

Dijkgraaf en hoogheemraden kunnen een vergunning wijzigen. Bijvoorbeeld naar aanleiding van gewijzigde omstandigheden of inzichten. Dijkgraaf en hoogheemraden kunnen ook een vergunning intrekken. Dit doet het college alleen als een wijziging van de vergunning onvoldoende mogelijkheden biedt.

Voor zover het wateractiviteiten betreft waarvoor op grond van de verordening een vergunningplicht geldt, is artikel 3.4 een uitvloeisel van een instructieregel in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) (artikel 6.2). Ook wateractiviteiten die op grond van de verordening van de vergunningplicht zijn vrijgesteld (in de 'algemene regels') zijn in artikel 3.4 onder het bereik van deze instructieregel gebracht.

Artikel 3.5 Verbod omgevingsvergunningvrije wateractiviteit zonder voorafgaande melding

Een omgevingsvergunningvrije activiteit die meldingsplichtig is, mag niet uitgevoerd worden voordat die melding aan dijkgraaf en hoogheemraden gedaan is.

Artikel 3.6– Aanvullende eisen door middel van maatwerkvoorschriften

Verschillende categorieën van wateractiviteiten zijn van de omgevingsvergunningplicht uitgezonderd, indien aan alle voor die activiteiten geldende regels ('algemene regels') is voldaan. Door middel van een maatwerkvoorschrift kunnen dijkgraaf en hoogheemraden aan een tot een dergelijke categorie behorende wateractiviteit een nadere eis stellen. Ook kunnen zij door middel van een maatwerkvoorschrift bepalen dat van een of meer van de voor de wateractiviteit geldende algemene regels mag worden afgeweken. Een maatwerkvoorschrift kan in duur beperkt zijn.

Artikel 3.7 Afwijken van regels door maatwerkvoorschrift

Zie toelichting op artikel 3.6.

Artikel 3.8 Wijzigen en intrekken maatwerkvoorschrift

Zie toelichting op artikel 3.6.

Artikel 3.9 Besluit kwaliteit leefomgeving

In dit artikel zijn regels opgenomen over wateractiviteiten in KRW-oppervlaktewaterlichamen in relatie tot artikel 6.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hierboven is uiteengezet dat deze verordening een gelaagde structuur kent. Die structuur komt er in grote lijnen op neer dat de hoofdstukken 1 en 3, voor zoveel zij zich daarvoor lenen, van toepassing zijn op alle wateractiviteiten in de verordening, en de hoofdstukken 4 tot en met 11 elk aanvullende bepalingen bevatten voor de afzonderlijke categorieën wateractiviteiten. De werking van dit artikel kan prevaleren boven een aanvullende bepaling. Indien een activiteit op grond van een regel in bijvoorbeeld hoofdstuk vier wel is toegestaan, zou het kunnen zijn dat dit artikel die activiteit toch niet toestaat.

HOOFDSTUK 4 BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT WATERSTAATSWERKEN

AFDELING 4.1 ALGEMEEN

Artikel 3.1 van de Keur Delfland bevatte een vergunningplicht ('watervergunning') voor de in dat artikel genoemde activiteiten ter plaatse van een waterstaatswerk, in de bijbehorende beschermingszone en, indien die als zodanig is aangewezen op de legger, het profiel van vrije ruimte. Op grond van artikel 3.6 van de Keur Delfland konden dijkgraaf en hoogheemraden

gevallen aanwijzen waarvoor deze vergunningplicht niet gold. Dergelijke gevallen zijn aangewezen in de Algemene regels behorende bij de Keur Delfland en de Algemene regel: steigers, vlonders of afmeerpalen en de Algemene regel: natuurvriendelijke oevers. Deze regelingen van dijkgraaf en hoogheemraden specificeren aan welke voorwaarden de in die regelingen genoemde activiteiten moeten voldoen, willen zij van de vergunningplicht op grond van de Keur Delfland zijn uitgezonderd.

Hoofdstuk 4 van de Waterschapsverordening is het hoofdstuk waarin de vergunningplicht in artikel 3.1 van de Keur Delfland alsook de Algemene regels behorende bij de Keur Delfland en de Algemene regel: steigers, vlonders of afmeerpalen zijn overgenomen. De Algemene regels natuurvriendelijke oevers zijn niet overgenomen (en worden ingetrokken), omdat er nu voor de aanleg van natte ecologische zones (zoals natuurvriendelijke oevers tegenwoordig heten) altijd een vergunning nodig is. Hoofdstuk 4 is daarmee een voortzetting van de vergunningplicht in artikel 3.1 van de Keur Delfland en de algemene regels (behoudens die voor natuurvriendelijke oevers). Op enkele kleine onderdelen is sprake van een wijziging of aanvulling. Die onderdelen zullen hierna, in de artikelsgewijze toelichting, worden benoemd en toegelicht.

De begrippen *beperkingengebied* en *beperkingengebiedactiviteit* zijn nieuw, en zijn afkomstig uit de Omgevingswet. Beperkingengebied wordt daarin gedefinieerd als een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor dat werk of object. Voorbeelden van dergelijke gebieden zijn wegen, spoorwegen, luchthaventerreinen met (meestal) bijbehorende beheerzones. Ook (natte) waterstaatswerken met beschermingszones en, eventueel, profielen vrije ruimte vormen, mits als zodanig aangewezen, beperkingengebieden. Beperkingengebiedactiviteit wordt in de Omgevingswet gedefinieerd als een activiteit in een beperkingengebied. Op als zodanig aangewezen beperkingengebiedactiviteiten zijn derhalve de in een beperkingengebied geldende regels van toepassing. Het betreft in wezen slechts nieuw (indachtig de bedoeling van de Omgevingswet) uniform jargon, dat geen verandering brengt in het vergunningsstelsel in artikel 3.1 van de Keur Delfland.

Artikel 4.1 Aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten

Artikel 4.1 bevat de aanwijzing van de beperkingengebiedactiviteiten waarop hoofdstuk 4 van toepassing is en de hoofdregel dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit te verrichten. Het artikel is overgenomen uit artikel 3.1 van de Keur Delfland.

Op deze plaats verdient nog vermelding dat Delfland niet van de omgevingsvergunningplicht in artikel 4.1 is uitgezonderd. Anders gezegd: ook Delfland heeft voor de aangewezen beperkingengebiedactiviteiten binnen de aangewezen beperkingengebieden een omgevingsvergunning nodig (de uitzonderingen op grond van artikel 4.2 daargelaten). In verreweg de meeste gevallen zal deze vergunning 'eigen dienst' betrekking hebben op door of in opdracht van Delfland aan te leggen, te wijzigen of te verwijderen waterstaatswerken, als bedoeld in artikel 4.1, onderdeel a. In zoverre is deze vergunning 'eigen dienst' de opvolger van het projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet. De reden om Delfland niet vrij te stellen van de omgevingsvergunningplicht is dat tegen de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de algemene wet bestuursrecht voor een belanghebbende bezwaar en beroep op de bestuursrechter openstaan. Dat is ook het geval bij projectplannen als bedoeld in artikel 5.4 Waterwet. Het laten vervallen van die mogelijkheid tot het zoeken van bestuursrechtelijke rechtsbescherming is niet beoogd.

Artikel 4.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

Artikel 4.2 bepaalt welke beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk van de omgevingsvergunningplicht zijn uitgezonderd. Daartoe behoren, genoemd in het eerst lid, vanzelfsprekend de beperkingengebiedactiviteiten die worden verricht ter uitvoering van een projectbesluit op grond van de Omgevingswet, nu het projectbesluit voor die uitvoering reeds een wettelijke grondslag biedt. Een omgevingsvergunning zou dan dubbelop zijn. Het eerste lid regelt eveneens dat indien aan een beperkingengebiedactiviteit regels zijn gesteld in de artikelen 4.8 tot en met 4.35 (afdeling 4.2) en de beperkingenactiviteit voldoet, daarvoor geen omgevingsvergunning is vereist. De artikelen 4.8 tot en met 4.35 vormen de opvolger van de hiervoor, onder algemeen, genoemde Algemene regels behorende bij de Keur Delfland en de Algemene regel: steigers, vlonders of meerpalen. Nieuw is de bepaling, in het tweede lid, dat deze uitzondering op de omgevingsvergunningplicht niet geldt, indien de betreffende beperkingengebiedactiviteit fysiek of functioneel een samenstel vormt met een of meer activiteiten waarvoor op grond van de verordening, of waarvoor op grond van het bepaalde in of krachtens de wet, een omgevingsvergunning is vereist. In een dergelijk geval dient ook de beperkingengebiedactiviteit die is gereguleerd in de artikelen 4.8 tot en met 4.35 op vergunbaarheid te worden beoordeeld.

Artikel 4.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

De in artikel 4.3 genoemde vereisten waaraan een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingenactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk moet worden zijn een aanvulling op de algemene aanvraagvereisten in artikel 3.2. De vereisten zijn ontleend aan de huidige Waterregeling en verder afgestemd op de bestaande Delflandse praktijk van vergunningverlening.

Artikel 4.4 Beoordelingsregels waterkeringen en ondersteunende kunstwerken

Evenals de Waterwet kent de Omgevingswet vier soorten (natte) waterstaatswerken. De verordening, evenals de Legger Delfland, sluit daarbij aan. Het betreft waterkeringen, oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden, en kunstwerken die deze waterstaatswerken ondersteunen (ondersteunende kunstwerken). Voor beperkingengebiedactiviteiten ter plaatse van of nabij waterkeringen, oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden bevatten de artikelen 4.4 tot en met 4.7 afzonderlijke regels voor de beoordeling van die activiteiten op vergunbaarheid. De beoordelingsregels zijn geabstraheerd uit de verschillende, voor de beoordeling van watervergunningen op grond van artikel 3.1 van de Keur Delfland geldende beleidsregels en sluiten daarmee aan bij het bestaande beleid voor vergunningverlening. Nieuw is dat deze regels zijn opgenomen in een verordening. Het doel daarvan is dat burgers en bedrijven zich reeds op basis van de verordening – die, anders dan genoemde beleidsregels, digitaal is ontsloten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet – een beeld kunnen vormen van de bril waardoor een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt bekeken. Dat sluit aan bij de Omgevingswet en, meer in het bijzonder, het Besluit Kwaliteit Leefomgeving, waarin de beoordelingsregels zijn neergelegd voor de activiteiten die het Rijk vergunningplichtig heeft gesteld.

Bij de beantwoording van de vraag welke beoordelingsruimte dijkgraaf en hoogheemraden in het licht van de beoordelingsregels toekomt, is de formulering van de beoordelingsregels relevant. Die zijn in de artikelen 4.4, 4.6 en 4.7, in navolging van de systematiek in het

Besluit Kwaliteit Leefomgeving, onderverdeeld in drie typen: 'betrekken bij', 'rekening houden met' en 'in acht nemen'.

Type 1 'betrekken bij'

Een beoordelingsregel 'betrekken bij' (type 1) betekent dat de te betrekken feiten en omstandigheden moeten worden meegenomen bij de besluitvorming. Een dergelijke beoordelingsregel is een concretisering van de eis van een zorgvuldige voorbereiding van besluiten. 'Betrekken bij' betekent dat dijkgraaf en hoogheemraden zich bij de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag rekenschap moeten geven van de in die regel aangeduide belangen. Deze categorie wordt daarom ook wel aangeduid als aandachtscriteria. Als bepaalde gegevens bij de besluitvorming moeten worden betrokken, zal het besluit duidelijk moeten maken in hoeverre en waarom dat (ook) is gebaseerd op die gegevens.

Type 2 'rekening houden met'

Bij een beoordelingsregel van type 2 ('rekening houden met') gaat het, anders dan bij de categorie 'betrekken bij', niet om elementen die omwille van een zorgvuldige voorbereiding bij de besluitvorming moeten worden meegenomen, maar om inhoudelijke sturing op de door het bestuursorgaan uit te voeren belangenafweging. Er is sprake van een minder zware vorm van binding dan bij instructieregels van het hierna te bespreken type 3.

De formulering betekent dat dijkgraaf en hoogheemraden beoordelingsvrijheid hebben. Andere belangen dan het belang dat wordt gediend met de beoordelingsregel kunnen de doorslag geven. Daar moeten dan wel goede redenen voor bestaan en dit moet deugdelijk worden gemotiveerd.

Een eventuele afwijking van de norm mag op grond van het evenredigheidsbeginsel nooit groter zijn dan noodzakelijk om het gestelde doel te bereiken. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat mitigerende of compenserende maatregelen worden vastgelegd in het besluit. Een instructieregel van type 2 brengt de zwaarwegende positie van een belang bij de belangenafweging tot uitdrukking, zonder echter dwingend te sturen op de uitkomst daarvan.

Type 3 'in acht nemen'

Instructieregels van type 3 ('in acht nemen') voorzien in een harde, *dwingende doorwerking*. Dijkgraaf en hoogheemraden moeten zich bij de uitoefening van de bevoegdheid aan de gestelde regel houden. Afwijken is slechts mogelijk, indien de betreffende regel daarin voorziet. De beoordelingsregels zijn volgens deze type-indeling gerangschikt.

Over een aantal beoordelingsregels wordt het volgende opgemerkt. Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit ter plaatse van of nabij een waterkering moet (onder meer) in acht worden genomen dat het waterkerend vermogen niet mag verslechteren (artikel 4.4, eerste lid, aanhef en onder a). Gelet op hetgeen hiervoor is opgemerkt ('in acht nemen') mag van die regel in beginsel niet worden afgeweken. Alleen als met de beperkingengebiedactiviteit waarvoor om vergunning wordt verzocht naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden een zwaarwegend maatschappelijk belang is gediend én voor die activiteit geen redelijk alternatief kan worden gevonden, mag van deze beoordelingsregel worden afgeweken (artikel 4.4, derde lid). Vanwege het zwaarwegende belang van de waterkerende functie van keringen dient een dergelijk afwijkingsbesluit door dijkgraaf en hoogheemraden zelf (dus niet in mandaat) te worden genomen (lid 4). Betreft het een primaire kering, dan wordt het afwijkingsbesluit

voorts zo snel mogelijk ter kennis gebracht van de Verenigde Vergadering. Aan deze genoemde procedurele en materiële waarborgen bleek in de praktijk behoefte te zijn.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, met name ook die van anderen dan Delfland, kunnen gevolgen hebben voor het oppervlaktewatersysteem en het functioneren daarvan. Wanneer een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is begrepen in een omgevingsplan, omgevingsvergunning (bijvoorbeeld voor een omgevingsplanactiviteit) of een projectbesluit, betekent dat weliswaar niet automatisch dat die ontwikkeling ook daadwerkelijk haar beslag krijgt, maar wél dat daarvoor een wettelijke basis bestaat (in de vorm van omgevingsplan, omgevingsvergunning of projectbesluit). Artikel 4.6, tweede lid, aanhef en onder g, schrijft voor dat met dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit ter plaatse van of nabij een oppervlaktewaterlichaam, indien de daadwerkelijke uitvoering in de nabije toekomst aannemelijk is. Met name dient dan rekening te worden gehouden met de gevolgen van die reeds voorziene ontwikkelingen voor het oppervlaktewatersysteem. Niet zelden zullen die ontwikkelingen al door Delfland zijn beoordeeld op verenigbaarheid (al dan niet onder voorwaarden) met het oppervlaktewatersysteem in het kader van de watertoets, en mogelijk zijn daarvoor door Delfland ook al vergunningen verleend. Bij de beoordeling van een (latere) aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit ter plaatse van of nabij een oppervlaktewaterlichaam zal daarmee rekening moeten worden gehouden, in de zin dat wordt nagegaan of het oppervlaktewatersysteem de gevolgen van die activiteit kan dragen, als ook die reeds voorziene ruimtelijke ontwikkelingen doorgang vinden.

In de artikelen 4.4, tweede lid, en 4.6, tweede lid onder g, is bepaald dat bij de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning rekening moet worden gehouden met de maatschappelijke functie. Het gaat dan om de maatschappelijke functie van respectievelijk de waterkering en het oppervlaktewaterlichaam, als bedoeld in artikel 1.2, tweede lid. Zie voor een uitleg van 'maatschappelijke functie' de toelichting op artikel 1.2.

Artikel 4.5 Beoordelingsregels Delflandsedijk

(nieuw)

Artikel 4.6 Beoordelingsregels oppervlaktewaterlichamen en ondersteunende kunstwerken

Zie toelichting op artikel 4.4.

Artikel 4.7 Beoordelingsregels bergingsgebieden en bijbehorende ondersteunende kunstwerken

Zie toelichting op artikel 4.4.

AFDELING 4.2 OMGEVINGSVERGUNNINGVRIJE BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN

In afdeling 4.2 van de waterschapsverordening is bepaald in welke gevallen geen vergunning is vereist voor activiteiten op of nabij waterstaatswerken. Op de artikelen 4.8 tot en met 4.35 (afdeling 4.2) is hiervoor, bij de bespreking van artikel 4.2, reeds ingegaan. Voor deze artikelen is een uitvoerige publiekstoelichting (met afbeeldingen) opgesteld. Deze vindt u bij de artikelsgewijze toelichting van deze artikelen.

Paragraaf 4.2.1. Steigers en vlonders

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het plaatsen en weghalen van een steiger of vlonder. Let op: kijk eerst goed waar u de steiger of vlonder wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld: de regels voor het plaatsen van een steiger of vlonder bij een watergang, én de regels voor het plaatsen van een steiger of vlonder bij een dijk of kade. Let op: wilt u de steiger of vlonder gebruiken om een gemotoriseerde boot aan te leggen? Dan moet u zich houden aan extra regels. U mag een gemotoriseerde boot niet overal aanleggen. U mag ook niet overal varen met een gemotoriseerde boot. De regels staan in de Vaarverordening van Delfland en een verordening van de gemeente.

Artikel 4.8 Aanleggen, wijzigen en houden steiger of vlonder

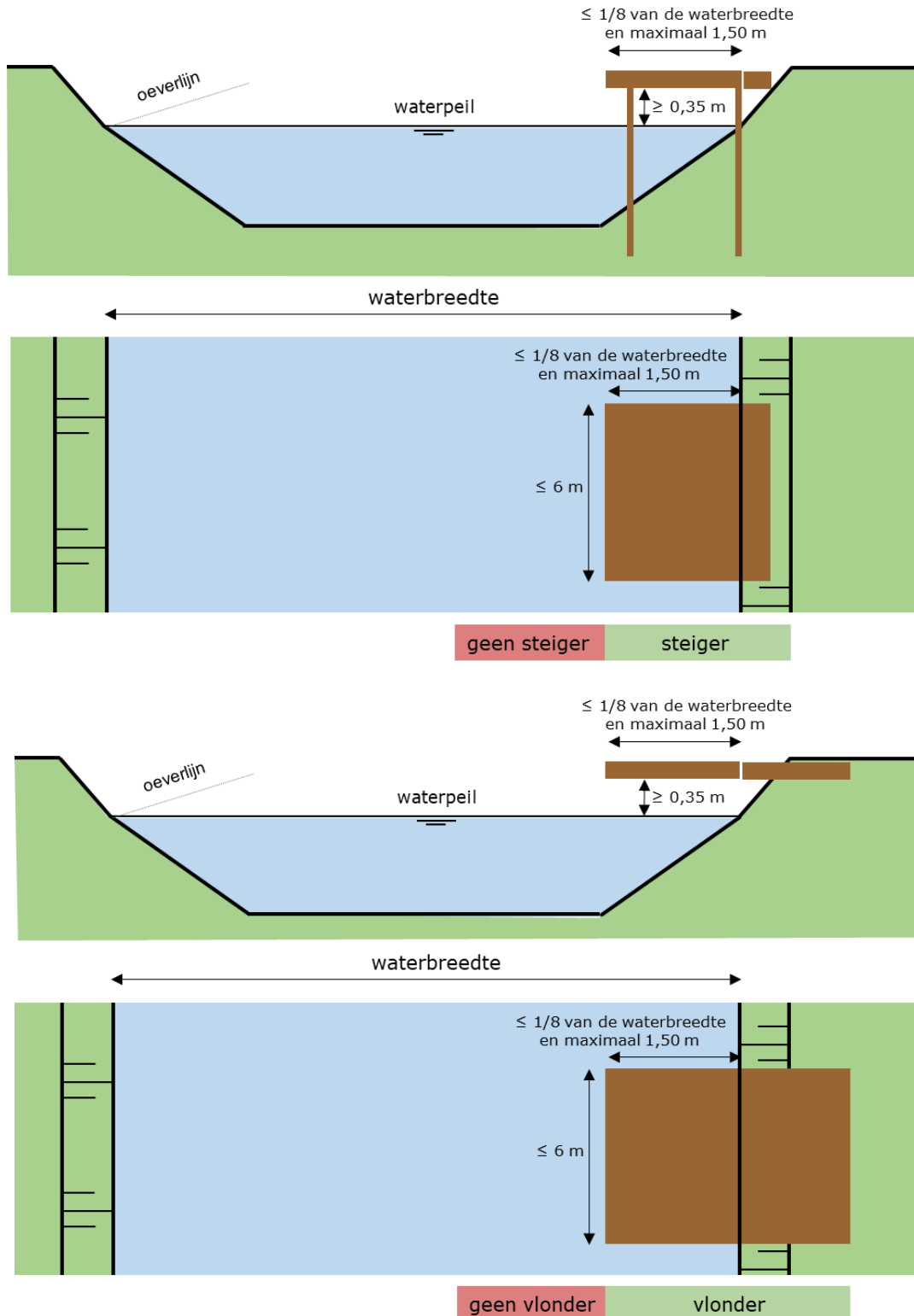
Lid 2: een steiger of vlonder plaatsen bij een watergang of een bergingsgebied

Wilt u een steiger of vlonder plaatsen bij een watergang, zoals een sloot, of een bergingsgebied? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Daarnaast gelden bepaalde regels:

- **2a. Plaats geen steiger of vlonder bij oevers met een natte ecologische zone**
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de waterkant. En er moet genoeg plek zijn voor vissen om te paaien. Waterplanten en vissen zorgen voor schoon en gezond water. Bij een steiger of vlonder kunnen waterplanten niet goed groeien.
- **2b. De afstand tussen de steiger of vlonder en een gemaal is minimaal 50 meter**
2c. De afstand tussen de steiger of vlonder en een lozingspunt is minimaal 10 meter
2d. De afstand tussen de steiger of vlonder en een stuw of duiker is minimaal 10 meter
Er gelden extra regels voor een steiger of vlonder op bepaalde plekken. Op deze plekken stroomt het water vaak sneller. Een steiger of vlonder kan het water nog harder laten stromen. Zo kan er schade ontstaan aan de oever. Een gemaal, lozingspunt en duiker zijn belangrijk voor het transport van water. Een steiger kan de het stromen van water afremmen en daarom moeten er ruimte zitten tussen steiger of vlonder en de plaats van een gemaal, lozingspunt of duiker.
- **2e. De afstand tussen 2 steigers of vlonders is minimaal 2 meter**
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de waterkant. Waterplanten zorgen voor schoon en gezond water. We moeten het water goed kunnen blijven onderhouden. Daarom mogen er niet te veel steigers of vlonders dicht bij elkaar in het water liggen.
- **2f. De steiger of vlonder steekt minimaal 35 cm boven het water uit**
Er moet genoeg ruimte zijn onder de steiger of vlonder. Het water moet goed door kunnen blijven stromen ook als het water tijdelijk hoger staat. Is de zijkant van de steiger of vlonder dicht? Dan moet de afstand tussen het water en de onderkant van de zijkant minimaal 35 centimeter zijn. Dus: geen enkel onderdeel van de steiger of vlonder mag minder dan 35 centimeter boven het water liggen. We gaan hierbij uit van het waterniveau in een normale situatie. Dit noemen we ook wel: flexibel schouwpeil.
- **2g. De steiger of vlonder mag maximaal 1,5 meter over het water uitsteken**
2h. De steiger of vlonder mag maximaal 1/8 deel van de breedte van het water innemen
2i. De steiger of vlonder mag maximaal 6 meter breed zijn
Boten moeten makkelijk door het water kunnen blijven varen. Daarom mag de steiger of vlonder niet te groot zijn. Hoe groot precies, hangt af van het water waar de steiger of

vlonder in staat. Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de waterkant. Waterplanten zorgen voor schoon en gezond water. We moeten het water goed kunnen blijven onderhouden. Daarom mag de steiger of vlonder niet te groot zijn, en hebben we regels over de vorm ervan.

In de tekeningen hieronder ziet u de regels over afmetingen.

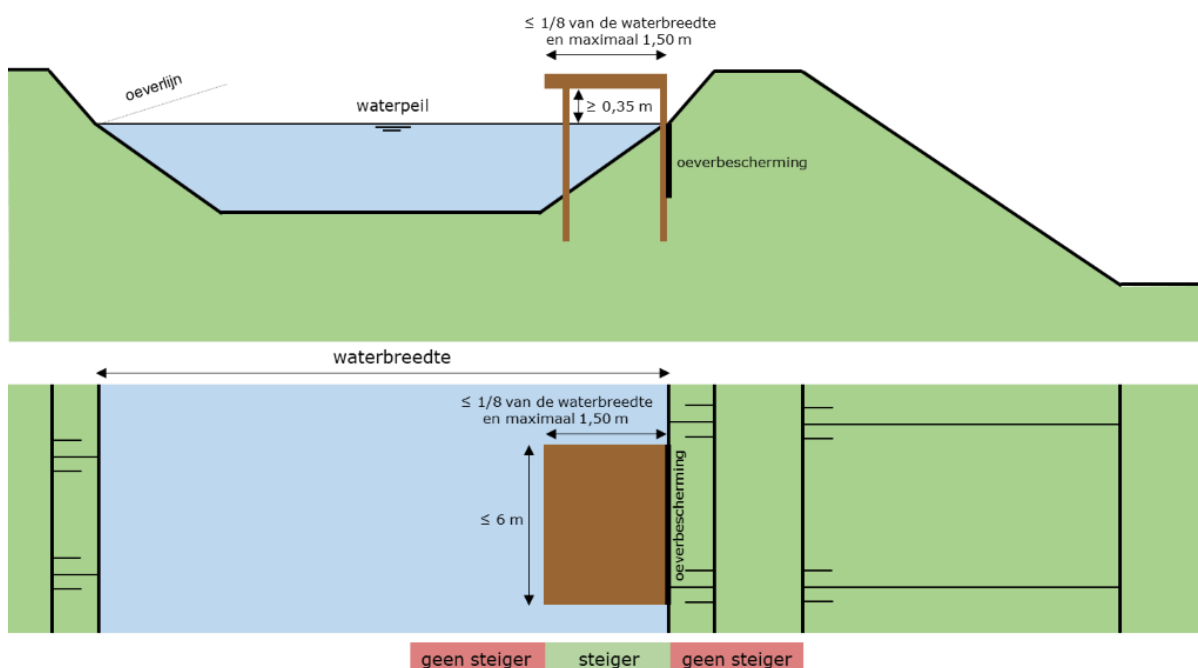
Let op: bouwt u een steiger of vlonder aan een dijk of kade? Dan gelden er nog meer regels.
 Let op: wilt u de steiger of vlonder gebruiken om een gemotoriseerde boot aan te leggen?
 Dan moet u zich houden aan extra regels. U mag een gemotoriseerde boot niet overal
 aanleggen. U mag ook niet overal varen met een gemotoriseerde boot. De regels staan in de
 Vaarverordening van Delfland en een verordening van de gemeente.

Lid 3: een steiger of vlonder plaatsen aan een dijk of kade

Wilt u een steiger of vlonder plaatsen aan een dijk of kade? Dan moet u daarvoor een melding
 doen bij Delfland. En u moet zich houden aan de regels voor het plaatsen van een steiger of
 vlonder aan een watergang. Daarnaast gelden bepaalde regels bij een dijk of kade:

- **3a. Plaats geen vlonder of steiger op de bovenkant van een dijk of kade, of op de waterkant**
 Het Hoogheemraadschap van Delfland moeten de dijken en kades kunnen controleren.
 Want het is belangrijk dat ze stevig genoeg blijven om het water tegen te houden. We
 kunnen dijken en kades niet goed controleren als er een vlonder of steiger op de dijk of
 aan de waterkant zit.
- **3b. Plaats de palen voor een steiger of vlonder zonder trilling. Gebruik dus geen heiblok of trilblok. U kunt de palen wel in het water drukken**
- **3c. Zorg dat de grond niet uitspoelt als u de palen voor een steiger of vlonder plaatst; een veilige manier is de palen te drukken.**
 Door trillingen kan de grond minder stevig worden of uitspoelen. Zo kan de dijk of kade
 gedeeltelijk of helemaal inzakken, en het water niet meer goed tegenhouden.
- **3d. Maak een oeverbescherming over de hele lengte van de steiger of vlonder**
 Door de steiger of vlonder kan er grond uitspoelen. Zo kan de dijk of kade beschadigd
 raken, en het water niet meer goed tegenhouden.

In de tekening hieronder ziet u de regels.

Let op: wilt u de steiger of vlonder gebruiken om een gemotoriseerde boot aan te leggen?
 Dan moet u zich houden aan extra regels. U mag een gemotoriseerde boot niet overal
 aanleggen. U mag ook niet overal varen met een gemotoriseerde boot. De regels staan in de
 Vaarverordening van Delfland en een verordening van de gemeente.

Artikel 4.9 Verwijderen steiger of vlonder

Lid 2: een steiger of vlonder weghalen bij een watergang of een bergingsgebied

Wilt u een steiger of vlonder weghalen bij een watergang of een bergingsgebied? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Daarnaast gelden bepaalde regels:

Lid 3: een steiger of vlonder weghalen bij een dijk of kade

Wilt u een steiger of vlonder weghalen van een dijk of kade? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Daarnaast gelden bepaalde regels:

- **3b. Voorkom trillingen als u een steiger of vlonder weghaalt van een dijk of kade.**

3c. Zorg dat er geen grond uitspoelt als u de steiger of vlonder weghaalt.

De kade of dijk kan beschadigd raken door trillingen of grond die wegspoelt. Een beschadigde dijk of kade kan soms niet meer goed het water tegenhouden.

Paragraaf 4.2.2. Afmeerpalen

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het plaatsen en weghalen van een afmeerpaal. Let op: kijk eerst goed waar u de afmeerpaal wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels.

Bijvoorbeeld: de regels voor het plaatsen van een afmeerpaal in een watergang, én de regels voor het plaatsen van een afmeerpaal bij een dijk of kade. Let op: wilt u de afmeerpaal gebruiken om een gemotoriseerde boot aan te leggen? Dan moet u zich houden aan extra regels. U mag een gemotoriseerde boot niet overal aanleggen. U mag ook niet overal varen met een gemotoriseerde boot. De regels staan in de Vaarverordening van Delfland en een verordening van de gemeente.

Artikel 4.10 Plaatsen, wijzigen en houden afmeerpaal

Lid 2: een afmeerpaal plaatsen in een watergang of een bergingsgebied

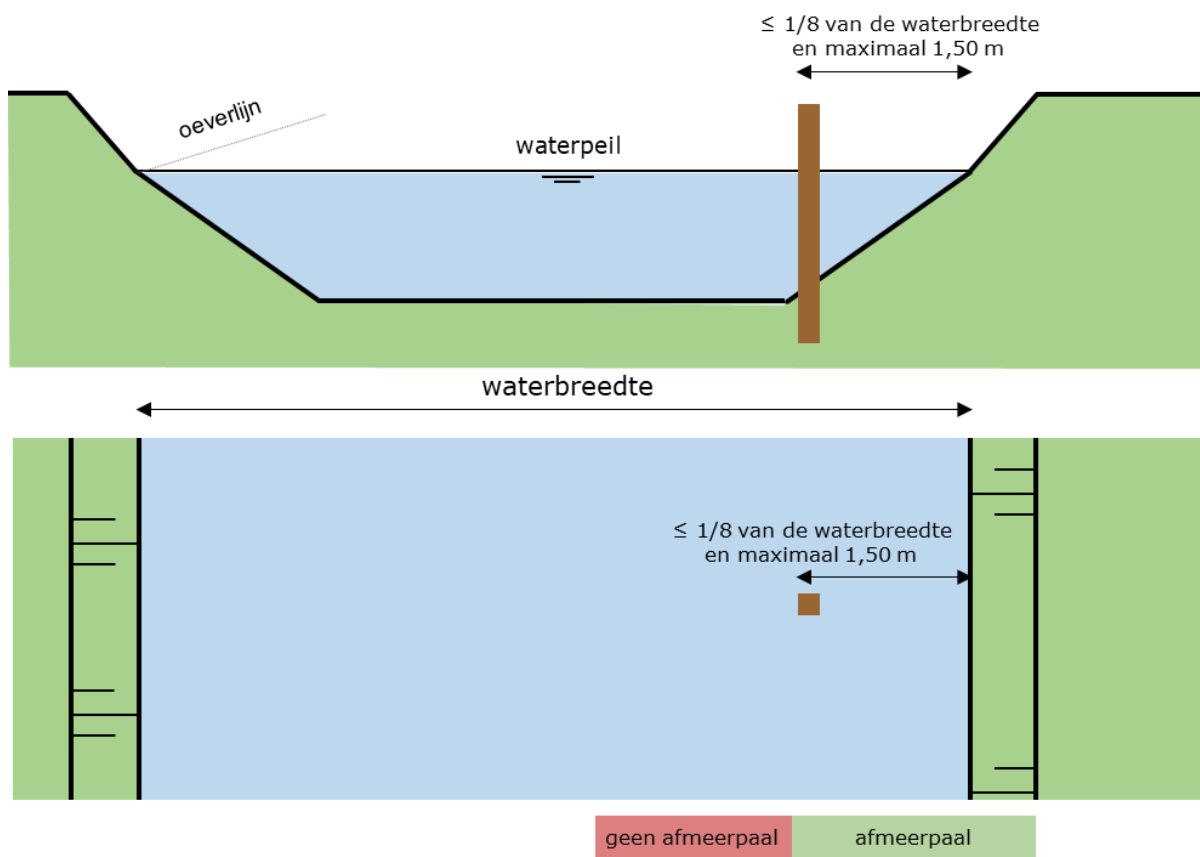
Wilt u een afmeerpaal plaatsen in een watergang of een bergingsgebied? Dan moet u daarvoor een melding doen bij het Hoogheemraadschap van Delfland. Daarnaast gelden bepaalde regels:

- **2a. Plaats geen afmeerpaal bij oevers in een natte ecologische zone.**
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de waterkant. En er moet genoeg plek zijn voor vissen om te paaien. Waterplanten en vissen zorgen voor schoon en gezond water. Op iedere plek met een afmeerpaal, groeien door het aanleggen van boten geen waterplanten.
- **2b. De afstand tussen de afmeerpaal en een gemaal is minimaal 50 meter.**
2c. De afstand tussen de afmeerpaal en een lozingspunt is minimaal 10 meter.
2d. De afstand tussen de afmeerpaal en een ondersteunend kunstwerk is minimaal 10 meter.
Op deze plekken stroomt het water vaak sneller. Een afmeerpaal kan het water nog harder laten stromen. Zo kan er schade ontstaan aan de oever. Gemalen, lozingspunten, stuwen en duikers zijn belangrijk voor het transport van water. Een afmeerpaal kan de werking daarvan hinderen en daarom moeten er ruimte zitten tussen een afmeerpaal en de plaats van een gemaal, lozingspunt, stuw of duiker.
- **2e. De afstand tussen de afmeerpaal en een bestaande afmeerpaal is minimaal 2 meter.**
2f. De afstand tussen de afmeerpaal en de oeverlijn is maximaal 1,5 meter.

2g. De afstand tussen de afmeerpaal en de oeverlijn is maximaal 1/8 van de breedte van het water.

Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de waterkant. Waterplanten zorgen voor schoon en gezond water. Wij moeten het water en de oevers goed kunnen blijven onderhouden. En boten moeten makkelijk door het water kunnen blijven varen.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

Let op: plaatst u een afmeerpaal aan een dijk of kade? Dan gelden er nog meer regels.

Let op: wilt u de afmeerpaal gebruiken om een gemotoriseerde boot aan te leggen? Dan moet u zich houden aan extra regels. U mag een gemotoriseerde boot niet overal aanleggen. U mag ook niet overal varen met een gemotoriseerde boot. De regels staan in de Vaarverordening van Delfland en een verordening van de gemeente.

Lid 3: een afmeerpaal plaatsen aan, op, boven een dijk of kade

Wilt u een afmeerpaal plaatsen bij een dijk of kade? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Hoogheemraadschap van Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het plaatsen van een afmeerpaal in een watergang. Daarnaast gelden bepaalde regels bij een dijk of kade:

- **3a. Plaats geen afmeerpaal op de bovenkant of op het buitentalud van een dijk of kade.**

De dijken en kades moeten stevig genoeg blijven om het water tegen te houden. De dijken en kades worden minder stevig als er afmeerpalen op de bovenkant of op het buitentalud worden gezet.

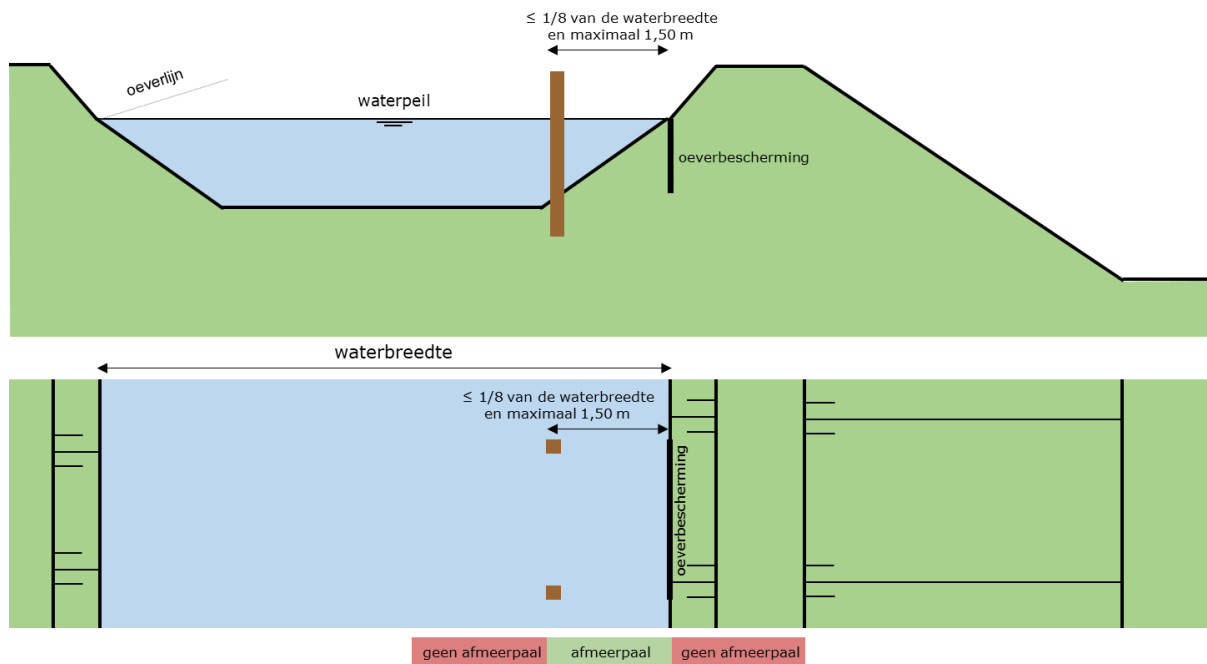
- **3b. Plaats de afmeerpaal zonder trilling.**

3c. Zorg dat de grond niet uitspoelt als u de afmeerpaal plaatst.

Door trillingen kan de grond minder stevig worden of uitspoelen. Zo kan de dijk of kade gedeeltelijk of helemaal inzakken, en het water niet meer goed tegenhouden. Gebruik dus geen heiblok of trilblok. Een veilige manier is de palen te drukken.

- **3d. Maak een oeverbescherming tussen de afmeerpalen die u plaatst.**
Men gebruikt afmeerpalen om schepen aan vast te leggen. Het schroefwater van een schip kan de bodem omwoelen. Daarom is er oeverbescherming nodig om te voorkomen dat de bodem en de oever uitspoelt.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

Artikel 4.11 Verwijderen afmeerpaal

Lid 3: weghalen van afmeerpalen van een dijk of kade?

Wilt u afmeerpaal weghalen van een dijk of kade? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Hoogheemraadschap van Delfland. Daarnaast gelden bepaalde regels:

- **3b. Voorkom trillingen als u een afmeerpaal weghaalt van een dijk of kade.**
3c. Zorg dat er geen grond uitspoelt als u de afmeerpaal weghaalt.

De kade of wijk kan minder stevig worden of beschadigd raken door trillingen of grond die wegspoelt. Een beschadigde dijk of kade kan soms niet meer goed het water tegenhouden.

Paragraaf 4.2.3. Bruggen

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over regels voor het plaatsen en weghalen van een brug.

Artikel 4.12 Aanleggen, wijzigen en houden brug

Lid 2: een brug plaatsen in secundair water of een bergingsgebied

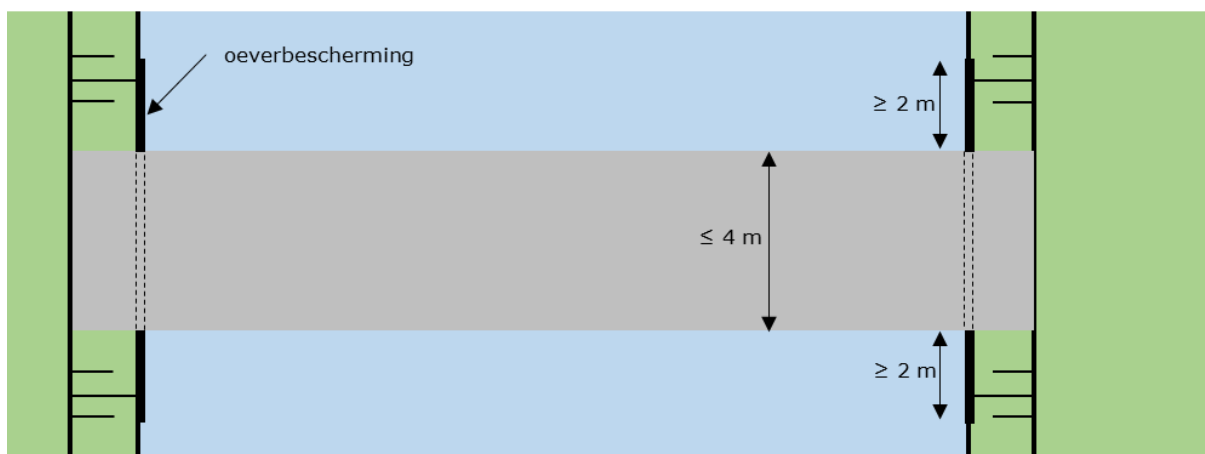
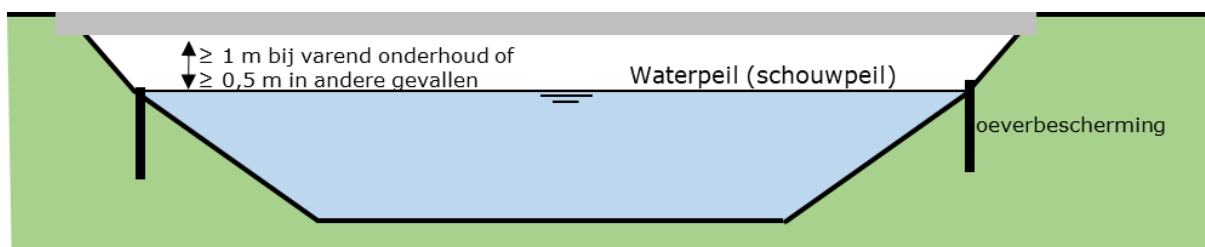
Wilt u een brug plaatsen in secundair water of een bergingsgebied? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Daarnaast gelden bepaalde regels:

- **2a. Bouw geen brug in natte ecologische zones.**
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de waterkant. En er moet genoeg plek

zijn voor vissen om te paaien. Waterplanten en vissen zorgen voor schoon en gezond water. Op iedere plek met een brug, groeien minder of geen waterplanten.

- **2b. De onderkant van de brug ligt minimaal 0,5 meter boven het waterpeil.**
Het water moet goed kunnen blijven doorstromen ook als het water bij extreme buien stijgt.
- **2c. Maak de brug niet breder dan 4 meter.**
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de waterkant. Waterplanten zorgen voor schoon en gezond water.
- **2d+e. Plaats de brug op minimaal 5 meter afstand van een andere brug of van een ondersteunend kunstwerk.**
Bruggen mogen niet te dicht bij andere bruggen of ondersteunende kunstwerken (zoals een stuw) liggen. Want dan kan het water niet goed doorstromen. Dit kan dan teveel worden verstoord.
- **2f. Maak geen steunpunt tussen de twee oevers.**
Het water moet goed kunnen blijven doorstromen.
- **2g. Neem maatregelen om te voorkomen dat de oever erodeert of instort.**
De oever kan beschadigd raken door de grond die wegspoelt. Onder de brug is beschadiging aan de oever minder goed te zien en moeilijk te herstellen. Een manier om dat te doen is het plaatsen van oeverbescherming over de hele breedte van de brug plus minimaal 2 meter aan iedere kant.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

Lid 3: geen brug plaatsen in of naast een dijk of kade

Wilt u een brug plaatsen in, boven of naast een dijk of kade, primair water, een natte ecologische zone of een kunstwerk? Dat mag niet zonder vergunning. Een brug zelf en het plaatsen van een brug kunnen de dijk of kade minder stevig maken.

Artikel 4.13 Verwijderen brug

Wilt u een brug weghalen uit of van een dijk of kade, primair water, een natte ecologische zone of een kunstwerk? Dat mag niet zonder vergunning. In of bij een bergingsgebied, secundair water mag een brug wel weggehaald worden. Dan moet u daarvoor een melding doen bij Hoogheemraadschap van Delfland.

Paragraaf 4.2.4. Oeverbescherming

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het aanleggen en weghalen van oeverbescherming. Let op: kijk eerst goed waar u de oeverbescherming wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld de regels voor het plaatsen van een oeverbescherming in een watergang, én de regels voor het plaatsen van een oeverbescherming bij een dijk of kade.

Artikel 4.14 Aanleggen, wijzigen en houden oeverbescherming

Lid 2: oeverbescherming aanleggen in een watergang of een bergingsgebied

Wilt u een oeverbescherming aanleggen in een watergang of een bergingsgebied? Dan gelden bepaalde regels:

- **2a. Plaats geen oeverbescherming in een natte ecologische zone.**
Er moeten genoeg planten kunnen groeien in de natte ecologische zone. En er moet genoeg plek zijn voor vissen om te paaïen. Waterplanten en vissen zorgen voor schoon en gezond water. Bij een oeverbescherming kunnen waterplanten niet goed groeien.
- **2b. Plaats de oeverbescherming dan in een rechte lijn zoveel mogelijk op de doorgaande oeverlijn.**
- **2c. Maak de oeverbescherming grond dicht.**
- **2f. Zorg ervoor dat u geen water opvult met grond.**
De watergangen moeten met een oeverbescherming even breed blijven. Er mag ook geen grond uit de oever in het water komen. Zo kan het water overal goed stromen als dat nodig is. En zo past er evenveel water in de watergang.
- **2d. Laat lozingspijpen uitsteken tot buiten de oeverbescherming.**
Het gras moet gemaaid worden. Dat lukt niet als er lozingspijpen uitsteken.

Lid 3: oeverbescherming aanleggen bij een dijk of kade

Wilt u een oeverbescherming maken bij een dijk of kade? Dan gelden bepaalde regels:

- **3. Gebruik een beschoeiing.**
Een beschoeiing is relatief eenvoudig te plaatsen. Wilt een damwand plaatsen? Vraag Delfland of u een damwand mag plaatsen met een vergunning. Bij de vergunning horen regels over het materiaal. En over de manier waarop u de damwand plaatst. Als een damwand niet voorzichtig wordt geplaatst, wordt de dijk of kade minder stevig.

Artikel 4.15 Verwijderen oeverbescherming

Wilt u een oeverbescherming weghalen uit een watergang, dijk of kade? Dan gelden bepaalde regels:

- **3. Staat de oeverbescherming in de legger van Delfland? Dan moet u vragen of u de oeverbescherming mag weghalen met een vergunning.**
Deze oeverbescherming is bij een dijk of kade onderdeel van de dijk of kade. De oeverbescherming houdt grond op zijn plek. Grond kan zo het water tegenhouden. Daarom mag u de oeverbescherming niet zomaar weghalen.
- **2b. Herstel de oude waterkant als u een oeverbescherming weghaalt.**
Het water stroomt minder goed als grond in het water komt. Ook als het water smaller

wordt. Daarom moet het water weer net zo breed worden als vóórdát er een damwand of beschoeiing was. In de legger staat de plek van de waterkant.

Paragraaf 4.2.5. Straatmeubilair

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het plaatsen en weghalen van straatmeubilair. Let op: kijk eerst goed waar u straatmeubilair wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld de regels voor het plaatsen van straatmeubilair in een watergang, én de regels voor het plaatsen van straatmeubilair bij een dijk of kade.

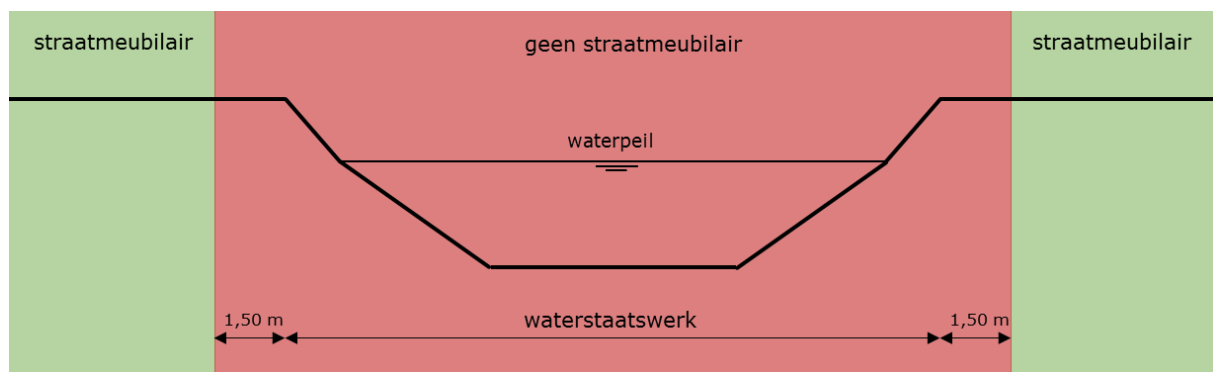
Artikel 4.16 Plaatsen, wijzigen en houden straatmeubilair

Lid 2: plaatsen van straatmeubilair naast een primair water

Wilt u straatmeubilair plaatsen naast de waterkant van een primair water? Dan geldt deze regel:

- **2. Plaats het straatmeubilair op minimaal 1,5 meter afstand van de waterkant.**
Het water moet goed kunnen blijven doorstromen.

Hieronder ziet u de regel in een tekening.

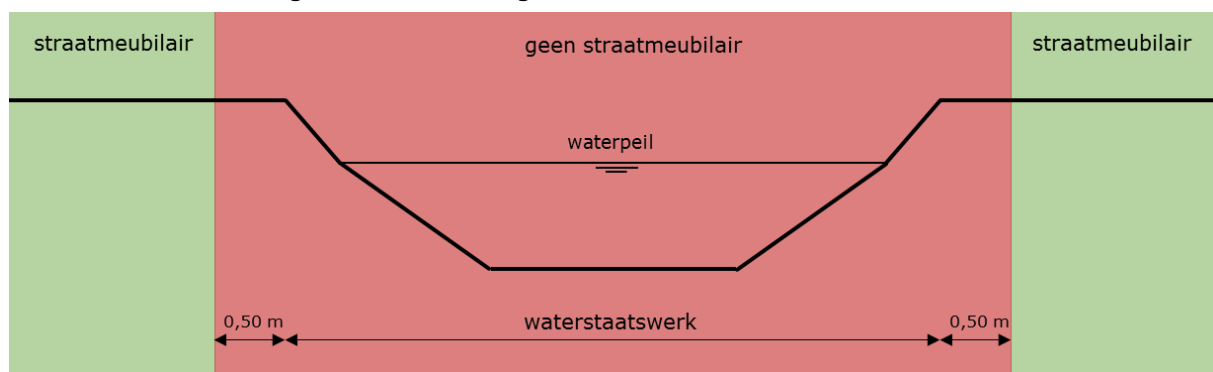

Lid 3: plaatsen van straatmeubilair naast een secundair water

Wilt u straatmeubilair plaatsen naast de waterkant van een secundair water? Dan geldt deze regel:

- **3. Plaats het straatmeubilair op minimaal 0,5 meter afstand van de waterkant.**
Het water moet goed kunnen blijven doorstromen en goed onderhouden kunnen worden.

Hieronder ziet u de regel in een tekening.

Lid 4: plaatsen van straatmeubilair op of naast een dijk of kade

Wilt u straatmeubilair plaatsen op of naast de dijk of kade? Dan gelden bepaalde regels:

- **4a. U plaatst alleen reflectorpalen, bermplanken of borden. De borden staan op flespalen of buispalen.**
- **4b. U fundeert het straatmeubilair zonder verzwaarde voet.**
Er lopen veel wegen langs water in Delfland. Straatmeubilair mag geen schade veroorzaken aan een dijk of kade. Die moet stevig genoeg blijven om het water tegen te houden. Een zware voet kan gaten veroorzaken in de dijk of kade. Staat het bord op een flespaal, buispaal of reflectorpaal? Dan is dat meestal niet schadelijk voor de dijk of kade.
- **4c. Maakt u gaten in de dijk of kade? Vul de gaten na elke werkdag. Gebruik grond die geschikt is voor deze dijk of kade.**
De dijk of kade worden minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk of kade het water minder goed tegenhouden.

Lid 5: plaatsen van straatmeubilair op de zeewering

Wilt u straatmeubilair plaatsen op de zeewering? Dan moet u zich houden aan alle regels over het plaatsen van straatmeubilair op een dijk. Daarnaast geldt bepaalde regels:

- **5a. U mag alleen het straatmeubilair op, boven of over de dijk plaatsen. Het mag niet in de dijk.**
Straatmeubilair mag geen schade veroorzaken aan de dijk. Die moet stevig genoeg blijven om het water tegen te houden.
- **5b. Grond die u uitgraaft gebruikt u in de buurt van het straatmeubilair.**
Straatmeubilair mag geen schade veroorzaken aan een duin. In de duinen stuift het zand anders dichtbij grote voorwerpen. Het zand moet in de duinen blijven.

Artikel 4.17 Verwijderen straatmeubilair

Wilt u straatmeubilair weghalen van een dijk of kade? Dan gelden bepaalde regels:

- **2. Ontstaan er gaten doordat u straatmeubilair weghaalt? Dan moet u de gaten meteen dichtmaken. Gebruik grond die geschikt is voor de dijk of kade.**
- **3. Maakt u gaten in de dijk of kade? Vul de gaten na elke werkdag. Gebruik grond die geschikt is voor deze dijk of kade.**
De dijk of kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk of kade het water minder goed tegenhouden.

Paragraaf 4.2.6. Kabels

Hoe weet u wat mag? Hieronder staat de uitleg voor het leggen en weghalen van kabels. Let op: kijk eerst goed waar u kabels wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 3 sets regels, bijvoorbeeld:

- de regels voor het leggen van kabels in een watergang,
- de regels voor het leggen van kabels die gelden bij alle dijken of kades, én
- de regels voor het leggen van kabels die alleen gelden bij een polderkade.

Artikel 4.18 Aanleggen, wijzigen en houden kabel

Lid 3: een kabel leggen in of naast een watergang

Wilt u een kabel leggen in of naast een primair water? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het leggen van een kabel in een primair water, zoals een kanaal:

- **3b. Leg de kabel minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte**
Als we het water en de oevers onderhouden of baggeren, willen we voorkomen dat we kabels raken en beschadigen.

- **3c. Hang een kabel niet lager dan de onderkant van de brug**

3d. Gebruik een sleufloze techniek met boorspoeling om de kabel te leggen.

Een kabel leggen in of naast een primair water gebeurt vaak. De waterkant moet wel heel blijven. Legt u de kabel door een sleuf te graven, te boren of een boogzinker te gebruiken? Dan kunnen de oevers beschadigen en zijn ze misschien niet stevig genoeg meer. Hangt de kabel te laag onder de brug? Dan kan het water niet meer goed stromen.

Lid 5: een kabel leggen in of naast een dijk of kade

Wilt u een kabel leggen in of naast een dijk of kade? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het leggen van een kabel in of naast een dijk of kade:

- **5a. Gooi de afgegraven grond na elke werkdag weer terug in het graafgat.**
- 5b. Zorg dat u elke afgegraven grondsoort weer terugbrengt in de laag waar die zat.**
- 5c. Zorg dat u verschillende grondsoorten in de dijk of kade na afloop laag voor laag verdicht.**
- 5d. Zorg dat de dijk of kade er na het werk weer net zo uit ziet als ervoor (zie artikel 4.20 lid 2d).**

Kabels in de dijk of kade zijn nodig om huizen aan de kade aan te sluiten op stroom en internet. Alleen moet de dijk of kade wel stevig genoeg blijven om water tegen te houden. Daarom moet u gaten in de dijk of kade meteen weer dichtmaken.

Lid 6: een kabel leggen in of naast de zeewering

Wilt u een kabel leggen in of naast de zeewering? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het leggen van een kabel in of naast een dijk. Daarnaast geldt deze regel bij de zeewering:

- **6. Zit de kabel in de zeewering? Dan ligt de kabel in een stedelijk gebied.**

In stedelijk gebied zijn kabels noodzakelijk. Buiten het stedelijk gebied wil Delfland weten waar er kabels komen. Daarom is er buiten het stedelijk gebied een vergunning nodig.

Lid 7: een kabel leggen in of naast een regionale waterkering of polderkade

Wilt u een kabel leggen in of naast een regionale waterkering of polderkade? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het leggen van een kabel in een dijk of kade. Daarnaast gelden bepaalde regels bij een regionale waterkering of polderkade:

- **7a. Gebruik geen hoogspanningskabel.**
- 7b. De kabel ligt haaks op de kade.**
- 7c. Houd bij een kabel in de dijk maximaal 80 cm afstand tussen de onderkant van de kabel en het maaiveld.**
- 7d. In de kade ligt de kabel in een sleuf.**

Kabels in de kade zijn nodig om huizen aan de kade aan te sluiten op stroom en internet. Alleen moet de kade wel stevig genoeg blijven om water tegen te houden. Daarom moet u gaten in de kade meteen weer dichtmaken. En mag u de kabel alleen loodrecht op de kade leggen.

Lid 10: een kabel leggen in, onder of naast een duiker

Wilt u een kabel leggen in, onder of naast een duiker? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan deze regel over het leggen van een kabel in, onder of naast een duiker:

- **10. Houd bij een duiker minimaal 20 cm afstand tussen de kabel en de boven- of onderkant van de duiker.**

Dit is om de duiker te beschermen tegen beschadiging, zodat het water erdoorheen kan blijven stromen.

Artikel 4.19 Verwijderen kabel

De regels voor het weghalen van een kabel zijn vergelijkbaar als die voor het leggen ervan.

Paragraaf 4.2.7. Leidingen en mantelbuizen

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het leggen en weghalen van leidingen en mantelbuizen. Let op: kijk eerst goed waar u de leiding of mantelbuis wilt leggen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 3 sets regels, bijvoorbeeld:

- de regels voor het leggen van leidingen en mantelbuizen in een watergang,
- de regels voor het leggen van leidingen en mantelbuizen die gelden bij alle dijken of kades, én
- de regels voor het leggen van leidingen en mantelbuizen die alleen gelden bij een polderkade.

Artikel 4.20 Aanleggen, wijzigen en houden leiding of mantelbuis

Lid 2: een leiding of mantelbuis leggen in of naast een watergang

Wilt u een leiding of mantelbuis leggen in of naast een primair water? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het leggen van een leiding of mantelbuis in een primair water, zoals een kanaal:

- **2b. Leg de leiding of mantelbuis minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte**
De leiding of mantelbuis moet diep genoeg in de bodem liggen. Als we het water en de oevers onderhouden of baggeren, willen we voorkomen dat we leidingen of mantelbuizen raken en beschadigen.
- **2a. Leg de leiding of mantelbuis onder de watergang haaks op die watergang.**
- 2c. Hang een leiding of mantelbuis niet lager dan de onderkant van de brug.**
- 2d. Zorg dat de leiding of mantelbuis voldoet aan de eisen van NEN 3650 serie.**
- 2e. Gebruik onder primair water een sleufloze techniek met boorspoeling.**

|

Lid 4: Een leiding of mantelbuis leggen in of naast een dijk of kade

Wilt u een leiding of mantelbuis leggen in of naast een dijk of kade? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het leggen van een leiding of mantelbuis in of naast een dijk of kade:

- **4a. De druk in de leiding of mantelbuis is maximaal 3 bar.**
- 4b. De doorsnede van de leiding of mantelbuis is maximaal 110 mm dik.**
- 4c. De leiding of mantelbuis voldoet aan NEN 3650 serie.**
- 4d. Legt u de leiding met gas of vloeistof zonder sleuf? Dan heeft u een mantelbuis nodig.**
- 4e. De mantelbuis is aan beide kanten waterdicht.**
- 4f. Gooi de afgegraven grond na elke werkdag weer terug in het graafgat.**
- 4g. Zorg dat u elke afgegraven grondsoort weer terugbrengt in de laag waar die zat.**
- 4h. Zorg dat u verschillende grondsoorten in de dijk of kade na afloop laag voor laag verdicht.**

4i en 4j. Zorg dat de dijk of kade er na het werk weer net zo uit ziet als ervoor.

Leidingen of mantelbuizen in de dijk of kade zijn nodig om huizen aan de dijk of kade aan te sluiten op gas, water en riool. Alleen moet de dijk of kade wel stevig genoeg blijven om water tegen te houden. Daarom moet u de gaten meteen weer dichtmaken.

Lid 5: een leiding of mantelbuis leggen in of naast de zeewering

Wilt u een leiding of mantelbuis leggen in of naast de zeewering? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het leggen van een leiding of mantelbuis in of naast een dijk of kade. Daarnaast gelden bepaalde regels bij de zeewering:

- **5a. In de dijk ligt de leiding of mantelbuis binnen stedelijk gebied.**

In stedelijk gebied zijn leidingen en mantelbuizen noodzakelijk. Buiten het stedelijk gebied wil Delfland weten waar leidingen en mantelbuizen komen. Daarom is er buiten het stedelijk gebied een vergunning nodig.

- **5b. Gebruik geen boogboring om de leiding of mantelbuis te leggen.**

Leidingen of mantelbuizen in de dijk of kade zijn nodig om huizen aan de dijk of kade aan te sluiten op gas, water en riool. Alleen moet de dijk of kade wel stevig genoeg blijven om water tegen te houden. Daarom moet u de gaten meteen weer dichtmaken.

Lid 6: een leiding of mantelbuis leggen in of naast een regionale waterkering of polderkade

Wilt u een leiding of mantelbuis leggen naast een regionale waterkering of polderkade? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan alle regels over het leggen van een leiding of mantelbuis in of naast een dijk of kade. Daarnaast gelden bepaalde regels bij een regionale waterkering of polderkade:

- **6a. De leiding of mantelbuis ligt loodrecht op de kade.**

6b. Houd bij een leiding of mantelbuis in de kade maximaal 1 meter afstand tussen de onderkant van de leiding en het maaiveld.

6c. In de kade ligt de leiding of de mantelbuis in een sleuf.

Lid 7: een leiding of mantelbuis leggen in, onder of naast een duiker

Wilt u een leiding of mantelbuis leggen in, onder of naast een duiker? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Ook moet u zich houden aan deze regel over het leggen van een leiding of mantelbuis in, onder of naast een duiker:

- **7a. Houd bij een duiker minimaal 20 cm afstand tussen de leiding of mantelbuis en de boven- of onderkant van de duiker.**

Dit is om de duiker te beschermen tegen beschadiging, zodat het water erdoorheen kan blijven stromen.

Artikel 4.21 Verwijderen leiding of mantelbuis

De regels voor het weghalen van een leiding of mantelbuis zijn vergelijkbaar als die voor het leggen ervan.

Paragraaf 4.2.8. Hekken

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het plaatsen en weghalen van hekken. Let op: kijk eerst goed waar u het hek wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld de regels voor het plaatsen van een hek naast een watergang, én de regels voor het plaatsen van een hek op of naast een dijk of kade.

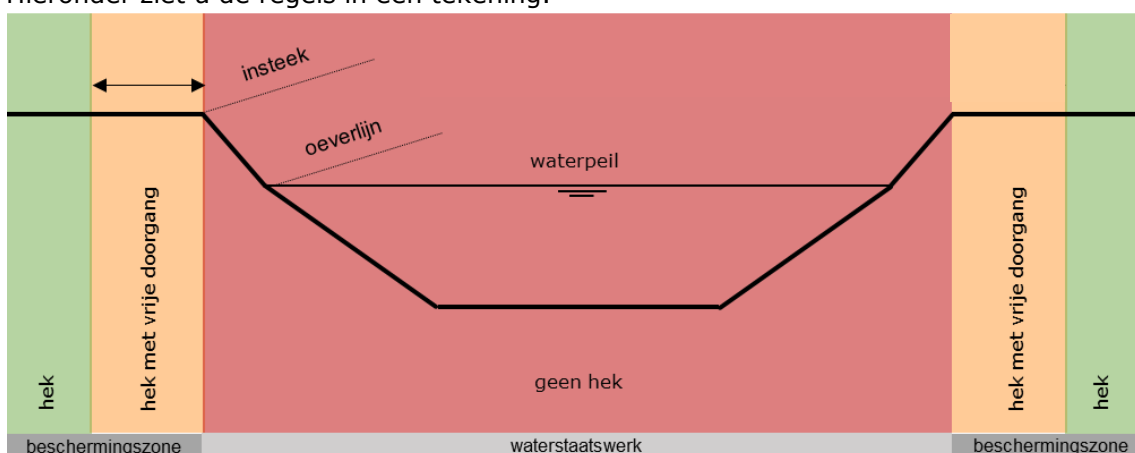
Artikel 4.22 Plaatsen, wijzigen en houden hek

Lid 2: Hek plaatsen naast een watergang

Wilt u een hek plaatsen naast een watergang? Dan gelden bepaalde regels:

- **2a. Plaats geen hek in een natte ecologische zone.**
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de natte ecologische zone. En er moet genoeg plek zijn voor vissen om te paaien. Waterplanten en vissen zorgen voor schoon en gezond water. Bij een hek kunnen planten niet goed groeien. Een hek kan ook dieren tegenhouden.
- **2b. Een hek parallel aan het water staat in de insteek en is maximaal 1 meter hoog.**
Het water en de waterkant moeten goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

Lid 3: Hek plaatsen op of naast de Delflandsedijk

Wilt u een hek plaatsen op of naast de Delflandsedijk? Dan gelden bepaalde regels:

- **3a. Maak het hek maximaal 1 meter hoog.**
3b. Maak een vrije doorgang bij het water door het hek korter te maken. Of door een draaibaar deel in het hek te maken. De vrije doorgang is minimaal 4 meter breed.
De dijk moeten goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.
- **3c. Ontstaan er gaten in de dijk doordat u hek plaatst? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor deze dijk.**
De dijk wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk het water minder goed tegenhouden.

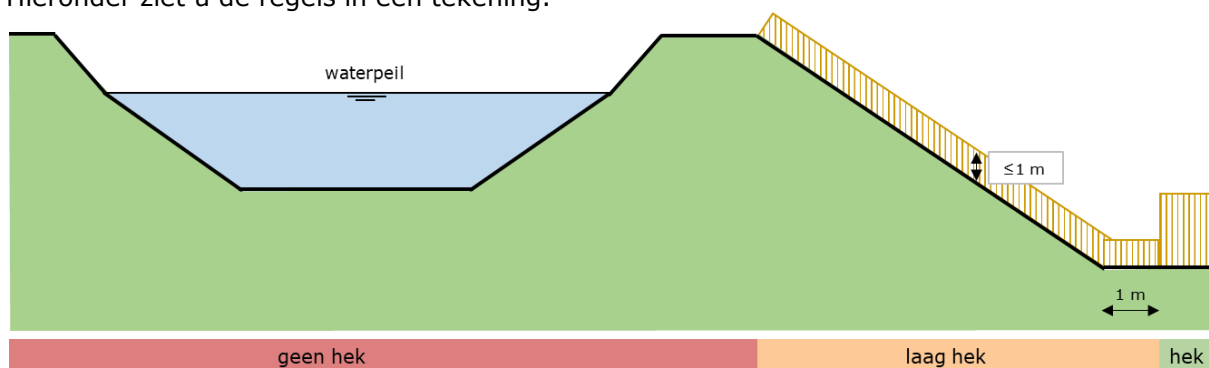
Lid 4: Hek plaatsen op of naast een niet-aangeheelde regionale waterkering of polderkade

Wilt u een hek plaatsen op of naast een regionale waterkering of polderkade die niet is aangeheeld? Een niet-aangeheelde regionale waterkering of polderkade is een kade die aan de landkant weer omlaag gaat. De kade is buiten goed te zien. Dan gelden bepaalde regels:

- **4a. Plaats het hek niet op het buitentalud of de kruin van kade. Dus alleen op het binnentalud.**
4b. Maak het hek maximaal 1 meter hoog op het binnentalud en tot 1 meter van de teenlijn landwaarts.
De kade moet goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.

- **4c. Wilt u een hek plaatsen met een ingegraven verzwaarde voet? Dan moet u Delfland vragen of dit met een vergunning mag.**
De kade kan minder stevig worden door een hek met een ingegraven verzwaarde voet. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden. Daarom moet u voor het plaatsen van een hek met een ingegraven verzwaarde voet een vergunning aanvragen.
- **4d. Ontstaan er gaten in de kade doordat u een hek plaatst? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor deze kade.**
De kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

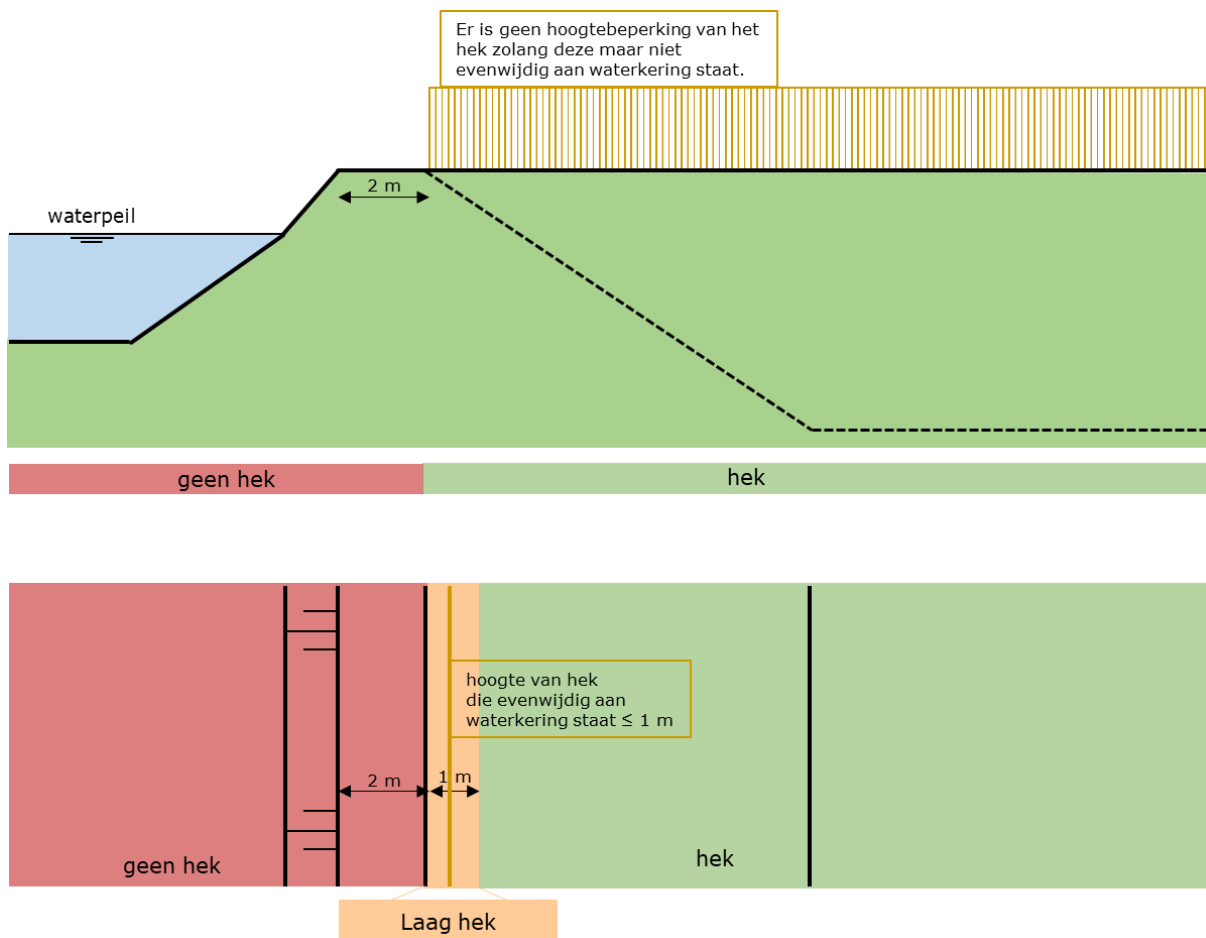

Lid 5: Hek plaatsen op of naast een aangeheelde regionale waterkering of polderkade

Wilt u een hek plaatsen op of naast een regionale waterkering of polderkade die is aangeheeld? Een aangeheelde regionale waterkering of polderkade is een kade die hoog blijft aan de landkant. De kade is buiten niet goed te zien. Dan gelden bepaalde regels:

- **5a. De afstand tussen het hek en de buitenkruinlijn is minimaal 2 meter.**
5b. Plaatst u een hek evenwijdig aan de kade? En plaatst u het tussen de 2 en 3 meter van de buitenkruinlijn? Dan mag het hek hier maximaal 1 meter hoog zijn.
De kade moet goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.
- **5c. Wilt u een hek plaatsen met een ingegraven verzwaarde voet? Dan moet u Delfland vragen of dit met een vergunning mag.**
De kade kan minder stevig worden door een hek met een ingegraven verzwaarde voet. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden. Daarom moet u voor het plaatsen van een hek met een ingegraven verzwaarde voet een vergunning aanvragen.
- **5d. Ontstaan er gaten in de kade doordat u het hek plaatst? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor deze kade.**
De kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

Artikel 4.23 Verwijderen hek

Lid 2: hek weghalen van of bij een dijk of kade

Wilt u een hek weghalen van of bij een dijk of kade? Dan geldt deze regels

- **2. Ontstaan er gaten doordat u een hek weghaalt? Dan moet u aan het einde van de werkdag de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor de dijk of kade.**

De dijk of kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk of kade het water minder goed tegenhouden.

Paragraaf 4.2.9. Schuttingen

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het aanleggen en weghalen van een schutting. Let op: kijk eerst goed waar u de schutting wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld de regels voor het plaatsen van een schutting naast een watergang, én de regels voor het plaatsen van een schutting op of naast een dijk of kade.

Artikel 4.24 Plaatsen, wijzigen en houden schutting

Lid 2: Schutting plaatsen naast een watergang

Wilt u een schutting plaatsen naast een watergang? Dan gelden bepaalde regels:

- **2a. Plaats geen schutting in een natte ecologische zone.**

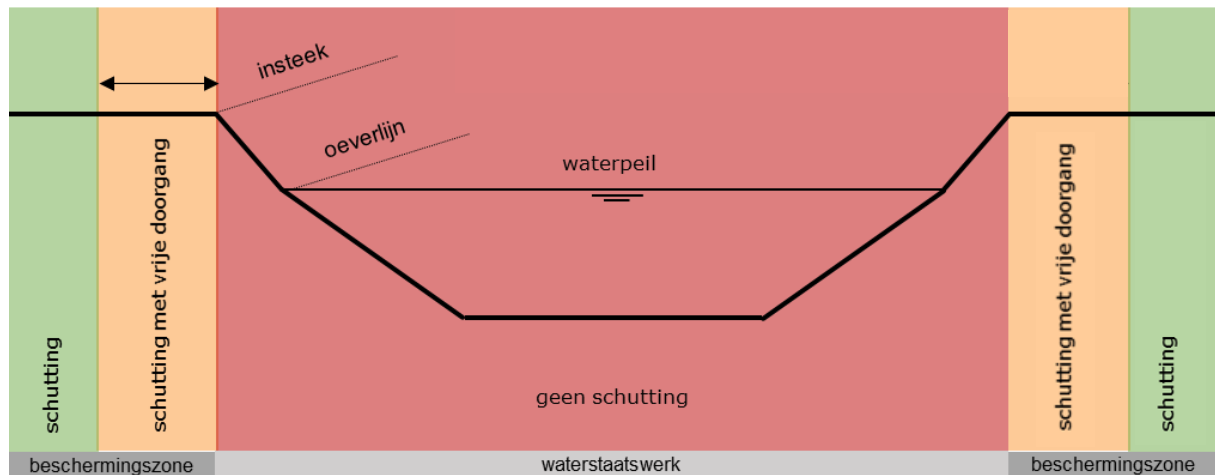
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de natte ecologische zone. En er moet

genoeg plek zijn voor vissen om te paaïen. Waterplanten en vissen zorgen voor schoon en gezond water. Bij een schutting kunnen planten niet goed groeien. Een schutting kan ook dieren tegenhouden.

- **2b. Plaats de schutting haaks op het water.**

Het water en de waterkant moeten goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

Lid 3: Schutting plaatsen op of naast de Delflandsedijk

Wilt u een schutting plaatsen op of naast de Delflandsedijk? Dan gelden bepaalde regels:

- **3a. Plaats de schutting minimaal 1 meter buiten de teenlijn.**

De dijk moeten goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle. Daarom mag er geen schutting op staan.

- **3b. Ontstaan er gaten in de dijk doordat u de schutting plaatst? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor deze kade.**

De dijk wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk het water minder goed tegenhouden.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

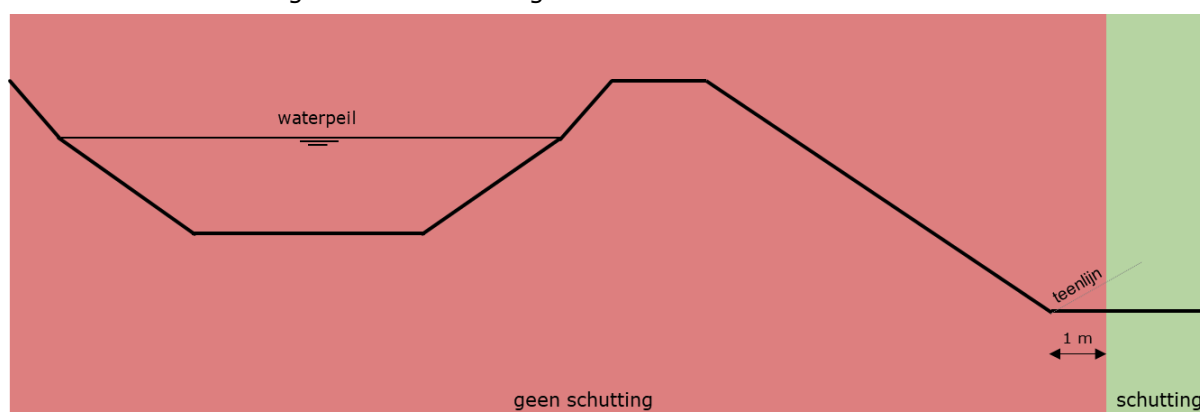

Lid 4: Schutting plaatsen op of naast een niet-aangeheelde regionale waterkering of polderkade

Wilt u een schutting plaatsen op of naast een regionale waterkering of polderkade die niet is aangeheeld? Een niet-aangeheelde regionale waterkering of polderkade is een kade die aan de landkant weer omlaag gaat. De kade is buiten goed te zien. Dan gelden bepaalde regels:

- **4a. Plaats de schutting minimaal 1 meter buiten de teenlijn.**
De kade moeten goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.
- **4b. Wilt u een schutting plaatsen met een ingegraven verzwaarde voet? Dan moet u Delfland vragen of dit met een vergunning mag.**
De kade kan minder stevig worden door een schutting met een ingegraven verzwaarde voet. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden. Daarom moet u voor het plaatsen van een schutting met een ingegraven verzwaarde voet een vergunning aanvragen.
- **4c. Ontstaan er gaten in de kade doordat u de schutting plaatst? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor deze kade.**
De kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

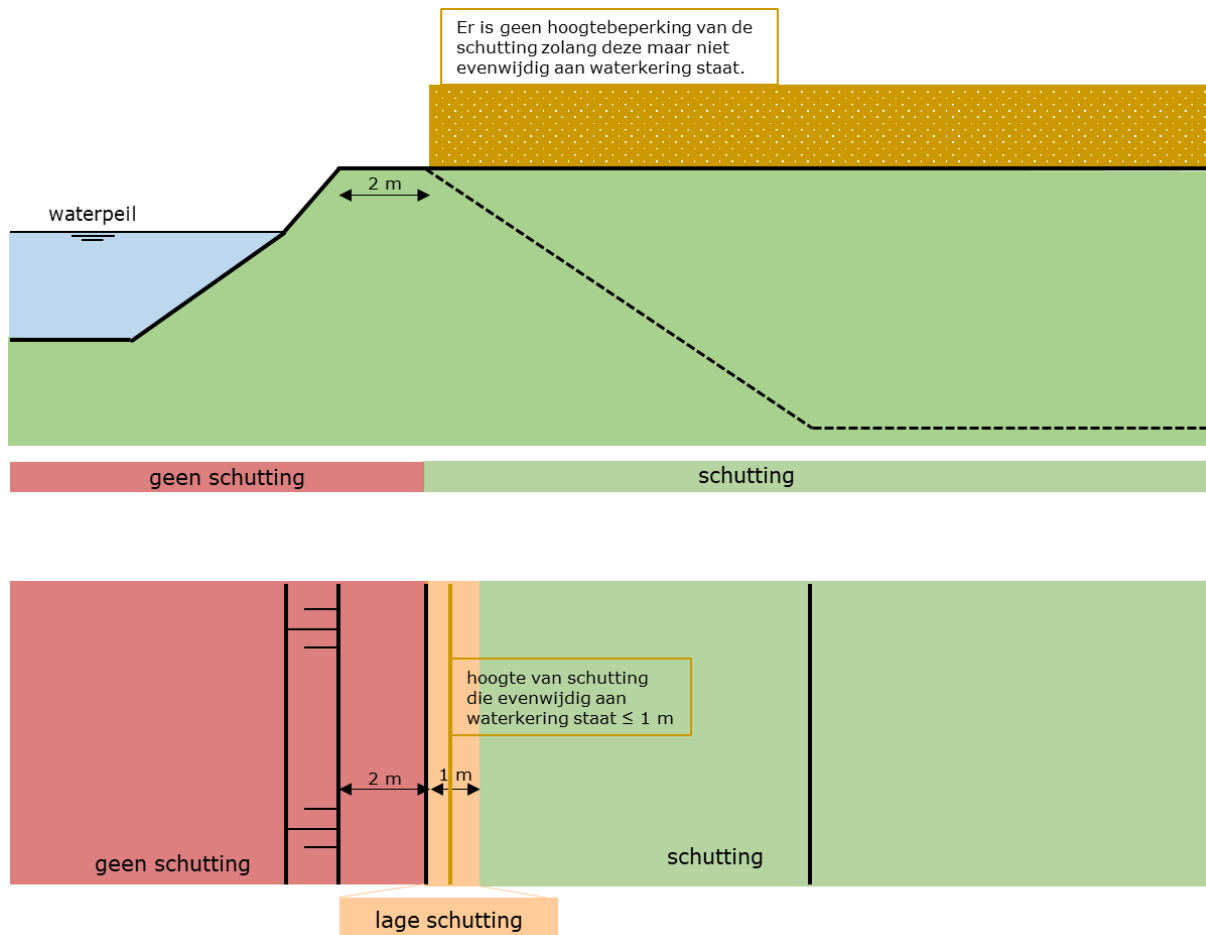

Lid 5: Schutting plaatsen op of naast een aangeheelde regionale waterkering of polderkade

Wilt u een schutting plaatsen op of naast een regionale waterkering of polderkade die is aangeheeld? Een aangeheelde regionale waterkering of polderkade is een kade die hoog blijft aan de landkant. De kade is buiten niet goed te zien. Dan gelden bepaalde regels:

- **5a. De afstand tussen de schutting en de buitenkruinlijn is minimaal 2 meter.**
De kade moeten goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.
- **5b. Plaatst u een schutting evenwijdig aan de kade? En plaatst u het tussen de 2 en 3 meter van de buitenkruinlijn? Dan mag de schutting hier maximaal 1 meter hoog zijn.**
Delfland moet de kade kunnen controleren. Bij een lage schutting kunnen we over de schutting heen kijken.
- **5c. Wilt u een schutting plaatsen met een ingegraven verzwaarde voet? Dan moet u Delfland vragen of dit met een vergunning mag.**
De kade kan minder stevig worden door een schutting met een ingegraven verzwaarde voet. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden. Daarom moet u voor het plaatsen van een schutting met een ingegraven verzwaarde voet een vergunning aanvragen.
- **5d. Ontstaan er gaten in de kade doordat u de schutting plaatst? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor deze kade.**
De kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

Artikel 4.25 Verwijderen schutting

lid 2: schutting weghalen van of bij een dijk of kade

Wilt u een schutting weghalen van of bij een dijk of kade? Dan gelden bepaalde regels:

- **2. Ontstaan er gaten doordat u een schutting weghaalt? Dan moet u de gaten aan het einde van de werkdag dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor de dijk of kade.**

De dijk of kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk of kade het water minder goed tegenhouden.

Paragraaf 4.2.10. Veekerende voorzieningen

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het aanleggen en weghalen van een veekerende voorziening. Let op: kijk eerst goed waar u de veekerende voorziening wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld de regels voor het plaatsen van een veekerende voorziening naast een watergang, én de regels voor het plaatsen van een veekerende voorziening op of naast een dijk of kade.

Artikel 4.26 Plaatsen, wijzigen en houden veekerende voorziening

Lid 2: veekerende voorziening plaatsen naast een watergang

Wilt u een veekerende voorziening plaatsen naast een watergang? Dan gelden bepaalde regels:

- **2a. Plaats geen veekerende voorziening in een natte ecologische zone.**
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de natte ecologische zone. En er moet genoeg plek zijn voor vissen om te paaïen. Waterplanten en vissen zorgen voor schoon en gezond water. Bij een veekerende voorziening kunnen planten niet goed groeien. Een veekerende voorziening kan ook de verkeerde dieren tegenhouden.
- **2b. Maak de veekerende voorziening maximaal 1 meter hoog.**
Het water en de waterkant moeten goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.

Lid 3: veekerende voorziening plaatsen op of naast de Delflandsedijk

Wilt u een veekerende voorziening plaatsen op of naast de Delflandsedijk? Dan gelden bepaalde regels:

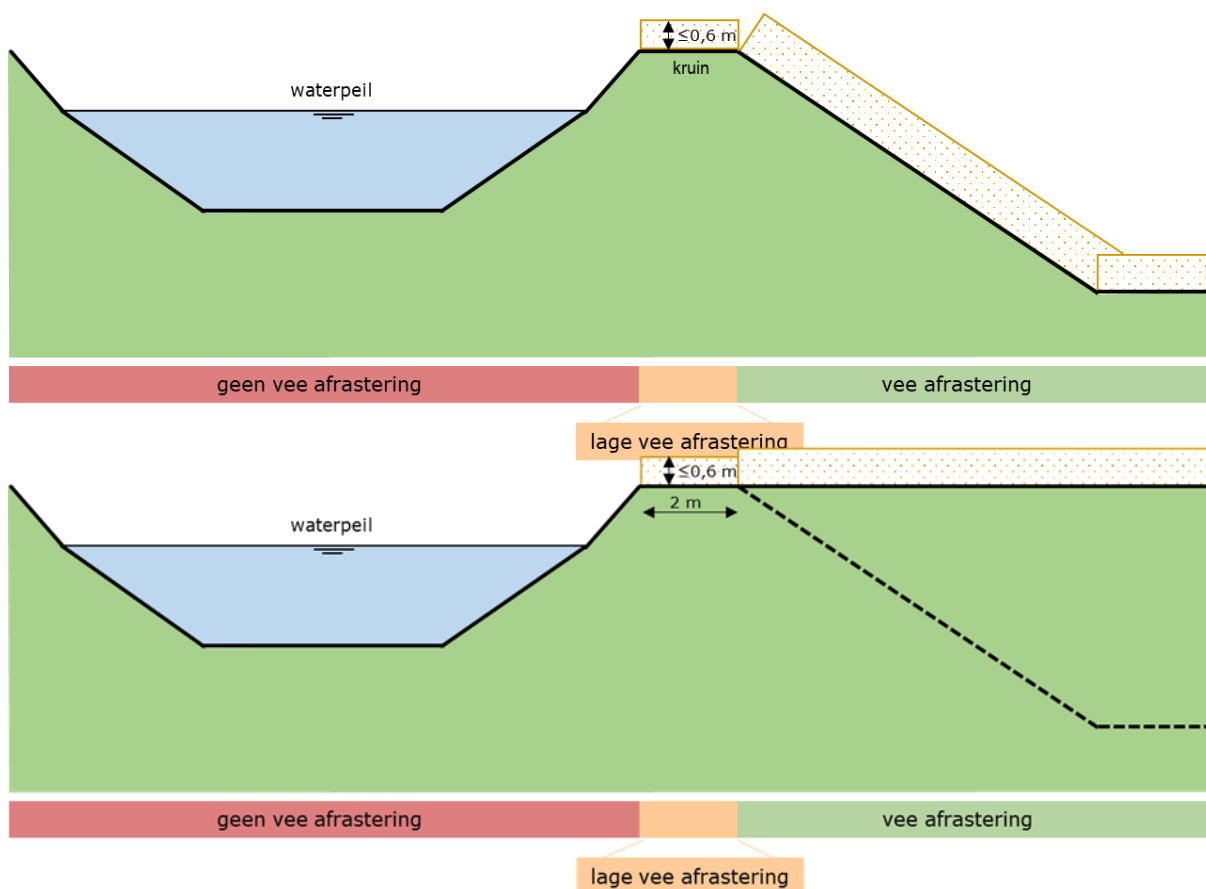
- **3a. Maak de veekerende voorziening maximaal 1 meter hoog.**
3b. Zorg voor een vrije doorgang van minimaal 4 meter. U maakt deze doorgang door op deze plek geen veekerende voorziening te zetten. Of door ervoor te zorgen dat de draad makkelijk los kan.
De dijk moet goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.
- **3c. Ontstaan er gaten in de dijk doordat u de veekerende voorziening plaatst? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor de dijk.**
De dijk wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk het water minder goed tegenhouden.

Lid 4: veekerende voorziening plaatsen op of naast een regionale waterkering of polderkade

Wilt u een veekerende voorziening plaatsen op of naast een regionale waterkering of polderkade? Dan gelden bepaalde regels:

- **4a. Plaats de veekerende voorziening niet op het buitentalud.**
4b. Plaatst u de veekerende voorziening op de kruin van een kering? Maak de afrastering dan maximaal 60 cm hoog.
4c. Plaatst u de veekerende voorziening op een aangeheelde kering? Maak de afrastering dan op de kruin en tot op 2 meter uit de buitenkruinlijn maximaal 60 cm hoog.
De kade moet goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.
- **4d. Ontstaan er gaten in de kade doordat u de veekerende voorziening plaatst? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor de kade.**
De kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden.

Hieronder ziet u de regels in een tekening.

Artikel 4.27 Verwijderen veekerende voorziening

lid 2 veekerende voorziening weghalen van of bij een dijk of kade

Wilt u een veekerende voorziening weghalen van of bij een dijk of kade? Dan gelden bepaalde regels:

- **2. Ontstaan er gaten doordat u de veekerende voorziening weghaalt? Dan moet u de gaten aan het einde van de werkdag dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor de dijk of kade.**

De dijk of kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk of kade het water minder goed tegenhouden.

Paragraaf 4.2.11. Werken

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het aanleggen en weghalen van een werk. Let op: kijk eerst goed waar u een werk wilt plaatsen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan meer dan één sets regels, bijvoorbeeld:

- de regels voor het plaatsen van een werk naast een watergang, én
- de regels voor het plaatsen van een werk op een dijk of kade, én
- de regels voor het plaatsen van een werk op regionale waterkering die is aangeheeld.

Artikel 4.28 Aanleggen, wijzigen en houden werk

Lid 3: een werk plaatsen naast een watergang

Wilt u een werk neerzetten aan de oever van watergang? Dan gelden bepaalde regels:

- **3a. Zet geen werk neer in en bij natte ecologische zones.**
Er moeten genoeg waterplanten kunnen groeien in de waterkant. En er moet genoeg plek zijn voor vissen om te paaien. Waterplanten en vissen zorgen voor schoon en gezond water. Bij een werk kunnen waterplanten niet goed groeien.
- **3b. Zorg dat het werk geen opstal (bijvoorbeeld een houten tuinhuis) is.**
- **3c. Zorg dat het werk eenvoudig weg te halen is.**
De oever moet goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.
- **3d. Graaf geen grond weg om het werk te plaatsen.**
Er kan schade ontstaan aan de waterkant als u grond weg graaft.

Lid 4: een werk plaatsen op of naast een dijk of kade

Wilt u een werk neerzetten op, aan of naast een dijk of kade? Dan gelden bepaalde regels:

- **4a. Maak de vloer van het werk maximaal 6 m² groot.**
- **4b. Zorg dat het werk eenvoudig is weg te halen.**
- **4c. Graaf geen grond weg om het werk te plaatsen.**
De dijk of kade moet goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle. De dijk of kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk of kade het water minder goed tegenhouden.

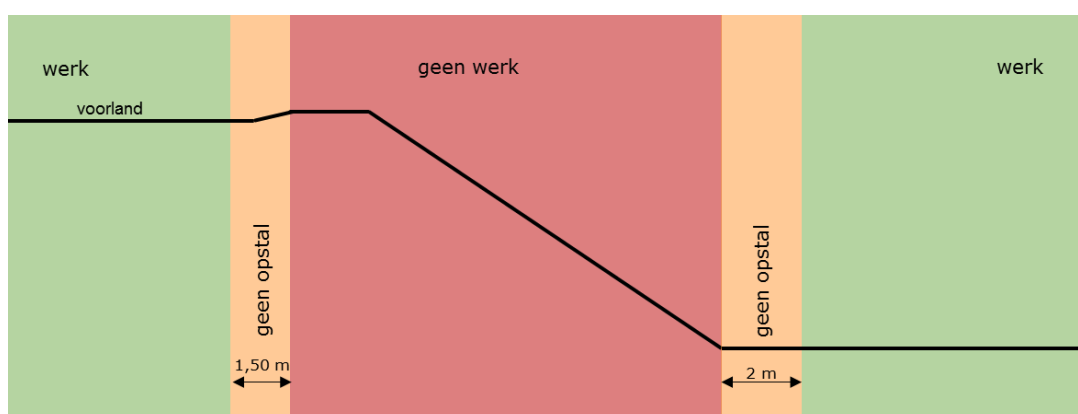
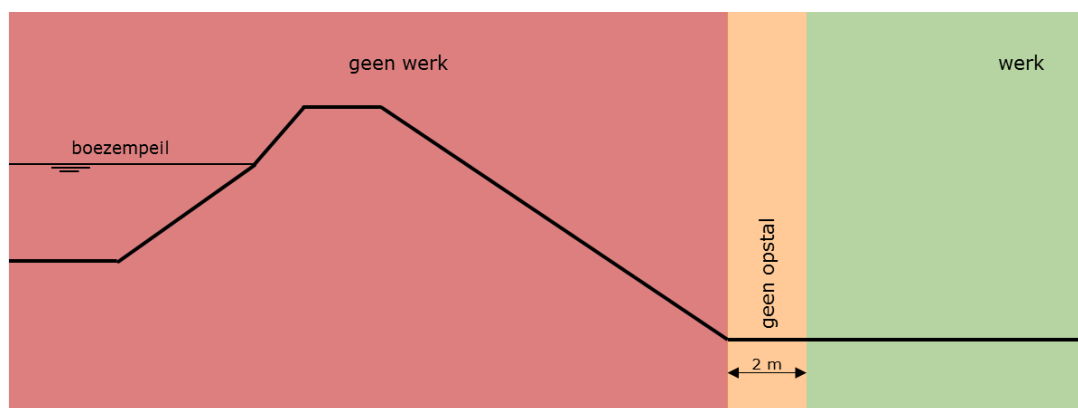
In lid 6 staat dat u geen werken op de Delflandsedijk mag plaatsen. Dit mag wel in de beschermingszone van de Delflandsedijk. Hiervoor gelden de regels in lid 4.

Lid 5: een werk plaatsen op of naast een regionale waterkering of polderkade

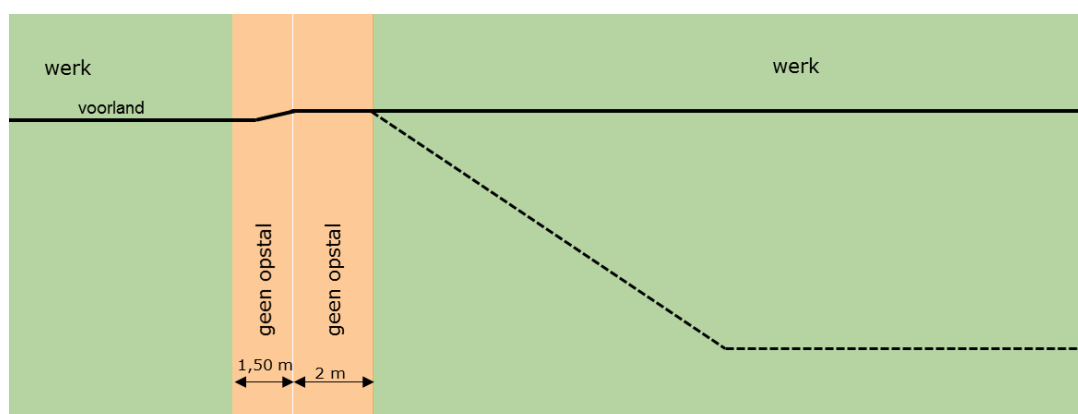
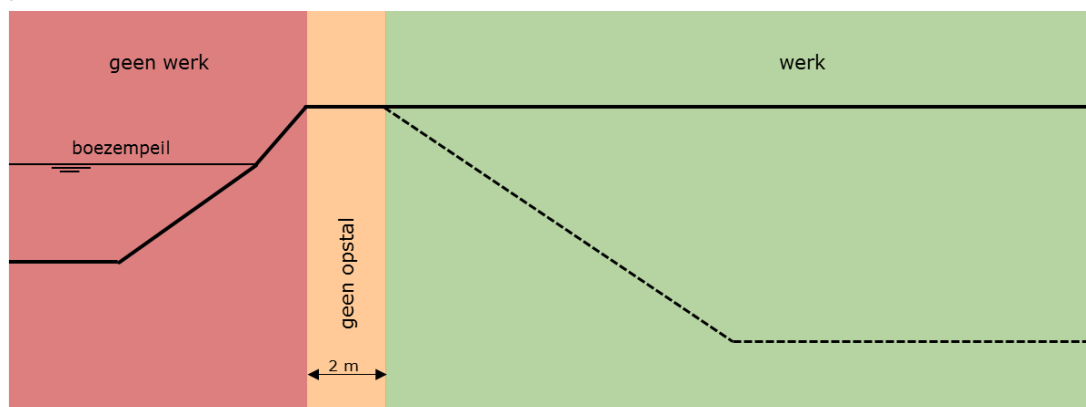
Wilt u een werk plaatsen op of naast een regionale waterkering of polderkade die niet is aangeheeld? Dan moet u zich houden aan alle regels over het plaatsen van een werk in of naast een dijk. Daarnaast gelden bepaalde regels voor een niet-aangeheelde regionale waterkering of polderkade. Een niet-aangeheelde regionale waterkering of polderkade is een kade die aan de landkant weer omlaag gaat. De kade is buiten goed te zien.

- **5a. Zet het werk niet neer op, boven, of over het buitentalud, kruin en/of binnentalud.**
- **5b. Zet het werk bij een aangeheelde kering niet neer op, boven, of over het buitentalud.**
- **5c. Wilt u een opstal (bijvoorbeeld een houten tuinhuis) plaatsen? Houd dan minimaal 2 meter afstand tussen de opstal en de teenlijn landwaarts. In een voorland is de afstand tussen de opstal en de buitenkruinlijn waterwaarts minimaal 1,5 meter.**
De kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden. De kade moet goed bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld onderhoud of controle.

Hieronder ziet u de regels in een tekening voor een niet-aangeheelde regionale waterkering of polderkade.

Hieronder ziet u de regels in een tekening voor een aangeheelde regionale waterkering of polderkade.

Artikel 4.29 Verwijderen werk

lid 3: een werk weghalen van een dijk of kade

Wilt u een werk weghalen van een dijk of kade? Dan geldt deze regel:

- **3. Ontstaan er gaten doordat u het werk weghaalt? Dan moet u de gaten aan het einde van de werkdag dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor de dijk of kade.**

De dijk of kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de dijk of kade het water minder goed tegenhouden.

Paragraaf 4.2.12. Beplanting

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over de regels voor het planten van bomen, struiken en planten en het weghalen ervan. Let op: kijk eerst goed waar u beplanting wilt planten, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan meer dan één sets regels, bijvoorbeeld:

- de regels voor het planten van beplanting bij een watergang, én
- de regels voor het planten van beplanting in een dijk of kade, én
- de regels voor het planten van beplanting in regionale waterkering die is aangeheeld.

Artikel 4.30 Aanbrengen en houden beplanting

Lid 2: Beplanting planten naast een watergang

Wilt u beplanting planten naast een watergang? Dan gelden bepaalde regels:

- **2. Plant niets in het waterstaatswerk.**
Het talud kan beschadigd raken door het planten van planten, bomen of struiken. Om de oevers stevig te houden, mag u er niet in graven. Beplanting kan ondersteunende kunstwerken, zoals een stuw, beschadigen. Dan werkt de stuw niet goed meer.
- **2a. Plant geen beplanting in en naast natte ecologische zones.**
De beplanting kan slecht zijn voor het ecologische evenwicht op deze plekken.
- **2b. Plant geen bomen of struiken in de beschermingszone.**
We kunnen de oever minder goed onderhouden als er bomen en struiken in de beschermingszone staan.

Lid 3: Beplanting planten in of naast een dijk of kade

Wilt u beplanting planten in of naast een dijk of kade? Dan gelden bepaalde regels:

- **3a. De afstand tussen 2 bomen is minimaal 15 meter. U meet de afstand tussen de middelpunten van de bomen.**
- **3b. Ontstaan er gaten in de dijk of kade doordat u een boom of struik plant? Dan moet u de gaten dichtmaken. Gebruik materiaal dat geschikt is voor deze dijk of kade.**

De kade wordt minder stevig als er gaten in zitten. En daardoor kan de kade het water minder goed tegenhouden.

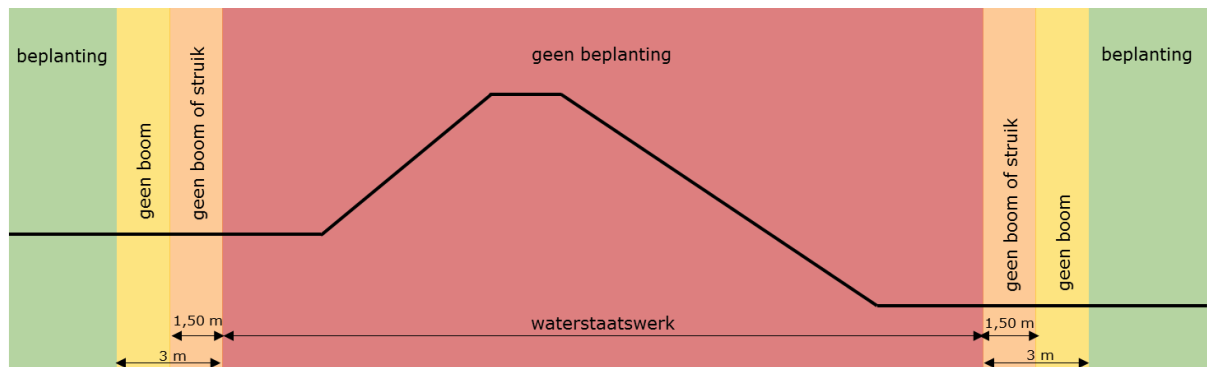
Lid 4: Beplanting planten naast de Delflandsedijk

Wilt u beplanting planten naast de Delflandsedijk? Dan moet u zich houden aan alle regels over het plaatsen van een werk in of naast een dijk. Daarnaast gelden bepaalde regels voor de Delflandsedijk:

- **4a. De afstand tussen een boom en de Delflandsedijk is minimaal 3 meter.**
4b. De afstand tussen een struik en de Delflandsedijk is minimaal 1,5 meter.
Bij harde windstoten kan een boom omwaaien. Er ontstaat dan een gat. Dit maakt de dijk lager of zwakker. Bomen en struiken halen water uit de bodem. Hierdoor kan de grond

sneller samengedrukt worden. En als er wortels afsterven, ontstaan er gaten in de bodem. Hierdoor kan de dijk lek worden. En niet meer goed het water tegenhouden.

In de tekening hieronder ziet u de regels.

Lid 5: Beplanting planten in of naast een niet-aangeheelde regionale waterkering

Wilt u beplanting planten op of naast een regionale waterkering die niet is aangeheeld? Dan moet u zich houden aan alle regels over het planten van beplanting in of naast een dijk of kade. Daarnaast gelden bepaalde regels voor een regionale waterkering die niet is aangeheeld. Een niet-aangeheelde regionale waterkering is een kade die aan de landkant weer omlaag gaat. De kade is buiten goed te zien.

- **5a. Plant geen beplanting in, op, boven, over of onder het buitentalud, kruin en/of binnentalud van de kade.**

5b. De afstand tussen een boom en de teenlijn landinwaarts is minimaal 7 meter.

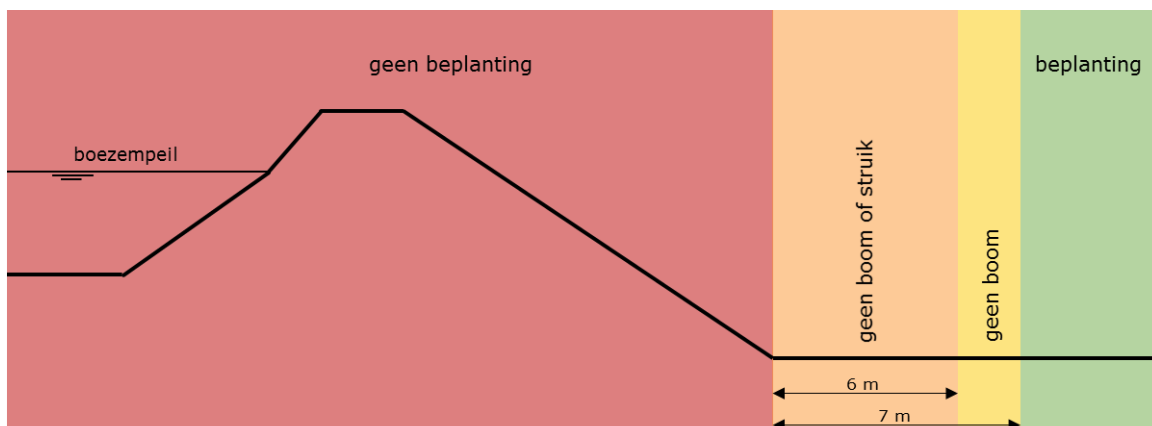
5d. Komt de boom in een voorland? Dan is de afstand tussen de boom en de buitenkruinlijn aan de waterkant minimaal 3 meter.

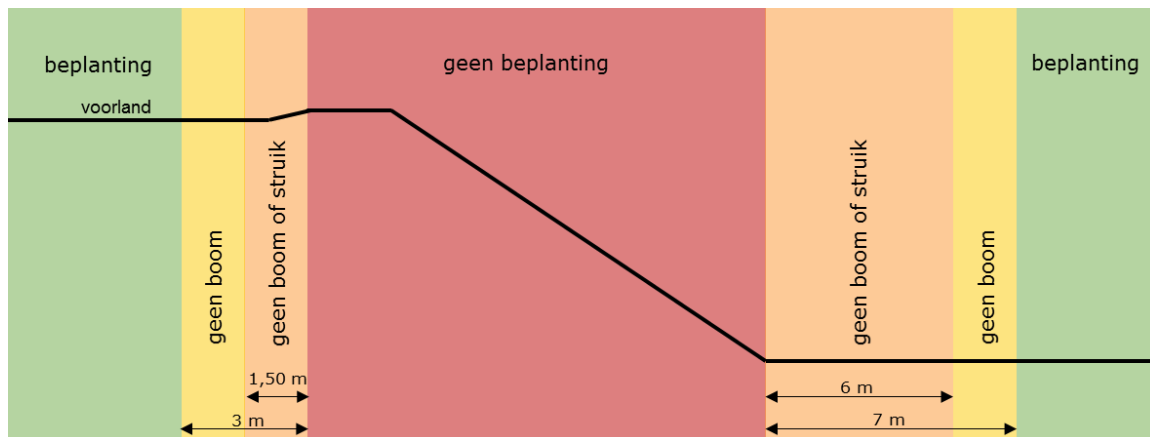
5c. De afstand tussen een struik en de teenlijn landinwaarts is minimaal 6 meter.

5e. Komt de struik in een voorland? Dan is de afstand tussen de struik en de buitenkruinlijn aan de waterkant minimaal 1,5 meter.

De beplanting kan invloed hebben op de kade. Bij harde windstoten kan een boom omwaaien. Er ontstaat dan een gat. Dit maakt de dijk lager of zwakker. Beplanting haalt water uit de bodem. Hierdoor kan de grond sneller samengedrukt worden. En als er wortels afsterven, ontstaan er gaten in de bodem. Hierdoor kan de dijk lek worden. En niet meer goed het water tegenhouden.

In de tekeningen hieronder ziet u de regels voor niet-aangeheelde regionale waterkering.

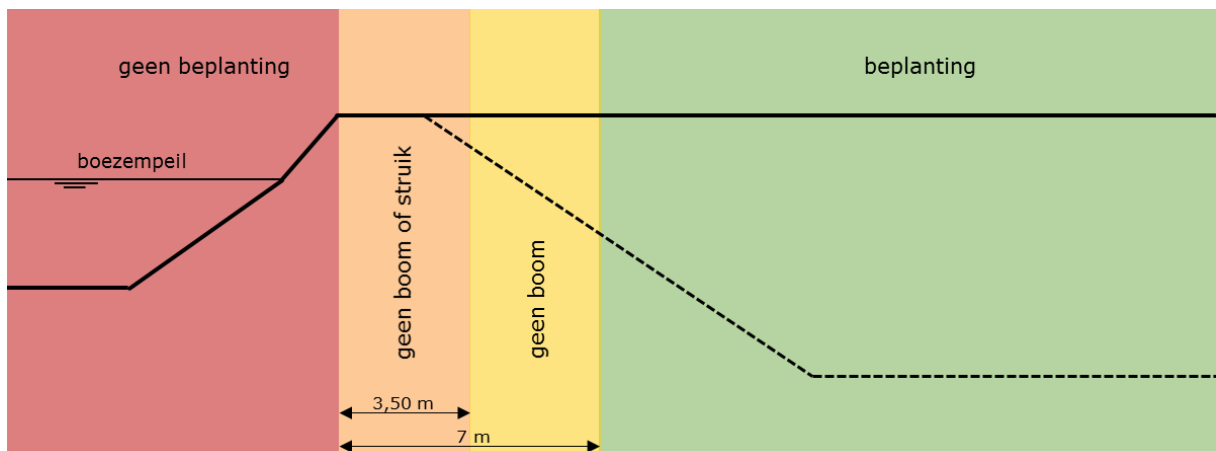
Lid 6: Beplanting planten in of naast een aangeheelde regionale waterkering

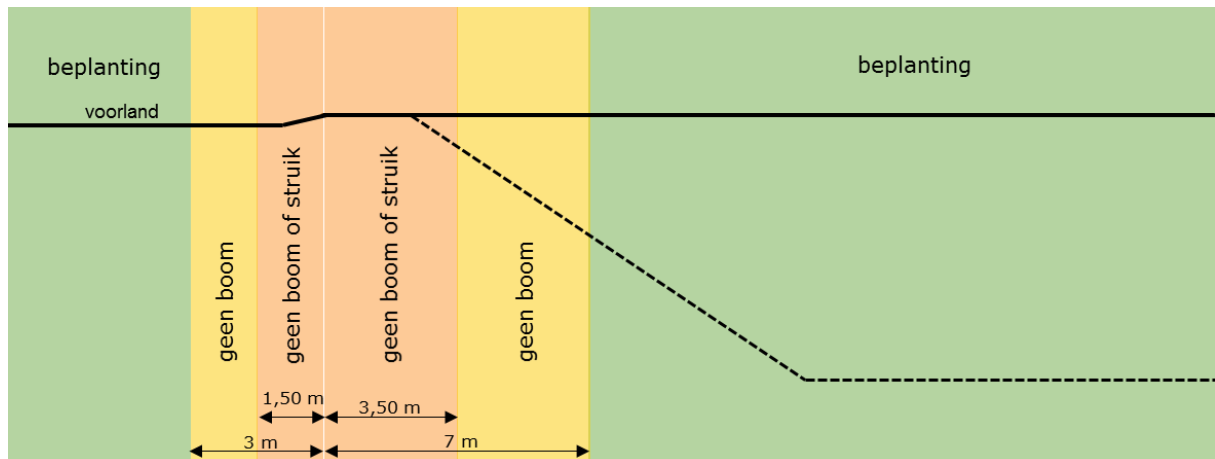
Wilt u beplanting planten op of naast een regionale waterkering die is aangeheeld? Dan moet u zich houden aan alle regels over het planten van beplanting in of naast een dijk of kade. Daarnaast gelden bepaalde regels voor een regionale waterkering die is aangeheeld. Een aangeheelde regionale waterkering is een kade die hoog blijft aan de landkant. De kade is buiten niet goed te zien.

- **6a. Plant geen beplanting in, op, of boven het buitentalud van de kade.**
- 6b. De afstand tussen een boom en de buitenkruinlijn is minimaal 7 meter.**
- 6d. Komt de boom in een voorland? Dan is de afstand tussen de boom en de buitenkruinlijn aan de waterkant minimaal 3 meter.**
- 6c. De afstand tussen een struik en de buitenkruinlijn is minimaal 3,5 meter.**
- 6e. Komt de struik in een voorland? Dan is de afstand tussen de struik en de buitenkruinlijn aan de waterkant minimaal 1,5 meter.**

De beplanting kan invloed hebben op de kade. Bij harde windstoten kan een boom omwaaien. Er ontstaat dan een gat. Dit maakt de dijk lager of zwakker. Beplanting haalt water uit de bodem. Hierdoor kan de grond sneller samengedrukt worden. En als er wortels afsterven, ontstaan er gaten in de bodem. Hierdoor kan de kade lek worden. En niet meer goed het water tegenhouden.

In de tekening hieronder ziet u de regels op verheelde of aangeheelde of aangevulde regionale waterkering.

Lid 7: Beplanting planten in of naast een niet-aangeheelde polderkade

Wilt u beplanting planten op of naast een niet-aangeheelde polderkade? Dan moet u zich houden aan alle regels over het planten van beplanting in of naast een dijk of kade.

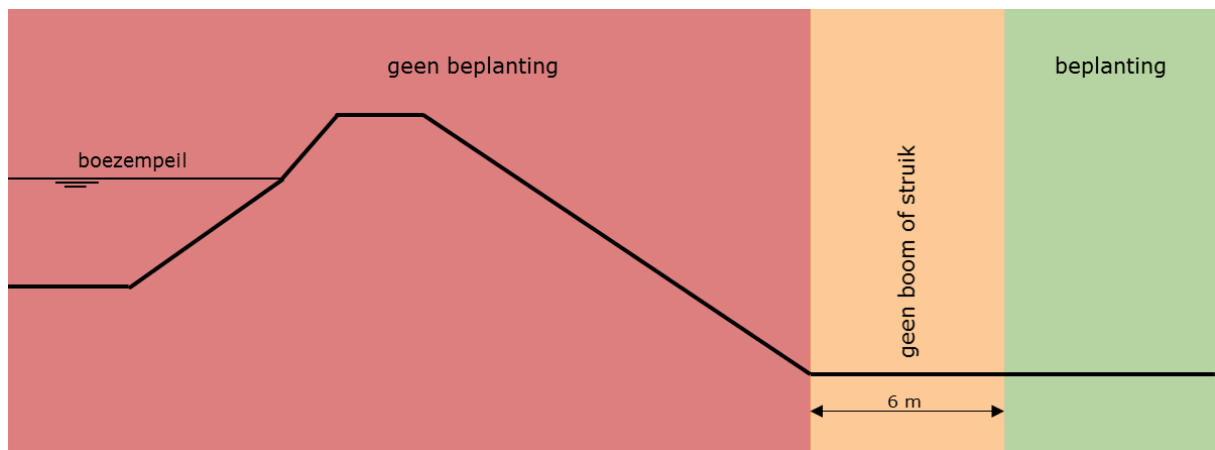
Daarnaast gelden bepaalde regels voor een polderkade die niet is aangeheeld. Een niet-aangeheelde polderkade is een kade die aan de landkant weer omlaag gaat. De kade is buiten goed te zien.

- **7a. Plant geen beplanting in het buitentalud, kruin en/of binnentalud van de kade.**

7b. De afstand tussen een boom of struik en de teenlijn landinwaarts is minimaal 6 meter.

De beplanting kan invloed hebben op de kade. Bij harde windstoten kan een boom omwaaien. Er ontstaat dan een gat. Dit maakt de kade lager of zwakker. Beplanting haalt water uit de bodem. Hierdoor kan de grond sneller samengedrukt worden. En als er wortels afsterven, ontstaan er gaten in de bodem. Hierdoor kan de kade lek worden. En niet meer goed het water tegenhouden.

In de tekening hieronder ziet u de regels voor niet verheelde of aangeheelde polderkade.

Lid 8: Beplanting planten in of naast een aangeheelde polderkade

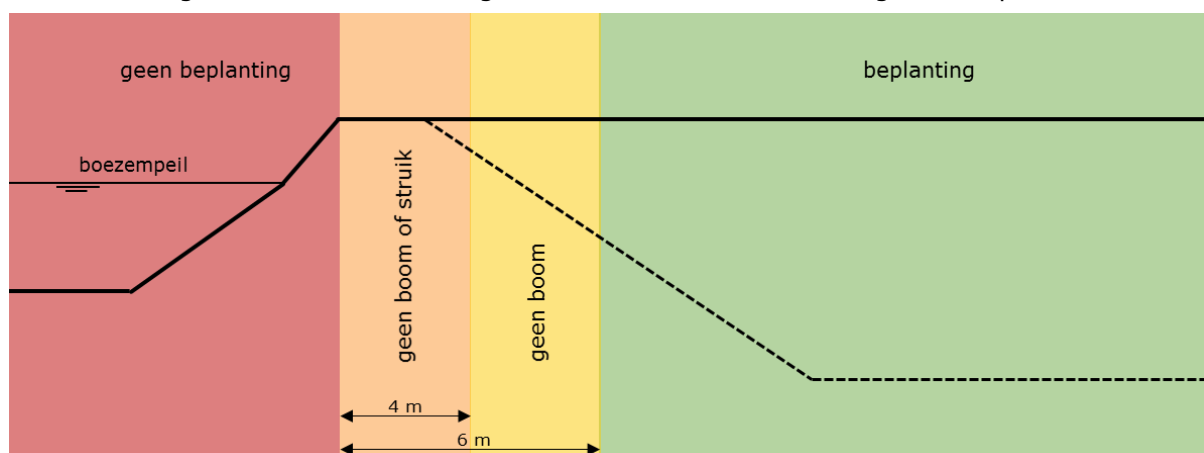
Wilt u beplanting planten op of naast een polderkade die is aangeheeld? Dan moet u zich houden aan alle regels over het planten van beplanting in of naast een dijk of kade.

Daarnaast gelden bepaalde regels voor een polderkade die is aangeheeld. Een aangeheelde polderkade is een kade die hoog blijft aan de landkant. De kade is buiten niet goed te zien.

- **8a. Plant alleen beplanting aan de kant van de aanheling.**
- 8b. De afstand tussen een boom en de buitenkruinlijn landwaarts is minimaal 6 meter.**
- 8c. De afstand tussen een struik en de buitenkruinlijn landwaarts is minimaal 4 meter.**

De beplanting kan invloed hebben op de dijk. Bij harde windstoten kan een boom omwaaien. Er ontstaat dan een gat. Dit maakt de dijk lager of zwakker. Beplanting haalt water uit de bodem. Hierdoor kan de grond sneller samengedrukt worden. En als er wortels afsterven, ontstaan er gaten in de bodem. Hierdoor kan de dijk lek worden. En niet meer goed het water tegenhouden.

In de tekening hieronder ziet u de regels voor niet verheelde of aangeheelde polderkade.

Artikel 4.31 Verwijderen beplanting

Lid 3: Beplanting weghalen van een dijk of kade

Wilt u beplanting weghalen van een dijk of kade? Dan geldt deze regel:

- **3. Haalt u een boom, struik of planten weg van een dijk of kade? Maak dan de kuil die ontstaat, weer dicht. Doe dit met materiaal dat past bij de dijk of kade.**
Als u beplanting weghaalt, kunnen er gaten ontstaan in de waterkering. De dijk of kade kan daardoor minder stevig worden, en minder goed het water tegenhouden.

Paragraaf 4.2.13. Beweiden

Artikel 4.32 Beweiden

Wilt u een dijk of kade beweiden met vee? Dan gelden bepaalde regels:

- **2a. Laat alleen geiten of schapen grazen op een dijk of kade.**
Paarden en koeien zijn veel zwaarder. Zij zullen eerder de grasmat van een dijk beschadigen. En als de grasmat vertrapt is, kan er erosie komen. Door erosie wordt een dijk minder stevig.
- **2b. Laat niet meer dan 15 schapen of geiten per hectare grazen. Het gaat om schapen of geiten van 1 jaar of ouder. Dus lammetjes tellen niet mee.**
De grasmat kan beschadigen als er te veel schapen of geiten op de dijk lopen. Als de grasmat vertrapt is, kan er erosie komen. Door erosie wordt een dijk minder stevig.
- **2d. Voer de geiten of schapen niet bij op een dijk of kade.**
Worden schapen of geiten bijgevoerd? Dan staan ze te veel op een plek, en kunnen ze de grasmat vertrappen.

- **2e. Bemest de dijk of dam niet extra als er geiten of schapen op grazen.**
Als u de dijk extra bemest, groeit onkruid extra hard. Daardoor wordt de grasmat minder stevig.

Paragraaf 4.2.14. Evenementen

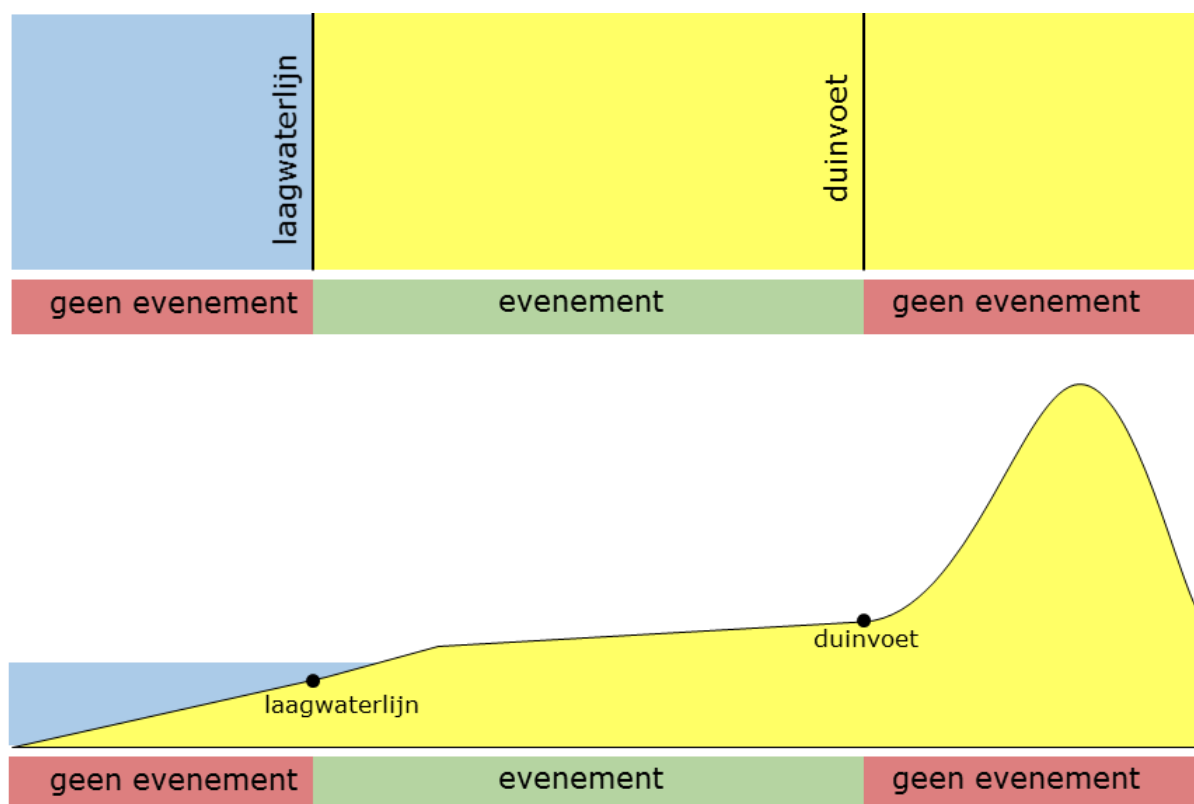
Artikel 4.33 Voorbereiden en houden evenement

Wilt u een evenement op het strand organiseren? Dan gelden bepaalde regels:

- **2a. Hou evenement alleen op het strand (en niet in de duinen).**
- 2b. Hou het evenement tussen 1 maart en 1 november.**
- 2c. Laat het evenement niet langer duren dan 3 maanden.**
- 2d. Wilt u een constructie zoals een kraam of bord op het strand neerzetten? Houd dan minimaal 2 meter afstand van de duinvoet.**
- 2e. De vloer van een tijdelijke constructie zoals een kraam is maximaal 20 m² groot.**
- 2f. Graaf het strand niet af.**
- 2g. Laat geen auto's of motoren toe op het strand tijdens het evenement.**

Er mag geen schade ontstaan aan het strand. Er ontstaat geen schade doordat de evenementen kort duren. En doordat mensen alleen lopen, fietsen of zwemmen op het strand. Een motorwedstrijd mag dus niet. Auto's en bestelwagens mogen wel op het strand komen voor het brengen van bijvoorbeeld kramen, eten en drinken.

Op de tekening hieronder ziet u op welk deel van het strand u een evenement mag organiseren.

Paragraaf 4.2.15. Grondmechanisch onderzoek en proefsleuven

Hoe weet u wat mag? Hieronder leest u de uitleg over regels voor bodemonderzoek. Let op: kijk eerst goed waar u het onderzoek wilt doen, en welke sets met regels daarbij horen. Soms moet u zich houden aan 2 sets regels. Bijvoorbeeld de regels voor bodemonderzoek in een watergang, én de regels voor bodemonderzoek bij een dijk of kade.

Artikel 4.34 Uitvoeren grondmechanisch onderzoek

Lid 2: bodemonderzoek doen in een watergang

Wilt u bodemonderzoek doen in een watergang? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Daarnaast gelden bepaalde regels:

- **2a. Meteen na het onderzoek haalt u alle gereedschappen en materialen die u gebruikte, weer weg.**
- **2b. De gaten die u heeft gemaakt, maakt u weer dicht.**
Het water moet goed kunnen blijven doorstromen. In de bodem boren of monsters nemen is meestal niet schadelijk voor een watergang. Je boort in de bodem en haalt de boor er weer uit. Ruim wel het gebruikte gereedschap na afloop op. Anders vervuult het water.

Lid 3: bodemonderzoek doen in een dijk of kade

Wilt u bodemonderzoek doen in een dijk of kade? Dan moet u daarvoor een melding doen bij Delfland. Dan moet u zich houden aan alle regels over het doen van bodemonderzoek in een watergang. Daarnaast gelden ook de regels hieronder.

- **3a. Lig op de dijk of kade geen openbare weg? Gebruik dan materieel van maximaal 3,5 ton.**
De dijk of kade kan inzakken als u te zware machines en voertuigen gebruikt.
- **3b. Haal peilbuizen meteen weg als u klaar bent met meten.**
Laat u peilbuizen te lang zitten, dan komen er gaten in de dijk of kade.
- **3c. Maak gaten meteen waterdicht met bentoniet of zwelkleikorrels.**
Als u gaten in de dijk of kade niet meteen dicht maakt, kan er water doorheen komen.

HOOFDSTUK 5 WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN GRONDWATER

De regels in hoofdstuk vijf zijn een samenvoeging van regels uit de Keur Delfland, de bruidsschat en de invulling van instructieregels uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. De term wateronttrekkingsactiviteit is afkomstig uit de Omgevingswet.

AFDELING 5.1 ALGEMEEN

Artikel 5.1 Omgevingsvergunningplicht

Voor een aantal categorieën van onttrekking en infiltratie is, op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (artikel 16.3), gedeputeerde staten bevoegd gezag. Deze categorieën zijn dan ook niet vergunningplichtig op grond van de verordening. Dit is tot uitdrukking gebracht in het tweede lid. De regels hiervoor staan in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Artikel 5.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

Voor sommige activiteiten als bedoeld in dit hoofdstuk mogen zonder vergunning worden uitgevoerd. Let erop dat voor die activiteiten ook artikel 3.5 – 3.9 gelden. Zo mag Delfland de

activiteit stoppen. Ook moet de activiteit voldoen aan sommige regels die in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan. Meer uitleg is te vinden bij artikel 3.5 – 3.9.

Artikel 5.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

De (ten opzichte van die in hoofdstuk 3 aanvullende) aanvraagvereisten voor een omgevingsvergunning zijn overgenomen uit de bruidsschat (artikel 3.2).

Artikel 5.4 Beoordelingsregel onttrekken grondwater (met of zonder infiltratie)

Grondwater is onderdeel van het watersysteem en kan verschillende functies hebben. Het kan bijvoorbeeld gebruikt worden voor de bereiding van drinkwater, als irrigatiewater of voor de opslag van warmte of kou. Daarnaast kan grondwater beperkend of noodzakelijk zijn voor het gebruik van de grond erboven in verband met de draagkracht voor bouwwerken. Om te voorkomen dat de functie van grondwater onbedoeld genegeerd wordt, is in dit artikel bepaald dat Delfland bij de beoordeling van een vergunningaanvraag rekening houdt met de gevolgen die de wateronttrekkingsactiviteit kan hebben voor de dragende functie van het watersysteem. Het bieden van een dragende functie aan bouwwerken is immers een functie van de bodem en daarmee ook van het grondwater.

Voor uitleg van het begrip 'dragende functie' wordt verwezen naar: Nota van Toelichting Bkl, Staatsblad 2018, 292 pag. 870. Voor meer uitleg over de woorden 'in acht nemen' wordt verwezen naar de toelichting op artikel 4.4. Dit artikel is overgenomen uit de bruidsschat (artikel 3.3).

Artikel 5.5 Beoordelingsregels infiltratie water in samenhang met onttrekken grondwater

Deze beoordelingsregels waaraan een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt getoetst zijn overgenomen uit de bruidsschat (artikelen 3.3 en 3.5).

Delfland stelt eisen aan gewasbestrijdingsmiddelen bij infiltraties die niet in de bijlage XIX Bkl staan zoals genoemd in dit artikel. Dit zijn gewasbestrijdingsmiddelen die worden aangetroffen in condenswater dat van de kassen komt. Als tuinders hemelwater willen infiltreren voldoen zij aan deze eisen door condenswater niet te vermengen met in bassins opgevangen hemelwater. Om ervoor te zorgen dat Delfland vergunningaanvragen kan beoordelen op deze middelen is het nieuwe sub a opgenomen in artikel 5.5.

Artikel 5.6 Beoordelingsregel onttrekken grondwater of infiltratie in samenhang met onttrekken grondwater bij verontreiniging van de bodem

Deze beoordelingsregel behelst in feite een categorisch verbod op vergunningverlening voor permanente wateronttrekkingsactiviteiten in grondwaterbeschermingsgebieden, anders dan voor de in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), en is een uitvloeisel van een daartoe strekkende instructieregel in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Artikel 5.7 Vergunningvoorschriften

Artikel 5.7 is overgenomen uit de bruidsschat (art. 3.4). Het eerste lid artikel noemt twee voorschriften die in elk geval aan een omgevingsvergunning kunnen worden verbonden. Het artikellid is in zoverre een (niet-limitatieve) concretisering van het bepaalde in artikel 3.4 van de bruidsschat. Het tweede lid schrijft voor het in dat lid genoemde geval voor welke voorwaarden aan een omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

AFDELING 5.2 OMGEVINGVERGUNNINGVRIJE WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN

In deze afdeling staan de regels voor activiteiten die u zonder vergunning mag doen. De woorden 'binnen een grondwateronttrekkingsgebied' hebben in deze afdeling de volgende betekenis: als het daadwerkelijk te onttrekken grondwater, of een deel daarvan, redelijkerwijs afkomstig is uit een grondwaterlichaam dat binnen de geometrische grenzen van een grondwaterbeschermingsgebied is gelegen.

Aan het woord 'permanent' kan in deze afdeling de volgende betekenis worden gegeven: de onttrekking heeft een voortdurend en feitelijk onafgebroken karakter en bij aanvang is geen einddatum bekend. Met 'feitelijk onafgebroken' wordt bedoeld dat onttrekking voortdurend is behoudens korte onderbrekingen, bijvoorbeeld vanwege onderhoud, storing of calamiteiten(oefening) of anderszins het kortstondig uitblijven van de behoefte tot onttrekking. Het woord permanent is ontleend aan de instructieregel in artikel 7.93 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

De artikelen 5.8 tot en met 5.17 regelen welke wateronttrekkingsactiviteiten, indien voldaan wordt aan de daaraan gestelde voorwaarden, zijn uitgezonderd van de omgevingsvergunningplicht. De artikelen zijn ontleend aan de Algemene regels behorende bij de Keur. De meldplichten zijn mede gebaseerd op een daartoe strekkende instructieregel in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

In de artikelen 5.8 tot en met 5.17 zijn bepalingen opgenomen die een maximaal aantal kubieke meter water per jaar behelzen. Hiermee is tot uitdrukking gebracht dat een initiatiefnemer, althans drijver van een inrichting, niet meer dan dat maximum grondwater per kalenderjaar mag onttrekken zonder omgevingsvergunning. Het staat de initiatiefnemer vrij om meerdere malen een melding te doen die voldoet aan de voorwaarden, mits het cumulatieve aantal kubieke meters in die meldingen niet het betreffende maximum overschrijden. Een dergelijk maximum geldt per inrichting. Indien meerdere rechtspersonen een aandeel hebben in het drijven van een bepaalde inrichting, althans daaraan zijn gerelateerd, kunnen zij dus niet ieder een melding doen waardoor het maximum feitelijk wordt overschreden. Voor de betekenis van de term inrichting kan worden aangesloten bij de Wet Milieubeheer.

Artikel 5.8 Onttrekken grondwater voor alle toepassingen

De kleine grondwateronttrekkingen zoals bedoeld in dit artikel hebben weinig of geen schadelijke gevolgen voor het grondwater en de omgeving. Een belangrijke voorwaarde is dat het grondwater niet uit een grondwaterbeschermingsgebied komt.

Let op: bij grote ondergrondse pompen met een waterdichte vloer kan er toch ongeveer 0,01 – 0,10 mm per dag water lekken. Indien dit water wordt weggepompt wordt dat niet gezien als een grondwateronttrekking.

Artikel 5.9 Onttrekken grondwater voor drooghouden van (bouw)put, grondsanering, of kabel- of leidingsleuf

Indien een onttrekking voldoet aan het bepaalde in artikel 5.8 en tevens aan het bepaalde in één van de artikelen 5.9 – 5.17, is die onttrekking reeds vergunningvrij op grond van artikel 5.8. Er hoeft dan met andere woorden geen melding te worden gedaan.

Artikel 5.10 Onttrekken grondwater voor beregening voor agrarische activiteiten

Zie toelichting op artikel 5.9.

Artikel 5.11 Onttrekken grondwater voor beregening voor andere dan agrarische activiteiten

Zie toelichting op artikel 5.9.

Artikel 5.12 Onttrekken grondwater voor testen brandblusvoorziening

Zie toelichting op artikel 5.9.

Artikel 5.13 Onttrekken grondwater voor blussen van brand

Zie toelichting op artikel 5.9.

Artikel 5.14 Onttrekken grondwater voor grondwatersanering

Zie toelichting op artikel 5.9.

Artikel 5.15 Onttrekken grondwater voor proefonttrekkingen

Zie toelichting op artikel 5.9.

Artikel 5.16 Onttrekken grondwater voor industrieel gebruik

Indien een onttrekking voldoet aan het bepaalde in artikel 5.8 en tevens aan het bepaalde in één van de artikelen 5.9 – 5.17, is die onttrekking reeds vergunningvrij op grond van artikel 5.8. Er hoeft dan met andere woorden geen melding te worden gedaan.

Dit artikel bepaalt dat onder de genoemde voorwaarden geen vergunningplicht geldt voor onttrekkingen voor industrieel gebruik. Deze term heeft hier dezelfde betekenis als een industriële toepassing. Voor de uitleg van de term industriële toepassing wordt aangesloten bij de betekenis die deze term had in de Waterwet. Het gaat dus niet alleen om hoogwaardige toepassingen (zoals de productie van voedingsmiddelen) maar ook om laagwaardige toepassingen zoals het gebruik als koelwater. Wateronttrekkingsactiviteiten die niet onder industriële toepassing vallen (ook al vinden ze plaats binnen een industrieel bedrijf) zijn onder andere onttrekkingen voor bouwputten, beregening, grond(water)sanering en ontwatering. De term openbare drinkwatervoorziening sluit aan bij de terminologie van de Drinkwaterwet.

In het tweede lid is een restrictie opgenomen over de omvang van de onttrekking in totaal per kalenderjaar. Hiermee is tot uitdrukking gebracht dat een initiatiefnemer, althans drijver van een inrichting, niet meer dan 100.000 m³ grondwater per kalenderjaar mag onttrekken zonder omgevingsvergunning. Het staat de initiatiefnemer vrij om meerdere keren een melding te doen die voldoet aan de voorwaarden, mits het cumulatieve aantal kubieke meters niet het genoemde maximum overschrijden.

Artikel 5.18 Algemene voorschriften grondwateronttrekkingen

Indien een onttrekking voldoet aan het bepaalde in artikel 5.8 en tevens aan het bepaalde in één van de artikelen 5.9 – 5.17, is die onttrekking reeds vergunningvrij op grond van artikel 5.8. Er hoeft dan met andere woorden geen melding te worden gedaan.

Als u grondwater onttrekt volgens artikel 5.8 t/m 5.17, dan moet tevens aan het bepaalde in dit artikel worden voldaan.

In het tweede lid is geregeld dat de maatregelen die voortvloeien uit de voorschriften in het eerste lid ook gelden voor het geval er een retournering plaatsvindt van het water in de bodem. Vanzelfsprekend dienen die voorschriften uit het eerste lid zodanig te worden gelezen dat zij betrekking hebben op het retourneren in plaats van onttrekken.

Artikel 5.19 Indieningsvereisten eenvoudige melding

Een aantal activiteiten waarvoor geen vergunning nodig is moet bij Delfland worden gemeld. Afhankelijk van het doel en de grootte van de onttrekking moet een eenvoudige of een uitgebreide melding worden gedaan. In artikel 5.8 t/m 5.17 staat voor welke activiteiten een melding moet worden gedaan en welk type melding dit dan is. Artikel 3.6 omvat enkele algemene regels over meldingen.

Artikel 5.20 Indieningsvereisten uitgebreide melding

Zie toelichting op artikel 5.19.

AFDELING 5.3 MEET- EN REGISTRATIEVERPLICHTING

Artikel 5.21 Meetverplichting onttrekken grondwater en infiltratie water

In sommige gevallen geldt de meetverplichting. De meet- en registratieverplichtingen zijn ontleend aan de bruidsschat (artikel 3.5) en de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

HOOFDSTUK 6 WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAAM

De term wateronttrekkingsactiviteit is afkomstig uit de Omgevingswet.

Artikel 6.1 Omgevingsvergunningplicht

De Keur Delfland kende reeds een vergunningplicht voor het onttrekken van oppervlaktewater. Die vergunningplicht wordt in de verordening voortgezet.

Artikel 6.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

De (enige) uitzondering op de vergunningplicht is ontleend aan de Algemene regels behorende bij de Keur.

Artikel 6.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

De aanvraagvereisten voor een omgevingsvergunning zijn overgenomen uit de bruidsschat (artikel 3.6). Dit artikel is een aanvulling op artikel 3.2 die alleen geldt voor de activiteiten in dit hoofdstuk.

Artikel 6.4 Beoordelingsregels onttrekking oppervlaktewater

De betekenis van de woorden 'in acht genomen' en 'rekening houden met' is opgenomen in de toelichting op artikel 4.4.

Artikel 6.5 Omgevingsvergunningvrije onttrekking oppervlaktewater

De (enige) uitzondering op de vergunningplicht is ontleend aan de Algemene regels behorende bij de Keur.

HOOFDSTUK 7 LOZINGSACTIVITEITEN OP EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM

AFDELING 7.1 ALGEMEEN

Artikel 7.1 Specifieke zorgplicht

Dit artikel bevat een specifieke zorgplicht voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam en lozingsactiviteiten op een zuiveringstechnisch werk. De formulering van deze specifieke zorgplicht is gelijk aan die van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het eerste lid bevat de omschrijving van de zorg die iedereen die een lozingsactiviteit verricht moet betrachten. Het tweede lid bevat een nadere uitwerking van de elementen die in ieder geval tot die zorg behoren. De specifieke zorgplicht van dit artikel geldt naast de meer uitgewerkte artikelen over lozingsactiviteiten in de paragrafen in afdeling 7.2. De specifieke zorgplicht treedt dus (anders dan de algemene zorgplicht van de Omgevingswet) niet terug als er meer uitgewerkte regels zijn gesteld. De specifieke zorgplicht geldt ook voor lozingsactiviteiten waarvoor een omgevingsvergunning op grond van afdeling 2.19 is vereist. Dit sluit aan op de keuze die het Rijk heeft gemaakt over de werking van de specifieke zorgplichten van het Bal. De specifieke zorgplicht fungeert zoals een basisnorm voor alle lozingsactiviteiten die onder de reikwijdte van dit hoofdstuk vallen. De algemene regels van de afdelingen 2.2 en verder en de voorschriften die aan een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit worden verbonden, zijn een nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht voor een concrete lozingsactiviteit. Die algemene regels en vergunningvoorschriften moeten steeds passen binnen de oogmerken (doelen) van artikel 1.2 (waarnaar in het eerste lid van dit artikel wordt verwezen) en de strekking die in het tweede lid van dit artikel is opgenomen. Deze brede werking van de specifieke zorgplicht maakt het mogelijk om maatregelen, die voor zich spreken en die ieder redelijk denkend mens zal nemen, niet uit te schrijven in de algemene regels van dit hoofdstuk en in vergunningvoorschriften. De specifieke zorgplicht waarborgt dat zulke vanzelfsprekende maatregelen worden genomen. Deze specifieke zorgplicht is de opvolger van de zorgplichten die in artikel 2.1 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer, artikel 2.1 van het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen en artikel 4 van het voormalige Besluit lozing afvalwater huishoudens waren opgenomen.

Tegen een overtreding van de specifieke zorgplicht kan handhavend worden opgetreden. Handhavend optreden ligt voor de hand bij evidente overtredingen van de specifieke zorgplicht. Daarvan is sprake in situaties waarin het handelen of nalaten van degene die de activiteit verricht onmiskenbaar in strijd is met de specifieke zorgplicht. Er kunnen ook situaties aan de orde zijn waarin niet direct duidelijk is of van onmiskenbare strijd sprake is. Het bevoegd gezag zal dan een keuze moeten maken tussen een handhavingstraject of het eerst verduidelijken wat de specifieke zorgplicht inhoudt. Die verduidelijking kan in de vorm van het stellen van een maatwerkvoorschrift maar dat hoeft niet. Ook wanneer het bevoegd gezag degene die de activiteit verricht mondeling of schriftelijk informeert over wat er in een concreet geval onder de specifieke zorgplicht moet worden verstaan, is het voor diegene na ontvangst van die informatie duidelijk wat er verwacht wordt. Als daar geen gevolg aan wordt gegeven, is er sprake van onmiskenbare strijd met de specifieke zorgplicht. Een uitgebreidere uiteenzetting van de mogelijkheden om handhavend op te treden tegen overtredingen van de specifieke zorgplicht is opgenomen in de nota van toelichting bij het Bal. (Stb. 2018, 293, p. 526-527).

Artikel 7.2 Omgevingsvergunningplicht

Het eerste lid bepaalt dat niet mag worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam zonder vergunning. Het tweede lid bevat uitzonderingen het verbod in het eerste lid. Kort gezegd zijn de gevallen onder a en b in principe geregeld en het bepaalde onder c sluit uit dat de werking van gemalen en andere activiteiten van Delfland met betrekking tot peilbeheer dan wel het bevorderingen van de waterkwaliteit onderhevig is aan een vergunningplicht als bedoeld in dit artikel.

Artikel 7.3 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

Voor bepaalde activiteiten geldt de vergunningplicht van artikel 7.2 niet. In artikel 7.8 tot en met 7.57 staan activiteiten die zonder vergunning zijn toegestaan, mits wordt voldaan aan de regels in die artikelen. Voor het lozen van water gelden enkele aanvullende regels. Deze regels worden hieronder uitgelegd.

Water lozen in een watergang komt vaak voor. Meestal gaat het om regenwater van woningen, bedrijven of tuinbouwkassen. Er mag geen wateroverlast voor de omgeving zijn. Daarom mag er niet teveel water worden geloosd en niet binnen hetzelfde peilgebied. Anders kan het waterpeil te hoog worden.

Delfland kan op grond van artikel 3.6 maatwerkvoorschriften stellen. Ook moet de activiteit voldoen aan sommige regels die in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan (zie artikel 3.9).

Artikel 7.4 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

Naast de aanvraagvereisten in artikel 3.2 gelden voor een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in dit hoofdstuk aanvullende vereisten.

Artikel 7.5 Beoordelingsregels

De betekenis van de woorden 'in acht genomen' en 'rekening houden met' is opgenomen in de toelichting op artikel 4.4.

Voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of op een zuiveringstechnisch werk zijn de beoordelingsregels van het Bkl van overeenkomstige toepassing. Dat sluit aan op de situatie die gold voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 7.6 Bepalen beste beschikbare technieken

Dit artikel geeft een nadere duiding aan het criterium genoemd in artikel 7.5, eerste lid, aanhef en onder d.

Artikel 7.7 Beoordelingsregel Seveso-inrichting

In het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) zijn regels opgenomen over het exploiteren van een Seveso-inrichting. In aanvulling daarop bepaalt deze waterschapsverordening dat een Seveso-inrichting geen negatief effect mag hebben op een Natura 2000-gebied. Doel hiervan is voorkomen dat de kwaliteit van het Natura 2000-gebied niet aangetast wordt.

AFDELING 7.2 OMGEVINGSVERGUNNINGVRIJE LOZINGEN

Naast de regels genoemd in deze afdeling, moet de activiteit ook voldoen aan het bepaalde in artikel 3.9.

Paragraaf 7.2.1 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering

Artikel 7.8 Lozen van grondwater bij saneringen

Afvalwater afkomstig van het saneren van de bodem of het grondwater (of een aan een grondwatersanering voorafgaand onderzoek) is qua biologische afbreekbaarheid niet vergelijkbaar met huishoudelijk afvalwater. In lijn met de voorkeursvolgorde voor het omgaan met afvalwater, opgenomen in artikel 10.29a van de Wet milieubeheer, heeft het de voorkeur om dit afvalwater na zuivering lokaal terug te brengen in het milieu en niet af te voeren naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) via het openbare vuilwaterriool. Daarom is in dit artikel het lozen op een oppervlaktewaterlichaam toegestaan. Deze afdeling geldt ook voor lozingen afkomstig van milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in hoofdstuk 3 van het Bal. In dat geval zijn de regels van deze afdeling maatwerkregels op grond van artikel 2.12 van dat besluit.

Bij het saneren kunnen, naast het positieve milieueffect dat de sanering heeft, ook nadelige gevolgen optreden. Om de nadelige gevolgen voor de oppervlaktewaterkwaliteit van bij het saneren vrijkomend afvalwater te beperken, zijn in dit artikel emissiegrenswaarden opgenomen voor het lozen daarvan. Vaak wordt dit water ter plaatse gezuiverd. Het afvalwater wordt vervolgens in het oppervlaktewater geloosd.

Voor lozingen in het oppervlaktewater zijn emissiegrenswaarden geformuleerd voor oppervlaktewateren die voor lozingen geen bijzondere bescherming nodig hebben, en wateren waarbij een bijzondere bescherming wel aan de orde kan zijn. De emissiegrenswaarden zijn overgenomen uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen lozingen op aangewezen oppervlaktewaterlichamen en niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen. De aangewezen oppervlaktewaterlichamen, die een grotere omvang hebben en daardoor minder kwetsbaar zijn voor lozingen, zijn opgenomen in bijlage 3 bij deze verordening.

In het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen was ook bepaald dat het afvalwater doelmatig moest kunnen worden bemonsterd. Die regel is nu opgenomen in de specifieke zorgplicht in dit hoofdstuk.

Artikel 7.9 Lozen van grondwater bij ontwatering

Grondwater bij ontwatering is de algemene term voor grondwater dat vrijkomt bij bijvoorbeeld bronneringen en water uit drainagebuizen. Dit kunnen kleinschalige activiteiten betreffen die bijvoorbeeld na een paar uur zijn afgerond, maar ook grootschalige projecten (vooral in de bouw) die jaren kunnen duren en waar zeer grote hoeveelheden grondwater worden weggepompt. De regeling voor het lozen van grondwater heeft de voorkeursvolgorde voor het beheer van afvalwater (artikel 10.29a van de Wet milieubeheer) als uitgangspunt. Over het algemeen kan het grondwater dat lokaal bij ontwatering vrijkomt zonder problemen lokaal in het milieu teruggebracht worden. Maar het is niet uitgesloten dat afhankelijk van de locatie waar het vrijkomt grondwater in enige mate verontreinigd kan zijn of van nature stoffen bevat, waarvan de lozing bezwaarlijk kan zijn. Veelal is dit lokaal bekend uit gegevens bij het bedrijf zelf of bij de overheid. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van degene die loost om het waterschap te informeren over de bekende gegevens over de samenstelling en

eventuele verontreiniging van het grondwater. Dit is met name van belang daar waar de samenstelling van het grondwater afwijkt van de in het gebied voorkomende grondwaterkwaliteit. Bij twijfel over de vraag of hiervan sprake zou kunnen zijn is het raadzaam om contact op te nemen met het waterschap om na te gaan of er in een bepaald gebied nog stoffen in de bodem aanwezig zijn, waarvan lozing tot problemen zou kunnen leiden.

In dit artikel is een emissiegrenswaarde voor onopgeloste bestanddelen opgenomen. Het beperken van visuele verontreiniging valt onder de specifieke zorgplicht en is daarom niet uitgeschreven in dit artikel.

Dit artikel is niet van toepassing op lozingen van grondwater bij wonen, omdat het voormalige Besluit lozing afvalwater huishoudens geen specifieke eisen bevatte voor deze lozingen. Voor wonen wordt daarom volstaan met de specifieke zorgplicht van dit hoofdstuk.

Artikel 7.10 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren als er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren, conserveren en ontsluiten. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in deze afdeling emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage 1 bij deze verordening.

Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN 6600-1 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse. Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

Artikel 7.11 Melding

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing gegevens en bescheiden te verstrekken aan het bevoegd gezag. Daarbij wordt informatie verstrekt over de aard en omvang van de lozing, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de hoeveelheid te lozen water wordt aangepast.

De plicht om het bevoegd gezag te informeren geldt niet voor lozingen bij ontwatering (bijvoorbeeld bronbemalingen) die minder dan 48 uur duren, of bij lozingen vanuit huishoudens. Voor lozingen bij ontwatering met een duur tussen 48 uur en 8 weken geldt een afwijkende termijn voor het verstrekken van gegevens en bescheiden: ten minste 5 werkdagen voor de start van de lozingsactiviteit wordt het bevoegd gezag geïnformeerd in plaats van 4 weken.

Paragraaf 7.2.2 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening

Artikel 7.12 Lozen van afvloeiend hemelwater

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een verplichte bodembeschermende voorziening. Het gaat met name om afvloeiend hemelwater van daken en van verhardingen, waar geen bodembedreigende activiteiten plaatsvinden. Dit artikel is wel van toepassing op afvloeiend hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen die vrijwillig zijn aangebracht. Onder afvloeiend hemelwater wordt niet verstaan het hemelwater van een kas als bedoeld in paragraaf 4.78 van het Bal of drainagewater als bedoeld in paragraaf 4.77 van dat besluit.

De regeling voor het lozen van afvloeiend hemelwater heeft de voorkeursvolgorde voor het beheer van afvalwater (artikel 10.29a van de Wet milieubeheer) als uitgangspunt. Over het algemeen kan afvloeiend hemelwater zonder problemen lokaal in het milieu teruggebracht worden. De beheerder van het terrein of oppervlak waar het hemelwater is neergekomen is verantwoordelijk voor het nemen van deze preventieve maatregelen en kan vervolgens op grond van de specifieke zorgplicht (artikel 7.1) worden aangesproken op het nemen daarvan. De maatregelen kunnen bijvoorbeeld inhouden het schoonhouden van het terrein, het dusdanig omgaan met milieugevaarlijke stoffen dat verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen, het bij de keuze van materialen die aan hemelwater zijn blootgesteld rekening houden met het feit dat bij contact van hemelwater met deze materialen verontreinigende stoffen in het hemelwater kunnen geraken (uitloging), of een zodanige wijze van onkruidbestrijding dat onnodige verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen. In deze verordening is ervoor gekozen deze preventieve maatregelen niet in concrete voorschriften te vertalen.

In het tweede lid is het lozen van afvloeiend hemelwater vanaf rijkswegen en provinciale wegen buiten de bebouwde kom geregeld. Tot die wegen behoren eveneens de daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken, en overig openbaar gebied. In het verleden is veel onderzoek verricht naar verontreinigingen in afvloeiend hemelwater van wegen en overige openbare ruimte. Afhankelijk van de intensiteit van het verkeer kan het in meer of mindere mate verontreinigd zijn met straatvuil, waarin PAK's, zware metalen of minerale olie voorkomen. Buiten de bebouwde kom is het lozen van afvloeiend hemelwater vanaf rijkswegen en provinciale wegen in een gemeentelijk rioolstelsel veelal niet mogelijk, omdat daar geen rioolstelsels of rioolstelsels, die niet bestemd zijn voor afvoer van regenwater, zijn aangelegd. Dit afvloeiend hemelwater vloeit buiten de bebouwde kom meestal af naar de bodem of een eventueel aanwezig oppervlaktewaterlichaam. Hemelwater afkomstig van rijkswegen en provinciale wegen wordt buiten de bebouwde kom bij voorkeur geloosd op de bodem. De regels hierover staan in het omgevingsplan. Als lozen in de bodem niet (of niet volledig) mogelijk is, kan lozing (deels) plaatsvinden in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam. Als laatste mogelijkheid is het lozen in een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam aangegeven. Dit is alleen toegestaan wanneer het lozen via een andere route niet mogelijk is.

Artikel 7.13 Melding

Lozingen van afstromend hemelwater vormen in het algemeen geen risico voor de oppervlaktewaterkwaliteit. Het is daarom niet nodig om voorafgaand aan de start of wijziging van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Alleen wanneer er een rijksweg of provinciale

weg en daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken worden aangelegd of gewijzigd, moet het bevoegd gezag tijdig, ten minste zes maanden voor de voorgenomen aanleg of wijziging, op de hoogte worden gesteld. Het bevoegd gezag kan dan samen met de wegbeheerder bekijken wat de gewenste wijze van verwerking van het afstromende regenwater is.

Paragraaf 7.2.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater

Artikel 7.14 Lozen van huishoudelijk afvalwater

In de praktijk vinden de meeste lozingen van huishoudelijk afvalwater plaats in het vuilwaterriool. Voor een beperkt aantal situaties waar geen aansluiting op het vuilwaterriool of een zuiveringstechnisch werk mogelijk is, is lozen op een oppervlaktewaterlichaam toegestaan. Dit is toegestaan buiten de bebouwde kom of binnen de bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater wordt geloosd met een vervuilingswaarde van minder dan 2.000 inwonerequivalenten. Deze afdeling geldt ook voor lozingen afkomstig van milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in hoofdstuk 3 van het Bal. In dat geval zijn de regels van deze afdeling maatwerkregels op grond van artikel 2.12 van dat besluit.

Binnen de in het eerste lid aangegeven afstanden tot de riolering in combinatie met het aantal inwonerequivalenten dat geloosd wordt, is het verboden direct in het oppervlaktewater te lozen. Aansluiting op de riolering ligt dan voor de hand. Buiten deze afstandsgrenzen moet het huishoudelijk afvalwater gezuiverd worden voordat het geloosd mag worden in het oppervlaktewater.

De afstanden in dit artikel zijn de afstanden van het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk tot de kadastrale grens van het perceel waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt. Voor een aantal lozingen van huishoudelijk afvalwater die al voor 1 maart 1997 plaatsvonden werd op grond van de toen geldende wetgeving de afstand bepaald tot het gedeelte van het gebouw dat het dichtst bij het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk was gelegen. Voor deze lozingen geldt overgangsrecht. Dit overgangsrecht is ongewijzigd overgenomen uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer, het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen en de daaraan voorafgaande besluiten: het voormalige Lozingenbesluit bodembescherming en het voormalige Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater.

In sommige gevallen is hemelsbreed de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool minder dan genoemd in het eerste lid, maar is het in de praktijk niet mogelijk daar een afvoerleiding aan te leggen. Bijvoorbeeld omdat dan een watergang gekruist of een dijk doorboord moet worden. Daarvoor is in het tweede lid, onderdeel b, opgenomen dat de afstand berekend moet worden langs de lijn waar in de praktijk een afvoerleiding aangelegd kan worden.

De eisen aan lozingen van huishoudelijk afvalwater gelden niet voor spoorvoertuigen en voor militaire oefeningen op militaire terreinen. De voorzieningen voor de opvang van huishoudelijk afvalwater bij spoorvoertuigen kunnen via de spoorwegwetgeving worden geregeld. Bij militaire oefeningen is de plaatsing van IBA's redelijkerwijs niet mogelijk.

Artikel 7.15 Zuiveringsvoorziening huishoudelijk afvalwater

In de situaties dat niet wordt aangesloten op de riolering maar direct wordt geloosd in het oppervlaktewater worden met dit artikel lozingseisen in de vorm van emissiegrenswaarden gesteld. Hierbij wordt voor lozingen in het oppervlaktewater een onderscheid gemaakt tussen

lozingen in aangewezen wateren (wateren die geen bijzondere bescherming behoeven) en niet-aangewezen wateren (wateren die wel bijzondere bescherming behoeven). De lijst van aangewezen wateren is opgenomen in bijlage 3 bij deze verordening. Aan de hier gestelde lozingseisen ligt het CIW-rapport 'Individuele Behandeling van Afvalwater, IBA-systemen' van januari 1999 ten grondslag. De voorwaarden die aan de beperkte directe lozingen in het oppervlaktewater van huishoudelijk afvalwater worden gesteld, komen in grote lijnen overeen met de hieraan voorafgaande voorwaarden op grond van het voormalige Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater. Voor beperkte lozingen van huishoudelijk afvalwater kan de lozer er, in afwijking van de emissiegrenswaarden op grond van tabel 2.3, voor kiezen te lozen via een septic tank. Deze voorziening is geschikt voor lozingen tot en met 5 inwonerequivalenten. Vandaar dat in het derde lid van dit artikel is aangegeven dat lozingen van huishoudelijk afvalwater van minder dan 6 inwonerequivalenten via zo'n voorziening geloozd mogen worden. Deze voorwaarden komen overeen met de voorwaarden die voorafgaand aan de inwerkingtreding van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en het voormalige Besluit lozen afvalwater huishoudens golden op grond van de Regeling Wvo septic tank en de Uitvoeringsregeling lozingenbesluit bodembescherming. Oudere voorzieningen die nog steeds zijn afgestemd op de hoeveelheid te lozen afvalwater, mogen ook worden gebruikt. De voor 2009 geplaatste voorzieningen kunnen namelijk niet worden getoetst aan de norm voor het hydraulisch rendement, omdat de in de NEN-EN 12566-1 beschreven beproevingsprocedure niet in het veld toepasbaar is.

Artikel 7.16 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren als er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren en conserveren. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in deze afdeling emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage 1 bij deze verordening.

Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN-EN-ISO 5667-3 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse. Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

Artikel 7.17 Melding

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing gegevens en bescheiden te verstrekken aan het bevoegd gezag. Daarbij wordt informatie verstrekt over de aard en omvang van de lozing, zoals het aantal inwonerequivalenten en de wijze van behandelen van het afvalwater. Eveneens moeten gegevens aan het bevoegd gezag verstrekt worden als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Paragraaf 7.2.4 Lozen van koelwater

Artikel 7.18 Koelwater

Deze afdeling is niet van toepassing op lozingen van koelwater afkomstig van milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in hoofdstuk 3 van het Bal. Bij het opstellen van dat besluit is al beoordeeld bij welke milieubelastende activiteiten koelwater kan vrijkomen. Als dat het geval is, zijn er in dat besluit regels over het lozen van koelwater opgenomen. Maar het lozen van koelwater kan ook plaatsvinden bij bedrijven die niet onder dat besluit vallen. Voor die bedrijven is daarom in dit artikel het lozen van koelwater op een oppervlaktewaterlichaam geregeld. Koelwater kan ook worden geloosd in een hemelwaterriool. De regels daarover staan in het omgevingsplan.

Er mogen aan het koelwater geen chemicaliën (zoals aangroeiwerende middelen of antikalkmiddelen) worden toegevoegd. De maximaal te lozen warmtevracht hangt af van het type oppervlaktewaterlichaam waarop wordt geloosd. De warmtevracht van een koelwaterlozing wordt berekend als het product van het lozingsdebiet en het verschil tussen de lozingstemperatuur en de temperatuur van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam. De warmtecapaciteit van het koelwater is gelijk aan 4.190 kJ per m³ per graad temperatuursverhoging. Anders geformuleerd:

De warmtevracht = $L \times \Delta T \times W$, waarbij

L = lozingsdebiet (m³/s)

ΔT = verschil temperatuur koelwater en temperatuur ontvangend oppervlaktewater in graden Celsius.

W = warmtecapaciteit van het koelwater = 4.190 kJ/m³ per graad temperatuurstijging. Voor het lozen van koelwater met een hogere warmtevracht, of voor het toedienen van chemicaliën, is een maatwerkvoorschrift vereist.

Artikel 7.19 Melding

Dit artikel verplicht om ten minste vier weken voor de start van de lozing aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden te verstrekken. Daarbij wordt informatie verschaft over de maximale warmtevracht. Aan het bevoegd gezag moeten eveneens gegevens en bescheiden worden overlegd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Paragraaf 7.2.5 Lozen bij reinigen, conserveren, bouwen, renoveren of slopen van bouwwerken

Artikel 7.20 Bij reinigen en conserveren geen afvalwater lozen

Deze afdeling heeft betrekking op het lozen bij werkzaamheden aan bouwwerken in de buurt van oppervlaktewater. Hierbij kan gedacht worden aan (spoor)bruggen, sluizen, steigers, kadewanden of panden die grenzen aan het oppervlaktewater.

De regels in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer (paragraaf 3.1.6) en het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen (paragraaf 3.5) schreven voor dat bij het reinigen en conserveren maatregelen getroffen dienden te worden om het op het oppervlaktewaterlichaam lozen van stoffen te voorkomen. Deze regels betroffen gedetailleerde instructies waaraan de lozer moest voldoen. Hierdoor mocht slechts afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd bij het afwassen met water en het schoonspuiten met water onder een druk van ten hoogste 200 bar. Voor andere reinigings- en conserveringswerkzaamheden zijn regels gesteld in artikel 7.21.

Artikel 7.21 Werkinstructie bij reinigen en conserveren

Het onderhouden van bouwwerken houdt veelal in dat de bouwwerken van verontreinigingen worden ontdaan, dat roest en oude verflagen worden verwijderd en dat een nieuwe verflaag wordt aangebracht. Bij de werkzaamheden worden reinigings- en/of conserveringstechnieken toegepast en komen stoffen vrij of worden stoffen gebruikt die emissies veroorzaken naar oppervlaktewaterlichaam. Om deze emissies te voorkomen of te beperken zijn milieubeschermende maatregelen nodig. In het algemeen gebeurt dit door het afschermen van de ruimte waarin wordt gewerkt en opvangen en verwerken van vrijkomende stofdeeltjes. Afhankelijk van de omvang en bezwaarlijkheid van de vrijkomende stoffen kunnen met een optimale combinatie van de toegepaste techniek, de te verwijderen of toe te passen materialen en stoffen en de te nemen milieubeschermende maatregelen de nadelige gevolgen voor het milieu beperkt worden.

Voor de reinigings- en conserveringswerkzaamheden moet een werkinstructie opgesteld worden waarin in ieder geval de maatregelen staan die getroffen worden om het lozen te voorkomen of, voor zover dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken. De werkinstructie kan de maatregelen bevatten die onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen worden beschreven, maar het is ook mogelijk om andere maatregelen of technieken te treffen. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6.23 van het Bal.

Artikel 7.22 Werkinstructie bij bouwen, renoveren en slopen

Als bouwwerken worden gesloopt, gerenoveerd of gebouwd is het bijna onvermijdelijk dat vaste delen in het oppervlaktewaterlichaam geraken. Het is daarom van belang dat bij deze werkzaamheden aan bouwwerken, die in de buurt van of boven het oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden, verontreiniging van het oppervlaktewaterlichaam zo veel mogelijk wordt voorkomen. De werkwijze en een zorgvuldige bedrijfsvoering zijn daarbij van doorslaggevend belang. Daarom moet een werkinstructie worden opgesteld waarin naast de werkwijze in ieder geval is aangegeven welke preventieve maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat stoffen in een oppervlaktewaterlichaam terechtkomen. Er moet worden gehandeld conform deze werkinstructie en de daarin genoemde maatregelen moeten worden getroffen.

Artikel 7.23 Beperken stof in het oppervlaktewaterlichaam

Als het bij het reinigen of conserveren nodig is om te werken met een gesloten hulpconstructie en afzuiging, geldt een emissiegrenswaarde voor de hoeveelheid stof die naar de buitenlucht wordt afgevoerd. Deze eis is bedoeld om te voorkomen dat het stof alsnog in het oppervlaktewater terecht kan komen. Als de afstand tot een oppervlaktewaterlichaam zodanig groot is dat een lozing redelijkerwijs niet te verwachten is, geldt dit artikel niet.

Artikel 7.24 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van stof.

Artikel 7.25 Melding

Op grond van dit artikel moeten aan het bevoegd gezag ten minste vier weken voor aanvang van de reinigings- of conserveringswerkzaamheden of de bouw- of sloopwerkzaamheden de in het eerste lid van dit artikel genoemde gegevens en bescheiden verstrekt worden. Daarbij moet de werkinstructie worden toegestuurd. Het derde lid bevat een uitzondering op deze plicht voor periodieke reinigingswerkzaamheden waarbij alleen vuilafzetting wordt verwijderd. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld gevelreiniging.

Paragraaf 7.2.6 Lozen bij opslaan en overslaan van inerte goederen

Artikel 7.26 Inerte goederen

Deze afdeling heeft betrekking op het lozen van stoffen afkomstig van het overslaan van inerte goederen. Inerte goederen zijn goederen die niet bodembedreigend zijn. Inerte goederen geven bij overslag geen significante milieubelasting. Dit artikel geeft aan welke goederen in ieder geval inerte goederen zijn. De opsomming is dus niet uitputtend. Voor alle genoemde goederen geldt wel dat deze niet verontreinigd mogen zijn, bijvoorbeeld met stoffen die het oppervlaktewater kunnen verontreinigen.

Overslaan is te beschouwen als een handeling binnen het transportproces tussen een onderneming en een andere partij (onderneming of particulier). Bij overslaan gaat het om 'het van en naar een transportmiddel verplaatsen van goederen of materialen'. Onder overslaan vallen bijvoorbeeld het lossen, (be)laden, overladen of (over)hevelen van goederen of materialen. De afdeling heeft geen betrekking op 'opslaan'. Het opslaan van goederen is al uitputtend geregeld in het Bal.

Artikel 7.27 Lozen bij opslaan van inerte goederen

Afvalwater dat in contact is geweest met opgeslagen inerte goederen kan worden geloosd in oppervlaktewater. In lijn met de voorkeursvolgorde voor de verwijdering van afvalwater (artikel 10.29a van de Wet milieubeheer) wordt het afvalwater bij voorkeur hergebruikt voordat het wordt geloosd. In het algemeen zal dit (verzameld) afstromend hemelwater, schrob- en spoelwater of water van een nevelgordijn zijn. In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen was bepaald dat de lozing geen visuele verontreiniging mag veroorzaken. Die bepaling keert niet terug, want het voorkomen van visuele verontreiniging is onderdeel van de specifieke zorgplicht van dit hoofdstuk.

Artikel 7.28 Lozen bij overslaan van inerte goederen

Het tweede lid bepaalt dat bij het overslaan van goederen in de buitenlucht zo veel mogelijk wordt voorkomen dat goederen op een oppervlaktewaterlichaam geraken. Zo veel mogelijk moet voorkomen worden dat de goederen (bijvoorbeeld zand of grind op een oever) afvloeien in het oppervlaktewater of met stuiven, morsen, of andere ongewenste routes in het oppervlaktewater terechtkomen.

In het derde lid is een maatregel opgenomen hoe aan het voorschrift in het tweede lid in ieder geval kan worden voldaan bij het laden en lossen van schepen. Bij overslag van schip naar wal (of andersom) betekent dit dat het schip zo dicht mogelijk tegen de wal gelegd moet worden. Aan het tweede lid wordt bij het laden en lossen van schepen in ieder geval voldaan als het schip zo afgemeerd kan worden dat er geen ruimte tussen schip en wal zit. In de praktijk is dat niet altijd 14 haalbaar, en zal er bij overslag een spleet tussen schip en wal ontstaan. In het derde lid is aangegeven dat deze spleet in ieder geval niet groter mag zijn dan 5 meter. Deze maatregel laat overigens onverlet dat degene die de activiteit verricht de spleet zo klein mogelijk moet houden. Een andere maatregel die toegepast kan worden om te voldoen aan het tweede lid is gebruik maken van een ponton of een morsklep.

De maatregelen in het derde lid laten verder onverlet dat degene die de activiteit verricht er alles aan doet om te voorkomen dat goederen in het oppervlaktewater raken. Mocht er

onverhoopt toch een lozing plaatsvinden ondanks dat er alles aan gedaan is om dat te voorkomen, dan is die lozing toegestaan op grond van het eerste lid.

Paragraaf 7.2.7 Lozen bij opslaan of overslaan van andere dan inerte goederen

Artikel 7.29 Lozen bij opslaan van goederen die kunnen uitlogen

Dit artikel heeft betrekking op goederen die bij contact met water kunnen uitlogen. Dit artikel geldt voor lozingen afkomstig van milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in hoofdstuk 3 van het Bal. In dat besluit is geregeld dat het te lozen afvalwater in een vuilwaterriool moet worden geloosd. Voor het doelmatig beheer van afvalwater kan het water ook op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam worden geloosd. Dit artikel is dus een maatwerkregel op het Bal. De verplichte lozingsroute naar het vuilwaterriool kan in deze waterschapsverordening niet worden 'uitgezet'. Daarom is in het omgevingsplan een regel opgenomen die bepaalt dat de verplichte lozingsroute een facultatieve lozingsroute wordt, als in de waterschapsverordening lozen in het oppervlaktewater is toegestaan.

Lozen van afvalwater afkomstig van het opslaan van goederen waaruit stoffen kunnen uitlogen op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam is toegestaan als het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk en ook niet binnen een afstand van 40 meter aangesloten kan worden op een vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk. Als er binnen die afstand wel een vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk aanwezig is, is het niet toegestaan om te lozen op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam. Het ligt dan voor de hand om aan te sluiten op die riolering of zuiveringstechnisch werk. De afstand is de afstand van het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk tot de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt. De aangewezen oppervlaktewaterlichamen zijn opgenomen in bijlage 3 bij deze verordening.

Bij het lozen op een oppervlaktewaterlichaam moet voldaan worden aan de emissiegrenswaarden in de tabel. De emissiegrenswaarden zijn overgenomen uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer.

Niet voor alle goederen zijn alle stoffen in de tabel relevant. Zo zijn bijvoorbeeld voor agribulk alleen het chemisch zuurstofverbruik, onopgeloste stoffen, som van stikstofverbindingen en som van fosforverbindingen van belang.

Artikel 7.30 Meet- en rekenbepalingen

Dit artikel geeft aan welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Dit artikel met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijft niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren als er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren en conserveren. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in artikel 7.29 emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage 1 bij deze verordening.

Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN-EN-ISO 5667-3 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse. 15 Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van

opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

Artikel 7.31 Lozen bij overslaan van niet-inerte goederen

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van stoffen afkomstig van het:

- bedrijfsmatig overslaan van niet-inerte goederen;
- overslaan van zout voor het strooien op wegen;
- overslaan van niet-inerte goederen die vrijkomen bij een werk; en
- overslaan van niet-inerte goederen die nodig zijn in een werk.

Met 'bedrijfsmatig overslaan van niet-inerte goederen' wordt het overslaan bedoeld wat in het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was geregeld voor inrichtingen.

De andere overslaghandelingen (strooizout, niet-inerte goederen die vrijkomen bij of nodig zijn in een werk) hebben betrekking op wat in het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen was geregeld voor het overslaan buiten een inrichting. Bij 'niet-inerte goederen die vrijkomen bij een werk' kan gedacht worden aan het vervangen of aanleggen van een walbeschoeiing in het oppervlaktewater, het aanbrengen of vervangen van kabels in de bodem of oppervlaktewater en andere werkzaamheden in de openbare ruimte. Dit materiaal kan van allerlei aard zijn, zoals beschadigde walbeschoeiing en oude kabels. Ook het nieuwe materiaal kan worden overgeslagen voordat het in het werk wordt aangebracht. In dit geval betreft het dus de nieuwe walbeschoeiing, nieuwe kabels en soortgelijk materiaal die nodig zijn in een werk.

Het tweede lid bepaalt dat bij het overslaan van goederen in de buitenlucht zo veel mogelijk wordt voorkomen dat goederen op een oppervlaktewaterlichaam geraken. Zo veel mogelijk moet voorkomen worden dat de goederen (op bijvoorbeeld een oever) afvloeien in het oppervlaktewater of met stuiven, morsen, of andere ongewenste routes in het oppervlaktewater terechtkomen.

In het derde lid is een maatregel opgenomen hoe aan het voorschrift in het tweede lid in ieder geval kan worden voldaan bij het laden en lossen van schepen. Bij overslag van schip naar wal (of andersom) betekent dit dat het schip zo dicht mogelijk tegen de wal gelegd moet worden. Aan het tweede lid wordt bij het laden en lossen van schepen in ieder geval voldaan als het schip zo afgemeerd kan worden dat er geen ruimte tussen schip en wal zit. In de praktijk is dat niet altijd haalbaar, en zal er bij overslag een spleet tussen schip en wal ontstaan. In het derde lid is aangegeven dat deze spleet in ieder geval niet groter mag zijn dan 5 meter. Deze maatregel laat overigens onverlet dat degene die de activiteit verricht de spleet zo klein mogelijk moet houden. Een andere maatregel die toegepast kan worden om te voldoen aan het tweede lid is gebruik maken van een ponton of een morsklep.

De maatregelen in het derde lid laten verder onverlet dat degene die de activiteit verricht er alles aan doet om te voorkomen dat goederen in het oppervlaktewater raken. Mocht er onverhoopt toch een lozing plaatsvinden ondanks dat er alles aan gedaan is om dat te voorkomen, dan is die lozing toegestaan op grond van het eerste lid.

Artikel 7.32 Melding

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing aan het bevoegd gezag bepaalde gegevens en bescheiden te verstrekken. Daarbij wordt informatie verstrekt over de

stoffen die worden opgeslagen of overgeslagen. Opgemerkt wordt dat de term stoffen preciezer is dan de term "goederen". De melder moet met andere woorden kenbaar maken waaruit de materie is opgebouwd of bestaat. Aan het bevoegd gezag moeten eveneens gegevens en bescheiden worden verstrekt als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Paragraaf 7.2.8 Lozen uit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater

Artikel 7.33 Lozen van afvalwater vanuit gemeentelijke rioolstelsels

In dit artikel wordt het lozen van afvalwater vanuit openbare ontwateringsstelsels, openbare hemelwaterstelsels en openbare vuilwaterriolen in oppervlaktewater toegestaan. Voorwaarde daarbij is dat deze stelsels voorkomen op het overzicht van voorzieningen en maatregelen dat is opgenomen in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) als bedoeld in het voormalige artikel 4.22, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Op grond van het overgangsrecht van artikel 4.93 van de Invoeringswet Omgevingswet blijven GRP's van kracht tot het tijdstip waarop de periode verstrijkt waarvoor het plan is vastgesteld, of tot het tijdstip waarop het gemeentebestuur besluit dat het plan vervalt. Bij het vaststellen van het GRP is betrokkenheid van het waterschap voorgeschreven. Gemeente en waterschap bepalen gezamenlijk welke maatregelen aan de riolering het meest doelmatig zijn. Daarbij wordt onder meer gelet op de effecten van lozingen uit de riolering op het ontvangende oppervlaktewaterlichaam. Daarnaast verplichtte het voormalige artikel 3.8 van de Waterwet tot afstemming van taken en bevoegdheden over de afvalwaterketen. Een omgevingsvergunning voor lozen vanuit de riolering is in dat licht overbodig. Ook het nieuwe stelsel gaat uit van samenwerking tussen overheden bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden (zie artikel 2.2 Omgevingswet). De Omgevingswet voorziet in artikel 3.14 in een bevoegdheid voor het college van burgemeester en wethouders om een (facultatief) gemeentelijk rioleringsprogramma vast te stellen. Ongetwijfeld zal het college het waterschap daarbij betrekken. Als het college een rioleringsprogramma heeft vastgesteld, is het lozen vanuit de in dat programma opgenomen voorzieningen daarom eveneens toegestaan. De naam 'rioleringsprogramma' is overigens niet limitatief, de gemeente kan dit programma bijvoorbeeld ook een waterprogramma noemen.

Artikel 7.34 Lozen van huishoudelijk afvalwater vanuit andere systemen

Voor lozingen vanuit 'overheids-IBA's' geldt dezelfde regeling als voor de lozingen vanuit gemeentelijke rioolstelsels. Korthedshalve wordt verwezen naar de toelichting op artikel 7.33.

Paragraaf 7.2.9 Lozen bij ontgravingen en baggerwerkzaamheden en bij werkzaamheden door of namens Delfland op een oppervlaktewaterlichaam

Artikel 7.35 Lozen bij ontgravingen en baggerwerkzaamheden

Dit artikel heeft betrekking op baggerwerkzaamheden en ontgravingen en geldt alleen voor de lozingen bij het baggeren en ontgraven zelf. Dit artikel heeft dus geen betrekking op een eventuele toepassing van de bagger of de opgegraven materie.

Het artikel is niet alleen van toepassing op waterbeheerders die baggerwerkzaamheden en ontgravingen verrichten. Ook als die werkzaamheden door derden worden verricht (zoals de onderhoudsplichtigen), is het artikel van toepassing.

Het artikel bepaalt dat de lozing is toegestaan als die plaatsvindt in hetzelfde oppervlaktewater waar ook het baggeren of ontgraven plaatsvindt.

Artikel 7.36 Werkinstructie bij verontreinigde waterbodem

Bij ontgravingen of baggerwerkzaamheden, waarbij de kwaliteit van de te ontgraven of te baggeren waterbodem in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd', bedoeld in artikel 29, derde lid, onder a, van het Besluit bodemkwaliteit valt, is het gewenst dat het ontgraven of baggeren met een grotere zorgvuldigheid gebeurt dan wanneer de kwaliteit in een andere (minder schadelijke) kwaliteitsklasse valt. De kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' komt overeen met een waterbodem die volgens het oude recht de interventiewaarden overschreed. In dat geval is het opstellen van een werkinstructie verplicht.

Artikel 7.37 Lozen bij werkzaamheden door of namens Delfland

Dit artikel heeft betrekking op lozingen afkomstig van andere werkzaamheden op een oppervlaktewaterlichaam (anders dan ontgravingen of baggerwerkzaamheden) die door of in opdracht van de waterbeheerder plaatsvinden in het kader van oppervlaktewaterbeheer. Bijvoorbeeld het aanleggen van een natuurvriendelijke oever. Het artikel bepaalt dat de lozing is toegestaan zonder verdere voorwaarden. Vanzelfsprekend geldt wel de specifieke zorgplicht.

Artikel 7.38 Lozen van algen en bacteriën

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van algen en bacteriën op een oppervlaktewaterlichaam wat door of in opdracht van de waterbeheerder plaatsvindt in het kader van oppervlaktewaterbeheer. Het artikel bepaalt dat algen en bacteriën afkomstig van een oppervlaktewaterlichaam op een ander oppervlaktewaterlichaam geloosd mogen worden in het kader van oppervlaktewaterbeheer. Daarbij geldt de voorwaarde dat beide oppervlaktewaterlichamen in beheer zijn bij dezelfde waterbeheerder.

Het artikel maakt mogelijk dat de waterbeheerder, in het kader van het oppervlaktewaterbeheer, algen en bacteriën naar eigen inzicht in het eigen beheersgebied kan verplaatsten.

Artikel 7.39 Melding

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing de in het eerste lid genoemde gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag te verstrekken. Aan het bevoegd gezag moeten eveneens gegevens en bescheiden worden overlegd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Paragraaf 7.2.10 Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen

Artikel 7.40 Lozen bij schoonmaken en in gebruik nemen van drinkwaterleidingen

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van afvalwater afkomstig van het schoonmaken en in gebruik nemen van leidingen voor het opslaan, transporteren en distribueren van drinkwater, warm tapwater en huishoudwater.

Bij het schoonmaken van leidingen kan onderscheid gemaakt worden tussen afvalwater afkomstig van leidingen uit het transportnet en afvalwater afkomstig van leidingen uit het

distributienet. Vanuit de productiestations wordt het drinkwater via transportleidingen naar het distributienet gepompt. Het transportnet kenmerkt zich door een grotere leidingdiameter en het geringe aantal vertakkingen en aansluitingen. Het distributienet verdeelt de hoofdstroom naar de vele eindgebruikers en kenmerkt zich door de vele vertakkingen en het verloop van grotere naar kleinere diameters. In grote lijnen zal het schoonmaken van leidingen uit het transportnet lozingen opleveren van 100 m³ of meer, terwijl lozingen van afvalwater afkomstig van distributieleidingen daaronder blijven. Ook op het schoonmaken van de aanvoerleiding heeft dit artikel betrekking.

Tegen lozingen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam bestaat geen bezwaar, voor zover het afvalwater geen chemicaliën zoals desinfecteermiddelen bevat. Een lozing die wel zulke middelen bevat, is alleen mogelijk als het bevoegd gezag daarvoor een maatwerkvoorschrift heeft gesteld.

Paragraaf 7.2.11 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Artikel 7.41 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Calamiteitenoefeningen worden uitgevoerd om bij brand of een andere calamiteit de schade tot een minimum te beperken. Het testen van een brandbestrijdingsinstallatie valt binnen het begrip 'calamiteitenoefening'. Bij calamiteitenoefeningen kan afvalwater vrijkomen. Zo zal een oefening om een brand te bestrijden, gepaard kunnen gaan met het gebruik van grote hoeveelheden bluswater, dat tijdens de oefening in het oppervlaktewater stroomt. Om de gevolgen voor het milieu tot een minimum te beperken, wordt daarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt van oefenblusschuimen die geen slecht-afbreekbare organische fluorverbindingen of andere halogeenverbindingen bevatten. Deze oefenblusschuimen hebben vergelijkbare uitvloeit- 18 eigenschappen als echt blusschuim, maar bevatten niet de schadelijke werkzame stof van blusschuimen.

Om overlap met regels uit het Bal te voorkomen, is een afstemmingsbepaling opgenomen in dit artikel. Het artikel heeft geen betrekking op afvalwater afkomstig van een permanente voorziening voor het oefenen van brandbestrijdingstechnieken als bedoeld in artikel 3.259 van het Bal.

Artikel 7.42 Melding

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing aan het bevoegd gezag de gegevens en bescheiden, bedoeld in dit artikel, te verstrekken. Daarbij wordt informatie verstrekt over of er blusschuim bij de oefening wordt gebruikt en welke stoffen dat blusschuim bevat.

Paragraaf 7.2.12 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen

Artikel 7.43 Lozen vanuit andere gebouwen dan een kas

Het afvalwater dat vrijkomt bij het telen van gewassen in een gebouw, anders dan een kas, moet op grond van artikel 4.795 van het Bal gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden of worden geloosd in een vuilwaterriool. Op grond van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen in het oppervlaktewater, als er geen vuilwaterriool aanwezig is binnen 40 meter vanaf de perceelgrens waar het afvalwater vrijkomt. Deze uitzondering is in dit artikel voortgezet. Bij lozingen die voor 2013 al plaatsvonden, wordt de afstand berekend vanaf de plek waar het

vrijkomt in plaats van de perceelgrens. De afstand wordt berekend over de kortste lijn waarlangs aansluiting daadwerkelijk kan plaatsvinden. Dit is niet altijd hemelsbreed de kortste lijn. Privaatrechtelijke belemmeringen of de aanwezigheid van bijvoorbeeld een waterkering kunnen een reden zijn waarom de aansluitleiding langs een andere route moet worden aangelegd dan hemelsbreed de kortste lijn. Het tweede lid bevat de emissiegrenswaarden die gelden voor deze lozing.

Artikel 7.44 Lozen bij spoelen van biologisch geteelde gewassen

Het afvalwater dat vrijkomt bij het sorteren van biologisch geteeld fruit moet op grond van artikel 4.761 van het Bal gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden. Op grond van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen in een vuilwaterriool of, als er geen vuilwaterriool aanwezig is binnen 40 meter vanaf de perceelgrens waar het afvalwater vrijkomt, in het oppervlaktewater. De alternatieve lozingsroute naar het vuilwaterriool is opgenomen in het omgevingsplan. De alternatieve lozingsroute naar het oppervlaktewater is in dit artikel voortgezet. Bij lozingen die voor 2013 al plaatsvonden, wordt de afstand berekend vanaf de plek waar het vrijkomt in plaats van de perceelgrens. De afstand wordt berekend over de kortste lijn waarlangs aansluiting daadwerkelijk kan plaatsvinden. Dit is niet altijd hemelsbreed de kortste lijn. Privaatrechtelijke belemmeringen of de aanwezigheid van bijvoorbeeld een waterkering kunnen een reden zijn waarom de aansluitleiding langs een andere route moet worden aangelegd dan hemelsbreed de kortste lijn. Het tweede lid bevat de emissiegrenswaarden die gelden voor deze lozing.

Artikel 7.45 Lozen bij sorteren van biologisch geteelde gewassen

Het afvalwater dat vrijkomt bij het wassen van biologisch geteeld fruit moet op grond van artikel 4.773 van het Bal gelijkmatig worden verspreid over landbouwgronden. Op grond van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was het ook mogelijk om dit afvalwater te lozen in een vuilwaterriool of, als er geen vuilwaterriool aanwezig is binnen 40 meter vanaf de perceelgrens waar het afvalwater vrijkomt, in het oppervlaktewater. De alternatieve lozingsroute naar het vuilwaterriool is opgenomen in het omgevingsplan. De alternatieve lozingsroute naar het oppervlaktewater is in dit artikel voortgezet. Bij lozingen die voor 2013 al plaatsvonden, wordt de afstand berekend vanaf de plek waar het vrijkomt in plaats van de perceelgrens. De afstand wordt berekend over de kortste lijn waarlangs aansluiting daadwerkelijk kan plaatsvinden. Dit is niet altijd hemelsbreed de kortste lijn. Privaatrechtelijke belemmeringen of de aanwezigheid van 19 bijvoorbeeld een waterkering kunnen een reden zijn waarom de aansluitleiding langs een andere route moet worden aangelegd dan hemelsbreed de kortste lijn.

Het tweede lid bevat de emissiegrenswaarden die gelden voor deze lozing.

Artikel 7.46 Lozen bij omgekeerde osmose en ionenwisselaars

Op grond van de artikelen 4.801 en 4.804 van het Bal mag brijn, afkomstig van de bereiding van gietwater of drinkwater voor landbouwhuisdieren, niet worden geloosd. Op grond van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was het lozen van dit afvalwater in het oppervlaktewater wel toegestaan. In dit artikel wordt deze lozingsroute weer mogelijk gemaakt. Het tweede lid bevat de emissiegrenswaarden voor dit afvalwater.

Artikel 7.47 Lozen bij ontijzeren grondwater

Het lozen van afvalwater afkomstig van het ontijzeren van grondwater voor agrarische activiteiten is niet geregeld in het Bal. Op grond van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer was het mogelijk om dit afvalwater te lozen in een vuilwaterriool of, als er geen vuilwaterriool aanwezig is binnen 40 meter vanaf de perceelgrens waar het afvalwater vrijkomt, in het oppervlaktewater. De lozingsroute naar het vuilwaterriool is opgenomen in het omgevingsplan. De lozingsroute naar het oppervlaktewater is in dit artikel voortgezet. Bij lozingen die voor 2013 al plaatsvonden, wordt de afstand berekend vanaf de plek waar het vrijkomt in plaats van de perceelgrens. De afstand wordt berekend over de kortste lijn waarlangs aansluiting daadwerkelijk kan plaatsvinden. Dit is niet altijd hemelsbreed de kortste lijn. Privaatrechtelijke belemmeringen of de aanwezigheid van bijvoorbeeld een waterkering kunnen een reden zijn waarom de aansluitleiding langs een andere route moet worden aangelegd dan hemelsbreed de kortste lijn. Het tweede lid bevat de emissiegrenswaarden die gelden voor deze lozing.

Artikel 7.48 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater, zoals dit artikel, schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren als er wordt bemonsterd. Met het toevoegen van 'NEN-ISO 15705' wordt deze regel gelijkgetrokken met andere regels in deze verordening.

Artikel 7.49 Melding

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing aan het bevoegd gezag de gegevens en bescheiden, bedoeld in dit artikel, te verstrekken. Daarbij wordt informatie verstrekt over de aard en omvang van de lozingen. Aan het bevoegd gezag moeten eveneens gegevens en bescheiden worden verstrekt als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Paragraaf 7.2.13 Lozen bij maken van betonmortel en uitwassen van beton

Artikel 7.50 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute

Volgens de artikelen 4.140, eerste lid, en 4.158, eerste lid, van het Bal moet afvalwater afkomstig van het maken van betonmortel en het uitwassen van beton worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam. Maar in sommige gevallen is dat niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat er geen geschikt oppervlaktewaterlichaam in de directe omgeving van de betoncentrale (of ander bedrijf) ligt. Voor die gevallen is in het omgevingsplan opgenomen dat het afvalwater onder voorwaarden ook in de riolering kan worden geloosd. Maar de gemeente is niet bevoegd om de verplichte lozingsroute naar oppervlaktewater, die in de genoemde artikelen van het Bal is opgenomen, op te heffen. Daarom bepaalt dit artikel dat die verplichte lozingsroute niet geldt als er een andere lozingsroute in het omgevingsplan is toegestaan. De initiatiefnemer heeft in dat geval de keuze tussen lozen in oppervlaktewater of lozen in de riolering.

Paragraaf 7.2.14 Lozen bij niet-industriële voedselbereiding

Artikel 7.51 Afbakening met Besluit activiteiten leefomgeving

Deze afdeling is van toepassing op lozingen afkomstig van (kleinschalige) voedselbereiding, ongeacht of die lozing afkomstig is van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Bal of niet. Het betreft bijvoorbeeld bedrijfskantines of de horeca. Deze afdeling is niet van toepassing op grootschalige voedselbereiding als bedoeld in artikel 3.128 van het Bal, met uitzondering van de kantine van die bedrijven.

Artikel 7.52 Lozen bij bereiden van voedingsmiddelen

Het afvalwater dat vrijkomt bij voedselbereiding wordt in het algemeen geloosd op een vuilwaterriool. De regels daarover staan in het omgevingsplan. Als er geen vuilwaterriool aanwezig is, kan het afvalwater ook op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd, als het afvalwater samen met huishoudelijk afvalwater wordt behandeld in een zuiveringsvoorziening zoals een IBA. Die zuiveringsvoorziening moet wel berekend zijn op de verwerking van het afvalwater afkomstig van de voedselbereiding.

Artikel 7.53 Melding

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing de gegevens en bescheiden, bedoeld in dit artikel, aan het bevoegd gezag te verstrekken. Daarbij wordt informatie verstrekt over de aard en omvang van de lozingen. Aan het bevoegd gezag moeten eveneens gegevens en bescheiden worden verstrekt als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Paragraaf 7.2.15 Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers

Artikel 7.54 Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers.

Recreatieve visvijvers vallen onder de recreatieve sector. Anders dan in kwekerijen van vis voor menselijke consumptie of voor siervissen worden in recreatieve visvijvers geen vissen gekweekt. Het kweken van vissen wordt als een agrarische activiteit beschouwd.

Het vissen vindt plaats in aparte vijvers. Deze vijvers maken in het algemeen geen deel uit van een oppervlaktewaterlichaam. Gemiddeld eens per twee weken wordt een aantal consumptievissen aangevoerd van een kwekerij. Deze vissen worden tijdelijk in voorraadbakken bewaard. Vervolgens worden ze - afhankelijk van de vraag - uit de voorraadbakken gehaald en uitgezet in één of meerdere grotere vijvers om te worden gevangen door recreatieve vissers.

De vissen worden in de tijd dat ze in de bakken en visvijvers aanwezig zijn in principe niet (bij)gevoerd. Een forel kan gemakkelijk een half jaar zonder voedsel. Ook worden geen antibiotica toegepast. Dat is sowieso bij vissen, die voor consumptiedoeleinden worden gebruikt, niet toegestaan.

Het water in de visvijvers wordt in beweging gehouden om vorming van onder andere blauwalgen te voorkomen. Daarvoor wordt een aantal m³ grondwater per dag opgepompt en toegevoegd aan de voorraadbakken, die weer in open verbinding staan met de visvijvers. Uiteindelijk wordt het spuiwater op een oppervlaktewaterlichaam of elders geloosd. Het spuiwater bestaat uit schoon (grond)water zonder toevoegingen. Het lozen is zonder nadere voorschriften toegestaan.

Artikel 7.55 Melding

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing aan het bevoegd gezag de gegevens en bescheiden, bedoeld in dit artikel, te verstrekken. Daarbij wordt informatie verstrekt over de aard en omvang van de lozingen. Aan het bevoegd gezag moeten eveneens gegevens en bescheiden worden verstrekt als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast.

Paragraaf 7.2.16 Lozen vanaf vaartuigen of andere drijvende werktuigen bij spoelen of scheiden van zand of grind

Artikel 7.56 Lozen van spoelwater

Dit artikel heeft betrekking op het lozen van een tweetal afvalwaterstromen afkomstig van een vaartuig of ander drijvend werktuig.

Onderdeel a regelt dat het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij het spoelen van zeezand tijdens het transport ervan, is toegestaan. Het zoute zeezand wordt meestal tijdens het varen naar de plaats waar het zand wordt toegepast, met steeds zoeter wordend oppervlaktewater gespoeld, om de zoutvracht naar beneden te brengen. Als voorwaarde is opgenomen dat het lozen tijdens het varen plaatsvindt.

Onderdeel b regelt dat het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij het scheiden van zand en grind, is toegestaan.

De regels over het lozen van spoelwater van zeezand in brak oppervlaktewater en het lozen van organismen en slib veroorzaakt door het kweken en verwerken van mosselen en oesters zijn niet overgenomen uit het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen. Deze lozingen komen in de praktijk alleen voor in de rijkswateren.

Paragraaf 7.2.17 Asverstrooiing

Artikel 7.57 Asverstrooiing

De toegestane lozing betreft het incidenteel verstrooien op een voor de overledene of de nabestaanden bijzondere plek. Het artikel heeft geen betrekking op bedrijfsmatig georganiseerd verstrooien.

HOOFDSTUK 8 AANSLUITEN OPENBAAR VUILWATERRIOOL OF ANDER RIOOL OP ZUIVERINGTECHNISCH WERK

De regels in dit hoofdstuk zijn ontleend aan de Aansluitverordening Delfland.

Artikel 8.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

Dit artikel is een aanvulling op artikel 3.2 die alleen geldt voor de activiteiten in dit hoofdstuk.

Artikel 8.4 Beoordelingsregels

De betekenis van de woorden 'in acht genomen' en 'rekening houden met' is opgenomen in de toelichting op artikel 4.4.

HOOFDSTUK 9 LOZINGSACTIVITEITEN OP ZUIVERINGTECHNISCH WERK

Artikel 9.1 Specifieke zorgplicht

Voor de relatie tussen de specifieke zorgplicht en de algemene zorgplicht wordt verwezen naar de toelichting op artikel 1.4.

Artikel 9.2 Omgevingsvergunningsplicht

In het gebied van Delfland is een vergunning nodig voor het lozen op een zuiveringstechnisch werk. Dit mag niet zonder vergunning. Er zijn uitzonderingen. Soms is geen vergunning van Delfland nodig. Dit staat in lid 2 van artikel 9.1. Hierin staat dat de activiteit dan in artikel 3.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) moet staan.

Artikel 9.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

Dit artikel is een aanvulling op artikel 3.2 die alleen geldt voor de activiteiten in dit hoofdstuk.

Artikel 9.4 Beoordelingsregel

Aan de hand van de beoordelingsregels wordt bepaald een activiteit wordt vergund.

HOOFDSTUK 10 BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEIT MET BETREKKING TOT AFVALWATERTRANSPORTLEIDINGEN

Gereserveerd voor de toelichting bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot afvalwatertransportleidingen.

HOOFDSTUK 11 VERHARDINGSACTIVITEITEN

Sinds 2001 zijn gemeenten en, in voorkomend geval, rijk en provincies verplicht om, voorafgaand aan het nemen van een planologisch besluit, over de effecten van dat planologisch besluit op het watersysteem advies (de watertoets) te vragen aan de waterbeheerder. In de Delflandse praktijk speelt de compensatie van nieuw te realiseren verhard oppervlak (indien het voorgenomen planologisch besluit daarin voorziet), vanwege de versnelde afstroming van neergeslagen hemelwater die daarvan het gevolg is, in de watertoets een belangrijke rol.

Inherent aan een advies is dat het opvolgen ervan niet kan worden afgedwongen. Indien een ontwerp van een planologisch besluit niet, of in onvoldoende mate, voorziet in de door Delfland in het kader van de watertoets geadviseerde compensatie van te realiseren verhard oppervlak, staat hem slechts de weg van beroep op de bestuursrechter tegen het planologisch besluit open (en dan nog niet eens in alle gevallen). In de praktijk wordt in toenemende mate de behoefte gevoeld om de compensatie van nieuw te realiseren verhard oppervlak te kunnen afdwingen. Daartoe strekt de regeling in hoofdstuk 11.

Artikel 11.1 Omgevingsvergunningplicht verhardingsactiviteit

In lijn met de hoofdstukken over de andere categorieën van wateractiviteiten begint ook dit hoofdstuk met een aanwijzing van de wateractiviteiten – in hoofdstuk 11: verhardingsactiviteiten – die onder de reikwijdte van het hoofdstuk vallen. Vooral nog zijn alleen de grote infrastructurele werken behorende tot de droge waterstaat als zodanig

aangewezen. Andere categorieën van verhardingsactiviteiten kunnen mettertijd aan de aanwijzing worden toegevoegd en daarmee onder de reikwijdte van hoofdstuk 11 worden gebracht.

Artikel 11.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

Tezamen met artikel 11.1 vormt artikel 11.2 de kern van hoofdstuk 11. Kort gezegd komt die erop neer dat het verrichten van een verhardingsactiviteit die in artikel 11.1 als zodanig is aangewezen, verboden is, indien daarvoor geen omgevingsvergunning is verleend.

Uitzonderingen op de vergunningplicht zijn verhardingsactiviteiten die reeds zijn voltooid op het moment van inwerkingtreding en, onder voorwaarden, de vervanging van bestaande verhardingen.

Artikel 11.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

De aanvrager om een omgevingsvergunning voor een (aangewezen) verhardingsactiviteit dient bij zijn aanvraag een compensatieplan over te leggen dat voldoet aan de vereisten die daaraan zijn gesteld in artikel 11.3. Die vereisten zijn in lijn met de criteria die Delfland hanteert in het kader van de watertoets bij voorgenomen planologische besluiten. Leidt toepassing van de vereisten tot een compensatie van minder dan vijf kubieke meter, dan hoeft bij de aanvraag om een omgevingsvergunning geen compensatieplan te worden overgelegd. Vanzelfsprekend dient ervoor te worden gewaakt dat initiatiefnemers door middel van het opknippen van hun verhardingsactiviteit en de daarmee gemoeide compensatie onder de verplichting tot het overleggen van een compensatieplan uitkomen (salamitactiek).

In het kader van de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt nagegaan of de compensatie overeenkomstig het bij die aanvraag overlegde plan toereikend is. Is dat het geval, dan wordt aan de omgevingsvergunning het voorschrift verbonden dat het compensatieplan wordt uitgevoerd. In dat verband kan de verhardingsactiviteit ook voorwaardelijk worden vergund. Een dergelijke voorwaardelijk vergunning houdt in dat de verhardingsactiviteit pas mag worden verricht, als de compensatie is uitgevoerd.

Artikel 11.4 Beoordelingsregels verhardingsactiviteit

Zie toelichting op artikel 11.3.

Artikel 11.5 Vergunningvoorschrift (aanvullend)

Zie toelichting op artikel 11.3.

HOOFDSTUK 12 SLOTBEPALINGEN

Artikel 12.1 Citeertitel

Hier staat op welke manier naar deze verordening verwezen moet worden.

Artikel 12.2 Inwerkingtreding

Hier is de inwerkingtreding geregeld.

Bijlage 1 Begripsbepalingen

In de lijst met begripsbepalingen in Bijlage 1 stond in de Waterschapsverordening (november 2022) een aantal begrippen gedefinieerd die niet in de Waterschapsverordening voorkwamen. Deze zijn verwijderd. Het gaat om de volgende begrippen:

- Beheer van het watersysteem
- Handhole
- ISO
- KRW
- Lasgat of montagegat
- Legger Delfland (is legger. In de WSV is de definitie van de legger gekoppeld aan 'Legger Delfland')
- Leggertekst en leggerkaart
- Maatwerkregels
- NEN-EN-IEC
- NEN-EN-ISO/IEC
- Onttrekkingsinrichting
- Verontreinigende stof.

De begripsbepaling van 'strategische zoetwatervoorraad' is verbeterd naar 'strategische zoet grondwatervoorraad'. In de begripsbepaling is verduidelijkt dat het gaat om de strategische zoet grondwatervoorraad als bedoeld in Bijlage C bij het regionaal waterprogramma van de provincie Zuid-Holland.

Voor de wijziging van de begripsbepaling wateractiviteit is aangesloten bij de formulering uit de begripsbepaling van wateractiviteit uit de Omgevingswet.

DMS 2229601 Nota van beantwoording zienswijze behorende bij Besluit Wijziging
Waterschapsverordening Delfland

Bijlage 3

Nota van beantwoording zienswijzen

Nota van beantwoording

1. INLEIDING

Het college van Delfland heeft van het ontwerp van het Besluit Wijziging Waterschapsverordening Delfland vanaf 10 juli 2023 gedurende 6 weken ter inzage gelegd.

Het ontwerpbesluit is gepubliceerd op de website van Delfland en in het Waterschapsblad. Het ontwerpbesluit heeft ook ter inzage op het kantoor van het Hoogheemraadschap van Delfland. Op het ontwerpbesluit heeft Delfland twee zienswijzen ontvangen binnen de zienswijze termijn.

De zienswijzen zijn ingediend door:

1. De gemeente Vlaardingen;
2. De gemeente Delft.

De originele zienswijzen zijn opgenomen als bijlagen bij deze nota.

In de Nota van beantwoording zienswijzen is aangegeven hoe deze zijn behandeld en of zij aanleiding hebben gegeven tot aanpassing van het ontwerpbesluit.

Alle indieners van een zienswijze krijgen deze nota van beantwoording toegestuurd nadat deze is vastgesteld in het college van Delfland.

2. ZIENSWIJZEN INHOUD

Ten aanzien van de zienswijzen overwegen wij als volgt:

De zienswijze van de gemeente Vlaardingen en gedeeltelijk ook van de gemeente Delft zien niet op de voorgenomen wijzigingen uit het ontwerpbesluit dat ter inzage is gelegd en kunnen daarom niet leiden tot wijzigingen in de Waterschapsverordening Delfland. Hieronder worden alleen de zienswijze behandeld die betrekking hebben op de ter inzage gelegde wijzigingen.

Wij nodigen de gemeente Vlaardingen en de gemeente Delft nadrukkelijk uit om de wensen en de vragen over de Waterschapsverordening Delfland aan te geven en te bespreken in de reguliere samenwerkingen die Delfland onderhoudt met beide gemeenten. Als er behoefte is aan nader gesprek en duiding op onderdelen dan kan dat worden aangegeven bij de accountmanager of andere contactpersonen die bekend zijn bij de gemeente en dan zal per onderwerp de juiste contactpersoon binnen Delfland worden verzocht contact op te nemen met de betreffende contactpersonen binnen de gemeente.

Hieronder volgt een inhoudelijk afweging bij de onderdelen van de zienswijze van de gemeente Delft die betrekking hebben op het ter inzage gelegde ontwerp Besluit tot wijziging van de Waterschapsverordening Delfland.

Betreft: Bijlage 2 Normering Polderkaden

Zienswijze: Delft heeft behoefte aan een kaart op grotere schaal en een toelichting op de normen, zodat de consequenties van de normen duidelijk worden. Is oude bijlage 2 "Geometrische begrenzing werkingsgebieden" vervallen/vernummerd tot 3?

Reactie Delfland: Deze zienswijze heeft aanleiding gegeven tot aanpassing van het ontwerpbesluit. In bijlage 2 (nieuwe nummering) is onder de verbeelding van de kaart met de polderkaden een link naar de geometrische begrenzing van de polderkaden opgenomen, waaruit de ligging van de polderkader duidelijker blijkt. Delfland stelt normen vast voor de polderkaden uit het oogpunt van kenbaarheid en zelfregulering.

De oude bijlage 2 is vernummerd naar bijlage 3, met daarin de geometrische begrenzing van de werkingsgebieden.

Betreft: Bijlage 3

Zienswijze: Bijlage 3 ontbreekt. In de gewijzigde artikelen 1.13 en 1.14 wordt verwezen naar bijlage 3 "Geometrische begrenzing werkingsgebieden". Ook in de toelichting van het besluit is er sprake van een bijlage 3. Het is voor Delft nu niet mogelijk om de consequenties van de artikelen te beoordelen zonder deze bijlagen. Verzoek de ontbrekende bijlage te verstrekken en redelijke tijd te geven voor beoordeling van deze bijlage.

Reactie Delfland: Bijlage 3 is ter inzage gelegd bij de bekendmaking in het Waterschapsblad. Zie alhier: Waterschapsblad 2023, 8341 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl).

Voor de zoneringen in deze bijlage is aangesloten bij de huidige legger en bij de werkingsgebieden uit de Waterschapsverordening Delfland.

Betreft: Artikel 1.13 geometrische begrenzing van werkingsgebieden (Zie onder meer de wijzigingen 11, 40, 41 en 42) Artikel 1.14 Waterstaatswerken die niet geometrisch begrensd zijn.

Zienswijze: Onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Er zijn in artikelen opsommingen opgenomen met een verwijzing naar bijlage 3. Deze bijlage ontbreekt. Verzoek de

ontbrekende bijlage te verstrekken en redelijke tijd te geven voor beoordeling van deze bijlage.

Reactie Delfland: De Waterschapsverordening is in het kader van de Omgevingswet niet langer een op zichzelf staand papieren document, maar een digitale set van regels, indieningsvereisten en bijbehorende werkingsgebieden. De juridische regels uit de Waterschapsverordening worden gedigitaliseerd waardoor initiatiefnemers, aan de hand van de beoogde activiteit(en) en de aangegeven locatie, met een vergunningencheck door de regels worden geleid. Dit geheel wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet digitaal ontsloten in het DSO.

Het DSO stelt daarmee eisen aan de vorm en de inhoud van de Waterschapsverordening. Dit geldt onder meer voor het aanwijzen van de werkingsgebieden. Dit zijn de digitaal vormgegeven gebieden waar regels uit de Waterschapsverordening van toepassing zijn. Met een 'klik op de kaart' worden de regels in de werkingsgebieden in het DSO zichtbaar voor initiatiefnemers. In de Waterschapsverordening Delfland zoals vastgesteld op 23 augustus en 1 november 2022 is voor die werkingsgebieden een verwijzing opgenomen naar de legger Delfland. Deze zogenoemde dynamische verwijzing kan niet worden ontsloten in het DSO. Op grond van de Omgevingswet en het DSO worden de werkingsgebieden aangewezen in de Waterschapsverordening. In het wijzigingsbesluit zijn daarom wijzigingen in artikel 1.13 en 1.14 aangebracht om dit te verbeteren.

Betreft: Artikel 1.13 geometrische begrenzing van werkingsgebieden

Zienswijze: Komen de geometrische begrenzingen overeen met de beschermingszones zoals nu nog zijn vastgelegd in de Legger? Vanuit Delft wijzen wij erop dat het convenant ofwel Herpolderovereenkomst die is afgesloten tussen Delft en Delfland nog steeds van vigerend is en op bepaalde punten afwijkt van de legger.

Reactie Delfland: De zonering voor de beschermingszones zijn overgenomen uit de legger Delfland.

Betreft: Algemeen "Geometrische begrenzing werkingsgebieden".

Zienswijze: Blijft de term "Beschermingszone" bestaan of worden deze uiteindelijk vervangen door "Geometrische begrenzing werkingsgebieden". Of anders gezegd hoe verhouden deze begrippen zich tot elkaar?

Reactie Delfland: De geometrische begrenzingen zijn de digitale weergave van de diverse werkingsgebieden zoals onder andere beschermingszones. Deze aanwijzing is nodig voor de digitale ontsluiting van de regels in het DSO. De term beschermingszone verandert dus niet.

Betreft: Artikel 5.4 Beoordelingsregel onttrekken grondwater (met of zonder infiltratie)

Zienswijze: Opmerking: complexe formulering! Leidt dit niet tot onduidelijkheid of moeilijke aantoonbaarheid? Graag de formulering verduidelijken.

Reactie Delfland: Voor deze tekst is aangesloten bij de formulering van de instructieregels uit de Omgevingsverordening van de Provincie Zuid Holland.

BIJLAGE

In deze bijlage zijn de oorspronkelijke teksten van de ingediende zienswijzen opgenomen.

Stedelijk Beheer

Beheer Openbare Ruimte

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB DELFT

Postbus 1002
3130 EB Vlaardingen

Bezoekadres:
Westnieuwland 6
3131 VX Vlaardingen

Telefoon:
(010) 248 4000

www.vlaardingen.nl/contact

www.vlaardingen.nl

t.a.v. het college van dijkgraaf en hoogheemraden

Datum	onderwerp	pagina
18 augustus 2023	Zienswijze gemeente Vlaardingen op ontwerpbesluit "Wijziging Waterschapsverordening Delfland"	1/2
Briefnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
1951565	-	

Geacht college van dijkgraaf en hoogheemraden,

Op 11 augustus jl. heeft de gemeente Vlaardingen kennisgenomen van het feit dat er een ontwerpbesluit voor de Waterschapsverordening Delfland ter inzage ligt. Op uw website staat vermeld dat de officiële inzage termijn loopt van 10 juli tot en met 20 augustus. Uw publicatie heeft ons verrast daar de gemeente Vlaardingen op 21 juni 2021 een zienswijze heeft ingediend met betrekking tot de ontwerp-Waterschapsverordening en wij ondanks ons verzoek om ons op de hoogte te houden van de eventuele wijzigingen en het verdere verloop van de procedure, niet direct door u zijn geïnformeerd en evenmin een Nota van Beantwoording hebben ontvangen.

Hierbij doen wij u onze zienswijze toekomen op het ontwerpbesluit.

In de toelichting bij het ontwerpbesluit 'Wijziging Waterschapsverordening Delfland' staat een onderbouwing voor het uitstellen van hoofdstuk 10 van de Waterschapsverordening. Dit hoofdstuk behandelt bepalingen met betrekking tot de beperkingen van gebiedsactiviteiten bij afvalwatertransportleidingen. Aangegeven is dat er meer tijd nodig is om de nieuwe regels zowel intern als extern goed te kunnen verankeren binnen uw organisatie. Met name ten aanzien van de beschermingsstrook van afvalwatertransportleidingen. Volgens uw toelichting wordt beoogd om de integrale impact van deze nieuwe regels te evalueren. Waarbij wordt voorgesteld om het wijzigingsbesluit niet op 1 januari 2024 in werking te laten treden, maar op een nader door D&H te bepalen moment.

Wij menen dat het wenselijk is om de breedte van de beschermingsstrook te beperken tot maximaal 5 meter aan weerszijden van de leiding. Dit menen wij omdat het noodzakelijk is om eerst de impact van de voorgestelde beschermingsstrook volledig en grondig te onderzoeken en af te stemmen met de betreffende grondeigenaren. Dit om te handelen met de benodigde zorgvuldigheid die past bij een dergelijk besluit. Te meer omdat onze overtuiging is dat een beschermingsstrook van 10 meter aan weerszijden van de leiding onevenredige en onwerkbaar gevolgen zal hebben voor een sterk stedelijk gebied zoals Vlaardingen.

Als vastgehouden wordt aan een beschermingsstrook van 10 meter aan weerszijden van de leiding is het noodzakelijk om dit goed te motiveren. Op dit moment zien wij deze motivering onvoldoende. Wij verzoeken u in dat geval een nadere onderbouwing te verschaffen ten aanzien van de noodzaak om een beschermingsstrook van 10 meter te hanteren in plaats van de voorgestelde 5 meter.

briefnummer
1951565

In behandeling bij
de heer R de Leede

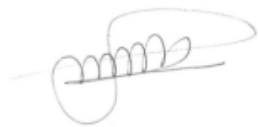
pagina
1/2

Stedelijk Beheer

Beheer Openbare Ruimte

Op basis van het bovengenoemde, verzoeken wij u om het ontwerpbesluit "Wijziging Waterschapsverordening Delfland" aan te passen. Tevens doen wij een oproep om ons in het vervolg actief te betrekken bij de verdere uitwerking van de Waterschapsverordening.

Hoogachtend,
namens burgemeester en wethouders van Vlaardingen,

S. El Yaakoubi
Concerndirecteur Fysiek domein a.i.

Wilt u bij beantwoording van deze brief het briefnummer 1951565 vermelden.

Bijlage Zienswijze gemeente Delft Ontwerpwijziging Waterschapsverordening

0. Betreft	Vraag/Opmerkingen
1. Algemeen	Graag een inhoudsopgave toevoegen.
2. Samenhang met het omgevingsplan van gemeente Delft.	Delft werkt momenteel aan het omgevingsplan. In de voorliggende ontwerp waterschapsverordening zijn onderwerpen die mogelijk schuren met het omgevingsplan. Hoe wordt hierop geanticipeerd?
3. Pag 69 onder punt 4 staat: 4. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, aanhef en onder b, kunnen in het compensatieplan alternatieve maatregelen worden opgenomen als het graven van voldoende nieuw oppervlaktewater redelijkerwijs niet mogelijk is. De alternatieve maatregelen zijn in overeenstemming met de “Richtlijn toepassen vasthoudmaatregelen ter compensatie van verharding in het watertoetsproces” of daarvoor in de plaats komende richtlijnen.	Er wordt verwezen naar: “Richtlijn toepassen vasthoudmaatregelen ter compensatie van verharding in het watertoetsproces.” Deze richtlijn is uit 2017, deze lijkt toe aan actualisatie.
4. PFAS	De stofgroep PFAS is zeer actueel en recente ontwikkelingen zijn reden tot zorg. De normen en de aanpak zijn nog in ontwikkeling. Ondanks de recente terinzagelegging van de waterschapsverordening hebben we geen toelichting of norm voor PFAS kunnen vinden. Graag een toelichting op de PFAS problematiek en hoe dit landt in de regelgeving.
5. Bijlage 2 Normering Polderkaden	Delft heeft behoefte aan een kaart op grotere schaal en een toelichting op de normen, zodat de consequenties van de normen duidelijk worden. Is oude bijlage 2 “Geometrische begrenzing werkingsgebieden” vervallen/vernummerd tot 3?
6. Bijlage 3	Bijlage 3 ontbreekt. In de gewijzigde artikelen 1.13 en 1.14 wordt verwezen naar bijlage 3 “Geometrische begrenzing werkingsgebieden” Ook in de toelichting van het besluit is er sprake van een bijlage 3. Het is voor Delft nu niet mogelijk om de consequenties van de artikelen te beoordelen zonder deze bijlagen. Verzoek de ontbrekende bijlage te verstrekken en redelijke tijd te geven voor beoordeling van deze bijlage.
7. Artikel 1.13 geometrische begrenzing van werkingsgebieden (Zie ondermeer de wijzigingen 11, 40, 41 en 42) Artikel 1.14 Waterstaatswerken die niet geometrisch begrensd zijn	Onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Er zijn in artikelen opsommingen opgenomen met een verwijzing naar bijlage 3. Deze bijlage ontbreekt.

		Verzoek de ontbrekende bijlage te verstrekken en redelijke tijd te geven voor beoordeling van deze bijlage.
8.	Artikel 1.10 Verbod lozen en onttrekken oppervlaktewater; verbod onttrekken grondwater en infiltreren water. ‘In geval van grote schaarste of overvloed aan water of in geval van aanmerkelijke verslechtering van de kwaliteit van water, dan wel indien zodanige omstandigheid dreigt te ontstaan, kunnen dijkgraaf en hoogheemraden, zo nodig in afwijking van het bepaalde bij of krachtens deze verordening, vergunningen, toestemmingen en maatwerkvoorschriften daaronder begrepen, verbieden’	Moet in dit artikel (ook) niet verwezen worden naar de verdringsreeksen van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en niet alleen de beslissingsbevoegdheid bij Dijkgraaf en hoogheemraden? <i>Toelichting:</i> <i>Verdringingsreeksen: rangorde bij waterschaarste</i> <i>De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 en 2 is in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) vastgelegd.</i>
9.	Artikel 1.13 Geometrische begrenzing werkingsgebieden	Komen de geometrische begrenzingen overeen met de beschermingszones zoals nu nog zijn vastgelegd in de Legger? Vanuit Delft wijzen wij erop dat het convenant ofwel Herpolderovereenkomst die is afgesloten tussen Delft en Delfland nog steeds van vigerend is en op bepaalde punten afwijkt van de legger.
10	Algemeen “Geometrische begrenzing werkingsgebieden”.	Blijft de term “Beschermingszone” bestaan of worden deze uiteindelijk vervangen door “Geometrische begrenzing werkingsgebieden”. Of anders gezegd hoe verhouden deze begrippen zich tot elkaar?
11	Hoofdstuk 4 Beperkingsactiviteiten met betrekking tot waterstaatswerken Beperkingengebiedsactiviteiten	Is dit een uitputtende lijst van activiteiten of naar oordeel van bevoegd gezag?
12	Artikel 4.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend) Artikel 4.36 Indieningsvereisten melding	In dit artikel zijn aanvullende aanvraag/informatie vereisten opgenomen voor werken aan waterstaatswerken. Hoe moet dit artikel worden geïnterpreteerd voor bijvoorbeeld regulier werk aan wegen op kaden.
13	Artikel 5.4 Beoordelingsregel onttrekken grondwater (met of zonder infiltratie) De aangevraagde activiteit mag er in ieder geval niet toe leiden dat: a. de doelstelling van ombuiging van significante en aan en aanhoudend stijgende trends als bedoeld in artikel 4.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt;	Opmerking: complexe formulering! Leidt dit niet tot onduidelijkheid of moeilijke aantoonbaarheid? Graag de formulering verduidelijken.
14	Paragraaf 4.2.5 Straatmeubilair In, boven of over de beschermingszone van een primair water is de afstand tussen het straatmeubilair en de dichtstbijzijnde insteek minimaal 1,5 meter	Hoe wordt daar mee omgegaan bij kades of getrapte kades (zittrappen) aan het water?
15	Artikel 4.22 Plaatsen, wijzigen en houden hek 6. Het hek wordt niet geplaatst en niet gehouden in, op, boven of over: a. een oppervlaktewaterlichaam; b. een ondersteunend kunstwerk	Hoe wordt daarmee omgegaan bij de grachten in Delft?

DMS 2229601 Nota van beantwoording zienswijze behorende bij Besluit Wijziging
Waterschapsverordening Delfland

16	Artikel 7.4 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend) Paragraaf 7.2.4 Lozen van koelwater	In verband met de energietransitie komen er steeds meer vormen van warmte-koude-opslag. Is er aanvullende regelgeving in de maak over energieopslag in grond- of oppervlaktewater?
17	Hoofdstuk 9 Lozing op Zuiveringstechnisch werk	Bij de totstandkoming van GRP Delft zijn afspraken gemaakt over lozingen op zuiveringstechnische werken. Hoe verhouden de gemaakte afspraken in het GRP zich tot de ontwerp waterschapsverordening?
18	Hoofdstuk 10 Beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot afvalwatertransportleidingen In de toelichting bij de verordening staat het volgende: “In hoofdstuk 10 staan bepalingen voor de bescherming van de afvalwatertransportleidingen. Om de vergunningplicht en de handhaving van deze nieuwe regels binnen onze eigen organisatie en jegens externe partijen goed te borgen, is meer tijd nodig. Tijdens de ter inzagelegging van de ontwerp Waterschapsverordening in 2022, hebben leidingbeheerders uit ons beheergebied hierover bezwaren geuit. Hun bezwaar was dat deze nieuwe regels tot veel extra bureaucratie zouden leiden en dat zij hinder zouden ervaren bij het doen van hun maatschappelijke werkzaamheden. De inwerkingtreding van hoofdstuk 10 leidt ook binnen Delfland zelf tot veel extra werkzaamheden in de vergunningverlening en de handhaving. Bij vaststelling van de Waterschapverordening in 2022 was daarom de inwerkingtreding van hoofdstuk 10 uitgesteld met een jaar en vastgesteld op 1 januari 2024. Echter, om de integrale impact van inwerkingtreding van hoofdstuk 10, zowel intern als extern, goed te kunnen voorbereiden, is gebleken dat meer tijd nodig is dan voorzien bij de vaststelling van de Waterschapverordening vorig jaar. In het voorliggende wijzigingsbesluit treedt hoofdstuk 10 daarom niet in werking per 1 januari 2024 maar op een nader door D&H te bepalen tijdstip.”	Het lijkt ons niet passend om hoofdstuk 10 op te nemen in het ontwerpbesluit als er nog discussie over is én onbekend is wat de impact is. De afstand van 10 meter is nog steeds een onderwerp van discussie en zolang dat niet beslecht is lijkt dit hoofdstuk geen draagvlak te hebben. Wij verzoeken u een nadere onderbouwing te verstrekken ten aanzien van de noodzaak om een beschermingsstrook van 10 meter te hanteren in plaats van de voorgestelde en gewenste 5 meter.
19	Artikel 10.2 Aanwijzing beperkingengebieden Beperkingengebieden als bedoeld in dit hoofdstuk zijn: a. de strook van 10 meter aan weerszijden van een afvalwatertransportleiding die is opgenomen in de Legger Afvalwatertransportleidingen Delfland, gemeten vanaf de buitenzijde van de leiding; en	Is dit verandert tov Keur en beleidsregels? Lijkt op eerste zicht een behoorlijk brede strook voor beperkingengebieden.
20	Hoofdstuk 11 Verhardingsactiviteiten	Het hoofdstuk lijkt alleen in te gaan op de verschillende vervoermodaliteiten autoweg en autosnelweg en daarbij behorende parkeerplaatsen enzovoort. Dit blijkt niet uit de titel, hoe moeten we dit interpreteren? Graag toelichten.

DMS 2229601 Nota van beantwoording zienswijze behorende bij Besluit Wijziging
Waterschapsverordening Delfland

21	Artikel 11.1: Aanwijzing verhardingsactiviteiten+ Omgevingsvergunningplicht verhardingsactiviteit	Waarom alleen gericht op infrastructuur en niet op bebouwing? Die hebben toch ook blijvend karakter?
22	Artikel 11.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend) 5. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, aanhef en onder e, kan in het compensatieplan een peilregulerend kunstwerk worden opgenomen als het graven van voldoende nieuw oppervlaktewater redelijkerwijs niet mogelijk is.	Betekent dit dat gestuurde waterberging mogelijk is? Mag dit ook in bestaand oppervlaktewater?

Waterschapsverordening Delfland

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Bijlage 1 bij deze verordening bevat de begrippen en definities voor de toepassing van deze verordening en de daarop berustende bepalingen. Begripsbepalingen kunnen zowel in enkel- of meervoud worden gebruikt.

Artikel 1.2 Doelen

1.

Deze verordening is, met het oog op de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de wet gericht op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste; en
- b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem.

2.

Bij het bepaalde in het vorige lid wordt rekening gehouden met de vervulling van maatschappelijke functies door het watersysteem.

3.

Deze verordening is voorts gericht op het beschermen en verbeteren van de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken.

Artikel 1.3 Toepassingsgebied

De regels in deze verordening zijn opgesteld en worden toegepast met het oog op:

- a. de taken die provinciale staten van Zuid-Holland in de verordening als bedoeld in artikel 2, eerste lid, Waterschapswet aan Delfland hebben opgedragen;
- b. overige taken met betrekking tot de fysieke leefomgeving die bij of krachtens de wet aan Delfland zijn opgedragen.

Artikel 1.4 Zorgplicht voor eenieder

1.

Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen heeft of kan hebben voor het watersysteem, waaronder in ieder geval worden verstaan de instandhouding en het functioneren van een waterstaatswerk en de kwaliteit en de hoeveelheid van het grondwater, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen of de kans daarop te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen of de kans daarop niet kunnen worden voorkomen: de gevolgen of de kans daarop zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- c. als die gevolgen of de kans daarop niet kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.

2.

De verplichtingen genoemd in het eerste lid gelden ook voor:

- a. eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen heeft of kan hebben voor de instandhouding of het functioneren van een zuiveringstechnisch werk;

- b. eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit door overstroming, wateroverlast of waterverontreiniging schade aan de fysieke leefomgeving, personen of zaken tot gevolg heeft of kan hebben.

Artikel 1.5 Informeren over een ongewoon voorval

Dijkgraaf en hoogheemraden worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval dat nadelige gevolgen heeft of kan hebben voor de instandhouding en functioneren van het watersysteem of een zuiveringstechnisch werk.

Artikel 1.6 Gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval

Zodra de volgende gegevens en bescheiden bekend zijn, worden ze verstrekt aan dijkgraaf en hoogheemraden:

- a. informatie over de oorzaken van het ongewoon voorval en de omstandigheden waaronder het ongewoon voorval zich heeft voorgedaan;
- b. informatie over de vrijgekomen stoffen en hun eigenschappen;
- c. andere gegevens die nodig zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving te kunnen inschatten; en
- d. informatie over de maatregelen die zijn getroffen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 1.7 Onderhoud werken

De eigenaren van werken, of degenen die werken houden voor een ander, zijn verplicht die werken in een zodanige staat te houden dat geen nadelige gevolgen ontstaan voor waterstaatswerken en zuiveringstechnische werken.

Artikel 1.8 Veekerende voorzieningen

De eigenaren van gronden die worden gebruikt voor het houden van dieren en die zijn gelegen op of nabij natte ecologische zones of waterkeringen zijn verplicht op of langs hun gronden een voldoende veekerende voorziening te hebben en te houden.

Artikel 1.9 Sluiting coupures en sluizen; beperking schutten scheepvaart

1.

Dijkgraaf en hoogheemraden kunnen de eigenaren en beheerders van in waterkeringen voorkomende coupures en sluizen gelasten om die onmiddellijk op de door dijkgraaf en hoogheemraden bepaalde wijze te sluiten en gesloten te houden.

2.

Een last als bedoeld in het vorige lid wordt slechts opgelegd als tijdelijke bescherming van een of meer doelen van deze verordening.

3.

In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, kunnen dijkgraaf en hoogheemraden de eigenaren van in waterkeringen voorkomende sluizen, beperkingen gelasten, al dan niet onmiddellijk, aan het schutten van de scheepvaart. Het bepaalde in het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

4.

Een last als bedoeld in het eerste of het derde lid wordt opgelegd hetzij voor een daarbij bepaalde duur, die kan worden verlengd op de in het tweede lid genoemde grond, hetzij voor onbepaalde duur.

5.

Een last als bedoeld in het eerste lid of het derde lid wordt beëindigd, zodra de aanleiding voor de tijdelijke bescherming die die last beoogt te bieden zich naar oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden niet langer voordoet.

6.

Indien de situatie zo spoedeisend is, dat een besluit tot oplegging van de last als bedoeld in het eerste of het derde lid niet kan worden afgewacht, kan de last mondeling worden verstrekt, maar wordt zo spoedig mogelijk nadien alsnog een besluit tot oplegging van die last op schrift gesteld en bekend gemaakt.

Artikel 1.10 Verbod lozen en onttrekken oppervlaktewater; verbod onttrekken grondwater en infiltreren water

1.

In geval van grote schaarste of overvloed aan water of in geval van aanmerkelijke verslechtering van de kwaliteit van water, dan wel indien zodanige omstandigheid dreigt te ontstaan, kunnen dijkgraaf en hoogheemraden, zo nodig in afwijking van het bepaalde bij of krachtens deze verordening, vergunningen, toestemmingen en maatwerkvoorschriften daaronder begrepen, verbieden:

- a. water te lozen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen;
- b. grondwater te onttrekken of water te infiltreren.

2.

Zodra dijkgraaf en hoogheemraden het verbod krachtens het eerste lid niet langer noodzakelijk achten, maken zij onverwijld de intrekking van het verbod bekend.

Artikel 1.11 Peilregulerende kunstwerken

De eigenaren van peilregulerende kunstwerken zijn verplicht om het ter plaatse van die kunstwerken geldende peil in stand te houden en die kunstwerken daartoe, met inachtneming van dat peil, in te stellen.

Artikel 1.12 Normadressaten

1.

Tenzij in deze verordening anders is bepaald, wordt daaraan voldaan door:

- a. degene die de activiteit verricht;
- b. degene die de activiteit doet verrichten; of
- c. de eigenaar van de gronden waarop de activiteit wordt verricht.

2.

Wanneer deze verordening een verplichting oplegt aan de eigenaar van gronden, rust die verplichting in voorkomend geval mede op degene die die gronden gebruikt krachtens een zakelijk of persoonlijk recht.

Artikel 1.13 Geometrische begrenzing werkingsgebieden

1.

De geometrische begrenzing van het beheergebied van Delfland is opgenomen in het geometrische informatieobject 'beheergebied' in bijlage 3 bij deze verordening.

2.

De geometrische begrenzingen van het beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk zijn opgenomen in de volgende geometrische informatieobjecten in bijlage 3 bij deze verordening:

- a. waterstaatswerk waterkering;
- b. waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam;
- c. waterstaatswerk bergingsgebied; en
- d. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk.

3.

De geometrische begrenzingen van het beperkingengebied met betrekking tot een waterkering zijn opgenomen in de volgende geometrische informatieobjecten in bijlage 3 bij deze verordening:

- a. waterstaatswerk waterkering zeewering;
- b. waterstaatswerk waterkering Delflandsedijk;
- c. waterstaatswerk waterkering regionale waterkering;
- d. waterstaatswerk waterkering polderkade;
- e. waterstaatswerk waterkering landscheiding;
- f. beschermingszone waterkering zeewering;
- g. beschermingszone waterkering Delflandsedijk;
- h. beschermingszone waterkering regionale waterkering;
- i. beschermingszone waterkering polderkade;
- j. beschermingszone waterkering landscheiding;
- k. profiel van vrije ruimte zeewering;
- l. profiel van vrije ruimte Delflandsedijk;
- m. profiel van vrije ruimte regionale waterkering;
- n. profiel van vrije ruimte polderkade; en
- o. buitenwaartse beschermingszone waterkering zeewering.

4.

De geometrische begrenzingen van het beperkingengebied met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam zijn opgenomen in de volgende geometrische informatieobjecten in bijlage 3 bij deze verordening:

- a. waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam primair water;
- b. waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam secundair water;
- c. waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam NEZ;
- d. beschermingszone oppervlaktewaterlichaam primair water; en
- e. beschermingszone oppervlaktewaterlichaam secundair water.

5.

De geometrische begrenzingen van het beperkingengebied met betrekking tot een ondersteunend kunstwerk zijn opgenomen in de volgende geometrische informatieobjecten in bijlage 3 bij deze verordening:

- a. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Duiker;
- b. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Gemaal;
- c. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Inlaat;
- d. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Keerschot;

- e. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Sluis;
- f. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Stuw;
- g. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Vispassage; en
- h. waterstaatswerk ondersteunend kunstwerk Waterkerende constructie.

Artikel 1.14 Waterstaatswerken die niet geometrisch begrensd zijn

Voor waterstaatswerken die op grond van een projectbesluit of een omgevingsvergunning zijn aangelegd of gewijzigd ten opzichte van de geometrische begrenzing, wordt voor het beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk uitgegaan van de begrenzing aangegeven in het projectbesluit of de omgevingsvergunning.

Hoofdstuk 2 Normen veiligheid polderkaden

Artikel 2.1 Toepassingsbereik

De normen voor de veiligheid van polderkaden gelden voor de polderkaden die zijn opgenomen in de Legger Delfland.

Artikel 2.2 Normen veiligheid polderkaden

1.

Voor polderkaden geldt de overschrijdingskans per jaar als bedoeld in bijlage 2.

2.

Als het leggerprofiel van een polderkade, of een gedeelte daarvan, correspondeert met een hoger beschermingsniveau dan het beschermingsniveau als bedoeld in lid 1, dan is de norm gelijk aan dat hogere beschermingsniveau.

Artikel 2.3 Aard normen veiligheid polderkaden

Het voldoen aan de normen voor de veiligheid van polderkaden is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.4 Uitzonderingsmogelijkheid normen veiligheid polderkaden

Op het voldoen aan de normen voor de veiligheid van polderkaden kan door de Verenigde Vergadering een uitzondering worden gemaakt indien:

- a. het voldoen aan de normen onevenredig kostbaar is;
- b. zich zodanige omstandigheden voordoen die buiten de invloedssfeer van Delfland zijn gelegen, waardoor redelijkerwijs niet kan worden voldaan aan de normen voor de veiligheid van polderkaden.

Hoofdstuk 3 Wateractiviteiten algemeen

Artikel 3.1 Geen omgevingsvergunning of melding vereist voor uitvoeren last

1.

Geen omgevingsvergunning of melding is vereist voor een wateractiviteit die rechtstreeks verband houdt met en noodzakelijkerwijs wordt verricht ter uitvoering van een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom die is opgelegd door dijkgraaf en hoogheemraden door of namens degene aan wie die last is opgelegd.

2.

Geen omgevingsvergunning of melding is vereist voor een wateractiviteit die rechtstreeks verband houdt met en noodzakelijkerwijs wordt verricht ter uitvoering van een last als bedoeld in artikel 1.9.

Artikel 3.2 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning, toestemming gelijkwaardige maatregel en maatwerkvoorschrift

1.

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4.3, 5.3, 6.3, 7.4, 8.3, 9.3 en 11.3 verstrekt de aanvrager om een omgevingsvergunning de volgende gegevens en bescheiden:

- a. een beschrijving van de wateractiviteit waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd;
- b. het telefoonnummer van de aanvrager;
- c. het adres, de kadastrale aanduiding of coördinaten van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
- d. een aanduiding van de begrenzing van de locatie waarop de wateractiviteit wordt verricht;
- e. als de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: naam, woon- of kantooradres en telefoonnummer van de gemachtigde; en
- f. als de aanvraag elektronisch wordt ingediend: het e-mailadres van de aanvrager en, in voorkomend geval, de gemachtigde.

2.

Het bepaalde in het vorige lid is van overeenkomstige toepassing op de aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen. De aanvrager om een dergelijke toestemming verstrekt voorts gegevens waaruit blijkt dat met de gelijkwaardige maatregel tenminste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd.

3.

Het bepaalde in het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de aanvraag om het stellen van een maatwerkvoorschrift. De aanvrager om een dergelijk maatwerkvoorschrift vermeldt voorts het met het maatwerkvoorschrift beoogde resultaat.

4.

Het bepaalde in dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de aanvraag om een wijziging of een intrekking van een omgevingsvergunning, een toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen of het stellen van een maatwerkvoorschrift.

Artikel 3.3 Vergunningvoorschriften

1.

Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden en beperkingen worden gesteld.

2.

De voorschriften en beperkingen als bedoeld in het vorige lid, hebben uitsluitend betrekking op de doelen genoemd in artikel 1.2.

Artikel 3.4 Wijziging en intrekking omgevingsvergunning

1.

Een omgevingsvergunning kan worden gewijzigd of ingetrokken.

2.

Wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning kan plaatsvinden met het oog op de doelen van deze verordening. Intrekking van een omgevingsvergunning kan voorts plaatsvinden op verzoek van de vergunninghouder.

3.

Wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning vindt voorts plaats als een voor Nederland verbindend verdrag of besluit van een volkenrechtelijke organisatie, dan wel een wettelijk voorschrift ter uitvoering daarvan, daartoe verplicht.

4.

Een omgevingsvergunning wordt niet ingetrokken als kan worden volstaan met wijziging of aanvulling van die vergunning.

Artikel 3.5 Verbod omgevingsvergunningvrije wateractiviteit zonder voorafgaande melding

1.

Indien van een wateractiviteit die op grond van deze verordening is vrijgesteld van de omgevingsvergunningplicht vooraf melding dient te worden gedaan aan dijkgraaf en hoogheemraden, is het verboden om die wateractiviteit te verrichten, zolang die melding niet met inachtneming van de daarvoor bepaalde termijn en met inachtneming van de daarvoor geldende voorschriften is gedaan.

2.

Indien van een voorgenomen wateractiviteit vooraf melding dient te worden gedaan, als bedoeld in het vorige lid, dient van een voorgenomen wijziging van die wateractiviteit eveneens, met inachtneming van de dezelfde termijn en met inachtneming van dezelfde voorschriften als die, welke gelden voor de oorspronkelijke melding, te worden gedaan.

3.

De melding vervalt als de gemelde wateractiviteit niet binnen een jaar na ontvangst van de melding is uitgevoerd.

Artikel 3.6 Aanvullende eisen door middel van maatwerkvoorschriften

1.

Aan een wateractiviteit die in deze verordening is vrijgesteld van de omgevingsvergunningplicht kunnen, op aanvraag van een belanghebbende of ambtshalve, door middel van een maatwerkvoorschrift aanvullende eisen worden gesteld bovenop de regels die in deze verordening aan die wateractiviteit zijn gesteld.

2.

Een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het vorige lid heeft uitsluitend betrekking op de doelen van deze verordening.

Artikel 3.7 Afwijken van regels door maatwerkvoorschrift

1.

Door middel van een maatwerkvoorschrift kan, ambtshalve of op aanvraag, worden bepaald, al dan niet onder het stellen van voorwaarden, dat kan of moet worden afgeweken van de regels die in deze verordening zijn gesteld aan een wateractiviteit die in deze verordening, wanneer die wateractiviteit aan die regels voldoet, is vrijgesteld van de omgevingsvergunningplicht.

2.

Een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het vorige lid wordt, indien daarin is bepaald dat kan worden afgeweken van de in dat lid bedoeld regels, slechts gesteld, indien het met die regels gediende doel zich daartegen niet verzet.

3.

Een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het eerste lid wordt, indien daarin is bepaald dat moet worden afgeweken van de in dat lid bedoelde regels, slechts gesteld in het belang dat met die regels is gediend.

Artikel 3.8 Wijzigen en intrekken maatwerkvoorschrift

1.

Een maatwerkvoorschrift op grond van deze verordening kan worden gewijzigd met het oog op de bescherming van de doelen van deze verordening.

2.

Een maatwerkvoorschrift op grond van deze verordening kan worden ingetrokken als de bescherming van de doelen van deze verordening zich daartegen niet langer verzet.

3.

Wijziging of intrekking van een maatwerkvoorschrift kan zowel op aanvraag als ambtshalve plaatsvinden.

Artikel 3.9 Besluit kwaliteit leefomgeving

1.

Het verlenen van een omgevingsvergunning of het verrichten van een wateractiviteit die in deze verordening is vrijgesteld van de omgevingsvergunningplicht mag er niet toe leiden dat, rekening houdend met de waterbeheerprogramma's, de regionale waterprogramma's, de stroomgebiedsbeheerplannen, de overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma die betrekking hebben of dat betrekking heeft op een KRW-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam:

- a. niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, en 2.15, eerste lid, in voorkomend geval in samenhang met de termijn als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- b. de doelstelling van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, van dat besluit niet wordt bereikt, in voorkomend geval in samenhang met de termijn als bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
- c. een minder strenge doelstelling als bedoeld in artikel 2.17, tweede lid, aanhef en onder d, van het Besluit kwaliteit leefomgeving niet wordt bereikt.

2.

Het bepaalde in het vorige lid is niet van toepassing:

- a. voor zover dit betrekking heeft op een omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als het niet voldoen aan die omgevingswaarde wordt veroorzaakt door een buiten Nederland gelegen verontreinigingsbron en toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid, in verbinding met het eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- b. als het niet voldoen aan een omgevingswaarde of het niet bereiken van een goed ecologisch potentieel of een minder strenge doelstelling het gevolg is van:
 1. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een KRW-oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de stand van een grondwaterlichaam; en
 2. toepassing is gegeven aan artikel 2.17, vierde lid, in verbinding met het eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

3.

Het verlenen van een omgevingsvergunning of het verrichten van een wateractiviteit die in deze verordening is vrijgesteld van de omgevingsvergunningplicht mag er niet toe leiden dat de doelstelling van het voorkomen van achteruitgang van de chemische ecologische toestand van KRW-oppervlaktewaterlichamen en van de chemische en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen als bedoeld in artikel 4.15, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt.

4.

In afwijking van het vorige lid kan een omgevingsvergunning worden verleend als:

- a. de aanvraag betrekking heeft op:
 1. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een KRW-oppervlaktewaterlichaam;
 2. wijzigingen in de stand van grondwaterlichamen; of

3. het niet voorkomen van achteruitgang van een zeer goede toestand van een KRW-oppervlaktewaterlichaam naar een goede toestand het gevolg is van nieuwe duurzame activiteiten van menselijke ontwikkeling;
- b. aan de voorwaarden van artikel 4, zevende, achtste en negende lid, van de Kaderrichtlijn Water is voldaan; en
- c. de motivering voor het waterlichaam wordt opgenomen in het nationale waterprogramma, als het gaat om rijkswateren, of in het regionale waterprogramma, als het gaat om regionale wateren.

Hoofdstuk 4 Beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot waterstaatswerken

Afdeling 4.1 Algemeen

Artikel 4.1 Aanwijzing beperkingengebiedactiviteiten

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning de volgende beperkingengebiedactiviteiten te verrichten:

- a. waterstaatswerken aanleggen, wijzigen of verwijderen;
- b. gebruik maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de functie ervan, en daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te houden, vaste substanties of voorwerpen te laten staan, of te laten liggen, of de waterstand op een ander peil te brengen of houden dan het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld;
- c. werken aanleggen, wijzigen of houden in het profiel van vrije ruimte.

Artikel 4.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

1.

Geen omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.1 is verplicht als:

- a. de beperkingengebiedactiviteit plaats vindt in het kader van:
 1. de uitvoering van onderhoud aan een waterstaatswerk door of in opdracht van degene die daartoe verplicht is op grond van de Legger Delfland en het waterstaatswerk naar ligging, aard en constructie niet wordt gewijzigd;
 2. inspectie of toezicht door of vanwege Delfland; of
 3. de uitvoering van een door dijkgraaf en hoogheemraden vastgesteld projectbesluit door of in opdracht van Delfland; of
- b. aan de beperkingengebiedactiviteit regels zijn gesteld in de artikelen 4.8 tot en met 4.35 en de beperkingengebiedactiviteit aan die regels voldoet.

2.

Het bepaalde in het vorige lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing, indien de betreffende beperkingengebiedactiviteit fysiek of functioneel een samenstel vormt met een of meer activiteiten waarvoor op grond van deze verordening, of waarvoor op grond van het bepaalde in of krachtens de wet, een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit is vereist.

Artikel 4.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

1.

De aanvrager om een omgevingsvergunning legt over bij zijn aanvraag:

- a. een omschrijving van de activiteit;
- b. een verklaring of het een nieuwe aanvraag of het wijzigen van een bestaande vergunning betreft;

- c. een omschrijving van de reden van de werkzaamheden;
- d. een situatietekening van de werkzaamheden; en
- e. de startdatum en de einddatum van de werkzaamheden.

2.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een steiger of vlonder tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de lengte en breedte van de steiger of vlonder;
- b. de hoogte van de steiger of vlonder ten opzichte van het waterpeil; en
- c. een constructietekening.

3.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt voor het plaatsen, wijzigen, houden of verwijderen van een afmeerpaal tevens een constructietekening verstrekt.

4.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een brug tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de lengte en breedte van de brug;
- b. de hoogte van de brug ten opzichte van het waterpeil en maaiveld;
- c. een omschrijving van de afwerking en de inrichting van de taluds, oevers en brughoofden.
- d. een constructietekening; en
- e. bij aanleg, wijzigen of houden van een brug in, op, boven, over of onder een waterkering: stabiliteitsberekeningen.

5.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een oeverbescherming tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een constructietekening van bijbehorende oeverbescherming;
- b. een berekening waaruit blijkt dat de oppervlakte van het oppervlaktewaterlichaam waar oeverbescherming wordt gerealiseerd minimaal gelijk is aan de huidige oppervlakte van het oppervlaktewaterlichaam; en
- c. bij aanleg, wijzigen of houden van een damwand in, op, boven, over of onder een waterkering: stabiliteitsberekeningen.

6.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt voor het plaatsen, wijzigen, houden of verwijderen van straatmeubilair tevens een werkplan verstrekt.

7.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een kabel tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de aanlegwijze of verwijderwijze van de kabel tijdens de werkzaamheden;
- b. een omschrijving van het type kabel;
- c. bij een waterkering, de bijhorende beschermingszone en profiel van vrije ruimte een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering;

- d. bij het kruisen van een waterkering bij aanleg met een gestuurde boring een boorplan met een beschrijving van de boring en de bepaling van het in- en uittredepunt conform de NEN 3650-serie; en
- e. bij het onderlangs kruisen van een primair water met een kabel gegevens waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de criteria in de NEN 3650-serie en NEN 3651.

8.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een leiding of mantelbuis tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de aanlegwijze of verwijderwijze van de leiding en/of mantelbuis tijdens de werkzaamheden;
- b. een omschrijving van het type leiding en/of type mantelbuis;
- c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering;
- d. bij het onderlangs kruisen van een primair water met een leiding of mantelbuis gegevens waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de criteria in de NEN 3650-serie en NEN 3651; en
- e. bij het kruisen van een waterkering bij aanleg met een gestuurde boring een boorplan met een beschrijving van de boring en de bepaling van het in- en uittredepunt conform de NEN 3650-serie.

9.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden of verwijderen van een hek, schutting of veekerende voorziening tevens een werkplan verstrekt.

10.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanleggen, wijzigen, houden of verwijderen van een (bouw)werk tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een constructietekening van bijbehorende werken;
- b. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering; en
- c. bij aanleg, wijzigen of houden van een werk in, op, boven, over of onder een waterkering bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte stabiliteitsberekeningen.

11.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het aanbrengen, houden of verwijderen van de beplanting tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een omschrijving van de soort beplanting; en
- b. een werkplan hoe de beplanting wordt aangebracht of verwijderd.

12.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het beweiden tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de diersoorten die worden gehouden op de waterkering; en
- b. het aantal dieren per hectare dat wordt gehouden op de waterkering.

13.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het voorbereiden of houden van evenementen tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een werkplan;
- b. een omschrijving van het gebruikte materieel en materiaal; en
- c. bij een waterkering het gewicht van het materieel en materiaal.

14.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het uitvoeren van grondmechanisch onderzoek tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een werkplan; en
- b. een omschrijving en het gewicht van het gebruikte materieel.

15.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het graven in de bodem, waterbodem of van een proefsleuf tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering; en
- b. een werkplan.

16.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het dempen en graven tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een constructietekening met daarop profielen van de nieuwe en bestaande situatie;
- b. een tekening met daarop in vierkante meters aangegeven:
 - 1. het oppervlaktewaterlichaam dat wordt gegraven; en
 - 2. het oppervlaktewaterlichaam dat wordt gedempt.
- c. een berekening waaruit blijkt dat de oppervlakte van het oppervlaktewaterlichaam dat wordt gegraven minimaal gelijk is aan de oppervlakte van het oppervlaktewaterlichaam dat wordt gedempt; en
- d. de gebruikte materialen voor het dempen.

17.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden en verwijderen van een dam met of zonder duiker tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de lengte van de dam;
- b. de breedte van de dam;
- c. de vorm van de duiker;
- d. een omschrijving van het materiaal van de duiker;
- e. een omschrijving van de lengte, breedte en hoogte van de duiker;
- f. een constructieberekening van de dam;
- g. een constructietekening van de dam.

18.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het uitvoeren van overige activiteiten tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering;

- b. bij een waterkering stabiliteitsberekeningen; en
- c. een werkplan met de relevante maatvoering.

19.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden en verwijderen van een natte ecologische zone tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een omschrijving van de te realiseren flora;
- b. een omschrijving van het type natte ecologische zone;
- c. een vegetatiekaart ten behoeve van de natte ecologische zone; en
- d. een profielschets van de natte ecologische zone.

20.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het wijzigen van het waterpeil tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een omschrijving van de peilverhoging of peilverlaging ten opzichte van het door de waterbeheerder gehanteerde peil;
- b. een constructietekening van bijbehorende werken, zoals pomp, inlaat, stuw, bemalen of drainage;
- c. de maximale pompcapaciteit in m³/uur;
- d. een rapport met de noodzaak en gevolgen van de peilwijziging voor de waterhuishouding en voor eventuele derden; en
- e. een tekening van de begrenzing van het gebied waarop de waterpeil wijziging van invloed is.

21.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden of verwijderen van strandbebouwing tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. een werkplan; en
- b. een constructietekening.

22.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid worden voor het plaatsen, wijzigen, houden en verwijderen van een waterstaatswerk tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. dwarsdoorsneden tekeningen met de bestaande en nieuwe situatie van de werkzaamheden;
- b. stabiliteitsberekeningen; en
- c. een werkplan.

Artikel 4.4 Beoordelingsregels waterkeringen en ondersteunende kunstwerken**1.**

Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit in, op, over of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte, of bijbehorende ondersteunende kunstwerken wordt in acht genomen dat:

- a. het waterkerend vermogen van de waterkering niet mag verslechteren;
- b. het blijven voldoen aan de normen of omgevingswaarden die gelden voor de betreffende waterkering niet mag worden belemmerd;
- c. het in de toekomst laten voldoen aan de normen of omgevingswaarden die gelden voor de betreffende waterkering niet mag worden belemmerd als de waterkering nog niet voldoet aan de daarvoor geldende norm of omgevingswaarde;

- d. onderhoud, inspectie en monitoring van de waterkeringen mogelijk blijven;
- e. de kosten voor onderhoud, inspectie en monitoring van de waterkering niet onevenredig toenemen; en
- f. het functioneren van andere waterstaatswerken niet mag worden belemmerd.

2.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid, wordt rekening gehouden met de maatschappelijke functie van het watersysteem.

3.

Van het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onder a, kan gemotiveerd worden afgeweken:

- a. als met de beperkingengebiedactiviteit, naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden, een zwaarwegend belang wordt gediend; en
- b. als de aanvrager, naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden, onderbouwd heeft aangetoond dat voor de beperkingengebiedactiviteit geen redelijk alternatief kan worden gevonden.

4.

Bij primaire waterkeringen wordt van een afwijking als bedoeld in het vorige lid zo snel mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de Verenigde Vergadering.

5.

Toepassing van het bepaalde in het derde lid wordt niet gemandateerd.

Artikel 4.5 Beoordelingsregels Delflandsedijk

1

Bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een activiteit in, op, over of onder de Delflandsedijk wordt in acht genomen dat sprake is van een zwaarwegend belang.

2

Het bepaalde in artikel 4.4 eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.6 Beoordelingsregels oppervlaktewaterlichamen en ondersteunende kunstwerken

1.

Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit in, over of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones of bijbehorende ondersteunende kunstwerken wordt in acht genomen:

- a. dat het blijven voldoen aan de daarvoor geldende omgevingswaarden die gelden voor het betreffende oppervlaktewaterlichaam niet mag worden belemmerd;
- b. dat het in de toekomst laten voldoen aan de omgevingswaarde die gelden voor het betreffende oppervlaktewaterlichaam niet mag worden belemmerd als het oppervlaktewaterlichaam nog niet voldoet aan de daarvoor geldende omgevingswaarden;
- c. het ter plaatse geldende peilbesluit, tenzij de aanvraag betrekking heeft op het brengen of houden van de waterstand op een ander peil dan het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld; en
- d. dat het functioneren van andere waterstaatswerken niet mag worden belemmerd.

2.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt rekening gehouden met:

- a. dat de kans op overstroming vanuit een oppervlaktewaterlichaam niet toeneemt;

- b. het in stand houden van het bergend en het aan- en afvoerend vermogen;
- c. indien de aanvraag betrekking heeft op het brengen of houden van de waterstand op een ander peil dan het peil dat in het peilbesluit is vastgesteld: alle bij het peilbesluit betrokken en afgewogen belangen;
- d. de normen met betrekking tot de chemische en ecologische waterkwaliteit voor oppervlaktewaterlichamen die geen KRW-oppervlaktewaterlichamen zijn;
- e. de migratie van vissen;
- f. dat de kosten voor onderhoud, inspectie en monitoring niet onevenredig toenemen;
- g. de maatschappelijke functie van het watersysteem; en
- h. een geldend omgevingsplan of projectbesluit waarvan de uitvoering in de nabije toekomst, naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden, aannemelijk is.

3.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste en het tweede lid wordt betrokken:

- a. dat de inrichting van het watersysteem robuust en toekomstbestendig is; en
- b. de weerbaarheid van het gebied tegen schaarste aan zoet water.

Artikel 4.7 Beoordelingsregels bergingsgebieden en bijbehorende ondersteunende kunstwerken

1.

Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit in, over of onder een bergingsgebied of bijbehorende ondersteunende kunstwerken wordt in acht genomen dat:

- a. de doelmatige werking, inclusief het bergend vermogen, van het bergingsgebied en de kunstwerken niet mag worden aangetast; en
- b. het functioneren van andere waterstaatswerken niet mag worden belemmerd.

2.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt rekening gehouden met dat de kosten voor gebruik, onderhoud, inspectie en monitoring niet onevenredig toenemen.

3.

Van het bepaalde in het eerste lid kan naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden gemotiveerd worden afgeweken als:

- a. met de beperkingengebiedactiviteit een zwaarwegend maatschappelijk belang wordt gediend; en
- b. de aanvrager heeft aangetoond dat voor de beperkingengebiedactiviteit geen redelijk alternatief kan worden gevonden.

Afdeling 4.2 Omgevingsvergunningvrije beperkingengebiedactiviteiten

Paragraaf 4.2.1 Steigers en vlonders

Artikel 4.8 Aanleggen, wijzigen en houden steiger of vlonder

1.

Het aanleggen, wijzigen en houden van een steiger of vlonder is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In, boven of over een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de steiger of vlonder niet in, boven of over een natte ecologische zone en aangrenzende beschermingszone;
- b. is de kortste afstand tussen de steiger of vlonder en een gemaal minimaal 50 meter;
- c. is de kortste afstand tussen de steiger of vlonder en een lozingspunt minimaal 10 meter;
- d. is de kortste afstand tussen de steiger of vlonder en een stuw, duiker, keerschot of inlaat minimaal 10 meter;
- e. is de kortste afstand tussen de steiger of vlonder en een naastgelegen steiger of vlonder of bestaande afmeerpaal minimaal 2,0 meter;
- f. is de afstand tussen het laagste punt van de steiger of vlonder, palen niet meegerekend, en het hoogste schouwpeil minimaal 0,35 meter;
- g. is de afmeting van de steiger of vlonder haaks gemeten vanaf de oeverlijn maximaal 1,50 meter;
- h. is de afmeting van de steiger of vlonder haaks gemeten vanaf de oeverlijn maximaal 1/8 van de waterbreedte; en
- i. is de afmeting van de steiger of vlonder parallel aan de oeverlijn maximaal 6,0 meter.

3.

In, op, boven of over een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. ligt de steiger of vlonder niet in, boven of over de kruin of het buitentalud boven het waterpeil;
- b. wordt de steiger of vlonder trillingsvrij aangelegd;
- c. wordt de steiger of vlonder zonder gronduitspoeling aangelegd; en
- d. wordt of is voorafgaand over de gehele lengte van de steiger of vlonder in de doorgaande oeverlijn een oeverbescherming aangelegd en in stand gehouden.

4.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36.

Artikel 4.9 Verwijderen steiger of vlonder

1.

Het verwijderen van een steiger of vlonder is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In, boven of over een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de steiger of vlonder niet in, boven of over een natte ecologische zone en aangrenzende beschermingszone;
- b. is de afmeting van de steiger of vlonder vanaf en haaks op de oeverlijn maximaal 1,5 meter;
- c. is de afmeting van de steiger of vlonder parallel aan de oeverlijn maximaal 6 meter; en
- d. wordt de steiger of vlonder zonder gronduitspoeling verwijderd.

3.

In, op, boven of over een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. ligt de steiger of vlonder niet in, boven of over het buitentalud of de kruin;
- b. wordt de steiger of vlonder trillingsvrij verwijderd;
- c. wordt de steiger of vlonder zonder gronduitspoeling verwijderd; en
- d. worden gaten die ontstaan direct gevuld met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

4.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36.

Paragraaf 4.2.2 Afmeerpalen

Artikel 4.10 Plaatsen, wijzigen en houden afmeerpaal

1.

Het plaatsen, wijzigen en houden van een afmeerpaal is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:

- a. staat de afmeerpaal niet in een natte ecologische zone en aangrenzende beschermingszone;
- b. is de afstand tussen de afmeerpaal en een gemaal minimaal 50 meter;
- c. is de afstand tussen de afmeerpaal en een lozingspunt minimaal 10 meter;
- d. is de afstand tussen de afmeerpaal en een stuw, duiker, keerschot of inlaat minimaal 10 meter;
- e. is de kortste afstand tussen de afmeerpaal en een bestaande steiger, vlonder of afmeerpaal minimaal 2,0 meter;
- f. is de afstand tussen de afmeerpaal en de oeverlijn maximaal 1,5 meter; en
- g. is de afstand tussen de afmeerpaal en de oeverlijn maximaal 1/8 van de waterbreedte.

3.

In of op een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. staat de afmeerpaal niet in, boven of over het buitentalud of de kruin;
- b. wordt de afmeerpaal trillingsvrij geplaatst;
- c. wordt de afmeerpaal zonder gronduitspoeling geplaatst; en
- d. wordt in de doorgaande oeverlijn achter de afmeerpaal een oeverbescherming aangelegd.

4.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36.

Artikel 4.11 Verwijderen afmeerpaal

1.

Het verwijderen van een afmeerpaal is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In, boven of over een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de afmeerpaal niet in, boven of over een natte ecologische zone; en
- b. worden gaten die ontstaan direct gevuld.

3.

In of op een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. ligt de afmeerpaal niet in, boven of over het buitentalud of de kruin;
- b. wordt de afmeerpaal trillingsvrij verwijderd;
- c. wordt de afmeerpaal zonder gronduitspoeling verwijderd; en
- d. worden gaten die ontstaan direct gevuld met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

4.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36.

Paragraaf 4.2.3 Bruggen

Artikel 4.12 Aanleggen, wijzigen en houden brug

1.

Het aanleggen, wijzigen en houden van een brug is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In, boven of over een bergingsgebied, secundair water of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de brug niet in, boven of over een natte ecologische zone;
- b. ligt de onderkant van de brug minimaal 0,5 meter boven schouwpeil;
- c. is de breedte van de brug tussen de doorgaande oeverlijnen maximaal 4 meter;
- d. is de afstand van de brug tot een naastgelegen brug minimaal 5 meter;
- e. is de afstand van de brug tot een naastgelegen ondersteunend kunstwerk minimaal 5 meter;
- f. heeft de brug geen steunpunten tussen de doorgaande oeverlijnen; en
- g. worden maatregelen genomen om te voorkomen dat de oever erodeert of instort.

3.

De brug wordt niet aangelegd en niet gehouden in, op, boven of over een:

- a. primair water en bijbehorende beschermingszones;
- b. waterkering, bijbehorende beschermingszones en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
- c. ondersteunend kunstwerk.

4.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36.

Artikel 4.13 Verwijderen brug

1.

Het verwijderen van een brug is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In, boven of over een bergingsgebied, secundair water of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de brug niet in, boven of over een natte ecologische zone; en
- b. worden gaten die ontstaan direct gevuld.

3.

De brug wordt niet verwijderd uit, van of over een:

- a. primair water en bijbehorende beschermingszones;
- b. waterkering, bijbehorende beschermingszones en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
- c. ondersteunend kunstwerk.

4.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36.

Paragraaf 4.2.4 Oeverbescherming

Artikel 4.14 Aanleggen, wijzigen en houden oeverbescherming

1.

Het aanleggen, wijzigen en houden van een oeverbescherming is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones of bijbehorende ondersteunende kunstwerken:

- a. ligt de oeverbescherming niet in een natte ecologische zone en aangrenzende beschermingszone;
- b. ligt de oeverbescherming in de doorgaande oeverlijnen;
- c. is de oeverbescherming grond dicht;
- d. steken lozingspijpen uit tot buiten de oeverbescherming;
- e. wordt de ruimte achter de oeverbescherming geheel aangevuld; en
- f. wordt er geen water gedempt.

3.

In of op een waterkering, bijbehorende beschermingszones, bijbehorend profiel van vrije ruimte of bijbehorende ondersteunende kunstwerken is de oeverbescherming een beschoeiing (en dus geen damwand).

Artikel 4.15 Verwijderen oeverbescherming

1.

Het verwijderen van een oeverbescherming is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam, bijbehorende beschermingszones of bijbehorende ondersteunende kunstwerken:

- a. wordt de oeverbescherming niet verwijderd uit een natte ecologische zone en aangrenzende beschermingszone; en
- b. heeft het waterstaatswerk na het verwijderen van de oeverbescherming de afmetingen die in de legger staan.

3.

In of op een waterkering, bijbehorende beschermingszones, bijbehorend profiel van vrije ruimte of bijbehorende ondersteunende kunstwerken staat de oeverbescherming niet als waterkerend of profielverdedigend kunstwerk in de legger.

Paragraaf 4.2.5 Straatmeubilair

Artikel 4.16 Plaatsen, wijzigen en houden straatmeubilair

1.

Het plaatsen, wijzigen en houden van straatmeubilair is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zesde lid.

2.

In, boven of over de beschermingszone van een primair water is de afstand tussen het straatmeubilair en de dichtstbijzijnde insteek minimaal 1,5 meter.

3.

In, boven of over de beschermingszone van een secundair water is de afstand tussen het straatmeubilair en de dichtstbijzijnde insteek minimaal 0,5 meter.

4.

In, op, boven of over een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. bestaat het straatmeubilair enkel uit reflectorpalen of bermplanken of bebording op fles- of buispalen;
- b. wordt het straatmeubilair zonder een verzwaarde voet gefundeerd; en
- c. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

5.

In, op, boven of over de zeewering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. wordt bij de dijk-in-boulevard het straatmeubilair op, boven of over de dijk-in-boulevard geplaatst; en
- b. wordt de vrijkomende grond in de directe omgeving van het straatmeubilair verwerkt.

6.

Het straatmeubilair wordt niet geplaatst in, op, boven, over of onder een:

- a. oppervlaktewaterlichaam;
- b. ondersteunend kunstwerk.

Artikel 4.17 Verwijderen straatmeubilair

1.

Het verwijderen van straatmeubilair is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met vierde het lid.

2.

In, boven of over een bergingsgebied of een beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam worden gaten die ontstaan direct gevuld.

3.

In, op, boven of over een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte worden gaten die ontstaan direct gevuld met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

4.

Het straatmeubilair wordt niet verwijderd uit, van of onder een:

- a. oppervlaktewaterlichaam;
- b. ondersteunend kunstwerk.

Paragraaf 4.2.6 Kabels

Artikel 4.18 Aanleggen, wijzigen en houden kabel

1.

Het aanleggen, wijzigen en houden van een kabel is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het elfde lid.

2.

Bij het doorvoeren en houden van kabels door bestaande mantelbuizen moeten deze mantelbuizen voldoen aan NEN 3650-serie en NEN 3651.

3.

In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de kabel niet in lengterichting in, op, boven, over, of onder het oppervlaktewaterlichaam;
- b. ligt de kabel minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte;
- c. ligt de kabel bij ophanging aan een brug niet lager dan de onderkant van de brug; en
- d. wordt de kabel onder het oppervlaktewaterlichaam met een sleufloze techniek aangelegd.

4.

In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam waar met motorvoertuigen mag worden gevaren, zoals vastgelegd in de Vaarverordening Delfland, ligt de kabel minimaal 2 meter onder de leggerdiepte.

5.

In of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones, bijbehorend profiel van vrije ruimte of bijbehorende ondersteunende kunstwerken:

- a. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
- b. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke laag teruggebracht;
- c. worden in het waterstaatswerk na afronding van de werkzaamheden de grondsoorten laagsgewijs verdicht;
- d. wordt na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld; en

e. worden alle zakkingen en zettingen van de waterkering hersteld die door het werk ontstaan.

6.

In of onder de zeewering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte ligt de kabel in de landwaartse beschermingszone, of binnen stedelijk gebied in het waterstaatswerk.

7.

In of onder een regionale waterkering of een polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. is de kabel geen hoogspanningskabel;
- b. ligt de kabel haaks op de waterkering;
- c. is in de waterkering de afstand tussen de onderkant van de kabel en het maaiveld maximaal 0,80 meter, en
- d. wordt de kabel in de waterkering in een sleuf aangelegd.

8.

In afwijking van het bepaalde in het achtste lid onder b kan een kabel bedoeld voor het openbare verlichtingsnetwerk in de lengterichting van de waterkering liggen:

- a. in of nabij de binnenkruinlijn; of
- b. als de binnenkruinlijn niet mogelijk is, buiten het leggerprofiel in of nabij de buitenkruinlijn.

9.

In afwijking van het bepaalde in het achtste lid kan de kabel ook worden aangelegd met een gestuurde boring waarbij:

- a. de punten van intrede en uitrede buiten de waterkering en de bijbehorende beschermingszones liggen;
- b. de kabel minimaal 10,0 meter onder de kruin van de waterkering ligt;
- c. de diameter van de kabel niet groter is dan 63 mm; en
- d. een in onbruik geraakt boorgat waterdicht wordt opgevuld.

10.

In, over, onder of naast een duiker of een inlaat is de afstand tussen de kabel en de duiker of inlaat minimaal 0,20 meter.

11.

De kabel wordt niet aangelegd en niet gehouden in, op, door, over of onder:

- a. de Delflandsedijk en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
- b. een gemaal;
- c. een stuw.

12.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36 indien de activiteit uitgevoerd wordt in een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte.

Artikel 4.19 Verwijderen kabel

1.

Het verwijderen van een kabel is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zevende lid.

2.

In of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de kabel niet in lengterichting in, op, boven, over, of onder het oppervlaktewaterlichaam;
- b. ligt de kabel minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte;

3.

In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam waar met motorvaartuigen mag worden gevaren, zoals vastgelegd in de Vaarverordening Delfland, ligt de kabel minimaal 2 meter onder de leggerdiepte.

4.

In of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. worden ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
- b. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke laag teruggebracht;
- c. worden in de waterkering na afronding van de werkzaamheden de grondsoorten laagsgewijs verdicht;
- d. wordt na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld; en
- e. worden alle zakkingen en zettingen van de waterkering hersteld die door het werk ontstaan.

5.

In of onder een regionale waterkering of een polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. ligt de kabel haaks op de waterkering; en
- b. heeft in de waterkering een ontgraving een diepte van maximaal 0,8 meter onder het maaiveld.

6.

In, over, onder of naast een duiker of een inlaat is de afstand tussen de kabel en de duiker of inlaat minimaal 0,20 meter.

7.

De kabel wordt niet verwijderd uit, van of onder:

- a. de Delflandsedijk;
- b. de zeewering en bijbehorend profiel van vrije ruimte voor zover de zeewering ligt buiten stedelijk gebied;
- c. de buitenwaartse beschermingszone van de zeewering;
- d. een gemaal;
- e. een stuw.

8.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36 indien de activiteit uitgevoerd wordt in een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte.

Paragraaf 4.2.7 Leidingen en mantelbuizen

Artikel 4.20 Aanleggen, wijzigen en houden leiding of mantelbuis

1.

Het aanleggen, wijzigen en houden van een leiding of mantelbuis is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het negende lid.

2.

In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de leiding of mantelbuis niet in lengterichting in, op, boven, over, of onder het oppervlaktewaterlichaam;
- b. ligt de leiding of mantelbuis minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte;
- c. ligt de leiding of mantelbuis bij ophanging aan een brug niet lager dan de onderkant van de brug; en
- d. voldoet de leiding of mantelbuis aan de NEN 3650-serie;
- e. wordt de leiding of mantelbuis onder het oppervlaktewaterlichaam met een sleufloze techniek aangelegd.

3.

In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam waar met motorvaartuigen mag worden gevaren, zoals vastgelegd in de Vaarverordening Delfland, ligt de leiding of mantelbuis minimaal 2 meter onder de leggerdiepte.

4.

In of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones, bijbehorend profiel van vrije ruimte of bijbehorende ondersteunende kunstwerken:

- a. is de bedrijfsdruk in de leiding of mantelbuis maximaal 3 bar;
- b. heeft de leiding of mantelbuis een uitwendige diameter van maximaal 110 millimeter;
- c. voldoet de leiding of mantelbuis aan de NEN 3650 serie;
- d. heeft een leiding voor gas of vloeistof bij het toepassen van een sleufloze techniek een mantelbuis als tweede gas- of vloeistofkering;
- e. is een mantelbuis aan beide zijden blijvend waterdicht afgewerkt;
- f. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
- g. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke laag teruggebracht;
- h. worden in het waterstaatswerk na afronding van de werkzaamheden de grondsoorten laagsgewijs verdicht;
- i. wordt na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld.
- j. worden alle zakkingen en zettingen van de waterkering hersteld die door het werk ontstaan.

5.

In of onder zeewering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. ligt de leiding of mantelbuis in het waterstaatswerk binnen stedelijk gebied; en
- b. wordt de leiding of mantelbuis met een andere techniek dan boogboring aangelegd.

6.

In of onder een regionale waterkering of een polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. ligt de leiding of mantelbuis haaks op de waterkering;
- b. is in de waterkering de afstand tussen de onderkant van de leiding of mantelbuis en het maaiveld maximaal 1,0 meter;
- c. wordt de leiding of mantelbuis in de waterkering in een sleuf aangelegd.

7.

In, over, onder of naast een duiker of een inlaat:

- a. is de afstand tussen de leiding of mantelbuis en de duiker of inlaat minimaal 0,20 meter; en
- b. voldoet de leiding of mantelbuis aan de NEN 3650 serie.

8.

De leiding of mantelbuis wordt niet aangelegd en niet gehouden in, op, door, over of onder:

- a. de Delflandsedijk en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
- b. een gemaal;
- c. een stuw.

9.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36 indien de activiteit uitgevoerd wordt in een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte.

Artikel 4.21 Verwijderen leiding of mantelbuis**1.**

Het verwijderen van een leiding of mantelbuis is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zevende lid.

2.

In of onder een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones:

- a. ligt de leiding of mantelbuis niet in lengterichting in, op, boven, over, of onder het oppervlaktewaterlichaam;
- b. ligt de leiding of mantelbuis minimaal 1,30 meter onder de leggerdiepte;

3.

In, over of onder een oppervlaktewaterlichaam waar met motorvaartuigen mag worden gevaren, zoals vastgelegd in de Vaarverordening Delfland, ligt de leiding of mantelbuis minimaal 2 meter onder de leggerdiepte.

4.

In of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. heeft de leiding of mantelbuis een uitwendige diameter van maximaal 110 millimeter;
- b. worden ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
- c. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke laag teruggebracht;
- d. worden in het waterstaatswerk na afronding van de werkzaamheden de grondsoorten laagsgewijs verdicht;
- e. wordt na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld; en
- f. worden alle zakkingen en zettingen van de waterkering hersteld die door het werk ontstaan.

5.

In of onder een regionale waterkering of polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. ligt de leiding of mantelbuis haaks op de waterkering; en

- b. heeft in het waterstaatswerk een ontgraving een diepte van maximaal 1,0 meter onder het maaiveld.

6.

In, over, onder of naast een duiker of een inlaat is de afstand tussen de leiding of mantelbuis en de duiker of inlaat minimaal 0,20 meter.

7.

De leiding of mantelbuis wordt niet verwijderd uit, van of onder:

- a. de Delflandsedijk en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
- b. de buitenwaartse beschermingszone en buiten het stedelijk gebied van de zeewering en bijbehorend profiel van vrije ruimte;
- c. een gemaal;
- d. een stuw.

8.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met artikel 4.36 indien de activiteit uitgevoerd wordt in een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte.

Paragraaf 4.2.8 Hekken

Artikel 4.22 Plaatsen, wijzigen en houden hek

1.

Het plaatsen, wijzigen en houden van een hek is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zesde lid.

2.

In, boven of over de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam:

- a. staat het hek niet in, boven of over een beschermingszone grenzend aan een natte ecologische zone;
- b. staat een hek, dat parallel aan het oppervlaktewaterlichaam staat, in de insteek van het oppervlaktewaterlichaam en is het hek maximaal 1 meter hoog.

3.

In, op, boven of over de Delflandsedijk, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. is het hek maximaal 1 meter hoog;
- b. heeft het hek een vrije doorgang van minimaal 4 meter; en
- c. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

4.

In, op, boven of over een niet verheelde of niet aangeheelde regionale waterkering of polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. staat het hek niet in, boven of over het buitentalud of de kruin;
- b. is het hek op het binnentalud en landwaarts tot op 1 meter afstand van de teenlijn maximaal 1 meter hoog;
- c. wordt het hek zonder een verzwaarde voet gefundeerd; en
- d. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

5.

In, op, boven of over een verheelde, aangeheelde of aangevulde regionale waterkering of polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. heeft het hek op de kruin van het waterstaatswerk een vrije doorgang van minimaal 2 meter;
- b. is een hek dat evenwijdig aan het waterstaatswerk op minder dan 3 meter afstand landwaarts van de buitenkruinlijn ligt maximaal 1 meter hoog;
- c. wordt het hek zonder een verzwaarde voet gefundeerd; en
- d. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

6.

Het hek wordt niet geplaatst en niet gehouden in, op, boven of over:

- a. een oppervlaktewaterlichaam;
- b. een ondersteunend kunstwerk.

Artikel 4.23 Verwijderen hek**1.**

Het verwijderen van een hek is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid.

2.

In een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte worden gaten die ontstaan direct gevuld met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

3.

In een bergingsgebied of de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam worden gaten die ontstaan direct gevuld.

4.

Het hek wordt niet verwijderd uit of van:

- a. een oppervlaktewaterlichaam;
- b. een ondersteunend kunstwerk.

Paragraaf 4.2.9 Schuttingen**Artikel 4.24 Plaatsen, wijzigen en houden schutting****1.**

Het plaatsen, wijzigen en houden van een schutting is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zesde lid.

2.

In, boven of over de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam:

- a. staat de schutting niet in, boven of over een beschermingszone grenzend aan een natte ecologische zone; en
- b. staat de schutting haaks op het oppervlaktewaterlichaam.

3.

In, op, boven of over de Delflandsedijk, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. is de afstand landwaarts tussen de schutting en de teenlijn minimaal 1 meter; en
- b. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

4.

In, op, boven of over een niet verheelde of niet aangeheelde regionale waterkering of polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. is de afstand landwaarts tussen de schutting en de teenlijn minimaal 1 meter;
- b. wordt de schutting zonder een verzwaarde voet gefundeerd; en
- c. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

5.

In, op, boven of over een verheelde, aangeheelde of aangevulde regionale waterkering of polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. is de afstand landwaarts tussen de schutting en de buitenkruinlijn minimaal 2 meter;
- b. is een schutting die evenwijdig aan het waterstaatswerk op minder dan 3 meter afstand landwaarts van de buitenkruinlijn ligt maximaal 1 meter hoog;
- c. wordt de schutting zonder een verzwaarde voet gefundeerd; en
- d. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

6.

De schutting wordt niet geplaatst en niet gehouden in, op, boven of over:

- a. een oppervlaktewaterlichaam;
- b. een ondersteunend kunstwerk.

Artikel 4.25 Verwijderen schutting**1.**

Het verwijderen van een schutting is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid.

2.

In een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte worden gaten die ontstaan direct gevuld met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

3.

In een berginggebied of de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam worden gaten die ontstaan direct gevuld.

4.

De schutting wordt niet verwijderd uit of van:

- a. een oppervlaktewaterlichaam;
- b. een ondersteunend kunstwerk.

Paragraaf 4.2.10 Veekerende voorzieningen

Artikel 4.26 Plaatsen, wijzigen en houden veekerende voorziening

1.

Het plaatsen, wijzigen en houden van een veekerende voorziening is omgevings-vergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid.

2.

In, boven of over de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam

- a. staat de veekerende voorziening niet in, boven of over een beschermingszone grenzend aan een natte ecologische zone;
- b. is de veekerende voorziening in de beschermingszone maximaal 1 meter hoog.

3.

In, op, boven of over de Delflandsedijk, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. is de veekerende voorziening maximaal 1 meter hoog;
- b. heeft de veekerende voorziening in, op, boven of over het waterstaatswerk een vrije doorgang van minimaal 4 meter; en
- c. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

4.

In, op, boven of over een regionale waterkering of polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. staat de veekerende voorziening niet in, boven of over het buitentalud;
- b. is bij een niet verheelde of niet aangeheelde waterkering de veekerende voorziening op de kruin maximaal 0,60 meter hoog;
- c. is bij een verheelde, aangeheelde of aangevulde waterkering de veekerende voorziening tot op 2 meter afstand landwaarts van de buitenkruinlijn maximaal 0,60 meter hoog; en
- d. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

5.

De veekerende voorziening wordt niet geplaatst en niet gehouden in, op, boven of over:

- a. een oppervlaktewaterlichaam;
- b. een ondersteunend kunstwerk.

Artikel 4.27 Verwijderen veekerende voorziening

1.

Het verwijderen van een veekerende voorziening is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid.

2.

In een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte worden gaten die ontstaan direct gevuld met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

3.

In een bergingsgebied of de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam worden gaten die ontstaan direct gevuld.

4.

De veekerende voorziening wordt niet verwijderd uit of van:

- a. een oppervlaktewaterlichaam;
- b. een ondersteunend kunstwerk.

Paragraaf 4.2.11 Werken

Artikel 4.28 Aanleggen, wijzigen en houden werk

1.

Dit artikel is niet van toepassing op het aanleggen, wijzigen en houden van een steiger, vlonder, afmeerpaal, brug, oeverbescherming, straatmeubilair, kabel, leiding, mantelbuis, hek, schutting of veekerende voorziening.

2.

Het aanleggen, wijzigen en houden van een werk is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het derde tot en met het zesde lid.

3.

In, boven of over de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam:

- a. ligt het werk niet in, boven of over een beschermingszone grenzend aan een natte ecologische zone;
- b. is het werk geen opstal;
- c. is het werk eenvoudig te verwijderen; en
- d. wordt het werk zonder ontgraving aangelegd.

4.

In, op, boven, over of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. is de oppervlakte van het werk maximaal 6 vierkante meter;
- b. is het werk eenvoudig te verwijderen; en
- c. wordt het werk zonder ontgraving en zonder paalfundering aangelegd.

5.

In, op, boven, over of onder een regionale waterkering of polderkade, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte:

- a. wordt het werk bij een niet verheelde of niet aangeheelde waterkering niet aangelegd in, op, boven, onder of door het buitentalud, de kruin en het binnentalud;
- b. wordt het werk bij een verheelde of aangeheelde waterkering niet aangelegd in, op, boven, over of onder het buitentalud;
- c. is de afstand tussen een opstal en de buitenkruinlijn landwaarts minimaal 2 meter; en
- d. is bij een regionale waterkering in een voorland de afstand tussen een opstal en de buitenkruinlijn minimaal 1,50 meter.

6.

Het werk wordt niet aangelegd en niet gehouden in, op, boven, over of onder:

- a. een oppervlaktewaterlichaam;
- b. de Delflandsedijk;
- c. een bergingsgebied;
- d. een ondersteunend kunstwerk.

Artikel 4.29 Verwijderen werk

1.

Dit artikel is niet van toepassing op het aanleggen, wijzigen en houden van een steiger, vlonder, afmeerpaal, brug, oeverbescherming, straatmeubilair, kabel, leiding, mantelbuis, hek, schutting of veekerende voorziening.

2.

Het verwijderen van een werk is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het derde en vierde lid.

3.

In, op, boven, over of onder een waterkering, bijbehorende beschermingszones of bijbehorend profiel van vrije ruimte worden gaten die ontstaan direct gevuld met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

4.

Het werk wordt niet verwijderd uit, van, over of onder een:

- a. oppervlaktewaterlichaam;
- b. bergingsgebied;
- c. ondersteunend kunstwerk.

Paragraaf 4.2.12 Beplanting

Artikel 4.30 Aanbrengen en houden beplanting

1.

Het aanbrengen en houden van beplanting is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het negende lid.

2.

In een bergingsgebied of de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam:

- a. staat de beplanting niet in een beschermingszone grenzend aan een natte ecologische zone; en
- b. bestaat de beplanting niet uit bomen of struiken.

3.

In een waterkering of bijbehorende beschermingszones:

- a. is de hart-op-hart afstand tussen bomen minimaal 15 meter; en
- b. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

4.

In de beschermingszone of het profiel van vrije ruimte van de Delflandsedijk:

- a. is de afstand tussen het waterstaatswerk en het hart van een boom minimaal 3 meter; en
- b. is de afstand tussen het waterstaatswerk en het hart van een struik minimaal 1,5 meter.

5.

In of op een niet verheelde of niet aangeheelde regionale waterkering of bijbehorende beschermingszones:

- a. staat de beplanting niet in, boven of over het buitentalud, de kruin of het binnentalud;
- b. is de afstand landwaarts tussen de teenlijn en het hart van een boom minimaal 7 meter;
- c. is de afstand landwaarts tussen de teenlijn en het hart van een struik minimaal 6 meter;
- d. is in een voorland de afstand tussen de buitenkruinlijn en het hart van een boom minimaal 3 meter; en
- e. is in een voorland de afstand tussen de buitenkruinlijn en het hart van een struik minimaal 1,5 meter.

6.

In of op een verheelde, aangeheelde of aangevulde regionale waterkering of bijbehorende beschermingszones:

- a. staat de beplanting niet in, op, boven of over het buitentalud;
- b. is de afstand landwaarts tussen de buitenkruinlijn en het hart van een boom minimaal 7 meter;
- c. is de afstand landwaarts tussen de buitenkruinlijn en het hart van een struik minimaal 3,5 meter;
- d. is in een voorland de afstand tussen de buitenkruinlijn en het hart van een boom minimaal 3 meter; en
- e. is in een voorland de afstand tussen de buitenkruinlijn en het hart van een struik minimaal 1,5 meter.

7.

In of op een niet verheelde of niet aangeheelde polderkade of landscheiding of bijbehorende beschermingszones:

- a. staat de beplanting niet in, boven of over het buitentalud, de kruin of het binnentalud; en
- b. is de afstand landwaarts tussen de teenlijn en het hart van een boom of struik minimaal 6 meter.

8.

In of op een verheelde, aangeheelde of aangevulde polderkade of landscheiding of bijbehorende beschermingszones:

- a. staat de beplanting in of op de aanheling;
- b. is de afstand landwaarts tussen de buitenkruinlijn en het hart van een boom minimaal 6 meter; en
- c. is de afstand landwaarts tussen de buitenkruinlijn en het hart van een struik minimaal 4 meter.

9.

De beplanting wordt niet aangebracht en niet gehouden in, op, boven of over:

- a. een oppervlaktewaterlichaam;
- b. de Delflandsedijk;
- c. een ondersteunend kunstwerk.

Artikel 4.31 Verwijderen beplanting

1.

Het verwijderen van beplanting is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam, bijbehorende beschermingszones of een beschermingszone van een waterkering worden gaten die ontstaan direct gedicht.

3.

In een waterkering worden gaten die ontstaan direct gedicht met voor de waterkering geschikt bodemmateriaal.

Paragraaf 4.2.13 Beweiden

Artikel 4.32 Beweiden

1.

Beweiden is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

Op een waterkering:

- a. is de diersoort waarmee beweid wordt schaap of geit;
- b. zijn per hectare maximaal 15 dieren van 1 jaar of ouder aanwezig;
- c. wordt beweid in de periode van 1 april tot en met 31 oktober;
- d. worden de dieren niet bijgevoerd; en
- e. wordt de waterkering niet extra bemest.

3.

Beweiden vindt niet plaats in een natte ecologische zone.

Paragraaf 4.2.14 Evenementen

Artikel 4.33 Voorbereiden en houden evenement

1.

Het voorbereiden en houden van een evenement is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In, op, boven, over of onder de beschermingszone van de zeewering:

- a. vindt het evenement plaats op het strand;
- b. vindt het evenement plaats in de periode van 1 maart tot en met 1 november;
- c. duurt het evenement maximaal drie maanden;
- d. is de afstand tussen tijdelijke werken en de duinvoet minimaal 2 meter;
- e. is het vloeroppervlak van tijdelijke werken maximaal 20 vierkante meter;
- f. wordt niet ontgraven; en
- g. is het evenement geen gemotoriseerd evenement.

3.

Het evenement wordt niet voorbereid en niet gehouden in, op, boven, over of onder:

- a. de zeewering;

- b. de Delflandsedijk of bijbehorende beschermingszones;
- c. een regionale waterkering of een polderkade, bijbehorende beschermingszones of een bijbehorend profiel van vrije ruimte;
- d. een oppervlaktewaterlichaam of bijbehorende beschermingszones;
- e. een bergingsgebied;
- f. een ondersteunend kunstwerk.

Paragraaf 4.2.15 Grondmechanisch onderzoek en proefsleuven

Artikel 4.34 Uitvoeren grondmechanisch onderzoek

1.

Het uitvoeren van grondmechanisch onderzoek is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In of onder een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam, bijbehorende beschermingszones of ondersteunend kunstwerk:

- a. worden gebruikte hulpconstructies direct na het uitvoeren van grondmechanisch onderzoek verwijderd; en
- b. worden boor- en sondeergaten zorgvuldig waterdicht gedicht.

3.

In, op of onder een waterkering of bijbehorende beschermingszones:

- a. weegt het materieel gebruikt op een waterkering zonder openbare weg maximaal 3,5 ton;
- b. worden gebruikte peilbuizen direct na de metingen verwijderd; en
- c. worden gaten die door de werkzaamheden zijn gemaakt direct na afronding van de werkzaamheden waterdicht met bentoniet of zwelkleikorrels gevuld.

4.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 4.36.

Artikel 4.35 Graven proefsleuf

1.

Het graven van een proefsleuf is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

In of onder een bergingsgebied, oppervlaktewaterlichaam, waterkering of bijbehorende beschermingszones:

- a. is in het waterstaatswerk maximaal 1 proefsleuf tegelijk aanwezig, en is deze proefsleuf maximaal 0,50 meter breed bij 1 meter lang;
- b. is in de waterkering de proefsleuf maximaal 0,80 meter diep;
- c. worden in- en ontgravingen aan het einde van elke werkdag met de vrijgekomen grond gedicht;
- d. wordt de ontgraven grond in de oorspronkelijke grondlaag teruggebracht;
- e. worden in het waterstaatswerk direct na afronding van de werkzaamheden de verschillende grondsoorten per grondlaag laagsgewijs verdicht, en
- f. wordt direct na afronding van de werkzaamheden de bekleding van de waterkering volledig en erosiebestendig hersteld.

3.

De proefsleuf wordt niet gegraven in of onder een ondersteunend kunstwerk.

4.

Een omgevingsvergunningvrije activiteit als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste drie weken voor het begin ervan gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 4.36.

Paragraaf 4.2.16 Indieningsvereisten melding

Artikel 4.36 Indieningsvereisten melding

1.

Indien op grond van het bepaalde in dit hoofdstuk een melding is vereist, wordt door diegene die de beperkingengebiedactiviteit verricht melding gedaan aan dijkgraaf en hoogheemraden.

2.

Bij de melding zoals bedoeld in het eerste lid worden de volgende gegevens verstrekt:

- a. een omschrijving van de reden van de werkzaamheden;
- b. een situatietekening van de werkzaamheden;
- c. de startdatum van de werkzaamheden; en
- d. de einddatum van de werkzaamheden.

3.

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het aanleggen, wijzigen of houden van een steiger of vlonder tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de lengte en breedte van de steiger of vlonder;
- b. de hoogte van de steiger of vlonder ten opzichte van het waterpeil; en
- c. een constructietekening.

4.

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het aanleggen, wijzigen en houden van een brug tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de lengte en breedte van de brug;
- b. de hoogte van de brug ten opzichte van het waterpeil en maaiveld; en
- c. een constructietekening.

5.

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het aanleggen, wijzigen en houden van een kabel tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de aanlegwijze van de kabel tijdens de werkzaamheden;
- b. een omschrijving van het type kabel; en
- c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering.

6.

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het verwijderen van een kabel tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de verwijderwijze van de kabel tijdens de werkzaamheden;
- b. een omschrijving van het type kabel; en
- c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering.

7.

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het aanleggen, wijzigen en houden van een leiding of mantelbuis tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de aanlegwijze van de leiding of mantelbuis tijdens de werkzaamheden;
- b. een omschrijving van het type leiding of mantelbuis; en
- c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering.

8.

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid worden voor het verwijderen van een leiding of mantelbuis tevens de volgende gegevens verstrekt:

- a. de verwijderwijze van de leiding of mantelbuis tijdens de werkzaamheden;
- b. een omschrijving van het type leiding of mantelbuis; en
- c. een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering.

9.

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid wordt voor het uitvoeren grondmechanisch onderzoek tevens een omschrijving van het gewicht van het gebruikte materieel verstrekt.

10.

In aanvulling op het bepaalde in het tweede lid wordt voor het graven van een proefsleuf betreft tevens een tekening met het dwarsprofiel van het werk ten opzichte van het leggerprofiel en het feitelijke profiel van de waterkering verstrekt.

11.

De melding vervalt als de gemelde werkzaamheden niet binnen een jaar na ontvangst van de melding is uitgevoerd.

Hoofdstuk 5 Wateronttrekkingsactiviteiten grondwater

Afdeling 5.1 Algemeen

Artikel 5.1 Omgevingsvergunningplicht

1.

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning grondwater te onttrekken door middel van een daarvoor bedoelde voorziening, of water in de bodem te brengen ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater, door middel van een daarvoor bedoelde voorziening.

2.

Het verbod als bedoeld in het vorige lid geldt niet voor wateronttrekkingsactiviteiten als bedoeld in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

Geen omgevingsvergunning op grond van het bepaalde in dit hoofdstuk is verplicht als het onttrekken van grondwater door middel van een daarvoor bedoelde voorziening, of het in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater, door middel van een daarvoor bedoelde voorziening, voldoet aan de regels die zijn gesteld in artikel 5.8 of artikel 5.9 tot en met artikel 5.17.

Artikel 5.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

De aanvrager om een omgevingsvergunning legt over bij zijn aanvraag:

- a. een opgave van het doel waarvoor het te onttrekken grondwater wordt gebruikt;
- b. het aantal in te richten putten;
- c. de coördinaten volgens het stelsel van de Rijksdriehoekmeting van iedere put;
- d. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van iedere put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil;
- e. de lengte in meters van het effectieve filter in iedere put;
- f. de capaciteit van de pomp in m3 per uur per put;
- g. de hoeveelheid water in m3 per uur, etmaal, maand en jaar, die ten hoogste wordt onttrokken;
- h. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit en de verwachte duur ervan;
- i. een beschrijving van de mogelijke negatieve gevolgen van de onttrekking en de maatregelen of voorzieningen die worden getroffen om die gevolgen te voorkomen of te beperken; en
- j. als het gaat om het in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater in samenhang met het onttrekken van grondwater:
 1. de hoeveelheid water in m3 per uur, etmaal, maand en jaar die ten hoogste in de bodem wordt gebracht;
 2. de diepte in meters waarop het water in de bodem wordt gebracht;
 3. een beschrijving van de samenhang van het brengen van water in de bodem met de onttrekking;
 4. de herkomst en samenstelling van het water dat in de bodem wordt gebracht; en
 5. een beschrijving van de mogelijke negatieve gevolgen van het brengen van water in de bodem en de maatregelen of voorzieningen die worden getroffen om die gevolgen te voorkomen of te beperken.

Artikel 5.4 Beoordelingsregel onttrekken grondwater (met of zonder infiltratie)

1.

Een omgevingsvergunning voor het onttrekken van grondwater door middel van een daarvoor bedoelde voorziening wordt alleen verleend als de wateronttrekkingsactiviteit verenigbaar is met de dragende functie van het watersysteem.

2.

De aangevraagde activiteit mag er in ieder geval niet toe leiden dat:

- a. de doelstelling van ombuiging van significante en aan en aanhoudend stijgende trends als bedoeld in artikel 4.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt; en
- b. de doelstelling van het voorkomen van de achteruitgang en het streven naar verbetering van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie, bedoeld in artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt.

Artikel 5.5 Beoordelingsregels infiltratie water in samenhang met onttrekken grondwater

1.

Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater, door middel van een daarvoor bedoelde voorziening wordt in acht genomen dat:

- a. er geen gevaar is voor verontreiniging van het grondwater;
- b. als in het water dat in de bodem wordt gebracht stoffen voorkomen die zijn vermeld in bijlage XIX, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, de concentraties van die stoffen lager zijn dan de concentraties die in die bijlage, onder A, voor die stoffen is aangegeven; en
- c. als het water dat in de bodem wordt gebracht stoffen voorkomen die zijn vermeld in bijlage XIX, onder B, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, die niet tevens zijn vermeld onder A in die bijlage, zowel de hoeveelheden als de concentraties van die stoffen zodanig gering zijn, dat gevaar voor verslechtering van de kwaliteit van het grondwater is uitgesloten.

2.

In afwijking van het bepaalde in lid 1 onder b kan in de omgevingsvergunning voor een of meer stoffen een hogere concentratie worden toegestaan gedurende een in die omgevingsvergunning vastgestelde periode als:

- a. de bodemgesteldheid of de bodemsoort zodanig is dat, ondanks die hogere concentratie of concentraties, geen gevaar bestaat voor verontreiniging van het grondwater; of
- b. aan de omgevingsvergunning voorschriften worden verbonden die het gevaar voor verontreiniging van het grondwater, dat ontstaat door die hogere concentratie of concentraties, opheffen.

Artikel 5.6 Beoordelingsregel onttrekken grondwater of infiltratie in samenhang met onttrekken grondwater bij verontreiniging van de bodem

1.

Een omgevingsvergunning wordt niet verleend voor het onttrekken van grondwater door middel van een daartoe bedoelde voorziening, of het in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater, door middel van een daartoe bedoelde voorziening, indien die onttrekking of dat in de bodem brengen van water in samenhang met die onttrekking tot gevolg heeft dat een ernstige verontreiniging significant wordt verplaatst of verspreid.

2.

Het eerste lid is niet van toepassing indien de onttrekking strekt tot een sanering van een verontreiniging van de bodem.

Artikel 5.7 Vergunningvoorschriften

1.

Tot de voorschriften als bedoeld in artikel 3.3, die aan een omgevingsvergunning kunnen worden verbonden, behoren in ieder geval:

- a. een voorschrift als bedoeld in artikel 5.5, tweede lid, onder b;
- b. de verplichting tot een stapsgewijze vermindering van de vergunde wateronttrekkingsactiviteit op de in het voorschrift aangegeven wijze, alvorens die activiteit te staken; en
- c. voorschriften, als bedoeld in artikel 5.21.

2.

Aan een omgevingsvergunning voor het in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater, door middel van een daarvoor bedoelde voorziening, worden voorschriften verbonden over:

- a. de kwaliteit van het in de bodem te brengen water;

- b. de beheersing van de hydrologische situatie;
- c. de beëindiging van het in de bodem brengen van water; en
- d. de controle van de kwaliteit van het grondwater.

3.

Een voorschrift als bedoeld in het tweede lid, onder a, houdt in ieder geval in dat geen gevaar bestaat voor verontreiniging van het grondwater, en kan mede inhouden dat voorschriften worden gesteld die inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater voorkomen of beperken.

4.

Een voorschrift als bedoeld in het tweede lid, onder b, houdt in ieder geval in dat verspreiding van het in de bodem te brengen water zo veel mogelijk wordt beheerst, om het in de bodem te brengen water grotendeels weer te onttrekken.

5.

Een voorschrift als bedoeld in het tweede lid, onder c, houdt in ieder geval in dat de gevolgen van het in de bodem brengen van water voor de kwaliteit van de bodem geëvalueerd worden, gevolgd door een planmatige aanpak van de beëindiging van de activiteit en het opheffen van eventuele nadelige gevolgen van die activiteit.

Afdeling 5.2 Omgevingsvergunningvrije wateronttrekkingsactiviteiten

Artikel 5.8 Onttrekken grondwater voor alle toepassingen

1.

Het onttrekken van grondwater is omgevingsvergunningvrij voor alle toepassingen als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede en het derde lid.

2.

Er wordt maximaal 1 m³ per uur onttrokken.

3.

De onttrekking vindt plaats buiten een grondwaterbeschermingsgebied.

4.

Als een activiteit als bedoeld in het eerste lid omgevingsvergunningvrij is, blijft het bepaalde in artikel 5.21 voor die activiteit buiten toepassing.

Artikel 5.9 Onttrekken grondwater voor drooghouden van (bouw)put, grondsanering, of kabel- of leidingsleuf

1.

Het onttrekken van grondwater voor het drooghouden van een bouwput, een grondsanering, of een kabel- of leidingsleuf is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid.

2.

Buiten een grondwaterbeschermingsgebied wordt meer dan 1 m³ en maximaal 50 m³ per uur en maximaal 200.000 m³ in totaal onttrokken.

3.

Binnen een grondwaterbeschermingsgebied wordt maximaal 10 m³ per uur en maximaal 20.000 m³ in totaal onttrokken.

4.

Binnen een grondwaterbeschermingsgebied is de onttrekking niet permanent.

5.

Als een activiteit als bedoeld in het eerste lid omgevingsvergunningvrij is, dan mag die activiteit alleen worden verricht als:

- a. ten minste 48 uur voor het begin van de onttrekking een melding is gedaan in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.19 als:
 1. buiten een grondwaterbeschermingsgebied maximaal 10 m3 per uur en maximaal 20.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
 2. binnen een grondwaterbeschermingsgebied maximaal 5 m3 per uur en maximaal 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
- b. ten minste drie weken voor het begin van de onttrekking een melding is gedaan in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.20 als:
 1. buiten een grondwaterbeschermingsgebied meer dan 10 m3 per uur en/of meer dan 20.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
 2. binnen een grondwaterbeschermingsgebied meer dan 5 m3 per uur en/of meer dan 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
- c. wordt gemeten en geregistreerd in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.21.

6.

Het bepaalde in het vorige lid onder c geldt niet als de onttrekking een omvang heeft van 12.000 m3 per jaar of minder.

Artikel 5.10 Onttrekken grondwater voor berekening voor agrarische activiteiten

1.

Het onttrekken van grondwater voor berekening voor agrarische activiteiten is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zesde lid.

2.

Het grondwater wordt onttrokken uit het eerste watervoerende pakket of dieper.

3.

Er wordt meer dan 1 m3 en maximaal 50 m3 per uur en maximaal 200.000 m3 per jaar onttrokken.

4.

De onttrekking vindt plaats buiten de strategische zoet grondwatervoorraad.

5.

Binnen een grondwaterbeschermingsgebied is de onttrekking niet permanent.

6

Als een activiteit als bedoeld in het eerste lid omgevingsvergunningvrij is, dan mag die activiteit alleen worden verricht als:

- a. ten minste 48 uur voor het begin van de onttrekking een melding is gedaan in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.19 als buiten een grondwater-beschermingsgebied maximaal 10 m3 per uur en maximaal 12.000 m3 per jaar wordt onttrokken;
- b. ten minste drie weken voor het begin van de onttrekking een melding is gedaan in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.20 als binnen een grondwater-beschermingsgebied en/of meer dan 10 m3 per uur en/of meer dan 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
- c. wordt gemeten en geregistreerd in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.21.

7.

Het bepaalde in het vorige lid onder c geldt niet als de onttrekking een omvang heeft van 12.000 m3 per jaar of minder.

Artikel 5.11 Onttrekken grondwater voor beregening voor andere dan agrarische activiteiten

1.

Het onttrekken van grondwater voor beregening voor andere dan agrarische activiteiten is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid.

2.

Er wordt meer dan 1 m3 en maximaal 50 m3 per uur en maximaal 50.000 m3 per jaar onttrokken.

3.

De onttrekking vindt plaats buiten de strategische zoet grondwatervoorraad.

4.

Binnen een grondwaterbeschermingsgebied is de onttrekking niet permanent.

5.

Als een activiteit als bedoeld in het eerste lid omgevingsvergunningvrij is, dan mag die activiteit alleen worden verricht als:

- a. ten minste 48 uur voor het begin van de onttrekking een melding is gedaan in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.19 als buiten een grondwaterbeschermingsgebied maximaal 10 m3 per uur en maximaal 12.000 m3 per jaar wordt onttrokken;
- b. ten minste drie weken voor het begin van de onttrekking een melding is gedaan in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.20 als binnen een grondwaterbeschermingsgebied en/of meer dan 10 m3 per uur en/of meer dan 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
- c. wordt gemeten en geregistreerd in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.21.

6.

Het bepaalde in het vorige lid onder c geldt niet als de onttrekking een omvang heeft van 12.000 m3 per jaar of minder.

Artikel 5.12 Onttrekken grondwater voor testen brandblusvoorziening

1.

Het onttrekken van grondwater voor het testen van een brandblusvoorziening is omgevingsvergunningvrij.

2.

Van een activiteit als bedoeld in het eerste lid dient ten minste drie weken voor het begin van de onttrekking een melding te worden gedaan in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.19.

3.

Voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid blijft artikel 5.21 buiten toepassing als minder dan 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken.

Artikel 5.13 Onttrekken grondwater voor blussen van brand

1.

Het onttrekken van grondwater voor het blussen van brand is omgevingsvergunningvrij.

2.

Van een activiteit als bedoeld in het eerste lid dient uiterlijk vier weken na het beëindigen van de onttrekking een mededeling aan Delfland worden gedaan.

3.

Voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid blijft artikel 5.21 buiten toepassing als minder dan 12.000 m³ in totaal wordt onttrokken.

Artikel 5.14 Onttrekken grondwater voor grondwatersanering

1.

Het onttrekken van grondwater voor grondwatersanering is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid.

2.

Buiten een grondwaterbeschermingsgebied:

- a. wordt meer dan 1 m³ per uur en maximaal 25 m³ per uur onttrokken;
- b. wordt niet langer dan 7 jaar onttrokken.

3.

Binnen een grondwaterbeschermingsgebied:

- a. wordt maximaal 10 m³ per uur onttrokken;
- b. wordt niet langer dan 1 jaar onttrokken;
- c. wordt niet permanent onttrokken.

4.

De onttrekking:

- a. wordt ten minste 48 uur voor het begin gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.19 als:
 1. buiten een grondwaterbeschermingsgebied maximaal 10 m³ per uur wordt onttrokken;
 2. binnen een grondwaterbeschermingsgebied maximaal 5 m³ per uur wordt onttrokken;
- b. wordt ten minste drie weken voor het begin gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.20 als:
 1. buiten een grondwaterbeschermingsgebied meer dan 10 m³ per uur wordt onttrokken;
 2. binnen een grondwaterbeschermingsgebied meer dan 5 m³ per uur wordt onttrokken;
- c. wordt gemeten en geregistreerd in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.21.

5.

Het bepaalde in het vorige lid onder c geldt niet indien de onttrekking een omvang heeft van 12.000 m³ per jaar of minder.

Artikel 5.15 Onttrekken grondwater voor proefonttrekkingen

1.

Het onttrekken van grondwater voor een proefonttrekking is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid.

2.

Buiten een grondwaterbeschermingsgebied wordt meer dan 1 m3 per uur en maximaal 100 m3 per uur en maximaal 50.000 m3 in totaal onttrokken.

3.

Binnen een grondwaterbeschermingsgebied wordt maximaal 10 m3 per uur en maximaal 20.000 m3 in totaal onttrokken.

4.

De onttrekking:

- a. wordt ten minste 48 uur voor het begin gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.19 als:
 1. buiten een grondwaterbeschermingsgebied maximaal 20 m3 per uur en maximaal 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
 2. binnen een grondwaterbeschermingsgebied maximaal 5 m3 per uur en maximaal 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
- b. wordt ten minste drie weken voor het begin gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.20 als:
 1. buiten een grondwaterbeschermingsgebied meer dan 20 m3 per uur en/of meer dan 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
 2. binnen een grondwaterbeschermingsgebied meer dan 5 m3 per uur en/of meer dan 12.000 m3 in totaal wordt onttrokken;
- c. wordt gemeten en geregistreerd in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.21.

5.

Het bepaalde in het vorige lid onder c geldt niet indien de onttrekking een omvang heeft van 12.000 m3 per jaar of minder.

Artikel 5.16 Onttrekken grondwater voor industrieel gebruik

1.

Het onttrekken van grondwater voor industrieel gebruik is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid.

2.

Er wordt meer dan 1 m3 per uur en maximaal 50 m3 per uur en maximaal 100.000 m3 in totaal per kalenderjaar onttrokken.

3.

De onttrekking vindt plaats buiten de strategische zoet grondwatervoorraad.

4.

Binnen een grondwaterbeschermingsgebied is de onttrekking niet permanent.

5.

De onttrekking:

- a. wordt ten minste drie weken voor het begin gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.20;
- b. wordt gemeten en geregistreerd in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.21.

6.

Het bepaalde in het vorige lid onder b geldt niet indien de onttrekking een omvang heeft van 12.000 m3 per jaar of minder.

Artikel 5.17 Onttrekken grondwater voor overig gebruik

1.

Het onttrekken van grondwater is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het zevende lid.

2.

Het grondwater wordt niet onttrokken voor het drooghouden van een bouwput, grondsanering of kabel- of leidingsleuf, voor het testen van een brandblusvoorziening, voor het blussen van brand, voor een proefonttrekking, voor grondwatersanering, voor beregening en voor industrieel gebruik.

3.

Er wordt meer dan 1 m3 per uur en maximaal 10 m3 per uur en maximaal 12.000 m3 per jaar onttrokken.

4.

De onttrekking vindt plaats buiten de strategische zoet grondwatervoorraad.

5.

Binnen een grondwaterbeschermingsgebied is de onttrekking niet permanent.

6.

De onttrekking vindt niet plaats volgens het polderprincipe.

7.

De onttrekking:

- a. wordt ten minste drie weken voor het begin gemeld in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.20;
- b. wordt gemeten en geregistreerd in overeenstemming met het bepaalde in artikel 5.21.

8.

Het bepaalde in het vorige lid onder b geldt niet indien de onttrekking een omvang heeft van 12.000 m3 per jaar of minder.

Artikel 5.18 Algemene voorschriften grondwateronttrekkingen

1.

Degene die grondwater onttrekt als bedoeld in artikel 5.8 tot en met 5.17:

- a. retourneert grondwater onttrokken uit de strategische zoet grondwatervoorraad volledig in het watervoerende pakket waaruit is onttrokken en met minimaal dezelfde kwaliteit als bij de onttrekking, met uitzondering van een onttrekking als bedoeld in artikel 5.16;
- b. zorgt ervoor dat bij elk ontgravingsniveau sprake is van verticale stabiliteit van de ontgraving;
- c. brengt peilbuizen en bronnen zodanig aan dat via het boorgat geen grondwaterstroming kan optreden tussen watervoerende pakketten;
- d. dicht bronnen of peilputten direct na stoppen van de grondwateronttrekking; en
- e. herstelt het oorspronkelijke bodemprofiel bij het dichten van bronnen en peilputten.

2.

Als sprake is van het in bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater, neemt diegene daarbij de voorschriften in het vorige lid onder b tot en met e in acht.

Artikel 5.19 Indieningsvereisten eenvoudige melding

1.

Als op grond van het bepaalde in dit hoofdstuk een melding is vereist in overeenstemming met dit artikel, wordt door diegene die de activiteit verricht melding gedaan aan dijkgraaf en hoogheemraden.

2.

De melding wordt schriftelijk of met een elektronisch formulier gedaan.

3.

De melding bestaat uit de volgende gegevens:

- a. naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres van de melder;
- b. naam, telefoonnummer en e-mailadres van de contactpersoon tijdens de onttrekking;
- c. het adres van de werkzaamheden;
- d. een situatietekening op schaal waarop het onttrekkings- en lozingspunt zijn aangegeven;
- e. een kaart met de ligging van de onttrekking;
- f. het doel van de onttrekking;
- g. de startdatum van de onttrekking;
- h. de duur van de onttrekking;
- i. het aantal bestaande en nieuw in te richten putten;
- j. de diameter en de lengte van de filters in iedere put;
- k. de pompcapaciteit in m3 per uur en het te installeren vermogen in m3 per uur per put;
- l. de maximaal te onttrekken hoeveelheden water per uur, per dag, per maand, per kwartaal en per jaar, en
- m. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van de onttrekking te voorkomen of te beperken.

Artikel 5.20 Indieningsvereisten uitgebreide melding**1.**

Als op grond van het bepaalde in dit hoofdstuk een melding is vereist in overeenstemming met dit artikel, wordt door diegene die de activiteit verricht melding gedaan aan dijkgraaf en hoogheemraden.

2.

De melding wordt schriftelijk of met een elektronisch formulier gedaan.

3.

De melding bestaat uit de volgende gegevens:

- a. naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres van de melder;
- b. naam, telefoonnummer en e-mailadres van de contactpersoon tijdens de onttrekking;
- c. het adres van de werkzaamheden;
- d. een situatietekening op schaal waarop het onttrekkings- en lozingspunt zijn aangegeven;
- e. een kaart met de ligging van de onttrekking;
- f. het doel van de onttrekking;
- g. de startdatum van de onttrekking;
- h. de duur van de onttrekking;
- i. het aantal bestaande en nieuw in te richten putten;

- j. de diameter en de lengte van de filters in iedere put;
- k. de pompcapaciteit in m3 per uur en het te installeren vermogen in m3 per uur per put;
- l. de maximaal te onttrekken hoeveelheden water per uur, per dag, per maand, per kwartaal en per jaar;
- m. een beschrijving van het te verwachten hydrologische invloedsgebied en de daarin gelegen kwetsbare bodemgebruiksfuncties;
- n. een beschrijving van de risico's als gevolg van de onttrekking voor de bodemgebruiksfuncties, en
- o. een beschrijving van de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de negatieve gevolgen te voorkomen of te beperken.

Afdeling 5.3 Meet- en registratieverplichting

Artikel 5.21 Meetverplichting onttrekken grondwater en infiltratie water

1.

Degene die grondwater onttrekt door middel van een daarvoor bedoelde voorziening, of water in de bodem brengt ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater, door middel van een daarvoor bedoelde voorziening, meet de in elk kwartaal onttrokken hoeveelheid grondwater of geïnfiltreerd water met een nauwkeurigheid van ten minste 95 procent.

2.

Voor kortdurende of seizoensgebonden onttrekkingen of infiltraties kunnen dijkgraaf en hoogheemraden in de voorschriften van de omgevingsvergunning voor de wateronttrekkingsactiviteit of, als geen omgevingsvergunning is vereist, bij maatwerkvoorschrift bepalen dat de hoeveelheid over een kortere tijdsspanne wordt gemeten.

3.

Tenzij in de vergunning of bij maatwerkbesluit anders geregeld meet degene die water in de bodem brengt, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater, door middel van een daarvoor bedoelde voorziening, de kwaliteit van dat water door het nemen van representatieve monsters en het analyseren van de in tabel 5.1 opgenomen parameters met de in die tabel aangegeven frequentie.

Tabel 5.1 Parameters en meetfrequentie

Parameter	Afkorting	Frequentie
bacteriën van de coligroep	-	vierwekelijks
Kleur	-	vierwekelijks
zwevende stof	SS	vierwekelijks
geleidingsvermogen voor elektriciteit	-	vierwekelijks
temperatuur	T	vierwekelijks
zuurgraad	pH	vierwekelijks
opgelost zuurstof	O2	vierwekelijks
totaal organisch koolstof	TOC	vierwekelijks
bicarbonaat	HCO3	vierwekelijks
nitriet	NO2	vierwekelijks
nitraat	NO3	vierwekelijks
ammonium	NH4	vierwekelijks

Parameter	Afkorting	Frequentie
totaal fosfaat	totaal P	vierwekelijks
fluoride	F	driemaandelijks
chloride	Cl	vierwekelijks
sulfaat	SO ₄	driemaandelijks
natrium	Na	driemaandelijks
ijzer	Fe	driemaandelijks
mangaan	Mn	driemaandelijks
chromium	Cr	driemaandelijks
lood	Pb	driemaandelijks
koper	Cu	driemaandelijks
zink	Zn	driemaandelijks
cadmium	Ca	driemaandelijks
arsen	As	driemaandelijks
cyanide	CN	driemaandelijks
minerale olie	-	vierwekelijks
adsorbeerbaar organisch halogeen	AOX	vierwekelijks
vluchtig organisch gebonden chloor	VOC	vierwekelijks
vluchtige aromaten	-	vierwekelijks
polycyclische aromaten	PAK	driemaandelijks
fenolen	-	driemaandelijks

4.

Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, als de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, worden aan dijkgraaf en hoogheemraden de volgende gegevens verstrekt:

- de in het voorgaande kalenderjaar, of, bij beëindiging, de in het desbetreffende kalenderjaar, gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater en geïnfiltreerd water; en
- de kwaliteit van het geïnfiltreerde water door middel van in ieder geval de analyse als bedoeld in het derde lid.

5.

De analyse van de monsters als bedoeld in het derde lid vindt plaats overeenkomstig bijlage 4 bij de Drinkwaterregeling.

6.

Het eerste tot en met het vierde lid gelden niet:

- voor wateronttrekkingsactiviteiten als bedoeld in de artikelen 6.34, eerste lid, onder b en c, en 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- voor zover in deze verordening is bepaald dat geen metingen hoeven te worden verricht.

Hoofdstuk 6 Wateronttrekkingsactiviteiten oppervlaktewaterlichaam

Artikel 6.1 Omgevingsvergunningplicht

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning water te onttrekken aan een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 6.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

Geen omgevingsvergunning op grond van het bepaalde in dit hoofdstuk is verplicht als aan het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam regels zijn gesteld in artikel 6.5 en de wateronttrekkingsactiviteit aan die regels voldoet.

Artikel 6.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

De aanvrager om een omgevingsvergunning legt over bij zijn aanvraag:

- a. het doel waarvoor het te onttrekken water wordt gebruikt;
- b. de coördinaten volgens het stelsel van de Rijksdriehoekmeting van ieder onttrekkingspunt;
- c. de capaciteit van de pomp in m³ per uur per onttrekkingspunt;
- d. de hoeveelheid water in m³ per uur, etmaal, maand en jaar die ten hoogste wordt onttrokken;
- e. de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit en de verwachte duur ervan; en
- f. een beschrijving van de mogelijke negatieve gevolgen van de onttrekking en de maatregelen of voorzieningen die worden getroffen om de gevolgen te voorkomen of te beperken.

Artikel 6.4 Beoordelingsregels onttrekking oppervlaktewater

1.

Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam wordt in acht genomen dat het functioneren van waterstaatswerken niet mag worden belemmerd.

2.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt rekening gehouden met:

- a. de maatschappelijke functie, als bedoeld in artikel 1.2, tweede lid, van het oppervlaktewaterlichaam waarop de aanvraag betrekking heeft en van de overige waterstaatswerken waarop het onttrekken van het water effect heeft; en
- b. de weerbaarheid van het gebied tegen schaarste aan zoet water betrokken.

Artikel 6.5 Omgevingsvergunningvrije onttrekking oppervlaktewater

1.

Het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam is omgevingsvergunningvrij als wordt voldaan aan het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid.

2.

Het debiet van de onttrekking is maximaal 100 m³/uur.

3.

Eén kadastraal perceel onttrekt aan een oppervlaktewaterlichaam binnen één peilgebied.

4.

Als het onttrekken wordt gecombineerd met het lozen van water, worden onttrekking en lozing binnen hetzelfde peilgebied gedaan.

5.

Het peil van het oppervlaktewater wordt niet permanent gewijzigd.

6.

Het onttrekken van water aan een oppervlaktelichaam is omgevingsvergunningvrij indien de onttrekking geschiedt in het kader van peilbeheer door of namens Delfland.

Hoofdstuk 7 Lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam

Afdeling 7.1 Algemeen

Artikel 7.1 Specifieke zorgplicht

1.

Degene die een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de doelen als bedoeld in artikel 1.2 is verplicht:

- a. alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover deze niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2.

Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

- a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
- b. de beste beschikbare technieken worden toegepast;
- c. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
- d. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan als bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;
- e. lozingen op een oppervlaktewaterlichaam doelmatig kunnen worden bemonsterd;
- f. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund; en
- g. meetresultaten op geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd.

Artikel 7.2 Omgevingsvergunningplicht

1.

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verrichten.

2.

Het verbod als bedoeld in het vorige lid geldt niet voor:

- a. het lozen van stoffen of warmte op een oppervlaktewaterlichaam afkomstig van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.1 Besluit activiteiten leefomgeving;
- b. het lozen van stoffen of warmte afkomstig van wonen; en
- c. in het kader van het peilbeheer dan wel het bevorderen van de waterkwaliteit: het lozen van water dat is onttrokken aan een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 7.3 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

1.

Geen omgevingsvergunning op grond van het bepaalde in dit hoofdstuk is verplicht als aan de lozingsactiviteit regels zijn gesteld in de artikelen 7.8 tot en met 7.57 en de lozingsactiviteit aan die regels voldoet, en, als sprake is van de lozing van water, voldaan is aan het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid.

2.

Het debiet van de lozing is maximaal 100 m³/uur.

3.

Vanaf een kadastraal perceel wordt geloosd op een oppervlaktewaterlichaam binnen hetzelfde peilgebied als waarin het perceel is gelegen.

4.

Het bepaalde in het tweede en het derde lid geldt niet indien het water in het oppervlaktewaterlichaam wordt gebracht naar aanleiding van, en in overeenstemming met, een daartoe strekkend concreet voorafgegaan verzoek door Delfland aan de eigenaar of exploitant van een glastuinbouwbedrijf op grond van een tussen Delfland en de eigenaar of exploitant van dat glastuinbouwbedrijf gesloten overeenkomst strekkende tot deelname door die eigenaar of die exploitant aan Rainlevelr.

5.

Als het lozen wordt gecombineerd met het onttrekken van water, worden lozing en onttrekking binnen hetzelfde peilgebied gedaan.

Artikel 7.4 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

1.

De aanvrager om een omgevingsvergunning legt over bij zijn aanvraag:

- a. de regelmaat waarmee lozingen of deellozingen plaatsvinden;
- b. de aanduiding of de lozing continu of niet-continu plaatsvindt;
- c. de aanduiding van de locaties van de lozingspunten;
- d. de periode waarin de lozingen plaatsvinden;
- e. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de lozingen te voorkomen of te beperken;
- f. een onderbouwing van de noodzaak om te lozen; en
- g. een beschrijving van de wijze waarop de lozing wordt vastgesteld en geregistreerd en de wijze waarop over de lozing wordt gerapporteerd.

2.

Als de lozingsactiviteit betrekking heeft of tevens betrekking heeft op het lozen van water wordt bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voorts vermeld:

- a. wat het debiet bedraagt, uitgedrukt in m³ per uur; en
- b. als het water afvalwater betreft: wat de samenstelling is van het afvalwater.

3.

Als de lozingsactiviteit betrekking heeft of tevens betrekking heeft op het lozen van stoffen worden bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voorts verstrekt:

- a. de aanduiding van en de herkomst en samenstelling van de stof die wordt geloosd;
- b. de hoeveelheid stof die wordt geloosd;
- c. de resultaten van de bepaling van de waterbezwaarlijkheid van de geloosde stoffen, verricht volgens de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016 als bedoeld in bijlage XVIII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
- d. de resultaten van de immissietoets voor de te lozen stoffen, verricht volgens het Handboek Immissietoets 2016 als bedoeld in bijlage XVIII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

4.

Als de lozingsactiviteit betrekking heeft of tevens betrekking heeft op het lozen van warmte of koude, wordt bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voorts vermeld:

- a. de temperatuur van het te lozen water op het moment waarop dat water wordt geloosd; en
- b. een beschrijving van de effecten van de lozing volgens de CIW-beoordelings-systeem Warmtelozingen (2004) of de daarvoor in de plaats getreden systematiek.

Artikel 7.5 Beoordelingsregels

1.

Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam wordt in acht genomen dat:

- a. milieuverontreiniging door de lozing wordt geïntegreerd voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, beperkt;
- b. emissies in het oppervlaktewater en het ontstaan van afval door de lozing worden voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, beperkt om een hoog niveau van bescherming van het oppervlaktewater te bereiken;
- c. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
- d. de voor de lozing in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast;
- e. er wordt geen significante milieuverontreiniging veroorzaakt;
- f. de nodige maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen van ongevallen te beperken; en
- g. dat het functioneren van andere waterstaatswerken niet mag worden belemmerd.

2.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt rekening gehouden met:

- a. de artikelen 10.14 en 10.29a Wet milieubeheer; en
- b. de ecologische kwaliteit van het watersysteem; en
- c. dat de kans op overstroming vanuit een oppervlaktewaterlichaam niet toeneemt.

3.

Als een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit waaraan regels zijn gesteld in de artikelen 7.8 tot en met 7.57 en de lozingsactiviteit aan die regels voldoet, is op de beoordeling van de aanvraag alleen het bepaalde in het tweede

lid onder b en c van toepassing.

Artikel 7.6 Bepalen beste beschikbare technieken

1.

Bij de beoordeling of de lozing voldoet aan het criterium als bedoeld in artikel 7.5, eerste lid, aanhef en onder d, wordt bij het bepalen van de beste beschikbare technieken rekening gehouden met de BBT-conclusies en informatiedocumenten als bedoeld in bijlage XVIII, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2.

Als op een lozing geen BBT-conclusies van toepassing zijn, of als de van toepassing zijnde BBT-conclusies niet alle mogelijke milieugevolgen van de activiteit behandelen, wordt bij het bepalen van de beste beschikbare technieken rekening gehouden met:

- a. de toepassing van technieken die weinig afvalstoffen veroorzaken;
- b. de toepassing van stoffen die minder gevaarlijk zijn dan stoffen of mengsels als bedoeld in artikel 3 van de CLP-verordening;
- c. de ontwikkeling van technieken voor de terugwinning en het opnieuw gebruiken van de uitgestoten en gebruikte stoffen en van afvalstoffen;
- d. de vergelijkbare processen, apparaten of wijzen van bedrijfsvoering die met succes in de praktijk zijn beproefd;
- e. de vooruitgang van de techniek en de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis;
- f. de aard, de gevolgen en de omvang van de emissies;
- g. de verwachte datum en het verwachte tijdstip waarop met de lozing wordt begonnen;
- h. de tijd die nodig is om een betere techniek te gaan toepassen;
- i. het verbruik en de aard van de grondstoffen, met inbegrip van water, en de energie-efficiëntie;
- j. de noodzaak de nadelige gevolgen van de emissies en de risico's voor het milieu te voorkomen of tot een minimum te beperken;
- k. de noodzaak ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor het milieu te beperken; en
- l. de informatiedocumenten als bedoeld in bijlage XVIII, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 7.7 Beoordelingsregel Seveso-inrichting

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit van een Seveso-inrichting als bedoeld in artikel 3.51, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als voldoende afstand tot een Natura 2000-gebied in acht wordt genomen, of andere passende maatregelen worden genomen.

Afdeling 7.2 Omgevingsvergunningsvrije lozingen

Paragraaf 7.2.1 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering

Artikel 7.8 Lozen van grondwater bij saneringen

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater, afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

2.

Voor het lozen van dat grondwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden als bedoeld in tabel 7.1, gemeten in een steekmonster.

Tabel 7.1 Emmissiegrenswaarden

Stof	<u>Emissiegrenswaarden bij lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam</u>	<u>Emissiegrenswaarden bij lozen in een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam</u>
Naftaleen	0,2 µg/l	0,2 µg/l
PAK's	1 µg/l	1 µg/l
BTEX	50 µg/l	
Vluchtige organohalogeenvormingen uitgedrukt als chloor	20 µg/l	
Aromatische organohalogeenvormingen	20 µg/l	
Minerale olie	500 µg/l	50 µg/l
Cadmium	4 µg/l	0,4 µg/l
Kwik	1 µg/l	0,1 µg/l
Koper	11 µg/l	1,1 µg/l
Nikkel	41 µg/l	4,1 µg/l
Lood	53 µg/l	5,3 µg/l
Zink	120 µg/l	12 µg/l
Chroom	24 µg/l	2,4 µg/l
Onopgeloste stoffen	50 mg/l	20 mg/l
Benzeen		2 µg/l
Tolueen		7 µg/l
Ethylbenzeen		4 µg/l
Xyleen		4 µg/l
Tetrachlooretheen		3 µg/l
Trichlooretheen		20 µg/l
1,2-dichlooretheen		20 µg/l
1,1,1-trichloorethaan		20 µg/l
Vinylchloride		8 µg/l
Som van de vijf hier bovenstaande stoffen		20 µg/l
Monochloorbenzeen		7 µg/l
Dichloorbenzenen		3 µg/l
Trichloorbenzenen		1 µg/l

Artikel 7.9 Lozen van grondwater bij ontwatering

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater bij ontwatering, dat niet afkomstig is van een bodemsanering, een grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een bodemsanering of grondwatersanering en dat geen drainagewater is als bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

2.

Voor het te lozen grondwater is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 50 mg/l, gemeten in een steekmonster.

3.

Het tweede lid is niet van toepassing op het lozen van grondwater bij wonen.

Artikel 7.10 Meet- en rekenbepalingen

1.

Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.

2.

Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.

3.

Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:

- a. voor BTEX: NEN-EN-ISO 15680;
- b. voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen: NEN-EN-ISO 17993;
- c. voor tetrachlooretheen, trichlooretheen, 1,2-dichlooretheen, 1,1,1-trichloorethaan, vinylchloride, de som van de vijf hiervoor genoemde stoffen, monochloorbenzeen, dichloorbenzeen, trichloorbenzenen: NEN-EN-ISO 10301 of NEN-EN-ISO 15680, waarbij voor vinylchloride enkel NEN-EN-ISO 15680 gebruikt kan worden;
- d. voor minerale olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
- e. voor cadmium, koper, nikkel, lood, zink en chroom: NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 11885, waarbij de elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
- f. voor kwik: NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 12846 of NEN-EN-ISO 17852, waarbij kwik wordt ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2; en
- g. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872.

Artikel 7.11 Melding

1.

Een voorgenomen lozing wordt ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in de artikelen 7.8 en 7.9 gemeld aan dijkgraaf en hoogheemraden.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden gegevens en bescheiden verstrekt over:

- a. de aard en omvang van de lozing; en
- b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3.

Het eerste en het tweede lid gelden niet voor het lozen van grondwater bij ontwatering, als:

- a. het lozen niet langer dan 48 uur duurt; of

- b. het lozen bij wonen plaatsvindt.

4.

Als het lozen langer duurt dan 48 uur, maar niet langer dan 8 weken, bedraagt de termijn, bedoeld in het eerste lid, vijf werkdagen.

Paragraaf 7.2.2 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening

Artikel 7.12 Lozen van afvloeiend hemelwater

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvloeiend hemelwater worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, als dat hemelwater:

- a. niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening;
- b. geen drainagewater als bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving is; en
- c. geen overig afvalwater van een kas als bedoeld in paragraaf 4.78 van het Besluit activiteiten leefomgeving is.

2.

In afwijking van het eerste lid wordt afvloeiend hemelwater, afkomstig van buiten de bebouwde kom gelegen rijkswegen en provinciale wegen, alleen op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam geloosd als lozen op of in de bodem redelijkerwijs niet mogelijk is.

3.

In afwijking van het eerste lid wordt afvloeiend hemelwater, afkomstig van buiten de bebouwde kom gelegen rijkswegen en provinciale wegen, alleen op een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam geloosd als lozen op of in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam of in een schoonwaterriool redelijkerwijs niet mogelijk is.

Artikel 7.13 Melding

1.

Ten minste zes maanden voor de voorgenomen aanleg van buiten de bebouwde kom gelegen rijkswegen en provinciale wegen en daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken, wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden gegevens en bescheiden verstrekt over:

- a. de aard en omvang van de lozing van afvloeiend hemelwater; en
- b. de verwachte datum van het begin van de lozingsactiviteit.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op het veranderen van de lozingsactiviteit door een reconstructie of ingrijpende wijziging van die wegen en daarbij behorende bruggen, viaducten en andere kunstwerken.

Paragraaf 7.2.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater

Artikel 7.14 Lozen van huishoudelijk afvalwater

1.

Met het oog op het voorkomen van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam wordt huishoudelijk afvalwater alleen op een oppervlaktewaterlichaam geloosd als het lozen plaats vindt buiten een bebouwde kom of binnen een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater wordt geloosd met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten, en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of een zuiveringstechnisch werk waarop kan worden aangesloten meer bedraagt dan:

- a. 40 meter bij niet meer dan 10 inwonerequivalenten;
- b. 100 meter bij meer dan 10 maar minder dan 25 inwonerequivalenten;
- c. 600 meter bij 25 of meer inwonerequivalenten maar minder dan 50 inwonerequivalenten;
- d. 1.500 meter bij 50 of meer inwonerequivalenten maar minder dan 100 inwonerequivalenten; of
- e. 3.000 meter bij 100 of meer inwonerequivalenten.

2.

De afstand als bedoeld in het eerste lid wordt berekend:

- a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt; en
- b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.

3.

In afwijking van het tweede lid, aanhef en onder a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk bij voortzetting van het lozen van huishoudelijk afvalwater in het oppervlaktewaterlichaam dat voor 1 maart 1997 al gebeurde, berekend vanaf het gedeelte van het gebouw dat zich het dichtst bij een vuilwaterriool of een zuiveringstechnisch werk bevindt.

4.

In afwijking van het eerste lid kan huishoudelijk afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd:

- a. vanuit een spoorvoertuig als bedoeld in artikel 1 van de Spoorwegwet; of
- b. op militaire oefenterreinen in het kader van militaire oefeningen.

Artikel 7.15 Zuiveringsvoorziening huishoudelijk afvalwater

1.

Met het oog op het beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam wordt huishoudelijk afvalwater dat wordt geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, geleid via een zuiveringsvoorziening.

2.

Voor dat afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden als bedoeld in tabel 7.2.

Tabel 7.2 Emissiegrenswaarden

Stof	<u>Emissiegrenswaarden</u> bij lozen in een <u>aangewezen</u> <u>oppervlaktewaterlichaam</u>	<u>Emissiegrenswaarden</u> bij lozen in een <u>aangewezen</u> <u>oppervlaktewaterlichaam</u>	<u>Emissiegrenswaarden</u> bij lozen in een <u>niet-</u> <u>aangewezen</u> <u>oppervlaktewaterlichaam</u>	<u>Emissiegrenswaarden</u> bij lozen in een <u>niet-</u> <u>aangewezen</u> <u>oppervlaktewaterlichaam</u>
	Representatief etmaalmonster	Steekmonster	Representatief etmaalmonster	Steekmonster
Biochemisch zuurstofverbruik	30 mg/l	60 mg/l	20 mg/l	40 mg/l

Stof	<u>Emissiegrenswaarden bij lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam</u>	<u>Emissiegrenswaarden bij lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam</u>	<u>Emissiegrenswaarden bij lozen in een <u>niet- aangewezen oppervlaktewaterlichaam</u></u>	<u>Emissiegrenswaarden bij lozen in een niet- aangewezen oppervlaktewaterlichaam</u>
Chemisch zuurstofverbruik	150 mg/l	300 mg/l	100 mg/l	200 mg/l
Totaal stikstof			30 mg/l	60 mg/l
Ammoniumstikstof			2 mg/l	4 mg/l
Onopgeloste stoffen	30 mg/l	60 mg/l	30 mg/l	60 mg/l
Fosfor totaal			3 mg/l	6 mg/l

3.

Het tweede lid is niet van toepassing als het huishoudelijk afvalwater minder dan zes inwonerequivalenten bevat en voorafgaand aan vermenging met ander afvalwater door een septictank wordt geleid:

- a. met een nominale inhoud van 6 m3 of meer, volgens NEN-EN 12566-1, en met een hydraulisch rendement van niet meer dan 10 g, volgens annex B van NEN-EN 12566-1; of
- b. die is geplaatst voor 1 januari 2009 en is afgestemd op de hoeveelheid afvalwater dat wordt geloosd.

4.

Het eerste en het tweede lid gelden niet voor het lozen van huishoudelijk afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam:

- a. vanuit een spoorvoertuig als bedoeld in artikel 1 van de Spoorwegwet; of
- b. op militaire oefenterreinen in het kader van militaire oefeningen.

Artikel 7.16 Meet- en rekenbepalingen**1.**

Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.

2.

Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.

3.

Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:

- a. voor biochemisch zuurstofverbruik: NEN-EN-ISO 5815-1/2;
- b. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN-ISO 15705;
- c. voor nitrietstikstof en nitraatstikstof: NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923-1;
- d. voor organisch stikstof: NEN-ISO 5663 of NEN 6646;
- e. voor ammoniumstikstof: NEN 6646, NEN-EN-ISO 11732 of NEN-EN-ISO 15923-1; en
- f. voor totaal fosfor: NEN-EN-ISO 15681-1, NEN-EN-ISO 15681-2, NEN-EN-ISO 6878, NEN-EN-ISO 11885 of NEN-EN-ISO 17294-2.

Artikel 7.17 Melding

1.

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in artikel 7.14 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden de gegevens en bescheiden verstrekt over:

- a. het aantal inwonerequivalenten dat wordt geloosd;
- b. de wijze van behandeling van het afvalwater; en
- c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op de wijziging van de lozingsactiviteit.

4.

Het bepaalde in de vorige leden geldt niet voor het lozen van huishoudelijk afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam:

- a. vanuit een spoorvoertuig als bedoeld in artikel 1 van de Spoorwegwet; of
- b. op militaire oefenterreinen in het kader van militaire oefeningen.

Paragraaf 7.2.4 Lozen van koelwater

Artikel 7.18 Koelwater

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan koelwater, dat niet afkomstig is van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

2.

Aan het te lozen koelwater mogen geen chemicaliën of andere stoffen worden toegevoegd.

3.

De warmtevracht van het te lozen koelwater is niet meer dan:

- a. 1000 kJ/s bij lozen op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam; en
- b. 10 kJ/s bij lozen op een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 7.19 Melding

1.

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in artikel 7.18 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden gegevens en bescheiden verstrekt over:

- a. de maximale warmtevracht; en
- b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op de wijziging van de lozingsactiviteit.

Paragraaf 7.2.5 Lozen bij reinigen, conserveren, bouwen, renoveren of slopen van bouwwerken

Artikel 7.20 Bij reinigen en conserveren geen afvalwater lozen

Afvalwater afkomstig van het reinigen of conserveren van bouwwerken wordt niet geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, tenzij het gaat om:

- a. afvalwater afkomstig van het afwassen met enkel water; of
- b. afvalwater afkomstig van het schoonspuiten met enkel water onder een druk van ten hoogste 200 bar.

Artikel 7.21 Werkinstructie bij reinigen en conserveren

1.

Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam bij het reinigen of conserveren van bouwwerken:

- a. is er een werkinstructie opgesteld; en
- b. wordt voor het deel van het bouwwerk dat boven de waterspiegel ligt een hulpconstructie voor de opvang van stoffen gebruikt die is afgestemd op de gebruikte techniek, de gebruikte stoffen en de stoffen die kunnen vrijkomen.

2.

In de werkinstructie is opgenomen:

- a. welke technieken worden toegepast;
- b. welke stoffen kunnen vrijkomen; en
- c. welke stoffen worden gebruikt.

3.

Als een hulpconstructie wordt gebruikt, is in de werkinstructie ook opgenomen:

- a. op welke manier de vloer, de zijwanden en de bovenzijde van de hulpconstructie zijn uitgevoerd;
- b. wat de omvang van het bouwwerk dat wordt gereinigd of geconserveerd is en wat de omvang van de hulpconstructie is;
- c. of de constructie een afzuiging met permanente onderdruk heeft;
- d. de wijze van opvang van afvalwater, als natte technieken worden gebruikt; en
- e. de aanvullende maatregelen die worden getroffen als wordt gewerkt bij een windsnelheid van meer dan 8 m/s.

Artikel 7.22 Werkinstructie bij bouwen, renoveren en slopen

Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlakte-waterlichaam bij het bouwen, renoveren of slopen van bouwwerken moet een werkinstructie worden opgesteld, waarin is opgenomen:

- a. op welke manier wordt gebouwd, gerenoveerd of gesloopt; en
- b. welke maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat stoffen die worden gebruikt of die kunnen vrijkomen, in het oppervlaktewaterlichaam terechtkomen.

Artikel 7.23 Beperken stof in het oppervlaktewaterlichaam

Met het oog op het voorkomen of beperken van de verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam bij het afzuigen van lucht vanuit een hulpconstructie, is voor de emissie in de lucht de emissiegrenswaarde voor stof 10 mg/Nm³, gemeten in een eenmalige meting.

Artikel 7.24 Meet- en rekenbepalingen

Op het meten van stof is NEN-EN 13284-1 van toepassing.

Artikel 7.25 Melding

1.

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in de artikelen 7.20 tot en met 7.23 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij melding, bedoeld in het vorige lid, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. voor het lozen afkomstig van reinigen of conserveren van een bouwwerk: de werkinstructie als bedoeld in artikel 7.21; of
- b. voor het lozen afkomstig van het bouwen, renoveren of slopen van een bouwwerk: de werkinstructie als bedoeld in artikel 7.22.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op de wijziging van de lozingsactiviteit.

4.

Het bepaalde in de vorige leden geldt niet voor reinigingswerkzaamheden die periodiek worden uitgevoerd en waarbij alleen vuilafzetting wordt verwijderd.

Paragraaf 7.2.6 Lozen bij opslaan en overslaan van inerte goederen

Artikel 7.26 Inerte goederen

Voor de toepassing van deze paragraaf worden de volgende goederen als inerte goederen beschouwd, voor zover deze niet verontreinigd zijn:

- a. bouwstoffen als bedoeld in paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- b. grond en baggerspecie als bedoeld in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- c. A-hout en ongeshredderd B-hout;
- d. snoeihout;
- e. banden van voertuigen;
- f. autowrakken waaruit alle vloeistoffen zijn afgetapt bij een autodemontagebedrijf en wrakken van tweewielige motorvoertuigen waaruit alle vloeistoffen zijn afgetapt bij een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen;
- g. straatmeubilair;
- h. tuinmeubilair;
- i. aluminium, ijzer en roestvrijstaal;
- j. kunststof anders dan lege, ongereinigde verpakkingen van voedingsmiddelen, smeerolie, verf, lak of drukinkt, gewasbeschermingsmiddelen, biociden of gevaarlijke stoffen;
- k. kunststofgeïsoleerde kabels anders dan oliedrukkabels, gepantserde papier-loodkabels en papiergeïsoleerde grondkabels;
- l. papier en karton;
- m. textiel en tapijt; en
- n. vlakglas.

Artikel 7.27 Lozen bij opslaan van inerte goederen

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan te lozen afvalwater, dat in contact is geweest met opgeslagen inerte goederen, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 7.28 Lozen bij overslaan van inerte goederen

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan bij het overslaan van inerte goederen in de buitenlucht worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

2.

Bij het overslaan van die goederen in de buitenlucht wordt zo veel mogelijk voorkomen dat goederen op een oppervlaktewaterlichaam geraken.

3.

Aan het tweede lid wordt bij het laden en lossen van schepen voldaan als:

- a. de afstand tussen wal en schip zo klein mogelijk is, en niet groter is dan 5 meter; of
- b. het schip, waarin of waaruit wordt overgeslagen, met de wal wordt verbonden door een ponton of een morsklep.

4.

Het tweede en het derde lid zijn niet van toepassing op het overslaan van inerte goederen bij wonen.

Paragraaf 7.2.7 Lozen bij opslaan of overslaan van andere dan inerte goederen

Artikel 7.29 Lozen bij opslaan van goederen die kunnen uitlogen

1.

In aanvulling op artikel 4.1057, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan, met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater, te lozen afvalwater afkomstig van het opslaan van goederen waaruit stoffen kunnen uitlogen worden geloosd op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam, als de afstand tot een vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk waarop kan worden aangesloten of geloosd meer dan 40 meter is, gerekend vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt.

2.

Voor het te lozen afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden als bedoeld in tabel 7.3, gemeten in een steekmonster.

Tabel 7.3 Emissiegrenswaarden

Stof	<u>Emissiegrenswaarden</u>
Som van de metalen arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink	1 mg/l
Minerale olie	20 mg/l
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen	50 µg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Som van stikstofverbindingen	10 mg/l
Som van fosforverbindingen	2 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	200 mg/l

Artikel 7.30 Meet- en rekenbepalingen

1.

Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.

2.

Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.

3.

Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:

- a. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
- b. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN-ISO 15705;
- c. voor olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
- d. voor arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink: NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 11885, waarbij de elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
- e. voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen: NEN-EN-ISO 17993;
- f. voor nitrietstikstof en nitraatstikstof: NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923-1;
- g. voor organisch stikstof: NEN-ISO 5663 of NEN 6646;
- h. voor ammoniumstikstof: NEN 6646, NEN-EN-ISO 11732 of NEN-EN-ISO 15923-1; en
- i. voor de som van fosforverbindingen: NEN-EN-ISO 15681-1, NEN-EN-ISO 15681-2, NEN-EN-ISO 6878, NEN-EN-ISO 11885 of NEN-EN-ISO 17294-2.

Artikel 7.31 Lozen bij overslaan van niet-inerte goederen

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam bij:

- a. het bedrijfsmatig overslaan van niet-inerte goederen;
- b. het overslaan van zout voor het strooien op wegen;
- c. het overslaan van niet-inerte goederen die vrijkomen bij een werk; en
- d. het overslaan van niet-inerte goederen die nodig zijn in een werk.

2.

Bij het overslaan van die goederen in de buitenlucht wordt zo veel mogelijk voorkomen dat goederen op een oppervlaktewaterlichaam geraken.

3.

Aan het tweede lid wordt bij het laden en lossen van schepen voldaan als:

- a. de afstand tussen wal en schip zo klein mogelijk is, en niet groter is dan 5 meter; of
- b. het schip, waarin of waaruit wordt overgeslagen, met de wal wordt verbonden door een ponton of een morsklep.

Artikel 7.32 Melding

1.

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in de artikelen 7.29 en 7.31 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij melding, bedoeld in het vorige lid, worden gegevens en bescheiden verstrekt over:

- a. de stoffen die worden opgeslagen of overgeslagen; en
- b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op de wijziging van de lozingsactiviteit.

4.

Het bepaalde in de vorige leden is niet van toepassing op het overslaan van:

- a. zout voor het strooien op wegen;
- b. niet-inerte goederen die vrijkomen bij werkzaamheden of bij een werk; en
- c. niet-inerte goederen die nodig zijn bij werkzaamheden of in een werk.

Paragraaf 7.2.8 Lozen uit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater

Artikel 7.33 Lozen van afvalwater vanuit gemeentelijke rioolstelsels

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan het afvalwater afkomstig uit een openbaar ontwateringsstelsel, een openbaar hemelwaterstelsel of een openbaar vuilwaterriool worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, als dat stelsel of dat riool voorkomt op het in het gemeentelijk rioleringsplan of een gemeentelijk rioleringsprogramma opgenomen overzicht van voorzieningen en maatregelen als bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder a, onder 1 tot en met 3, van de Omgevingswet, en dat stelsel of dat riool volgens dat plan of programma is uitgevoerd en wordt beheerd.

Artikel 7.34 Lozen van huishoudelijk afvalwater vanuit andere systemen

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan huishoudelijk afvalwater afkomstig uit een systeem als bedoeld in artikel 2.16, derde lid, van de Omgevingswet, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, als dat systeem voorkomt op het in het gemeentelijk rioleringsplan of een gemeentelijk rioleringsprogramma opgenomen overzicht van die systemen en volgens dat plan of programma is uitgevoerd en wordt beheerd.

Paragraaf 7.2.9 Lozen bij ontgravingen en baggerwerkzaamheden en bij werkzaamheden door of namens Delfland op een oppervlaktewaterlichaam

Artikel 7.35 Lozen bij ontgravingen en baggerwerkzaamheden

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen kunnen stoffen die vrijkomen bij ontgravingen of baggerwerkzaamheden in een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd op dat oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 7.36 Werkinstructie bij verontreinigde waterbodem

Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam is bij ontgravingen of baggerwerkzaamheden in een waterbodem met de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' als bedoeld in artikel 25d, derde lid, onder a, van het Besluit bodemkwaliteit, een werkinstructie opgesteld, waarin is opgenomen:

- a. de toe te passen baggertechniek, en
- b. de bij het gebruik van die techniek gehanteerde werkwijze.

Artikel 7.37 Lozen bij werkzaamheden door of namens Delfland

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen kunnen stoffen die vrijkomen bij andere werkzaamheden dan bedoeld in artikel 7.35 op een oppervlaktewaterlichaam, die worden verricht door of namens Delfland in het kader van het waterbeheer, worden geloosd op dat oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 7.38 Lozen van algen en bacteriën

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen kunnen algen en bacteriën uit een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd op een ander oppervlaktewaterlichaam dat in beheer is bij Delfland, als die werkzaamheden plaatsvinden door of namens Delfland in het kader van het beheer van dat oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 7.39 Melding

1.

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in artikel 7.35 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de kwaliteit van de te ontgraven of te baggeren waterbodem;
- b. als de waterbodem de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' als bedoeld in artikel 25d, derde lid, onder a, van het Besluit bodemkwaliteit, heeft: de werkinstructie als bedoeld in artikel 7.36; en
- c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op de wijziging van de lozingsactiviteit.

4.

Dit artikel is niet van toepassing als de ontgraving of baggerwerkzaamheden gedaan worden door of namens Delfland of de onderhoudsplichtige als bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet.

Paragraaf 7.2.10 Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen

Artikel 7.40 Lozen bij schoonmaken en in gebruik nemen van drinkwaterleidingen

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater dat vrijkomt bij het schoonmaken en in gebruik nemen van de middelen voor opslag, transport en distributie van drinkwater of warm tapwater als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet, of van huishoudwater als bedoeld in artikel 1 van het Drinkwaterbesluit, op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd.

2.

Aan het water dat voor het schoonmaken en in gebruik nemen wordt gebruikt, worden geen chemicaliën toegevoegd.

Paragraaf 7.2.11 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Artikel 7.41 Lozen bij calamiteitenoefeningen

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater dat vrijkomt bij een calamiteitenoefening, anders dan afvalwater afkomstig van een permanente voorziening voor het oefenen van brandbestrijdingstechnieken als bedoeld in artikel 3.259 van het Besluit activiteiten leefomgeving, op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd.

Artikel 7.42 Melding

1.

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in artikel 7.41 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. of er blusschuim bij de oefening wordt gebruikt; en
- b. welke stoffen dat blusschuim bevat.

Paragraaf 7.2.12 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen

Artikel 7.43 Lozen vanuit andere gebouwen dan een kas

1.

In aanvulling op artikel 4.795, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving kan, met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater, te lozen afvalwater afkomstig van het telen of kweken van gewassen in een gebouw, anders dan een kas, ook op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd, als het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk waarop kan worden geloosd, en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool waarop kan worden aangesloten en geloosd, meer dan 40 meter is.

2.

Voor het te lozen afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden bedoeld in tabel 7.4, gemeten in een steekmonster.

Tabel 7.4 Emissiegrenswaarden

Stof	<u>Emissiegrenswaarden</u>
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Biochemisch zuurstofverbruik	60 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	300 mg/l

3.

De afstand als bedoeld in het eerste lid wordt berekend:

- a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
- b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.

4.

In afwijking van het derde lid, aanhef en onder a, wordt de afstand bij voortzetting van het lozen dat voor 1 januari 2013 al gebeurde, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 7.44 Lozen bij spoelen van biologisch geteelde gewassen

1.

In aanvulling op artikel 4.761, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving kan, met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater, te lozen afvalwater afkomstig van het spoelen van biologisch geteelde gewassen op een oppervlaktewaterlichaam worden

geloosd, als het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk, waarop kan worden geloosd, en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool waarop kan worden aangesloten en geloosd, meer dan 40 meter is.

2.

Voor het te lozen afvalwater is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 100 mg/l, gemeten in een steekmonster.

3.

De afstand als bedoeld in het eerste lid wordt berekend:

- a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
- b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.

4.

In afwijking van het derde lid, aanhef en onder a, wordt de afstand bij voortzetting van het lozen dat voor 1 januari 2013 al gebeurde, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 7.45 Lozen bij sorteren van biologisch geteelde gewassen

1.

In aanvulling op artikel 4.773, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan, met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater, te lozen afvalwater afkomstig van het sorteren van biologisch geteelde gewassen op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd.

2.

Voor het te lozen afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden als bedoeld in tabel 7.5, gemeten in een steekmonster.

Tabel 7.5 Emissiegrenswaarden

Stof	<u>Emissiegrenswaarden</u>
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Biochemisch zuurstofverbruik	60 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	300 mg/l

Artikel 7.46 Lozen bij omgekeerde osmose en ionenwisselaars

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater, afkomstig van het zuiveren van water door omgekeerde osmose of ionenwisselaars voor agrarische activiteiten, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

2.

Voor het te lozen afvalwater zijn de emissiegrenswaarden de waarden als bedoeld in tabel 7.6, gemeten in een steekmonster.

Tabel 7.6 Emissiegrenswaarden

Stof	<u>Emissiegrenswaarden</u>
Chloride	200 mg/l
IJzer	2 mg/l

3.

De artikelen 4.801 en 4.804 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet van toepassing.

Artikel 7.47 Lozen bij ontijzeren grondwater**1.**

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater, afkomstig van het ontijzeren van grondwater voor agrarische activiteiten, worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk waarop kan worden geloosd en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool waarop kan worden aangesloten en geloosd, meer dan 40 meter is.

2.

Voor het te lozen afvalwater is de emissiegrenswaarde voor ijzer 5 mg/l, gemeten in een steekmonster.

3.

De afstand als bedoeld in het eerste lid wordt berekend:

- a. vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
- b. langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.

4.

In afwijking van het derde lid, aanhef en onder a, wordt de afstand bij voortzetting van het lozen dat voor 1 januari 2013 al gebeurde, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 7.48 Meet- en rekenbepalingen**1.**

Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.

2.

Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.

3.

Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:

- a. voor chloride: NEN-EN-ISO 15682;
- b. onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
- c. voor biochemisch zuurstofverbruik: NEN-EN-ISO 5815-1/2; en
- d. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN-ISO 15705; en.
- e. voor ijzerverbindingen: NEN-EN-ISO 17294-2.

Artikel 7.49 Melding**1.**

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in de artikelen 7.43 tot en met 7.47 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de aard en omvang van de lozing; en
- b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op de wijziging van de lozingsactiviteit.

Paragraaf 7.2.13 Lozen bij maken van betonmortel en uitwassen van beton

Artikel 7.50 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute

Als in het omgevingsplan voor afvalwater, afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel, het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd, of het uitwassen van beton, een andere lozingsroute is toegestaan, wordt, in afwijking van de artikelen 4.140, eerste lid, en 4.158, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het te lozen afvalwater als bedoeld in die artikelen geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, of via die andere lozingsroute.

Paragraaf 7.2.14 Lozen bij niet-industriële voedselbereiding

Artikel 7.51 Afbakening met Besluit activiteiten leefomgeving

Deze afdeling is niet van toepassing op het lozen van afvalwater afkomstig van de voedingsmiddelenindustrie als bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving, met uitzondering van het lozen van afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen voor personen die werken op de locatie waar de activiteit wordt verricht.

Artikel 7.52 Lozen bij bereiden van voedingsmiddelen

1.

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam, als het bereiden plaatsvindt met:

- a. grootkeukenapparatuur;
- b. één of meer bakkerijovens die chargegewijs worden beladen; of
- c. één of meer bakkerijovens die continu worden beladen met een nominaal vermogen van ten hoogste 100 kilowatt.

2.

Het afvalwater wordt alleen gezamenlijk met huishoudelijk afvalwater geloosd, en wordt alleen geloosd voor zover de voorzieningen voor het zuiveren van huishoudelijk afvalwater zijn berekend op het zuiveren van het afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen en daarmee samenhangende activiteiten.

Artikel 7.53 Melding

1.

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in artikel 7.52 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de aard en omvang van de lozing; en
- b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op de wijziging van de lozingsactiviteit.

Paragraaf 7.2.15 Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers

Artikel 7.54 Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan spuiwater uit recreatieve visvijvers worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 7.55 Melding

1.

Ten minste vier weken voor het begin van de lozingsactiviteit als bedoeld in artikel 7.54 wordt daarvan aan dijkgraaf en hoogheemraden melding gedaan.

2.

Bij de melding, bedoeld in het vorige lid, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de aard en omvang van de lozing; en
- b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is van overeenkomstige toepassing op de wijziging van de lozingsactiviteit.

Paragraaf 7.2.16 Lozen vanaf vaartuigen of andere drijvende werktuigen bij spoelen of scheiden van zand of grind

Artikel 7.56 Lozen van spoelwater

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kunnen de volgende afvalwaterstromen, afkomstig van een vaartuig of ander drijvend werktuig, op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd:

- a. afvalwater dat vrijkomt bij het spoelen van door dat vaartuig of werktuig vervoerd zeezand, tijdens het varen; en
- b. afvalwater dat vrijkomt bij het op dat vaartuig of werktuig scheiden van zand of grind.

Paragraaf 7.2.17 Asverstrooiing

Artikel 7.57 Asverstrooiing

Het op een oppervlaktewaterlichaam individueel verstrooien van as door de nabestaande die de zorg voor de asbus heeft als bedoeld in artikel 66a, tweede lid, van de Wet op de lijkbezorging, is toegestaan.

Hoofdstuk 8 Aansluiten openbaar vuilwaterriool of ander riool op zuiveringstechnisch werk

Artikel 8.1 Omgevingsvergunningplicht

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een openbaar vuilwaterriool of een ander riool aan te sluiten op een zuiveringstechnisch werk dat in beheer is bij Delfland of bij een rechtspersoon die door Delfland met het beheer van dat zuiveringstechnisch werk is belast.

Artikel 8.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

1.

Een omgevingsvergunning is niet vereist als voorafgaand aan de aansluiting als bedoeld in artikel 8.1 tussen degene die het voornemen heeft tot die aansluiting en Delfland met betrekking tot die aansluiting een schriftelijke overeenkomst is gesloten die voldoet aan het gestelde in het tweede lid.

2.

In de overeenkomst als bedoeld in het eerste lid zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de in artikel 8.4 genoemde aangelegenheden.

Artikel 8.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

De aanvrager om een omgevingsvergunning legt over bij zijn aanvraag:

- a. de technische gegevens van het stelsel van het openbaar vuilwaterriool danwel een ander riool, en een tekening waarop de locaties van eventuele overstorten zijn aangegeven;
- b. het aantal inwonerequivalenten dat is en/of naar verwachting aangesloten zal worden op het onder a bedoelde stelsel; en
- c. het aantal en de aard van de bedrijven die zijn aangesloten op het onder a bedoelde stelsel, alsmede het aantal en de aard van bedrijven die naar verwachting zullen worden aangesloten op dat stelsel.

Artikel 8.4 Beoordelingsregels

1.

Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het aansluiten van een openbaar vuilwaterriool of een ander riool op een zuiveringstechnisch werk wordt de capaciteit van dat zuiveringstechnische werk in acht genomen.

2.

In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid wordt rekening gehouden met:

- a. de bescherming en de doelmatige werking van het zuiveringstechnische werk waarop wordt aangesloten; en
- b. dat de kosten voor onderhoud, inspectie en monitoring niet onevenredig toenemen; en
- c. het voorkomen van gevaar, schade en hinder.

Hoofdstuk 9 Lozingsactiviteiten op zuiveringstechnisch werk

Artikel 9.1 Specifieke zorgplicht

1.

Degene die een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen als bedoeld in artikel 1.2 is verplicht:

- a. alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover deze niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2.

Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

- a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
- b. de beste beschikbare technieken worden toegepast;
- c. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
- d. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan als bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;
- e. lozingen op een zuiveringstechnisch werk doelmatig kunnen worden bemonsterd;
- f. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund; en
- g. meetresultaten op geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd.

Artikel 9.2 Omgevingsvergunningplicht

1.

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit te verrichten op een zuiveringstechnisch werk.

2.

Het verbod als bedoeld in het vorige lid geldt niet voor het lozen op een zuiveringstechnisch werk van stoffen, water of warmte afkomstig van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.1 Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 9.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

De aanvrager om een omgevingsvergunning legt over bij zijn aanvraag:

- a. het debiet in m3 per uur van het te lozen afvalwater;
- b. de regelmaat waarmee lozingen of deellozingen plaatsvinden;
- c. de aanduiding of de lozing continu of niet-continu plaatsvindt;
- d. een riooltekening;
- e. de locaties van de lozingspunten;
- f. de periode waarin de lozingen plaatsvinden;
- g. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de lozingen te voorkomen of te beperken;
- h. een onderbouwing van de noodzaak om te lozen;
- i. de samenstelling van het afvalwater dat wordt geloosd;
- j. de aanduiding van de herkomst van het afvalwater dat wordt geloosd;
- k. de resultaten van de bepaling van de waterbezwaarlijkheid van de geloosde stoffen, verricht volgens de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016 als bedoeld in bijlage XVIII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
- l. een beschrijving van de wijze waarop de lozing wordt vastgesteld en geregistreerd en de wijze waarop over de lozing wordt gerapporteerd.

Artikel 9.4 Beoordelingsregel

1.

Een omgevingsvergunning wordt alleen verleend als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- a. milieuverontreiniging door de lozing wordt geïntegreerd voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, beperkt;
- b. emissies in het oppervlaktewater en het ontstaan van afval door de lozing worden voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, beperkt om een hoog niveau van bescherming van het oppervlaktewater te bereiken;
- c. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
- d. de voor de lozing in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast;

- e. er wordt geen significante milieuverontreiniging veroorzaakt;
- f. de nodige maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen van ongevallen te beperken; en
- g. bij de definitieve beëindiging van de lozing worden de nodige maatregelen genomen om elk risico van milieuverontreiniging door de lozing voor het oppervlaktewater waarin werd geloosd, te voorkomen of te beperken.

2.

Bij de beoordeling van de aanvraag wordt rekening gehouden met de artikelen 10.14 en 10.29a Wet milieubeheer.

Artikel 9.5 Bepalen beste beschikbare technieken

1.

Bij de beoordeling of de lozing voldoet aan het criterium als bedoeld in artikel 9.4, eerste lid, aanhef en onder d, wordt bij het bepalen van de beste beschikbare technieken rekening gehouden met de BBT-conclusies en informatiedocumenten als bedoeld in bijlage XVIII, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2.

Als op een lozing geen BBT-conclusies van toepassing zijn, of als de van toepassing zijnde BBT-conclusies niet alle mogelijke milieugevolgen van de activiteit behandelen, wordt bij het bepalen van de beste beschikbare technieken rekening gehouden met:

- a. de toepassing van technieken die weinig afvalstoffen veroorzaken;
- b. de toepassing van stoffen die minder gevaarlijk zijn dan stoffen of mengsels als bedoeld in artikel 3 van de CLP-verordening;
- c. de ontwikkeling van technieken voor de terugwinning en het opnieuw gebruiken van de uitgestoten en gebruikte stoffen en van afvalstoffen;
- d. de vergelijkbare processen, apparaten of wijzen van bedrijfsvoering die met succes in de praktijk zijn beproefd;
- e. de vooruitgang van de techniek en de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis;
- f. de aard, de gevolgen en de omvang van de emissies;
- g. de verwachte datum en het verwachte tijdstip waarop met de lozing wordt begonnen;
- h. de tijd die nodig is om een betere techniek te gaan toepassen;
- i. het verbruik en de aard van de grondstoffen, met inbegrip van water, en de energie-efficiëntie;
- j. de noodzaak de nadelige gevolgen van de emissies en de risico's voor het milieu te voorkomen of tot een minimum te beperken;
- k. de noodzaak ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor het milieu te beperken; en
- l. de informatiedocumenten als bedoeld in bijlage XVIII, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 9.6 Beoordelingsregel Seveso-inrichting

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit van een Seveso-inrichting als bedoeld in artikel 3.51, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als voldoende afstand tot een Natura 2000-gebied in acht wordt genomen, of andere passende maatregelen worden genomen.

Hoofdstuk 10 Beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot afvalwatertransportleidingen

Hoofdstuk 11 Verhardingsactiviteiten

Artikel 11.1 Omgevingsvergunningplicht verhardingsactiviteit

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een werk aan te leggen op onverhard maaiveld, dat is bedoeld om daar blijvend aanwezig te zijn, en waarvan de aanwezigheid ertoe leidt dat op dat werk neerslaand hemelwater direct of indirect versneld wordt afgevoerd naar het oppervlaktewatersysteem, in de navolgende gevallen:

- a. de aanleg van een autoweg of autosnelweg als bedoeld in artikel 1 Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, op- en afritten en in- en uitvoerstroken daaronder begrepen;
- b. een wijziging van een autoweg of autosnelweg die bestaat uit:
 1. de ombouw van een autoweg tot autosnelweg; of
 2. de uitbreiding van een weg met een of meer rijstroken;
- c. de realisatie van een langs een onder a genoemde weg of onder b genoemde wijziging gelegen parkeerplaats, verzorgingsplaats, tankstation, carpoolplaats of bushalte;
- d. de aanleg van een hoofdspoorweg als bedoeld in artikel 2 Spoorwegwet, een lokale spoorweg als bedoeld in artikel 2, tweede lid, Wet lokaal spoor, of een bijzondere spoorweg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Spoorwegwet;
- e. een wijziging van een spoorweg die bestaat uit een uitbreiding van die spoorweg met een of meer sporen;
- f. de realisatie van een langs of nabij een onder d genoemde spoorweg of een langs of nabij een onder e genoemde wijziging gelegen stationsgebouw, toegangsvoorziening, perron, rangeerterrein, reinigings- of onderhoudsterrein of -gebouw, alsook, indien overwegend ten behoeve van treinreizigers, een gebouwde of ongebouwde stallingsruimte voor rijwielen, gebouwde of ongebouwde parkeervoorziening voor motorvoertuigen en taxistandplaats.

Artikel 11.2 Vrijstelling omgevingsvergunningplicht

Geen omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 11.1 is verplicht als het werk:

- a. strekt tot vervanging van een bouw- of ander werk als bedoeld in artikel 11.1 waarvoor een omgevingsvergunning op grond van het eerste lid is verleend of waarop het bepaalde onder b van toepassing is, mits de grootte van het verhard oppervlak niet wijzigt en de vervanging binnen 5 jaar na verwijdering van het bouw- of ander werk is voltooid;
- b. is voltooid vóór het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 11.1.

Artikel 11.3 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (aanvullend)

1.

De aanvrager om een omgevingsvergunning legt bij zijn aanvraag een compensatieplan over. Het compensatieplan omvat:

- a. kaarten waaruit de bestaande situatie en de situatie na het verrichten van de verhardingsactiviteit blijkt;
- b. tekeningen van de maatregelen die door of namens de aanvrager worden getroffen om de toename van de verharding als gevolg van de voorgenomen verhardingsactiviteit te compenseren;
- c. de topografische aanduiding van de locatie of locaties waarop de onder b bedoelde maatregelen worden getroffen en bewijsstukken waaruit blijkt dat de aanvrager over die locatie of locaties voor het treffen van die maatregelen kan beschikken;
- d. een toelichting op de wijze waarop de omvang van de compensatie is bepaald.

2.

De in het eerste lid bedoelde maatregelen:

- a. worden getroffen in hetzelfde peilgebied of gebied met afwijkend peil als waarbinnen de verhardingsactiviteit plaatsvindt, of, in het boezemgebied, binnen een straal van maximaal 2,5 km gerekend vanaf de verhardingsactiviteit;
- b. bestaan uit het graven van nieuw oppervlaktewater dat in verbinding staat met het oppervlaktewatersysteem;
- c. bevatten geen peilregulerende kunstwerken;

- d. zijn gebaseerd op de einddatum van het klimaatscenario dat Delfland op het moment van het opstellen van het compensatieplan hanteert; en
- e. zijn dusdanig dat de verhardingsactiviteit niet leidt tot een extra peilstijging in maatgevende situaties met extreme neerslag.

3.

In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, aanhef en onder a, kunnen de in het eerste lid bedoelde maatregelen worden getroffen in een ander gebied als:

- a. het compensatieplan aantoont dat dit geen nadelige gevolgen heeft voor de waterhuishouding in het gebied waarbinnen de verhardingsactiviteit plaatsvindt, of dat die nadelige effecten volledig worden gecompenseerd;
- b. dat andere gebied benedenstrooms ligt van het gebied waarbinnen de verhardingsactiviteit plaatsvindt; en
- c. het compensatieplan aantoont dat het water ook daadwerkelijk het benedenstroomse gebied kan bereiken.

4.

In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, aanhef en onder b, kunnen in het compensatieplan alternatieve maatregelen worden opgenomen als het graven van voldoende nieuw oppervlaktewater redelijkerwijs niet mogelijk is. De alternatieve maatregelen zijn in overeenstemming met de “Richtlijn toepassen vasthoudmaatregelen ter compensatie van verharding in het watertoetsproces” of daarvoor in de plaats komende richtlijnen.

5.

In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, aanhef en onder e, kan in het compensatieplan een peilregulerend kunstwerk worden opgenomen als het graven van voldoende nieuw oppervlaktewater redelijkerwijs niet mogelijk is.

6.

De inhoud van het compensatieplan wordt voor de indiening van een verzoek om een omgevingsvergunning afgestemd met een medewerker van Delfland.

7.

Het compensatieplan is op het moment waarop de omgevingsvergunning wordt aangevraagd niet ouder dan drie jaar.

8.

Als tussen het moment van opstellen van het compensatieplan en de aanvraag om een omgevingsvergunning een omgevingsplan wordt vastgesteld dat voorziet in een ontwikkeling die, als die ontwikkeling bekend was geweest ten tijde van het opstellen van het compensatieplan, gevolgen zou hebben gehad voor de inhoud daarvan, stellen dijkgraaf en hoogheemraden de aanvrager in de gelegenheid om het compensatieplan binnen een door hen te bepalen termijn aan te passen. Ook kunnen dijkgraaf en hoogheemraden de aanvrager om een omgevingsvergunning in de gelegenheid stellen om het compensatieplan aan te passen als zij van oordeel zijn dat daartoe aanleiding is. Zij vermelden daarbij de redenen die aan dat oordeel ten grondslag liggen.

9.

Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing als de aanvrager bij zijn aanvraag om een omgevingsvergunning aannemelijk maakt dat de compensatie van de toename van de verharding, als gevolg van de verhardingsactiviteit waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd overeenkomstig het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid, minder dan 5 m3 bedraagt.

10.

In een situatie als bedoeld in het vorige lid legt de aanvrager om een omgevingsvergunning de bescheiden over die zijn genoemd in het eerste lid, onder a.

Artikel 11.4 Beoordelingsregels verhardingsactiviteit

1.

Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een verhardingsactiviteit wordt het compensatieplan als bedoeld in artikel 11.3 in acht genomen.

2.

Een omgevingsvergunning wordt niet verleend als de toename van de verharding als gevolg van de verhardingsactiviteit naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden niet toereikend wordt gecompenseerd in het compensatieplan.

3.

Het bepaalde in de vorige leden is niet van toepassing in de gevallen als bedoeld in artikel 11.3, negende lid.

Artikel 11.5 Vergunningvoorschrift (aanvullend)

Behoudens de gevallen als bedoeld in artikel 11.3, negende lid, wordt in een omgevingsvergunning aan het verrichten van de daarin vergunde verhardingsactiviteit door middel van een vergunningvoorschrift de voorwaarde verbonden dat het compensatieplan binnen de in het voorschrift gestelde termijn wordt uitgevoerd. Het voorschrift kan voorts inhouden dat met de verhardingsactiviteit niet eerder zal worden aangevangen dan nadat de uitvoering van het compensatieplan is voltooid.

Hoofdstuk 12 Slotbepalingen

Artikel 12.1 Citeertitel

Deze waterschapsverordening wordt aangehaald als Waterschapsverordening Delfland.

Artikel 12.2 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op een door dijkgraaf en hoogheemraden te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende hoofdstukken of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Bijlage 1 Begripsbepalingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

aangeheelde waterkering

waterkering waarachter gronden zijn aangebracht die ten minste een gelijke hoogte hebben als de buitenkruinlijn

aangewezen oppervlaktewaterlichaam

Coolhaven, Delfshavense Schie, Havengebied Delfshaven te Rotterdam, Polderwatering, Schiedamse Schie van Coolhaven tot aan Schie-Schiekanaal, Stadswateren van Schiedam

afvalstoffen

afvalstoffen waarop de Wet milieubeheer van toepassing is

afvalwater

alle water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich dient te ontdoen

BBT-conclusies

document met de conclusies over beste beschikbare technieken, vastgesteld in overeenstemming met artikel 13, vijfde lid en zevende lid, van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PbEU 2010, L 334)

beperkingengebied

bij of krachtens deze verordening aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een waterstaatswerk of zuiveringstechnisch werk regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat waterstaatswerk of zuiveringstechnisch werk

beperkingengebiedactiviteit

activiteit binnen een beperkingengebied

bergend vermogen

de hoeveelheid oppervlaktewater die maximaal in een bergingsgebied, een waterberging of een constructie voor waterberging kan worden opgeslagen

bergingsgebied

gebied waaraan krachtens de wet een functie voor waterstaatkundige doeleinden is toegedeeld, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en dat ook als bergingsgebied in de legger is opgenomen

beschermingszone

aan een waterstaatswerk grenzende zone, waarin ter bescherming van dat werk voorschriften en beperkingen kunnen gelden

beste beschikbare technieken

het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van de activiteiten en exploitatiemethoden waarbij de praktische bruikbaarheid van speciale technieken om het uitgangspunt voor de emissiegrenswaarden en andere vergunningsvoorwaarden te vormen is aangetoond, met als doel emissies en gevolgen voor het milieu in zijn geheel te voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, te beperken, waarbij wordt verstaan onder:

- a. technieken: zowel de toegepaste technieken als de wijze waarop de installatie wordt ontworpen, gebouwd, onderhouden, geëxploiteerd en ontmanteld,
- b. beschikbare: op zodanige schaal ontwikkeld dat de betrokken technieken, kosten en baten in aanmerking genomen, economisch en technisch haalbaar in de betrokken industriële context kunnen worden toegepast, onafhankelijk van de vraag of die technieken wel of niet binnen Nederland worden toegepast of geproduceerd, mits zij voor de exploitant op redelijke voorwaarden toegankelijk zijn, en
- c. beste: het doeltreffendst voor het bereiken van een hoog algemeen niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel

binnentalud

hellend vlak van de waterkering aan de landzijde van de waterkering

bodem

het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen

bodembeschermende voorziening

vloeistofdichte bodemvoorziening, aaneengesloten bodemvoorziening, elementenbodemvoorziening, lekbak, geomembraanbaksysteem of vulpuntmorsbak

bouwwerk

constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart

buitenkruinlijn

snijlijn van de raaklijnen van de kruin en het buitentalud van een waterkering

buitentalud

hellend vlak van het dijklichaam aan de waterzijde van de waterkering

Delfland

het Hoogheemraadschap van Delfland

Delflandsedijk

primaire waterkering die beveiliging biedt tegen overstromingen vanuit de Nieuwe Waterweg, het Scheur en de Nieuwe Maas, en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart

dijk-in-boulevard

verharde dijk onder de boulevard van Scheveningen, gelegen tussen raai 9990 en raai 10070, die aan weersijden aansluit op de zandige kust door middel van een diepwand; onderdeel van de primaire waterkering, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart

dijkgraaf en hoogheemraden

dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland

drainagewater

water dat wordt afgevoerd via een stelsel van waterdoorlatende buizen die in de bodem zijn aangelegd

duiker

ondersteunend kunstwerk in de vorm van een kokervormige constructie met als doel de verbinding tussen oppervlaktewaterlichamen mogelijk te maken

duinvoet

de locatie, vanuit zee gezien, waar het droge strand overgaat in de eerste hoge, min of meer gesloten duinenrij, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart

eigenaar

degene die naar burgerlijk recht als eigenaar van de zaak is aan te merken, of degene die jegens deze een zakelijk of persoonlijk recht kan doen gelden

emissie

directe of indirecte uitstoot, uit puntbronnen of diffuse bronnen, van stoffen, warmte of koude in de lucht, het water of de bodem

emissiegrenswaarde

massa, gerelateerd aan een parameter, concentratie of niveau van een emissie die tijdens een of meer vastgestelde perioden niet wordt overschreden

gebouw

bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt

gedoogplichtbeschikking

beschikking tot oplegging van een gedoogplicht als bedoeld in afdeling 10.3 van de wet

gelijkwaardige maatregel

gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de wet

gemaal

pompinrichting, inclusief alle bijbehorende constructies, die de stand van het water of de doorstroming van water regelt

gewasbeschermingsmiddel

gewasbeschermingsmiddel als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309)

goed ecologisch potentieel

goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2, onder 23, van de Kaderrichtlijn Water

grondmechanisch onderzoek

uitvoeren van grondonderzoek door middel van sonderingen, handboringen, mechanische boringen, peilbuizen of waterspanningsmeters

grondwater

water dat zich onder het bodemoppervlak in de verzadigde zone bevindt en dat in direct contact met de bodem of ondergrond staat

grondwaterbeschermingsgebied

beschermingsgebied voor grondwater zoals bedoeld in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening

grondwaterlichaam

afzonderlijke grondwatermassa in een of meer watervoerende lagen

huishoudelijk afvalwater

afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden

infiltratie

water in de bodem brengen ter aanvulling van het grondwater in samenhang met het onttrekken van grondwater

insteek

de snijlijn van het bovenwatertalud van het oppervlaktewaterlichaam met het aangrenzende maaiveld

inwonerequivalent

inwonerequivalent als bedoeld in artikel 2 van de Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PbEG 1991, L 135)

kabel

transportmedium zonder holle ruimte

Kaderrichtlijn Water

Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG 2000, L 327)

kruin

het hoogstgelegen deel van het profiel van een waterkering; hoogstgelegen deel van een ondersteunend kunstwerk waar het water overheen stroomt in extreme afvoersituaties

KRW-oppervlaktewaterlichaam

oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 2, onder 10, van de Kaderrichtlijn Water

landscheiding

waterkering die is gelegen op de grens van het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland en aangrenzende waterschappen, en als zodanig is aangegeven in de legger

legger

de legger van het Hoogheemraadschap van Delfland als bedoeld in artikel 2.39 Omgevingswet, artikel 78 Waterschapswet, artikel 7.1.3.2 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland, bestaande uit de leggerkaart en de leggertekst

leggerdiepte

de normatieve diepte van het watervoerend deel van primair of secundair water tot waar het buitengewoon onderhoud moet worden uitgevoerd, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart

leiding

buis en bijhorende elementen onder of boven de grond waardoorheen of waarlangs iets wordt geleid

lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam

activiteit, niet zijnde een stortingsactiviteit op zee, inhoudende het brengen van stoffen, warmte, koude of water direct op een oppervlaktewaterlichaam, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen, warmte of koude of dat water voor het watersysteem

lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk

activiteit inhoudende het brengen van stoffen, warmte, koude of water met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, in een zuiveringstechnisch werk in exploitatie bij een waterschap of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen, warmte of koude of dat water voor het zuiveringstechnisch werk of het watersysteem

lozingspunt

het punt waar door middel van een werk een lozingsactiviteit wordt verricht

maaiveld

bovenkant (hoogte) of oppervlak van natuurlijk of aangelegd terrein

maatwerkvoorschriften

maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de wet

mantelbuis

buis waardoorheen kabels of leidingen voeren

natte ecologische zone

deel van een oppervlaktewaterlichaam waarin door inrichting of ecologisch geoptimaliseerd beheer, of een combinatie daarvan, leefgebied is gecreëerd voor waterplanten en –dieren, waarmee verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit wordt bevorderd, en dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart

NEN

norm die door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut is uitgegeven (laatste versie)

NEN-EN

NEN die door het Europees Comité voor Normalisatie is vastgesteld (laatste versie)

NEN-EN-ISO

NEN-EN die door de International Organization for Standardization is vastgesteld (laatste versie)

NEN-ISO

NEN die door de International Organization for Standardization is vastgesteld (laatste versie)

niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam

ander oppervlaktewaterlichaam dan een aangewezen oppervlaktewaterlichaam

Nm3

gashoeveelheid bij 273,15 K en 101,3 kPa en betrokken op droge lucht

oeverbescherming

beschoeiing of damwand die wordt aangelegd in de oeverlijn om de oever tegen afkalving te beschermen

oeverlijn

snijlijn van het water met de oever op het schouwpeil

omgevingsvergunning

de omgevingsvergunning op grond van deze verordening

omgevingsvergunningplicht

de omgevingsvergunningplicht op grond van deze verordening

omgevingswaarde

omgevingswaarde als bedoeld in afdeling 2.3 van de wet

ondersteunend kunstwerk

kunstwerk, niet zijnde een waterkering, oppervlaktewaterlichaam of bergingsgebied, dat dienstbaar is aan de functie of werking van een waterstaatswerk of het functioneren van het watersysteem

onttrekken van water

onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam

openbaar vuilwaterriool

voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast

oppervlaktewaterlichaam

samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna

peilgebied

waterhuishoudkundige eenheid waar eenzelfde waterpeil geldt. Dit peil is vastgesteld in een peilbesluit

polderkade

waterkering die dient als scheiding tussen polders of als scheiding tussen peilgebieden, en die als polderkade is aangegeven op de leggerkaart

polderprincipe

realiseren onttrekken van grondwater van een kunstmatig grondwaterniveau dat lager ligt dan het omliggende grondwaterniveau voor het permanent drooghouden van civieltechnische en bouwkundige werken

primair water

door het Hoogheemraadschap van Delfland als zodanig geclassificeerd oppervlaktewaterlichaam dat een belangrijke transport- en bergende functie heeft; het dient als aan- en afvoerweg naar boezem- of poldergemalen, of er komen belangrijke inlaatconstructies op uit, of het verzorgt de afwatering van minimaal 50 hectare in landelijk gebied of minimaal 20 hectare in stedelijk gebied, of het levert een belangrijke bijdrage aan het waterkerend vermogen van een waterkering

primaire waterkering

waterkering die bescherming biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvan de waterstand direct invloed ondergaat van hoge stormvloed en/of hoog water van een van de grote rivieren.

profiel van vrije ruimte

vrij te houden ruimte, boven, onder en naast een waterkering voor het blijvend kunnen realiseren van de functie van de waterkering, of toekomstige waterkering, en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart.

projectbesluit

projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de wet

regionaal waterprogramma

regionaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de wet

regionale waterkering

regionale waterkering als bedoeld in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening

schouwpeil

schouwpeil zoals vastgesteld in het peilbesluit

secundair water

door het Hoogheemraadschap van Delfland als zodanig geclassificeerd oppervlaktewaterlichaam met een lokale transport- en ontwaterende functie, of dat zorgt voor een zekere drooglegging.

sleuf

langwerpige smalle ontgraving in de grond

sleufloze techniek

het aanleggen van kabels, leidingen of mantelbuizen door persen of boren

stedelijk afvalwater

huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater

straatmeubilair

objecten die ter inrichting in publiek toegankelijke gebieden staan

strategische zoet grondwatervoorraad

strategische zoet grondwatervoorraad als bedoeld in Bijlage C bij het Regionaal waterprogramma

stroomgebiedsbeheerplan

stroomgebiedsbeheerplan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a, van de wet

teenlijn

snijlijn van de raaklijnen van het binnentalud van een waterkering en het horizontaal gelegen maaiveld aan de landzijde van de waterkering

verheelde waterkering

waterkering waarachter van nature gronden aanwezig zijn die ten minste een gelijke hoogte hebben als de buitenkruinlijn

voorland

het meestal droogstaande gebied aansluitend aan de buitenzijde van de waterkering

vuilwaterriool

voorziening of werk voor de inzameling en het transport van afvalwater

wateractiviteit

beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk, wateronttrekkingsactiviteit of elke andere activiteit waarover in deze verordening regels zijn gesteld

waterbeheerprogramma

waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de wet

waterkerend vermogen

vermogen van een waterkering om aan alle faalmechanismen te voldoen, overeenkomstig de veiligheidseisen

waterkering

zeewering, dijken, kaden en andere kunstmatige of natuurlijke hoogten, onder welke benaming ook, die dienen tot kering van zee-, rivier-, boezem- of polderwater

wateronttrekkingsactiviteit

een activiteit als bedoeld in hoofdstuk 5 of 6 van deze verordening

waterstaatswerk

waterstaatswerk als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet

watersysteem

watersysteem zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet

werken

alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies met toebehoren, niet zijnde waterstaatswerken of zuiveringstechnische werken

wet

Omgevingswet

zeewering

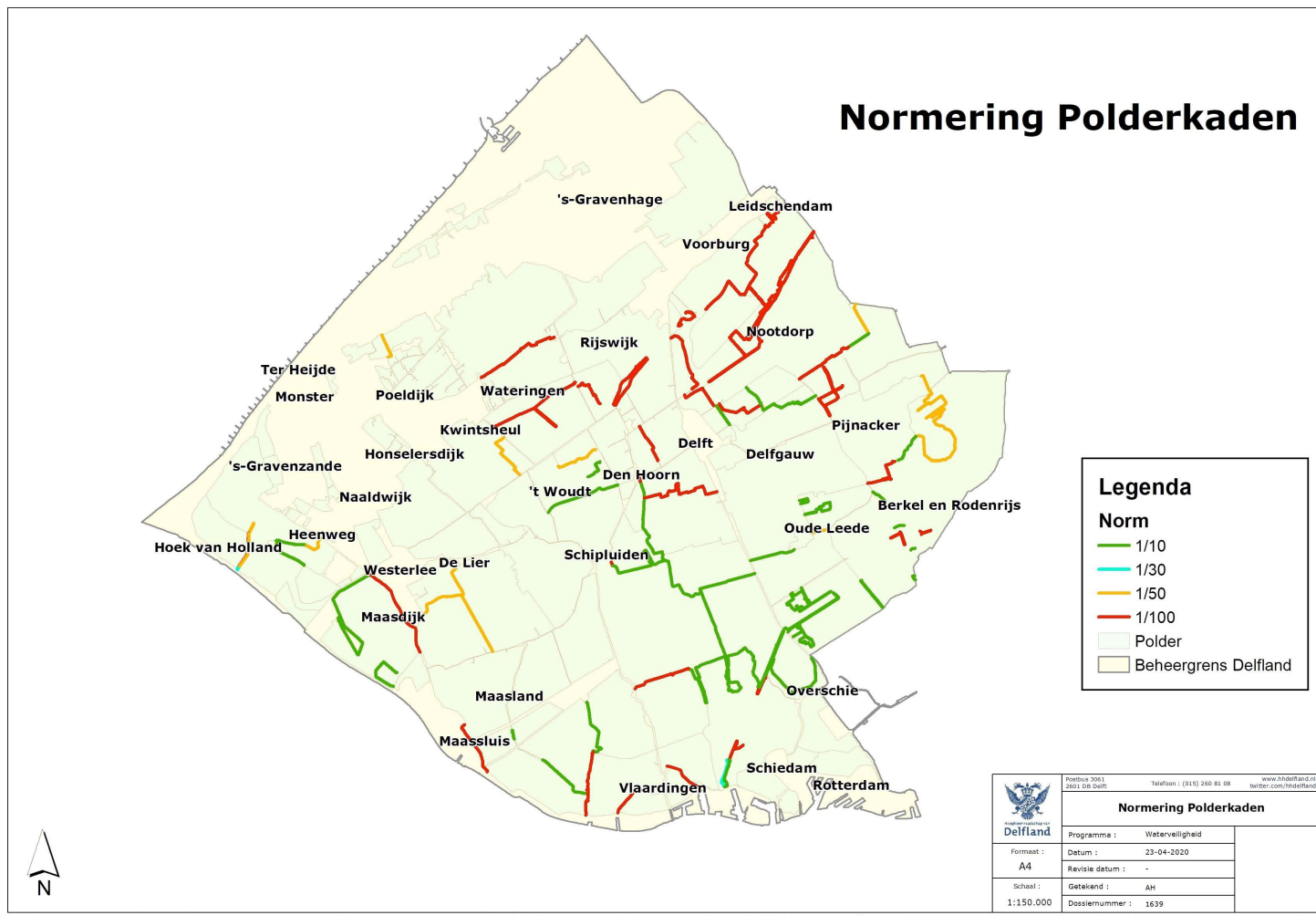
primaire waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming vanuit de zee en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart

zuiveringsvoorziening

werk voor het zuiveren van afvalwater dat geen zuiveringstechnisch werk is
zuiveringstechnisch werk

werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van bij dat werk behorende werken voor het transport van stedelijk afvalwater, effluentleidingen daaronder begrepen, en toebehoren

Bijlage 2 Normering polderkaden

De gedetailleerde ligging van de polderkaden is opgenomen in de kaart met de geometrische begrenzing van het waterstaatswerk waterkering polderkaden.

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3003
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.06
Titel Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024
Versienummer	--
Dossiernummer	3003
D&H datum	dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. Het besluit van 29 september 2022 tot vaststelling van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland, met DMS-nummer 2110154, in te trekken;
2. Vast te stellen het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 zoals toegevoegd als bijlage 1 met dms nr. 2229383;
3. Het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 op 1 januari 2024 in werking te laten treden of zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt;
4. Vast te stellen de Toelichting op het Invoeringsbesluit Omgevingswet 2024 zoals toegevoegd als bijlage 2 met dms nr. 2229384.

2) Aanleiding

In de vergadering van 29 september 2022 heeft de VV besloten tot vaststelling van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland. Met dit besluit zijn een aantal regelingen van Delfland gewijzigd, zodat deze regelingen op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Waterschapsverordening hun volledige werking behouden.

Twee van de met het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland gewijzigde regelingen zijn het Delegatiebesluit Delfland 2019 en de Legesverordening Delfland 2020.

Doordat de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aantal keer is uitgesteld, zijn de doorgevoerde wijzigingen voor het Delegatiebesluit Delfland 2019 en de Legesverordening Delfland 2020 achterhaald.

Op 28 september 2023 heeft de VV namelijk besloten tot intrekking van het Delegatiebesluit Delfland 2019 en de Legesverordening Delfland 2020 en is er een nieuw delegatiebesluit en een nieuwe Legesverordening vastgesteld.

Dit betekent dat de wijzigingen die zijn opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland voor deze twee regelingen moet komen te vervallen.

Omdat het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland, in afwachting van de definitieve datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet, niet bekend is gemaakt, is er voor gekozen om het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland in te trekken en een geheel nieuw invoeringsbesluit vast te stellen, genaamd 'Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024'.

Inhoudelijk verschilt het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 niet van het eerdere invoeringsbesluit, behalve dat de wijzigingen met betrekking tot het Delegatiebesluit Delfland 2019 en de Legesverordening Delfland 2020 er uit zijn gehaald.

De door te voeren wijzigingen met betrekking tot de Omgevingswet voor wat betreft de legesverordening zijn meegenomen in de nieuwe legesverordening die op 1 januari 2024 in werking treedt.

Dossiernummer: 3003

De door te voeren wijzigingen met betrekking tot de Omgevingswet voor wat betreft het Delegatiebesluit Delfland 2023 zijn meegenomen in een separaat voorstel aan de VV over wijziging van het delegatiebesluit voor de vergadering van 30 november 2023.

Er is gekozen voor de volledige intrekking van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland en vaststelling van een nieuw invoeringsbesluit (genaamd Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024), omdat dit voor de bekendmaking in het Waterschapsblad en de wettenbank het meest eenvoudig is.

3) Beoogd effect

Door de regelingen te wijzigen, behouden de regelingen na inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Waterschapsverordening Delfland hun volledige werking.

4) Kernboodschap

Met het besluit tot vaststelling van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 worden de regelingen zodanig gewijzigd dat zij hun volledige werking na de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Waterschapsverordening Delfland behouden.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De Omgevingswet en de Waterschapsverordening zullen in werking treden met ingang van 1 januari 2024.

6) Regelgeving en Beleid

De te wijzigen regelingen zijn gebaseerd op hogere regelgeving, bijvoorbeeld op artikel 78 lid 1 Waterschapswet, dat luidt:

'Het algemeen bestuur maakt de verordeningen die het nodig oordeelt voor de behartiging van de taken die het waterschap zijn opgedragen.'

In het Invoeringsbesluit Omgevingswet is onder 'Gelet op' de hogere regelgeving vermeld waarop de te wijzigen regelingen zijn gebaseerd.

7) Financiën

De vaststelling van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 heeft geen financiële consequenties.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

De Inspraakverordening is op grond van artikel 2, derde lid, aanhef en onder a alsmede onder b niet van toepassing op de te wijzigen regelingen, aangezien het hier ondergeschikte herzieningen van eerder genomen besluiten betreft. Inspraak is alleen zinvol als er voor Delfland beleidsvrijheid is, waarbij rekening kan worden gehouden met de zienswijzen van belanghebbenden.

Het vastgestelde Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 wordt bekend gemaakt in het Waterschapsblad.

Dossiernummer: 3003

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 wordt bekend gemaakt in het Waterschapsblad.

De geconsolideerde versies (doorlopende teksten) van de gewijzigde regelingen worden gepubliceerd op overheid.nl (lokaleregelgeving.overheid.nl)

14) Bevoegd orgaan

De thans te wijzigen regelingen zijn in het verleden vastgesteld door de Verenigde Vergadering. Die bevoegdheid is sindsdien niet gewijzigd. Derhalve is de Verenigde Vergadering ook het bevoegd orgaan om de regelingen te wijzigen.

De regelgeving waaruit voortvloeit dat de Verenigde Vergadering hiertoe bevoegd is, is opgenomen onder 'gelet op' in het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024.

15) Toelichting

In de vergadering van 29 september 2022 heeft de VV besloten tot vaststelling van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland. Met dit besluit zijn een aantal regelingen van Delfland gewijzigd, zodat deze regelingen op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Waterschapsverordening hun volledige werking behouden.

Twee van de met het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland gewijzigde regelingen zijn het Delegatiebesluit Delfland 2019 en de Legesverordening Delfland 2020.

Doordat de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aantal keer is uitgesteld, zijn de doorgevoerde wijzigingen voor het Delegatiebesluit Delfland 2019 en de Legesverordening Delfland 2020 achterhaald.

Op 28 september 2023 heeft de VV namelijk besloten tot intrekking van het Delegatiebesluit Delfland 2019 en de Legesverordening Delfland 2020 en is er een nieuw Delegatiebesluit en een nieuwe legesverordening vastgesteld.

Dit betekent dat de wijzigingen die zijn opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland voor deze twee regelingen moet komen te vervallen.

Omdat het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland, in afwachting van de definitieve datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet, niet bekend is gemaakt, is er voor gekozen om het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland in te trekken en een geheel nieuw invoeringsbesluit vast te stellen, genaamd Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024.

Inhoudelijk verschilt het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 niet van het eerdere invoeringsbesluit, behalve dat de wijzigingen met betrekking tot het Delegatiebesluit Delfland 2019 en de Legesverordening Delfland 2020 er uit zijn gehaald.

De door te voeren wijzigingen voor wat betreft de legesverordening zijn meegenomen in de nieuwe legesverordening die op 1 januari 2024 in werking treedt.

De wijziging van het Delegatiebesluit Delfland 2023 is meegenomen in een separaat voorstel aan de VV over het delegatiebesluit voor de vergadering van 30 november 2023.

Er is gekozen voor de volledige intrekking van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland en vaststelling van een nieuw invoeringsbesluit (genaamd Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024), omdat dit voor de bekendmaking in het Waterschapsblad en de wettenbank het meest eenvoudig is.

16) Bijlagen

Bijlage 1: Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024
Bijlage 2: Toelichting Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024
Bijlage 3: Geconsolideerde versie Vaarverordening Delfland
Bijlage 4: Geconsolideerde versie Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie
Hoogheemraadschap van Delfland 2017
Bijlage 5: Geconsolideerde versie Inspraakverordening Delfland
Bijlage 6: Geconsolideerde versie Legger Delfland
Bijlage 7: Geconsolideerde versie Verordening regeling verspreidbare bagger Delfland 2020

Onderwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024
Dossiernummer 3003

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 3003;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financien en Organisatie van dinsdag 16 november 2023;

Overwegende dat:

1. enkele verordeningen en de Legger Delfland (het tekstueel deel) dienen te worden aangepast met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet
2. enkele aanpassingen van verwijzingen dienen te worden doorgevoerd naar aanleiding van de in werking getreden Legger Delfland;

Gelet op:

1. de artikelen 56, 77, 78, 79, 81, 83, 108 en 110 Waterschapswet;
2. artikel 42 Scheepvaartverkeerswet;
3. Artikel 3 lid 4 en artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland;
4. Artikel 10.3 Omgevingswet en artikel 2.39 Omgevingswet;
5. Artikel 7.4 Omgevingsverordening Zuid-Holland;

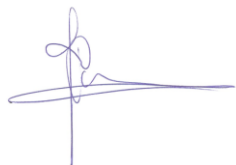
Besluit:

1. Het besluit van 29 september 2022 tot vaststelling van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland, met DMS-nummer 2110154, in te trekken;
2. Vast te stellen het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 zoals toegevoegd als bijlage 1 met dms nr. 2229383;
3. Het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 op 1 januari 2024 in werking te laten treden of zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt;
4. Vast te stellen de Toelichting op het Invoeringsbesluit Omgevingswet 2024 zoals toegevoegd als bijlage 2 met dms nr. 2229384.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'C' followed by a horizontal line.

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, reading 'P.H.W.M. Daverveldt' in a cursive style.

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bijlage 1 bij dossier 3003:

Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 (dms nr. 2229383)

Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024

Intitulé

Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 3003;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie van dinsdag 16 november 2023;

Gelet op

- de artikelen 56, 77, 78, 79, 83, 108 en 110 Waterschapswet;
- artikel 42 Scheepvaartverkeerswet;
- Artikel 3 lid 4 en artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland;
- Artikel 10.3 en artikel 2.39 Omgevingswet;
- Artikel 7.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;

Overwegende

- dat enkele verordeningen en de Legger Delfland (het tekstueel deel) dienen te worden aangepast met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet
- dat enkele aanpassingen van verwijzingen dienen te worden doorgevoerd naar aanleiding van de in werking getreden Legger Delfland;

Besluit:

Vast te stellen:

Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024

PARAGRAAF 1: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Definities

In dit besluit wordt verstaan onder:

1. *Vaarverordening Delfland*: Verordening van de Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland, vastgesteld op 19 februari 2015, Waterschapsblad 2015, nr. 3127, 24 april 2015, laatstelijk gewijzigd bij besluit d.d. 5 april 2022, Waterschapsblad 2022, nr. 4443, 19 april 2022;
2. *Inspraakverordening Delfland*: Verordening van de Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland houdende regels omtrent inspraak, vastgesteld op 24 november 2011;
3. *Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2017*: Verordening van de Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van

Delfland, vastgesteld op 16 februari 2017, Waterschapsblad 2017, nr. 1642, 23 februari 2017;

4. *Legger Delfland*: De legger als bedoeld in artikel 5.1 Waterwet en artikel 78 lid 2 Waterschapswet, vastgesteld bij besluit van de Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland d.d. 10 maart 2022, Waterschapsblad 2022, nr. 3583, 28 maart 2022;
5. *Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020*: Verordening van de Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland, vastgesteld op 23 april 2020, Waterschapsblad 2020, nr. 5637, 29 mei 2020;

PARAGRAAF 2: WIJZIGING BESTAANDE REGELINGEN

Artikel 2.1 Vaarverordening Delfland

De Vaarverordening Delfland wordt als volgt gewijzigd:

- I. In artikel 1 wordt in de definitie van 'Waterstaatswerk' <<artikel 5.1 Waterwet>> vervangen door <<artikel 2.39 lid 4 Omgevingswet>>;
- II. In artikel 1 wordt in de definitie van 'Waterstaatswerk' <<legger>> vervangen door <<Legger Delfland>>.

Artikel 2.2 Inspraakverordening Delfland

De Inspraakverordening Delfland wordt als volgt gewijzigd:

- I. Artikel 2 lid 2 onderdeel a komt te vervallen;
- II. Artikel 2 lid 2 onderdeel c komt te vervallen.

Artikel 2.3 Legger Delfland

Het tekstueel deel van de Legger Delfland wordt als volgt gewijzigd:

- I. In artikel 1.1 wordt <<*bergingsgebied*: bergingsgebied als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet>> vervangen door <<*bergingsgebied*: bergingsgebied als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet>>;
- II. In artikel 1.1 wordt <<*beschermingszone*: beschermingszone als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet>> vervangen door <<*beschermingszone*: beschermingszone als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet>>;
- III. In artikel 1.1 wordt <<*buitenkruinlijn*: buitenkruinlijn als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Algemene Regels behorende bij de Keur Delfland>> vervangen door <<*buitenkruinlijn*: buitenkruinlijn als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening>>;
- IV. In artikel 1.1 wordt in de definitie van Legger Delfland <<artikel 5.1 Waterwet>> vervangen door <<artikel 2.39 Omgevingswet>>;
- V. In artikel 1.1 wordt in de definitie van Legger Delfland <<artikel 6.38 Omgevingsverordening Zuid-Holland>> vervangen door <<artikel 7.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening>>;
- VI. In artikel 1.1 wordt in de definitie van onderhoudsverplichting <<watervergunningen>> vervangen door <<vergunningen>>;
- VII. In artikel 1.1 wordt <<*oppervlaktewaterlichaam*: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet>> vervangen door <<*oppervlaktewaterlichaam*: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet>>;

- VIII. In artikel 1.1 wordt <<*primaire waterkering*: primaire waterkering als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet;>> vervangen door <<*primaire waterkering*: primaire waterkering als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;>>;
- IX. In artikel 1.1 komt de definitie van 'projectplan' te vervallen;
- X. Aan artikel 1.1 wordt na de definitie van 'profiel van vrije ruimte' een definitie van 'projectbesluit' toegevoegd: <<*projectbesluit*: projectbesluit als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet>>;
- XI. In artikel 1.1. wordt in de definitie van 'vergunning' <<watervergunning als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet;>> vervangen door <<omgevingsvergunning als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening;>>;
- XII. In artikel 1.1 wordt na de definitie van 'vergunning' de definitie van 'vergunning eigen dienst' ingevoegd, luidende: <<*vergunning eigen dienst*: vergunning die is aangevraagd door het Hoogheemraadschap van Delfland en verleend door dijkgraaf en hoogheemraden;>>;
- XIII. In artikel 1.1 wordt <<*verheelde waterkering*: verheelde waterkering als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Algemene Regels behorende bij de Keur Delfland;>> vervangen door <<*verheelde waterkering*: verheelde waterkering als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening;>>;
- XIV. In artikel 1.1 wordt na de definitie van 'waterkering' de definitie van 'Waterschapsverordening' ingevoegd, luidende: <<*Waterschapsverordening*: Waterschapsverordening Delfland;>>;
- XV. In artikel 1.1 wordt <<*waterstaatswerk*: waterstaatswerk als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet;>> vervangen door <<*waterstaatswerk*: waterstaatswerk als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;>>;
- XVI. In artikel 1.1 wordt <<*watersysteem*: watersysteem als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Waterwet;>> vervangen door <<*watersysteem*: watersysteem als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;>>;
- XVII. In artikel 1.1 komt de definitie van 'watervergunning' te vervallen
- XVIII. In artikel 1.5 lid 4 wordt het woord <<projectplan>> vervangen door <<projectbesluit of vergunning eigen dienst>>;
- XIX. In artikel 1.5 lid 5 wordt <<artikel 3.6 of 3.7 Keur Delfland is vrijgesteld van de watervergunningplicht als bedoeld in artikel 3.1 Keur Delfland>> vervangen door << de Waterschapsverordening is vrijgesteld van de vergunningplicht als bedoeld in artikel 4.3 Waterschapsverordening>>;
- XX. In artikel 3.2 lid 1 onderdeel a wordt het woord <<projectplan>> vervangen door <<projectbesluit>>;
- XXI. In artikel 3.2 lid 1 onderdeel b wordt het woord <<projectplan>> vervangen door <<projectbesluit>>;
- XXII. In artikel 3.2 lid 2 wordt het woord <<projectplan>> vervangen door <<projectbesluit>>;
- XXIII. In artikel 3.2 lid 3 wordt het woord <<projectplan>> vervangen door <<projectbesluit>>;

Artikel 2.4 Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2017

De verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2017 wordt als volgt gewijzigd:

- I. In artikel 2 lid 2 wordt het woord <<Waterbeheerplan>> vervangen door <<Waterbeheerprogramma>>.

Artikel 2.5 Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020

De Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020 wordt als volgt gewijzigd:

- I. In artikel 1 lid 1 komt in de definitie van 'ontvangstplicht' de zinsnede <<de in artikel 5.23 lid 2 van de Waterwet opgenomen ontvangstplicht, respectievelijk>> te vervallen;
- II. In artikel 1 lid 1 komt in de definitie van 'watergang' de zinsnede <<Wateren van>> te vervallen;
- III. In artikel 1 lid 1 komt in de definitie van 'baggerspecie' de zinsnede <<in artikel 5.23 lid 2 van de Waterwet respectievelijk>> te vervallen;
- IV. In artikel 1 lid 1 komt in de definitie van 'eigenaar' de zinsnede << in artikel 5.23 lid 2 van de Waterwet respectievelijk>> te vervallen;

PARAGRAAF 3: OVERGANGSRECHT

Artikel 3.1 Projectplannen

Op de vaststelling van projectplannen als bedoeld in artikel 5.4 Waterwet waarvan het ontwerp voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft de Inspraakverordening Delfland, zoals die luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van toepassing.

Artikel 3.2 Waterbeheerplan

Op een ontwerp van een waterbeheerplan als bedoeld in artikel 4.6 Waterwet blijft de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland van toepassing, zoals die luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, indien het ontwerp voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd.

PARAGRAAF 4: SLOTBEPALINGEN

Artikel 4.1 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024.

Artikel 4.2 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2024 of zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt.

*Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 november 2023.
De verenigde vergadering voornoemd,*

de secretaris,

de voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bijlage 2 bij dossier 3003:

Toelichting behorende bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024 (dms nr. 2229384)

TOELICHTING behorende bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024.

Algemene toelichting

Op 1 januari 2024 treedt (behoudens eventueel uitstel) de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet bundelt de wetten omtrent de fysieke leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. O.a. de Waterwet (grotendeels), de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet ruimtelijke ordening en een groot aantal AmvB's gaan op in de Omgevingswet en vier AMvB's.

Daarnaast zal tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet de Waterschapsverordening Delfland in werking treden en de Keur Delfland worden ingetrokken.

Het gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Waterschapsverordening is dat een aantal regelingen van Delfland dient te worden gewijzigd om deze regelingen hun volledige werking te laten behouden. Het betreft het wijzigen van verwijzingen naar artikelen, wijziging van terminologie en het laten vervallen van zaken die niet meer voorkomen onder de Omgevingswet, zoals 'projectplannen'. De wijzigingen zijn alleen 'technisch' van aard. Hiermee wordt bedoeld dat aan de wijzigingen geen beleidskeuzes ten grondslag liggen.

Verder is op 10 maart 2022 middels het Besluit Legger Delfland (Waterschapsblad 2022, nr. 3583, maart 2022) de Legger Delfland vastgesteld. Nadien is gebleken dat is verzuimd enkele redactionele wijzigingen (verwijzingen naar de legger) met het oog hierop door te voeren in enkele bestaande regelingen. Deze wijzigingen zijn meegenomen in dit invoeringsbesluit.

Artikelsgewijze toelichting

PARAGRAAF 1: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

In dit artikel zijn de definities van de verschillende regelingen, die met dit besluit worden gewijzigd, opgenomen.

PARAGRAAF 2: WIJZIGING BESTAANDE REGELINGEN

Artikel 2.1 Vaarverordening Delfland

De Vaarverordening Delfland wordt gewijzigd vanwege de in de definitie van waterstaatswerk opgenomen verwijzing naar de Waterwet en de legger.

Artikel 2.2 Inspraakverordening Delfland

Artikel 2 lid 2 onderdeel a komt te vervallen, vanwege de intrekking van de Keur. De Waterschapsverordening Delfland hoeft niet in de inspraakverordening te worden opgenomen, omdat afdeling 3.4 Awb reeds van toepassing is verklaard op de Waterschapsverordening Delfland in artikel 16.31 Omgevingswet. Daarnaast vervalt artikel 2 lid 2 onderdeel c, omdat projectplannen niet meer bestaan onder de Omgevingswet. Daarvoor in de plaats komen projectbesluiten en 'vergunningen eigen dienst'. Op projectbesluiten is afdeling 3.4 Awb in artikel 16.71 Omgevingswet reeds van toepassing

verklaard en voor 'vergunningen eigen dienst' geldt het door de Verenigde Vergadering op 11 maart 2021 vastgestelde participatiebeleid.

Artikel 2.3 Legger Delfland

De in het tekstueel deel van de Legger Delfland opgenomen terminologie en verwijzingen naar wetsartikelen wordt met dit besluit aangepast aan de Omgevingswet en de Waterschapsverordening.

Artikel 2.4 Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2017

In de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2017 vindt een terminologische wijziging plaats. Het waterbeheerplan zoals genoemd in artikel 4.6 Waterwet komt terug als waterbeheerprogramma als genoemd in artikel 3.7 Omgevingswet.

Artikel 2.5 Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020

In de verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020 wordt verwezen naar het van toepassing zijnde artikel in de Waterwet alsmede naar de artikelen in de Omgevingswet die van toepassing zijn op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt de verwijzing naar het artikel in de Waterwet te vervallen. Tevens wordt, vanwege de in werking getreden Legger Delfland, de verwijzing naar de 'Legger Wateren' gewijzigd in 'Legger Delfland'.

PARAGRAAF 3: OVERGANGSRECHT

In de Invoeringswet Omgevingswet zijn allerlei overgangsrechtelijke bepalingen opgenomen. Daaruit volgt o.a. dat het 'oude recht' onder bepaalde omstandigheden van toepassing blijft nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Om die reden is in dit invoeringsbesluit een aantal overgangsrechtelijke bepalingen opgenomen, waardoor het overgangsrecht van de Omgevingswet in lijn is met de regelingen van Delfland.

Artikel 3.1 Projectplannen

Op grond van artikel 4.62 lid 2 Invoeringswet Omgevingswet blijft het oude recht van toepassing op de vaststelling van projectplannen als bedoeld in artikel 5.4 Waterwet indien het ontwerp voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Om die reden blijft ook de Inspraakverordening Delfland, zoals deze luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, op deze situaties van toepassing.

Artikel 3.2 Waterbeheerplan

Op ontwerp-waterbeheerplannen blijft het oude recht van toepassing, indien het ontwerp voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Om die reden blijft de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie, zoals die luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van toepassing in deze situatie.

PARAGRAAF 4: SLOTBEPALINGEN

Artikel 4.1

Het besluit wordt aangehaald als Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024.

Artikel 4.2

Het besluit treedt in werking op 1 januari 2024.

Bijlage 3 bij dossier 3003:

Geconsolideerde versie Vaarverordening Delfland (dms nr. 2229535)

Vaarverordening Delfland

Intitulé

Vaarverordening Delfland

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland heeft op 11 november 2014 de vaarverordening Delfland vastgesteld voor ter inzage legging. Na deze inzage periode is de vaarverordening Delfland voorgelegd aan de verenigde vergadering van Delfland. Op 19 februari 2015 heeft de verenigde vergadering de vaarverordening Delfland vastgesteld.

Toelichting

De Vaarverordening Delfland vervangt de Beleidsregel Scheepvaartverkeersmaatregelen Delfland en de twee bijbehorende verkeersbesluiten waarin de vaarregels nu zijn geregeld. De verordening is een vereenvoudiging en verduidelijking van de regels uit de beleidsregel en de verkeersbesluiten. Eén van de resultaten van de vereenvoudiging van de regels is het vervallen van de verplichting om een motorvaartvergunning aan te schaffen op ruimschoots het grootste gedeelte van de vaarwateren. Tevens zijn in samenspraak met verschillende belanghebbende partijen nieuwe vaarkaarten opgesteld.

Indien u vragen heeft naar aanleiding van deze publicatie, kunt u op werkdagen van 9:00 tot 16:00 uur contact opnemen met de sector Waterbeheer, team Regulering en Planadvisering, tel. 015-2701868. De vaarverordening Delfland wordt van kracht na deze publicatie in het Waterschapsblad. Tegen dit vaststellingsbesluit kan geen beroep worden ingesteld.

Vaarverordening Delfland

Artikel 1 begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- Het college: het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland.
- Drijvend object: een object te water dat, uit hoofde van zijn feitelijke bestemming of gebruik, plaatsgebonden is.
- Gemotoriseerd vaartuig: een schip dat is voorzien van enige vorm van mechanische middelen tot voortbeweging. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in de brandstof of elektriciteitsvoorziening van de motor.

- Natte ecologische zone: een zone in/langs water waarin door inrichting, ecologisch geoptimaliseerd beheer of een combinatie van deze maatregelen, leefgebied is gecreëerd voor waterplanten en –dieren.
- Nautisch beheer: de zorg voor een vlotte en veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer.
- Schip: elk vaartuig, met inbegrip van een vaartuig zonder waterverplaatsing en een watervliegtuig, dat feitelijk wordt gebruikt of geschikt is om te worden gebruikt als middel tot verplaatsing te water.
- Stremming: gehele of gedeeltelijke belemmering van de doorvaart op een watergang die is opgenomen in bijlage 2 of 3 van de vaarverordening Delfland.
- Vaarseizoen: de periode van 1 april tot 31 oktober.
- Vaarstrook: dat deel van het vaarwater dat op de waterspiegel vrijgehouden moet worden om veilig en vlot scheepvaartverkeer mogelijk te maken.
- Vaartuig; zie schip.
- Vaarwater: elk voor het openbaar verkeer met schepen openstaand water.
- Vaarwegbeheer: het in stand houden van het vaarwegprofiel ten behoeve van de scheepvaart overeenkomstig de aan dat water toegekende vaarwegfunctie.
- Waterscooter: snelle motorboot gebouwd of ingericht om door één of meer personen skiënd door of over het water te worden voortbewogen. Hieronder vallen óók Jetski's.
- Waterstaatswerk: wateren, bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken, die als zodanig in de Legger Delfland zijn aangegeven, tenzij hiervoor een vrijstelling geldt van de opnemings in de legger als bedoeld in artikel 2.39 lid 4 Omgevingswet.

Artikel 2 Reikwijdte vaarverordening

De artikelen in deze verordening zijn alleen van toepassing voor die wateren waar Delfland nautisch beheerder is (zie bijlage 1).

Artikel 3 vaarverboden:

a. Het is verboden te varen met waterscooters.

b. Het is verboden zonder ontheffing van het college te varen met vaartuigen die de volgende afmetingen overschrijden:

- maximale diepgang: 1,00 meter;
- maximale lengte: 21,00 meter;
- maximale breedte: 3,50 meter.

a. Het is verboden te varen met een gemotoriseerd vaartuig anders dan op de wateren aangewezen in bijlage 2.

b. Het is verboden zonder ontheffing van het college te varen met een gemotoriseerd vaartuig op de wateren aangewezen in bijlage 3.

c. Een ontheffing moet tijdens het varen in het vaartuig aanwezig zijn.

Artikel 4 aanwijzingsbevoegdheid college:

Het college kan wateren toevoegen aan of verwijderen van de kaarten in de bijlage 2 en 3.

Artikel 5 afmeren, aanleggen en/of ligplaats innemen:

a. Het is verboden ligplaats in te nemen, aan te meren of te ankeren met een vaartuig:

I op zodanige wijze dat een minimale vaarstrook van 8 meter breed wordt beperkt;

II binnen 20 meter van een bocht;

III als dat schadelijk is of een belemmering vormt voor het functioneren van een natte ecologische zone of een waterstaatswerk;

b. Het is verboden om vaartuigen en drijvende objecten onbeheerd los te laten drijven.

c. Van het verbod in artikel 5 lid a. onder I kan door het college ontheffing worden verleend. Aan een ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 6 maximale vaarsnelheid:

De maximale vaarsnelheid bedraagt 6 kilometer per uur, tenzij bij verkeersbesluit van het college voor een specifiek water anderszins is bepaald.

Artikel 7 tijdelijk belemmeren of stremmen scheepvaart

1. Tijdelijk stremmen van een water welke is opgenomen in bijlage 2 of 3 wordt minimaal 8 weken voor aanvang van de stremming gemeld aan Delfland.

2. De melding van een stremming wordt schriftelijk gedaan via het daarvoor geldende meldingsformulier.

3. Het stremmen van water in het vaarseizoen vindt alleen plaats indien aangetoond kan worden dat het redelijkerwijs niet mogelijk is om buiten het vaarseizoen te stremmen.

Artikel 8 uitzonderingen

De geboden en verboden genoemd in deze verordening gelde niet voor vaartuigen:

a. waamee waterstaatkundig onderhoud en/of toezicht wordt verricht;

b. ten behoeve van toezicht en handhaving;

- c. die krachtens artikel 3.27 van het Binnenvaartpolitiereglement, een blauw licht tonen.

Artikel 9 leges:

Aan besluiten, zijnde verkeersbesluiten dan wel ontheffingen op verkeersbesluiten of op deze verordening, doe worden genomen ten behoeve van derden, zoals het afkondigen vna stemmingen en het verlenen van ontheffingen voor het gemotoriseerd varen, kunnen leges verbonden worden.

Artikel 10 intrekkingen, inwerkingtreding en citeertitel:

1. de besluiten genoemd in bijlage 4 worden ingetrokken;
2. deze verordening treedt in werking op de dag na publicatie in het Waterschapsblad;
3. deze verordening wordt aangehaald als de 'vaarverordening Delfland'.

Ondertekening

Aldus besloten door de Verenigde Vergadering, op 19 februari 2015,

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris , de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart mr. M.A.P. van Haersma Buma

Nota van Toelichting behorende bij de Vaarverordening Delfland

Inleiding

Delfland is verantwoordelijk voor het waterbeheer, inclusief de afvalwaterzuivering en de waterstaatkundige veiligheid in het gebied dat globaal is gelegen tussen Den Haag, Berkel en Rodenrijs, Rotterdam en Hoek van Holland. Naast de verantwoordelijkheid voor het waterbeheer heeft Delfland ook taken op het gebied van het nautisch beheer. De nautisch beheerder ziet toe op de regels uit landelijke wetgeving (zoals de Scheepvaartverkeerswet) en lokale wetgeving (zoals deze verordening) met de intentie om vlot en veilig verloop van het scheepvaartverkeer te regelen.

In 1992 is Delfland door de Provincie Zuid-Holland aangewezen als nautisch beheerder voor de vaarwateren die niet vallen onder het nautisch toezicht van een andere beheerder. In de praktijk zijn dit de vaarwateren die niet in het beheersgebied vallen van de zes grote steden in Delfland (Den Haag, Rotterdam, Schiedam, Delft, Maassluis en Vlaardingen, zie ook bijlage 1 van de Vaarverordening voor een overzicht van bevoegde gezagen). Waarschijnlijk zal de provincie Zuid-Holland haar vaarwegenverordening aanpassen, waardoor er een verschuiving in de aanwijzing van

vaarwegbeheerders zal plaatsvinden. In deze verordening wordt alleen gesproken over het nautisch beheer. Op het gebied van nautische bevoegdheden zijn voorlopig geen veranderingen in de bevoegdheden gepland.

In het belang van een vlot en veilig verloop van het scheepvaartverkeer maar ook ter in stand houding van de wateren waarover gevaren mag worden én ter voorkoming of beperking van schade door de scheepvaart aan waterstaatkundig gezien de kwetsbare wateren, heeft Delfland op grond van artikel 3 lid 4 van het Reglement van bestuur voor het hoogheemraadschap van Delfland en de aanwijzingsbesluiten van de provincie Zuid-Holland, alsmede op grond van artikel 42 van Scheepvaartverkeerswet in voorliggende Vaarverordening regels gesteld voor de onder het nautisch beheer van Delfland vallende wateren.

Ten opzichte van de eerder door de provincie aangewezen vaarwegen is een aantal veranderingen doorgevoerd. In overleg met verschillende belanghebbenden zijn wateren aangewezen die draagkrachtig genoeg zijn om naast het functioneren als deel van het Delflandse watersysteem als nevenfunctie de functie vaarweg te dragen.

De vaarverordening Delfland is ter vervanging van een aantal oude verkeersbesluiten, welke worden ingetrokken met het van kracht worden van deze verordening. Aanleiding voor het opstellen van deze vaarverordening is het actualiseren van de nautische regelgeving van Delfland, evenals het herzien van het nut en de noodzaak van het oude vaarvergunningstelsel. In het kader van deregulering is deze nieuwe verordening een compleet en compact overzicht van de actuele nautische kaders en regels van Delfland.

Toelichting artikel 1, begripsomschrijvingen:

Waar van toepassing zijn definities overgenomen uit hogere wetgeving zoals het binnenvaart politiereglement of de Scheepvaartverkeerswet.

Toelichting artikel 2, reikwijdte vaarverordening:

Er zijn verschillende nautische toezichthouders voor de vaarwateren in het gebied van Delfland. In 1992 heeft de provincie Zuid-Holland in een aanwijzingsbesluit nautische bevoegdheden toegewezen aan verschillende instanties (besluit Provinciale Staten van Zuid-Holland, registratienummer 921353). In bijlage 1 is een kaart opgenomen met de wateren waarover Delfland nautisch beheerder is. Met verschillende kleuren is aangegeven welke andere bevoegde gezagen nautisch beheerder zijn over de overige wateren in het gebied van Delfland.

Artikel 3, vaarverboden:

Voor waterscooters geldt een algeheel vaarverbod. In het verleden zijn door meerdere toezichthoudende instanties algehele vaarverboden ingesteld voor waterscooters ter voorkoming van ongewenste situaties. Zie ook Wijzigingsbesluit verkeersbesluit AGV2, Besluit "tot instellen waterscooterverbod voor bepaalde vaargebieden en tot instellen vaargebieden voor het snelvaren met waterscooters" van RWS etc. Delfland heeft in de hier voorgaande beleidsregel Scheepvaartverkeersmaatregelen besloten, ter voorkoming van overlast en gezien het beperkte vaarwegprofiel van de wateren waarover gemotoriseerd gevaren mag worden en de kwetsbaarheid van oevers en ecologische waarden, een algeheel vaarverbod in te stellen voor waterscooters. Dit verbod is overgenomen in deze verordening.

Net zoals in de oude nautische besluiten van Delfland is een maximum gesteld aan de afmetingen van schepen die mogen varen over de wateren die onder het nautische beheer vallen van Delfland. De afmetingen zijn niet gewijzigd ten opzichte van de oude situatie en er is wederom een mogelijkheid om – onder voorwaarden – een ontheffing te verkrijgen voor boten met grotere afmetingen.

De door middel van wind- en/of spierkracht voortgedreven vaartuigen mogen volgens het Binnenvaartpolitiereglement op elk voor het openbaar verkeer met schepen openstaand water varen. In de praktijk betekent dit dat deze vaartuigen mogen varen op alle wateren waarop het fysiek mogelijk is om te varen. Om meer duidelijkheid te creëren in waar gemotoriseerd gevaren mag worden, is een vaarkaat opgesteld in samenspraak met de verschillende belanghebbenden in het beheersgebied van Delfland.

Gemotoriseerd vaarverkeer kan schade veroorzaken aan de flora en fauna en kan het functioneren van het watersysteem belemmeren. Daarom is bij het vaststellen van de vaarkarten in bijlage 2 en 3 rekening gehouden met de draagkracht van iedere individuele watergang. Voor de wateren die draagkrachtig genoeg zijn en waarbij een belang is om er gemotoriseerd op te kunnen varen, is in overleg met de verschillende belanghebbende partijen bepaald dat deze wateren geschikt zijn om vaarwater als nevenfunctie te krijgen. In bijlage 2 is de kaart met vaarwateren weergegeven waarover een ieder gemotoriseerd mag varen. In bijlage 3 is de kaart weergegeven met vaarwateren waarop met ontheffing gemotoriseerd gevaren mag worden.

De wateren in bijlage 2 zijn wateren die draagkrachtig genoeg zijn om doorgaande gemotoriseerde recreatievaart aan te kunnen. De wateren in bijlage 3 zijn dit niet. Dit kan komen omdat er veel ecologische waarden in het water zijn aangetroffen die schade ondervinden van teveel gemotoriseerd vaarverkeer. Maar er kan ook bepaald zijn dat de draagkracht beperkt is omdat de watergang bijvoorbeeld niet breed genoeg is voor doorgaande gemotoriseerde recreatievaart. Er kan door het college een ontheffing worden verleend voor het gemotoriseerd mogen varen op de wateren die genoemd zijn in bijlage 3.

Iedereen die in aanmerking wil komen voor een ontheffing zal zelf de informatie aan moeten leveren waaruit blijkt dat er voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

1. particulieren kunnen een ontheffing aanvragen wanneer zij kunnen aantonen dat zij aan het water genoemd in bijlage 3 wonen of een perceel in eigendom of in huur hebben.
2. Ondernemers kunnen een ontheffing aanvragen wanneer zij kunnen aantonen dat zij commerciële belangen hebben bij het bevaren van een watergang genoemd in bijlage 3.
3. Verder kan voor scholing, onderzoek en voor evenementen een ontheffing verleend worden om te mogen varen op de wateren genoemd in bijlage 3.
4. Particulieren en ondernemers kunnen een ontheffing aanvragen wanneer zij kunnen aantonen dat vóór het van kracht worden van deze verordening een ontheffing werd verkregen voor één van de wateren genoemd in bijlage 3. Met ingang van deze verordening kan hiervoor ook een ontheffing verleend worden.

Artikel 4, aanwijzingsbevoegdheid college

Delfland kan watergangen toevoegen aan of verwijderen uit bijlage 2 of 3, wanneer zij dit nodig acht. Hierbij worden de verschillende belangen afgewogen zoals het functioneren van het watersysteem, de

veiligheid en de vrijheid van het scheepvaartverkeer, de instandhouding en bruikbaarheid van vaarwateren voor het vaarverkeer, etc.

Toelichting artikel 5, afmeren, aanleggen en/of ligplaats innemen:

Delfland is nautisch beheerder en heeft vanuit dat oogpunt een aantal voorwaarden gesteld aan het afmeren, aanleggen en ligplaats innemen. De voorwaarden zijn bedoeld ter bescherming van het watersysteem en de ecologische waarden in dit watersysteem en ter voorkoming van gevaarlijke situaties. Naast de voorwaarden die Delfland stelt, kan een gemeente vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening en planologie bepalen waar zij aangemeerde schepen toestaat. Per gemeente verschilt of hier invulling is, bijvoorbeeld in de vorm van een ligplaatsenbeleid.

De minimale vaarstrook is dat deel van het vaarwater dat op de waterspiegel vrijgehouden moet worden om veilig en vlot scheepvaartverkeer mogelijk te maken. Dit is in het gebied van Delfland 8 meter, conform de Beleidsvisie kleine waterrecreatie Nederland 2001–2020. Afmeren, aanleggen en ligplaats innemen op plaatsen waar niet kan worden voldaan aan deze minimale vaarstrook, kan onder voorwaarden worden toegestaan met behulp van ene ontheffing.

In het oude verkeersbesluit van Delfland was opgenomen dat de bepaling van een minimale vaarstrook niet van toepassing was indien betreffende gemeente een andere vrij te houden doorvaartbreedte formeel heeft bepaald. Deze bepaling is komen te vervallen aangezien Delfland verantwoordelijk is voor een veilige en vlotte doorvaart op wateren waar zij nautisch beheerder is.

Toelichting artikel 6, maximale vaarsnelheid:

Door het limiteren van de vaarsnelheid wordt voorkomen dat onnodige opwerveling van slib (negatieve invloed op waterkwaliteit) en schade aan waterstaatswerken ontstaat.

Toelichting artikel 7, tijdelijk belemmeren of stremmen scheepvaart:

De meeste administratieve handelingen en de uitwerking van een verkeersbesluit tot stremmen van de doorvaart zijn geregeld in het Besluit administratieve bepalingen scheepvaart (Babs). Aanvullend op het bepaalde in het Babs worden in deze verordening eisen gesteld aan de manier van melden van een stremming bij het bevoegde gezag. Aangezien de wateren waarover gemotoriseerd gevaren mag worden vaak wateren zijn die in de zomerperiode intensief gebruikt worden, heeft het de voorkeur om stremmingen zoveel mogelijk te laten plaatsvinden buiten het vaarseizoen. Na 1 oktober en voor 1 april vindt vrijwel geen vaarverkeer plaats en is een stremming relatief eenvoudig af te stemmen met belanghebbenden.

Artikel 8, uitzonderingen:

Voor motorschepen waarmee waterstaatkundig onderhoud en/of onderzoek moet worden verricht en voor motorschepen ten behoeve van toezicht en handhaving (of om een andere reden een blauw licht voeren) gelden de artikelen in deze verordening niet, voor deze motorschepen gelden de regels uit het Binnenvaart politiereglement en de Scheepvaartverkeerswet.

Artikel 9, leges:

Anticiperend op een eventuele wijziging van de Legesverordening Delfland kan in de toekomst besloten worden om leges te heffen op het verlenen van ontheffingen en het nemen van besluiten op basis van deze verordening.

Artikel 10, intrekkingen, inwerkingtreding en citeertitel:

Geen toelichting.

Overige toelichtingsonderwerpen:

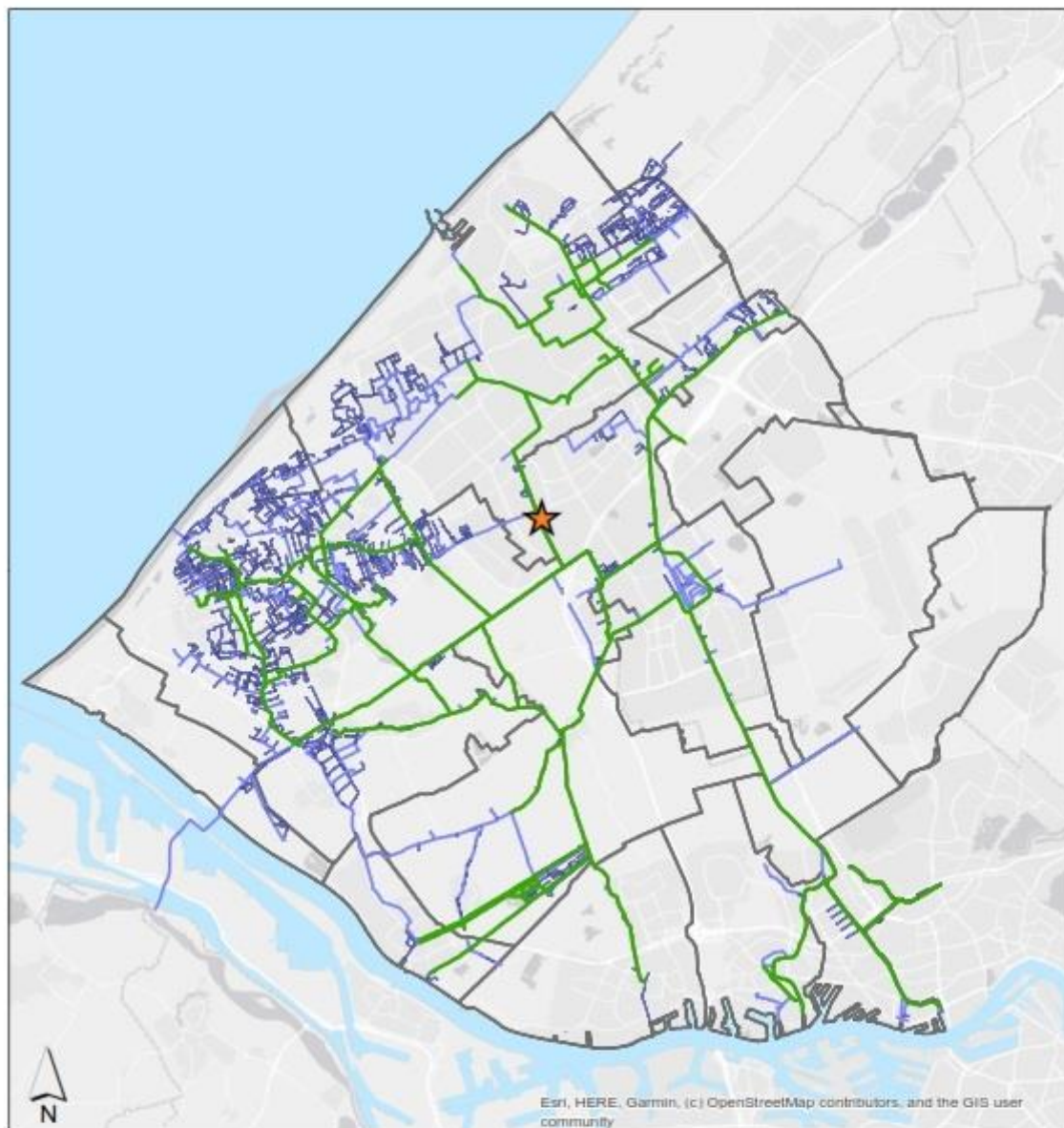
Bebording:

Het college kan volgens het Besluit administratieve bepalingen Scheepvaartverkeer (Babs) bij verkeersbesluit bepalen om verkeerstekens te plaatsen, zoals verkeersborden uit het Binnenvaartpolitiereglement (BPR).

Bijlage 1: Overzicht nautisch bevoegde gezagen in Delfland

Delfland is conform het aanwijzigingsbesluit van de provincie Zuid-Holland nautisch beheerder van die wateren waar geen andere nautische beheerder is. In onderstaande kaart is weergegeven hoe de verdeling van het nautisch beheer er in het beheersgebied van Delfland uitziet.

Op deze kaart zijn de wateren groen gekleurd waarover zonder ontheffing gemotoriseerd gevaar mag worden. In de Vaarverordening Delfland zijn regels gesteld voor het gebruik van deze wateren als vaarwater. Denk hierbij aan vaarsnelheden, mogelijkheden om aan te leggen, etc.

Voor de Strijp en Reijnerwatering is met ingang van het vaarseizoen 2022 een Verkeersbesluit op grond van de Scheepvaartverkeerswet vastgesteld. Er gelden op grond van dit besluit beperkingen in de doorvaartmogelijkheden. Ook voor andere wateren opgenomen op deze kaart kan een Verkeersbesluit worden genomen. Op www.hhdelfland.nl kunt u de actuele informatie vinden over beperkingen in de doorvaartmogelijkheden.

Legenda

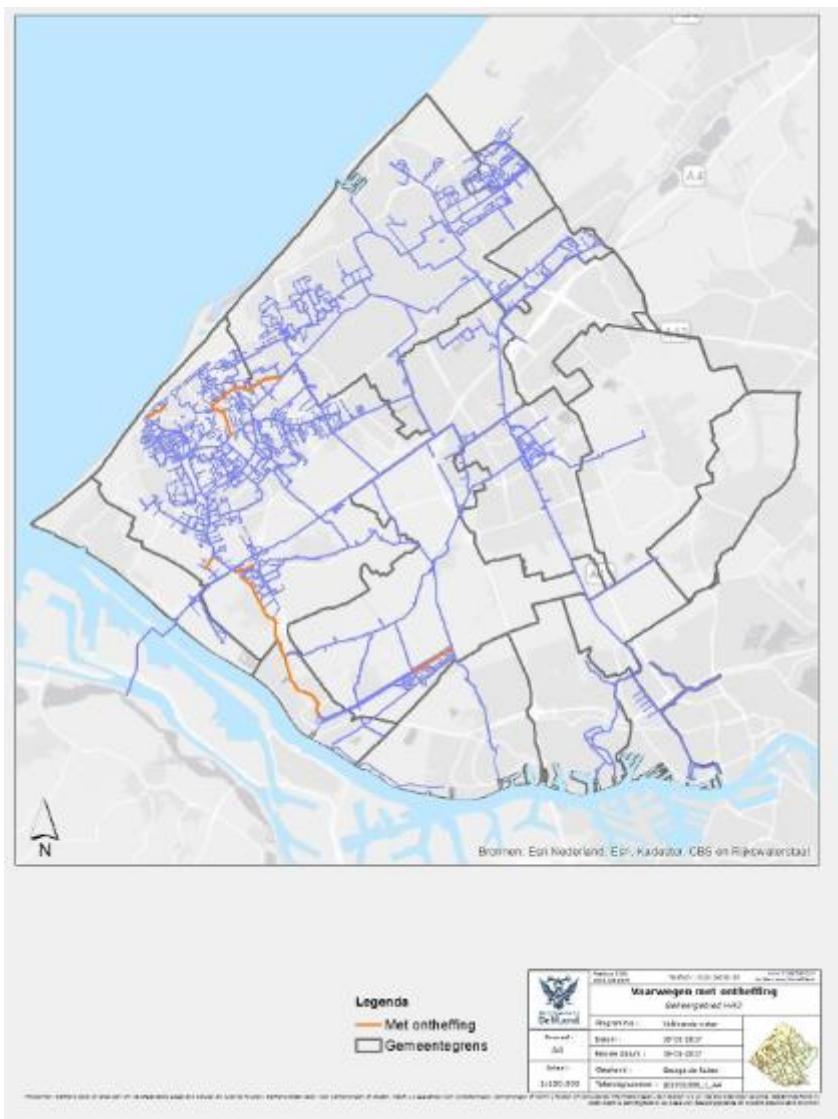
- Ja
- Gemeentegrens

 Delfland	Postbus 5003 2611 DB Delft	Telefoon + (020) 206 30 00 www.hhdelfland.nl info@hhdelfland.nl
	Vaarwegen Beheergebied HMD	
Periode: A4 Schaal: 1:150.000	Programma: Stadsdeur water Datum: 18-01-2017 Revisie datum: 15-09-2022 Overzichts: George de Ruiter Tekeningnummer: 20170306_3_B4	

Producties: Delfland doet er alles aan om de afgeleverde gegevens accuraat en juist te houden. Delfland aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade (ook van derden) voortvloeiende uit het gebruik van de afgeleverde gegevens. Het gebruik van de afgeleverde gegevens kan aansprakelijkheid van derden voortvloeiende uit het gebruik van de afgeleverde gegevens veroorzaken. Het gebruik van de afgeleverde gegevens kan aansprakelijkheid van derden voortvloeiende uit het gebruik van de afgeleverde gegevens veroorzaken.

Bijlage 3: Kaart met wateren waar met ontheffing gevaren mag worden (geel)

Op deze kaart zijn wateren geel gekleurd waarover alleen met ontheffing van Delfland gevaren mag worden. Om een ontheffing te krijgen, dient voldaan te worden aan de eisen gesteld in de Vaarverordening Delfland.

Bijlage 4 bij dossier 3003:

Geconsolideerde versie Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland (dms nr. 2229571)

Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2017

Intitulé

Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2017

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

Artikel 1 definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens alsmede het verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van het waterschap en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;
- b. financiële administratie: het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van het waterschap, teneinde te komen tot een goed inzicht in:
 - i. de financiële positie;
 - ii. het financieel beheer;
 - iii. uitvoering van de begroting;
 - iv. de uitvoering van investeringsprojecten;
 - v. het afwikkelen van vorderingen en schulden; alsmede tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover;

- c. rechtmatigheid: de mate waarin in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving, waaronder waterschapsverordeningen alsmede besluiten van algemeen bestuur, wordt gehandeld;
- d. doelmatigheid: de mate waarin bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen worden gerealiseerd;
- e. doeltreffendheid: de mate waarin de beoogde doelen en effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden behaald;
- f. netto-kosten: kosten die aan een bepaald programma, product c.q. kostendrager worden toegerekend en waarvan zijn afgetrokken de opbrengsten (met uitzondering van de belasting- en andere algemene opbrengsten) die aan hetzelfde programma, product c.q. kostendrager worden toegerekend;
- g. beleidsproducten: de beleidsproducten die zijn opgenomen in de door de Unie van Waterschappen vastgestelde BBP-productenstructuur;
- h. beheerproducten: de beheerproducten die zijn opgenomen in de door de Unie van Waterschappen vastgestelde BBP-productenstructuur;
- i. Waterschapswet: de Waterschapswet zoals deze luidt na het in werking treden van de Wet modernisering waterschapsbestel van 21 mei 2007 (Staatsblad 2007, 208);
- j. Waterschapsbesluit: 'Besluit van 29 november 2007, houdende regels met betrekking tot de waterschappen' (Staatsblad 2007, 497).
- k. college: dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland.
- l. Verenigde Vergadering (VV): het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- m. Programma: een samenhangend geheel van activiteiten als hoofdonderdeel van de begroting.
- n. investeringen: zowel aanschaffingen als vervaardigingen, de laatste ook wel investeringsprojecten genaamd.
- o. begroting: beleidsinstrument van de verenigde vergadering waarin zij enerzijds vaststelt het beleid, als opdracht aan het college, en anderzijds daarvoor de financiële middelen beschikbaar stelt aan het college (autorisatie tot besteding van de ter beschikking gestelde middelen), als bedoeld in het Waterschapsbesluit.
- p. beleid: het geheel van in het begrotingsjaar te bereiken resultaten.
- q. meerjarenraming: de meerjarenraming als beschreven in het Waterschapsbesluit.
- r. jaarverslaggeving: het jaarverslag en de jaarrekening als bedoeld in het Waterschapsbesluit.

Hoofdstuk 2 Beleidsvoorbereiding en verantwoording

Artikel 2 beleids- en verantwoordingscyclus

1. De verenigde vergadering stelt –aanvullend op de wet– en regelgeving– de onderdelen vast van de beleids– en verantwoordingscyclus voor het begrotingsjaar, de periode van de meerjarenraming en geeft aan op welk moment in het jaar de onderdelen daarvan aan haar moeten worden aangeboden ter behandeling en/of vaststelling.
2. Het Waterbeheerprogramma, inclusief een ruimtelijke paragraaf, wordt eenmaal in de zes jaar vastgesteld. De verantwoording over de voortgang maakt onderdeel uit van de jaarlijkse beleids– en verantwoordingscyclus.
3. Het college zorgt er voor dat de onderdelen van de beleids– en verantwoordingscyclus voldoen aan datgene wat in deze verordening daarover wordt bepaald.

Artikel 3 programma's

1. De verenigde vergadering stelt de programma's vast waarnaar de begroting wordt ingericht.

Beleidsbepaling

Artikel 4 kaders meerjarenbeleid

Het college biedt de verenigde vergadering jaarlijks ter vaststelling aan de kaders voor het beleid in de komende begrotingsjaren, afgezet tegen de beleidsuitvoering in het voorgaande begrotingsjaar (Kadernota).

Artikel 5 meerjarenraming

- a. Het college biedt de verenigde vergadering jaarlijks voor 1 augustus ter behandeling aan de meerjarenraming voor het komende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren.
- b. In het onderdeel 'financiering' van de toelichting van de meerjarenraming worden opgenomen:
 - a. een vermogensbehoefteplanning;
 - b. een beschouwing over de rente-ontwikkeling;
 - c. een rentegevoeligheidsanalyse;
 - d. een financiële risicoanalyse.

Artikel 6 begroting en investeringen

1. Het college biedt de verenigde vergadering jaarlijks een ontwerp voor de begroting aan, gebaseerd op de meerjarenraming, met daarin opgenomen:
 - a. de te realiseren doelstellingen, in het bijzonder de beoogde effecten;
 - b. een investeringsplanning, bestaande uit:
 - l. een overzicht van de lopende en voorgenomen nieuwe investeringen;

II. een raming van de investeringsuitgaven en de daaraan gerelateerde inkomsten.

2. Het college zorgt er voor dat de begrote exploitatielasten- en baten naar programma zijn ingedeeld en dat deze, door middel van de vastgestelde kostenverdeling, eenduidig kunnen worden toebedeeld aan de reglementaire taken en de beleids- en beheerproducten.
3. De verenigde vergadering mandateert met het vaststellen van de begroting D&H tot het besteden van de ter beschikking gestelde middelen tot maximaal de bedragen die per programma zijn opgenomen en mandateert D&H tot het innen van exploitatiebaten.

Artikel 7 investeringsvoorstellen en -kredieten

1. Voor nieuwe investeringen die in de loop van het begrotingsjaar in uitvoering worden genomen, worden investeringsvoorstellen en aanvragen voor investeringskredieten aan de verenigde vergadering ter goedkeuring voorgelegd.
2. Met het goedkeuren van het investeringskrediet stelt de verenigde vergadering aan D&H middelen ter beschikking tot het voldoen van de investeringslasten tot maximaal het vastgestelde krediet voor de betreffende investering.
3. Pas nadat het investeringskrediet door de verenigde vergadering is goedgekeurd, mogen verplichtingen ter zake van die investering worden aangegaan.
4. Investeringskredieten kunnen als zodanig of in één keer worden aangevraagd, of in delen, te weten: onderzoeks-, ontwerp- en uitvoeringskrediet.

Uitvoering, sturing en beheersing

Artikel 8 beheersing

1. Het college zorgt voor het per programma vastleggen van gegevens over:
 - a. de voortgang van de voorgenomen maatregelen;
 - b. de geleverde prestaties;
 - c. de bereikte doelstellingen en effecten;
 - d. de gerealiseerde netto lasten;

zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid door de verenigde vergadering kan worden getoetst.

Artikel 9 ruimte bij begrotingsuitvoering

1. Het college is bevoegd de netto exploitatielasten van een programma te overschrijden onder de volgende voorwaarden:
 - a. tot maximaal 10 procent van de begrote kosten van dat programma;

- b. met een absoluut maximum van € 500.000,- totaal voor dat programma;
 - c. de hiervoor benodigde financiële ruimte wordt elders binnen de begroting gevonden, en
 - d. de overschrijding dient een doel dat past binnen het vastgestelde beleid.
- 2. Het college is bevoegd overschrijdingen van netto exploitatielasten te dekken uit de 'post onvoorzien' in de begroting.
- 3. Het college is bevoegd de voor een investering toegekende middelen:
 - a. met 10% te overschrijden en de geraamde inkomsten met 10% te onderschrijden;
 - b. met een absoluut maximum van € 500.000,- totaal voor de investering;
 - c. de overschrijding dient een doel dat past binnen het vastgestelde beleid

Rapportage en interne verantwoording

Artikel 10 actieve informatieplicht, tussentijdse rapportage en begrotingswijzigingen

- 1. Het college informeert de verenigde vergadering door middel van tussentijdse rapportages over:
 - a. de stand van zaken betreffende de realisatie van het beleid;
 - b. de voortgang van de uitvoering van investeringen;
 - c. (dreigende) overschrijding van de netto exploitatielasten en de dekking daarvan;
 - d. (dreigende) overschrijding van de investeringskredieten;
- 2. De rapportages gaan voorts in op materiële afwijkingen betreffende:
 - a. de inzet van middelen;
 - b. de getroffen maatregelen;
 - c. de geleverde prestaties en
 - d. de bereikte doelstellingen en effecten.
- 3. In de rapportages wordt in ieder geval aandacht besteed aan materiële afwijkingen van:
 - a. de gerealiseerde exploitatielasten ten opzichte van de begroting;
 - b. de gerealiseerde investeringslasten en -baten;
 - c. de realisatie van de belastingopbrengsten per soort belasting;
 - d. de renteontwikkeling op de kapitaalmarkt.

4. Onder 'materiële afwijkingen' wordt in ieder geval verstaan financiële afwijkingen groter dan € 50.000 op het niveau van een Beleid en beheer product (BBP, zowel positief als negatief).
5. De inrichting van de tussentijdse rapportages is geënt op die van de begroting.
6. Het college geeft in de rapportages aan of een begrotingswijziging noodzakelijk is en legt daartoe separaat een voorstel voor aan de verenigde vergadering.

Artikel 11 jaarverslaglegging

1. Het college legt na afloop van ieder begrotingsjaar aan de verenigde vergadering verantwoording af over het gevoerde beleid en gedane investeringen door middel van het ter vaststelling aanbieden van het jaarverslag en de door de accountant gecontroleerde jaarrekening.

Hoofdstuk 3 uitgangspunten financieel beleid

Artikel 12 financieel beleid algemeen

- a. Het college doet voorstellen aan de verenigde vergadering die zijn gericht op een volledig en actueel beleid van het waterschap ten aanzien van de volgende onderwerpen:
- b. waardering en afschrijving van activa;
- c. weerstandsvermogen en risicomanagement,
- d. reserves en voorzieningen;
- e. kostenverdeling en onderbouwing van tarieven;
- f. treasurybeleid.

Artikel 13 waardering en afschrijving van activa

1. Waardering en afschrijving van activa geschiedt met de volgende uitgangspunten:
 - a. investeringen voor een bedrag lager dan € 100.000 worden niet geactiveerd;
 - b. de kosten van eigen personeel en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, worden in de vervaardigingsprijs daarvan opgenomen;
 - c. in voorkomende gevallen kan een redelijk deel van de kosten van ondersteunende diensten van het waterschap in de vervaardigingsprijs van vaste activa worden opgenomen;
 - d. materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven.
2. De uitwerking van dit artikel geschiedt in de Nota Activabeleid.

Artikel 14 weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen

1. Het beleid van het college omtrent het weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen omvat in ieder geval:
 - a. een beschrijving van de risico's die het waterschap loopt;
 - b. de weerstandscapaciteit van het waterschap, zijnde de middelen en mogelijkheden van het waterschap om niet begrote kosten en risico's te dekken;
 - c. het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, reserves, de weerstandscapaciteit of anderszins;
 - d. de vorming en besteding van reserves;
 - e. de vorming en besteding van voorzieningen;
 - f. de berekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen.
2. Als element van het in het eerste lid onder d bedoelde onderdeel reserves wordt voor de reserves die onderdeel uitmaken van de algemene reserves en voor de bestemmingsreserves die niet zijn bedoeld voor tariefsegalisatie per reserve ingegaan op de aard, reden en gewenste omvang.
3. Als element van het in het eerste lid onder e bedoelde onderdeel voorzieningen wordt per voorziening ingegaan op de aard, reden en gewenste (bij onderhoudsvoorzieningen) of noodzakelijke (bij overige voorzieningen) omvang.

De uitwerking van dit artikel geschiedt in de nota's "Reserves en Voorzieningen" en 'Risicomanagement en Weerstandsvermogen'.

Artikel 15 kostenverdeling en onderbouwing tarieven

1. Het beleid van het college omtrent kostenverdeling en onderbouwing van tarieven omvat in ieder geval:
 - a. een beschrijving van het systeem van kostenverdeling.
 - b. de wijze waarop het waterschap invulling geeft aan de eis uit het Waterschapsbesluit dat de kostenverdeling plaatsvindt op basis van objectieve, bedrijfseconomische criteria;
 - c. de kwantitatieve grondslagen die onderdeel vormen van de kostenverdelingsystematiek;
 - d. de methodiek voor de berekening van de rentelasten van vaste activa;
 - e. de onderbouwing van de tarieven die gelden voor de door het bestuur in rekening te brengen rechten als bedoeld in artikel 115 van de Waterschapswet, zijnde rechten ter zake van:

- i) het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde bezittingen van het waterschap of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij het waterschap in beheer of in onderhoud zijn;
 - ii) het genot van door of vanwege het bestuur van het waterschap verstrekte diensten;
 - iii) het behandelen van verzoeken tot het verlenen van vergunningen of ontheffingen;
 - f.** de onderbouwing van de prijs van producten en diensten die het waterschap aan derden kan leveren, waaronder ook begrepen verhuur, verkoop en erfpacht van onroerende zaken, alsmede de kosten van bestuursdwang, en waarbij onderscheid wordt gemaakt in directe kosten, indirecte kosten en toegerekende kosten;
 - g.** de mate van kostendekkendheid van de onder e en f bedoelde tarieven.
- 2.** Het college zorgt er voor dat er een actueel overzicht is van de tarieven, prijzen en kosten van de in dit artikel bedoelde rechten, diensten en zaken.
- 3.** De uitwerking van dit artikel geschiedt in onder meer in de legesverordening, de precarioverordening, de kostentoedelingsverordening en de nota kostenverdeling.

Artikel 16 financiering

- 1.** Het college zorgt er voor dat bij de uitoefening van de financieringsfunctie:
- a.** een continue toegang tot de financiële markten aanwezig is;
 - b.** voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de programma's binnen de door de verenigde vergadering met de begroting vastgestelde kaders te kunnen uitvoeren;
 - c.** de onderstaande risico's verbonden aan de financieringsfunctie worden beheerst: renterisico's, kredietrisico's, interne liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's;
 - d.** de rentekosten van de leningen zo veel mogelijk worden beperkt en er een voldoende rendement op de uitzettingen wordt bereikt;
- 2.** Het risicobeheer van het waterschap wordt gebaseerd op de volgende uitgangspunten:
- a.** de uitvoering van de financieringsfunctie is er op gericht toekomstige (financiële) risico's te beperken;
 - b.** bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties uit hoofde van de publieke taak bedingt het college, indien mogelijk, zekerheden;
 - c.** het wettelijk kader van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) en de overige door de rijksoverheid opgestelde wet- en regeling wordt als uitgangspunt voor het beheersen van renterisico's gehanteerd;

- d. voor wat betreft de toekomstige omvang en samenstelling van de kortlopende leningenportefeuille wordt de berekende kasgeldlimiet van de Wet Fido in acht genomen. Kortlopend betreft een looptijd van minder dan 1 jaar.
 - e. wat betreft de toekomstige omvang en samenstelling van de langlopende leningenportefeuille wordt de berekende renterisiconorm van de Wet Fido in acht genomen. Langlopend betreft een periode van meer dan 1 jaar;
 - f. de verenigde vergadering wordt door middel van de producten van de p&c cyclus geïnformeerd over het verloop van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.
3. In het Treasurystatuut (art 24, lid 1, sub i van deze verordening), wordt aangegeven voor welke bedragen en onder welke voorwaarden het college middelen mag aantrekken en uitzetten en wordt dit artikel uitgewerkt.

Hoofdstuk 4 Paragrafen in begroting en jaarverslag

Artikel 17 algemeen

1. Het college zorgt er voor dat de paragrafen in begroting en in het jaarverslag voldoen aan de relevante bepalingen van het Waterschapsbesluit en aan de in deze verordening opgenomen aanvullende eisen.
2. In de hieronder genoemde paragrafen van de begroting wordt ingegaan op de wijze waarop in het begrotingsjaar invulling zal worden gegeven aan het desbetreffende onderdeel van het in artikel 12 bedoelde beleid.
3. Indien het in het tweede lid bedoelde beleid afwijkt van de in artikel 12 bedoelde beleidskaders, wordt daarop in de betreffende paragraaf ingegaan, waarbij de reden van afwijking wordt vermeld.
4. De paragrafen van het jaarverslag bevatten de verantwoording over hetgeen in de overeenkomstige paragrafen van de begroting is opgenomen. Indien tijdens de realisatie is afgeweken van de kaders die zijn vastgelegd in het desbetreffende onderdeel van het in artikel 12 bedoelde beleid wordt daarop specifiek ingegaan, waarbij de reden van afwijking wordt vermeld.

Artikel 18 paragraaf Risico's en weerstandsvermogen

1. Het college geeft in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen van de begroting en van het jaarverslag de risico's van materieel belang weer. Het college brengt hierbij in elk geval de risico's in beeld en actualiseert de risico's die worden genoemd in het beleid bedoeld in artikel 14.
2. Het college geeft in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen van de begroting en van het jaarverslag aan hoeveel de beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt en in hoeverre financiële schades en verliezen als gevolg van de risico's van materieel belang met de beschikbare weerstandscapaciteit kan worden opgevangen.

Artikel 19 paragraaf bedrijfsvoering

1. In de paragraaf Bedrijfsvoering in de begroting gaat het college in op de bedrijfsvoerings onderwerpen.
2. In de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag wordt gerapporteerd over nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast wordt speciale aandacht gegeven aan:
 1. de organisatieontwikkeling;
 2. het aantal personeelsleden in dienst, onderverdeeld naar leeftijd en beloningsschaal;
 3. de instroom, uitstroom en het percentage ziekteverzuim van het personeel;
 4. de kosten van ingehuurde externen.
3. Het college rapporteert in de paragraaf Bedrijfsvoering van de begroting en het jaarverslag over de plannen en voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de organisatie.

Artikel 20 paragraaf verbonden partijen

1. In de begroting en het jaarverslag wordt in de paragraaf Verbonden partijen in elk geval ingegaan op alle verbonden partijen, het beëindigen van relaties met bestaande verbonden partijen, wijzigingen bij of ten aanzien van bestaande verbonden partijen en eventuele ontwikkelingen bij bestaande verbonden partijen. Hierbij wordt tevens ingegaan op de financiële risico's.

Artikel 21 paragraaf financiering

1. In de begroting en het jaarverslag doet het college in de paragraaf financiering in ieder geval verslag van:
 - a. de algemene interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de financieringsfunctie;
 - b. de afwijkingen ten opzichte van het in de meerjarenraming verwoorde beleid;
 - c. de ontwikkeling van de rente (rentevisie);
 - d. de liquiditeitsprognose en de financieringsbehoefte;
 - e. de kasgeldlimiet;
 - f. de renterisiconorm;
 - g. de rentekosten en rente-opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie;
 - h. de plannen inzake het risicobeheer, inclusief de eventuele inzet van derivaten.

Hoofdstuk 5 Administratie en organisatie

Artikel 22 administratie

1. Het college zorgt er voor dat de administratie zodanig van opzet en werking is, dat zij in ieder geval dienstbaar is aan:
 - a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen;
 - b. het geven van een actueel en volledig inzicht in de bezittingen van het waterschap, waaronder ook worden begrepen de niet-geactiveerde objecten met cultuurhistorische waarde (waaronder panden, bedrijfsgebouwen, bedrijfsmiddelen en kunstvoorwerpen) alsmede overige investeringen die niet zijn geactiveerd;
 - c. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa, voorraden, vorderingen, schulden, rechten, verplichtingen, ontvangsten, betalingen, kosten en opbrengsten;
 - d. het verschaffen van informatie over baten, lasten, prestaties, maatregelen en effecten aan budgethouders voor zowel de planning, de uitvoering als de verantwoording van de realisatie;
 - e. het doelmatig beheer van geldstromen en financiële posities;
 - f. de interne en externe informatievoorziening over de uitvoering van de financieringsfunctie;
 - g. het verkrijgen van inzicht in en bevorderen van de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde beleid in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
 - h. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde beleid in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
 - i. de controle van de registratie van gegevens en de controle op rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid.

Artikel 23 financiële administratie

1. Het college zorgt er voor dat:
 - a. de inrichting en de werking van de financiële administratie voldoen aan het Waterschapsbesluit en andere relevante wet- en regelgeving;
 - b. de financiële administratie tijdig alle door de verenigde vergadering en het college genomen besluiten waaraan financiële gevolgen verbonden zijn alsmede alle overige gegevens en stukken verstrekt krijgt die ten behoeve van een juiste verzorging van de financiële administratie, de verslaggeving en het beheer van de vermogenswaarden nodig is;

- c. de vereiste informatie tijdig verstrekt wordt aan het rijk, de provincie(s), de Europese Unie en het Centraal Bureau voor de Statistiek, alsmede aan andere instellingen die specifieke verantwoordingsverplichtingen opleggen aan het waterschap.

Artikel 24 organisatie en administratieve organisatie

1. Het college zorgt voor en legt (in een besluit) vast:

- a. een eenduidige indeling van de organisatie van het waterschap en een eenduidig toewijzing van de taken van het waterschap aan organisatorische eenheden;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;
- c. de wijze waarop wordt gewaarborgd dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt;
- d. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- e. de te maken afspraken met de verantwoordelijken voor organisatorische eenheden over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. de regels voor de verlening van decharge over het gevoerde beheer van de organisatorische eenheden;
- g. de interne regels (protocol) voor de inkoop en aanbesteding van werken, diensten en leveringen die waarborgen dat wordt gehandeld in overeenstemming met de Europese en nationale regels ter zake;
- h. regels die aangeven welke elementen in ieder geval moeten worden opgenomen in voorstellen voor investeringen die aan de VV worden voorgelegd;
- i. regels ter uitvoering van het gestelde in artikel 16, die samen met regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening in een Treasurystatuut worden opgenomen;
- j. de wijze waarop wordt voorkomen dat misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen van het waterschap wordt gemaakt.
- k. de opzet, het bestaan en de werking van de geautomatiseerde systemen.
- l. de wijze waarop de gegevensbestanden worden beveiligd en veilig gesteld.

Het college actualiseert de in het eerste lid bedoelde organisatie en regeling zodra hiertoe aanleiding is.

Hoofdstuk 6 slotbepalingen

Artikel 25 inwerkingtreding

1. Deze verordening met onderstaande bijlage, treedt, in werking de dag na de publicatie werkt terug tot en met 1 januari 2017.
2. De verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap Delfland 2012 wordt per 1 januari 2017 ingetrokken.

Artikel 26

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2017'

Aldus besloten in de openbare vergadering van 16 februari 2017

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart mr. M.A.P. van Haersma Buma

Toelichting op de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland 2017

Algemeen

1. Inleiding

Artikel 108 van de Waterschapswet stelt dat de VV een verordening moet vaststellen die betrekking heeft op 'het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie' van het waterschap. Het artikel luidt als volgt:

Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

De verordening bevat in ieder geval:

- a. regels voor waardering en afschrijving van activa;
- b. grondslagen voor de berekening van door het waterschapsbestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 115;

- c. regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden;
- d. de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

2. Doel en reikwijdte van de verordening

Het doel van artikel 108 is dat de VV de uitgangspunten vastlegt voor de uitvoering van de 'financiële functie'. Het beleidsmatige karakter van deze functie is in de afgelopen jaren door diverse ontwikkelingen steeds groter geworden. Waar vroeger de nadruk veelal lag op beheersmatige en vooral financiële aspecten, is nu de term beleids- en verantwoordingsfunctie meer op zijn plaats.

Dit betekent ook dat de begrippen uit artikel 108 breder dan 'financieel' moeten worden opgevat en dat artikel 108 betrekking heeft op de beleids- en verantwoordingsfunctie.

Deze functie is een verzamelbegrip voor alle onderwerpen die te maken hebben met de voorbereiding van meerjarenraming en begroting, de uitvoering en beheersing van het daarin opgenomen beleid en de verantwoording daarover, zowel intern als extern.

Het zijn onderwerpen waarbij vooral de VV een centrale rol vervult. De VV neemt aan de voorkant beslissingen en controleert lopende en na afloop van de uitvoering voor een bepaald begrotingsjaar op basis van de begroting. Dit maakt dat de beleids- en verantwoordingsfunctie essentieel is voor het functioneren van Delfland.

3. Gehanteerde uitgangspunten

Deze verordening is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- a. de verordening werkt de taakverdeling uit tussen het algemeen en het dagelijks bestuur, hetgeen tot uitdrukking komt in de planning- en controlcyclus als onderdeel van de beleids- en verantwoordingfunctie;
- b. de verordening geeft invulling aan en sluit tevens aan bij de opzet van de Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW);
- c. met de verordening wordt een bijdrage geleverd aan de uniformiteit tussen en daarmee de vergelijkbaarheid van waterschappen.

3.1. Taakafbakening VV – college

De taakverdeling tussen de VV en het college is op hoofdlijnen als volgt te omschrijven:

- a. door middel van deze verordening en de verordening op basis van de artikel 109 van de Waterschapswet geeft de VV het college de kaders mee waarbinnen beleidsvoorstellen moeten worden gedaan en de wijze waarop het beleid moet worden gerealiseerd;

- b. de VV spreekt zich bij de behandeling van de Kadernota en de meerjarenraming uit over het meerjarig beleid en de financiële consequenties daarvan;
- c. op basis van een ontwerp van het college stelt de VV via de begroting het beleid van Delfland voor het komend jaar vast en stelt tevens de maximale (financiële) middelen beschikbaar die daarbij mogen worden ingezet;
- d. over het beleid en de benodigde middelen kan transparant naar de samenleving worden gecommuniceerd;
- e. het is vervolgens aan het college om het beleid te realiseren. Het college moet er voor zorgen dat deze middeleninzet rechtmatig, doeltreffend en doelmatig is:
- f. door middel van een goede uitvoering en interne organisatie moet er voor worden gezorgd dat de beleidsdoelen daadwerkelijk worden bereikt (doeltreffendheid, dat dit met zo min mogelijk middeleninzet gebeurt (doelmatigheid) en dat de middelen worden ingezet zoals is toegestaan (rechtmatigheid);
- g. gedurende het begrotingsjaar informeert het college de VV over de uitvoering van het beleid en na afloop van het begrotingsjaar legt het college hierover verantwoording af.

Hierbij wordt aangegeven in hoeverre de voornemens zijn gerealiseerd en de middelen zijn ingezet. Ook wordt ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de doelmatigheid en rechtmatigheid;
- h. op basis van de genoemde rapportages kan de VV een oordeel geven over het gevoerde beleid en indien noodzakelijk het beleid en/of de uitvoering daarvan bijstellen;
- i. uiteindelijk kan de VV verantwoording afleggen aan de samenleving over het gevoerde beleid.

3.2. Aansluiting verordening op opzet nieuwe verslaggevingregels

De Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) geven de algemene regels die de wetgever voor de beleids- en verantwoordingsfunctie stelt. In deze verordening worden de regels van het besluit vertaald naar de situatie en inzichten van Delfland.

3.3 Bijdrage aan de uniformiteit en vergelijkbaarheid van waterschappen

In het Interdepartementaal Beleidsonderzoek financiering waterbeheer (IBO) dat ten grondslag lag aan de Wet modernisering waterschapsbestel IBO, is geconcludeerd dat de in begrotingen en jaarrekeningen van de waterschappen gepresenteerde financiële posities slecht vergelijkbaar waren, omdat de waterschappen de verslaggevingregels niet uniform toepasten en de ruimte die de regels boden verschillend interpreterden. Hierdoor konden externe partijen van de waterschappen, zoals de provincies, ministeries, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en ingezetenen alsmede hun koepelorganisaties, op het verkeerde been worden gezet. De kwaliteit van bedrijfsvergelijkingen wordt bepaald door de mate waarin de waterschappen op de punten waarop wordt vergeleken echt vergelijkbaar zijn. In vrijwel iedere bedrijfsvergelijking van de waterschappen wordt geconstateerd dat

de vergelijkbaarheid van waterschappen nog niet optimaal is, waardoor nog niet alle mogelijkheden van de bedrijfsvergelijkingen worden benut.

Waterschappen hechten een toenemend belang aan bedrijfsvergelijkingen om zichzelf te verbeteren, nog transparanter te zijn en verantwoording af te leggen. Omdat deze verordening de mogelijkheid biedt om meer uniformiteit en vergelijkbaarheid van de waterschappen te realiseren, is in Unieverband besloten deze mogelijkheid te benutten.

4 Opbouw van de verordening

De verordening kent zes hoofdstukken.

In het hoofdstuk 1 Begripsbepalingen worden enkele kernbegrippen gedefinieerd.

Hoofdstuk 2 Beleidsvoorbereiding en verantwoording gaat over de beleids- en verantwoordingscyclus. De VV stelt de kaders voor de uitvoering van het beleid.

Zij doet dat vooral door het behandelen van de Kadernota met de meerjarenraming en het daarin opgenomen beleid ten aanzien van de programma's die het waterschap hanteert.

De kern van de beleidsbepaling is de beantwoording per programma van de vragen:

- wat willen we bereiken?
- wat gaan we daarvoor doen?
- wat gaat het kosten?

De Kadernota vormt een belangrijke basis voor het opstellen van de begroting, die uiteindelijk door de VV wordt vastgesteld.

Het college voert vervolgens de begroting uit en zorgt voor de beheersing van deze uitvoering. Vervolgens rapporteert het college aan de VV, waarbij een belangrijke plaats is ingeruimd voor de vragen:

- wat hebben we bereikt?
- wat hebben we hiervoor gedaan?
- wat heeft het gekost?

De VV legt verder in deze verordening de hoofdlijnen vast van de rolverdeling tussen zichzelf en het college en formuleert daarbij een aantal eisen welke het college verder moet uitwerken en ook aan moet voldoen.

Hoofdstuk 3 Uitgangspunten financieel beleid behandelt de uitgangspunten die de VV stelt aan enkele belangrijke onderdelen van het financieel beleid. In dit hoofdstuk komen onder andere investeringen (activering en afschrijving), reserves en voorzieningen, financiering en de onderbouwing van tarieven aan de orde. Dit zijn onderwerpen die (in)direct van invloed zijn op de financiële positie van het waterschap. De artikelen in hoofdstuk 3 voldoen aan het voorschrift uit artikel 108 dat de verordening

in ieder geval regels stelt voor de kostprijsberekeningen, de waardering van activa en de financieringsfunctie.

In hoofdstuk 4 Paragrafen in begroting en jaarverslag komen de paragrafen van de begroting en de jaarverslaggeving aan de orde. Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vraag welke eisen de VV stelt aan de inhoud van de paragrafen, in aanvulling op de gestelde eisen uit de BBVW.

Hoofdstuk 5 Administratie en organisatie bevat de uitgangspunten voor de administratieve organisatie rond de beleids- en verantwoordingsfunctie en voor de administratie.

De VV moet er immers van op aan kunnen dat de aansturing van de ambtelijke organisatie en de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van en binnen de ambtelijke organisatie goed zijn vastgelegd. Bovendien moeten er administratieve systemen zijn die de uitvoering van het beleid, de begroting, het inzicht in de financiële positie en de toepassing van de paragrafen ondersteunen. Deze systemen dienen tevens de rapportages en verantwoording van de ambtelijke organisatie aan het college en de rapportage van het college aan de VV te ondersteunen.

De VV stelt ook hiervoor de kaders. Overeenkomstig het principe 'sturen op hoofdlijnen', dat de laatste jaren praktijk is geworden, gaat het dan vooral om eisen waaraan het college moet voldoen en niet om de meer gedetailleerde uitvoeringsregels zelf.

Tenslotte zijn in hoofdstuk 6 Slotbepalingen de inwerkingtreding en de citeertitel van de verordening geregeld.

Toelichting op de artikelen

Artikel 1

Hierin worden de gebruikte termen en begrippen verklaard, waarbij wordt aangesloten bij de definities uit de Waterschapswet, het Waterschapsbesluit en de Wet financiering decentrale overheden.

Artikel 2

Lid 1

De interactie tussen VV en college rond beleidsvoorbereiding, kaderstelling, controle en verantwoording speelt zich in belangrijke mate af rond de onderdelen van de beleids- en verantwoordingscyclus die jaarlijks wordt doorlopen. De informatie die de VV tijdens de verschillende onderdelen van de cyclus krijgt, stelt de VV in staat haar rol goed in te vullen.

Door vaststelling van de Planning en controlcyclus en de bijbehorende P&C kalender bepaalt de Verenigde Vergadering de onderdelen van de beleids- en verantwoordingscyclus en de tijdstippen waarop deze zullen worden behandeld.

Lid 2

Het waterbeheersplan is een belangrijk beleidsbepalend instrument van het waterschap.

Op basis van de Waterwet geeft Delfland daarmee voor een periode van zes jaar aan welk beleid wordt nagestreefd, welke maatregelen worden getroffen om dit beleid te realiseren en welke financiële middelen daarmee gemoeid zijn. Het waterbeheersplan heeft ook een belangrijke externe werking en kent een verplichte inspraakprocedure. De genoemde aspecten beleidsdoelen, maatregelen en financiën zijn ook verplichte elementen van de begroting en meerjarenraming. Het waterbeheersplan maakt dan ook integraal onderdeel uit van de beleidscyclus, zoals in lid 2 is vastgelegd. In het vervolg zal in het waterbeheersplan ook een ruimtelijke paragraaf worden opgenomen. Hierin wordt aangegeven hoe de doelen vanuit ruimtelijk perspectief een impact hebben op de woon-, werk en leefomgeving.

In het jaar dat het waterbeheersplan wordt vastgesteld zal het beheersplan en de meerjarenraming (grotendeels) een identieke inhoud kennen. In latere jaren is de meerjarenraming het meest aangewezen instrument om het waterbeheersplan jaarlijks te evalueren en voortschrijdend bij te stellen.

Lid 3

De verslaggevingsvoorschriften zijn gericht op versterking van de beleidsbepalende, kaderstellende, controlerende en verantwoordende rol van de VV. Door het toepassen van de voorschriften kan het beleidsmatige karakter van met name de Kadernota met de meerjarenraming, de begroting en het jaarverslag worden vergroot en kunnen deze instrumenten van uitvoeringsinformatie worden voorzien. Om er voor te zorgen dat deze mogelijkheden ten volle worden benut, geeft het derde lid aan dat het college verantwoordelijk is voor de juiste toepassing van de regels uit het Waterschapsbesluit.

Artikel 3

Een eis uit het Waterschapsbesluit is dat de begroting een 'programmaplan' bevat, waarin alle baten en lasten van het waterschap moeten worden opgenomen. Datzelfde geldt voor de programmaverantwoording die een onderdeel van het jaarverslag is. Eén van de gevolgen van deze eis is dat de belastingopbrengsten en andere algemene dekkingsmiddelen, zoals dividend, in een programma moeten worden verantwoord. De VV bepaalt de programma-indeling op basis waarvan het beleid wordt gepresenteerd. De in de regelgeving gehanteerde definitie van programma is: een samenhangend geheel van activiteiten op basis waarvan de VV het beleid van het waterschap vaststelt.

Artikel 4

Een logische eerste stap in de beleids- en verantwoordingscyclus is de evaluatie van de beleidsuitvoering in de voorafgaande periode. Dit artikel geeft aan dat dit gestalte zal worden gegeven door de behandeling door de VV van een document waarin de bevindingen over deze beleidsuitvoering zijn opgenomen en waarin op basis daarvan voorstellen worden gedaan voor de beleidskaders die voor de komende meerjarenperiode zouden kunnen gelden. Dit document kent het Hoogheemraadschap van Delfland reeds in de vorm van de Kadernota.

Artikel 5

Lid 1

In de meerjarenraming wordt het beleid van het waterschap voor de komende jaren integraal weergegeven en wordt aangegeven wat de financiële consequenties van dit beleid zijn, inclusief de gevolgen voor de op te leggen waterschapsbelastingen. Het document is vooral van belang voor de kaderstellende en beleidsbepalende functie van de VV. In de besprekingen over of ter voorbereiding van de meerjarenraming geeft de VV het college de beleidsmatige en financiële kaders mee die gelden voor de uitwerking van het meerjarenbeleid.

Conform de verslaggevingsregels bestaat het document uit twee hoofdonderdelen.

In het eerste hoofdonderdeel worden het beleid en de financiële consequenties daarvan weergegeven op basis van de indeling in programma's die het waterschap hanteert.

Per programma dient expliciet te worden weergegeven welke doelstellingen het waterschap nastreeft, wat wordt gedaan om die doelstellingen te halen en wat dat aan middelen inzet met zich brengt.

Voor een goede, integrale beoordeling door de VV is het van groot belang dat de meerjarenraming naar programma's het volledige beleid en alle netto-kosten van het waterschap omvat.

In het tweede hoofdonderdeel van de meerjarenraming worden zowel de context van het meerjarenbeleid als een nadere toelichting op enkele belangrijke gevolgen van het meerjarenbeleid weergegeven. Tot deze gevolgen behoren onder andere de investeringen die als gevolg van het meerjarenbeleid zullen moeten worden gedaan, de benodigde financiering, de exploitatiekosten en de ontwikkeling van de waterschapsbelastingen.

Voor het begrotingsproces is het van groot belang dat er voldoende helderheid is over de beleidsambities en het financiële kader waarbinnen deze ambities moeten worden gerealiseerd.

De meerjarenraming speelt ook een belangrijke rol in de relatie met artikel 99 van de Waterschapswet. Dit artikel stelt dat de begroting alleen dan niet in evenwicht mag zijn als aannemelijk kan worden gemaakt dat dit evenwicht in de eerstkomende jaren wel tot stand zal zijn gebracht. De meerjarenraming is het instrument waarmee het evenwicht in meerjarenperspectief kan worden aangetoond. Met evenwicht wordt hier bedoeld dat de kosten en opbrengsten van een jaar gelijk zijn en er dus sprake is van een sluitende begroting.

Lid 2

Het tweede lid geeft weer uit welke onderdelen de financieringsparagraaf van de meerjarenraming moet bestaan. Deze onderdelen kennen de volgende achtergrond.

Ten behoeve van het opstellen van de meerjarenraming worden alle lange termijnontwikkelingen geanalyseerd. Op basis hiervan wordt het langetermijnbeleid van het waterschap uitgestippeld, in de tijd uitgezet en financieel doorgerekend. Dit zal voor de hieruit voortvloeiende vermogensbehoefte ook moeten gebeuren. Om de rentekosten van deze vermogensbehoefte als onderdeel van de exploitatielasten te kunnen ramen, moet het waterschap ook inschatten op welke wijze de rente zich naar verwachting in de toekomst zal ontwikkelen.

Omdat de rentekosten een belangrijke kostenpost van de exploitatie van Delfland vormt, wordt in de meerjarenraming eveneens uiteengezet welke invloed veranderingen van rentepercentages op de rentekosten kan hebben en de invloed hiervan op de belastingtarieven.

Artikel 6

Lid 1

Het eerste lid is een kapstokbepaling die in het algemeen aangeeft wat de inhoud van de begroting is. Zoals al is aangegeven, bevat de begroting de uitwerking van het meerjarenbeleid voor het komende jaar. Het college biedt deze uitwerking in de vorm van de ontwerpbegroting aan de VV aan en net zoals dit geldt voor de meerjarenraming geldt ook voor dit ontwerp dat het voor het oordeel van de VV van groot belang is dat al het beleid waartoe het eerder heeft besloten, in de ontwerpbegroting is opgenomen.

Net zoals de meerjarenraming moet ook de begroting inzicht bieden in de doelstellingen van programma's, in de beleidsuitgangspunten en hoofdlijnen van het beleid ten aanzien van enkele beheersmatige aspecten, in de financiële positie en in de te heffen belastingen.

De begrotingsstructuur bestaat uit:

- a.** het programmaplan, waarin het beleid en de financiële consequenties daarvan worden weergegeven op basis van de indeling in programma's die het waterschap hanteert. Het ligt voor de hand dat de indeling naar programma's gelijk is aan de indeling die in de meerjarenraming is opgenomen;
- b.** de paragrafen die als een toelichting op het programmaplan kunnen worden beschouwd en die gezamenlijk nader inzicht geven in de financiële positie van het waterschap;
- c.** de begroting naar programma's, wat in feite niet meer is dan een beknopt overzicht van de programma's die het waterschap hanteert en wat de geraamde netto-kosten van de programma's zijn. De aanwezigheid van dit onderdeel van de begroting vloeit met name voort uit de noodzaak een dergelijk overzicht in de jaarrekening op te nemen.
- d.** de begroting naar kostendragers, die vooral van belang is omdat deze het vertrekpunt is voor de belastingheffing. In dit deel van de begroting worden netto-kosten namelijk gespecificeerd naar de taken die in het provinciaal reglement aan het waterschap zijn toegewezen en waarvoor het waterschap belasting heft. De Waterschapswet spreekt van drie kostendragers:

Watersysteembeheer, zuiveringsbeheer en wegenbeheer. De kostendrager wegenbeheer is voor Delfland niet van toepassing. De begroting naar kostendragers geeft allereerst aan welke netto-kosten aan een bepaalde taak worden toegerekend. Vervolgens laat de begroting zien in welke mate rekening wordt gehouden met eventuele bedragen voor onvoorziene kosten, kwijt te schelden of oninbaar te verklaren belastingopbrengsten, algemene opbrengsten (zoals dividenden) en toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Tot slot maakt de begroting duidelijk welke belastingopbrengsten moeten worden verkregen om de kosten van de taakuitoefening te dekken. Dit laatste bedrag is het startpunt voor de belastingheffing en –invordering;

- a. de begroting naar kosten- en opbrengstsoorten, waarin de lasten en baten zijn onderscheiden naar de verschillende productiemiddelen die door een waterschap bij de realisatie van het beleid worden ingezet. Met deze indeling naar kosten- en opbrengstsoorten wordt ook een belangrijk deel van de Europese rapportageverplichtingen die voortvloeien uit de Economische en Monetaire Unie ingevuld.

De begrotingen naar programma's, kostendragers en kosten- en opbrengstsoorten vormen de basis voor de controle van de rechtmatigheid en het getrouwe beeld van de jaarrekening door de accountant.

Lid 2

Ondanks dat in het programmaplan aandacht wordt besteed aan de investeringen die het waterschap van plan is te gaan doen om het beleid uit te voeren, is de begroting vooral gericht op het autoriseren van de netto-kosten en belastingopbrengsten.

De opname van investeringsprojecten en –bedragen in een vastgestelde begroting geeft nog geen autorisatie tot het uitvoeren van de investeringen. Het autoriseren van investeringen vereist aparte besluitvorming van de VV. Het tweede lid bepaalt dat het college ter voorbereiding op deze besluitvorming tegelijk met de ontwerpbegroting een overzicht agendeert waarop die investeringen zijn vermeld waarvan de planning is dat zij in het begrotingsjaar zullen starten dan wel worden uitgevoerd.

Artikel 7

Lid 1

De VV autoriseert het college met het vaststellen van de begroting om het opgenomen beleid te gaan uitvoeren. Hiermee worden alle afzonderlijke verplichtingen die in de programma's en de begroting naar kostendragers besloten liggen in materiële zin, oftewel financieel, geaccordeerd. Conform de lijn uit de verslaggevingsregels hebben de baten en lasten die zijn vermeld in de begroting naar kosten en opbrengstsoorten alleen informatieve waarde voor de Verenigde Vergadering en worden deze niet apart geautoriseerd. Autorisatie van de netto-kosten van de programma's betekent een impliciete autorisatie van de onderliggende baten en lasten uit de begroting naar kosten- en opbrengstsoorten.

Lid 2

In de toelichting op artikel 6 is aangegeven dat in de VV aparte besluitvorming over investeringsvoorstellen plaatsvindt. Dit hoeft echter niet te betekenen dat de VV ieder investeringsvoorstel apart behandelt. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat de VV voor investeringen met een geringere financiële omvang en/of minder bestuurlijk-beleidsmatig belang (waaronder bijvoorbeeld vervangingsinvesteringen en voorbereidingskredieten voor projecten) zogenaamde verzamelbesluiten neemt, mits een dergelijk besluit deugdelijk is onderbouwd.

Lid 3

Over de investeringen zal in de loop van het jaar besluitvorming moeten plaatsvinden.

Om een verantwoorde beslissing te kunnen nemen, zal in het voorstel dat aan de VV wordt voorgelegd, worden ingegaan op het doel van de investering, het beoogd effect en de consequenties die de investering meebrengt zoals mogelijk toenemende exploitatielasten, personeelsformatie, de organisatie en de werkwijze van het waterschap.

Tot het voorstel behoort ook een gespecificeerde raming van uitgaven en eventuele inkomsten zoals subsidies. Wanneer met de uitvoering van een bepaalde investering meerdere jaren zijn gemoeid, zal een planning naar de jaren van uitvoering worden opgenomen, om een goede voortgangsbewaking en efficiënte financieringsactiviteiten mogelijk te maken.

Op basis van de kostenraming in het investeringsbesluit, verstrekt de VV, na een aanvraag daartoe, het benodigde krediet.

Nadat de VV het investeringsplan heeft vastgesteld en het investeringskrediet heeft verleend, kan met de uitvoering van het betreffende project worden begonnen.

Artikel 8

Lid 1

Lopende de uitvoering van het in de begroting opgenomen beleid zal het bestuur per programma willen nagaan of met deze uitvoering de beoogde doelstellingen en effecten alsmede maatregelen en prestaties gerealiseerd worden en wat de middeleninzet daarbij is. Wanneer deze beleidsaspecten worden geregistreerd, kan dit worden nagegaan en kan ook de doeltreffendheid en doelmatigheid van de beleidsuitvoering in beeld worden gebracht. Deze bepaling maakt het college verantwoordelijk voor een adequate registratie.

Artikel 9

Lid 1

Tijdens de beleidsuitvoering is de hoofdregel dat budget onder- en -overschrijdingen (beleidsmatig en/of financieel) autorisatie door de VV behoeven en dat begrotingswijzigingen vooraf door het college ter autorisatie aan de VV worden voorgelegd. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Slechts indien de omstandigheden een autorisatie vooraf niet mogelijk maken, zal achteraf een voorstel voor een begrotingswijziging moeten worden voorgelegd. Indien de VV daarmee instemt, wordt de besteding alsnog geautoriseerd.

Alle overschrijdingen dienen voor 31 december aan de VV te zijn voorgelegd. Mocht dit niet zijn gelukt, dan kunnen deze bedragen bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd. De VV dient hier dan wel expliciet op gewezen te worden. De (begrotings)overschrijdingen zullen helder in de jaarrekening tot uitdrukking moeten komen en als de VV de betreffende jaarrekening vaststelt, autoriseert zij de desbetreffende bedragen alsnog.

Lid 2 en 3

Over- en onderschrijdingen van budgetten zijn echter nooit geheel uit te sluiten en het is verstandig door middel van afspraken tussen VV en college enige flexibiliteit in te bouwen zodat de uitvoering niet bij iedere afwijking behoeft te worden stopgezet totdat de VV een besluit kan nemen. De bedoelde afspraken tussen VV en het college zijn in dit artikel opgenomen. De hierin opgenomen grenzen ten aanzien van over- en onderschrijdingen, houden rekening met de omvang van de programmabudgetten (door de VV geautoriseerde budgetten).

Artikel 10

Dit artikel formaliseert een belangrijk onderdeel van de rol van de VV tijdens de beleidsuitvoering. In dit artikel wordt aangegeven welke informatie het college standaard zal verstrekken. Op basis van deze informatie kan de VV de uitvoering van de begroting volgen en besluiten of bijsturing nodig is. De stand van zaken van en prognose voor het lopende begrotingsjaar kunnen daarnaast, samen met de jaarverslaggeving van het afgelopen jaar, mede een belangrijke basis zijn voor het inzicht in en het opstellen van de komende begroting.

Lid 1

Het eerste lid gaat over de verplichting voor het college om belangrijke afwijkingen van de beleidsuitvoering ten opzichte van het vastgestelde beleid direct, dat wil zeggen zodra ze zich voordoen en buiten de afgesproken periodieke tussentijdse rapportages, aan de VV te melden.

Lid 2 t/m 6

Bij het vaststellen van de jaarlijkse beleids- en verantwoordingscyclus, op basis van artikel 2 van deze verordening, geeft de VV aan welke tussenrapportages er verschijnen en de momenten waarop deze worden aangeboden.

Met het tweede tot en met het zesde lid van dit artikel geeft de VV de kaders voor de inhoud van de tussenrapportages. Gedurende de uitvoering van investeringsprojecten zal regelmatig over het verloop daarvan aan de VV worden gerapporteerd.

Het vierde en vijfde lid zorgen ervoor dat deze informatie in de tussentijdse rapportages wordt opgenomen. De bepalingen regelen dat in dit onderdeel van de rapportages in ieder geval aandacht wordt besteed aan de verhouding tussen de werkelijk bestede investeringsbedragen en het krediet dat voor de investering beschikbaar was gesteld.

Indien het investeringskrediet dreigt te worden overschreden, zal een voorstel voor het beschikbaar stellen van een aanvullend krediet aan de VV moeten worden gedaan.

In artikel 6 is het minimale bedrag van de afwijking benoemd waarboven financieel moet worden gerapporteerd.

Artikel 11

In dit artikel komt het sluitstuk van de beleids- en verantwoordingscyclus aan de orde, namelijk de verantwoording over de begrotingsuitvoering door het college en de controle van de VV daarop. Dit gebeurt in belangrijke mate via het jaarverslag en de jaarrekening

Het jaarverslag bestaat uit:

- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

De jaarrekening kent als onderdelen:

- de exploitatierekening naar programma's;
- de exploitatierekening naar kostendragers met toelichting;
- de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten;
- de balans met toelichting.

Het is belangrijk dat de indeling van de jaarverslaggeving zoveel mogelijk aansluit op die van de begroting zodat inzicht, controle en verantwoording van de VV worden gefaciliteerd.

De programmaverantwoording is het belangrijkste onderdeel van de jaarverantwoording, omdat daarin wordt aangegeven in welke mate het via de begroting vastgestelde beleid is gerealiseerd.

De regelgeving geeft aan dat in dit onderdeel aandacht moet worden besteed aan:

- a. de doelen en effecten die zijn bereikt;
- b. de maatregelen die zijn getroffen en prestaties die zijn geleverd;
- c. de netto-kosten die zijn gerealiseerd;
- d. hoe de onder a, b en c genoemde resultaten zich verhouden tot hetgeen in de begroting werd gesteld.

Artikel 12

Artikel 108 van de Waterschapswet bepaalt dat de VV in deze verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid moet vastleggen. In deze verordening is die verplichting langs twee lijnen uitgewerkt:

- a. op grond van dit artikel 12 krijgt het college de opdracht te zorgen voor beleidsvoorstellen ten aanzien van de in het eerste lid van artikel 12 genoemde onderwerpen en waarbij het college rekening moet houden met datgene wat ter zake in het Waterschapsbesluit en deze verordening (met name de artikelen 13 tot en met 16) wordt bepaald;
- b. via de paragrafen van de begroting doet het college voorstellen aan de VV omtrent het meer operationele beleid.

De onder a. bedoelde beleidsvoorstellen leiden uiteindelijk tot het door de VV vastgestelde financieel beleid van het waterschap.

Artikel 13

De verordening moet volgens artikel 108 Waterschapswet in elk geval bevatten: 'regels voor waardering en afschrijving van activa'. In de BBVW worden nadere eisen gesteld aan de wijze waarop het bestuur dient om te gaan met waardering en afschrijving van activa. Deze zijn echter nog te algemeen om in het verkeer tussen VV en college voldoende helderheid te hebben over het beleid met betrekking tot waardering en afschrijving van activa. Dit beleid wordt in een separate nota nader omschreven. Dit artikel bevat de hoofdlijnen waaraan het nader te formuleren beleid moet voldoen en daarmee geeft de VV de kaders aan voor het beleid ten aanzien van het waarderen en afschrijven van activa.

Lid 1

Het eerste lid geeft de uitgangspunten voor waardering en afschrijving van activa aan.

Lid 2

Dit lid geeft aan dat de uitwerking van de uitgangspunten is opgenomen in de nota activabeleid.

Artikel 14

Bij de taakuitoefening en in de bedrijfsvoering loopt het waterschap risico's van uiteenlopende aard. Tegen een deel van deze risico's kan het waterschap zich verzekeren, kunnen er voorzieningen worden gevormd, of kunnen de risico's anderszins worden opgevangen. Voor een deel van de risico's is dit echter niet het geval. De niet gedekte risico's kunnen, als deze zich voordoen, (grote) financiële consequenties hebben. Het is dus zaak om inzicht te hebben in de risico's die we lopen en deze te beheersen. Het uitsluiten van risico's is echter niet mogelijk. Niet gedekte risico's die zich voordoen, moet Delfland kunnen opvangen met het beschikbare eigen vermogen (reserves), door belastingverhoging of door ombuigingen binnen de lopende begroting.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de relatie tussen het weerstandsvermogen (de algemene reserves en middelen en mogelijkheden waarover het waterschap beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële financiële betekenis kunnen zijn.

Het beleid met betrekking tot risico's, reserve en voorzieningen is door de VV vastgelegd in twee afzonderlijke beleidsnota's te weten; de Nota Risicomanagement en de Nota reserves en voorzieningen. Voor de inhoudelijke toelichting op artikel 14 van deze verordening verwijzen wij dan ook naar deze twee nota's.

Artikel 15

Nagenoeg alle kosten worden door belastingplichtigen opgebracht. Dit schept niet alleen bijzondere verplichtingen in de sfeer van transparantie en verantwoording afleggen, maar vereist ook een consistente en zo volledig mogelijke toepassing van bedrijfseconomische principes in het systeem waarmee de gemaakte kosten uiteindelijk aan de kostendragers (waterschapstaken) worden toegerekend.

Omdat de wijze van kostentoerekening grote invloed kan hebben op de kosten per kostendrager en daarmee op de hoogte van de belastingtarieven is kostentoerekening een onderwerp dat ook de nodige betrokkenheid van de VV vereist.

De VV wordt, vanuit zijn kaderstellende en beleidsbepalende bevoegdheid, betrokken bij de ontwikkeling van het kostentoerekeningssysteem en stelt de hoofdlijnen van dit systeem dan ook vast in een aparte nota. Daarnaast wordt in de begroting de paragraaf kostentoerekening' opgenomen waarin de principes van de kostentoerekeningssystematiek van Delfland worden beschreven.

In artikel 15 worden hiervoor de kaders geschetst. Een belangrijk onderdeel daarvan is de wijze waarop het waterschap invulling geeft aan de eis uit het Waterschapsbesluit dat de kostentoerekeningssystematiek zich moet baseren op bedrijfseconomische criteria.

In de onderdelen e. en f. van het eerste lid komen enkele bijzondere aspecten van de kostentoerekening en kostprijsberekening aan de orde.

Onderdeel e. is de invulling van de eis uit artikel 108, tweede lid, onderdeel b van de Waterschapswet dat in deze verordening de basis moet liggen voor de grondslagen die worden gehanteerd voor de bepaling van de tarieven voor rechten, zoals leges.

Datzelfde geldt voor de kostprijzen van de producten en diensten die in onderdeel f. worden genoemd.

Artikel 16

De financieringsfunctie van Delfland staat bloot aan snelle interne en externe ontwikkelingen. Hierdoor kunnen er aanzienlijke risico's verbonden zijn aan de uitvoering van de financieringsfunctie. Om deze risico's te beheersen, te verantwoorden en adequaat op ontwikkelingen te kunnen inspelen moet er een duidelijk beleidskader zijn waarbinnen de financieringsactiviteiten plaatsvinden.

Eén van de gevolgen van de op 1 januari 2001 in werking getreden 'Wet Financiering decentrale overheden' (Wet Fido) is dat het waterschap het beleidskader met betrekking tot de financieringsfunctie in een financieringsstatuut moest opnemen en dat dit statuut door de VV moest worden vastgesteld.

De VV beperkt zich in deze verordening tot de hoofdlijnen van het financieringsbeleid en geeft het college opdracht deze hoofdlijnen verder uit te werken in een verdere organisatie en het functioneren van de financieringsfunctie. Deze uitwerking vindt plaats in het Treasurystatuut.

De Wet Fido legt de nadruk op de bestuurlijke aansturing van de financieringsfunctie. Daarom is bij de uitwerking van de functie in deze verordening de centrale positie van de VV als uitgangspunt gehanteerd. Dit orgaan stelt het financieringsbeleid(skader) vast, sanctioneert de uitvoering en ziet toe op een goed verloop daarvan. Dit beleid(skader) is in dit artikel opgenomen.

Deze bepalingen zijn niet de enige formele dragers van het financieringsbeleid van Delfland. Andere instrumenten voor de bestuurlijke aansturing van de financieringsfunctie zijn de financieringsparagraaf in de meerjarenraming, de begroting en het jaarverslag. Artikel 108 van de Waterschapswet stelt dat omtrent financiering in elk geval in deze verordening moeten worden opgenomen: de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie.

Lid 1

Het eerste lid gaat over de doelstellingen van de financieringsfunctie. De hoofddoelstelling is het leveren van een zo goed mogelijke bijdrage aan de uitvoering van de taken die aan Delfland zijn opgedragen.

Lid 2

In het tweede lid is de risico-attitude van het waterschap opgenomen. De financiering van de reglementaire taken brengt financiële risico's voor Delfland met zich mee. De wetgever

beoogt met de Wet Fido een kader aan te reiken waarmee deze risico's kunnen worden beheerst. Dit kader is voor Delfland een gegeven, maar binnen het wettelijk kader kan er voor worden gekozen om hogere dan wel lagere risico's te lopen. Door middel van een zogenaamde risico-attitude geeft het waterschap aan wat zij op dit punt aanvaardbaar vindt. De risico-attitude geeft in feite de opvattingen van het waterschap weer ten aanzien van de aard van de risico's die men wil lopen bij de uitvoering van de financieringsfunctie.

De in het tweede lid opgenomen risicoattitude is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- a. de financieringsfunctie heeft ten opzichte van de wettelijke taken een ondergeschikte rol. Financiering volgt en is dus dienstbaar aan de publieke taken.
- b. de activiteiten die in het kader van de financieringsfunctie worden ondernomen worden risicomijdend (maar daardoor nog niet passief) uitgevoerd;
- c. de uitvoering van de financieringsfunctie voegt geen risico's toe aan de financiële risico's die nu eenmaal verbonden zijn aan het uitvoeren van de wettelijke taken;
- d. de financieringsfunctie is er op gericht toekomstige risico's te verminderen of te verschuiven;
- e. het wettelijk kader van de Wet Fido wordt als basis voor de beheersing van renterisico's gehanteerd.

In bepaalde situaties kan het noodzakelijk zijn dat gedurende een bepaalde periode wordt afgeweken van het in het tweede lid opgenomen risicoprofiel. Wanneer een dergelijke situatie zich voordoet zal de VV hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gesteld.

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn in de Wet Fido geregeld. Overschrijding is niet toegestaan. Gedeputeerde Staten van de provincie moeten in hun hoedanigheid van toezichthouder ingrijpen, maar kunnen onder bijzondere omstandigheden een tijdelijke overschrijding van drie aaneengesloten kwartalen tolereren. Bij overschrijding van deze termijn kan Delfland worden geconfronteerd met preventief toezicht op het sluiten van kortlopende (kasgeldlimiet) of langlopende (rente-risico-norm) leningen. De VV moet daarom wanneer overschrijding van de maximale termijn van drie aaneengesloten kwartalen dreigt, zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd.

Lid 3

De wettelijke verplichtingen bepalen dat de VV in deze verordening ook moet aangeven binnen welke richtlijnen en limieten de doelstellingen van de treasuryfunctie moeten worden gerealiseerd. Dit gebeurt in het derde lid. Een richtlijn is een bindend voorschrift c.q. een aanwijzing voor een handelwijze. Een limiet is een type richtlijn die een uiterste grens aangeeft voor een bepaalde handeling, verantwoordelijkheid en/of bevoegdheid. Omdat het waterschap zich wat dit soort zaken betreft vrijwel volledig aan de Wet Fido conformeert, wordt de uitvoering van de treasuryfunctie in belangrijke mate door de Wet Fido gestuurd. Daarom wordt in dit lid bepaald dat het college bij het opstellen van de richtlijnen en limieten in het Treasurystatuut, zich volledig baseert op de Wet Fido.

Artikel 17

De gehanteerde lijn in deze verordening is dat de VV het financiële beleid op hoofdlijnen vaststelt in daartoe strekkende beleidsregels met betrekking tot activa, kostentoerekening, reserves en voorzieningen en afschrijvingen dat in de paragrafen van de begroting en het jaarverslag op de toepassing en uitvoering van dit beleid wordt ingegaan.

In meer algemene zin bevatten de paragrafen van de begroting, naast de context van het beleid, de beleidsuitgangspunten en hoofdlijnen van het beleid ten aanzien van beheersmatige aspecten en de waterschapsbelastingen. In de gelijknamige paragrafen van het jaarverslag wordt aangegeven in welke mate het beleid is gerealiseerd en wat de redenen van eventuele afwijkingen ten opzichte van het voorgenomen beleid zijn geweest.

De regelgeving (Waterschapsbesluit en Ministeriële regeling Beleidsvoorbereiding en –Verantwoording Waterschappen) geeft aan dat de begroting in ieder geval de volgende paragrafen bevat:

- ontwikkelingen sinds het vorig begrotingsjaar;
- uitgangspunten en normen;
- incidentele baten en lasten;
- kostentoerekening;
- overige bestemmingsreserves' en voorzieningen;
- waterschapsbelastingen;
- weerstandsvermogen;
- financiering;
- verbonden partijen;
- bedrijfsvoering;
- EMU-saldo.

In het jaarverslag moeten in ieder geval de volgende paragrafen zijn opgenomen:

- ontwikkelingen in het begrotingsjaar;

- incidentele baten en lasten;
- 'overige bestemmingsreserves' en voorzieningen;
- waterschapsbelastingen;
- weerstandsvermogen;
- financiering;
- verbonden partijen;
- bedrijfsvoering;
- investeringen;
- EMU-saldo;
- Wet normering topinkomens (WNT).

Artikel 18

In dit artikel wordt geregeld over welke risico's en hun financiële consequenties de VV in de verplichte paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en de jaarverslaggeving wil worden geïnformeerd.

Het Waterschapsbesluit verplicht een aantal zaken op te nemen in de paragraaf, namelijk:

- a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit; waarbij een beschouwing moet worden gegeven over de stand aan het begin;
- b. de mutaties en de stand aan het eind van het begrotingsjaar van de algemene reserves en de voorzieningen;
- c. een inventarisatie van de risico's;
- d. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Artikel 19

Onder bedrijfsvoering wordt in de regelgeving verstaan het geheel van interne organisatieonderdelen en processen die ondersteunend zijn aan de primaire processen van de waterschappen. De bedrijfsvoering zoals bedoeld in dit besluit, is ook essentieel voor de waarborging van de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van de beleidsuitvoering.

Het domein van de bedrijfsvoering is de verantwoordelijkheid van het college en beleid op dit gebied wordt in de eerste plaats vormgegeven door dit orgaan. Het Waterschapsbesluit geeft aan dat het college in de paragrafen van de begroting en het jaarverslag moet ingaan op de stand van zaken, de realisatie van het beleidsvoornemens en beleidsrealisatie ten aanzien van de bedrijfsvoering, waarbij wordt ingespeeld op de informatiebehoefte van de VV. Op deze wijze worden aspecten van de bedrijfsvoering niet alleen transparant voor de VV, maar ook voor geïnteresseerden buiten de organisatie.

Met dit artikel van de verordening wordt geregeld over welke zaken, met betrekking tot de bedrijfsvoering de VV in de verplichte paragraaf van begroting en jaarverslag zal worden geïnformeerd.

Artikel 20

Onder verbonden partijen wordt verstaan: organisaties waarmee het waterschap een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om NV' s, BV's, gemeenschappelijke regelingen, VOF' s, stichtingen, verenigingen en commanditaire vennootschappen.

Mede omdat er altijd een zeker (financieel) risico aan deze relaties verbonden is, is het van belang dat er voldoende inzicht wordt geboden in deze zogenaamde verbonden partijen. Daarom moet op grond van het Waterschapsbesluit in de paragraaf verbonden partijen van begroting en jaarverslag ingegaan worden op:

- a. de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting (begroting);
- b. de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen (begroting);
- c. de verantwoording van datgene wat op grond van a en b is gerealiseerd (jaarverslag).

Dit artikel van de verordening regelt over welke feiten aangaande verbonden partijen de VV in elk geval in de verplichte paragraaf van de begroting en het jaarverslag geïnformeerd zal worden.

Artikel 21

Als gevolg van de invoering van de Wet financiering decentrale overheden per 1 januari 2001 zijn de waterschappen al enkele jaren verplicht een financieringsparagraaf in de begroting (en de jaarverslaggeving) op te nemen. De paragraaf in de begroting is, in samenhang met hetgeen in artikel 16 van deze verordening is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken, en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie door de VV. Artikel 16 geeft de hoofdlijnen van het beleid weer. Deze hoofdlijnen vinden hun weerslag in de financieringsparagraaf in de begroting en in het jaarverslag. Een verplicht onderdeel daarvan is voorgeschreven in het Waterschapsbesluit en luidt: 'de beleidsvoornemens (en beleidsrealisatie) ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsfunctie'. Artikel 21 regelt over welke feiten inzake de financieringsfunctie de VV in elk geval in de verplichte paragraaf financiering bij de begroting en jaarstukken wil worden geïnformeerd. Uit de financieringsparagraaf moet blijken dat de uitvoering van de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dient, dat het beheer prudent is en dat aan kasgeldlimiet en renterisiconorm wordt voldaan.

Artikel 22

De definitie van het begrip 'administratie' (niet te verwarren met het begrip 'financiële administratie' zoals in artikel 23 is uitgewerkt) die in deze verordening wordt gehanteerd is: het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens alsmede het verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van het waterschap en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

In artikel 22 worden de kaders gegeven voor de inrichting van administraties van Delfland. In hoofdlijnen wordt daarmee vastgesteld welk soort informatie moet kunnen worden gegenereerd en aan welke eisen de vastgelegde gegevens moeten voldoen.

Deze verordening regelt niet – inherent aan de taakafbakening tussen VV en college – de regels en activiteiten die daarvoor in de uitvoering nodig zijn. Dat is een taak van het college. Het ligt voor de hand dat het college deze zaken wel in een besluit vastlegt voor de aansturing van de ambtelijke organisatie. Eén en ander geldt ook voor de onderwerpen die in de artikelen 23 en 24 aan de orde komen.

Artikel 23

In de verslaggevingsregels zijn diverse bepalingen opgenomen die invloed hebben op de wijze waarop deze administratie moet worden ingericht en bijgehouden, waaronder waarderingsgrondslagen, balansindeling en verplicht op te leveren financiële gegevens.

Vanuit de financiële administratie moeten gegevens worden aangeleverd voor de financiële verantwoordingsinformatie aan de VV, maar ook aan de provincies, in hun rol als toezichthouders, het CBS, het Rijk, de Europese Unie etc.

Bij ministeriële regeling worden nadere eisen gesteld aan deze verantwoordingsinformatie van waterschappen.

Artikel 24

De term 'administratieve organisatie' staat voor het stelsel van organisatorische maatregelen dat is gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging. In dit artikel legt de VV de uitgangspunten vast voor de inrichting van de administratieve organisatie, waaraan het college door het stellen van regels voor de ambtelijke organisatie invulling moet geven. De VV geeft geen nadere uitvoeringsregels om aan de uitgangspunten te voldoen. Deze uitvoeringsregels zijn aan het college.

In de onderdelen a. en b. worden eisen gesteld aan de toedeling van taken aan organisatieonderdelen en de toewijzing van functies aan functionarissen. Onderdeel c. is een belangrijke bepaling, omdat hierin het college de opdracht krijgt door middel van organisatorische maatregelen de rechtmatigheid, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de beleidsuitvoering te waarborgen.

In de onderdelen d., e. en f. worden eisen gesteld aan de budgettoedeling en de verantwoording daarover. Onderdeel g. gaat over de inkoop van goederen en diensten en de aanbesteding van werken. Dit zijn belangrijke en kwetsbare activiteiten die een groot budgettair effect kunnen hebben. Het hanteren van een protocol is naast de desbetreffende administratieve aspecten tevens te zien als een vorm van risicobeheersing. De aansprakelijkheid kan worden beperkt en er wordt jegens derden rechtszekerheid gecreëerd. Onderdeel g. legt aan het college de zorg op om regels ter zake op te stellen. De regelgeving van de Europese Unie en de nationale wetgever dienen daarbij nageleefd te worden. Doordat de regels worden vastgelegd kan de accountant bij zijn controle van de jaarstukken nagaan of de regels zijn nageleefd, het is een onderdeel van de rechtmatigheidstoets. Onderdeel i.

draagt het college op een financieringsstatuut (Treasurystatuut) op te stellen dat met name protocollen bevat voor de dagelijkse uitvoering.

Artikel 25

Deze verordening treedt in de plaats van de vorige opgestelde 'Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Delfland. De oude verordening blijft nog van kracht op de begroting en jaarrekening van 2015 en eerder.

Artikel 26

In dit artikel wordt de naam aangegeven waarmee men naar deze verordening kan verwijzen.

Bijlage 5 bij dossier 3003 :

Geconsolideerde versie Inspraakverordening Delfland (dms nr. 2229573)

Inspraakverordening Delfland

Intitulé

Inspraakverordening Delfland

Inspraakverordening

Artikel 1 Begripsbepaling

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. inspraak: een door of namens het college van dijkgraaf en hoogheemraden geboden gelegenheid voor ingezetenen en belanghebbenden om hun mening over te nemen besluiten van de verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland kenbaar te maken;
- b. ingezetenen: ingezetenen als bedoeld in artikel 11 Waterschapswet;
- c. belanghebbenden: belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Object van inspraak

1. Onverminderd het bepaalde bij wet, algemene maatregel van bestuur of provinciale verordening vallen onder de werking van deze verordening de door de verenigde vergadering van Delfland te nemen besluiten van algemene strekking, tenzij deze daarvoor naar hun aard of naar hun belang niet in aanmerking komen.

2. In ieder geval vallen onder de werking van deze verordening ontwerpbesluiten over:

- a. Vervallen.
- b. Kostentoedelingsverordening op grond van artikel 120 Waterschapswet;
- c. Vervallen.
- d. de legger(s) op grond van artikel 78 Waterschapswet.

3. Deze verordening is niet van toepassing:

- a. op ondergeschikte herzieningen van eerder genomen besluiten;

- b. op besluiten die voortvloeien uit een voorschrift van een hoger gezag, bij de uitvoering waarvan geen of nauwelijks beleidsvrijheid bestaat;
- c. op besluiten die slechts een interne werking voor Delfland hebben;
- d. op besluiten die slechts een beperkte groep van belanghebbenden betreffen;
- e. indien en voorzover bij of krachtens een wettelijk voorschrift inspraak is voorgeschreven;
- f. indien de uitvoering van een besluit dermate spoedeisend is dat de inspraak niet kan worden afgewacht.

Artikel 3 Inspraakprocedure

1. Op de voorbereiding van besluiten als bedoeld in artikel 2 is de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde uniforme openbare voorbereidingsprocedure van overeenkomstige toepassing.

2. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden kan bepalen dat in afwijking van of in aanvulling op de in het vorige lid bedoelde procedure op een andere wijze inspraak wordt geboden.

Artikel 4 Terinzagelegging

De terinzagelegging overeenkomstig het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht, gebeurt in het Gemeenlandshuis en/of een andere vestiging van het Hoogheemraadschap van Delfland en digitaal op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Artikel 5 Rapportage

In het voorstel aan de verenigde vergadering maakt het college van dijkgraaf en hoogheemraden melding van de gehouden inspraakprocedure en van de ontwerpbeantwoording van het college van dijkgraaf en hoogheemraden op de ingekomen zienswijzen.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 15 december 2011 en vervangt de Inspraakverordening Delfland, zoals vastgesteld door de verenigde vergadering op 15 september 1994 en gewijzigd op 19 februari 2004, 16 maart 2006 en 3 juli 2008.

Artikel 7 Overgangsrecht

Voor ontwerpbesluiten die ter inzage liggen of ter inzage hebben gelegen op het moment van inwerkingtreding van deze verordening blijft de Inspraakverordening Delfland 2008 van toepassing.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Inspraakverordening Delfland 2011"

Bijlage 6 bij dossier 3003 :

Geconsolideerde versie Legger Delfland (dms nr. 2229574)

Legger Delfland

[De actuele bij de Legger Delfland behorende leggerkaart is beschikbaar via de website van het Hoogheemraadschap van Delfland [[deze link: https://www.hhdelfland.nl/](https://www.hhdelfland.nl/)]

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 8 februari 2022, dossiernummer 2470

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie;

gelet op:

- artikel 5.1 van de Waterwet;
- artikel 78, eerste lid, Waterschapswet;
- artikel 78, tweede lid, Waterschapswet;
- artikel 81, eerste lid, Waterschapswet;
- artikel 5, Reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland;
- artikel 7.4 Omgevingsverordening Zuid-Holland;
- Inspraakverordening Delfland. artikel 5.1
- Besluit Legger Delfland;

Overwegende

het wenselijk is om voor de huidige leggers voor verschillende waterstaatswerken één integrale legger in de plaats te stellen, waarin tevens is bepaald wie ten aanzien van die waterstaatswerken onderhoudsplichtig is en wat de onderhoudsplichten behelzen, alsmede dat overtreding van die onderhoudsplichten kan worden bestraft met gebruikmaking van het strafrecht;

Besluit:

Vast te stellen:

Legger Delfland

Tekstueel deel van de Legger Delfland (leggertekst)

1 Algemene bepalingen

1.1 Algemeen / Leggergegevens

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Onderstaande begrippen kunnen zonder verlies van betekenis zowel in enkelvoud als meervoud worden gebruikt. In de Legger Delfland wordt verstaan onder:

aanliggend eigenaar: eigenaar van een kadastraal perceel dat aan het oppervlaktewaterlichaam grenst, of van een kadastraal perceel dat gescheiden is van het oppervlaktewaterlichaam door een strook grond ter breedte van één meter of minder. Indien op basis van het bepaalde in de vorige volzin geen aanliggend eigenaar kan worden bepaald, wordt als aanliggend eigenaar aangemerkt de eigenaar van een kadastraal perceel waarvan de begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam deel uit maakt;

afsluitmiddel: een beweegbare constructie met als doel een waterkerende functie te kunnen vervullen;

aquaduct: een open constructie waarmee een watergang over een weg, spoorweg of andere waterloop wordt gevoerd; waterkerend kunstwerk;

bergend vermogen: de hoeveelheid (oppervlakte)water die maximaal in een bergingsgebied, een gestapelde waterbergingszone of een waterbergingsconstructie kan worden geborgen;

bergingsgebied: bergingsgebied als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

beschermingszone: beschermingszone als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

binnenboezempeil: het in een peilbesluit vastgestelde niveau van het binnenboezemwater; het polderpeil van de binnenboezem;

binnentalud: hellend vlak van de waterkering aan de landzijde van de waterkering;

bodembreedte: breedte van de waterbodem van een oppervlaktewaterlichaam op het moment dat het oppervlaktewaterlichaam aan de leggerdiepte voldoet;

boezemkade: een langs een boezemwater gelegen waterkering die moet voorkomen dat boezemwater het achtergelegen land binnenstroomt;

boezemland: direct op boezemwater afwaterend gebied;

boezempeil: het in een peilbesluit vastgestelde niveau van boezemwater;

boezemwater: onderdeel van het stelsel van met elkaar in open verbinding staande oppervlaktewaterlichamen waarop polders en het boezemland overtollig water lozen en waaruit voor polders benodigd water onttrokken kan worden;

bovenwaterbeloop: buitentalud van een waterkering gelegen boven schouwpeil;

bovenwatertalud: deel van de oever dat boven het schouwpeil ligt; deel van de oever tussen oeverlijn en insteek;

breedte droog: de breedte van het droge deel van de natte ecologische zone gemeten vanaf de oeverlijn;

breedte opening: de maatgevende (inwendige) opening van de constructie;

breedte nat: de breedte van het natte deel van de natte ecologische zone gemeten vanaf de oeverlijn;

buitengewoon onderhoud: onderhoudsverplichting als bedoeld in de Legge Delfland;

buitenkruinlijn: buitenkruinlijn als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening;

buitentalud: hellend vlak van de waterkering aan de waterkerende zijde van de waterkering;

compartimenteringskering: waterkering die als zodanig geen directe waterkerende functie heeft, behoudens in geval van doorbraak of overstroming van een andere waterkering;

compartimenteringswerk: een constructie met als doel het afsluiten van delen van het oppervlaktewatersysteem om leegstromen te voorkomen bij een calamiteit;

coupure: afsluitbare droogstaande opening in een waterkering; waterkerend kunstwerk;

datum inwerkingtreding: datum waarop het besluit tot vaststelling van de legger, de partiële leggerwijziging of de partiële leggercorrectie in werking is getreden;

datum vaststelling: datum waarop het bestuur van het Hoogheemraadschap het besluit tot vaststelling van de legger, een partiële leggerwijziging of een partiële leggercorrectie heeft genomen;

Delfland: het Hoogheemraadschap van Delfland;

Delflandsedijk: primaire waterkering die beveiliging biedt tegen overstromingen vanuit de Nieuwe Waterweg, het Scheur en de Nieuwe Maas en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

dijk-in-boulevard: verharde dijk onder de boulevard van Scheveningen, gelegen tussen raai 9990 en raai 10070, die aan weerszijden aansluit op de zandige kust door middel van een diepwand; onderdeel van de primaire waterkering en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

dijkpaal: een markant punt op de waterkering of op het strand dat dient als referentiepunt voor afstands aanduidingen;

dijksloot: een oppervlaktewaterlichaam gelegen aan de binnenzijde van de waterkering die tot doel heeft kwelwater op de vangen en af te voeren;

dijktafelhoogte: minimaal vereiste kruinhoogte van de waterkering die onder maatgevende omstandigheden nog minimaal als waterkering aanwezig moet zijn, en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

dijkvak: legervak van de primaire waterkering Delflandsedijk;

doorstroombreedte: maatgevende breedte van de opening van een stuw waar normaliter het water doorheen stroomt;

duiker: een kokervormige constructie met als doel de wederzijdse verbinding tussen oppervlaktewater te waarborgen, waarbij in principe de bodem van de waterloop, in tegenstelling tot die in geval van een brug, wordt onderbroken;

duinvoet: de locatie, vanuit zee gezien, waar het droge strand overgaat in de eerste hoge, min of meer gesloten duinenrij, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

eigenaar: degene die naar burgerlijk recht als eigenaar van de zaak is aan te merken, zomede degene die jegens deze een zakelijk of persoonlijk recht kan doen gelden;

gemaal: pompinrichting, inclusief alle bijbehorende constructies, die de stand van het water of de doorstroming van het water regelt;

gestapelde waterbergingszone: een oppervlaktewaterlichaam, inclusief droge oevers, dat door kunstmatige aanpassing van het peil kan worden ingezet voor een tijdelijke verruiming van de bergingscapaciteit van één of meer watersystemen, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

gewoon onderhoud: onderhoudsverplichting als bedoeld in de Legge Delfland;

grensprofiel: (zand)profiel van de zeewering dat na duinafslag onder maatgevende omstandigheden nog minimaal als waterkering aanwezig moet zijn en dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

hevel: een kokervormige constructie, duiker, met een verhoogd middengedeelte dat twee wederzijds gelegen wateren met elkaar verbindt;

HHD: het Hoogheemraadschap van Delfland;

hoogste doorstroomhoogte: hoogst mogelijk in te stellen doorstroomhoogte van de constructie bij normaal bedrijf;

hoogte binnen onderkant benedenstrooms: de maatgevende hoogte van de binnen onderkant van de duiker aan de benedenstroomse zijde;

hoogte binnen onderkant bovenstrooms: de maatgevende hoogte van de binnen onderkant van de duiker aan de bovenstroomse zijde;

hoogte opening: de maatgevende (inwendige) hoogte van de opening van de constructie;

indicatie waterkerend: indicatie voor het onderscheid tussen waterkerende en niet-waterkerende ondersteunende kunstwerken;

inlaatduiker: duiker voor het binnenlaten van hoger gelegen water in een lager gelegen gebied;

insteek: de snijlijn van het bovenwatertalud van het oppervlaktewaterlichaam met het aangrenzende maaiveld; begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam;

kadevak: legervak van de regionale waterkering;

keerschot: een constructie die dient om het water van twee gebieden te scheiden;

kerende hoogte: waterkerende hoogte; maximale waterstand die door een waterkering of ondersteunend kunstwerk kan worden gekeerd gedurende langere tijd;

kruin: het hoogst gelegen deel van het leggerprofiel van een waterkering; hoogst gelegen deel van een kunstwerk waar het water overheen stroomt in extreme afvoersituaties;

kruinbreedte: maatgevende breedte van het leggerprofiel van de waterkering op het hoogste punt van het leggerprofiel van de waterkering; maatgevende breedte van de stuwconstructie waar het water overheen stroomt in extreme situaties;

kruinhoogte: minimaal vereiste hoogte van de waterkering die onder maatgevende omstandigheden nog minimaal als waterkering aanwezig moet zijn, en dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

laagste doorstroomhoogte: laagst mogelijk in te stellen doorstroomhoogte van de constructie bij normaal bedrijf;

landscheiding: overige waterkering die is gelegen op of nabij de grens van het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland en aangrenzende waterschappen, en als zodanig is aangegeven in de legger;

legger: de Legger Delfland;

leggeractualisatie: een unieke code die is toegekend aan de toegepaste vaststellingsprocedure van de legger, een partiële leggerwijziging of een partiële leggercorrectie;

leggercode: een unieke code die is toegekend aan een waterstaatswerk, waterkeringen uitgezonderd, en waaraan de specifieke gegevens van dat waterstaatswerk zijn gekoppeld. De leggercode is aangegeven op de leggerkaart;

leggerdatabase: de digitale bestanden waaruit de digitale verbeelding van de legger, de leggerkaart, is samengesteld;

leggerdiepte: de normatieve diepte van het watervoerend deel van primair of secundair water tot waar het buitengewoon onderhoud uitgevoerd moet worden, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

Legger Delfland: de legger van het Hoogheemraadschap van Delfland als bedoeld in artikel 2.39 Omgevingswet, artikel 78 Waterschapswet, artikel 7.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland, bestaande uit de leggerkaart en de leggertekst;

leggerkaart: digitale verbeelding van de Legger Delfland. De leggerkaart is toegankelijk via de website van het Hoogheemraadschap van Delfland;

leggerprofiel: verticale normatieve dwars- of langsdoorsnede van een waterstaatswerk, en dat als zodanig is aangegeven in de legger;

leggertekst: het tekstueel deel van de Legger Delfland, het onderhavige document;

leggervak: een deel van de waterkering dat kan worden gekarakteriseerd door uniformiteit ten aanzien van de ondergrond of een min of meer eenduidig dwarsprofiel. Een leggervak is voorzien van een unieke code waaraan de specifieke gegevens van het daarin begrepen deel van de waterkering zijn gekoppeld. De code van een leggervak is aangegeven op de leggerkaart;

ligging: de geografische ligging van een waterstaatswerk, beschermingszone of profiel van vrije ruimte;

maaiveld: bovenkant (hoogte) of oppervlak van natuurlijk of aangelegd terrein;

maximale capaciteit: de maximaal per tijdseenheid te verpompen hoeveelheid water;

middenkruinlijn: lijn die het midden van de kruin van de waterkering markeert;

minimale diepte: de normatieve diepte van het watervoerend deel van primair of secundair water welke vereist is, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

NAP: Normaal Amsterdams Peil; het Nederlands standaard vergelijkingsvlak voor de hoogteligging;

natte ecologische zone: deel van een oppervlaktewaterlichaam waarin door inrichting of ecologisch geoptimaliseerd beheer, of een combinatie daarvan, leefgebied is gecreëerd voor waterplanten en -dieren, waarmee verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit wordt bevorderd, en dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

oeverconstructie: grondkerende constructie ter instandhouding van de gronden gelegen aan het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam;

oeverlijn: snijlijn van het water met de oever op het schouwpeil;

onderhoud: onderhoudsverplichting als bedoeld in de Legge Delfland;

onderhoudsplichtige: natuurlijk persoon of rechtspersoon die op grond van de legge verantwoordelijk is voor het onderhoud van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone;

onderhoudsverplichting: de aansprakelijkheid voor het onderhoud van de bij het waterschap in beheer zijnde waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone, zoals in de legge of in voorschriften bij vergunningen of overeenkomst is aangegeven;

ondersteunend kunstwerk: kunstwerk, niet zijnde een waterkering, oppervlaktewaterlichaam of bergingsgebied, dat dienstbaar is aan de functie of werking van een waterstaatswerk of het functioneren van het watersysteem;

onderwaterbeloop: buitentalud van een waterkering gelegen onder schouwpeil;

onderwatertalud: deel van de oever dat onder het schouwpeil ligt;

oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

overdimensionering: het in werkelijkheid aanwezige profiel van een waterkering voor zover ruimer dan het leggeprofiel;

overeenkomst: overeenkomst als bedoeld in het burgerlijk wetboek die schriftelijk tot stand is gekomen;

overige waterkering: waterkering waarvan het veiligheidsniveau (norm) niet door het Rijk of Provincie is bepaald;

peilbesluit: bestuurlijk besluit met betrekking tot de na te streven waterhoogte in oppervlaktewaterlichamen;

peilgebied: waterhuishoudkundige eenheid waar eenzelfde waterpeil wordt nagestreefd en waarvan het peil is vastgesteld in een peilbesluit;

polder: waterhuishoudkundige eenheid met een waterpeil anders dan het omringende water, waarvan de waterstand kunstmatig kan worden geregeld;

polderkade: overige waterkering die dient als scheiding tussen polders of als scheiding tussen peilgebieden met een aanzienlijk peilverschil, en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

polderpeil: het in een peilbesluit vastgestelde niveau van polderwater;

polderwater: oppervlaktewaterlichaam dat in een polder ligt;

PP: polderpeil;

primaire water: door het Hoogheemraadschap van Delfland als zodanig geclassificeerd oppervlaktewaterlichaam dat een belangrijke transport- en bergende functie heeft; het dient als aan- en afvoerweg naar boezem- of poldergemalen, of er komen belangrijke inlaatconstructies op uit, of het verzorgt de afwatering van minimaal 50 hectare in landelijk gebied of minimaal 20 hectare in stedelijk gebied, of het levert een belangrijke bijdrage aan het waterkerend vermogen van een waterkering;

primaire waterkering: primaire waterkering als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

profiel van vrije ruimte: gereserveerde ruimte, boven, onder en naast een waterstaatswerk of toekomstig waterstaatswerk, voor het blijvend kunnen realiseren van de functie van een waterstaatswerk, of toekomstig waterstaatswerk, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

projectbesluit: projectbesluit als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 Omgevingswet;

raai: een denkbeeldige lijn over water en land, loodrecht op de rijksstrandpalenlijn, uitgezet ten behoeve van metingen en dergelijke; locatie van de maatgevende grensprofielen van de zeewering;

referentielijn: lijn die de geografische ligging van een waterstaatswerk aangeeft en waaraan leggergegevens gekoppeld zijn, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

regelbaarheid: aanwijzing voor de wijze van regelbaarheid van een stuw;

regionale waterkering: regionale waterkering als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Omgevingsverordening Zuid-Holland;

rekenpeil: de waterstand, waarmee berekeningen voor de beoordeling van de waterveiligheid van waterkeringen worden gemaakt;

rijksstrandpalen: digitale palen die de rijkstrandpalenlijn vorm geeft;

rijksstrandpalenlijn: langs de gehele kust gelegen referentielijn voor meetraaien;

RSP-lijn: rijksstrandpalenlijn;

secundair water: door het Hoogheemraadschap van Delfland als zodanig geclassificeerd oppervlaktewaterlichaam met een lokale transport- en ontwaterende functie, of dat zorgt voor een zekere drooglegging;

sifon: kokervormige constructie, duiker, met een verlaagd middengedeelte dat geheel met water is gevuld en die twee waterlopen met elkaar verbindt;

schouw: uitoefening van toezicht op de naleving van de onderhoudsverplichtingen in de Legger Delfland met betrekking tot waterstaatswerken en beschermingszones;

schouwpeil: schouwpeil zoals vastgesteld in het peilbesluit;

sluis: afsluitbare en regelbare opening in een waterkering waarbij aan weerszijden van de afsluiting water staat;

strand: gedeelte van de kuststrook tussen de laagwaterlijn en de duinvoet; onderdeel van de beschermingszone van de zeewering (primaire waterkering) en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

stuw: vaste of beweegbare constructie die dient om het peil bovenstrooms van de constructie te verhogen c.q. te regelen;

stuwende duiker: duiker die dient om het peil bovenstrooms van de duiker te verhogen c.q. te regelen;

talud: onder helling gelegen vlak; de hoogte-breedteverhouding van het vlak;

vergunning: omgevingsvergunning als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening;

vergunning eigen dienst: vergunning die is aangevraagd door het Hoogheemraadschap van Delfland en verleend door dijkgraaf en hoogheemraden;

vergunninghouder: degene aan wie de vergunning is verleend, dan wel degene die de activiteit verricht of het datgene houdt waarop die vergunning betrekking heeft;

verheelde waterkering: verheelde waterkering als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening;

vispassage: een kunstmatige passage, niet zijnde een vispassageduiker, ten behoeve van de vistrek bij kunstwerken in wateren;

vispassageduiker: duiker ingericht voor een kunstmatige passage ten behoeve van de vistrek bij kunstwerken in wateren;

waterpeil: het in een peilbesluit vastgestelde niveau van het water;

wandconstructie: een constructie die verticaal geplaatst is met als doel water of grond te keren;

waterbergingsconstructie: ondersteunend kunstwerk, welke dient ter (tijdelijke) verruiming of ontlasting van één of meer watersystemen, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

waterbreedte: de gemiddelde breedte van het watervoerend deel;

waterkerend kunstwerk: kunstwerk dat een essentieel onderdeel uitmaakt van een waterkering of een waterkering is én als zodanig op de leggerkaart is aangegeven;

waterkering: zeewering, dijken, kaden en andere kunstmatige of natuurlijke hoogten, onder welke benaming ook, die dienen tot kering van zee-, rivier-, boezem- of polderwater;

Waterschapsverordening: Waterschapsverordening Delfland;

waterscheiding: overige waterkering die dient als scheiding tussen polders of als scheiding tussen peilgebieden met vastgesteld waterpeil, niet zijnde een polderkade, landscheiding, regionale waterkering of primaire waterkering, en die is aangegeven op de bij het peilbesluit, waar de waterscheiding betrekking op heeft, behorende kaart;

waterstaatswerk: waterstaatswerk als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

watersysteem: watersysteem als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

watervoerend deel: deel van het oppervlaktewaterlichaam dat tussen de oeverlijnen ligt;

werken: alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies met toebehoren, niet zijnde waterstaatswerken;

zeewering: primaire waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming door de zee, en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

Artikel 1.2 Verplichtingen

1. Wanneer gronden met een beperkt zakelijk recht zijn bezwaard, of krachtens persoonlijk recht in gebruik zijn gegeven, rusten de verplichtingen die ingevolge deze legger zijn gericht aan de eigenaar van de gronden, ook op die gerechtigden onderscheidenlijk die gebruikers.
2. Ieder van de in het eerste lid genoemde gerechtigden of gebruikers kan worden aangesproken voor het nakomen van het geheel van de verplichtingen ingevolge deze legger.

Artikel 1.3 Leggergegevens

Van alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de bijbehorende beschermingszone en het profiel van vrije ruimte, die zijn opgenomen op de leggerkaart, worden ten minste de volgende gegevens getoond op de leggerkaart:

1. leggeractualisatie,
2. datum vaststelling,
3. datum inwerkingtreding.

Artikel 1.4 Juistheid van leggergegevens

Indien twijfel bestaat omtrent de ligging en de aard van een waterstaatswerk, beschermingszone of profiel van vrije ruimte, wordt hierover door dijkgraaf en hoogheemraden beslist.

1.2 Onderhoudsplichtigen

Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen

1. Onderhoudsplichtig zijn degenen, die in de legger tot het verrichten van onderhoud van (een onderdeel van) een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, aangrenzende beschermingszones zijn aangewezen.
2. In afwijking van het eerste lid rust de verplichting tot het onderhoud van een waterstaatswerk op degene die ingevolge een vergunning of overeenkomst tot dat onderhoud verplicht is.
3. De houder van een vergunning voor het aanleggen of wijzigen van een waterstaatswerk is onderhoudsplichtig voor het onderhoud van het op grond van die vergunning aangelegde of gewijzigde waterstaatswerk, zolang het betreffende waterstaatswerk of de betreffende wijziging nog niet op de leggerkaart is opgenomen.
4. Het Hoogheemraadschap van Delfland is onderhoudsplichtig voor het onderhoud van een op grond van een projectbesluit of vergunning eigen dienst aangelegd of gewijzigd waterstaatswerk, zolang het betreffende waterstaatswerk of de betreffende wijziging nog niet op de leggerkaart is opgenomen.
5. De meldingplichtige van een activiteit voor het aanleggen of wijzigen van een waterstaatswerk, waarvan de aanleg of de wijziging van waterstaatswerken op grond van de Waterschapsverordening is vrijgesteld van de vergunningplicht als bedoeld in artikel 4.3 Waterschapsverordening, is onderhoudsplichtig voor het onderhoud van een op grond van die melding aangelegd of gewijzigd waterstaatswerk zolang het betreffende waterstaatswerk of de betreffende wijziging nog niet op de leggerkaart is opgenomen. Onder meldingplichtige wordt hier ook verstaan degene die de meldingplichtige activiteit verricht of datgene houdt waarop die meldingplicht betrekking heeft.

1.3 Onderhoudsverplichtingen

Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen

1. De onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, aangrenzende beschermingszones zijn verplicht tot het onderhouden daarvan op de wijze die is voorgeschreven in de legger.
2. Onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven op de leggerkaart kunnen een aanvulling inhouden ten opzichte van de onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven in de leggertekst.
3. Onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven op de leggerkaart kunnen in strijd zijn met de onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven in de leggertekst. Indien hiervan sprake is, gaan de onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven op de leggerkaart in zoverre voor op de onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven in de leggertekst.

4. Degene die ingevolge een vergunning of een overeenkomst onderhoudsplichtig is, is, indien die vergunning of overeenkomst bepalingen bevat omtrent de wijze waarop het waterstaatswerk waarop die vergunning of overeenkomst betrekking heeft dient te worden onderhouden, en die bepalingen voorzien in een intensiever of specifiekere onderhoud dan is voorgeschreven in de legger, verplicht tot het onderhoud van dat waterstaatswerk overeenkomstig die bepalingen.

2 Waterkeringen

2.1 Leggergegevens van waterkeringen

Artikel 2.1 Leggergegevens van primaire waterkeringen: zeewering

1. Van de zeewering, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggervak,
 - b. ligging van het waterstaatswerk, de landwaartse begrenzing, de zeewaartse begrenzing en de duinvoet,
 - c. vorm en afmetingen: het legger- of doorgaand grensprofiel (in dwarsprofiel en lengteprofiel weergegeven),
 - d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het legger- of doorgaand grensprofiel van de waterkering en het gewoon onderhoud van de waterkering.
2. Van waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de zeewering, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. naam, leggercode,
 - b. ligging,
 - c. functie: type constructie,
 - d. vorm, afmeting, constructie: lengte, breedte, diepte, kerende hoogte,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
3. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing,
 - b. ligging van het strand.
4. Van het bijbehorende profiel van vrije ruimte worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.
5. In de legger worden tevens opgenomen:
 - a. raai met afmetingen,
 - b. rijksstrandpalen, en
 - c. rijksstrandpalenlijn,een en ander met vermelding van leggercode en ligging.

Artikel 2.2 Leggergegevens van primaire waterkeringen: Delflandsedijk

1. Van de primaire waterkering Delflandsedijk, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggervak,
 - b. ligging van het waterstaatswerk, de buitenkruinlijn, de locatie van het maatgevend profiel en de begrenzing van het waterstaatswerk,
 - c. vorm en afmetingen: het leggerprofiel (dwarsprofiel en lengteprofiel),

- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het leggerprofiel van de waterkering en het gewoon onderhoud van de waterkering.
- 2. Van de waterkerende kunstwerken die deel uit maken van de Delflandsedijk, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. naam en leggercode,
 - b. ligging,
 - c. functie: type constructie,
 - d. vorm en afmeting: lengte, breedte, diepte, kerende hoogte,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
- 3. Van de bijbehorende dijpalen worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode,
 - b. ligging.
- 4. Van de bijbehorende raai, locatie maatgevend profiel, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. profielnummer en profielnaam.
- 5. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.
- 6. Van het bijbehorende profiel van vrije ruimte worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

Artikel 2.3 Leggergegevens van regionale waterkeringen

- 1. Van de regionale waterkering, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - b. leggervak,
 - c. ligging van het waterstaatswerk, de buitenkruinlijn, de begrenzing van het waterstaatswerk
 - d. functie,
 - e. afmetingen: het leggerprofiel (dwarsprofiel), de kruinhoogte, de kruinbreedte, het binnentalud, het buitentalud boven waterpeil en het buitentalud onder waterpeil,
 - f. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het leggerprofiel, het buitengewoon onderhoud van de overdimensionering en het gewoon onderhoud van de waterkering.
- 2. Van de waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de regionale waterkering, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode,
 - b. ligging,
 - c. functie: type wand constructie, type waterkerende constructie,
 - d. afmeting en constructie: lengte, materiaal,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
- 3. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

4. Van het bijbehorende profiel van vrije ruimte worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

Artikel 2.4 Leggergegevens van overige waterkeringen: polderkaden

1. Van de polderkade, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggervak,
 - b. ligging van het waterstaatswerk, de middenkruinlijn, en de begrenzing van het waterstaatswerk,
 - c. functie,
 - d. afmetingen: het leggerprofiel (dwarsprofiel), de kruinhoogte, de kruinbreedte, het binnentalud, het buitentalud boven waterpeil, het buitentalud onder waterpeil en de overdimensionering,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het leggerprofiel, het buitengewoon onderhoud van de overdimensionering en het gewoon onderhoud van de waterkering.
2. Van de waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de polderkade, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode,
 - b. ligging,
 - c. functie: type wand constructie, type waterkerende constructie,
 - d. afmeting en constructie: lengte, materiaal,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
3. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.
4. Van het bijbehorende profiel van vrije ruimte worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

Artikel 2.5 Leggergegevens van overige waterkeringen: landscheidingen

1. Van de landscheiding, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggervak,
 - b. ligging van het waterstaatswerk, de middenkruinlijn, en de begrenzing van het waterstaatswerk,
 - c. afmetingen: de kruinhoogte, de kruinbreedte, het binnentalud, het buitentalud
 - d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van de leggerafmetingen het gewoon onderhoud van de waterkering.
2. Van de waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de landscheiding, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
 - b. ligging,
 - c. afmetingen,
 - d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
3. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

Artikel 2.6 Ligging en afmeting van landscheidingen en bijbehorende beschermingszone

1. Tot de landscheiding behoort, indien van toepassing: de kruin, de taluds, de oevervoorzieningen en de bermen, met inbegrip van de daartoe behorende waterkerende kunstwerken, met dien verstande dat de landscheidingen zich uitstrekken:
 - a. waar een dijksloot aanwezig is: tot de insteek van de dijksloot aan de zijde van de kruin van de landscheiding;
 - b. waar geen dijksloot aanwezig is: over een strook grond van 5 meter breed, horizontaal en loodrecht gemeten uit de aan de betrokken zijde gelegen teenlijn;
 - c. waar de landscheiding een verheelde waterkering is, aan de zijde van de verheling: over een strook grond van 6 meter breed, horizontaal en loodrecht gemeten vanuit de aan de oeverzijde gelegen kruinlijn;
 - d. waar de landscheiding een waterkerend kunstwerk is: zo groot als het waterkerend kunstwerk;tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval de landscheiding zich uitstrekt tot aan de begrenzing van de landscheiding, zoals op de leggerkaart is aangegeven.
2. Voor landscheidingen gelden tenminste de volgende afmetingen:
 - a. kruinhoogte: 0,60 meter boven het ter plaatse hoogste vastgestelde peil van de aangrenzende peilgebieden van het Hoogheemraadschap van Delfland dan wel van het peilgebied van het aangrenzende waterschappen, en waar geen peilgebied is vastgesteld geldt 0,60 meter boven boezempeil met als minimum de hoogte van het hoogst aangrenzende maaiveld;
 - b. kruinbreedte: 1 meter;
 - c. talud: niet steiler dan 1:1,5;

tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval de landscheiding afmetingen heeft zoals op de leggerkaart is aangegeven.

3. De beschermingszone behorend bij de landscheiding ligt aan weerszijden van de landscheiding en heeft een breedte van 15 meter horizontaal en loodrecht gemeten uit de begrenzing van de landscheiding, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval de beschermingszone van de landscheiding de ligging en afmetingen heeft zoals op de leggerkaart is aangegeven.
4. Indien een deel van de landscheiding ten tijde van de inwerkingtreding van de voormalige Legger Binnenwaterkeringen, landscheidingen, boezemkaden, polderkaden en waterscheidingen in 1997 of ten tijde van de inwerkingtreding van een partiële wijziging van die legger, een ruimere afmeting heeft dan genoemd in het eerste en tweede lid, dan gelden die ruimere afmetingen.

Artikel 2.7 Leggergegevens van overige waterkeringen: waterscheidingen

1. Van de waterscheiding worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. ligging,
- b. afmetingen: hoogte,
- c. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud en het gewoon onderhoud van de waterscheiding.

Artikel 2.8 Ligging en afmetingen van waterscheidingen

De ligging van de waterscheidingen is aangegeven op de bij het peilbesluit, waar de waterscheiding betrekking op heeft, behorende kaart.

2.2 Onderhoudsplichtigen van waterkeringen

Artikel 2.9 Onderhoudsplichtigen van primaire waterkeringen

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een primaire waterkering, voor zover dit het legger- of doorgaande grensprofiel betreft, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot gewoon onderhoud van een primaire waterkering rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van een primaire waterkering, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. Het bepaalde in het eerste tot en met derde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 2.10 Onderhoudsplichtigen van regionale waterkeringen

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een regionale waterkering, voor zover dit het leggerprofiel betreft, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een regionale waterkering, voor zover dit de overdimensionering betreft, rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot gewoon onderhoud van een regionale waterkering rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van een regionale waterkering, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is

aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.

5. Het bepaalde in het eerste tot en met vierde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 2.11 Onderhoudsplichtigen van overige waterkeringen: polderkaden

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een polderkade, voor zover dit het in stand houden van het leggerprofiel betreft, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een polderkade, voor zover dit het in stand houden van de overdimensionering betreft, rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot gewoon onderhoud van een polderkade rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van de polderkade, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
5. Het bepaalde in het eerste tot en met vierde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 2.12 Onderhoudsplichtigen van overige waterkeringen: landscheidingen

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een landscheiding rust op het Hoogheemraadschap van Delfland en het aangrenzende waterschap, ieder voor de helft, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot gewoon onderhoud van een landscheiding rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van de landscheiding, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland en het aangrenzende waterschap, ieder voor de helft, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. Het bepaalde in het eerste tot en met derde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 2.13 Onderhoudsplichtigen van overige waterkeringen: waterscheidingen

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een waterscheiding rust op het Hoogheemraadschap van Delfland.
2. De verplichting tot gewoon onderhoud van een waterscheiding rust op de eigenaar.
3. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van de waterscheiding, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. Het bepaalde in het eerste tot en met derde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

2.3 Onderhoudsverplichtingen van waterkeringen

Artikel 2.14 Gewoon onderhoud waterkeringen

1. De onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van waterkeringen zijn verplicht tot instandhouding van de waterkering overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - a. het in stand houden van begroeiingen en materialen, dienstig aan de waterkering,
 - b. het bestrijden van dieren die schade toebrengen, met uitzondering van muskus- en beverratten,
 - c. het verwijderen van schadelijke begroeiingen voor de waterkering, en
 - d. het herstellen van beschadigingen.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

Artikel 2.15 Buitengewoon onderhoud waterkeringen

1. De onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van waterkeringen, overdimensionering daaronder niet begrepen, of onderdelen daarvan zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie.
2. De onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van de overdimensionering van waterkeringen of onderdelen daarvan zijn verplicht tot instandhouding daarvan.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, zijn onderhoudsplichtigen voor het buitengewoon onderhoud van waterscheidingen verplicht tot het in voldoende waterkerende toestand houden van de waterscheiding.
4. Het bepaalde in het eerste tot en met het derde lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

Artikel 2.16 Onderhoud waterkerende kunstwerken

1. De onderhoudsplichtigen van waterkerende kunstwerken zijn verplicht tot instandhouding van het waterkerend kunstwerk of onderdelen daarvan overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan: het in stand houden van het waterkerend kunstwerk wat betreft ligging, vorm, afmeting en constructie.

2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

3 Oppervlaktewaterlichamen

3.1 Leggergegevens van oppervlaktewaterlichamen

Artikel 3.1 Leggergegevens van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

1. Van een primair of secundair water worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode
 - b. ligging van het watervoerend deel en het bovenwatertalud
 - c. categorie: primair of secundair water
 - d. functie: boezem of polderwater
 - e. afmetingen: leggerdiepte, minimale diepte, maximale helling van het bovenwatertalud, maximale helling van het onderwatertalud, het leggerprofiel
 - f. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het watervoerend deel, en het gewoon onderhoud watervoerend deel en bovenwatertalud.
2. Van een natte ecologische zone die deel uitmaakt van het oppervlaktewaterlichaam, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - b. leggercode
 - c. ligging van het droge deel, het natte deel of het droge en natte deel samen
 - d. functie: type en subtype
 - e. afmetingen: talud, breedte nat, breedte droog, oppervlakte
 - f. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het gewoon en buitengewoon onderhoud.
3. Van een gestapelde waterbergingszone die deel uitmaakt van het oppervlaktewaterlichaam, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode
 - b. ligging
 - c. functie: maximale kunstmatige peilstijging
 - d. afmetingen: oppervlakte, bergend vermogen
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
4. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging
 - b. afmetingen: breedte en hoogte
 - c. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud.

Artikel 3.2 Leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen

1. Voor oppervlaktewaterlichamen geldt het volgende onderwatertalud:
 - a. bij kleigronden van 1:2 of flauwer, tenzij in een vergunning of projectbesluit anders is bepaald;
 - b. bij zand- en veengronden van 1:3 of flauwer, tenzij in een vergunning of projectbesluit anders is bepaald.

2. Voor oppervlaktewaterlichamen geldt een bovenwatertalud van 1:1 of flauwer, tenzij een oeverconstructie aanwezig is of tenzij in een vergunning of projectbesluit anders is bepaald.
3. Voor natte ecologische zones en gestapelde waterbergingszones geldt, indien van toepassing, het talud zoals dat in een vergunning of projectbesluit is bepaald.

Artikel 3.3 Afmetingen van beschermingszones

1. Beschermingszones van oppervlaktewaterlichamen aangelegd vóór 1 juni 2009 hebben afmetingen zoals aangegeven in tabel A.
2. Beschermingszones van oppervlaktewaterlichamen aangelegd vanaf 1 juni 2009 hebben afmetingen zoals aangegeven in tabel B.
3. Beschermingszones van oppervlaktewaterlichamen aangelegd vóór 1 juni 2009 waarbij de functie door vaststelling van de legger is gewijzigd, hebben afmetingen zoals aangegeven in tabel A behorende bij de oude functie.
4. De ligging en afmetingen van de beschermingszone kunnen op de leggerkaart zijn aangegeven. Indien de ligging en afmetingen van de beschermingszone op de leggerkaart geheel of gedeeltelijk afwijkt van de ligging en afmetingen van de beschermingszone in de leggetekst, prevaleert ten aanzien van die afwijking de leggetekst.

Tabel A: afmetingen beschermingszones van oppervlaktewater aangelegd vóór 1 juni 2009

Polderwater / boezemwater	Functie	Breedte watervoerende deel	Breedte beschermingszone	Hoogte beschermings- zone vanaf maaiveld
Boezemwater	Primair	niet van toepassing	1 meter	2 meter
Boezemwater	Secundair	≤ 2 meter of ≥ 5 meter	1 meter	2 meter
Boezemwater	Secundair	2 tot 5 meter	1,5 meter	2 meter
Polderwater	Primair	niet van toepassing	4 meter	3,5 meter
Polderwater	Secundair	niet van toepassing	1,5 meter	2 meter

Tabel B: afmetingen beschermingszones van oppervlaktewater aangelegd vanaf 1 juni 2009

Breedte water- voerende deel	Onder- houdsvorm	Zijde water	Breedte beschermingszone	Hoogte beschermings- zone vanaf maaiveld
≤ 5 meter	Rijdend	vanwaar onderhoud plaatsvindt	4 meter	3,5 meter
≤ 5 meter	Rijdend	vanwaar geen onderhoud plaatsvindt	1 meter	2 meter
5 tot 10 meter	Rijdend	Beide zijden	4 meter	3,5 meter
niet van toepassing	Varend	Beide zijden	1 meter	2 meter

niet van toepassing	Varend en/of rijdend	Natte ecologische zone	4 meter	3,5 meter
---------------------	----------------------	------------------------	---------	-----------

3.2 Onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen

Artikel 3.4 Onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

1. De verplichting tot gewoon en buitengewoon onderhoud van het watervoerende deel van een primair water rust op het Hoogheemraadschap van Delfland.
2. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van het watervoerende deel van een secundair water rust op:
 - a. het Hoogheemraadschap van Delfland voor boezemwateren met een breedte groter dan 1,5 meter, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven;
 - b. de aanliggend eigenaren voor boezemwateren met een breedte van 1,5 meter of minder en van polderwateren, ieder voor de halve breedte en naar de lengte van zijn recht, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot gewoon onderhoud van het watervoerende deel van een secundair water rust op de aanliggend eigenaren, ieder voor de halve breedte en naar de lengte van zijn recht, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. De verplichting tot gewoon onderhoud van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam en de bijbehorende beschermingszone rust op:
 - a. de aanliggend eigenaren, ieder aan zijn kant en naar de lengte van zijn recht, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven;
 - b. in afwijking van het bepaalde onder a, indien de oeverconstructie een waterkerend kunstwerk is, op diegene die in de artikelen in hoofdstuk 2 als onderhoudsplichtige is aangewezen.
5. In afwijking van het eerste tot en met het vierde lid rust de verplichting tot het gewoon en buitengewoon onderhoud van een gestapelde waterbergingszone op de onderhoudsplichtige die op de leggerkaart is aangegeven.
6. In afwijking van het eerste tot en met het vierde lid rust de verplichting tot het gewoon en buitengewoon onderhoud van een natte ecologische zone op de onderhoudsplichtige die op de leggerkaart is aangegeven.
7. In aanvulling op het eerste tot en met het zesde lid rust ten aanzien van steigers, vlonders en afmeerpalen de verplichting tot onderhoud als bedoeld artikel 3.5, vijfde lid, op degene die ter zake als vergunninghouder of meldingsplichtige is aan te merken. Indien op basis van het bepaalde in de vorige volzin naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden geen onderhoudsplichtige kan worden bepaald, rust de onderhoudsverplichting op de aanliggend eigenaar.

8. Het bepaalde in het eerste tot en met het zevende lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

3.3 Onderhoudsverplichtingen van oppervlaktewaterlichamen

Artikel 3.5 Gewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

1. De onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van het watervoerend deel van oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht tot instandhouding van het oppervlaktewaterlichaam overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - a. het verwijderen van schadelijke begroeiingen, en
 - b. het verwijderen van schadelijk organisch en anorganisch afval.
2. De onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van het bovenwatertalud van oppervlaktewaterlichamen en de bijbehorende beschermingszone zijn verplicht tot instandhouding van het oppervlaktewaterlichaam en de beschermingszone overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - a. het afsteken en ophalen van de kanten om de oeverlijn in stand te houden,
 - b. het in stand houden en maaien van het bovenwatertalud,
 - c. het in stand houden van oeverconstructies, niet zijnde waterkerende kunstwerken
 - d. het maaien en vrijhouden van de beschermingszone, en
 - e. het verwijderen van over het oppervlaktewaterlichaam hangende schadelijke begroeiing.
3. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid en het tweede lid, zijn onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van een gestapelde waterbergingszone verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig haar functie.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid, zijn onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van een natte ecologische zone verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig haar functie.
5. De onderhoudsplichtigen als bedoeld in artikel 3.4, zevende lid, zijn verplicht tot het verwijderen van drijfvuil en kroosvuil dat zich één meter rondom steigers, vlonders en afmeerpalen bevindt en, in voorkomend geval, onder steigers of vlonders.
6. Het bepaalde in het eerste tot en met het vijfde lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

Artikel 3.6 Buitengewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen

1. De onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van oppervlaktewaterlichamen, of onderdelen daarvan, zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie.
2. In toevoeging op het eerste lid, zijn onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van een gestapelde waterbergingszone verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig haar functie.
3. In toevoeging op het eerste lid, zijn onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van een natte ecologische zone verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig haar functie.

4. Het bepaalde in het eerste tot en met het derde lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

4 Bergingsgebieden

4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden

Artikel 4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden

Van een bergingsgebied worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. naam,
- b. ligging,
- c. afmetingen: oppervlakte en bergend vermogen, en
- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

4.2 Onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden

Artikel 4.2 Onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden

1. De verplichting tot onderhoud van een bergingsgebied rust op degene die op de leggerkaart is aangegeven.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

4.3 Onderhoudsverplichtingen van bergingsgebieden

Artikel 4.3 Onderhoud van bergingsgebieden

1. De onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden zijn verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig zijn functie.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

5 Ondersteunende kunstwerken

5.1 Leggergegevens van ondersteunende kunstwerken

Artikel 5.1 Leggergegevens van afsluitmiddelen

Van een afsluitmiddel worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging, en
- c. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.2 Leggergegevens van compartimenteringswerken

Van een compartimenteringswerk worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode en naam,
- b. ligging,
- c. functie: type constructie,
- d. afmetingen: breedte, lengte, kerende hoogte, en
- e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.3 Leggergegevens van duikers

1. Van een duiker worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. afmetingen: hoogte opening, breedte opening, hoogte binnenonderkant benedenstrooms, hoogte binnenonderkant bovenstrooms, lengte, en
- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het doorstroomprofiel en de constructie.

2. Het bepaalde in het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op alle kokervormige constructies die op grond van deze legger vallen onder duiker.

Artikel 5.4 Leggergegevens van gemalen en bijbehorende persleidingen

1. Van een gemaal worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. functie: maximale capaciteit, en
- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

2. Van een persleiding bij het gemaal worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. vorm,
- d. afmetingen: hoogte opening, breedte opening, lengte, en
- e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.5 Leggergegevens van keerschotten

Van een keerschot worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. afmetingen: kerende hoogte, en
- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.6 Leggergegevens van stuwen

Van een stuw worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. functie: regelbaarheid, indicatie waterkerend,
- d. afmetingen: doorstroombreedte, laagste doorstroomhoogte, hoogste doorstroomhoogte, kruinbreedte, kerende hoogte, en
- e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.7 Leggergegevens van waterbergingsconstructies

Van een waterbergingsconstructie worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. naam,
- b. ligging,
- c. functie: type constructie,
- d. afmetingen: oppervlakte en bergend vermogen, en
- e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.8 Leggergegevens van andere ondersteunende kunstwerken

Van ondersteunende kunstwerken, welke niet benoemd zijn artikel 5.1 tot en met 5.7 worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging, en
- c. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

5.2 Onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken

Artikel 5.9 Onderhoudsplichtigen van duikers

1. De verplichting tot de instandhouding van de constructie van een duiker rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot het onderhoud ten behoeve van een goede doorstroming door een duiker rust op:
 - a. het Hoogheemraadschap van Delfland als deze is gelegen in primair water, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven;

- b. de eigenaar als deze is gelegen in secundair water, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
- 3. Het bepaalde in het eerste en het tweede lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 5.10 Onderhoudsplichtigen van waterbergingsconstructies

- 1. De verplichting tot het onderhoud van een waterbergingsconstructie rust op de onderhoudsplichtige die op de leggerkaart is aangegeven.
- 2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 5.11 Onderhoudsplichtigen van overige ondersteunende kunstwerken

1. De verplichting tot onderhoud van een ondersteunend kunstwerk, niet zijnde een duiker of waterbergingsconstructie, rust op de eigenaar van dat ondersteunend kunstwerk, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

5.3 Onderhoudsverplichtingen van ondersteunende kunstwerken

Artikel 5.12 Onderhoud ondersteunende kunstwerken

1. De onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken zijn verplicht tot instandhouding van het ondersteunend kunstwerk overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - a. het in stand houden van het ondersteunende kunstwerk wat betreft ligging, vorm, afmeting en constructie;
 - b. in aanvulling op onderdeel a, geldt voor zover het onderhoud van duikers betreft, het openhouden en schoonhouden van de duiker ten behoeve van een goede doorstroming van het water.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

Toelichting op de Legger Delfland

Deel 1: Algemene toelichting op de Legger Delfland

1 Algemeen

1.1 Aanleiding

De verplichting tot het opstellen van een legger door een waterschap is in twee wetten opgenomen: de Waterwet en de Waterschapswet. De Legger Delfland combineert de leggeverplichtingen uit de Waterschapswet en Waterwet in één legger.

In het Waterbeheerplan 2016-2021 is opgenomen dat het Hoogheemraadschap van Delfland, hierna te noemen Delfland, één integrale en actuele legger ontwikkelt voor alle waterstaatswerken. De waterstaatswerken in het beheergebied van Delfland waren opgenomen in zeven aparte leggers. De verschillende waterstaatswerken kunnen tegenstrijdigheden en overlappende zones met beperkingen hebben; een integrale legger zorgt voor helderheid. Vooruitlopend op de integrale legger werden de leggerkaarten al in één viewer op het internet gepresenteerd.

De Legger Delfland is de eerste integrale legger voor alle waterstaatswerken in het beheergebied van Delfland. Deze legger zal stapsgewijs met (deel)wijzigingen of correcties van de legger geactualiseerd en verbeterd worden.

1.2 Legger Delfland

De Legger Delfland is een juridisch instrument waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken in voorkomend geval de bijbehorende beschermingszone en het profiel van vrije ruimte naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen, wat de functie is, op wie de onderhoudsverplichting rust én wat deze inhoudt. De Legger Delfland bestaat uit de twee delen die elkaar aanvullen: het tekstueel deel (de leggertekst) en de digitale verbeelding (de leggerkaart). De leggertekst moet samen met de leggerkaart worden gelezen.

Delfland neemt in de legger alle waterstaatswerken op die van belang zijn voor het functioneren van het watersysteem in het beheergebied van Delfland.

Delfland hanteert de definitie van watersysteem uit de Waterwet, te weten:

Watersysteem: Samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken.

1.3 Functie van de legger

De legger heeft de volgende functies:

- het vastleggen van de ligging van de waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte waarop het ge- en verbodsregime van de Keur van toepassing is,
- het vastleggen van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen,
- bij geschillen geldt de legger als bewijsmiddel, tenzij er een (rechtsgeldige) watervergunning of een overeenkomst is,
- het mogelijk maken van doelmatig onderhoud: de legger beschrijft de normatieve toestand waaraan waterstaatswerken moeten voldoen. Hier worden de waterstaatswerken aan getoetst, en

- heldere communicatie naar ingelanden: transparantie en aanspreekbaarheid door en van Delfland op de onderhoudstoestand en onderhoudsverplichting van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone.

1.4 Ambitie Legger Delfland

Delfland heeft de ambitie uitgesproken voor één integrale actuele betrouwbare complete transparante Legger Delfland. Delfland streeft ernaar om alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de bijbehorende beschermingszones en het profiel van vrije ruimte – die van belang zijn voor de taakuitoefening van Delfland - inclusief alle leggergegevens – op de leggerkaart te tonen.

Nieuwe en gewijzigde waterstaatswerken, maar ook verbeterde en ontbrekende gegevens van een waterstaatswerk zullen met wijzigen en correcties van de legger in de legger worden opgenomen.

Als waterstaatswerken (nog) niet op de leggerkaart zijn opgenomen gelden er wel al regels.

1.5 Wettelijk kader van de legger

Delfland is wettelijk verplicht om een zogenoemde legger vast te stellen én bij te houden voor de waterstaatswerken in ons beheergebied. De Legger Delfland is gebaseerd op zowel de Waterwet als de Waterschapswet.

In de Omgevingsverordening Zuid-Holland, het Reglement van bestuur van Delfland en de Inspraakverordening Delfland zijn nadere voorschriften over de inhoud van de legger en de voorbereidingsprocedure opgenomen.

1.5.1 Waterwet (art. 5.1)

In de Waterwet staat dat de beheerder (Delfland) zorg draagt voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Onderdeel van de legger is een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven. De legger gaat vergezeld van een technisch beheerregister van de primaire en regionale waterkeringen. Dit register maakt géén onderdeel uit van de legger. De legger op grond van de Waterwet wordt ook wel de normatieve legger genoemd.

De Waterwet kent de volgende categorieën waterstaatswerken: waterkering, oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied en ondersteunend kunstwerk.

1.5.2 Waterschapswet (art. 78, lid 2)

In de Waterschapswet staat dat het algemeen bestuur de legger, waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen, vaststelt. De legger op grond van de Waterschapswet wordt ook wel de onderhoudslegger genoemd. Het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland is de Verenigde Vergadering.

1.5.3 Omgevingsverordening Zuid-Holland (art. 7.4)

In de Omgevingsverordening worden nadere voorschriften ten aanzien van de inhoud van de Legger Delfland gesteld. Ook staat er dat voor het vaststellen of wijzigen van de ligging van een bergingsgebied of beschermingszone, afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

Tabel 1: Inhoudelijke voorschriften vanuit de Omgevingsverordening

De legger bevat in ieder geval:	
Voor primaire en regionale waterkeringen:	Voor oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden:

de lengte- en dwarsprofielen,	gemiddelde dwarsprofielen, en
het profiel van vrije ruimte, en	
omschrijving van de ondersteunende kunstwerken* en de bijzondere constructies* die deel uitmaken van de deze waterkering worden. <i>*In de systematiek van de Legger Delfland worden deze kunstwerken/constructies Waterkerende Kunstwerken genoemd.</i>	omschrijving van de ondersteunende kunstwerken** en de bijzondere constructies** die deel uitmaken van de oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden. <i>** In de systematiek van de Legger Delfland worden deze kunstwerken/constructies, afhankelijk van zijn/haar aard, als volgt genoemd:</i> – Oeverconstructie (onderdeel van oppervlaktewaterlichaam), – waterkerend kunstwerk (onderdeel van een waterkering), – Ondersteunend kunstwerk

De verplichting voor het omschrijven van ondersteunde kunstwerken in de legger geldt met ingang van een door gedeputeerde staten in onderling overleg met het dagelijks bestuur te bepalen datum. De provincie heeft deze datum echter niet vastgesteld.

1.5.4 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland (art. 5)

In het Reglement staat dat de onderhoudsplichtigen én de onderhoudsverplichtingen betreffende de waterkeringen en wateren worden vastgelegd in de legger, oftewel: wie met het onderhoud is belast en wat het onderhoud omvat. Ook moet de functie van het desbetreffende waterstaatswerk vermeld worden in de legger. In het reglement staat ook dat voor het vaststellen van de onderhoudslegger artikel 73 en artikel 74 van de Waterschapswet van toepassing zijn.

1.5.5 Inspraakverordening Delfland (art. 2 en 3)

In de Inspraakverordening staat dat voor de voorbereiding van ontwerpbesluiten over de legger op grond van artikel 78 van de Waterschapswet afdeling 3.4 (uniforme openbare voorbereidingsprocedure) van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

1.6 Opzet Legger Delfland

De Legger Delfland bestaat uit de volgende twee delen die elkaar aanvullen:

- a. het tekstueel deel, en
- b. de leggerkaart (digitale verbeelding)

Het tekstueel deel wordt de leggertekst genoemd. De leggertekst moet samen met de leggerkaart gelezen worden.

De leggertekst is een tekstdocument. In de leggertekst staan de algemene leggerbepalingen die gelden voor alle waterstaatswerken in het beheergebied van Delfland alsmede de daaraan grenzende beschermingszones en profielen van vrije ruimte. Deze bepalingen gaan over normatieve ligging, vorm en afmeting, constructie en functie, de onderhoudsverplichtingen én de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken en de daaraan grenzende beschermingszones en profielen van vrije ruimte. Daarnaast staan in de leggertekst ook de begripsbepalingen van de begrippen die worden toegepast in de legger (zowel in de leggertekst als op de leggerkaart).

De leggerkaart is een interactieve omgeving die (geografische) kaarten, profielen en tabellen omvat waarin worden ontsloten:

- waterstaatswerken naar normatieve ligging, vorm en afmeting, constructie en functie alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte, en
- onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen.

De leggerkaart is een digitale verbeelding van de bij de legger behorende digitale gegevensbestanden ("leggerdatabase").

1.6.1 Het tekstuele deel (de legbertekst)

Het tekstuele deel van de legger (de legbertekst) is een tekstdocument en bestaat uit vijf hoofdstukken. Evenals de Waterwet gaat het tekstuele deel van de Legger Delfland uit van de vier hoofdcategoryen (natte) waterstaatswerken: *waterkeringen, oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden en ondersteunende kunstwerken*. Deze worden behandeld in de hoofdstukken 2 tot en met vijf.

In *Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen* staat de Begripsbepaling van alle begrippen die worden toegepast in de legger (zowel in de legbertekst als op de leggerkaart). Ook bevat hoofdstuk 1 artikelen over de leggergegevens, onderhoudsplichtigen en verplichtingen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken in de Legger Delfland.

De hoofdstukken 2 tot en met 5 bestaan elk uit drie paragrafen waarin de legger-regels over dat type waterstaatswerk staan. Paragraaf 1 gaat over de leggergegevens en de ligging, vorm, afmeting, constructie en functie van dat type waterstaatswerk. In paragraaf 2 wordt bepaald wie aangewezen is als onderhoudsplichtige en in paragraaf 3 staat voorgeschreven wat dit onderhoud precies inhoudt (de onderhoudsverplichtingen). In de toelichting van de eerste paragraaf staat per waterstaatswerk en leggergegeven aangegeven waar deze gegevens staan.

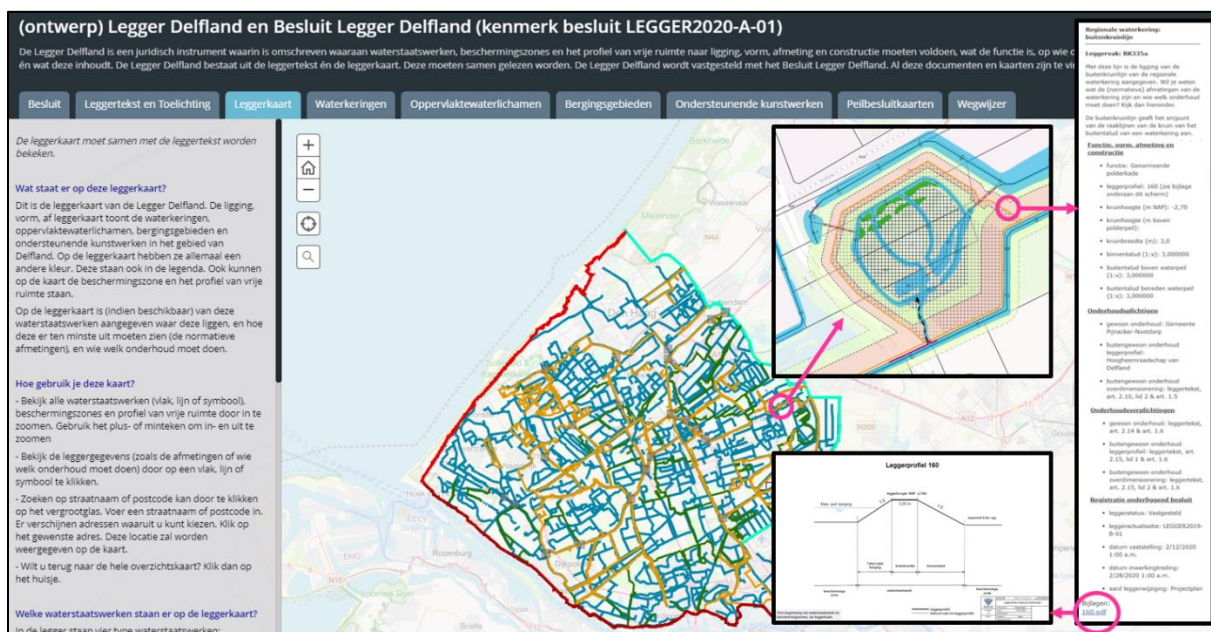
1.6.2 De digitale verbeelding (de leggerkaart)

De digitale verbeelding, de leggerkaart, is een interactieve omgeving met geografische kaarten, profielen en tabellen waarin staat:

- waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting, constructie en functie alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte, en
- onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen.

De leggerkaart moet samen met de legbertekst gelezen worden. De leggerkaart (digitale verbeelding) bestaat uit digitale gegevensbestanden ('leggerdatabase'). De vigerende geldende leggerkaart, legbertekst en leggerdatabase zijn te vinden op de website van Delfland (<https://www.hhdelfland.nl/over-ons/regelgeving/legger/>).

Op de leggerkaart staan de waterstaatswerken en zoneringen. De geografische ligging van de waterstaatswerken en zoneringen wordt zichtbaar als er wordt ingezoomd naar een kleiner gebied. De waterstaatswerken en zoneringen zijn weergegeven als vlak, lijn of symbool. De leggergegevens zijn gekoppeld aan deze vlakken, lijnen en symbolen. Door op een vlak, lijn of symbool te klikken opent een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens van dat waterstaatswerk staan. Bijvoorbeeld de afmetingen of op wie de onderhoudsplicht rust. In het informatiescherm kunnen ook bijlagen zitten. Door op de bijlage te klikken worden deze geopend. Een bijlage is bijvoorbeeld een tekening van het leggerprofiel of aanvullende of afwijkende onderhoudsverplichtingen. Een voorbeeld van de werking van de leggerkaart is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: Werking van de interactieve leggerkaart

1) Zoom in op een kleiner gebied om alle waterstaatswerken en zoneringen te zien; 2) open het informatiescherm met specifieke gegevens door op een waterstaatswerk te klikken; 3) indien aanwezig: open het leggerprofiel door op de bijlage te klikken

1.6.3 Gegevensbestanden (de leggerdatabase)

De leggerkaart (de digitale verbeelding van de legger) bestaat uit digitale gegevensbestanden. Deze gegevensbestanden samen noemen we de 'leggerdatabase'. In deze leggerdatabase staat alles wat op de leggerkaart wordt getoond.

De leggerdatabase is een zip-bestand dat bestaat uit een bestand met de extensie .aprx en een File Geodatabase. Deze leggerdatabase kan gedownload worden van de website van Delfland en geopend worden met een ArcGIS programma. Het bestand met de extensie .aprx bevat een indeling van de leggerkaart met daarin de beschrijving en gemarkeerde objecten. De File Geodatabase is een verzameling van bestanden in een map waarin de geografische datasets zijn opgeslagen. Hierin staan dus alle (geografische) data van alle waterstaatswerken op de leggerkaart.

1.6.4 Wijziging of correctie van de legger

Onze leefomgeving verandert continu en dus ook de waterstaatswerken in het gebied van Delfland (bijv. naar aanleiding van een projectplan of een watervergunning). De Legger Delfland moet dan ook wijzigen. Ook kunnen er nieuwe gegevens beschikbaar komen of kunnen gegevens wijzigen. Ook dat wordt aangepast in de Legger Delfland. Andere aanleiding zijn nieuwe inzichten door kaderstellend beleid, toetsingen of watersysteemanalyses.

Delfland wijzigt en corrigeert de leggers dus regelmatig. We spreken van een leggerwijziging wanneer er daadwerkelijk iets verandert (denk aan een nieuw water of een nieuwe stuw). We noemen het een leggercorrectie, als we de legger corrigeren of aanvullen met informatie over een bestaande situatie, terwijl er feitelijk niets verandert. Een leggercorrectie zal doorgaans de rechtspositie van belanghebbende niet veranderen.

Voordat de legger wordt gewijzigd of gecorrigeerd, leggen we de voorgestelde leggerwijziging ter inzage of ter controle. In deze periode kunnen belanghebbenden de voorgestelde aanpassing controleren en eventueel hun mening geven. Als de ter inzage- of de controleperiode voorbij is, neemt Delfland het besluit om de leggers definitief aan te passen. Hierdoor worden de leggers aangepast. Dit gebeurt doorgaans 8 dagen na de publicatie van het besluit. Soms treedt de leggerwijziging pas later inwerking omdat de werken nog moeten worden uitgevoerd.

1.7 Waterstaatswerken in de legger

In de Legger Delfland zijn waterstaatswerken onderverdeeld in één van de volgende categorieën: waterkeringen, oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden of ondersteunende kunstwerken. Deze categorisering volgt de definitie van *waterstaatswerk* in de Waterwet, te weten:

Waterstaatswerk: Waterkeringen, oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden en ondersteunende kunstwerken.

In Tabel 2 staat een overzicht van de waterstaatswerken die in de Legger Delfland zijn opgenomen.

Tabel 2: Waterstaatswerken in de legger

Waterkeringen	Primaire waterkeringen (zeewering en Delflandsedijk), regionale waterkeringen, overige waterkeringen (polderkaden, landscheidingen en waterscheidingen) en, indien aanwezig, bijbehorende waterkerende kunstwerken (wand constructies, sluizen, kistdammen, aquaducten en meer).
Oppervlaktewaterlichamen	Primaire en secundaire wateren met, indien aanwezig, bijbehorende natte ecologische zones, gestapelde waterbergingszones.
Bergingsgebieden	Bergingsgebieden.
Ondersteunende kunstwerken ¹	Afsluitmiddelen, waterbergingsconstructies, duikers (sifon, hevel, inlaatduiker, aflatduiker, etc.), gemalen en bijbehorende persleidingen, keerschotten, stuwen, vispassages en meer.

Waterstaatswerken kunnen een sterk raakvlak met elkaar hebben als ze nabij elkaar liggen. De waterstaatswerken en verschillende beschermingszones kunnen elkaar raken en zelfs overlappen. In het geval waterstaatswerken elkaar overlappen, dan zijn de keurbepalingen en het beleid van toepassing die voor beide typen waterstaatswerken gelden. Hetzelfde geldt voor de overlap tussen een waterstaatswerk en een beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte, de overlap tussen beschermingszones onderling, de overlap tussen profielen van vrije ruimtes onderling, en de overlap tussen een beschermingszone en profiel van vrije ruimte.

1.8 Wat staat er in de legger?

1.8.1 Leggergegevens

Alle waterstaatswerken in het gebied van Delfland moeten in de legger worden opgenomen. Van de waterstaatswerken wordt de ligging, vorm, (normatieve) afmeting, constructie en functie opgenomen in de legger. Ook wordt er een onderhoudsplichtige aangewezen en wordt er aangegeven wat de onderhoudsverplichting inhoudt.

In de Legger Delfland zijn deze gegevens opgenomen in het tekstuele deel, de leggetekst, op de digitale verbeelding, de leggerkaart, of een combinatie van beiden of nog niet opgenomen. Dit verschilt per waterstaatswerk. Ook kunnen er leggegeven in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst staan. In de artikelsgewijze toelichting van de leggetekst, specifiek in paragraaf 2.1, 3.1, 4.1 en 5.1, wordt aangegeven waar de leggegeven van elk waterstaatswerk staan.

Bij de inwerkingtreding van de Legger Delfland worden nog niet alle in het gebied aanwezige waterstaatswerken – inclusief bijbehorende leggegeven – op de leggerkaart getoond. Dit komt bijvoorbeeld doordat er een verwerkingstijd zit tussen de uitvoering van werken en de opname van waterstaatswerken op de leggerkaart. Ook ontbreken er gegevens en waterstaatswerken omdat er in het verleden minder werd geregistreerd.

Als waterstaatswerken nog niet op de leggerkaart staan gelden er wel al regels. Deze regels staan voor zover de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en verplichtingen in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#). Voor deze waterstaatswerken gelden ook al de geboden en verboden volgend uit de Keur Delfland.

1.8.2 Onderhoudsplichtigen

In de legger is voor elk waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone bepaald wie de onderhoudsplichtige is.

Let op: dit gaat over de [aanwijzing van de onderhoudsplichtige](#), niet over afspraken over wie de uitvoering van het onderhoud doet. Het is mogelijk dat één partij onderhoudsplichtig is, terwijl een andere partij het onderhoud uitvoert. Hiermee is de onderhoudsplichtige voor het onderhoud niet gewijzigd.

Voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone hanteert Delfland de generieke aanwijzing van onderhoudsplichtigen, zoals aangegeven in de leggetekst (in de artikelen in paragraaf 1.2, 2.2, 3.2, 4.2 of 5.2). Op de leggerkaart kan per individueel waterstaatswerk of onderdeel daarvan een onderhoudsplichtige zijn aangewezen. Dit kan dezelfde onderhoudsplichtige zijn als in de leggetekst, of een uitzondering hierop. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde over onderhoudsplichtigen in de leggetekst. Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken op de leggerkaart te tonen.

Voor waterstaatswerken welke nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én zijn aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, gelden wel al regels. Dit is voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn uitzonderlijke situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Bijvoorbeeld dat de vergunninghouder onderhoudsplichtige is van een waterstaatswerk. Indien dit afwijkt² van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#). Wanneer een overeenkomst of watervergunning is geëxpireerd of anderszins niet meer geldt, is het reguliere regime uit de legger van toepassing. Het opnemen van voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen in vergunning zal onder de op handen zijnde Omgevingswet niet meer mogelijk zijn.

Het aanwijzen van onderhoudsplichtigen in vergunning of overeenkomst heeft niet de voorkeur, behalve voor de periode tot opname van de waterstaatswerken in de legger. Omwille van de

inzichtelijkheid dient de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zoveel als mogelijk is te worden geregeld door middel van één instrument, de legger. In vergunning of overeenkomst kan worden aangegeven wie er straks met de wijziging van de legger zal worden aangewezen als onderhoudsplichtige.

1.8.3 Onderhoudsverplichtingen

In de legger staan de onderhoudsverplichtingen van waterstaatswerken voorgeschreven. Onderhoudsverplichtingen zijn voorschriften over het onderhoud van waterstaatswerken.

Delfland hanteert generieke onderhoudsverplichtingen, zoals aangegeven in de leggartekst (in de artikelen in paragraaf 1.3, 2.3, 3.3, 4.3 of 5.3). Op de leggerkaart kunnen per individueel waterstaatswerk of onderdeel daarvan aanvullende of afwijkende onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn in het belang van het beschermen of bevorderen van de ecologische kwaliteit van het waterstaatswerk. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde over onderhoudsverplichtingen in de leggartekst. Dit is geregeld in de leggartekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

Ook in een vergunning of overeenkomst kunnen aanvullende of afwijkende onderhoudsverplichtingen staan. Dit zal, onder de op handen zijnde Omgevingswet, in een vergunning niet meer mogelijk zijn. Bij afwijkingen is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst is leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiekere of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggartekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

Het opnemen van onderhoudsverplichtingen in vergunning of overeenkomst heeft niet de voorkeur, behalve voor de periode tot opname van de waterstaatswerken in de legger. Omwille van deinzichtelijkheid dienen de onderhoudsverplichtingen zoveel als mogelijk is te worden geregeld door middel van één instrument, de legger.

1.9 Relatie met Keur en Algemene Regels

De keur is een verordening van Delfland en bevat de regels die gelden in waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen. Deze regels helpen bij het goed laten functioneren van het watersysteem. In de keur is aangegeven wat er niet mag zonder watervergunning. In de beleidsregels staat onder welke voorwaarden een vergunning verleend wordt. De algemene regels geven aan wanneer bepaalde activiteiten ook zonder vergunning toegestaan zijn. In de legger wordt de ligging van de waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen aangegeven en daarmee waar de verschillende regels van Delfland gelden.

1.10 Relatie met een projectplan

Als Delfland een waterstaatswerk wil aanleggen, wijzigen of verwijderen, dan moet Delfland beschikken over een projectplan op grond van de Waterwet. In het projectplan staat het werk beschreven en de manier waarop het wordt uitgevoerd. De waterbeheerder (Delfland in dit geval) doorloopt de projectplanprocedure en stelt het projectplan vast. De op grond van een projectplan nieuw aan te leggen, te wijzigen, of te verwijderen waterstaatswerken en, in voorkomend geval de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte, worden in de Legger Delfland opgenomen met een partiële wijziging van de legger. Dit kan voor of na de realisatie van de werken zijn. In de periode tot wijziging van de legger gelden er wel al regels. Dit is voor wat betreft de onderhoudsverplichtingen en de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de leggartekst in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

In het projectplan geeft Delfland doorgaans aan wie er straks bij de wijziging van de legger wordt aangewezen als onderhoudsplichtige voor de nieuwe en gewijzigde waterstaatswerken. Dit is niet de formele aanwijzing van een onderhoudsplichtige. Die vindt namelijk niet plaats middels de

projectplan procedure. Voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerken en, in voorkomend geval, beschermingszone hanteert Delfland zoveel mogelijk de generieke bepalingen, zoals aangegeven in de legbertekst. Met het projectplan wordt de onderhoudsplicht nog niet juridisch vastgelegd.

Het is mogelijk dat er voor de uitvoering van de werkzaamheden uit een projectplan al afspraken zijn gemaakt over de onderhoudsverplichtingen en de aanwijzing van onderhoudsplichtigen in een overeenkomst. Zie hiervoor meer informatie in de Toelichting deel 1, paragraaf [1.13 Relatie met een overeenkomst](#).

1.11 Relatie met een watervergunning

Als een derde een waterstaatswerk wil aanleggen, wijzigen of verwijderen, dan moet diegene beschikken over een door het bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland verleende watervergunning³ op grond van de Waterwet. De op grond van een watervergunning nieuw aan te leggen, te wijzigen, of te verwijderen waterstaatswerken en, in voorkomend geval de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte, worden met een wijziging van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen Dit kan voor of na de realisatie van de werken zijn. In de periode tot wijziging van de legger gelden er wel al regels. Dit is voor wat betreft de onderhoudsverplichtingen en de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de legbertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

In de vergunning aanvraag staat het werk beschreven en de voorschriften op welke wijze manier het dient te worden uitgevoerd. De waterbeheerder (Delfland in dit geval) verleent de watervergunning indien het voldoet aan de vereisten gesteld in het beleid, de regels en de beleidsregels van Delfland. In de watervergunning kunnen voorschriften zijn opgenomen over bijvoorbeeld de uitvoering en minimale afmetingen.

Voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone hanteert Delfland zoveel mogelijk de generieke bepalingen, zoals aangegeven in de legbertekst. Delfland geeft de voorkeur aan het aanwijzen van onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichtigen in de legger in plaats van in de vergunning.

Er zijn uitzonderlijke situaties waarbij de onderhoudsverplichtingen in de legger niet toereikend zijn en de generieke bepalingen voor wat betreft de aanwijzing van onderhoudsplichtigen uit de legger niet gewenst zijn. Het is in zulke situaties beter om de onderhoudsverplichtingen af te stemmen op de specifieke kenmerken en doelstellingen in het gebied. Op de leggerkaart, maar ook in een watervergunning kunnen specifiekere voorschriften over de onderhoudsplichtigen en verplichtingen worden opgenomen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn dergelijke onderhoudsvoorschriften in een vergunning niet toegestaan. In de watervergunning kunnen alleen verplichtingen aan de vergunninghouder worden opgenomen en niet aan een andere entiteit dan aan wie de watervergunning is verleend. Ook is het mogelijk dat er vooraf aan de verlening van een watervergunning al afspraken zijn gemaakt over de onderhoudsverplichtingen en de aanwijzing van onderhoudsplichtigen in een overeenkomst. Zie hiervoor meer informatie in paragraaf [1.13 Relatie met een overeenkomst](#).

Als de voorschriften in een (rechtsgeldige) watervergunning afwijken van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning in bepaalde gevallen leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de legbertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#). Wanneer een watervergunning is geëxpireerd of anderszins niet meer geldt, is het reguliere regime uit de legger van toepassing. Delfland is op grond van de Waterwet bevoegd tot ambtshalve wijziging van de watervergunning (wijziging of aanvullen van de voorschriften en beperkingen) indien dat nodig blijkt te zijn.

1.12 Relatie met watervergunningsvrije activiteiten

Voor sommige activiteiten is een watervergunning niet nodig. Dit zijn bijvoorbeeld activiteiten die onder de Algemene Regels behorende bij de Keur Delfland vallen. De, op grond van een watervergunningsvrije activiteit, nieuw aan te leggen, te wijzigen, of te verwijderen waterstaatswerken en, in voorkomend geval de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte, worden in de Legger Delfland opgenomen met een wijziging van de legger. Dit kan voor of na de realisatie van de werken zijn. In de periode tot wijziging van de legger gelden er wel al regels. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

1.13 Relatie met een overeenkomst

Er zijn situaties waarbij het wenselijk is om op een ander moment dan met een wijziging van de legger in een overeenkomst tussen Delfland en een andere partij afspraken te maken over de onderhoudsplichtigen en verplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone.

Voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone hanteert Delfland zoveel mogelijk de generieke bepalingen, zoals aangegeven in de leggertekst. Delfland geeft de voorkeur aan het aanwijzen van onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichtigen in de legger in plaats van in een overeenkomst. In een overeenkomst kan worden aangegeven wie er straks met de wijziging van de legger zal worden aangewezen als onderhoudsplichtige en wat deze onderhoudsverplichting behelst.

Er zijn situaties waarbij de onderhoudsverplichtingen in de legger niet toereikend zijn en de generieke bepalingen voor wat betreft de aanwijzing van onderhoudsplichtigen uit de legger niet gewenst zijn. Het is in zulke situaties beter om de onderhoudsverplichtingen af te stemmen op de specifieke kenmerken en doelstellingen in het gebied. Op de leggerkaart, maar ook in een overeenkomst kunnen voorschriften over de onderhoudsplichtigen en verplichtingen worden opgenomen.

In een overeenkomst kunnen ook afspraken worden gemaakt over de onderhoudsverplichting en aanwijzing van de onderhoudsplichtigen voor de periode totdat de wijziging van de waterstaatswerken is opgenomen in de legger.

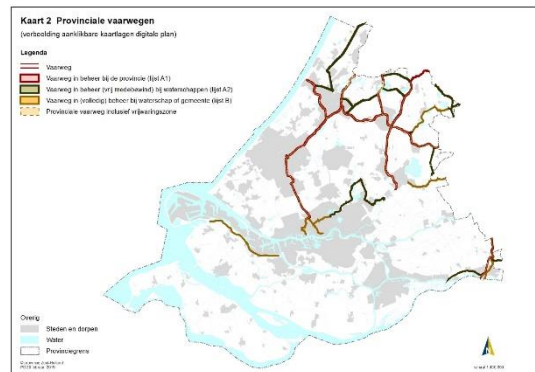
Als de voorschriften in een overeenkomst afwijken van het bepaalde in de legger, dan is vaak het bepaalde in de overeenkomst leidend boven de bepalingen in de legger. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#). Wanneer een overeenkomst is geëxpireerd of anderszins niet meer geldt, is het reguliere regime uit de legger van toepassing.

1.14 Relatie met provinciale vaarwegen

Sommige oppervlaktewateren in het gebied van Delfland zijn in de Omgevingsverordening Zuid-Holland aangemerkt als vaarweg (kaart 2 van bijlage II van de Omgevingsverordening Zuid-Holland). Voor deze vaarwegen is een vaarwegbeheerder (ook wel "bakbeheer" genoemd) aangewezen (lijst A1, lijst A2, lijst B), ook is voor deze vaarwegen een minimaal vaarwegprofiel vastgesteld door de gedeputeerde staten.

De Legger Delfland geeft slechts de (minimale) afmetingen waar aan een oppervlaktewaterlichaam moet voldoen met het oog op het voorkomen en beperken van wateroverlast en waterschaarste (watertoevoer en -afvoer en waterberging), in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit, én niet de minimale vaarwegprofielen ten behoeve van de provinciale vaarwegen. Deze gegevens behoren niet tot de legger maar kunnen eventueel op de leggerkaart worden getoond onder "Overige informatie (geen onderdeel van de legger)".

Het kan dus voorkomen dat een oppervlaktewater feitelijk ruimere afmetingen heeft dan het normatieve leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam als bepaald in de Legger Delfland.

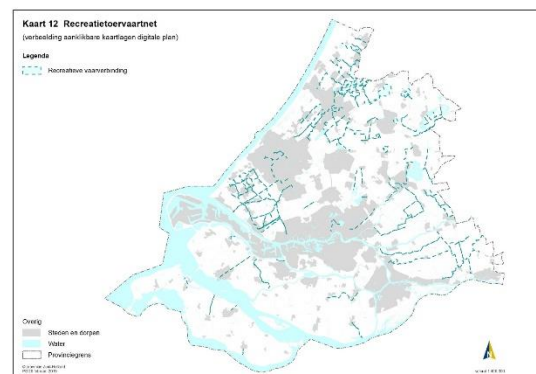

Figuur 2: Omgevingsverordening Zuid-Holland, Bijlage II, Kaart 2 Provinciale vaarwegen (versie 22 januari 2019)

1.15 Relatie met recreatietoervaartnet

Sommige oppervlaktewateren in het gebied van Delfland zijn in de Omgevingsverordening Zuid-Holland aangemerkt als onderdeel van het recreatietoervaartnet (kaart 12 van bijlage II van de Omgevingsverordening Zuid-Holland). De provincie streeft naar handhaving van de hoofdstructuur van de recreatieve vaarwegen. Het totale netwerk dat van provinciaal belang is, bestaat uit recreatieve vaarwegen die onderdeel uitmaken van het BRTN (Basis Recreatie Toervaart Netwerk- categorie I) en overige vaarwegen (categorie II).

De kaart van het BRTN is te vinden op <https://waterrecreatienederland.nl/projecten/brtn-2015-2020/>. De kaart met de "overige vaarwegen" is onderdeel van de Omgevingsverordening Zuid-Holland (bijlage II - kaart 12)

Figuur 3: Omgevingsverordening Zuid-Holland, Bijlage II, Kaart 12 Recreatietoervaartnet (versie 22 januari 2019)

De Legger Delfland geeft voor oppervlaktewaterlichamen alleen de minimale afmetingen ten behoeve van het voorkomen en beperken van wateroverlast en waterschaarste (watertoevoer en -afvoer en waterberging), in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit, én niet de minimale vaarwegprofielen ten behoeve van de recreatievaart weer. Deze gegevens behoren niet tot de legger maar kunnen eventueel op de leggerkaart worden getoond onder "Overige informatie (geen onderdeel van de legger)".

Het kan dus voorkomen dat een oppervlaktewater feitelijk ruimere afmetingen heeft dan het normatieve leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam als bepaald in de Legger Delfland.

2 Waterkeringen

Waterkeringen zijn natuurlijke hoogten, kunstmatige hoogten of gedeelte daarvan, eventueel met waterkerende kunstwerken, die een waterkerende of mede een waterkerende functie hebben, die dienen tot de kering van zee-, rivier-, boezem- of polderwater. Voorbeelden van waterkeringen zijn onder andere de zeewering (duinen), dijken, kaden, dammen en hoge gronden. De waterkeringen kunnen direct het water keren (bij voorbeeld als de waterkering gelegen is aan een watergang) of indirect het water keren (bijvoorbeeld pas na falen van een andere waterkering).

Het waterstaatswerk waterkeringen worden in de legger onderverdeeld in de typen: *primaire waterkeringen*, *regionale waterkeringen* en *overige waterkeringen*. Al naar gelang het type waterkering verschillen de geboden en verboden uit en in deze legger en de Keur Delfland.

2.1 Primaire waterkeringen

Primaire waterkeringen zijn waterkeringen die bescherming bieden tegen overstroming door buitenwater en waarvan de veiligheidsnorm is vastgesteld door het Rijk. De primaire waterkering is aangewezen in de Waterwet. De primaire waterkering binnen Delfland maakt onderdeel uit van het in de Waterwet opgenomen dijkkringgebied 14 waarvoor in de Waterwet een norm voor de veiligheid tegen overstroming is opgenomen. De primaire waterkeringen in het gebied van Delfland zijn de *zeewering* en de *Delflandsedijk* (zowel Rivierdijk als Zeedijk). De zeewering is de hoogwaterkering gelegen aan de zee. De Delflandsedijk is de waterkering gelegen langs de Nieuwe Waterweg en de Nieuwe Maas – tussen Hoek van Holland en de Parksluizen in Rotterdam. De Delflandsedijk bestaat uit twee trajecten: 1) de zeedijk van Hoek van Holland tot aan de Maeslantkering in de Nieuwe Waterweg; 2) de rivierdijk vanaf de Maeslantkering via Maassluis, Vlaardingen, Schiedam tot aan de Parksluizen in Rotterdam.

2.2 Regionale waterkeringen

Regionale waterkeringen zijn waterkeringen die bescherming bieden tegen overstroming door binnenwater. Deze waterkeringen zijn aangewezen door de provincie Zuid Holland in de Omgevingsverordening Zuid-Holland. In deze verordening is voor deze waterkeringen ook de veiligheidsnorm tegen overstroming vastgelegd. Een regionale waterkering kan de volgende functies hebben:

- *boezemkade*: een langs boezemwatergelegen waterkering die moet voorkomen dat boezemwater het achtergelegen land binnenstroomt;
- *genormeerde polderkade*: Polderkaden vormen in de regel de peilscheiding tussen twee polders of scheiden peilgebieden met een aanzienlijk peilverschil (hogere polderdelen van de iets lageregelegen polderdelen);
- *compartimenteringskering*: waterkering die als zodanig geen directe waterkerende functie heeft, behoudens in geval van doorbraak of overstroming van een andere waterkering.

2.3 Overige waterkeringen

Overige waterkeringen zijn niet rijks- of provinciaal gereguleerd en kunnen worden onderscheiden in polderkaden, de landscheidingen (dat wil zeggen: die delen daarvan die geen primaire of regionale waterkering zijn) en waterscheidingen. *Polderkaden* zijn, in de legger, waterkeringen waarvan de veiligheidsnorm door Delfland is vastgesteld. De polderkaden vormen in de regel de peilscheiding tussen twee polders of scheiden peilgebieden met een aanzienlijk peilverschil (hogere polderdelen van de iets lageregelegen polderdelen). Voor sommige polderkaden ('genormeerde polderkade') is de veiligheidsnorm door de provincie vastgesteld. Deze genormeerde polderkaden

behoren, in de legger, tot de regionale waterkering en niet tot de overige waterkering, type polderkade. De *landscheidingen* zijn waterstaatskundige begrenzingen tussen twee waterschappen. De *waterscheidingen* vormen ook een peilscheiding tussen peil-gebieden of -vakken, maar waarvan de waterkerende functie binnen het systeem zeer beperkt is, bijvoorbeeld bij geen of kleine peilverschillen, of als eventueel falen nagenoeg geen, of alleen zeer lokale, wateroverlast of schade veroorzaakt.

2.4 Waterkerende kunstwerken

Van oudsher worden waterkeringen zoveel mogelijk uitgevoerd in grond. Echter kan dit niet overal, mede gelet op het grote ruimtebeslag van dit soort waterkeringen. Bij verbeteringen van de waterkering, of nieuwe ruimtelijke plannen wordt steeds vaker een (onderdeel van de) waterkering niet in grond toegepast. Deze constructies worden in de legger waterkerende kunstwerken genoemd. Voorbeelden hiervan zijn de min of meer solitaire waterkerende damwanden in de waterlijn, kistdammen en stabiliteitsschermen nabij de teen van de dijk aan de lagergelegen polderzijde. Deze waterkerende kunstwerken noemen we in de legger wandconstructies.

Andere kunstwerken, zoals sommige gemalen, aquaducten, stuwen en sluizen kunnen naast hun waterhuishoudkundige functie, ook een waterkerende functie hebben. Als deze constructies onderdeel zijn van de waterkering óf een zelfstandige waterkering zijn, worden ze op de leggerkaart opgenomen als waterkerend kunstwerk.

Andere civiele werken kunnen soms ook een waterkerende functie hebben. Een voorbeeld hiervan is een tunnel die een waterkering doorkruist. Als deze constructies onderdeel zijn van de waterkering óf een zelfstandige waterkering zijn, worden ze op de leggerkaart opgenomen als waterkerend kunstwerk.

Al deze waterkerende kunstwerken zijn dus óf de waterkering, óf zijn een essentieel onderdeel van de waterkering. Óf een kunstwerk een waterkerend kunstwerk is in de legger wordt bepaald door de beheerder van het waterstaatswerk, Delfland. Bij twijfel of iets een waterkerend kunstwerk is maar nog niet als zodanig op de leggerkaart is opgenomen kan op grond van [Artikel 1.4 Juistheid van leggergegevens](#) in de legbertekst door dijkgraaf en hoogheemraden worden beslist.

Delfland maakt in de legger onderscheid tussen twee typen waterkerende kunstwerken:

- *Type 1*: het waterkerend kunstwerk kan het water zelf keren. Hij is voldoende hoog en sterk.
- *Type 2*: het waterkerend kunstwerk ondersteunt de waterkering in grond. In dit geval helpt het kunstwerk zodat de grond van de kade op zijn plek blijft. In sommige gevallen is het waterkerend kunstwerk voldoende hoog, maar dat hoeft niet.

2.5 Waterkering in de legger

Van waterkeringen, en indien aanwezig, bijbehorende waterkerende kunstwerken wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen. Direct naast de waterkering ligt een beschermingszone en in voorkomend geval een profiel van vrije ruimte. De beschermingszone heeft als doel de bescherming van en/of het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk. Het profiel van vrije ruimte heeft tot doel de toekomstige verbetering van de waterkering, zodat het waterkerend vermogen van de waterkering niet in gevaar zal komen. Het profiel van vrije ruimte kan aan één of weerszijden van en/of onder en boven de waterkering liggen.

Welke gegevens van een waterkering en bijbehorende beschermingszone en profiel van vrije ruimte in de legger worden vastgelegd is bepaald in de legbertekst (in de artikelen in [hoofdstuk 3](#)

Waterkeringen). Een uitleg over deze leggergegevens en waar deze te vinden zijn staat in de toelichting op deze artikelen.

2.6 Andere kunstwerken in een waterkering

In en rondom de zone van de waterkering kunnen ook andere kunstwerken liggen. Deze kunstwerken behoren, in de legger, niet tot waterstaatswerk waterkering. Uiteraard dienen deze kunstwerken wel te voldoen aan de vereisten voor kunstwerken gelegen in, op of onder een waterkering.

<i>Oeverconstructies (als onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam)</i>	Dit zijn grondkerende en/of oever verdedigende constructies. Deze constructies horen, in de zin van de legger, bij het bovenwatertalud van het waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam. Deze oeverconstructies zijn geen onderdeel van de waterkering, maar kunnen wel gelegen zijn in de zone van de waterkering. De leggerkaart kan de ligging van oeverconstructies tonen.
<i>Ondersteunende kunstwerken</i>	Dit zijn kunstwerken die dienstbaar zijn aan een ander waterstaatswerk en/of het functioneren van het watersysteem. Bijvoorbeeld een gemaal, keerschot, vispassage, stuw of duiker. Deze kunstwerken worden, in de legger, ondersteunend kunstwerk genoemd. Ondersteunende kunstwerken zijn geen onderdeel van de waterkering, maar kunnen wel gelegen zijn in de zone van de waterkering. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) kunstwerk (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) kunstwerk (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven. Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal.
<i>Overige kunstwerken</i>	Overige kunstwerken zijn géén waterstaatswerken, als bedoeld in de legger. Bijvoorbeeld een brug waarvan het landhoofd is gelegen in de waterkering. Deze overige kunstwerken zijn geen onderdeel van de Legger Delfland, maar kunnen wel gelegen zijn in de zone van de waterkering.

2.7 Raakvlak met andere waterstaatswerken

De waterkering en bijbehorende beschermingszone kunnen op sommige locaties overlappen met de ligging van andere waterstaatswerken. Bijvoorbeeld:

- Een waterkering en bijbehorende beschermingszone kunnen deels overlappen met een naastgelegen oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone. Oeverconstructies maken deel uit van het bovenwatertalud van het waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam, tenzij deze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt.
- Een waterkering en bijbehorende beschermingszone kunnen rondom een bergingsgebied liggen. De zoneringen kunnen deels overlappen.
- Een ondersteunend kunstwerk, zoals een inlaatduiker, kan gelegen zijn in de waterkering en bijbehorende beschermingszone.

In het geval waterstaatswerken en zoneringen elkaar overlappen, dan gelden de regels en het beleid behorende bij alle (overlappende) waterstaatswerken zoneringen.

3 Oppervlaktewaterlichamen

Oppervlaktewaterlichamen zijn wateren (inclusief oevers) zoals bijvoorbeeld kanalen, sloten, meren, plassen en beekjes. Oppervlaktewaterlichamen zijn belangrijk voor het voorkomen en waar nodig beperken van wateroverlast en waterschaarste en de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van (maatschappelijke) functies door watersystemen (Doelstellingen Waterwet, artikel 2.1). Op oppervlaktewaterlichamen is de duldplicht uit de waterwet (artikel 5.26) van toepassing.

De, in de Legger Delfland bepaalde eigenschappen van oppervlaktewaterlichamen zijn gericht op de volgende (waterhuishoudkundige) functies⁴: transport van water (zowel de aanvoer als de afvoer van water), de berging van water, het ontwateren dan wel droogleggen van gebieden en verschillende natte ecologische functies.

Voor de definitie van *oppervlaktewaterlichaam* wordt verwezen naar de definities in de Waterwet, te weten:

Oppervlaktewaterlichaam: Samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna (artikel 1 Waterwet).

Geïsoleerde wateren die niet in verbinding staan met andere oppervlaktewaterlichamen of watersystemen en geen functie hebben in de aan en afvoer van water of waterberging vallen niet onder het waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam. Zoals een siervijver in de tuin. Sommige geïsoleerde wateren kunnen wel in de legger staan, maar niet als oppervlaktewaterlichaam⁵.

Een oppervlaktewaterlichaam bestaat, in de legger, uit een watervoerend deel (het water) en een bovenwatertalud (de oevers). Ook de droge oevers die alleen in bepaalde perioden onder water staan zijn onderdeel van het oppervlaktewaterlichaam. Denk aan drogere oevergebieden die ingericht zijn voor de tijdelijk opslag van water zoals gestapelde waterbergingszones. Eventueel aanwezig oeverconstructies horen, in de legger, bij het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam.

Het waterstaatswerk *oppervlaktewaterlichaam* wordt in de legger onderverdeeld in: *primaire oppervlaktewaterlichamen* en *secundaire oppervlaktewaterlichamen*. Ook wordt er onderscheidt gemaakt in *boezemwater* en *polderwater* en kunnen er extra functies worden toegeschreven aan een oppervlaktewaterlichaam, zoals een *natte ecologische functie* of een *gestapelde waterbergende functie*. Al naar gelang het type oppervlaktewater verschillen de geboden en verboden uit en in deze legger en de Keur Delfland.

Het onderscheidt in (sub)functie is onder andere van belang voor de bepaling van de afmetingen van de beschermingszone van een oppervlaktewater en de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen.

3.1 Primair of secundair water

Als *primair water* worden geclassificeerd oppervlaktewaterlichamen die een belangrijke transport- en bergende functie voor het watersysteem in het gebied van Delfland hebben. Ze dienen als aan- en afvoerweg naar boezem- of poldergemalen, er komen belangrijke inlaatconstructies op uit, verzorgen de afwatering van minimaal 50 hectare landelijk gebied of minimaal 20 hectare in stedelijk gebied, of leveren een belangrijke bijdrage aan het kerend vermogen van een waterkering. Oppervlaktewater dat niet classificeert als primair water wordt bijna altijd geclassificeerd als *secundair water*. Het gaat om oppervlaktewater met een lokale transport- en

ontwaterende dan wel een droogleggende functie. Voor het classificeren van oppervlaktewateren wordt de "Nota herindeling functies oppervlaktewater 2015" toegepast.

3.2 Boezemwater of polderwater

Primair en secundair water wordt onderverdeeld in *boezemwater* en *polderwater*. Het *boezemwater* is het oppervlaktewater waarop het boezemland afwatert, waarop het water van buiten het beheergebied van Delfland wordt ingelaten, waaruit het overtollig water wordt uitgemalen naar buiten het beheergebied van Delfland, waar polders overtollig water kunnen lozen en waaruit polders benodigd water kunnen inlaten. *Polderwater* is oppervlaktewater dat is gelegen in de polder.

3.3 Gestapelde waterbergingszone

Een oppervlaktewaterlichaam kan daarnaast ook de functie gestapelde waterbergingszone hebben. Een gestapelde waterbergingszone is een oppervlaktewaterlichaam, inclusief droge oevers, dat door kunstmatige peilverhoging kan worden ingezet voor een tijdelijke verruiming van de bergingscapaciteit van één of meer watersystemen, én als zodanig is aangegeven op de leggerkaart. Een gestapelde waterbergingszone verschilt met een bergingsgebied in die zin dat niet alle gronden gelegen in een bergingsgebied kunnen worden geclassificeerd als oppervlaktewaterlichaam, omdat deze naast een waterbergende functie ook een significant andere bestemming hebben, zoals bijvoorbeeld een grasland.

3.4 Natte ecologische zone

Een (deel van een) oppervlaktewaterlichaam kan daarnaast ook de functie natte ecologische zone hebben. Een natte ecologische zone is (een deel van een) oppervlaktewaterlichaam, dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart, en waarin door inrichting en/of ecologisch geoptimaliseerd beheer (bijvoorbeeld door specifiek onderhoud en/of restrictief vergunningenbeleid) leefgebied is gecreëerd voor waterplanten en -dieren, of waarin door inrichting en/of ecologisch geoptimaliseerd beheer verbetering van de waterkwaliteit wordt bevorderd. Het zijn zones in of langs water. Dergelijke zones hoeven niet (volledig) onder water te staan; ook bijvoorbeeld drogere zones, waarbij het dienen van de watergebonden ecologie het hoofddoel is, kunnen hier onder vallen. Natte ecologische zones die gedurende bepaalde perioden in het jaar droog staan zoals een vispaaiplaats met opmaling of een drasberm horen hier ook bij. Naast de functie van leefgebied kan een natte ecologische zone ook dienen als (onderdeel van) een ecologische verbindingszone.

Natte ecologische zones worden door Delfland of anderen aangelegd, aangepast of aangewezen voor het behalen van bepaalde waterkwaliteitsdoelen en biodiversiteitsdoelen. Een oppervlaktewaterlichaam kan namelijk ook zonder dat inrichtingsmaatregelen worden genomen worden aangewezen als natte ecologische zone. Dat zal met name het geval zijn indien dat oppervlaktewaterlichaam reeds ecologisch waardevol is of de potentie heeft zich als zodanig te ontwikkelen, zonder dat bijzondere inrichtingsmaatregelen daarvoor nodig zijn. In een dergelijk geval zal kunnen worden volstaan met aangepast onderhoud en terughoudendheid bij de verlening van vergunningen.

Natte ecologische zones worden opgenomen in de legger, onder andere omdat het in stand houden hiervan noodzakelijk is voor het behalen van de doelen. Niet alle natte ecologische zones staan op de leggerkaart.

De aanwezigheid van een natte ecologische zones mag de aan- en afvoerfunctie van een water niet ontoelaatbaar belemmeren. Wateren waar een natte ecologische zone wordt aangelegd of aangewezen moeten daarop gedimensioneerd zijn of worden.

De onderverdeling in type natte ecologische zone vindt plaats in onder andere: *natuurvriendelijke oever*, *vispaaiplaats*, *waterplantzone*, *plasdrasgebied* en *natte ecologische verbindingszone*. Een scherpe onderverdeling in type natte ecologische zones is niet altijd te maken.

- *Natuurvriendelijke oever (nvo)*: De natuurvriendelijke oever is een door de mens ingerichte oever waarbij ontwikkeling van natuur, landschap en ecologie expliciet wordt gestimuleerd. Subtypes van natuurvriendelijke oevers zijn bijvoorbeeld een flauw talud, een plasberm, een drasberm, een vooroever of een drijvende oever.
- *Vispaaiplaats (vpp)*: Een vispaaiplaats is een voor de paai en opgroei van vis ingericht gebied in de vorm van een beschutte, ondiepe, plantenrijke waterpartij of een in het voorjaar ondergelopen grasrijk oeverland en die met het watersysteem verbonden is. Subtypes van een vispaaiplaats zijn bijvoorbeeld een ondergelopen grasland (opmaling of badkuip), of een vrij inzwembaar gebied.
- *Waterplantzone (wpz)*: Een waterplantzone is een ruimte in het water die is aangewezen als locatie voor ecologische ontwikkeling. Normaliter is dit in de vorm van een zone met veel (submerse en drijvende) waterplanten. Deze voorziening wordt meestal gerealiseerd door geëxtensiveerd beheer te plegen, en is veelal in het doorstroomprofiel te vinden, voor zover de waterhuishouding dit toelaat.
- *Plasdrasgebied (pdg)*: Een plas-drasgebied is een ondiep onder water staand gebied, eventueel afgewisseld met enige droge (drassige) en/of diepere delen. Een substantieel deel is rijkelijk begroeid met oever- en moerasvegetatie. Natuurtypen die onder dit kenmerk gevat kunnen worden gaan van intensief beheerde rietlandjes tot ruige moerassen. De ecologische functie van een plas-drasgebied staat door de omvang meer op zichzelf, dit in tegenstelling tot de nvo-typen plas- en drasberm waarvan de ecologische functie vooral de versterking van de ecologische kwaliteit van de aanliggende watergang is.
- *Natte ecologische verbindingszone (nev)*: Een natte ecologische verbindingszone verbindt twee of meerdere leefgebieden waardoor er een ecologische infrastructuur wordt gevormd. Een natte ecologische verbindingszone geeft dieren en planten de kans om hun leefgebied uit te breiden.

3.5 Oeverconstructies

Van nature heeft een (onderwater en bovenwater) talud van oppervlaktewateren een natuurlijke helling (van klei, zand, veen of een ander materiaal). De helling is afhankelijk van de grondsoort/het materiaal. Echter in de praktijk is een schuin onderwater en/of bovenwater talud is niet overal mogelijk en wenselijk, en worden er oeverconstructies geplaatst (zoals een kademuur, damwand en beschoeiing). Oeverconstructies worden bijvoorbeeld geplaatst bij wegen of gebouwen naast het water, beperkte ruimte bij een stedelijke ontwikkeling, bij vaarwegen, bij locaties waar er hogere stroomsnelheden verwacht kunnen worden, bij het vergroten van een perceel, of bij het versterken van een waterkering. Al deze oeverconstructies zijn grondkerende constructies die worden geplaatst ter bescherming van de gronden achter de oeverconstructies tegen afkalving en instorting.

In de legger zijn oeverconstructies in principe onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam, tenzij ze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt. Waterkerende kunstwerken zijn oeverconstructies die primair van belang zijn voor de stabiliteit van de waterkering en als zodanig zijn aangegeven op de leggerkaart.

3.6 Oppervlaktewaterlichaam in de legger

Van oppervlaktewaterlichamen en indien aanwezig, natte ecologische zones en gestapelde waterbergingszones, wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit

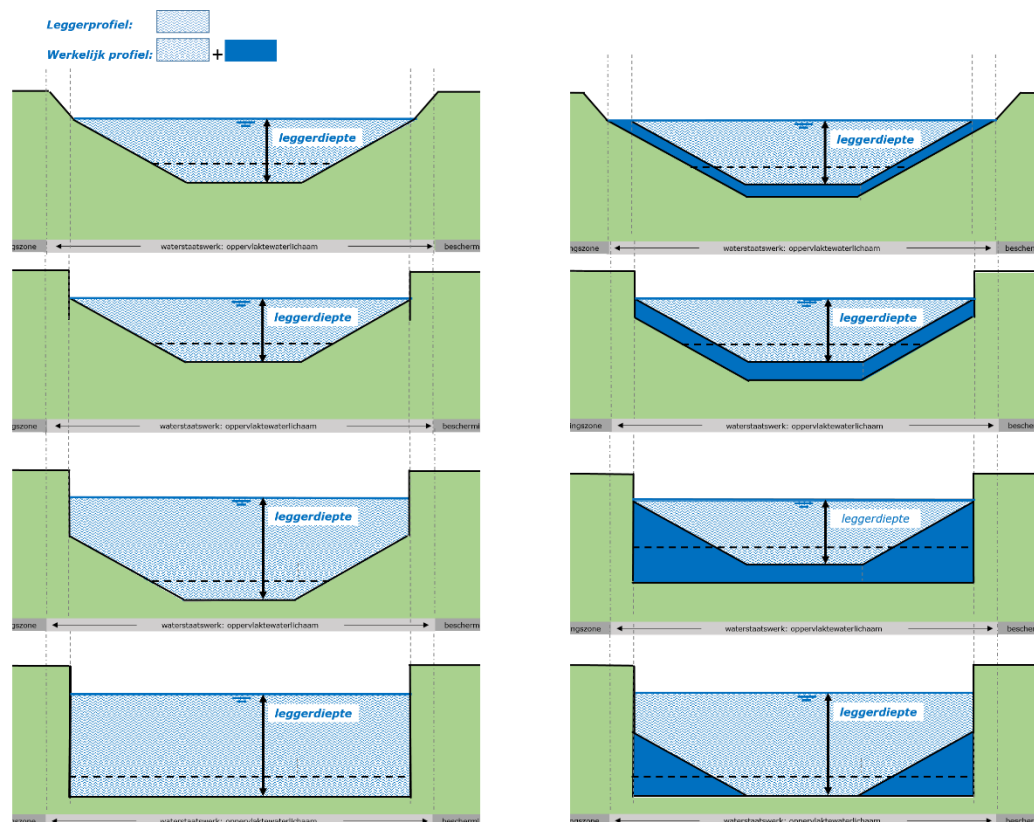
moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen.

Een oppervlaktewaterlichaam bestaat uit het watervoerend deel (het water) en het bovenwatertalud (de oevers). De zone van het bovenwatertalud loopt van de oeverlijn tot de insteek. Een oeverconstructie hoort, in de legger, bij het bovenwatertalud. Direct naast een oppervlaktewaterlichaam ligt een beschermingszone. De beschermingszone heeft als doel de bescherming van en/of het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk.

Welke gegevens van een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone in de legger worden vastgelegd is bepaald in de leggertekst, in [Artikel 3.1 Leggergegevens van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones](#). Een uitleg over deze leggergegevens en waar deze te vinden zijn staat in de artikelsgewijze toelichting op dit artikel.

3.7 Leggerprofiel versus werkelijk profiel van een oppervlaktewaterlichaam

Het leggerprofiel is een normatief profiel van een oppervlaktewaterlichaam. In werkelijkheid kan het (dwars)profiel van een watervoerend deel afwijken van het leggerprofiel. Bijvoorbeeld omdat door afkalving een watergang breder is geworden dan op de leggerkaart is aangegeven of omdat de leggerdiepte op de leggerkaart gebaseerd is op de waterafvoercapaciteit en niet op de (werkelijk aanwezige) diepte. Hieronder staan een aantal verschillende voorbeeldsituaties.

Figuur 4: Voorbeeldsituaties: relatie werkelijk aanwezig (dwars)profiel in relatie tot het leggerprofiel van het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam

Afbeeldingen links: het werkelijk aanwezige profiel is gelijk aan het leggerprofiel; Afbeeldingen rechts: het werkelijk aanwezige profiel is groter dan het leggerprofiel.

3.8 Andere kunstwerken in een oppervlaktewaterlichaam

In en rondom de zone van een oppervlaktewaterlichaam kunnen ook andere kunstwerken liggen. Deze kunstwerken behoren, in de legger, niet tot waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam.

<i>Waterkerende kunstwerken</i>	Dit zijn waterkerende (en grondkerende) oeverconstructies of andere kunstwerken die óf een essentieel onderdeel uitmaken van de waterkering óf de waterkering zijn én als zodanig op de leggerkaart zijn aangegeven. Waterkerende kunstwerken zijn, in de legger, onderdeel van het waterstaatswerk waterkering.
<i>Ondersteunende kunstwerken</i>	Dit zijn kunstwerken die dienstbaar zijn aan een ander waterstaatswerk en/of het functioneren van het watersysteem. Bijvoorbeeld een gemaal, keerschot, vispassage, stuw of duiker. Deze kunstwerken worden, in de legger, ondersteunend kunstwerk genoemd. Ondersteunende kunstwerken zijn geen onderdeel van de waterkering, maar kunnen wel gelegen zijn in de zone van de waterkering. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) kunstwerk (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) kunstwerk (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven. Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal.
<i>Overige kunstwerken</i>	Overige kunstwerken zijn géén waterstaatswerken, als bedoeld in de legger. Bijvoorbeeld een steiger of brug langs of in het water. Deze overige kunstwerken zijn geen onderdeel van de Legger Delfland, maar kunnen wel gelegen zijn in een oppervlaktewaterlichaam.

3.9 Raakvlak met andere waterstaatswerken

Een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone zal op sommige locaties overlappen met de ligging van andere waterstaatswerken. Bijvoorbeeld:

- Een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone kunnen deels overlappen met een naastgelegen waterkering en bijbehorende beschermingszone. Oeverconstructies zijn, in de legger, onderdeel van het bovenwatertalud van het oppervlaktewaterlichaam, tenzij deze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt.
- Een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone kan in een bergingsgebied liggen. De zoneringen overlappen.
- Een ondersteunend kunstwerk, zoals een stuw of duiker, kan gelegen zijn in een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone.

In het geval waterstaatswerken en zoneringen elkaar overlappen, dan gelden de regels en het beleid behorende bij alle (overlappende) waterstaatswerken zoneringen.

4 Bergingsgebieden

Voor de definitie van *bergingsgebied* wordt verwezen naar de definities in de Waterwet, te weten:

Bergingsgebied: Een krachtens de Wet ruimtelijke ordening voor waterstaatkundige doeleinden bestemd gebied, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen (artikel 1 Waterwet).

Lang niet iedere waterberging valt onder deze definitie. Oppervlaktewaterlichamen, al dan niet met een gestapelde waterbergingszone, en waterbergingsconstructies (zoals een bergingskelder): het zijn alle waterbergingen, maar geen bergingsgebieden als bedoeld in de wet en de legger.

In bergingsgebieden gelegen gronden hebben, zo niet in de regel, meestal eerst en vooral andere bestemmingen dan die van verruiming van de waterbergingscapaciteit van het watersysteem. Te denken valt aan grasland met een agrarische bestemming of, in stedelijk gebied, aan een park met een recreatieve of "groene" bestemming. De inzet voor waterberging is hier in de regel tijdelijk van aard. Op bergingsgebieden is de duldplicht uit de waterwet (artikel 5.26) van toepassing.

Van een bergingsgebied wordt in de legger vastgelegd waar deze ligt, wat het bergend volume en de maximale kunstmatige peilstijging is (de functie en normatieve afmetingen), en wie welk onderhoud moet doen. Dit is bepaald in de leggetekst, in [Artikel 4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden](#). Een uitleg over deze leggergegevens en waar deze te vinden zijn staat in de artikelsgewijze toelichting op dit artikel.

In een bergingsgebied kunnen oppervlaktewaterlichamen en ondersteunende kunstwerken, zoals een stuw of duiker, gelegen zijn. Rondom een bergingsgebied ligt vaak een waterkering. Het bergingsgebied zal dus op sommige locaties (deels) overlappen met de ligging van andere waterstaatswerken en bijbehorende beschermingszones. In het geval waterstaatswerken en zoneringen elkaar overlappen, dan gelden de regels en het beleid behorende bij alle (overlappende) waterstaatswerken zoneringen.

5 Ondersteunende kunstwerken

In de legger staan vele kunstwerken die van belang zijn voor de taakuitoefening van Delfland. Op de leggerkaart wordt er onderscheid gemaakt in waterkerende kunstwerken⁶, oeverconstructies (horend bij het oppervlaktewaterlichaam)⁷ en ondersteunende kunstwerken.

Bij ondersteunende kunstwerken, als bedoeld in de legger, moet het gaan om kunstwerken die dienstbaar zijn aan de functie of werking van een *ander* waterstaatswerk (waterkering, oppervlaktewaterlichaam of bergingsgebied) en/of die van belang zijn voor de taakuitoefening van Delfland. Voorbeelden van ondersteunde werken zijn: stuwen, gemalen, duikers (o.a. open duiker, afsluitbare duiker, stuwende duiker, inlaatduiker, aflatduiker, sifon, afsluitbare sifon, hevel, afsluitbare hevel), keerschotten, waterbergingsconstructies en meer.

Het is mogelijk dat een (onderdeel van een) kunstwerk een essentieel onderdeel is van de waterkering. Dan wordt dit (onderdeel van het) kunstwerk (ook) in de legger opgenomen als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering. Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal

Oeverconstructies zijn géén ondersteunende kunstwerken, als bedoeld in de legger.

Oeverconstructies zijn onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam, tenzij ze als waterkerend kunstwerk op de leggerkaart zijn aangegeven, dan behoren ze tot het waterstaatswerk waterkering.

Overige kunstwerken in het beheergebied van Delfland zijn géén waterstaatswerken, als bedoeld in de legger. Voorbeelden zijn: een steiger of brug langs het water, maar ook bepaalde stuwen, gemalen en inlaten die door particulieren en bedrijven worden beheerd. Deze kunstwerken zijn niet altijd van belang zijn voor de taakuitoefening van Delfland. Of een kunstwerk van belang is wordt bepaald door de waterbeheerder, Delfland.

Van ondersteunende kunstwerken wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen. Dit kan zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. Welke gegevens van ondersteunende kunstwerken in de legger worden vastgelegd is bepaald in de leggetekst in de artikelen in het [hoofdstuk 5 Ondersteunende kunstwerken](#). Een uitleg over deze leggegeven en waar deze te vinden zijn staat in de artikelsgewijze toelichting op deze artikelen.

Deel 2: Artikelsgewijze toelichting op het tekstuele deel van de Legger Delfland

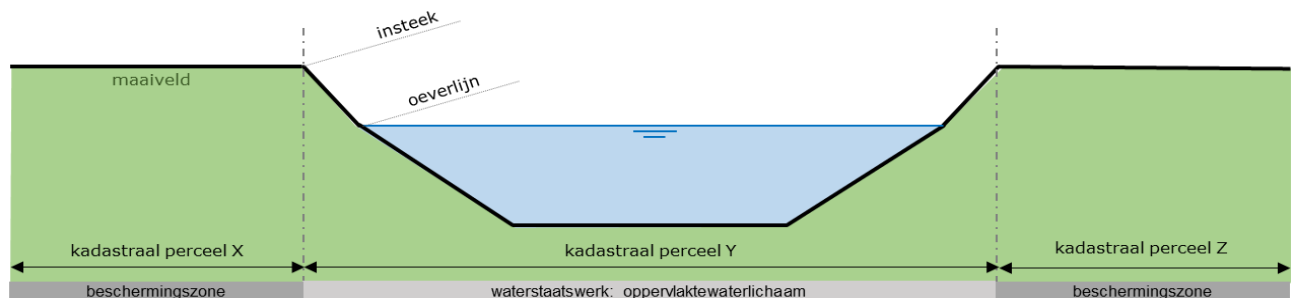
Toelichting op Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Toelichting op Paragraaf 1.1 Leggergegevens

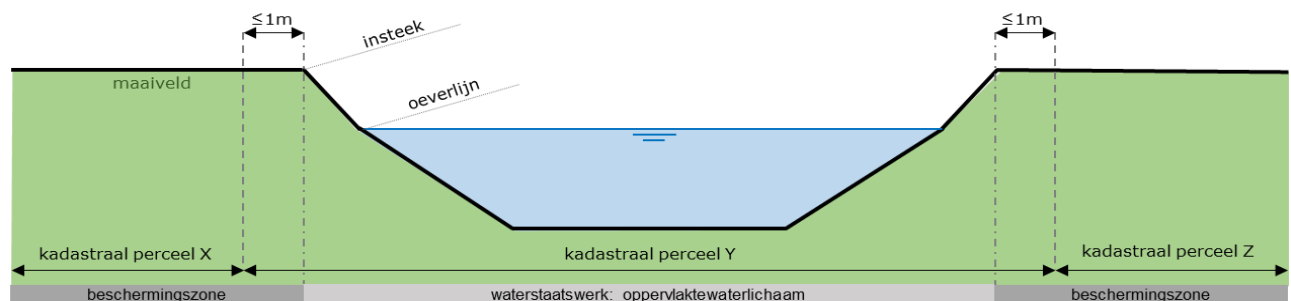
Toelichting op Artikel 1.1 Begripsbepalingen

In de toelichting van dit artikel staat indien nodig een additionele toelichting op een begripsbepaling. Sommige begrippen worden nader omschreven in de Toelichting deel 1. Dit wordt hier niet herhaald. Er wordt dan verwezen naar de desbetreffende paragraaf uit Deel 1 van de toelichting.

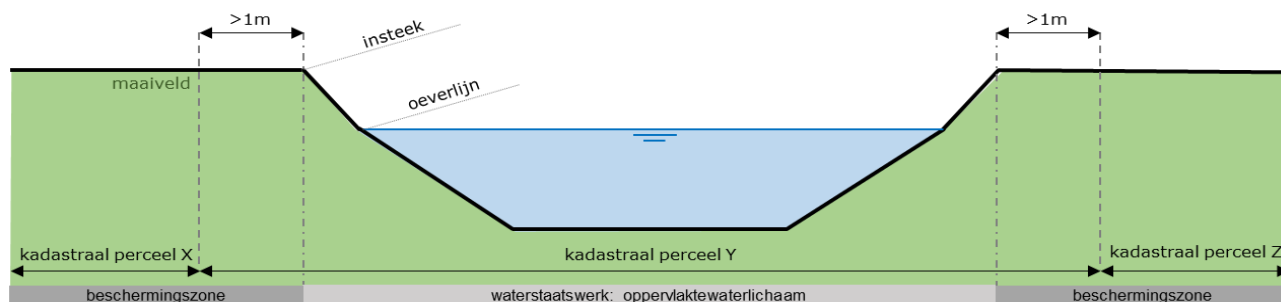
aanliggend eigenaar: Het begrip *aanliggend eigenaar* is uitsluitend relevant voor het aanwijzen van onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen. De definitie van dit begrip is aldus geformuleerd dat niet alleen de eigenaar van het perceel van een oppervlaktewaterlichaam maar ook de eigenaar van een zich in de onmiddellijke nabijheid, minder dan 1 meter – gemeten in het horizontale vlak –, daarvan bevindend perceel kan worden aangewezen als onderhoudsplichtige. De aanliggend eigenaar kan maar hoeft niet dezelfde persoon te zijn als de eigenaar (van een waterstaatswerk). In Figuur 5 zijn zes mogelijk situaties weergegeven van de ligging van kadastrale perceelsgrenzen ten opzichte van een oppervlaktewaterlichaam. Telkens geldt hier dat de ligging van het oppervlaktewaterlichaam zoals opgenomen in de Legger Delfland prevaleert boven de fysieke situatie. Voor deze zes situaties is aangegeven wie de aanliggend eigenaar is voor respectievelijk de rechteroever en linkeroever.

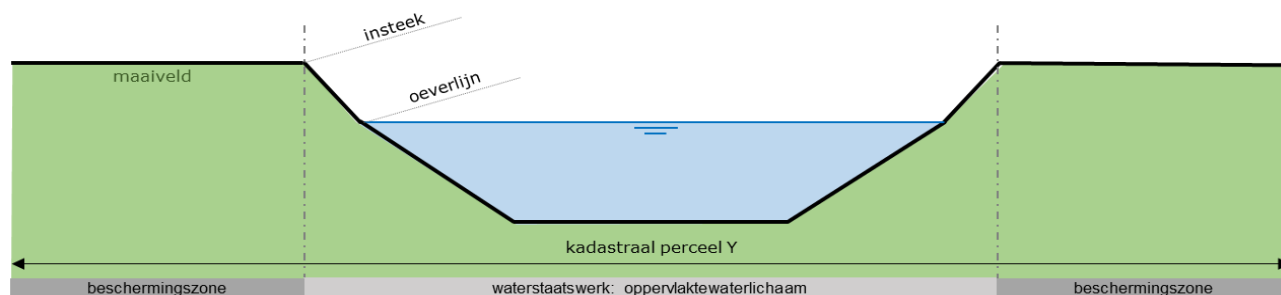
Voorbeeldsituatie 1: De perceelgrens ligt op dezelfde plek als de grens van het oppervlaktewaterlichaam. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel X en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Z.

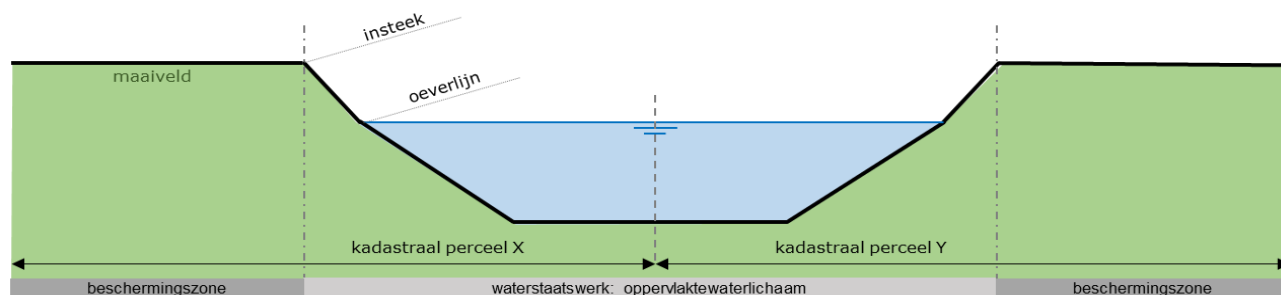
Voorbeeldsituatie 2: De afstand tussen de perceelgrens en de grens van het oppervlaktewaterlichaam is 1 meter of minder. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel X en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Z.

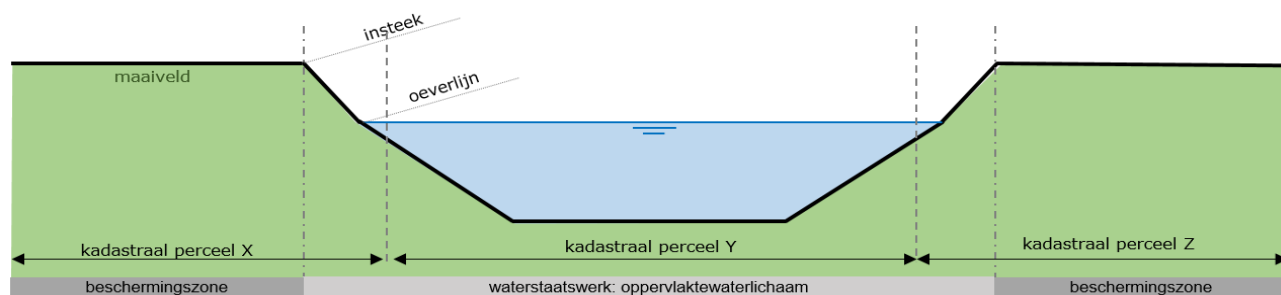
Voorbeeldsituatie 3: De afstand tussen de perceelgrens en de grens van het oppervlaktewaterlichaam is meer dan 1 meter. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel Y en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Y. De eigenaren van kadastraal perceel X en Z zijn in deze voorbeeldsituatie geen aanliggend eigenaar.

Voorbeeldsituatie 4: De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is de eigenaar van kadastraal perceel Y.

Voorbeeldsituatie 5: De perceelgrens van perceel X en Y ligt in het midden van het oppervlaktewaterlichaam. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel X en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Y.

Voorbeeldsituatie 6: De perceelgrens van perceel X, Y en Z ligt in het oppervlaktewaterlichaam. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel X en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Z. De eigenaar van kadastraal perceel Y zijn in deze voorbeeldsituatie geen aanliggend eigenaar.

Figuur 5: Het bepalen van de aanliggend eigenaar in zes voorbeeld situaties

afsluitmiddel: Een beweegbare constructie met als doel een waterkerende functie te kunnen vervullen. Een afsluitmiddel is vaak onderdeel van een kunstwerk (stuw, duiker, sluis). Voorbeelden van een

afsluitmiddel zijn bijvoorbeeld een klep of schuif in een stuw, sluisdeuren in een schutsluis of een klep op een duiker. In de legger behoort een afsluitmiddel in beginsel tot de categorie ondersteunend kunstwerk. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) afsluitmiddel (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) afsluitmiddel (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven.

aquaduct: geen additionele toelichting.

bergend vermogen: dit begrip hoort bij de leggergegevens van de volgende waterstaatswerken: bergingsgebied, gestapelde waterbergingszone (onderdeel van een oppervlaktewaterlichaam) en waterbergingsconstructie.

bergingsgebied: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 4 Bergingsgebieden](#)) staat een nadere toelichting.

beschermingszone: voor de definitie wordt verwezen naar de definitie in de Waterwet:

Beschermingszone: Een aan een waterstaatswerk grenzende zone, waarin ter bescherming van dat werk voorschriften en beperkingen kunnen gelden.

De beschermingszone heeft als doel de bescherming van en/of het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk.

binnentalud: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

bodembreedte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

boezemkade: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

boezemland: geen additionele toelichting.

boezempeil: geen additionele toelichting.

boezemwater: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 3.2 Boezemwater of polderwater](#)) staat een nadere toelichting.

bovenwaterbeloop: zie bovenwatertalud.

bovenwatertalud: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

breedte droog: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een natte ecologische zone. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

breedte opening: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een duiker. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) staat een nadere toelichting.

breedte nat: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een natte ecologische zone. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

buitengewoon onderhoud: In de Legger Delfland wordt de onderhoudsverplichting van waterstaatswerken voorgeschreven. De algemene verbindende voorschriften staan in de leggertekst. Alleen bij de onderhoudsverplichtingen van waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen wordt er onderscheid gemaakt tussen gewoon onderhoud en buitengewoon onderhoud.

buitenkruinlijn: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. Voor de definitie wordt verwezen naar de Algemene Regels behorende bij de Keur Delfland:

Buitenkruinlijn: Het snijpunt van de raaklijnen van de kruin en het buitentalud van een waterkering.

In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

buitentalud: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

compartimenteringskering: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

compartimenteringswerk: in de legger behoort een compartimenteringswerk tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

datum inwerkingtreding: datum waarop het besluit tot vaststelling van de gehele legger of het besluit tot partiële wijziging of correctie van de legger in werking is getreden. Deze datum wordt op de leggerkaart getoond op het informatiescherm van de betreffende waterstaatswerken, beschermingszones en/of het profiel van vrije ruimte.

datum vaststelling: datum waarop het bestuur van het Hoogheemraadschap het besluit tot vaststelling van de gehele legger of het besluit tot partiële wijziging of correctie van de legger heeft genomen. Deze datum wordt op de leggerkaart getoond op het informatiescherm van de betreffende waterstaatswerken, beschermingszones en/of het profiel van vrije ruimte.

Delfland: geen additionele toelichting.

Delflandsedijk: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

dijk-in-boulevard: geen additionele toelichting.

dijkpaal: dijkpalen staan op de leggerkaart. Ze zijn gelegen in de primaire waterkering Delflandsedijk.

dijksloot: geen additionele toelichting.

dijktafelhoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van de primaire waterkering Delflandsedijk. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 2.2](#)) staat een nadere toelichting.

dijkvak: dijkvak heeft dezelfde betekenis als legervak. Het begrip dijkvak wordt gebruikt op de tekeningen van de leggerprofielen van de primaire waterkering Delflandsedijk.

doorstroombreedte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

duiker: in de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk. Er zijn verschillende soorten duikers, te weten: open duiker, afsluitbare duiker, stuwende duiker, inlaatduiker, aflatduiker, sifon, afsluitbare sifon, stuwende sifon, afsluitbare hevel, stuwende hevel en meer. Een persleiding behorende bij een gemaal is géén duiker. Een duiker verbindt delen van een primair en/of secundair water.

duinvoet: de duinvoet is onderdeel van de primaire waterkering – zeewering. De duinvoet is de overgang van het strand naar het duin en ligt hier op deze plek als de zeewaartse begrenzing van de zeewering. Theoretisch gezien ligt het op de kruising van de twee lijnen, die de hoek van duin en strand aangeven. Door het toepassen van dynamisch kustbeheer kan de duinvoet zeer variabel zijn en jaarlijks op een andere plek liggen. Bij de strandmuur van Scheveningen is geen duin en dus geen duinvoet aanwezig.

Delfland meet jaarlijks de ligging van de duinvoet. Als de meting daartoe aanleiding geeft, dan zal de ligging van de duinvoet op de leggerkaart gewijzigd worden met een partiële wijziging van de legger(kaat).

eigenaar: het begrip *eigenaar* is relevant voor het aanwijzen van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone. Voor zover ingevolge de legger verplichtingen zijn opgelegd aan de *eigenaar of aanliggend eigenaar* van een waterstaatswerk, rusten die verplichtingen ook op degenen die jegens die eigenaar een zakelijk of een persoonlijk recht met betrekking tot dat waterstaatswerk kunnen doen gelden. Het gaat dan meestal om gerechtigden tot een recht van opstal of erfpachters (zakelijk gerechtigden) of huurders of pachters (persoonlijk gerechtigden). Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.2 Verplichtingen](#).

gemaal: In de legger behoort een gemaal in beginsel tot de categorie ondersteunend kunstwerk. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) gemaal (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) gemaal (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven.

Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal.

gestapelde waterbergingszone: In de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

gewoon onderhoud: In de Legger Delfland wordt de onderhoudsverplichting van waterstaatswerken voorgeschreven. De algemene verbindende voorschriften staan in de leggetekst. Alleen bij de onderhoudsverplichtingen van waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen wordt er onderscheid gemaakt tussen gewoon onderhoud en buitengewoon onderhoud.

grensprofiel: Dit begrip hoort bij de leggergegevens van de primaire waterkering – zeewering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

hevel: een hevel is een duiker. In de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

HHD: geen additionele toelichting.

hoogste doorstroomhoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

hoogte binnen onderkant benedenstrooms: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een duiker. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) staat een nadere toelichting.

hoogte binnen onderkant bovenstrooms: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een duiker. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) staat een nadere toelichting.

hoogte opening: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een duiker. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) staat een nadere toelichting.

indicatie waterkerend: de indicatie maakt het onderscheid in waterkerend kunstwerk of ondersteunend kunstwerk. Deze indicatie wordt op de leggerkaart aangegeven per kunstwerk in het informatiescherm. 'Ja' staat voor waterkerend kunstwerk; 'Nee' staat voor ondersteunend kunstwerk. Waterkerende kunstwerken zijn (onderdeel van) het waterstaatswerk waterkering.

inlaatduiker: een inlaatduiker is een duiker. In de legger behoort een inlaatduiker in beginsel tot de categorie ondersteunend kunstwerk. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) inlaatduiker (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) inlaatduiker (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven.

insteek: dit begrip is van belang voor de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#), Figuur 23 tot en met Figuur 27) staat een nadere toelichting.

kadevak: kadevak heeft dezelfde betekenis als leggervak. Het begrip kadevak wordt gebruikt op de tekeningen van de leggerprofielen behorende bij de regionale waterkering.

keerschot: geen additionele toelichting.

kerende hoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van ondersteunende kunstwerken en waterkeringen met bijbehorende waterkerende kunstwerken.

kruin: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

kruinbreedte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

kruinhoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

laagste doorstroomhoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

landscheiding: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

legger: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.6 Opzet Legger Delfland](#)) staat een nadere toelichting.

leggeractualisatie: is een code (administratieve aanduiding) die Delfland hanteert voor de procedure tot vaststelling van de gehele legger, een partiële leggerwijziging of een partiële leggercorrectie. Deze code wordt getoond op de leggerkaart en is gekoppeld aan de betreffende waterstaatswerken, beschermingszones en/of het profiel van vrije ruimte.

leggercode: de leggercode wordt op de leggerkaart aangegeven. De leggercode representeert één waterstaatswerk of een deel van een waterstaatswerk met uniforme leggergegevens.

leggerdatabase: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.6.3 Gegevensbestanden \(de leggerdatabase\)](#)) staat een nadere toelichting.

leggerdiepte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

Legger Delfland: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 1.6 Opzet Legger Delfland](#)) staat een nadere toelichting.

leggerkaart: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.6.2 De digitale verbeelding \(de leggerkaart\)](#)) staat een nadere toelichting.

leggerprofiel: Het leggerprofiel is een verticale normatieve dwars- of langsdoorsnede van een waterstaatswerk. Op welke manier het leggerprofiel in de legger staat verschilt per waterstaatswerk.

leggertekst: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.6.1 Het tekstuele deel \(de leggertekst\)](#)) staat een nadere toelichting.

leggervak: het leggervak wordt op de leggerkaart aangegeven. Het leggervak representeert een deel van de waterkering met uniforme leggergegevens.

ligging: de ligging van een waterstaatswerk, beschermingszone of profiel van vrije ruimte wordt, indien beschikbaar, aangegeven op de leggerkaart. Sommige (onderdelen van) waterstaatswerken en beschermingszones staan nog niet op de leggerkaart.

maaiveld: geen additionele toelichting.

maximale capaciteit: dit begrip hoort bij de leggegevens van een gemaal.

middenkruinlijn: dit begrip hoort bij de leggegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

minimale diepte: dit begrip hoort bij de leggegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

natte ecologische zone: een nadere toelichting staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)).

oeverconstructie: oeverconstructies zijn grondkerende constructies ter instandhouding van de gronden gelegen aan het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam. Denk hierbij aan een beschoeiing, damwand of een kademuur. In de legger zijn oeverconstructies onderdeel van het bovenwatertalud van het oppervlaktewaterlichaam, tenzij ze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt. Waterkerende kunstwerken zijn oeverconstructies die van belang zijn voor de stabiliteit van de waterkering en als zodanig zijn aangegeven op de leggerkaart. Waterkerende kunstwerken horen, in de legger, bij het waterstaatswerk waterkering.

oeverlijn: dit begrip is van belang voor de leggegevens van zowel een waterkering als oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#) en [Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

onderhoud: In de Legger Delfland wordt de onderhoudsverplichting van waterstaatswerken voorgeschreven. De algemene voorschriften staan in de legtekst (elke derde paragraaf van de hoofdstukken 2 tot en met 5). Met watervergunning of overeenkomst kunnen aanvullende en/of afwijkende onderhoudsverplichtingen zijn voorgeschreven. Op de leggerkaart kunnen aanvullende en/of afwijkende onderhoudsverplichtingen staan. Dit is geregeld in de legtekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

onderhoudsplichtige: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.8.2 Onderhoudsplichtigen](#)) staat een nadere toelichting.

onderhoudsverplichting: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.8.3 Onderhoudsverplichtingen](#)) staat een nadere toelichting.

ondersteunend kunstwerk: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 5 Ondersteunende kunstwerken](#)) staat een nadere toelichting.

onderwaterbeloop: dit begrip hoort bij de leggegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

onderwatertalud: dit begrip is van belang voor de leggegevens van zowel een waterkering als oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

oppervlaktewaterlichaam: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

overdimensionering: Met het begrip *overdimensionering* wordt het in werkelijkheid aanwezige dwarsprofiel, voor zover ruimer dan het leggerprofiel, van een waterkering aangegeven. Deze

overdimensionering dient doorgaans in stand gehouden te worden. De dimensies van de overdimensionering van een waterkering worden niet aangegeven in de legger, maar kunnen achterhaald door de situatie ter plekke te bekijken in combinatie met het leggerprofiel. Onder overdimensionering valt niet de overhoogte van een waterkering. Onder overhoogte van een waterkering valt de extra aangebrachte hoeveelheid grond bij de versterking van de waterkering, met als doel om na zetting van de ondergrond en de klink van het dijklichaam het gewenste (legger) profiel te bereiken.

overeenkomst: Het betreft hier alleen schriftelijke overeenkomsten. Overeenkomsten die elektronisch tot stand zijn gekomen, vallen buiten de reikwijdte van dit begrip. In de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.13 Relatie met een overeenkomst](#)) staat een nadere toelichting.

overige waterkering: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

peilbesluit: Besluit van het bestuur van het Hoogheemraadschap over de na te streven hoogte van het oppervlaktewater per (deel van een) peilgebied.

peilgebied: geen additionele toelichting.

polder: geen additionele toelichting.

polderkade: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

polderpeil: geen additionele toelichting.

polderwater: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

PP: polderpeil;

primair water: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

primaire waterkering: voor de definitie wordt verwezen naar de Waterwet:

Primaire waterkering: Waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming door buitenwater.

In de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

profiel van vrije ruimte: Het profiel van vrije ruimte heeft tot doel de ruimte aan te geven die nodig is om een toekomstige verbetering van een waterstaatswerk of een toekomstig waterstaatswerk te kunnen realiseren. Hierdoor blijft de ruimte die nodig is beschikbaar zodat ook in de toekomst waterstaatswerken en het watersysteem blijvend kunnen functioneren. Het profiel van vrije ruimte kan aan één of weerszijden van en/of onder en boven een waterstaatswerk liggen. Het profiel van vrije ruimte is op de leggerkaart aangegeven als een tweedimensionaal vlak. De ligging en afmetingen van het benodigde profiel van vrije ruimte worden bepaald door de beheerder van het watersysteem.

projectplan: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.10 Relatie met een projectplan](#)) staat een nadere toelichting.

raai: geen additionele toelichting.

referentielijn: geen additionele toelichting.

regelbaarheid: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

regionale waterkering: voor de definitie wordt verwezen naar de Omgevingsverordening Zuid Holland:

Regionale waterkering: een bij deze verordening aangewezen en indicatief geometrisch begrensde waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvoor omgevingswaarden zijn vastgesteld als bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, niet zijnde een primaire waterkering of een andere dan primaire waterkering die in beheer is bij het Rijk als bedoeld in de artikelen 2.0b en 2.0h van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

In de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

rekenpeil: dit begrip hoort bij de leggergegevens van de primaire waterkering – zeewering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

rijksstrandpalen: de ligging van de rijksstrandpalen worden getoond op de leggerkaart. Vroeger waren dit echte palen op het strand. Tegenwoordig niet meer, al zijn er nog wel een paar te vinden op het strand.

rijksstrandpalenlijn: de rijksstrandpalenlijn wordt getoond op de leggerkaart.

RSP-lijn: geen additionele toelichting.

schouwpeil: Het schouwpeil wordt in het peilbesluit vastgesteld. Het schouwpeil is maatgevend voor het bepalen van de waterdiepte en het referentieniveau voor het voeren van schouw, verlenen van watervergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen. Als in het peilbesluit niet expliciet een schouwpeil is opgenomen geldt in peilgebieden waar sprake is van een zomer- en winterpeil, dat het schouwpeil gelijk is aan het winterpeil en als sprake is van een flexibel peil, dat het schouwpeil gelijk is aan het midden tussen de boven- en ondergrens als schouwpeil.

Dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1, Figuur 23](#)) staat een nadere toelichting.

secundair water: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

sifon: een sifon is een duiker. In de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

sluis: geen additionele toelichting.

strand: geen additionele toelichting.

stuw: geen additionele toelichting.

stuwende duiker: een stuwende duiker is een duiker. In de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

talud: geen additionele toelichting.

vergunning: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.11 Relatie met een watervergunning](#)) staat een nadere toelichting.

vergunninghouder: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.11 Relatie met een watervergunning](#)) staat een nadere toelichting.

verheelde waterkering: voor de definitie wordt verwezen naar de Algemene Regels behorende bij de Keur Delfland:

Verheelde waterkering: Waterkering waarvan de hoogte van de achterliggende gronden op natuurlijke wijze op gelijke hoogte of hoger dan de kruinhoogte van de waterkering zijn gelegen.

vispassage: geen additionele toelichting.

vispassageduiker: een vispassageduiker is een duiker. In de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

waterbergingsconstructie: Voorbeelden van waterbergingsconstructies, zoals bedoeld in de legger, zijn waterbergingskelders, krattenconstructies, een bak, wadi's maar ook geïsoleerde waterlopen. Deze constructies maken, in de zin van de legger, geen deel uit van het oppervlaktewater; ze kunnen wel afstromen naar het oppervlaktewater of water ontvangen uit een oppervlaktewater.

Waterbergingsconstructies kunnen (tijdelijk) ingezet worden als waterberging voor de (tijdelijke) verruiming van één of meer (oppervlakte)watersystemen of om water (tijdelijk) vast te houden ter ontlasting van één of meer watersystemen. Constructies ter ontlasting van watersystemen zijn voor Delfland belangrijk in gebieden waar een oplossing van de wateroverlastopgave niet binnen in het watersysteem gevonden kan worden, of als ze worden aangelegd ter compensatie van bijvoorbeeld het verhard oppervlak, met als doel de oorspronkelijke sponswerking van het gebied c.q. de locatie te handhaven.

Waterbergingsconstructies kunnen op de leggerkaart zijn opgenomen als het in stand houden hiervan van belang is voor het functioneren van het watersysteem.

Deze constructies kunnen door Delfland of anderen zijn ingericht en kunnen ook door Delfland of anderen operationeel worden aangestuurd.

waterbreedte: Dit begrip hoort bij de leggegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#), Figuur 23) staat een nadere toelichting.

waterkerend kunstwerk: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

waterkering: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

waterscheiding: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

waterstaatswerk: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.7 Waterstaatswerken](#)) staat een nadere toelichting.

watersysteem: voor de definitie wordt verwezen naar de Waterwet:

watersysteem: Een samenhangend geheel van één of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken.

watervergunning: in de Toelichting deel 1, paragraaf [1.11 Relatie met een watervergunning](#) staat een nadere toelichting.

watervoerend deel: Dit begrip hoort bij een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) en in de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#), Figuur 23) staat een nadere toelichting.

werken: geen additionele toelichting.

zeewering: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

Toelichting op Artikel 1.2 Verplichtingen

Dit artikel regelt dat als de verplichtingen ingevolge deze legger rusten op de eigenaren van gronden, deze ook gelden voor de beperkt zakelijk gerechtigden en gebruikers krachtens persoonlijk recht. Dit kunnen bijvoorbeeld een huurder, pachter of feitelijk gebruiker van de gronden zijn. De verplichtingen rusten op al deze gerechtigden en eenieder van deze gerechtigden kan aangesproken worden voor het geheel. Deze gebruikers hebben het, soms meer dan de eigenaar, in hun macht om te voldoen aan de verplichtingen en zijn daarbij meestal ook het meest gebaat.

Toelichting op Artikel 1.3 Leggergegevens

Dit artikel regelt dat Delfland van alle op de leggerkaart opgenomen waterstaatswerken en voorkomend geval de bijbehorende beschermingszones en profiel van vrije ruimte altijd de volgende gegevens zal tonen op de leggerkaart: datum vaststelling, datum inwerkingtreding en het legger actualisatienummer van de partiële leggerwijziging of de partiële leggercorrectie waarmee het waterstaatswerk, beschermingszones en profiel van vrije ruimte op de legger is opgenomen of gewijzigd. Deze gegevens worden in beginsel getoond in het informatiescherm dat is gekoppeld aan het symbool, de lijn of het vlak van het waterstaatswerk, beschermingszone of profiel van vrije ruimte.

Met deze registratie is het eenvoudig om te achterhalen wanneer en waarom de leggerkaart is gewijzigd.

Toelichting op Artikel 1.4 Juistheid van leggergegevens

De ligging van een waterstaatswerk, beschermingszone en profiel van vrije ruimte op de leggerkaart is een benadering van de werkelijkheid. De ligging is onder andere van belang om de te bepalen waar de verbodsbepalingen uit de Keur van toepassing zijn.

Door tal van omstandigheden is het mogelijk dat de ligging in de legger afwijkt van de werkelijke ligging. Hierbij valt te denken aan:

- afkalving, verzanding, of verstuiving
- door menselijk toedoen
- de nauwkeurigheid van zoneringen
- de interpretatie van zoneringen en digitalisering (bovenwatertalud en beschermingszones oppervlaktewateren)

Hierdoor kan twijfel ontstaan over de juistheid van de leggergegevens van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone of profiel van vrije ruimte in de legger. Bij twijfel zal dit door Delfland worden onderzocht. Indien de ligging onjuist is zal dit worden gecorrigeerd op de leggerkaart.

De aard van een waterstaatswerk staat op de leggerkaart. Denk hierbij aan de functie van het water, het type waterkering of tot welke categorie een constructie in de legger behoort (bijv.: een ondersteunend kunstwerk, waterkerend kunstwerk, of geen kunstwerk). De aard van het waterstaatswerk in de legger is onder andere van belang om te bepalen welke gebodsbepalingen uit de leggetekst van toepassing zijn en waar de verbodsbepalingen uit de Keur van toepassing zijn. Door tal van omstandigheden is het mogelijk dat de aard van het waterstaatswerk niet duidelijk is of verandert.

Dit artikel regelt dat dijkgraaf en hoogheemraden beslist over de juistheid van de ligging en aard van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone en het profiel van vrije ruimte.

Toelichting op Paragraaf 1.2 Onderhoudsplichtigen

In de Toelichting deel 1, paragraaf [1.8.2 Onderhoudsplichtigen](#) staat een algemene uitleg over onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen

In het eerste lid wordt de verbinding gelegd tussen de waterstaatswerken én onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone. De legger geeft aan wie onderhoudsplichtig zijn. Onder onderhoud wordt bedoeld alle vormen van onderhoud die worden genoemd in de legger. Hieronder wordt dus mede begrepen het gewoon onderhoud, buitengewoon onderhoud en onderhoud als bedoeld in paragraaf 1.3, 2.3, 3.3, 4.3 en 5.3 van de leggetekst.

Let op: dit gaat over de aanwijzing van de onderhoudsplichtige, niet over afspraken over wie de uitvoering van het onderhoud doet. Het is mogelijk dat één partij onderhoudsplichtig is, terwijl een andere partij het onderhoud uitvoert. Hiermee is de onderhoudsplichtige voor het onderhoud niet gewijzigd.

De onderhoudsplichtige van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone volgt uit:

1. Diegene die is aangewezen als onderhoudsplichtige op de leggerkaart,
2. Indien er geen onderhoudsplichtige is aangewezen op de leggerkaart: diegene die is aangewezen als onderhoudsplichtige in de leggetekst.

Het tweede lid regelt dat bij vergunning of overeenkomst kan worden afgeweken met betrekking tot de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen als bedoeld in het eerste lid. Als in een vergunning of overeenkomst een ander is aangewezen als onderhoudsplichtige, gaat dat in zoverre boven het bepaalde in het eerste lid.

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning zijn opgenomen. Er zijn ook situaties waarin er in een overeenkomst tussen Delfland en een andere partij afspraken over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen. Wanneer een dergelijke bepaling in een overeenkomst of voorschrift in een vergunning is geëxpireerd of anderszins niet meer geldt, is het reguliere regime uit de legger van toepassing.

In het derde tot en met vijfde lid is een vangnet opgenomen voor de situatie dat er (nog) geen onderhoudsplichtige in de legger is aangewezen, omdat de waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone, (nog) niet in de legger zijn opgenomen.

Tabel 3: Onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk die (nog) niet op de leggerkaart is opgenomen

Waterstaatswerken die (nog) niet zijn opgenomen op de leggerkaart	Van toepassing	Onderhoudsplichtigen
Waterstaatswerken aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning	Leggetekst, art. 1.5, lid 3	Vergunninghouder.
Waterstaatswerken aangelegd of gewijzigd op grond van een projectplan	Leggetekst, art. 1.5, lid 4	Hoogheemraadschap van Delfland.

Waterstaatswerken aangelegd of gewijzigd waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur is vrijgesteld van de watervergunningplicht.	Leggertekst, art. 1.5, lid 5	Meldingplichtige. Onder meldingplichtigen worden hier ook bedoeld diegene die op de grond van de keur een melding hadden moeten doen, maar niet (correct) hebben gedaan.
Overige waterstaatswerken en beschermingszones	Leggertekst, art. 1.5, lid 1	Diegene die volgt uit de aanwijzing van de onderhoudsplichtige zoals aangegeven in paragraaf 2.2, 3.2, 4.2 en 5.2 van de leggertekst.

Toelichting op Paragraaf 1.3 Onderhoudsplichtigen

Toelichting op Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen

In de Toelichting deel 1, paragraaf 1.8.3 Onderhoudsverplichtingen staat een algemene uitleg over onderhoudsverplichtingen.

In het eerste lid wordt de verbinding gelegd tussen de waterstaatswerken én onderhoudsverplichtingen van waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone. De legger geeft aan wat de onderhoudsverplichtingen omvatten.

Het tweede en derde lid regelen hoe onderhoudsverplichtingen in de leggertekst zich verhouden tot onderhoudsverplichtingen op de leggerkaart in het geval die verplichtingen van elkaar afwijken. In het geval de afwijking een *aanvulling* is, gelden beide verplichtingen. In het geval de afwijking een *strijdigheid* tussen de verplichtingen behelst, geldt de verplichting op de leggerkaart.

Het tweede lid regelt dat er voor een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone op de leggerkaart een aanvulling op de generieke onderhoudsverplichtingen, zoals voorgeschreven in de leggertekst, kan staan. Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften in de leggertekst over de onderhoudsverplichtingen niet toereikend genoeg zijn. Op de leggerkaart kunnen dan aanvullende voorschriften zijn opgenomen.

Het derde lid regelt dat er voor een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone op de leggerkaart een strijdigheid op de generieke onderhoudsverplichtingen, zoals voorgeschreven in de leggertekst, kan opleveren, én dat deze voorschriften op de leggerkaart leidend zijn boven de bepaalde voorschriften in de leggertekst. Er zijn situaties mogelijk waarin generieke voorschriften in de leggertekst over de onderhoudsverplichtingen niet wenselijk zijn. Op de leggerkaart kunnen dan afwijkende voorschriften zijn opgenomen.

De woorden “in zoverre” geven aan dat de rangorde alleen geldt voor de delen van de onderhoudsverplichtingen die in strijd zijn met elkaar.

Het vierde lid regelt dat het gestelde in de vergunning of overeenkomst leidend is boven het gestelde in de legger voor zover de bepalingen in die vergunning of overeenkomst een onderhoudsregime voorschrijven dat intensiever of specifiek is dan het onderhoudsregime dat voortvloeit uit de legger.

Indien bijvoorbeeld uit een overeenkomst of vergunning volgt dat een contractspartij of vergunninghouder een waterstaatswerk moet onderhouden “overeenkomstig zijn functie”, zal dat doorgaans geen intensiever of specifiek onderhoud beteken dan hetgeen is bepaald in de legger. In dat geval geldt de legger onverkort.

Een (fictief) voorbeeld van een specifiek onderhoud is het volgende:

Uit de legger volgt dat waterkering X tweemaal per jaar gemaaid dient te worden. Bij vergunning of overeenkomst is geregeld dat omwille van de biodiversiteit op die plek slechts éénmaal per jaar

gemaaid dient te worden. De onderhoudsverplichting die volgt uit die vergunning of overeenkomst is doorgaans aan te merken als een specifiek onderhoud. Redenen hiervoor kunnen zijn dat er gemotiveerd (omwille van de biodiversiteit) in een concrete situatie (waterkering X) is afgeweken van hetgeen volgt uit de legger.

Het onderhoudsregime dat volgt uit de legger wijkt dus alleen voor zover uit een overeenkomst of vergunning een intensiever of specifiek onderhoudsregime voortvloeit. Het onderhoudsregime dat volgt uit de legger wijkt dus niet voor zover uit een overeenkomst of vergunning een minder intensief of specifiek onderhoudsregime voortvloeit.

Indien niet duidelijk is of een onderhoudsregime dat voortvloeit uit een overeenkomst of vergunning intensiever of specifiek is, geldt dat in ieder geval is voldaan aan de onderhoudsverplichting als is voldaan aan het onderhoudsregime dat voortvloeit uit de legger *en* uit de overeenkomst of vergunning.

De Legger Delfland laat de vergunningen en overeenkomsten overigens in stand. Het Besluit Legger Delfland bevat geen intrekking van een vergunning of de beëindiging van een overeenkomst.

Toelichting op Hoofdstuk 2 Waterkeringen

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de artikelen in hoofdstuk 2 in de legbertekst. Een omschrijving van de gebruikte begrippen staat in de legbertekst, in [Artikel 1.1 Begripsbepalingen](#) en bijbehorende toelichting. Een algemene uitleg over waterkeringen staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)).

Toelichting op Paragraaf 2.1 Legbertegevens van waterkeringen

Van waterkeringen, en indien aanwezig, bijbehorende waterkerende kunstwerken wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen. Direct naast de waterkering ligt een beschermingszone en in voorkomend geval een profiel van vrije ruimte. De beschermingszone heeft als doel de bescherming van en/of het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk. Het profiel van vrije ruimte heeft tot doel de ruimte aan te geven die nodig is om een toekomstige verbetering van de waterkering te kunnen realiseren, zodat het waterkerend vermogen van de waterkering ook in de toekomst niet in gevaar zal komen. Het profiel van vrije ruimte kan aan één of weerszijden van en/of onder en boven de waterkering liggen.

De ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van waterkeringen, bijbehorende waterkerende kunstwerken en beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte, kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan, of een combinatie van beiden. Dit verschilt per type waterkering. Soms staan deze gegevens zelfs niet in de legger en kunnen deze worden bepaald door de situatie ter plekke te bekijken. Delfland streeft naar een actuele en complete leggerkaart.

Ligging waterkeringen

De leggerkaart toont (een deel van) de ligging van alle waterkeringen, behalve de waterscheidingen. De ligging van waterscheidingen staat op de kaart behorende bij peilbesluiten. Op de leggerkaart kan de ligging van waterkeringen, beschermingszones en het profiel van vrije ruimte, of onderdelen daarvan, zijn aangegeven als vlak, lijn of symbool (Tabel 4). Dit verschilt per waterstaatswerk. De leggerkaart toont niet van elke waterkering alle onderdelen; om de ligging van deze onderdelen te bepalen wordt de legbertekst gehanteerd, en zal indien nodig, de situatie ter plekke worden bekeken.

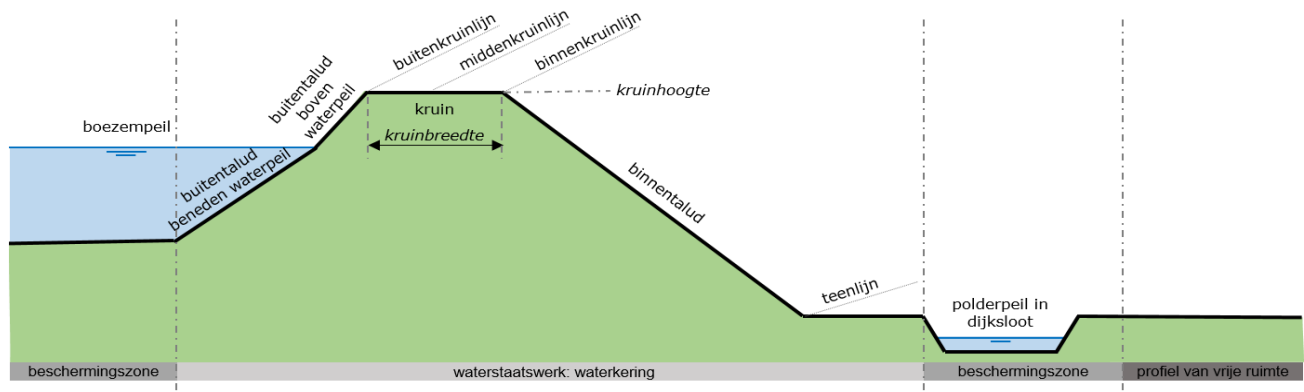
Tabel 4: Overzicht: weergave van de ligging van (onderdelen) van waterkeringen op leggerkaart

Weergave	Ligging
Vlak	Zone van de waterkering. Zone van een waterkerend kunstwerk. Beschermingszone. Zone van het profiel van vrije ruimte.
Lijn	Begrenzing van het waterstaatswerk, beschermingszone, profiel van vrije ruimte, referentielijn, zoals een buitenkruinlijn, middenkruinlijn of raai, waterkerend kunstwerk (wandconstructie).
Symbool	Waterkerend kunstwerk.

Vorm, afmetingen, constructie en leggerprofiel van waterkeringen

De (driedimensionale) normatieve vorm en afmetingen van de waterkering worden in de legger aangegeven met een leggerprofiel. Het leggerprofiel van een dijk of kade is een verticale normatieve dwars- of langsdoorsnede van een waterkering. De werkelijke afmeting van een waterkering kan groter zijn dan het normatieve leggerprofiel. Figuur 6 toont een voorbeeld van een schematische weergave van het

leggerprofiel van een dijk of kade. Het toont de samenhang tussen de verschillende begrippen zoals de kruin en de teenlijn. Bij de zeewering spreken we niet van leggerprofielen, maar van grensprofielen. Figuur 6 is daarom niet van toepassing op de zeewering.

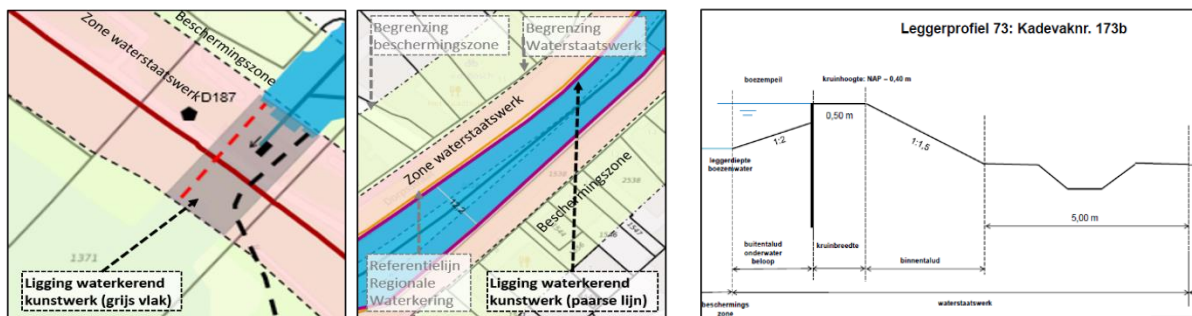

Figuur 6: Schematische dwarsdoorsnede van een waterkering en uitleg bijbehorende begrippen

De leggerkaart toont de normatieve vorm, afmetingen, constructie van een waterkering. Dit kan in een tabel op het informatiescherm en/of als een tekening van het leggerprofiel (in de bijlage van het een informatiescherm). Het informatiescherm kan worden geopend door op de leggerkaart te klikken op de vlakken, lijnen of symbolen die de ligging van de waterkering weergeven. De bijlagen staan onderaan in dit informatiescherm.

De leggerkaart toont niet van elke waterkering de normatieve vorm en afmetingen; om de normatieve vorm en afmetingen van de landscheidingen en de waterscheidingen te bepalen wordt de leggetekst gehanteerd, en zal indien nodig, de situatie ter plekke worden bekeken.

Waterkerende kunstwerken staan op verschillende manieren op de leggerkaart, als vlak, als lijn, als symbool, maar ook als onderdeel van het leggerprofiel van de waterkering.

Figuur 7: Waterkerende kunstwerken op leggerkaart (verschillende weergaven)

Toelichting op Artikel 2.1 Leggergegevens van primaire waterkeringen: zeewering

Dit artikel geeft aan welke gegevens van de primaire waterkering, Zeewering en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte er in de legger staan. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. De leggerkaart toont ook de ligging van de rijksstrandpalen, de rijksstrandpalenlijn en de raaien met afmetingen. In Tabel 5 en Tabel 6 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat

een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de zeewering. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de zeewering, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.1 Primaire waterkeringen](#)).

Tabel 5: Leggergegevens primaire waterkering, zeewering, en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte

LEGGERGEGEVENS* WATERKERING		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone waterstaatswerk	Roze vlak op leggerkaart.
	Landwaartse begrenzing	Rode lijn op leggerkaart.
	Zeewaartse begrenzing	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
	Duinvoet	Gele lijn op leggerkaart.
	Raai (met afmetingen)	Zwarte lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
Raainummer		Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie (o.a. afmetingen en vorm grensprofiel over 50 jaar én over 200 jaar)	Grensprofiel: Dwarsprofiel	Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart en/of op de tekeningen van het dwars- en lengteprofiel van het grensprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
	Grensprofiel: Lengteprofiel	
	Vorm grensprofiel	
	Rekenpeil (m NAP)	
	Kruinhoogte (m NAP)	
	Ligging (a) (m t.o.v. Rijkstrandpalenlijn)	
	Ligging (b) (m t.o.v. Rijkstrandpalenlijn)	
	Ligging (c) (m t.o.v. Rijkstrandpalenlijn)	
	Ligging (d) (m t.o.v. Rijkstrandpalenlijn)	
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 2.9, lid 2 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud legger- of doorgaand grensprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 2.9, lid 1 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud legger- of doorgaand grensprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 2.15, lid 1 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**	Zone waterstaatswerk	Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
	Duinvoet	Op informatiescherm van gele lijn op leggerkaart.
	Landwaartse begrenzing	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
	Raai met afmetingen	Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.

LEGGERGEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Naam en/of Leggercode en/of profiel nummer		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	
	Type waterkerende constructie	
	Breedte (m NAP)	
	Diepte (m NAP)	
	Kerende hoogte (m NAP)	
	Lengteprofiel	Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of op de tekeningen van het dwars- en lengteprofiel van het grensprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
	Dwarsprofiel	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.9, lid 3 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.16 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
LEGGERGEGEVENS* BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Beschermingszone	Geel vlak op leggerkaart.
	Beschermingszone: strand	Geel vlak op leggerkaart
	Begrenzing zijde waterstaatswerk	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde en waterzijde	Zwarte Streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
LEGGERGEGEVENS* PROFIEL VAN VRIJE RUIMTE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Lichtblauw vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde beschermingszone	Zwarte streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van lichtblauw vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.

** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

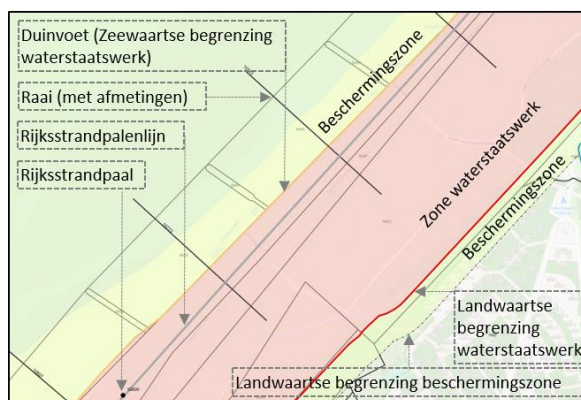
Tabel 6: Overige gegevens op leggerkaart: Rijkstrandpaal en rijkstrandpalenlijn

GEGEVENS RIJKSTRANDPAAL	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Symbool op leggerkaart.
Code	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Datum opname in Legger Delfland	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
GEGEVENS RIJKSTRANDPALENLIJN	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
Datum opname in Legger Delfland	Op informatiescherm van gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.

Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en grensprofiel

De leggerkaart toont de ligging van de zeewering (landwaartse begrenzing, duinvoet, zeewaartse begrenzing, zone waterstaatswerk), de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (grensprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken. Naast de waterkering ligt de beschermingszone en indien aanwezig het profiel van vrije ruimte. Ook deze worden getoond op de leggerkaart. Op de leggerkaart staan ook de rijkstrandpalen, de rijkstrandpalenlijn en de raaien.

In de legger zijn de locatie specifieke normatieve vorm en afmetingen van de zeewering aangegeven met grensprofielen en niet met leggerprofielen. De werkelijke afmetingen van de zeewering kunnen groter zijn dan het grensprofiel.

Figuur 8: Weergave van de ligging van de zeewering op de leggerkaart

De grensprofielen bestaan uit een lengteprofiel en een dwarsprofiel. De grensprofielen vormen niet de begrenzing van het waterstaatswerk zoals dat bij de leggerprofielen bij bijvoorbeeld de regionale waterkering het geval is. Het grensprofiel geeft wel de landwaartse begrenzing van het waterstaatswerk aan. De duinvoet geeft bij de zandige kust de zeewaartse begrenzing van het waterstaatswerk aan. Door het toepassen van dynamisch kustbeheer kan de ligging van de duinvoet flexibel zijn. De ligging van de duinvoet wordt regelmatig ingemeten en waar nodig met een wijziging van de legger aangepast.

In de dwarsprofielen voor de zandige kust van de zeewering (de primaire waterkering) zijn de doorgaande grensprofielen per raai over 50 jaar en 200 jaar aangegeven. Voor het bepalen van deze grensprofielen zijn zowel berekeningen uitgevoerd voor de maatgevende omstandigheden over 50 als over 200 jaar.

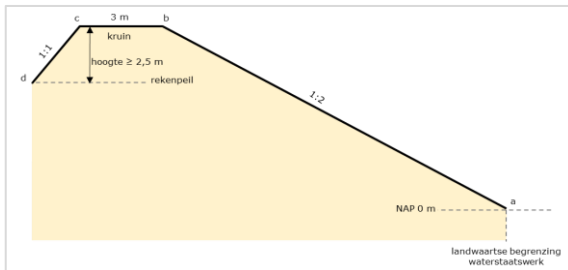
Een raai ligt haaks op de rijkstrandpalenlijn (op de zeewering). De ligging van het grensprofiel komt overeen met de ligging van de raai. Er wordt onderscheid gemaakt tussen het gewone en alternatieve grensprofiel. De hoogte van het gewone grensprofiel is afhankelijk van de hydraulische randvoorwaarden die gelden voor de betreffende raai. De minimale hoogte is 2,5 meter boven rekenpeil. Wanneer het gewone grensprofiel niet inpasbaar is in het aanwezige duin, wordt een

alternatief grensprofiel ingepast. Deze is lager en breder dan het gewone grensprofiel, maar met hetzelfde volume zand in het profiel dat boven rekenpeil ligt. Het alternatieve grensprofiel is zo hoog als het maaiveld het toelaat, zodat het zo smal mogelijk is. De minimale hoogte is 1 meter boven rekenpeil.

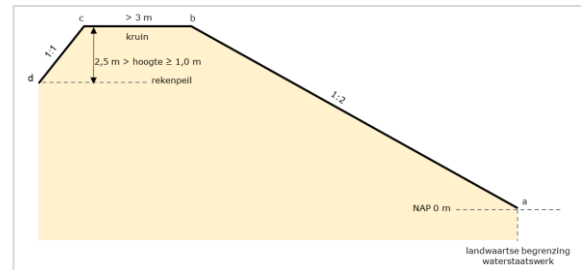
Het dwarsprofiel wordt weergegeven met een schematische dwarsdoorsnede van het grensprofiel om de 'knikpunten' van het grensprofiel te duiden. Figuur 9 toont het gewone grensprofiel en Figuur 10 het alternatieve grensprofiel.

Op de leggerkaart wordt op het dwarsprofiel naast het 50 en 200 jaar grensprofiel ook het gemeten profiel van de zeewering getoond. De afstand wordt gegeven in meters ten opzichte van Rijkstrandpalenlijn; positief is zeewaarts en negatief is landwaarts. De hoogte wordt weergegeven in meters ten opzichte van NAP.

Op het lengteprofiel van het grensprofiel staan per raai de kruinhoogtes van het 50 en 200 jaar grensprofiel aangegeven. Voor het lengteprofiel zandige kust geldt: de hoogtes zijn per raai bepaald. De kruinhoogte van het grensprofiel in het gebied tussen de raaien dient bepaald te worden op basis van maaiveldhoogte.

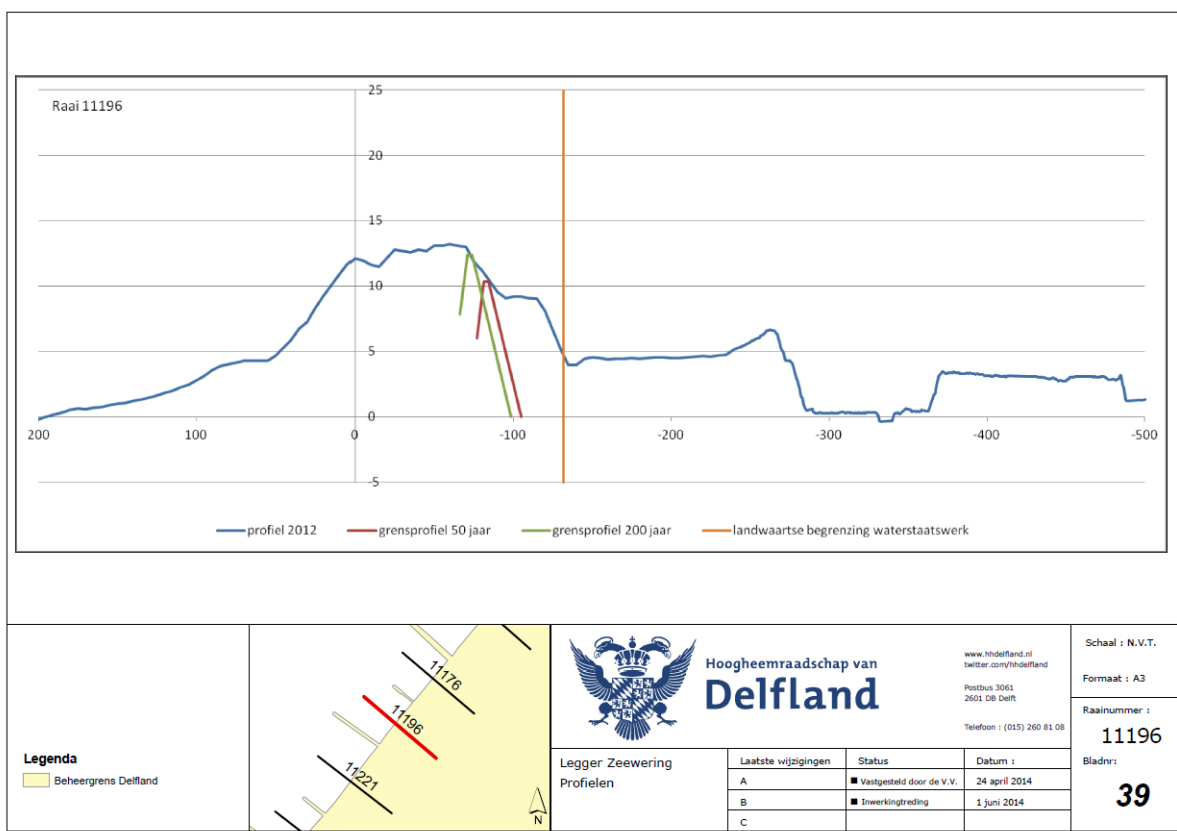

*Figuur 9: Primaire waterkering – Zeewering:
Schematische weergave 'gewoon grensprofiel'*

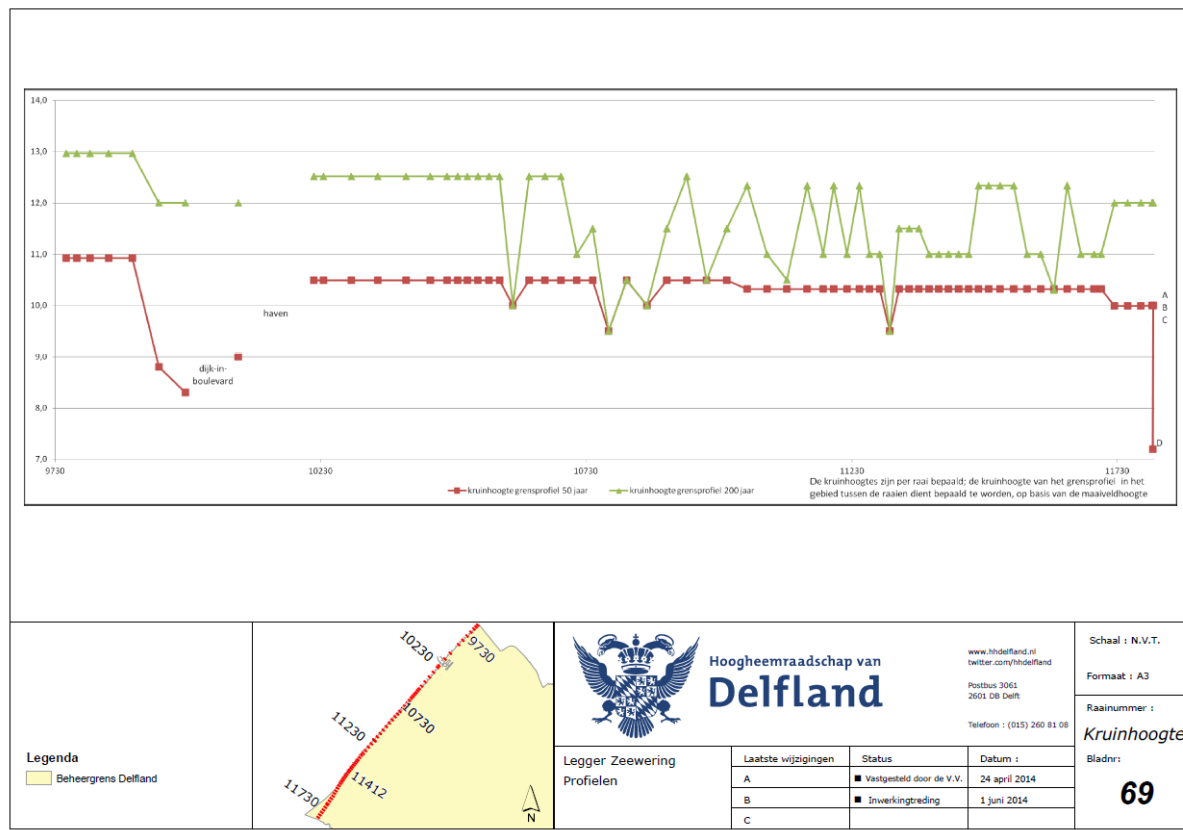

*Figuur 10: Primaire waterkering – Zeewering:
Schematische weergave 'alternatief grensprofiel'*

Hieronder staat een voorbeeld van het 50 en 200 jaar grensprofiel van de zeewering: een dwarsprofiel (Figuur 11) en een lengteprofiel (Figuur 12). Op de leggerkaart worden de grensprofielen van de zeewering zowel getoond op de profiel-tekeningen als in tabel vorm op het informatiescherm op de leggerkaart.

Figuur 11: Grensprofiel Zeewering: dwarsprofiel

Figuur 12: Gensprofiel Zeewering: lengteprofiel

Toelichting op Artikel 2.2 Leggergegevens van primaire waterkeringen: Delflandsedijk

Dit artikel geeft aan welke gegevens van de primaire waterkering, Delflandsedijk (zeedijk en rivierdijk) en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte er in de legger staan. Ook de dijkpalen en de locatie van het maatgevend leggerprofiel horen hierbij. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. In Tabel 7 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de Delflandsedijk. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de Delflandsedijk, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.1 Primaire waterkeringen](#)).

Tabel 7: Leggergegevens primaire waterkering, Delflandsedijk, en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte

GEGEVENS* WATERSTAATSWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone waterstaatswerk	Roze vlak op leggerkaart.
	Buitenkruinlijn (referentielijn)	Rode lijn op leggerkaart.
	Locatie maatgevend leggerprofiel	Zwarte lijn op leggerkaart.
	Dijkpaal	Symbool op leggerkaart.
	Begrenzing	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.

Naam en dijkvak		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
Profielnummer en naam van locatie maatgevend leggerprofiel		Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
Leggercode van dijkpaal		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Leggerprofiel: Dwarsprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of op de tekeningen van het dwars- en lengteprofiel van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
	Leggerprofiel: Lengteprofiel	
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.9, lid 2 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.9, lid 1 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**	Zone waterstaatswerk	Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
	Buitenkruinlijn	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
	Locatie maatgevend profiel	Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
	Dijkpaal	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
GEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Naam en/of Leggercode		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	
	Type waterkerende constructie	
	Breedte (m NAP)	
	Diepte (m NAP)	
	Kerende hoogte (m NAP)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.9, lid 3 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.16 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
GEGEVENS* BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Beschermingszone	Geel vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde waterstaatswerk	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.

	Begrenzing landzijde	Zwarte Streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
<i>GEGEVENS* PROFIEL VAN VRIJE RUIMTE</i>		<i>Waar staan deze gegevens?</i>
Ligging	Zone	Lichtblauw vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde beschermingszone	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van lichtblauw vlak op leggerkaart.

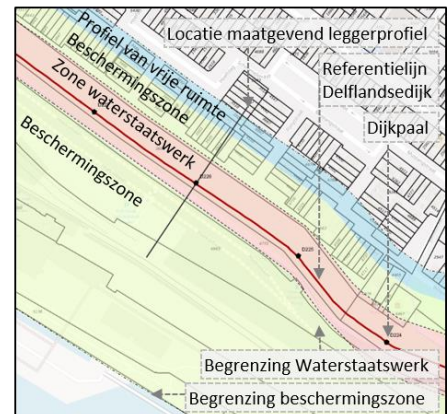
** Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.*

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.*

Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

De primaire waterkering Delflandsedijk bestaat uit de zeedijk en de rivierdijk. De leggerkaart toont de ligging van de Delflandsedijk (buitenkruinlijn, zone waterstaatswerk en begrenzing waterstaatswerk), de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (leggerprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken. Naast de waterkering ligt de beschermingszone en indien aanwezig het profiel van vrije ruimte. Ook deze worden getoond op de leggerkaart. Op de leggerkaart staan ook de dijkpalen en de locatie van het maatgevend profiel.

De locatie specifieke normatieve vorm en afmetingen worden aangegeven met de (normatieve) leggerprofielen van de Delflandsedijk. De werkelijke afmetingen van de Delflandsedijk kunnen groter zijn dan het normatieve leggerprofiel.

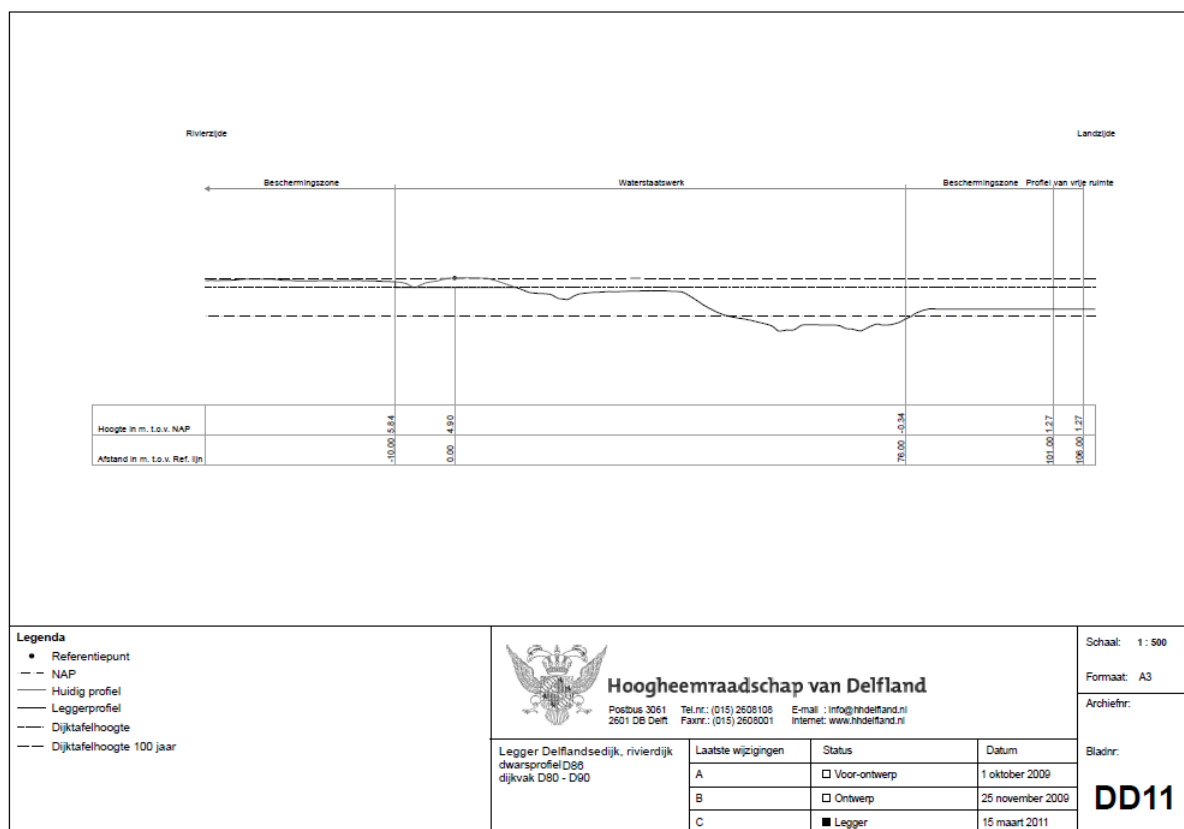
Figuur 13: Voorbeeld weergave:

Het leggerprofiel bestaat uit een lengteprofiel en een dwarsprofiel. Deze staan aangegeven op tekening op de leggerkaart. Een voorbeeld van een locatie specifiek leggerprofiel van de Delflandsedijk is in Figuur 14 (dwarsprofiel) en Figuur 15 (lengteprofiel) weergegeven

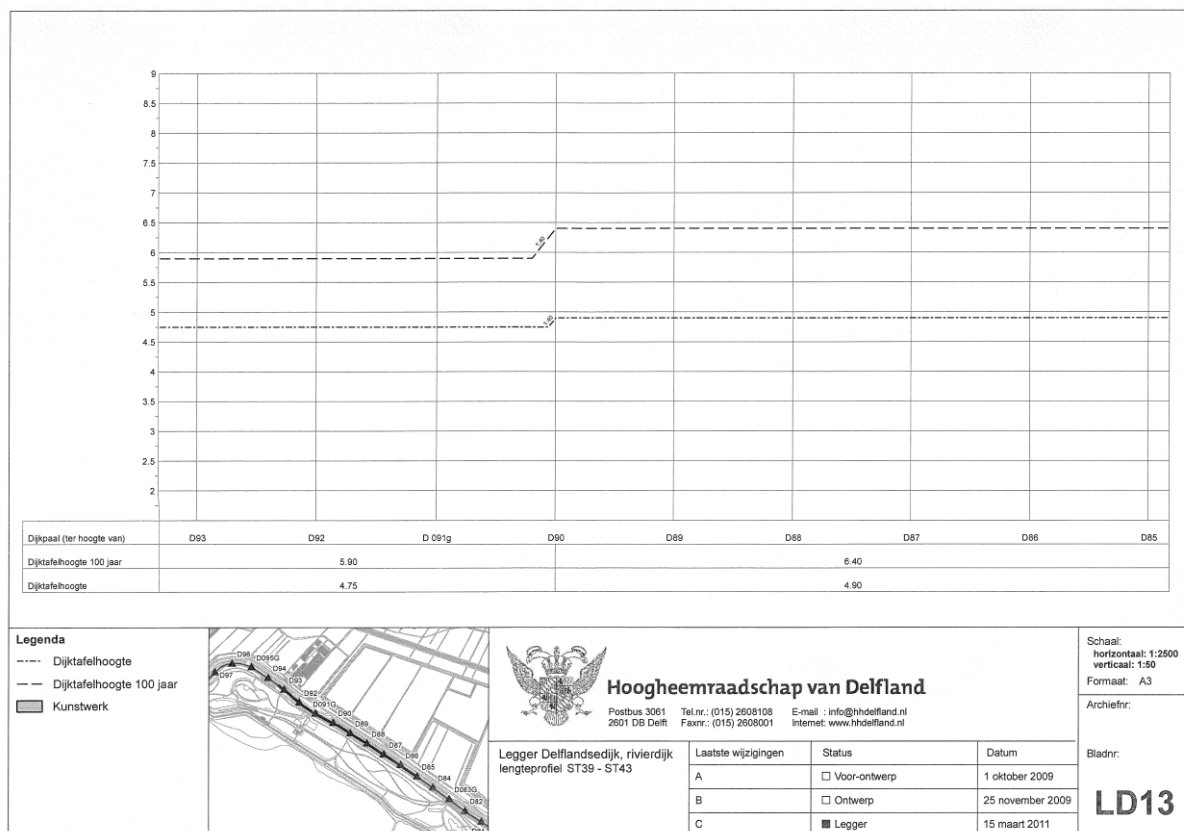
De ligging van het dwarsprofiel is haaks op de buitenkruinlijn. Het referentiepunt op de dwarsprofielen komt overeen met de ligging van de buitenkruinlijn op de leggerkaart. De buitenkruinlijn loopt langs de dijkpalen. Op het lengteprofiel en het dwarsprofiel staat de dijktafelhoogte, de dijktafelhoogte 100 jaar (rivierdijk) en/of de dijktafelhoogte 200 jaar (zeedijk).

Het locatie specifieke dwarsprofiel is bepaald naar aanleiding van de situatie op de "locatie van het maatgevend profiel" (zoals aangegeven op de leggerkaart), maar is van toepassing voor meerdere dijkvakken. Op de tekening van het dwarsprofiel staat aangegeven voor welke dijkvakken dit leggerprofiel van toepassing is.

Het uitgangspunt voor de ligging van de beschermingszone van de Delflandsedijk was: de beschermingszone bevindt zich aan weerszijde van het waterstaatswerk. De breedte van de beschermingszone aan de landzijde is overal 25 meter. De beschermingszone aan de rivierzijde van het waterstaatswerk is maatwerk en loopt tot aan het buitenwater.

Figuur 14: Leggerprofiel Delflandsedijk, rivierdijk: dwarsprofiel

Figuur 15: Leggerprofiel Delflandsedijk, rivierdijk: lengteprofiel

Toelichting op Artikel 2.3 Leggergegevens van regionale waterkeringen

Dit artikel geeft aan welke gegevens van de regionale waterkering en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte er in de legger staan. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In Tabel 8 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van regionale waterkeringen. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de regionale waterkeringen, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.2 Regionale waterkeringen](#)).

Tabel 8: Leggergegevens regionale waterkering en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte

GEGEVENS* WATERSTAATSWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone waterstaatswerk	Roze vlak op leggerkaart.
	Buitenkruinlijn (referentielijn)	Oranje lijn op leggerkaart.
	Begrenzing	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Functie	
	Leggerprofiel	

	Kruinhoogte (m + PP)	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart.
	Kruinhoogte (m + NAP)	
	Kruinbreedte (m)	
	Binnentalud (1:x)	
	Buitentalud boven waterpeil (1:x)	
	Buitentalud onder waterpeil (1:x)	
	Overdimensionering	De vorm en afmeting van de overdimensionering staan niet aangegeven in de legger. De overdimensionering kan worden bepaald door de werkelijk aanwezige afmetingen van de waterkering te vergelijken met het normatieve leggerprofiel.
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.10, lid 3 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.10, lid 1 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud overdimensionering	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.10, lid 2 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 1 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud overdimensionering	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 2 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**	Zone waterstaatswerk	Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
	Buitenkruinlijn	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart.
GEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Wandconstructie	Paarse lijn op leggerkaart.
	Ander waterkerend kunstwerk	Grijs vlak of symbool op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart.
	Type (wand)constructie	
	Type waterkerende constructie	
	Materiaal	
	Lengte	
	Kerende hoogte (m NAP)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.10, lid 4 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.16 & art. 1.6.

Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
GEGEVENS* BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Geel vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde waterstaatswerk	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte Streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
GEGEVENS* PROFIEL VAN VRIJE RUIMTE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Licht blauw vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde beschermingszone	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van lichtblauw vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.

** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

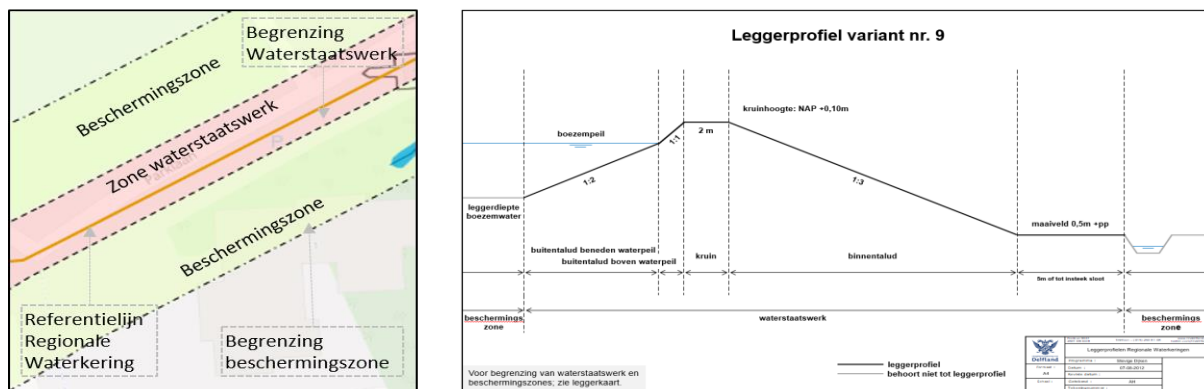
Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

De leggerkaart toont de ligging van de regionale waterkering (buitenkruinlijn, zone waterstaatswerk en begrenzing waterstaatswerk), de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (leggerprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken. Naast de waterkering ligt de beschermingszone en indien aanwezig het profiel van vrije ruimte. Ook deze worden getoond op de leggerkaart. De werkelijke afmetingen van de regionale waterkering kunnen groter zijn dan het normatieve leggerprofiel.

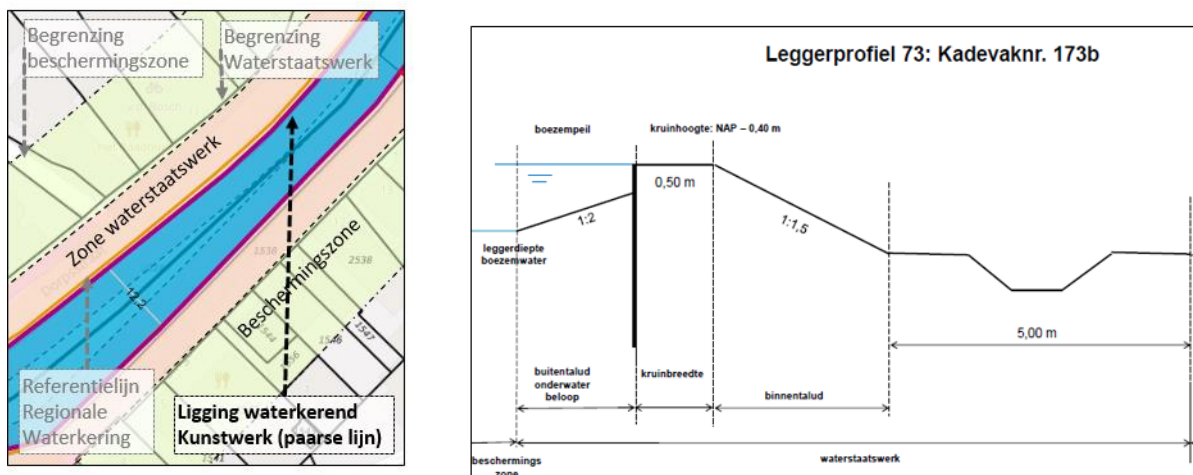
De locatie specifieke normatieve vorm en afmetingen worden aangegeven op een informatiescherm op de leggerkaart en op de tekeningen van het leggerprofiel (een normatief dwarsprofiel van de waterkering). De ligging van de buitenkruinlijn op de tekeningen van het leggerprofiel komt overeen met de ligging van de buitenkruinlijn op de leggerkaart. De ligging van het leggerprofiel is haaks op de buitenkruinlijn.

Het uitgangspunt voor de ligging van de beschermingszone van een regionale waterkering was: de beschermingszone bevindt zich aan weerszijde van het waterstaatswerk over een afstand van 15 meter horizontaal gemeten uit de begrenzing van het waterstaatswerk.

Hieronder staan twee voorbeelden van de ligging van de regionale waterkering en bijbehorende beschermingszone op de leggerkaart en het bijbehorende locatie specifieke leggerprofiel.

Figuur 16: Voorbeeld weergave: Ligging regionale waterkering (zonder waterkerend kunstwerk) op leggerkaart en bijbehorend locatie specifiek leggerprofiel

Figuur 17: Voorbeeld weergave: Ligging regionale waterkering (met waterkerend kunstwerk) op leggerkaart en bijbehorend locatie specifiek leggerprofiel

Toelichting op Artikel 2.4 Leggergegevens van overige waterkeringen: polderkaden

Dit artikel geeft aan welke gegevens van een polderkade en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte er in de legger staan. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In Tabel 9 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de polderkade. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de polderkaden, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.3 Overige waterkeringen](#)).

Tabel 9: Leggergegevens polderkade, en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte

GEGEVENS* WATERSTAATSWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone waterstaatswerk	Roze vlak op leggerkaart.

	Middenkruinlijn (referentielijn)	Groene lijn op leggerkaart.
	Begrenzing	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van groene lijn op leggerkaart.
Afmeting en vorm	Leggerprofiel	Op informatiescherm van groene lijn op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van groene lijn op leggerkaart.
	Kruinhoogte (m + PP)	
	Kruinbreedte (m)	
	Binnentalud (1:x)	
	Buitentalud boven waterpeil	
	Overdimensionering	De vorm en afmeting van de overdimensionering staan niet aangegeven in de legger. De overdimensionering kan worden bepaald door de werkelijk aanwezige afmetingen van de waterkering te vergelijken met het normatieve leggerprofiel.
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.11, lid 3 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.11, lid 1 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud overdimensionering	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.11, lid 2 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 1 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud overdimensionering	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 2 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**	Zone waterstaatswerk	Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
	Middenkruinlijn	Op informatiescherm van groene lijn op leggerkaart.
GEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Wandconstructie	Paarse lijn op leggerkaart.
	Ander waterkerend kunstwerk	Grijs vlak of symbool op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van groene lijn op leggerkaart.
	Type (wand)constructie	
	Type waterkerende constructie	
	Materiaal	
	Lengte	
	Kerende hoogte (m NAP)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.11, lid 4 & art. 1.5.

Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.16 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
GEGEVENS* BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Geel vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde waterstaatswerk	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
GEGEVENS* PROFIEL VAN VRIJE RUIMTE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Licht blauw vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde beschermingszone	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van lichtblauw vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.

** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

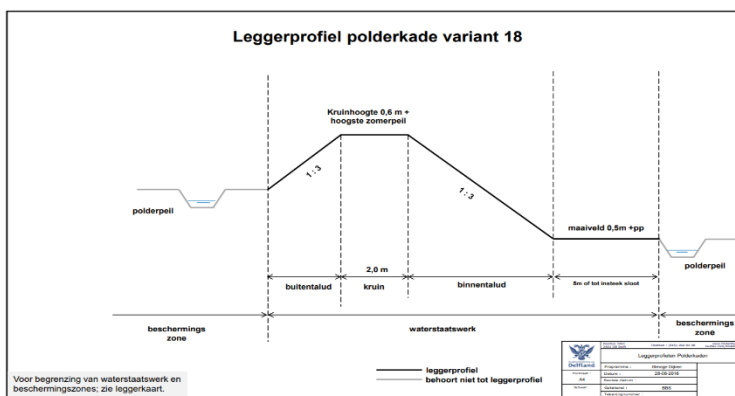
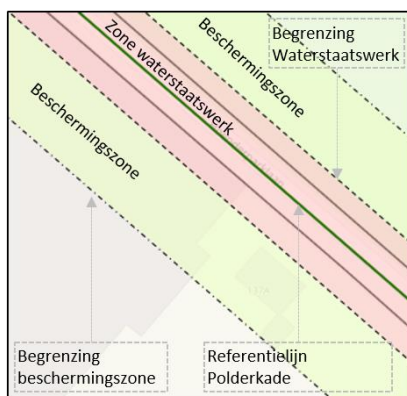
Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

De leggerkaart toont de ligging van de polderkade (middenkruinlijn, zone waterstaatswerk en begrenzing waterstaatswerk), de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (leggerprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken. Naast de waterkering ligt de beschermingszone en indien aanwezig het profiel van vrije ruimte. Ook deze worden getoond op de leggerkaart. De werkelijke afmetingen van de polderkade kunnen groter zijn dan het normatieve leggerprofiel.

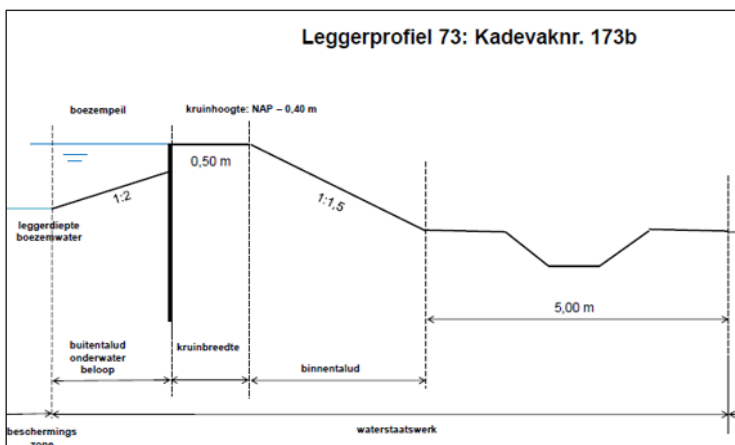
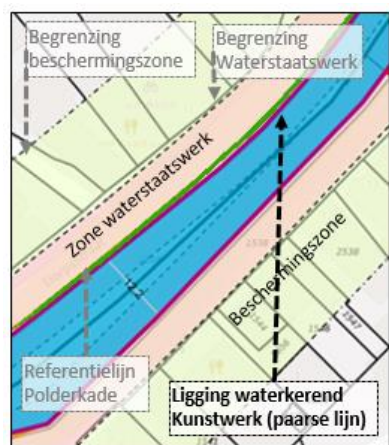
De locatie specifieke normatieve vorm en afmetingen worden aangegeven op een informatiescherm op de leggerkaart en op de tekeningen van het leggerprofiel (een normatief dwarsprofiel van de waterkering). De ligging van de middenkruinlijn op de tekeningen van het leggerprofiel komt overeen met de ligging van de middenkruinlijn op de leggerkaart. De ligging van het leggerprofiel is haaks op de middenkruinlijn.

Het uitgangspunt voor de ligging van de beschermingszone van een polderkade was: de beschermingszone bevindt zich aan weerszijde van het waterstaatswerk over een afstand van 15 meter horizontaal gemeten uit de begrenzing van het waterstaatswerk.

Hieronder staan twee voorbeelden van de ligging van de polderkade en bijbehorende beschermingszone op de leggerkaart en het bijbehorende locatie specifieke leggerprofiel.

Figuur 18: Voorbeeld weergave: Ligging polderkade (zonder waterkerend kunstwerk) op

*leggerkaart en bijbehorend
locatie specifiek leggerprofiel*

*Figuur 19: Voorbeeld weergave: Ligging Polderkade (met waterkerend kunstwerk) op leggerkaart
en bijbehorend locatie specifiek leggerprofiel*

Toelichting op Artikel 2.5 Leggergegevens van overige waterkeringen: landscheidingen

Dit artikel geeft aan welke gegevens van landscheiding en bijbehorende waterkerende kunstwerken en beschermingszones er in de legger staan. De leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. In Tabel 10 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de landscheiding. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de landscheiding, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.3 Overige waterkeringen](#)).

Tabel 10: Leggergegevens overige waterkering, type landscheiding, en bijbehorende waterkerende kunstwerken en beschermingszones

GEGEVENS* WATERSTAATSWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Middenkruinlijn (referentielijn)	Cyaanblauwe lijn op leggerkaart.

	Zone waterstaatswerk en begrenzing	De ligging en de begrenzing van de zone van het waterstaatswerk landscheiding staat (nog) niet op de leggerkaart. De ligging kan worden bepaald aan de hand van de ligging van de middenkruinlijn op de leggerkaart, de leggetekst art. 2.6, lid 1, 2 en 4 en de werkelijke situatie.
Leggervak		Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting en constructie	Leggerprofiel	Het leggerprofiel en de afmetingen van het waterstaatswerk landscheiding staan niet op de leggerkaart. Het leggerprofiel kan worden bepaald aan de hand van de ligging van de middenkruinlijn op de leggerkaart, de leggetekst art. 2.6, lid 1, 2 en 4 en de werkelijke situatie.
	Kruinhoogte	
	Kruinbreedte	
	Talud	
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.12, lid 2 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.12, lid 1 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 1 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van cyaanblauw lijn op leggerkaart.
GEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Wandconstructie	Paarse lijn op leggerkaart.
	Ander waterkerend kunstwerk	Grijs vlak op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van paarse lijn of grijs vlak op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	
	Type (wand)constructie	
	Type waterkerende constructie	
	Materiaal	
	Lengte	
	Kerende hoogte (m NAP)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van paarse lijn of grijs vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.12, lid 3 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van paarse lijn of grijs vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.16 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van paarse lijn of grijs vlak op leggerkaart.
GEGEVENS BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Beschermingszone	De ligging, vorm en afmeting van de beschermingszone staat (nog) niet op de leggerkaart. De ligging en afmeting kan worden bepaald aan de hand van de ligging van het waterstaatswerk landscheiding en leggetekst, art. 2.6, lid 3.

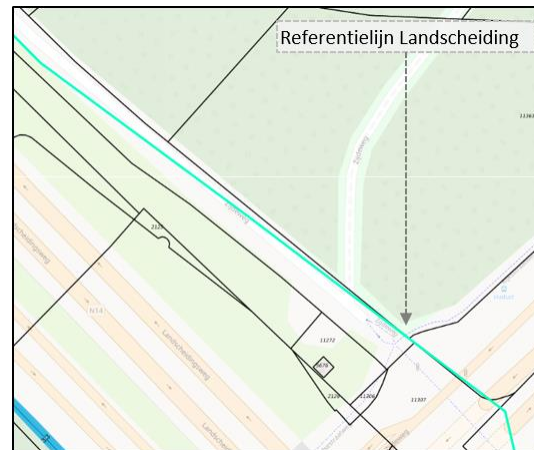
* Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.

** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

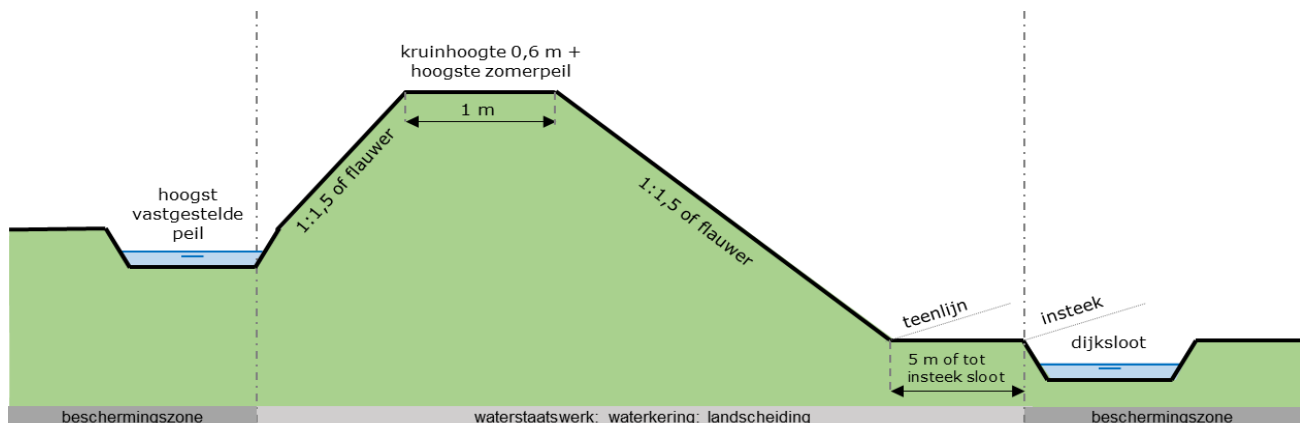
De leggerkaart toont alleen de ligging van de middenkruinlijn van de landscheiding. De zone van het waterstaatswerk, de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (leggerprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken en beschermingszones staan (nog) niet op de leggerkaart.

De zone van het waterstaatswerk landscheiding en de begrenzing, de locatie specifieke (normatieve) afmetingen en leggerprofiel en de beschermingszone kunnen worden bepaald aan de hand van de ligging van de middenkruinlijn op de leggerkaart, de leggetekst, [Artikel 2.6 Ligging en afmeting van landscheidingen en bijbehorende beschermingszone](#) en de werkelijke situatie.

Figuur 20: Weergave van de ligging van de landscheiding op de leggerkaart

Figuur 21 toont een voorbeeld van een locatie specifiek leggerprofiel van de landscheiding. Het midden van de kruin in het leggerprofiel is hetzelfde als de middenkruinlijn op de leggerkaart. De werkelijke afmetingen van de landscheiding kunnen groter zijn dan het normatieve leggerprofiel van de landscheiding.

Figuur 21: Voorbeeld van een locatie specifiek leggerprofiel voor de landscheiding

Dit leggerprofiel is bepaald aan de hand van Artikel 2.6 Ligging en afmeting van landscheidingen en bijbehorende beschermingszone in de leggetekst

Toelichting op Artikel 2.6 Ligging en afmeting van landscheidingen en bijbehorende beschermingszones

Dit artikel bepaalt de vorm en afmetingen van de landscheiding.

Het eerste lid bepaalt de ligging en de standaardafmetingen van het waterstaatswerk. Hierbij is het nodig om te weten hoe de waterkering er werkelijk uit ziet.

In het tweede lid bepaalt de standaardafmetingen van het leggerprofiel van een landscheiding.

Het derde lid bepaalt de standaardafmeting van de beschermingszone van een landscheiding.

Het vierde lid draagt zorg voor de instandhouding van de landscheiding conform de bij vaststelling van dat deel van de legger aanwezige werkelijke afmetingen. De landscheiding is als geheel vastgesteld in 1997 in de Legger binnenwaterkeringen, landscheidingen, boezemkaden, polderkaden en waterscheidingen. Nadien is de landscheiding partieel gewijzigd in de legger.

Het uitgangspunt hiervan is dat de landscheiding wat betreft afmetingen in stand gehouden dient te worden. Delfland heeft alleen standaard minimale afmetingen opgenomen in het tekstuele deel van de legger en heeft geen locatie specifieke afmetingen gedefinieerd voor landscheidingen.

Toelichting op Artikel 2.7 Leggergegevens van overige waterkeringen: waterscheidingen

Dit artikel geeft aan welke gegevens van de waterscheiding en bijbehorende waterkerende kunstwerken er in de legger staan. De leggergegevens staan niet op de leggerkaart. De leggergegevens kunnen op de kaart behorende bij peilbesluiten en in de leggertekst staan. Hieronder staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de waterscheiding. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek waterscheidingen, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.3 Overige waterkeringen](#)).

Een waterscheiding is de grens tussen twee peilgebieden waar een oppervlaktewaterlichaam aanwezig is, niet zijnde een polderkade, landscheiding, regionale waterkering of primaire waterkering. De leggerkaart toont niet de ligging en afmetingen van waterscheidingen. In de legger wordt bepaald waarin de ligging van een waterscheiding is vastgelegd: De ligging is aangegeven op de bij het peilbesluit, waar de waterscheiding betrekking op heeft, behorende kaart. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 2.8 Ligging en afmetingen van waterscheidingen](#).

In de legger worden geen normatieve afmetingen voorgeschreven. De afmetingen van de waterscheiding moeten ervoor zorgen dat de waterscheiding voldoende waterkerend is. Wat *voldoende waterkerend* op een bepaalde locatie betekent, is per locatie verschillend en wordt door de beheerder bepaald. In de praktijk betekent dit dat er geen water van het ene peilgebied naar het andere peilgebied mag stromen, behalve via een peil-regulerend kunstwerk. Hierbij mag de norm voor wateroverlast niet worden overschreden. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 2.8 Ligging en afmetingen van waterscheidingen](#) en [Artikel 2.15 Buitengewoon onderhoud waterkeringen](#), derde lid.

Toelichting op Artikel 2.8 Ligging en afmetingen van waterscheidingen

Een waterscheiding is de grens tussen twee peilgebieden waar een oppervlaktewaterlichaam aanwezig is. De kaart behorende bij peilbesluiten toont de ligging van waterscheidingen (indicatief). Deze kaart wordt getoond op het tabblad 'Peilbesluitkaarten' bij de leggerkaart. Deze kaart vormt echter géén onderdeel van deze legger. De ligging van de waterscheiding zal met wijziging van een peilbesluit worden gewijzigd.

Toelichting op Paragraaf 2.2 Onderhoudsplichtigen van waterkeringen

Toelichting op Artikel 2.9 tot en met 2.13

In de artikelen 2.9 tot en met 2.13 wordt voor elke waterkering of onderdeel daarvan een onderhoudsplichtige aangewezen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gewoon en buitengewoon onderhoud en voorts naar type waterkering en de waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de waterkering.

In deze artikelen staat een generieke aanwijzing van onderhoudsplichtigen per type waterkering of onderdeel daarvan. Op de leggerkaart kan per individuele waterkering of onderdeel daarvan een onderhoudsplichtige zijn aangewezen. Dit kan dezelfde onderhoudsplichtige zijn als in de leggetekst, of een uitzondering hierop. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst.

Voor waterstaatswerken welke nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én zijn aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, geldt de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen zoals aangegeven in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen op de leggerkaart te tonen.

In het laatste lid van elk artikel wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#), waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszones.

Toelichting op Paragraaf 2.3 Onderhoudsverplichtingen van waterkeringen

In de artikelen 2.14 tot en met 2.16 zijn de onderhoudsverplichtingen van waterkeringen voorgeschreven. Op de leggerkaart kan, indien nodig, per individuele waterkering of onderdeel daarvan een afwijkende of aanvullende onderhoudsverplichting zijn opgenomen. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), tweede en derde lid.

Ook zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiekere of intensievere onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), vierde lid. Een verwijzing naar de specifieke vergunning of overeenkomst kan worden getoond op de leggerkaart.

Toelichting op Artikel 2.14 Gewoon onderhoud waterkeringen

Het gewoon onderhoud is gericht op het waterkerend houden van de waterkering. De concrete verplichtingen zijn vooral bedoeld om de bekleding in stand te houden, kleine schade te voorkomen of te herstellen, en de waterkering toegankelijk te houden voor onderhoudsmaterieel en inspecties.

Onder het in stand houden van begroeiingen dienstig aan de waterkering wordt bijvoorbeeld verstaan het periodiek maaien, het voorkomen van kale plekken en het voorkomen van ongewenste begroeiing met diepe wortels op de waterkering. Door periodiek te maaien is de begroeiing kort genoeg om de waterkering te inspecteren op gaten en scheuren.

Onder materialen dienstig aan de waterkering worden bijvoorbeeld dijkbekledingen anders dan begroeiing verstaan, zoals een asfalt- of steenbekleding. Het in stand houden van deze materialen houdt onder andere in dat ervoor gezorgd wordt dat er geen gaten ontstaan, die de erosiebestendigheid van de waterkering aantasten.

Denk bij het bestrijden van dieren die schade toebrengen, aan het bestrijden van mollen en konijnen en van andere dieren die aantoonbaar schade toebrengen aan het waterkerend vermogen van de waterkering.

De bestrijding van muskus- en beverratten is een taak van Delfland (Waterschapswet, artikel 1, derde lid en Waterwet, artikel 3.2a) en is dan ook uitgezonderd van de onderhoudsverplichting gewoon onderhoud waterkeringen.

Denk bij het verwijderen van schadelijke begroeiing voor de waterkering aan diep wortelende begroeiing en begroeiing die door schaduwwerking ervoor zorgt dat er kale plekken in de bekleding ontstaan. Begroeiing met grote of diepe wortels kan zorgen voor ongewenste gangen of ruimtes in de waterkering. Kale plekken tasten de erosiebestendigheid van een waterkering aan. Onder schadelijke begroeiing rekenen we ook invasieve uitheemse plantensoorten. Deze moeten worden verwijderd om te voorkomen dat zij zich gaan verspreiden.

Denk bij het herstellen van schade aan bijvoorbeeld het inzaaien van kale plekken, het dichten van mollengangen en konijnengangen en andere kleine schade.

Tijdens de schouw wordt gecontroleerd of onderhoudsplichtigen zich aan de onderhoudsplicht hebben gehouden.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Artikel 2.15 Buitengewoon onderhoud waterkeringen

Het buitengewoon onderhoud van de waterkeringen is gericht op het waterkerend houden van de waterkering zodat de waterkering voldoet aan de veiligheidsnormen. Het gaat dan om het instandhouden van het (beschreven) leggerprofiel of het doorgaand grensprofiel van een waterkering.

Voor de waterscheiding geldt het eerste lid niet, maar is het derde lid van dit artikel van toepassing. Voor de waterscheiding is namelijk geen normatief leggerprofiel van de waterkering in de legger opgenomen.

De ligging, vorm, afmetingen en het leggerprofiel van de waterkeringen staan in de leggetekst en/of op de leggerkaart. Voor elk type waterkering wordt dit op een andere manier aangegeven in de legger. Soms zal de situatie ter plekke worden bekeken. Lees hiervoor de Toelichting deel 2, en specifiek:

- [Toelichting op Artikel 2.1 Leggergegevens van primaire waterkeringen: zeewering](#)
- [Toelichting op Artikel 2.2 Leggergegevens van primaire waterkeringen: Delflandsedijk](#)
- [Toelichting op Artikel 2.3 Leggergegevens van regionale waterkeringen](#)
- [Toelichting op Artikel 2.4 Leggergegevens van overige waterkeringen: polderkaden](#)
- [Toelichting op Artikel 2.5 Leggergegevens van overige waterkeringen: landscheidingen](#)

- Toelichting op Artikel 2.7 Leggergegevens van overige waterkeringen: waterscheidingen

Het buitengewoon onderhoud van de overdimensionering van de waterkeringen is gericht op het in stand houden van de dimensies van de overdimensionering zoals aanwezig ter plekke. Hieronder valt niet de instandhouding van de overhoogte van een waterkering. Onder overhoogte van een waterkering valt de extra aangebrachte hoeveelheid grond bij de versterking van de waterkering, met als doel om na zetting van de ondergrond en de klink van het dijklichaam de gewenste veiligheidsnorm te halen.

Artikel 2.15, tweede lid is alleen van toepassing op de regionale waterkering en de overige waterkering, type polderkaden vanwege legbertekst, artikel 2.10, tweede lid, en artikel 2.11, tweede lid.

Het buitengewoon onderhoud van waterscheidingen is gericht op het in voldoende waterkerende toestand houden van de waterscheiding. Water mag niet zomaar van een gebied met een hoger peil naar een gebied met een lager peil stromen, behalve via peil-regulerend kunstwerken. Buitengewoon onderhoud bij een waterscheiding betekent dat bij falen de waterkerende toestand voldoende wordt hersteld. Het water kan dan niet meer van hoog naar laag stromen. Hierbij moet worden voldaan aan de norm voor wateroverlast.

In het vierde lid wordt de verbinding gelegd met de legbertekst, Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen, waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Artikel 2.16 Onderhoud waterkerende kunstwerken

Het onderhoud van de waterkerende kunstwerken is gericht op het instandhouden en/of waterkerend houden van het waterkerend kunstwerk zodat het (beschreven) leggerprofiel van de waterkering, waar het waterkerend kunstwerk deel van uit maakt, in stand wordt gehouden. Zodat de waterkering met bijbehorende waterkerende kunstwerken voldoet aan de veiligheidsnormen.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de legbertekst, Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de artikelen in hoofdstuk 3 in de leggertekst. Een omschrijving van de gebruikte begrippen staat in de leggertekst in [Artikel 1.1 Begripsbepalingen](#) en bijbehorende toelichting. Een algemene uitleg over oppervlaktewaterlichamen staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)).

Toelichting op Paragraaf 3.1 Leggergegevens van oppervlaktewaterlichamen

Toelichting op Artikel 3.1 Leggergegevens van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

Van (onderdelen van) oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen.

Dit artikel geeft aan welke gegevens van een oppervlaktewaterlichaam - al dan niet met een extra functies zoals een natte ecologische zones of gestapelde waterbergingszones -, en bijbehorende beschermingszones er in de legger staan. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In Tabel 11 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen.

De werkelijke afmetingen van een oppervlaktewaterlichaam kunnen dieper, breder of anders van vorm zijn dan het normatieve leggerprofiel. Meer informatie hierover staat in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 3.7](#), Figuur 4).

De leggerkaart toont (nog) niet alle oppervlaktewaterlichamen en ook (nog) niet alle leggergegevens daarvan. Voor oppervlaktewaterlichamen die (nog) niet zijn opgenomen op de leggerkaart, gelden wel al regels. Dit is voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#). Voor deze waterstaatswerken gelden ook al de geboden en verboden volgend uit de Keur Delfland.

Tabel 11: Leggergegevens Oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende natte ecologische zones, gestapelde waterbergingszones, oeverconstructies en beschermingszones

GEGEVENS*, ** OPPERVLAKEWATERLICHAAM		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Watervoerend deel	Blauw vlak op leggerkaart. Blauwe lijn op leggerkaart (referentielijn).
	Bovenwatertalud: zone ⁸	Lichtbruin vlak op leggerkaart. Let op: De ligging van de zonering van het bovenwatertalud op de leggerkaart is een benadering. De werkelijke afmetingen kunnen anders zijn.
	Bovenwatertalud: Oeverconstructie	Bruine lijn op leggerkaart. Let op: De leggerkaart toont de ligging van een beperkt aantal oeverconstructies. Delfland is niet voornemens om alle aanwezige oeverconstructies op de leggerkaart te tonen. Oeverconstructies zijn, in de zin van de legger, onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam, tenzij ze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt.
	Natte ecologische zone: Droog en nat deel	Groen vlak op leggerkaart.

	Gestapelde waterbergingszone	Paars geruit vlak op leggerkaart.
Leggercode en naam		Op informatiescherm van blauw vlak, blauwe lijn, lichtbruin vlak, bruine lijn, paars geruit vlak en groen vlak op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie		
Oppervlaktewaterlichaam	Primair of Secundair water	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart.
	Boezem of polderwater	
	Leggerdiepte (m)	
	Leggerdiepte oeverlijn (m) ⁹	
	Minimale diepte (m)	
	Maximale helling bovenwatertalud	In de leggetekst, art. 3.2, lid 2.
	Maximale helling onderwatertalud	In de leggetekst, art. 3.2, lid 1.
	Leggerprofiel	Het leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam staat niet op de leggerkaart, maar kan worden bepaald aan de hand van een aantal (legger)gegevens.
	Waterbreedte watervoerend deel (m)	De leggerkaart toont de ligging van het watervoerend deel met een vlak. De waterbreedte is de breedte van dit vlak.
Bovenwatertalud: oeverconstructies	Type	Op informatiescherm van bruine lijn op leggerkaart.
Bijbehorende natte ecologische zone	Type	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart.
	Subtype	
	Breedte nat (m)	
	Breedte droog (m)	
	Oppervlakte (m2)	
	Leggerprofiel	Het leggerprofiel van een natte ecologische zone staat niet op de leggerkaart. Het leggerprofiel van een natte ecologische zone is overal verschillend en wordt bepaald bij aanleg of aanwijzing.
	Talud	In leggetekst, art. 3.2, lid 3.
Bijbehorende gestapelde waterbergingszone	Maximale kunstmatige peilstijging (m)	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart.
	Oppervlakte (m2)	
	Bergend vermogen (m3)	
Onderhoudsplichtige		
Oppervlaktewaterlichaam	Gewoon onderhoud watervoerend deel	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 1, 3, 5, 6 en 7 & art. 1.5.
	Gewoon onderhoud bovenwatertalud (inclusief oeverconstructies)	Op informatiescherm van blauwe lijn of bruin vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 4, 5 en 6 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud watervoerend deel	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 1, 2, 5 en 6 & art. 1.5.

Bovenwatertalud: oeverconstructies	Onderhoud	Op informatiescherm van blauwe lijn bruine lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 4 & art. 1.5.
Bijbehorende natte ecologische zone	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 6 en 7 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 6 & art. 1.5.
Bijbehorende gestapelde waterbergingszone	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 5 en 7 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 5 & art. 1.5.
<i>Onderhoudsverplichting</i>		
Oppervlaktewaterlichaam	Gewoon onderhoud watervoerend deel	Op informatiescherm van lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 1, 3, 4 en 5 & art. 1.6.
	Gewoon onderhoud bovenwatertalud (inclusief oeverconstructies)	Op informatiescherm van blauwe lijn of bruin vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 2, 3, en 4 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud watervoerend deel	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.6 & art. 1.6.
Bovenwatertalud: oeverconstructie	Onderhoud	Op informatiescherm van bruine lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 2, 3, en 4 & art. 1.6.
Bijbehorende natte ecologische zone	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 4 en 5 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.6, lid 1 en 3 & art. 1.6.
Bijbehorende gestapelde waterbergingszone	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 1, 2, 3 en 5 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.6, lid 1 en 2 & art. 1.6.
<i>Registratie onderliggend besluit***</i>		
Watervoerend deel		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart.
Referentielijn Watervoerend deel		Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart.
Bovenwatertalud: zone		Op informatiescherm van lichtgroen vlak op leggerkaart.
Bovenwatertalud: oeverconstructie		Op informatiescherm van bruine lijn op leggerkaart.
Bijbehorende natte ecologische zone		Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart.
Bijbehorende gestapelde waterbergingszone		Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart.
GEGEVENS*, ** BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging ¹⁰ en afmeting	Beschermingszone	In de leggetekst, art. 3.3 en evt. geel vlak op leggerkaart. Let op: De ligging van de zonering van de beschermingszone op de leggerkaart is een benadering. De werkelijke ligging en afmetingen kunnen anders zijn.

	Begrenzing	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Afmetingen	Breedte (m)	Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.3.
	Hoogte vanaf maaiveld (m)	
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 4 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 2 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.

** Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan.*

*** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle (onderdelen van) oppervlaktewaterlichamen in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggetekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het oppervlaktewaterlichaam destijds is aangelegd of gewijzigd, staan. Indien nodig zal het oppervlaktewaterlichaam worden ingemeten.*

**** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.*

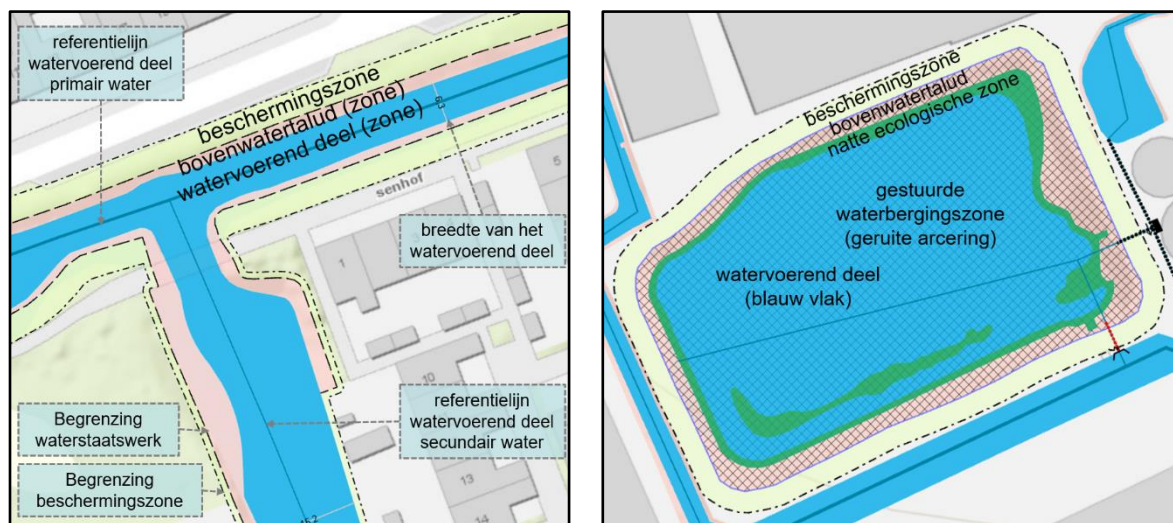
Toelichting (normatieve) ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

De (normatieve) ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan, of een combinatie van beiden. Dit verschilt per onderdeel en per locatie. Soms staan deze gegevens zelfs (nog) niet in de legger en kunnen deze worden bepaald door de situatie ter plekke te bekijken. Delfland streeft naar een actuele en complete leggerkaart.

Ligging oppervlaktewaterlichaam

Een oppervlaktewaterlichaam bestaat uit het watervoerend deel (het water) en het bovenwatertalud (de oevers). De zone van het bovenwatertalud loopt van de oeverlijn tot de insteek. De leggerkaart toont de ligging van (onderdelen van) oppervlaktewaterlichamen, al dan niet met een extra functie zoals een natte ecologische zone of gestapelde waterbergingszone. Op de leggerkaart kan de ligging zijn aangegeven als vlak of lijn (Figuur 22). Dit verschilt per onderdeel. De leggerkaart toont nog niet van elk oppervlaktewaterlichaam alle onderdelen¹⁰; Delfland heeft wel de ambitie om deze op de leggerkaart te tonen. Om de ligging van de ontbrekende onderdelen te bepalen, wordt de leggetekst gehanteerd en zal, indien nodig, de situatie ter plekke worden bekeken.

Een oeverconstructie hoort, in de legger, bij het bovenwatertalud. Soms wordt de ligging van een oeverconstructie op de leggerkaart getoond. Delfland is niet voornemens om alle aanwezige oeverconstructies op de leggerkaart te tonen.

Figuur 22: Weergave van de ligging van (onderdelen) van oppervlaktewaterlichamen op leggerkaart

Links: oppervlaktewaterlichaam; Rechts: oppervlaktewaterlichaam met natte ecologische zone én gestapelde waterbergingszone.

Beschermingszones van een oppervlaktewaterlichaam

De beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam grenst direct aan het oppervlaktewaterlichaam. De ligging en afmetingen van de beschermingszone kunnen zowel op de leggerkaart als de leggetekst staan. De ligging en afmetingen, zoals volgt uit de leggetekst, blijven prevaleren boven de ligging en afmetingen van de beschermingszone op de leggerkaart¹¹. De ligging en afmetingen zijn afhankelijk van de begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam, het jaar van aanleg of aanpassing, de functie van het water, de aanwezigheid van een natte ecologische zone, de breedte van het water en de vorm van onderhoud (rijdend of varend). Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 3.3 Afmetingen van beschermingszones](#).

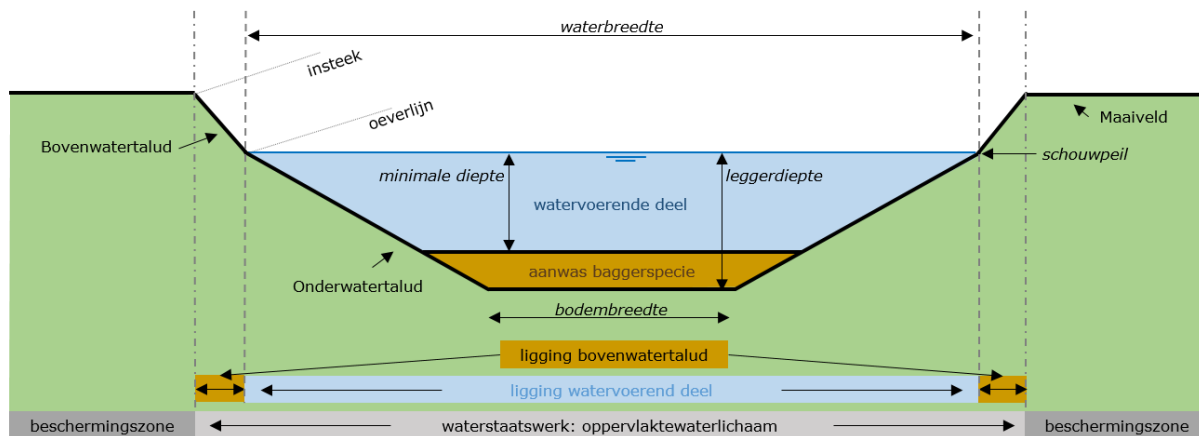
Vorm, afmetingen, constructie en leggerprofiel oppervlaktewaterlichamen

De zonering van het watervoerend deel en/of oevers (bovenwatertalud) is bepalend voor het waterbergend vermogen. De verticale (normatieve) dwarsdoorsnede van een water en de oevers (het bovenwatertalud) is bepalend voor de waterhuishouding (o.a. capaciteit van water aan- en afvoer). Deze (normatieve) afmetingen worden ook wel het leggerprofiel genoemd. Dit zijn vorm en afmetingen waaraan een oppervlaktewaterlichaam, gezien vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt, minimaal aan moet voldoen. De werkelijke afmetingen van een oppervlaktewaterlichaam kunnen afwijken van het normatieve leggerprofiel. Bijvoorbeeld: de werkelijke diepte van het water is dieper dan de leggerdiepte zoals aangegeven op de leggerkaart of de werkelijke breedte van het water is breder zijn dan de waterbreedte zoals aangegeven op de leggerkaart. Informatie hierover staat in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 3.7](#)).

De leggerkaart toont de (normatieve) vorm, afmetingen en/of constructie van een oppervlaktewaterlichaam. Op de leggerkaart staan de leggegevens als vlak en/of lijn op de kaart en in een tabel op het informatiescherm. Het informatiescherm kan worden geopend door op de leggerkaart te klikken op de vlakken en lijnen die de ligging van het oppervlaktewaterlichaam weergeven. De leggerkaart toont niet van elk (onderdeel van een) oppervlaktewaterlichaam de normatieve vorm en afmetingen¹²;

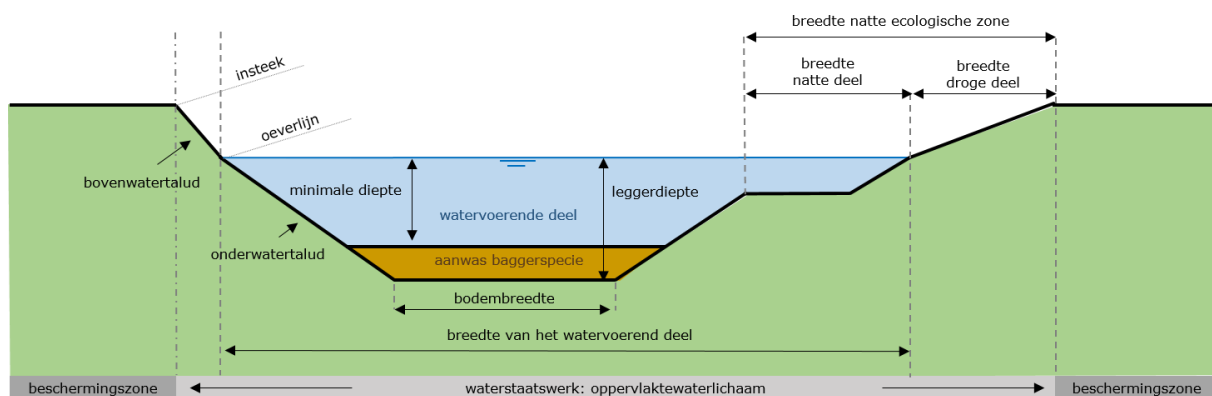
Delfland heeft wel de ambitie om deze op de leggerkaart te tonen. Om de normatieve vorm en afmetingen van (deze onderdelen van) een oppervlaktewaterlichaam te bepalen, is de leggertekst van belang en zal, indien nodig, de situatie ter plekke worden bekeken.

Het leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam kan in een algemene vorm, met een standaard trapeziumvormig profiel worden weergegeven (Figuur 23). Van zichzelf heeft een (onderwater en bovenwater) talud van oppervlaktewater een natuurlijke helling (van klei, zand, veen of een ander materiaal). Er kan van het standaard trapeziumvormig profiel worden afgeweken, bijvoorbeeld bij een natte ecologische zone (Figuur 24) of als een ander leggerprofiel wenselijk is. Het profiel daarvan is afhankelijk van het doel dat wordt nagestreefd en kan per geval verschillen. Voor het leggerprofiel van secundaire wateren wordt veelal gebruikt gemaakt van standaardafmetingen van het leggerprofiel. Figuur 25 toont het leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam met gestapelde waterbergingszone: door kunstmatige peilstijging wordt er extra bergend vermogen gerealiseerd.

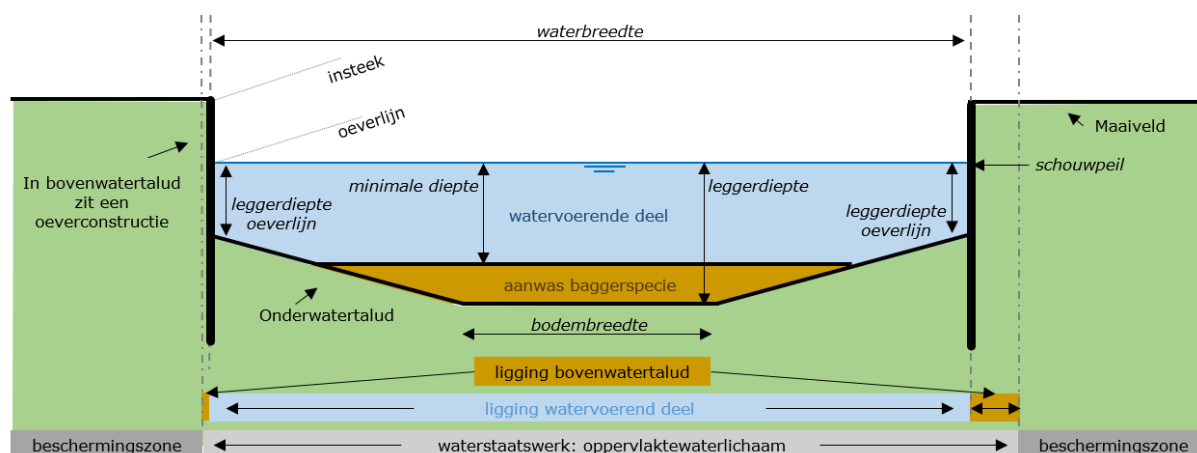

Figuur 23: Schematische weergave standaard trapeziumvormig leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam.

Het oppervlaktewaterlichaam bestaat uit het watervoerend deel en het bovenwater talud. Het standaard leggerprofiel van het watervoerend deel heeft een trapezium vorm. De zone van het bovenwater talud loopt van de oeverlijn tot de insteek. De beschermingszone grenst aan het oppervlaktewaterlichaam. De figuur toont de samenhang tussen de verschillende begrippen die met een oppervlaktewaterlichaam en de bijbehorende beschermingszone te maken hebben.

Figuur 24: Schematische weergave leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam met een natte ecologische zone

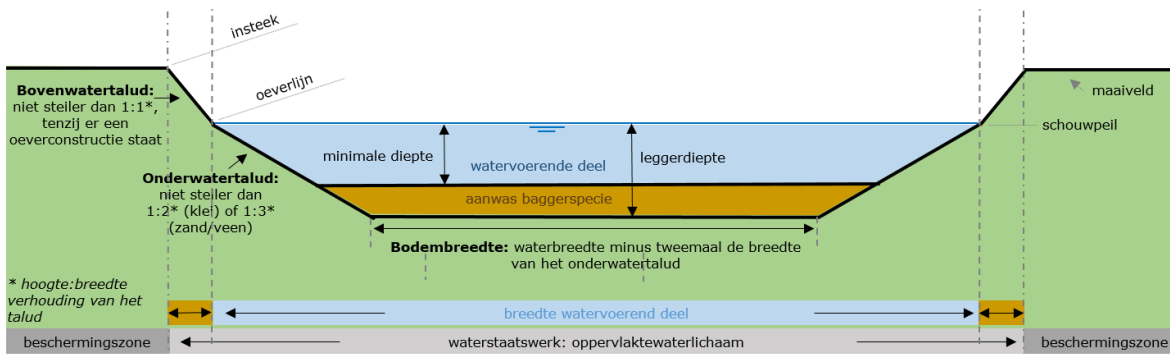
Figuur 27: Schematische weergave bak-vorm leggerprofiel van het watervoerend deel

Een leggerdiepte aan de oeverlijn geeft aan dat het trapezium leggerprofiel niet van toepassing is. Let op: de werkelijke diepte van het watervoerend deel kan dieper zijn dan het leggerprofiel.

Leggerprofiel

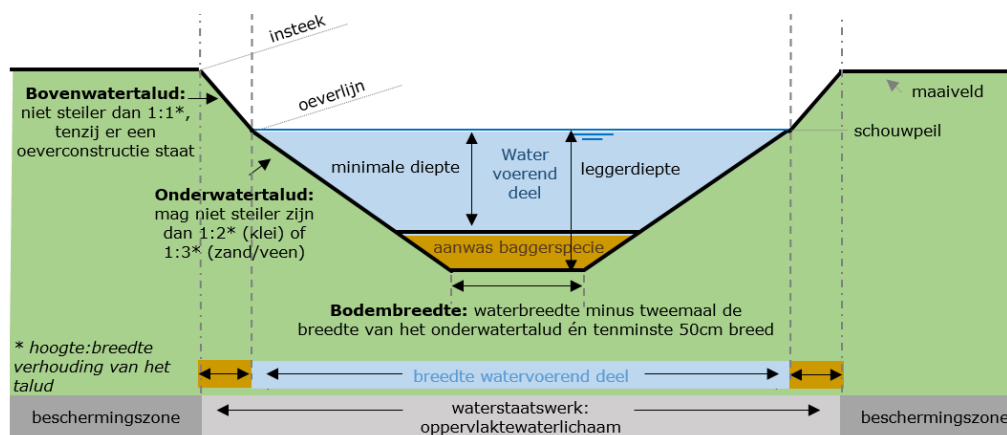
Het locatie-specifieke leggerprofiel, waaraan een oppervlaktewaterlichaam minimaal moet voldoen, wordt in de legger niet aangegeven op een tekening, maar kan worden bepaald aan de hand van een aantal leggergegevens, zoals de leggerdiepte en de waterbreedte. Soms staan de benodigde gegevens niet in de legger en moet de situatie ter plekke worden bekeken (bijvoorbeeld het bovenwatertalud). Soms staan deze gegevens in een vergunning of overeenkomst. In onderstaande tabel staat een uitleg over deze (benodigde) leggergegevens. In Figuur 28 tot en met Figuur 35 staat een aantal voorbeelden van het leggerprofiel van het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam. Deze afbeeldingen kunnen helpen in het bepalen van het locatie specifieke leggerprofiel aan de hand van de in de legger aanwezige gegevens.

Ligging en waterbreedte van het watervoerend deel	Het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam is het deel dat tussen de oeverlijnen ligt. Het natte deel van de natte ecologische zone hoort hierbij. De waterbreedte van het watervoerend deel is de breedte tussen de oeverlijnen op het schouwpeil, uitgedrukt in meters. De leggerkaart toont de ligging van het watervoerend deel met een vlak. De waterbreedte is de breedte van dit vlak. De waterbreedte van het leggerprofiel is vaak gelijk aan de werkelijke waterbreedte.
Minimale diepte en leggerdiepte	De minimale diepte van een oppervlaktewaterlichaam geeft het diepste deel van de watergang aan die minimaal vereist is. Indien de waterdiepte kleiner wordt dan de minimale waterdiepte, moet er worden ingegrepen, meestal door het uitvoeren van buitengewoon onderhoud (baggeren). De leggerdiepte geeft aan tot welke diepte dat onderhoud moet worden uitgevoerd. De leggerkaart toont de minimale diepte en leggerdiepte. De dieptes worden gegeven in meters ten opzichte van het schouwpeil. Het schouwpeil is vastgelegd in peilbesluiten.
Leggerdiepte oeverlijn ¹⁴	De leggerdiepte oeverlijn geeft de waterdiepte aan de oeverlijn aan die minimaal vereist. De leggerkaart toont, indien beschikbaar, de leggerdiepte op de oeverlijn. Delfland is voornemens om op termijn voor alle wateren een de leggerdiepte (0 of een andere waarde) op de oeverlijn op te nemen. Als de leggerdiepte aan de oeverlijn nul is, dan is er, vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt geen waterdiepte op de oeverlijn vereist.

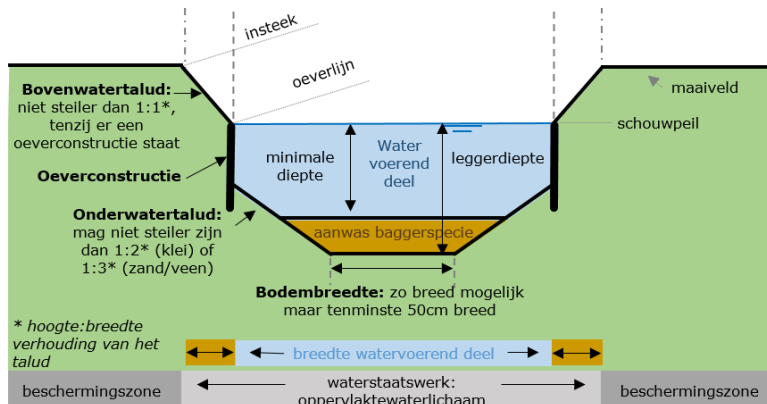
Figuur 29: Voorbeeldsituatie 2: leggerprofiel watervoerend deel van een 'brede watergang'

Bij brede watergangen neemt de diepte niet meer rechtlijnig toe met de breedte; het omslagpunt ligt bij een onderwatertalud met een helling van 1:5.

Figuur 30: Voorbeeldsituatie 3: leggerprofiel watervoerend deel van relatief smalle en diepe watergang

Bij relatief smalle en diepe watergangen is de bodembreedte van het leggerprofiel kleiner dan één derde van de breedte van het watervoerend deel.

Figuur 31: Voorbeeldsituatie 4: leggerprofiel watervoerend deel van een relatief smalle en diepe watergang

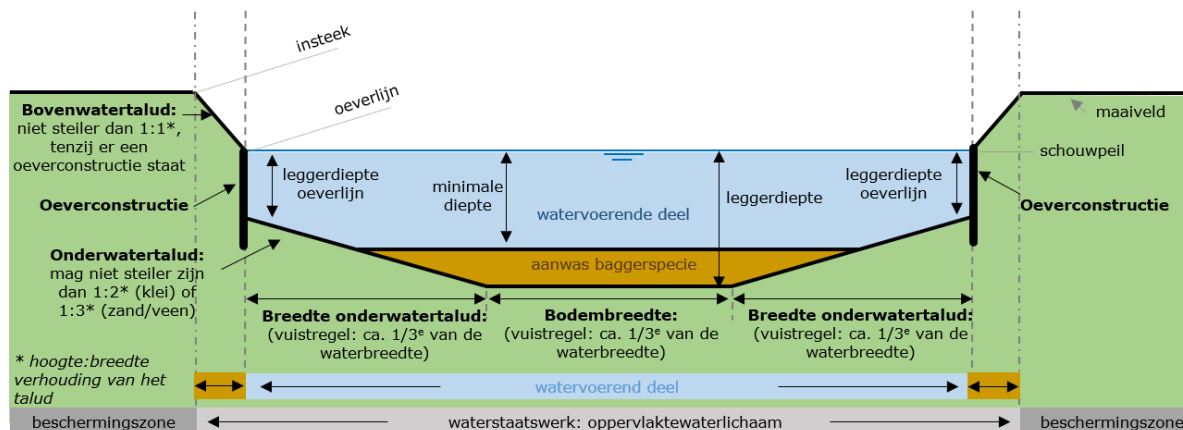
Deze situatie is van toepassing bij relatief smalle en diepe watergangen (smaller dan Voorbeeldsituatie 3). De bodembreedte van het leggerprofiel is tenminste 50cm breed ten behoeve

The diagram illustrates a cross-section of a waterway with the following components and dimensions:

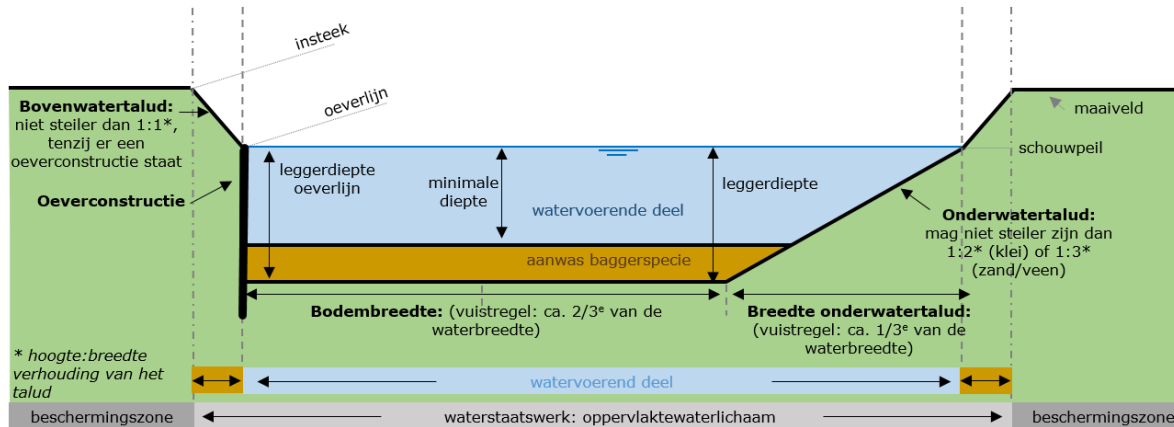
- Bovenwaterlud:** niet steiler dan 1:1*, tenzij er een oeverconstructie staat.
- Oeverconstructie:** indicated by an arrow pointing to the left bank structure.
- Onderwaterlud:** mag niet steiler zijn dan 1:2* (klei) of 1:3* (zand/veen).
- insteek:** the top slope of the left bank.
- oeverlijn:** the top edge of the left bank.
- leggerdiepte oeverlijn:** the depth from the top of the left bank to the water surface.
- minimale diepte:** the minimum water depth.
- watervoerende deel:** the water-carrying part of the channel.
- leggerdiepte:** the depth from the water surface to the bottom of the channel.
- aanwas baggerspecie:** the accumulated sediment at the bottom of the channel.
- Breedte onderwaterlud:** (vuistregel: ca. 1/3° van de waterbreedte).
- Bodembreedte:** (vuistregel: ca. 1/3° van de waterbreedte).
- Breedte onderwaterlud:** (vuistregel: ca. 1/3° van de waterbreedte).
- maaienveld:** the mowing field on the right bank.
- schouwpeil:** the gauge level on the right bank.
- breedte watervoerend deel:** the width of the water-carrying part of the channel.
- beschermingszone:** the protection zone on both sides of the waterway.
- waterstaatswerk: oppervlaktewaterlichaam:** the surface water body.

* hoogte:breedte verhouding van het talud

Deze situatie is van toepassing als er vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt een half-U-Profiel vereist is. Op de leggerkaart staan dan een leggerdiepte op de oeverlijn aan één zijde van de watergang staat aangegeven.

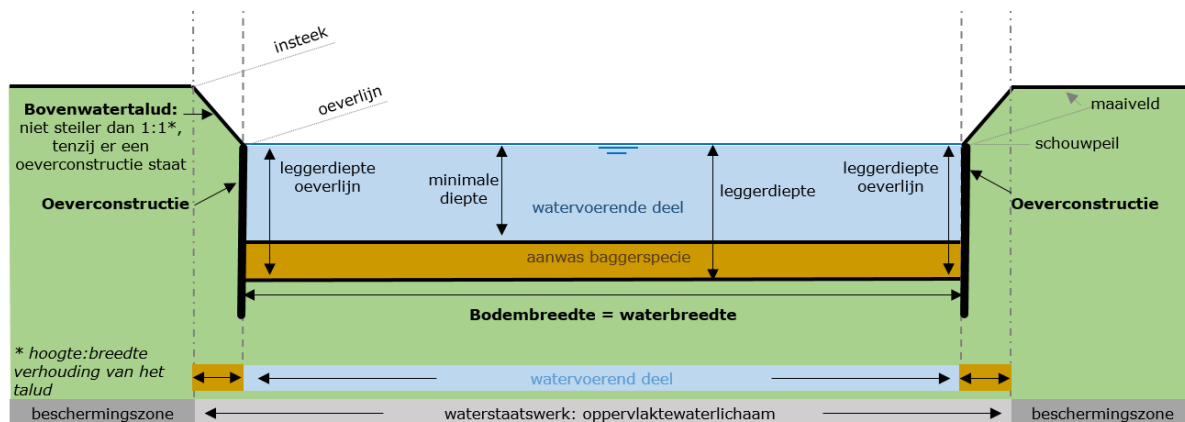

Deze situatie is van toepassing als er vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt een U-profiel vereist is. Op de leggerkaart staan dan een leggerdiepte op de oeverlijn aan twee zijden van de watergang staat aangegeven.

Figuur 34: Voorbeeldsituatie 7: leggerprofiel watervoerend deel, type: half-bak-profiel

Deze situatie is van toepassing als er vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt een half-bak-profiel vereist is. Deze situatie is van toepassing als er op de leggerkaart aan één zijde van de watergang een leggerdiepte op de oeverlijn staat aangegeven en deze gelijk is aan de leggerdiepte (in het midden van de watergang).

Figuur 35: Voorbeeldsituatie 8: leggerprofiel watervoerend deel, type: bak-profiel

Deze situatie is van toepassing als er vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt een bak-profiel vereist is. Deze situatie is van toepassing als er op de leggerkaart aan twee zijden van de watergang een leggerdiepte op de oeverlijn staat aangegeven en deze gelijk is aan de leggerdiepte (in het midden van de watergang).

Toelichting op Artikel 3.2 Leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen

Dit artikel regelt de maximale helling van het onderwatalud en bovenwatalud van een oppervlaktewaterlichaam. De voorgeschreven taluds hebben als doel voorkomen dat het talud inzakt of afkalft en hierdoor de doorstroming van het water vermindert.

Het talud wordt weergegeven als een verhouding hoogte:breedte.

De helling van het onderwatalud van een oppervlaktewaterlichaam waar geen natte ecologische zone ligt, is afhankelijk van het bodemtype: bij klei moet de helling flauwer zijn dan 1:2, bij zand en veen moet de helling flauwer zijn dan 1:3. De breedte van het onderwatalud is bij een helling van 1:2 gelijk aan tweemaal de waterdiepte en bij 1:3 gelijk aan driemaal de waterdiepte.

De helling van het bovenwatertalud moet flauwer zijn dan 1:1 of van een beschoeiing zijn voorzien.

Het profiel en dus de helling van het onderwatertalud en bovenwatertalud, als ook van een natte ecologische zone is afhankelijk van het doel dat met de natte ecologische zone wordt nagestreefd.

Met een watervergunning of projectplan kan hiervan worden afgeweken, bijvoorbeeld als deze helling niet mogelijk of gewenst is. Het gestelde in de watervergunning of projectplan is dan leidend.

De maximale helling van het bovenwatertalud en het onderwatertalud is van belang voor het bepalen van het leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam. Een toelichting op het leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen staat in de in de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)).

Toelichting op Artikel 3.3 Beschermingszones van oppervlaktewaterlichamen

Een waterstaatswerk heeft een beschermingszone met als doel de instandhouding van dat waterstaatswerk. Dit geldt ook voor de instandhouding van oppervlaktewaterlichamen. Onderhoud speelt hierbij een belangrijke rol; de beschermingszone biedt onder andere ruimte voor het uitvoeren van onderhoud. Binnen de beschermingszone zijn bepaalde activiteiten niet toegestaan of alleen onder bepaalde voorwaarden.

De beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam grenst direct aan het oppervlaktewaterlichaam. Het oppervlaktewaterlichaam bestaat uit het watervoerend deel met aan beide zijden een bovenwatertalud. Voor oppervlaktewaterlichamen geldt in alle gevallen aan beide zijden een beschermingszone van minimaal 1 meter breed.

De breedte van de beschermingszone is afhankelijk van de manier waarop het onderhoud wordt uitgevoerd en die is deels afhankelijk van de breedte van het oppervlaktewaterlichaam. Uitgangspunt hierbij is dat onderhoud rijdend wordt uitgevoerd vanwege uitvoeringstechnische en financiële aspecten. In alle gevallen moet baggerspecie die vrijkomt bij buitengewoon onderhoud kunnen worden afgevoerd.

In dit artikel staan twee tabellen met afmetingen voor beschermingszones. Met ingang van 1 juni 2009 zijn de Beleidsregels Dempen en graven vastgesteld waarin nieuwe afmetingen voor beschermingszones (toen nog onderhoudsstroken geheten) zijn vastgelegd. Voor situaties die zijn vergund op en na deze datum, gelden de afmetingen uit [tabel B](#). Voor situaties die voor 1 juni 2009 al bestonden, gelden de afmetingen zoals opgenomen in [tabel A](#). Dus als er iets aan een watergang verandert, bijvoorbeeld een verbreding ter compensatie van een demping, dan gelden de afmetingen uit [tabel B](#).

Lid 3: Bij oppervlaktewaterlichamen waarvan de functie verandert van primair naar secundair of andersom, geldt dat niet voor de beschermingszones want die blijven gerelateerd aan de voormalige kwalificatie. Voor primaire wateren die voorheen secundair waren, geldt een beschermingszone van 1,5 meter in plaats van 4 meter. Delfland wil toe naar bredere beschermingszones bij alle wateren, maar eist die bredere zone niet bij oppervlaktewaterlichamen waar de kwalificatie verandert. De bredere beschermingszones worden wel gevraagd zodra er iets aan de watergang verandert, bijvoorbeeld een watergang die wordt verbreed ter compensatie van een demping; dan gelden de afmetingen uit [tabel B](#).

Het vierde lid regelt dat de ligging en afmetingen van de beschermingszone, zoals geregeld in het eerste tot en met het derde lid van dit artikel, blijven prevaleren boven de ligging en afmetingen van de beschermingszone op de leggerkaart¹⁵.

Toelichting op Paragraaf 3.2 Onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen

Toelichting op Artikel 3.4 Onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

Door aanslibbing en groei van waterplanten, kan de aan- en afvoer van water worden belemmerd. Door verlanding van een oppervlaktewaterlichaam neemt de waterbergingscapaciteit ervan af. Ook kan de (ecologische) waterkwaliteit afnemen. Om de doorstroming en de waterbergingscapaciteit in stand te houden, is regelmatig onderhoud nodig. Ook een natte ecologische zone heeft soms onderhoud nodig.

Het onderhoud moet uitgevoerd door degene die volgens de legger onderhoudsplichtig is.

In artikel 3.4 wordt voor elk (onderdeel van een) oppervlaktewaterlichaam een onderhoudsplichtige aangewezen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gewoon en buitengewoon onderhoud en voorts tussen de onderdelen van een oppervlaktewaterlichaam: het watervoerend deel (het natte deel van het water), het bovenwatertalud (de oevers en eventueel aanwezige oeverconstructies) en de bijbehorende beschermingszone, én de eventueel aanwezige natte ecologische zones en gestapelde waterbergingszones). Daarvoor kunnen verschillende partijen onderhoudsplichtig zijn.

Dit artikel is van toepassing op alle oppervlaktewaterlichamen, ook degenen die (nog) niet op de leggerkaart staan.

In artikel 3.4 staat een generieke aanwijzing van onderhoudsplichtigen per type oppervlaktewaterlichaam. Op de leggerkaart kan per (onderdeel van een) oppervlaktewaterlichaam een onderhoudsplichtige zijn aangewezen. Dit kan dezelfde onderhoudsplichtige zijn als in de leggetekst, of een uitzondering hierop. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst.

Voor waterstaatswerken die nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én aangelegd of gewijzigd zijn op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, geldt de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen zoals aangegeven in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen op de leggerkaart te tonen.

Primair en secundair water

Afhankelijk van of het primair of secundair water is, of het polder of boezemwater is, én in het geval van boezemwater of de waterbreedte meer dan 1,5 meter is of niet, wordt de onderhoudsplichtige van het watervoerende deel van een oppervlaktewaterlichaam bepaald. Op de leggerkaart wordt per watergang aangegeven om welke type water het gaat. De waterbreedte kan worden afgeleid van de breedte van het watervlak op de leggerkaart.

Bij de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen is het uitgangspunt dat primair water, met een groot bovenlokaal belang, door Delfland wordt onderhouden en secundair water, met vooral een lokaal belang, door de aanliggende eigenaren. De onderhoudsplichtige kan het onderhoud desgewenst door een andere partij laten uitvoeren, maar hij of zij blijft echter wel verantwoordelijk voor het uitvoeren van het onderhoud.

Onderstaande tabel wordt gehanteerd voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een oppervlaktewaterlichaam. Dit komt overeen met het eerste tot en met het vierde lid van het artikel. Uitzonderingen worden per watergang aangegeven op de leggerkaart.

Tabel 12: Standaard aanwijzing onderhoudsplichtigen oppervlaktewaterlichamen

		Primair water	Secundair water		
			Boezemwater		Polderwater
			Breedte van meer dan 1,5 meter	Breedte van 1,5 meter of minder	
Buitengewoon onderhoud	Watervoerend deel	Hoogheemraadschap van Delfland	Hoogheemraadschap van Delfland	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren
Gewoon onderhoud	Watervoerend deel	Hoogheemraadschap van Delfland	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren
	Bovenwatertalud	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren
	Beschermingszone	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren

Lid 4: Bij de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen van het bovenwatertalud is het uitgangspunt dat de goede staat van het bovenwatertalud en de beschermingszone vooral een lokaal belang dienen, dat van de aanliggende eigenaren. De onderhoudsverplichting van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone rust dus in principe op de aanliggend eigenaren van het oppervlaktewaterlichaam. Een oeverconstructie is in de legger onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam, hij keert immers de grond van het achtergelegen land.

Alleen als een oeverconstructie een waterkerende functie heeft én als waterkerend kunstwerk op de leggerkaart is opgenomen, behoort deze tot de waterkering en is [Hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) van de leggetekst toepassing. Of een oeverconstructie een waterkerend kunstwerk is, wordt bepaald door Delfland.

De onderhoudsverplichting van een oeverconstructie, als onderdeel van het bovenwatertalud, rust dus ook op de aanliggend eigenaren van het oppervlaktewaterlichaam, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven. Alleen als de oeverconstructie in de legger als waterkerend kunstwerk is aangewezen, geldt de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zoals opgenomen in [Hoofdstuk 2 Waterkeringen](#).

Lid 5: De onderhoudsplicht van gestapelde waterbergingszones wordt per geval bepaald en wordt aangegeven op de leggerkaart.

Lid 6: Natte ecologische zones worden door Delfland of anderen aangelegd voor het behalen van bepaalde waterkwaliteits- en biodiversiteitsdoelen. Ook kunnen bepaalde delen van het oppervlaktewaterlichaam (zowel watervoerend deel als de droge oever) worden aangewezen als natte ecologische zone voor het behalen van deze doelen. De initiatiefnemer is in principe verantwoordelijk voor het onderhoud van natte ecologische zones.

Delfland is als waterbeheerder verantwoordelijk voor het beheer van oppervlaktewateren en dus ook bijbehorende natte ecologische zones. Daarom staan natte ecologische zones op de leggerkaart.

Lid 7: Door de aanleg van steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken in het water, wordt het uitvoeren van gewoon en buitengewoon onderhoud aan de watergang moeilijker gemaakt. Het uitgangspunt bij de aanwijzing van onderhoudsplichtigen is dat het bemoeilijken van het onderhoud

door de aanleg of aanwezigheid van steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken in het water een lokaal belang dient, namelijk dat van de vergunninghouder of melding plichtige. Daarom worden zij aangewezen als onderhoudsplichtige voor de onderhoudsverplichting op de locatie van die steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken.

Het achtste lid legt de verbinding met de leggartekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszones.

Toelichting op Paragraaf 3.3 Onderhoudsverplichtingen van oppervlaktewaterlichamen

In de artikelen 3.5 en 3.6 zijn de onderhoudsverplichtingen van oppervlaktewaterlichamen voorgeschreven. Op de leggerkaart kan, indien nodig, per individueel oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan een afwijkende of aanvullende onderhoudsverplichting zijn opgenomen. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggartekst voor zover de voorschriften een specifiekere of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggartekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), tweede en derde lid.

Ook zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiekere of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggartekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), vierde lid. Een verwijzing naar de specifieke vergunning of overeenkomst kan worden getoond op de leggerkaart.

Andere waterstaatswerken ondersteunend aan en/of gelegen in de zone van een oppervlaktewaterlichaam, zijn, indien aanwezig, separaat als ander waterstaatswerk op de legger aangegeven. De onderhoudsplicht van deze laatste waterstaatswerken rust op diegene die bij dat waterstaatswerk is aangewezen, conform het bepaalde bij dat type waterstaatswerk op de leggerkaart.

Toelichting op Artikel 3.5 Gewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

Het gewoon onderhoud is gericht op het waarborgen van de doorstroming en van de berging van water, het beschermen van de waterkwaliteit en het bereikbaar houden van het oppervlaktewaterlichaam voor onderhoudsmaterieel en inspectie. Bij het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam wordt onderscheid gemaakt in onderhoud van het watervoerende deel en het bovenwatertalud en de bijbehorende beschermingszone. Ook wordt er onderscheid gemaakt in gestapelde waterbergingszones en natte ecologische zones.

In het eerste lid wordt de onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud van het watervoerend deel voorgeschreven. Het gewoon onderhoud van het watervoerende deel is primair gericht op het waarborgen van de doorstroming en het bergend vermogen van de betreffende watergang. Het watervoerende deel moet worden vrijgehouden van schadelijke begroeiing. Schadelijke begroeiing is begroeiing die een ontoelaatbare beperking voor de doorstroming van het water betekent of die bij verlanding het bergend vermogen van het oppervlaktewaterlichaam beperkt. Onder schadelijke begroeiing rekenen we ook invasieve uitheemse plantensoorten. Deze moeten worden verwijderd om te voorkomen dat zij zich gaan verspreiden.

Onder gewoon onderhoud van het watervoerend deel valt tevens de verplichting om schadelijk afval te verwijderen. Hierbij gaat het zowel om anorganisch afval zoals zwerf- en drijfvuil, als om organisch afval zoals dode vissen, kadavers en plantenrestanten. Dit afval moet worden verwijderd als dit de

doorstroming belemmert of een negatief effect heeft op de waterkwaliteit. In andere gevallen valt verwijderen van het afval niet onder de verantwoordelijkheid van de waterbeheerder en wordt de verplichting voor het verwijderen van afval vanuit andere (gemeentelijke) verantwoordelijkheden bepaald zoals het schoonhouden van de openbare ruimte, of het milieu. In de praktijk groeit in het water ook vaak eendekroos en/of komen afgevallen bladeren in het water. Het verwijderen van kroos en blad dat geen belemmering vormt voor de doorstroming, de berging of geen risico vormt voor de waterkwaliteit, valt niet onder het gewoon onderhoud van een oppervlaktewaterlichaam.

In het tweede lid wordt de onderhoudsverplichting van gewoon onderhoud van het bovenwatertalud en de beschermingszone voorgeschreven. Onder het gewoon onderhoud van het bovenwatertalud valt de verplichting tot instandhouding van aanwezige oeverconstructies zoals kademuren en beschoeiingen. Het gaat hierbij om oeverconstructies die niet (als onderdeel van) een waterkering (waterkerend kunstwerk) zijn aangewezen¹⁶.

Deze oeverconstructies zijn grondkerende constructies die zijn geplaatst ter bescherming van de gronden achter de oeverconstructies tegen afkalving en instorting. Deze oeverconstructies moeten in stand worden gehouden om te voorkomen dat door afkalving of inzakking een belemmering wordt gevormd voor de doorstroming en berging van het water, voor het uitvoeren van het onderhoud (bijvoorbeeld als aangelegde onderhoudsstroken inzakken) en/of voor het functioneren van een natte ecologische zone.

Ook moeten de beschermingszones worden gemaaid en vrijgehouden zodat deze voor het onderhoudsmaterieel bereikbaar zijn en inspectie kan worden uitgevoerd.

Als onderdeel van het gewoon onderhoud van het bovenwatertalud, moeten overhangende takken van bomen of struiken in het talud, die het onderhoud van het watervoerende deel of een natte ecologische zone of de inspectie of schouw belemmeren of die door schaduwwerking een negatief effect hebben op de (ecologische) waterkwaliteit, worden verwijderd.

In het derde lid wordt een toevoeging op de onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud van een oppervlaktewaterlichaam voorgeschreven, specifiek gericht op het deel gestapelde waterbergingszone. Het onderhoud van een gestapelde waterbergingszone is gericht op het behouden van de waterbergingscapaciteit van het deel van het oppervlaktewaterlichaam boven schouwpeil.

In het vierde lid wordt de onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud van een natte ecologische zone voorgeschreven. In natte ecologische zones (o.a. natuurvriendelijke oevers, vispaaiplaatsen) is het onderhoud specifiek gericht op het waarborgen en ontwikkelen van een goede ecologische toestand waarbij het menselijk ingrijpen tot een minimum wordt beperkt en waarmee verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit wordt bevorderd. In afwijking op de onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud van het watervoerende deel en het bovenwatertalud, worden natte ecologische zones meestal met zo min mogelijk ingrepen onderhouden (= extensief onderhoud) en hoeft daar niet standaard een of twee keer per jaar de begroeiing te worden gemaaid. Per natte ecologische zone is bij het gewoon onderhoud meer maatwerk nodig en mogelijk. Het maatwerk is afhankelijk van het type natte ecologische zone en de betreffende omgevingsfactoren. Het type is vastgelegd in de legger. Het gewenste onderhoud per type en per waterstaatswerk kan zijn vastgelegd in beleid en beheerplannen, maar voor individuele waterstaatswerken ook in een vergunning of overeenkomst of op de leggerkaart.

In het vijfde lid wordt de onderhoudsverplichting rondom steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken voorgeschreven. Door de aanleg van steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken in het water wordt het uitvoeren van gewoon en buitengewoon onderhoud aan de watergang moeilijker gemaakt.

In het zesde lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Artikel 3.6 Buitengewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen

Het buitengewoon onderhoud is gericht op het in standhouden van de aan- en afvoercapaciteit van het watersysteem. Daarnaast kan het een bijdrage leveren aan de waterkwaliteit.

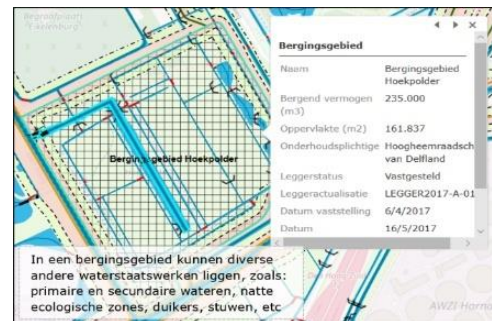
In het tweede lid wordt de onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van de gestapelde waterbergingszone voorgeschreven. Deze onderhoudsverplichting is gericht op het behouden van de waterbergingscapaciteit en de aan- en afvoercapaciteit van de gestapelde waterbergingszone.

In het derde lid wordt de onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van een natte ecologische zone voorgeschreven. Bij het buitengewoon onderhoud van een natte ecologische zone dient het specifieke profiel van de natte ecologische zone in stand te worden gehouden. Het kan daarvoor bijvoorbeeld nodig zijn dat de zone hiertoe periodiek wordt uitgekrabd.

In het vierde lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Hoofdstuk 4 Bergingsgebieden

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de artikelen in hoofdstuk 4 in de leggetekst. Een omschrijving van de gebruikte begrippen staat in de leggetekst in [Artikel 1.1 Begripsbepalingen](#) en bijbehorende toelichting. Een algemene uitleg over bergingsgebieden staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 4 Bergingsgebieden](#)).

Figuur 36: Weergave van de ligging van een bergingsgebied op de leggerkaart

Toelichting op Paragraaf 4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden

Toelichting op Artikel 4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden

Leggergegevens van een bergingsgebied kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

GEGEVENS BERGINGSGBIED		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Blauw geruit vlak op leggerkaart.
Functie en afmeting	Naam	Op informatiescherm van blauw geruit vlak op leggerkaart.
	Maximale kunstmatige peilstijging (m)	
	Bergend vermogen (m3)	
	Oppervlakte (m2)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van blauw geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 4.2 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van blauw geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 4.3 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit*		Op informatiescherm van blauw geruit vlak op leggerkaart.

* Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Paragraaf 4.2 Onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden

Toelichting op Artikel 4.2 Onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden

In dit artikel worden de onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden aangewezen. De onderhoudsplicht van bergingsgebieden wordt per geval bepaald en wordt aangegeven op de leggerkaart.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszones.

Voor waterstaatswerken welke nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én zijn aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op

grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, geldt de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen zoals aangegeven in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen op de leggerkaart te tonen.

Toelichting op Paragraaf 4.3 Onderhoudsverplichtingen van bergingsgebieden

Toelichting op Artikel 4.3 Onderhoud van bergingsgebieden

In artikel 4.3 zijn de onderhoudsverplichtingen van bergingsgebieden voorgeschreven. Het onderhoud van een bergingsgebied is gericht op het behouden van de bergingscapaciteit.

Op de leggerkaart kan, indien nodig, per individueel bergingsgebied een afwijkende of aanvullende onderhoudsverplichting zijn opgenomen. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggertekst. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) tweede en derde lid.

Ook zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiekere of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), vierde lid. Een verwijzing naar de specifieke vergunning of overeenkomst kan worden getoond op de leggerkaart.

Andere waterstaatswerken gelegen in een bergingsgebied, zoals bijvoorbeeld watergangen en kunstwerken, of de omringende waterkerende grondlichamen zijn separaat als ander waterstaatswerk op de legger aangegeven. De verplichting tot onderhoud van die andere waterstaatswerken rust op diegene die bij dat waterstaatswerk is aangewezen en conform het bepaalde bij dat type waterstaatswerk.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggertekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Hoofdstuk 5 Ondersteunende kunstwerken

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de artikelen in hoofdstuk 5 in de legbertekst. Een omschrijving van de gebruikte begrippen staat in de legbertekst in [Artikel 1.1 Begripsbepalingen](#) en bijbehorende toelichting. Een algemene uitleg over ondersteunende kunstwerken staat in de Toelichting deel 1 (hoofdstuk [5 Ondersteunende kunstwerken](#)).

Toelichting op Paragraaf 5.1 Legbertegevens van ondersteunende kunstwerken

Van ondersteunende kunstwerken wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm en afmetingen), en wie welk onderhoud moet doen. [Artikel 5.1](#) tot en met [Artikel 5.8](#) in de legbertekst geven aan welke gegevens van de ondersteunende kunstwerken er in de legger staan. Deze legbertegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan.

In de artikelsgewijze toelichting staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

De leggerkaart toont (nog) niet alle ondersteunende kunstwerken en ook (nog) niet alle legbertegevens daarvan. Voor ondersteunende kunstwerken die (nog) niet zijn opgenomen op de leggerkaart, gelden wel al regels. Dit is voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de legbertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#). Voor deze waterstaatswerken gelden ook al de geboden en verboden volgend uit de Keur Delfland.

Toelichting op Artikel 5.1 Legbertegevens van afsluitmiddelen

Legbertegevens van afsluitmiddelen kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Het is mogelijk dat een afsluitmiddel, in de legger, een waterkerend kunstwerk is en als zodanig op de leggerkaart staat. Het afsluitmiddel is dan onderdeel van het waterstaatswerk waterkering.

Tabel 13: Legbertegevens afsluitmiddelen: Waar staat welke informatie?

GEGETENS:**	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Symbool op leggerkaart.
Legbertecode	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Onderhoudsplichtige	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het symbool van een afsluitmiddel te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het afsluitmiddel staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle afsluitmiddelen in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legberte)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de legbertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het afsluitmiddel destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal het afsluitmiddel worden ingemeten.

*** Legbertegevens registratie onderliggend besluit zijn: Legbertactualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.2 Leggergegevens van compartimenteringswerken

Leggergegevens van compartimenteringswerken kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Tabel 14: Leggergegevens compartimenteringswerken: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Grijs vlak op leggerkaart.
Leggercode	Op informatiescherm van grijs vlak op leggerkaart.
Onderhoudsplichtige	Op informatiescherm van grijs vlak op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Op informatiescherm van grijs vlak op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***	Op informatiescherm van grijs vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het vlak van een compartimenteringswerk te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het compartimenteringswerk staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle compartimenteringswerken in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het compartimenteringswerk destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal het compartimenteringswerk worden ingemeten.

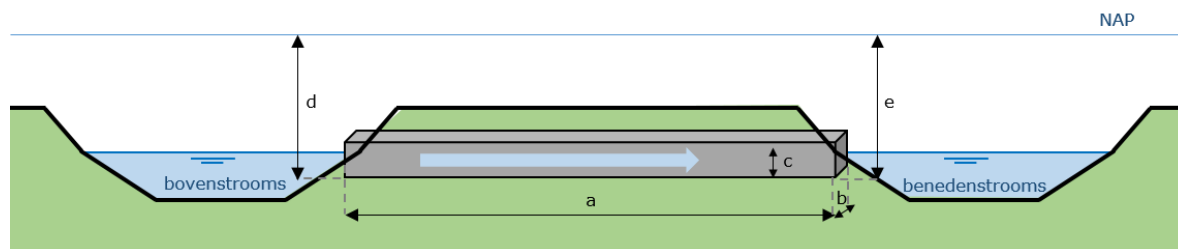
*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.3 Leggergegevens van duikers

Dit artikel is van toepassing op alle kokervormige constructies die op grond van deze legger vallen onder de categorie duiker. Hiertoe behoren onder meer: een open duiker, een afsluitbare duiker, een stuwende duiker, een inlaatduiker, een aflatduiker, een sifon, een afsluitbare sifon, een hevel, een afsluitbare hevel, een vispassageduiker en meer. Een duiker verbindt delen van een primair en/of secundair water.

Leggergegevens van een duiker kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

De leggerkaart toont de ligging en normatieve vorm en afmetingen van een duiker. De normatieve vorm en afmetingen zijn meestal hetzelfde als de werkelijke afmetingen. Figuur 37 toont een schematische weergave van een duiker.

Figuur 37: Schematische weergave leggerprofiel van een duiker.

Afmetingen: lengte (a), breedte opening (b), hoogte opening (c), hoogte binnen onderkant bovenstrooms (d), hoogte binnen onderkant benedenstrooms (e). Deze afmetingen staan op het

informatiescherm van de duiker op de leggerkaart. De hoogte wordt weergegeven ten opzichte van N.A.P.

Tabel 15: Leggergegevens duikers: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Rode doorgetrokken of rode gestreepte lijn op leggerkaart.
Ligging vispassageduiker		Rode doorgetrokken of rode gestreepte lijn met symbool op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
Functie	Type duiker	
	Gelegen in primair of secundair water	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart. Deze lijn geeft de referentielijn van het oppervlaktewaterlichaam weer en ligt (deels) op dezelfde locatie als de rode lijn.
Vorm en afmeting	Vorm	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
	Hoogte opening (m)	
	Breedte opening (m)	
	Hoogte binnen onderkant benedenstrooms (m NAP)	
	Hoogte binnen onderkant bovenstrooms (m NAP)	
	Lengte (m)	
Onderhoudsplichtige	Doorstroomprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.9 & art. 1.5.
	Constructie	
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op de lijn van een duiker te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van de duiker staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle duikers in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze gegevens kunnen in de legbertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee deze duiker destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal de duiker worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.4 Leggergegevens van gemalen en bijbehorende persleidingen

Leggergegevens van een gemaal en de persleiding van het gemaal kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Visweringen en visgeleidingen, die bij een gemaal horen, worden (nog) niet apart op de leggerkaart aangegeven. Ze zijn onderdeel van het gemaal.

Het is mogelijk dat een dat een (onderdeel van een) gemaal (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) gemaal (ook) als waterkerend kunstwerk,

behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven. Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal.

Tabel 16: Leggergegevens gemaal en persleiding: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS GEMAAL*,**		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Symbool op leggerkaart. De pijl geeft de richting aan waar het water naartoe wordt gepompt (gericht naar de watergang met een hoger waterpeil).
Leggercode en naam		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Maximale capaciteit (m3/min)		
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggartekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggartekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
GEGEVENS PERSLEIDING*,**		Waar staan deze gegevens?
Ligging**		Zwart gestreepte lijn op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van zwart gestreepte lijn op leggerkaart.
Vorm en afmeting	Vorm	
	Hoogte opening (m)	
	Breedte opening (m)	
	Lengte (m)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van zwart gestreepte lijn op leggerkaart en/of in leggartekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van zwart gestreepte lijn op leggerkaart en/of in leggartekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van zwart gestreepte lijn op leggerkaart.

** Door op de leggerkaart op het symbool van een gemaal of de lijn van een persleiding te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het gemaal en de persleiding staan.*

*** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle gemalen en persleidingen in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de legbertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het gemaal en de persleiding destijds zijn aangelegd, staan. Indien nodig zal het worden ingemeten.*

**** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.*

Toelichting op Artikel 5.5 Leggergegevens van keerschotten

Leggergegevens van een keerschot kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Het waterpeil bij een keerschot staat niet in de legger, maar in het peilbesluit van het peilgebied.

Tabel 17: Leggergegevens keerschotten: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS:**		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Symbool op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Afmeting	Kerende Hoogte (m Nap)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het symbool van een keerschot te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het keerschot staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle keerschotten in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggetekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het keerschot destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal het keerschot worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.6 Leggergegevens van stuwen

Een stuw is bedoeld om het bovenstroomse waterpeil te regelen. De streefwaarde voor dit waterpeil hoort bij het bovenstroomse peilgebied en wordt formeel vastgelegd in een peilbesluit, niet in de legger.

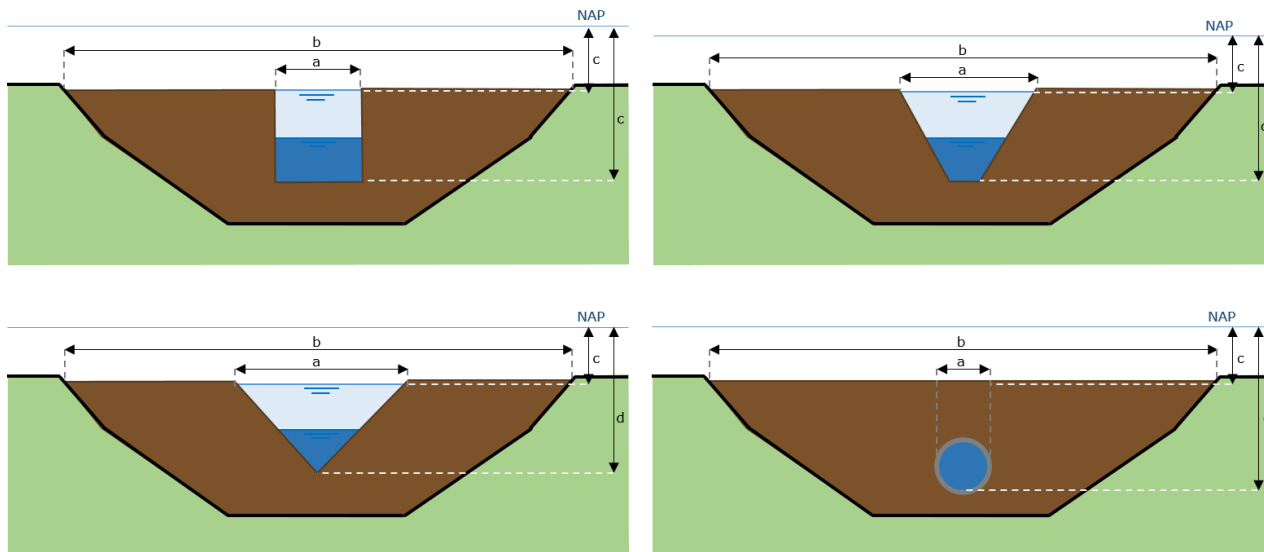
In de legger staan wel de relevante gegevens en afmetingen behorende bij de stuw.

Leggergegevens van een stuw kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan.

In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

De leggerkaart toont de ligging en normatieve vorm en afmetingen van een stuw. De normatieve vorm en afmetingen zijn vaak hetzelfde als de werkelijke afmetingen van de stuw. Elke stuw is anders; er zijn stuwen in verschillende soorten en vormen. Figuur 38 toont vier schematische weergaves van een stuw.

Het is mogelijk dat een dat een stuw een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is de stuw als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven. Op de leggerkaart wordt dan ook de kerende hoogte van de stuw getoond.

Figuur 38: Schematische weergave leggerprofiel (dwarsprofiel) van een stuw.

Afmetingen: doorstroombreedte (a), kruinbreedte (b), hoogste doorstroomhoogte (c), laagste doorstroomhoogte (d). Deze afmetingen staan op het informatiescherm van de stuw op de leggerkaart. De hoogte wordt weergegeven ten opzichte van N.A.P.

In de legger wordt onderscheid gemaakt tussen drie typen van regelbaarheid van een stuw, aangegeven met bijbehorend symbool:

- regelbaar, automatisch (symbool:): een op afstand regelbare stuw met 2 of meer stuwhoogtes die op basis van peilhoogtes automatisch wordt aangestuurd.
- regelbaar, handmatig (symbool:): handmatig regelbare stuw met 2 of meer stuwhoogtes.
- niet regelbaar (vast) (symbool:): vaste stuw met een vaste stuwhoogte.

Tabel 18: Leggergegevens stuwen: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS:**		Waar staan deze gegevens?
Ligging***		Symbool , of op leggerkaart. De uiteinden van dit symbool zijn gericht naar het deel van de watergang met een hoger waterniveau.
Leggercode		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Functie	Regelbaarheid	
	Indicatie waterkerend	
Vorm en Afmeting	Doorstroombreedte (m)	
	Kruinbreedte (m)	
	Laagste Doorstroomhoogte (m NAP)	
	Hoogste Doorstroomhoogte (m NAP)	
		Kerende hoogte (m NAP)

Onderhoudsplichtige	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.12 & art. 1.6,
Registratie onderliggend besluit****	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het symbool van een stuw te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het de stuw staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle stuwen in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggetekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee de stuw destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal de stuw worden ingemeten.

*** Delfland streeft ernaar om identieke naast of achter elkaar gelegen stuwen als afzonderlijk ondersteunend kunstwerk op de leggerkaart op te nemen. Dit is nu nog niet overal het geval.

**** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.7 Leggergegevens van waterbergingsconstructies

Leggergegevens van waterbergingsconstructies kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Tabel 19: Leggergegevens waterbergingsconstructies: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Blauw vlak op leggerkaart.
Naam		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart.
Functie, vorm en afmeting	Type constructie	
	Bergend vermogen (m3)	
	Oppervlakte (m2)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.10 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het vlak van een waterbergingsconstructie te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van de constructie staan.

** Niet alle waterbergingsconstructies in het gebied van Delfland staan op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggetekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee de constructie destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal deze worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.8 Leggergegevens van andere ondersteunende kunstwerken

In de legger staan meer soorten ondersteunende kunstwerken dan genoemd in artikel 5.1 tot en met artikel 5.7. Een voorbeeld hiervan is een bepaald type vispassage (niet zijnde een vispassageduiker).

Leggergegevens van deze ondersteunende kunstwerken kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Tabel 20: Leggergegevens andere ondersteunende kunstwerken: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Symbool, lijn of vlak op leggerkaart.
Ligging vispassage (niet zijnde vispassage duiker)	Symbool op leggerkaart.
Leggercode	Op informatiescherm van symbool, lijn of vlak op leggerkaart.
Onderhoudsplichtige	Op informatiescherm van symbool, lijn of vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Op informatiescherm van symbool, lijn of vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***	Op informatiescherm van symbool, lijn of vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het symbool, lijn of vlak van een ondersteunend kunstwerk te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het ondersteunend kunstwerk staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle ondersteunende kunstwerken in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Het is mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens. Deze gegevens kunnen in de leggetekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het kunstwerk destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal deze worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Paragraaf 5.2 Onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken

In de artikelen 5.9 tot en met 5.11 in de leggetekst wordt voor elk ondersteunend kunstwerk een onderhoudsplichtige aangewezen. Deze artikelen zijn van toepassing op alle ondersteunende kunstwerken, ook die, die (nog) niet op de leggerkaart staan.

In de artikelen 5.9 tot en met 5.11 in de leggetekst staat een generieke aanwijzing van onderhoudsplichtigen per type ondersteunend kunstwerk. Op de leggerkaart kan per individueel ondersteunend kunstwerk een onderhoudsplichtige zijn aangewezen. Dit kan dezelfde onderhoudsplichtige zijn als in de leggetekst, of een uitzondering hierop. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst.

Voor waterstaatswerken die nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én zijn aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, geldt de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen zoals aangegeven in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen op de leggerkaart te tonen.

Toelichting op Artikel 5.9 Onderhoudsplichtigen van duikers

Dit artikel is van toepassing op de alle type duikers, zoals o.a.: open duiker, afsluitbare duiker, stuwende duiker, inlaatduiker, aflatduiker, sifon, afsluitbare sifon, vispassageduiker en hevel.

Het openhouden van een duiker, zodat het doorstroomprofiel van de duiker niet vermindert, is in primaire wateren van groot belang voor de transportfunctie (de aan- en afvoer van water) van deze wateren. Daarom ligt verplichting tot onderhoud hiervan bij Delfland.

Voor het openhouden van duikers in secundaire wateren is de eigenaar van de duiker onderhoudsplichtig. Dat geldt ook voor het in standhouden van de constructie van alle duikers.

In onderstaande tabel staat een overzicht van de standaard aanwijzing van onderhoudsplichtigen voor duikers. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) wordt aangegeven hoe kan worden bepaald of een duiker in een primair of secundair water ligt.

Tabel 21: Standaard aanwijzing onderhoudsplichtigen van duikers

	Primair water	Secundair water
Onderhoud ten behoeve van de goede doorstroming	Hoogheemraadschap van Delfland	Eigenaar
Onderhoud ten behoeve van de instandhouding van de constructie	Eigenaar	Eigenaar

In het derde lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken.

Toelichting op Artikel 5.10 Onderhoudsplichtigen van waterbergingsconstructies

In dit artikel wijst Delfland de onderhoudsplichtigen aan van waterbergingsconstructies die op de leggerkaart zijn opgenomen. De aanwijzing van onderhoudsplichtigen van waterbergingsconstructies volgt vaak eerder gemaakte afspraken.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken.

Toelichting op Artikel 5.11 Onderhoudsplichtigen van overige ondersteunende kunstwerken

In dit artikel wijst Delfland de onderhoudsplichtigen aan van alle overige ondersteunende kunstwerken, niet zijnde duikers of waterbergingsconstructies. Het onderhoud van ondersteunende kunstwerken wordt doorgaans gelegd bij de partij die er het meeste belang bij heeft. Dit is in de regel de eigenaar van het ondersteunend kunstwerk.

In het derde lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken.

Toelichting op Paragraaf 5.3 Onderhoudsverplichtingen van ondersteunende kunstwerken

In de leggetekst, artikel 5.12 zijn de onderhoudsverplichtingen met betrekking tot ondersteunende kunstwerken voorgeschreven. Op de leggerkaart kan, indien nodig, per individueel ondersteunend kunstwerk een afwijkende of aanvullende onderhoudsverplichting zijn opgenomen. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) tweede en derde lid.

Ook zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiek of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) vierde lid. Een verwijzing naar de specifieke vergunning of overeenkomst kan worden getoond op de leggerkaart.

Toelichting op Artikel 5.12 Onderhoud ondersteunende kunstwerken

Het onderhoud van een ondersteunend kunstwerk is gericht op de waarborging van de functie van het ondersteunende kunstwerk. Delfland streeft ernaar om van alle ondersteunende kunstwerken in het beheer van Delfland de ligging, vorm, afmeting en constructie op de leggerkaart aan te geven. Dit is op dit moment nog niet mogelijk omdat niet alle gegevens beschikbaar zijn. De vorm, afmeting en constructie zal, indien niet aangegeven op de leggerkaart, kunnen worden achterhaald door de situatie ter plekke te bekijken of door de vergunning of het projectplan, waarmee het kunstwerk is aangelegd, te raadplegen.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 maart 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

¹ Sommige van deze kunstwerken kunnen ook een waterkerende functie hebben. Als deze kunstwerken onderdeel zijn van de waterkering óf een zelfstandige waterkering zijn, dan kunnen deze kunstwerken als waterkerend kunstwerk in plaats van ondersteunend kunstwerk in de legger zijn opgenomen.

² Bij een afwijking in de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zal Delfland óf de leggerkaart aanpassen óf de voorschriften in de watervergunning wijzigingen óf in samenspraak met de andere partij de afspraken in de overeenkomst aanpassen.

³ Tenzij de activiteit een watervergunningsvrije activiteit is.

⁴ Een oppervlaktewaterlichaam kan ook een andere functie hebben, bijvoorbeeld een vaarweg- of recreatievaartfunctie. Bij de bepaling van de normatieve vorm en afmetingen in de Legger Delfland wordt hier geen rekening mee gehouden. Zie ook Toelichting deel 1 (paragraaf [1.14 Relatie met provinciale vaarwegen](#) en [1.15 Relatie met recreatietoervaartnet](#)).

⁵ Geïsoleerde wateren kunnen als waterbergingsconstructie (ondersteunend kunstwerk) op de leggerkaart staan.

⁶ Zie ook Toelichting deel 1, paragraaf [2.4 Waterkerende kunstwerken](#)

⁷ Zie ook Toelichting deel 1, paragraaf [3.5 Oeverconstructies](#)

⁸ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staat (de ligging van) het bovenwatertalud (nog) niet op de leggerkaart. Deze kunnen met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart worden opgenomen.

⁹ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staan er (nog) geen leggerdieptes aan de oeverlijn op de leggerkaart. Deze worden met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen. Of een leggerdiepte aan de oeverlijn nodig is wordt bepaald door de beheerder van het waterstaatswerk, Delfland.

¹⁰ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staan (de ligging van) het bovenwatertalud en de beschermingszone (nog) niet op de leggerkaart. Ook staan een aantal oppervlaktewateren niet op de kaart. Deze worden met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen.

¹¹ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 toont de leggerkaart de ligging en afmetingen van de beschermingszone (nog) niet. Delfland is bezig met het digitaliseren hiervan, zodat deze met wijzigingen op de leggerkaart kunnen worden opgenomen.

¹² Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staan (de ligging van) het bovenwatertalud en leggerdiepte aan de oeverlijn (nog) niet op de leggerkaart. Ook staan een aantal oppervlaktewateren niet op de kaart. Deze worden met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen.

¹³ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staat alleen de leggerdiepte en (nog) niet de leggerdiepte aan de oeverlijn op de leggerkaart. Een leggerdiepte aan de oeverlijn zal met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen.

¹⁴ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staan alleen de leggerdiepte en de minimale diepte op de leggerkaart. De leggerdiepte aan de oeverlijn staat (nog) niet op de leggerkaart. Een leggerdiepte aan de oeverlijn zal met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart worden opgenomen.

¹⁵ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 toont de leggerkaart de ligging en afmetingen van de beschermingszone (nog) niet. Delfland is bezig met het digitaliseren hiervan, zodat deze op de leggerkaart opgenomen kunnen worden.

¹⁶ De onderhoudsverplichting van oeverconstructies die wel (als onderdeel van) een waterkering (waterkerend kunstwerk) zijn aangewezen is geregeld in de leggetekst, artikel 2.16 Onderhoud waterkerende kunstwerken.

Bijlage 7 bij dossier 3003:

Geconsolideerde versie Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020 (dms nr. 2229575)

Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020

Intitulé

Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 17 maart 2020, dossiernummer 925

gelezen het positieve advies van de commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit 7 april 2020;

Gelet op artikel 5.23 lid 2 van de Waterwet en de artikelen 77 en 83 van de Waterschapswet;

Overwegende

dat de Waterwet in artikel 5.23 lid 2 bepaalt, dat rechthebbenden, zoals onder andere eigenaars, huurders, pachters, en overige gebruikers, op grond naast water waar vanwege regulier onderhoud gebaggerd wordt, bagger uit dat water op hun grond moeten ontvangen (in de praktijk ook wel aangeduid als de "ontvangstplicht");

dat de ontvangstplicht in de Omgevingswet in artikel 10.3 lid 1 en 2 in stand zal blijven, waar de Omgevingswet deze plicht aanduidt als "gedoogplicht waterbeheer";

dat het van belang is om het door de verenigde vergadering bij besluit van 30 november 2000 (nummer 0007647) vastgestelde (proef-) beleid ter zake van de ontvangstplicht van onderhoudsbaggerspecie en de bijbehorende bijdrageregeling te herzien en te actualiseren;

dat de verenigde vergadering bij besluit van 17 mei 2018 (dossiernummer 632) de "Strategie Delfland circulair" heeft vastgesteld, waarbij het Hoogheemraadschap van Delfland zich onder meer doel stelde om in 2050 klimaatneutraal en circulair te worden, in 2025 energieneutraal te zijn en in 2030 50% minder grondstoffen te verbruiken;

dat deze strategie onder meer betekent, dat Delflands bagger als grondstof in de (biomassa-) kringloop wordt gezien, dat het transport en daarmee het verbruik van (fossiele) brandstoffen en de emissie van uitlaatgassen zoveel mogelijk beperkt dient te worden, alsmede dat ernaar gestreefd wordt om zoveel mogelijk bagger, met voldoende kwaliteit, op de grond van aanliggende percelen te hergebruiken;

dat het voor de toepassing, de handhaving en het maatschappelijk draagvlak van de ontvangstplicht bevorderlijk is, om aan diegenen die baggerspecie ontvangen, een redelijke bijdrage te betalen;

Besluit:

Vast te stellen de verordening:

Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020.

Artikel 1. Begripsbepalingen.

1. Deze verordening verstaat onder:

Delfland: het Hoogheemraadschap van Delfland

ontvangstplicht: de in artikel 10.3 lid 1 en 2 van de Omgevingswet opgenomen gedoogplicht, beide plichten uitsluitend voor zover het (bagger-)specie betreft

watergang: primair water, zoals bedoeld in de Legger Delfland, waarvan het onderhoud geschiedt door of namens Delfland

baggerspecie: baggerspecie en specie zoals bedoeld in artikel 10.3 lid 1 en 2 van de Omgevingswet

eigenaar: de eigenaar van een kadastraal perceel grenzend aan de watergang en tevens rechthebbende zoals bedoeld in artikel 10.3 lid 1 van de Omgevingswet

gebruiker: een door de eigenaar aangewezen erfpachter, pachter, huurder, opstalgerechtigde, vruchtgebruiker of anderszins gebruiker van een kadastraal perceel grenzend aan de watergang

ontvangstbijdrage: een financiële bijdrage voor het verwerken van ontvangen bagger uit de watergang

Artikel 2. Vergoeding bagger binnen ontvangstplicht.

2.1. De in dit artikel bedoelde ontvangstbijdrage geldt voor het volume aan ontvangst van baggerspecie dat binnen de ontvangstplicht valt. Deze ontvangstbijdrage bedraagt € 6,10 per m³ (kubieke meter) baggerspecie die de eigenaar respectievelijk de gebruiker heeft ontvangen. Delfland stelt hiertoe het volume aan ontvangst van baggerspecie vast en informeert de eigenaar over dit volume.

2.2. Op schriftelijke aanvraag betaalt Delfland de ontvangstbijdrage aan de eigenaar. Indien er sprake is van meer dan één eigenaar, is uitsluitend de eigenaar die als eerste in het Kadaster wordt als zodanig genoemd, gerechtigd de ontvangstbijdrage namens alle eigenaars gezamenlijk aan te vragen en te ontvangen en is deze eigenaar verantwoordelijk is voor de eventuele, al dan niet gedeeltelijke,

doorbetaling aan de overige eigenaars. De als eerste genoemde eigenaar kan een andere eigenaar schriftelijk machtigen om de ontvangstbijdrage namens alle eigenaars gezamenlijk aan te vragen.

2.3. In afwijking van lid 2 betaalt Delfland de ontvangstbijdrage aan de gebruiker op diens schriftelijke aanvraag, indien de eigenaar de gebruiker hiertoe schriftelijk exclusief heeft aangewezen en de eigenaar daarbij afstand doet van zijn aanspraak op de ontvangstbijdrage.

2.4. Met de aanvraag voor de ontvangstbijdrage doet de aanvrager namens alle rechthebbenden afstand van elke aanspraak op bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke schadevergoeding, waaronder begrepen nadeelcompensatie, verband houdend met het baggeren in de watergang. Elke eventuele dergelijke bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke schadevergoeding wordt voorts geacht in de ontvangstbijdrage te zijn verdisconteerd.

Artikel 3. Moment van aanspraak ontvangstbijdrage. Periode van aanvragen.

3.1. Uitsluitend diegene die eigenaar respectievelijk gebruiker is op een door Delfland jaarlijks aan te wijzen startdatum van het baggeren respectievelijk, bij gebreke van een dergelijke aanwijzing, op de gangbare startdatum van het baggeren, heeft aanspraak op de in artikel 2 bedoelde ontvangstbijdrage.

3.2. Indien een kadastraal perceel op enig moment na de in lid 1 bedoelde startdatum een of meer andere eigenaars of gebruikers heeft, houdt uitsluitend de in lid 1 bedoelde eigenaar of gebruiker aanspraak op de ontvangstbijdrage.

3.3. De in lid 1 bedoelde eigenaar of gebruiker is bevoegd diens aanspraak op de ontvangstbijdrage schriftelijk aan een of meer andere eigenaars of gebruikers over te dragen. Indien een andere eigenaar of gebruiker de aanvraag doet, dient hij hierbij schriftelijk bewijs van een dergelijke overdracht te leveren, bij gebreke waarvan Delfland de aanvraag zal weigeren.

3.4. De gerechtigde tot de aanvraag voor de in artikel 2.3 bedoelde ontvangstbijdrage dient de aanvraag binnen drie jaar na de in lid 1 bedoelde startdatum van het baggeren in te dienen. Het recht op de ontvangstbijdrage vervalt na deze periode van drie jaar.

Artikel 4. Inwerkingtreding verordening en intrekking eerdere besluiten.

4.1. Deze verordening treedt in werking nadat deze is bekend gemaakt, doch niet eerder dan 1 juli 2020.

4.2. Deze verordening wordt aangehaald als: "Verordening bijdrageregeling verspreidbare bagger Delfland 2020".

4.3. Het besluit van de verenigde vergadering van 30 november 2000 tot herziening van het beleid ter zake van de ontvangstplicht van onderhoudsbaggerspecie en de bijbehorende bijdrageregeling (nummer 0007647) wordt ingetrokken per de in lid 1 vermelde datum.

4.4. Het besluit van de verenigde vergadering van november 1995 (nummer 95.02693) en het besluit van de verenigde vergadering van maart 1996 (nummer 96.00198), beide strekkend tot een eigen-bijdrage-regeling ter zake de ontvangstplicht van bagger, worden ingetrokken per de in lid 1 vermelde datum.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 april 2020

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Ondertekening

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 2983
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.07
Titel Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit n.a.v.
Omgevingswet

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023 inclusief vaststelling overgangsrecht
Versienummer	6
Dossiernummer	2983
D&H datum	dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Het wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023 vast te stellen.

2) Aanleiding

Nu de Waterwet grotendeels opgaat in de Omgevingswet, moet het Delegatiebesluit Delfland 2023, vastgesteld op 28 september 2023, vanwege de inwerkingtreding van die Omgevingswet per 1 januari 2024, worden aangepast zodat de delegatiebepalingen hun werking blijven behouden. Hierbij gaat het om wijzigingen van verwijzingen naar artikelen, wijziging van terminologie en het laten vervallen van zaken die niet meer voorkomen onder de Omgevingswet, zoals 'projectplannen'.

Deze wijzigingen zijn alleen 'technisch' van aard. Hiermee wordt bedoeld dat aan deze wijzigingen geen beleidskeuzes ten grondslag liggen.

Bovengenoemde wijzigingen waren reeds vastgesteld door de VV middels de vaststelling van het Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland op 29 september 2022.

Per abuis zijn deze wijzigingen niet meegenomen in het Delegatiebesluit Delfland 2023 en worden deze wijzigingen met dit wijzigingsbesluit alsnog opgenomen in het Delegatiebesluit 2023. De omissie heeft geen ongewenste consequenties.

Nieuw in het Delegatiebesluit Delfland 2024 is:

- a. dat ter uitvoering van de legesverordening het vaststellen van de hoogte van de leges in het geval daartoe een begroting wordt opgesteld, wordt gedelegeerd aan dijkgraaf en hoogheemraden, met de toevoeging dat mandatering door D&H mogelijk is.
- b. dat de vaststelling van de werkingsgebieden van de Waterschapsverordening wordt gedelegeerd aan dijkgraaf en hoogheemraden, met de mogelijkheid tot mandatering.
- en
- c. de regeling van het overgangsrecht.

3) Beoogd effect

Een delegatiebesluit dat is aangepast naar aanleiding van de invoering van de Omgevingswet, onder meer door het gebruik van nieuwe termen uit de Omgevingswet.

4) Kernboodschap

Delfland beschikt over een delegatiebesluit dat is aangepast naar aanleiding van de invoering per 1 januari 2024 van de Omgevingswet.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Delegatiebesluit Delfland 2023 vastgesteld door de VV op 28 september 2023.

Dossiernummer: 2983

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet:

Artikel 56: "Het waterschapsbestuur is bevoegd tot regeling en bestuur ter behartiging van de taken die het waterschap in het reglement zijn opgedragen."

In artikel 77 is bepaald dat de in artikel 56 omschreven bevoegdheid tot regeling en bestuur bij het algemeen bestuur berust voor zover deze niet bij of krachtens reglement dan wel bij wet of amvb is toegekend aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of aan het bestuur van een afdeling.

In artikel 83 is de delegatiegrondslag gegeven. In het eerste lid is bepaald: "Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur en aan het bestuur van een afdeling bevoegdheden van het algemeen bestuur overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich tegen overdracht verzet."

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Artikel 10.3 lid 2:

Mandaat wordt in ieder geval niet verleend indien het betreft een bevoegdheid:

a. tot het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften, tenzij bij de verlening van die bevoegdheid in mandaatverlening is voorzien;

In artikel 10:19 is bepaald dat een besluit dat op grond van een gedelegeerde bevoegdheid wordt genomen, het delegatiebesluit en de vindplaats daarvan vermeldt.

Omgevingswet

Artikelen 10.17 en 10.23.

7) Financiën

Niet van toepassing.

8) Duurzaamheid

Niet van toepassing.

9) Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing.

10) OR

Niet van toepassing.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Niet van toepassing.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

De wijziging van het delegatiebesluit wordt op het intranet bekend gemaakt en een geconsolideerde versie van het Delegatiebesluit Delfland 2023 wordt in het AMH geplaatst

Dossiernummer: 2983

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Het wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023 wordt bekendgemaakt in het digitale Waterschapsblad op www.overheid.nl.
Op lokaleregelgeving.nl wordt een geconsolideerde versie van het Delegatiebesluit Delfland 2023 gepubliceerd.

14) Bevoegd orgaan

Waterschapswet artikel 83:

1. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur bevoegdheden van het algemeen bestuur overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich tegen overdracht verzet.

Omgevingswet artikel 2.8 bepaalt dat het algemeen bestuur van een waterschap de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van de waterschapsverordening kan delegeren aan het dagelijks bestuur.

15) Toelichting

Over het Format

Dit besluit is opgesteld conform de richtlijnen voor de regelgeving.

Dit betekent dat het delegatiebesluit wordt gewijzigd met een wijzigingsbesluit.

Het wijzigingsbesluit zelf kent artikelen die zijn genummerd met Romeinse cijfers en kent een eigen ingangsdatum, hetgeen betekent dat de ingangsdatum - artikel 5- van het Delegatiebesluit Delfland 2013 niet wijzigt.

Nieuwe onderdelen heten: ingevoegd.

In artikel I van het wijzigingsbesluit wordt verwezen naar de gewijzigde, ingevoegde en vervallen artikelen in het delegatiebesluit.

Artikel II van het wijzigingsbesluit bevat de citeertitel daarvan en artikel III de ingangsdatum.

Inhoudelijke toelichting

Op 28 september 2023 is het nieuwe Delegatiebesluit Delfland 2023 vastgesteld, waarmee de wijzigingen zoals vastgesteld in het Invoeringsbesluit verloren zijn gegaan.

Onderstaand de wijzigingen uit dat Invoeringsbesluit die moeten ingaan tegelijk met de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024.

Die wijzigingen betreffen onder meer de andere terminologie die in de Omgevingswet wordt gebruikt.

Ingevoegd bij lid 1

e. Legger Delfland: de legger van het Hoogheemraadschap van Delfland als bedoeld in artikel 2.39 Omgevingswet, artikel 78 Waterschapswet, artikel 7.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland, bestaande uit de leggerkaart en de leggetekst.

Wijziging in artikel 2

Vervalt lid 2

het nemen van besluiten over projectplannen Waterwet, zoals het vaststellen daarvan, binnen het vastgestelde investeringsplan, uitgezonderd de volgende gevallen:

- a. de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering;
- b. wanneer de projectprocedure van artikel 5.5 en verder Waterwet van toepassing is;
- c. indien de Verenigde Vergadering bij het vaststellen van het investeringsplan voor het project waarvoor het projectplan wordt vastgesteld, heeft bepaald dat het projectplan door haarzelf dient te worden vastgesteld;

Toelichting

Projectplannen bestaan onder de Omgevingswet niet meer.

Daarvoor in de plaats komen projectbesluiten en 'vergunningen eigen dienst'. Zowel

Dossiernummer: 2983

projectbesluiten als 'vergunningen eigen dienst' hoeven niet te worden opgenomen in het delegatiebesluit. Op grond van artikel 5.44 Omgevingswet is de bevoegdheid tot het nemen van projectbesluiten reeds door de wetgever bij dijkgraaf en hoogheemraden belegd. Datzelfde geldt voor de 'vergunningen eigen dienst'. Het besluit tot verlening van deze vergunningen is op grond van afdeling 4.1 van het Omgevingsbesluit bij dijkgraaf en hoogheemraden belegd.

Wijziging in lid 3
'legger' wordt 'legger Delfland'.

Wijziging in lid 5
het vaststellen van leggerwijzigingen voortvloeiend uit de vaststelling van projectplannen of de verlening van watervergunningen.
wordt:
het vaststellen van wijzigingen van de Legger Delfland voortvloeiend uit de vaststelling van projectbesluiten of de verlening van vergunningen voor de aanleg, wijziging of verwijdering van een waterstaatswerk;

Wijziging in lid 6
het vaststellen van leggerwijzigingen gericht op technische aanpassingen als gevolg van in het veld aangetroffen situaties die niet stroken met de legger;
wordt:
het vaststellen van wijzigingen van de Legger Delfland gericht op technische aanpassingen als gevolg van in het veld aangetroffen situaties die niet stroken met de legger;

Wijziging lid 7
het nemen van besluiten over gedoogplichten als bedoeld in de artikelen 5.21 en 5.22 Waterwet voor onderzoeken en daarmee verband houdende werkzaamheden;
wordt:
het nemen van besluiten over gedoogplichten als bedoeld in artikel 10.17 Omgevingswet, alsmede over het wijzigen van gedoogplichtbeschikkingen als bedoeld in artikel 10.23 Omgevingswet.

Vervalt lid 8.
het nemen van besluiten over de gedoogplicht als bedoeld in artikel 5.24 Waterwet voor aanleg en wijziging van een waterstaatswerk en daarmee verband houdende werkzaamheden;
Toelichting.
Artikel 5.21, artikel 5.22 en artikel 5.24 Waterwet gaan op in artikel 10.17 Omgevingswet, waardoor artikel 2 onderdeel 8 van het delegatiebesluit kan worden samengevoegd met artikel 2 onderdeel 7.

Tot zover hetgeen ook in het Invoeringsbesluit is vastgesteld, maar zijn werking heeft verloren.

Ingevoegde (= nieuwe) bepalingen in dit wijzigingsbesluit.

onder 18 g:
de werkingsgebieden van de Waterschapsverordening Delfland, zoals opgenomen in bijlage 3 bij die verordening. Deze bevoegdheid kan door dijkgraaf en hoogheemraden worden gemandateerd.

Toelichting bij deze nieuwe bepaling
De Waterschapsverordening (Wsv) wordt digitaal ontsloten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). In deze digitale omgeving kan men via 'Regels op de kaart' inzien waar welke regels gelden, de zogenaamde werkingsgebieden (zie bijlage 3 bij de Waterschapsverordening).
Het betekent dat de specifieke regels die gelden binnen de grenzen van een bepaald gebied op deze manier (ruimtelijk) inzichtelijk worden gemaakt. Het betreft zowel het aangeven van alle werkingsgebieden, zoals bijvoorbeeld 'Het beheergebied van Delfland', inclusief de
Dossiernummer: 2983

beperingengebieden van en bij een waterstaatswerk.

De basis voor deze werkingsgebieden vindt zijn oorsprong in hetgeen op dit moment in de Legger Delfland is vastgesteld. Beperkingengebieden van een waterstaatswerk mogen niet meer worden genormeerd in de legger, maar worden aangewezen in de Wsv.

Om de actualisatie van de Legger Delfland, die nu maandelijks plaatsvindt, zoveel mogelijk gelijk te laten lopen met het vaststellen van de werkingsgebieden van de Wsv, wordt voorgesteld de bevoegdheid tot het vaststellen van werkingsgebieden te delegeren aan D&H. Om zoveel mogelijk in het spoor met de actualisatie van de Legger Delfland te blijven lopen, wordt voorgesteld mandatering van deze bevoegdheid mogelijk te maken.

Bij deze delegatie is voor alle zekerheid in mandatering van deze bevoegdheid voorzien om mandatering mogelijk te maken, nu er in de literatuur discussie bestaat of het aanwijzen van werkingsgebieden een algemeen verbindend voorschrift (AVV) is of niet. Als het een AVV is dan is voorzien in mandatering conform een vereiste uit de Awb. In de praktijk zorgt dit ervoor dat op managementniveau de gebieden kunnen worden aangewezen.

lid 19:

het volgens de legesverordening vaststellen van het bedrag aan leges, nadat hiervoor een begroting van de kosten is opgesteld. Deze bevoegdheid kan door dijkgraaf en hoogheemraden worden gemandateerd.

Toelichting bij deze nieuwe bepaling

Voor de behandeling van vergunningaanvragen en verzoeken die betrekking hebben op projecten met een tijdsbesteding van meer dan 780 uur worden de verschuldigde leges bepaald op basis van een begroting, deze is inclusief eventuele aanvullende kosten.

Op basis van deze begroting wordt het bedrag aan leges vastgesteld, waarna de leges door de Regionale Belastinggroep (RBG) kunnen worden geheven en geïnd.

Het voornemen bestaat deze bevoegdheid te mandateren aan de secretaris-directeur en op grond van de Awb, moet de VV in dit geval die mandatering mogelijk maken.

Artikel 2A.

Onder nieuw artikel 2A is het overgangsrecht opgenomen voor zaken die voor 1 januari 2024 zijn aangevangen.

Op grond van artikel 4.62 lid 2 Invoeringswet Omgevingswet blijft het oude recht van toepassing op de vaststelling van projectplannen als bedoeld in artikel 5.4 Waterwet indien het ontwerp voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Om die reden blijft ook het Delegatiebesluit 2023, zoals deze luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, op deze situatie van toepassing.

Daarnaast blijft in bepaalde gevallen op ambtshalve (te nemen) gedoogplichtbeschikkingen het oude recht van toepassing. Het betreft hier gedoogplichtbeschikkingen die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn bekend gemaakt, maar die nog niet onherroepelijk zijn. En het betreft te nemen gedoogplichtbeschikkingen, waarvoor voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet toepassing is gegeven aan artikel 4:8 Awb. Om die reden blijft het Delegatiebesluit 2023, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, in deze situaties van toepassing. Het Delegatiebesluit 2023, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft eveneens van toepassing indien voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag als bedoeld in artikel 5.22 lid 1 Waterwet is ingediend, totdat het besluit op de aanvraag onherroepelijk is.

16) Bijlagen

1. Toelichting bij het wijzigingsbesluit.
2. Geconsolideerd Delegatiebesluit Delfland 2023.

Onderwerp	Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023 inclusief vaststelling overgangsrecht
Dossiernummer	2983

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023,
dossiernummer 2983;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:

Delfland naar aanleiding van het van kracht worden van de Omgevingswet, behoefte heeft aan een daaraan aangepast delegatiebesluit;

Gelet op:

Waterschapswet artikel 83;

Besluit:

Het wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023 vast te stellen:

Artikel I

Invoeging bij lid 1:

e. Legger Delfland: de legger van het Hoogheemraadschap van Delfland als bedoeld in artikel 2.39 Omgevingswet, artikel 78 Waterschapswet, artikel 7.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland, bestaande uit de leggerkaart en de leggertekst.

Vervalt artikel 2 lid 2.

het nemen van besluiten over projectplannen Waterwet, zoals het vaststellen daarvan, binnen het vastgestelde investeringsplan, uitgezonderd de volgende gevallen:

- a. de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering;
- b. wanneer de projectprocedure van artikel 5.5 en verder Waterwet van toepassing is;
- c. indien de Verenigde Vergadering bij het vaststellen van het investeringsplan voor het project waarvoor het projectplan wordt vastgesteld, heeft bepaald dat het projectplan door haarzelf dient te worden vastgesteld;

Wijziging artikel 2 lid 3.

'legger' wordt vervangen door 'Legger Delfland'.

Wijziging artikel 2 lid 5.

het vaststellen van leggerwijzigingen voortvloeiend uit de vaststelling van projectplannen of de verlening van watervergunningen.

wordt:

het vaststellen van wijzigingen van de Legger Delfland voortvloeiend uit de vaststelling van projectbesluiten of de verlening van vergunningen voor de aanleg, wijziging of verwijdering van een waterstaatswerk;

Dossiernummer: 2983

Wijziging artikel 2 lid 6

het vaststellen van leggerwijzigingen gericht op technische aanpassingen als gevolg van in het veld aangetroffen situaties die niet stroken met de legger;
wordt:

het vaststellen van wijzigingen van de Legger Delfland gericht op technische aanpassingen als gevolg van in het veld aangetroffen situaties die niet stroken met de legger;

Wijziging artikel 2 lid 7.

het nemen van besluiten over gedoogplichten als bedoeld in de artikelen 5.21 en 5.22 Waterwet voor onderzoeken en daarmee verband houdende werkzaamheden;

wordt vervangen door:

het nemen van besluiten over het opleggen van gedoogplichten als bedoeld in artikel 10.17 Omgevingswet, alsmede het wijzigen van gedoogplichtbeschikkingen als bedoeld in artikel 10.23 Omgevingswet.

Vervalt artikel 2 lid 8.

Invoeging artikel 2 lid 18 g.

de werkingsgebieden van de Waterschapsverordening Delfland, zoals op genomen in bijlage 3 bij die verordening. Deze bevoegdheid kan door dijkgraaf en hoogheemraden worden gemandateerd.

Invoeging lid 19.

het volgens de legesverordening vaststellen van het bedrag aan leges, nadat hiervoor een begroting van de kosten is opgesteld. Deze bevoegdheid kan door dijkgraaf en hoogheemraden worden gemandateerd.

Invoeging artikel 2A Overgangsrecht

1. Op de vaststelling van projectplannen als bedoeld in artikel 5.4 Waterwet waarvan het ontwerp voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft het Delegatiebesluit Delfland 2023, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van toepassing.

2. Op een ambtshalve opgelegde gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 5.21 Waterwet en artikel 5.24 Waterwet die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is bekend gemaakt, blijft het Delegatiebesluit Delfland 2023, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van toepassing totdat de betreffende gedoogplichtbeschikking onherroepelijk is.

3. Indien voor een ambtshalve te nemen gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 5.21 Waterwet en artikel 5.24 Waterwet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet toepassing is gegeven aan artikel 4:8 Algemene Wet bestuursrecht, blijft het Delegatiebesluit 2023 van toepassing zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, totdat de te nemen gedoogplichtbeschikking onherroepelijk is.

4. Indien voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag als bedoeld in artikel 5.22 lid 1 Waterwet is ingediend, blijft het Delegatiebesluit Delfland 2023 van toepassing, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, totdat het besluit op de aanvraag onherroepelijk is.

Artikel II

Dit besluit kan worden aangehaald als: wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023.

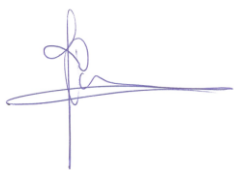
Artikel III

Dit besluit treedt in werking de dag na publicatie daarvan in het Waterschapsblad, doch niet eerder dan de datum dat de Omgevingswet in werking treedt.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'J' followed by a horizontal line.

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P.H.W.M. Daverveldt' with a long horizontal line underneath.

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bijlage 1 in dossiernummer 2983

Toelichting bij Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023 en het overgangsrecht

Artikel I De wijzigingen

Die wijzigingen betreffen onder meer de andere terminologie die in de Omgevingswet wordt gebruikt.

Toevoeging artikel 1 lid 1

Aan artikel 1 wordt de definitie van 'Legger Delfland' toegevoegd omdat in het delegatiebesluit naar de Legger Delfland wordt verwezen.

Vervallen artikel 2 lid 2

Artikel 2 lid 2 vervalt, omdat projectplannen onder de Omgevingswet niet meer bestaan. Zowel projectbesluiten als 'vergunningen eigen dienst' hoeven niet te worden opgenomen in het delegatiebesluit. Op grond van artikel 5.44 Omgevingswet is de bevoegdheid tot het nemen van projectbesluiten reeds door de wetgever bij dijkgraaf en hoogheemraden belegd. Datzelfde geldt voor de 'vergunningen eigen dienst'. Het besluit tot verlening van deze vergunningen is op grond van afdeling 4.1 van het Omgevingsbesluit bij dijkgraaf en hoogheemraden belegd.

Gewijzigd artikel 2 lid 3

'legger' wordt 'Legger Delfland'.

Wijziging in artikel 2 lid 5

het vaststellen van leggerwijzigingen voortvloeiend uit de vaststelling van projectplannen of de verlening van watervergunningen.
wordt:

het vaststellen van wijzigingen van de Legger Delfland voortvloeiend uit de vaststelling van projectbesluiten of de verlening van vergunningen voor de aanleg, wijziging of verwijdering van een waterstaatswerk;

Wijziging in artikel 2 lid 6

het vaststellen van leggerwijzigingen gericht op technische aanpassingen als gevolg van in het veld aangetroffen situaties die niet stroken met de legger;
wordt:

het vaststellen van wijzigingen van de Legger Delfland gericht op technische aanpassingen als gevolg van in het veld aangetroffen situaties die niet stroken met de legger;

Gewijzigd artikel 2 lid 7 en vervallen artikel 2 lid 8

Artikel 2 lid 7 is aangepast aan de Omgevingswet. Daarnaast vervalt artikel 2 lid 8. Artikel 5.21, artikel 5.22 en artikel 5.24 Waterwet gaan op in artikel 10.17 Omgevingswet, waardoor artikel 2 lid 8 van het delegatiebesluit kan worden samengevoegd met artikel 2 lid 7.

Nieuw toegevoegd onder 18 onder g:

de werkingsgebieden van de Waterschapsverordening Delfland, zoals opgenomen in bijlage 3 bij die verordening. Deze bevoegdheid kan door dijkgraaf en hoogheemraden worden gemandateerd.

De Waterschapsverordening (Wsv) wordt digitaal ontsloten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). In deze digitale omgeving kan men via 'Regels op de kaart' inzien waar welke regels gelden, de zogenaamde werkingsgebieden (zie bijlage 3 bij de Waterschapsverordening).

Het betekent dat de specifieke regels die gelden binnen de grenzen van een bepaald gebied op deze manier (ruimtelijk) inzichtelijk worden gemaakt. Het betreft zowel het aangeven van alle werkingsgebieden, zoals bijvoorbeeld 'Het beheergebied van Delfland', inclusief de beperkingengebieden van en bij een waterstaatswerk.

De basis voor deze werkingsgebieden vindt zijn oorsprong in hetgeen op dit moment in de Legger Delfland is vastgesteld. Beperkingengebieden van een waterstaatswerk mogen niet meer worden genormeerd in de legger, maar worden aangewezen in de Wsv.

Om de actualisatie van de Legger Delfland, die nu maandelijks plaatsvindt, zoveel mogelijk gelijk te laten lopen met het vaststellen van de werkingsgebieden van de Wsv, wordt voorgesteld de bevoegdheid tot het vaststellen van werkingsgebieden te delegeren aan D&H. Om zoveel mogelijk in het spoor met de actualisatie van de Legger Delfland te blijven lopen, wordt voorgesteld mandatering van deze bevoegdheid mogelijk te maken. Bij deze delegatie is in mandatering van deze bevoegdheid voorzien om mandatering mogelijk te maken. Dit is in dit geval een vereiste uit de Awb. In de praktijk zorgt dit ervoor dat op managementniveau de gebieden kunnen worden aangewezen.

Nieuw lid 19:

het volgens de legesverordening vaststellen van het bedrag aan leges, nadat hiervoor een begroting van de kosten is opgesteld. Deze bevoegdheid kan door dijkgraaf en hoogheemraden worden gemandateerd.

Voor de behandeling van vergunningaanvragen en verzoeken die betrekking hebben op projecten met een tijdsbesteding van meer dan 780 uur worden de verschuldigde leges bepaald op basis van een begroting, deze is inclusief eventuele aanvullende kosten.

Op basis van deze begroting wordt door D&H het bedrag aan leges vastgesteld, waarna de leges door de Regionale Belastinggroep (RBG) kan worden geheven en geïnd.

Het voornemen bestaat deze bevoegdheid te mandateren aan de secretaris-directeur en op grond van de Awb, moet de VV in dit geval die mandatering mogelijk maken.

Artikel 2A Het overgangsrecht

Op grond van artikel 4.62 lid 2 Invoeringswet Omgevingswet blijft het oude recht van toepassing op de vaststelling van projectplannen als bedoeld in artikel 5.4 Waterwet indien het ontwerp voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Om die reden blijft ook het Delegatiebesluit 2023, zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, op deze situatie van toepassing.

Daarnaast blijft in bepaalde gevallen op ambtshalve (te nemen) gedoogplichtbeschikkingen het oude recht van toepassing. Het betreft hier gedoogplichtbeschikkingen die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn bekend gemaakt, maar die nog niet onherroepelijk zijn. En het betreft te nemen gedoogplichtbeschikkingen, waarvoor voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet toepassing is gegeven aan artikel 4:8 Awb. Om die reden blijft het Delegatiebesluit 2023, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, in deze situaties van toepassing. Het Delegatiebesluit 2023, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft eveneens van toepassing indien voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag als bedoeld in artikel 5.22 lid 1 Waterwet is ingediend, totdat het besluit op de aanvraag onherroepelijk is.

De artikelen III en IV behoeven geen toelichting.

Bijlage 2 in dossiernummer 2983

Geconsolideerd Delegatiebesluit Delfland 2023,
na te zijn gewijzigd op 30 november 2023.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. delegeren: het overdragen van bevoegdheden van de Verenigde Vergadering aan dijkgraaf en hoogheemraden krachtens artikel 83, eerste lid, van de Waterschapswet.
- b. Verenigde Vergadering: het algemeen bestuur van Delfland.
- c. college: dijkgraaf en hoogheemraden als het dagelijks bestuur van Delfland.
- d. hoogheemraadschap: het Hoogheemraadschap van Delfland.
- e. Legger Delfland: de legger van het Hoogheemraadschap van Delfland als bedoeld in artikel 2.39 Omgevingswet, artikel 78 Waterschapswet, artikel 7.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland, bestaande uit de leggerkaart en de leggertekst.

Artikel 2 Gedelegeerde bevoegdheden

Gedelegeerd worden de volgende bevoegdheden:

Waterbeheer

- 1. het nemen van besluiten over overnemen in beheer of onderhoud van waterstaatkundige werken.
- 2. Vervallen.
- 3. het wijzigen van de ligging van de duinvoet door middel van het wijzigen van de betreffende, bij de legger Delfland behorende kaart(en), indien de jaarlijkse meting van de duinvoet daartoe aanleiding geeft;
- 4. het aangeven van de ligging van het waterstaatswerk, de beschermingszone en/of het profiel van vrije ruimte, indien daar bij de Delflandsedijk twijfel over bestaat;
- 5. het vaststellen van wijzigingen van de Legger Delfland voortvloeiend uit de vaststelling van projectbesluiten of de verlening van vergunningen voor de aanleg, wijziging of verwijdering van een waterstaatswerk;
- 6. het vaststellen van wijzigingen van de Legger Delfland gericht op technische aanpassingen als gevolg van in het veld aangetroffen situaties die niet stroken met de legger;
- 7. het nemen van besluiten over gedoogplichten als bedoeld in artikel 10.17 Omgevingswet, alsmede over het wijzigen van gedoogplichtbeschikkingen als bedoeld in artikel 10.23 Omgevingswet;
- 8. vervallen;

Privaatrechtelijke overeenkomsten

- 9. het nemen van besluiten over privaatrechtelijke overeenkomsten;

Financiën

- 10. het nemen van besluiten over vermindering of kwijtschelding van verplichtingen aan hen, die verplichtingen jegens het hoogheemraadschap zijn aangegaan;

Waterakkoorden

- 11. het nemen van besluiten over waterakkoorden.

Juridisch en procedureel

12. het nemen van besluiten over vertegenwoordigers en/of bestuursleden voor rechtspersonen en samenwerkingsverbanden waarin het hoogheemraadschap deelneemt, met uitzondering van gemeenschappelijke regelingen.

13. het nemen van besluiten over voeren van en nemen van besluiten in (gerechtelijke) procedures bij de burgerlijke rechter, de strafrechter, de bestuursrechter en in fiscale zaken;

14. het nemen van besluiten over instellen van bezwaar en over het voeren van verweer in bezwaarprocedures, alsmede het nemen van besluiten in/tijdens dergelijke procedures.

15. het nemen van besluiten over indienen van inspraakreacties, zienswijzen en adviezen in procedures ter voorbereiding van besluiten door andere overheden;

16. het nemen van besluiten over stellen van nadere regels, voor onderwerpen die door de Verenigde Vergadering in verordeningen zijn bepaald.

Ambtelijke organisatie

17. Het nemen van besluiten inzake het aanbrengen van beperkte wijzigingen in de organisatiestructuur.

Waterschapsverordening

18. te besluiten tot vaststelling van de volgende onderdelen van de Waterschapsverordening Delfland:

a. de algemene regels voor daarbij aangegeven categorieën van wateractiviteiten in de daartoe bestemde afdelingen van de Waterschapsverordening Delfland, bij voldoening waaraan een wateractiviteit van de omgevingsvergunningplicht op grond van de Waterschapsverordening Delfland is uitgezonderd;

b. de voorwaarden waaraan moet worden voldaan voor het zonder omgevingsvergunning op grond van de Waterschapsverordening Delfland kunnen lozen van water op een oppervlaktewaterlichaam.

c. de vereisten aan een aanvraag:

1e om een omgevingsvergunning op grond van de Waterschapsverordening Delfland;

2e om een besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift op grond van de Waterschapsverordening Delfland;

3e om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen, indien de algemene regels, bedoeld onder a, voorschrijven dat een maatregel moet worden getroffen;

d. de vereisten aan een melding van een wateractiviteit, indien die melding op grond van de Waterschapsverordening Delfland moet worden gedaan;

e. monitorings-, meet- en registratieverplichtingen;

f. de regels aan de hand waarvan een aanvraag om een omgevingsvergunning op grond van de Waterschapsverordening Delfland wordt beoordeeld (beoordelingsregels);

g. de werkingsgebieden van de Waterschapsverordening Delfland, zoals opgenomen in bijlage 3 bij die verordening. Deze bevoegdheid kan door dijkgraaf en hoogheemraden worden gemandateerd.

een en ander met her- of vernummering van de artikelen van de Waterschapsverordening Delfland, en met wijziging naar verwijzingen naar die artikelen, indien dat naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden voor een ordentelijke inrichting van die verordening wenselijk is.

19. Legesverordening

het volgens de legesverordening vaststellen van het bedrag aan leges, nadat hiervoor een begroting van de kosten is opgesteld. Deze bevoegdheid kan door dijkgraaf en hoogheemraden worden gemandateerd.

Artikel 2A Overgangsrecht

1. Op de vaststelling van projectplannen als bedoeld in artikel 5.4 Waterwet waarvan het ontwerp voor de inwerkingtreding van afdeling 5.1 van de Omgevingswet ter inzage is gelegd, blijft het Delegatiebesluit Delfland 2023, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van toepassing.

2. Op een ambtshalve opgelegde gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 5.21 Waterwet en artikel 5.24 Waterwet die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is bekend gemaakt, blijft het Delegatiebesluit Delfland 2023, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, van toepassing totdat de betreffende gedoogplichtbeschikking onherroepelijk is.

3. Indien voor een ambtshalve te nemen gedoogplichtbeschikking als bedoeld in artikel 5.21 Waterwet en artikel 5.24 Waterwet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet toepassing is gegeven aan artikel 4:8 Algemene Wet bestuursrecht, blijft het Delegatiebesluit 2023 van toepassing zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, totdat de te nemen gedoogplichtbeschikking onherroepelijk is.

4. Indien voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag als bedoeld in artikel 5.22 lid 1 Waterwet is ingediend, blijft het Delegatiebesluit Delfland 2023 van toepassing, zoals dat luidde tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, totdat het besluit op de aanvraag onherroepelijk is.

Artikel 3 Voorwaarden voor gebruik van gedelegeerde bevoegdheden

1. Indien het gebruik van een gedelegeerde bevoegdheid tot gevolg heeft dat het hoogheemraadschap financiële verplichtingen aangaat, kan deze bevoegdheid pas worden uitgeoefend als de Verenigde Vergadering de daarvoor benodigde gelden ter beschikking heeft gesteld.

2. Indien gebruik wordt gemaakt van een gedelegeerde bevoegdheid, vindt dit plaats binnen de door de Verenigde Vergadering vastgestelde kaders.

Artikel 4 Inlichtingenplicht gebruik gedelegeerde bevoegdheden

1. Het college doet jaarlijks aan de Verenigde Vergadering mededeling over de gebruikmaking van de gedelegeerde bevoegdheden.

2. Het college verschaft desgevraagd aan de Verenigde Vergadering inlichtingen over de uitoefening van gedelegeerde bevoegdheden.

Artikel 5 Intrekking voorgaand besluit, inwerkingtreding, citeertitel

1. Het Delegatiebesluit Delfland 2019 laatstelijk gewijzigd op 29 september 2022, wordt met ingang van de datum waarop het Delegatiebesluit 2023 inwerking treedt, ingetrokken
2. Het Delegatiebesluit Delfland 2023 treedt in werking de dag na publicatie daarvan in het Waterschapsblad.
3. Dit besluit kan worden aangehaald als: Delegatiebesluit Delfland 2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 28 september 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 2998
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.08
Titel Vaststellen Bezwaarschriften- en
Klachtenverordening Delfland

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp Wijziging Bezwaarschriften- en Klachtenverordening Delfland
Versienummer 01
Dossiernummer 2998
D&H datum dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. Vast te stellen het Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland zoals toegevoegd als bijlage 1;
2. Het Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland in werking te laten treden per 1 januari 2024;
3. Vast te stellen de Toelichting op het Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland zoals toegevoegd als bijlage 2;
4. Vast te stellen de Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024 zoals toegevoegd als bijlage 4, en te bepalen dat deze in werking zal treden op 1 januari 2024;
5. Vast te stellen de Toelichting op de Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024 zoals toegevoegd als bijlage 5.

2) Aanleiding

De Bezwaarschriftenverordening Delfland moet op bepaalde punten geactualiseerd worden waardoor de regeling moet worden aangepast. Een van de redenen is de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024 waardoor bepaalde bezwaarprocedures onder de werking van de coördinatieregeling zullen vallen. Het is daarom van belang om de Bezwaarschriftenverordening daarop aan te passen. Daarnaast is in de verordening opgenomen dat de commissie plaatsvervangende leden heeft. Gelet op de wijze waarop de commissie haar werkzaamheden uitvoert en alle leden volgens een rooster rouleren, is dit niet meer passend.

De Klachtenverordening Hoogheemraadschap Delfland is vastgesteld in 2009 en nadien niet meer gewijzigd. Deze regeling is niet meer actueel. Het voorstel is om de regeling in te trekken en per 1 januari 2024 een nieuwe klachtenverordening in werking te laten treden die past bij de huidige werkwijze.

3) Beoogd effect

Actuele verordeningen die passen bij de huidige werkwijze van de Bezwaarschriften- en Klachtencommissie van Delfland.

4) Kernboodschap

Om te beschikken over actuele Bezwaarschriften- en Klachtenverordening die past bij de huidige werkwijze van de commissie, wordt aan de Verenigde Vergadering gevraagd om de voorgestelde verordeningen vast te stellen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Bij besluit van 15 december 2016 van de Verenigde Vergadering is de Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland vastgesteld;
Bij besluit van 17 december 2009 van de Verenigde Vergadering is de Klachtenverordening Hoogheemraadschap Delfland vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

- artikel 78 Waterschapswet;
- Algemene wet bestuursrecht, in het bijzonder de hoofdstukken 6, 7 en 9.

7) Financiën

De wijzigingen van de verordening, dan wel de benoeming van de plaatsvervangende leden als leden, hebben geen financiële gevolgen.

Dossiernummer: 2998

8) Duurzaamheid

n.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

10) OR

n.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

n.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

De beide verordeningen zullen bekendgemaakt worden in het Waterschapsblad.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De vaststelling van de gewijzigde Bezwaarschriftenverordening en de Klachtenverordening zal bekendgemaakt worden in het Waterschapsblad. Ook zal de geconsolideerde tekst gepubliceerd worden in de wettenbank op www.overheid.nl.

Na vaststelling van de besluiten zoals weergegeven in bijlage 1, 2, 4 en 5, zal aan het college gevraagd worden om de plaatsvervangende leden van de Bezwaarschriften- en Klachtencommissie te benoemen als leden van de Bezwaarschriften- en Klachtencommissie.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is bevoegd om verordeningen vast te stellen.

15) Toelichting

De heer Heijboer, commissie BFO, heeft gevraagd of in artikel 16 lid 2 van de Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024 het woord "regeling" vervangen kan worden door "verordening". De vervanging van het woord zorgt niet voor een inhoudelijke juridische wijziging van de Klachtenverordening; zowel het woord "regeling" als "verordening" kan gebruikt worden. De portefeuillehouder heeft tijdens de vergadering van commissie BFO de toezegging gedaan dat het woord "regeling" vervangen zal worden door het woord "verordening".

De Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024, bijlage 4, is hierop aangepast.

16) Bijlagen

1. Het Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland;
2. De Toelichting op het Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland;
3. De geconsolideerde versie van de Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland;
4. De Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024.
5. De Toelichting op de Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024.

Onderwerp Wijziging Bezwaarschriften- en Klachtenverordening Delfland
Dossiernummer 2998

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 2998;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie van 16 oktober 2023;

Overwegende dat:

- dat de Bezwaarschriften- en Klachtenverordeningen ter actualisatie op enige punten dient te worden aangepast;
- de werkwijze bij de behandeling van klachten is gewijzigd;

Gelet op:

artikel 78, eerste lid van de Waterschapswet en de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit:

1. Vast te stellen het Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland zoals toegevoegd als bijlage 1;
2. Het Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland in werking te laten treden per 1 januari 2024;
3. Vast te stellen de Toelichting op het Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland zoals toegevoegd als bijlage 2;
4. Vast te stellen de Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024 zoals toegevoegd als bijlage 3, en te bepalen dat deze in werking zal treden op 1 januari 2024;
5. Vast te stellen de Toelichting op de Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024 zoals toegevoegd als bijlage 4.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2998

Bijlage 1 bij dossier 2998:

Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland (dms nr. 2231119)

Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 24 oktober 2023, dossiernummer 2998;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie van 16 oktober 2023;

Gelet op

- artikel 78 Waterschapswet;
- de Algemene wet bestuursrecht;

Overwegende

- dat de verordening ter actualisatie op enige punten dient te worden aangepast;

Besluit:

Vast te stellen, de navolgende wijziging van de Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland die bij besluit van 15 december 2016 is vastgesteld:

Artikel 1

De Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland wordt als volgt gewijzigd:

- I. In artikel 1 wordt na f een artikel g toegevoegd, luidende:
<<**g**: De coördinatieregeling: de coördinatie van samenhangende besluiten zoals bedoeld in afdeling 3.5 van de Awb (gewijzigd per wet van 3 maart 2021, Stb 2021, 135)>>
- II. In artikel 2, tweede lid wordt een lid b toegevoegd luidende:
<<**b**: bezwaarschriften die die verband houden met het bepaalde in artikel 7.3, derde lid van de Wet open overheid.>>
- III. In artikel 4, eerste lid wordt << Op dezelfde wijze wordt een aantal plaatsvervangende leden benoemd, op wie de voor de leden gegeven bepalingen van deze verordening van overeenkomstige toepassing zijn.>> geschrapt.
- IV. In artikel 7, eerste lid wordt << vergadering>> vervangen door <<hoorzitting>>.
- V. In artikel 8 wordt een derde lid toegevoegd, luidende: <<**3**. De informele aanpak start door kort na binnenkomst van het bezwaarschrift hierover contact op te nemen met de bezwaarmaker en de vakafdeling van het primaire besluit.>>
- VI. In artikel 8 wordt een vierde lid toegevoegd, luidende: << **4**. Als het bezwaar in der minne wordt geschikt, legt het bestuursorgaan de gemaakte afspraken schriftelijk vast en neemt zo nodig een nieuw besluit.>>
- VII. In artikel 11 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende: << **2**. Het eerste lid zal niet van toepassing zijn in het geval het bestreden besluit valt onder de coördinatieregeling.>>

- VIII. In artikel 12 wordt een vijfde lid toegevoegd, luidende: << **5.** Dit artikel is niet van toepassing in het geval de coördinatieregeling op het bestreden besluit van toepassing is.>>
- IX. In artikel 14 wordt <<hun>> gewijzigd in <<hen>>
- X. Onder artikel 19 wordt een artikel 19a toegevoegd, luidende:<<**Artikel 19a**
Jaarverslag De commissie brengt jaarlijks aan de bestuursorganen verslag uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar.>>

Artikel 2 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024.

*Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 november 2023.
De verenigde vergadering voornoemd,*

de secretaris,

de voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bijlage 2 bij dossier 2998:

Toelichting Wijzigingsbesluit Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland (dms.nr. 2231120)

Algemene toelichting

Doel van de wijziging is het aansluiten bij de veranderingen die de herziening van de coördinatieregeling brengt, alsmede het beter aansluiten op de gewenste praktijk voor de commissie.

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024, zal ook de gewijzigde coördinatieregeling in werking treden. Ten gevolge hiervan zullen gecoördineerde besluiten onderworpen zijn aan een gecoördineerde bezwaarprocedure. Delfland heeft 14 gemeenten in haar/zijn beheergebied waar een bezwaar tegen een samenhangende besluiten als coördinerend bestuursorgaan zal binnenkomen. Binnen de grenzen van de bevoegdheden van de commissie zal het horen van bezwaarmaker(s) zoveel mogelijk tegelijk plaats vinden, overeenkomstig het bepaalde in de wet.

In artikel 4, eerste lid van de Verordening wordt gesproken over plaatsvervangende leden. Gelet op de huidige werkwijze waarbij zowel de leden als plaatsvervangende leden op gelijke basis plaatsnemen in de commissie volgens een roulerend rooster, past de term plaatsvervangende leden niet meer bij de huidige situatie.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Aan artikel 1 wordt na h een artikel i de definitie van coördinatieregeling toegevoegd, omdat de coördinatieregeling van invloed is op de bezwaarprocedure.

Artikel II

Aan artikel 2, tweede lid wordt een lid b toegevoegd. Indien artikel 7.3, derde lid van de Wet open overheid van toepassing is dient het bestuursorgaan binnen twee weken op het bezwaar te beslissen. Het bezwaar zal in dat geval voldoende duidelijk zijn, wat een snelle afdoening door het bestuursorgaan zonder commissie rechtvaardigt.

Artikel III

In artikel 4, eerste lid wordt het benoemen van plaatsvervangende leden geschrapt. Het benoemen van plaatsvervangende leden is niet noodzakelijk, nu de commissie meer dan drie leden kan hebben.

Artikel IV

Aan artikel 7, eerste lid wordt het woord vergadering vervangen door het woord hoorzitting. Deze beschrijving is meer passend bij de praktijk.

Artikel V

Aan artikel 8 wordt een derde lid toegevoegd. Dit lid maakt duidelijk hoe vorm wordt gegeven aan informele aanpak van bezwaren.

Artikel VI

Aan artikel 8 wordt een vierde lid toegevoegd. Dit lid maakt duidelijk hoe de informele aanpak wordt afgerond.

Artikel VII

Aan artikel 11 wordt een tweede lid toegevoegd. Dit lid zorgt ervoor dat het eerste lid met betrekking tot het bepalen van de tijd en plaats van de hoorzitting geen werking heeft in het geval het bestreden besluit valt onder de coördinatieregeling, zodat er geen belemmeringen zijn om samen met het coördinerend bestuursorgaan een gezamenlijke hoorzitting te organiseren.

Artikel VIII

Aan artikel 12 wordt een vijfde lid toegevoegd. Dit lid zal ervoor zorgen dat artikel 12 niet van toepassing is in het geval dat de coördinatieregeling op het bestreden besluit van toepassing is. Het coördinerend bestuursorgaan is in dat geval leidend bij het organiseren van de hoorzitting.

Artikel IX

In artikel 14 wordt een taalfout gewijzigd.

Artikel X

Onder artikel 19 wordt een artikel 19a toegevoegd. Het jaarverslag zal door de commissie worden uitgebracht en gedeeld worden met het Algemeen Bestuur.

Bijlage 3 bij dossier 2998:

Geconsolideerde versie Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland zoals laatstelijk gewijzigd op 30 november 2023 (dms.nr. 2235198)

Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland

Intitulé

Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland

Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland

Hoofdstuk 1

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. De Awb: de Wet van 4 juni 1992, houdende algemene regels van bestuursrecht (Algemene wet bestuursrecht), Stb. 1992, 315, zoals deze sindsdien is gewijzigd;
- b. Bestuursorgaan: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de dijkgraaf, ieder voor zover hun eigen bevoegdheden betreffend;
- c. Het college: dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland;
- d. Besluit: een besluit als bedoeld in artikel 1:3, lid 2 van de Awb;
- e. Bezwaarschrift: een bezwaarschrift als bedoeld in artikel 1:5, eerste lid van de Awb;
- f. Informele aanpak: een vorm van bemiddeling in conflicten, waarbij partijen trachten om vanuit hun werkelijke belangen tot een gezamenlijk gedragen en voor ieder van hen optimale oplossing te komen.
- g. De coördinatieregeling: de coördinatie van samenhangende besluiten zoals bedoeld in afdeling 3.5 van de Awb (gewijzigd per wet van 3 maart 2021, Stb 2021, 135)

Hoofdstuk 2

Artikel 2 De commissie

1. Er is een commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb voor de voorbereiding van de beslissing op bezwaarschriften. Deze commissie is belast met het horen en adviseren met betrekking tot de bezwaarschriften.
2. Uitgezonderd zijn de bezwaren:
 - a) tegen besluiten die door bestuursorganen van het Hoogheemraadschap van Delfland zijn genomen in het kader van de heffing of invordering van belastingen of rechten;
 - b) bezwaarschriften die verband houden met het bepaalde in artikel 7.3, derde lid van de Wet open overheid.
3. De commissie is belast met de advisering met betrekking tot een verzoek conform artikel 7:15 Awb tot vergoeding van de kosten die een belanghebbende in verband met de behandeling van een bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken.
4. De bevoegdheden ingevolge artikel 2:1 tweede lid, 6:6, 6:17, 7:4 tweede lid en 7:6 vierde lid van de Awb worden voor de toepassing van deze Verordening uitgeoefend door de commissie.

Artikel 3 Beslissing op bezwaren

1. Het bestuursorgaan beslist op de ingediende bezwaren na advies van de commissie.
2. Het bestuursorgaan houdt rekening met het door de commissie uitgebrachte advies. Indien daarvan wordt afgeweken, rust er op het bestuursorgaan een motiveringsplicht.

Artikel 4 Samenstelling van de commissie

1. De commissie bestaat uit een voorzitter en tenminste twee leden, die worden benoemd, geschorst en ontslagen door het college.
2. Tot (plaatsvervangend) voorzitter of lid is niet benoembaar een persoon, die deel uitmaakt, of werkzaam is onder verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan.
3. De commissie regelt de vervanging van de voorzitter.

Artikel 5 Zittingsduur

1. De voorzitter en de leden van de commissie worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Zij kunnen slechts éénmalig voor een periode van maximaal vier jaar worden herbenoemd.
2. In bijzondere omstandigheden kan van het in het eerste lid bepaalde worden afgeweken.
3. De voorzitter en de leden van de commissie kunnen te allen tijde ontslag nemen.
4. De aftredende voorzitter en leden van de commissie blijven hun functie waarnemen totdat in hun opvolging is voorzien.

Artikel 6 Secretariaat

1. Het secretariaat van de commissie wordt gevoerd door een door het college aan te wijzen ambtenaar.
2. Het college kan één of meer plaatsvervangers van de secretaris aanwijzen.

Artikel 7 Vergoedingen

1. De voorzitter en de leden van de commissie ontvangen per hoorzitting een vergoeding.
2. De hoogte van deze vergoeding wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur.

Hoofdstuk 3

Artikel 8 Informele aanpak

1. De informele aanpak is het uitgangspunt bij de behandeling van alle ingekomen bezwaarschriften.
2. De vormgeving van de informele aanpak is afhankelijk van het ingediende bezwaarschrift en wordt in overleg met de belanghebbenden en de vakafdeling(en) bepaald door de secretaris.
3. De informele aanpak start door kort na binnenkomst van het bezwaarschrift hierover contact op te nemen met de bezwaarmaker en de vakafdeling van het primaire besluit.
4. Als het bezwaar in der minne wordt geschikt, legt het bestuursorgaan de gemaakte afspraken schriftelijk vast en neemt zo nodig een nieuw besluit.

Artikel 9 Ontvangst van het bezwaarschrift

1. Op het ingediende bezwaarschrift wordt de datum van ontvangst aangetekend.
2. Het bestuursorgaan stelt het bezwaarschrift met de daarbij overgelegde stukken zo spoedig mogelijk in handen van de commissie.

Artikel 10 Inlichtingen en advies

1. De voorzitter kan ten behoeve van de voorbereiding van het advies rechtstreeks alle inlichtingen inwinnen of doen inwinnen.
2. De voorzitter kan uit eigen beweging of op verzoek van de commissie bij deskundigen advies inwinnen en deze personen zo nodig uitnodigen ter zitting te verschijnen. Indien daaraan kosten zijn verbonden is vooraf toestemming vereist van het dagelijks bestuur.

Artikel 11 Plaats en tijdstip hoorzitting

1. De voorzitter bepaalt datum, tijd en plaats van de zitting waarin de belanghebbenden en het bestuursorgaan in de gelegenheid worden gesteld zich door de commissie te doen horen.
2. Het eerste lid zal niet van toepassing zijn in het geval het bestreden besluit valt onder de coördinatieregeling.

Artikel 12 Uitnodiging hoorzitting

1. De voorzitter deelt de belanghebbenden en het bestuursorgaan uiterlijk twee weken voor de zitting schriftelijk mede dat zij in de gelegenheid worden gesteld zich te doen horen.
2. Indien een belanghebbende of het bestuursorgaan wijziging wenst van het tijdstip of de datum van de zitting, dient zulks binnen drie dagen na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde mededeling onder opgaaf van redenen te worden gericht aan de voorzitter.
3. De beslissing van de voorzitter, op een verzoek als bedoeld in het tweede lid, wordt zo spoedig mogelijk doch tenminste voor de zitting schriftelijk aan de belanghebbenden en het bestuursorgaan meegedeeld.
4. De voorzitter is bevoegd in bijzondere omstandigheden af te wijken of afwijkingen toe te staan van de termijnen als bedoeld in het eerste tot en met het derde lid van dit artikel.
5. Dit artikel is niet van toepassing in het geval de coördinatieregeling op het bestreden besluit van toepassing is.

Artikel 13 Quorum

Tenzij toepassing wordt gegeven aan artikel 7:13 lid 3 Awb is voor het houden van een zitting vereist dat de meerderheid van het aantal leden, waaronder in ieder geval de voorzitter dan wel zijn plaatsvervanger, aanwezig is.

Artikel 14 Onpartijdigheid commissieleden

De voorzitter en de leden van de commissie nemen niet deel aan de voorbereiding van en beraadslaging over het advies inzake de beslissing op bezwaar, indien bij hen sprake is van vooringenomenheid of persoonlijk belang bij de beslissing.

Artikel 15 Openbaarheid van zitting

1. De hoorzitting is openbaar.
2. De deuren worden gesloten, indien de voorzitter of een van de leden het nodig oordeelt of indien een belanghebbende daartoe een verzoek doet en de commissie vervolgens beslist dat gewichtige redenen zich tegen openbaarheid van de hoorzitting verzetten.

Artikel 16 Schriftelijke vastlegging

1. Het verslag als bedoeld in artikel 7:7 van de wet vermeldt de namen van de aanwezigen, met daarbij een vermelding van de aard van betrokkenheid van de aanwezigen tot het bestreden besluit.
2. Het verslag houdt een zakelijke weergave in van hetgeen over en weer is gezegd en hetgeen ter zitting is voorgevallen.
3. Indien de zitting geheel of gedeeltelijk met gesloten deuren plaatsvond of indien belanghebbenden respectievelijk hun gemachtigden niet in elkaars tegenwoordigheid zijn gehoord, wordt dit in het verslag vermeld.

4. Het verslag verwijst naar de ter zitting overgelegde bescheiden, die aan het verslag worden gehecht.
5. Het verslag wordt ondertekend door de voorzitter en de secretaris van de commissie.

Artikel 17 Nader onderzoek.

1. Indien na afloop van de zitting maar voor het uitbrengen van het advies een nader onderzoek wenselijk is, kan de voorzitter uit eigen beweging of op verzoek van de commissie dit onderzoek houden.
2. De uit nader onderzoek verkregen informatie wordt in afschrift toegezonden aan de leden van de commissie, het bestuursorgaan en de belanghebbenden.
3. De leden van de commissie, het bestuursorgaan en de belanghebbenden kunnen binnen een week na verzending van de in het tweede lid bedoelde uit nader onderzoek verkregen informatie aan de voorzitter een verzoek richten tot het beleggen van een nieuwe hoorzitting.
4. Op een nieuwe hoorzitting, als bedoeld in het derde lid, zijn bepalingen in deze verordening die betrekking hebben op de hoorzitting van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18 Advies

1. De commissie beraadslaagt en beslist met gesloten deuren over het door haar aan het bestuursorgaan uit te brengen advies.
2. De commissie beslist bij meerderheid van stemmen over het uit te brengen advies, indien bij een stemming de stemmen staken dan beslist de stem van de voorzitter.
3. Van een minderheidsstandpunt wordt bij het advies melding gemaakt, indien die minderheid dat verlangt.
4. Het advies is gemotiveerd en omvat een voorstel aan het bestuursorgaan voor de te nemen beslissing op het bezwaar.
5. Het advies wordt ondertekend door de voorzitter en de secretaris van de commissie.

Artikel 19 Verdaging van de beslissing

Indien naar het oordeel van de voorzitter de termijn, zoals bedoeld in het artikel 7:10 eerste lid van de Awb, ontoereikend is voor achtereenvolgens het uitbrengen van een advies door de commissie en het nemen van een beslissing door het bestuursorgaan, verzoekt de voorzitter het bestuursorgaan tijdig de beslissing te verdagen.

Art. 19a Jaarverslag

De commissie brengt jaarlijks aan de bestuursorganen verslag uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 20 Overgangsbepalingen

Voor bezwaarschriften die bij het Hoogheemraadschap zijn ingekomen voor de datum waarop deze verordening in werking is getreden, geldt dat deze worden behandeld overeenkomstig de daarvoor op dat moment geldende procedure.

Artikel 21 Inwerkingtreding en citeertitel

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2024. Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 november 2023.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris ,

de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Toelichting wijzigingsbesluit 2023

Algemene toelichting

Doel van de wijziging is het aansluiten bij de veranderingen die de herziening van de coördinatieregeling brengt, alsmede het beter aansluiten op de gewenste praktijk voor de commissie.

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024, zal ook de gewijzigde coördinatieregeling in werking treden. Ten gevolge hiervan zullen gecoördineerde besluiten onderworpen zijn aan een gecoördineerde bezwaarprocedure. Delfland heeft 14 gemeenten in haar/zijn beheergebied waar een bezwaar tegen een samenhangende besluiten als coördinerend bestuursorgaan zal binnenkomen. Binnen de grenzen van de bevoegdheden van de commissie zal het horen van bezwaarmaker(s) zoveel mogelijk tegelijk plaats vinden, overeenkomstig het bepaalde in de wet.

In artikel 4, eerste lid van de Verordening wordt gesproken over plaatsvervangende leden. Gelet op de huidige werkwijze waarbij zowel de leden als plaatsvervangende leden op gelijke basis plaatsnemen in de commissie volgens een roulerend rooster, past de term plaatsvervangende leden niet meer bij de huidige situatie.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Aan artikel 1 wordt na h een artikel i de definitie van coördinatieregeling toegevoegd, omdat de coördinatieregeling van invloed is op de bezwaarprocedure.

Artikel II

Aan artikel 2, tweede lid wordt een lid b toegevoegd. Indien artikel 7.3, derde lid van de Wet open overheid van toepassing is dient het bestuursorgaan binnen twee weken op het bezwaar te beslissen. Het bezwaar zal in dat geval voldoende duidelijk zijn, wat een snelle afdoening door het bestuursorgaan zonder commissie rechtvaardigt.

Artikel III

In artikel 4, eerste lid wordt het benoemen van plaatsvervangende leden geschrapt. Het benoemen van plaatsvervangende leden is niet noodzakelijk, nu de commissie meer dan drie leden kan hebben.

Artikel IV

Aan artikel 7, eerste lid wordt het woord vergadering vervangen door het woord hoorzitting. Deze beschrijving is meer passend bij de praktijk.

Artikel V

Aan artikel 8 wordt een derde lid toegevoegd. Dit lid maakt duidelijk hoe vorm wordt gegeven aan informele aanpak van bezwaren.

Artikel VI

Aan artikel 8 wordt een vierde lid toegevoegd. Dit lid maakt duidelijk hoe de informele aanpak wordt afgerond.

Artikel VII

Aan artikel 11 wordt een tweede lid toegevoegd. Dit lid zorgt ervoor dat het eerste lid met betrekking tot het bepalen van de tijd en plaats van de hoorzitting geen werking heeft in het geval het bestreden besluit valt onder de coördinatieregeling, zodat er geen belemmeringen zijn om samen met het coördinerend bestuursorgaan een gezamenlijke hoorzitting te organiseren.

Artikel VIII

Aan artikel 12 wordt een vijfde lid toegevoegd. Dit lid zal ervoor zorgen dat artikel 12 niet van toepassing is in het geval dat de coördinatieregeling op het bestreden besluit van toepassing is. Het coördinerend bestuursorgaan is in dat geval leidend bij het organiseren van de hoorzitting.

Artikel IX

In artikel 14 wordt een taalfout gewijzigd.

Artikel X

Onder artikel 19 wordt een artikel 19a toegevoegd. Het jaarverslag zal door de commissie worden uitgebracht en gedeeld worden met het Algemeen Bestuur.

TOELICHTING

Algemene toelichting betreffende de informele aanpak (artikel 8)

Door de secretaris van de bezwaarschriftencommissie, in samenwerking met de vakafdeling(en) wordt nagegaan of een ontstaan geschil tussen het Hoogheemraadschap van Delfland en een bezwaarmaker buiten de bezwaarschriftenprocedure kan worden afgehandeld door middel van overleg, uitleg van een bestreden besluit, of door een wijziging in een verleende vergunning of een genomen besluit. Deze aanpak heeft als doel de bezwaarschriftenafhandeling zo efficiënt, zorgvuldig en klantvriendelijk mogelijk uit te voeren, met name gezien vanuit het perspectief van de bezwaarmaker. Deze aanpak leidt tot het intrekken van circa de helft van de bezwaarschriften die in een jaar worden ingediend. Deze aanpak wordt door veel overheden toegepast.

De werkwijze van de informele aanpak is als volgt.

De secretaris van de bezwaarschriftencommissie is degene die het voortouw neemt bij toepassing van de informele aanpak. Een bezwaarschrift komt binnen bij de secretaris van de commissie. De secretaris controleert het bezwaarschrift (is het op tijd ingediend, bevat het bezwaarschrift gronden, is bezwaarmaker belanghebbende en is hetgeen waar het bezwaarschrift tegen is gericht, wel een besluit) en bezieet of er mogelijkheden zijn tot overleg. Vaak geeft een bezwaarmaker dit in zijn bezwaarschrift al aan. De secretaris van de commissie neemt daarna contact op met de betreffende vakafdeling die betrokken was bij het bestreden besluit. Indien de vakafdeling aangeeft dat er mogelijkheden zijn voor overleg, benadert ofwel de vakafdeling of wel de secretaris van de commissie de bezwaarmaker met het voorstel om in overleg te gaan. Soms bestaat het overleg uit een gesprek, maar het kan ook zijn dat bijvoorbeeld een verleende vergunning gewijzigd wordt, waardoor de bezwaren worden weggenomen. Gedurende het overleg wordt de behandeling van het bezwaarschrift aangehouden. Indien de informele aanpak niet leidt tot het intrekken van het bezwaarschrift, wordt het bezwaarschrift alsnog behandeld zoals in deze Verordening in hoofdstuk 3 is omschreven. Gedurende het overleg wordt met bezwaarmaker (en andere belanghebbenden) afgesproken de formele beslistermijn op het bezwaarschrift aan te houden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2, tweede lid

De commissie is niet bevoegd ten aanzien van fiscale bezwaren. De behandeling van deze bezwaarschriften wordt afgedaan door de Regionale Belastinggroep. Fiscale bezwaarschriften die door het Hoogheemraadschap van Delfland worden ontvangen,

worden, met in achtneming van artikel 2:3, eerste lid van de Awb doorgezonden aan de Regionale belastinggroep.

Artikel 2, vierde lid

Wanneer bij het behandelen van een bezwaarschrift gebruik wordt gemaakt van een commissie dan regelt artikel 7:13, vierde lid, Awb dat in plaats van het bestuursorgaan de commissie beslist over de toepassing van een aantal procedurevoorschriften. Concreet betreft het beslissingen om stukken niet ter inzage te leggen voor betrokkenen als daar geheimhouding op rust (artikel 7:4, zesde lid, Awb) en over de openbaarheid van de hoorzitting (artikel 7:5, tweede lid, Awb). De parlementaire geschiedenis maakt duidelijk dat deze bevoegdheden niet door een ander dan de commissie kunnen worden uitgeoefend.

In het kader van de voorbereiding van een beslissing op bezwaar door een commissie vinden echter nog meer handelingen plaats. Hierbij valt te denken aan het verlangen van een schriftelijke machtiging van een gemachtigde (artikel 2:1, tweede lid Awb) of het de indiener van een bezwaarschrift stellen van een termijn waarbinnen verzuimen kunnen worden hersteld (artikel 6:5 Awb).

Omdat de wetgever de bevoegdheid hiertoe niet expliciet bij de commissie neerlegt, bepaalt artikel 2, vierde lid dat deze bevoegdheden worden uitgeoefend door de commissie. Op deze manier worden, daar waar toegestaan, bevoegdheden in het kader van de afdoening van een bezwaarschrift weggelegd bij de voorzitter van de commissie, omdat dit het meest praktisch is.

Artikel 3

Het bestuursorgaan houdt rekening met het door de commissie uitgebrachte advies. Indien daarvan wordt afgeweken rust er op het bestuursorgaan een motiveringsplicht.

Artikel 7

Het dagelijks bestuur bepaalt de vergoeding van de voorzitter en leden van de commissie. Deze vergoeding geldt per vergadering, ongeacht het aantal bezwaarschriften dat wordt behandeld.

Artikel 9

De datum van ontvangst van het bezwaarschrift is relevant voor de beoordeling of het bezwaar tijdig is ingediend. Daarom is het van belang dat bij ontvangst van het bezwaar per post, de datum van binnenkomst op het bezwaarschrift wordt genoteerd.

Artikel 10

Het is van belang dat de commissie beschikt over alle relevante informatie. Hiertoe wordt de voorzitter een aantal bevoegdheden verleend. Als daaraan kosten zijn verbonden moet vooraf toestemming worden gevraagd aan het dagelijks bestuur.

Artikel 17 Nader onderzoek

Dit artikel vormt een uitvloeisel van het in de Awb neergelegde zorgvuldigheidsbeginsel. Ook omstandigheden die na de hoorzitting bekend worden en die van belang zijn voor het door de adviescommissie af te geven advies dienen

onderzocht te worden. Hoe dit onderzoek plaatsvindt, laat het artikel open. Zo kan er bijvoorbeeld opnieuw/alsnog overgegaan worden tot plaatsopneming; ook een telefoongesprek met een belanghebbende of een deskundige kan echter als een nader onderzoek worden bestempeld.

Artikel 7:9 Awb bepaalt dat als het nader onderzoek feiten oplevert die van aanmerkelijk belang kunnen zijn voor de op het bezwaar te nemen beslissing, belanghebbenden in de gelegenheid gesteld moeten worden daarover te worden gehoord. Levert het nader onderzoek geen feiten van aanmerkelijk belang op, dan laat artikel 17, derde lid de keuze voor een nieuwe hoorzitting aan de voorzitter na een daartoe gedaan verzoek.

Artikel 19 Verdaging van de beslissing

Als centrale spil zal de secretaris het dreigend verstrijken van de beslistermijn in de gaten te houden zodat tijdig door het bestuur een verdagingsbesluit kan worden genomen.

Bijlage 4 bij dossier 2998

Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland van 2024 (dms.nr. 2231121)

Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024

De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 24 oktober 2023, kenmerk 2998;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie van 16 november 2023;

Overwegende dat:

- de werkwijze bij de behandeling van klachten is gewijzigd;
- de verordening ter actualisatie op diverse punten dient te worden aangepast;

gelet op artikel 78, eerste lid van de Waterschapswet en de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit

vast te stellen

Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze regeling verstaat onder:

- a. Awb: de Algemene wet bestuursrecht;
- b. klager: de klager als bedoeld in artikel 9:1, eerste lid van de Awb;
- c. bestuursorgaan: de verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland, dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland, de dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Delfland, ieder voor zover het hun bevoegdheid betreft;
- d. college: dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland;
- e. ambtenaar: een persoon die werkzaam is of werkzaam is geweest onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan;

- f. gedraging: elk handelen of nalaten van een ambtenaar of een bestuursorgaan;
- g. klaagschrift: een schriftelijk ingediende klacht;
- h. verantwoordelijke leidinggevende: de leidinggevende van de afdeling waar de ambtenaar werkzaam is over wiens gedraging geklaagd wordt, of van de afdeling waar het onderwerp van de klacht onder valt;
- i. klachtencommissie: de commissie belast met de behandeling van en de advisering over klachten, als bedoeld in artikel 3 van deze regeling;
- j. secretaris: de ambtenaar als bedoeld in artikel 6 van deze verordening;
- k. Nationale Ombudsman: het bureau van de Nationale Ombudsman dat als onafhankelijke externe instantie onderzoek verricht naar de feiten, die aanleiding gaven tot de klacht, aan het college rapporteert over zijn bevindingen en een behoorlijkheidsoordeel geeft over de gedraging, eventueel voorzien van aanbevelingen.

Artikel 2 Toepassingsbereik

1. De verordening is van toepassing op de behandeling van en advisering over klachten als bedoeld in hoofdstuk 9 van de Awb.
2. Deze verordening is niet van toepassing op klachten over ongewenst gedrag in de werksituatie, in het bijzonder seksuele intimidatie, agressie, geweld en discriminatie.
3. Een ieder die bij de behandeling van klachten is betrokken, neemt daarbij de vertrouwelijkheid van de stukken in acht.

Artikel 3 Instelling klachtencommissie

1. Er is een klachtencommissie als bedoeld in artikel 9:14 Awb.
2. Op de klachtenafhandeling door de klachtencommissie zijn in het bijzonder de aanvullende bepalingen van afdeling 9.1.3 van de Awb van toepassing.
3. Het college kan nadere regels stellen ten aanzien van het functioneren en de financiering van de commissie.

Artikel 4 Samenstelling van de commissie

1. De klachtencommissie bestaat uit een voorzitter en ten minste twee leden, die worden benoemd, geschorst en ontslagen door het college.
2. De voorzitter en de leden van de klachtencommissie maken geen deel uit van en zijn niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan zoals genoemd in artikel 1 van deze verordening.
3. De commissie regelt de vervanging van de voorzitter.

Artikel 5 Zittingsduur

1. De voorzitter en de leden van de commissie worden benoemd voor de duur van maximaal vier jaar. Zij kunnen slechts éénmaal voor een periode van maximaal vier jaar worden herbenoemd.
2. In bijzondere omstandigheden kan van het bepaalde in het eerste lid worden afgeweken.
3. De voorzitter en de leden van de commissie kunnen te allen tijde ontslag nemen.
4. De aftredende voorzitter en leden van de commissie blijven hun functie waarnemen totdat in hun opvolging is voorzien.

Artikel 6 Secretariaat

1. Het secretariaat van de commissie wordt gevoerd door een door het college aan te wijzen ambtenaar.
2. Het college kan één of meer plaatsvervangers van de secretaris aanwijzen.

Klachtenbehandeling

Artikel 7 Indiening

1. Een klacht heeft betrekking op de wijze waarop een bestuursorgaan zich in bepaalde aangelegenheid zich jegens hem of een ander heeft gedragen. Dit geldt ook voor de gedraging van een persoon die werkzaam is onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan.
2. De klacht kan schriftelijk of mondeling worden ingediend.
3. Indien er sprake is van een mondeling geuite klacht, wijst degene die de klager te woord staat op de mogelijkheid om een schriftelijke klacht in te dienen.

Artikel 8 Informele klachtbehandeling

1. De informele aanpak is het uitgangspunt bij de behandeling van alle ingekomen klachten.
2. Indien de klacht zich daarvoor leent, wordt de klacht onmiddellijk telefonisch of op verzoek schriftelijk afgehandeld.
3. Indien de klacht niet onmiddellijk kan worden afgehandeld, kan de secretaris aan de verantwoordelijke leidinggevende verzoeken om (schriftelijk) te reageren op het klaagschrift of de klager of op korte termijn uit te nodigen voor een gesprek over de klacht met de betrokken verantwoordelijk leidinggevende.
4. Zodra de klager mondeling of schriftelijk aangeeft dat het bestuursorgaan naar tevredenheid aan zijn klacht is tegemoet gekomen, vervalt de verplichting tot het verder behandelen van het klaagschrift. Dit wordt schriftelijk bevestigd aan de klager en aan degene op wie de klacht betrekking heeft.
5. Klager wordt gewezen op de mogelijkheid van een formele behandeling van zijn klacht wanneer de informele behandeling niet naar zijn tevredenheid is afgehandeld.

Artikel 9 Formele klachtbehandeling

1. Een klaagschrift wordt per post of elektronisch ingediend bij het secretariaat van de klachtencommissie en voldoet aan de vereisten die artikel 9:4 van de Awb.
2. Bij het klaagschrift worden zo mogelijk afschriften of relevante stukken overgelegd.
3. Het klaagschrift is in de Nederlandse taal opgesteld of voorzien van een Nederlandse vertaling.
4. Indien een klaagschrift wordt ingediend bij een ander persoon of orgaan, dan wordt het klaagschrift terstond doorgezonden naar het secretariaat van de klachtencommissie.

Artikel 10 Ontvangstbevestiging en registratie bij formele klachtbehandeling

De secretaris registreert het klaagschrift en zendt een ontvangstbevestiging aan de klager.

Artikel 11 Buiten behandeling laten

1. Een klaagschrift kan buiten behandeling worden gelaten indien het niet voldoet aan de in artikel 9 van deze verordening gestelde eisen.

2. Een klaagschrift kan buiten behandeling worden gelaten op grond van artikel 9:8 Awb.

Artikel 12 De behandeling van de klacht door de commissie

1. De commissie stelt klager en het bestuursorgaan in de gelegenheid om hun standpunten mondeling voor de commissie toe te lichten. Indien een partij dit wenst, kan de toelichting ook schriftelijk bij de commissie worden ingediend.
2. De commissie zendt een rapport van bevindingen, met daarin vervat het advies en eventuele aanbevelingen, aan het bestuursorgaan. Het rapport bevat het verslag van het horen.

Artikel 13 Bevoegdheid

1. De commissie kan de klager, de beklaagde, diens (direct-)leidinggevende of andere ambtenaren oproepen om te worden gehoord.
2. De voorzitter van de commissie kan ten behoeve van de voorbereiding van het advies rechtstreeks alle inlichtingen inwinnen.
3. De commissie beslist over de toepassing van artikel 9:10, tweede lid Awb.

Oordeel klacht

Artikel 14 Beoordeling

1. Na ontvangst van het advies van de klachtencommissie, geeft het bestuursorgaan wiens gedraging het betreft, schriftelijk zijn gemotiveerde oordeel over de gegrondheid van het klaagschrift en de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
2. Indien het oordeel van het bestuursorgaan afwijkt van het advies, wordt in het oordeel de reden voor die afwijking vermeld en wordt het advies meegezonden met het oordeel van het bestuursorgaan over het klaagschrift.
3. De klager wordt erop gewezen dat hij zich kan wenden tot de Nationale Ombudsman.

Slotbepalingen

Artikel 15

De commissie brengt jaarlijks aan de bestuursorganen verslag uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar.

Artikel 16

1. Deze verordening wordt aangehaald als: Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024.
2. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024, onder gelijktijdige intrekking van de "Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland".

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

de voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Toelichting op Klachtenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2024

Klachten kunnen zowel mondeling als schriftelijk worden ingediend. Klachten die mondeling worden ingediend worden – indien de klacht zich daarvoor leent – direct door het Klant Contact Center (KCC) van Delfland afgehandeld dan wel uitgezet bij de betreffende vakafdeling en daar direct door afgehandeld.

Schriftelijk ingediende klachten komen binnen bij het secretariaat van de Klachtencommissie van Delfland, of worden daar naartoe doorgezonden.

Bij binnenkomst bij het secretariaat wordt de klacht geregistreerd en contact gezocht met klager en de vakafdeling om te beproeven of de klacht informeel kan worden afgedaan. Zie hiervoor ook de toelichting op artikel 8.

Toelichting artikel 2

Zowel natuurlijke personen als rechtspersonen kunnen een klacht indienen. Klager hoeft geen belanghebbende te zijn in de zin van artikel 1:2 van de Awb.

Toelichting artikel 7

Een klaagschrift wordt schriftelijk ingediend. Het kan per post, maar ook via elektronische weg worden ingediend (zie artikel 9).

In het klaagschrift moet omschreven worden wat de gedraging is waarop de klacht betrekking heeft. Als een klaagschrift te algemeen is geformuleerd, wordt klager in de gelegenheid gesteld om het klaagschrift aan te vullen.

Toelichting artikel 8

Er wordt getracht om de klacht in de informele fase weg te nemen c.q. te verhelpen. In deze fase kunnen misverstanden uit de wereld worden geholpen of kan informatie worden verstrekt. Soms kan het voeren van een gesprek tussen klager en de betreffende (leidinggevende van de) vakafdeling veel verduidelijken.

Uitgangspunt is dat de (plaatsvervangend) secretaris van de klachtencommissie het voortouw neemt bij de opstart van het informele traject.

Toelichting artikel 14

De klachtencommissie brengt een jaarlijks verslag uit waarin de klachten anoniem worden weergegeven. Het jaarverslag van de Klachtencommissie wordt ter informatie gezonden naar het Algemeen Bestuur van Delfland en geplaatst op de website van Delfland.

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3002
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.09
Titel Verordening nadeelcompensatie
Hoogheemraadschap van Delfland 2024

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024
Versienummer	-
Dossiernummer	3002
D&H datum	dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. De navolgende nieuwe Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024 vast te stellen;
2. De Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024 op 1 januari 2024 in werking te laten treden of zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt.

2) Aanleiding

Op 1 januari 2024 treden de wettelijke nadeelcompensatieregeling van titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en (afdeling 15.1 van) de Omgevingswet in werking.

Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) voorziet in een algemene regeling over de vergoeding (of tegemoetkoming) van schade door rechtmatig overheidshandelen. In deze titel staan de grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie. Het doel van titel 4.5 van de Awb is om te komen tot een eenduidig en overzichtelijk nadeelcompensatierecht.

In afdeling 15.1 van de Omgevingswet is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die betrekking heeft op schade die wordt veroorzaakt door een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak op grond van de Omgevingswet. Een aantal van de bestaande nadeelcompensatieregelingen, waaronder die van artikel 7.14 e.v. Waterwet, gaat op in afdeling 15.1 van de Omgevingswet.

Vanwege de inwerkingtreding van titel 4.5 van de Awb en Omgevingswet is deze nieuwe verordening opgesteld. Daarbij is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de nieuwe verordening ten opzichte van de in te trekken verordening op een aantal punten te verbeteren en te verduidelijken. Onder het kopje '15) Toelichting' wordt nader ingegaan op de wijzigingen die in deze nieuwe verordening ten opzichte van de in te trekken verordening zijn opgenomen.

3) Beoogd effect

De nieuwe verordening aan te laten sluiten op titel 4.5 van Algemene Wet bestuursrecht en de Omgevingswet.

4) Kernboodschap

Vanwege de inwerkingtreding van titel 4.5 van de Awb en de Omgevingswet is deze nieuwe verordening opgesteld. Daarbij is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de nieuwe verordening ten opzichte van de in te trekken verordening op een aantal punten te verbeteren en te verduidelijken.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De huidige Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland is vastgesteld in de Verenigde Vergadering van 15 december 2016 en in werking getreden op 1 januari 2017.

Dossiernummer: 3002

6) Regelgeving en Beleid

artikel 78 lid 1 Waterschapswet: Hierin staat de grondslag op basis waarvan deze verordening kan worden vastgesteld.

Titel 4.5 van de Algemene Wet bestuursrecht: Deze titel bevat een algemene regeling over nadeelcompensatie.

Afdeling 15.1: Deze afdeling gaat over nadeelcompensatie onder de Omgevingswet.

7) Financiën

De vaststelling van de Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024 heeft geen financiële consequenties.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

Er zijn geen organisatorische of personele consequenties

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

De Inspraakverordening Delfland is op grond van artikel 2, derde lid, aanhef en onder a alsmede onder b niet van toepassing op deze wijzigingen, aangezien het hier ondergeschikte herzieningen van eerder genomen besluiten betreft.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De vastgestelde verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024 wordt bekend gemaakt in het Waterschapsblad.

14) Bevoegd orgaan

Op grond van artikel 78 lid 1 Waterschapswet is de Verenigde Vergadering bevoegd om de Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024 vast te stellen en de huidige verordening nadeelcompensatie in te trekken.

15) Toelichting

Op 1 januari 2024 treden de wettelijke nadeelcompensatieregeling van titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en (afdeling 15.1 van) de Omgevingswet in werking.

Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) voorziet in een algemene regeling over de vergoeding (of tegemoetkoming) van schade door rechtmatig overheidshandelen. In deze titel staan de grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie. Het doel van titel 4.5 van de Awb is om te komen tot een eenduidig en overzichtelijk nadeelcompensatierecht.

In afdeling 15.1 van de Omgevingswet is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die betrekking heeft op schade die wordt veroorzaakt door een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak op grond van de Omgevingswet. Een aantal van de bestaande nadeelcompensatieregelingen, waaronder die van artikel 7.14 e.v. Waterwet, gaat op in afdeling 15.1 van de Omgevingswet.

Vanwege de inwerkingtreding van titel 4.5 van de Awb en Omgevingswet is deze nieuwe verordening opgesteld.

Dossiernummer: 3002

In vergelijking met de huidige (in te trekken) verordening zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

1. De artikelen 2 tot en met 6 van de in te trekken verordening zijn een op een overgenomen uit titel 4.5 Awb. Met de inwerkingtreding van titel 4.5 Awb is het van geen waarde om deze artikelen in de nieuwe verordening te laten staan. Om die reden zijn deze artikelen niet terug te vinden in de nieuwe verordening.

2. In artikel 1 lid 2 van de nieuwe verordening is opgenomen dat als op een aanvraag een bijzondere regeling van toepassing is, de nieuwe verordening niet op die aanvraag van toepassing is. Een nadere uitleg hierover is opgenomen in de artikelsgewijze toelichting bij de nieuwe verordening onder artikel 1 (Bijlage 2)

3. In artikel 2 van de nieuwe verordening is opgenomen dat dijkgraaf en hoogheemraden besluiten op de aanvragen, ook als de schade is veroorzaakt door een ander bestuursorgaan van Delfland. Dit was reeds bepaald in de huidige verordening in artikel 2.

4. In de huidige verordening is in artikel 7 een limitatieve opsomming opgenomen wanneer dijkgraaf en hoogheemraden geen advies inwinnen bij de adviescommissie. Deze limitatieve opsomming is onwenselijk. Er kunnen namelijk meer situaties zijn op grond waarvan het college advies van de adviescommissie niet noodzakelijk acht. Ook is het mogelijk dat een van de in artikel 7 lid 1 genoemde omstandigheden zich voordoet en het college toch advies wil inwinnen bij een adviescommissie. Om die reden bevat de nieuwe verordening in artikel 3 een algemene bepaling dat dijkgraaf en hoogheemraden geen advies inwinnen bij een adviescommissie indien dijkgraaf en hoogheemraden dit niet noodzakelijk achten om op de aanvraag te kunnen beslissen.

5. In artikel 4 van de nieuwe verordening is opgenomen dat het college bij bepaalde types schade nadere regels kan stellen voor de berekening van die schade. In de huidige verordening is dit specifiek bepaald in artikel 13 voor schade die is ontstaan voor het verleggen van kabels en leidingen vanwege de aanleg of wijziging van een waterstaatwerk door of namens Delfland. Er is in de nieuwe verordening voor gekozen om hiervoor een generieke bepaling op te nemen. Dit betekent dat artikel 13 van de huidige verordening over kabels en leidingen niet specifiek terugkomt in de nieuwe verordening, maar onder de generieke bepaling als genoemd in artikel 4 van de nieuwe verordening komt te vallen.

6. Artikel 9 van huidige verordening over de samenstelling van de adviescommissie is onduidelijk. In lid 2 is bepaald dat externe adviseurs kunnen worden 'ingeschakeld'. Het woord 'inschakelen' laat in het midden of deze adviseurs onderdeel zijn van de adviescommissie of niet. Om die reden is dit in artikel 5 van de nieuwe verordening verduidelijkt. In artikel 5 lid 3 van de nieuwe verordening is bepaald dat de adviescommissie bestaat uit een of meer onafhankelijke deskundigen, die door het college worden benoemd.

7. Artikel 12 van de huidige verordening is in de nieuwe verordening opgenomen in artikel 6. De belangrijkste wijziging die hierin is opgenomen, is de toevoeging dat ook andere belanghebbenden dan de aanvrager en het college in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze op de aanvraag naar voren te kunnen brengen. Het is namelijk zeer goed voorstelbaar dat er naast de aanvrager en het college ook nog anderen zijn die belang hebben bij het besluit op de aanvraag. Voor een nadere uitleg, zie toelichting bij artikel 6 van de nieuwe verordening (Bijlage 2).

8. Artikel 11 van de huidige verordening is opgenomen in artikel 7 van de nieuwe verordening.

9. In artikel 8 van de nieuwe verordening is opgenomen dat bij geheel of gedeeltelijke toewijzing van een aanvraag om schadevergoeding, betaling daarvan plaatsvindt uiterlijk binnen vier weken na bekendmaking van het besluit.

Dossiernummer: 3002

10. In artikel 9 van de nieuwe verordening is opgenomen dat vooruitlopend op de beslissing op een aanvraag een voorschot kan worden verleend. Dit biedt Delfland de mogelijkheid om een voorschot te betalen, indien dit redelijk wordt geacht.

16) Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting bij Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024

Onderwerp Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland
2024
Dossiernummer 3002

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 3002;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie;

Overwegende dat

- Bij Besluit van 20 maart 2023 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet is bepaald dat de Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking treedt;
- Op datzelfde tijdstip titel 4.5 van de Algemene Wet Bestuursrecht in werking treedt;
- De Verordening Nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland, vastgesteld op 15 december 2016, Waterschapsblad 2016, nr. 10281, 22 december 2016, daardoor aanpassing behoeft;
- De verordening verder op een aantal punten wordt verbeterd en verduidelijkt.

Gelet op:

- Artikel 78 lid 1 Waterschapswet
- Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht
- Afdeling 15.1 van de Omgevingswet

Besluit:

1. De navolgende nieuwe Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024 vast te stellen;

2. De Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024 op 1 januari 2024 in werking te laten treden of zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt.

Verordening Nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024

Artikel 1 Toepassingsbereik

1. Deze verordening heeft betrekking op de behandeling van aanvragen om vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, waarvan de aanvrager stelt dat die wordt veroorzaakt door een bestuursorgaan van Delfland.
2. Deze verordening heeft geen betrekking op de behandeling van aanvragen om vergoeding van schade als bedoeld in artikel 4:126 eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, waarvoor een bijzondere procedureregeling geldt.

Artikel 2 Bevoegd bestuursorgaan

Een besluit op een aanvraag als bedoeld in artikel 1, eerste lid, wordt genomen door dijkgraaf en hoogheemraden.

Artikel 3 Advisering door adviescommissie

1. Dijkgraaf en hoogheemraden winnen slechts advies in bij een adviescommissie voor zover dat naar hun oordeel noodzakelijk is om op de aanvraag om schadevergoeding te kunnen beslissen.
2. Indien geen advies wordt ingewonnen bij een adviescommissie, doen dijkgraaf en hoogheemraden, onder vermelding van de reden(en), hiervan mededeling in het besluit op de aanvraag.

Artikel 4 Bevoegdheid stellen regels berekening schade

Dijkgraaf en hoogheemraden kunnen nadere regels stellen voor de berekening van bepaalde types schade.

Artikel 5 De adviescommissie

1. Indien dijkgraaf en hoogheemraden een advies als genoemd in artikel 3 noodzakelijk achten, stellen dijkgraaf en hoogheemraden de aanvraag in handen van een adviescommissie.
2. De adviescommissie heeft tot taak dijkgraaf en hoogheemraden van advies te dienen over de op de aanvraag te nemen beslissing.

3. De adviescommissie bestaat uit een of meer onafhankelijke deskundigen, die door dijkgraaf en hoogheemraden worden benoemd. Indien de commissie uit twee of meer leden bestaat, wijzen dijkgraaf en hoogheemraden een voorzitter aan.
4. De adviescommissie wordt ingesteld uiterlijk vier weken na ontvangst van de aanvraag of, indien toepassing is gegeven aan artikel 4:5 lid 1 onder c Awb, uiterlijk binnen vier weken nadat de aanvullende gegevens en bescheiden zijn ontvangen.
5. Het secretariaat van de adviescommissie wordt gevoerd door een door dijkgraaf en hoogheemraden aan te wijzen ambtenaar in dienst van Delfland.

Artikel 6 Procedure adviescommissie

1. Dijkgraaf en hoogheemraden stellen de aanvrager en overige belanghebbenden in kennis van het feit dat de aanvraag in handen is gesteld van de adviescommissie.
2. De adviescommissie stelt de aanvrager, belanghebbenden en dijkgraaf en hoogheemraden in de gelegenheid tot het geven van een mondelinge toelichting in een te houden hoorzitting. Partijen kunnen zich laten bijstaan of laten vertegenwoordigen door een gemachtigde. Meegebrachte deskundigen worden in de gelegenheid gesteld een toelichting te geven.
3. Het horen geschiedt door de commissie. Van de hoorzitting wordt een verslag opgemaakt. Het verslag wordt aan de aanvrager, overige belanghebbenden en dijkgraaf en hoogheemraden toegezonden.
4. De adviescommissie kan een plaatsopneming houden, indien zij dit nodig acht. De aanvrager, overige belanghebbenden en dijkgraaf en hoogheemraden worden in de gelegenheid gesteld daarbij aanwezig te zijn.
5. Alvorens de adviescommissie haar definitieve advies opstelt, maakt zij een conceptadvies op. Dit conceptadvies wordt aan de aanvrager, belanghebbenden en dijkgraaf en hoogheemraden toegezonden.
6. De aanvrager, overige belanghebbenden en dijkgraaf en hoogheemraden maken eventuele bedenkingen tegen het conceptadvies schriftelijk aan de adviescommissie kenbaar, uiterlijk vier weken na de datum van de verzending daarvan.
7. De adviescommissie stelt haar definitieve advies vast. Zij zendt het definitieve advies terstond toe aan dijkgraaf en hoogheemraden.
8. Indien de adviescommissie adviseert aan de aanvrager schadevergoeding toe te kennen, adviseert de adviescommissie tevens over de hoogte van de uit te keren schadevergoeding en doet, indien dijkgraaf en hoogheemraden daarom hebben verzocht, voorstellen voor maatregelen of voorzieningen waardoor de schade, anders dan door een vergoeding in geld, kan worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikel 7 Bevoegdheden en verplichtingen

Dossiernummer: 3002

1. Dijkgraaf en hoogheemraden stellen de adviescommissie, al dan niet op verzoek, de gegevens ter beschikking die nodig zijn voor een goede vervulling van haar taak. Artikel 5.1 van de Wet open overheid is van overeenkomstige toepassing.
2. De aanvrager verschaft de adviescommissie de gegevens en bescheiden die voor de advisering nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking heeft of kan krijgen.
3. De adviescommissie kan inlichtingen en adviezen inwinnen bij derden. Indien met het verstrekken van inlichtingen of het verlenen van adviezen door derden kosten gemoeid zijn, oefent de adviescommissie deze bevoegdheid eerst uit na instemming van dijkgraaf en hoogheemraden.
4. De door de adviescommissie naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden in redelijkheid te maken kosten worden door Delfland vergoed.

Artikel 8 Uitbetaling

Bij geheel of gedeeltelijke toewijzing van een aanvraag om schadevergoeding, wordt de toegewezen schadevergoeding uiterlijk binnen vier weken na bekendmaking van het besluit op de aanvraag betaald.

Artikel 9 Aanvraag voorschot

1. Dijkgraaf en hoogheemraden kunnen, vooruitlopend op de beslissing op een aanvraag om schadevergoeding, een voorschot verlenen als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een verplichting tot betaling zal worden vastgesteld.
2. De artikelen 4:95 en 4:96 van de Algemene wet bestuursrecht zijn op dit voorschot van toepassing.

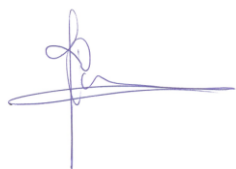
Artikel 10 Inwerkingtreding, citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024 of zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt, onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland, vastgesteld op 15 december 2016, Waterschapsblad 2016, nr. 10281, 22 december 2016.
2. Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening Nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024'.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'C' followed by a horizontal line.

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'H' followed by 'W.M. Daverveldt'.

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Toelichting bij Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024

Algemene toelichting

Nadeelcompensatieregeling Algemene wet bestuursrecht en Omgevingswet

Op 1 januari 2024 treden de wettelijke nadeelcompensatieregeling van titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en (afdeling 15.1 van) de Omgevingswet in werking.

Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) voorziet in een algemene regeling over de vergoeding (of tegemoetkoming) van schade door rechtmatig overheidshandelen. In deze titel staan de grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie. Het doel van titel 4.5 van de Awb is om te komen tot een eenduidig en overzichtelijk nadeelcompensatierecht.

In afdeling 15.1 van de Omgevingswet is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die betrekking heeft op schade die wordt veroorzaakt door een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak op grond van de Omgevingswet. Een aantal van de bestaande nadeelcompensatieregelingen, waaronder die van artikel 7.14 e.v. Waterwet, gaat op in afdeling 15.1 van de Omgevingswet.

Afdeling 15.1 sluit aan op de algemene regeling uit titel 4.5 Awb, hetgeen betekent dat de grondslagen, materiele eisen en procedurele bepalingen van titel 4.5 Awb in beginsel van toepassing zijn op de toekenning van nadeelcompensatie die het gevolg is van de rechtmatige uitoefening van de publiekrechtelijke bevoegdheid of taak door een bestuursorgaan op grond van de Omgevingswet.

Echter, daar waar afdeling 15.1 van de Omgevingswet de regeling in de Awb aanvult dan wel van de regeling afwijkt, gaat afdeling 15.1 voor op de Awb: de afbakening van schadeoorzaken in artikel 15.1 Omgevingswet ten opzichte van titel 4.5 Awb is limitatief en exclusief. Dit betekent dat als een schadeoorzaak wel is gelegen in de uitoefening van een bevoegdheid op grond van de Omgevingswet, maar die bevoegdheid niet is genoemd in artikel 15.1 Omgevingswet, niet alsnog op grond van de Awb kan worden verzocht om nadeelcompensatie. Op schadeoorzaken die hun grondslag vinden in andere wetgeving dan de Omgevingswet is titel 4.5 Awb wel van toepassing. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan besluiten, maatregelen enz. op grond van de Scheepvaartverkeerswet, welke wet van toepassing is op het door Delfland uit te voeren nautische beheer.

Intrekken Verordening nadeelcompensatie en inwerkingtreding nieuwe verordening.

Gekozen is voor een geheel nieuwe verordening, die is toegesneden op de hiervoor geschetste ontwikkelingen en waarin een aantal verbeteringen en verduidelijkingen ten opzichte van de thans geldende Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland zijn opgenomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Toepassingsbereik

In lid 1 is bepaald dat deze verordening van toepassing is op aanvragen tot nadeelcompensatie als genoemd in artikel 4:126 lid 1 Awb.

In lid 2 is bepaald dat deze verordening niet van toepassing is op situaties waarin voor de betreffende schade een bijzondere regeling is opgesteld. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als verschillende bestuursorganen aansprakelijk (kunnen) zijn, waartoe voor de afhandeling

van de schadeverzoeken een schadeschap in het leven is geroepen. Een schadeschap is een gemeenschappelijke regeling (op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen) die namens de betrokken bestuursorganen alle verzoeken om nadeelcompensatie afhandelt. De aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende bestuursorganen dragen alle bevoegdheden in verband met beslissingen omtrent nadeelcompensatie over aan het schadeschap. Dit betekent dat een verzoek om nadeelcompensatie niet bij de afzonderlijke bestuursorganen, maar enkel bij het betreffende schadeschap kan en moet worden ingediend. In dit lid wordt duidelijk gemaakt dat in deze gevallen de bijzondere regeling voor gaat op deze verordening.

Artikel 2 Bevoegd bestuursorgaan

Lid 1 wijkt af van artikel 4:126 lid 1 Awb in die zin dat de aanvraag altijd wordt behandeld door dijkgraaf en hoogheemraden, ook indien de schade is veroorzaakt door een ander bestuursorgaan van Delfland. In de meeste gevallen zal dit artikel als overbodig gelden, gelet op artikel 15.8 Omgevingswet, waarin is opgenomen dat als de aanvraag om schadevergoeding betrekking heeft op een besluit van het algemeen bestuur van een waterschap, als bestuursorgaan dat de schadevergoeding toekent, wordt aangemerkt het dagelijks bestuur van het waterschap. Er kunnen echter gevallen zijn die niet onder artikel 15.8 Omgevingswet vallen, zoals besluiten die niet op grond van de Omgevingswet worden genomen. Om die reden is dit artikel opgenomen.

Artikel 3 Advisering door adviescommissie

Dijkgraaf en hoogheemraden winnen alleen advies in bij een adviescommissie voor zover dat naar hun oordeel noodzakelijk is om op de aanvraag om schadevergoeding te kunnen beslissen. Redenen waarom door dijkgraaf en hoogheemraden geen advies bij een adviescommissie wordt ingewonnen, kunnen onder andere zijn dat de aanvraag kennelijk ongegrond is, het gestelde schadebedrag laag is, in een vergelijkbare zaak reeds advies is gegeven door een adviescommissie of binnen Delfland voldoende deskundigheid aanwezig is om op de aanvraag te kunnen besluiten. In het besluit op de aanvraag doen dijkgraaf en hoogheemraden hiervan mededeling onder vermelding van de reden(en).

Artikel 4 Bevoegdheid stellen regels berekening schade

Door dijkgraaf en hoogheemraden kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de berekening van de schade. Dijkgraaf en hoogheemraden zullen hier voornamelijk toe overgaan bij categorieën die met enige regelmaat voorkomen. Een voorbeeld hiervan is de 'Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Delfland'. In deze beleidsregel zijn nadere regels gesteld over het bepalen van de vergoeding voor schade die ontstaat bij het verleggen of verwijderen van kabels en leidingen als gevolg van de aanleg of wijziging van waterstaatswerken door of namens Delfland.

Artikel 5 De adviescommissie

Dit artikel voorziet erin dat een (ad hoc) adviescommissie wordt ingesteld wanneer niet op grond van artikel 5 lid 1 door dijkgraaf en hoogheemraden wordt geoordeeld dat op de aanvraag zonder advisering door een adviescommissie kan worden besloten. Er is niet voorzien in een vaste commissie teneinde dijkgraaf en hoogheemraden in de gelegenheid te stellen de samenstelling van de commissie af te stemmen op de specifieke aanvraag. Het artikel biedt tevens de mogelijkheid om meerdere aanvragen tot nadeelcompensatie die betrekking hebben op hetzelfde onderwerp/project in handen te stellen van dezelfde adviescommissie.

Artikel 6 Procedure adviescommissie

In dit artikel is de procedure bij de adviescommissie opgenomen. Dijkgraaf en hoogheemraden informeren de aanvrager en belanghebbenden dat de aanvraag in handen is gesteld van een adviescommissie.

Naast de aanvrager worden ook eventuele (andere) belanghebbenden betrokken. Op grond van artikel 13.3c lid 2 Omgevingswet is dit in ieder geval degene die de schadeveroorzakende activiteit verricht en met wie een overeenkomst als genoemd in artikel 13.3c lid 1 Omgevingswet is gesloten. Daarnaast kan worden gedacht aan de aanvrager van het schadeveroorzakende besluit of degene die de toegestane schadeveroorzakende activiteit verricht en op wie dijkgraaf en hoogheemraden op grond van artikel 13.3d Omgevingswet een eventuele toe te kennen schadevergoeding willen verhalen.

De commissie houdt een hoorzitting, waarin partijen de gelegenheid wordt geboden mondeling hun standpunt toe te lichten. Tevens kan de adviescommissie de hoorzitting benutten om vragen te stellen aan partijen.

Voordat de commissie haar definitieve advies opstelt, stelt zij partijen in de gelegenheid om te reageren op het conceptadvies.

Artikel 7 Bevoegdheden en verplichtingen

In het eerste lid is bepaald dat dijkgraaf en hoogheemraden aan de commissie de gegevens verschaffen die nodig zijn voor een goede vervulling van haar taak. Tot die gegevens behoren niet alleen het verzoek met de daarbij behorende, eventueel later toegevoegde, bescheiden, maar ook de zich onder dijkgraaf en hoogheemraden bevindende gegevens over de schadeoorzaak. Artikel 5 lid 1 van de Wet openbaarheid van bestuur is van overeenkomstige toepassing.

Het tweede lid legt een soortgelijke verplichting op aan de aanvrager. Ook de aanvrager dient de gegevens te verschaffen die de adviescommissie nodig heeft voor een goede vervulling van haar taak. De aanvrager zal waarschijnlijk al gegevens hebben overgelegd bij het indienen van de aanvraag, maar het is niet onvoorstelbaar dat de commissie het overleggen van nadere gegevens nodig acht.

Het derde en vierde lid stelt de adviescommissie in de gelegenheid inlichtingen in te winnen bij derden. Indien daarmee kosten zijn gemoeid, bijvoorbeeld omdat een deskundigenadvies wordt gevraagd, is met het oog op die kosten voorafgaande instemming van dijkgraaf en hoogheemraden nodig.

Artikel 8 Uitbetaling

In deze bepaling is de uiterste betaaltermijn vastgelegd. Als een aanvraag om schadevergoeding geheel of gedeeltelijk wordt toegekend, wordt het betreffende bedrag uiterlijk vier weken na bekendmaking van het besluit op de aanvraag betaald.

Artikel 9 Aanvraag voorschot

In dit artikel is vastgelegd dat het bestuursorgaan op een daartoe strekkende aanvraag kan beslissen een voorschot te verlenen op het eventueel uit te betalen bedrag aan schadevergoeding. Dit kan worden gedaan als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een verplichting tot betaling zal worden vastgesteld. Hiertoe kan door de aanvrager een verzoek worden gedaan. Het voorschot kan ook ambtshalve worden verleend. De artikelen 4:95 en 4:96 van de Awb zijn op onder meer van toepassing op dit voorschot. Dit betekent dat onverschuldigde voorschotten kunnen worden teruggevorderd.

Artikel 10 Inwerkingtreding, citeertitel

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024. Op datzelfde moment wordt de 'Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland' ingetrokken. De nieuwe verordening wordt aangehaald als 'Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024'.

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 2994
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.10
Titel Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet
parkeergarage Gemeenlandshuis

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage Gemeenlandshuis
Versienummer	1.0
Dossiernummer	2994
D&H datum	dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. Het investeringsplan voor het toekomstbestendig maken van de parkeergarage Gemeenlandshuis, met geraamde kosten ter hoogte van € 993.000, vast te stellen.
2. Het uitvoeringskrediet voor het toekomstbestendig maken van de parkeergarage Gemeenlandshuis, ter hoogte van € 950.000, beschikbaar te stellen.

2) Aanleiding

In de parkeergarage bij het Gemeenlandshuis is sprake van een constructie met liften, zodat er meer parkeergelegenheid is met dubbele parkeerplekken. Deze constructie is niet meer passend bij de huidige tijd en vereisten. Doordat de meeste voertuigen hoger zijn dan 150 cm kunnen de onderste delen van de liften ook niet meer gebruikt worden. Dat maakt dat ervoor gekozen is om alle liften te laten zakken en de parkeerplekken niet meer dubbel te gebruiken. Met een externe partij is de veiligheid beoordeeld en zijn enkele plekken afgekeurd. Deze parkeerplekken zijn afgesloten voor gebruik.

Om de parkeergarage toekomstbestendig te maken dienen de liften uit de parkeergarage verwijderd te worden en dient een vrijdragende betonvloer aangebracht te worden. Er worden ook oplaadvoorzieningen aangebracht zodat we aansluiten op het verduurzamen van ons wagenpark.

Met deze renovatie wordt een veilige situatie gerealiseerd. Door het aanbrengen van de oplaadvoorzieningen anticiperen we op de wettelijk verplichte verduurzaming van ons wagenpark ingaande 2025.

3) Beoogd effect

Het toekomstbestendig maken van de parkeergarage Gemeenlandshuis. Het resultaat is een zichtbaar veilig te gebruiken parkeergarage die aansluit op de gewenste (en verplichte) verduurzaming van ons wagenpark en behoeften van de gebruikers met een dienstauto.

4) Kernboodschap

Om de toekomstbestendige parkeergarage bij het Gemeenlandshuis te realiseren is het uitvoeringskrediet benodigd. In de uitvoering wordt gestuurd op het budget en planning. Hiermee wordt een veilige parkeergarage gerealiseerd die voldoet aan actuele vereisten en behoeften met een vrijdragende betonvloer en voorzien van laadfaciliteiten en opbergruimte voor materiaal.

5) Historie – eerdere besluitvorming

N.v.t.

Dossiernummer: 2994

6) Regelgeving en Beleid

Bij de uitvoering van de verbouwing wordt voldaan aan benodigde vergunningen en veiligheidsmaatregelen.
Het resultaat, de toekomstbestendige parkeergarage, voldoet aan de meest recente veiligheidsvereisten.

Richting oplevering zal er ook beleid worden vastgesteld voor het gebruik van de parkeergarage.

7) Financiën

Het beschikbaar te stellen krediet bedraagt €950.000.
Het vast te stellen investeringsplan bedraagt €993.000.

Er is een kostenraming voor dit project opgesteld (zie bijlage 1). In afwijking van het gebruikelijke beleid wordt voor dit project geen SSK-raming gebruikt. Er is een scherp beeld van de te realiseren werkzaamheden. Op basis van uitvragen bij aannemers is daarmee een concrete raming gemaakt van de uitgaven. Om die reden wordt geen gebruik van de SSK-methodiek.

De jaarlijkse kapitaallasten van deze investering bedragen € 43.345 en worden gedekt in het programma organisatie. Afwaardering van bestaande activa is niet van toepassing omdat bestaande installaties al zijn afgeschreven.

Het aangevraagde krediet bedraagt € 950.000.

8) Duurzaamheid

In dit project wordt duurzaamheid onder andere ingevuld door oplaadfaciliteiten te realiseren die benodigd zijn voor de verplichte en gewenste verduurzaming van ons wagenpark.
In de aanbesteding wordt duurzaamheid meegenomen conform de richtlijnen van inkoop.

9) Organisatorische en personele consequenties

De inzet van medewerkers van de afdeling FZO bij de begeleiding van dit project valt binnen de normale inzet zoals opgenomen in de begroting. Voor het overige heeft het project geen organisatorische consequenties.

Er zijn diverse praktische zaken in kaart gebracht die geregeld moeten worden richting wagenparkbestuurders/ medewerkers bij start renovatie.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Indien de renovatie niet wordt uitgevoerd kunnen vanaf 2025 slechts beperkt dienstauto's worden opgeladen in de parkeergarage, maximaal 10. De veiligheid blijft dan een groot aandachtspunt. Bij nieuwe controles moeten mogelijk meer parkeerplekken op de liften afgesloten worden waardoor er steeds minder beschikbare parkeerplaatsen zijn. De genomen veiligheidsmaatregelen zijn geen structurele oplossingen waardoor er op termijn mogelijk aanpassingen benodigd zijn, zoals het opnieuw plaatsen van beplating op de parkeerplekken boven de liftplekken.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Tijdens de renovatie worden wagenparkbestuurders geïnformeerd over de situatie en tijdelijke oplossingen worden in samenspraak genomen.

Tijdens de laatste fase voor het ontwerp van de vloer wordt met de gebruikers van de parkeergarage en met V&G afgestemd over de inrichting van de vloer.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

N.v.t.

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is conform artikel 99 van de Waterschapswet het bevoegd orgaan voor het vaststellen van het investeringsplan en het verlenen van uitvoeringskrediet.

15) Toelichting

Fasering aanpak renovatie parkeergarage

April 2023

December 2023

Januari 2024

Maart 2024

Borging
veiligheid tot
start renovatie

Start renovatie met
vloerconstructie

Start ontwerp en
inrichting vloer

Resultaat

- * Parkeervoorziening voor 40 voertuigen
- * Laadfaciliteiten
- * Droge toegankelijke opslagruimte voor gereedschap en materiaal
- * Installatie laadvoorzieningen
- * Ruimte om te keren indien vol

Aanvullende informatie

Gedurende het proces is de vraag gerezen of de ruimte die na de verbouwing onder de vloer ontstaat ingezet kan worden voor andere doeleinden. Daarbij zijn 2 opties genoemd: wateropslag en opslagruimte. Op beide opties is een negatief advies afgegeven.

De bouwtechnisch expert heeft advies uitgebracht over wateropslag onder de vloer. Dit is verwerkt in een technische tekening.

Advies: fundering op staal aanwezig met een geringe neerwaartse belasting. Bij toevoegen van meer belasting zal zetting van de grond en kelder ontstaan met risico op zettingen in de omgeving. Dit is niet acceptabel.

Opslagruimte onder de vloer gebruiken voor ander zaken is ook geen logische optie. Die ruimte is vochtig, te laag om te staan (hoogte: 1.60 meter) en deze moet dan met trapjes toegankelijk gemaakt worden en toch ook veilig zijn bij gebruik.

16) Bijlagen

Bijlage 1: Vertrouwelijk - Kostenraming parkeergarage Gemeenlandshuis

Onderwerp Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage
 Gemeenlandshuis
Dossiernummer 2994

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 2994;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:

Het Gemeenlandshuis dient te beschikken over een veilige toekomstbestendige parkeergarage.

Gelet op:

De parkeergarage moet voldoen aan actuele veiligheidsvereisten.

Besluit:

1. Het investeringsplan voor het toekomstbestendig maken van de parkeergarage Gemeenlandshuis, met geraamde kosten ter hoogte van € 993.000, vast te stellen.
2. Het uitvoeringskrediet voor het toekomstbestendig maken van de parkeergarage Gemeenlandshuis, ter hoogte van € 950.000, beschikbaar te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 3017
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.11
Titel Intrekken verordening rekeningcommissie 2015

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp Intrekken verordening rekeningcommissie 2015
Versienummer 1
Dossiernummer 3017
D&H datum dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De verordening rekeningcommissie 2015 met ingang van 30 november 2023 in te trekken.

2) Aanleiding

De verordening op de rekenkamer Hoogheemraadschap van Delfland 2024 is vastgesteld op 28 september 2023 door de VV. De rekenkamer neemt de rol over van de rekeningcommissie met betrekking tot het uitvoeren van onderzoeken naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid.

De rekeningcommissie maakte geen onderdeel uit van de commissies die op 1 juni 2023 door de VV is ingesteld. Er zijn dan ook geen leden op 29 juni 2023 benoemd tot lid van de rekeningcommissie.

De verordening rekeningcommissie 2015 kan daarom worden ingetrokken.

3) Beoogd effect

De taak om onderzoeken uit te voeren naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid zijn vanaf 2024 belegd bij de rekenkamer en om onduidelijkheid te voorkomen wordt de verordening rekeningcommissie 2015 met ingang van 30 november 2023 ingetrokken.

4) Kernboodschap

De rekeningcommissie maakte geen onderdeel uit van de commissies die op 1 juni 2023 door de VV is ingesteld, daarom zijn er dan ook geen leden op 29 juni 2023 benoemd tot lid van de rekeningcommissie.

Om begin 2024 onduidelijkheid te voorkomen, dat het uitvoeren van onderzoeken naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid is belegd bij de rekenkamer, is het verzoek om de verordening rekeningcommissie 2015 in te trekken.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De Verordening op de rekenkamer Hoogheemraadschap van Delfland 2024 is vastgesteld door de VV op 28 september 2023.

6) Regelgeving en Beleid

De wet versterking decentrale rekenkamers
Deze wet treedt in werking per 1 januari 2024 voor wat betreft de verplichting tot het instellen van een rekenkamer.

7) Financiën

Dossiernummer: 3017

n.v.t.

8) Duurzaamheid

n.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

10) OR

n.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

n.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

n.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De overige activiteiten van de rekeningcommissie kunnen, indien gewenst conform de behandeling van de jaarstukken 2022, belegd worden bij de commissie BFO. Dat zal begin 2024 voorgelegd worden aan de commissie BFO.

Het betreft de volgende activiteiten:

1. Het voorbereiden van de bespreking(en) in de VV en de beoordeling door de VV van de jaarrekening.
2. Geïnformeerd worden door de accountant over het controleplan en het accountantsverslag.
3. Gevraagd of ongevraagd, rekening houdend met de bevoegdheden van de VV, de VV advies geven over gewenste aanvullingen op het programma van eisen van de accountantscontrole.
4. Brengt jaarlijkse aan de VV een schriftelijk verslag uit omtrent de bevindingen uit de beoordeling van de jaarstukken. Het betreft hier een advies ten aanzien van de voorlopige vaststelling van de ontwerp jaarrekening over het voorgaande jaar.

14) Bevoegd orgaan

De VV heeft de verordening rekeningcommissie 2015 op 24 september 2015 vastgesteld en is conform artikel 78, eerste lid van de Waterschapswet bevoegd deze weer in te trekken.

15) Toelichting

n.v.t.

16) Bijlagen

n.v.t.

Onderwerp Intrekken verordening rekeningcommissie 2015
Dossiernummer 3017

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 3017;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie van 16 november 2023.

Overwegende dat:

1. De verordening op de rekenkamer Hoogheemraadschap van Delfland 2024 in werking is getreden op 28 september 2023. De rekenkamer de rol van de rekeningcommissie met betrekking tot het uitvoeren van onderzoeken naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid heeft overgenomen.
2. De rekeningcommissie niet op 1 juni 2023 is ingesteld door de VV.

Gelet op:

Artikel 78, eerste lid van de Waterschapswet

Besluit:

De verordening rekeningcommissie 2015 met ingang van 30 november 2023 in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de secretaris,

de voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 2898
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.12
Titel Cluster peilbesluiten 2023

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp Diverse peilbesluiten Cluster 2023
 Versienummer 2
 Dossiernummer 2898
 D&H datum dinsdag 24 oktober 2023
 Wijze agenderen Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1) Vast te stellen het peil van de waterstand, het daarbij behorende schouwpeil en peilenkaarten voor de volgende peilgebieden:

Peilgebieden	Peil (in m t.o.v. NAP)	Schouwpeil (in m t.o.v. NAP)	Nummer peilenkaart
Peilbesluit Akkerdijksche polder, peilgebied 11	-2,97	-2,97	PBS2023AKP 11
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1, t.h.v. Wenpad	-0,43	-0,43	PBS2023BZM 1-2
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1, t.h.v. Casembrootlaan	-0,43	-0,43	PBS2023BZM 1-3
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1, t.h.v. Boschpolder	-0,43	-0,43	PBS2023BZM 1-4
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1, NEZ Lierwatering	-0,43	-0,43	PBS2023BZM 1-1
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 25, Snoekpaaiplaats 7 Gaten	Van half januari tot half mei: -0,43 en half mei tot half januari: -1,00	-1,00	PBS2023BZM 25
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 26, Bochtafsnijding De Schie	-2,07	-2,07	PBS2023BZM 26
Peilbesluit Commandeurspolder, peilgebied 7	Zomerpeil -2,83 Winterpeil -2,88	-2,88	PBS2023COM 7
Peilbesluit Duifpolder, peilgebied 1	Zomerpeil -3,10 Winterpeil -3,15	-3,15	PBS2023DUI 1
Peilbesluit Eshofpolder, peilgebied 5	-1,15	-1,15	PBS2023EHP 5
Peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder, peilgebied 42	-1,45	-1,45	PBS2023ONP 42
Peilbesluit Oude Lierpolder, peilgebied 1	-1,85	-1,85	PBS2023OLP 1
Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker, peilgebied 3	Flexibel peil met bovengrens -3,15 en ondergrens -3,35	-3,35	PBS2023OPP 3

Dossiernummer: 2898

Peilbesluit Schiezone, peilgebieden 13, 24, 25, 26, 27 en 28	Peilgebied 13: zomerpeil -3,01 winterpeil -3,08 Peilgebied 24: -2,61 Peilgebied 25: -2,90 Peilgebied 26: -2,25 Peilgebied 27: -3,13 Peilgebied 28: -3,22	-3,08 -2,61 -2,90 -2,25 -3,13 -3,22	20220601
Peilbesluit Tedingerbroekpolder, peilgebieden 5, 6, 8 en 9	peilgebied 5: -1,40 peilgebied 6: -1,45 peilgebied 8: zomerpeil -1,77 winterpeil -1,93 peilgebied 9: zomerpeil -1,77 winterpeil -1,93	peilgebied 5: -1,40 peilgebied 6: -1,45 peilgebied 8: -1,93 peilgebied 9: -1,93	PBS2023TBP 5, 6, 8, 9
Peilbesluit polder Vlaardinger-Holierhoek, peilgebied 6	-3,15	-3,15	PBS2023VHK 6
Peilbesluit Vlietpolder, peilgebied 1	-1,92	-1,92	PBS2023VLP 1
Peilbesluit Vlietpolder, peilgebied 13	-0,50	-0,50	PBS2023VLP 13
Peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw, peilgebieden 26 en 48	peilgebied 26: -5,20 peilgebied 48: -5,05	peilgebied 26: -5,20 peilgebied 48: -5,05	PBS2023ZPD_26_48

Met inachtneming van het volgende:

a) de overgang van zomerpeil naar winterpeil zal als regel plaatsvinden in de loop van de maanden september en oktober, de overgang van winterpeil naar zomerpeil in de loop van de maanden maart tot en met mei. Daarbij worden weersgesteldheid en verloop van de grondwaterstand ter plaatse in aanmerking genomen;

b) flexibel peilbeheer betekent dat het peil mag variëren tussen de aangegeven onder- en bovengrens, waarbij de variatie gedurende het gehele jaar wordt bepaald door natuurlijke omstandigheden, waaronder neerslag en verdamping. Wanneer het peil de ondergrens onderschrijdt, zal water worden ingelaten, echter niet meer dan nodig is om onderschrijding van de ondergrens te voorkomen. Wanneer het peil de bovengrens overschrijdt of -te beoordelen naar de te verwachten neerslag- zal gaan overschrijden, wordt via de stuwen het overtollige water afgelaten, echter niet meer dan nodig is om de overschrijding van de bovengrens te voorkomen.

- 2) vast te stellen de nota van beantwoording zienswijzen peilbesluiten Schieveen, zoals toegevoegd in bijlage 41 met DMS nr. 2143833;
- 3) de peilbesluiten, zoals weergegeven in de toegevoegde bijlagen, in werking te laten treden met ingang van de achtste dag na de openbare bekendmaking van het besluit;
- 4) in te trekken de peilbesluiten voor de delen die herzien worden en aangegeven zijn op de voor genoemde peilbesluitkaarten van de Akkerdijsche polder, vastgesteld 27 september 2007; Dijkpolder (Poeldijk), vastgesteld 23 november 2006; Boschpolder, vastgesteld 23 mei 2013; Dorppolder, vastgesteld 23 april 2020; Delflands Boezem, vastgesteld 26 september 2019; Commandeurspolder, vastgesteld 25 september 2014; Duifpolder, vastgesteld 25 september 2014; Eshofpolder, vastgesteld 23 november 2006; Oude en Nieuwe Broekpolder, vastgesteld 23 november 2006; Oude Lierpolder, vastgesteld 23 mei 2013; Oude Polder van Pijnacker, vastgesteld 15 september 2011; Polder Schieveen, vastgesteld 15 september 2011; Tedingerbroekpolder, vastgesteld 15 september 2005; Polder Vlaardingen-Holierhoek, vastgesteld 6 november 2013; Vlietpolder, vastgesteld 23 november 2006; Partiele herziening peilbesluit Vlietpolder, vastgesteld 25 april 2020 en Zuidpolder van Delfgauw, vastgesteld 15 september 2011.

2) Aanleiding

Door veranderingen en ontwikkelingen in de omgeving is een aantal peilbesluiten in delen van het beheergebied van Delfland niet meer actueel en moeten deze peilbesluiten worden aangepast. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen ambtshalve correcties en aanpassingen als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.

3) Beoogd effect

Actuele peilbesluiten in het beheergebied van Delfland.

4) Kernboodschap

In 2023 is voor 28 peilgebieden een nieuw peilbesluit nodig. De ontwerp-peilbesluiten hebben respectievelijk van 8 augustus 2022 tot en met 29 september 2022 (Peilbesluit Schiezone) en van 8 augustus 2023 tot en met 29 september 2023 (overige peilbesluiten) ter inzage gelegen. Er zijn in 2022 twee zienswijzen binnengekomen. Deze zienswijzen hebben geleid tot het instellen van een vast peil in peilgebied 25 van Schieveen. Ook heeft Delfland, na overleg met de bewoners, een stuwtje in peilgebied 24 verwijderd en een tijdelijke hevel geplaatst. De tijdelijke hevel wordt vervangen door een permanente inlaatvoorziening, zodat het peilgebied altijd op peil kan blijven. D&H vraagt de VV om deze peilbesluiten vast te stellen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

- Peilbesluit Akkerdijsche polder, vastgesteld 27 september 2007
 - Peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk), vastgesteld 23 november 2006
 - Peilbesluit Boschpolder, vastgesteld 23 mei 2013
 - Peilbesluit Dorppolder, vastgesteld 23 april 2020
 - Peilbesluit Delflands Boezem, vastgesteld 26 september 2019
 - Peilbesluit Commandeurspolder, vastgesteld 25 september 2014
 - Peilbesluit Duifpolder, vastgesteld 25 september 2014
 - Peilbesluit Eshofpolder, vastgesteld 23 november 2006
 - Peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder, vastgesteld 23 november 2006
 - Peilbesluit Oude Lierpolder, vastgesteld 23 mei 2013
 - Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker, vastgesteld 15 september 2011
 - Peilbesluit Polder Schieveen, vastgesteld 15 september 2011
 - Peilbesluit Tedingerbroekpolder, vastgesteld 15 september 2005
 - Peilbesluit Polder Vlaardingen-Holierhoek, vastgesteld 6 november 2013
 - Peilbesluit Vlietpolder, vastgesteld 23 november 2006
 - Peilbesluit Partiële herziening peilbesluit Vlietpolder, vastgesteld 25 april 2020
 - Peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw, vastgesteld 15 september 2011
- Motie Peilbesluiten actueler, Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland, bijeen op donderdag 30 september 2021:
Peilbesluiten, in ieder geval in situaties waarin het peil wijzigt door vergunningverlening vanuit Delfland, binnen één jaar na oplevering van de vergunde werkzaamheden, het peilbesluit voor te leggen aan de VV, zodat het vigerende peil en het praktijkpeil weer met elkaar in overeenstemming zijn.

6) Regelgeving en Beleid

- Waterwet (Artikel 5.2)
- Omgevingsverordening Zuid-Holland (artikel 6.39)
- Beleidskader Peilbeheer Provincie Zuid-Holland uit 2008
- Beleidsnota Peilbeheer van Delfland uit 2017
- Inspraakverordening Delfland uit 2011

7) Financiën

De voorliggende peilbesluiten hebben geen financiële consequenties.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

De voorliggende peilbesluiten hebben geen organisatorische en personele consequenties.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Het vaststellen van deze peilbesluiten brengt geen risico's met zich mee.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Communicatie

In de D&H-nieuwsbrief wordt bijgaand bericht over de peilbesluiten opgenomen:

Het waterpeil in de sloten, vaarten en singels stemmen we af op het gebruik van het gebied: het waterpeil in een woonwijk houden we lager dan in een natuurgebied waar weidevogels leven. Wanneer in een gebied de bestemming of inrichting wijzigt of we het watersysteem herinrichten, passen we daar het waterpeil zo goed mogelijk op aan. Voor sommige gebieden is een nieuw peilbesluit nodig.

Twee gebieden in Vlaardingen en Midden Delfland betreffen kleine administratieve correcties van een peilgrens zodat ons peilbesluit overeenkomt met de praktijk. Door ruimtelijke ontwikkelingen is in 26 gebieden het waterpeil of grens tussen peilgebieden aangepast. Voor de aanpassing van het watersysteem in deze gebieden heeft Delfland al eerder een vergunning verleend. Vijf van deze 26 peilgebieden zijn als vispaaiplaatsen of natuurvriendelijke oevers ingericht.

De voorgestelde peilbesluiten zijn afgestemd met belanghebbenden, voor zover het hun belangen raakt. Zo is bij één peilbesluit gesproken met belanghebbenden en is afgesproken om een aantal maatregelen uit te voeren. Dit peilbesluit heeft ter inzage gelegen van 8 augustus 2022 t/m 29 september 2022. De overige 27 ontwerp-peilbesluiten hebben van 8 augustus 2023 t/m 29 september 2023 ter inzage gelegen.

Participatie

In de voorbereiding van de peilbesluiten is er contact geweest met belanghebbenden in peilgebieden waar waterpeilen (mogelijk) konden wijzigen t.o.v. bestaande waterpeilen die al langere tijd worden aangehouden.

Daarnaast is er telefonisch of mail-contact geweest met enkele belanghebbenden. Deze belanghebbenden hebben een brief ontvangen als aankondiging van de terinzagelegging. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, hebben in september 2022 een reactie gekregen.

Na het VV besluit wordt de nota van beantwoording naar de indieners van de zienswijzen gestuurd.

De concepten van de ontwerp-peilbesluiten zijn naar de gemeenten verzonden. Dit heeft niet tot aanpassing van de ontwerp-peilbesluiten geleid.

Zeventien peilbesluiten zijn voorbereid naar aanleiding van een ruimtelijke ontwikkeling. De waterhuishoudkundige veranderingen in deze gebieden zijn eerder met vergunningverlening van Delfland geregeld.

In al deze gevallen is bij de inspraakprocedure van de vergunningverlening geen zienswijze ontvangen. Na uitvoering van de werken zijn er in deze gebieden geen meldingen ontvangen van belanghebbenden. Omdat er voor belanghebbenden geen verandering optreedt, is er geen aanleiding geweest om belanghebbenden actief te betrekken.

Voor de Schiezone is er bij de voorbereiding van het ontwerp peilbesluit contact geweest met belanghebbenden.

Er zijn zienswijzen binnengekomen van Natuurmonumenten en van een groep bewoners. De indieners van de zienswijzen hebben een ontvangstbevestiging ontvangen en krijgen een Nota van Beantwoording.

De zienswijzen hebben geleid tot het instellen van een vast peil in peilgebied 25 van Schieveen. Ook heeft Delfland, na overleg met de bewoners, een stuwtje in peilgebied 24 verwijderd en een tijdelijke hevel geplaatst. De tijdelijke hevel wordt vervangen door een permanente inlaatvoorziening, zodat het peilgebied altijd op peil kan blijven.

Bij twee peilbesluiten is er overleg geweest met Zuid-Hollands Landschap en Natuurmonumenten.

De terreinbeheerders van beide organisaties kunnen zich vinden in de concepten van de ontwerp-peilbesluiten.

Bij de peilbesluiten van de Duifpolder en de polder Vlaardingen-Holierhoek wordt de bestaande situatie gehandhaafd.

Omdat er voor belanghebbenden geen verandering optreedt, was er geen aanleiding om belanghebbenden actief te betrekken.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De ontwerp-peilbesluiten hebben van 8 augustus 2022 t/m 29 september 2022 (Peilbesluit Schiezone) én van 8 augustus 2023 t/m 29 september 2023 (overige peilbesluiten) ter inzage gelegen.

Er zijn in 2022 zienswijzen binnengekomen op Peilbesluiten Schiezone.

Vaststelling van het peilbesluit wordt bekendgemaakt door kennisgeving van de zakelijke inhoud daarvan in het digitale Waterschapsblad en op de website van Delfland. In de publicatie wordt vermeld dat het peilbesluit zes weken ter inzage wordt gelegd en dat in die periode beroep kan worden ingesteld bij de Rechtbank Den Haag.

14) Bevoegd orgaan

Op grond van artikel 77 van de Waterschapswet stelt de VV het peilbesluit vast en stelt het (in voorkomende gevallen) kredieten beschikbaar voor de uitvoering van maatregelen.

Op grond van artikel 84 lid 2 van de Waterschapswet is D&H belast met de voorbereiding van de besluiten van de VV.

15) Toelichting

In het cluster peilbesluiten voor 2023 zitten twee peilgebieden waarvoor ambtshalve correcties worden doorgevoerd en 26 peilgebieden waar vanwege ruimtelijke ontwikkelingen een aanpassing nodig is van het peilbesluit.

Ambtshalve correcties

Ambtshalve correcties zijn minimale aanpassingen van het vigerende peilbesluit, waarbij het peilbesluit in overeenstemming wordt gebracht met het praktijkpeil dat al langer bestaat en geen knelpunten oplevert. De correcties komen voort uit analyse en evaluatie door de

ambtelijke organisatie en worden aan het bestuur voorgelegd ter besluitvorming. Voor de volgende peilgebieden liggen een ambtshalve correctie voor ter besluitvorming:

- Duifpolder, peilgebied 1, gemeente Midden-Delfland:
In het vorige peilbesluit van 2014 is een peilwijziging vastgesteld vooruitlopend op het verplaatsen van een stuw en daarmee het verleggen van de peilgrens tussen peilgebied 1 en 2. Het verplaatsen van de stuw tussen peilgebied 1 en 2 bleek niet mogelijk. De oude situatie wordt weer vastgesteld. Het zomerpeil is 0,25 meter lager en het winterpeil is 0,20 meter lager.
- Polder Vlaardingen-Holierhoek, peilgebied 6, gemeente Vlaardingen:
Dit is een gebied aan de rand van de bebouwde kom van Vlaardingen waar het peil al lange tijd afwijkt van het peilbesluit. Het huidige peil voldoet goed voor de functies. Het peil voor peilgebied 6 is deels 0,15 meter lager en deels 0,30 meter hoger.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot een aanpassing van de waterhuishouding en van het waterpeil. In de hieronder opgenomen peilgebieden wordt voorgesteld het peilbesluit aan te passen naar aanleiding van een ruimtelijke ontwikkeling en de gerelateerde vergunningenprocedure. De aanpassing van het peilbesluit vindt plaats na realisatie van de vergunde ruimtelijke ontwikkelingen en is daar dus een logisch uitvloeisel van.

- Akkerdijksche polder, peilgebied 11, gemeente Midden-Delfland:
Werken zijn uitgevoerd ten behoeve van het realiseren van een ecopassage bij de Berkelsche Zweth. Hierbij is een nieuw peilgebied gerealiseerd. Het peilgebied is ingericht als natuurgebied en is in beheer bij Staatsbosbeheer. Het peil is 0,32 meter hoger.
- Delflands Boezem, peilgebied 1, ter hoogte van het Wenpad, gemeente Westland:
Als gevolg van de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein ABC Westland, waarbij watergangen zijn gegraven ter compensatie van gedempt water, gaat een deel van de Dijkpolder Poeldijk, peilgebied 1, naar Delflands Boezem, peilgebied 1. Het peil is 0,89 meter hoger.
- Delflands Boezem, peilgebied 1, ter hoogte van de Casembrootlaan, gemeente Westland:
Ten behoeve van het uitbreiden van een bestaand glastuinbouwbedrijf en voor het in open verbinding brengen van de reeds gegraven waterpartij "Plas van Os" met het boezemwater, gaat een deel van Dijkpolder Poeldijk, peilgebied 3, naar Delflands Boezem, peilgebied 1. Het peil is 0,34 meter hoger.
- Delflands Boezem, peilgebied 1, ter hoogte van de Boschpolder, gemeente Westland:
Als gevolg van reconstructie van de N213, herinrichting van glastuinbouwgebied en het ophogen van terreinen, gaat een deel van Boschpolder, peilgebied 1, naar Delflands Boezem, peilgebied 1. Het peil is 0,34 meter hoger.
- Delflands Boezem, peilgebied 1, ter hoogte van de NEZ Lierwatering, gemeente Westland:
Dit betreft de aanleg van een Natte Ecologische Zone met een vrij inzwembare vispaaiplaats en een wijziging van de waterkering voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Een deel van de Dorppolder, peilgebied 1, komt bij Delflands Boezem, peilgebied 1. Het peil is 1,17 meter hoger.
- Delflands Boezem, peilgebied 25, snoekenpaaiplaats bij natuurgebied "7 Gaten" ter hoogte van Groeneveld in De Lier, gemeente Westland:
Ten behoeve van de functie als snoekenpaaiplaats is een pomp aangelegd om het peil te beheersen. Het nieuw voorgestelde peil is gunstig voor de natte natuur. In de periode half januari t/m half mei is het peil 0,57 meter lager en in de periode van half januari tot half mei is het peil gelijk aan het vorige peilbesluit.
- Delflands Boezem, peilgebied 26, ter hoogte van de bochtafsnijding in de Schie, gemeente Rotterdam:
Met het plaatsen van een stuw is een peilgebied opgesplitst. Een nieuw peilgebied is gerealiseerd met een lager peil, ten behoeve van het agrarisch gebruik van het perceel. Het peil is 0,36 meter lager.
- Commandeurspolder, peilgebied 7, gemeente Midden-Delfland:
De boezemkade is verbeterd en de waterhuishouding is daarbij aangepast. Doodlopend water is weer verbonden, wat gunstig is voor de natte natuur. Het peil is 0,12 meter hoger.
- Eshofpolder, peilgebied 5, gemeente Den Haag:
Voorheen was dit gebied in gebruik voor glastuinbouw en als bedrijventerrein. Ten behoeve van woningbouw zijn er watergangen gedempt en gegraven. Peilgebied 12 is daarbij opgegaan in peilgebied 5. Het peil in peilgebied 5 blijft voor een deel gelijk en voor een deel is het 0,28 meter hoger.

- Oude en Nieuwe Broekpolder, peilgebied 42, gemeente Westland.
Ten behoeve van de reconstructie van een glastuinbouwgebied zijn er watergangen gedempt en gegraven en is extra water gegraven. Peilgebied 11 is opgesplitst en er is een nieuw peilgebied 42 gemaakt. Het peil voor peilgebied 42 is 0,09 meter lager dan vorig peil. Het zuidelijk deel krijgt 0,11 meter hoger peil.
- Oude Lierpolder, peilgebied 1, gemeente Westland:
Als gevolg van woningbouw is een deel van peilgebied 7 opgegaan in peilgebied 1. Er worden geen negatieve effecten op natuur en ecologie verwacht. Het peil is 0,35 meter lager.
- Oude Polder van Pijnacker, peilgebied 3, gemeente Pijnacker-Nootdorp:
Bij aanleg van de Oostelijke Randweg is het watersysteem aangepast, waardoor een deel van peilgebied 1 is opgegaan in peilgebied 3. Dankzij de ontsnippering is een groter aaneengesloten gebied ontstaan, wat gunstig is voor bijvoorbeeld vissen. Door het opgaan in een ander peilgebied met flexibel peil is het maximum 0,45 meter lager en het minimum 0,65 meter lager.
- Schiezone, peilgebieden 13, 24, 25, 26, 27 en 28, gemeente Rotterdam.
In de Schiezone is de waterhuishouding aangepast, als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen en actualisaties van peilen en peilgebieden. Een aantal peilen in het gebied verandert:
Peilgebied 13 krijgt deels een peil dat gelijk blijft en deels 0,22 meter lager.
Peilgebied 24 krijgt een 0,18 meter hoger peil.
Peilgebied 25 krijgt deels een 0,04 meter lager peil, in de zomer een 0,11 meter en in de winter een 0,18 meter hoger peil.
Het peil in de peilgebieden 26, 27 en 28 blijft in dit voorstel gelijk.
- Tedingerbroekpolder, peilgebieden 5, 6, 8 en 9, gemeente De Haag:
Als gevolg van de aanleg van de Rotterdamsebaan en van Molenvlietpark (recreatie- en bergingslocatie met natte ecologische zones en een vispaaiplaats) zijn er diverse veranderingen van peilgebiedsgrenzen en waterpeilen. Veel peilen in het gebied veranderen:
Peilgebied 5 krijgt in de zomer een 0,37 m en in de winter 0,53 m hoger peil.
Peilgebied 6 krijgt deels een 0,20 m en deels een 0,15 m hoger peil.
Peilgebied 8 krijgt deels in de zomer een 0,12 m en in de winter 0,28 m lager peil, deels in de zomer een 0,17 m en in de winter 0,33 m lager peil, deels in de zomer een 0,32 m en in de winter 0,48 m lager peil.
Peilgebied 9 krijgt in de zomer een 0,32 m en in de winter 0,48 m hoger peil.
- Vlietpolder, peilgebied 1, gemeente Westland:
Ten behoeve van een robuuster watersysteem zijn veel werken uitgevoerd, zoals het verwijderen van veel kleine watergangen. Daarvoor in de plaats zijn bredere watergangen gegraven. Een grote stuw is aangelegd, de aansluitende watergang is verbreed en verlengd, als een soort ringsloot om het gebied heen. Een deel van peilgebied 2 is naar peilgebied 1 gegaan. Het peil is 0,30 meter lager.
- Vlietpolder, peilgebied 13, gemeente Westland.
Een stuwput is geplaatst om de belangrijkste lokale knelpunten in de waterkwaliteit op te lossen. Nieuw peilgebied 13 is gemaakt. Het peil is 0,52 meter hoger.
- Zuidpolder van Delfgauw peilgebieden 26 en 48, gemeente Pijnacker-Nootdorp:
Voor de aanleg van nieuwe berging in de bergboezem van de Zuidpolder van Delfgauw zijn diverse aanpassingen in de omgeving geweest, zoals het plaatsen van stuwen en duikers. Het gebied heeft een natuur- en recreatiefunctie. Nieuw peilgebied 48 is gemaakt. Het peil voor peilgebied 26 blijft grotendeels gelijk. Het peil voor peilgebied 48 is 0,05 meter lager.

16) Bijlagen

- Bijlage 1 vervallen;
- Bijlage 2 Peilenkaart Akkerdijksche polder peilgebied 11 met peilenkaartnr. PBS2023AKP 11;
- Bijlage 3 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Wenpad met peilenkaartnr. PBS2023BZM 1-2;
- Bijlage 4 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Casembrootlaan met peilenkaartnr. PBS2023BZM 1-3;
- Bijlage 5 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Boschpolder met peilenkaartnr. PBS2023BZM 1-4

- Bijlage 6 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Lierwatering met peilenkaartnr. PBS2023BZM 1-1;
- Bijlage 7 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 25 met peilenkaartnr. PBS2023BZM 25;
- Bijlage 8 Peilenkaart Delflands Boezem peilgebied 26 met peilenkaartnr. PBS2023BZM 26;
- Bijlage 9 Peilenkaart Commandeurspolder peilgebied 7 met peilenkaartnr. PBS2023COM 7;
- Bijlage 10 Peilenkaart Duifpolder peilgebied 1 zuidzijde met peilenkaartnr. PBS2023DUI 1;
- Bijlage 11 Peilenkaart Eshofpolder peilgebied 5 met peilenkaartnr. PBS2023EHP 5;
- Bijlage 12 Peilenkaart Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 42 met peilenkaartnr. PBS2023ONP 42;
- Bijlage 13 Peilenkaart Oude Lierpolder peilgebied 1 t.h.v. Noord-Lierweg met peilenkaartnr. PBS2023OLP 1;
- Bijlage 14 Peilenkaart Oude Polder van Pijnacker peilgebied 3 t.h.v. Zijdeweg met peilenkaartnr. PBS2023OPP 3;
- Bijlage 15 Peilenkaart Schieveen peilgebied 13, 24, 25, 26, 27, 28 met peilenkaartnr. 20220601
- Bijlage 16 Peilenkaart Tedingerbreekpolder peilgebied 5, 6, 8 en 9 met peilenkaartnr. PBS2023TBP 5, 6, 8, 9;
- Bijlage 17 Peilenkaart polder Vlaardinger-Holierhoek peilgebied 6 met peilenkaartnr. PBS2023VHK 6;
- Bijlage 18 Peilenkaart Vlietpolder peilgebied 1 met peilenkaartnr. PBS2023VLP 1;
- Bijlage 19 Peilenkaart Vlietpolder peilgebied 13 met peilenkaartnr. PBS2023VLP 13;
- Bijlage 20 Peilenkaart Zuidpolder van Delfgauw peilgebied 26 en 48 met peilenkaartnr. PBS2023ZPD_26_48;
- Bijlage 21 vervallen;
- Bijlage 22 Toelichting op peilbesluit Akkerdijsche polder peilgebied 11;
- Bijlage 23 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Wenpad;
- Bijlage 24 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Casembrootlaan;
- Bijlage 25 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. Boschpolder;
- Bijlage 26 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 t.h.v. NEZ Lierwatering;
- Bijlage 27 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 25;
- Bijlage 28 Toelichting op peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 26;
- Bijlage 29 Toelichting op peilbesluit Commandeurspolder peilgebied 7;
- Bijlage 30 Toelichting op peilbesluit Duifpolder peilgebied 1;
- Bijlage 31 Toelichting op peilbesluit Eshofpolder peilgebied 5;
- Bijlage 32 Toelichting op peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 42;
- Bijlage 33 Toelichting op peilbesluit Oude Lierpolder peilgebied 1;
- Bijlage 34 Toelichting op peilbesluit Oude Polder van Pijnacker peilgebied 3 t.h.v. Zijdeweg;
- Bijlage 35 Toelichting op peilbesluit Schieveen, peilgebied 13, 24, 25, 26, 27 en 28;
- Bijlage 36 Toelichting op peilbesluit Tedingerbreekpolder peilgebied 5, 6, 8 en 9;
- Bijlage 37 Toelichting op peilbesluit polder Vlaardinger-Holierhoek peilgebied 6;
- Bijlage 38 Toelichting op peilbesluit Vlietpolder peilgebied 1;
- Bijlage 39 Toelichting op peilbesluit Vlietpolder peilgebied 13;
- Bijlage 40 Toelichting op peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw peilgebied 26 en 48;
- Bijlage 41 Nota van Beantwoording peilgebied Schieveen, DMS nummer 2143833.

Onderwerp Diverse peilbesluiten Cluster 2023
Dossiernummer 2898

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 2898;

gelezen het positieve advies van de commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit.

Overwegende dat:

a) de vigerende peilbesluiten:

- Peilbesluit Akkerdijsche Polder;
- Peilbesluit Dijkpolder Poeldijk;
- Peilbesluit Boschpolder;
- Peilbesluit Dorppolder;
- Peilbesluit Delflands Boezem;
- Peilbesluit Commandeurspolder;
- Peilbesluit Duifpolder;
- Peilbesluit Eshofpolder;
- Peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder;
- Peilbesluit Oude Lierpolder;
- Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker;
- Peilbesluit Polder Schieveen;
- Peilbesluit Tedingerbroekpolder;
- Peilbesluit Polder Vlaardingen-Holierhoek;
- Peilbesluit Vlietpolder;
- Peilbesluit Partiele herziening peilbesluit Vlietpolder;
- Peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw.

niet meer actueel zijn en derhalve moeten worden herzien;

b) het ontwerp-peilbesluit Schiezone gedurende zes weken van 8 augustus 2022 tot en met 29 september 2022 en de overige ontwerp-peilbesluiten gedurende zes weken van 8 augustus 2023 tot en met 29 september 2023 voor een ieder ter visie heeft gelegen op het kantoor van het Hoogheemraadschap van Delfland en via elektronische bekendmaking op internet;

c) tegen het ontwerp-peilbesluit Schiezone binnen de gestelde termijn twee zienswijzen zijn ingebracht;

d) de ingekomen zienswijzen geleid hebben tot aanpassing van het peilenvoorstel van peilgebied 25 van peilbesluit Schiezone;

Gelet op:

de bepalingen in de Waterschapswet, de Waterwet en de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Besluit:

1) Vast te stellen het peil van de waterstand, het daarbij behorende schouwpeil en peilenkaarten voor de volgende peilgebieden:
Dossiernummer: 2898

Peilgebieden	Peil (in m t.o.v. NAP)	Schouwpeil (in m t.o.v. NAP)	Nummer peilenkaart
Peilbesluit Akkerdijksche polder, peilgebied 11	-2,97	-2,97	PBS2023AKP 11
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1, t.h.v. Wenpad	-0,43	-0,43	PBS2023BZM 1-2
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1, t.h.v. Casembrootlaan	-0,43	-0,43	PBS2023BZM 1-3
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1, t.h.v. Boschpolder	-0,43	-0,43	PBS2023BZM 1-4
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 1, NEZ Lierwatering	-0,43	-0,43	PBS2023BZM 1-1
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 25, Snoekpaaipplaats 7 Gaten	Van half januari tot half mei: -0,43 en half mei tot half januari: -1,00	-1,00	PBS2023BZM 25
Peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 26, Bochtafsnijding De Schie	-2,07	-2,07	PBS2023BZM 26
Peilbesluit Commandeurspolder, peilgebied 7	zomerpeil -2,83 winterpeil -2,88	-2,88	PBS2023COM 7
Peilbesluit Duifpolder, peilgebied 1	zomerpeil -3,10 winterpeil -3,15	-3,15	PBS2023DUI 1
Peilbesluit Eshofpolder, peilgebied 5	-1,15	-1,15	PBS2023EHP 5
Peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder, peilgebied 42	-1,45	-1,45	PBS2023ONP 42
Peilbesluit Oude Lierpolder, peilgebied 1	-1,85	-1,85	PBS2023OLP 1
Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker, peilgebied 3	Flexibel peil met bovengrens -3,15 en ondergrens -3,35	-3,35	PBS2023OPP 3
Peilbesluit Schiezone, peilgebieden 13, 24, 25, 26, 27 en 28	Peilgebied 13: zomerpeil -3,01 winterpeil -3,08 Peilgebied 24: -2,61 Peilgebied 25: -2,90 Peilgebied 26: -2,25 Peilgebied 27: -3,13 Peilgebied 28: -3,22	-3,08 -2,61 -2,90 -2,25 -3,13 -3,22	20220601
Peilbesluit Tedingebroekpolder, peilgebieden 5, 6, 8 en 9	peilgebied 5: -1,40 peilgebied 6: -1,45 peilgebied 8: zomerpeil -1,77 winterpeil -1,93 peilgebied 9: zomerpeil -1,77 winterpeil -1,93	peilgebied 5: -1,40 peilgebied 6: -1,45 peilgebied 8: -1,93 peilgebied 9: -1,93	PBS2023TBP 5, 6, 8, 9

Peilbesluit polder Vlaardinger-Holierhoek, peilgebied 6	-3,15	-3,15	PBS2023VHK 6
Peilbesluit Vlietpolder, peilgebied 1	-1,92	-1,92	PBS2023VLP 1
Peilbesluit Vlietpolder, peilgebied 13	-0,50	-0,50	PBS2023VLP 13
Peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw, peilgebieden 26 en 48	peilgebied 26: -5,20 peilgebied 48: -5,05	peilgebied 26: -5,20 peilgebied 48: -5,05	PBS2023ZPD_26_48

en onder de navolgende bepalingen:

a) de overgang van zomerpeil naar winterpeil zal als regel plaatsvinden in de loop van de maanden september en oktober, de overgang van winterpeil naar zomerpeil in de loop van de maanden maart tot en met mei. Daarbij worden weersgesteldheid en verloop van de grondwaterstand ter plaatse in aanmerking genomen;

b) flexibel peilbeheer betekent dat het peil mag variëren tussen de aangegeven onder- en bovengrens, waarbij de variatie gedurende het gehele jaar wordt bepaald door natuurlijke omstandigheden, waaronder neerslag en verdamping. Wanneer het peil de ondergrens onderschrijdt, zal water worden ingelaten, echter niet meer dan nodig is om onderschrijding van de ondergrens te voorkomen. Wanneer het peil de bovengrens overschrijdt of -te beoordelen naar de te verwachten neerslag- zal gaan overschrijden, wordt via de stuwen het overtollige water afgelaten, echter niet meer dan nodig is om de overschrijding van de bovengrens te voorkomen.

2) vast te stellen de nota van beantwoording zienswijzen peilbesluiten Schieveen, zoals toegevoegd als bijlage 41 met DMS nr. 2143833;

3) de peilbesluiten, zoals weergegeven in de toegevoegde bijlagen, in werking te laten treden met ingang van de achtste dag na de openbare bekendmaking van het besluit;

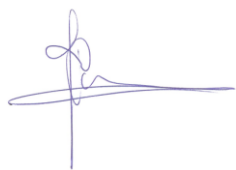
4) In te trekken de peilbesluiten voor de delen die herzien worden en aangegeven zijn op de voornoemde peilbesluitkaarten van de Akkerdijksche polder, vastgesteld 27 september 2007; Dijkpolder (Poeldijk), vastgesteld 23 november 2006; Boschpolder, vastgesteld 23 mei 2013; Dorppolder, vastgesteld 23 april 2020; Delflands Boezem, vastgesteld 26 september 2019; Commandeurspolder, vastgesteld 25 september 2014; Duifpolder, vastgesteld 25 september 2014; Eshofpolder, vastgesteld 23 november 2006; Oude en Nieuwe Broekpolder, vastgesteld 23 november 2006; Oude Lierpolder, vastgesteld 23 mei 2013; Oude Polder van Pijnacker, vastgesteld 15 september 2011; Polder Schieveen, vastgesteld 15 september 2011; Tedingebroekpolder, vastgesteld 15 september 2005; Polder Vlaardingen-Holierhoek, vastgesteld 6 november 2013; Vlietpolder, vastgesteld 23 november 2006; Partiele herziening peilbesluit Vlietpolder, vastgesteld 25 april 2020 en Zuidpolder van Delfgauw, vastgesteld 15 september 2011.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

Dossiernummer: 2898

de secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' and 'J' followed by a horizontal line.

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, reading 'P.H.W.M. Daverveldt' in a cursive style.

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Legenda

- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Keerschot
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied
- Regionale waterkering

Postbus 3061
2601 DB Delft

Telefoon: (015) 260 81 08

www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

**Peilenkaart van Peilbesluit
Akkerdijkse Polder peilgebied 11**

Programma: Watersysteem

Datum: 4-5-2023 14:59

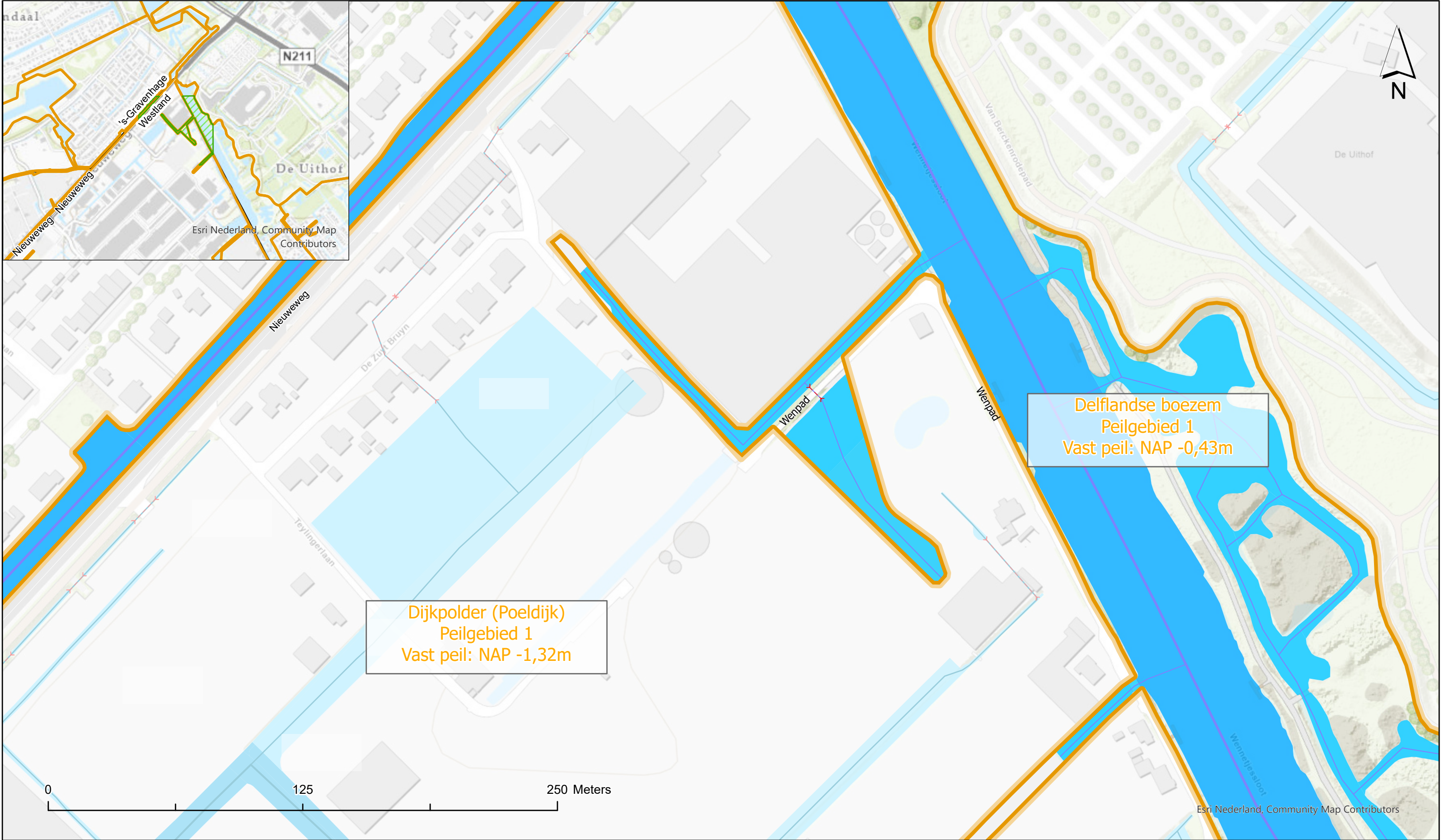
Revisiedatum:

Getekend: Afdeling MWA

Tekeningnummer: PBS2023AKP 11

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2008

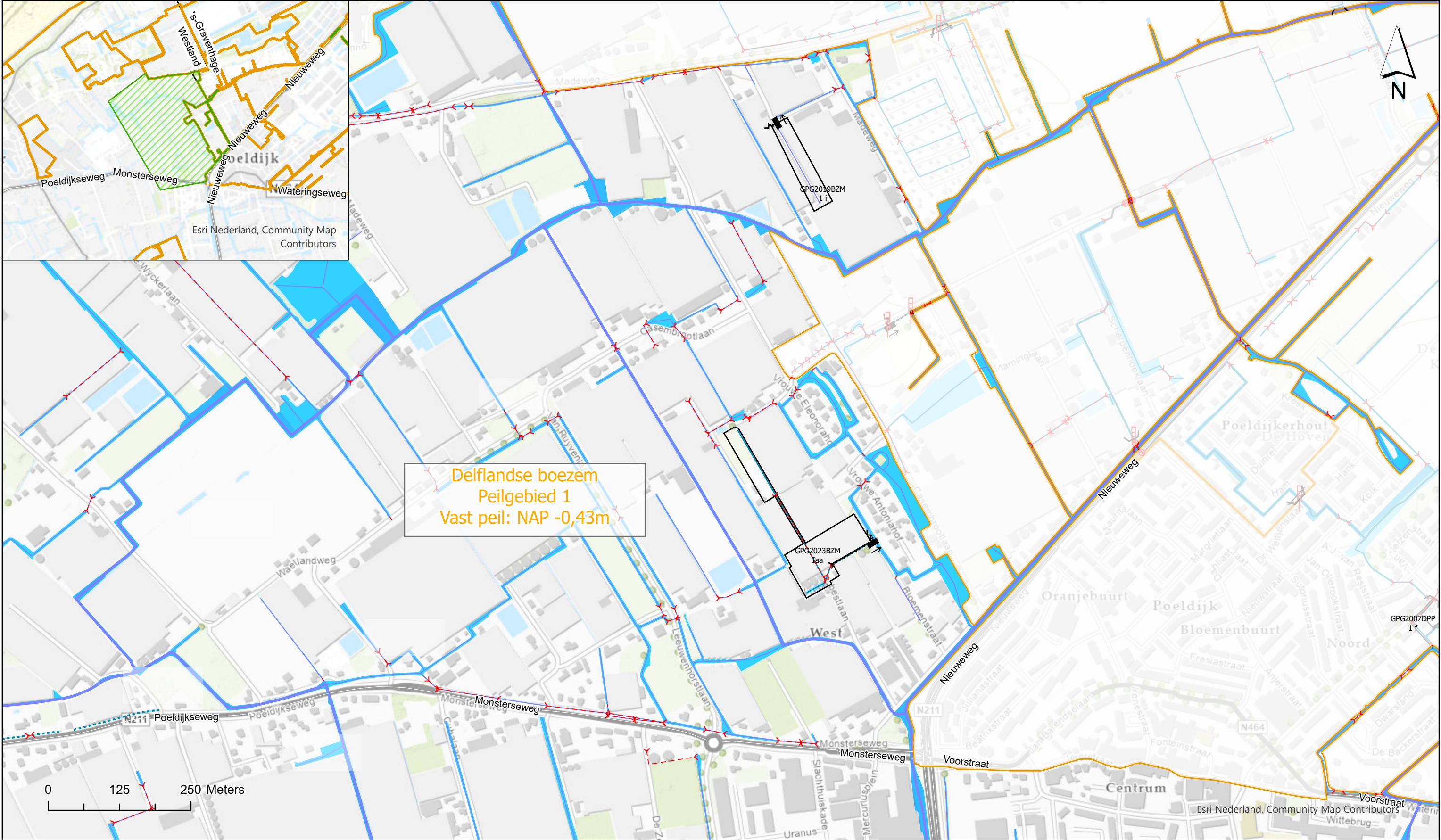
Dijkpolder (Poeldijk)
Peilgebied 1
Vast peil: NAP -1,32m

Delflandse boezem
Peilgebied 1
Vast peil: NAP -0,43m

Legenda

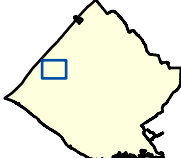
- Open duiker
- Peilgebied

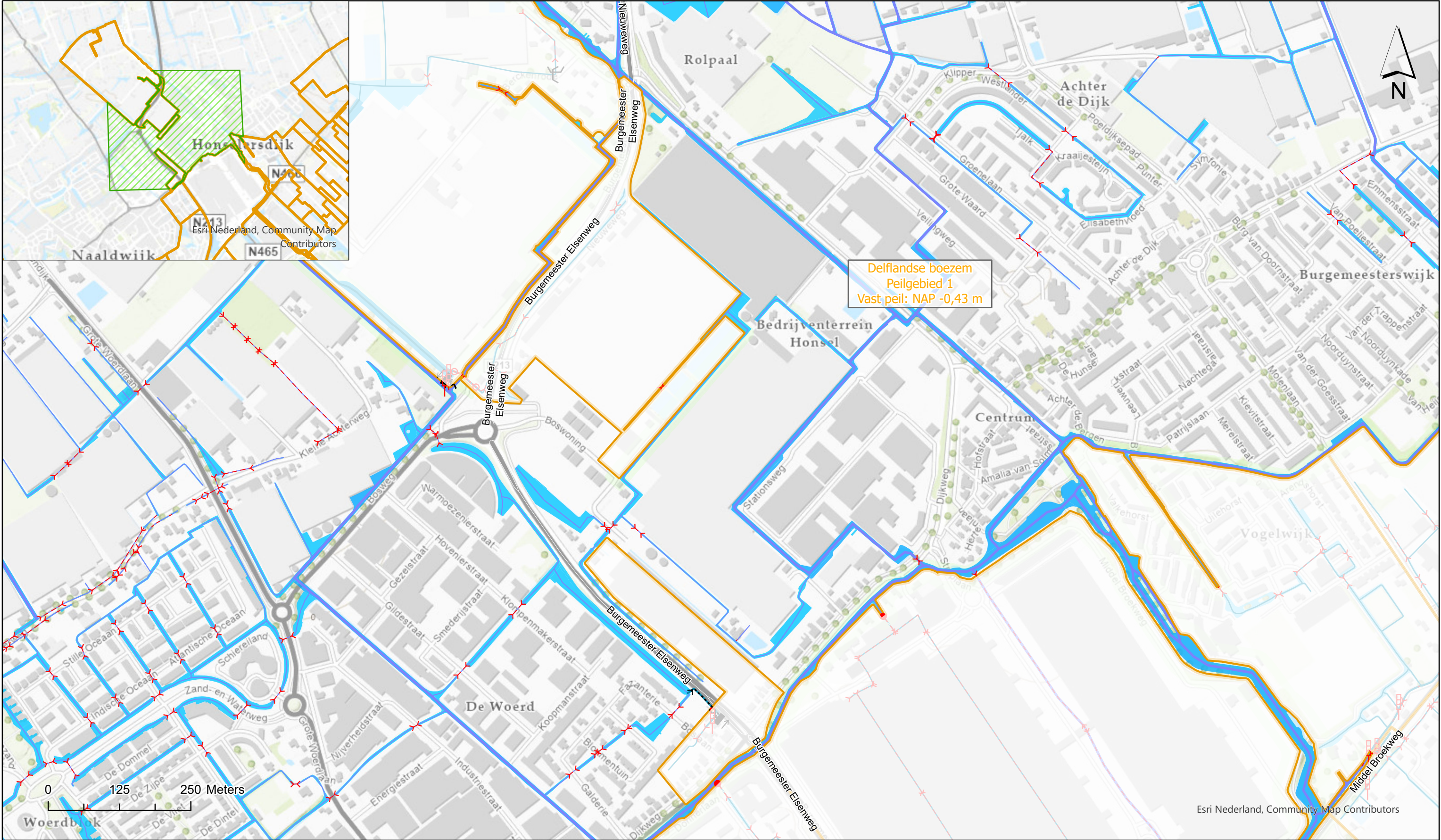
 Hoogheemraadschap van Delfland	Postbus 3061 2601 DB Delft		Telefoon: (015) 260 81 08		www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland	
	<i>Peilenkaart van Peilbesluit</i> Boezem 1 t.h.v. het Wenpad (Poeldijk)					
	Programma:		Watersysteem			
	Formaat:		Datum:		26-4-2023 16:41	
A3		Revisiedatum:				
Schaal:		Getekend:		Afdeling MWA		
1:1.750		Tekeningnummer:		PBS2023BZM 1-2		

Legenda

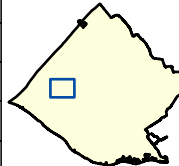
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Keerschot
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied
- Gebied met peilafwijking

 Hoogheemraadschap van Delfland	Postbus 3061 2601 DB Delft		Telefoon: (015) 260 81 08		www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland	
	Peilenkaart van Peilbesluit					
	Boezem 1 t.h.v. Casembrootlaan (Poeldijk)					
	Programma:		Watersysteem			
Formaat:		Datum: 26-4-2023 16:41				
A3	Revisiedatum:					
	Schaal:		Getekend: Afdeling MWA			
1:6.250	Tekeningnummer:		PBS2023BZM 1-3			

Legenda

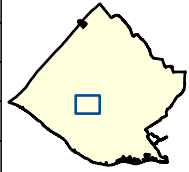
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgebied
- Regionale waterkering

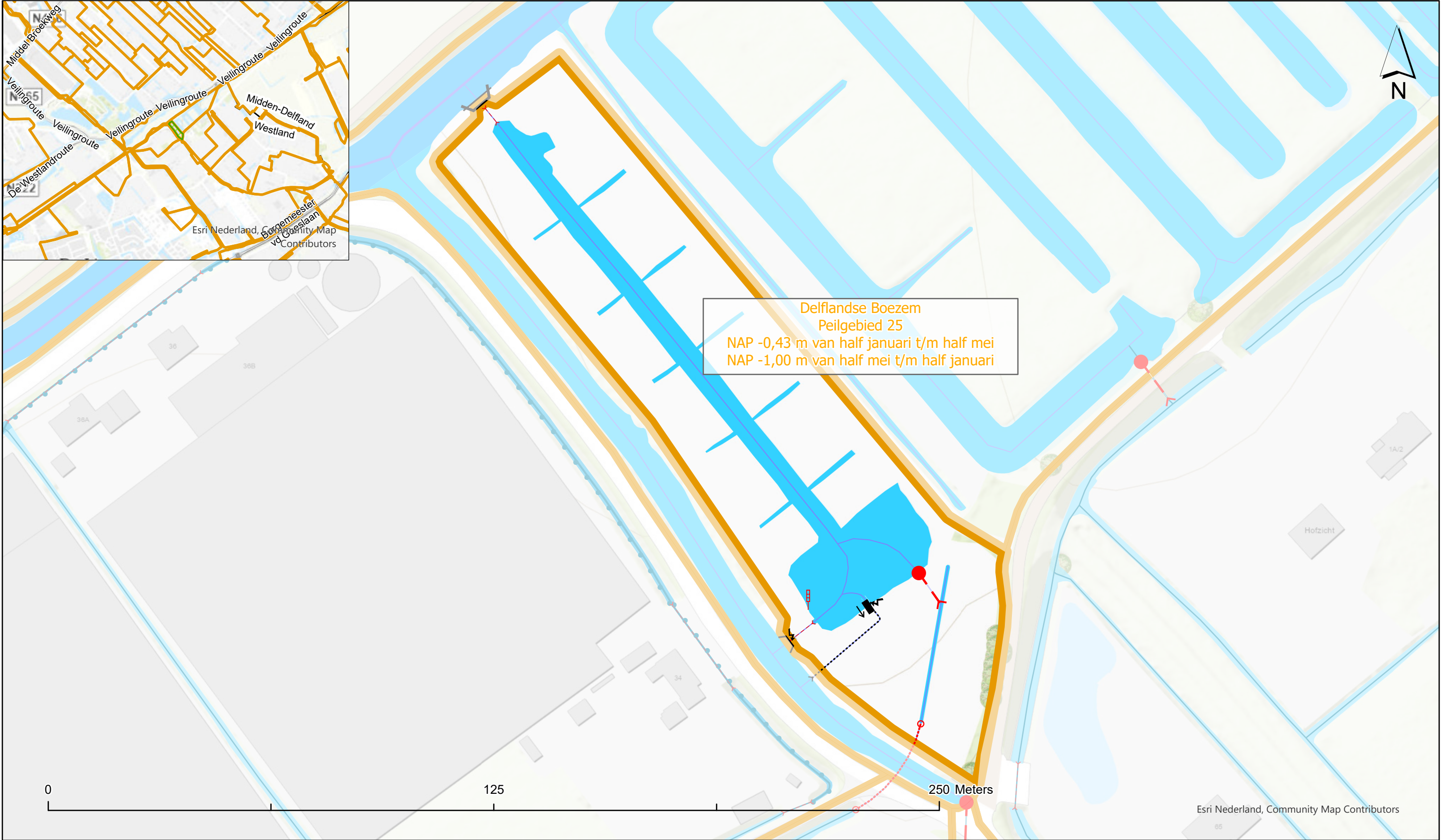
 Hoogheemraadschap van Delfland	Postbus 3061 2601 DB Delft		Telefoon: (015) 260 81 08		www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland	
	<i>Peilenkaart van Peilbesluit</i> Boezem 1 (t.h.v. Boschpolder 1)					
	Programma:		Watersysteem			
	Formaat:		Datum: 2-6-2023 16:29			
A3		Revisiedatum:				
Schaal:		Getekend:		Afdeling MWA		
1:6.250		Tekeningnummer:		PBS2023BZM1-4		

Legenda

- Regelbare stuw
- Peilschaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied
- Gebied met peilafwijking

 Hoogheemraadschap van Delfland	Postbus 3061 2601 DB Delft		Telefoon: (015) 260 81 08		www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland	
	<i>Peilenkaart van Peilbesluit</i> Boezem 1 t.h.v. NEZ Lierwating					
	Programma:		Watersysteem			
	Formaat:		Datum:		4-5-2023 12:25	
A3		Revisiedatum:				
Schaal:		Getekend:		Afdeling MWA		
1:2.000		Tekeningnummer:		PBS2023BZM 1-1		

Legenda

- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgebied

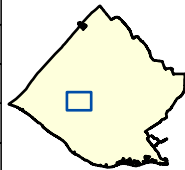

Postbus 3061
2601 DB Delft

Telefoon: (015) 260 81 08

www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit Delflandse boezem Peilgebied 25	
Programma:	Watersysteem
Formaat:	Datum: 25-4-2023 21:47
A3	Revisiedatum:
Schaal:	Getekend: Afdeling MWA
1:1.000	Tekeningnummer: PBS2023BZM 25

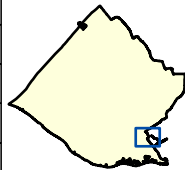

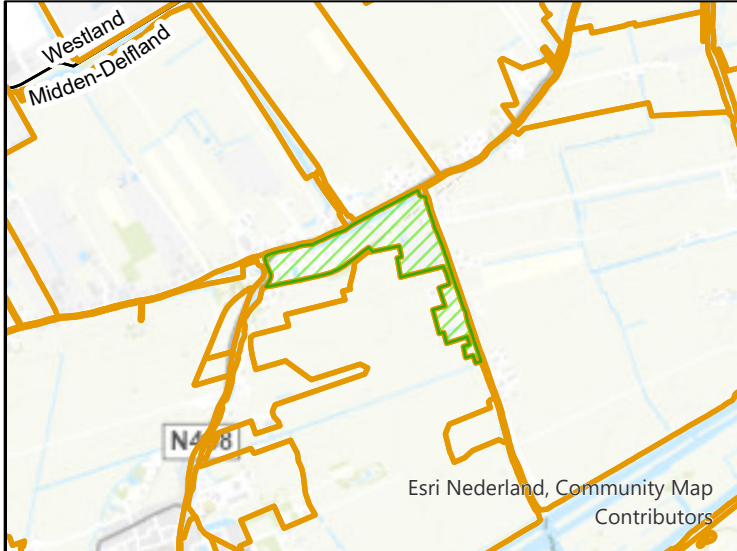
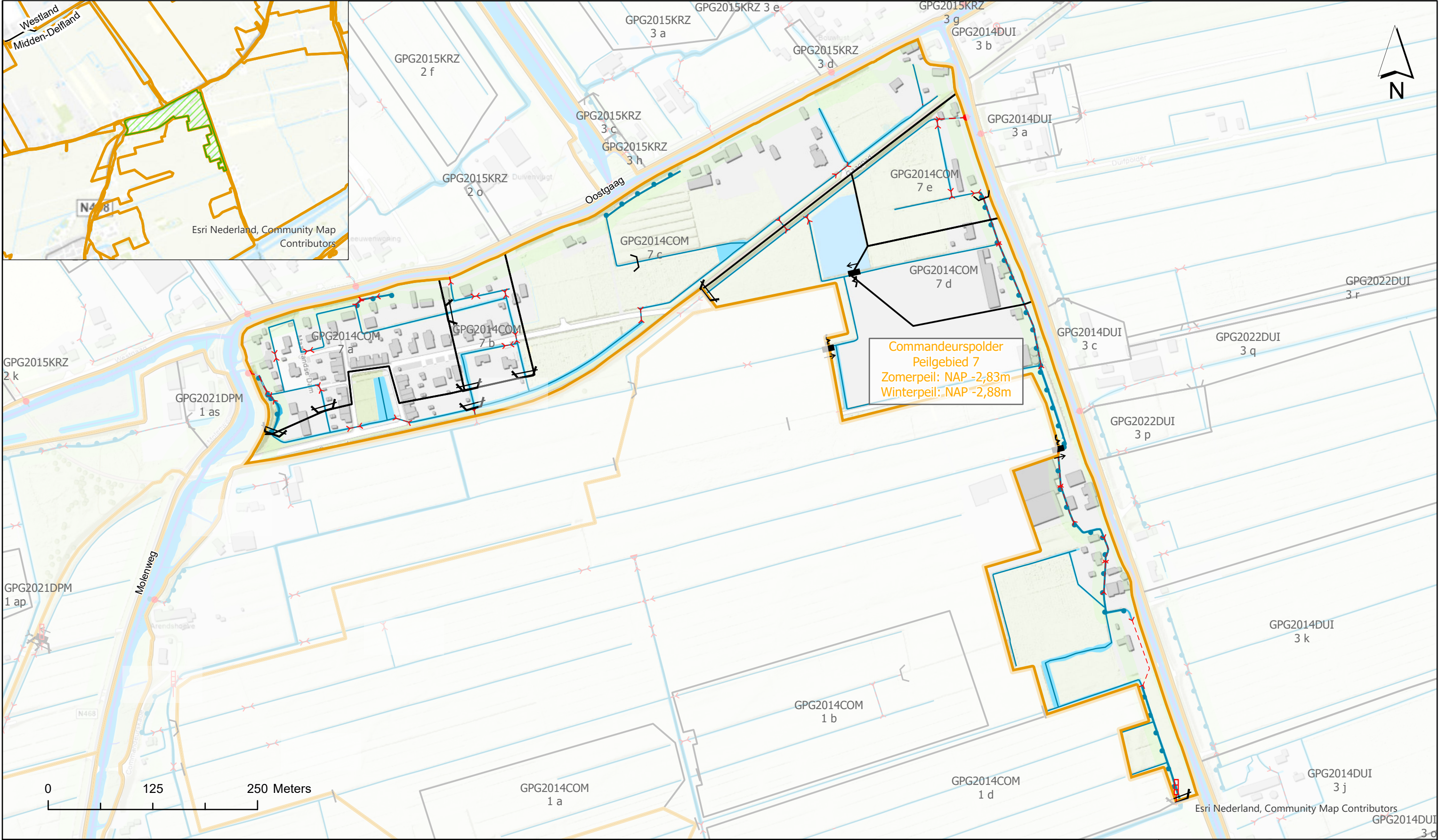

Legenda

- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgebied
- Regionale waterkering

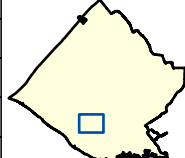
	Postbus 3061 2601 DB Delft	Telefoon: (015) 260 81 08	www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland
	Peilenkaart van Peilbesluit Boezem, peilgebied 26 (Bochtafsnijding de Schie)		
Formaat: A3	Programma:	Watersysteem	
Schaal: 1:1.500	Datum:	2-6-2023 16:29	
	Revisiedatum:		
	Getekend:	Afdeling MWA	
	Tekeningnummer:	PBS2023BZM26	

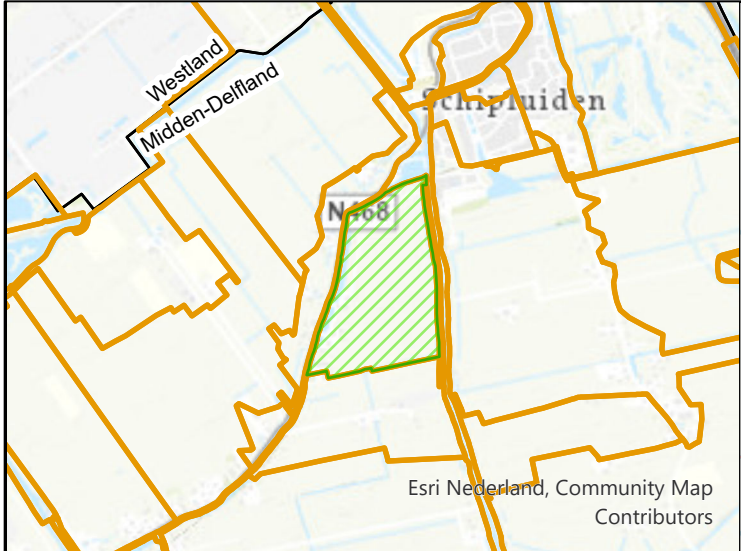
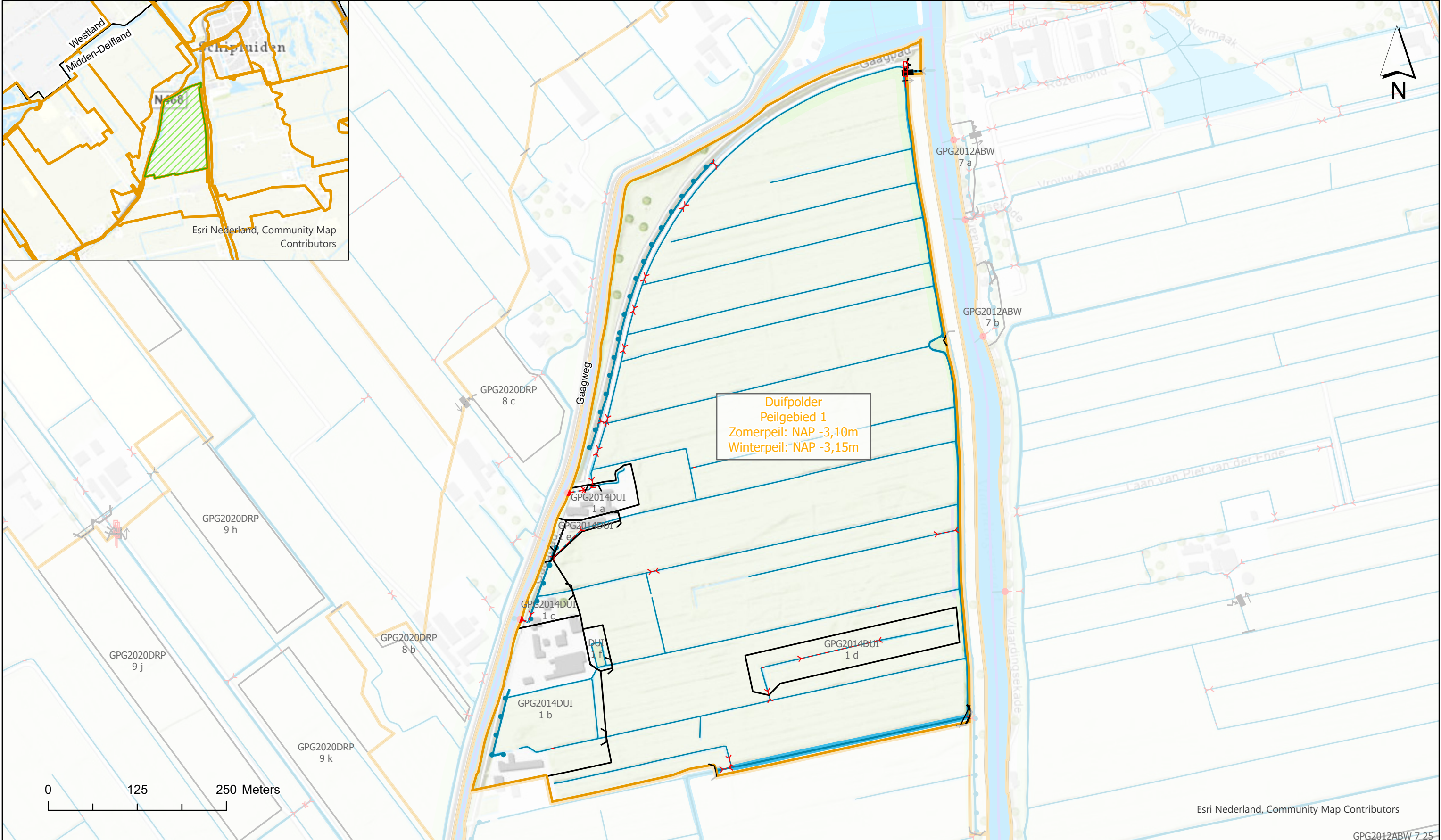

Legenda

- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Keerschot
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied
- Gebied met peilafwijking
- Regionale waterkering

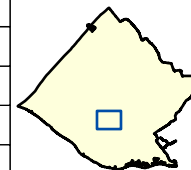
 Hoogheemraadschap van Delfland	Postbus 3061 2601 DB Delft		Telefoon: (015) 260 81 08		www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland	
	<i>Peilenkaart van Peilbesluit</i> Commandeurspolder peilgebied 7					
	Programma:		Watersysteem			
	Formaat:		Datum: 9-5-2023 13:47			
	A3		Revisiedatum:			
Schaal:		Getekend:		Afdeling MWA		
1:4.250		Tekeningnummer:		PBS2023COM7		

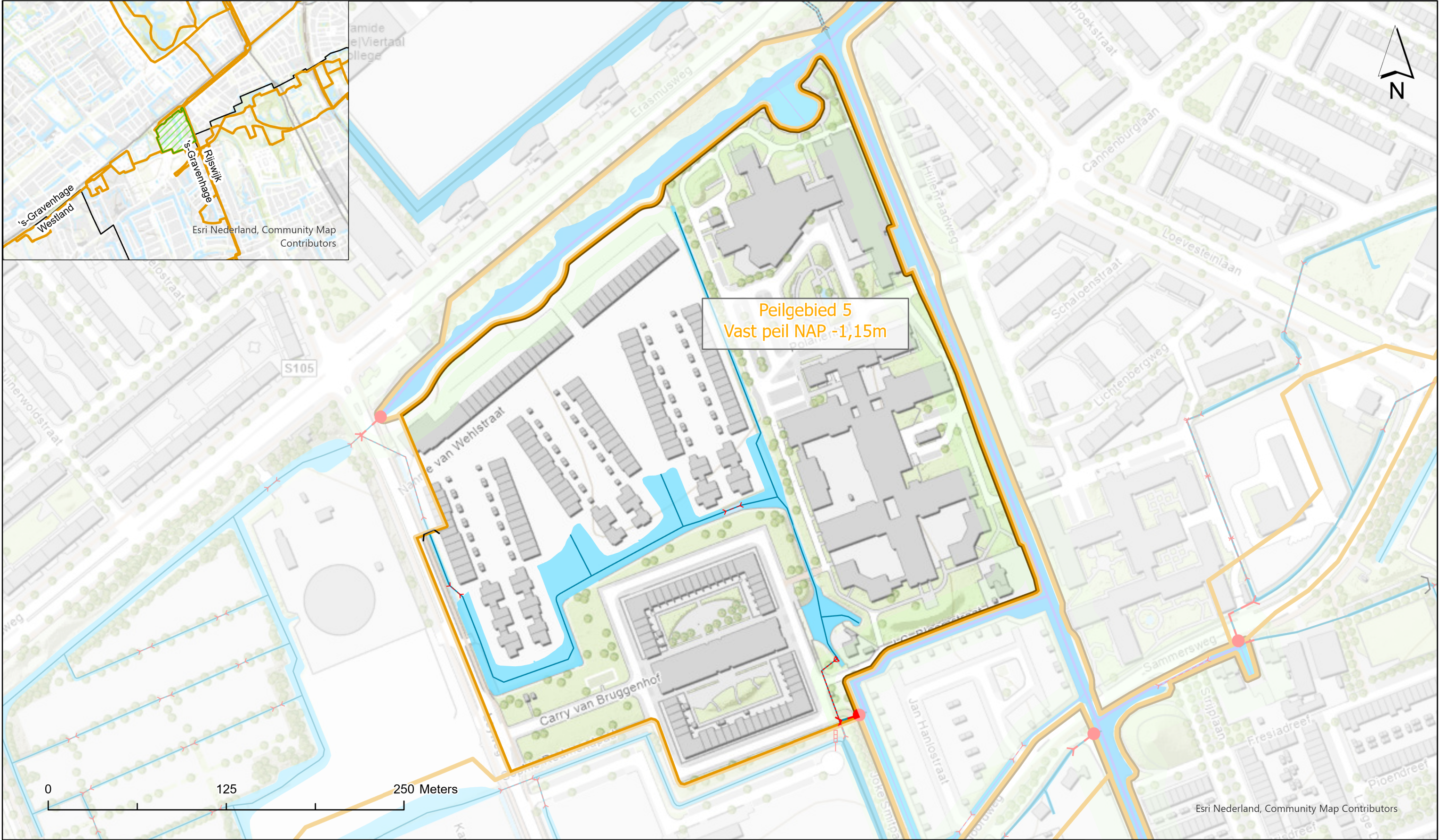

Legenda

Elektrische stuw	Peilschaal	Persleiding van gemaal	Afsluitbare duiker
Regelbare stuw	Keerschot	Sifon	Peilgebied
Vaste stuw	Elektrisch gemaal	Inlaatduiker	Gebied met peilafwijking
		Open duiker	Regionale waterkering

	Postbus 3061 2601 DB Delft		Telefoon: (015) 260 81 08	www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland
	Peilenkaart van Peilbesluit Duifpolder peilgebied 1			
	Programma:	Watersysteem		
	Datum:	2-6-2023 16:29		
	Revisiedatum:			
Formaat: A3	Datum:	2-6-2023 16:29		
Schaal: 1:5.000	Getekend:	Afdeling MWA		
	Tekeningnummer:	PBS2023DUI1		

Legenda

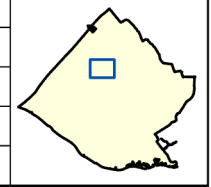
- Vaste stuw
- Persleiding van gemaal
- Afsluitbare duiker
- Peilschaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgebied
- Regionale waterkering

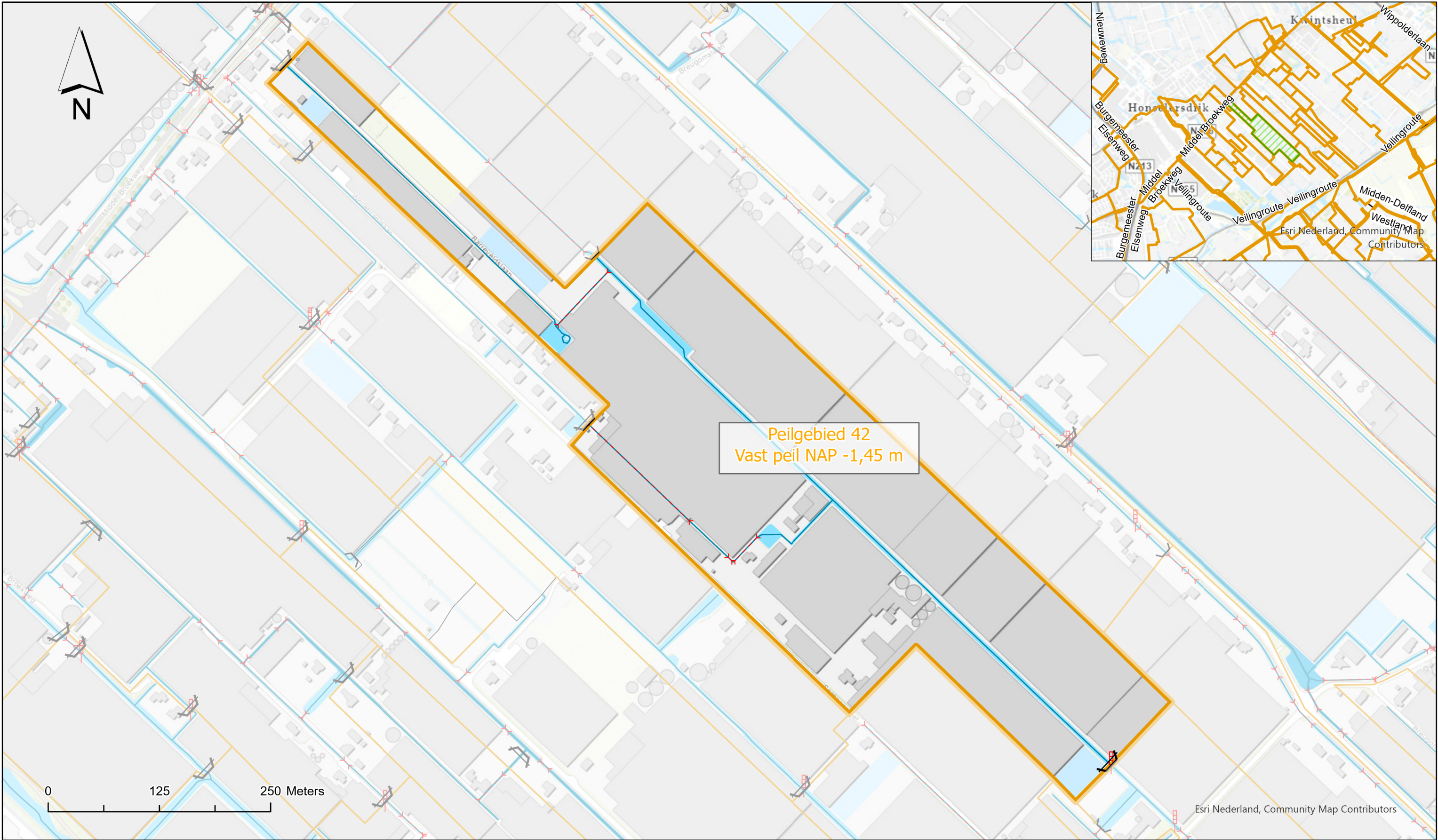

Postbus 3061
2601 DB Delft

Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit Eshofpolder peilgebied 5	
Programma:	Watersysteem
Formaat:	Datum: 26-4-2023 11:34
A3	Revisiedatum:
Schaal:	Getekend: Afdeling MWA
1:2.500	Tekeningnummer: PBS2023EHP 5

Legenda

- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied
- Gebied met peilafwijking
- Regionale waterkering

	Postbus 3061 2601 DB Delft	Telefoon: (015) 260 81 08	www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland
	Peilenkaart van Peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 42		
Formaat: A3	Programma:	Watersysteem	
Schaal: 1:4.000	Datum:	4-4-2023 10:40	
	Revisiedatum:		
	Getekend:	Afdeling MWA	
	Tekeningnummer:	PBS2023ONP 42	

Legenda

- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Keerschot
- Diesel gemaal
- Persleiding van gemaal
- Sifon
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied

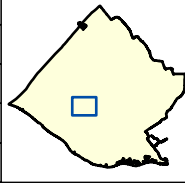
Postbus 3061
2601 DB Delft

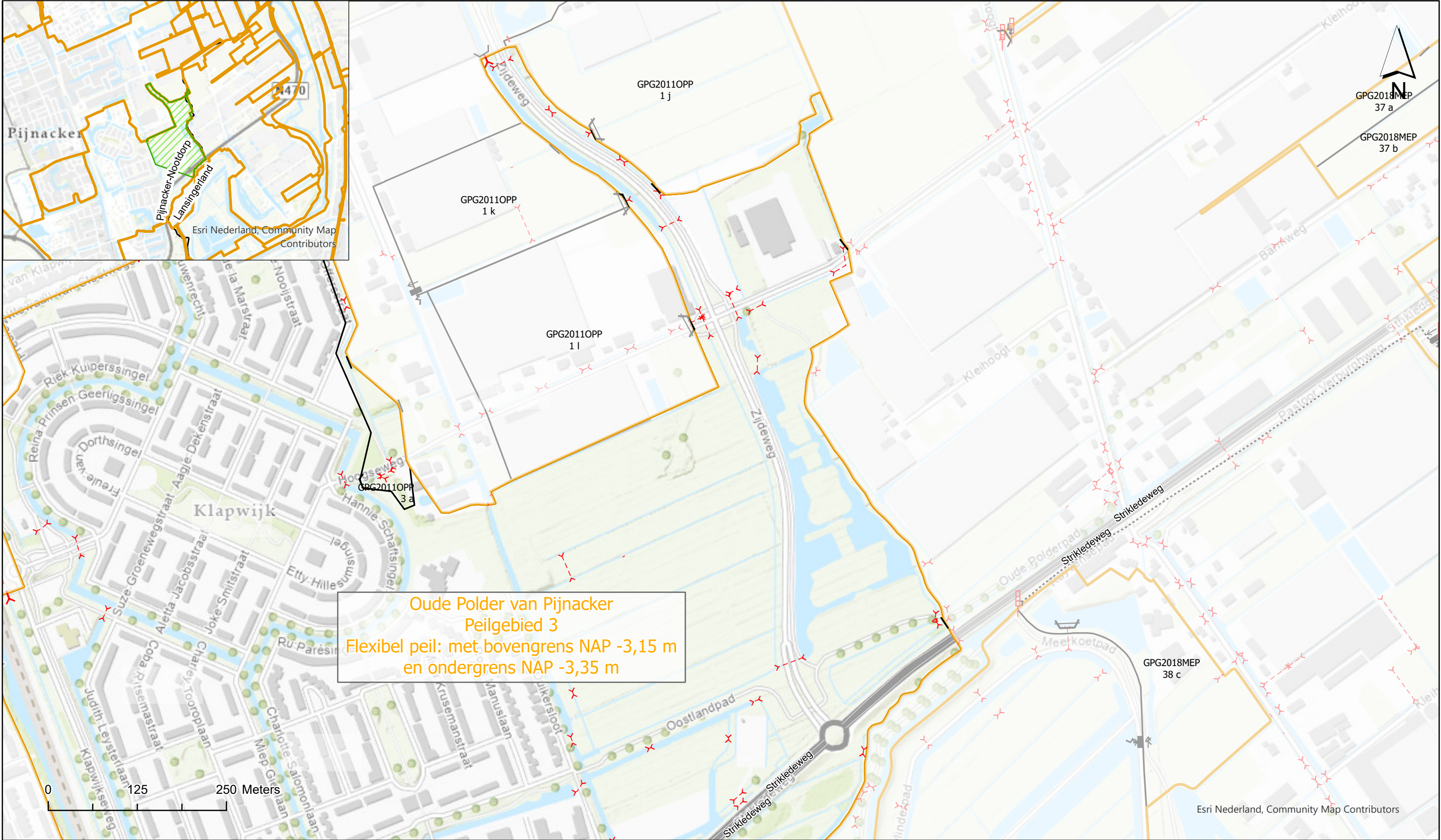
Telefoon: (015) 260 81 08

www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Oude Lierpolder 1, t.h.v. Noord-Lierweg

Programma:	Watersysteem
Datum:	4-5-2023 13:46
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2023OLP 1

Legenda

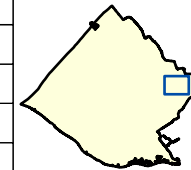
- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Keerschot
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied
- Gebied met peilafwijking

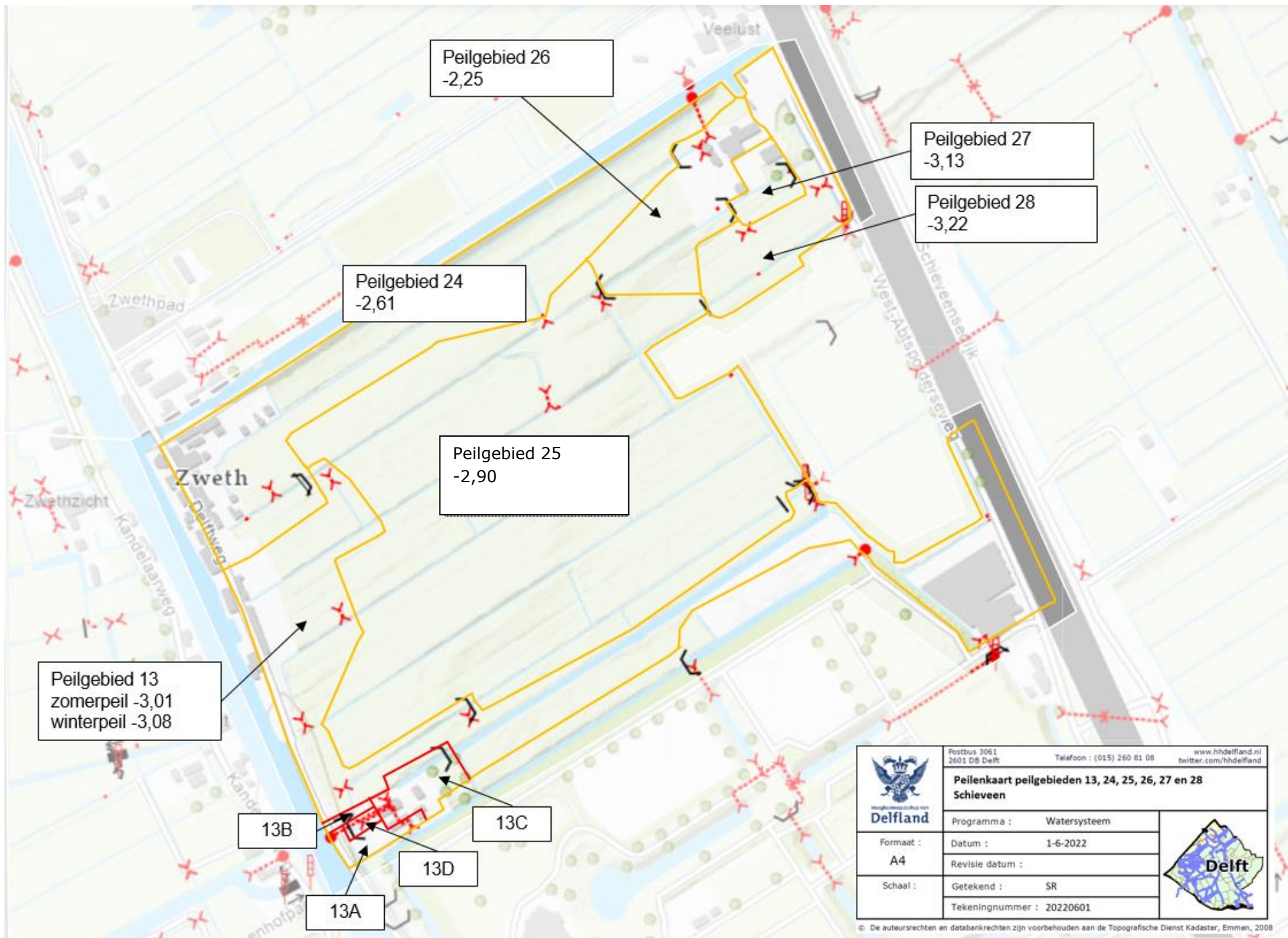

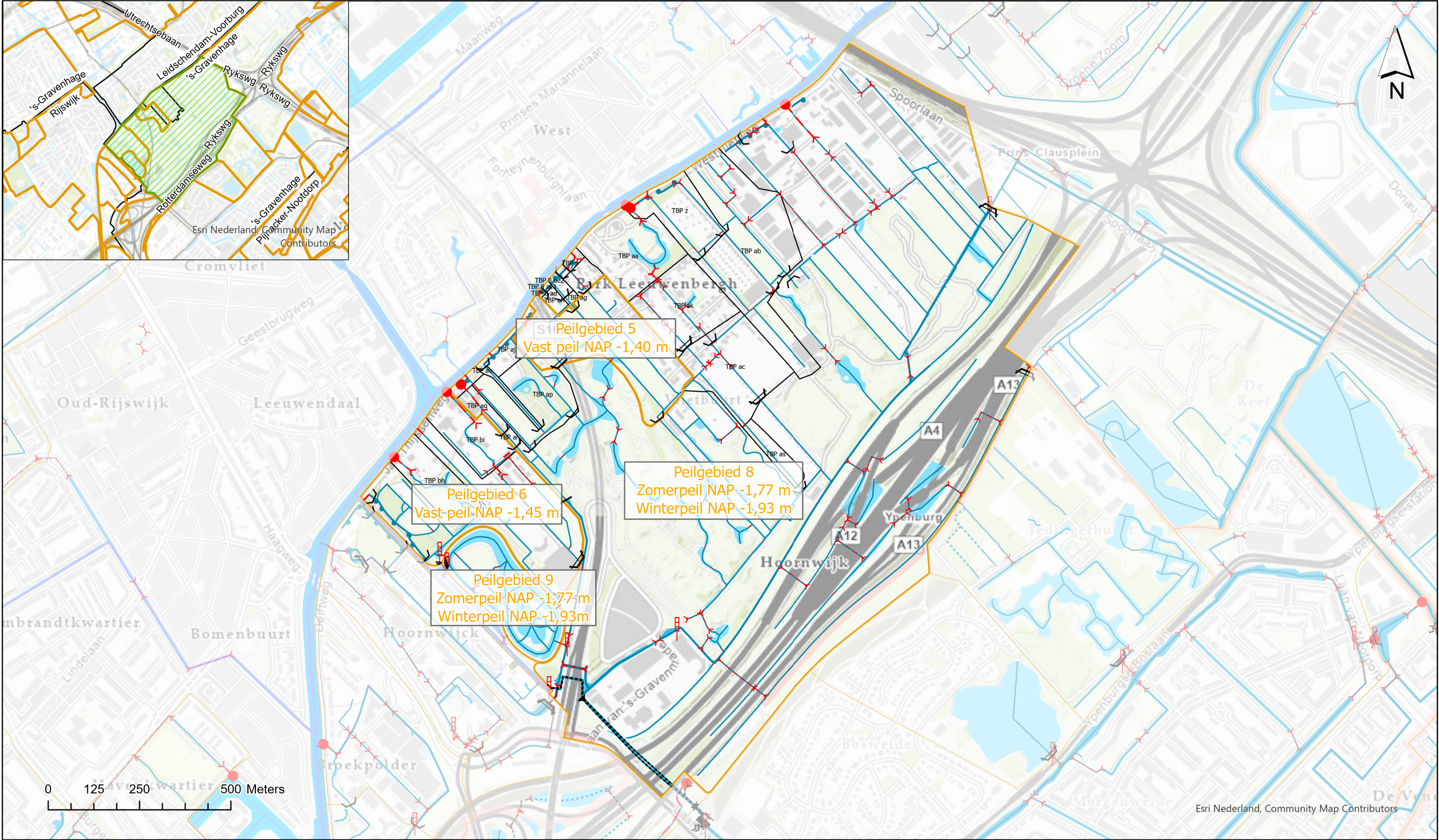
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdfland.nl
twitter.com/hhdfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Oude polder van Pijnacker, peilgebied 3, t.h.v. Zijdweg

Programma:	Watersysteem
Datum:	4-5-2023 14:59
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2023OPP 3

Legenda

- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Keerschot
- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied
- Gebied met peilafwijking
- Regionale waterkering

Postbus 3061
2601 DB Delft

Telefoon: (015) 260 81 08

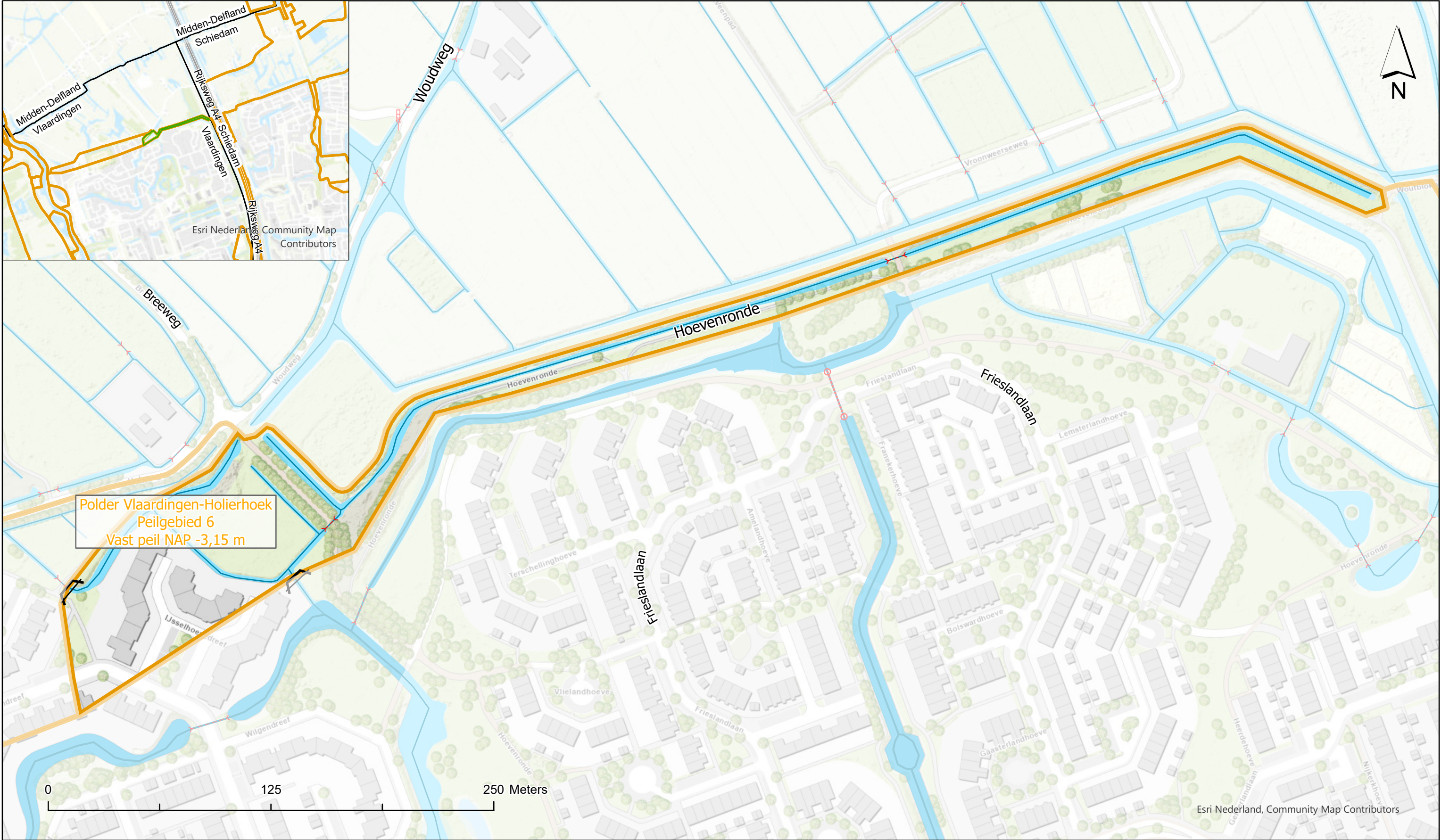
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit

Tedingerbroekpolder peilgebied 5, 6, 8 en 9

Programma:	Watersysteem
Datum:	31-3-2023 14:28
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2023TBP 5, 6, 8, 9

Legenda

- Regelbare stuw
- Peilschaal
- Sifon
- Open duiker
- Peilgebied

Postbus 3061
2601 DB Delft

Telefoon: (015) 260 81 08

www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit polder Vlaardingen-Holierhoek 6

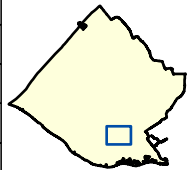
Programma: Watersysteem

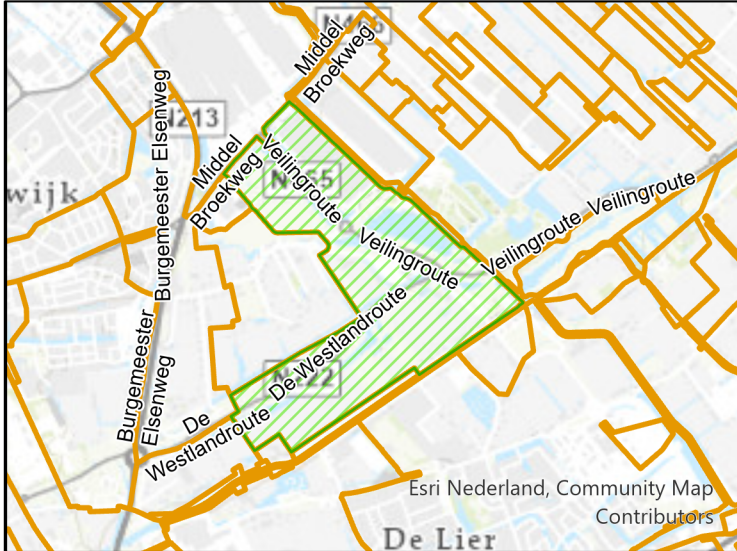
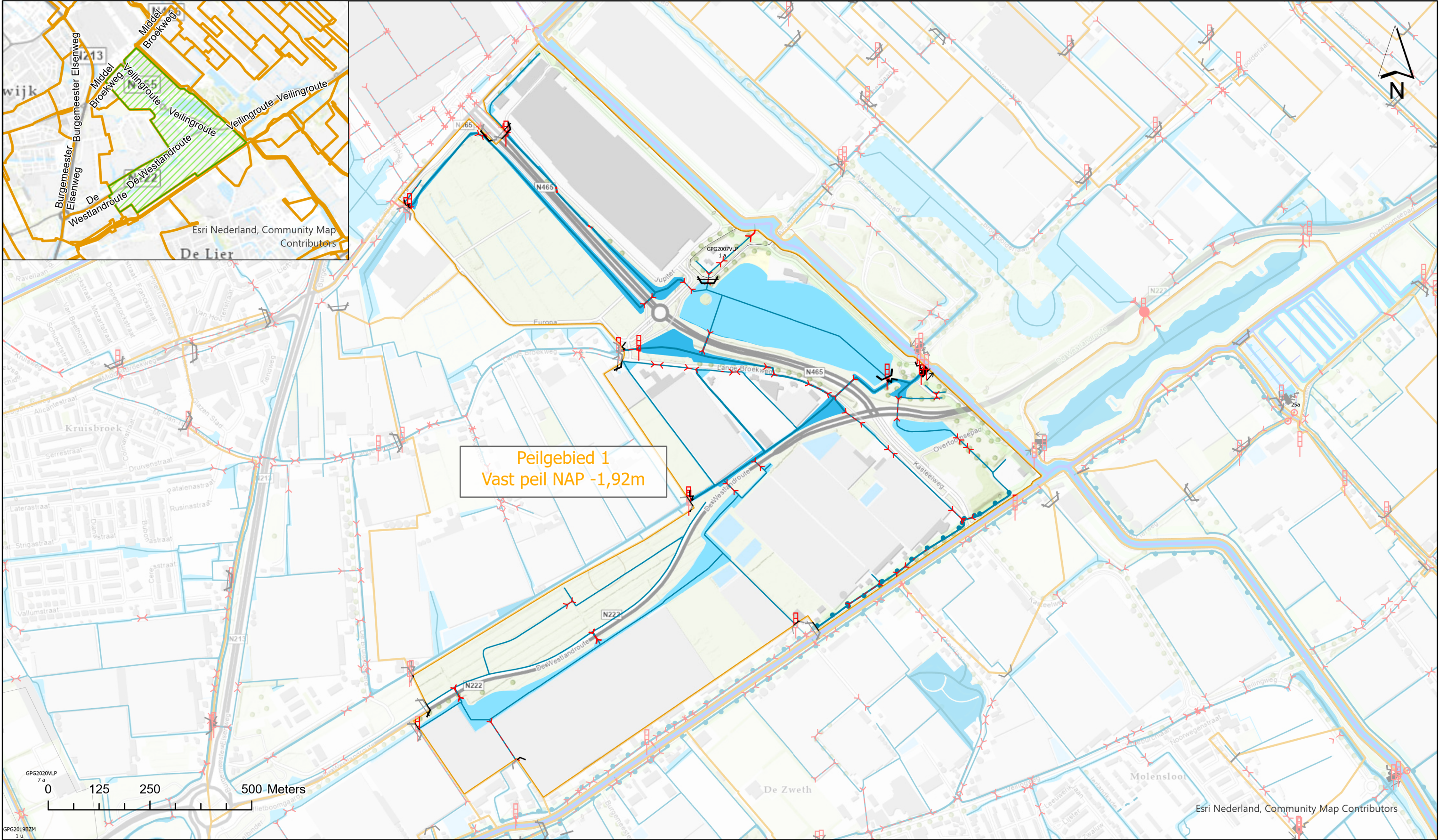
Datum: 19-4-2023 10:41

Revisiedatum:

Getekend: Afdeling MWA

Tekeningnummer: PBS2023VHK 6

Peilgebied 1
Vast peil NAP -1,92m

Legenda

- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Keerschot

- Peilschaal
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal

- Sifon
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker

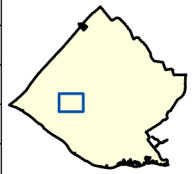
- Peilgebied
- Gebied met peilafwijking
- Regionale waterkering

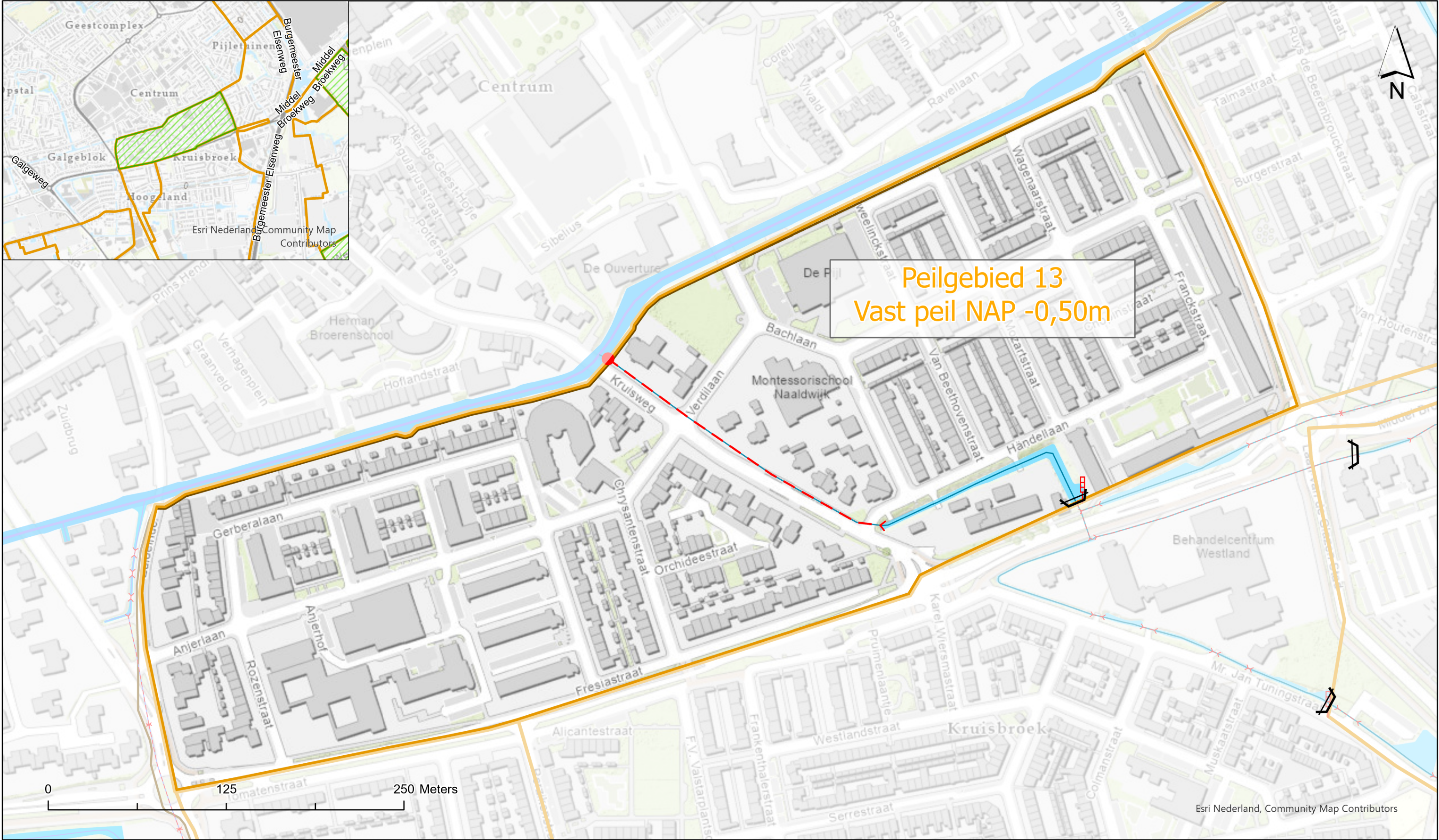

Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit Vlietpolder peilgebied 1

Programma:	Watersysteem
Datum:	26-4-2023 11:34
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2023VLP 1

Legenda

- Regelbare stuw
- Peilschaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Peilgebied
- Regionale waterkering

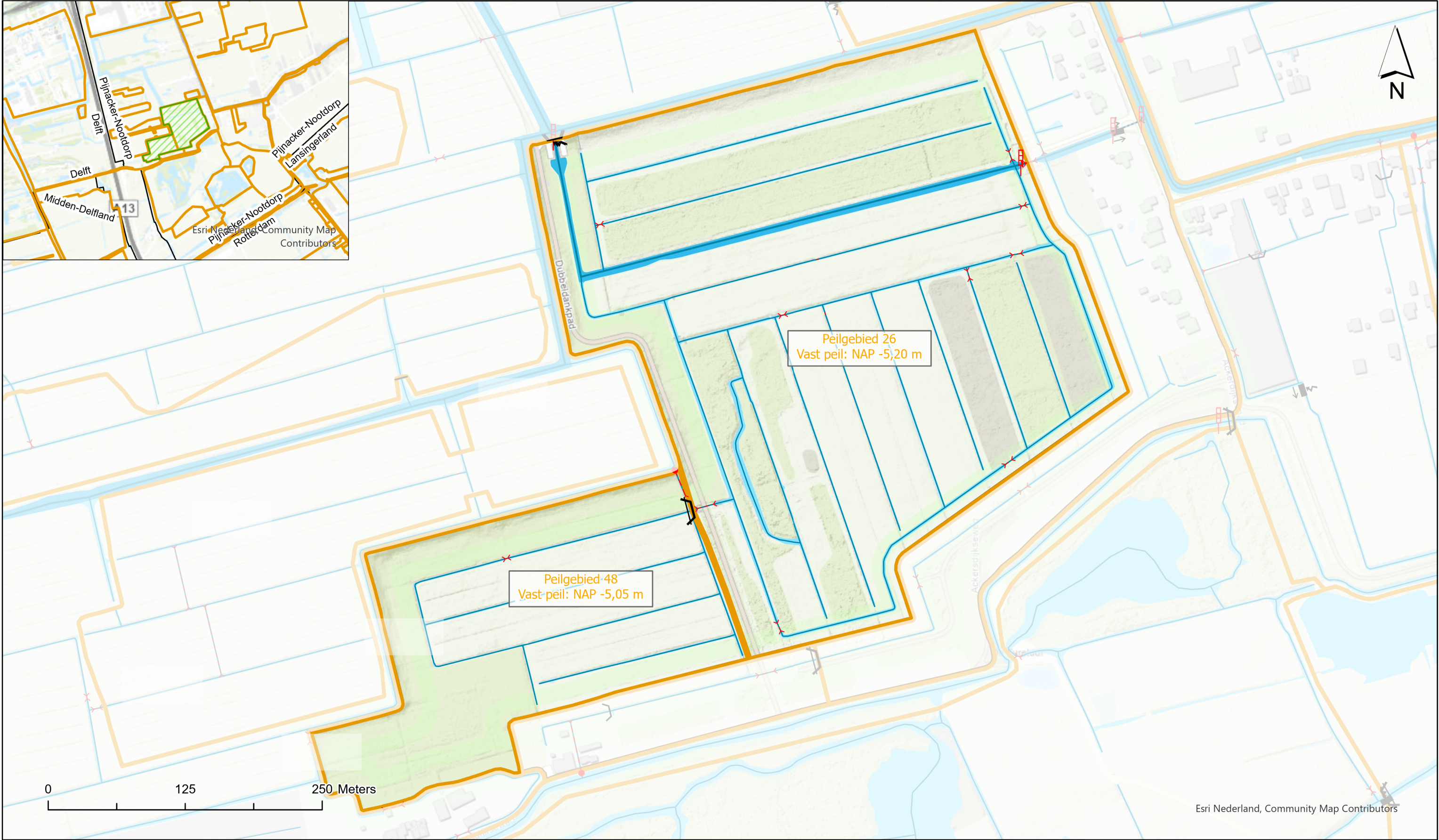

Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon: (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Peilenkaart van Peilbesluit
Vlietpolder peilgebied 13

Programma:	Watersysteem
Datum:	29-3-2023 14:20
Revisiedatum:	
Getekend:	Afdeling MWA
Tekeningnummer:	PBS2023VLP 13

Legenda

- Elektrische stuw
- Regelbare stuw
- Vaste stuw
- Peilschaal
- Keerschot
- Elektrisch gemaal
- Persleiding van gemaal
- Inlaatduiker
- Open duiker
- Afsluitbare duiker
- Peilgebied
- Regionale waterkering

 Hoogheemraadschap van Delfland	Postbus 3061 2601 DB Delft		Telefoon: (015) 260 81 08		www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland	
	<i>Peilenkaart van Peilbesluit</i> Zuidpolder peilgebied 26 en 48					
	Programma:		Watersysteem			
	Formaat:		A3			
	Datum:		9-6-2023 11:57			
Revisiedatum:						
Schaal:		Getekend: Afdeling MWA				
1:3.250		Tekeningnummer: PBS2023ZPD_26_48				

Toelichting op het peilbesluit Akkerdijsche polder - Peilgebied 11

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Akkerdijksche polder - peilgebied 11

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vastgesteld watersysteem	5
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Afweging en effecten	7
3.1	Peilafweging	7
3.2	Voorstel	7
3.3	Maatregelen.....	7
4	Literatuurlijst	7
5	Bijlage	7

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

Voor de stabiliteit van een regionale waterkering langs de Berkelsche Zweth wordt een hoger peil gehandhaafd dan in voorgaand peilbesluit is vastgesteld. Om het hogere afwijkend peil beter te kunnen handhaven is een aantal werkzaamheden uitgevoerd. Voor deze werkzaamheden is een vergunning verleend (vergunning 2017-011043, d.d. 29 augustus 2017 (= verlenging van vergunning 1551062)). Bij de werkzaamheden is een schotbalkstuw aangebracht om lekkage te voorkomen en is het al aanwezige zomerdammetje verbeterd. Daarnaast is het peilgebied ingericht als natuurgebied. Door het aanbrengen van de nieuwe schotbalkstuw kan het peil beter worden gehandhaafd, waardoor enerzijds de stabiliteit van de waterkering beter worden gegarandeerd en tegelijkertijd het peil van het nieuw ingerichte natuurgebiedje kan worden gehandhaafd. De werkzaamheden zijn inmiddels conform vergunning uitgevoerd. Aangezien de kunstwerken in beheer zijn bij Delfland en aangezien er een ander peil wordt gehandhaafd dan het huidige peilbesluit dient een nieuw peilbesluit te worden genomen.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling in combinatie met een ambtshalve correctie.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Belanghebbenden zijn tijdens de vergunningverlening van de werkzaamheden actief benaderd.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het plangebied waar dit wijzigingsvoorstel over gaat bevindt zich aan de zuidwestelijke kant van peilgebied 1 en loopt langs de Berkelsche Zweth.

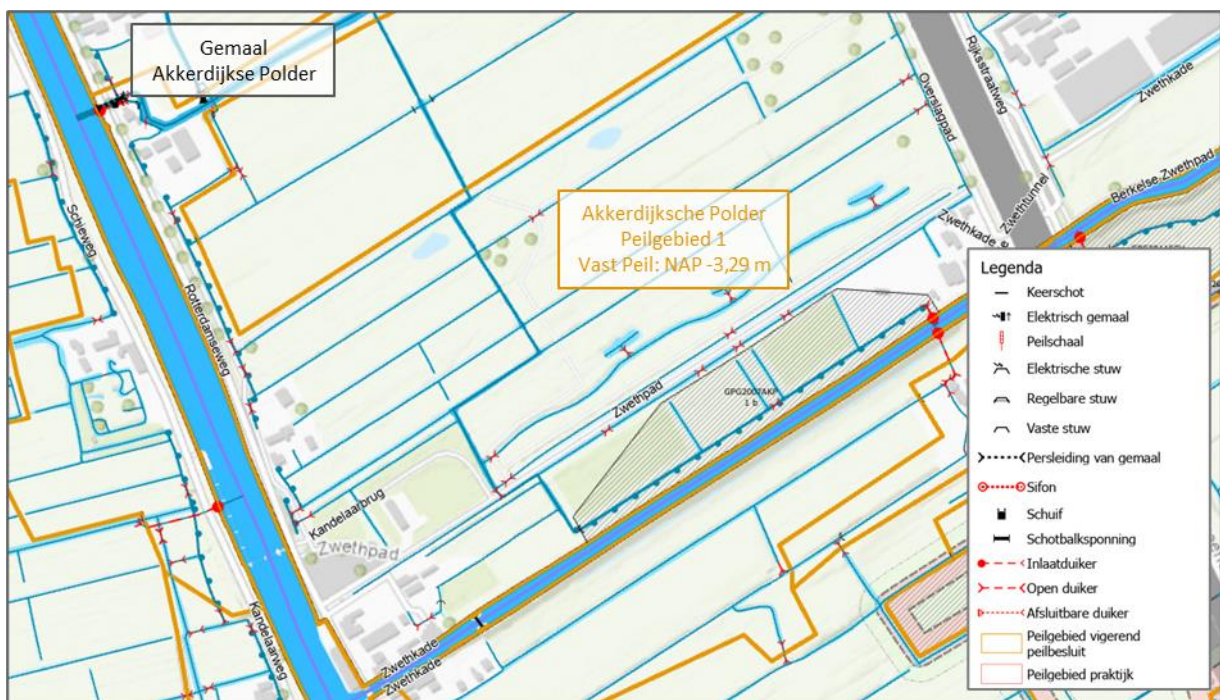
Dit gebied bevindt zich binnen de gemeente Midden-Delfland en grenst aan gemeente Rotterdam. Het gebied bestaat met name uit natuurgebieden, graslanden en particulier terrein. De bodem in het gebied bestaat uit klei- en veengronden.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vastgesteld watersysteem

Het vigerend peilbesluit voor het huidige peilgebied betreft het peilbesluit 'Akkerdijsche Polder' uit 2007. Voor het betreffende peilgebied 1 is het vigerend peil NAP -3,29 m.

Het watersysteem van het peilgebied watert in westelijke richting af op de Schie via gemaal Akkerdijkse Polder.

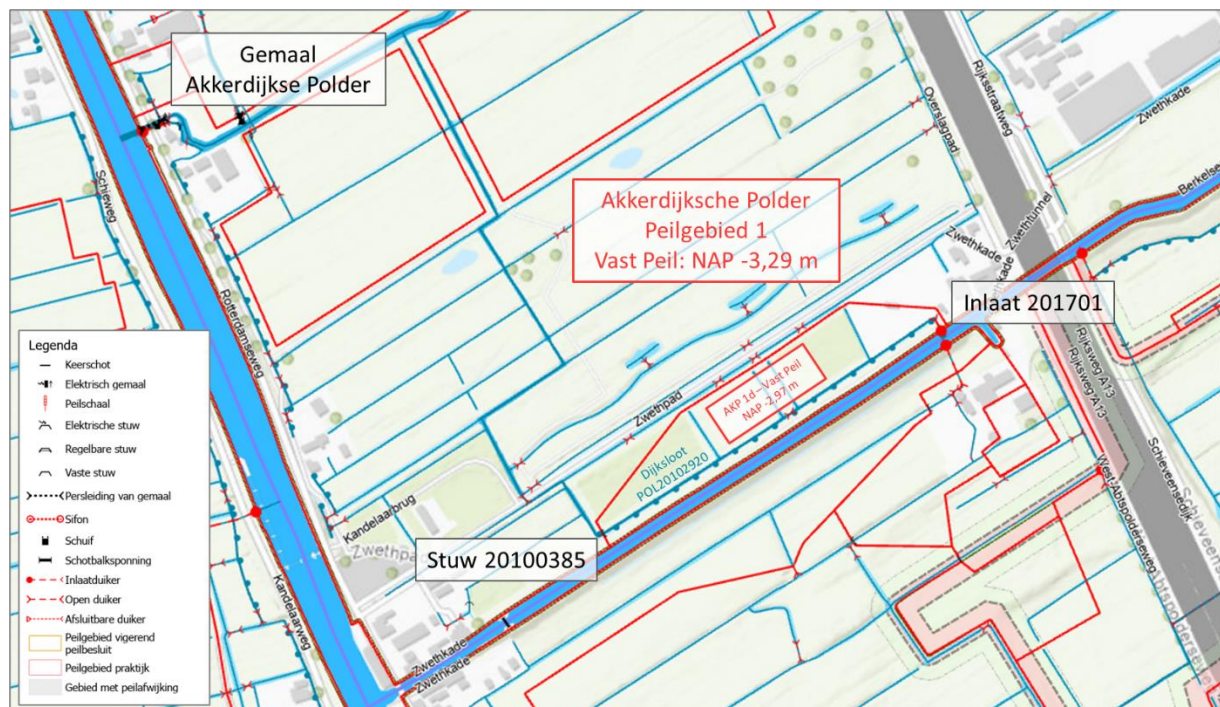
Figuur 1 - Huidige peilbesluitkaart. Dit peilbesluit gaat over het zwart gearceerde deel.

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Langs de Berkelsche Zweth aan de zuid-westzijde van de Akkerdijksche polder ligt een dijksloot. Deze dijksloot bevindt zich binnen het huidige peilgebied 1 van de Akkerdijksche Polder waarvan het peil is vastgesteld tot NAP -3,29 m. De dijksloot wordt gevoed door een inlaat. Door de aanwezigheid van een zomerdam wordt het waterpeil al lange tijd (tenminste sinds vergunningverlening in 2015) op een andere hoogte gehouden dan het omliggend gebied (vast peil NAP -2,97 m). Dit hogere peil is nodig voor de stabiliteit van de aangrenzende regionale waterkering, maar is nog niet vastgelegd in voorgaand peilbesluit.

Er zijn werkzaamheden uitgevoerd om dit hogere peil te kunnen handhaven. Hierbij is een schotbalkstuw geplaatst met een ingestelde doorstroomhoogte van NAP -2,97 m. Bovenstreams van deze stuw wordt deze hoogte in de praktijk als peilhoogte gehandhaafd (zie begrenzing van het praktijkpeilgebied AKP 1d).

In dit peilgebied zijn de inlaat, de stuw, de bijbehorende duiker na de stuw en de dijksloot (POL20102920) in beheer bij Delfland.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

3 Afweging en effecten

3.1 Peilafweging

Door de realisatie van deze schotbalkstuw wordt het peil 0,32 m hoger en stabiel gehandhaafd. Dit hogere peil is noodzakelijk voor de stabiliteit van het dijklichaam. Een lager peil of diepere uitgraving van de watergang is voor de stabiliteit van de dijklichamen onwenselijk. Vanwege de stabiliteit van de boezemkade mag het waterpeil in de dijksloot niet uitzakken tot de bodem. Als het waterpeil uitzakt dan wordt er water ingelaten via de inlaat aan de oostzijde van het gebied.

Het gebied betreft een natuurgebied in beheer bij Staatsbosbeheer. Bij het praktijkpeil betreft de drooglegging 0,23 m en de gemiddelde drooglegging 0,30 á 0,35 m. Het hogere peil is besproken met Staatsbosbeheer en opgenomen in de vergunning.

De afwatering richting het lagergelegen peilgebied van de Akkerdijsche polder is met de nieuwe duiker en stortstuw verbeterd, aangezien een lekkende stuw is vervangen. De peilwijziging heeft invloed op het bergend vermogen van de bodem in het peilgebied. Echter, door de beperkte omvang van het peilgebied en de knijpende werking van de duiker is het effect door de inrichting van het peilgebied op wateroverlast in de omgeving zeer beperkt.

Verder zijn er geen incidenten of meldingen van overlast bij Delfland bekend terwijl het praktijkpeil al lange tijd wordt gehandhaafd.

3.2 Voorstel

Doordat het nieuwe peil goed aansluit bij de functie van het gebied en geen negatieve gevolgen heeft, wordt voorgesteld om in de Akkerdijksepolder peilgebied 11 in te stellen. Dit nieuwe peilgebied krijgt een vast peil van NAP -2,97 m. Het peil wordt hiermee 0,32 m hoger ten opzichte van het voorgaande peilbesluit. Het schouwpeil (de nullijn waarop door de peilbeheerder het waterpeil wordt gestuurd) is NAP -2,97 m. Hierbij worden de peilgrenzen zo getrokken dat deze overeenkomen met de vergunde situatie. Peilgebied 11 wordt in het voorstel begrensd ter hoogte van de schotbalkstuw en ter hoogte van de bovenstroomse inlaat (Berkelsche Zweth).

3.3 Maatregelen

Er dient een peilschaal geplaatst te worden binnen het nieuwe peilgebied.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2007 Peilbesluit Akkerdijsche Polder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervedvergunningen 1551062 en 2017-011043 (verlenging van 1551062)

5 Bijlage

- Peilenkaart peilbesluit Akkerdijsche polder, peilgebied 11

**Toelichting op het
peilbesluit Delflandse
Boezem peilgebied 1,
ter hoogte van het
Wenpad**

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Delflandse Boezem peilgebied 1, ter hoogte van het Wenpad

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vorig peilbesluit	5
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Peilafweging.....	7
3.1	Peilafweging en effecten	7
3.2	Voorstel	7
3.3	Maatregelen.....	7
4	Literatuurlijst	7
5	Bijlage	7

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- Herziening peilgebied,
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- Ambtshalve correcties,
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

Op de grens tussen de Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 1 en de Boezem peilgebied 1 is een ruimtelijke ontwikkeling afgerond.

In het oosten van de gemeente Westland, tussen het Wenpad en de Teylingerlaan, ligt een uitloper van de Delflandse Boezem. Op deze locatie is een uitbreiding gerealiseerd op het bestaande bedrijventerrein ABC Westland. Hierbij is een extra watergang toegevoegd aan het boezemstelsel en is een deel van het boezemstelsel gedempt. Deze demping is aan de andere zijde van de watergang gecompenseerd. De werken zijn vergund met watervergunning D-21-016609 (15 februari 2022).

Door deze werken is de begrenzing van het boezemstelsel met peilgebied 1 van de Dijkpolder (Poeldijk) gewijzigd. Om deze nieuwe begrenzing vast te stellen is een nieuw peilbesluit nodig.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in paragraaf 2.1.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 2.2.
- Belanghebbenden worden bij het opstellen van het peilbesluit betrokken als er sprake is van knelpunten of als ze in een nieuw in te stellen situatie te maken krijgen met waterhuishoudkundige veranderingen. In dit geval is dat niet nodig geweest aangezien de belanghebbende bij de vergunningverlening betrokken was en er geen meldingen of incidenten bij Delfland zijn gemeld met betrekking tot (grond)wateroverlast.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van de verzamelde informatie. De afweging bij de eerste ruimtelijke ontwikkeling vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt, ligt aan de noordelijke rand van de gemeente Westland ter hoogte van het Wenpad. Het gebied betreft voornamelijk een kassengebied, waar een uitbreiding plaats heeft gevonden op het bestaande bedrijventerrein. De bodem bestaat voornamelijk uit klei.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het gebied bevindt zich deels aan de noordzijde van de Dijkpolder (Poeldijk) en deels in het boezemgebied.

Het geldende peilbesluit voor de boezem betreft het peilbesluit 'Delflands Boezem' uit 2019 en het peil is vastgesteld op NAP -0,43 m.

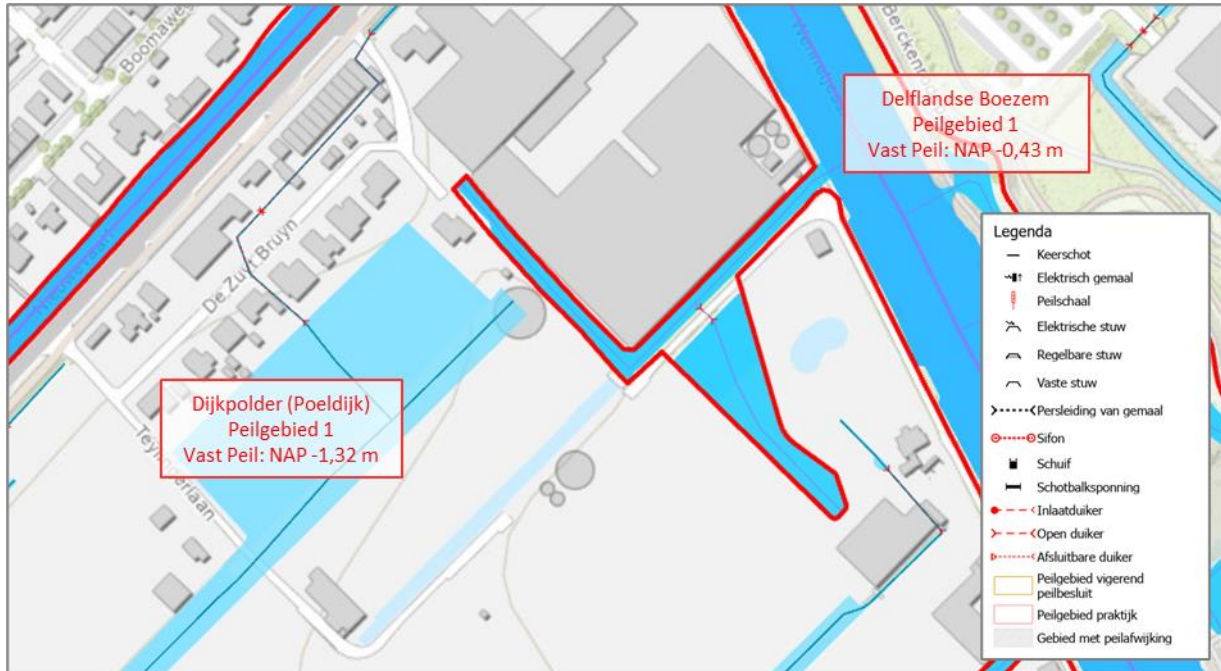
Het geldende peilbesluit voor de polder betreft het peilbesluit 'Dijkpolder (Poeldijk)' uit het jaar 2006. Voor peilgebied 1 is het peil vastgesteld op NAP -1,32 m.

Figuur 1 - Huidige peilbesluitkaart

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

De zuidelijke watergang in het noordoosten van peilgebied Dijkpolder Poeldijk 1 is door de ruimtelijke ontwikkeling gedempt. Ter compensatie is ten oosten van deze watergang het boezemstelsel met een waterpartij uitgebreid. Dit nieuwe stuk water heeft het boezempeil van NAP -0,43 m gekregen.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging en effecten

Een gedeelte van de boezem is gedempt. Dit gedeelte van de boezem was omlijnd met een waterkerende boezemkade, dit deel van de boezemkade is afgewaardeerd. Dankzij deze demping is het mogelijk het bedrijventerrein ABC Delfland uit te breiden. Door de demping zal de grondwaterstand in het gebied iets dalen. Er zijn echter geen maatschappelijke functies in dit gebied welke hinder ondervinden door deze daling en er zijn rondom de demping geen woningen met kwetsbare fundering aanwezig.

Daarnaast is een nieuwe watergang gegraven. Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft de eis gesteld dat ook deze watergang omlijnd wordt met een waterkerende boezemkade. Deze boezemkade is aangebracht en geheeld aan het overige deel van de boezemkade. Het oude peil van dit stuk bedraagt NAP -1,32m en het nieuwe peil betreft het boezempeil van NAP -0,43 (een verhoging van 89 cm). Aan de zuidzijde van deze waterpartij wordt het bedrijventerrein ABC Delfland uitgebreid, waarbij het maaiveld wordt opgehoogd zodat aan de nieuwe situatie wordt voldaan. Aan de noordzijde van deze waterpartij bevindt zich een aantal achtertuinen, maar door de aanwezigheid van een kwelsloot wordt geen effect van de aanleg van de waterpartij op de grondwaterstand verwacht.

De werkzaamheden, inclusief de aanleg van de waterkerende boezemkade, zijn inmiddels uitgevoerd. De voorgestelde peilwijziging is conform de huidige praktijksituatie. Na aanleg zijn er geen meldingen of incidenten bij Delfland gemeld van de overige belanghebbenden met betrekking tot (grond)wateroverlast en de peilwijziging.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om de peilgebiedsgrens van de Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 1 te verleggen conform de vergunde huidige praktijksituatie. Hiermee verandert de begrenzing met de boezem. Dit betekent dat een deel van de Dijkpolder (Poeldijk), peilgebied 1 met een peil van NAP -1,32 m bij de Delflandse Boezem, peilgebied 1 met een peil van NAP -0,43 m wordt ondergebracht (een verhoging van het peil met 0,89 m). Het schouwpeil (het peil waarbij onderhoudsdieptes van watergangen wordt bepaald) is voor dit gebied NAP -0,43 m.

Daarnaast wordt het gedeelte van de Delflandse Boezem dat gedempt is ondergebracht bij de Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 1.

3.3 Maatregelen

Er zijn maatregelen geen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2006, Peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk)
- Hoogheemraadschap van Delfland, 2012, Peilbesluit Boezem
- Hoogheemraadschap van Delfland, 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Hoogheemraadschap van Delfland, 15 februari 2022, Vergunning D-21-016609
- ABC Westland: Uitbreiding zone Wenpad. 1 november 2021, *Waalpartners civil engineering*

5 Bijlage

- Peilenkaart Boezem peilgebied 1, ter hoogte van het Wenpad (Poeldijk)

**Toelichting peilbesluit
Delflandse boezem peilgebied 1 –
ter hoogte van de Casembrootlaan
in Poeldijk**

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting peilbesluit Delflandse boezem peilgebied 1 – ter hoogte van de Casembrootlaan in Poeldijk

Inhoud

1 Inleiding.....	4
2 Gebiedsbeschrijving	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.1 Gebied	5
2.2 Watersysteem	5
2.2.1 Vorig peilbesluit.....	5
2.2.2 Watersysteem in de praktijk.....	6
2.2.3 Gebied met afwijkend peil	6
3 Peilafweging	7
3.1 Peilafweging en effecten	7
3.2 Voorstel.....	7
3.3 Maatregelen	8
4 Literatuurlijst	8
5 Bijlage	8

1. Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

Ten noorden van Poeldijk heeft een ruimtelijke ontwikkeling plaatsgevonden. In het projectgebied 'Woonlocatie Casembrootlaan' heeft de boezemwatergang Nieuwe Vaart deels een andere loop gekregen. Daarnaast zijn watergangen gedempt en gegraven, is het huidige maaiveld opgehoogd en de boezemkade deels vergraven en omgelegd. De werkzaamheden zijn vergund met de vergunningen 2016-012665 (d.d. 24 februari 2017) en 2016-017105 (d.d. 28 april 2017).

Door de werkzaamheden is het waterpeil van een gedeelte van Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 3 verhoogd tot aan boezempeil. Aangezien deze werkzaamheden effect hebben op het peil en de grenzen van het peilgebied is een herziening van het peilbesluit noodzakelijk.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is er bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het plangebied bevindt zich binnen de gemeente Westland. Het ligt ten noordwesten van Poeldijk en ten noordwesten van de N211 en de Vredebestlaan. Dit gebied bestaat voornamelijk uit glastuinbouw en enkele woningen waarvoor kassen zijn verwijderd. Daarnaast is de waarde op archeologische vindplaatsen volgens de beschikbare informatie op de site van de Provincie Zuid-Holland een 'redelijke tot grote kans'. De bodem bestaat voornamelijk uit klei en een ophooglaag bestaande uit zand.

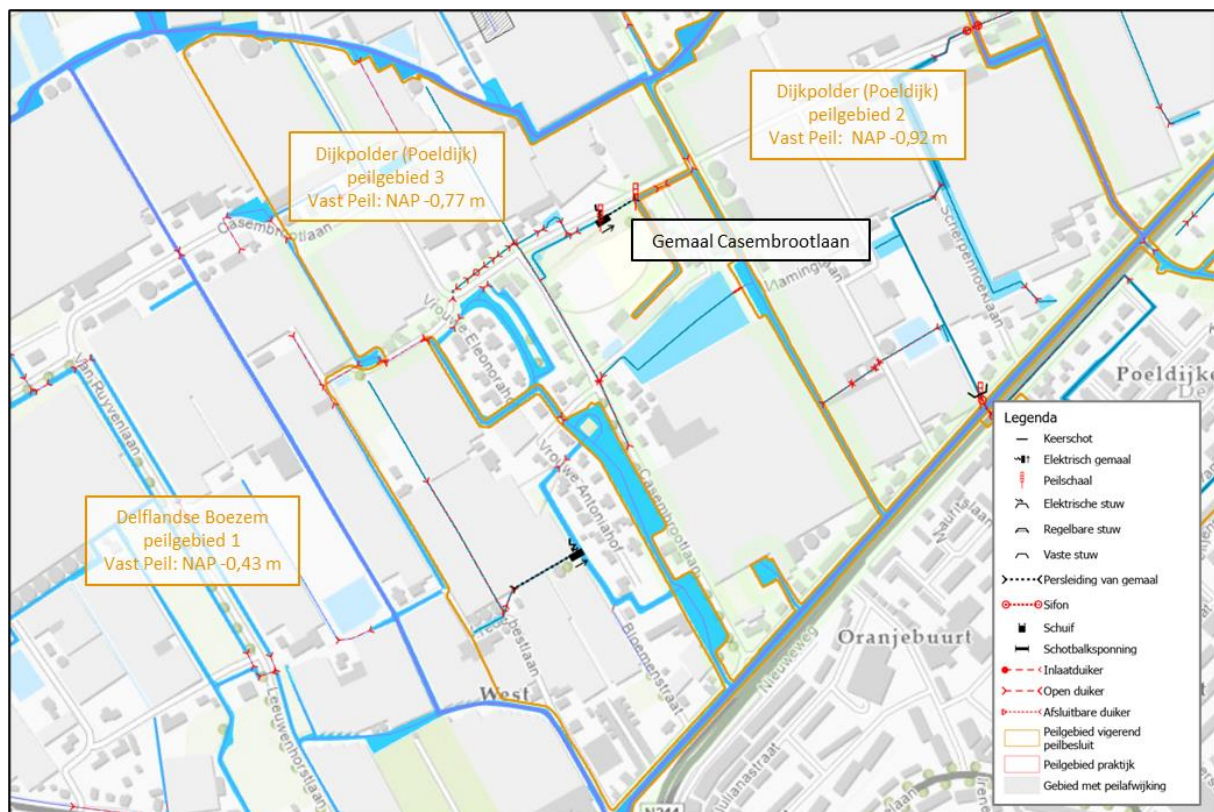
2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het gebied bevindt zich binnen de huidige Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 3. Door het gebied loopt de Nieuwe Vaart welke op boezempeil staat. Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 3 wordt bemalen door Gemaal Casembrootlaan in oostelijke richting. Dit gemaal loost op de boezem tussen peilgebied 3 en peilgebied 2 van de Dijkpolder (Poeldijk).

Het vigerend peilbesluit voor de boezem betreft het peilbesluit 'Delflands Boezem' uit 2019. Het vigerend peil voor de Delflandse Boezem is vastgesteld op een vast peil van NAP -0,43 m.

Het vigerend peilbesluit voor de polder betreft het peilbesluit 'Dijkpolder (Poeldijk)' uit het jaar 2006. Het vigerend peil voor peilgebied 3 is vastgesteld op een vast peil van NAP -0,77 m.

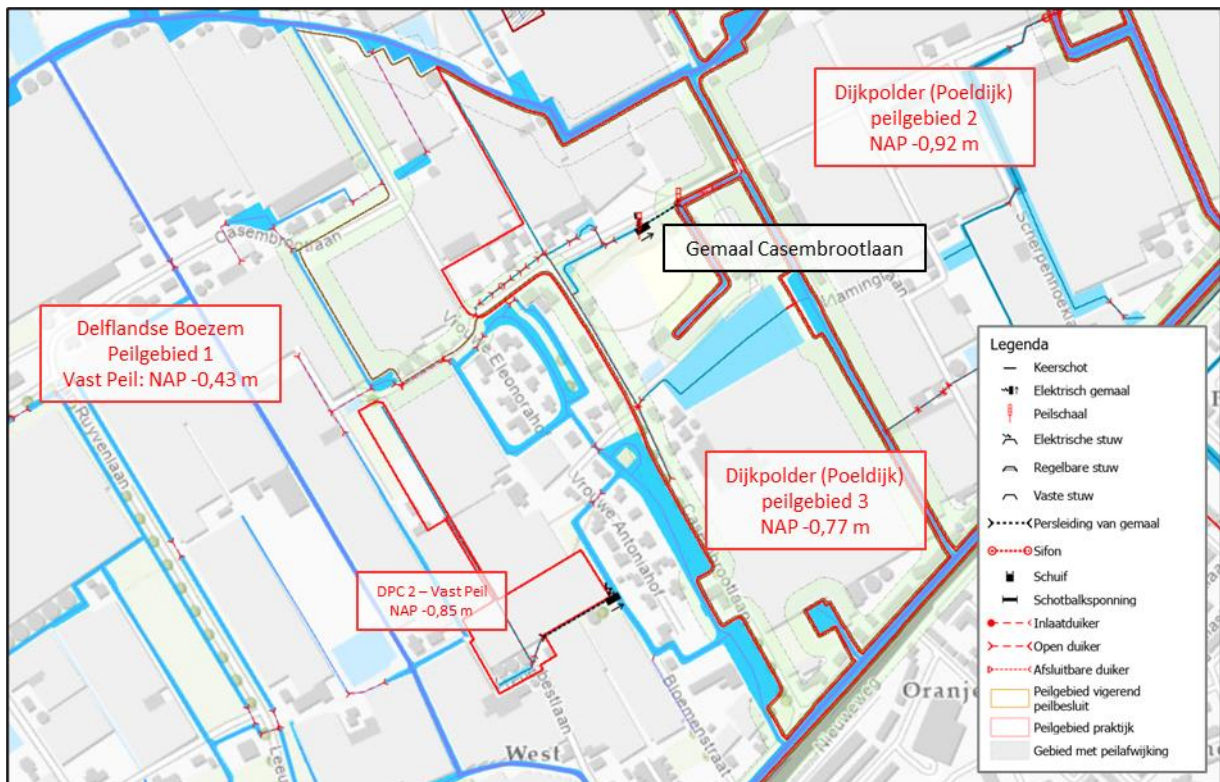
Figuur 1 - Huidige peilbesluitkaart

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Door de werkzaamheden zijn enkele dijklichamen vergraven en verlegd. Daarnaast is van enkele watergangen na het verhogen van het maaiveld het waterpeil op boezempeil (NAP -0,43 m) gezet, en ook zijn extra waterpartijen gegraven welke ook op boezempeil staan. In het noordelijke deel is volgens vergunning 2016-017105 het peil in een aantal watergangen verhoogd. Een deel van Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 3 is ondergebracht bij de Delflandse boezem. Peilgebied 3 wordt nog steeds bemalen door gemaal Casembrootlaan.

2.2.3 Gebied met afwijkend peil

Binnen het gebied dat in de praktijk bij de Delflandse boezem hoort, bevindt zich een gebied met afwijkend peil met een peil van NAP -0,85 m. Dit afwijkend peilgebied zal in navolging op het peilbesluit van de Delflandse Boezem uit 2012 de code Iaa meekrijgen.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

3. Peilafweging

3.1 Peilafweging en effecten

De voorgestelde peilwijziging is n.a.v. een vergund en al uitgevoerd project (vergund middels vergunningen 2016-012665 (d.d. 24 februari 2017) en 2016-017105 (d.d. 28 april 2017)). De werkzaamheden zijn conform vergunningverlening uitgevoerd en afgerond. Voor enkele watergangen is het peil van NAP -0,77 m verhoogd tot NAP -0,43 m. Dit betreft een peilstijging van 0,34 m. De voorgestelde peilwijziging is conform de huidige praktijksituatie.

Er zijn geen nadelige effecten van deze peilstijging bij de vergunningverlening voorzien. Na aanleg zijn er geen meldingen of incidenten bij Delfland gemeld van de overige belanghebbenden met betrekking tot (grond)wateroverlast.

De vergunningsaanvraag is destijds getoetst op de aanwezige functies en belangen. Vanuit de vergunningverlening zijn de volgende relevante toetsingen geciteerd:

Toetsing effecten op wateren:

De aanvraag is getoetst op:

- Afname bergingscapaciteit watergang;
- Negatief effect op de waterkwaliteit;
- Negatief effect op de ecologie
- Negatief effect op grondwaterregime;

Toetsing effecten op grondwater

Een peilwijziging heeft effecten op de grondwaterstand. Een wijziging van de grondwaterstand kan gevolgen hebben voor aanwezige bebouwing, infrastructuur, archeologische vindplaatsen, gebruik van de aanwezige percelen. De aanvraag is getoetst op:

- effect op natuur, landschap, milieu, ecologie;
- effect op gebruik van de percelen;
- effect op de aanwezige bebouwing;
- effect op de infrastructuur (wegen, kabels en leidingen);

Nabij de uit te voeren werken zijn geen watergangen waarin het polderpeil wordt gehandhaafd. De plas die nabij de werken aan de oostzijde van Casembrootlaan ligt heeft als praktijkpeil het boezempeil. Hierdoor wordt geen of slechts een marginale wijziging van het grondwaterpeil verwacht door het te handhaven waterpeil.

Een woning aan de Vredebestlaan is gelegen aan een voorgaande polderwatergang waarvan het peil opgehoogd is tot boezempeil. Uit inventarisatie is gebleken dat het vloerpeil van de woning op ca. NAP +0,80 m ligt. Met het huidige polderpeil (NAP -0,77 m) is er een drooglegging van ca. 1,57 meter tot het vloerpeil. Na de peilwijziging zal er een drooglegging zijn van ca. 1,23 meter tot het vloerpeil van de woning wat ruim voldoende t.o.v. een gewenste drooglegging van 0,6 – 0,8 meter.

Toetsing effecten op waterkeringen

De peilwijziging heeft geen nadelig effect op de waterkeringen

3.2 Voorstel

Het voorstel is om de peilgebiedsgrens van de Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 3 te verleggen conform vergunningverlening. Dit betekent dat een deel van de Dijkpolder (Poeldijk) peilgebied 3 met een peil van NAP -0,77 m bij de Delflandse Boezem peilgebied 1 wordt ondergebracht. Het gebied krijgt het vaste peil van de boezem: NAP -0,43 m. Ook het schouwpeil (het peil waarbij onderhoudsdieptes van watergangen wordt bepaald) is voor dit gebied NAP -0,43 m.

3.3 Maatregelen

De benodigde werkzaamheden voor de wijzigingen in het gebied zijn al uitgevoerd. Er zijn daarom geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4. Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2006, Peilbesluit Dijkpolder (Poeldijk)
- Hoogheemraadschap van Delfland, 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Hoogheemraadschap van Delfland, 2012, Peilbesluit Boezem
- Vergunning 2016-012665, Hoogheemraadschap van Delfland, 24 februari 2017
- Vergunning 2016-017105, Hoogheemraadschap van Delfland, 28 april 2017
- *Aanvraag watervergunning 'Woonlocatie Casembrootlaan' te Poeldijk*, Van der Waal & Partners Civiel- en cultuurtechnisch ingenieursbureau, 22-11-2011

5. Bijlage

- Peilenkaart Boezem peilgebied 1, ter hoogte van de Casembrootlaan (Poeldijk)

**Toelichting peilbesluit
Delflandse Boezem peilgebied 1
ter hoogte van
Boschpolder peilgebied 1**

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Delflandse Boezem peilgebied 1 ter hoogte van Boschpolder peilgebied 1

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Deelgebied 1	7
2.1	Gebiedsbeschrijving	7
2.1.1	Gebied	7
2.1.2	Watersysteem	7
2.2	Afweging en effecten	9
2.2.1	Peilafweging	9
2.2.2	Voorstel	10
2.2.3	Maatregelen	10
3	Deelgebied 2	11
3.1	Gebiedsbeschrijving	11
3.1.1	Gebied	11
3.1.2	Watersysteem	11
3.2	Afweging en effecten	13
3.2.1	Peilafweging	13
3.2.2	Voorstel	13
3.2.3	Maatregelen	13
4	Literatuurlijst	14
5	Bijlage	14

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

In de Boschpolder zijn meerdere ruimtelijke ontwikkelingen afgerond. Twee ruimtelijke ontwikkelingen zijn uitgevoerd op de grens tussen de boezem en de lagergelegen Boschpolder.

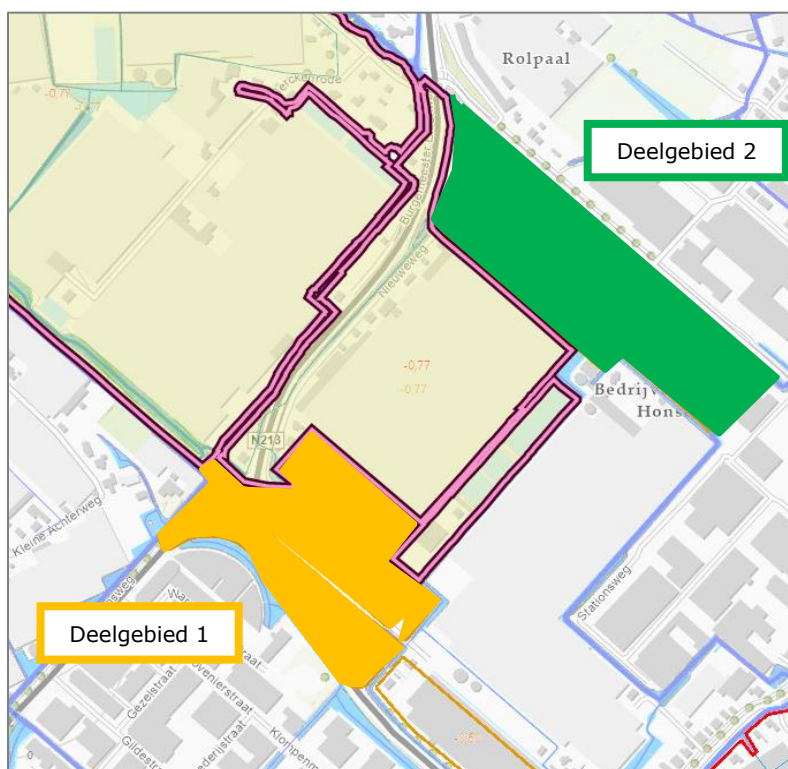
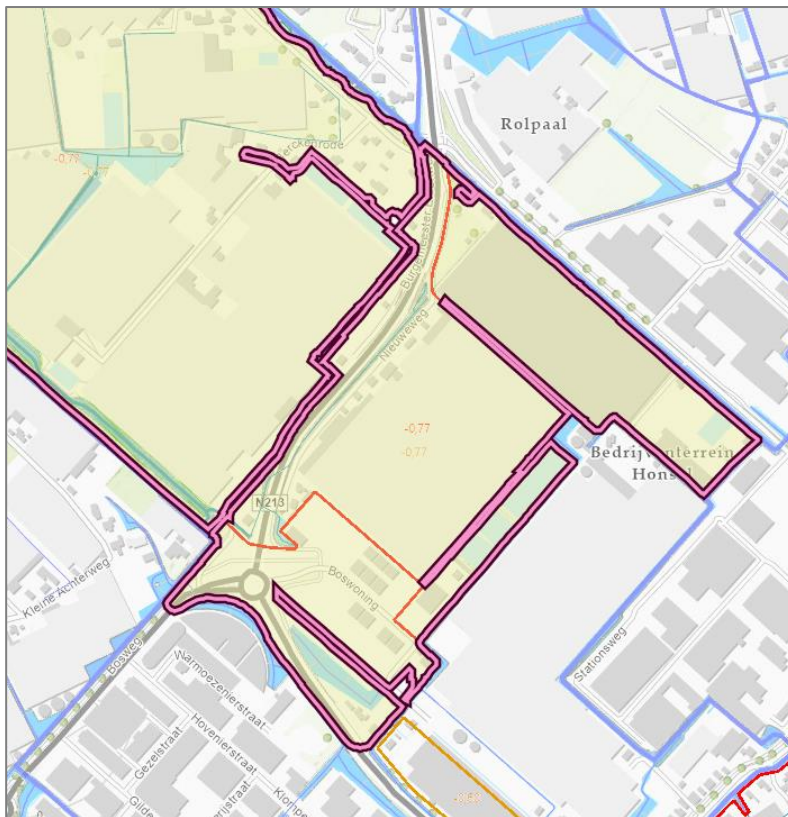
1. Ter hoogte van de rotonde tussen de N213 en de Bosweg is de N213 gereconstrueerd, waarbij de rotonde een vierde aftakking heeft gekregen om het gemengde bedrijventerrein te ontsluiten. Daarnaast is er een glastuinbouwgebied en deels weidegebied omgevormd tot een gemengd bedrijventerrein. Ook is er een fietstunnel gerealiseerd. Door deze werkzaamheden was het mogelijk om een deel van de boezemkering af te waarden en de peilscheiding te verleggen. Een deel van het gebied is hierdoor bij de boezem getrokken en heeft een hoger peil gekregen, van polderpeil NAP -0,77 m (polderpeil) naar NAP -0,43 m (boezempeil).

Deze ontwikkelingen zijn beschreven in het Waterhuishoudkundig Plan Elsenbosch, en zijn in 2018 vergund met watervergunning 2018-023188. De werken zijn in 2021 volgens dit plan afgerond.

2. Ter hoogte van het perceel aan de Nieuweweg 13 zijn sloopwerkzaamheden verricht. Een eerdere kas is daarbij verwijderd. Vervolgens is dit gebied opgehoogd en is er nieuwbouw van een kas uitgevoerd. Hierbij is ook een enkele watergang gedempt en is nieuw oppervlaktewater gegraven.

Aan de randen van het gebied liep een kering om het gebied te beschermen tegen het hoger gelegen boezemwater. Door de ophoging van het gebied is deze kering echter niet meer noodzakelijk. Na de werkzaamheden kan het gebied nu bij de boezem worden getrokken. Hierdoor krijgt het gebied een hoger waterpeil, dit peil wordt opgehoogd van NAP -0,77 m (polderpeil van de Boschpolder) naar NAP -0,43 m (boezempeil). De ontwikkelingen zijn in 2020 vergund met watervergunning 2019-025783. De werken zijn in 2021 afgerond.

Voorgesteld wordt om de nieuwe peilbegrenzing en de nieuwe peilen als gevolg van de ruimtelijke ontwikkelingen vast te stellen.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit twee ruimtelijke ontwikkelingen.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in paragrafen 2.1 en 3.1.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 2.2 en 3.2.
- Belanghebbenden worden bij het opstellen van het peilbesluit betrokken als er sprake is van knelpunten of als ze in een nieuw in te stellen situatie te maken krijgen met waterhuishoudkundige veranderingen.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie.
De afweging bij de eerste ruimtelijke ontwikkeling vindt u in paragraaf 2.2.1, het voorstel in paragraaf 2.2.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 2.2.3.
De afweging bij de tweede ruimtelijke ontwikkeling vindt u in paragraaf 3.2.1, het voorstel in paragraaf 3.2.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.2.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Deelgebied 1

2.1 Gebiedsbeschrijving

2.1.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Westland. Het gebied bevindt zich deels in de Boschpolder en deels in het boezemgebied. Het plangebied bevindt zich aan de zuidzijde van de Boschpolder.

Het gebied bestaat met name uit bedrijventerreinen en glastuinbouwgebied. De ondergrond is overwegend kleiig tot een diepte van NAP -18,50 m met een enkele zandlaag van 2 meter op een diepte van NAP -9 m.

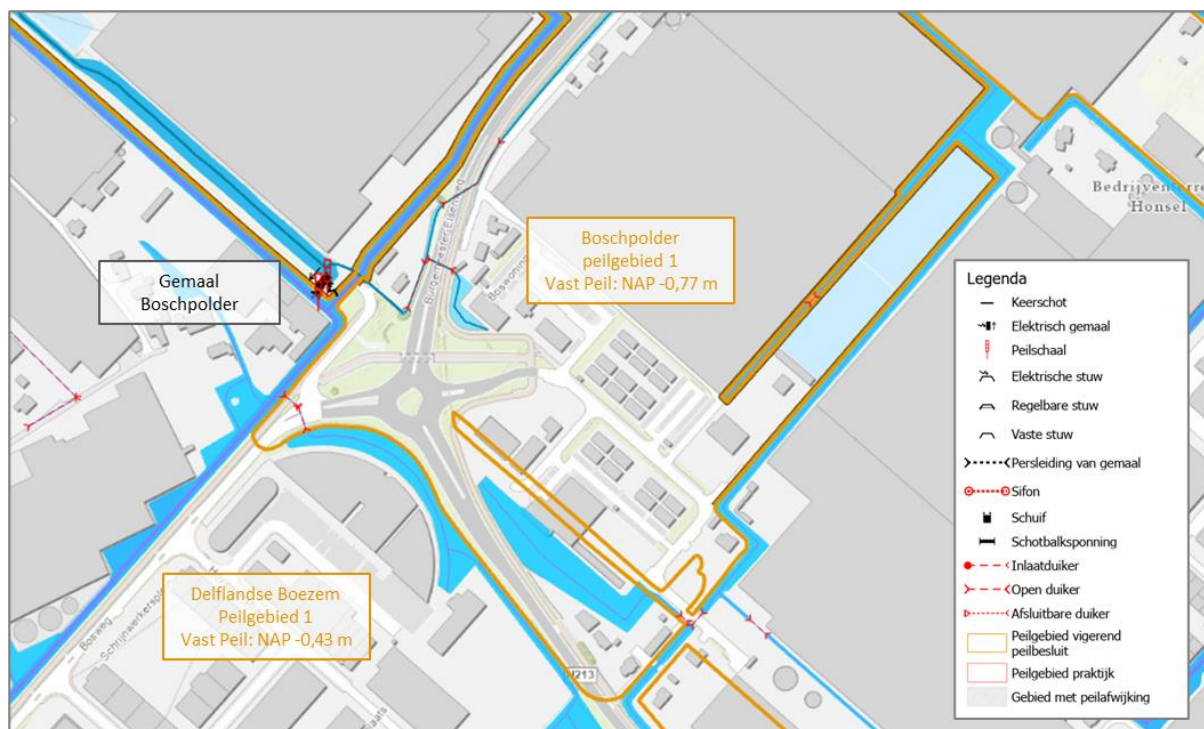
2.1.2 Watersysteem

2.1.2.1 Vastgesteld peilbesluit

Het vigerend peilbesluit voor de boezem betreft het peilbesluit 'Delflands Boezem' uit 2019. Het vigerend peil voor de Delflandse Boezem is vastgesteld op een vast peil van NAP -0,43 m.

Het vigerend peilbesluit voor de polder betreft het peilbesluit 'Boschpolder' uit 2013. Het vigerend peil voor peilgebied 1 is vastgesteld op een vast peil van NAP -0,77 m.

In de vastgestelde situatie watert het systeem via een duiker in noordwestelijke richting en wordt de Boschpolder bemalen door Gemaal Boschpolder, gelegen vlak ten noorden van de rotonde en de nieuwe fietstunnel. Dit gemaal loost op het boezemstelsel.

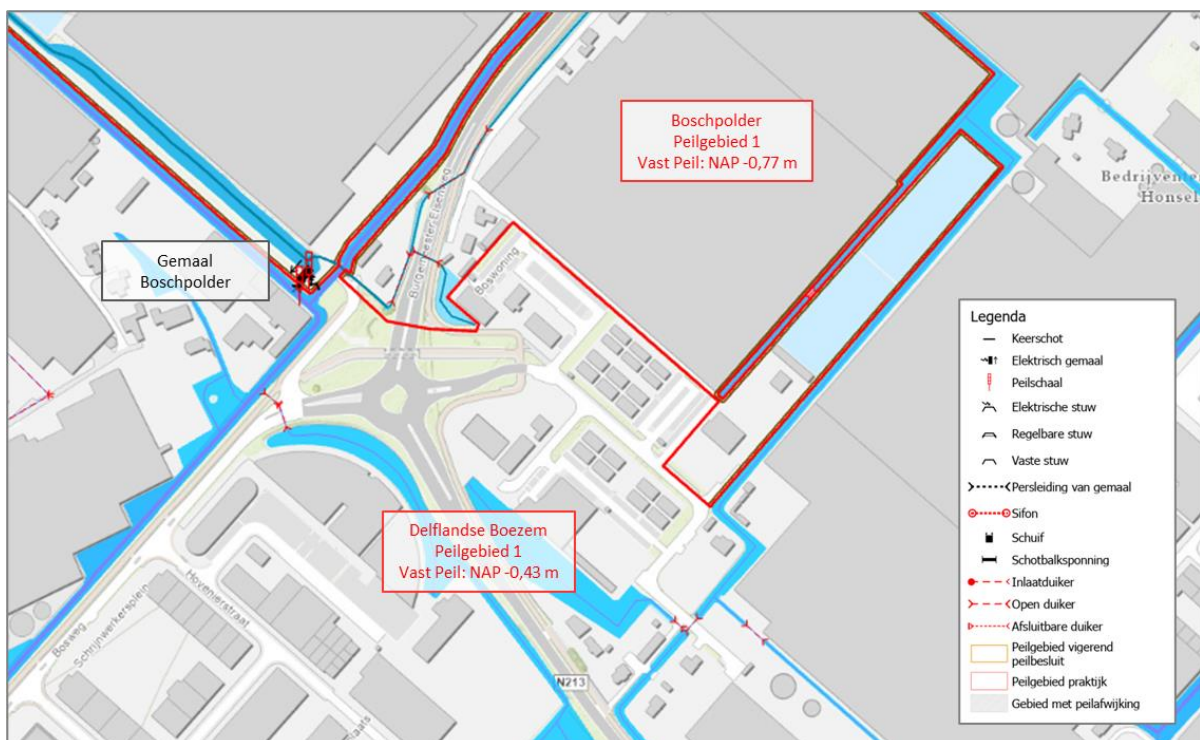
Figuur 3 – Huidige peilbesluitkaart (oranje belijning)

2.1.2.2 Watersysteem in de praktijk

Een deel van Boschpolder peilgebied 1 is door ontwikkelingen bij de Delflandse Boezem getrokken (vergunning 2018-023188, d.d. 24 december 2018). De peilscheiding liep langs de watergangen ten zuiden van de N213. Deze peilscheiding is naar de noordzijde van het de rotonde en van plangebied Elsenbosch verplaatst. Een bijkomend gegeven is dat de lengte van de waterkering gereduceerd kon worden.

Ten noorden van de nieuwe waterkering is extra water gegraven (de voormalige sloot is uitgebreid tot plas). Deze uitbreiding is gerealiseerd ter compensatie van het toename van verhard oppervlak. De vijver voert via een duiker (code 30103001) in westelijke richting onder de waterkeringen door naar Gemaal Boschpolder.

Een enkele watergang in het voormalige Boschpolder peilgebied 1 is nu bij de boezem getrokken. Ook deze watergang is verbreed tot waterpartij ter compensatie van de uitbreiding van verhard oppervlak.

Figuur 4 – Kaart met de situatie in de praktijk (rode belijning)

2.2 Afweging en effecten

2.2.1 Peilafweging

De voorgestelde peilwijziging is n.a.v. een vergund en al uitgevoerd project. Het nieuwe peil betekent dat het peil in het gebied welke van de Boschpolder naar de Delflandse Boezem wordt omgezet stijgt met 0,34 m. Tijdens de vergunningverlening zijn de peilafwegingen gemaakt. De volgende overwegingen (paragrafen 2.2.1.1. t/m 2.2.1.4) zijn geciteerd uit de vergunningverlening:

2.2.1.1 Effecten op grondwater

De peilwijziging heeft effect op een gebied in de Boschpolder. Het waterpeil wordt hoger, wat ervoor zorgt dat ook de grondwaterstand hoger wordt. Het grootste deel van het plangebied is echter opnieuw ingericht en verhoogd. De bestaande infrastructuur, zoals wegen en kabels en leidingen zijn gereconstrueerd. De waterkeringen zijn opgeheven en vervangen door een peilscheiding aan de noordzijde van het projectgebied.

Een peilwijziging heeft ook mogelijk effecten op de grondwaterstand. Daardoor zou indirect een wijziging van de grondwaterstand gevolgen kunnen hebben voor aanwezige bebouwing in de directe omgeving, infrastructuur, archeologische vindplaatsen, gebruik van de aanwezige percelen. Drie bestaande woningen zullen effect waarnemen van de peilwijziging. Bij deze woningen is daarom waar nodig uit voorzorg, mitigerende maatregelen genomen in de vorm van drainage. Hierover is overeenstemming met de bewoners/eigenaren, dat zij schriftelijk kenbaar hebben gemaakt.

In het Waterhuishoudkundig plan Elsenbosch van 29 oktober 2018 is nader onderbouwd dat met de uitgevoerde activiteiten inclusief mitigerende maatregelen er geen nadelige effecten zullen optreden.

2.2.1.2 Effecten op landbouw, beschermde (natuur)gebieden en stedelijk groen

Binnen het invloed gebied van de onttrekkingen zijn geen landbouw-, beschermde (natuur)gebieden of noemenswaardig stedelijk groen aanwezig.

De manier van uitvoeren van de schade beperkende maatregelen voor beplanting op openbaar terrein is afgestemd met de betreffende gemeentelijke dienst en voor beplanting op overige terrein met de terreineigenaren.

2.2.1.3 Effecten op archeologie

De archeologische kaarten geven geen aanleiding om te vermoeden dat er door de aangevraagde activiteiten schade aan archeologische objecten in de bodem zou kunnen ontstaan. Door de peilstijging zullen eventuele archeologische objecten die in de ondergrond alsnog aanwezig kunnen zijn, beter worden geconserveerd.

2.2.1.4 Waterveiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit, ecologie

De uitgevoerde activiteiten voldoen aan het beleid en hebben geen negatief effect op de waterveiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit of ecologie. Dit blijkt uit:

- dat in breed overleg met de betrokken stakeholders een watersysteem is ontworpen waar de belangen voor elke partij binnen het projectgebied voldoende in zijn gewaarborgd.
- dat het watersysteem robuuster is gemaakt door een groter boezemland met extra secundair boezemwater. Daarnaast is een aanzienlijk deel van het secundair polderwater alsnog gecompenseerd, zodat de waterberging in peilgebied I van de Boschpolder ongewijzigd blijft.
- dat het watersysteem robuuster is door het vereenvoudigen van het watersysteem met het verwijderen van een extreem lange duikerverbinding en een inlaat.

- dat de doorstroming in het secundaire boezemwater wordt gewaarborgd door het toepassen van duikerverbindingen in de dammen met een ruime inwendige doorsnede van 1,0 m. De ruime diameter is ingegeven voor het onderhoud.
- dat het 3,0 m brede secundaire boezemwater wordt beschoeid voor voldoende doorstroming.
- dat door afwatering van daken en ander verhard oppervlakte op het secundaire boezemwater, verversing van dit secundaire boezemwater zal plaatsvinden.
- dat naar verwachting de waterkwaliteit verbeterd door het verversen van het secundaire boezemwater door hemelwater en het afkoppelen van de septic tanks van de woningen naar vuilwaterafvoer (DWA) door het aanleggen van riolering.
- dat één duikerverbinding weliswaar langer is dan 20 m, maar dat deze een duikerverbinding van 205 m lengte vervangt en daarmee voor een verhoogde waterveiligheid zorgt. De diameter wordt daarbij bovendien vergroot van inwendig 0,8 m naar inwendig 1,0 m.
- dat bij het ontwerp van het watersysteem, ruimere mogelijkheden voor de toekomst zijn gecreëerd tot verdere verbeteringen aan het watersysteem en de ruimtelijke ontwikkeling van het omliggende gebied (bijvoorbeeld vergroten boezemland).

De werkzaamheden zijn volgens het waterhuishoudkundig plan uitgevoerd.

NB: Er zijn na de werkzaamheden enkele onvoorziene effecten in de vorm van grondwateroverlast waargenomen ter plaatse van de woningen Burgemeester Elsenweg 1 t/m 5. De reden hiervoor was dat de drainage, welke als mitigerende maatregel zou worden geplaatst om grondwateroverlast te voorkomen, niet juist was aangelegd. Door het waterschap is bij de aannemer erop aangedrongen dit te herstellen. Na de herstelwerkzaamheden zijn bij het waterschap geen meldingen meer geweest van (grond)wateroverlast of overige onvoorziene effecten.

2.2.2 Voorstel

Het voorstel is om de peilgebiedsgrens van Boschpolder peilgebied 1 te verleggen conform vergunningverlening. Dit betekent dat een deel van de voormalige Boschpolder peilgebied 1 bij de Delflandse Boezem peilgebied 1 wordt ondergebracht. Dit gebied krijgt dan het vaste peil van de Boezem, namelijk NAP -0,43 m. Dit betekent dat het peil in dit gebied ten opzichte van het vorige peilbesluit 0,34 m hoger wordt gezet. Het schouwpeil (het peil waarbij onderhoudsdieptes van watergangen wordt bepaald) is voor dit gebied NAP -0,43 m.

2.2.3 Maatregelen

Deze wijziging is in overeenstemming met de vergunning en de uitgevoerde werkzaamheden. Er zijn daarom geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

3 Deelgebied 2

3.1 Gebiedsbeschrijving

3.1.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Westland. Het gebied bevindt zich deels aan op de rand aan de oostzijde van de Boschpolder en het boezemgebied.

Het gebied bestaat met name uit bedrijventerreinen en glastuinbouwgebied. De ondergrond is overwegend kleiig met een enkele zandlaag van 2 meter diep op 9 meter diepte.

3.1.2 Watersysteem

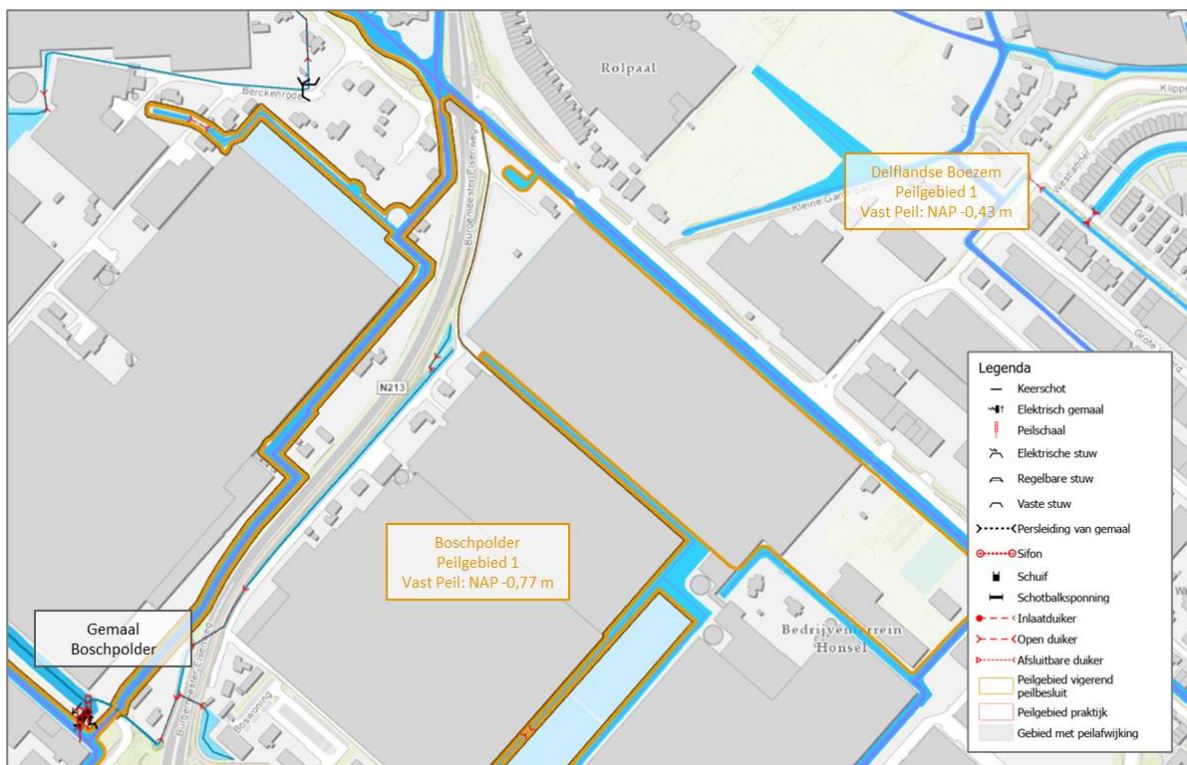
3.1.2.1 Vastgesteld peilbesluit

Het vigerend peilbesluit voor de boezem betreft het peilbesluit 'Delflands Boezem' uit 2019. Het vigerend peil voor de Delflandse Boezem is vastgesteld op een vast peil van NAP -0,43 m.

Het vigerend peilbesluit voor de polder betreft het peilbesluit 'Boschpolder' uit 2013. Het vigerend peil voor peilgebied 1 is vastgesteld op een vast peil van NAP -0,77 m.

In de vastgestelde situatie watert het systeem via een duiker in noordwestelijke richting en wordt de Boschpolder bemalen door Gemaal Boschpolder, gelegen vlak ten noorden van de rotonde en de nieuwe fietstunnel. Dit gemaal loost op het boezemstelsel.

Op meerdere locaties steekt de boezem met rechte watergangen met een hoog peil in de Boschpolder. Dit zorgt voor lange waterkeringen om het hoger gelegen boezemwater uit de Boschpolder te weren.

Figuur 5 - Huidige peilbesluitkaart (oranje belijning)

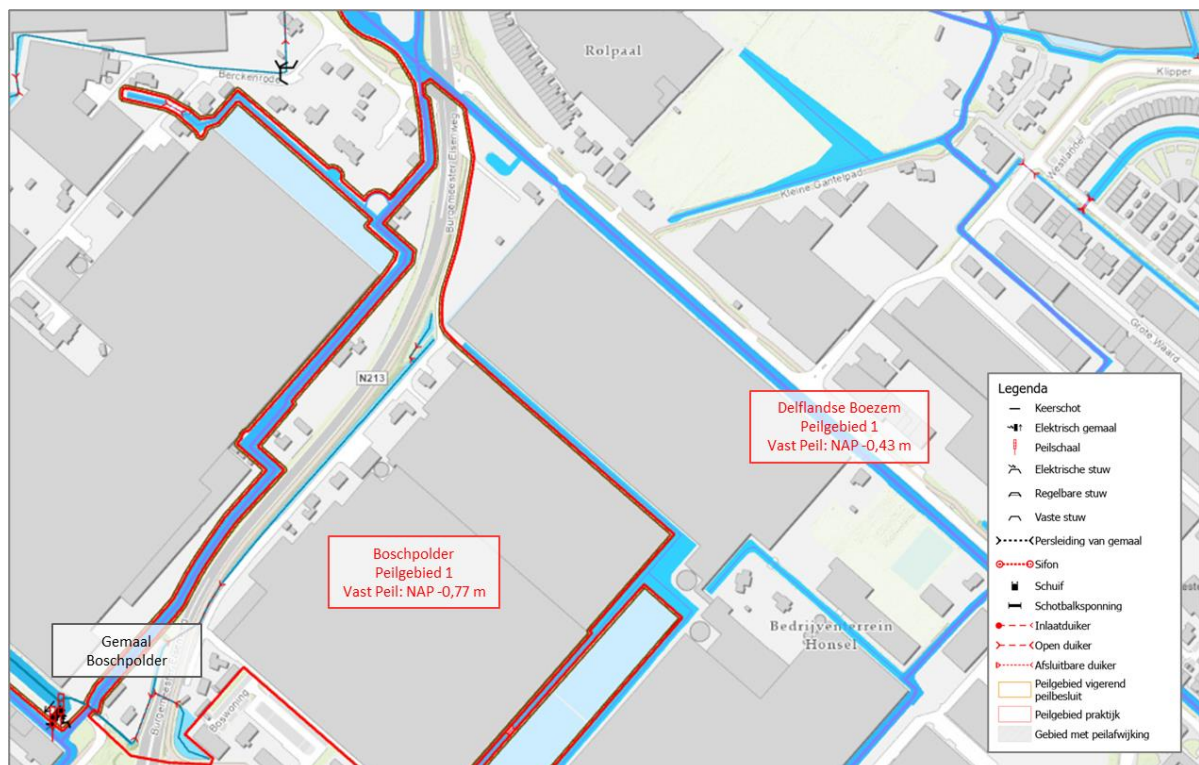
3.1.2.2 Watersysteem in de praktijk

Een deel van Boschpolder peilgebied 1 is door ontwikkelingen bij de Delflandse Boezem getrokken (vergunning 2019-025783, d.d. 6 april 2020). Dit gebied betreft het perceel aan de Nieuweweg 13. Het gebied is opgehoogd.

De peilscheiding liep rondom het terrein van de Nieuweweg 13, maar door de ophoging van het perceel kon deze verplaatst worden naar de oostzijde van de Burgemeester Elsenweg. In de huidige situatie is daardoor de lengte van de waterkering gereduceerd.

De watergang aan de westzijde van dit perceel is gedempt, in plaats van deze watergang is zoals vermeld in de watervergunning een drainagesysteem geplaatst op dezelfde diepte als het voorgaande polderpeil (NAP -0,77 m). Er is op meerdere plekken in het boezemgebied water gegraven ter compensatie van de demping van de watergang en de uitbreiding van het verhard oppervlak (de kas op de Nieuweweg 13).

De watergangen aan de noord- en oostzijde van het perceel aan de Nieuweweg 13 betreffen primair boezemwater en zijn in beheer bij Delfland. De watergangen aan de zuidzijde van de Nieuweweg 13 zijn secundair water en zijn in beheer bij de aanliggende eigenaren.

Figuur 6 – Kaart met de situatie in de praktijk

3.2 Afweging en effecten

3.2.1 Peilafweging

Het nieuwe peil betekent dat het peil in het gebied welke van de Boschpolder naar de Delflandse Boezem wordt omgezet stijgt met 0,34 m.

Vrijwel het hele gebied is tijdens de bouw van de nieuwe kas opgehoogd. Aan de noordzijde van de nieuwe kas is een enkele watergang gedempt. Om wateroverlast ter plaatse van het buurperceel te voorkomen is met de bewoner van dit perceel overeengekomen dat het perceel wordt geëgaliseerd met afschot richting de nieuwe kas toe. Daarnaast is langs de kas drainage aangelegd om het water af te voeren richting de watergang welke aan de zuidwestzijde van de kas grenst. Door deze maatregelen zijn geen negatieve effecten door de peilstijging in het gebied te verwachten.

De werkzaamheden zijn volgens de memo voorgenomen constructie uitgevoerd. Er zijn na de werkzaamheden geen onvoorziene effecten waargenomen.

3.2.2 Voorstel

Het voorstel is om de peilgebiedsgrens van Boschpolder peilgebied 1 te verleggen conform vergunningverlening. Dit betekent dat een deel van de voormalige Boschpolder peilgebied 1 bij de Delflandse Boezem peilgebied 1 wordt ondergebracht. Dit gebied krijgt dan het vaste peil van de Boezem, namelijk NAP -0,43 m. Dit betekent dat het peil in dit gebied ten opzichte van het vorige peilbesluit NAP 0,34 m hoger wordt gezet. Het schouwpeil (het peil waarbij onderhoudsdieptes van watergangen wordt bepaald) is voor dit gebied NAP -0,43 m.

3.2.3 Maatregelen

Deze wijziging is in overeenstemming met de vergunning en de uitgevoerde werkzaamheden. Er zijn daarom geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2007, Peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunning 2018-023188/D2018-11-001729 – Elsenbosch: Creëren boezemland door aanpassing waterhuishouding, 24 december 2018, Hoogheemraadschap van Delfland
- Watervergunning 2019-025783/D2020-03-001631 – Nieuweweg 13, Honselersdijk, Nieuwbouw kas en herinrichting terrein, 25 maart 2020, Hoogheemraadschap van Delfland
- Waterhuishoudkundig plan Elsenbosch – Onderbouwing watervergunning, Elsenbos B.V., 29 oktober 2018
- Memo voorgenomen reconstructie, d.d. 23 maart 2020 (AAB NL)

5 Bijlage

- Peilenkaart Boezem peilgebied 1, (t.h.v. Boschpolder peilgebied 1)

**Toelichting peilbesluit
Delflands Boezem peilgebied 1 -
Gedeelte Natte Ecologische Zone
Lierwatering**

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Delflands Boezem peilgebied 1 ter hoogte van Natte Ecologische Zone Lierwatering

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vastgesteld watersysteem	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Afweging en effecten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.1	Peilafweging	7
3.2	Voorstel	7
3.3	Maatregelen.....	7
4	Literatuurlijst	7
5	Bijlage	7

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

In de Dorppolder is een ruimtelijke ontwikkeling afgerond. In opdracht van het Hoogheemraadschap van Delfland is een grasland omgevormd tot de natte ecologische zone Lierwating. Ter hoogte van de Burgemeester van der Goeslaan nr. 7 in de Lier is hierbij een gedeelte van de voormalige Dorppolder bij de boezem getrokken en omgezet tot natte ecologische zone. Het gebied heeft hierbij een hoger waterpeil gekregen. Het waterpeil is opgehoogd van NAP -1,60 m (polderpeil van de Dorppolder) naar NAP -0,43 m (boezempeil). De ontwikkelingen zijn beschreven in het projectplan Natte Ecologische Zone Lierwating (D2019-07-003489) en in 2019 is een positief advies verleend met zaaknummer 2019-014284 / documentnummer D2019-08-000065. De werken zijn in 2021 afgerond.

Aangezien de peilgrens door deze werkzaamheden gewijzigd is dient een nieuw peilbesluit te worden genomen voor dit gebied.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Belanghebbenden worden bij het opstellen van het peilbesluit betrokken als er sprake is van knelpunten of als ze in een nieuw in te stellen situatie te maken krijgen met waterhuishoudkundige veranderingen.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Westland. Het gebied bevindt zich aan de noordzijde van de Dorppolder. Het gebied wordt aan de noordzijde begrensd door de Lierwatering, wat onderdeel is van het huidige Delflands boezemstelsel.

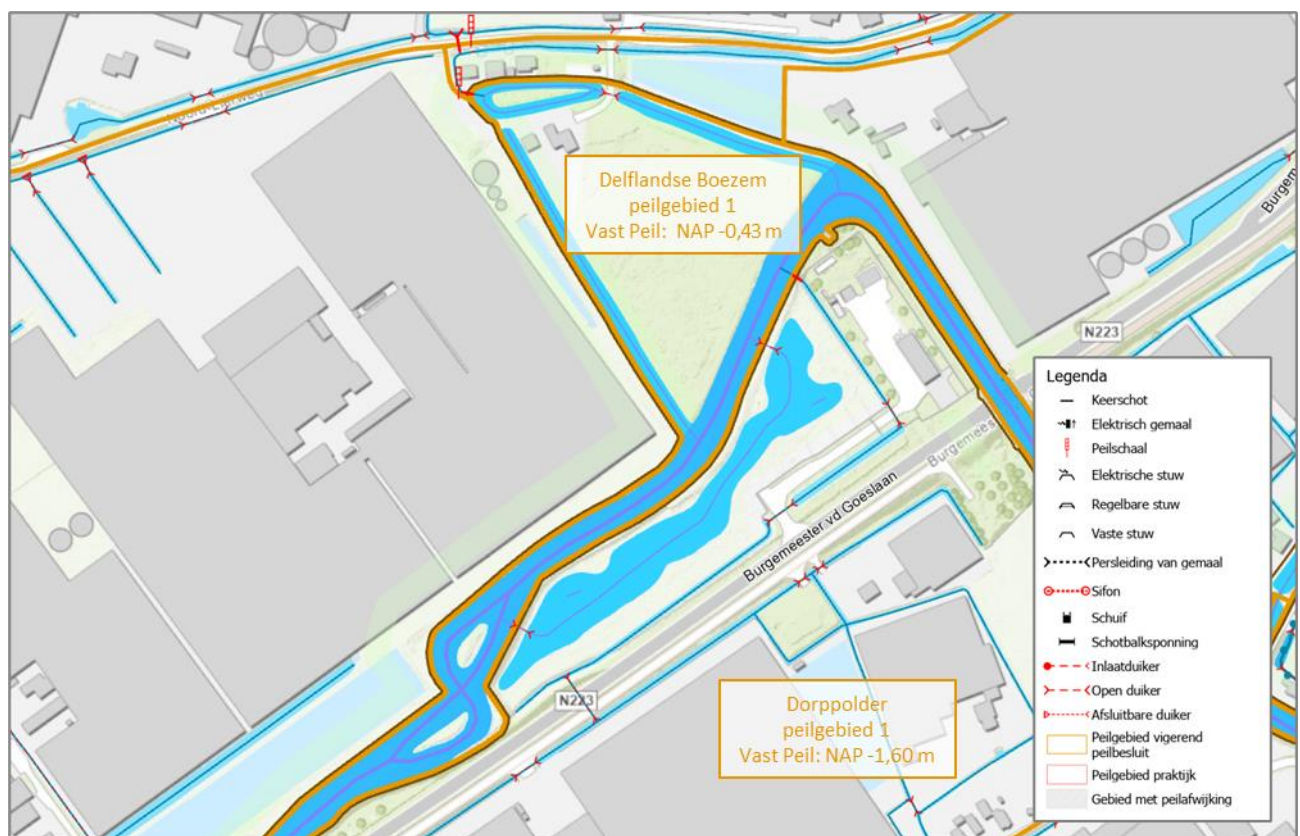
Het gebied bestaat uit een vrij inzwembare ondiepe vispaaiplaats met een enkele boothelling. De ondergrond is overwegend kleiig met tussendoor enkele veenlagen (rond NAP -4 á -5 m) en zandige lagen vanaf een diepte van NAP -15 m.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Voorgaand peilbesluit

Het vigerend peilbesluit voor de boezem betreft het peilbesluit 'Delflands Boezem' uit 2019. Het vigerend peil voor de Delflandse Boezem is vastgesteld op een vast peil van NAP -0,43 m.

Het vigerend peilbesluit voor de polder betreft het peilbesluit 'Dorppolder' uit 2013. Het vigerend peil voor peilgebied 1 van de Dorppolder is vastgesteld op een vast peil van NAP -1,60 m.

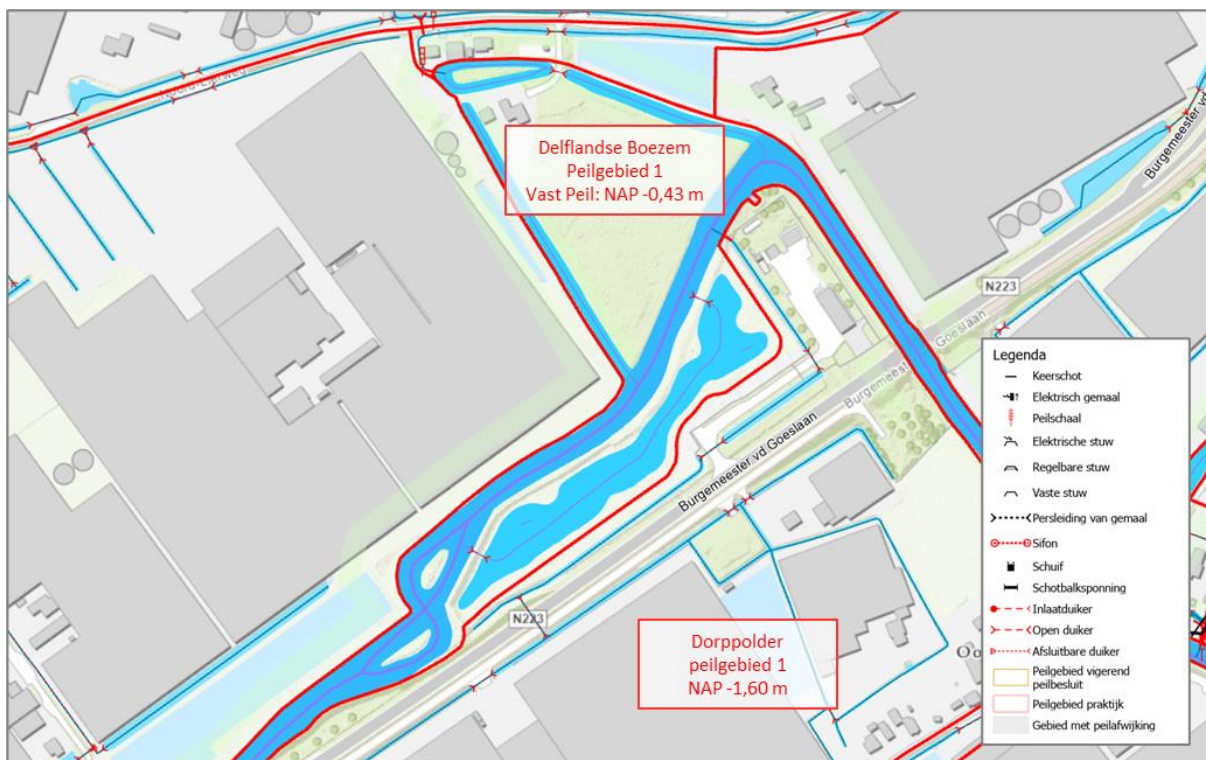

Figuur 1 - Huidig peilbesluitkaart

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Een deel van het peilgebied 1 van de Dorppolder is door de ontwikkelingen bij de Delflandse Boezem getrokken en door middel van twee duikers met de Lierwatering verbonden. Dit gebied betreft het perceel ten westen van de Burgemeester van der Goeslaan nr. 7. Het gebied is ontwikkeld tot natte ecologische zone.

De peilscheiding (de polderkade) liep langs de Lierwatering, maar door de omzetting van het gebied tot natte ecologische zone, en de aanleg van een tweetal duikers is deze peilscheiding doorstoken. Er is in zuidoostelijke richting een nieuwe polderkade aangelegd en de peilscheiding is hiermee opgeschoven. In de huidige situatie is het boezemgebied dus uitgebreid. Het voorgaande polderpeil (NAP -1,60 m) is daarmee omgezet naar het boezempeil (NAP -0,43 m). De waterpartij is onderdeel van het boezemstelsel geworden. Dit water is in beheer bij Delfland.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging

De voorgestelde peilwijziging is n.a.v. een vergund en al uitgevoerd project. Het gebied is omgevormd van graslandschap tot een natte ecologische zone. Voor deze nieuwe functie is een hoger peil noodzakelijk. Tijdens de vergunningverlening is de peilafweging gemaakt. Na uitvoering van het project zijn de werkzaamheden volgens vergunning uitgevoerd en afgerond (Afleverdossier HHDL19105 A-DOS-00017 11).

Ten opzichte van de oude situatie is het waterpeil 1,17 m hoger. Dit nieuwe peil past bij de nieuwe functie van het gebied. De vroegere kade is doorstoken met een tweetal duikers, waardoor deze kade zijn functie heeft verloren. Om deze reden is er een nieuwe kade aan de zuid- en oostzijden van de natte ecologische zone gelegd. Voor deze nieuwe kade is een stabiliteitsberekening uitgevoerd en deze is op de vereiste hoogte aangelegd. Dankzij deze nieuwe kade en de kwel sloten achter deze kade zijn geen peilwijzigingen in de Dorppolder te verwachten. Er zijn na voltooiing van de werkzaamheden geen incidenten of meldingen naar aanleiding van de werkzaamheden ontvangen.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om het peil van het gebied vast te stellen naar de nieuwe situatie. Het peil van het gebied wordt daarmee vastgesteld op het peil van de Delflandse Boezem: NAP -0,43 m. Dit betekent dat het peil in dit gebied ten opzichte van het vorige peilbesluit 1,17 m hoger wordt gezet.

3.3 Maatregelen

Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, 23 april 2020, Peilbesluit Dorppolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer Projectplan Natte Ecologische Zone Lierwatering (code 090800-200323-HK-Memo), gemeente de Lier, d.d. 22 juli 2019
- Advies op projectplan zaaknummer 2019-014284 / documentnummer D2019-08-000065, 5 augustus 2019, Hoogheemraadschap van Delfland
- Afleverdossier NEZ Lierwatering (code HHDL19105 A-DOS-00017 1), GKB Realisatie B.V., d.d. 2 juli 2021

5 Bijlagen

- Peilenkaart peilbesluit Delflandse Boezem, peilgebied 1 gedeelte Natte Ecologische Zone Lierwatering

**Toelichting op het peilbesluit
Delflandse Boezem - peilgebied 25
snoekenpaaiplaats 'Zeven Gaten'**

Hoogheemraadschap van
Delfland

**Toelichting op het
peilbesluit Delflandse Boezem
peilgebied 25
snoekenpaaiplaats 'Zeven Gaten'**

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	6
2.1	Gebied	6
2.2	Watersysteem	6
2.2.1	Vastgesteld peil	6
2.2.2	Huidige functioneren van het watersysteem	7
3	Afweging en effecten	11
3.1	Peilafweging	11
3.2	Peilenvoorstel	11
3.3	Maatregelen.....	11
4	Literatuur	12
Bijlage 1 Peilenkaart peilbesluit Boezem peilgebied 25 ..		Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil, waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

De Zeven Gaten is een natuurgebied gelegen langs de Kromme Zweth en ten noordoosten van de Lier. Het gebied wordt door stichting Zuid-Hollands Landschap als natuurgebied beheerd. In 2015 heeft Delfland op één perceel van de Zeven Gaten een 'snoekenpaaiplaats' aangelegd. In deze snoekenpaaiplaats worden in de eerste jaren na aanleg jaarlijks (afhankelijk van de temperatuur) eind januari/februari paairijpe snoeken uit de boezem uitgezet om hier te paaien. Jonge snoek groeit hier op en wordt, na het bereiken van een gemiddelde lengte van circa 8 cm, samen met de volwassen snoek circa eind mei weer uitgezet in de boezem. Voor de inrichtingswerkzaamheden is een projectplan (DMS 1415369) geschreven.

Het gebied maakt in het vigerende peilbesluit van 2019 onderdeel uit van het grote boezempeilgebied, peilgebied 1 met een vast peil van NAP – 0,43 m. De snoekenpaaiplaats heeft echter een aangepast peil t.b.v. van deze specifieke functie. In dit peilbesluit wordt de onderbouwing gegeven om het nieuwe peil vast te kunnen stellen.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- De ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Belanghebbenden worden bij het opstellen van het peilbesluit betrokken als er sprake is van knelpunten of als ze in een nieuw in te stellen situatie te maken krijgen met waterhuishoudkundige veranderingen.

- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 *Gebied*

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Westland. Het gebied bestaat met name uit natuurgebieden. De bodem in het gebied bestaat uit Warmoezerijgrond. De warmoezerijgrond heeft vaak een 30 tot 60 cm dikke bovengrond die uit humeuze tot humusrijke klei bestaat, die meestal kalkarm tot kalkloos is. De ondergrond bestaat vaak uit klei, waarbij zavel op de hogere delen voorkomt en klei op de lagere delen. De term warmoezerij verwijst naar de tuinbouw.

2.2 *Watersysteem*

2.2.1 *Vastgesteld peil*

Het vigerend peilbesluit voor het huidige peilgebied betreft het peilbesluit 'Delflandse Boezem' uit 2019. Het vigerend peil is vastgesteld met een vast peil van NAP -0,43 m. De snoekenpaaiplaats maakt in het vigerende peilbesluit onderdeel uit van het grote boezempeilgebied.

Figuur 1 - De snoekenpaaiplaats tijdens het afvissen (hierbij wordt de plas langzaam leeggemalen door de pomp onder het rooster op deze foto)

Figuur 2 – Huidige peilbesluitkaart

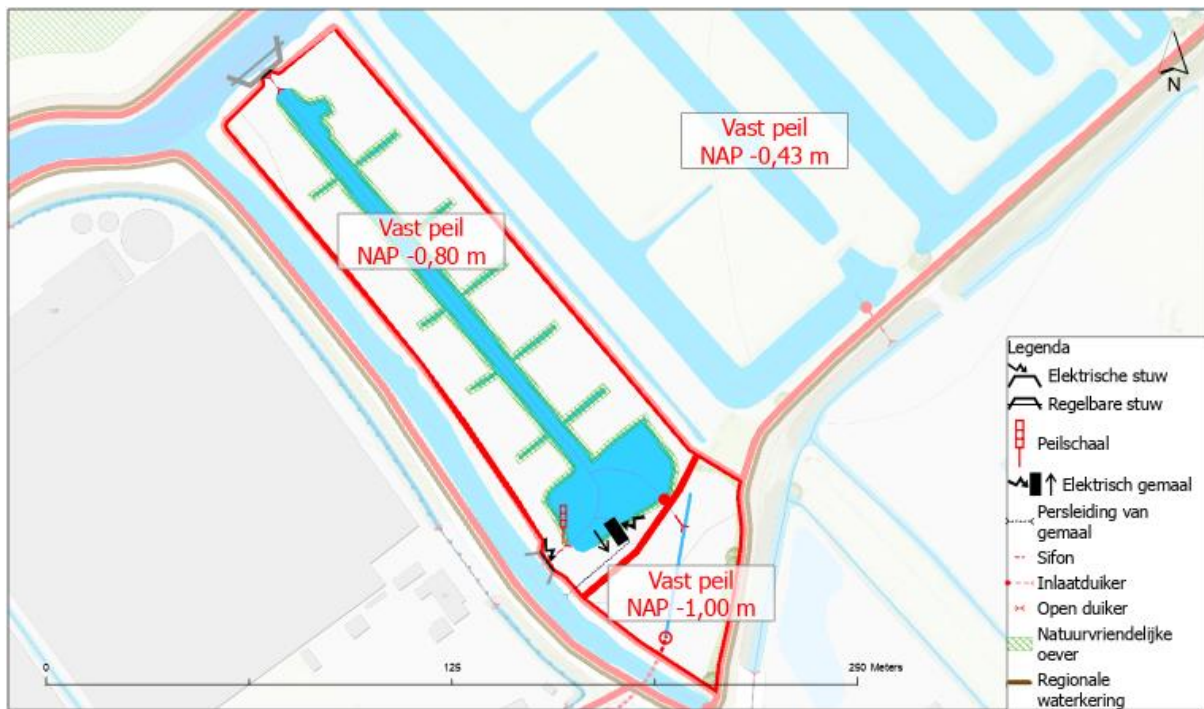
2.2.2 Huidige functioneren van het watersysteem

Voordat het gebied heringericht werd als snoekenpaaiplaats bestond het gebied uit grasland met een centrale sloot die afwaterde door de sifon onder de Noord-Lierweg. Er werd een 'afwijkend peil' aangehouden van circa NAP -1,00 m.

De snoekenpaaiplaats bestaat uit een 'grasland' omgeven door 'kaden'. Centraal in het grasland is een watergang gegraven, waarvan de bodem afloopt naar de diepere plas aan de zuidzijde, waar ook het gemaal staat voor peilbeheer en om de paaiplaats leeg te pompen als de jonge en grote snoek wordt overgezet naar de boezem.

De bedoeling is dat het waterpeil rond 1 februari (of ingeval van een 'warme' winter 1-2 weken eerder) wordt opgezet tot het boezempeil, waardoor een kleine laag water komt te staan boven het 'grasveld' dat relatief snel opwarmt. Dit ondergelopen grasland (vergelijkbaar met ondergelopen uiterwaarden) is ideaal paaisubstraat voor snoeken. Door de snelle opwarming is er ook direct voldoende zoöplankton en macrofauna als voedsel beschikbaar

voor de uit de eitjes gekomen snoekjes. Zodra de snoekjes wat groter zijn gaan ze over op kleine vis.

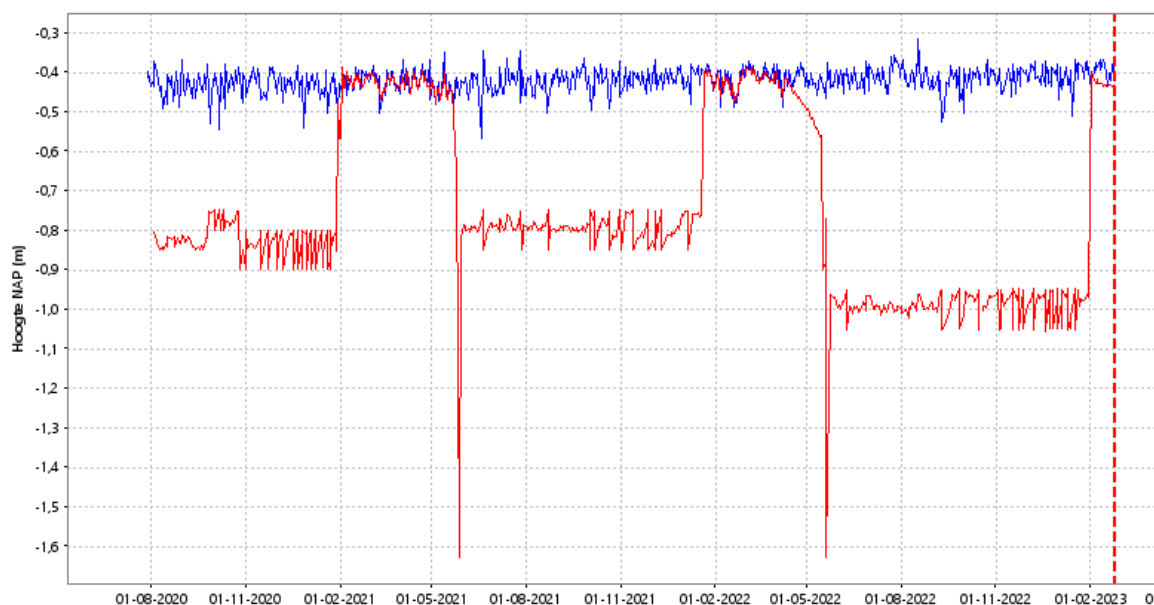

Figuur 3 – Kaart met huidige waterhuishouding

Wanneer de jonge snoeken groot genoeg zijn om de paaiplaats te verlaten (circa eind mei) wordt het waterpeil in de paaiplaats in een paar dagen tijd geleidelijk verlaagd totdat het ondergelopen grasland droogvalt. De vis verzamelt zich in de centrale watergang en het plasje van de paaiplaats. Daarna wordt het hele gebied afgevist en worden de jonge en grote snoeken in de boezem uitgezet. T.b.v. het afvissen wordt al het water uitgemalen zodat alle aanwezige vissen gevangen kunnen worden. De kleine en grote snoeken en voor de paaiplaats ongewenste vissen (bijvoorbeeld grote baars) worden overgezet naar de boezem. Prooivis voor de snoek (zoals blankvoorn) wordt weer teruggezet in de paaiplaats nadat er direct na het afvissen via een of twee klepstuwen weer water wordt ingelaten tot het gewenste waterniveau in de paaiplaats.

Het peil in de vispaaiplaats wordt van circa 1 februari (afhankelijk van de temperatuur soms eerder) tot eind mei op boezempeil (NAP – 0,43m) gehouden, daarna (t.b.v. het afvissen van jonge snoek, leeggepomp en vervolgens de rest van het jaar op een lager peil gehouden, waarbij er alleen water staat in de centrale watergang en het plasje (zie Figuur 4). Het 'grasland' blijft droog en moet zich herstellen van de inundatie zodat het weer geschikt wordt als paaisubstraat voor het volgende jaar.

In 2020 en 2021 is het gebied in de periode na half mei op circa NAP –0,80 m gehouden. Op Figuur 5 is te zien dat het grasland deels nog onder water staat bij een peil van -0,82 en dat het gras niet genoeg heeft kunnen groeien. Dit peil is dus te hoog is voor het herstel van het gras. In 2022 is het peilbeheer voor het lage peil aangepast naar NAP -1,00 m. Dit peil is een goed peil om het gras tot de gewenste hoogte te laten groeien.

Figuur 4 Peilverloop snoekenpaaiplaats en boezem (resp. rode en blauwe lijn)

Voor 2020 waterde de snoekenpaaiplaats via een aflaatconstructie af op een zuidelijk gelegen slootje (hieronder beschreven als gebied met afwijkend peil 25 A). De aflaat van het slootje raakte echter te vaak verstopt, waardoor het peil in de snoekenpaaiplaats te hoog kwam staan. Hierdoor waren de omstandigheden voor het grasland in de paaiplaats onvoldoende om zich te herstellen van de inundatie tijdens het paaiseizoen en zich te ontwikkelen tot geschikt paaisubstraat (voldoende gras) voor het nieuwe paaiseizoen. Om het peil in de paaiplaats beter te kunnen beheren is in voorjaar 2020 het eerdergenoemde gemaal voor de snoekenpaaiplaats gerealiseerd.

Figuur 5 situatie grasland op 13 november 2011 met een peil van NAP -0,82 m

Gebied met afwijkend peil 25 A

Ten zuiden van de snoekenpaaiplaats is er nog een stuk sloot, die m.b.v. een inlaat en een stuwende sifon op peil wordt gehouden. Het peil is hier ongeveer NAP -1,00 m. Het lagere peil zorgt voor een droger deel in het natuurgebied t.b.v. de weg en de paden die hier zijn. Het gebiedje watert af d.m.v. de sifon, die onder de boezemwatergang en Noord-Lierweg doorloopt, op peilgebied 1 van de Oude Lierpolder. Het gebiedje heeft een beperkt enkelvoudig belang en één eigenaar (stichting Zuid-Hollands Landschap).

Figuur 6 Instroom van de sifon van het afwijkende peil 25A

3 Afweging en effecten

3.1 Peilafweging

Het nieuwe peilregime is ingesteld t.b.v. de nieuwe functie van het gebied als snoekenpaaiplaats en voldoet voor deze specifieke functie. Daarnaast is dit peil ook gunstig voor natte natuur.

Ten opzichte van het vastgestelde peil (NAP -0,43 m) in het peilbesluit van 2019 heeft het gebied voor een groot deel van het jaar een lager peil (0,57 m). Een lager peil kan bodemdaling veroorzaken. Echter het gebied had al een lager peil rond NAP -1,00 m voor de herinrichting. Daardoor zal er in de praktijk geen extra bodemdaling worden veroorzaakt.

3.2 Peilenvoorstel

Omdat het nieuwe peilregime optimaal is voor de functie van snoekenpaaiplaats en geen negatieve effecten heeft, wordt voorgesteld om een nieuw peilgebied (peilgebied 25) in te stellen. Er wordt een peil van NAP -0,43 m van circa half januari t/m half mei en vanaf half mei tot circa half januari wordt NAP -1,00 m aangehouden. Het schouwpeil (het peil waarbij onderhoudsdieptes van watergangen wordt bepaald) is NAP - 1,00 m. Ten opzichte van het vorige peilbesluit wordt het vastgestelde peil in de periode van half januari t/m half mei met 0,57 m verlaagd.

3.3 Maatregelen

Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuur

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2019, Peilbesluit Delflands Boezem
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Schetsontwerp Verbeteren afvoer vispaaiplaats Westboezem, De Lier (zeven gaten), maart 2019, DMS 1415369
- Projectplan vispaaiplaats Westboezem De Lier (gemeente Westland), april 2013, DMS 1305156

5 Bijlage

Peilenkaart Boezem peilgebied 25, snoekenpaaiplaats

Toelichting op het peilbesluit Delflandse Boezem - Peilgebied 26

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Delflandse boezem - peilgebied 26

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vastgesteld watersysteem	5
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Afweging en effecten	8
3.1	Peilafweging	8
3.2	Voorstel	8
3.3	Maatregelen.....	8
4	Literatuurlijst	9
5	Bijlage	9

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

In 2019 is de bochtafsnijding van de Schie ter hoogte van de Oost-Abtspolder (gemeente Rotterdam) afgerond. Bij deze bochtafsnijding is er een eiland ontstaan aan de oostzijde van het nieuw gegraven deel van de Schie. Op dit eiland is een aantal nieuwe peilgebieden vormgegeven, de peilgebieden 19, 20 en 21 van de Delflandse Boezem. De peilbesluiten voor deze peilgebieden zijn in 2019 genomen.

Het peilgebied 21 bevindt zich aan de zuidzijde van het eiland. Het peil voor dit peilgebied is vastgesteld op NAP -1,71 m. Dit peil was vastgesteld in 2019, maar ook in het voorgaande peilbesluit (Oost-Abtspolder) uit 2013. De werkzaamheden hiervoor zijn vergund (vergunning 19249; DMS 1351064). Echter, bij de uitvoer van de werkzaamheden voor de bochtafsnijding bleek dat dit peil in de praktijk niet gehanteerd werd. Binnen dit peilgebied is het maaiveld relatief laag gelegen, en daarnaast bevindt zich aan de oostzijde binnen dit peilgebied een laaggelegen Veerhuis. Hoewel het peil al langere tijd op NAP -1,71 m gehandhaafd wordt is het daarom wenselijk het peil in een groot deel van peilgebied 21 te verlagen. Om deze reden is tijdens de werkzaamheden het peilgebied 21 met het plaatsen van een stuw opgesplitst in twee delen, waarbij een klein deel het oorspronkelijke peil van NAP -1,71m behoudt en het grote deel wordt verlaagd tot een hoogte van NAP -2,07 m. Voor deze nieuwe situatie is een nieuw peilbesluit noodzakelijk.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in paragraaf 2.1.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 2.2.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging bij de eerste ruimtelijke ontwikkeling vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

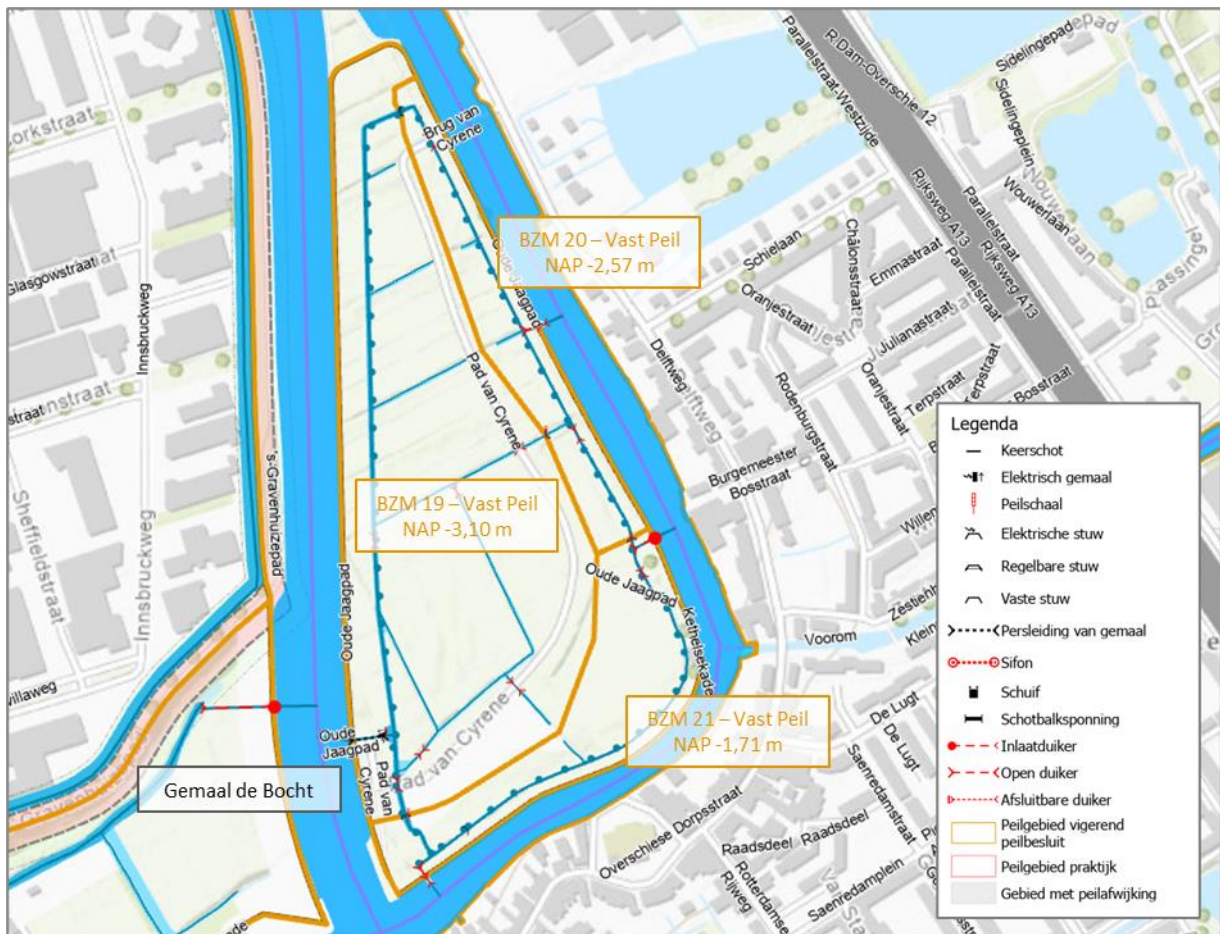
2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Rotterdam in de wijk Overschie. Het gebied bestaat agrarisch terrein en dijklighamen. De bodem in het gebied bestaat uit klei- en veengronden.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vastgesteld watersysteem

Het vigerend peilbesluit betreft het peilbesluit 'Delflandse Boezem' uit 2019. Peilgebied 21 is vastgesteld op een vast peil van NAP -1,71 m.

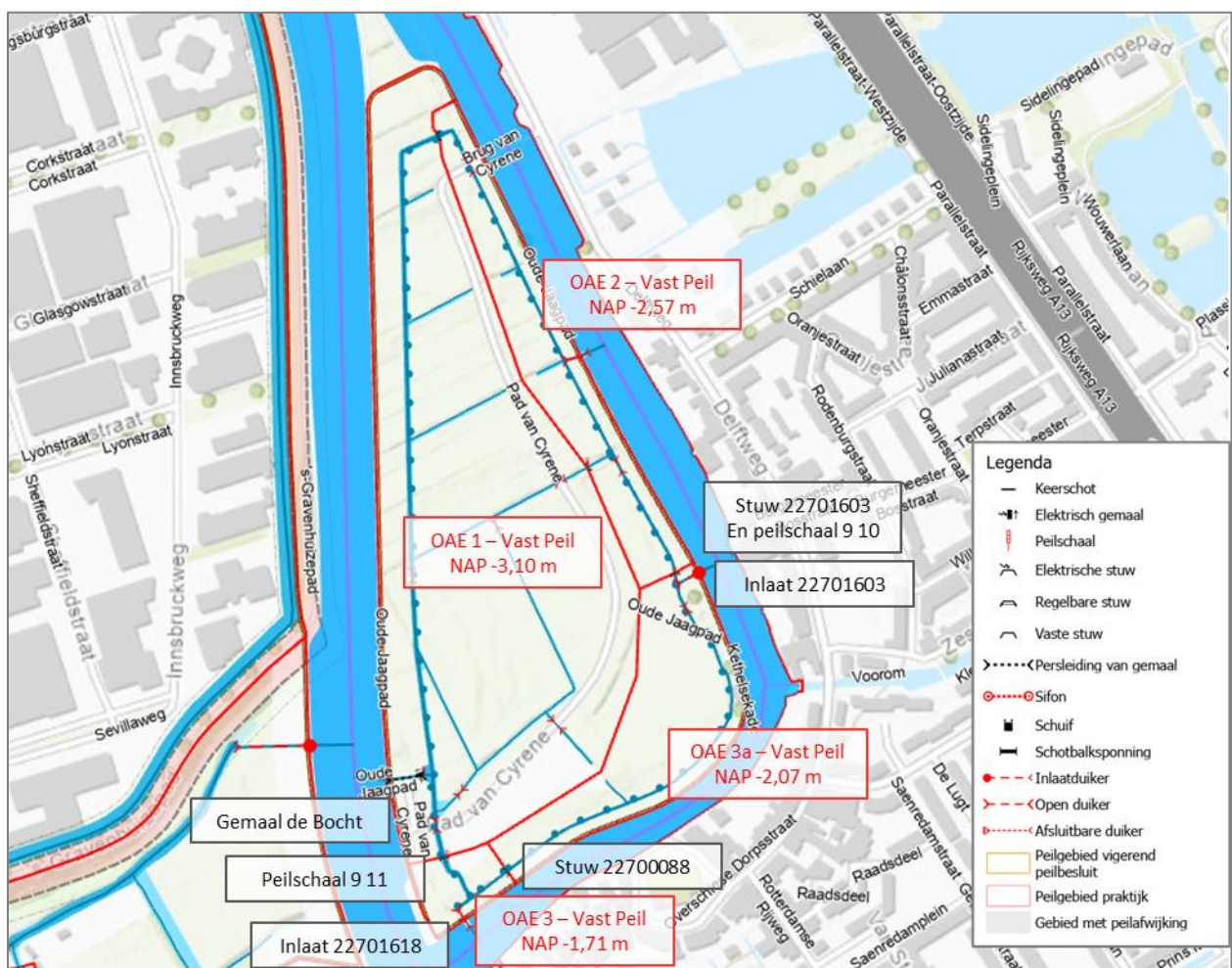
Figuur 1 - Huidig peilbesluitkaart

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Aan de zuidzijde van het peilgebied bevindt zich een inlaat om het eiland van water te voorzien. Het ingelaten water wordt verdeeld in noordelijke en oostelijke richting via twee stuwen. Ook aan de oostzijde van het eiland bevinden zich enkele inlaatduikers om water vanuit de boezem in de lagere peilgebieden in te laten. In het laagstgelegen peilgebied aan de zuid-westzijde van het eiland bevindt zich het gemaal van de Oost-Abtspolder met de naam De Bocht. Dit gemaal loost het water op het nieuw gegraven deel van de Schie.

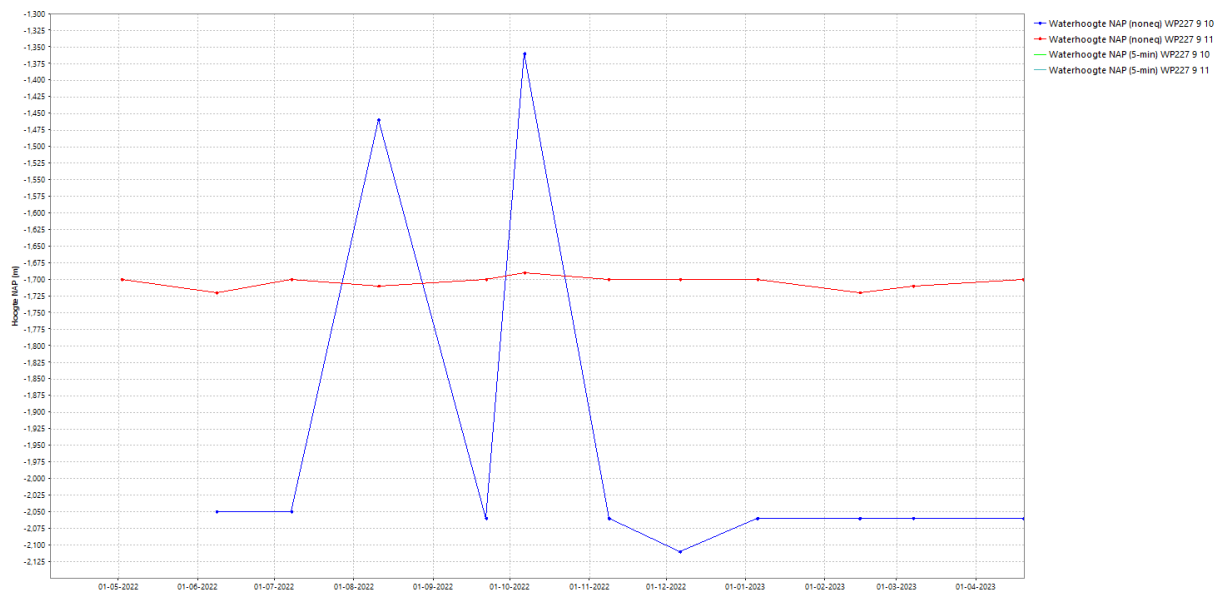
In de praktijk is het peilgebied 21 van de Delflandse Boezem opgesplitst in twee delen. De scheiding tussen de twee peilgebieden bevindt zich ter plaatse van stuw 22700088. In het westelijke deel, waar zich ook een inlaat vanuit de boezem bevindt, wordt het vastgestelde peil van NAP -1,71 m gehanteerd. In het oostelijke deel wordt het peil van NAP -2,07 m gehanteerd. Het oostelijke peilgebied watert via stuw 22701603 (figuur 2) af in noordelijke richting op peilgebied 20 van de Delflandse Boezem met peil NAP -2,57 m.

In de peilgebieden zijn de inlaten (22701618 en 22701603) en de dijksloten in beheer bij Delfland. De stuwen (22700088 en 22701603) zijn in beheer bij de gemeente Rotterdam.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

In peilgebied 21 bevinden zich twee peilschalen: WP227 9 11 aan de westzijde en WP227 9 10 aan de oostzijde. Peilschaal WP227 9 11 bevindt zich binnen het peilgebied met het hogere peil (NAP -1,71 m) en peilschaal WP227 9 10 binnen het gebied met het lagere peil (NAP -2,07 m). Zoals te zien is in de gemeten waarden worden de peilen gedurende het jaar gehandhaafd. Bij peilschaal WP227 9 10 zijn twee momenten te zien dat een hoog peil is gemeten, maar deze metingen worden geweid aan invoerfouten.

3 Afweging en effecten

3.1 Peilafweging

De voorgestelde peilwijziging volgt op een al uitgevoerd project welke in 2019 is uitgevoerd. Er verandert met de wijziging niets meer in de situatie buiten.

Het nieuwe peil betekent dat het peil in een groot deel van het peilgebied 39 cm daalt ten opzichte van het vastgestelde peil. Dit is wenselijk omdat anders ter plaatse van het agrarisch land en bebouwing te hoge waterstanden optreden en er hierdoor waterschade op kan treden. Op verzoek van belanghebbenden is daarom deze peilverlaging afgewogen. Tijdens de aanleg van een natuurvriendelijke oever langs de Schie (vergunning 2019-019224) is onderzocht of het lagere peil tot verminderde stabiliteit van de kering zou leiden, dit is niet het geval.

Daaruit volgend worden er geen negatieve effecten door het lagere peil verwacht. De werkzaamheden zijn in 2019 uitgevoerd. Sindsdien zijn er geen knelpunten of klachten bekend.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om peilgebied 21 van de Delflandse boezem ter hoogte van de schotbalkstuw 22700088 op te delen tot een kleiner peilgebied 21 en een nieuw peilgebied met de naam Delflandse Boezem peilgebied 26. Het nieuwe peilgebied krijgt een vast peil van NAP -2,07 m. Het schouwpeil (de nullijn waarop door de peilbeheerder het waterpeil wordt gestuurd) is ook NAP -2,07 m.

3.3 Maatregelen

Deze wijziging is in overeenstemming met de praktijksituatie en de uitgevoerde werkzaamheden. Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2019, Peilbesluit Delflandse Boezem
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunning / -dossier 19249 (DMS-nummer 1064292)
- Watervergunningen 2019-019224 (wijzigingsvergunning op voorgaande vergunning 1064292; DMS-nummer 1501222)
- Memo Waterhuishouding nabij veerhuis (d.d. 25 april 2019)

5 Bijlage

- Peilenkaart Boezem, peilgebied 26 (bochtafsnijding de Schie)

Toelichting op het peilbesluit Commandeurspolder peilgebied 7

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Commandeurspolder peilgebied 7

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vorig peilbesluit	5
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Peilafweging en voorstel	8
3.1	Peilafweging	8
3.2	Peilvoorstel.....	8
3.3	Maatregelen.....	8
4	Literatuurlijst	9
Bijlage peilenkaart peilbesluit Commandeurspolder peilgebied 7		Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

Peilgebied 7 in de Commandeurspolder is een peilgebied met voornamelijk dijksloten die in beheer zijn van Delfland. Langs het boezemwater 'de Middelwatering' is rond 2012 de boezemkade verbeterd. Hiervoor is projectplan 700972 opgesteld. Voor de werkzaamheden nabij Kwakelweg 16 en 18a is in 2016 vergunning verleend (2016-001166). Hierbij zijn delen van de dijksloot nabij Kwakelweg 16 en 18a gedempt en is een duiker voor in de plaats gekomen. Dit water is gecompenseerd door nieuwe sloten te graven op het peil van peilgebied 7. Een keerschot is hiervoor verplaatst. Een bestaande eerder doodlopende sloot is nu ook verbonden met peilgebied 7.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij deze ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. Deze afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

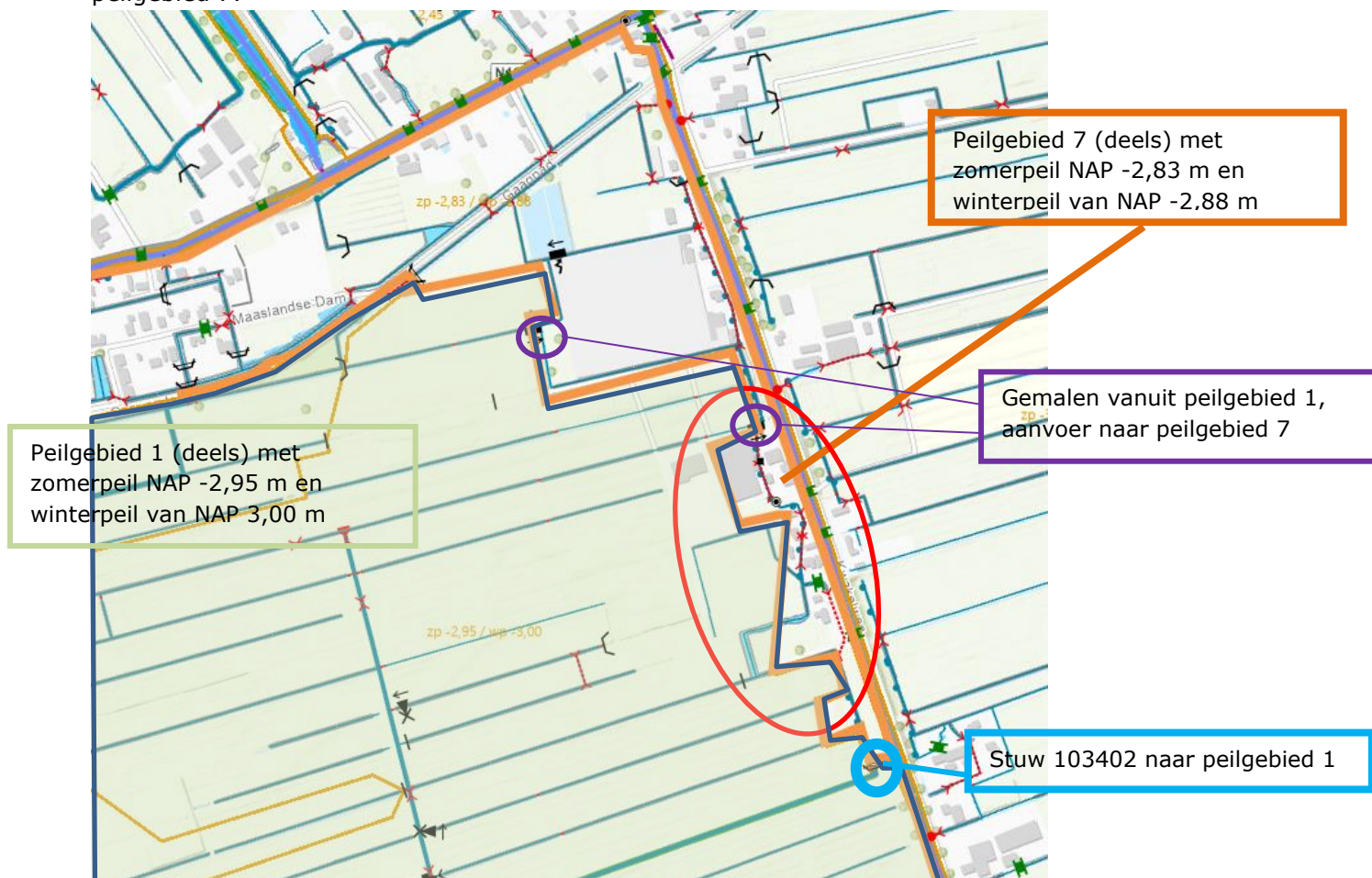
Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt, bevindt zich in de gemeente Midden-Delfland. Het gebied bestaat uit grasland en grenst aan percelen met bebouwing en een terrein van een landbouwbedrijf. De bodem in het gebied bestaat uit klei- en veengronden. In dit gebied is een kas gesloopt in het kader van het project 'gras voor glas' om het karakter van de graslandpolder te versterken.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het vigerend peilbesluit voor het huidige peilgebied betreft het peilbesluit voor de Commandeurspolder uit 2014. Peilgebied 7 heeft een zomerpeil van NAP -2,83 m en een winterpeil van NAP -2,88 m. Peilgebied 1 van de Commandeurspolder heeft een zomerpeil van NAP -2,95 m en winterpeil van NAP -3,00 m.

Het plangebied waar dit wijzigingsvoorstel over gaat, bevindt zich aan de zuidkant van peilgebied 7.

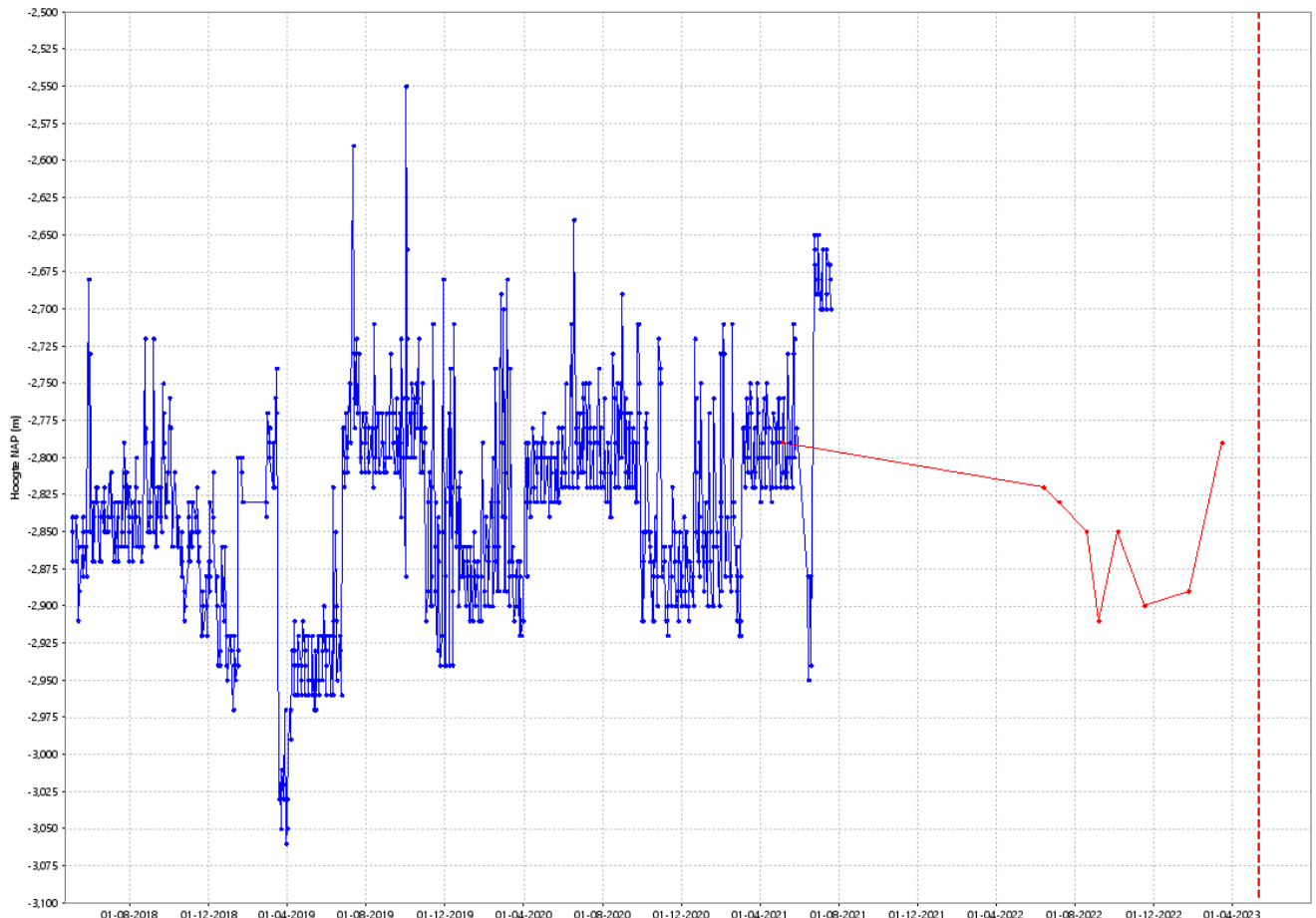

Figuur 1 – Huidige vigerende peilgrenzen (zalmroze). Het peilgebied wordt gedeeltelijk weergegeven en is ingezoomd op het plangebied. Tevens locatie van gemalen en afvoerstuw.

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Het watersysteem van het peilgebied 7 bestaat voornamelijk uit dijksloten. Het peilgebied loopt langs de polderkade van de Middelwatering. Voor de stabiliteit van de dijklichamen is het peil hier hoger dan in het naast gelegen peilgebied.

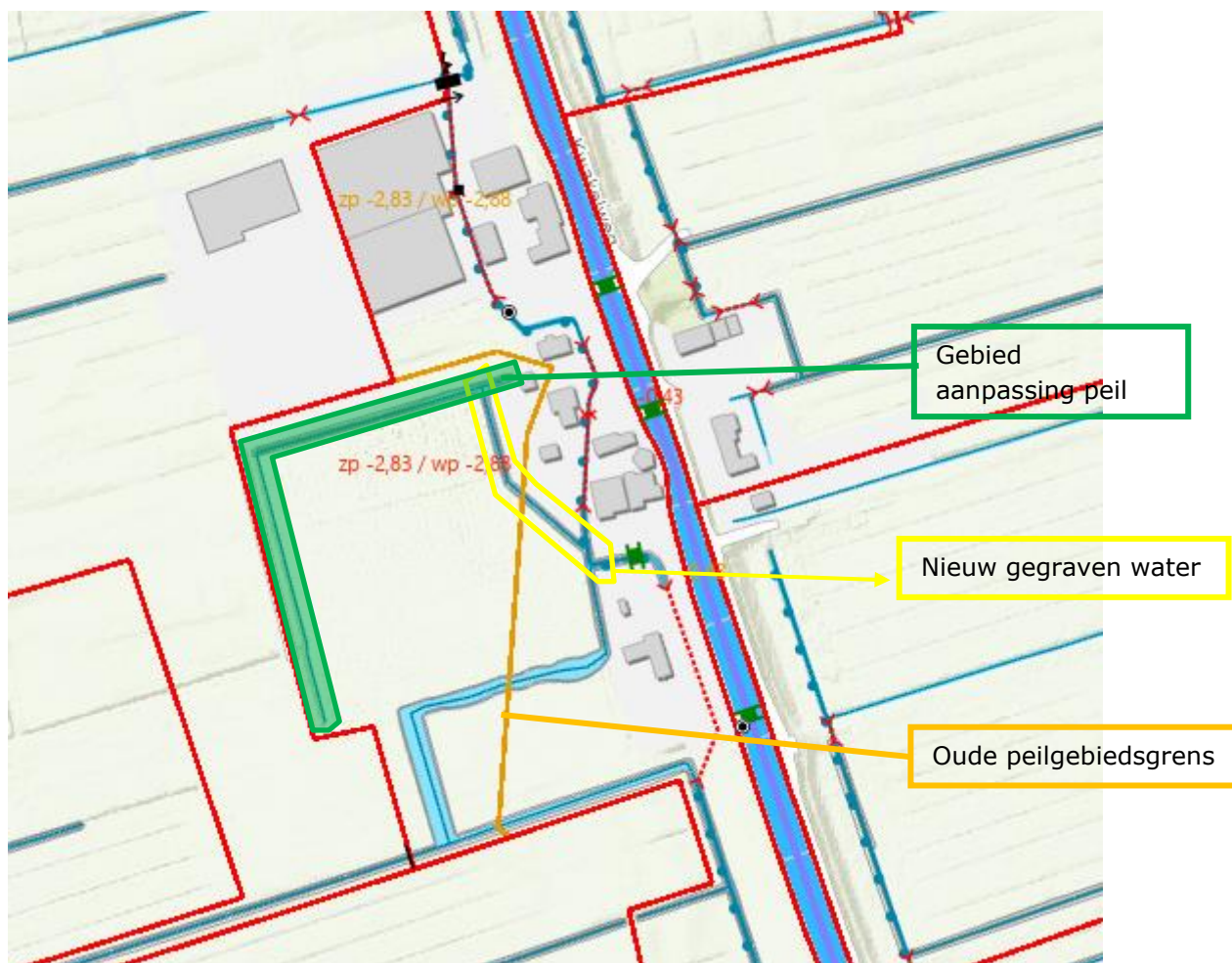
In figuur 2 is te zien dat de waterpeilen in het peilgebied binnen aanvaardbare marges volgens peilbesluit worden gehandhaafd: zomerpeil -2,83 en winterpeil -2,88 m.

Figuur 2 gemeten waterstanden in peilgebied 7

Peilgebied 7 kan van water worden voorzien via hoger gelegen peilgebieden. Via stuw 103402 in het zuiden van het peilgebied, watert het gebied af naar peilgebied 1 (figuur 3). Bij deze stuw staat ook de peilschaal.

Rond 2012 is in peilgebied 7 langs het boezemwater 'de Middelwatering' de boezemkade verbeterd (projectplan 700972). In 2016 is een deel van de dijksloot nabij Kwakelweg 16 gedempt, waarvoor een duiker in de plaats is gekomen. Er is een nieuwe watergang gegraven en aangesloten op het watersysteem van peilgebied 7. Daardoor is het waterpeil gelijk aan dat van peilgebied 7: een zomerpeil van NAP -2,83m en een winterpeil van NAP -2,88m.

Figuur 3 – Situatie in de praktijk; nieuw water gegraven, oude peilgebiedsgrens en plaats aanpassing peil.

3 Peilafweging en voorstel

3.1 Peilafweging

Door de uitgevoerde werkzaamheden zijn een aantal watergangen op het peil van peilgebied 7 gekomen. Het waterpeil in dit gebied is zowel in de zomer als in de winter 12 cm hoger. Het gebied met het gewijzigde waterpeil heeft bij het nieuwe peil een drooglegging van 45 tot 80 cm. Voor het grasland is dat een goede drooglegging. De aan dit aangrenzende bebouwing ligt hoger, hier is de drooglegging ten minste 80 cm. Het nieuwe peil heeft eveneens geen negatieve gevolgen voor het bedrijfsterrein van het landbouwbedrijf. Dit terrein kan bij het nieuwe peil nog goed afwateren.

Er zijn geen knelpunten bekend voor de overige belangen. Verder zijn er geen incidenten van wateroverlast bekend terwijl het praktijkpeil al lange tijd wordt gehandhaafd.

Positief effect van het nieuwe peil is door een hoger peil de bodemdaling wordt afgeremd. Bij eventuele momenten met extreme neerslag kan overtollig water overstorten richting het lageregelegen peilgebied 1 met voldoende bergend vermogen. Het vaststellen van het huidige praktijkpeil heeft dus geen negatief effect op wateroverlast.

3.2 Peilvoorstel

Het voorstel is om Commandeurspolder peilgebied 7 te vergroten, omdat nieuw gegraven water en al bestaand water is toegevoegd aan dit peilgebied. Het peil van peilgebied 7 blijft gehandhaafd. De peilgebiedsgrens tussen peilgebied 1 en peilgebied 7 moet dus worden aangepast; die wordt naar het westen verschoven. De grens komt te liggen over het verplaatste keerschot. De nieuwe peilgrens wordt dan zo getrokken als vergund. Het peil in deze watergangen moet daarom worden aangepast aan het peil van peilgebied 7, met een zomerpeil van NAP -2,83 m en een winterpeil van NAP -2,88 m. Het peil in dit gebied is dan zowel in de zomer als in de winter 12 cm hoger dan in het vorige peilbesluit. Het schouwpeil van peilgebied 7 blijft NAP -2,88 m.

3.3 Maatregelen

Deze wijziging is in overeenstemming met de vergunning en de uitgevoerde werkzaamheden. Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, maart 2014, Toelichting op het peilbesluit van de Commandeurspolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Vergunning 2016-001166
- Projectplan 700972

5 Bijlage

- Peilenkaart Commandeurspolder, peilgebied 7

Toelichting op het peilbesluit Duifpolder Peilgebied 1 zuidzijde

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Duifpolder peilgebied 1 zuidzijde

Inhoud

1		
1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vorig peilbesluit	5
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Peilafweging.....	7
3.1	Peilafweging en effecten	7
3.2	Voorstel	7
3.3	Maatregelen.....	7
4	Literatuurlijst	8
5	Bijlage	8

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ambtshalve correctie.

Achtergrond

In het vigerende peilbesluit van de Duifpolder van 2014 is een peilwijziging vastgesteld vooruitlopend op het verplaatsen van de stuw en daarmee het verleggen van de peilgrens tussen peilgebied 1 en 2. Het verplaatsen van de stuw tussen peilgebied 1 en 2 is niet mogelijk gebleken.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ambtelijke correctie.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de grenzen van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

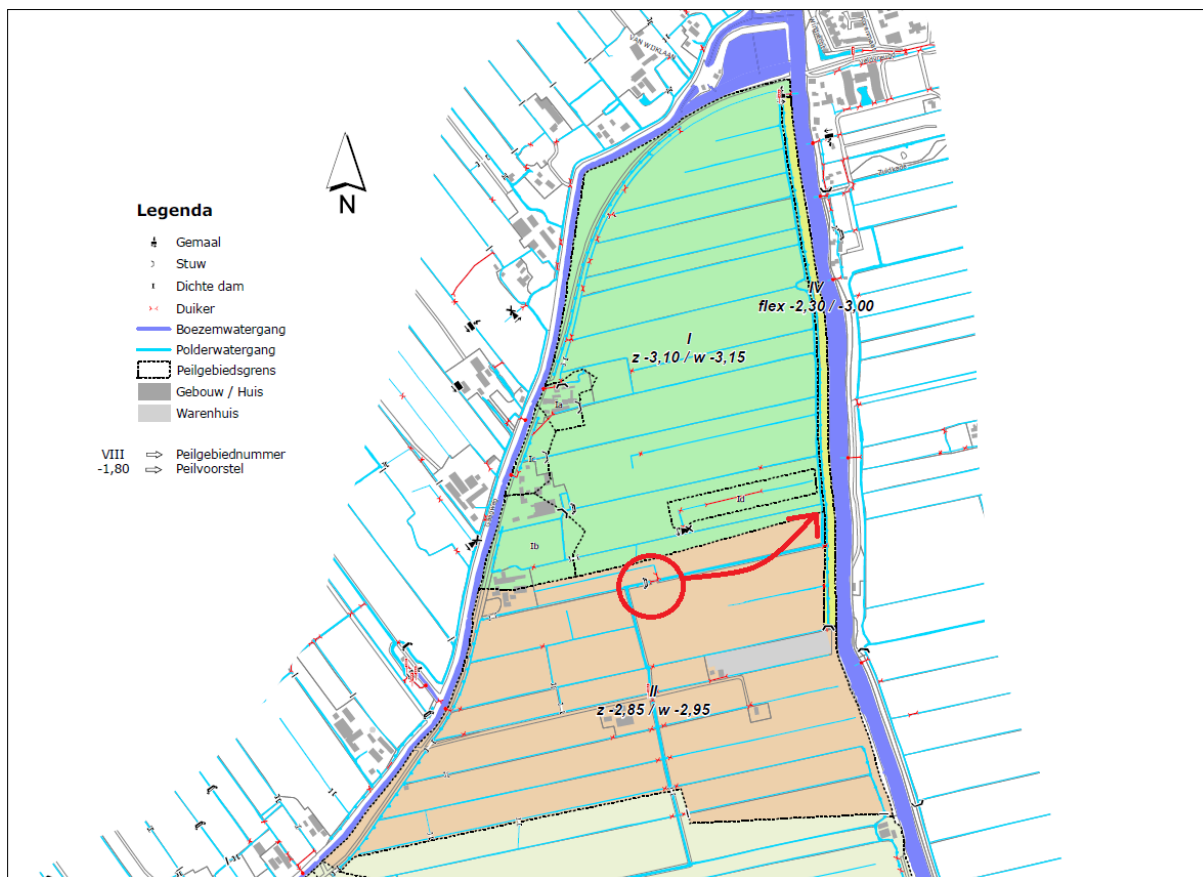
2.1 Gebied

Peilgebied 1 bestaat uit agrarisch graslandgebied en is gelegen binnen de gemeente Midden-Delfland. De bodem bestaat uit moerige gronden en zeekleigronden.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het vorige peilbesluit Duifpolder is in 2014 vastgesteld. Voor peilgebied 1 is een zomerpeil van NAP -3,10 m en een winterpeil van NAP -3,15 m vastgesteld. Voor peilgebied 2 is een zomerpeil van NAP -2,85 m en een winterpeil van NAP -2,95 m vastgesteld. In het peilbesluit van de Duifpolder uit 2014 werd voorgesteld om de bestaande stuw aan de zuidzijde van peilgebied 1, 350 meter naar het noordoosten te verplaatsen volgens de peilgrenzen van figuur 1.

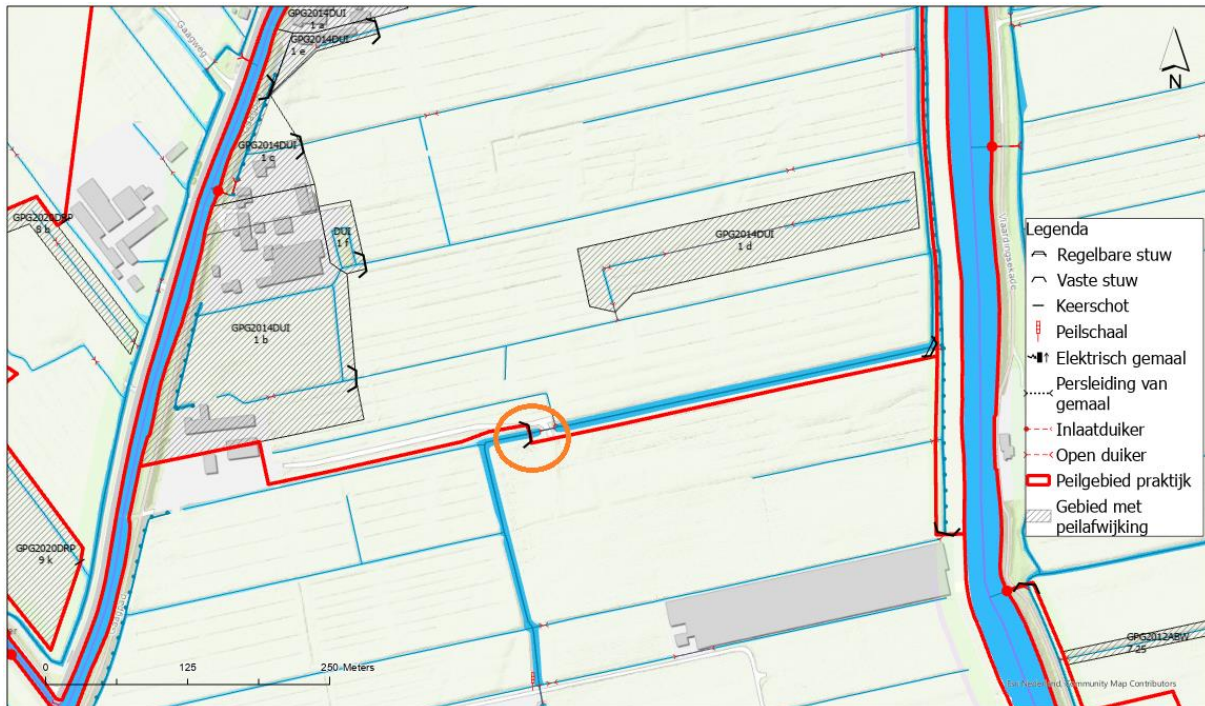

Figuur 1: Gedeelte van de vorige peilbesluitkaart 2014. In de rode cirkel de plaats van de genoemde stuw.

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Volgens het peilbesluit uit 2014 zou de stuw aan de noordzijde van peilgebied 2 in oostelijke richting verplaatst worden. Op verzoek van de eigenaar van de percelen is echter besloten om hiervan af te wijken en de bestaande stuw op te knappen.

In de praktijk ligt de grens van het peilgebied daarom nog steeds op de plek van de niet verplaatste stuw.

Figuur 2: De praktijksituatie. In oranje omcirkeld de genoemde stuw.

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging en effecten

Volgens het vorige peilbesluit zou de noordgrens van peilgebied 1 naar het noorden opschuiven. Daardoor zouden een aantal sloten in peil worden verhoogd. Deze peilverhoging is echter nooit ingesteld. De praktijksituatie voldoet beter aan de wensen van de landgebruiker.

Daarom wordt voorgesteld de praktijksituatie te continueren en de peilgrens aan de zuidzijde van peilgebied 1 naar het zuiden te verleggen. Omdat dit slechts een administratieve wijziging is en er in de praktijk niks veranderd zijn er geen effecten op de omgeving.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om de peilgrens aan de zuidzijde van peilgebied 1 naar het zuiden te verleggen (zie bijlage 1). De sloten die bij peilgebied 1 worden gevoegd krijgen daarom het peil van peilgebied 1 namelijk een zomerpeil van NAP -3,10 m en een winterpeil van NAP -3,15 m. Het schouwpeil wordt NAP - 3,15 m.

3.3 Maatregelen

Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2014, Peilbesluit Duifpolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2007, Beleidsnota Peilbesluiten
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer

5 Bijlage

- Peilenkaart Duifpolder, peilgebied 1 zuidzijde

Toelichting op het peilbesluit Eshofpolder - Peilgebied 5

Hooftmeesterschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Eshofpolder - peilgebied 5

Auteurs: afdeling MWA
Datum: maart 2023

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vorig peilbesluit	5
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	5
3	Peilafweging.....	8
3.1	Peilafweging en effecten	8
3.2	Voorstel	8
3.3	Maatregelen.....	8
4	Literatuurlijst	9
5	Bijlage	9

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

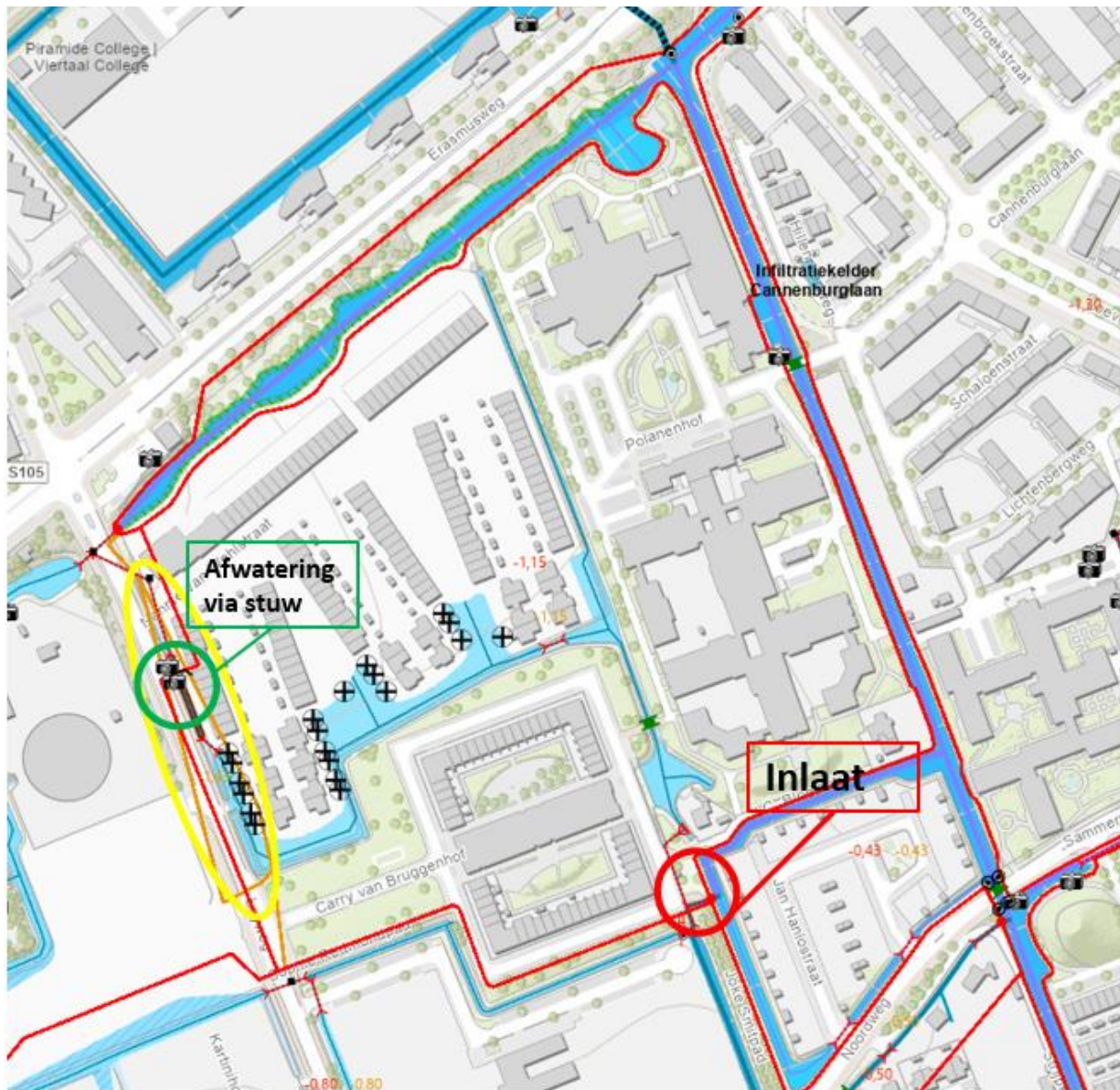
De Eshofpolder ligt in het zuiden van de gemeente Den Haag. Voor dit gebied is 'Peilbesluit voor de Eshofpolder' opgesteld (2006). In dit gebied, Erasmusveld, hebben diverse woningbouwprojecten plaatsgevonden. In 2018 is vergunning verleend (vergunning 2018-008158) voor het dempen en graven van water op polderniveau. In verband met de ontwikkeling van het gebied zijn peilgebieden 5 en 12 samengevoegd tot één peilgebied (peilgebied 5) met een peil van NAP -1,15 m. Peilgebied 12 is opgeheven. De grens van het peilgebied is in het westen gewijzigd. Het huidige peilbesluit is niet actueel, want de peilgrens is gewijzigd.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Belanghebbenden worden bij het opstellen van het peilbesluit betrokken als er sprake is van knelpunten of als ze in een nieuw in te stellen situatie te maken krijgen met waterhuishoudkundige veranderingen. In dit geval is er geen aanleiding geweest voor een gebiedsproces: omdat het gebied nieuw ontwikkeld is. De afwegingen worden beschreven in paragraaf 3.1.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

Het peilgebied wordt gevoed via een inlaatduiker vanuit de boezem in het zuidoosten van het peilgebied. De afvoer vindt plaats via de nieuwe stuw naar peilgebied 1. Deze stuw is in de nieuwe watergang geplaatst.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

Deze stuw vormt de nieuwe grens tussen peilgebied 1 en peilgebied 5. Aan de westzijde was ook nog vigerend peilgebied 12, met peil NAP -1,43 m, aanwezig; deze is samengevoegd met peilgebied 5, vast peil NAP -1,15 m. Peilgebied 12 komt te vervallen.

3 Peilafweging

In dit hoofdstuk zijn aanleiding voor de vergunning en de effecten op de belangen in het gebied beschreven.

3.1 Peilafweging en effecten

De peilgrens tussen de peilgebieden 5 en 12 is aangepast. Peilgebied 12 is daarbij opgeheven. De twee peilgebieden zijn samengevoegd tot één peilgebied, peilgebied 5, met peil NAP -1,15 m. Dit betekent dat het peil in dit gebied ten opzichte van het vorige peilbesluit in voormalig peilgebied 5 niet is veranderd. Ten opzichte van het vorige peilbesluit is het peil in voormalig peilgebied 12 verhoogd met 28 centimeter.

De voorgestelde peilwijzigingen zijn al uitgevoerd na de vergunningverlening (nummer 2018-008158). Met de vergunningverlening is de peilverandering getoetst: de peilwijziging kan mogelijk indirect effect hebben op bijvoorbeeld aanwezige bebouwing en infrastructuur. Bij het reconstrueren van de Leyweg na realisatie van de werken heeft de gemeente Den Haag opgetreden effecten hersteld.

Voorheen was het gebied in gebruik voor glastuinbouw, volkstuinen en bedrijventerrein. Het is opnieuw ontwikkeld voor nieuwbouwwoningen. Het gebied is nieuw ontwikkeld, met een nieuwe functie. Het peil past bij de nieuwe functie van het gebied.

3.2 Voorstel

Voorgesteld wordt om de nieuwe grens van peilgebied 5 vast te stellen conform de vergunde situatie, waarbij vigerend peilgebied 12 komt te vervallen. Het nieuwe peilgebied 5 krijgt een vast peil van NAP -1,15 m, wat betekent dat het peil in dit gebied ten opzichte van het vorige peilbesluit voor peilgebied 5 niet verandert. Het schouwpeil voor het nieuwe peilgebied 5 is NAP -1,15 m.

3.3 Maatregelen

Deze wijziging is in overeenstemming met de vergunning en de uitgevoerde werkzaamheden.

In het voorjaar van 2023 is een peilschaal geplaatst binnen het nieuwe peilgebied. Verder zijn er geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, 23 november 2006, Peilbesluit voor de Eshofpolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunningen 2018-008158 (en in een eerder stadium, het verleggen van de regionale kering: vergunning 2017-000663 d.d. 15 maart 2017).

5 Bijlage

- Peilenkaart Eshofpolder, peilgebied 5

Toelichting peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 42

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 42

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	4
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vastgesteld watersysteem	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	5
3	Afweging en effecten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.1	Peilafweging	7
3.2	Voorstel	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.3	Maatregelen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4	Literatuurlijst	8
5	Bijlage	8

1. Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in combinatie met een ambtshalve correctie in het gebied.

Achtergrond

Ter plaatse van de Barreveldslaan in Honselersdijk heeft een reconstructie van het glastuinbouwgebied plaatsgevonden. Door deze reconstructie zijn watergangen gedempt en is het gedempte oppervlaktewater teruggeslagen. Voor deze werkzaamheden is een watervergunning verleend (2019-026024; d.d. 5 mei 2020). De werkzaamheden hebben plaatsgevonden binnen peilgebied Oude en Nieuwe Broekpolder 11.

Tijdens de reconstructie is tijdens de inventarisatie een stuw ontdekt. Deze stuw zorgt ervoor dat het peilgebied in de praktijk uit twee peilgebieden bestaat, met beiden hun eigen peil. De stuw is tijdens de werkzaamheden verplaatst. Daarnaast is ontdekt dat van een andere stuw de locatie sinds het vorige peilbesluit is gewijzigd. Deze stuw blijkt verder benedenstrooms te liggen.

Aangezien er binnen dit peilgebied een ruimtelijke ontwikkeling heeft plaatsgevonden en de situatie is geïnventariseerd is een nieuwe peilafweging vereist.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling in combinatie met een ambtshalve correctie.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te

2. Gebiedsbeschrijving

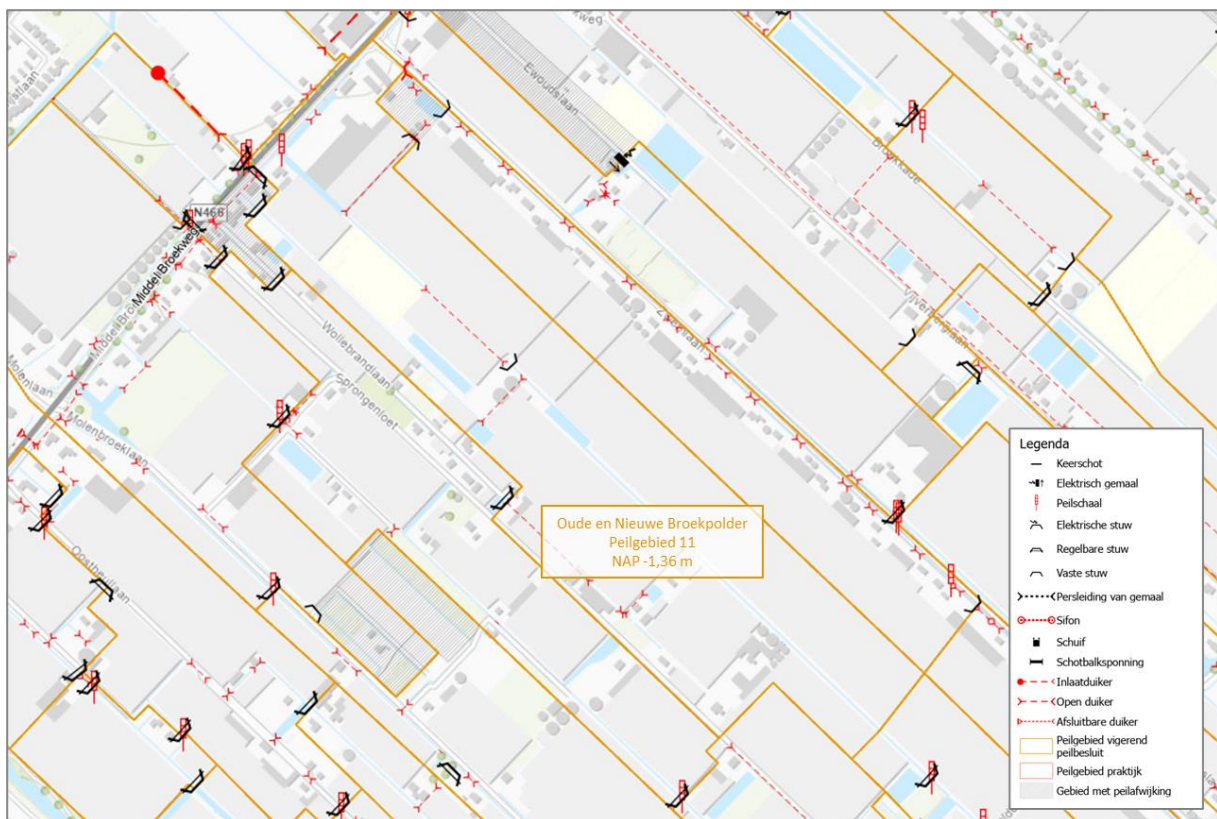
2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich ter plaatse van de Barreveldslaan in Honselersdijk binnen de gemeente Westland. Het gebied betreft voornamelijk een kassengebied. De bodem in het gebied bestaat voornamelijk uit klei en af en toe een laag zand. In het gebied wordt niet verwacht dat er schade aan archeologische objecten in de bodem zou kunnen ontstaan.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het gebied bevindt zich in de Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 11. Het vigerend peilbesluit voor het huidige peilgebied 11 is vastgelegd in het peilbesluit 'Oude en Nieuwe Broekpolder' uit 2006 met een vast peil van NAP -1,36 m. Dit betreft een langgerekt peilgebied met de instroompunten in noordwestelijke richting. De stromingsrichting is in zuidoostelijke richting.

Figuur 1 - Huidige peilbesluitkaart

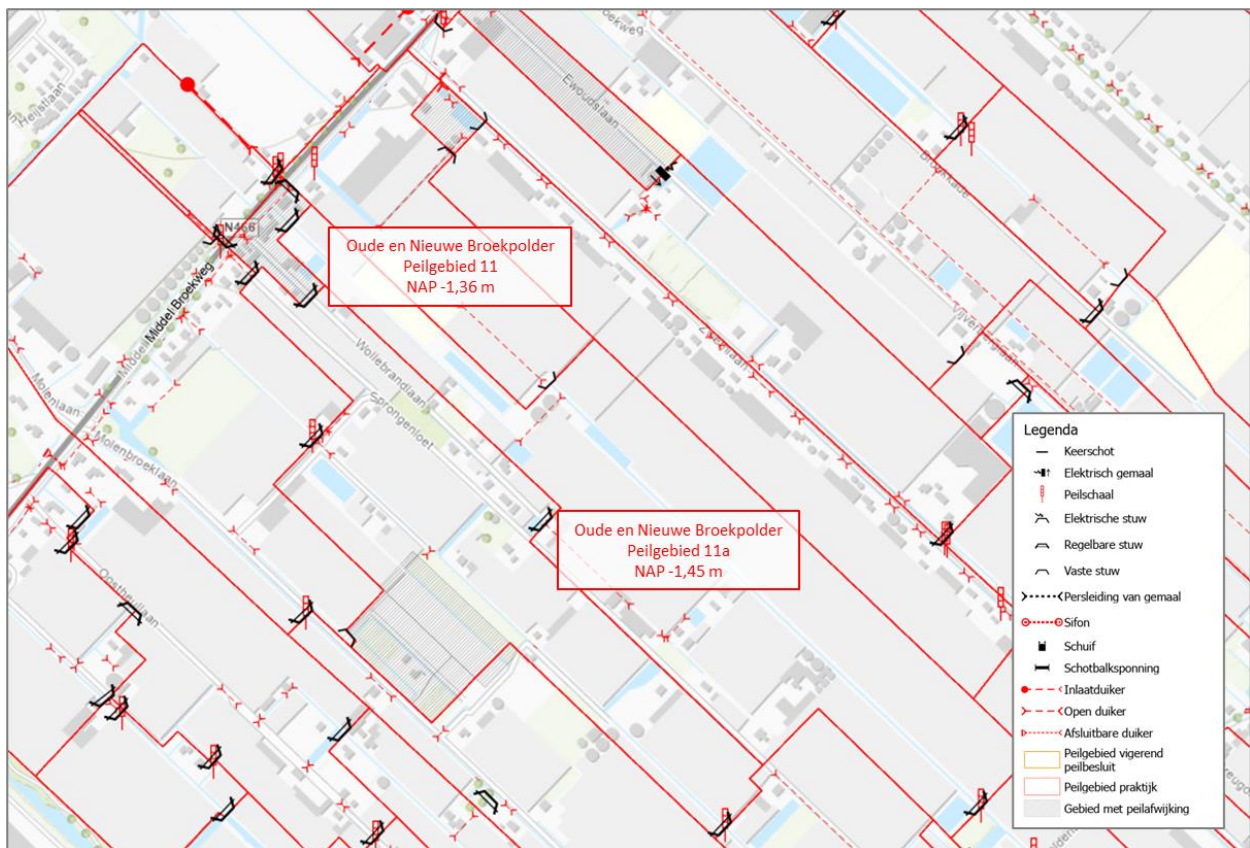
2.2.2 Watersysteem in de praktijk

In de praktijk is voormalig peilgebied 11 opgedeeld in 2 peilgebieden: het noordelijke peilgebied met een praktijkpeil van NAP -1,36 m en het zuidelijke peilgebied met een praktijkpeil van NAP -1,45 m. Daarnaast ligt de zuidgrens van het zuidelijke praktijkpeilgebied ONP42 zuidelijker.

De watergang is in beheer van de aanliggende eigenaren. Ook de peilscheidende stuw tussen praktijkpeilgebied 11a en 11b is in beheer van de aanliggende eigenaren, tevens vergunninghouder.

Voorafgaand aan de vergunningaanvraag was niet bekend dat stuw 30907168 zich in de watergang bevond. De watergang waar de stuw zich in bevindt betreft een secundaire

watergang in beheer van de aanliggende eigenaren. In de praktijk is peilgebied 11 ter hoogte van deze stuw opgesplitst. Bovenstrooms werd het peil NAP -1,36 m gehanteerd welke ten tijde van het vorige peilbesluit was ingemeten. Benedenstrooms van de stuw wordt een peil van NAP -1,45 m gehanteerd.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

3. Peilafweging

3.1 Peilafweging

Voor de wijziging ten opzichte van het vorige peilbesluit (opsplitsing van het peilgebied in twee peilgebieden) geldt de volgende afweging: In het gebied verandert er niets. De opsplitsing in de praktijk van peilgebied 11 in twee peilgebieden is waarschijnlijk al jaren aanwezig. Het is onduidelijk hoe lang, maar tenminste sinds de vergunningaanvraag uit 2018.

Voor het zuidelijke peilgebied 11b met een praktijkpeil van -1,45 m NAP betekent dit dat dit peil al lange tijd wordt gehandhaafd. Dit peil betreft een peil dat in beperkte mate (9 cm) lager is dan het vastgestelde peil van NAP -1,36 m. Het lagere peil is vermoedelijk in de praktijk ingesteld om beter te voldoen aan de wens vanuit de omgeving. De afwatering uit de omgeving zal op dit lagere peil zijn ingesteld. Het peil van NAP -1,45 voldoet daarmee beter aan de eisen van de functies uit de omgeving.

De archeologische kaarten geven geen aanleiding dat er door de verlaging schade aan archeologische objecten ontstaat. Er is geen beschermd groen in de omgeving aanwezig waar de peilverlaging effect op zal hebben. Er is geen kwetsbare bebouwing dat door de beperkte peilwijziging schade zal ondervinden aanwezig. Door het toenemen van het wateroppervlak door de vergunde werkzaamheden en daarnaast het lagere peil wordt het waterbergend vermogen vergroot.

Er zijn in de laatste 10 jaar geen incidenten of meldingen ten aanzien van het waterpeil vanuit de omgeving bij Delfland binnengekomen. De naastgelegen glastuinbouwbedrijven hebben tijdens de vergunningprocedure aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de beperkte peilwijziging.

Concluderend sluit het lagere peil beter aan bij de functies in de omgeving, en worden er geen negatieve effecten verwacht bij het vaststellen van de huidige praktijkpeilen.

Voor de grenswijziging aan de zuidzijde van het peilgebied geldt de volgende afweging: Door deze beperkte grenswijziging (38 meter) krijgt een gebied (ongeveer 6000 m²) een peilverhoging van 11 cm (van NAP -1,56 m naar NAP -1,45 m). De verplaatsing van de stuw is vermoedelijk gebeurd tijdens de realisatie van een waterbassin naast de watergang, om de bereikbaarheid van de stuw te garanderen. Binnen het gebied zijn enkel dit bassin en de functie glastuinbouw aanwezig. De afwatering van de glastuinbouw is op deze locatie van de stuw en op het peil ingesteld zijn.

Deze situatie is vermoedelijk al lange tijd aanwezig (tenminste sinds de inventarisatie in 2018) en sluit goed aan bij de functies binnen het gebied. Er zijn in de laatste 10 jaar ook op deze locatie geen incidenten of meldingen ten aanzien van het (grond)waterpeil vanuit de omgeving bij Delfland binnengekomen.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om peilgebied 11 van de Oude en Nieuwe Broekpolder op te splitsen in twee peilgebieden. Hierbij wordt een nieuw peilgebied gerealiseerd: Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 42. Dit nieuwe peilgebied krijgt het peil NAP -1,45 m. Dit betekent een daling van het peil van 9 cm ten opzichte van het voorgaand vastgesteld peil (NAP -1,36 m). Het schouwpeil (het peil waarbij onderhoudsdieptes van watergangen wordt bepaald) voor peilgebied 42 wordt NAP -1,45 m.

Er wordt voorgesteld de peilgrens ter plaatse van de meest zuidelijke stuw in het peilgebied conform de huidige situatie te verplaatsen. Hiermee wordt de Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 42 in zuidelijke richting uitgebreid. Dit betekent op deze locatie een stijging van het peil van 11 cm ten opzichte van het voorgaand vastgesteld peil (NAP -1,56 m).

3.3 Maatregelen

De benodigde werkzaamheden voor de wijzigingen in het gebied zijn uitgevoerd. Er zijn daarom geen overige maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4. Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2007, Peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Hoogheemraadschap van Delfland, november 2006, Peilbesluit voor de Oude en Nieuwe Broekpolder
- Watervergunning met code 2019-026024 (d.d. 5 mei 2020)

5. Bijlage

- Peilenkaart peilbesluit Oude en Nieuwe Broekpolder peilgebied 42

Toelichting op het peilbesluit Oude Lierpolder – Peilgebied 1, ter hoogte van de Noord-Lierweg

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Oude Lierpolder – Peilgebied 1, ter hoogte van de Noord-Lierweg

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	6
2.2	Watersysteem	6
2.2.1	Vastgesteld watersysteem	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Afweging en effecten	7
3.1	Peilafweging	7
3.2	Voorstel	7
3.3	Maatregelen.....	7
4	Literatuurlijst	8
5	Bijlage	8

1 Inleiding

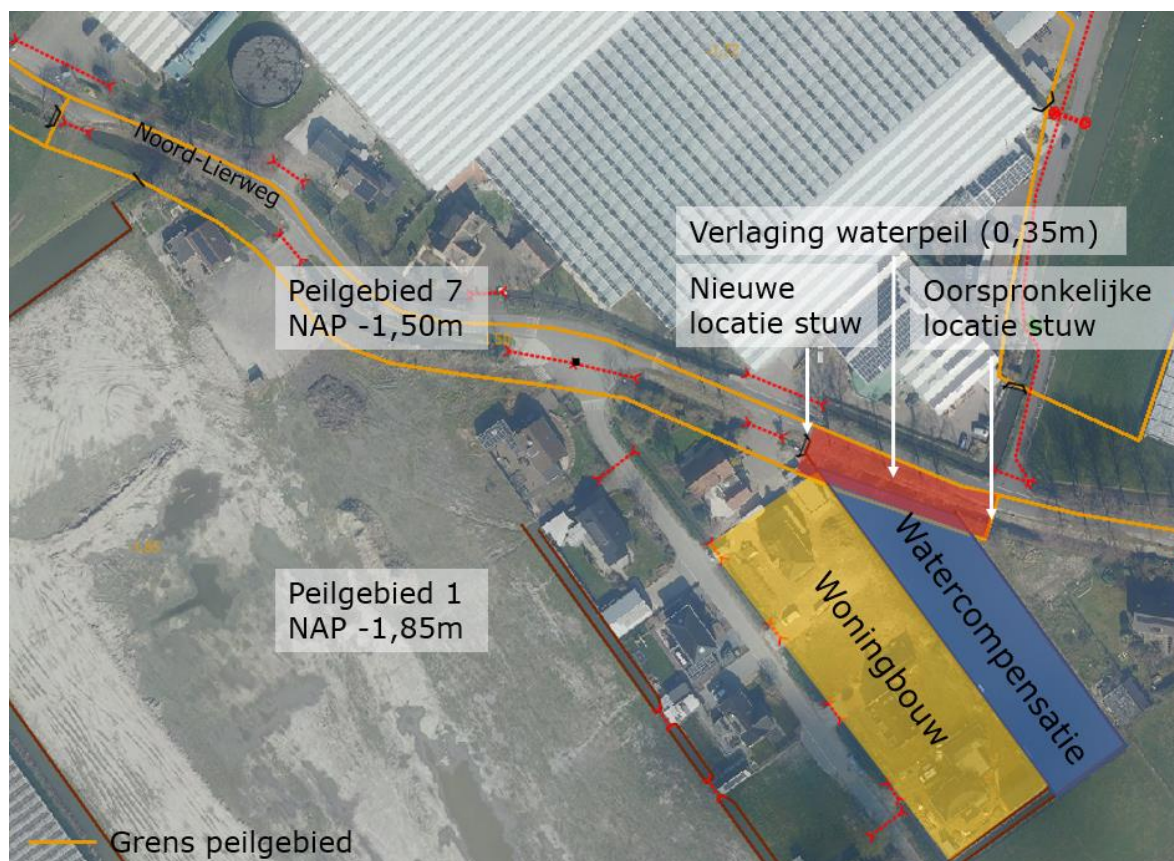
Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied*,
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied*;
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties*,
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

1.1 Omschrijving situatie

Aan de noordoostzijde van de Oude Lierpolder ligt langs de Noord-Lierweg een secundaire watergang. Deze watergang bevindt zich binnen peilgebied 7 met een vast peil van NAP -1,50 m. Voor de ontwikkeling van 4 woningen is extra oppervlaktewater aangebracht als watercompensatie en om de kans op inundatie in de polder te verkleinen. Voor deze ontwikkeling is schotbalkstuw (code 11700359) 50 meter verplaatst, waardoor een deel van peilgebied 7 (met peil NAP -1,50 m) naar peilgebied 1 (met peil NAP -1,85 m) gaat. Dit betekent dat het peil over 50 meter van de watergang wordt verlaagd met 0,35m. Om deze reden dient het huidige peilbesluit geactualiseerd te worden. Een overzicht van de situatie is weergegeven in Figuur 1

Figuur 1 – Overzicht situatie peilgebieden en ruimtelijke ontwikkeling

1.2 Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Belanghebbenden worden bij het opstellen van het peilbesluit betrokken als er sprake is van knelpunten of als ze in een nieuw in te stellen situatie te maken krijgen met waterhuishoudkundige veranderingen.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Westland. Het gebied bestaat met name uit glastuinbouwgebied. Onder de weg ligt 3 meter zandgrond. Naast de weg is de bodem overwegend kleiig.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

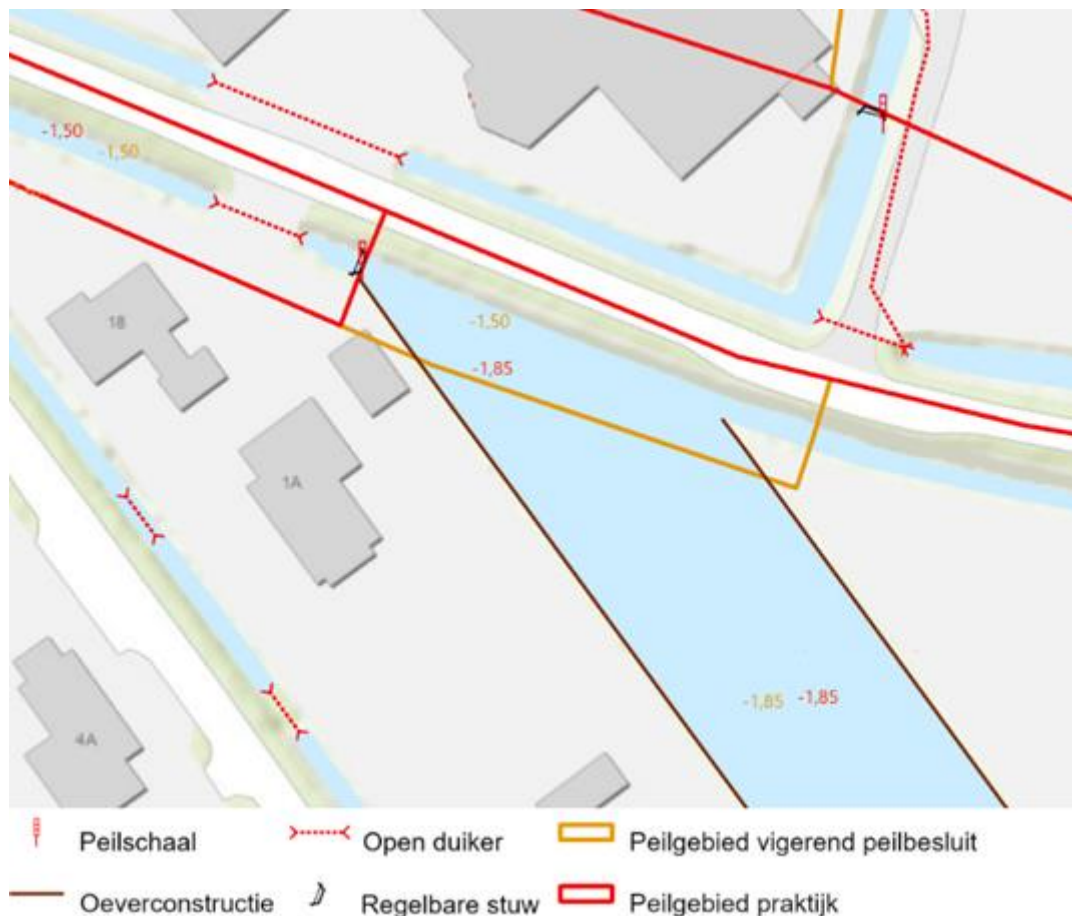
Het vigerend peilbesluit van de Oude Lierpolder komt uit 2013. In dit besluit zijn de volgende waterpeilen vastgesteld:

- Peilgebied 1: Vast peil van NAP -1,85 m.
- Peilgebied 7: Vast peil van NAP -1,50 m.

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Conform vergunning 2020-017174 is de schotbalkstuw (nr. 11700359) verplaatst met een ingestelde doorstroombuogte van NAP -1,55m. Door de verplaatsing is de peilgrens tussen peilgebied 1 en 7 opgeschoven.

De vergunde werken zijn uitgevoerd. Hierdoor wijkt het praktijkpeil af van het vigerend peilbesluit, zoals te zien in figuur 2. Over een lengte van 50 meter is het waterpeil verlaagd met 0,35m en geldt het peil NAP -1,85m.

Figuur 2 – Waterpeilen Oude Lierpolder peilgebied 1 en 7

3 Peilafweging

De voorgestelde peilwijziging is naar aanleiding van een vergund en uitgevoerd project. Voor de vergunning zijn de effecten afgewogen en hieruit bleek dat de peilwijziging door de stuwverplaatsing geen negatieve gevolgen heeft op de omgeving. Voor het peilbesluit is opnieuw gekeken naar de effecten en deze punten staan hieronder genoemd.

3.1 Peilafweging en effecten

- De hoofdreden voor de verplaatsing van de stuw is de aanleg van een nieuwe waterberging. Door de nieuwe waterpartij aan peilgebied 1 (NAP -1,85m) toe te voegen wordt het water effectiever geborgen dan wanneer het aan peilgebied 7 (NAP -1,50m) was toegevoegd.
- De verlaging van het peil tussen de oude en nieuwe locatie van de stuw leidt mogelijk tot een kleine daling van de grondwaterstand. De effecten van deze daling zijn van tevoren inzichtelijk gemaakt door middel van een grondwateranalyse. Voor deze analyse is gebruik gemaakt van een hydrologisch model. Met dit model is het effect bepaald op de omgeving; waaronder bebouwing, natuur, archeologie en infrastructuur.
 - De grondwateranalyse laat zien dat de bebouwing buiten het invloedsgebied van de peilverlaging ligt, waardoor de fundering niet wordt aangetast.
 - Op korte termijn zal de stabiliteit van de weg verbeteren. Op langere termijn zal er naar verwachting een minimale zetting optreden. De zetting zal slechts 1 à 2 cm zijn en dit leidt niet tot problemen.
 - De conditie van de bomen naast de weg was slecht en daarom heeft gemeente aangegeven deze te vervangen. Door de vervanging heeft de daling van de grondwaterstand geen invloed op de huidige bomen.
 - Door grondwaterverlaging kunnen archeologische vondsten gaan oxideren. Echter, de archeologische waarde van deze locatie is laag. Daarnaast heeft de grondwaterstandsverlaging voornamelijk effect op de weg en zal er geen negatief effect zijn op archeologie.
 - Voor de kabels en leidingen levert een mogelijke zetting van 1 á 2cm geen problemen op. Voor zowel de aanwezige OCAP secundaire CO₂-leiding als de hogedruk gasleiding van Westland Infra geldt dat het invloedsgebied van de peilverlaging buiten de belemmerende zone van deze leidingen valt.

Het nieuwe waterpeil (NAP -1,85m) wordt voorgesteld, omdat dat waterpeil noodzakelijk is voor een optimale werking van de waterberging. De wijziging zorgt niet voor negatieve effecten of

3.2 Voorstel

Het voorstel is om voor het gewijzigde gebied een peil van NAP -1,85 m in te stellen en dat het gebied deel uit gaat maken van peilgebied 1 van de Oude Lierpolder. In de nieuwe situatie zal de grens van peilgebied 1 en 7 ter hoogte van de verplaatste schotbalkstuw (11700359) komen te liggen, dat overeenkomt met de vergunde situatie.

Peilgebied	Peil	Schouwpeil	Peilgebied oud	Peil oud	Verskil voorgesteld/oud
Peilgebied 1	NAP -1,85m	NAP -1,85m	Peilgebied 7	NAP -1,50m	-0,35m

3.3 Maatregelen

Voor dit peilbesluit zijn geen maatregelen nodig.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2013, Peilbesluit Oude Lierpolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunningen: 2020-016730, 2020-017174, 2020-028776:
- Memo "Stuwverplaatsing (117411) Noord-Lier/Blaker te De Lier", 20 juli 2020, (Arcadis, referentie D10011832:99)

5 Bijlage

- Peilenkaart peilbesluit Oude Lierpolder, peilgebied 1, ter hoogte van de Noord-Lierweg

**Toelichting op het peilbesluit
Oude polder van Pijnacker –
Peilgebied 3, ter hoogte van
Zijdeweg**

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Oude polder van Pijnacker - peilgebied 3, ter hoogte van Zijdeweg

Inhoud

1	Inleiding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2	Gebiedsbeschrijving	4
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vastgesteld watersysteem	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Afweging en effecten	7
3.1	Peilafweging	7
3.2	Voorstel	8
3.3	Maatregelen.....	8
4	Literatuurlijst	8
5	Bijlage	8

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

1.1 Achtergrond

Bij de aanleg van de Oostelijke Randweg (Zijdeweg) in Pijnacker is het watersysteem aangepast. Daarbij wordt de peilgrens tussen de peilgebieden 1 en 3 van de Oude Polder van Pijnacker in noordelijke richting verlegd. Een deel van peilgebied 1 hoort nu bij peilgebied 3. De huidige grens ligt ten zuiden van de Hoogseweg. De nieuwe grens ligt nu ten zuiden van de Monnikenweg. Door de verlegging van de grens wijzigt het waterpeil in dit gebied van een vast peil (peilgebied 1, NAP -2,70m) naar een flexibel peil (peilgebied 3, NAP -3,15m/-3,35m).

Voor de aanleg van de weg is op 16 april 2019 aan de gemeente Pijnacker-Nootdorp een watervergunning verleend (2019-004223). Voor de aanleg van de overige watergangen en kunstwerken is een aparte watervergunning verleend (2019-001601). Voor de naastgelegen percelen gelden afwijkende peilen en hiervoor is ook een aparte vergunning verleend (2019-004224). De werkzaamheden zijn inmiddels volgens vergunningen uitgevoerd.

Omdat de peilgrenzen niet meer actueel zijn door de uitgevoerde werkzaamheden is een nieuw peilbesluit noodzakelijk.

1.2 Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- De gemeente is bij het opstellen van het peilbesluit betrokken aangezien deze te maken heeft gekregen met de nieuw in te stellen situatie en de waterhuishoudkundige veranderingen.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de grenzen van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

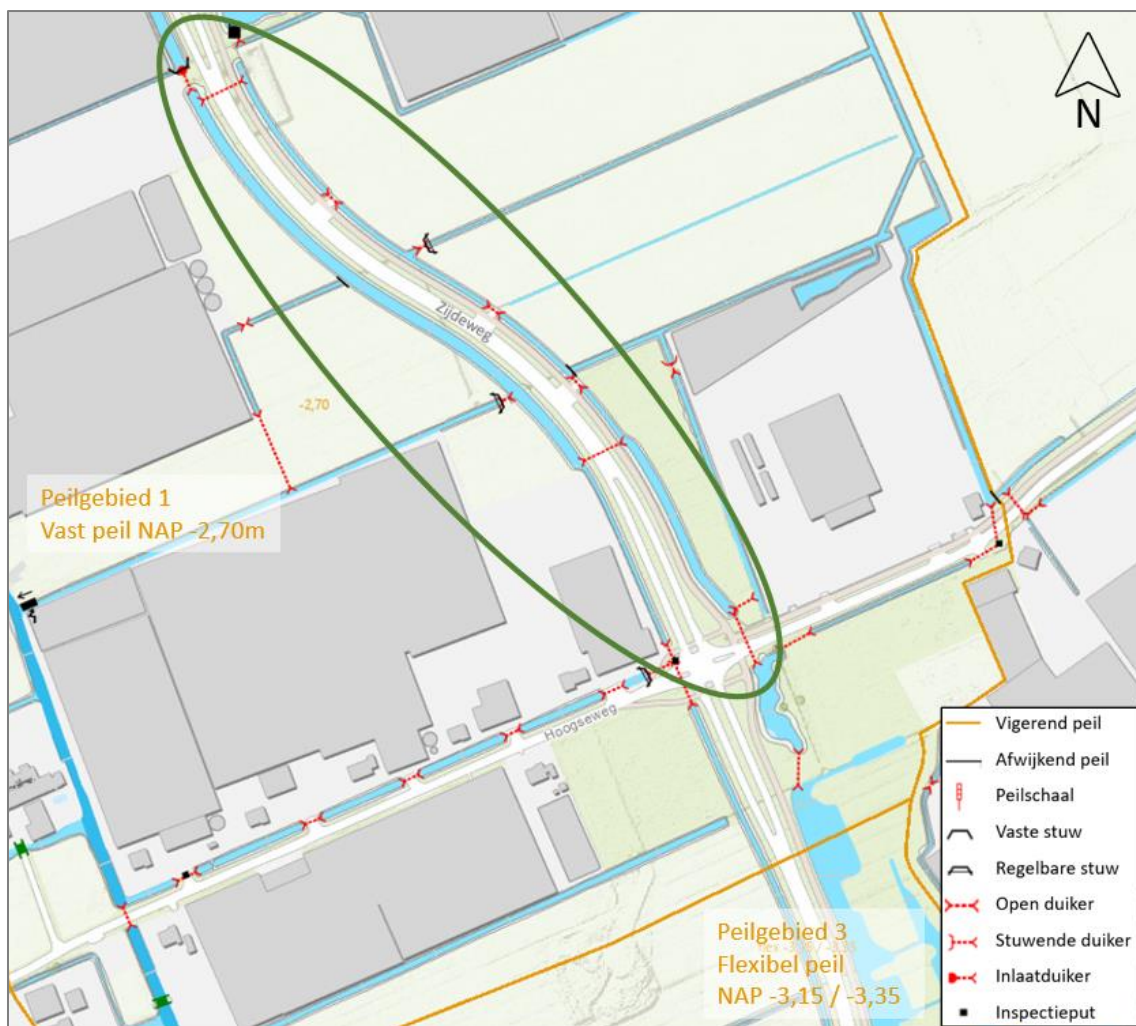
Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Het gebied bestaat met name uit graslanden en kassen. De bodem in het gebied bestaat uit klei- en veengronden.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het gebied bevindt zich binnen de 'Oude Polder van Pijnacker', binnen peilgebied 1. Het peilbesluit voor het gebied is vastgesteld in september 2011. Daarbij is het vigerende peil voor peilgebied 1 vastgesteld met een vast peil van NAP -2,70 m. Figuur 1 laat het gebied zien waar de werkzaamheden plaats hebben gevonden waarvoor een nieuw peilbesluit noodzakelijk is.

Binnen het gebied zijn op de vorige peilbesluitenkaart ook een aantal afwijkende peilgebieden aangegeven. Een uitsnede van de vorige peilbesluitenkaart is weergegeven in figuur 2. Twee afwijkende peilgebieden komen met het nieuwe peilbesluit te vervallen. Dit zijn de afwijkende peilgebieden I-M en I-N. Voor gebied I-M werd een vast peil NAP -2,95 m gehanteerd, voor gebied I-N een vast peil NAP -3,10 m.

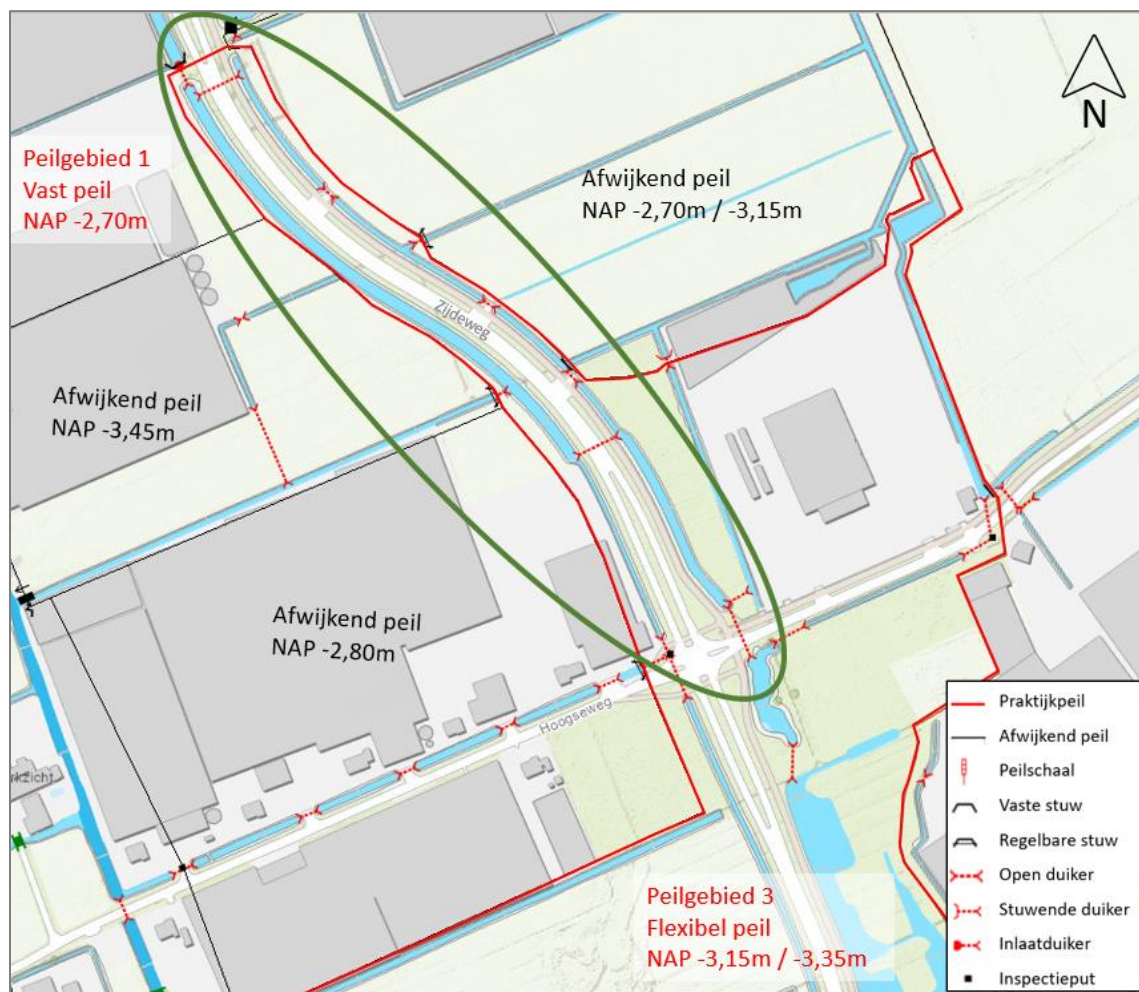
Figuur 1 - Huidige peilbesluitkaart – De groene ellips geeft het tracé van de Zijdeweg weer waar het nieuwe peilbesluit voor noodzakelijk is.

Figuur 2 – Uitsnede van de peilbesluitkaart zoals in 2011 vastgesteld.

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

In het noordoosten van peilgebied 3 is de grens van het peilgebied verlegd en hiermee is ook het peil in de praktijk aangepast (zie figuur 3). De werken zijn vergund en uitgevoerd.

Figuur 3 – Kaart met de situatie in de praktijk

3 Peilafweging

De voorgestelde peilwijziging is naar aanleiding van een vergund en uitgevoerd project. De effecten van de aanleg van de Zijdeweg zijn afgewogen tijdens het vergunningstraject. Uit deze afweging bleek dat er geen nadelige effecten waren op het watersysteem. Hieronder zijn deze effecten beschreven en wordt het peil opnieuw afgewogen.

3.1 Afwijkend peilgebieden

De voorgestelde peilwijziging betreft een wijziging van NAP -2,70 m naar een flexibel peil met bovengrens NAP -3,15 m en ondergrens NAP -3,35 m. Echter, zoals blijkt uit figuur 2 werden in het plangebied al twee vergunde afwijkende peilen gehanteerd. In werkelijkheid betreft de voorgestelde peilwijziging dus een peilverlaging voor een gedeelte van het gebied van NAP -2,95 m naar een flexibel peil met bovengrens NAP -3,15 m en ondergrens NAP -3,35 m, en daarnaast een peilverlaging voor een gedeelte van het gebied van NAP -3,10 m naar een flexibel peil met bovengrens NAP -3,15 m en ondergrens NAP -3,35 m.

3.2 Effecten verlaging waterpeil

Ontsnippering

De percelen naast de Zijdeweg hebben lagere afwijkende waterpeilen dan peilgebied 1 en hierom waren onderbemalingen nodig. Door het verleggen van de grens wateren de percelen af op peilgebied 3. De afwijkende peilen hebben een hoger waterpeil dan peilgebied 3, er kan hierdoor vrij afgewaterd worden op dit peilgebied en daardoor zijn de onderbemalingen niet meer nodig.

Effect op bodemdaling

Een lager peil heeft mogelijk effect op bodemdaling. Het voorgestelde peil past echter beter bij de lagere gelegen terreindelen op plaatsen zonder voorziene ophoging. Binnen het gebied wordt al langere tijd een afwijkend peil gehanteerd zoals hierboven beschreven. De daling van het peil varieert over het gebied van 5 tot 40 cm. Deze peilverlaging betreft een relatief klein gebied. Door deze peilverlaging wordt een groter peilgebied gerealiseerd en ontsnippering tegengegaan waardoor de kans op ongelijke zettingen wordt gereduceerd. Daarnaast zijn er geen consequenties voor eventuele bodemdaling binnen het gebied voor andere functies en belangen, het gebied betreft met name enkele agrarische percelen en een enkele weg, en deze weg is tegen zetting gedimensioneerd.

Effect op bebouwing

De bebouwing dat direct naast de Zijdeweg staat betreft een relatief recent gebouwd huis (na 1970) en deze is daardoor gefundeerd op betonnen palen waardoor de peilverlaging geen invloed heeft op de bebouwing. De naastgelegen percelen behouden het afwijkend peil. Het waterpeil blijft onveranderd en is er ook geen invloed op de bebouwing.

Effecten op infrastructuur

Bij het ontwerp van de Zijdeweg is rekening gehouden met het nieuw in te stellen waterpeil. Door de peilverlaging wordt voldaan aan de wens op voldoende drooglegging en wordt wateroverlast voorkomen. De zuidelijke bermsloot van de Hoogseweg (ten oosten van de Zijdeweg) heeft een waterpeil van NAP -3,13 m, dat nagenoeg gelijk is aan het de bovengrens van het flexibele waterpeil. De noordelijke bermsloot is gedempt bij eerdere werken aan de Hoogseweg.

Effecten op archeologie

Volgens de Cultuurhistorische atlas van de Provincie Zuid-Holland valt het gebied niet onder terreinen van archeologische waarde.

Effecten op ecologie

Dankzij de ontsnippering is er een groter aaneengesloten gebied ontstaan wat ten goede komt aan bijvoorbeeld de vissen in het gebied. Er zijn geen overige effecten op de ecologie door de peilverlaging.

Meldingen en incidenten

Na de uitvoering van het project zijn geen knelpunten naar voren gekomen voor de overige belangen. Er zijn daarnaast geen incidenten van wateroverlast geweest.

3.3 Voorstel

Het voorstel is om de peilgrenzen van peilgebied 1 en 3 in noordelijke richting te verleggen conform de peilenkaart (bijlage 1), zodat deze overeenkomt met de vergunde situatie. Dit houdt in dat een gedeelte van peilgebied 1 bij peilgebied 3 wordt gevoegd, en dat voor dit gebied een flexibel peil wordt ingesteld.

Flexibel peilbeheer betekent dat het peil mag variëren tussen de onder- en bovengrens. Het peil varieert het hele jaar door natuurlijke omstandigheden zoals door neerslag en verdamping. Wanneer het peil de onder de ondergrens komt dan zal er water worden ingelaten. Wanneer het peil boven de bovengrens komt dan wordt via het gemaal het overtollige water afgelaten. Als schouwpeil (het peil waarbij onderhoudsdieptes van watergangen wordt bepaald) wordt de ondergrens genomen.

Peilgebied	Peil	Schouwpeil	Peilgebied oud	Peil oud	Verschil tussen voorgesteld peil enoud peil
Peilgebied 3	Flexibel peil met als bovengrens: NAP -3,15m als ondergrens: NAP -3,35m	Ondergrens NAP -3,35m	Peilgebied 1	NAP -2,70m	Hoog peil: -0,45m Laag peil: -0,65m

3.4 Maatregelen

Deze wijziging is in overeenstemming met de vergunning en de uitgevoerde werkzaamheden. Voor dit peilbesluit zijn geen maatregelen nodig.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2011, Peilbesluit Oude polder van Pijnacker
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunningen 2019-001601, 2019-004223, 2019-0044224
- Rapportage "Toetsing oostelijke randweg", 10 september 2014

5 Bijlage

- Peilenkaart Oude polder van Pijnacker, peilgebied 3 t.h.v. Zijdegeweg

**Toelichting op het
peilbesluit
Schiezone
voor de peilgebieden
13, 24, 25, 26, 27 en 28
in Schieveen**

Hoogheemraadschap van
Delfland

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Gebied	4
2.1	Gebiedskenmerken	4
2.2	Belang bebouwing	4
2.3	Belangen tuinen en overige objecten	5
2.4	Belang natuur/ grasland	6
2.5	Belang waterkering	6
2.6	Belang Waterhuishouding	6
2.7	Project vernieuwing damwand Schie.....	6
2.8	Project herinrichting Schiezone (graslandgebied).....	7
2.9	Grondwater	8
3	Peilafweging, peilenvoorstel en maatregelen	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Gebiedsproces.....	11
3.3	Peilgebied 13	11
3.4	Peilgebied 24	12
3.5	Peilgebied 25	12
3.6	Peilgebied 26	12
3.7	Peilgebied 27	12
3.8	Peilgebied 28	13
3.9	Gebieden met afwijkend peil	13
3.10	Het peilenvoorstel.....	14
3.11	Maatregelen.....	16
	Bijlage 1 Gemeten grondwaterstanden	17

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ruim 38.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met in totaal circa 700 peilgebieden. Elk waterpeil wordt vastgelegd in een peilbesluit. Om tot een keuze te komen van het waterpeil wordt een afweging gemaakt.

1.1 Aanleiding

Voor een aantal peilgebieden in Schieveen is de waterhuishouding n.a.v. ruimtelijke ontwikkelingen aangepast. De aanpassingen zijn met een watervergunning geregeld. Het vastleggen van de nieuwe waterpeilen wordt achteraf geregeld m.b.v. dit peilbesluit. Peilgebieden waar nog een definitieve peilkeuze moet worden gemaakt worden afgewogen, de overige peilen worden toegelicht aan de hand van de stukken van de watervergunning.

Bij de herziening van dit peilbesluit wordt ingegaan op het vorige peilbesluit en de redenen waarom een peilgebied moet worden aangepast. De aanleiding en knelpunten worden onderzocht en beschreven. Vervolgens wordt een nieuwe afweging gemaakt waarin de nieuwe inzichten zijn meegenomen. In ieder geval is het peil van het vorige en vigerende peilbesluit van 2011 in de afweging meegenomen. Bij de afweging is nagegaan welke belanghebbenden in de voorbereiding betrokken dienen te worden. Vervolgens wordt het peilbesluit in procedure gebracht.

Het vorige peilbesluit voor Schieveen is op 15 september 2011 door de Verenigde Vergadering vastgesteld.

1.2 Doel

Als beheerder van onder meer het oppervlaktewater is het Hoogheemraadschap van Delfland volgens artikel 5.2 in de Waterwet verplicht peilbesluiten vast te stellen. Daarnaast stelt de Waterverordening Zuid-Holland dat het algemeen bestuur van Delfland zorgdraagt voor actuele peilbesluiten, die in ieder geval toegesneden zijn op veranderingen in zowel de omstandigheden ter plaatse als de aanwezige functies en belangen. In het Waterbeheerplan 2016-2021 heeft Delfland aangegeven integrale peilbesluiten te maken en dit samen te doen met belanghebbenden.

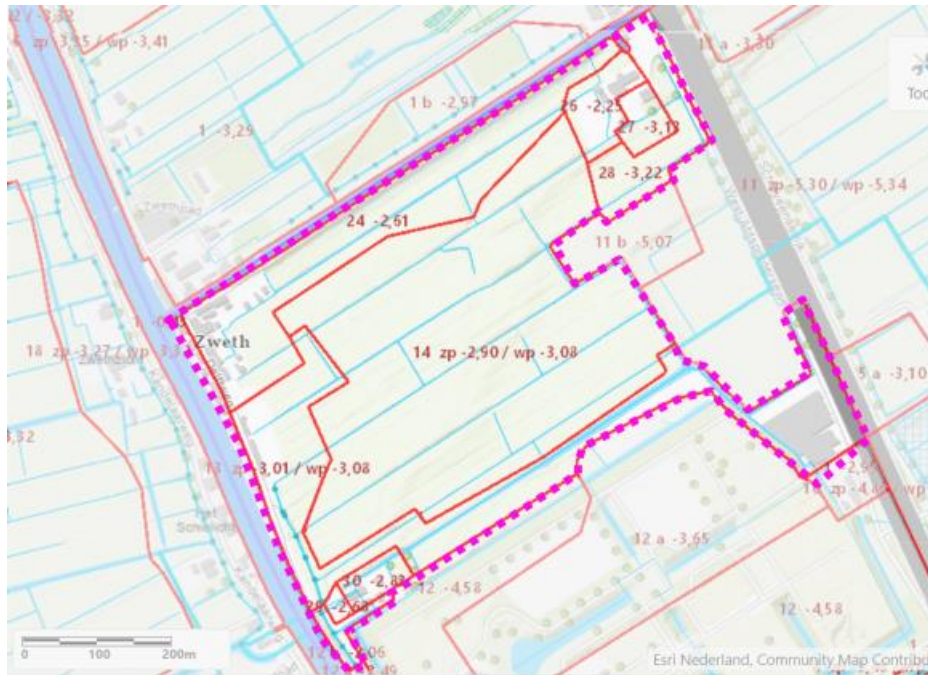
Het doel is om aan de verplichting te voldoen om een actueel peilbesluit te hebben voor het gebied Schiezone: peilgebieden 13, 24, 25, 26, 27 en 28 in Schieveen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de verschillende belangen. In hoofdstuk 3 wordt de afweging van de waterpeilen, het peilenvoorstel en de maatregelen beschreven.

2 Gebied

2.1 Gebiedskenmerken

Figuur 1 Gebied Schiezone met peilgebieden

Het gebied waarvoor een peilbesluit wordt opgesteld is gelegen tussen Delft en Overschie. Het gebied wordt globaal begrensd door de Delftse Schie, de Berkelsche Zweth, de A13 en begraafplaats Hofwijk.

De gebiedsfuncties zijn natuur (grasland) en bebouwing. Het gebied bestaat grotendeels uit (natuur)grasland, er zijn polderkaden langs de Berkelsche Zweth en langs de Schie. Op beide polderkaden bevindt zich een weg met een strook bebouwing (de Zwethkade en de Delftweg). Achter de bebouwingsstrook bevinden zich tuinen. Aan zuidzijde van het gebied en de oostzijde bevindt zich vrijstaande (agrarische) bebouwing (aan de Delftweg en West-Abtspolderseweg).

Aan de kant van de boezem is het maaiveld hoog en het maaiveld loopt richting de polderzijde af. De meeste bebouwing staat op de helling van de polderkade. Aan de boezem is het maaiveld rond de NAP 0,0 m en in de polder rond NAP -2,0 m. In totaal loopt het maaiveld dus circa 2,0 meter af. Het gebied bestaat hoofdzakelijk uit zeeklei. Tegen de A13 loopt het maaiveld verder af met ongeveer 3 meter naar circa NAP -5,0 m. Dit deel valt echter buiten dit peilbesluit.

2.2 Belang bebouwing

In het gebied bevinden zich enkele tientallen gebouwen, waaronder veel woonhuizen. De bebouwing staat grotendeels aan de Delftweg, naar achter loopt het terrein af naar polderniveau. Alle bebouwing is op staal gefundeerd. Dit houdt in dat de woning op een ondiepe strook of een plaat op de ondergrond rust. Belangrijk is dat de ondergrond niet mag bewegen. Daardoor blijft de bebouwing stabiel. Zodra de ondergrond zakt, kan dat zakking, scheefstand, scheuren teweegbrengen. De stabiliteit van de ondergrond wordt mede bepaald door de grondwaterstand. Met name grondwaterstands daling kunnen (ongelijkmatige) zettingen veroorzaken. Daarnaast kan door te hoge grondwaterstanden (in combinatie met oude panden) vochtoverlast ontstaan in de bebouwing. Voor deze functie is het dus van belang dat het grondwaterregime niet (te veel) wijzigt.

Het oppervlaktewaterpeil is mede van invloed op het grondwaterpeil. Door het oppervlaktewaterpeil rond de bebouwing niet te wijzigen worden de grondwaterstanden niet (negatief) door het oppervlaktewater beïnvloed.

Aan de Zweth is een woning met een wat kleinere drooglegging dan het overige gebied en bedraagt circa 50 cm. Te grote peilstijging in de aangrenzende watergang kan inundatie opleveren. De kans op inundatie is erg verkleind sinds de waterhuishouding is aangepast.

Figuur 2 bebouwing aan de Delftweg

2.3 Belangen tuinen en overige objecten

Achter de huizen aan de Delftweg zijn tuinen waar objecten staan, zoals schuren. Het voorkomen van wateroverlast vanwege begaanbaarheid en beplanting is van belang. Langdurige hoge grondwaterstanden (net onder of aan maaiveld) zijn ongewenst. Beschoeiing is gemaakt om te voorkomen dat de waterkant instort. Een te laag waterpeil maakt dat de beschoeiing niet meer voldoet en vervangen moet worden.

Figuur 3 tuinen achter de bebouwing

2.4 Belang natuur/ grasland

Het grootste deel van het grasland in het gebied is in beheer als natuur. De bedoeling is dat deze ontwikkelen tot bloemrijke graslanden en zogenaamde 'Dotterbloem-hooilanden'. De inrichtingsmaatregelen en peilen zijn d.m.v. de herinrichting afgestemd op deze natuurtypen.

Figuur 4 Grasland achter de bebouwing

2.5 Belang waterkering

Er zijn twee regionale (boezem)kaden: langs de Schie en langs de Berkelsche Zweth. In het oosten van het gebied aan de grens met peilgebied 11 is een polderkade. Deze kade is er vanwege het grote peilverschil.

Daarnaast zijn er peilscheidingen: dit zijn grenzen tussen peilgebieden. Bij een aantal van deze kaden en peilscheidingen is er sprake van een groot peilverschil: circa 1,50 tot 2,20 m. Voor stabiliteit van kade en peilscheiding is een stabiele grondwaterlijn van belang. Aanpassing van oppervlaktewaterpeilen grenzend aan de polderkade zijn in het kader van vergunningverlening getoetst.

2.6 Belang Waterhuishouding

Er is een goed werkend watersysteem nodig waarbij het water goed aan- en afgevoerd kan worden. In zeer natte perioden moet er voldoende bergingscapaciteit zijn. In het kader van vergunningverlening is het waterhuishoudingsplan hierop getoetst. Als peilen in het kader van dit peilbesluit wijzigen moet het effect op aan-, afvoer en bergingscapaciteit worden meegenomen in de afwegingen.

2.7 Project vernieuwing damwand Schie

Het is gebleken (d.m.v. toetsing van de waterkering) dat de waterkering langs de Schie ter hoogte van het buurtschap Zweth over ca. 250 m te laag lag. De kering lag op delen 25 cm tot 60 cm onder de minimale leggerhoogte van NAP +0,10 m.

Daarom heeft Delfland gekozen om een stalen damwand langs de Schie aan te leggen. De nieuwe damwand is voor de oude geplaatst. Om het grondwater zo min mogelijk te beïnvloeden is een zgn. grindkoffer aangebracht tussen de nieuwe en de oude damwand. Ook zijn er openingen in de stalen damwand aangebracht waardoor uitwisseling van het

oppervlaktewater van de Schie en het grondwater van het dijklichaam mogelijk blijft en zo min mogelijk wordt veranderd.

Figuur 5 Tracé damwandvernieuwing (rode lijn)

2.8 Project herinrichting Schiezone (graslandgebied)

In oktober 2007 hebben de gemeente Rotterdam en de Vereniging Natuurmonumenten afspraken gemaakt over de (her)inrichting en het beheer van 50 hectare nieuw te realiseren natuur- en recreatiegebied. Het gebied ligt in de Schiezone (zie Figuur 6)

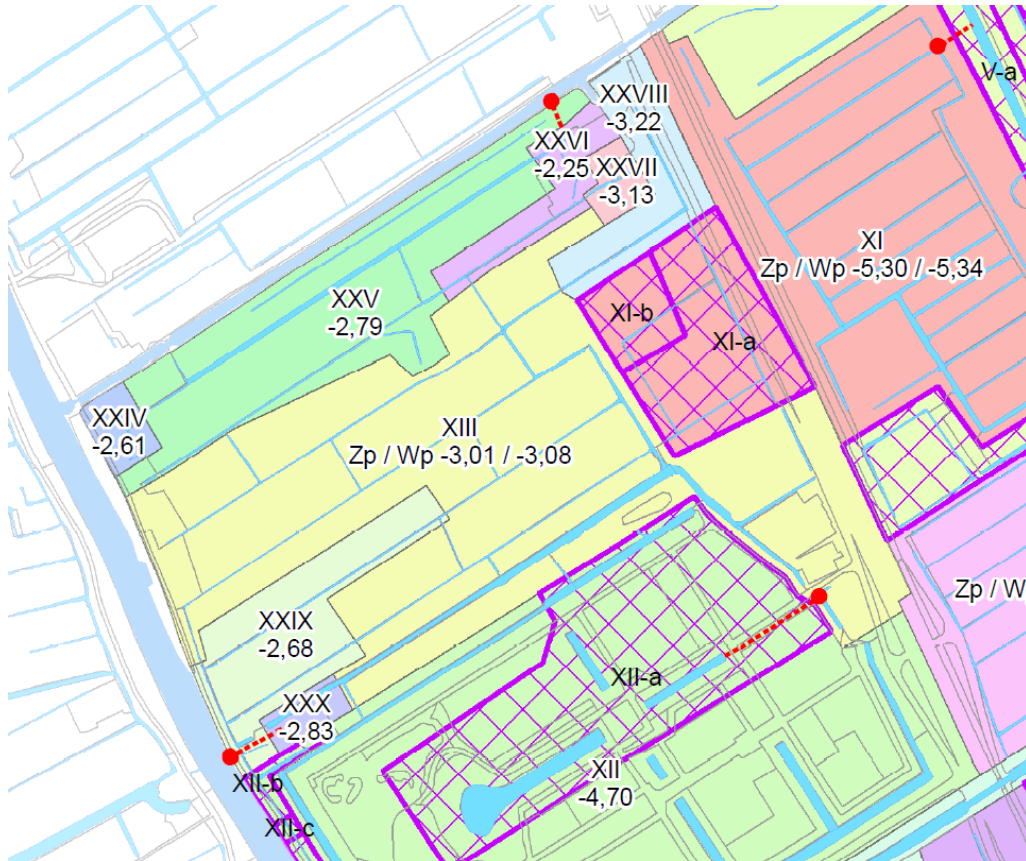
Als uitwerking van de gemaakte afspraken hebben de gemeente Rotterdam en Natuurmonumenten in 2013 het Natuur- en Recreatieplan Schiezone vastgesteld. Volgens dit plan moest 50 hectare nieuwe natuur en recreatie ontwikkeld worden in de Schiezone. Het plan is in 2019 uitgevoerd. Diverse inrichtingsmaatregelen hebben plaatsgevonden:

- Maatregelen om kwel en hemelwater vast te houden
- Aanpassen indeling peilgebieden en
- Wijzigingen waterpeilen
- Aanleg natuurvriendelijke oevers
- Aanleg diverse kunstwerken t.b.v. de waterhuishouding

3 Peilafweging, peilenvoorstel en maatregelen

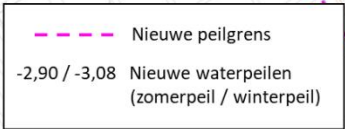
3.1 Algemeen

Een deel van de peilenkaart van het vigerende peilbesluit Schieveen uit 2011 is weergegeven in onderstaande afbeelding.

Figuur 7 Peilenkaart (2011)

Voor het waterhuishoudingsplan (par. 2.8) zijn peilen en peilgrenzen volgens Figuur 8 gewijzigd. De nieuwe peilgebieden zijn weergegeven in Figuur 9.

10

In het gebied hebben de volgende wijzigingen t.a.v. van de waterpeilen plaatsgevonden:

Peilgebied Nieuw	Peilgebied Oud	Wijziging peil t.o.v. oude peilbesluit	Wijziging peilgrens t.o.v. oude peilbesluit
13	XIII en XIV	Ja	Ja
24	XXIV en XXV	Ja	Ja
25	XIII	Deels ja en deels nee	Ja
26	XXVI	Nee	Ja
27	XXVII	Nee	nee
28	XXVIII	Nee	Ja
29	XXIX	Nee	Ja
30	XXX	Ja	Ja

Figuur 10 Overzicht wijzigingen t.o.v. situatie voor de waterhuishoudkundige inrichting

3.2 Gebiedsproces

In de voorbereiding van dit peilbesluit is in een brief aan de bewoners gevraagd te reageren op de huidige peilen. Hierop zijn geen reacties ontvangen. Later hebben bewoners gelegenheid gekregen te reageren op het concept-peilbesluit. Naar aanleiding hiervan heeft er een gesprek op locatie plaatsgevonden en is het eerste conceptvoorstel aangepast.

Verder is via het loket een reactie binnengekomen over een te hoge waterstand in de zomer in peilgebied 24. Gebleken is dat het water wordt opgestuwd door enerzijds een slecht functionerende inlaat, waarvan de hoeveelheid water niet goed gedoseerd kan worden, en anderzijds door begroeiing in de watergang. Daarom is in de zomer ingegrepen door het peil bij de stuw met 3 cm te verlagen. In de afweging hieronder is nagegaan wat de gevolgen zijn van dit peil.

3.3 Peilgebied 13

Rond het hele gebied zijn diverse watergangen gegraven en kunstwerken aangebracht. Hierbij is een doorlopende watergang ontstaan waardoor de waterbeheersing in het hele gebied sterk is verbeterd. Zo zijn in peilgebied 13 de peilgebied XIII en XIV van het peilbesluit van 2011 samengevoegd. Het deel langs de Schie had een slechte aan- en afvoer van water maar de nieuw gegraven watergang lost dit probleem op. Het peilgebied vormt in de winter één peilgebied met peilgebied 25.

De belangrijke belangen in dit nieuwe peilgebied zijn de functies: bebouwing, polderwaterkering (Delftweg langs Schie) en peilscheiding (sloot grenzend aan begraafplaats Hofwijk).

Bij het gedeelte met huizen is het peil ongewijzigd. Het deel langs de kade had een hoger peil. Dit deel is t.b.v. het realiseren van een waterhuishoudkundige verbinding in peil gelijkgetrokken met de andere delen.

Voor de polderwaterkering is in een deel het peil aan polderzijde met 33 tot 40 cm verlaagd. Een toetsing van de waterkering heeft uitgewezen dat de gevolgen voor de waterkering acceptabel zijn.

Het gedeelte van het peilgebied wat onderdeel is van de peilscheiding met het circa 1,5 meter lagere peil van begraafplaats Hofwijk is ongewijzigd en heeft dus geen negatief effect.

Voor het peilbesluit wordt voorgesteld het waterpeil van NAP -3,01 m in de zomer en -3,08 in de winter over te nemen.

Rondom de bebouwing van Delftweg 254 zijn er andere peilen, zogenaamde gebieden met afwijkende peilen. Deze kleinere gebieden wateren af op peilgebied 13. Een nadere beschrijving van deze is opgenomen in paragraaf 3.9.

3.4 Peilgebied 24

Peilgebied 24 had voor de herinrichting ongeveer dezelfde begrenzing. Toen had het een peil van NAP -2,79 m. Dit peil kon door een slechte aan- en afvoer niet goed worden beheerd waardoor het peil sterk kon fluctueren. De functie van dit peilgebied is een peil t.b.v. de boezemkade, de bebouwing en grasland.

De kleine sloot achter de bebouwing van de Delftweg, het voormalige peilgebiedje XXIV, is afgescheiden van de rest van het peilgebied door een stuw. Hierdoor blijft overtollig water langer in deze sloot maar bij langdurige droge perioden zakt het water lager dan de rest van het peilgebied en kan de sloot droogvallen. Enkele bewoners hebben aangegeven meer water in de sloot, een hoger waterpeil en een betere doorstroming te willen. Doordat een rioolleiding in de bodem van de sloot is aangelegd is de sloot moeilijk op diepte te houden.

In de praktijk is er een peil van NAP -2,64 m in peilgebied 24. Dit peil is in ieder geval voor de lage delen niet te hoog maar voor de sloot aan de achterkant van de Delftweg is er bij dit peil weinig waterdiepte. Om de waterdiepte iets groter te maken is een peil van NAP -2,61 m beter. Dit is hetzelfde peil als het opgenomen in het vorige peilbesluit voor het slootgedeelte achter de Delftweg. Daardoor verandert er voor dit gebied t.o.v. het vorige peilbesluit niets. Door de aanleg van een inlaat is het peil beter beheersbaar en staat er ook in droge perioden water in de sloot achter de Delftweg.

Voorgesteld wordt om een peil van NAP – 2,61 m in te stellen.

3.5 Peilgebied 25

Peilgebied 25 is het centrale deel en bestaat uit grasland met een natuurfunctie. Dit peilgebied is t.b.v. natuurontwikkeling gerealiseerd en het waterpeil is afgestemd op deze natuurfunctie. Volgens vergunning zou een zomerpeil van NAP -2,90 m en een winterpeil van 3,08 worden aangehouden. Voor de functie natuur en het besparen van water is het echter beter om het gehele jaar rond een peil van NAP -2,90 aan te houden. Daarbij zijn er geen negatieve effecten van het jaarrond hogere peil. Om beheerswerkzaamheden uit te voeren is het nodig het gebied tijdelijk wat droger te maken. Daarom kan het lagere peil van NAP -3,08 voor korte tijd worden ingesteld. Voor het peilbesluit wordt een vast waterpeil voorgesteld van NAP -2,90 m.

3.6 Peilgebied 26

Dit peilgebied heeft een relatief hoog waterpeil en is bedoeld t.b.v. bescherming van oude fundering van de bebouwing. Bij de waterhuishoudkundige herinrichting van het gebied is dit peilgebied niet veranderd. Het peil blijft daarom NAP – 2,25 m.

3.7 Peilgebied 27

Dit peilgebied heeft een relatief hoog waterpeil en is bedoeld t.b.v. bescherming van oude fundering van de bebouwing. Daarbij heeft het peilgebied de functie om het achterliggende peilgebied 28 in droge perioden van water te voorzien. Bij de waterhuishoudkundige herinrichting van het gebied is dit peilgebied niet veranderd. Het peil blijft daarom NAP – 3,13 m.

3.8 Peilgebied 28

Dit peilgebied heeft een relatief hoog waterpeil en is bedoeld t.b.v. oude bebouwing, infrastructuur en grasland. Bij de waterhuishoudkundige herinrichting van het gebied is dit peilgebied niet veranderd. Het peil blijft daarom NAP – 3,22 m.

3.9 Gebieden met afwijkend peil

Peilgebieden 12B, 29 en 30 zijn klein en dienen een enkelvoudig belang voor een oude boerderij met kwetsbare fundering. Een inlaat vanuit de boezem is aanwezig en daarmee kunnen de gebieden 29 en 30 ook van water worden voorzien.

Door de verlaging van het peil in peilgebied 13 is de toegangsdam verzakt. Hierdoor is het nodig dat het peil aan deze zijde van de dam weer wordt verhoogd. Daarnaast kan gebied 12B niet van water worden voorzien. Het is daarom wenselijk dat er een duiker vanuit gebied 29 naar 12B wordt aangelegd. Met deze maatregelen kunnen deze gebieden voor de toekomst in stand worden gehouden. Na uitvoering van de maatregelen verandert begrenzing van de gebieden. Vanwege het enkelvoudige belang van de gebieden zullen deze niet als peilgebied in het peilbesluit komen maar vermeld worden als gebied met afwijkend peil met code 13A, 13B, 13C en 13D.

Figuur 11 gebieden met afwijkende peilen oude (links) en nieuwe situatie (rechts)

3.10 Het peilenvoorstel

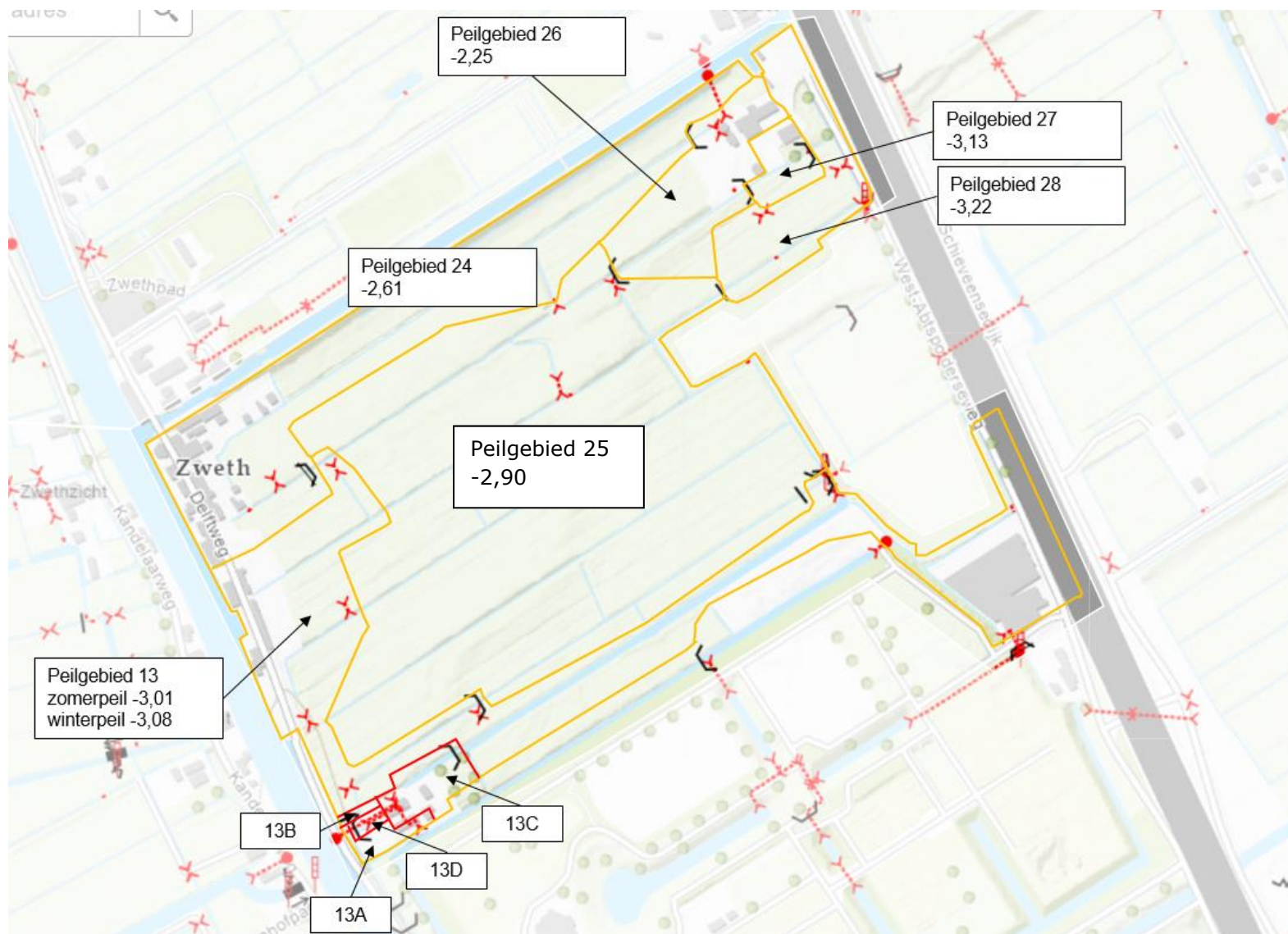
Het peilenvoorstel is onderstaande tabel samengevat:

Tabel 1 Peilenvoorstel

Peilgebied	Peil (in m t.o.v. NAP)	Schouwpeil (in m t.o.v. NAP)	Plaats peilschaal
13 Langgerekt peilgebied met bebouwing langs Delft weg en langs begraafplaats Hofwijk	-3,01 zomerpeil -3,08 winterpeil	-3,08	Bij stuw nabij West-Abtspolderseweg 35-43 WP217 9 17
24 Langs de Zwethkade en buurtschap Zweth	-2,61	-2,61	Bij stuw nabij Delftweg 295
25 Centrale deel bestaande uit grasland met een natuurfunctie	-2,90	-2,90	Bij stuw nabij West-Abtspolderseweg 35-43
26 Rond West-Abtspolderseweg 294	-2,25	-2,25	Geen
27 Zuidzijde van West-Abtspolderseweg 294	-3,13	-3,13	Geen
28 Oostzijde van West-Abtspolderseweg 294	-3,22	-3,22	Bij stuw nabij West-Abtspolderseweg 35-43 WP217 9 24

Schouwpeil: peil waarbij de schouw (beoordeling onderhoudssituatie) wordt gehouden

Plaats peilschaal: beschrijving waar de waterstand afgelezen kan worden op een peilschaal in de watergang

Figuur 12 Peilenkaart

3.11 Maatregelen

Voor een betrouwbare wateraanvoer voor het gehele gebied van de Schiezone is een nieuwe polderinlaat nodig. De huidige inlaat is particulier en is in een slechte staat: deze raakt regelmatig verstopt en kan niet meer dichtgedraaid worden. Bovendien moet voor bediening van deze inlaat particulier terrein worden betreden. Voorgesteld wordt een inlaat te maken vanuit de Berkelsche Zweth nabij de sluis. Deze locatie is goed bereikbaar en het terrein is in eigendom van Delfland.

Tevens is het belangrijk, dat Delfland voor een goede peilbeheersing van peilgebied 24, stuw 21704554 overnemen en aanpassen aan Delflands veiligheidsnormen. Doordat de overstortrand maar 40 cm breed is, is deze erg gevoelig voor vervuiling, wat een hoger praktijkpeil tot gevolg kan hebben.

Door de verlaging van peilgebied 13 nabij de gebieden met afwijkende peilen is een dam verzakt. Om de kanten van de sloot nabij de dam weer te stabiliseren is een peilverhoging in het slootgedeelte nabij de dam nodig (zie ook toelichting in par. 3.9). De maatregel kan worden gecombineerd met het verbeteren van watertoevoer naar de wegsloot voor Delftweg 254. Deze maatregelen omvatten de aanleg van een nieuwe stuw, een nieuwe duiker onder de oprit en het aanleggen van een duiker ter vervanging van de verlandde teensloot door het gazon van de boerderij.

N.a.v. het damwandproject zijn er peilbuizen nabij de huizen aan de Delftweg geplaatst (grondwaterstanden in cm t.o.v. NAP)

17

Regionale ligging schaal 1:50.000

Legenda

- peilbuis
- Oppervlaktewater

0 25 50 m

Project: GWMN De Zweth			
Opdrachtgever: Hoogheemraadschap van Delfland			
Omschrijving: Overzichtskaart peilbuis-locaties			
 RPS Water en bodem Postbus 1000, 4400 AC Lelystad T +31 (0) 36 50 50 50 W www.rps.nl		Projectnummer: 1802065A02 Projectleider: F. van der Sterre Auteur: B. Pasdar Fase: Uitvoering Logo opdrachtgever: 	Formaat: A3 Schaal: 1:1.500 Status: Definitief Datum: 19-3-2021 Blad: 1 van 1 Nummer: 1802065A02-001

**Toelichting op het peilbesluit
Tedingerbroekpolder, peilgebieden 5, 6, 8 en 9
en grenswijziging peilgebied 1 Delflands
boezem**

Hoogheemraadschap van
Delfland

**Toelichting op het peilbesluit
Tedingebroekpolder, peilgebieden 5, 6, 8
en 9 en grenswijziging peilgebied 1
Delflands boezem**

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Achtergrond	4
1.2	Werkwijze	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vorig peilbesluit	5
2.2.2	Veranderingen watersysteem ten opzichte van de oude situatie	6
2.2.3	Nieuw watersysteem	7
2.2.4	Toekomstige ontwikkeling in gebied	8
3	Afweging en effecten	9
3.1	Peilafweging	9
3.1.1	Peilgebied 9 (Molenvlietpark)	9
3.1.2	Delflandse boezem	9
3.1.3	Peilgebied 8	9
3.1.4	Peilgebied 5	10
3.2	Voorstel	10
3.3	Maatregelen	10
4	Literatuurlijst	10
5	Bijlage	10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een peilbesluit met een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied en een ambtshalve correctie.

1.1 Achtergrond

In 2016 is de aanleg van de Rotterdamsebaan, een nieuwe toegangsweg voor Den Haag, van start gegaan. Tegelijkertijd is het Molenvlietpark aangelegd: een park voor recreatie en tegelijkertijd een bergingsgebied voor overtollig boezemwater vanuit de Delftsche Vliet. Ook zijn er in het gebied Natte Ecologische Zones aangelegd en een vispaaiplaats.

De verenigde vergadering heeft op 25 september 2014 het besluit genomen om de belangen van Delfland voor een bergingsgebied en een vispaaiplaats in te passen in het aan te leggen Molenvlietpark. Daarbij wordt samengewerkt met de gemeente Den Haag en meegelift op de werkzaamheden voor de aanleg van de nieuwe weg de Rotterdamse Baan. Ook heeft de verenigde vergadering het investeringsplan vastgesteld.

De samenwerkingsovereenkomst tussen Delfland en de gemeente Den Haag is op 11 maart 2015 ondertekend.

Sinds 2021 is de Rotterdamsebaan in gebruik door het wegverkeer en het Molenvlietpark is in 2020 geopend voor recreanten. Voor deze ontwikkelingen zijn vergunningen van Delfland verleend met de nummers: 2016-008523, 2017-003552, 2017-016148, 2019-019069 en 2019-001688. Door deze ontwikkelingen zijn enkele waterpeilen en grenzen veranderd.

Het voorgaande peilbesluit van de Tedingerbroekpolder was vastgesteld op 15 september 2005. In dit peilbesluit worden de veranderingen in de waterpeilen en de grenzen van peilgebieden t.o.v. dit peilbesluit onderbouwd.

1.2 Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Voorgaand peilbesluit, de achtergrond van het gebied en het voorstel vanuit de peilbeheerders en de omgeving zijn onderzocht.
- Daarna is bepaald of het nieuwe peil leidt tot eventuele knelpunten. In het geval dat een peilwijziging (mogelijk) een effect heeft op de omgeving is dit effect onderzocht en/of is dit effect besproken met de belanghebbenden in het gebied.
- Vervolgens is er met alle informatie een afweging gemaakt tussen het oude peil en de nieuwe gewenste peilen. Dit peilvoorstel is het resultaat van deze afweging.

In de volgende paragrafen zijn de genomen stappen nader beschreven.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het Molenvlietpark is gelegen tussen de Rotterdamsebaan en de Delftsche Vliet de Kansjesmolensloot (deze watergangen maakt onderdeel uit van de Delflandse boezem). Het gebied, waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt, bevindt zich binnen de gemeente den Haag.

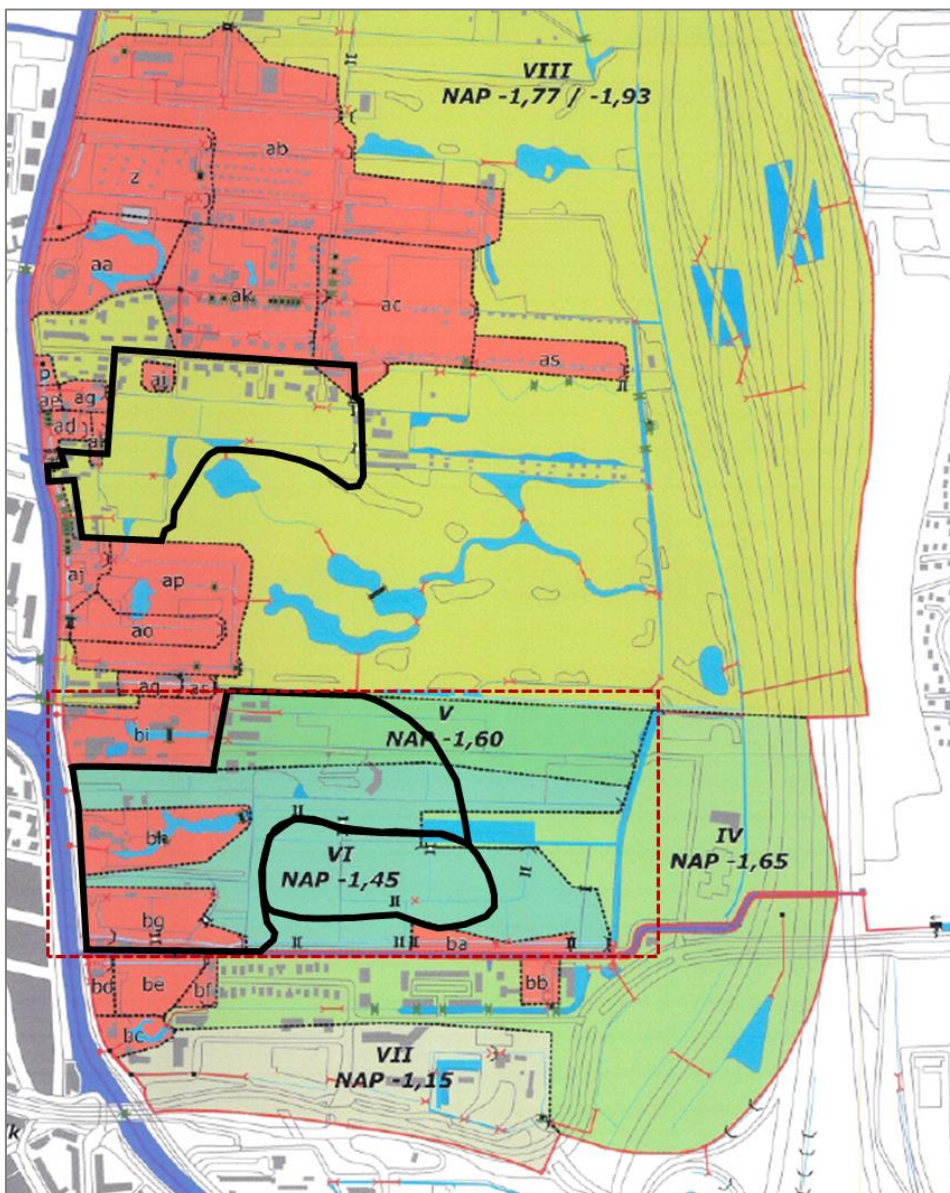
Het gebied bestaat uit:

- infrastructuur, waaronder Rotterdamse baan;
- recreatie, zoals Drievlietpark, golfbaan en Molenvlietpark;
- natuur/ wonen: landgoed Nieuw Vredenoord.
- Bebouwing
- Enkele landbouw percelen

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het vigerende peilbesluit van de Tedingerbroekpolder komt uit 2006. De vastgestelde peilen staan in weergegeven in Figuur 1. De zwarte lijnen in het figuur geven aan voor welke gebieden een nieuw peilbesluit wordt voorgesteld.

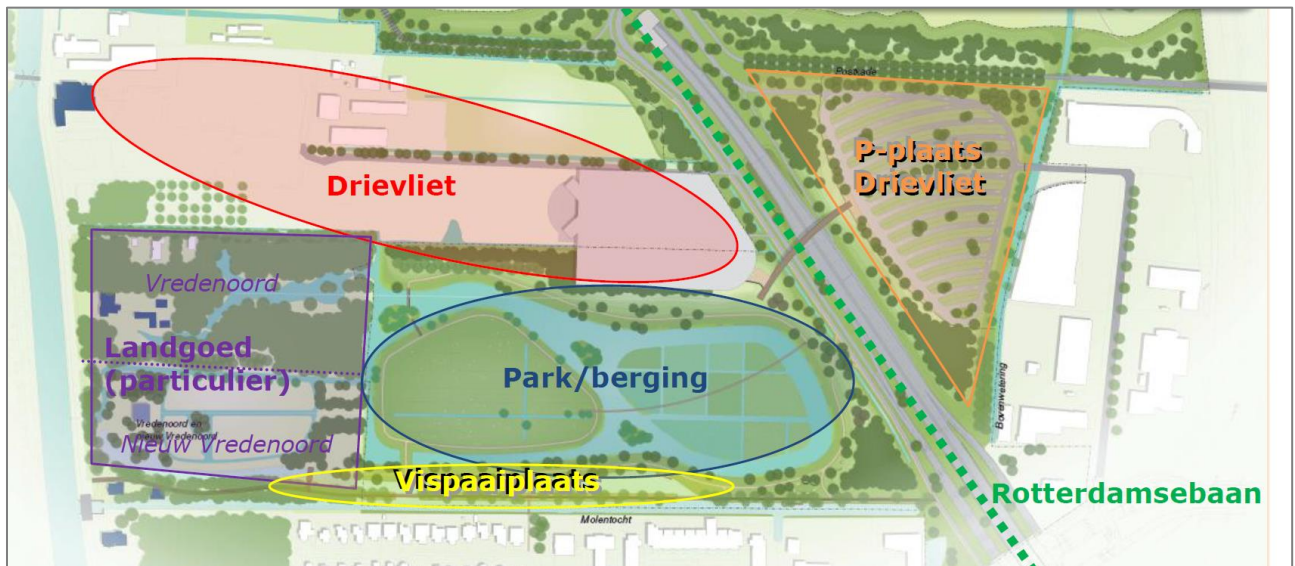
Figuur 1: Uitsnede van de peilenkaart van peilbesluit Tedingerbroekpolder uit 2006

2.2.2 Veranderingen watersysteem ten opzichte van de oude situatie

Het watersysteem is aangepast vanwege de volgende onderdelen:

- Aanleg van een nieuwe weg de Rotterdamsebaan, die aansluit op knooppunt Ypenburg en via een tunnel onder de golfbaan Leeuwenbergh doorgaat.
- Een nieuwe parkeerplaats voor het pretpark Drievliet.
- Realisatie van het Molenvlietpark, dat ingezet kan worden als waterberging voor polder of boezem.
- Een vispaaiplaats langs de Kansjesmolensloot.
- Instellen van een nieuw peilgebied (peilgebied 5) als correctie op het vorige peilbesluit.

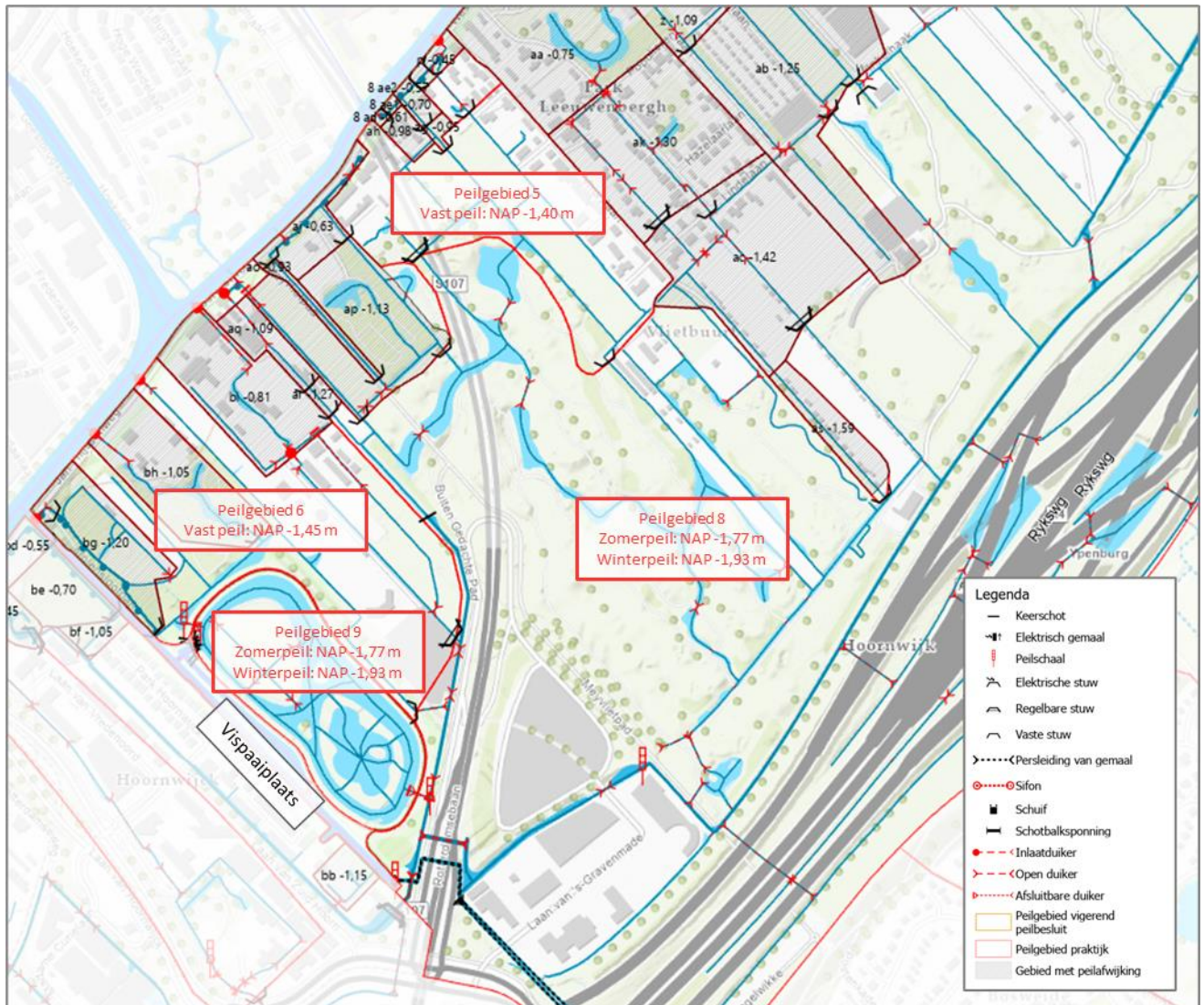
Figuur 2 toont de ontwerptekening van de Molenvlietpark. Dit gebied is in figuur 1 aangegeven met een rode omlijning.

Figuur 2: Ontwerptekening Molenvlietpark. Deze onderdelen bevinden zich binnen peilgebied VI (zie figuur 1).

2.2.3 Nieuw watersysteem

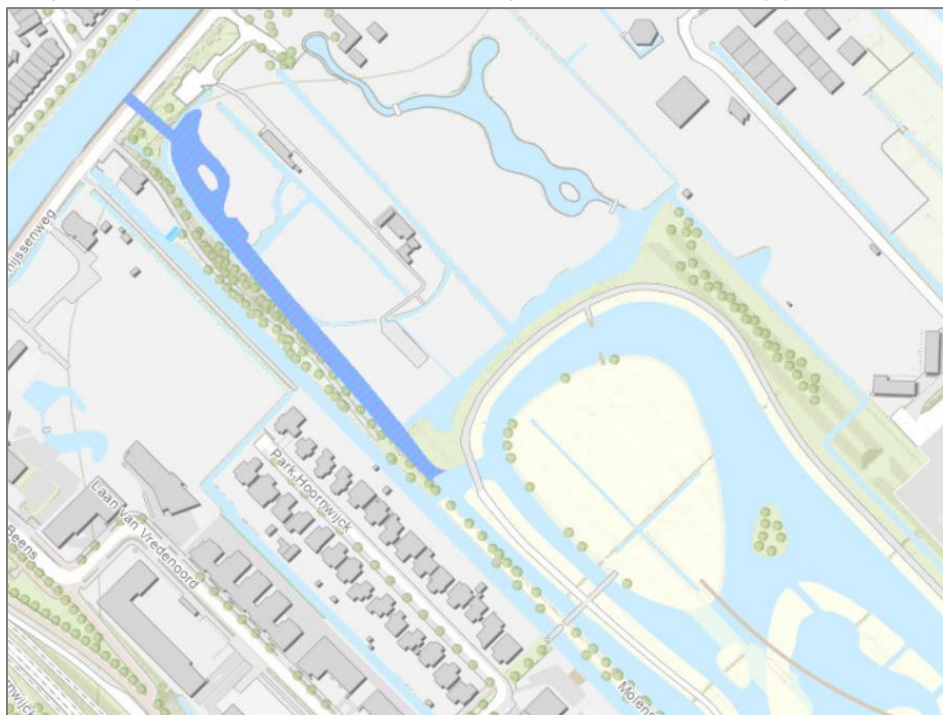
De peilgebieden wateren in noordoostelijke richting af door het poldergemaal van de Tedingerbroekpolder.

Figuur 3: Waterhuishouding in de praktijk (incl. afwijkende peilen)

2.2.4 Toekomstige ontwikkeling in gebied

In de toekomst wordt een 2e toevoer voor de boezemwaterberging van het Molenvlietpark gerealiseerd. Deze wordt parallel aan de Kansjesmolensloot aangelegd (zie Figuur 4). Na deze aanpassing zal voor dit deel een nieuw peilbesluit worden opgesteld.

Figuur 4: Ligging van 2e toevoer voor Molenvlietpark

3 Afweging en effecten

3.1 Peilafweging

De voorgestelde peilwijzigingen zijn naar aanleiding van een vergund en al uitgevoerd project. Daarnaast vindt een ambtshalve correctie plaats voor peilgebied 5, omdat in de praktijk al een lange periode een ander peil wordt gehanteerd dan het vigerende peil. Ook komen er gebieden voor met een afwijkend peil. Voor deze gebieden zijn vergunningen afgegeven en het peil zal in deze gebieden niet veranderen. De peilafweging heeft geen betrekking op de afwijkende peilen.

In het vergunningstraject zijn de in paragraaf 2.1 genoemde belangen meegenomen. De veranderde waterpeilen voldoen aan de nieuwe functies van het gebied en hebben geen negatieve gevolgen voor de bestaande functies en belangen. Op de vergunningen zijn geen bezwaren gemaakt en na de herinrichting van het gebied zijn geen meldingen gemaakt die te maken hebben met de waterpeilen. Hieronder staan de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen genoemd met afweging van de effecten.

3.1.1 Peilgebied 9 (Molenvlietpark)

Door de aanleg van het watersysteem van de Molenvlietpark ontstaat een nieuw peilgebied, genaamd peilgebied 9. Voor peilgebied 9 is het voorstel om een zomerpeil van NAP -1,77 m en een winterpeil van NAP -1,93 m te hanteren. Het Molenvlietpark heeft de functie om water uit de boezem te kunnen bergen. Met het voorgestelde peil kan het Molenvlietpark water uit de polder bergen zolang deze niet wordt gebruikt als waterberging voor de boezem. Wanneer het Molenvlietpark functioneert als boezemwaterberging wordt het systeem afgesloten van peilgebied 6 en 8 door afsluitbare duikers (218205, 218206). Peilgebied 6 heeft een vast peil van NAP -1,45m. Peilgebied 8 heeft een zomerpeil van NAP -1.77 m en een winterpeil van NAP -1.93 m.

3.1.2 Delflandse boezem, peilgebied 1

Aan de zijde van de Kansjesmolensloot, onderdeel van de Delflandse boezem, is een vispaaiplaats van 0,7 hectare gerealiseerd. Deze vispaaiplaats is een uitbreiding van peilgebied 1 van de Delflandse boezem. Omdat dat vispaaiplaats in verbinding staat met de boezem is het voorstel om een waterpeil van NAP -0,43m in te hanteren.

3.1.3 Peilgebied 8

De aanleg van de Rotterdamsebaan zorgt voor wijzigingen in de waterpeilen en grenzen van peilgebieden 4, 6 en 8. Het gebied rondom de Laan van 's Gravenmade viel onder peilgebied 4 en wordt toegevoegd aan peilgebied 8. De effecten hiervan zijn inzichtelijk gemaakt in een effectenstudie door Anteagroup in 2015 en door diverse berekeningen. Uit deze studie blijkt dat de drooglegging toeneemt, maar dat dit geen negatieve gevolgen heeft.

De bestaande bebouwing is gefundeerd op palen waardoor een lagere grondwaterstand niet tot negatieve effecten leidt.

Op een aantal locaties was er een hoge verwachting op aantreffen van archeologische waarden. Om deze reden zijn proefsleuven gegraven en alles wat werd aangetroffen werd opgegraven geconserveerd.

Om effect op de natuur te voorkomen zijn op enkele locaties mitigerende maatregelen getroffen, zoals het vervangen van bomen langs het Molenslootpad. Door beperkte effecten en de genomen mitigerende maatregelen leiden de nieuwe waterpeilen en peilgebiedsgrenzen niet tot knelpunten.

3.1.4 Peilgebied 5

Het voorstel is om ten noorden van het golfterrein Leeuwenbergh een nieuw peilgebied in te stellen met de naam peilgebied 5. In tegenstelling tot de voorgaande wijzigingen gebeurt dit niet op basis van een ruimtelijke ontwikkeling, maar op basis van een correctie op het vorige peilbesluit. Voor dit gebied geldt dat het waterpeil in de praktijk al een lange periode (meer dan 10 jaar) afwijkt van het vigerende peil. Het vigerende peil in de zomer is NAP -1,77 en in de winter NAP -1,93. Het praktijkpeil is ingemeten en is NAP -1,40m. Het gebied heeft de functies landbouw en wonen. De drooglegging is voldoende en er zijn geen meldingen over het waterpeil geweest. Ook zullen de sloten droogvallen als het waterpeil op het officiële peil van NAP -1,77/-1,93 gebracht wordt. Om dit te voorkomen en gezien het waterpeil al een lange periode afwijkt zonder waterproblemen is het voorstel om een nieuw peilgebied in te stellen, genaamd Peilgebied 5 met een vast waterpeil van NAP -1,40m.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om de peilen vast te stellen, zoals genoemd in onderstaande tabel:

Peilgebied	Peil	Schouw peil	Peilgebied en peil oud	Verschil voorgestelde peil ten opzichte van oude peil
Boezem, peilgebied 1	-0,43	-0,43	Peilgebied 6: -1,45	+1,02m
Peilgebied 5	-1,40	-1,40	Peilgebied 8 Zomerpeil: -1,77 Winterpeil: -1,93	Zomer: +0,37m Winter: +0,53m
Peilgebied 6	-1,45	-1,45	Peilgebied 4: -1,65 Peilgebied 5: -1,60	+0,20m +0,15m
Peilgebied 8	Zomerpeil: -1,77 Winterpeil: -1,93	-1,93	Peilgebied 4: -1,65 Peilgebied 5: -1,60 Peilgebied 6: -1,45	Zomer: -0,12m Winter: -0,28m Zomer: -0,17m Winter: -0,33m Zomer: -0,32m Winter: -0,48m
Peilgebied 9	Zomerpeil: -1,77 Winterpeil: -1,93	-1,93	Peilgebied 6: -1,45	Zomer: -0,32m Winter: -0,48m

Alle peilen zijn in meter ten opzichte van NAP

3.3 Maatregelen

De wijzigingen zijn in overeenstemming met de vergunning en de uitgevoerde werkzaamheden. Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2006, Peilbesluit Tedingerbroekpolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunningen (zaaknummers 2016-008523, 2017-003552, 2017-016148, 2019-019069, 2019-001688).
- Effectenstudie "Instellen van afwijkende peilen in watergangen Vlietzone en Ypenburg" AnteaGroup, juni 2015
- Waterhuishoudingsplan Vlietzone, RBT_400000#DO1_ORA_WWHH_0001 Combinatie Rotterdamsebaan, mei 2016

5 Bijlage

- Peilenkaart Tedingerbroekpolder, peilgebieden 5, 6, 8 en 9

Toelichting op het peilbesluit polder Vlaardingen-Holierhoek – Peilgebied 6

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit polder Vlaardingen-Holierhoek – Peilgebied 6

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Omschrijving situatie	4
1.2	Werkwijze	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vorig peilbesluit	5
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Peilafweging.....	7
3.1	Peilafweging en effecten	7
3.2	Voorstel	7
3.3	Maatregelen.....	7
4	Literatuurlijst	7
5	Bijlage	7

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ambtshalve correctie

1.1 Omschrijving situatie

Ten noorden van de woonwijk Holy in de gemeente Vlaardingen ligt een gebied waar het peil in de praktijk al jaren afwijkt ten opzichte van het vorige peil. Dit gebied valt nu deels onder peilgebied 5 en deels onder peilgebied 1 van de polder Vlaardingen Holierhoek met een [vorig](#) peil van respectievelijk NAP -3,45m en NAP -3,00m.

Binnen en rondom dit gebied zijn de afgelopen jaar maatregelen genomen om rioolvreemd water terug te dringen. Het watersysteem is geoptimaliseerd door de bouw van een nieuw gemaal, het verruimen van duikers en het herprofilen van een bestaande watergang. Deze maatregelen zijn conform vergunning (2020-028671) uitgevoerd. Bij deze werkzaamheden is het gebied ook nader geïnventariseerd en is vastgesteld dat het peil wat binnen dit gebied al lange tijd wordt gehanteerd afwijkt van zowel het peil van peilgebied 5 en peilgebied 1. Het gehanteerde peil betreft namelijk NAP -3,15 m. Daarnaast zijn enkele peilverschillen binnen peilgebied 5 opgeheven.

Door de getroffen maatregelen en de uitkomsten van de inventarisatie dient het peilbesluit geactualiseerd te worden, waarbij het peil binnen een nieuw peilgebied (peilgebied 6) wordt vastgesteld.

1.2 Werkwijze

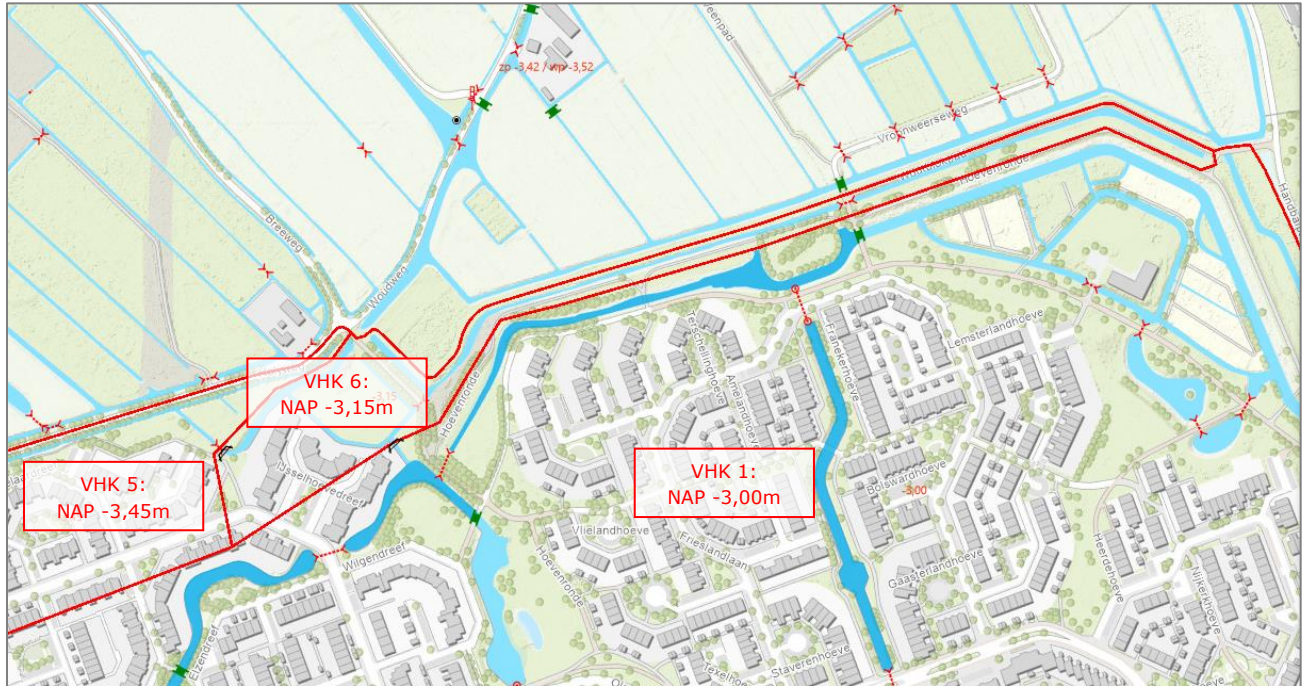
Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

Figuur 1: Gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Polder Vlaardingen Holierhoek uit 2013

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

De praktijksituatie staat weergegeven in Figuur 2. Het gebied heeft een praktijkpeil van NAP - 3,15 m en grenst aan peilgebieden 1 en 5. Dit praktijkpeil is afgeleid van de ingemeten kerende hoogte van de stuw die is ingemeten. Het gebied wordt van water voorzien vanuit peilgebied 1 met waterpeil NAP -3,00 m en watert af op peilgebied 5 met waterpeil NAP -3,45 m. De peilregulerende kunstwerken zijn in beheer bij de gemeente Vlaardingen.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

3 Peilafweging

3.1 Peilafweging en effecten

Voor het vaststellen van nieuw peilgebied 6 met peil NAP -3,15m zijn onderstaande effecten op de omgeving afgewogen:

- Het nieuwe peil betekent een peilverlaging van 15 cm ten opzichte van het peil in peilgebied 1 (van NAP -3,00 m naar NAP -3,15 m). Daarnaast betekent het nieuwe peil een peilverhoging van 30 cm ten opzichte van het peil in peilgebied 5 (van NAP -3,45 m naar NAP -3,15 m).
- Voor dit gebied geldt dat de praktijksituatie waarschijnlijk al een lange tijd (meer dan 10 jaar) wordt gehanteerd en dat de situatie tijdens de werkzaamheden voor vergunning 2020-028671 correct in beeld is gebracht.
- De drooglegging van de woningen in het gebied is voldoende.
- De woningen zijn gebouwd in 1995 en zijn gefundeerd op betonnen palen. Een eventuele peilwijziging leidt niet tot aantasting van de fundering en is er geen risico op verzakkingen van de woningen.
- Uit de omgeving zijn geen meldingen gekomen op het functioneren van het watersysteem.
- De huidige waterhuishouding functioneert goed. Eventuele aanpassingen aan de hoogte van stuwen of duikers zijn niet nodig. Het nieuwe peil (welke al langere tijd wordt gehandhaafd) is beoordeeld aan de hand van het Delflands Algemeen Waterkeringen Beleid en heeft geen negatief effect op de waterkering.

Op basis van bovengenoemde effectenafweging blijkt dat het maken van een nieuw peilgebied met peil NAP -3,15 m geen impact heeft op de omgeving en dus zonder problemen kan worden aangehouden.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om een nieuw peilgebied in te stellen met de naam peilgebied 6. Dit nieuwe peilgebied krijgt een vast peil van NAP -3,15 m en dit wordt ook het nieuwe schouwpeil (de nullijn waarop door de peilbeheerder het waterpeil wordt gestuurd). De verschillen staan weergegeven in onderstaande tabel.

Peilgebied	Peil	Schouwpeil	Peilgebied oud	Peil oud	Vershil voorstel/oud
Peilgebied 6	NAP -3,15m	NAP -3,15m	Peilgebied 1 Peilgebied 5	NAP -3,00m NAP -3,45m	NAP -0,15m NAP +0,30m

3.3 Maatregelen

Voor het vaststellen van het peil zijn geen maatregelen nodig.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, mei 2013, Peilbesluit Polder Vlaardingen-Holierhoek
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunning 2020-028671

5 Bijlage

- Peilenkaart Vlaardingen-Holierhoek, peilgebied 6

Toelichting op het peilbesluit Vlietpolder peilgebied 1

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Vlietpolder peilgebied 1, (ter hoogte van de N465 en de N466).

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Gebiedsbeschrijving	6
2.1	Gebied	6
2.2	Watersysteem	6
2.2.1	Vastgesteld watersysteem	6
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Afweging en effecten	9
3.1	Peilafweging	9
3.2	Voorstel	9
3.3	Maatregelen.....	9
4	Literatuurlijst	10
5	Bijlage	10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

De Vlietpolder maakt deel uit van de gemeente Westland en ligt ten zuidoosten van Naaldwijk en ten noordwesten van De Lier. In peilgebied 1 ligt de polderwaterberging/Skivijver Wollebrand en een deel van het veilingterrein van Royal Flora Holland.

Voor het gebied is in 2007 het "peilbesluit voor de Vlietpolder" vastgesteld. Peilgebied 1 is op NAP -1,92 m vastgesteld. Het gebied heeft een nieuwe inrichting met bijbehorende waterhuishouding gekregen. Dit was nodig, omdat het gebied uit veel peilgebieden bestond, versnipperd was. Diverse peilgebieden zijn samengevoegd tot een peilgebied. Een deel van peilgebied 2, met peil NAP -1,62 m, is bij peilgebied 1 gekomen.

De provincie heeft een stuw aangelegd en de watergang langs de Middelbroekweg en N465 is verder gegraven richting de skivijver. Als een soort ringvaart om het gebied; om een robuust watersysteem te maken en ter compensatie van gedempt water in het gebied. Voor de aanpassingen is in 2017 vergunning verleend (vergunning 2017-007354). Het huidige peilbesluit is door de ontwikkelingen niet meer actueel. Het voorstel is om met dit peilbesluit de grensaanpassing en het peil vast te stellen.

Werkwijze

Dit voorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.
- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

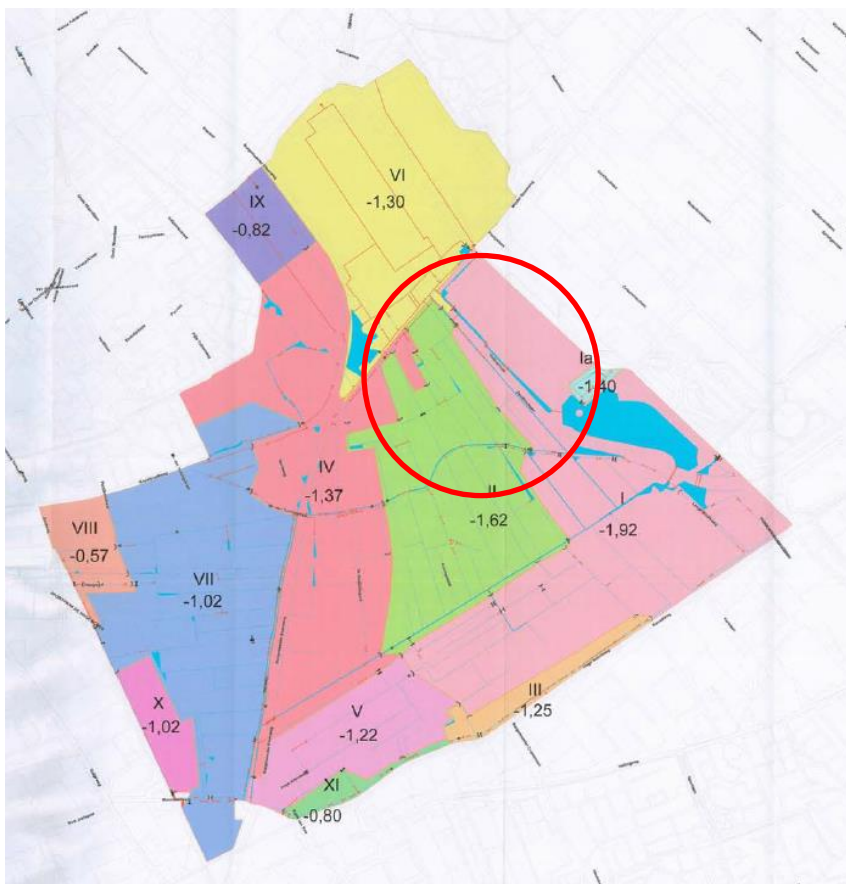
2.1 Gebied

Het gebied waar deze aanpassing op het peilbesluit voor geldt, peilgebied 1, bevindt zich binnen de gemeente Westland en ligt ten noorden van het Zwethkanaal. Aan de oostzijde van het peilgebied ligt de Oude en Nieuwe Broekpolder. In het noordwesten wordt de grens gevormd door de Middelbroekweg (N465). Aan de westzijde wordt de grens gevormd door Europa tot aan de Westlandroute, de N222. Het gebied is met name in gebruik voor bebouwing en bedrijven. Het gebied was voorheen voornamelijk in gebruik voor glastuinbouw. Een deel van het veilingterrein van Royal Flora Holland ligt in peilgebied 1. Evenals de skivijver Wollebrand. Peilgebied 1 wordt gevoed door een inlaatduiker vanuit peilgebied 6 in het noordwesten van het peilgebied. De afvoer vindt plaats in het zuidoosten van het peilgebied via gemaal Vlietpolder naar de boezem.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vastgesteld watersysteem

Het vigerend peilbesluit voor peilgebied 1 van de Vlietpolder is het 'peilbesluit Vlietpolder' uit 2007. Het peil in peilgebied 1 is vastgesteld op NAP -1,92 m. Voor peilgebied 2 NAP -1,62 m.

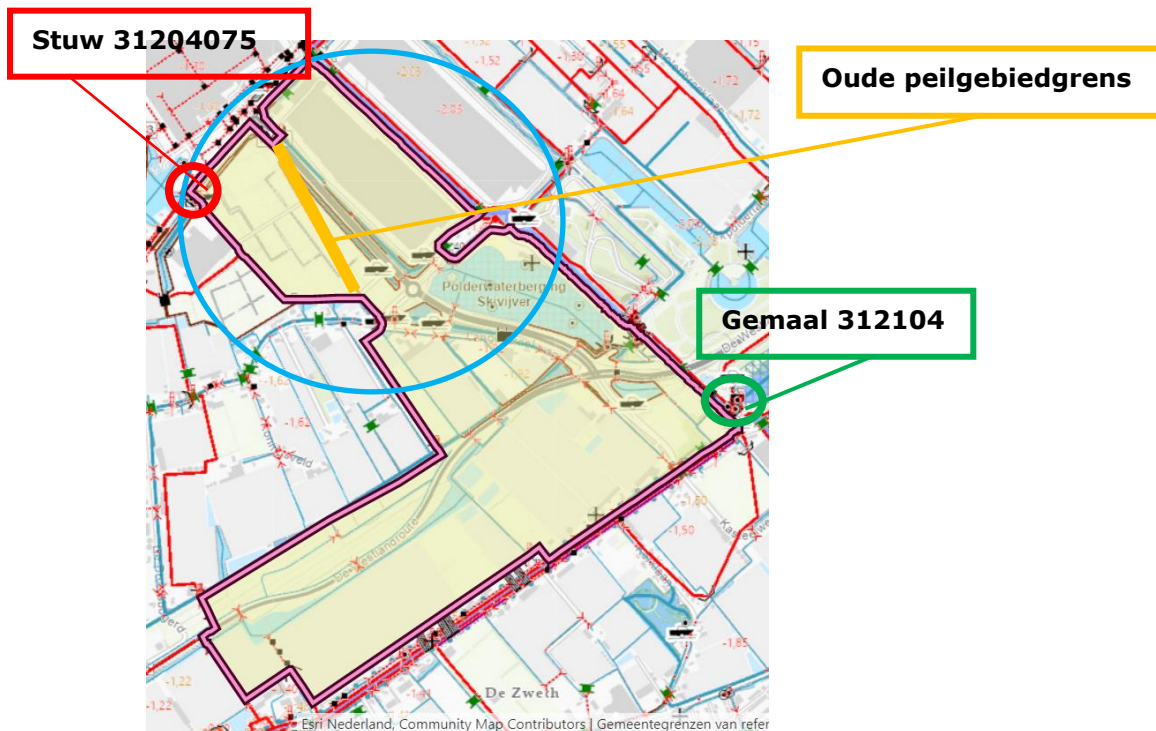
Figuur 1 - Huidige peilbesluitkaart.

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Als er een tekort aan water is, wordt er water ingelaten via de inlaat vanuit peilgebied 6. Dit loopt over de stuw (31204075) naar de ringsloot om het gebied heen. Daarna via skivijver Wollebrand naar gemaal Vlietpolder. Overtollig water verlaat het gebied aan de zuidoostzijde

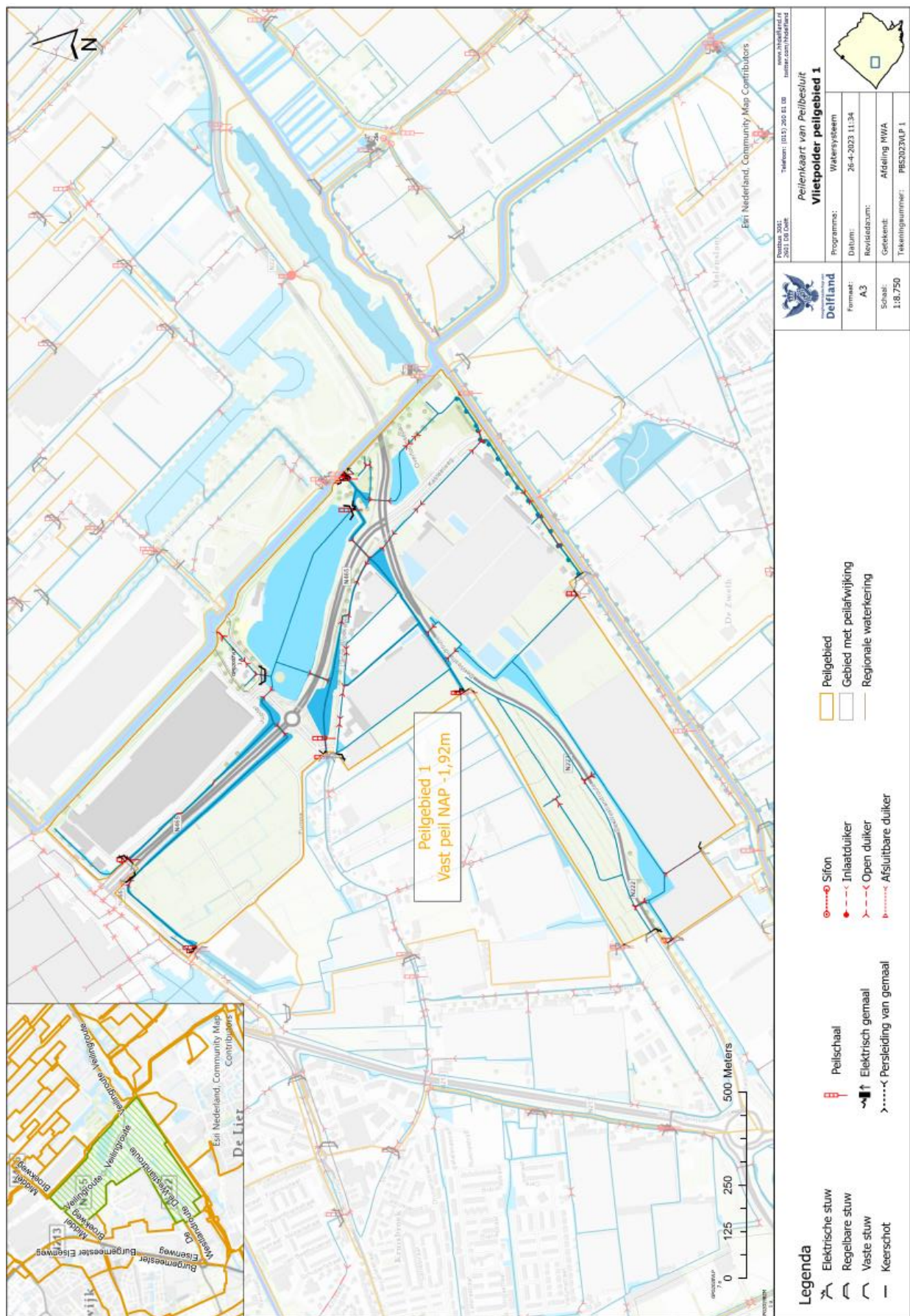
van het gebied, via de automatische stuw en het gemaal (312104) naar de boezem. (Figuur 2).

In 2017 is aan de provincie Zuid Holland vergunning afgegeven, vergunning 2017-007354. Diverse werken zijn toen uitgevoerd: de provincie heeft een stuw aangelegd en de watergang langs de Middelbroekweg (N465) is verder gegraven tot vlak bij de skivijver Wollebrand. Het gebied heeft een nieuwe inrichting met bijbehorende robuuste waterhuishouding gekregen. Dit was nodig, omdat het gebied uit veel peilgebieden bestond, versnipperd was. Diverse peilgebieden zijn samengevoegd tot een peilgebied. Een deel van peilgebied 2, met peil NAP - 1,62 m, is bij peilgebied 1 gekomen. De ontwikkelingen geven aanleiding de grens van het peilgebied en het peil aan te passen.

Figuur 2 – Peilgebied 1 van de Vlietpolder, met de aanpassing van de grens

De oranje lijn in figuur 2 is de vastgestelde situatie. De dikke roze lijn is de praktijksituatie.

Figuur 3 – voorstel nieuwe peilenkaart

3 Afweging en effecten

In dit hoofdstuk zijn aanleiding voor de vergunning en de effecten op de belangen in het gebied beschreven.

3.1 Peilafweging

De voorgestelde wijzigingen zijn naar aanleiding van de vergunning die in 2017 aan de provincie Zuid-Holland (vergunning 2017-007354) is afgegeven. Werkzaamheden aan de waterhuishouding, aanleg van de stuw en de aanpassingen aan het maaiveld uit de vergunning zijn inmiddels uitgevoerd. Het peil in het stukje behorende tot peilgebied 1, dat eerst onderdeel was van peilgebied 2, heeft een lager peil gekregen. Het voorstel is de nieuwe grens van peilgebied 1 ter hoogte van Europa vast te leggen met dit peilbesluit. En voor het nieuwe gedeelte van het peilgebied het nieuwe peil vast te stellen op NAP -1,92 m.

Als onderdeel van het robuuster inrichten van het gebied is peilgebied 1 uitgebreid met grond uit peilgebied 2. De veiling is voornemens daar uitbreiding van de veiling te bouwen. In peilgebied 2 geldt een ander peil (NAP -1,62 m) dan in peilgebied 1 (NAP -1,92 m). Dit betekent dat het peil hier ten opzichte van het vorige peilbesluit 30 centimeter lager komt te liggen. Het peil past bij de functie van het gebied. Het gebied is nieuw ontwikkeld; er zijn geen oude functies of belangen die last van het nieuwe peil zullen krijgen. Het voorstel is het peil NAP -1,92 m vast te stellen voor peilgebied 1.

Er zijn geen knelpunten bekend.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om de grens van peilgebied 1 aan te passen, waarbij een deel van peilgebied 2, met peil NAP -1,62 m, onderdeel wordt van peilgebied 1 met een peil van NAP -1,92 m. Het schouwpeil is NAP -1,92 m.

3.3 Maatregelen

Deze peilwijziging is in overeenstemming met de vergunning en de uitgevoerde werkzaamheden.

Er zijn geen maatregelen nodig voor het vaststellen van het peil of het vaststellen van de peilgebiedsgrens.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, 2007, Peilbesluit Vlietpolder
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Watervergunningen 2017-007354

5 Bijlage

- Peilenkaart peilbesluit Vlietpolder, peilgebied 1

Toelichting op het peilbesluit Vlietpolder – Peilgebied 13

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Vlietpolder- peilgebied 13

Auteurs: afdeling MWA
Datum: 24 februari 2023

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Gebied	5
2.2	Watersysteem	5
2.2.1	Vorig peilbesluit	5
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Peilafweging.....	8
3.1	Peilafweging en effecten	8
3.2	Voorstel	8
3.3	Maatregelen.....	8
4	Literatuurlijst	9
5	Bijlage	9

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

In het vorige peilbesluit van Vlietpolder peilgebied 7 uit 2020 zijn de grenzen van het peilgebied vastgesteld. Er is toen geen rekening gehouden dat een deel van het gebied een ander peil heeft doordat er een stuwput tussen ligt.

De stuwput is in 2013 met projectplan 701666 en vergunningsnummer 1450538 aangelegd. Het projectplan is uitgevoerd om de belangrijkste lokale knelpunten van waterkwaliteit op te lossen. Door het aanbrengen van de stuwput kan een deel van de Vlietpolder beter doorgespoeld worden. Dit zorgt voor een verbetering van de waterkwaliteit van de polder.

Het opgestuwde water ten noorden van de stuwput heeft in de praktijk een peil van -0,50 m NAP en daarmee niet hetzelfde peil als de rest van peilgebied 7 met peil -1,02m NAP.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Het voorgaand peilbesluit, de achtergrond van het gebied en het voorstel vanuit het projectplan en peilbeheerder zijn nader onderzocht.
- Er is nagegaan of de werkzaamheden volgens het projectplan/ de vergunning zijn uitgevoerd
- Indien dit niet het geval is dan zijn de effecten van de nieuwe inrichting en het hierbij behorende peil in beeld gebracht. Als hierbij een (mogelijk) effect optreedt op de omgeving is dit effect nader onderzocht en/of is dit effect besproken met de belanghebbenden in het gebied. Vervolgens is er met alle informatie een afweging gemaakt tussen het oude peil en de nieuwe gewenste peilen.

In de volgende paragrafen zijn de genomen stappen nader beschreven.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Gebied

Het gebied waar dit nieuwe peilvoorstel voor geldt bevindt zich binnen de gemeente Westland. Het gebied bestaat uit bebouwing ten zuiden van het centrum van Naaldwijk, rond de Händellaan. De meeste gebouwen zijn tussen 1950 en 1980 gebouwd. Een enkel gebouw is eerder gebouwd.

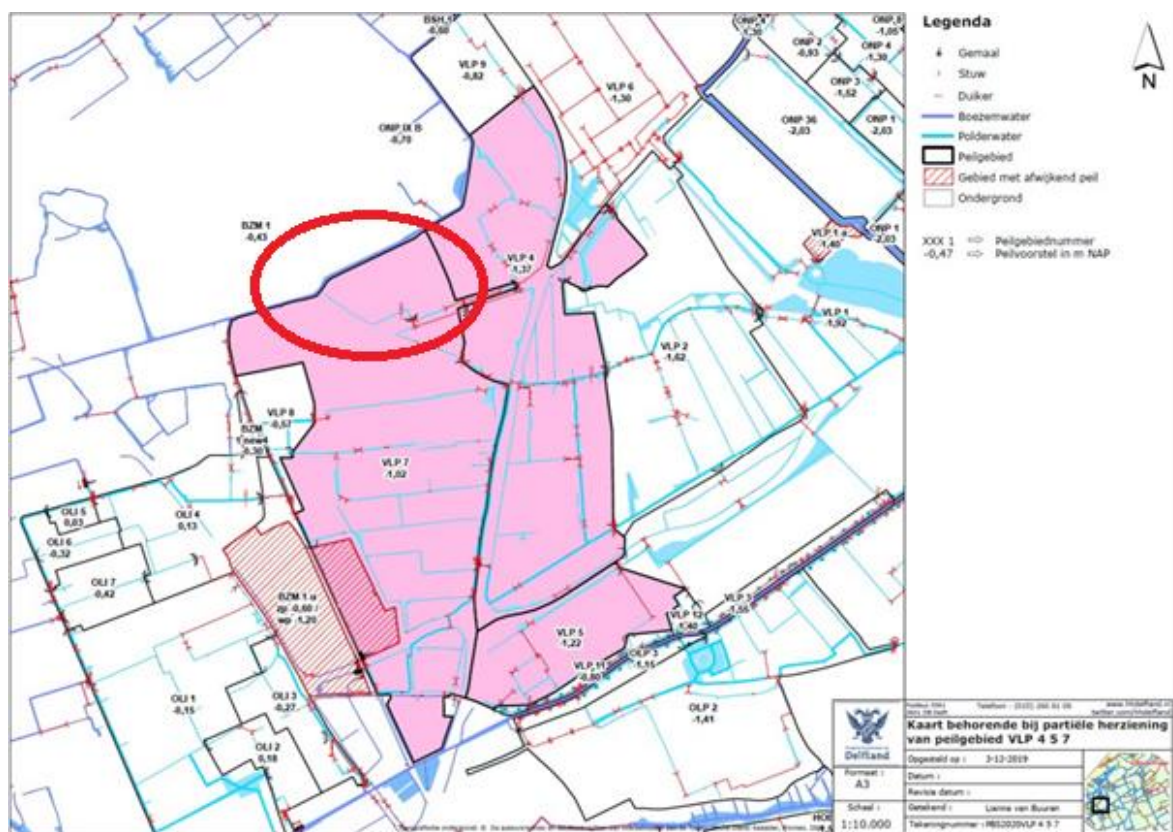
2.2 Watersysteem

2.2.1 Vorig peilbesluit

Het vigerend peilbesluit voor het huidige peilgebied betreft het peilbesluit 'Vlietpolder peilgebied 7' uit 2020. Het vigerend peil is vastgesteld met een vast peil van NAP -1,02 m NAP.

Het peilgebied Vlietpolder 7 ontvangt zijn water uit het westelijk gelegen peilgebied Vlietpolder 8 en de noordelijk gelegen boezem. Het water stroomt richting het oosten naar peilgebied Vlietpolder 4 (-1,37m NAP).

Het plangebied waar dit wijzigingsvoorstel over gaat bevindt zich aan de noordkant van peilgebied 7.

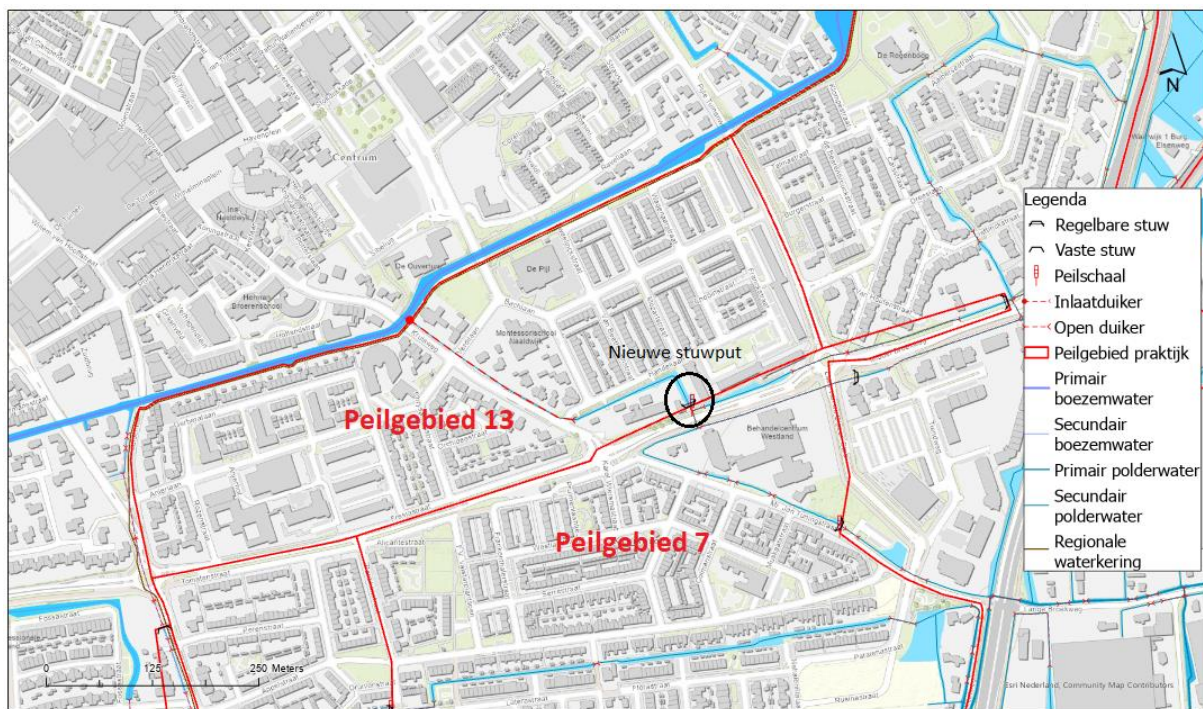
Figuur 1 - Huidig peilbesluitkaart. In het rood omcirkeld het gebied waar het in dit peilbesluit over gaat.

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Langs de Naaldwijksche Vaart in het noorden van huidige peilgebied Vlietpolder 7 ligt een inlaat, een watergang en een stuwput. De stuwput stuwt het water ten noorden op tot een peil van -0,50 m NAP (zie figuur 3). Over de stuwput stroomt het water naar het oosten af in peilgebied vlietpolder 7 (-1,02m NAP) naar peilgebied Vlietpolder 4 (-1,37m NAP). Bij de stuwput staat ook een peilschaal. De gemeten waterhoogtes schommelen rond NAP -0,50m.

De stuwput is in 2013 met projectplan 701666 aangelegd als vervanging voor een verouderde stuwende duiker. Voor de aanleg begon is de nieuwe watersituatie intern getoetst onder vergunningsnummer 1450538. Het projectplan is uitgevoerd om de belangrijkste lokale knelpunten van waterkwaliteit op te lossen. Volgens het besluit van de VV van juni 2013 in het voorstel 'Investeringsplan en krediet aanpak vier lokale knelpunten waterkwaliteit'. Door het aanbrengen van de stuwput is er een constante stroming vanaf de boezem (-0,43m NAP) via de inlaat richting de stuwput (-0,50m NAP) naar het zuidelijk deel van vlietpolder 7 (-1,02m NAP). Dit zorgt dat een deel van de Vlietpolder beter doorgespoeld kan worden ter verbetering van de waterkwaliteit van de polder.

Voor het aanleggen van de stuwput was de waterstand al hoger dan -1,02m NAP in peilgebied 7. Deze werd voor het projectplan gemeten op -0,54m NAP. Het gebied wordt gevoed door een inlaat vanuit de Naaldwijksche Vaart. Deze inlaat is in 1966 onder vergunningsnummer 243/1996 aangelegd. Door de directe verbinding met de boezem heeft het water tot de stuwput altijd al hoger gestaan dan in de rest van peilgebied 7. Het peil wordt direct gestuurd door de hoogte van de stuwput. De stuwput is ingesteld op een hoogte van -0,50m NAP. Het gebied tussen de inlaat en de stuwput heeft dus een ander peil dan het vigerende peil. Namelijk -0,50m NAP in plaats van -1,02m NAP.

Figuur 2 – Kaart met de situatie in de praktijk

Figuur 3; foto van de aangelegde stuwput aan de Händellaan. Genomen in maart 2023

3 Peilafweging

Het voorstel is om een nieuw peilgebied in te stellen. Peilgebied vlietpolder 7 wordt gesplitst, waarbij het noordelijke deel boven de stuw wordt vastgelegd als peilgebied 13. De peilgrens ligt over de stuwput. Ten zuiden van de stuwput blijft het peilgebied 7. Ten noorden van de stuwput wordt peilgebied 13.

3.1 Peilafweging en effecten

Het nieuwe peil betekent een peilstijging van 0,52m ten opzichte van het vastgestelde peil. Er verandert met de voorgestelde peilwijziging echter niets in de situatie buiten. Het peilscheidende kunstwerk is in 2013 aangelegd. Voor het aanleggen van de stuwput was de waterstand al hoger: -0,54m NAP.

Het gebied betreft een bewoond gebied. Bij het praktijkpeil betreft de drooglegging 0,95 m. Voor bestaand bebouwd gebied wordt uitgegaan dat een drooglegging van minimaal 0,8 m voldoende is. Bij deze (grond)waterstand blijft de kruipruimte droog. Het nieuwe peil voldoet ondanks de verhoging aan deze vuistregel. Daarnaast staan er een aantal oude gebouwen in het gebied. Het hogere peil is voor oude bebouwing beter, want het geeft een kleinere kans op verrotting van houten heipalen.

Er zijn geen knelpunten bekend voor de overige belangen. Verder zijn er geen incidenten van wateroverlast bekend terwijl het praktijkpeil al lange tijd wordt gehandhaafd. De afwatering richting het lagergelegen peilgebied van de Vlietpolder 7 is met de stuwput verbeterd. Bij eventuele momenten met extreme neerslag kan overtollig water overstorten richting dit lagergelegen peilgebied met voldoende bergend vermogen. Het vaststellen van het huidige praktijkpeil heeft dus geen negatief effect op wateroverlast.

3.2 Voorstel

Het praktijkpeil sluit goed aan bij de functie bebouwing en er zijn geen nadelen ontstaan door het vervangen van de stuwput. Er wordt daarom voorgesteld om een nieuw peilgebied Vlietpolder 13 in te stellen met een vast peil van NAP -0,50 m NAP. Het schouwpeil (de nullijn waarop door de peilbeheerder het waterpeil wordt gestuurd) wordt NAP -0,50 m.

3.3 Maatregelen

Er zijn geen maatregelen nodig.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2020, Peilbesluit Vlietpolder 7
- Watervergunningen 1450538
- Projectplan 701666
- Foto's stuwput, genomen in maart 2023

5 Bijlage

- Peilenkaart peilbesluit Vlietpolder, peilgebied 13

Toelichting op het peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw - peilgebied 26 en 48

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting op het peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw - peilgebied 26 en 48

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	6
2.1	Gebied	6
2.2	Watersysteem	6
2.2.1	Vastgesteld watersysteem	6
2.2.2	Watersysteem in de praktijk	6
3	Afweging en effecten	8
3.1	Peilafweging	8
3.2	Voorstel	8
3.3	Maatregelen.....	9
4	Literatuurlijst	10
5	Bijlage	10

1 Inleiding

Het beheergebied van Delfland heeft een oppervlakte van ongeveer 40.000 hectare en bestaat uit circa 75 polders met circa 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit. Dit vastgestelde peil kan om drie redenen worden gewijzigd:

- *Herziening peilgebied,*
Nieuwe peilafweging voor betere ondersteuning van de functies in het gebied;
- *Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied;*
Vergunde wijzigingen aan het watersysteem of aan de ruimtelijke indeling van het gebied;
- *Ambtshalve correcties,*
Een kleinschalige correctie van een eerder vastgesteld waterpeil waarbij een praktijksituatie die in werkelijkheid al langere tijd aanwezig is wordt vastgesteld. Hierbij worden geen ingrepen van het watersysteem voorgesteld en er zijn geen effecten op de bestaande functies.

Dit rapport geeft de toelichting op een ruimtelijke ontwikkeling in het gebied.

Achtergrond

De Zuidpolder van Delfgauw ligt in Delfgauw (gemeente Pijnacker-Nootdorp). Binnen dit gebied ligt de Bergboezem Zuidpolder van Delfgauw; een bergingsgebied van ca. 100.000 m³. Door de aanleg van deze berging is de kans op wateroverlast in de gehele polder sterk verkleind. Het ligt tussen de A13, de Zuideindseweg en de Akerdijkseweg.

In 2011 is in het peilbesluit "Zuidpolder van Delfgauw" het bergingsgebied, peilgebied 26, vastgesteld op basis van het inrichtingsplan voor 'Bergingsgebied Bergboezem Zuidpolder van Delfgauw'. Peilgebied 26 had een flexibel peil met een bovengrens van NAP -4,75 en een ondergrens van NAP -5,05 m. Vervolgens is in 2016 projectplan 701749 opgesteld voor de werken aan de Bergboezem. Hierin is opgenomen dat voor peilgebied 26 het interim-peil van NAP -5,20 m zal worden gehandhaafd, op basis van het projectplan.

In 2018 is de Bergboezem ingericht en in gebruik genomen. Het bergingsgebied is wat kleiner ingericht dan volgens het peilbesluit. Langs de Akerdijkseweg is een aantal particuliere percelen en bebouwing aanwezig, die geen onderdeel zijn geworden van de Bergboezem.

Het bergingsgebied bestaat uit twee peilgebieden met verschillend peil; peilgebied 26 (met vast peil NAP -5,20 m) en nieuw peilgebied 48 (met vast peil NAP -5,05 m).

Vanwege het instellen van twee peilgebieden met verschillend peil naar aanleiding van de ruimtelijke ontwikkeling en het aanpassen van het peil in peilgebied 26, is het huidige peilbesluit niet meer actueel en is aanpassing noodzakelijk.

Werkwijze

Het peilvoorstel is als volgt tot stand gekomen:

- Allereerst is de aanleiding van de herziening peilbesluit bepaald. Dit is beschreven in bovenstaande inleiding in hoofdstuk 1. Voor dit peilbesluit betreft dit een ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij ruimtelijke ontwikkeling is vervolgens gecontroleerd of waterhuishoudkundige maatregelen volgens plan zijn uitgevoerd. De situatie in de praktijk wordt beschreven in hoofdstuk 2.
- Vervolgens is bepaald welke relatie de functies van het gebied met het waterpeil hebben. Effecten van de nieuwe waterpeilen op deze functies zijn in beeld gebracht. Dit onderdeel wordt beschreven in paragraaf 3.1.

- Tenslotte wordt voor het peilvoorstel een peilafweging gemaakt op basis van verzamelde informatie. De afweging vindt u in paragraaf 3.1, het voorstel in paragraaf 3.2 en de benodigde maatregelen in paragraaf 3.3.
- Bij het peilvoorstel hoort een peilenkaart om de kaders van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

2 Gebiedsbeschrijving

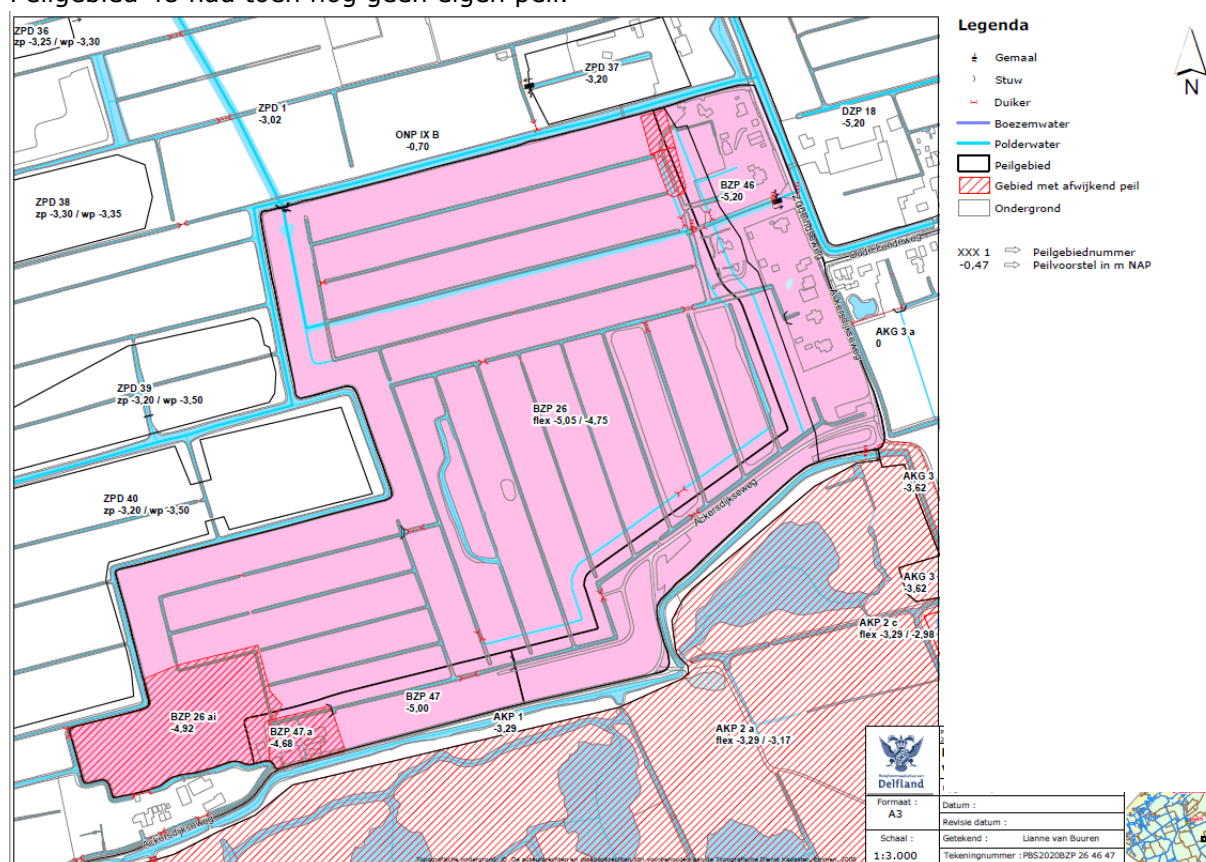
2.1 Gebied

De Zuidpolder van Delfgauw ligt in Delfgauw (gemeente Pijnacker-Nootdorp) tussen de A13, de Zuideindseweg en de Akerdijkseweg. Ook staat er lintbebouwing langs de wegen. Het gebied bestond al met name uit natuur met recreatiewaarde. Na afronding van de werken is het recreatief heringericht, met fiets- en ruitersporen.

2.2 Watersysteem

2.2.1 Vastgesteld watersysteem

In 2011 is peilbesluit "Zuidpolder van Delfgauw" vastgesteld. Voor peilgebied 26 is flexibel peil vastgesteld met een ondergrens van NAP -5,05 m en een bovengrens van NAP -4,75 m. Peilgebied 48 had toen nog geen eigen peil.

Figuur 1 - Huidige peilbesluitkaart (2019)

2.2.2 Watersysteem in de praktijk

Het watersysteem in het gebied is aangepast ten behoeve van de functie die het gebied heeft: die van waterberging. In het gebied kan 100.000 m³ water worden geborgen. Door de aanleg van deze berging is de kans op wateroverlast in de gehele polder sterk verkleind. In het projectplan van 2016 is voorgesteld om de peilen zo veel mogelijk aan te laten sluiten op de praktijksituatie. Peilgebied 26 is een zelfstandig bemalen polderdeel geworden; het heeft als functie waterberging en is daar ook voor ingericht.

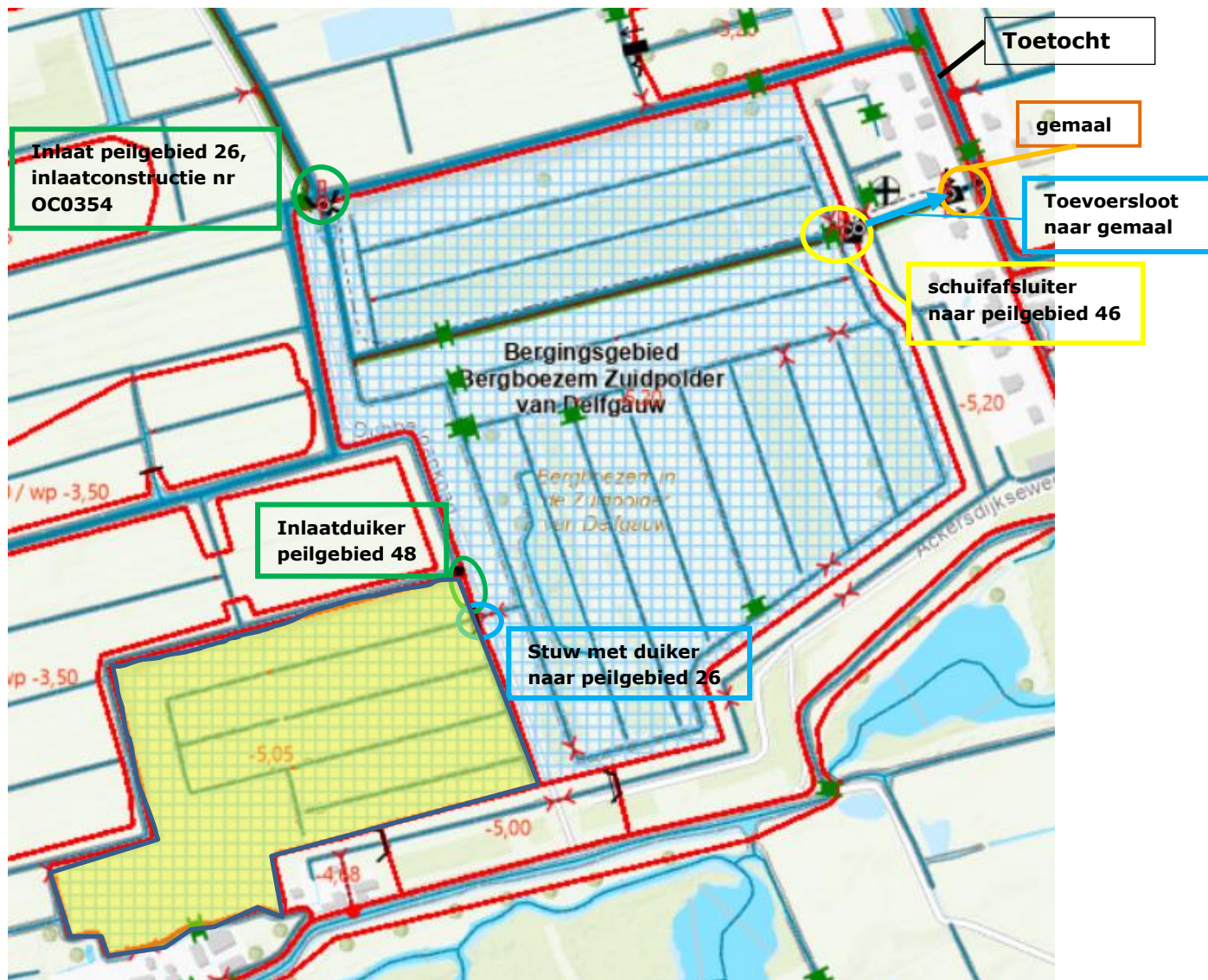
Bij de werkzaamheden is in het noordwesten een inlaatconstructie (nr. OC354) aangelegd, waar water kan worden ingelaten als de berging wordt ingezet. De inlaatconstructie is aan de

Overslagmolensloot, met twee klepstuwen van elk 1m breed, die de berging voorziet van water vanuit Zuidpolder van Delfgauw, peilgebied 1. (figuur 2)

In het oosten van peilgebied 26 is een aflatduiker met schuifafsluiter geplaatst om het bergingsgebied te kunnen afsluiten van de omgeving als deze wordt ingezet. Zolang de berging niet wordt ingezet, is het peil in zowel peilgebied 26 als 46 NAP -5,20 m. Slechts wanneer de berging wordt ingezet, zullen de peilen in peilgebied 26 en 46 verschillen, omdat peilgebied 46 niet bij de berging hoort. Bij inzetten van de berging zal na een peilstijging van meer dan 15 cm de stuw tussen peilgebied 26 en 48 verdrinken en zal peilgebied 48 meedoen met de berging.

Het watersysteem van de peilgebieden 26 en 48 watert in oostelijke richting af. Aan de Zuideindseweg is een gemaal aangelegd om overtollig water af te voeren. Het water wordt hier vanuit peilgebied 26 via peilgebied 46 weggemalen naar peilgebied 1.

Peilgebied 48 is bij de inrichting van het bergingsgebied een apart peilgebied geworden met een vast peil van NAP -5,05 m. Het water komt via een inlaatduiker vanuit peilgebied 1 het gebied in, in het noordoosten van peilgebied 48. Het gebied watert in het oosten af via een stuw met duiker onder het fietspad door, naar peilgebied 26.

Figuur 2 – peilgebieden 26 (blauw gearceerd) en 48 (geel) en diverse kunstwerken tbv de berging

3 Afweging en effecten

In dit hoofdstuk zijn aanleiding voor de vergunning en de effecten op de belangen in het gebied beschreven.

3.1 Peilafweging

In 2011 is peilbesluit "Zuidpolder van Delfgauw" vastgesteld. Voor het bergingsgebied, peilgebied 26, is flexibel peil vastgesteld met een ondergrens van NAP -5,05 m en een bovengrens van NAP -4,75 m. Peilgebied 48 had toen nog geen eigen peil.

Het gebied is in 2018 als bergingsgebied ingericht, waarmee ook de functie van het gebied is veranderd. Er zijn aanpassingen in de peilgebieden geweest. De waterhuishouding is robuuster uitgevoerd en geschikt gemaakt voor de functie als berging. Het bergingsgebied bestaat uit peilgebied 26 en peilgebied 48 met een peil van respectievelijk NAP -5,20 m en NAP -5,05 m. De grenzen van peilgebied 26 zijn veranderd en heeft een vast peil van NAP -5,20 m gekregen. Dit is 15 centimeter lager dan de ondergrens en 45 centimeter lager dan de bovengrens van het peil dat in het peilbesluit uit 2011 is vastgesteld. Dit vaste peil sluit goed aan bij de hoogteligging van het gebied. De bodem in het gebied bestaat uit klei- en veengronden.

Het nieuwe peilgebied 48 maakte in het peilbesluit onderdeel uit van het oude peilgebied 26 en had geen apart vastgesteld peil. Hier was echter al wel een praktijkpeil aanwezig van NAP -5,00 m. Peilgebied 48 heeft een peil van NAP -5,05 m, wat 5 centimeter lager is dan het praktijkpeil. De grens tussen de peilgebieden 48 en 26 wordt in het voorstel begrensd ter hoogte van het fietspad 'Dubbeldankpad', aan de oostkant van peilgebied 48.

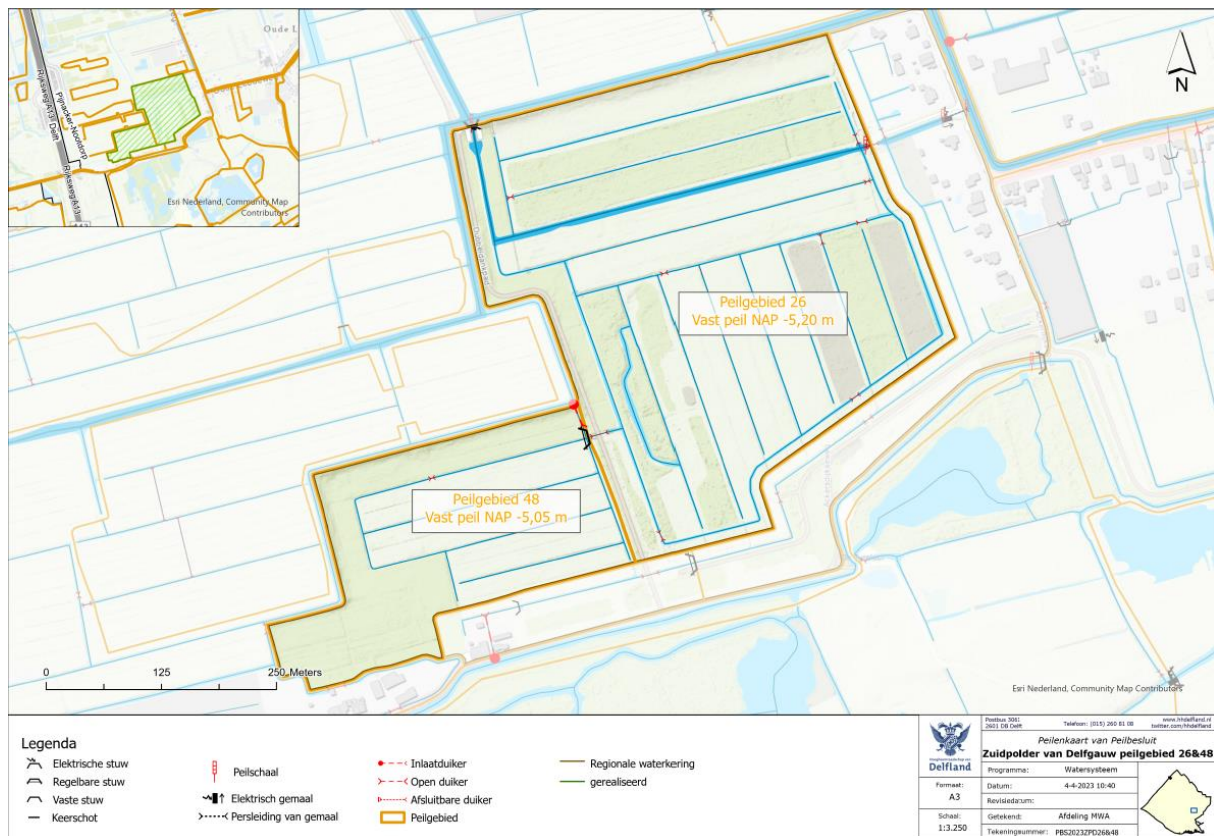
Sinds de ingebruikname als bergingsgebied in 2018 was het peilbesluit niet meer actueel. De voorgestelde peilen zijn conform het projectplan (nr. 701749) en de peilen die in 2018 zijn ingesteld bij de ingebruikname als bergingsgebied. Daarmee zijn de peilen weer actueel en passend bij de functie als recreatiegebied en bergingsgebied.

Er zijn sinds de ingebruikname als bergingsgebied in 2018 geen knelpunten bekend.

3.2 Voorstel

Het voorstel is om peilgebied 26 in de Zuidpolder van Delfgauw met aangepaste grenzen vast te leggen. Ook wordt voorgesteld om voor peilgebied 26 een vast van NAP -5,20 m peil vast te stellen. Het peil mag afwijken wanneer de berging wordt ingezet. Het schouwpeil is NAP -5,20 m.

Daarnaast wordt voorgesteld om een nieuw peilgebied in te stellen, peilgebied 48. Dit nieuwe peilgebied krijgt een vast peil van NAP -5,05 m. Het schouwpeil is NAP -5,05 m.

Figuur 3 – voorstel nieuw peilbesluitkaart

3.3 Maatregelen

Er dient een peilschaal geplaatst te worden binnen het nieuwe peilgebied 48.

4 Literatuurlijst

- Hoogheemraadschap van Delfland, september 2011, Peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw
- Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer
- Projectplan 701749, 2016.

5 Bijlage

- Peilenkaart peilbesluit Zuidpolder van Delfgauw, peilgebied 26 en 48

Hoogheemraadschap van Delfland

Peilbesluit Schiezone peilgebieden 13 en 24 t/m 28

Nota van beantwoording

Beantwoording ingekomen zienswijzen
op peilbesluit Schiezone peilgebieden 13 en 24 t/m 28

Status:

Datum: september 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Inspraakprocedure	3
1.2	Doel van de Nota van beantwoording	3
2	Overzicht ingekomen zienswijzen	3
3	Ontvankelijkheid	3
4	Behandeling zienswijze	3

1 Inleiding

1.1 Inspraakprocedure

Dijkgraaf en hoogheemraden hebben op 5 juli 2022 het ontwerp-peilbesluit 'Schiezone peilgebieden 13 en 24 t/m 28' vastgesteld. Op 8 augustus 2022 is in het digitale Waterschapsblad een kennisgeving van de terinzagelegging geplaatst. Het ontwerp-peilbesluit 'Schiezone peilgebieden 13 en 24 t/m 28' heeft tot en met 29 september 2022 ter inzage gelegen.

1.2 Doel van de Nota van beantwoording

In deze Nota van beantwoording is opgenomen:

- een overzicht van de ingekomen zienswijzen;
- de reactie van dijkgraaf en hoogheemraden op de zienswijzen;
- eventuele ambtelijke wijzigingen ten opzichte van het ontwerp.

2 Overzicht ingekomen zienswijzen

Nr.	Datum ontvangst	Afzender	Kenmerk Delfland
1.	22 augustus 2022	Stichting Natuurmonumenten	DMS 2117679
2.	19 september 2022	Diverse Bewoners Delftweg Rotterdam	DMS 2132341

3 Ontvankelijkheid

Op grond van het bepaalde in artikel 3:16 van de Algemene wet bestuursrecht is een zienswijze tijdig ingediend indien deze voor het einde van de termijn is ontvangen. Bij verzending per post bepaalt het derde lid van dit artikel dat sprake is van tijdige indiening als de zienswijze voor het einde van de termijn ter post is bezorgd (verzendtheorie), mits deze niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen.

Alle zienswijzen zijn binnen deze termijn ontvangen.
De zienswijzen zijn ontvankelijk.

4 Behandeling zienswijze

De behandeling van deze zienswijzen zijn aanvankelijk geagendeerd voor de Verenigde Vergadering van 24 november 2022. D&H heeft echter besloten het peilbesluit niet te agenderen en eerst de tijd te nemen voor een gebiedsproces t.a.v. de tweede zienswijze. De behandeling van deze zienswijzen is daarom in het peilbesluitencluster voor 2023 opgenomen en zijn geagendeerd voor de vergadering van de Verenigde Vergadering van 30 november 2023.

Zienswijze 1:

Citaat van de zienswijze:

“Toelichting op peilbesluit Schiezone:

Op bladzijde 12, paragraaf 3.5 aangaande peilgebied 25:

Voor het peilbesluit wordt voorgesteld het waterpeil van NAP -2,90 m in de zomer en -3,08 in de winter over te nemen.

Opmerking:

Natuurmonumenten beheert dit peilvak; echter niet met een strikt zomer en winterpeil. Het peil wordt op zomerpeil gehouden en wordt alleen wanneer nodig voor beheer lager gehouden. Dit voorkomt bodemdaling in de lage delen en zorg voor optimale omstandigheden voor de doelsoorten (soorten van vochtig hooiland en noordse woelmuis).

Kortom; de voorgestelde peilen zijn prima, maar de absolute winter- en zomerafstelling dienen niet in het peilbesluit opgenomen te worden.

Wij verzoeken het Hoogheemraadschap van Delfland onze reacties te verwerken in de nieuwe versie van de peilbesluiten en om een vervolg-gesprek in te plannen over het waterbeheer in de Ackerdijkse plassen.”

Reactie dijkgraaf en hoogheemraden:

De voorgestelde wijziging wijkt weliswaar af van de in de vergunning opgenomen peilen maar het aanhouden van het hogere peil van NAP -2,90 m is mogelijk, aangezien het voldoet aan het beleid van Delfland (nota Peilbeheer). Bovendien zijn er geen andere belangen bekend die door dit hogere peil worden geschaad. Delfland stelt voor om een vast peil van NAP – 2,90 m voor peilgebied 25. Daarbij wordt in de toelichting de mogelijkheid beschreven dat in beheersituaties het mogelijk is om het peil tijdelijk te verlagen naar NAP -3,08 m.

Aanpassing:

Vastleggen van een vast peil van NAP -2,90 m in peilgebied 25.

Zienswijze 2:

De tekst van de zienswijze:

"Hierbij dienen ondergetekenden, bewoners van Delftweg gemeente Rotterdam, gezamenlijk een zienswijze in met betrekking tot het ontwerp-peilbesluit Schiezone.

Op 26 april 2022 heeft appellant 2 een zienswijze ingediend inzake het concept-peilbesluit. Op 11 mei 2022 heeft hieromtrent met medewerker 1 van Delfland een gesprek op locatie plaatsgevonden. De kern van de zienswijze was en is het te lage waterpeil in de sloot achter de woonhuizen gelegen aan de Delftweg (peilgebied 24). In het verleden (meer dan tien jaar geleden) was het waterpeil in deze sloot beduidend hoger dan dat het nu is (circa 30 cm). Om voor ons onduidelijke redenen is het waterpeil verlaagd. Mogelijk dat het verband houdt met het verlagen van het waterpeil omdat de in 2013 gebouwde woning aan Zwethkade 28-30 te laag is gebouwd waardoor er grondwateroverlast bij deze woning is ontstaan. Wij begrijpen dat deze bewoner Delfland heeft benaderd om het waterpeil in dit gebied te verlagen. Deze mogelijk peilverlaging is buiten de bewoners van de Delftweg om gegaan. Per saldo staat de sloot (direct gelegen achter de tuinen van de woningen Delftweg nrs 296 t/m 1318) in de zomer droog (als het een tijdje niet heeft geregend), met als negatieve effecten dat:

- tuinen verzakken;*
- wortels van bomen onvoldoende water krijgen*
- de sloot stinkt en trekt ongedierte (o.a. ratten) aan);*
- de ecologische kwaliteit sterk achteruit gaat (salamanders en kleine visjes zijn verdwenen);*
- het grondwaterpeil is hierdoor gedaald, waardoor funderingen van woningen worden aangetast (de woningen stammen uit circa 1800 en zijn niet onderheid).*

Dit bezoek heeft geleid tot een slechts beperkte aanpassing van het waterpeil (van -2,64 naar -2,61, zie pagina 12, Toelichting op het peilbesluit Schiezoen, voor de peilgebieden 13, 24, 25, 26, 27 en 28 in Schieveen).

"De kleine sloot achter de bebouwing van de Delftweg, het voormalige peilgebiedje XXIV, is afgescheiden van de rest van het peilgebied door een stuw. Hierdoor blijft overtollig water langer in deze sloot maar bij langdurige droge perioden zakt het water lager dan de rest van het peilgebied en kan de sloot droogvallen. Enkele bewoners hebben aangegeven meer water in de sloot, een hoger waterpeil en een betere doorstroming te willen. Doordat een rioolleiding in de bodem van de sloot is aangelegd is de sloot moeilijk op diepte te houden.

In de praktijk is er een peil van NAP -2,64 m in peilgebied 24¹. Dit peil is in ieder geval voor de lage delen niet te hoog maar voor de sloot aan de achterkant van de Delftweg is er bij dit peil weinig waterdiepte. Om de waterdiepte iets groter te maken is een peil van NAP -2,61 m beter. Dit is hetzelfde peil als het opgenomen in het vorige peilbesluit voor het slootgedeelte achter de Delftweg. Daardoor verandert er voor dit gebied t.o.v. het vorige peilbesluit niets. Door de aanleg van een inlaat is het peil beter beheersbaar en staat er ook in droge perioden water in de sloot achter de Delftweg.

Voorgesteld wordt om een peil van NAP – 2,61 m in te stellen."

Deze voor ons teleurstellende aanpassing was voor ons reden om nader gesprek aan te gaan met medewerker 2 van Delfland. In dit overleg is ons voorstel besproken ter herstel van het waterpeil naar historische waarde (30 cm).

Noot 1)

Volgens ons wordt met 'in de praktijk' bedoeld een peilhoogte van binnen de afgelopen tien jaar is gemeten. Appellant 1 woont al vijftig jaar op adres 1 en heeft daarvoor 25 jaar met haar ouders op adres 2 gewoond. Dus zij is ervaringsdeskundige bij uitstek!

Een hoger waterpeil betekent dat er extra water in de sloot zal moeten worden aangebracht. Dit zou kunnen door een stuw aan te brengen in het aangrenzende peilgebied 13 of 25 in combinatie met een waterpomp op zonne-energie waardoor een zomerpeil/winterpeil van -2,31 in deze sloot kan worden aangebracht. Dit vergt uiteraard een investering (aanschaf waterpomp op zonne-energie, aanleg stuw, beheer en onderhoud aan apparatuur en sloot). Wij menen dat deze kosten voor rekening dienen te komen van Delfland. De in geld vertaalde negatieve effecten op kwaliteit van onze woningen (funderingen), tuinen, beschoeiingen en ecologie/leefomgeving zijn deze investering zonder meer waard!

In de bijlage hebben wij foto's opgenomen die een beeld geven van de huidige, verslechterde situatie. Wij merken op dat de foto's recent zijn genomen waardoor een water in de sloot staat door de sterke regenbuien rond 5 september jl., maar dat geeft dus een vertekend beeld.

Wij verzoeken u het ontwerp-peilbesluit aan te passen conform ons bovenstaand verzoek. Wij gaan graag met u het constructieve gesprek aan om deze voor ons belangrijke kwestie tot een voor ons aanvaardbare oplossing te komen."

Reactie dijkgraaf en hoogheemraden:

Het vorige peilbesluit voor peilvakken XXIV en XXV is vastgesteld op 15 september 2011. In dat peilbesluit is voor dit gebied een waterpeil vastgesteld van NAP -2,61 m. Dit waterpeil is uitgangspunt geweest bij de afweging van het voorgestelde peilbesluit. De sloot achter de huizen van de Delftweg (een gedeelte van peilgebied 24) werd op peil gehouden door een klein stuwkje waarbij geen wateraanvoer mogelijk was. Daarom kon het waterpeil uitzakken en niet altijd op het vastgestelde peil worden gehouden.

Na de herinrichtingsmaatregelen is de waterhuishouding in dit deel van de polder gewijzigd. Het peilvoorstel is om de peilgebieden XXIV en XXV samen te voegen.

De bewoners geven in de zienswijze aan dat zij het peil van NAP -2,61 m te laag vinden en dat dit negatieve effecten heeft.

Na de behandeling in de commissie van 8 november 2022 is afgesproken dat Delfland in gesprek gaat met de indieners van de zienswijze.

Na het overleg met de bewoners heeft Delfland het stuwkje verwijderd en tijdelijk een hevel geplaatst. De tijdelijke hevel wordt vervangen door een permanente inlaatvoorziening zodat het peilgebied altijd op peil kan blijven.

T.a.v. het peilbesluit gaat Delfland als volgt om met de zienswijze:
het voorgestelde peil van NAP -2,61 m wijzigt niet in het peilvoorstel.

Bijlagen:

1. zienswijze Natuurmonumenten
2. zienswijze bewoners Delftweg

Hoogheemraadschap van Delfland
College van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft

Datum 22 augustus 2022
Behandeld door
Telefoonnummer
Ons kenmerk 65101-2022-73
Uw kenmerk 2612
Natuurgebied Akkerdijkse plassen
Onderwerp Ontwerp-peilbesluit Cluster voor delen van de gemeenten Pijnacker-Nootdorp, Westland, Delft, Rotterdam, Den Haag en Rijswijk

appellant 1

Geacht college,

Langs deze weg willen wij graag via een zienswijze reageren op het ontwerp peilbesluit met kenmerk 2612 dat momenteel ter inzage ligt.

Onze reactie gaat in op een tweetal ontwerp-peilbesluiten, te weten Akkerdijkse polder en Schiezone.

Toelichting op peilbesluit Akkerdijkse polder:

Op pagina 5, paragraaf 2.1 staat als laatste zin:

De nieuwe peilgebieden (6, 7, 8, 9 en 10) worden beheerd door Natuurmonumenten. De overige peilgebieden in de polder worden beheerd door het Hoogheemraadschap van Delfland.

Opmerking:

Peilgebied 7 wordt via een automatische stuw in de Oude Leede door Delfland bediend, niet door Natuurmonumenten. Wij vragen u dit aan te passen in de toelichting.

De zin in tabel 3.1, bij de beschrijving van nummer 3:

Het water stroomt middels het pompemaal het peilgebied in en kan middels de stuw uit het peilgebied stromen.

Opmerking:

Dit pompemaal kan ook ontbreken, dan vangt vak 8 alleen regenwater op. Hierbij verwijzen we ook naar de uitkomsten van het gesprek tussen Delfland en Natuurmonumenten op 11 juli jl.

Op pagina 9:

Aan Hoogheemraadschap van Delfland, college van dijkgraaf en
hoogheemraden van D
Datum 22 augustus 2022
Ons kenmerk 65101-2022-73
Onderwerp Ontwerp-peilbesluit Cluster voor delen van de gemeenten Pijnacker-
Nootdorp, Westland, Delft, Rotterdam, Den Haag en Rijswijk
Pagina 2 van 2

Voorgesteld wordt om de peilgrenzen van peilgebied 7 vast te stellen met een flexibel peil van NAP - 3,17 / -3,29 m.

En de zin op pagina 10:

Voorgesteld wordt om de peilgrenzen van peilgebied 8 vast te stellen met een flexibel peil van NAP - 3,17 / -3,29 m.

Opmerking;

Het is, gezien het gesprek wat we (NM en HHD) hebben over de wens om zo min mogelijk water in te laten, niet verstandig om de ondergrens van -3,29 nu vast te leggen. Een vervolg-overleg met Natuurmonumenten met de voors- en tegens van een eventuele lagere ondergrens zou onze sterke voorkeur hebben. Het laatste gesprek hierover heeft op 11 juli jl. plaatsgevonden met Eva Langelaan en Jeroen Leyzer van Delfland op het beheerkantoor Ackerdijk van Natuurmonumenten. Een vervolg-overleg is nog niet gepland.

Toelichting op peilbesluit Schiezone:

Op bladzijde 12, paragraaf 3.5 aangaande peilgebied 25:

Voor het peilbesluit wordt voorgesteld het waterpeil van NAP -2,90 m in de zomer en -3,08 in de winter over te nemen.

Opmerking:

Natuurmonumenten beheert dit peilvak; echter niet met een strikt zomer en winterpeil. Het peil wordt op zomerpeil gehouden en wordt alleen wanneer nodig voor beheer lager gehouden. Dit voorkomt bodemdaling in de lage delen en zorg voor optimale omstandigheden voor de doelsoorten (soorten van vochtig hooiland en noordse woelmuis).

Kortom; de voorgestelde peilen zijn prima, maar de absolute winter- en zomerafstelling dienen niet in het peilbesluit opgenomen te worden.

Wij verzoeken het Hoogheemraadschap van Delfland onze reacties te verwerken in de nieuwe versie van de peilbesluiten en om een vervolg-gesprek in te plannen over het waterbeheer in de Ackerdijkse plassen.

Mochten er nog vragen zijn rondom onze reacties, dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Aan: Hoogheemraadschap van Delfland

Van: Bewoners Delftweg Rotterdam

Datum: 18 september 2022

Betreft: Zienswijze ontwerp-peilbesluit Schiezone

Geacht bestuur,

Hierbij dienen ondergetekenden, bewoners van Delftweg gemeente Rotterdam, gezamenlijk een zienswijze in met betrekking tot het ontwerp-peilbesluit Schiezone.

Op 26 april 2022 heeft mevrouw _____ een zienswijze ingediend inzake het concept-peilbesluit. Op 11 mei 2022 heeft hieromtrent met de heer _____

een gesprek op locatie plaatsgevonden. De kern van de zienswijze was en is het te lage waterpeil in de sloot achter de woonhuizen gelegen aan de Delftweg (peilgebied 24). In het verleden (meer dan tien jaar geleden) was het waterpeil in deze sloot beduidend hoger dan dat het nu is (circa 30 cm). Om voor ons onduidelijke redenen is het waterpeil verlaagd. Mogelijk dat het verband houdt met het verlagen van het waterpeil omdat de in 2013 gebouwde woning aan de Zwethkade _____ te laag is gebouwd waardoor er grondwateroverlast bij deze woning is ontstaan. Wij begrijpen dat deze bewoner Delfland heeft benaderd om het waterpeil in dit gebied te verlagen. Deze mogelijk peilverlaging is buiten de bewoners aan de Delftweg om gegaan. Per saldo staat de sloot (direct gelegen achter de tuinen van de woningen Delftweg nrs. 296 t/m 318) in de zomer droog (als het een tijdje niet heeft geregend), met als negatieve effecten dat:

- tuinen verzakken;
- wortels van bomen onvoldoende water krijgen;
- beschoeiingen kapot gaan;
- de sloot stinkt en trekt ongedierte (o.a. ratten) aan;
- de ecologische kwaliteit sterk achteruit gaat (salamanders en kleine visjes zijn verdwenen);
- het grondwaterpeil hierdoor is gedaald, waardoor funderingen van woningen worden aangetast (de woningen stammen uit circa 1800 en zijn niet onderheid).

Dit bezoek heeft geleid tot een slechts beperkte aanpassing van het waterpeil (van -2,64 naar -2,61, zie pagina 12, Toelichting op het peilbesluit Schiezoen, voor de peilgebieden 13, 24, 25, 26, 27 en 28 in Schieveen).

"De kleine sloot achter de bebouwing van de Delftweg, het voormalige peilgebiedje XXIV, is afgescheiden van de rest van het peilgebied door een stuw. Hierdoor blijft overtollig water langer in deze sloot maar bij langdurige droge perioden zakt het water lager dan de rest van het peilgebied en kan de sloot droogvallen. Enkele bewoners hebben aangegeven meer water in de sloot, een hoger waterpeil en een betere doorstroming te willen. Doordat een rioolleiding in de bodem van de sloot is aangelegd is de sloot moeilijk op diepte te houden.

In de praktijk is er een peil van NAP -2,64 m in peilgebied 24.¹ Dit peil is in ieder geval voor de lage delen niet te hoog maar voor de sloot aan de achterkant van de Delftweg is er bij dit peil weinig waterdiepte. Om de waterdiepte iets groter te maken is een peil van NAP -2,61 m beter. Dit is hetzelfde peil als het opgenomen in het vorige peilbesluit voor het slootgedeelte achter de Delftweg. Daardoor verandert er voor dit gebied t.o.v. het vorige peilbesluit niets. Door de aanleg van een inlaat is het peil beter beheersbaar en staat er ook in droge perioden water in de sloot achter de Delftweg.

Voorgesteld wordt om een peil van NAP - 2,61 m in te stellen."

Deze voor ons teleurstellende aanpassing was voor ons reden om nader in gesprek te gaan met de heer _____ (ad, bezoek op locatie d.d. 6 september jl.). In dit overleg is ons voorstel besproken ter herstel van het waterpeil naar historische waarde (30 cm hoger).

¹ Volgens ons wordt met 'in de praktijk' bedoeld een peilhoogte van binnen de afgelopen tien jaar is gemeten. Mevrouw _____

Een hoger waterpeil betekent dat er extra water in de sloot zal moeten worden aangebracht. Dit zou kunnen door een stuw aan te brengen in het aangrenzende peilgebied 13 of 25 in combinatie met een waterpomp op zonne-energie waardoor een zomerpeil/winterpeil van -2,31 in deze sloot kan worden aangebracht. Dit vergt uiteraard een investering (aanschaf waterpomp op zonne-energie, aanleg stuw, beheer en onderhoud aan apparatuur en sloot). Wij menen dat deze kosten voor rekening dienen te komen van Delfland. De in geld vertaalde negatieve effecten op de kwaliteit van onze woningen (funderingen), tuinen, beschoeiingen en ecologie/leefomgeving zijn deze investering zonder meer waard!

In de bijlage hebben wij foto's opgenomen die een beeld geven van de huidige, verslechterde situatie. Wij merken op dat de foto's recent zijn genomen waardoor een water in de sloot staat door de sterke regenbuien rond 5 september jl., maar dat geeft dus een vertekend beeld.

Wij verzoeken u het ontwerp-peilbesluit aan te passen conform ons bovenstaand verzoek. Wij gaan graag met u het constructieve gesprek aan om deze voor ons belangrijke kwestie tot een voor ons aanvaardbare oplossing te komen.

Indien u vragen heeft kunt u contact opnemen met:

Appellant 2 (tevens indieneer)

Ondergetekenden:

overige indieneers:

Naam:

Adres:

Handtekening:

Naam:

Adres:

Naam:

Adres:

Handtekening:

Naam:

Adres:

Handtekening:

Naam:

Adres:

Handtekening:

Naam:

Adres:

Handtekening:

Naam:

Adres:

Handtekening:

BIJLAGE

A. WATERPEIL / BESCHOEIING

Foto 1

Tekst bij foto1: Beschoeiing tuin n ligt nu bloot, is aan het verrotten door de te lage waterstand; voorheen zeker 25 cm hoger.

Foto 2

Tekst bij foto 2: Beschoeiing tuin nrs. ... 'doordat het peil verlaagd is, staat de beschoeiing droog. Je kunt goed zien hoe hoog het water vroeger heeft gestaan!

Foto 3

Tekst bij foto3: Ook hier kun je zien wat een blubber er ligt, maar geen /nauwelijks water.

Foto 4

Tekst bij foto 4: Slootkant tuin r _____ ook hier staat het water veel te laag, waardoor de beschoeiing droog komt te staan en ongedierte hun gang kunnen gaan.

Foto 5

Tekst bij foto 5: Hoek nr (foto van bovenaf genomen); ook hier veel te lage waterstand en het stinkt in de sloot tijdens warme dagen.

Foto 6

Tekst bij foto 6: Dit is de andere hoek v
jaren de beschoeiing bloot.

zie foto 5); grenst aan achterkant nr. 298. Hier ligt ook al

B. TUIN - BOMEN

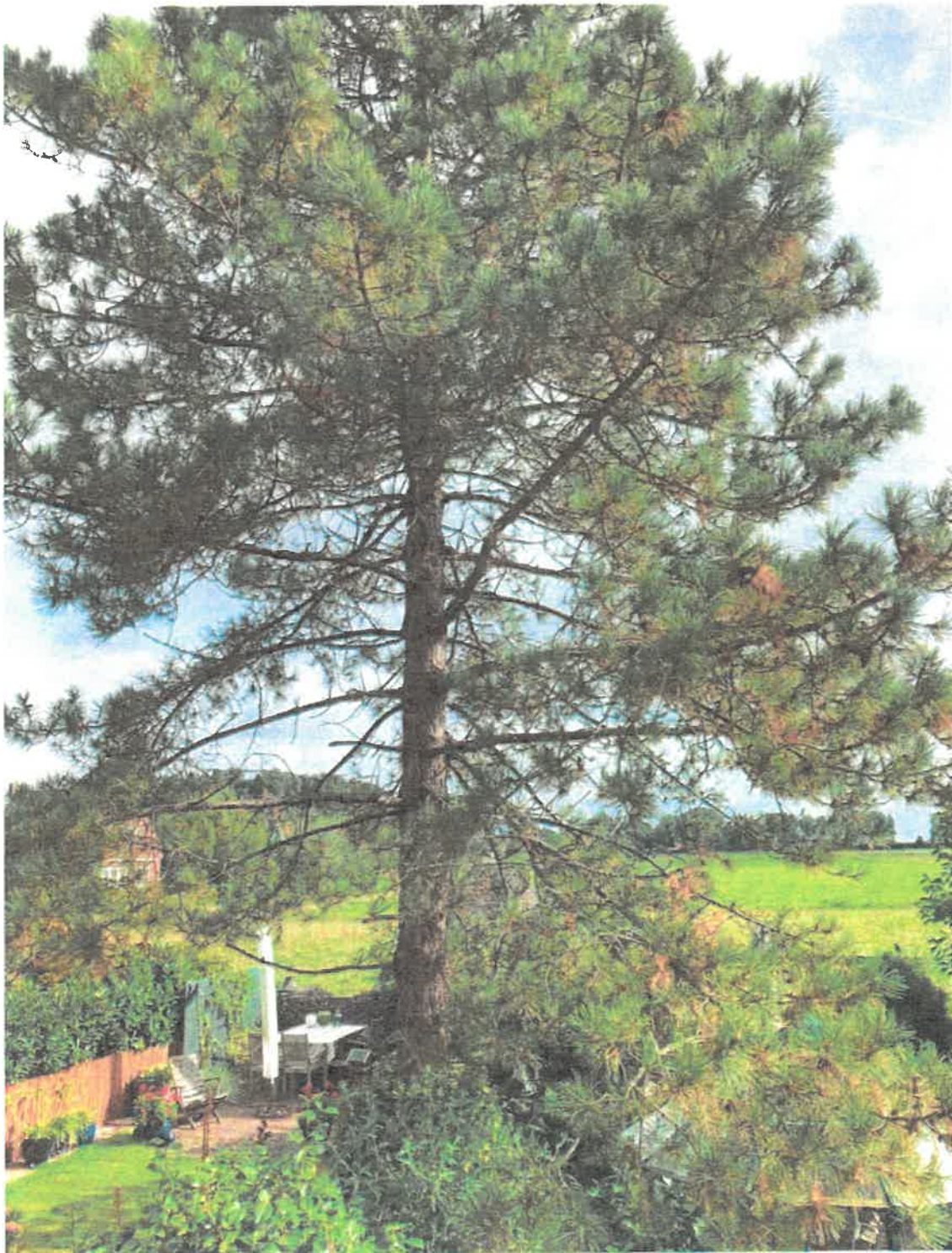

Foto 7

Tekst bij foto 7: Boom in achtertuin — deze boom heeft al jaren niet genoeg grondwater gehad waardoor hij zijn naalden laat vallen. Het was altijd een mooie boom, deze bomen wortelen horizontaal. Deze boom gaat zonder ingrijpen dood door een te laag waterpeil.

Foto 8

Tekst bij foto 8: Deze boom staat op _____ n is nu ten dode op geschreven door een te laag waterpeil. Was ooit een mooie boom!

C. BETONNEN KARPervIJVER

Foto 9

Tekst bij foto 9: Deze vijver achter [] ; meer dan 100 jaar oud, heeft mijn opa hier aangelegd. Vijver is gefundeerd, maar de tuin verzakt waardoor er steeds aarde moet worden aangebracht.

Motie

VV-voorstel : H.12 Cluster peilbesluiten 2023
VV-vergadering : 30 november 2023

De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland in vergadering bijeen op 30 november 2023

Constaterende dat:

- De huidige Beleidsnota Peilbeheer uit 2017 is.
- De voorgaande versie (uit 2007) na 5 jaar is geëvalueerd (in 2012).
- Op 25 november 2022 het kabinet de [Kamerbrief Water en Bodem Sturend](#) heeft verzonden met onder andere concrete aanwijzingen over peilbesluiten in veengebieden.
- Delfland in 2027 moet voldoen aan de Kaderrichtlijn Water en peilbeheer invloed heeft op de waterkwaliteit.
- Vergunningen worden afgegeven voordat er een besluit is genomen over het nieuwe peil.
- In de peilbesluiten niet altijd duidelijk is hoe natuur en klimaat zijn meegewogen.
- Tijdens de commissievergadering WKK op 14 november 2023 was vastgesteld dat er bij een voorgesteld peilbesluit geen contact was opgenomen met ten minste één pachter, die door het door de verpachter gewenste besluit mogelijk onevenredig grote schade zou ondervinden.

Overwegende dat:

- Een proactieve houding leidt tot meer controle, minder haast en sneller en beter resultaat.
- Delfland te maken heeft met concrete deadlines op KRW-doelstellingen.
- Het op 14 november 2023 gemelde probleem op diverse manieren te voorkomen was geweest.
- Het tijdperk van "Peil volgt functie" voorbij lijkt en er een balans gevonden moet worden met "Functie volgt peil".

Roept het college op:

Voor 1 juli 2024 een korte maar krachtige evaluatie uit te voeren op de huidige Beleidsnota Peilbeheer, met speciale aandacht voor:

- Of Delfland is voorbereid op de in Water en Bodem Sturend gevraagde aanpassingen.
- In hoeverre peilbeheer kan helpen de doelen uit de Kaderrichtlijn Water te behalen en natuur en biodiversiteit kan bevorderen.
- Of Delfland grondeigenaren kan verplichten tot het aantoonbaar informeren van pachters en huurders.
- Of Delfland in staat is om inwoners van een peilgebied actief te benaderen over een voorgenomen peilbesluit, ook als deze zelf geen grondeigenaar zijn.
- Hoe de gemaakte belangenafweging zichtbaar kan worden bij nieuwe peilbesluiten.
- Wat de rol van de VV is bij het wijzigen van het peil.

En gaat over tot de orde van de dag

Lobke Zandstra

Annemiek Jenniskens

Bart Simon

Jan-Willem Jannink

PvdA

Water Natuurlijk

PvdD

Natuurterreinen

Hoogheemraadschap van
Delfland

Verenigde Vergadering

Dossiernummer 2831
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 30 november 2023
Agendapunt H.13
Titel Bijstelling Investeringsplan en Uitvoeringskrediet
project 'Beter Benutten Bergsluis'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	30 november 2023

Voorgesteld besluit

Onderwerp	Bijstelling Investeringsplan en Krediet project 'Beter Benutten Bergsluis'
Versienummer	256.10.2023
Dossiernummer	2831
D&H datum	dinsdag 24 oktober 2023
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. Het gewijzigde investeringsplan voor de realisatie van het gemaal Bergsluis vast te stellen, met de nieuw geraamde kosten van € 3.515.000;
2. Het hiervoor eerder verstrekte krediet van € 2.430.000 te verhogen met een bedrag van € 795.000, tot een bedrag van € 3.225.000;
3. Het gewijzigde investeringsplan voor de realisatie van vismigratie gemaal Bergsluis vast te stellen, met de nieuw geraamde kosten van € 348.282;
4. Het hiervoor eerder verstrekte krediet van € 155.000 met een bedrag van € 145.012 te verhogen, tot een bedrag van € 300.012.

2) Aanleiding

De Verenigde Vergadering (VV) heeft op 20 november 2020 (dossiernummer 2006) ingestemd met de aanpassing van de Bergsluis. Hiermee is ingestemd met de realisatie van een nieuw inlaatpunt voor zoet water, een efficiëntere sturing van het waterbeheer en een tweezijdige vismigratie.

Om een aanvraag voor medefinanciering van het project uit het Deltaprogramma Zoetwater te ondersteunen, is daarbij het Investeringsplan en het benodigde krediet vastgesteld. De aangevraagde bedragen hiervoor waren gebaseerd op een schetsontwerp. Hierdoor kon het landelijk Bestuurlijk Platform Zoetwater (vergadering 27 november 2020) de aanvraag van het Bergsluis project tijdig indienen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Dit heeft geleid tot een reservering van € 1,4 mln. in het Deltafonds subsidietranche Deltaprogramma Zoetwater 2022 - 2027.

Door deze aanpak is na de besluitvorming door de VV -in de loop van 2021- gestart met het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst met het hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) en is onderzoek gedaan naar de meest efficiënte oplossing voor de vispassage. Uit dit onderzoek bleek dat het beter is om de vismigratie met eigen lokstroom via de zogeheten rinketten van de sluis te laten plaatsvinden in plaats via het gemaal. In de nu voorliggende samenwerkingsovereenkomst worden afspraken vastgelegd over het toekomstige beheer (eigendom, onderhoud en bedienen) van de sluis en vispassage. Deze afspraken worden verwerkt in het waterakkoord tussen HHSK en Delfland dat daarna wordt aangegaan.

Na uitvoering van het project Bergsluis beschikt Delfland over een nieuw inlaatpunt voor zoet water. Dit is belangrijk omdat de noodzaak voor voldoende zoetwater alleen maar is toegenomen na de perioden van droogte van afgelopen jaren. De aanpassingen leveren bovendien een aantal operationele voordelen op, zoals betere peilbeheersing en het bestrijden van verzilting. Ook zorgen zij voor een verbetering van de waterkwaliteit, onder andere door vismigratie.

Voordat het project technisch verder wordt uitgewerkt moet het eerder door de VV vastgestelde Investeringsplan (IP) én beschikbaar gestelde krediet worden verhoogd. De oorzaak hiervan is onder andere de gestegen materiaal- en arbeidskosten. De commissie

Waterkwantiteit en Waterkwaliteit is over deze indexering eerder schriftelijk geïnformeerd op 17 januari 2023. De verhoging is in lijn met de begroting van 2024.

Na een positief VV-besluit om het IP- en krediet bij te stellen van het project Bergsluis kan het college de samenwerkingsovereenkomst tussen HHSK en Delfland aangaan (bijlage 1). Hierna kunnen zowel het gemaal als de vispassage -op basis van de gewijzigde oplossing- verder worden uitgewerkt en gerealiseerd en kunnen er afspraken worden gemaakt met de gemeente Rotterdam als eigenaar van de sluis en ondergrond.

3) Beoogd effect

Het bijstellen van het in 2020 vastgestelde IP en krediet voor het realiseren van een extra zoetwaterbron, een efficiëntere sturing van het waterbeheer en een tweezijdige vismigratie als gevolg van onder andere de gestegen materiaalkosten.

Daarna kunnen Delfland en HHSK een samenwerkingsovereenkomst aangaan met afspraken over het gebruik en beheer van de werken, en het herzien van het Waterakkoord. Ook kunnen er dan afspraken worden gemaakt met de gemeente Rotterdam als eigenaar van de sluis en ondergrond.

4) Kernboodschap

De perioden van droogte in de afgelopen jaren, heeft het belang van voldoende zoetwater duidelijk gemaakt. Voor nu en in de toekomst. Daarom heeft Delfland in november 2020 besloten een extra zoetwaterbron te realiseren door het aanpassen van de Bergsluis. Hierdoor is er meer zoetwater beschikbaar, is een efficiëntere sturing van het waterbeheer mogelijk en wordt een tweezijdige vismigratie gerealiseerd.

Als gevolg van onder andere de gestegen materiaal- en arbeidskosten wordt het algemeen bestuur van Delfland gevraagd in te stemmen met het verhogen van de in 2020 vastgestelde investeringskosten voor het gemaal en de vispassage. Na de besluitvorming door de VV gaat Delfland een samenwerkingsovereenkomst aan met HHSK voor de realisatie van het gemaal en vispassage.

5) Historie – eerdere besluitvorming

- Collegevergadering D&H Delfland 17 maart 2020: maatregelenpakket Deltaprogramma Zoetwater 2021-2027; ingestemd met voordragen van een aantal maatregelen voor subsidie uit het Deltafonds;
- Collegevergadering D&H Schieland en de Krimpenerwaard 16 juni 2020: instemmen met financiële bijdrage van 20% aan project Bergsluis;
- Informatieve VV 15 september 2020 'Beter Benutten Bergsluis';
- VV 20 november 2020 (dossier 2006): instemmen aanpassing gemaal Bergsluis, vaststellen daaraan verbonden Investeringsplannen en kredieten;
- Commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit 17 januari 2023: schriftelijke mededeling bijstelling doorvoercapaciteit zoetwater project 'Beter Benutten Bergsluis' en vooraankondiging bijstelling investeringskredieten.

6) Regelgeving en Beleid

Het voorstel past binnen:

Waterkwantiteit

- *Waterbeheerprogramma 2022-2027:*

Onder thema Waterkwantiteit

Benoemde maatregel

Project 'Beter Benutten Bergsluis'. Deze maatregel draagt bij aan voldoende zoet water in het gebied, het beheersen van verzilting (met het oog op de natuur en waterkwaliteit) en wordt vismigratie mogelijk.

- 'Toekomstbestendige zoetwatervoorziening Delfland 2050: Ontwikkelingen, doel en aanpak';
- Kaderrichtlijnwater-programma Delfland 2016-2021: maken van verbindingen met buurwaterschappen;
- Visie Vismigratie Rijn-West (vastgesteld d.d. 10 april 2014 door het Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn West);
- Beleid van Delfland en Schieland: vismigratie onderdeel aanleg van nieuwe kunstwerken;
- Stroomgebiedbeheerplan 3 (2022-2027).

Dossiernummer: 2831

Deltawet/Waterwet

- De Deltawet regelt via de Waterwet dat jaarlijks een Deltaprogramma wordt geschreven. Dit Deltaprogramma zet voor de komende zes jaar uiteen wat de maatregelen en voorzieningen voor onder andere zoetwaterbeleid worden. Per jaar is een Deltaprogramma opgesteld om het Deltaplan Zoetwater uit te voeren.
- Op grond van de Waterwet hebben waterschappen de taak om activiteiten die onder andere uit het Deltaplan Zoetwater voortvloeien, te bekostigen.

7) Financiën

Nr.	Naam	IP	Oud (totaal)	Nieuw (totaal)	Verhoging
702078	Gemaal Bergsluis	Investeringsplan	€ 2.648.000	€ 3.515.000	
		Krediet	€ 2.430.000	€ 3.225.000	€ 795.000
702088	Vispassage Bergsluis	Investeringsplan	€ 170.000	€ 348.282	
		Krediet	€ 155.000	€ 300.012	€ 145.012

Bijdragen derden

Subsidie

Mede op basis van het op 20 november 2020 door de VV genomen besluit heeft het landelijke Bestuurlijk Platform Zoetwater op 27 november 2020 de aanvraag van Delfland voor medefinanciering van het project 'Beter Benutten Bergsluis' uit het Deltafonds opgenomen in de subsidietranche Deltaprogramma Zoetwater 2022 - 2027. Voor dit project is een subsidie van € 1,4 miljoen gereserveerd voor het project (dit bedrag wordt niet geïndexeerd).

Schieland en de Krimpenerwaard

Na aftrek van de € 1,4 miljoen subsidie betaalt het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard 20 procent van de kosten voor de aanpassing van het gemaal en 50 procent van de kosten van de vismigratievoorziening.

Gemaal Bergsluis

Begrotingsprogramma 3: Waterkwantiteit (gemaal)

Na de realisatie van het gemaal ontvangen we bij goedkeuring de volgende bijdragen (bedragen inclusief BTW):

- Deltafonds zoetwater € 1.400.000
- Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard 20% van het resterende IP, zijnde € 423.000.

Kosten Delfland: € 1.692.000

Vismigratie gemaal Bergsluis

Begrotingsprogramma 2: Waterkwaliteit (vismigratie)

Deze voorziening is opgenomen in de opgave vanuit het Stroomgebiedbeheerplan (SGBP) 3 (2022-2027).

Voor de realisatie van de tweezijdige vismigratievoorziening ontvangen we de volgende bijdragen:

- Hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard en Delfland 50% van het IP, zijnde € 174.141.

Kosten Delfland: € 174.141 (verzamelkrediet).

Kapitaallasten

Voordat bedragen geactiveerd worden, wordt de toegekende subsidie en de bijdrage van het hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard afgetrokken. Hierdoor worden de kapitaallasten voor de eerste 15 jaar € 117.116/jaar en daarna nog 25 jaar € 26.154/jaar

Exploitatiekosten

De exploitatiekosten voor het gemaal bedragen jaarlijks € 15.546 en komen ten laste van begrotingsprogramma Waterkwantiteit.

De exploitatiekosten voor de vismigratievoorziening bedragen jaarlijks € 1.500 en komen ten laste van begrotingsprogramma Waterkwaliteit.

Dossiernummer: 2831

Besparing energie(-kosten)

Kostenbesparing ongeveer € 20.000 per jaar (minder energiekosten voor gemaal Winsemius). Deze baten komen ten goede aan de exploitatie van begrotingsprogramma 3: Waterkwantiteit.

8) Duurzaamheid

Bijdrage aan het doel 'Energienutraal in 2025'

Door de verminderde inzet van gemaal Winsemius (inlaat Brielse Meer water) wordt naar schatting gemiddeld 240.000 kWh/jaar aan energie bespaard.

9) Organisatorische en personele consequenties

De benodigde inzet is opgenomen in de begroting.

10) OR

Niet van toepassing

11) Risico's en beheersmaatregelen

1. Geen realisatiekrediet HHSK

Beheersmaatregel

- De benodigde investering voor realisatie van het project is opgenomen in de programmabegroting die in het kader van de reguliere Planning & Control-cyclus jaarlijks in november door de VV wordt vastgesteld;
- De in begroting opgenomen bedragen zijn gebaseerd op actuele ramingen (oktober 2023), zodat de eventuele afwijking bij het aan te vragen realisatiekrediet gering is;
- Het bestuur van HHSK is zich zeer van bewust van het feit dat: 1. dit een project is met een buurwaterschap en 2. een flinke bijdrage uit rijksgeld wordt ontvangen;
- Bestuurlijk overleg tussen beide waterschappen in het geval er geen realisatiekrediet wordt verstrekt.

2. Onduidelijkheid over het beheer (bedienen, onderhoud en eigendom) in relatie tot het vigerende waterakkoord (2016) en/of exploitatieovereenkomst HHSK met Delfland

Beheersmaatregel

- Aangaan van de nu voorliggende samenwerkingsovereenkomst waarmee de afspraken over het (toekomstige) beheer worden vastgelegd. Deze afspraken worden verwerkt in het nieuwe Waterakkoord (WA).
- Het vaststellen van een goed Waterakkoord is een tweezijdig belang gezien leveringen van en naar beide waterschappen hierin georganiseerd zijn. Geen overeenstemming over het WA is daardoor niet een alternatief voor een van de waterschappen. Gespreken hierover tussen HHSK en Delfland zijn gaande.
- De projectleden in de projectgroep 'Beter Benutten Bergsluis' zijn ook betrokken bij het opstellen van het nieuwe WA. Hierdoor zijn zij bekend met de inhoud en het belang van een WA voor het project Bergsluis.

2. Geen overstemming over gebruiksovereenkomst met gemeente Rotterdam

Beheersmaatregel

De gemeente Rotterdam is lid van de projectgroep Beter Benutten Bergsluis. De afspraken over vastgoed zijn al in gang gezet.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Intern

Informeren van de VV over de aanpassing van het ontwerp van de vispassage en de samenwerkingsovereenkomst in het voorstel van 30 november 2023 om het investeringsplan en krediet voor het project 'Beter Benutten Bergsluis' bij te stellen.

Extern

Het door het college voorgenomen besluit wordt opgenomen in de D&H-nieuwsbrief.

Dossiernummer: 2831

Aan de ondertekening van de overeenkomst wordt op nog nader te bepalen wijze publicitair aandacht geschonken. Een fotomoment maakt daar onderdeel van uit.

Participatie

Niet van toepassing (in dit voorstel/deze fase)

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst wordt opgesteld:

- Nieuw Waterakkoord Delfland en HHSK;
- Exploitatie-overeenkomst tussen Delfland en HHSK;
- Overeenkomst Delfland en gemeente Rotterdam, als eigenaar van de sluis en ondergrond.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is op basis van artikel 77 van de Waterschapswet bevoegd tot het vaststellen van het investeringsplan en het beschikbaar stellen van krediet.

Het college is op grond van artikel 84, lid 1 Waterschapswet, het bevoegde bestuursorgaan dat het besluit mag nemen de overeenkomst aan te gaan.

Op grond van artikel 7 jo. nr. 33 van het mandaatoverzicht van het Mandaatbesluit Delfland 2023 hebben de hoogheemraden volmacht gekregen om overeenkomst die hun portefeuille betreffen te ondertekenen.

15) Toelichting

Vismigratie

Bij de actualisatie en prioritering van de vismigratieknelpunten van Delfland (uit 2014) is de boezemverbinding van Delfland met HHSK bij de Bergsluis als prioritair vismigratieknelpunt aangemerkt. Door de realisatie van de waterdoorvoer bij de Bergsluis ontstaat de mogelijkheid dit knelpunt op te lossen. In overeenstemming met het beleid van zowel Delfland als HHSK dienen nieuw te realiseren waterstaatwerken vispasseerbaar te worden gemaakt. Ten tijde van de besluitvorming over dit project in 2020 is de beoogde vismigratievoorziening alleen op hoofdlijnen beschreven. Inmiddels is in overleg met vis- en technisch deskundigen van beide waterschappen en de gemeente Rotterdam toegewerkt naar een voorkeursvariant voor tweezijdige vismigratie. Deze variant maakt gebruik van de bestaande sluiskolk en is beoordeeld als meest effectief zowel voor wat betreft de werking als de totale realisatiekosten.

Besluitvorming HHSK

HHSK kent voor projecten een andere besluitvormingsprocedure dan Delfland.

- Het aanvanskrediet voor het project Bergsluis is in 2021 verstrekt. De verwachte investeringskosten zijn opgenomen in het Meerjareninvesteringsprogramma en zijn gedekt in de begroting. De bedragen zijn in oktober 2023 bijgesteld op basis van de actuele ramingen.
- Aan het einde van de planuitwerkingsfase, naar verwachting tweede helft 2024, zal aan de VV van HHSK worden voorgesteld om het realisatiekrediet te verstrekken.

Subsidie

Het project 'Beter Benutten Bergsluis' maakt deel uit van 'Maatregelen West-NL Deltaplan Zoetwater 2022-2027'. Tegelijk met de vaststelling daarvan in de Tweede Kamer (medio 2022) is ook de 'Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma Zoetwater' gepubliceerd. Via deze regeling -ook bekend als SPUK-regeling- kan het gereserveerde subsidiegeld van € 1,4 mln (50% van bruto € 2,8 mln.) uit het Deltafonds van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor Bergsluis worden aangevraagd. Voor maatregelen met een Rijksbijdrage kleiner dan 3 miljoen euro is afgesproken dat de aanvragen lopen via de provincie.

De voor dit project gereserveerde subsidie van € 1,4 miljoen wordt niet geïndexeerd. Er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om extra geld te krijgen.

Waterakkoord

In het Waterakkoord worden de afspraken en voorwaarden rondom de leveringen van water

Dossiernummer: 2831

officieel bestuurlijk vastgelegd. Dat betreft fysieke voorwaarden zoals de waterbeschikbaarheid, maar ook financiële kosten voor de waterleveranties.

Delfland en HHSK hebben al een Waterakkoord, maar deze moet periodiek worden geëvalueerd. Volgens de planning moet dat nu gebeuren. Daarin wordt de vernieuwde situatie wegens de aanleg van het gemaal Bergsluis meegenomen.

In het geval van het Waterakkoord tussen Delfland en HHSK zal daar, na aanleg van de Bergsluis, naar alle waarschijnlijkheid onderscheid worden gemaakt tussen de volgende situaties in een droge periode met:

- Waterleveringen vanuit HHSK aan HHD;
- Waterleveringen vanuit HHD aan HHSK buiten de KWA om;
- Waterleveringen vanuit HHD aan HHSK binnen de KWA.

Daarnaast kan in het Waterakkoord ook wateroverlastsituaties worden besproken. De kosten en voorwaarden moeten nog worden besproken. De uitkomst daarvan wordt ter besluitvorming aan de VV voorgelegd.

Ramingen

De ramingssystematiek van Delfland en Schieland zijn identiek; de SSK-systematiek wordt gevolgd. De manier van presenteren is anders.

Bij Delfland gehanteerde benaming: Investeringsplan, krediet en onvoorzien.

Bij HHSK gehanteerde benaming: Bouwkostenraming, Budget en Overstijgende risicoreservering. De betekenissen daarvan zijn gelijk.

Bij HHSK wordt het volledige budget beschikbaar gesteld, bij Delfland alleen het krediet en is er een aparte extra procedure noodzakelijk om het onvoorzien/risicodeel te mogen inzetten.

Planning

2024: voorbereiding uitvoering

2025: realisatie

2026: oplevering

16) Bijlagen

Bijlage 1: Samenwerkingsovereenkomst project 'Beter Benutten Bergsluis' (DMS 2233958) met bijlagen:

Bijlage 1.1: Overzichtskaart Project

Bijlage 1.2: SSK-raming gemaal opvoergemaal en inlaat (HHD vertrouwelijk)

Bijlage 1.3: SSK-raming vismigratievoorziening (HHSK vertrouwelijk)

Onderwerp Bijstelling Investeringsplan en Krediet project 'Beter Benutten
 Bergsluis'
Dossiernummer 2831

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 24 oktober 2023, dossiernummer 2831;

gelezen het positieve advies van de commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit.

Overwegende dat:

- Het "verschijnsel "droogte" na 2020 alleen maar is toegenomen.
- Met het aanpassen van Bergsluis een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de doelen van Delfland, te weten: duurzaam hergebruik van water?, bestrijden van droogte en verzilting en het verbeteren waterkwaliteit.
- Van de geraamde investeringskosten voor het gemaal Bergsluis en de vispassage een bedrag van totaal € 1.976.200 wordt bijgedragen door derden.

Gelet op:

- artikel 77 en 99 van de Waterschapswet;
- het Waterbeheerplanprogramma 2022- 2027;
- Het beleid van Delfland dat vismigratie onderdeel is bij de aanleg van nieuwe kunstwerken;
- Deltawet/Waterwet

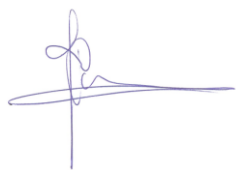
Besluit:

1. Het gewijzigde investeringsplan voor de realisatie van het gemaal Bergsluis vast te stellen, met de nieuw geraamde kosten van € 3.515.000;
2. Het hiervoor eerder verstrekte krediet van € 2.430.000 te verhogen met een bedrag van € 795.000, tot een bedrag van € 3.225.000;
3. Het gewijzigde investeringsplan voor de realisatie van vismigratie gemaal Bergsluis vast te stellen, met de nieuw geraamde kosten van € 348.282;
4. Het hiervoor eerder verstrekte krediet van € 155.000 met een bedrag van € 145.012 te verhogen, tot een bedrag van € 300.012.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 30 november 2023.

De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

Dossiernummer: 2831

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST PROJECT 'BETER BENUTTEN BERGSLUIS'

ONDERGETEKENDEN:

- I. De publiekrechtelijke rechtspersoon het **Hoogheemraadschap van Delfland**, gevestigd te Delft en kantoorhoudende op het adres Phoenixstraat 32, 2611 AL Delft, te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn daartoe bevoegde hoogheemraad met de portefeuille Waterkwantiteit, mevrouw M. Koop, ter uitvoering van het op 24 oktober 2023 door dijkgraaf en hoogheemraden genomen besluit tot het aangaan van deze overeenkomst, het Hoogheemraadschap van Delfland hierna te noemen: **Delfland**;

en
- II. De publiekrechtelijke rechtspersoon het **Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard**, gevestigd te Rotterdam en kantoorhoudende op het adres Maasboulevard 123, 3063 GK te Rotterdam, te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn daartoe bevoegde hoogheemraad met de portefeuille Watersystemen, mevrouw M.J. van Cappelle, ter uitvoering van het op 7 november 2023 door dijkgraaf en hoogheemraden genomen besluit tot het aangaan van deze overeenkomst, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard hierna te noemen: **HHSK**;

Hierna gezamenlijk te noemen: **Partijen** en afzonderlijk: **Partij**.

Overwegende dat:

- I. Delfland en HHSK gezamenlijk een Project gaan uitvoeren, genaamd 'Beter Benutten Bergsluis';
- II. Het Project bestaat uit de bouw van een opvoergemaal, een inlaat en een vismigratievoorziening bij de Bergsluis in Rotterdam;
- III. In periodes van droogte in de huidige situatie wateraanvoer van Delfland naar HHSK door het Noorderkanaal plaatsvindt via de Bergsluis. De afspraken hierover zijn vastgelegd in het Waterakkoord Schieland en de Krimpenerwaard-Delfland 2016 en het Waterakkoord KWA Midden-Holland 2017;
- IV. Met de aanleg van een opvoergemaal een nieuw inlaatpunt voor zoet water voor Delfland wordt gerealiseerd. Hierdoor wordt het watersysteem van Delfland in droge periodes minder kwetsbaar, omdat Delfland minder afhankelijk wordt van wateraanvoer uit het Brielse Meer;
- V. Verwacht wordt dat het opvoergemaal in een hydrologisch gemiddeld jaar kan voorzien in maximaal 30 procent van de watervraag van Delfland;

- VI. Door de aanleg van een opvoergemaal het waterbeheer efficiënter (en energiezuiniger) kan worden uitgevoerd, waardoor verzilting beter kan worden tegengegaan en de kwaliteit van het water in de boezem van Delfland naar verwachting zal verbeteren;
- VII. Door de aanleg van een inlaatconstructie aan de nieuwe persleiding door die leiding ook regelbaar onder vrij verval water van Delfland naar HHSK kan stromen, en er vergeleken met de huidige situatie minder beperking van de recreatievaart plaatsvindt;
- VIII. De aan te leggen vismigratievoorziening naar verwachting bijdraagt aan de verbetering van de ecologische kwaliteit van het boezemwatersysteem van Partijen;
- IX. De Verenigde Vergadering van Delfland op 19 november 2020 heeft besloten het Project uit te voeren (en op 30 november 2023 heeft besloten tot bijstelling van het investeringsplan en het krediet) en de Verenigde Vergadering van HHSK op 31 maart 2021 een aanvangskrediet voor het Project heeft verstrekt en het Project heeft opgenomen in het Meerjarenperspectief 2022-2025;
- X. de Verenigde Vergadering van HHSK in fases gevraagd wordt krediet beschikbaar te stellen. Dit betekent dat er op dit moment alleen krediet (het aanvangskrediet) beschikbaar is gesteld door de VV van HHSK voor de planuitwerkingsfase. Voor de daadwerkelijke bouw van de Werken moet de Verenigde Vergadering van HHSK aan het einde van de planuitwerkingsfase nog besluiten tot verstrekking van een realisatiekrediet. Naar verwachting zal dit besluit in het vierde kwartaal van 2024 worden genomen;
- XI. Het Project onderdeel is van de 'bestuursovereenkomst Zoetwaterregio West-Nederland 2022-2027', voortvloeiende uit het Deltaprogramma Zoet Water 2022-2027;
- XII. Het Project wordt bekostigd middels een Rijksbijdrage en een cofinanciering door Delfland en HHSK;
- XIII. Voorzien wordt dat vooralsnog een Rijksbijdrage tot een maximum van € 1,4 miljoen inclusief BTW uit het Deltafonds voor het Project kan worden verkregen. Deze Rijksbijdrage is beschikbaar gesteld voor de zoetwatermaatregelen die zijn opgenomen in het Deltaplan Zoetwater 2022-2027. Het Project is een van deze zoetwatermaatregelen. Het Project is opgenomen in bijlage A van de 'tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater'. Delfland kan de Rijksbijdrage aanvragen op het moment dat duidelijk is wat de kosten van het Project zijn en duidelijk is wanneer het project wordt uitgevoerd. De aanvraag van de Rijksbijdrage loopt via de provincie Zuid-Holland;
- XIV. Delfland en HHSK het Waterakkoord Schieland en de Krimpenerwaard-Delfland 2016 vanwege het Project zullen herzien;
- XV. De gemeente Rotterdam als belanghebbende wordt betrokken bij het Project, omdat de Werken binnen de gemeente Rotterdam worden aangelegd, de gemeente Rotterdam eigenaar is van de grond waarop de aanleg van de Werken wordt beoogd en de gemeente in de nieuwe situatie de scheepvaartsluis niet meer bedient voor waterdoorvoer naar HHSK, maar de sluis juist wel een rol krijgt in het stimuleren van vismigratie.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 Definities

In de Overeenkomst hebben onderstaande met hoofdletter aangeduide en vetgedrukte begrippen de betekenis die daar achter staat vermeld. Begrippen kunnen, zonder verlies van de inhoudelijke betekenis, zowel in enkelvoud als in meervoud worden gebruikt:

Project: Het project 'Beter benutten Bergsluis' dat bestaat uit de aanleg van een opvoergemaal, een inlaat en een vismigratievoorziening nabij de Bergsluis te Rotterdam.

Rijksbijdrage: De Rijksbijdrage op grond van de 'Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater' voor het Project;

Overeenkomst: De onderhavige overeenkomst, inclusief considerans en bijlagen;

Penvoerder: De Partij wier account bij TenderNed wordt gebruikt om de aanbesteding -mede namens de andere Partij- te voeren en die daarmee de aanbesteding feitelijk uitvoert;

Projectgroep: De projectgroep als genoemd in artikel 7 lid 1;

Waterakkoord: Het Waterakkoord Schieland en de Krimpenerwaard-Delfland 2016 waarin beheergebiedoverstijgende afspraken zijn gemaakt over de aan- en afvoer van water;

Werken: Het opvoergemaal, de inlaat en de vismigratievoorziening.

Artikel 2 Doel van de Overeenkomst

1. De Overeenkomst heeft tot doel om ten behoeve van het Project afspraken tussen Partijen vast te leggen over onder meer:
 - a. de wijze van samenwerking;
 - b. voorbereidende werkzaamheden voor het opstellen van het ontwerp en bestek;
 - c. de aanbesteding en realisatie van de Werken;
 - d. de wijze waarop de financiën tussen Partijen worden geregeld;
 - e. de verdeling van risico's.
2. Nadere uitwerking en detaillering van de Overeenkomst wordt, zo nodig, op een later moment vastgelegd in een of meerdere uitvoeringsovereenkomsten.

Artikel 3 Beschrijving van het Project

1. Tot het Project behoort in ieder geval hetgeen is opgenomen in de overzichtskaart van het Project (**Bijlage 1**):
 - a. De aanleg van een opvoergemaal ter hoogte van de Bergsluis voor de aanvoer van water van HHSK naar Delfland met een capaciteit van maximaal 2 m³/s.
 - b. De aanleg van een inlaat voor aanvoer van water van Delfland naar HHSK met een capaciteit van maximaal 1,5 m³/s.
 - c. De aanleg van een tweezijdige vismigratievoorziening ter hoogte van de Bergsluis als verbinding tussen de watersystemen van Partijen.

Artikel 4 Eigendom, bediening en onderhoud

1. Delfland wordt eigenaar van de Werken,
2. Delfland wordt verantwoordelijk en draagt zorg voor de bediening van het opvoergemaal en de inlaat, waarbij Schieland voorafgaand de inzet vrijgeeft op grond van een nog op te stellen protocol. Delfland neemt het initiatief tot het opstellen van dit protocol onder afstemming en goedkeuring van HHSK.
3. Delfland bedient de vismigratievoorziening en stemt de inzet daarvan af met HHSK en gemeente Rotterdam.
4. Delfland is verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud en groot onderhoud van de Werken.

Artikel 5 Opname Werken op de Legger

1. HHSK brengt de Werken op zijn leggers als bedoeld in artikel 78 lid 2 Waterschapswet en artikel 2.39 Omgevingswet.
2. Delfland brengt de Werken eveneens op zijn leggers als bedoeld in artikel 78 lid 2 Waterschapswet en artikel 2.39 Omgevingswet, omdat het onderhoud en de bediening van de Werken bij Delfland ligt, tenzij dit juridisch of technisch niet mogelijk blijkt te zijn.
3. In de legger als bedoeld in artikel 78 lid 2 Waterschapswet wordt opgenomen dat Delfland onderhoudsplichtige is van de Werken.

Artikel 6 Financiering project

1. De totale kosten van het Project zijn geraamd op € 3.863.000,- (afgerond) inclusief BTW. Dit bedrag is inclusief risico-opslag (prijsspeil 1 januari 2023). Hiervan is geraamd voor:
 - a. het opvoergemaal en de inlaat € 3.515.000,- (**Bijlage 2**);
 - b. de vismigratievoorziening € 348.282,- (**Bijlage 3**).
2. De gerealiseerde kosten (waaronder de eventuele kosten voor meer- en minderwerk) worden, na aftrek van de verkregen Rijksbijdrage, als volgt verdeeld:
 - I. voor het opvoergemaal en de inlaat: Delfland 80 procent en HHSK 20 procent;
 - II. voor de aanleg van de vismigratievoorziening: elke Partij 50 procent.
3. In de aanbestedingsdocumenten wordt opgenomen dat: zowel het te contracteren adviesbureau in de voorbereiding, als de te contracteren aannemer van de Werken, hun rekening opsplitsen naar de verhoudingen als vermeld in artikel 6 lid 2 en vervolgens naar de betreffende Partij sturen, opdat betalingsverkeer tussen Partijen zoveel mogelijk wordt vermeden.
4. Kosten van inzet van eigen personeel van Partijen komen voor eigen rekening.

5. Met de aanbesteding zal pas worden gestart nadat een positief besluit over de Rijksbijdrage is ontvangen.
6. Afspraken over de exploitatie en de exploitatiekosten van de Werken worden opgenomen in het te herziene Waterakkoord.

Artikel 7 Organisatie

1. Partijen stellen conform het IPM-model een Projectgroep in, die bestaat uit:
namens Delfland:
 - a. De projectleider (IPM) tevens voorzitter van de projectgroep,
 - b. Een contractmanager (CM),
 - c. Een technisch manager (TM),
 - d. Een omgevingsmanager (OM),
 - e. Projectbeheerser (PB),

en

namens HHSK:

 - a. De intern projectleider (IPM),
 - b. Een technisch adviseur (TA),
 - c. Een omgevingsadviseur (OA).
2. De Projectgroep komt één keer per maand bijeen, of zoveel vaker als nodig wordt geacht. De verslaglegging geschiedt door Delfland. De verslagen worden vastgesteld door de Projectgroep.
3. De Projectgroep beslist waar wordt vergaderd.
4. Een vertegenwoordiger van de gemeente Rotterdam wordt betrokken bij de Projectgroep vanwege de verschillende rollen en belangen van de gemeente bij dit Project.
5. Vanaf de start van de planuitwerking van het Project vindt éénmaal per half jaar, of zoveel meer als Partijen dat nodig achten, een ambtelijk opdrachtgeversoverleg plaats. Delfland organiseert deze overleggen.

Artikel 8 Taken projectgroep

1. De Projectgroep heeft tot taak het voorbereiden van het Project, het traject voor het verkrijgen van de Rijksbijdrage, de aanbesteding (waarbij Delfland de Penvoerder is en HHSK de deelnemende aanbestedende dienst) en het begeleiden van de uitvoering van het Project. Dit houdt onder meer in de volgende werkzaamheden:
 - a. het uitwerken van een Technisch Programma van Eisen (TPvE) waarin is opgenomen waaraan de te bouwen Werken moeten voldoen o.b.v. het Functioneel PVE en de uitgangspunten voor de aanpassing van het Waterakkoord
 - b. het uitvoeren van conditionerende onderzoeken;
 - c. het opstellen van een technisch ontwerp van de te bouwen Werken;

- d. het (laten) opstellen van een bestek, dan wel UAV-Geïntegreerd Contract;
 - e. het aanbesteden van de Werken;
 - f. directie en toezicht op de uitvoering;
2. De besluiten van de Projectgroep worden genomen door de projectleiders.
3. In het geval dat de projectleiders niet tot een besluit kunnen komen, wordt het betreffende onderwerp voorgelegd aan de ambtelijk opdrachtgevers van beide Partijen. De ambtelijke opdrachtgevers nemen vervolgens een besluit (of escaleren zo nodig ieder afzonderlijk naar het eigen bestuur).

Artikel 9 Overige taken Partijen

1. Partijen dragen zorg voor de herziening van het Waterakkoord. Delfland zal hiervoor het initiatief nemen.
2. De Projectgroep vraagt de (omgevings)vergunningen aan die benodigd zijn om het Project te kunnen uitvoeren. Dit betreft in ieder geval de aanvraag van een omgevingsvergunning bij HHSK voor de bouw van de Werken op basis van het definitief ontwerp. De (omgevings)vergunningen worden aangevraagd op naam van Delfland.
3. Delfland maakt afspraken met de gemeente Rotterdam over de grondeigendom onder de Werken.
4. De Projectgroep vraagt de Rijksbijdrage aan bij de provincie Zuid-Holland. De Rijksbijdrage wordt op naam van Delfland aangevraagd.
5. Indien de Rijksbijdrage niet wordt verleend, gaan Partijen terug naar hun algemeen bestuur om de benodigde extra financiering te verkrijgen.
6. Delfland draagt zorg voor een adequate aansprakelijkheidsverzekering (CAR) voor de gehele uitvoering van het project.

Artikel 10 Stilleggen uitvoering Werken

1. Indien de aanleg van een of meer van de Werken wordt stilgelegd, treden Partijen in overleg om te bezien of, en zo ja, welke werkzaamheden kunnen worden hervat. Indien dit naar objectieve maatstaven kennelijk niet mogelijk blijkt en de Werken, of een onderdeel daarvan, derhalve definitief niet worden gerealiseerd, kunnen Partijen besluiten de Overeenkomst te wijzigen of te beëindigen. De wijzigingen dan wel de beëindiging wordt schriftelijk vastgelegd.
2. In geval van beëindiging van de Overeenkomst als genoemd in artikel 10, lid 1 dragen Partijen ieder de eigen apparaatskosten. Zij zijn over en weer geen betaling verschuldigd en vorderen Partijen over en weer geen schade, in welke vorm dan ook, van elkaar.

Artikel 11 Recht op beëindiging van de Overeenkomst

1. In ieder geval (maar niet uitsluitend) in de volgende gevallen kan een Partij de Overeenkomst schriftelijk beëindigen:
 - a. Indien de Rijksbijdrage niet of niet volledig wordt verleend en de Verenigde Vergadering van een Partij geen extra financiering verstrekt;
 - b. Indien Partijen geen overeenstemming hebben bereikt over de herziening van het Waterakkoord;
 - c. Indien een Partij aantoont dat het niet aan een publiekrechtelijke voorwaarde, zoals het verkrijgen van een vergunning, kan worden voldaan.

- d. Indien de Verenigde Vergadering van HHSK besluit het onder X van de overwegingen genoemde realisatiekrediet niet c.q. niet volledig te verstrekken.
2. Indien op een van de bovengenoemde gronden de Overeenkomst wordt beëindigd, zullen de tot dan toe gemaakte kosten worden verrekend overeenkomstig artikel 6 lid 2.

Artikel 12 Planning Project

De globale planning van het Project is:

2024: Planuitwerking;
2025: Realisatie;
2026: Oplevering.

Artikel 13 Communicatie

De externe communicatie rondom alle fases van het Project vindt op initiatief plaats van Delfland en wordt afgestemd tussen Partijen. Bij publiekscommunicatie wordt tenminste steeds uiting gegeven aan de financiering en samenwerking van Delfland en HHSK aan het Project, en eventuele voorwaarden vanuit de Rijksbijdrage.

Artikel 14 Ongeldigheid

Indien een bepaling van deze Overeenkomst in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, zal die bepaling, voor zover nodig, worden verwijderd en worden vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel als mogelijk benadert. Voor het overige blijft de overeenkomst in een dergelijke situatie ongewijzigd.

Artikel 15. Wijziging en aanvulling van de Overeenkomst

Wijzigingen en aanvullingen van de Overeenkomst vereisen de voorafgaande goedkeuring van beide Partijen en dienen schriftelijk te worden vastgelegd.

Artikel 16 Geschillen

1. Een Partij die meent dat een geschil betreffende of een gebrek in de naleving van de afspraken uit de Overeenkomst bestaat, deelt dat schriftelijk aan de andere Partij mee. Die mededeling bevat een beschrijving van het geschil en een voorstel voor een oplossing.
2. De andere Partij antwoordt schriftelijk binnen twee weken op de mededeling als bedoeld in het eerste lid, desgewenst met een alternatieve oplossing.
3. Partijen treden in geval van een daarna voortdurend geschil zo spoedig mogelijk in overleg.
4. Indien Partijen niet tot overeenstemming komen, dan kan de Partij die dat wenst, het geschil voorleggen aan de daartoe bevoegde rechter.

Artikel 17 Gefaseerde inwerkingtreding Overeenkomst

1. Partijen stellen vast dat in onderhavig Project twee fasen kunnen worden onderscheiden, te weten:
 - Fase 1 (de planuitwerkingsfase), die bestaat uit de fase waarin onder meer de voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van het Project worden

uitgevoerd, tot aan het moment van de bekendmaking van de onderhavige overheidsopdracht aan de markt (door middel van een aankondiging via een aankondigingsplatform zoals TenderNed).

- Fase 2 (de aanbestedings- en realisatiefase), die bestaat uit de fase waarin de onderhavige overheidsopdracht daadwerkelijk wordt aanbesteed door middel van het volledig doorlopen van de daarvoor geschikte aanbestedingsprocedure, alsmede uit de realisatie van de Werken.
2. Met betrekking tot Fase 1 (de planuitwerkingsfase) treedt deze Overeenkomst in werking op de dag volgend op die waarop de laatste Partij die heeft ondertekend.
 3. Met betrekking tot Fase 2 (de aanbestedings- en realisatiefase) komen Partijen een opschortende voorwaarde overeen. Dat wil zeggen dat met betrekking tot Fase 2 (de aanbestedings- en realisatiefase) deze Overeenkomst in werking treedt, zodra de Verenigde Vergadering van HHSK heeft besloten tot de verstrekking van het volledige realisatiekrediet als genoemd onder X van de overwegingen;
 4. Partijen achten deze afspraken passend binnen het kader van de toepasselijke wet- en regelgeving.
 5. Mocht een Partij bij de uitvoering van deze Overeenkomst vaststellen dat een of meerdere bepalingen uit artikel 17 van deze Overeenkomst uitwerking behoeft om aan zijn doel te beantwoorden, dan treden Partijen in overleg. In dit overleg komen zij een zodanige aanvulling op deze overeenkomst overeen dat deze aan zijn doel beantwoordt.

Artikel 18 Duur en beëindiging van de Overeenkomst

1. Het is geen van de Partijen toegestaan zijn rechten en verplichtingen uit de Overeenkomst aan een derde over te dragen zonder uitdrukkelijke toestemming van de andere Partij.
2. De Overeenkomst duurt voort totdat Partijen ieder aan de op haar rustende verplichtingen voortvloeiende uit de Overeenkomst heeft voldaan of de Overeenkomst wordt beëindigd.

Artikel 19 Bijlagen

Van deze Overeenkomst maken deel uit de volgende bijlagen:

1. Overzichtskaart project
2. Samenvatting SSK-raming opvoergemaal en inlaat
3. Samenvatting SSK-raming vismigratievoorziening

Getekend te Delft op (Datum)

het Hoogheemraadschap van Delfland,
de dijkgraaf, namens deze,
de hoogheemraad,

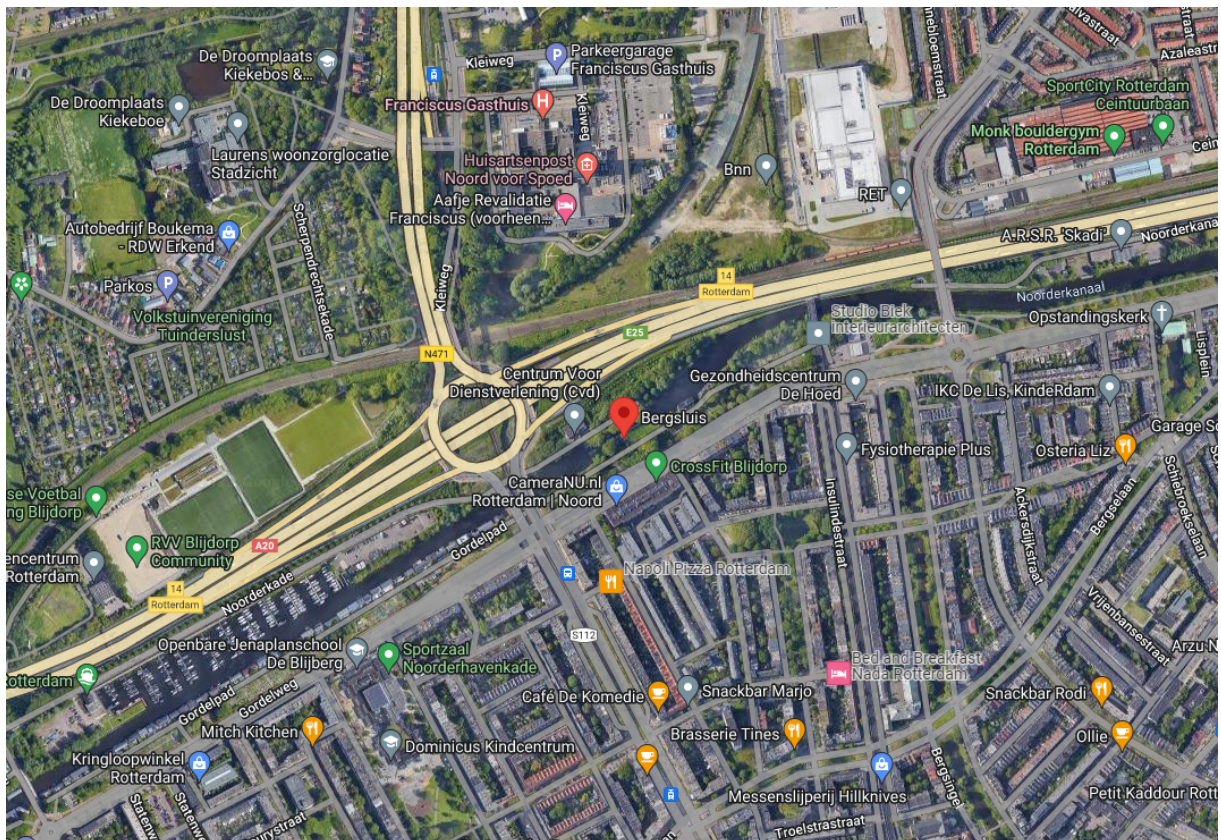
M. Koop

Getekend te Rotterdam op (Datum)

het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard,
de dijkgraaf, namens deze,
de hoogheemraad,

mevrouw M.J. van Cappelle

Bijlage 1: Overzichtskaart Bergsluis

Motie optoppen

**De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland in vergadering
bijeen op 30 november 2023**

Constaterende:

- dat Nederland kampt met een aanhoudende woningnood;
- de Provincie Zuid-Holland de toezegging heeft gedaan om tussen 2022 en 2030 ruim 235.000 woningen te bouwen;
- dat de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland in de *Ruimtelijke koers voor Zuid-Holland* uiting heeft gegeven aan het streven om geen andere nieuwe bouwlocaties uit te geven dan die al eerder waren overeengekomen;
- dat het Hoogheemraadschap van Delfland met 3400 inwoners per km² het dichtstbevolkte en meest verharde waterschap van Nederland is;
- dat Delfland in tijden van zware regenval nu al moeite heeft om het vele hemelwater te verwerken;
- dat verdere verharding onwenselijk is, vanuit het oogpunt van de opname van hemelwater, van het verlies aan biodiversiteit, alsmede van de toenemende CO₂-uitstoot;

Overwegende:

- dat optoppen (het uitbreiden van bestaande bouw met één of meer lagen) ervoor zorgt dat groengebieden worden gespaard, waardoor verharding wordt voorkomen;
- dat hiermee de waterhuishouding wordt gediend;
- dat daarnaast op de nieuwe daken maatregelen kunnen worden genomen om hemelwater op te vangen;
- dat de demissionaire Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in zijn *Kamerbrief beter benutten bestaande woningvoorraad* weliswaar de ambitie heeft uitgesproken om meer in te zetten op splitsen en optoppen, maar zich daarbij beperkt tot woningcorporaties en het grote potentieel aan appartementencomplexen laat liggen;
- dat appartementen naar schatting één derde uitmaken van de woningvoorraad in Zuid-Holland;

Verzoekt:

- het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden om zowel rechtstreeks als via de Unie van Waterschappen bij de wetgever – in het belang van de waterhuishouding in ons gebied – erop aan te dringen om al het mogelijke te doen om het optoppen te versnellen;
- de leden van de Verenigde Vergadering om bij hun landelijke partijgenoten op hetzelfde aan te dringen;

en gaat over tot de orde van de dag

N.J. Dijkshoorn-van Dijk
BBB

F. Örgü
VVD

B.P. den Butter
PvdD

M.H.P. Jansen
CDA

J.W. Jannink
Natuurterreinen

Y.Lont
CU/SGP